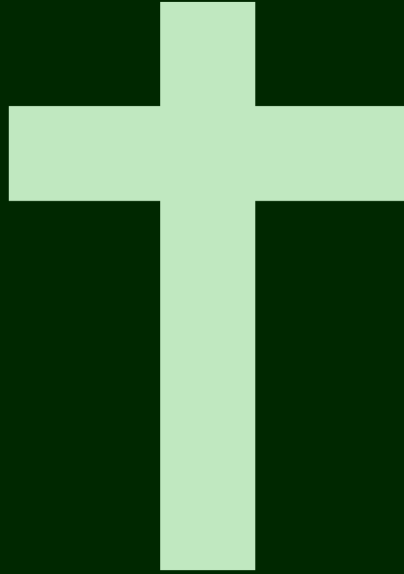

Bissa

Bisa: Wosoci Goaastabaa Daa New Testament

Bissa

Bisa: Wosoci G̃aas̃ababaa Daa New Testament

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bissa

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025
b9a8abe9-82bd-5507-a45a-13023081ebc2

Contents

Matiyee	1
Marki	54
Likki	87
Zaan	142
Zibəəzanno Ci	181
Rom zanno	230
1 Korenti zanno	254
2 Korenti zanno	278
Galasii zanno	295
Efəezi zanno	304
Filipii zanno	313
Kolooosi zanno	319
1 Tesaloniki zanno	325
2 Tesaloniki zanno	330
1 Timote	333
2 Timote	340
Tiiti	345
Filemon	349
Ebree gəoo	351
Zakki	370
1 Piyeer	376
2 Piyeer	383
1 Zaan	388
2 Zaan	394
3 Zaan	395
Ziidi	396
Hunkare Ci	398

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ MATIYEE a gɔrsira ba

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ Matiyee a gɔrsira ba bi

gasɔɔre

Yeezuu Krista karɔndanyɩ Matiyee ɩ ci naa do ba. Nyunta a mɩŋŋa ɔ yawɔrsir, Yeezuu n a bir k'an zu a ɔ. Markɩ kan Likki kɩ y'a birle ŋ ɔ Levii. Zɩfɔrɔ do gɔaa m.

Ci bi ba Matiyee ɔ zɩfɔrɔ kɔ ŋ y'a ba kristagɔɔɔ wɔɔ tɔ ma. K'a hɩnka ŋ nɩ a ɔ, gɔaasɩbabaa gusire lerbɔrɔrɔ wɔɔ kɔ yɩ Yeezuu Krista tɔ ma, bi, a m cir kɔ Woso ɔ k'a nyɔɔ Israyel gɔɔɔ wɔɔ ma biisi tee... bi. (Matiyee 4.17).

A y'a hɩnkam cB i bi nɔ ɔ a ɔ, Yeezuu m bɔmbɔrezaa kɔ Woso a ler bɔ bi. (Matiyee 1.21). A y'a hɩnkam sɔ a ɔ, Zɩ Woso Nyɩ n Yeezuu m, bi, a ba n nɩ kan wɔɔ kɩ dɔmɩm haay amba a tɔ Emanuwel bi n n'a hɩnkam bi m. (Matiyee 1.23). A y'a hɩnkam sɔ a ɔ, Yeezuu a karɔndanyɩnɔ haay nyɔɔ durnya gɔɔɔ haay ma kɔ ŋ nɩ lemim nyunta pa da. (Matiyee 28.20). Bala, Yeezuu ɩ bɔr Woso cirbɔɔ m, kɔ gɔaa k'a nɩ sɩra kan ɔ bi n gasɔ ɔ.

Yeezuu yaabɔɔ

(Likki 3.23-38)

¹ Yeezuu yaabɔɔ wɔɔ ba n nɩ: Yeezuu ɩ yɩre ɩ ɔ, cir *David Nyɩ m, Abraham do gɔaa m sɔ.

² Abraham n Izakkɩ yɩ,
Izakkɩ n Zakɔɔb yɩ,
Zakɔɔb n Ziida kan a dannɔ kɩ yɩ,

³ Ziida n Farɛes kan Zaaraa kɩ yɩ,
ŋ da m Tamaar m,
Farɛes n ɛsrɔm yɩ,

ɛsrɔm n Aram yɩ,
⁴ Aram n Aminadaab yɩ,
Aminadaab n Naasɔɔn yɩ,
Naasɔɔn n Salmɔɔn yɩ,

⁵ Salmɔɔn n Boozi yɩ,
a da m Rahab m,
Boozi n Zobɛɛd yɩ,
a da m Rutɩ m,
Zobɛɛd n Yeseɛ yɩ,

⁶ Yeseɛ n cir David yɩ,
David n Salomɔɔn yɩ,
a da nyɩnta Iirii lɔ,

⁷ Salomɔɔn n Roboam yɩ,
Roboam n Abɩya yɩ,
Abɩya n Azaa yɩ,

⁸ Azaa n Zozafat yɩ,
Zozafat n Zooram yɩ,
Zooram n Ozɩyas yɩ,

⁹ Ozɩyas n Zowatan yɩ,

Zowatan n Akaazı yı,
 Akaazı n Ezekıyas yı,
¹⁰ Ezekıyas n Manase yı,
 Manase n Amoon yı,
 Amoon n Zozıyas yı,
¹¹ Zozıyas n Zekonıyas kan a dannı kı yı.
 A n a ga kú ú kan *Babilónnú lómbaa tare dómum bı kı.
¹² Babilónnú lómbaa bı je ú bı,
 Zekonıyas Salatıyel yı,
 Salatıyel n Zorobabel yı,
¹³ Zorobabel n Abiyud yı,
 Abiyud n Eliyakim yı,
 Eliyakim n Azóor yı,
¹⁴ Azóor n Sadok yı,
 Sadok n Akim yı,
 Akim n Eliyud yı,
¹⁵ Eliyud n Eleyazaar yı,
 Eleyazaar n Matan yı,
 Matan n Zakóob yı,
¹⁶ Zakóob n Maarii zim Zozef yı,
 Maarii bı do ı Yeezuu yı n n'a birm Krista.

¹⁷ Yaaboo woo haay le a ze kú ra bueeresi-si. A n a sa Abraham ma an ta m David ra bueeresi, an a sa David ma an ta m Babilónnú lómbaa ma bueeresi, an a sa Babilónnú lómbaa ma an ta m Krista ra bueeresi.

*Yeezuu yıre
 (Likki 2.1-7)*

¹⁸ Yeezuu yıre bı za a ba n nı: A da Maarii bı, nyınta a ú Zozef jaan, bı, an lee ka kú Maarii n a ba Zozef lú bı, *Sent-Espri a ka Maarii n jıstı sa.

¹⁹ A jaan Zozef bı kú goaa mıñña m bı, a n a ñsa k'a a da nyannı ú y. A n a hoon da k'a wo saa kú gosu b'a do y.

²⁰ K'a n'a hoon dare ncınaas bı, Zuuba Maléeka bór zi nınnare nı ú, an a hı m, a ú: «Zozef, David do goaa, ı bı nyı ba k'ı Maarii sa ı ba ı lú y, bala, Sent-Espri pañña y'a ka, an nı jıstı bı m,

²¹ a nyı yım yar, k'ı tı ka Yeezuu, bala, a m n'a do bı bumbore a mimbunyaaró nı ú.»

²² Naa do woo... naa, ba ú kú meerbaa kú Woso a ba kan a lesinnı sorazaa le kı bı n kú yı.

²³ A ba n nı: nyımbóere k'a n yar do bı jıstı sim, an nyı yı yar, n y'a tı kare Emanúwel, a jı le taa k'a hı, a ú: Woso ı kan woo kı.

²⁴ Zozef k'a bı gu hinceem ma bı, a hó kú Zuuba maléeka b'a hı m bı ba: A Maarii gaa, an a ba a lú,

²⁵ bı, a n a do lú y, an ta an aa dómum k'a nyıyar bı yı ú bı ku, an a tı ka Yeezuu.

2

Hodonno bór k'a bı díga Yeezuu ma

¹ Yeezuu bı, yı a ú Betelehem ú Zidee kú ú, cir Hıróodı dómum ú, bı hodonno a to dojır ú, ñnı bór Zerizalem ú,

² ñnı laaka da: «Zıfóro cir k'a yı b'ı ka? Woo monyaa yı dojır ú bı y'a ka, woo n bór k'ú b'a da ú.»

³ Hirɔɔɔɔɔɔ k'a naa ma bi, a da bɔ ɔ kan Zerizalem zannɔ ki haay.

⁴ A n wosocemannibɛnno jɛtannɔ wɔɔ so kɔ ma kan wosocikarinsaambɔɔ wɔɔ ki, an laaka da η han kɔ niηηɔ kɔ Krista bi n ni yɛη ɔ bi ma.

⁵ Brɔɔ n a nyɛ bɔ ɔ, η ɔ: Betelehem ɔ Zidee kɔ ɔ, bala, hɔ kɔ wosolesinnisorazaa b'a hi bi n naa do.

⁶ B'ɛbi Betelehem, Zidee kɔ, ɛbi bɛɛ m poore Zidee kɔɔ gɔɔɔ wɔɔ barla y.

Bala, cir bɔɛ ɛbi bireyaa ɔ, an ka Israyel mɔɔ gɔɔɔ wɔɔ lɛɛ.

⁷ A m bi, Hirɔɔɔɔɔɔ n hɔdonno wɔɔ bir sɛɛɛ, an laaka da η han dɔmɔm kɔ monyaa bi bɔ ɔ bi ma.

⁸ A n η nyɔɔ Betelehem ɔ, an n'a hire η ni, a ɔ: «K'a ta a laaka da nyɛ bi mim ma miηηa, k'a nyɛ bi yi, k'a a wusigɔ a b'a hi mɔɔ m, kɔ m ta m aa da ɔ sɔ.»

⁹ Cir bi k'a naa hi bi, η y'a hɔɔ, ta kɔ η nawom bi, monyaa kɔ η lɛɛ ka ηn'a yi dɔjɛr b'i tare η lɛɛ, an ta an aa jim lɛɛ kɔ nyɛ bi n ta ɔ bi burɔ ɔ.

¹⁰ Monyaa bi kɔ η y'a yi bi, η heer yi nyɛnta gɔta.

¹¹ N gasɔ cɛ b'ɔ, ηn'aa nyɛ bi yi kan a da Maarii ki, ηni kukurɔ zɛ a taa, ηni yaa da m, bi jɛ ɔ, ηn'a mɔdrɔ wɔɔ hɔɔ, ηni gan wɔ ma: Sarma m kan tidɔɔr nyisi ki, *mɛɛ ki.

¹² Bi Woso a hi η ni nunnare nɔ ɔ, a ɔ: η b'a ya, ηni bɔ Hirɔɔɔɔɔɔ zi y. Naa minto bi, brɔɔ zaa vanta sa ηni doo a kɔ ɔ.

Ezipti kɔ tare

¹³ A hɔɔ kɔ η y'a ɔ bi, Zuuba malɛɛka a hɛnka Zozef m nunnare nɔ ɔ, an a hi m, a ɔ: «Wuti ɛ nyɛ bi gaa kan a da bi ki, ɛ ɛ si, ɛ ta Ezipti ɔ, nyɛnta b'ɔ k'an ta an aa dɔmɔm kɔ mɔɔ n ni m yare m meer ba kan ɛbi ki bi ku, bala, Hirɔɔɔɔɔɔ y'a kam nyɛ bi ma, k'a zɛ.»

¹⁴ Zozef n wuti, an nyɛ bi kan a da bi ki gaa gunuu ɔ, an a hɔɔ an ta Ezipti ɔ.

¹⁵ A gɔɔta b'ɔ an ta, an Hirɔɔɔɔɔɔ gare ku, kɔ Woso meerbaa k'a ba kan a lesinnisorazaa lɛ ki bi n kɔ yi.

Mɔɔ m Nyɛ bi bir, k'an bɔ Ezipti ɔ.

Betelehem nyɛnta poorero zinze

¹⁶ Hirɔɔɔɔɔɔ k'a b'a dɔ a ɔ, hɔdonno wɔɔ a yamba a m bi, a wuti nɔmaa gandaara m. A n gɔɔɔ nyɔɔ Betelehem ɔ kan kɔɔ vantɔɔ k'a a so η ɔ rɔ wɔɔ ki ɔ, kɔ η n'aa nyɛnta poorero yaarɔ kɔ η dɔɔraa hɛya gɛɛ η n a ku rɔ wɔɔ zinze. Amba hɔdonno wɔɔ a hi m, nyɛnta k'a ɔ, an laaka da k'a nyɛ bi yɛɛ dɔmɔm dɔ bi ma.

¹⁷ Naa ma bi, hɔ kɔ wosolesinnisorazaa Zeremii a hi bi kɔ yi, a ɔ:

¹⁸ N zedare ma Ramaa ɔ, nyikɔre kan heerzarle gɔta ki:

Rasel ni nyi kare a nyɛnta minto,

a lɛ baa kɔ n n'a wɔ zinze a ni y, nyɛnta wɔɔ kɔ η ginga bi tɔ ma.

Zozef bɔ Ezipti ɔ

¹⁹ Hirɔɔɔɔɔɔ gare jɛ ɔ bi, Zuuba malɛɛka a hɛnka Zozef m nunnare nɔ ɔ Ezipti ɔ.

²⁰ A n meer ba kan ki, a ɔ: «Wuti, ɛ nyɛ bi kan a da bi ki gaa ɛ ɛ wusigɔ, ɛ ta Israyel tara ra. Bala, gɔɔɔ kɔ η n'a kam ma k'a nyɛ bi meeyaa bɔ ɔ rɔ wɔɔ ginga.»

²¹ Zozef n wuti, an nyɛ bi kan a da bi ki gaa, an ta Israyel ɔ.

²² Bɪ, Zozef k'a a ma, n ɔ, Arkelayus nɪ cirbəə m Zidee ɔ a zɪ Hɪrɔɔdɪ bɪnce ɔ bɪ, nyibəə a nyasɔ k'an ta b'ɔ bɪ kɪ, bɪ Woso meer ba kan kɪ nɪnnare nɔ ɔ, an ta Galilee kɔ ɔ.

²³ A n aa nyɪnta kɔ kɔ n n'a hɪm ma Nazaretɪ ɔ b'ɔ, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ hɔ kɔ wosolɛsɪnnɪsorazannɔ wɔɔ a hɪ bɪ n kɔ yɪ, η ɔ:

N y'a birm Nazaretɪ gɔaa.

3

Zaan-Batiisi ɪ Woso lemim pa dam

(Markɪ 1.1-8; Likki 3.1-18; Zaan 1.19-28)

¹ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ bɪ, Zaan-Batiisi bɪr Zidee poo nɔ ɔ, an nɪ Woso lemim pa dam.

² A n n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a a bɔ a taam, k'a sugur yɛ, bala, Woso cirbəə b'a zɔ.»

³ A mɪɲɲa wosolɛsɪnnɪsorazaa Ezayii a hɪ ma, a ɔ:

Gɔaa leer nɪ bɔm poo nɔ ɔ:

k'a Zuuba zaa banka,

k'a zaa fɔɔrɛrɔ wɔɔ bɪmbanka

kɔ η nɪ yɪ tɪrga.

⁴ Zaan bɪ, yoonde ka huu a a du a ma, an kɔmbar sa an a so a ɔ, bɪsɪnɔ kan zɔɔn kɪ n a hɔbɪrɛ.

⁵ A m naa, Zerizalem, Zidee kɔ bɪ haay, kɔ k'a tɔ m Zɔrdɛn kɔrɔ wɔɔ haay nɪ tam zi,

⁶ η n'a mimbonyaarɔ hɪrɛ, Zaan nɪ batɛm kare η ɔ Zɔrdɛn kɔ ɔ.

⁷ K'a farizɛɛnrɔ kan sadisɛɛnrɔ kɪ yɪ ηn'ɪ zem gɔta batɛm sire bɪnce ɔ bɪ, a a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɪnnɔ kɔsɪrɔ do, nka y'a hɪ awɔɔ m, a ɔ, a a si Woso nɔmaa gɔta k'a nɪ zem bɪ lɛɛ?

⁸ K'a zibəə k'a n'a hɪnkare a ɔ, awɔɔ heerlɔrɛ yɪ bɪ ba.

⁹ B'a b'a hɔɔn da a ɔ, awɔɔ zɪ m Abraham nɪ y. Bala, mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m, Woso a da ma an jaarɔ nɔɔn duro wusigə an η ba Abraham nyɪnɔ.

¹⁰ Bɪ dɪttaa naa, n sɪga banka k'an gɔrɔ zɪnzɛ ra η məsi ma, gɔ nɪɲɲə k'a bɪr nyɪ mɪɲɲa dare y, n y'a zem la, n n a da sɛ ɔ.»

Hi batɛm kan sɛ batɛm kɪ

¹¹ «Mɔɔ ɪ batɛm kare awɔɔ ɔ hɪ ɔ a heer k'awɔɔ lɔr bɪ minto. Bɪ, an nɪ zem mɔɔ jɛ ɔ bɪ paɲɲa lɛ da mɔɔ ra, mɔɔ n m ga m, m a kɔsɔrɔ waa a gannɔ ɔ y, a batɛm kare awɔɔ ɔ *Sent-ɛspri kan sɛ kɪ nɔ ɔ.

¹² A y'a gɔr m a wɔ ɔ, a y'a toyaa waare an a hɔyaa gɔr an a zar sɪ ɔ, bɪ, a sɛ k'a bɪr lihim bɪ nyam puur b'ɔ.»

Yeezuu batɛm si

(Markɪ 1.9-11; Likki 3.21-22)

¹³ A m bɪ, Yeezuu n a to Galilee ɔ, an bɔr Zɔrdɛn ɔ Zaan zi, k'a bɪ batɛm si.

¹⁴ Bɪ, Zaan a gu an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Ibɪ y'ɪ ga m, ɪ batɛm ka mɔɔ ɔ, b'ɪbɪ ɪ ya, ɪ nɪ zem mɔɔ zi!»

¹⁵ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «A to k'an yɪ ncɪnaaɔ naa ma, bala, naa n'a kare, wɔɔ n hɔ haay k'an tɪrga Woso ma bɪ ba.» Zaan n yɛ kɛɛrɛ.

¹⁶ Yeezuu k'a batɛm bɪ si bɪ, a bɔ hi b'ɔ. A m bɪ, brama n a gɔ, an Woso ɛspri yɪ an nɪ zerle, am cirpɔurɛ hɔ bɪ m an bɪ zer la.

¹⁷ Leer n a to mim ɔ an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Ba mɔɔ Nyɪ m na. Mɔɔ ηɔa gɔta. A mɔɔ nɔ yɪ paan....»

4

*Sotaana a ginga Yeezuu ma**k'an mimbonyaa ba**(Marki 1.12-13; Likki 4.1-13)*

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Sɛnt-ɛspri bɪ ta Yeezuu m poo nɔ ɔ, kɔ Sotaana n a ginga ma.

² K'a a lɛ kɔsɪ dɔmum busi sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ bɪ, nɔ b'a nyasɔ.

³ Sotaana n a zɔ ma, an a hɪ m, a ɔ: «Kɔ Woso Nyɪ n'ɪbɪ m, k'ɪ ka kɔ jaarɔ nɔɔn duro n a ba hɔbɪrɛ.»

⁴ Bɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «N y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: Hɔbɪrɛ bɛɛ gɔaa n'a bɪm bala k'a mɪsɪrbaa ba y, bɪ lemim haay k'a nɪ bɔm Woso lɛ ɔ bɪ m.»

⁵ Sotaana n a gaa an ta m Zerizalɛm ɔ, an a der Wosocɛ bɪ mim ɔ.

⁶ A n a hɪ m, a ɔ: «Kɔ Woso Nyɪ n'ɪbɪ m k'ɪ hɪr ɪ ɪ da tara ɔ, bala, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ:

A lɛrɔ kare a malɛkarɔ ɔ, kɔ η n'ɪbɪ busu a wɔrɔ ɔ k'ɪbɪ b'ɪ gɛm zɛ y.»

⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «N y'a gɔrsɪra ba sɔ, n ɔ:

ɪ bɪ da Zuuba ɪ Woso lɛ ɔ y.»

⁸ Sotaana n a ya, an ta m ci gɔta mim ɔ, an durnya cirbɛəro kɔrɔ hɪnka m kan η paŋŋa kɪ,

⁹ an a hɪ, a ɔ: «K'ɪbɪ kukurɛ zɛ mɔɔ taa, ɪ mɔɔ da ɔ, mɔɔ naa haay kare ɪbɪ ɔ.»

¹⁰ Yeezuu a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «ɪ jɛ bɔ mɔɔ jɪr ɔ, Sotaana! Bala, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ:

Zuuba Woso y'a deem ɪbɪ nɪ yaa dam nɪ, ɪ da ɔ.»

¹¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Sotaana n a bɔ a jɛ ɔ, lɛɛm bɪ malɛkarɔ n bɔr, ηnɪ bɪ hɔbɪrɛ ka ɔ.

*Yeezuu ɪ tam Galilee ɔ**(Marki 1.14-15; Likki 4.14-15)*

¹² Yeezuu k'a a ma, n ɔ, n Zaan du lɔnnɔcɛ ɔ bɪ, a a hɔr, an ta Galilee ɔ.

¹³ A n gɔɔta Nazaretɪ ɔ y. A hɔr a ɔ, an aa nyɪnta Kapernawum ɔ. Kɔ m bɪ, an nɪ Galilee higɔta lɛ ra Zabɪlɔn kan Nɛftalii kɪ kɔrɔ wɔɔ barla.

¹⁴ Yɪ a ɔ nɔɪnaaɔ kɔ wosolɛsinnɪsorazaa Ezayii meerbaarɔ nɔɔn duro n kɔ yɪ.

¹⁵ Zabɪlɔn tara, Nɛftalii tara, higɔta zaa, kɔrɔ kɔ η nɪ Zɔrdɛn kɔ gɛm la kan doro vantɔɔ kɔ η nɪ Galilee ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁶ Do k'a nɪ monsigɔ ɔ bɪ lɛɛgure gandaara yɪ, gɔɔɔ kɔ η nɪ zɛ kɔ ɔ kan zɛ hinnɪ kɪ rɔ wɔɔ, lɛɛgure bɔr brɔɔ minto.

¹⁷ A n a sa naa ma bɪ, Yeezuu a sɪŋŋɪda sa, an nɪ Woso lemim pa dare, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a bɔ a taam k'a sugur yɛ: Woso cirbɛə b'a zɔ.»

*Lɛɛkare karɪndanyɪnɔ**(Marki 1.16-20; Likki 5.1-11)*

¹⁸ Yeezuu k'a nɪ Galilee higɔta lɛ ra an nɪ tam bɪ, a gɔɔɔ yɪ hɪyɪ: Sɪmɔɔn kɔ n n'a birm Pɪyɛr kan a danzaa Andɪr kɪ, ηn'ɪ zanŋa zom higɔta b'ɔ, bala, zɔbɛnno m.

¹⁹ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a bɔr a zu mɔɔ ɔ, mɔɔ y'awɔɔ bam gɔɔɔ kama zannɔ.»

²⁰ Lɛɛm bɪ, η y'a zanŋarɔ wɔɔ to, ηn'ɪ zum Yeezuu ɔ.

²¹ K'a ta lɛɛ bɪ, a Zakki yɪ kan a danzaa Zaan kɪ, Zebedee nyɪnɔ m ηn'ɪ kɔɔlɔɔ ɔ kan a zɪ Zebedee bɪ kɪ, ηn'a zanŋarɔ bankam. A n η bir.

22 N n a bɔ a zɪ b'ʊ kan kɔɔlʊʊ bɪ kɪ lɛɛm, ɲn'ɪ zure a jɛ ʊ.

Yeezuu kan gɔɔɔ ciiro kɪ

23 Yeezuu gaso Galilee kɔ b'ʊ haay, an nɪ bɪmbɪrɪm, an nɪ hɔ dɪndam gɔɔɔ m zɪfɔrɔ sokomacɛrɔ wɔɔ ʊ, an nɪ Woso cirbɛə lemim nyɪnta bɪ pa dam, an nɪ yaaba do haay waam kan kɔsɪ do haay kɪ zamaa bɪ bire ʊ.

24 A tɔ bɔ lɛɛ haay ʊ, an ta kan Siirii kɔ kɪ haay, a m naa, n nɪ zɛm gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ cicir bam yaaba do haay kan kɔsɪ do haay nɔ ʊ rɔ wɔɔ kɪ m: Gɔɔɔ kɔ zinɛro n ta ɲ nɪ, parparlɔzannɔ, mɛgarezzannɔ kɪ an ɲ waa.

25 Zamaa cir gɔta nɪ zure a jɛ ʊ, a to ɲ y'a ʊ Galilee ʊ, Taraburo ʊ, Zerizalem kan Zidee kɪ, kan Zɔrden kɔ gɛm la kɪ.

5

Yeezuu ɪ Woso lemim dɪndam

ci burə ʊ

(Likki 6.20-23)

1 Yeezuu k'a zamaa bɪ yɪ bɪ, a der ci burə ʊ, an nyɪnta. A karɪndanyɪno wɔɔ n a zɔ ma.

2 A n a sɪɲɪda sa, an nɪ hɔ dɪndare ɲ nɪ, an n'a hɪrɛ, a ʊ:

3 «Mimbirenyɪntazannɔ m mɪɲɲazerlezannɔ m:

ɲ hɔ m Woso cirbɛə bɪ m.

4 Mimbirenyɪntazannɔ m gɔɔɔ bɔgɔ-bɔgɔdɔɔ wɔɔ m:

ɲ y'a hɔjirle yɪm durnya ʊ.

5 Mimbirenyɪntazannɔ m nyikɛrezannɔ m:

Woso bra bare ɲ nɪ.

6 Mimbirenyɪntazannɔ m gɔɔɔ kɔ tɪrgabaa nɔ nɪ ɲ zɛm kan mɪsɪ kɪ rɔ wɔɔ m:

Hɔ yɪ ɲ kam.

7 Mimbirenyɪntazannɔ m cicirzɛrezannɔ m:

Woso yɪ ɲ cicir zɛrɛ.

8 Mimbirenyɪntazannɔ m heerhuzannɔ m:

ɲ Woso yɪrɛ.

9 Mimbirenyɪntazannɔ m gɔɔɔ kɔ ɲ n'a kam kɔmare ma rɔ wɔɔ m:

Woso yɪ ɲ birle a nyɪno.

10 Mimbirenyɪntazannɔ m gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ cicir bam tɪrgabaa tɔ ma rɔ wɔɔ m:

ɲ hɔ m Woso cirbɛə bɪ m.

11 Mimbirenyɪntazannɔ n'awɔɔ m, kɔ n y'awɔɔ sunsɔ wɔrɛ, n nɪ cicir kare awɔɔ ma, n nɪ ɲɔaar do haay kare awɔɔ ra mɔɔ minto,

12 k'a heer nyɔɔ heernyɔɔ gɔta m, bala, awɔɔ ganwɔrɛ gɔta yɪm arzana ʊ. A ba n y'a ʊ ncɪnaaʊ wosolesinnɪsorazannɔ kɔ ɲ lɛɛ ka awɔɔ m nɔ wɔɔ m.»

Durnya yɛ, durnya lɛɛgure

(Marki 9.50; Likki 14.34-35)

13 «Durnya yɛ n'awɔɔ m. Bɪ, kɔ yɛ nyɪntabaa bɔ, n y'a bam lɔ, k'a a ya, a nyɪntabaa ka ʊ? A zibɛə ba ʊ dɔ y, a lo n nawɔm garga ra, gɔɔɔ nɪ tɔntɔm la.»

14 «Durnya lɛɛgure n'awɔɔ m, kɔ k'a nɪ zigi burə ʊ bɪ b'a dam ma, an a nyaakom da y.

15 Kɔ gɔaa sɛ nya fitɪrɛ ʊ a bɪr a cɪntam kasɪ taa y, a cɪnta a tɪr a ʊ hɔ burə ʊ an cɛ bɪ gu gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ b'ʊ haay rɔ wɔɔ daahan minto.

16 Bɪ, k'awɔɔ lɛɛgure n yɔ ncɪnaaʊ gɔɔɔ mɪm ʊ, kɔ ɲ n'a lɛ bɔ awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ʊ b'ʊ, awɔɔ zibɛəro mɪɲɲɔɔ kɔ ɲ yɪ ɲ yɪ rɔ wɔɔ minto.»

Yeezuu kan Moyiisi le ki

17 «A b'a hoon da a u, bor moo u ku m bi Moyiisi le, gee, wosolesinnisorazanno woo n a hi ro woo zar y. Moo n bor ku m bi n zar y, bor moo u ku n ni ku yi.

18 Sira moo n'a hire awoo m, an lee ka ku tara kan brama ki n cem bi, Woso le bi nyi deem bi bi cenle y, a ji deem bi cenim so y, ku nawonno haay n bokare an ku yi.

19 Naa minto bi, ko goaa bisi ka Woso le bi poore deem taan... ma an a dinda gooo m ku n'a ba maam so, a zaa bi do bir n nawom gooo woo haay poore Woso cirbae b'u. Bi goaa k'a zu lero woo u, an a dinda gooo m n'a ba maam so bi, bi zaa nyintam gota Woso cirbae b'u.

20 Ku m sira hi awoo m. K'awoo turgabaa n cem wosocikarinsaamboo woo kan farizeenro woo turgabaa ki han, awoo bi gasom Woso cirbae u y.»

Heerbusu mim

21 «Awoo ma n n a hi woo yaaboo m, n u: <I bi gar ze y>, ko goaa a mim meeyaa bo u, a a ga m, ku n n ta m dodokeyno taa.

22 Bi moo y'a hire awoo m: Ku goaa nomaa ba kan a mim ki, a a ga m, ku n n ta a zaa m dodokeyno taa. Ku goaa a hi a mim m, a u: <Hoonwarzaa>, a a ga m, ku n n ta a zaa m dodokeyno jitanno taa. Ku goaa a hi a mim m, a u: <hoozaa>, a ga a u m k'an ta sehar u.

23 Naa minto bi, k'ibu ta Wosoe u k'i yaa ganwore ka Woso u, i bokare i to da i no u, i u, i i zar i mim ma,

24 k'i ganwore bi to Wosoe u b'u, i ta i yaa n'i ze ku ra kan i mim bi ki, k'i bokare i i wusige i bor, i b'i ganwore bi ka Woso u.

25 K'ibu jim i tare i m dodokeyno bince u, k'i to u, a ku ma zaa ra. K'a n yi ncinaa so y, a y'i kam dodokeyno u, dodokeyno bi n i ka lonnodo mazanno u, n'i du lonnoce u.

26 Sira moo n'a hire ibu m: Ibi bi bom b'u k'ibu n i zim bi ka haay y, bi tanka deem taan... bi gootare y.»

Jaandare mim

27 «Awoo ma, n u: <I bi jaan da y.>

28 Bi moo y'a hire awoo m: Ku goaa diga lu ma a hoon n ta zi, a jaan da kan ki a heer u.»

29 «K'i bisi minyaa bi y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i bo u, i zo laat u ma. Bala, a jira k'i me vone deem n a zaar ba, k'i me bi haay bi ta sehar u y.

30 Bi, k'i bisi wo bi y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i ze ra i zo laat u ma. A jira k'i me vone deem n a zaar ba, k'i me bi haay bi ta sehar u y.»

La a lu ra mim

(Matiyee 19.9; Marki 10.11-12; Likki 16.18)

31 «N y'a ya, n n a hi so, n u: <Ku goaa la a lu ra k'an wosaalomaci ka u.>

32 Bi moo y'a hire awoo m: Ku goaa la a lu ra, bi jaan bee a a da y, lu bi da an nawom jaandare ma. Bi, ko goaa lu k'a go a zim ma sa, jaan a da.»

Wersire mim

33 «Awoo ma, n n a hi woo yaaboo m, n u: <I bi i lerbore to y, b'a ka ko ho k'ibu ler bo Zuuba m i i wer si bi n ku yi.>

34 Bi moo y'a hire awoo m, a b'a wer si fuga y: A b'a wer si brama to ni y, bala, Woso cirbaedu m bi.

35 A b'a wer si tara to ni y, bala, a gam cuntarahom bi, a b'a wer si Zerizalem to ni y, bala, cir gota bi ku m bi.

³⁶ I b'i wer si i mim to ni y, bala ubu b'i dam ma i ka minkə deem n a ba kunkum gɛɛ fu y.

³⁷ K'awɔɔ i meer bare, kɔ un... m, k'a hi, a u: un... m. Kɔ ayy... m, k'a hi, a u: ayy... m. Meerbaa k'a n'a nam ma bi, a to a u a Bɔnyaabarezaa* bi zi.»

Zimbokoma mim
(Likki 6.29-30)

³⁸ «Awɔɔ ma, n n a hi, n u: <Mɔnyaa ni sompim mɔnyaa bince u, so ni sompim so bince u.>

³⁹ Bi mɔɔ y'a hire awɔɔ m, kɔ gɔaa a ba awɔɔ m bɔnyaa, a b'a bɔnyaa ba m so y. Bi, kɔ gɔaa a wɔ ta i bisi paasi re, k'i i jisa paasi bi ka u k'an a ta re.

⁴⁰ Kɔ gɔaa u, k'a dɔdɔ ka kan i ki, k'a i huudaara yo i m, k'i to k'an i huukuure sa so.

⁴¹ Kɔ gɔaa paŋŋa ba i ma, k'a i da tare ma ganjubɔɔre tisi kan a ki, k'i ta ganjubɔɔre tisi hiya kan ki.

⁴² Kɔ gɔaa ho ye i han, k'i ka u. Kɔ gɔaa u, k'a zim sa i zi, i bi i gu han y.»

Jinnɔ ŋɔare
(Likki 6.27-28,32-36)

⁴³ «Awɔɔ ma, n n a hi, n u: <K'i i gɔaa ŋɔa, k'i so i jum m.>

⁴⁴ Bi mɔɔ y'a hire awɔɔ m: K'a a jinnɔ ŋɔa, k'a yaa da Woso m gɔɔɔ kɔ ŋ ni fir kare awɔɔ ma ro wɔɔ to ma.

⁴⁵ Ncɔnaaɔ bi, awɔɔ yim awɔɔ Zi k'a ni arzana u bi nyɔnɔ paan...ro. Bala, a a ka woso ni gum gɔɔɔ bɔnyaaro wɔɔ ra kan gɔɔɔ miŋŋɔɔ wɔɔ ki. A a ka so, la ni bam gɔɔɔ miŋŋɔɔ ra kan gɔɔɔ bɔnyaaro wɔɔ ki.

⁴⁶ Bi, k'awɔɔ i gɔɔɔ kɔ ŋ n'awɔɔ ŋɔam nɔ wɔɔ ŋɔare, a nyɔɔɔ u ka? Bala, yawɔrsinno wɔɔ y'a bare ncɔnaaɔ so.

⁴⁷ Bi, k'awɔɔ i yaa dare a danyɔnɔ m bala, bo awɔɔ n'a bam, an ni yire a ho? Kifuro wɔɔ bir a bare ncɔnaaɔ so ra?

⁴⁸ K'a maam, k'a yi miŋŋa paan... amba awɔɔ Zi k'a ni arzana u n miŋŋa paan... bi m.»

6

Ganwɔre kare

¹ «A b'a ka k'a a zibəero miŋŋɔɔ ba, kɔ gɔɔɔ n diga a ma y. K'awɔɔ ŋ ba kɔ ŋ ni diga a ma, awɔɔ bi ganwɔre yim awɔɔ Zi k'a ni arzana u bi zi y.

² K'ibu i ho kam cicirzaa u, i bi ho ba kɔ gɔaa haay n a do, ŋ u, ubu i ho kam gɔaa u, amba zambuzanno kɔ ŋ n'a bam sokumacero u kan zaa birero u ki, kɔ gɔɔɔ n a le bo a u ro wɔɔ ni y. Mɔɔ y'a hire awɔɔ m, ŋ y'a ganwɔre yi.

³ B'ibu, k'i i gan wɔre, k'i jisa wɔ bi bi ho k'i bisi wɔ n'a bam bi do y.

⁴ K'i ganwɔre bi nyaakum da i ka, i Zi k'a ni ho nyaakondare yim bi ganwɔre kare i u.»

Yaadare
(Likki 11.2-4)

⁵ «K'awɔɔ i yaa dare, a bi yi am zambuzanno ho bi ni y. Kɔ ŋ le n taa kɔ gɔɔɔ n a yi bi, jum ŋ tir a u sokumacero wɔɔ u, kan zaaro zekorajuro ki u, ŋn'i bir yaa dare. Mɔɔ y'a hire awɔɔ m, sira m, ŋ y'a ganwɔre yi.

* 5:37 5.37 Bɔnyaabarezaa: a le taa k'a hi a u: «Sotaana».

⁶ B'ibuu, k'i le taa ki yaa da, gasu i ce u i le ta, i yaa da i Zi Woso k'a ni b'u bi m, b'ibuu Zi k'a ni lee k'a nyaakom da bi yim bi, a y'ibuu zibæ k'ibuu nyaakom da bi ganwore kare i u.

⁷ K'awoo i yaa dare, a bi meer ba gota am kifuro ho bi ni y. A hoon n'a dare, η u, k'a meer ba gota, Woso y'a yaadare mam.

⁸ A b'a ba am η ho bi ni y. Bala, awoo Zi Woso bi lee ka an ho k'awoo le n taa bi do, awoo n bokare, an n'a yem han.»

⁹ «K'awoo k'a yaa da, k'a da ncinaa:

Woo Zi k'a ni arzana u,

k'i to n leboore yi,

¹⁰ k'i cirbæ n bor,

k'i hoonho n ba tara burø u,

amba an ni bam arzana u bi m.

¹¹ Woo her hobire ka woo u.

¹² Woo koromaro sugur ka woo u,

amba woo n'u muno koromaro sugur kare η u bi m.

¹³ Do woo ma k'u bi ye u u do makra bonyaa no u y,

bi woo yo Bonyaabarezaa bi wo u.

[Bala, ibuu y'i so cirbæ u kan panja ki, leboore ki doora k'a nyare ba u no u.»]

¹⁴ «Ku sira ni, k'awoo gooo koromaro sugur ka η u, awoo Zi k'a ni arzana u bi sugur kare awoo u so.

¹⁵ Bi, k'awoo bir sugur kam gooo u, awoo Zi k'a ni arzana u bi b'awoo koromaro sugur kare awoo u so y.»

Lekusire

¹⁶ «K'awoo y'a le kusire, a bi tir a meer zinzar ku u, am zambuzanno ho bi ni y. A meer η tir a zinzar ku u, ku gooo n a do, η u, a a le kusu. Sira moo n'a hire awoo m: η y'a ganwore yi.

¹⁷ K'ibuu y'i le kusire, k'i hi da i meer u, i tidæar ze i mim ma,

¹⁸ ku gooo b'a do, η u, i le i kusu y. Bi, k'i Zi k'a ni lee k'a nyaakom da u bi n a do a deem. B'a y'i ganwore kare i u.»

Arzaka k'a ni arzana u

(Likki 12.33-34)

¹⁹ «A b'a ka arzaka ma durnya burø u naa u y. Bala, bæe kan muku ki y'a zarm, konno i cele yarm, n'a sare.

²⁰ Bi k'i ka arzana arzaka ma. Bala, muku kan bæe ki ba b'u k'a zar y, konno ba b'u k'a cele yar, k'a sa y.

²¹ Bala, lee k'i arzaka n ta u b'i heer n ta u so.»

(Likki 11.34-36)

²² «Mesim fitire m munyaa m. K'i munyaa munja ibuu me bi haay i leegure u.

²³ Bi k'i munyaa bi munja y, ibuu me bi haay nyuntam monsigø u. K'a i yire i u, leegure k'ibuu n ta m bi monsigø ni, monsigø bi do yim gota bidæ.»

Woso gee busoo

(Likki 16.13)

²⁴ «Guaa ba u an b'a dam ma, an zuuboo huycø zi ba y. A deem ηsam, an so deem m, gee, an a ze ku ra kan deem ki, an kaanm deem m. Awoo b'a dam ma, a zu Woso u, k'a a ya, a zu busoo u y.»

(Likki 12.22-31)

²⁵ «Bı y'a ka, mɔɔ n'a hıre awɔɔ m: a b'a heer kɔ a mısırbaa bı hɔbıre mim ma y. B'a b'a heer kɔ huu mim ma sɔ y. Mısırbaa n le da hɔbıre m na? Mesim bı n le da huu m na?

²⁶ K'a dıga benno ma: η bıır hɔ duure y, bı η bıır hɔ dare y, η bıır hɔ zarm sı ɔ y, b'awɔɔ Zı k'a nı arzana ɔ bı yı η tɔrm! Awɔɔ n le da η nı galle m hɔka ra?

²⁷ Nka n'a dam ma, an a mısırbaa da ra poore tɔkke a hɔɔn k'a n'a dam ma gɔta minto?

²⁸ Bɔ y'a ka, awɔɔ n'a heer kɔm huu mim ma? K'a dıga pooyaa hɔvuro ma, η yı mam, bı η bıır zi bare, bı η bıır huu bare y.

²⁹ Bı mɔɔ ɔ kɔ m a hı awɔɔ m, Salomɔɔn mıηηa, b'a kan a cirbɔɔ bı kı, a n huu du a ma, am η deem hɔ bı nı y.

³⁰ Bı, kɔ Woso ı huu dum pooyaa bur ma ncınaaɔ, bı ta an a ɔ her kɔ se n b'a bı booti m, a bı huu dure awɔɔ ma an le da brɔɔ m na? Strakare poore zanno!

³¹ K'a maam, a b'a heer kɔ a bıır a hıre, a ɔ: Bɔ wɔɔ n'a bıre? Bɔ wɔɔ n'a mire? Bɔ wɔɔ n'a dure ɔ ma?

³² Naa do haay kıfıro wɔɔ n'a kare η ma kɔsı-kɔsı, b'awɔɔ Zı k'a nı arzana ɔ b'a dɔ, a ɔ, awɔɔ le taa η ma.

³³ K'a lee ka a ka Woso cirbɔɔ bı ma, kan a tırgabaa kı. Maam bı, Woso hɔ k'a gɔta bı kare awɔɔ ɔ.

³⁴ Naa minto bı, a b'a heer kɔ booti mim ma y. Booti dıgare a mıηηa mim ma. Dɔmım bıyɔɔ y'a mıηηa mim m.»

7

Kɔ dɔdɔyarle

(Likki 6.37-38,41-42)

¹ «A bı gɔaa dɔdɔ yar y, kɔ Woso b'a dɔdɔ yar y.

² K'awɔɔ gɔaa dɔdɔ yar lɔnlɔ, awɔɔ dɔdɔ yar n nawɔm maam sɔ, hɔganhɔ k'awɔɔ n ta m gɔɔɔ minto bı, bı nı nyıntam hɔganhɔ awɔɔ minto sɔ.

³ A lɔ ıbu nı bur k'a nı mim mım ɔ bı yıre, an bɔkare kusɔ nıbu mım ɔ, bı bıır a yıre?

⁴ ıbu y'a bam lɔ, ı hı ı danyı m, ı ɔ, jum kɔ m bur bɔ ı mım ɔ, an bɔkare kusɔ nıbu mım ɔ!

⁵ Zambɔzaa, kusɔ bı bɔ ı mım ɔ cına, k'ı dɔ ı lee yı mıηηa, ı bur bı bɔ ı danyı bı mım ɔ.

⁶ A bı hɔ mıηηa ka jino ɔ y, kɔ n bee m, η y'a bɔre, ηn'awɔɔ bı. A bı hɔ wıı sa a ka kurkuuro ɔ y, kɔ n bee m, η tɔntɔm la.

Hɔyere Woso han

(Likki 11.9-13)

⁷ K'a hɔ ye, n y'a kare awɔɔ ɔ. K'awɔɔ a ka ma, awɔɔ y'a yım. K'awɔɔ cele ze, n y'a gıre awɔɔ m.

⁸ Bala, kɔ gɔaa hɔ ye, a y'a yım. K'a a ka ma, a y'a yım. Kɔ gɔaa cele ze, n y'a gım nı.

⁹ Gɔaa y'awɔɔ bıre ɔ a nyı nı bur yem han, an jaa ka ɔ ra?

¹⁰ Gee, k'a zɔ ye han, a mım kan ɔ ra?

¹¹ Awɔɔ k'an bonyaa ncınaaɔ a bɔkare a hɔɔ mıηηɔɔ ka a nyıno ɔ dɔ, awɔɔ Zı k'a nı arzana ɔ bı bee le da ra? A hɔɔ mıηηɔɔ kam gɔɔɔ kɔ η n'a yem han rɔ wɔɔ ɔ.

¹² Ncɪnaaɔ bɪ, hɔ k'awɔɔ lɛ n taa haay kɔ ɔɔɔ n a ba awɔɔ m bɪ, k'a ba η nɪ sɔ. Moyiisi lɛrɔ wɔɔ haay kan wosolesinnɪsorazannɔ wɔɔ ciro wɔɔ kɪ a hɪ.

*Zaa poore
(Likki 13.24)*

¹³ K'a gasɔ cɛlɛ fɔɔrɛ bɪ m, bala, cɛlɛ ɔta bɪ kan zaa zanta bɪ kɪ bɪ, ta η nawɔm nyaanle bɪncɛ ɔ. ɔɔɔ ɔta yɪ η sam.

¹⁴ Bɪ, cɛlɛ fɔɔrɛ bɪ kan zaa kɔsɪ bɪ kɪ bɪ, ta η nawɔm mɪsɪrbaa bɪncɛ ɔ. ɔɔɔ kɔ η nɪ η yɪm nɔ wɔɔ bɪ ɔta y.

*Gɔ dɔ n nawɔrɛ a nyɪ ma
(Likki 6.43-44)*

¹⁵ K'a dundo a zi kan ηɔaarlesinnɪsorazannɔ wɔɔ kɪ, bɔr η tɪr a ɔ awɔɔ zi, am seero hɔ bɪ m, an bɔkare poojino kɔsɪrɔ m.

¹⁶ N zibɛəro awɔɔ nɪ η dɔm ma. N bɪr tɔgɔ nyɪ nɔm laa ɔ ra y, n bɪr sɔɔn nyɪ nɔm laazankɔrɛ ra y.

¹⁷ Gɔ mɪnɪa bɪ, nyɪ mɪnɪa an n'a dam, ɔ bɔnyaa bɪ, nyɪ bɔnyaa an n'a dam sɔ.

¹⁸ Gɔ mɪnɪa b'a dam ma an nyɪ bɔnyaa da y, ɔ bɔnyaa b'a dam ma, an nyɪ mɪnɪa da sɔ y.

¹⁹ Gɔ haay k'a bɪr nyɪ mɪnɪa dam bɪ, a zɛ n nawɔm la, n n'a dam sɛ ɔ.

²⁰ Ncɪnaaɔ bɪ η zibɛəro awɔɔ nɪ η dɔm ma.

*Karɪndanyɪnɔ paan...rɔ
(Likki 13.25-27)*

²¹ ɔɔaa haay k'a n'a hɪm mɔɔ ma: <Zuuba, Zuuba> bɪ bɛɛ nɪ gasɔm Woso cirbɛə ɔ y. Bɪ, ɔɔɔ kɔ η nɪ mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ hɔɔnhɔ bam nɔ wɔɔ m.

²² Dɔdɔkare hinnɪ ɔ, ɔɔɔ ɔta y'a hɪrɛ: <Zuuba, Zuuba, ɪbɪ tɔ minto, wɔɔ Woso lɛ si ɔ so ra. ɪbɪ tɔ ma wɔɔ la zinɛro ra. Wɔɔ hoserlo ba ɔta ɪbɪ tɔ minto.>

²³ Bɪ mɔɔ y'a hɪrɛ η nɪ, mɔɔ ɔ: <Mɔɔ n awɔɔ dɔ fɪɔga y. K'a a hɔr mɔɔ jɪr ɔ, mimbɔnyaabɛnno!>

*Cɛ jɪr k'an mɪnɪa
(Likki 6.47-49)*

²⁴ Ncɪnaaɔ bɪ, ɔɔaa k'a nɪ mɔɔ meerbaa kɔ mɔɔ ba naa mam bɪ, an nɪ zi bam nɪ bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ kan ɔɔaa k'a hɔɔn n ta ɔ, an a cɛ dɔ ci burɛ ɔ kɪ.

²⁵ La n ba, hi n yar, hɪnher n hɔn kan paŋŋa kɪ, an a mom cɛ b'ɔ, a n a da y. Bala, a jɪr bɪ da n y'a ɔ ci burɛ ɔ.

²⁶ Bɪ ɔɔaa k'a nɪ mɔɔ meerbaa kɔ mɔɔ ba naa mam b'a bɪr zi bam nɪ bɪ, ɔɔaa bɪ dɔ bɔ a ɔ kɔ ɔ kan ɔɔaa yarma k'a cɛ dɔ nyɪntaa burɛ ɔ kɪ.

²⁷ La n ba, hi n yar, hɪnher n hɔn kan paŋŋa kɪ, an a mom cɛ b'ɔ, cɛ bɪ n wurgɛ, a hɔsɪ n ɔɔta y.»

²⁸ Yeezuu k'a hɔ dɪnda ncɪnaaɔ an a nya bɪ, ɔɔɔ cir ɔta kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ zɛ kɛdɛ a hɔdɪndarɛ bɪ minto.

²⁹ Bala, Yeezuu bɪr hɔ dɪndarɛ am η wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ hɔ bɪ nɪ y. Woso paŋŋa an nɪ hɔ bɪ dɪndam nɪ.

8

*Kusimɛ waarɛ
(Markɪ 1.40-45; Likki 5.12-16)*

¹ Yeezuu k'a a to ci bɪ mim ɔ bɪ, ɔɔɔ cir ɔta zu a jɛ ɔ.

² Kusimə n b'a zɔ ma, an kukurə zε a taa, an a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, k'i lε taa, ɪ ɪ da ma, ɪ mɔɔ waa, ɪ dintim naa do gɔ mɔɔ ma.»

³ Yeezuu n a wɔ hɔr, an a da ma, an a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ lε taa, ɪ waa. Kɔ dintim bɪ n gɔ ɪ ma.» Lεem bɪ, a kusiməbaa bɪ nya ma.

⁴ A m bɪ, Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ b'a hɪ gɔsɪ nɪ y, bɪ ta ɪ yaa n'i hunka wosocemannɪbər bɪ m, k'i ganwɔrε kɔ Moyiisi lε ka kɔ n n a ba bɪ ka, k'an nyɪnta ɪbɪ waarε bɪ kasetɪ gɔaa haay minto.»

Yeezuu kan Kapernawum

sɔrdaa zɔrɔ cir kɪ (Likki 7.1-10)

⁵ Yeezuu k'a nɪ gasum Kapernawum ɔ bɪ, sɔrdaarɔ cir bɔr zi, an a hɪ m, a ɔ:

⁶ «Zuuba, mɔɔ zibəənyɪ nɪ wɔtam har ɔ, a mε n ga, an nɪ fir yɪm gɔta.»

⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ tam, m aa a waa.»

⁸ Bɪ sɔrdaarɔ cir b'a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ n m ga m, k'ɪbɪ n gasɔ mɔɔ har ɔ y, meerbaanyɪ ba deem bala, mɔɔ zibəənyɪ bɪ y'a waam!

⁹ Lεezannɔ y'a so mɔɔ mɪŋŋa ɔ, mɔɔ nɪ m so sɔrdaarɔ ɔ. Kɔ mɔɔ hɪ deem m, mɔɔ ɔ: <Ta!>, b'a ta. Kɔ mɔɔ hɪ a vanta m, mɔɔ ɔ: <Bɔr!>, b'a bɔr. Kɔ mɔɔ m ya, m a hɪ m zibəənyɪ m, mɔɔ ɔ: <Naa ba!>, b'a a ba.»

¹⁰ Yeezuu k'a naa ma bɪ, a dɪga gɔaa bɪ ma, an zε kədə, an a hɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ zum kɔ ɔ kan kɪ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrε awɔɔ m, mɔɔ n sɪrakarε naa do lɔɔ yɪ Israyel gɔaa zi y.

¹¹ A hɪ mɔɔ n nawɔrε awɔɔ m, gɔɔɔ y'a tom gɔta dɔjɪr ɔ kan meer kɪ ηnɪ bɪ nyɪnta kan Abraham kɪ Izakkɪ kɪ, Zakɔɔb kɪ, ηnɪ hɔ bɪ Woso cirbəə b'ɔ.

¹² Gɔɔɔ kɔ n lεε ka n η bɔ ɔ Woso cirbəə bɪ minto rɔ wɔɔ, n brɔɔ nyɔɔm garga ra monsigə ɔ. Nyikərə kan sɔsɔrε kɪ nyɪntam b'ɔ.»

¹³ Meerbaa naa do jε ɔ, Yeezuu a hɪ sɔrdaarɔ cir bɪ m, a ɔ: «Doo har ɔ, k'an ba ɪbɪ m, amba ɪbɪ sɪra ka mɔɔ ɔ bɪ m.» Wakatɪ bɪ do ɔ lεem bɪ, zibəənyɪ b'a waa.

Pɪyεer dində waarε (Markɪ 1.29-34; Likki 4.38-41)

¹⁴ Yeezuu k'a gasɔ Pɪyεer har ɔ bɪ, a Pɪyεer dində yɪ an nɪ wɔtam memarε m.

¹⁵ A n a wɔ da a wɔ ma memarε bɪ n bɔ a mε ɔ, an wuti an nyasɔ Yeezuu m.

Yaabazannɔ waarε

¹⁶ Yirbəə k'a da bɪ, n bɔr gɔɔɔ m gɔta zinəro n ta η nɪ. Yeezuu meer ba bala an la zinəro wɔɔ ra, an yaabazannɔ wɔɔ waa haay.

¹⁷ Yɪ a ɔ ncɪnaaɔ, kɔ hɔ kɔ wosolesinnɪsorazaa Ezayii a hɪ bɪ n kɔ yɪ. A a hɪ, a ɔ:

A ɪ hɔ haay k'a nɪ fir kam wɔɔ mesim ma bɪ sa, an wɔɔ yaabarɔ gɔ wɔɔ ma.

Gɔɔɔ kɔ η n'a ηɔam k'a zu Yeezuu ɔ (Likki 9.57-62)

¹⁸ Yeezuu k'a gɔɔɔ cir gɔta yɪ, ηnɪ bɪr a ma bɪ, a lε ka a ɔ, k'a ta higɔta bɪ gəm deem la.

¹⁹ Wosocikarɪnsaamba deem n a zɔ ma, an a hɪ m, a ɔ: «Karɪnsaamba, mɔɔ zure ɪbɪ jε ɔ lεε haay k'ɪbɪ nɪ taj ɔ b'ɔ.»

²⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sεεɔnrɔ ɪ yaarɔ m, benno ɪ cɛlɪŋjarɔ m, bɪ Gɔaanyɪ bɪ ba bɪncε m k'a a mim cɪnta ɔ y.»

²¹ Karındanyı vanta n a hı m, a ɔ: «Zuuba, zaa ka m ɔ, kɔ m aa nı m zı gər bir, kɔ m a dɔ m bɔr.»

²² Bı, Yeezuu a hı m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ, k'i gəəno to kɔ η n'a gəəno bir.»
(Markı 4.35-41; Likki 8.22-25)

²³ Yeezuu gasɔ kɔɔlɔɔ ɔ, a karındanyıno n zu a je ɔ.

²⁴ Lɛem bı, hınher gɔta wuti hi bı burə ɔ, an a ηɔa k'a ka kɔ hi m kɔɔlɔɔ bı mom. Yeezuu n bɔkare, an nı hinceem bam.

²⁵ Karındanyıno wɔɔ n a zɔ ma, ηn'a gu, ηn'a hı m, η ɔ: «Zuuba, wɔɔ yɔ! Kɔ m bɛɛ m wɔɔ gıngam!»

²⁶ A n a hı η nı, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ nı nyi bare, sırakare poore zanno!» A n wuti an jum, an həən si hınher bı ma kan higɔta bı kı. Lɛɛ bı n zɛ sıu...

²⁷ N n zɛ kədə, ηn'a hire, η ɔ: «Bı gɔaa bı kara n naa, baa hınher kan hi kı n n'a lɛ sire?»

Gɔɔɔ kɔ zinəro n ta η nı waare

(Markı 5.1-20; Likki 8.26-39)

²⁸ Yeezuu k'a lee ku higɔta bı tɔr deem ɔ Gadara zanno kɔ ɔ b'ɔ bı, a m bı, gɔɔɔ hıyɔɔ kɔ zinəro n ta η nı n bɔ gəənoyaaro ɔ, ηnı b'a zɛ ɔ. Gɔɔɔ wɔɔ duro nyınta bɔnyaa gɔta. Naa minto bı, gɔsı b'a dam ma, an cem lɛɛ bı do ɔ y.

²⁹ N n a sıηηıda ba, ηn'i zee dam, η ɔ: «Bɔ ıbu lɛ n taa k'i ba wɔɔ nı Woso Nyı? Bɔr ıbu ɔ k'i bı fıır ka wɔɔ ma, bı wɔɔ fıryıre dɔmum bı n a ku cına ra?»

³⁰ A n bɔkare, kurkuuro cir gɔta ı nyınta laatɔ b'ɔ, ηn'i hɔ bire.

³¹ Zinəro wɔɔ n'a yem Yeezuu han gɔta, η ɔ: «K'i la wɔɔ ra, k'i wɔɔ nyɔɔ kurkuuro wɔɔ mɛ ɔ.»

³² Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «K'a ta!» N nı bɔ gɔɔɔ wɔɔ mɛ ɔ, ηnı gasɔ kurkuuro wɔɔ mɛ ɔ. A m bı, kurkuuro cir gɔta bı n bra sı, ηnı zɛ; ηn'a zar higɔta b'ɔ, ηnı gınga.

³³ Kurkuuro dundonno wɔɔ n bra sı, ηn'aa hɔ k'a ba bı hı kɔno ɔ b'ɔ, kan hɔ k'a ba gɔɔɔ kɔ zinəro n ta η nı rɔ wɔɔ n bı kı.

³⁴ A m bı, gɔɔɔ kɔ η nı kɔno ɔ b'ɔ haay rɔ wɔɔ n bɔ, ηn'i tam k'a yaa Yeezuu zɛ ɔ. A yı kɔ η y'a ɔ bı, η y'a ye han gɔta k'an bɔ a kɔ b'ɔ.

9

Megarezaa waare

(Markı 2.1-12; Likki 5.17-26)

¹ Naa je ɔ bı, Yeezuu gasɔ kɔɔlɔɔ ɔ, an a wusigə, an higɔta bı zɛ ra an ta a kɔ ɔ.

² N n megarezaa busu wɔtarahɔ ra, n nı bɔr m Yeezuu zi. K'a gɔɔɔ kɔ η bɔr m nɔ wɔɔ sırakare yı bı, a a hı megarezaa bı m, a ɔ: «M nyınnı, ı tɔ ɔ, ı ı mimbɔnyaarɔ wɔɔ sugur yı.»

³ Wosocikarınsaambɔɔ gɔsıno nyınta b'ɔ, ηn'a hire a heer ɔ, η ɔ: «Gɔaa naa do ı Woso sonsɔ wɔre!»

⁴ Yeezuu k'a hɔ k'a nı η heer ɔ bı dɔ bı, a a hı η nı, a ɔ: «Bɔ minto, awɔɔ n'a hɔɔn dare ncınaaɔ?»

⁵ Kara m zanta? Mɔɔ n b'a hım lɔgɔ bı m, mɔɔ ɔ: ı ı mimbɔnyaarɔ sugur yı bı m gɛ, gɛɛ, ı wuti ı ı wɔtarahɔ bı gɔr, ı ta bı nı?

⁶ Bı keere bı, awɔɔ y'a dɔre, a ɔ: Gɔaanyı b'i lɛ m tara burə ɔ, k'a gɔɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka η ɔ.» A n a hı lɔgɔ bı m, a ɔ: «Wuti, ı ı wɔtarahɔ bı gɔr ı doo!»

⁷ Gɔaa bı n wuti an doo.

⁸ Gooɔ cir gɔta kɔ η naa yɪ bɪ, η da bɔ ɔ, ηn'a lɛ bɔ Woso ɔ, k'a paŋŋa naa do ka gooɔ ɔ bɪ minto.

Matiyee har hɔbire

(Marki 2.13-17; Likki 5.27-32)

⁹ Yeezuu k'a nɪ tam bɪ, a a to, an gɔaa yɪ an nɪ nyɪntam yawɔrsire bɪnce b'ɔ, a tɔ m Matiye, an a hɪ m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ!» A n wuti an zu a jɛ ɔ.

¹⁰ Kɔ Yeezuu nɪ nyɪntam Matiye har ɔ b'ɔ k'a hɔ bɪ bɪ, yawɔrsinno kan mimbɔnyaabɛnno kɪ nyɪnta b'ɔ gɔta kan kɪ, kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ.

¹¹ Farizɛɛnrɔ wɔɔ kɔ η naa yɪ bɪ, η y'a hɪrɛ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, η ɔ: «A lɔ, awɔɔ karɪnsaamba bɪ nɪ hɔbire bɪm kan yawɔrsinno kɪ, mimbɔnyaabɛnno kɪ?»

¹² Yeezuu k'a naa ma bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Laafɪzannɔ lɛ baa lɔɔtɔr ma y, yaabazannɔ lɛ n taa lɔɔtɔr ma.

¹³ K'a ta, a yaa a ka meerbaa naa do jɪ ma: «Cicirzɛrɛ mɔɔ lɛ n taa, manɪ bare bɛɛ y». Mɔɔ n bɔr kɔ m bɪ gooɔ mɪŋŋɔɔ bir y. Bɔr mɔɔ ɔ kɔ m bɪ mimbɔnyaabɛnno bir.»

Hɔ daa kan hɔ gusire kɪ

bɪr zum kɔ ɔ y

(Marki 2.18-22; Likki 5.33-39)

¹⁴ Zaan karɪndanyɪnɔ a zɔ Yeezuu ma, ηnɪ laaka da han, η ɔ: «Bɔ minto m, wɔɔ kan farizɛɛnrɔ wɔɔ kɪ, wɔɔ n'ɔ lɛ kɔsɪm, b'ɪbɪ hɔɔ wɔɔ bɪr a kɔsɪrɛ?»

¹⁵ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ gɔaa ɪ lɔsare cibsa bare, lɔ bɪ zim bɪ nɪ gooɔ wɔɔ bireyaa ɔ, gooɔ wɔɔ y'a dam ma, ηnɪ heerzarlɛ ba ra? Bɪ dɔmɪm nɪŋŋɔ ɔ, n zem bɪ lɔ bɪ zim bɪ gɔ η ma, η y'a lɛ kɔsɪm dɔmɪm bɪ do ɔ.

¹⁶ Gɔaa ba ɔ, an nɪ pɛera daa kɔr sam, an n'a tam huu gusire rɛ y. Bala, pɛera daa kɔr bɪ huu gusire bɪ gaam an a kaansɔ, an lɛ da biisi ra.

¹⁷ Gɔaa ba ɔ, an nɪ dɪven daa sam k'a tɔ hibɔɔnrɔ gusinno ɔ y. Kɔ m bɛɛ m, hibɔɔnrɔ wɔɔ hɪnhaanm, dɪven bɪ n a lo hibɔɔnrɔ wɔɔ n a zaar ba. Bɪ dɪven daa bɪ tɔ n tɪr a ɔ hibɔɔnrɔ daarɔ ɔ, dɪven bɪ kan hibɔɔnrɔ wɔɔ kɪ b'a zaarbare y.»

Zɪfɔrɔ sokomace cir nyɪmbɔɛɛrɛ waare, kan lɔ k'a wɔ da Yeezuu huu ma kɪ

(Marki 5.21-43; Likki 8.40-56)

¹⁸ K'a nɪ meer bare ncɪnaaɔ kan gooɔ wɔɔ kɪ bɪ, zɪfɔrɔ sokomace cir deem n a zɔ ma, an sɔnta a taa, an n'a hɪm nɪ, a ɔ: «Mɔɔ nyɪmbɔɛɛrɛ ɪ ga, a n maasɪrɛ ba cɪna y. Bɪ, bɔr ɪ wɔ ka a mim la, k'an a mɪm bɔ ɔ.»

¹⁹ Yeezuu n wuti kan a karɪndanyɪnɔ kɪ, ηnɪ zu a jɛ ɔ.

²⁰ Bɪ, lɔ n ta ɔ, ma n'a dam zi a dɔɔraa bueerehɪya hɔ m naa, an a zɔ Yeezuu ma jɛ ɔ, an a wɔ da Yeezuu huu lɛ ma.

²¹ Bala, lɔ bɪ y'a hɪrɛ a heer ɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ m wɔ da a huu lɛ ma tɔkke, mɔɔ yɪ m waam.»

²² Bɪ, Yeezuu a bɔ an dɪga a jɛ ɔ, an lɔ bɪ yɪ an a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ nyɪnnɪ, ɪ heer ba kookoo, ɪ sɪrakare y'ɪ bɔmbɔ». Lɛɛm bɪ, lɔ b'a waa wakati bɪ do ɔ.

²³ Yeezuu k'a lee ku zɪfɔrɔ sokomace cir bɪ har ɔ bɪ, k'a hirpenno wɔɔ yɪ kan gɔaa cir bɪ bɔgɔr bare kɪ bɪ, a a hɪ η nɪ, a ɔ:

²⁴ «K'a bɔ, nyɪmbɔɛɛrɛ bɪ n ga y. Hinceem a a ba.» Gooɔ wɔɔ nɪ yaa wɔm ma.

²⁵ Kɔ n bɔ ɔɔɔ wɔɔ m bi, a gasɔ zi, an nyɪ bi sa a wɔ ma, a m bi, nyɪmbɔɔɔɔɔ bi n wuti.

²⁶ Mim naa do n ta lɛ haay ɔ kɔ bi do ɔ.

Bɔɔɔ hɔɔɔ waare

²⁷ Yeezuu k'a hɔɔ b'ɔ bi, bɔɔɔ hɔɔɔ ɪ b'a zɛ ɔ, ɲɲɪ zu a jɛ ɔ, ɲɲɪ'ɪ baa dam, ɲɲɪ'a hɪɛ, ɲ ɔ: «Wɔɔ cicir zɛ *David Nyɪ!»

²⁸ Yeezuu k'a lee ku har ɔ bi, bɔɔɔ wɔɔ a zɔ ma, an ɲ lar, a ɔ: «Awɔɔ sɪra ka a ɔ, mɔɔ yɪ m dam ma, m naa ba ra?» ɲ n a nyɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «ɪɪn..., Zuuba.»

²⁹ A m naa, Yeezuu n a wɔ da ɲ mɪnyaarɔ wɔɔ ma, an a hɪ, a ɔ: «Hɔ k'awɔɔ sɪra ka k'a yɪ bi, k'a yɪ maam.»

³⁰ ɲ mɪnyaarɔ wɔɔ n ɔɔ. Yeezuu n lɛ ka ɲ ɔ paɲɲa m, a ɔ: «K'a dundo a zi! A b'a ka ɔɔaa n a dɔ y!»

³¹ Bi ɔɔɔ wɔɔ kɔ ɲ bɔ bi, ɲ y'a sɪɲɲɪda sa lɛɛm, ɲɲɪ'a mim dɪndam kɔ b'ɔ haay.

Yeezuu bɔɔtir waa

³² Yeezuu k'a n'a hɔɔm bi, n bɔɔ ɔɔaa m zinɔ n ta m, an a ba bɔɔtir.

³³ Yeezuu k'a la zinɔ bi ra bi, bɔɔtir b'a sɪɲɲɪda sa, an nɪ meer bam. ɔɔɔ cir ɔɔta bi zɛ kɔdɔ. ɲ n'a hɪɛ, ɲ ɔ: «Hɔ naa do lɔɔ n ba cɪna Israyɛl kɔ naa ɔ y!»

³⁴ Bi farizeɛnɔ wɔɔ y'a hɪɛ, ɲ ɔ: «Zinɔɔ jɪtaare bi nɪ paɲɲa kaɲ ɔ, an nɪ lam zinɔɔ wɔɔ ra.»

Yeezuu ɪ ɔɔɔ cir ɔɔta cicir zɛm

³⁵ Yeezuu ɪ bɪɔm kɔnɔɔ wɔɔ ɔ kan bɔlɛɛmarɔ kɔɔ wɔɔ kɪ, an nɪ hɔ dɪndare ɲ sokɔmacɛɔ wɔɔ ɔ, an nɪ Woso cirbɔɔ lemim nyɪnta pa dam ɔɔ, an nɪ yaaba do haay waam kan kɔsɪ do haay kɪ.

³⁶ K'a ɔɔɔ cir ɔɔta bi yɪ bi, ɲ cicir a nyasɔ, bala, ɔɔɔ wɔɔ ɪ heerzarle nɔ ɔ kan kɔɔɔ kɪ, amba hɔbɪsɪɔ kɔ ɲ ba dundɔɔ m bi m.

³⁷ A n a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Mɔsa zibɔɔ bi ɔɔta, bi zibɔɔnyɪnɔ wɔɔ bi ɔɔta y.

³⁸ Naa minto bi, k'a yɛ Wutuzaa bi han k'an zibɔɔnyɪnɔ nyɔɔ a mɔsa zibɔɔ bi tɔ ma.»

10

Kristazibɔɔzannɔ buerehɔɔɔ wɔɔ

(Markɪ 3.13-19; Likki 6.12-16)

¹ Yeezuu a karɪndanyɪnɔ buerehɔɔɔ wɔɔ bir, an paɲɲa ka ɲ ɔ, kɔ ɲ n'a da zinɔɔ wɔɔ ma, kɔ ɲ nɪ la ɲ la, kɔ ɲ nɪ yaaba do haay waa, kan kɔsɪ do haay kɪ.

² Kristazibɔɔzannɔ buerehɔɔɔ wɔɔ tɔɔ ba n nɪ: Lɛɛkare zaa bi tɔ m, Sɪmɔɔn, n n'a hɪm ma Pɪyɛɛɛ, kan a danzaa Andɪɪ kɪ, Zebedee nyɪnɔ Zakkɪ kan a danzaa Zaan kɪ.

³ Filipi kan Bartelemii kɪ, Toma kan yawɔɔsɪrezaa Matiyee kɪ, Alfee nyɪ Zakkɪ kan Tade kɪ.

⁴ Sɪmɔɔn *Zelɔtɪ, kan Zidas Iskariyɔtɪ kɪ, b'ɪ Yeezuu da jɪnnɔ wɔ ɔ bi.

(Markɪ 6.7-13; Likki 9.1-6)

⁵ Yeezuu buerehɔɔɔ nɔɔn duro nyɔɔ, an lɛ ka ɲ ɔ, a ɔ: «A bi kifɪuro zaa sa y, b'a bi gasɔ Samarii zannɔ kɔ ɔ y.

⁶ Bi k'a ta Israyɛl do zi, ɔɔɔ kɔ ɲ bɔ kɔ ɔ kan hɔbɪsɪɔ kɔ ɲ nyaam nɔ wɔɔ kɪ zi.

⁷ K'awɔɔ ɪ tam k'a bɪɪ a pa dare, a ɔ: Woso cirbɔɔ b'a zɔ.

⁸ K'a yaabazannɔ waa, k'a gəəno mum bɔ ɔ, k'a kusiməro waa, a dintim gɔ η ma, k'a la zinəro ra. A ka n y'a ɔ awɔɔ ɔ vam, k'a ka vam sɔ.

⁹ A bɪ sarma sa, b'a bɪ busoo sa sɔ y. A bɪ bɔɔlɔgɔ zar a mɔr ɔ sɔ y.

¹⁰ A bɪ hɪra sa zaa bɪ sare minto, b'a bɪ huu sa hɪya y. A bɪ kɔsɔ kan bara kɪ sa y, bala, zibəəzaa b'a ga m, an hɔbɪrɛ yɪ.

¹¹ K'awɔɔ gasɔ kɔ poore ɔ gɛɛ kɔ gɔta ɔ, k'a laaka da, kɔ gɔaa ta ɔ a le n taa k'awɔɔ si a har ɔ, k'a gɔɔta b'ɔ k'an ta an awɔɔ hɔrle ku.

¹² K'awɔɔ ta k'a gasɔ har b'ɔ, k'a hɪ, a ɔ: <Laafu n bɪr kan awɔɔ kɪ.>

¹³ Kɔ har bɪ do a ga m, k'awɔɔ laafu n nyɪnta kan kɪ. Bɪ, k'a n a ga m, k'awɔɔ laafu n a wusigə awɔɔ zi.

¹⁴ Har bɪ do nɔ ɔ kɔ η n awɔɔ si, kɔ η n a tɔr ka awɔɔ meerbaa bɪ ma, ηn'a si sɔ, k'a ɪ bɔm har bɪ do ɔ, gɛɛ kɔ bɪ do ɔ, k'a taanyisi gɔ a ganno ma.

¹⁵ Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m: dɔdɔkare hinni ɔ, kɔ naa do firyɪrɛ yɪm gɔta an le da Sodɔm kan Gomɔɔr kɪ kɔ ra.»

Firyɪrɛ k'a nɪ zem bɪ mim

(Marki 13.9-13; Likki 21.12-17)

¹⁶ «K'a tɔr ka mɪηηa, awɔɔ nyɔɔ mɔɔ nawɔm am seero hɔ bɪ m poojino bireyaa ɔ. Bɪ minto bɪ, k'a hɔɔn ka mɪηηa, am mɪnnɔ hɔ bɪ m. K'a yɪ gɔɔɔ kɔ η mim ba ɔ y, am cirpɔnnɔ hɔ bɪ m.

¹⁷ K'a dundo a zi kan gɔɔɔ kɪ, bala, η y'awɔɔ gɔrm, ηnɪ ta awɔɔ m dɔdɔkənnɔ zi. N y'awɔɔ zem madɪrɔ m a sokɔmacero ɔ.

¹⁸ N tare awɔɔ m kɔrɔ leezannɔ kan cinno kɪ taa mɔɔ tɔ ma. Naa nɪ nyɪntam kasetɪ η mɪηηɔɔ kan kɪfɪrɔ wɔɔ kɪ leɛ.

¹⁹ Kɔ η bɪ ta awɔɔ m brɔɔ leɛ, a b'a hɔɔn da k'awɔɔ meer bam lɔnlɔ, gɛɛ, bɔ awɔɔ n n'a hire y. Hɔ k'awɔɔ n'a hum bɪ, n y'a kare awɔɔ ɔ dɔmum bɪ do ɔ.

²⁰ Bala, awɔɔ bɛɛ n nɪ meer bare a zim y, awɔɔ Zɪ Sent-ɛspri n nɪ meer k'awɔɔ n n'a bam bɪ dare awɔɔ le ɔ.

²¹ Danyɪnɔ kɔ kam zɛ ma. Zɪ y'a nyɪ kare, n n a zɛ. Nyɪnɔ wutire ηnɪ jɪm kan a zɪrɔ kɪ, ηnɪ η ka, ηnɪ η zɪnzɛ.

²² Gɔaa haay sɔrɛ awɔɔ m mɔɔ tɔ ma. Bɪ gɔaa k'a jɪm kɔɔkɔɔ an ta an firyɪrɛ bɪ nyare ku bɪ bɔmbɔrɛ yɪm.

²³ Kɔ η fir ka awɔɔ ma kɔ nɪηηɔ ɔ, k'a a si a ta kɔ vanta ɔ. Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, awɔɔ bɪ Israyel kɔnɔrɔ wɔɔ nyare Gɔaanyɪ bɪ m bɔkare, an bor y.

²⁴ Karɪndanyɪ bɪ n le da a karɪnsaamba ra y, zibəənyɪ bɪ n le da a zuuba ra sɔ y.

²⁵ Karɪndanyɪ a ga m, an yɪ am a karɪnsaamba m. Zibəənyɪ a ga m, an yɪ am a zuuba m. Kɔ n har bɪ zaa bɪ ba zinəro jɪtaare, awɔɔ hɔɔn ɔ naa, n b'a bam har bɪ nyɪnɔ wɔɔ m ncɪnaaɔ ra?

(Likki 12.2-7)

²⁶ Ncɪnaaɔ bɪ, a bɪ nyɪ ba gɔɔɔ nɪ y. Bala, hɔ ba ɔ, an a nyaakom da, n ba yɪrɛ y. Mim ba ɔ, an a nyaakom da, n b'a dɔrɛ y.

²⁷ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hire awɔɔ m monsigə ɔ bɪ, k'a hɪ garga ra, hɔ k'awɔɔ n'a mam sɔ awɔɔ y'a minto bɪ, k'a pa da kɔ gɔaa haay n a ma.

²⁸ A bɪ nyɪ ba gɔɔɔ kɔ η nɪ mesim zem gər, bɪ η b'a dam ma, ηnɪ gɔaa nyɪ zɛ rɔ wɔɔ nɪ y. K'a nyɪ ba Woso m. Bɪ y'a da ma, an mesim kan nyɪ kɪ zaar ba sehar ɔ.

²⁹ N bɪr benno heenm hɪya wacɪr la? A n bɔkare deem taan... bɪr gam k'awɔɔ Zɪ bɛɛ zaa ka y.

³⁰ B'awɔɔ, η y'awɔɔ minkə bɪ le dɔ.

³¹ K'a maam, a bi nyi ba y. Awɔɔ gore ta ɔ, an le da bennɔ haay ra.

(Likki 12.8-9)

³² Kɔ ɔɔaa a hi ɔɔɔ leɛ, a ɔ, a mɔɔ dɔ, mɔɔ y'a hire m Zi k'a ni arzana ɔ bi m, mɔɔ ɔ, mɔɔ zaa dɔ sɔ.

³³ Bi, kɔ ɔɔaa bisi ka mɔɔ ma ɔɔɔ leɛ, mɔɔ bisi kare a zaa ma sɔ mɔɔ Zi k'a ni arzana ɔ bi leɛ.

Laafu beɛ bɔr y, yarbare m

(Likki 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ A b'a hɔɔn da, a ɔ, bɔr mɔɔ ɔ kɔ laafu n nyinta ɔ tara burɔ ɔ y. Mɔɔ n bɔr kɔ laafu n nyinta ɔ y. Bɔr mɔɔ ɔ zoobare m.

³⁵ Bɔr mɔɔ ɔ, kɔ m ɔɔaa ɔ a zi ma, kɔ m nyumbɔɔɔre ɔ a da ma, kɔ m lɔ ɔ a nyar ma.

³⁶ ɔɔaa har ɔɔɔ n ni yire a jinnɔ.

³⁷ Kɔ ɔɔaa a zi nɔa gee a da an le da mɔɔ m, ɔɔaa bi do n a ga m, an yi mɔɔ ɔɔaa y. Kɔ ɔɔaa a nyiyar gee a nyumbɔɔɔre nɔa an le da mɔɔ m, ɔɔaa bi do n a ga m, an yi mɔɔ ɔɔaa sɔ y.

³⁸ Kɔ ɔɔaa n a godarkɔra busu an zu mɔɔ ɔ, a n a ga m, an yi mɔɔ ɔɔaa y.

³⁹ Kɔ ɔɔaa le taa k'a a meeyaa bombɔ, a b'a meeyaa bombɔre yire y. Bi ɔɔaa k'a ye ze ma mɔɔ tɔ ma bi bombɔre yim.»

Ganwɔre yire

(Marki 9.41)

⁴⁰ «Kɔ ɔɔaa awɔɔ si, mɔɔ a m si. Mɔɔ si k'a ɔ bi, bɔzaa ɔ mɔɔ nyɔɔ b'a a si.

⁴¹ Kɔ ɔɔaa wosolesinnɔsorazaa si k'an wosolesinnɔsorazaa bi minto, a wosolesinnɔsorazaa ganwɔre yim. Kɔ ɔɔaa ɔɔaa turga si a turgabaa tɔ ma, a ɔɔaa turga ganwɔre yim.

⁴² Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, kɔ ɔɔaa hi ka hinni ɔ tokke nyɔɔ poorero nɔɔn duro deem ɔ, kɔ mɔɔ karɔndanyi m bi tɔ ma, ɔɔaa bi do bi korɔm ganwɔre ma y.»

11

Zaan-Batiisi ɔɔɔ nyɔɔ Yeezuu zi

(Likki 7.18-35)

¹ Yeezuu k'a hɔ dɔnda a karɔndanyɔɔ buerehɔyɔɔ wɔɔ m an a nya bi, a a hɔr leɛ bi do ɔ k'a yaa Woso lemim pa da, k'a hɔ dɔnda sɔ korɔ kɔ ni b'ɔ rɔ wɔɔ ɔ.

² Zaan k'a ni lɔnnɔɔe ɔ b'a to an Krista zibɔero wɔɔ mim ma, an a karɔndanyɔɔ ɔɔsɔnnɔ nyɔɔ,

³ kɔ ni n aa laaka da han, ni ɔ: «Ibi ni dɔre ɔ zere ma bi gee, ɔɔaa vanta ni?»

⁴ Yeezuu n a nyi bɔ ni nɔ, a ɔ: «K'a ta a yaa hɔ k'awɔɔ n'a mam, an n'a yim naa dɔnda Zaan m:

⁵ Bɔɔrɔ mim ɔ leɛ yim, lɔɔrɔ ɔ tam, kusimoo y'a waam, dintim ni gore ni ma, tikkiro ɔ meerbaa mam, gɔno y'a mim bɔni ɔ, lemim nyinta ɔ him nɔazannɔ m.

⁶ Mimbirenyɔntazaa m ɔɔaa k'a n a sarakare to mɔɔ minto bi m.»

⁷ Zaan karɔndanyɔɔ wɔɔ kɔ ni y'a hɔr bi, Yeezuu a sɔniɔda ba, an n'a him zamaa bi m, a ɔ: «Nka awɔɔ ta a yaa dɔga a poohɔɔn ɔ? Hɔnher awɔɔ yi, an ni niigɔ ɔ yɔniɔm ge?»

⁸ Bɔ awɔɔ ta a yaa dɔga a paan...? ɔɔaa m, an huu wɔsi da a ra ge? ɔɔɔ kɔ ni huu wɔsiɔ dare a ra rɔ wɔɔ ɔ cinno harlo ɔ.

⁹ Nka awoo ta a yaa dɔga a? Wosolesinnisorazaa m ge? Iɩn..., moo y'a hi awoo m, a le da wosolesinnisorazaa ra.

¹⁰ Zaan mim n y'a gorsira ba Wosoci no o, n o: «Moo ni m zibəəzaa nyooɛ ɩbu leɛ, k'an ɩbu zaa banka.»

¹¹ Sira moo n'a hire awoo m, lanno nyino barla goaa ba o an le da Zaan-Batiisi ra y. A n bokare goaa k'an poore Woso cirbəə no o bi le da m.

¹² A n a siɩɩɩda sa Zaan-Batiisi Woso lemim padare domɩno o, an lee ku dutaa naa ma bi, arzana bi gaso n nawoɩ o paɩɩa m, tontooɛzanno n'a soɩ o.

¹³ Wosolesinnisorazanno woo haay kan Moyiisi leɔ woo ki Woso cirbəə bi mim dɩnda, an ta an Zaan domɩm ku.

¹⁴ K'a do miɩɩa a o, *Elii niɩɩə kɔ n o a zem bi m Zaan m.

¹⁵ Goaa k'a ni tɔr m k'an a ma!

¹⁶ Kɔ m her gooo noon makra ba kan bo ki? Bo ɩ y'a o kɔ o kan nyino kɔ ɩ yaa nyɩnta daasiyaa o, ɩn'a to, ɩn'i kɔ bimbirm, ɩ o:

¹⁷ Woo hir he awoo m,

b'awoo n sar ba y!

Woo zelaa lo awoo m,

b'awoo n nyi ka y!

¹⁸ Bala, Zaan k'a bor bi, a bir ho bire y, a bir dɩven mim so y. N n a hire, n o: zinə n ta m.

¹⁹ Goaaɩ bi bor, an ni ho bɩm, an ni ho mim, n n'a hum ma, n o: Naa do naa, nozaa m, bi, beemir m so. Yaworsinno kan mimbunyaabənno ki hannyi m. Bi, gooo kɔ ɩ ni yem Woso Mindore bi ma ro woo a do ɩ o, Woso Mindore bi tɩrga.»

(Likki 10.13-15)

²⁰ A m naa, Yeezuu n a siɩɩɩda sa, an ni nyaa bam kan koro k'a hoserlo ba o gɔta bi ɩ n a bo a taam no woo ki.

²¹ «Korazen, ɩbu kɔsi yɩm! Betsayɩdaa, ɩbu kɔsi yɩm so! Bala, hoserlo kɔ ɩ ba awoo bireyaa o ro woo, kɔ ba ɩ y'a o Tiir kɔ o kan Sidon kɔ ki, k'an naa broo huu yiio gor ɩni ɩ ka a ra ɩni suu lo a ra, k'a hunka a o, a le taa k'a a bo a taam.

²² Bi y'a ka, moo n'a hire awoo m: doɔokare hinni o, awoo fɩryɩɛ nyɩntam kɔsi, an le da Tiir kan Sidon ki m.

²³ B'ɩbu, Kapernawum, ɩbu y'i busure ɩ lee ku brama ra?

ɩbu zerm ɩ gaso gəənokɔ o!

Bala, kɔ hoserlo kɔ ɩ ba ɩbu zi ro woo, kɔ ba ɩ y'a o Sodom kɔ o, k'an naa a goota an ta o her domɩm o.

²⁴ Naa y'a ka, moo n'a hire awoo m: doɔokare domɩm o, ɩbu fɩryɩɛ yɩm kɔsi an le da Sodom ho ra.»

Zi kan Nyi ki

(Likki 10.21-22)

²⁵ Domɩm bi do o bi, Yeezuu meer ba, a o: «Zi k'a a so tara o kan brama ki, moo ɩ yaa dare ɩbu m barka, k'ɩbu ho noon duro nyaakom da gooo hoonzanno m kan hodonno ki m, ɩ bokare, ɩ ɩ hunka nyino poorerero m bi minto.

²⁶ Iɩn..., Zi, ɩbu y'a ɩsa ɩ ba ncɩnaaɔ.

²⁷ Moo Zi ho haay ka moo o. Zi bi y'a deem ɩ Nyi bi do. Nyi bi y'a deem ɩ Zi bi do kan gooo k'a le n taa k'a hunka ɩ ni ro woo ki bala.

²⁸ K'a bor moo zi, awoo haay k'awoo moɩ gorezaa busu an n'a kom no woo, moo hoonsire kare awoo o.

²⁹ K'a zu mɔɔ ɔ, k'a mɔɔ hɔdɔndare si, bala, mɔɔ buɔɔ-buɔɔ, miɲɲazerlezaa m mɔɔ m. Bi, awɔɔ nyiro wɔɔ hoonsire yɪm.

³⁰ Bala, zuuba k'an kɔsi bɛɛ m mɔɔ ni y. Mɔr kɔ mɔɔ n'a kare awɔɔ ɔ bi gore ba ɔ sɔ y.»

12

Sabaa hinni bɪsɪkare

(Marki 2.23-28; Likki 6.1-5)

¹ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ, sabaa hinni ɔ, Yeezuu bɔ hɔsɪrarɔ ɔ, nɔ n a karɪndanyɪnɔ wɔɔ nyasɔ, ɲn'a sɪɲɲɪda ba, ɲn'i hɔyaa yɪnyarm ɲn'a tiɲɲere, ɲn'a sɔm.

² Farizeenrɔ wɔɔ kɔ ɲ naa yɪ bi, ɲ y'a hi Yeezuu m, ɲ ɔ: «Dɪga ɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma, hɔ k'a n a ga bare m *sabaa hinni ɔ bi ɲn'a bam.»

³ Yeezuu n a hi ɲ ni, a ɔ: «Mim k'a pakra ba David m kan a gɔɔɔ ki bi dɔmɪm ɔ, hɔ niɲɲɔ k'a a ba, nɔ k'a a nyasɔ bi,

⁴ gasɔ k'a ɔ Woso zɛɔɲi bɪnce ɔ, an manɲi bur bi gɔr an a bi, kan a gɔɔɔ wɔɔ ki, bi le ba ɔ kɔ ɲ n'a bi kɔ wosocemannɪbɛnno wɔɔ bɛɛ m bala bi, awɔɔ n a karɪnda ba ra?

⁵ Gɛɛ, awɔɔ n a karɪnda ba Moyiisi lɛrɔ ci b'ɔ, n ɔ: Woso zɛɔɲi bɪnce ɔ b'ɔ bi, wosocemannɪbɛnno wɔɔ bɪr zum sabaa hinni b'ɔ y, bi kɔrɔma bɛɛ ni y.

⁶ Bi, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, Gɔaa ɪ naa ɔ, an le da Wosocɛ bi ra.

⁷ N ɔ: cicirzere mɔɔ le n taa, manɲbare bɛɛ y, k'awɔɔ meerbaa naa do ji ma, awɔɔ bi gɔɔɔ nɔɔn duro dɔdɔ yarle y, bala, ɲ n kɔrɔma y.

⁸ Bala, Gɔaanyɪ bi m sabaa hinni bi minzaa.»

Wɔgɛrzaa

(Marki 3.1-6; Likki 6.6-11)

⁹ Cem kɔ Yeezuu ɔ b'ɔ bi, ta a ɔ, an aa gasɔ ɲ sokomace ɔ.

¹⁰ Lɛɛ bi do ɔ bi, gɔaa n ni b'ɔ, a wɔ deem n ga. N n laaka da Yeezuu han, ɲ ɔ: «A a ga m, kɔ n ni gɔaa waa *sabaa hinni ɔ ra?» A hi ɲ y'a ɔ ncɪnaaɔ, k'a Yeezuu ku, a mim ka ra.

¹¹ Bi, Yeezuu a hi ɲ ni, a ɔ: «Nka n'awɔɔ bire ɔ, a ser deem bala n n'a dam yaa ɔ sabaa hinni ɔ, b'a bi tare an aa a bɔ yaa b'ɔ?

¹² Gɔaa n le da ser m denter la? K'a maam, a a ga m, kɔ n ni zi miɲɲa ba gɔaa m sabaa hinni ɔ.»

¹³ A m bi, an a hi wɔgɛrzaa bi m, a ɔ: «I wɔ bi hɔr!» Gɔaa bi n a hɔr, a wɔ bi n a banka miɲɲa am deem bi hɔ bi m.

¹⁴ Farizeenrɔ wɔɔ kɔ ɲ bɔ sokomace b'ɔ bi, ɲ y'a dɪnda k'a ka zaa ma k'a Yeezuu ku a zɛ.

Zibɛɛnyɪ kɔ Woso a bɔ ɔ

¹⁵ Yeezuu k'a naa ma bi, a a hɔr lɛɛ bi do ɔ, gɔaa cir gɔta n zu a je ɔ, an yaabazannɔ wɔɔ waa haay.

¹⁶ A n n'a hire ɲ ni miɲɲa, a ɔ: A b'a ka gɔsɪ n a dɔ y.

¹⁷ Kɔ hɔ kɔ wosolesinnɪsorazaa Ezayii a hi bi n kɔ yɪ. A a hi, a ɔ:

¹⁸ Mɔɔ Zibɛɛnyɪ kɔ mɔɔ bɔ ɔ bi ba n ni.

Gɔaa kɔ mɔɔ n'a ɲɔam kan m heer ki haay bi,

mɔɔ yɪ m ɛspri bi kan ɔ.

A mɔɔ lɛrɔ hi m do gɔta m.

¹⁹ A b'a kam nyaa ma y.

A bi zee dare y.

Gɔsɪ b'a leer mam zaarɔ bire ɔ y.

20 A bi niigə gə paŋŋawarzaa dare y.
 A bi fiture k'a se paŋŋa ba ɔ bi lihire y.
 A ba a nawore ncinaaɔ, an ta an paŋŋa ka turgabaa ɔ.
 21 Do haay sira kaŋ ɔ.

Yeezuu kan Belzebul kɪ
 (Marki 3.22-30; Likki 11.14-23)

22 Bi je ɔ bi, n bɔr gɔaa m Yeezuu zi, zinə n ta m, an a ba bɔɔ, bəətirbaa n ta m sɔ. Yeezuu n a waa, a n ni meerbare, a mim n ni lɛɛ yim sɔ.

23 Gɔaa cir bi zɛ kədə, ɲn'a hire, ɲ ɔ: «*David Nyɪ bɛɛ m na?»

24 Bi farizeenrɔ wɔɔ kɔ ɲ naa ma bi, ɲ y'a hire, ɲ ɔ: «Naa do k'an naa, la a nawom zinəro ra, zinəro jitaare Belzebul paŋŋa m bala.»

25 Yeezuu k'a hɔ kɔ ɲ n'a hɔɔn dam ma bi dɔ bi, a a hi ɲ ni, a ɔ: «Kɔ k'a gɔɔɔ bir kɔ mam bi y'a dare. Kɔnɔ gɛɛ, har kɔ kɔmare ba ɔ bi y'a dam sɔ.

26 Kɔ Sɔtaana bɔr an ni lam Sɔtaana ra, gɔngɔre m bi. A kɔ bi y'a dam ma, an jim dɔntɔ ra?

27 Bi kɔ Belzebul paŋŋa y'a ka mɔɔ ni lam zinəro ra, awɔɔ karɪndanyɪnɔ wɔɔ la kɔ ɲ nawore ɲ la sɔ bi, ɲ paŋŋa b'a to ka? Bi y'a ka ɲ miŋŋɔɔ n n'awɔɔ dɔdɔ kare.

28 Bi kɔ Woso *Sent-ɛspri paŋŋa y'a ka mɔɔ ni lam zinəro ra, k'a maam k'a dɔ a ɔ, Woso cirbəə bi lee ku awɔɔ zi.

29 A n ta ɔ sɔ bi, gɔaa ba ɔ, an b'a dam ma, an gasɔ gɔaa paŋŋazaa har ɔ, k'a mɔrlɔ gɔr, k'a n ser ka, an a kɔsɪ, an bɔkare, an gasɔ, an mɔrlɔ wɔɔ gɔr y.

30 Gɔaa k'a ba kan mɔɔ kɪ bi, mɔɔ jim m. Gɔaa k'a bir a dam mɔɔ han an a sɔ kɔ ma bi, a hɪsɪga a nawom.»

31 «Naa y'a ka, mɔɔ n'a hire awɔɔ m, Woso mimbɔnyaarɔ haay kan sɔnsɔrɔ haay kɪ sugur kam gɔɔɔ ɔ. Bi, gɔaa biyəə k'a ni Sent-ɛspri sɔnsɔ wom bi, a b'a sugur yim fiɪga y.

32 Kɔ gɔaa meer ba Gɔaanyɪ bi ma, a y'a sugur yim, bi k'a meer ba Sent-ɛspri ma, a b'a sugur yim tara burə ɔ naa ɔ, b'a b'a yim booti hinni ɔ sɔ y.»

Gɔ kan a nyɪ kɪ
 (Likki 6.43-45)

33 «K'a dɔ a ɔ: gɔ miŋŋa bi, nyɪ miŋŋa a n'a dam. Gɔ bɔnyaa bi ni nyɪ bɔnyaa dam. N gɔ biyəə dɔ a nyɪ ma.

34 Minnɔ kɔsɪrɔ, awɔɔ y'a bam lɔ k'a mim miŋŋa hi a kɔsɪrabaa bi nɔ ɔ? Bala, hɔ k'a gɔaa heer han b'a le n'a him.

35 Gɔaa miŋŋa k'a n'a miŋŋabaa m bi, bɔ an nawom mim miŋŋa m a heer ɔ. Gɔaa bɔnyaa k'a n'a bɔnyaabaa m bi, bɔ an nawom mim bɔnyaa m a heer ɔ sɔ.

36 Bi, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, mɔɔ ɔ: Meerbaa k'a nyɔɔdɔ ba ɔ haay kɔ gɔaa n'a bam bi, Woso y'a larm ma.

37 Bala, ɪbɪ meerbaa n n'ɪ bɔmbɔre, ɪ meerbaa n n'ɪ dam mim ɔ sɔ.»

Gɔɔɔ ɪ hoser yere
 (Marki 8.11-12; Likki 11.29-32)

38 Naa kur bi, wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizeenrɔ kɪ a sɪŋŋɪda ba, ɲn'a hi Yeezuu m, ɲ ɔ: «Karɪnsaamba, wɔɔ le taa k'ɪ hoser ba k'ɔ a yɪ.»

39 A n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Her naa gɔɔɔ wɔɔ, gɔɔɔ bɔnyaarɔ m, ɲ bir Woso le sire y, ɲ y'a kam makra ma, bi kɔ makra bi ni, ɲ bi makra vanta yɪre kɔ wosolesinnɪsorazaa Zonas makra bi bɛɛ y.

⁴⁰ Bala, Zonas k'a goota zo guta no o hi o domum kaako bi, sinuu o kan a gunuu o ki bi, Gooanyu bi gootam maam so tara noom o domum kaako, sinuu o kan a gunuu o ki.

⁴¹ Doodokare hinni o, Niniivi gooo wutire, nni her gooo noon da le o, nni n gumə war bi hinka n ni. Bala, Niniivi gooo woo a bo a taam nni sugur ye Zonas Woso lemim padare ma. Bi naa o bi, gaaa ta o an le da Zonas ra.

⁴² Doodokare hinni o, lo cir k'a a to jasadopaasu ma an bor k'a b'a tor ka Salomoon mindore meerbaa ma bi, a zamaana naa do gumə war bi hinkare n ni. Bala, a to a o ko laatore o, an bor k'a b'a tor ka ma, an bokare, gaaa i naa o an le da Salomoon ra.»

Zinə k'a a ya, an ni zem gaaa zi
(Likki 11.24-26)

⁴³ «Ku zinə bo gaaa me o, a da an nawom lee gəero zi, k'a a ka hoonsire buncə ma, bi k'a bir a yire,

⁴⁴ b'a hi a heer o, a o: «Moo yi m wusigore m buncə gusire o.» K'a yaa leeku bi, a yaa daga a gosti n a so ce b'o, bi dintim ba b'o so y. Ho haay i ce b'o, a buncero o mija.

⁴⁵ K'a yi ncinaas, b'a ta an aa zinero vantoo gaa saanhuna, n bonyaabaa n le da a mija ra, nni bi gaso, nn'a so gaaa bi do o. Gaaa bi do mim bi bonyaabaa le dam biisi ho ra. Zamaana naa do k'an bonyaa naa, a mim yire ncinaas so.»

Yeezuu danyino mim
(Marki 3.31-35; Likki 8.19-21)

⁴⁶ Yeezuu k'a ni meer bam kan gooo cir bi ki bi, a da kan a danyino ki bor, nni jim garga ra, nn'a nsoam k'a meer ba kan ki. [

⁴⁷ Gaaa n a hi Yeezuu m, a o: «I da kan i danyino ki i garga ra, n le n taa k'a meer ba kan i ki.»]

⁴⁸ Yeezuu n a nyi bo gaaa bi no, a o: «Nka m moo da? Nkoo m moo danyino?»

⁴⁹ A n bokare, an a wo nyoo a karindanyino woo ma, an a hi, a o: «Moo da bi ba n ni, kan moo danyino woo ki.

⁵⁰ Gaaa nijjə k'a ni moo Zi k'a ni arzana o bi hoonho bam bi, moo danyu m, moo danlo m, moo da m.»

13

Hoduure hobokorenoom dare
(Marki 4.1-9; Likki 8.4-8)

¹ Hinni bi do o bi, Yeezuu bo har o, an aa nyinta higota bi le ra,

² zamaa cir guta a so ko ma a jir o. A m bi, Yeezuu n ko, an aa nyinta kooloo o, zamaa bi haay n ni jim hi bi le ra.

³ A ho dinda n guta hobokorenoom dare no o, an a hi, a o: «Gaaa i bo, k'a ho duu.

⁴ A duu k'a nawom bi, gosunno n a lo zaa gor ma, bennoo n bor, nni b'a bi haay.

⁵ Gosunno n a lo jaaroo buncə o, taa n nyinta b'o guta y. Hoyaa bi n bo leem, ko taa ba b'o guta bi minto.

⁶ Woso k'a der bi, a na hoka bi ma, an ga, k'a mesi ba o bi to ma.

⁷ Gosunno n a zar laa gaa o, laa bi n haan, an n zinze.

⁸ Gosunno n a lo lee mija o, nni haan, nni ma, nni nyi da. A yaa deem yaa ka zoro, deem busordi, deem bukerku.

⁹ Gaaa k'a ni tor m bi, k'an a tor ka ma.»

Bɔ minto m, Yeezuu n tir meer ba hɔbɔkɔrenoom dare ni?
(Marki 4.10-12; Likki 8.9-10)

¹⁰ Karɔndanyɔnɔ wɔɔ a zɔ Yeezuu ma, ɲn'a hi m, ɲ u: «Bɔ m, ɔbu n tir meer ba kan ɲ ki hɔbɔkɔrenoom ni?»

¹¹ A n a nyi bɔ u, a u: «Woso a ka k'awɔɔ n Woso cirbɛɛ bi minno kɔ ɲ y'a nyaakom da rɔ wɔɔ dɔ, b'a n a ka nawɔnnɔ u y.

¹² Bala, gɔaa k'an ta hɔ m bi, n y'a yare n n a ka u, a hɔ n yi gɔta, bi gɔaa k'a ba m bi, baa hɔ k'an ta m bi, n bi yɔm ni.

¹³ Naa y'a ka mɔɔ ni meer bam kan ɲ ki hɔbɔkɔrenoom m. Bala, ɲ yi dɔgam, bi ɲ bir lee yire y. ɲ y'a tɔr kam, bi ɲ bir a mare, ɲ bir a ji mam sɔ y.

¹⁴ Kɔ hɔ kɔ Ezayii a hi bi n kɔ yi ɲ minto. A u:

Awɔɔ mim mam gɔta,

b'awɔɔ b'a ji mare y.

Awɔɔ dɔgam mɔɲɲa,

b'awɔɔ bi lee yire y.

¹⁵ Bala, do naa do heer a ta.

ɲ tɔr bir mim mare y,

ɲ y'a mɔnyaarɔ tɔnta,

k'a bi lee yi, k'a bi mim ma y,

k'a heer bi mim ji ma y,

k'a bi sugur ye, a a bɔ a taam kɔ mɔɔ n a waa y!

¹⁶ B'awɔɔ, awɔɔ jira: awɔɔ mɔnyaarɔ i lee yim, awɔɔ tɔtɔrɔ i mim mam!

¹⁷ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, wosolesinnɔsorazannɔ gɔta kan gɔɔɔ tɔrgɔɔ gɔta ki a ɲsa, k'a hɔ k'awɔɔ n'a yim naa yi, bi ɲ n a yi y. K'a hɔ k'awɔɔ n'a mam naa ma, bi ɲ n a ma y.»

Hɔduure hɔbɔkɔrenoom bi ji hire
(Marki 4.13-20; Likki 8.11-15)

¹⁸ «K'a tɔr ka hɔduure hɔbɔkɔrenoom bi ji ma.

¹⁹ Hɔyaa k'a ni zaa lezi bi, gɔɔɔ kɔ ɲ ni Woso cirbɛɛ lemim bi mam, bi ɲ bir a ji mam nɔ wɔɔ m. Bala, leem bi, Sɔtaana lemim kɔ n y'a duu ɲ heer u bi si ɲ han.

²⁰ Hɔyaa k'a ni jaarɔ buncɛ u bi, gɔɔɔ kɔ ɲ ni Woso lemim bi mare, ɲn'a sim leem kan heernyɔɔ ki rɔ wɔɔ m brɔɔ m.

²¹ Bi, ɲ mɔɲɲɔɔ mɛsi ba u y, hindeem gɔɔɔ m. Kɔ heerzar gɛɛ firyire bɔr Woso lemim bi tɔ ma, bi ɲ y'a do leem.

²² Hɔyaa k'a ni laarɔ bireyaa u bi, gɔɔɔ m, ɲni Woso lemim bi ma, durnya hɔɔndama kan a arzaka letaama ki ɲ lemim bi ze, a bir nyi dare y.

²³ Hɔyaa k'a ni lee mɔɲɲa u bi, gɔɔɔ kɔ ɲ Woso lemim bi ma, ɲn'a ji ma rɔ wɔɔ m: ɲ n'i nyi dam. A yaa deem i nyi dam zɔrɔ, deem busɔrdi, deem bukɛrku.»

²⁴ Yeezuu a ya, an hɔbɔkɔrenoom vanta da, a u: «Woso cirbɛɛ bɔ kɔ u kan gɔaa k'a hɔdo mɔɲɲa duu a hɔsira u bi ki.

²⁵ Gum k'a bi da gɔɔɔ ni hinceem bam bi, gɔaa bi jim deem n bɔr, an bi sɔr duu hɔyaa bi barla, an a hɔr.

²⁶ Hɔyaa bi k'a bi bɔ, an ma, an yaa ka bi, sɔr bi n bɔ sɔ.

²⁷ Hɔsɔrazaa bi zibɛɛnyɔnɔ n b'a hi m, ɲ u: «Zuuba, hɔdo mɔɲɲa bɛɛ ɔbu duu i hɔsira b'u ra? A a ba lɔ keere sɔr n bɔr, an ta u?»

²⁸ A n a nyi bɔ ɲ nɔ, a u: «Jim deem i hɔ naa do ba». A m naa, zibɛɛnyɔnɔ wɔɔ n a lar, ɲ u: «ɔbu le taa k'u ta, u aa sɔr bi wonwɔr la?» A n a nyi bɔ u, a u:

²⁹ «Ayy... Bala, k'awoo k'a sor bi wonwor, awoo cenle a hoka bi wonwor so.»

³⁰ K'a η to kō η nī ma kan kō kī, k'an ta, an aa hōdare dōmim ku. Hōdare dōmim ō bi, mōo y'a hūm zibēnno wōo m, mōo ō: K'a lēē ka a sor bi gūr, a kōsī, a da sē ō, k'a bōkare a hōyaa bi gūr a zar m sī ō.» »

(Marki 4.30-32; Likki 13.18-19)

³¹ Yeezūu a ya, an hōbōkōrenoom vanta da η nī, a ō: «Woso cirbēē bi bō kō rē kan kō ō kan hō kō n n'a hūm ma mutardi yaa, kō gōaa n'a sam, an n'a duum a hōsira ō bi kī.

³² A m hōdo haay rō wōo poore. Bi, kō n y'a duu an bō, ma an nawōm, an nī lē dam hōyaa haay ra: a ba an nawōm gō gōta, bēnno n b'a dam ma, ηnī cē kinka a vōhēro ma.»

Nyonyoo hōbōkōrenoom dare

(Likki 13.20-21)

³³ A a ya an hōbōkōrenoom da η nī, a ō: «Woso cirbēē bi bō kō rē kan nyonyoo kī. Lō n a sa, an a tōntō kan nyisi kī mōr gōta lē ma kaako. Nyisi bi n ta an der.»

Bō m, Yeezūu nī hōbōkōrenoom dare

(Marki 4.33-34)

³⁴ Minno nōon duro haay hī Yeezūu n nawōre η nī hōbōkōrenoom m. A bīr hōsī hūm gōōō cir bi m, k'a hī bēē a nawōm hōbōkōrenoom nī y.

³⁵ Kō hō kō wosolesinnisorazaa b'a hī bi n kō yī. A a hī, a ō:

Mōo yī m lē gōre,

m hōbōkōrenoom da η nī,

m hō k'a nyaakōm da durnya sīhīda ō tee... bi hī η nī.

Yeezūu ī sor hōbōkōrenoom bi

jī hīre

³⁶ Yeezūu k'a zamaa cir bi to, an doo bi, a karūdanyīnō wōo a zō ma, ηn'a hī m, η ō: «Sor hōbōkōrenoom bi jī dīnda wōo m.»

³⁷ A n a nyī bō η nō, a ō: «Gōaa k'a nī hō mīhīa do duum bi, Gōaanyī bi m.

³⁸ Hōsira bi, durnya m. Hōdo mīhīa bi, Woso cirbēē nyīnō wōo m. Sor bi, Sōtaana nyīnō m.

³⁹ Jīm k'a sor bi duu bi, Sōtaana m. Hōdare bi, durnya nyare m. Hōdēnno wōo, malēkarō m.

⁴⁰ Amba kō η nī sor gōrm ηn'a dam sē ō bi, yī a nawōre ncīnaaō durnya nyare hīnnī ō:

⁴¹ Gōaanyī bi y'a malēkarō nyōre, ηnī hō haay k'a nī gōōō gūm Woso ma rō wōo gūr Woso cirbēē bi nō ō. Nj mimbōnyaabēnno wōo gōrm sō, ηnī bō η nī,

⁴² ηn'aa η zar sehar ō. Nj nyī kam b'ō, ηn'a sō sō.

⁴³ Bi, gōōō turgarō wōo gure am wosogure hō bi m, η Zī bi cirbēē nō ō b'ō. Gōaa k'a nī tōr m, k'a n'a tōr ka ma.»

Arzaka k'a a nyaakōm da

⁴⁴ «Woso cirbēē bi bō kō rē kan arzaka gōta kō n y'a nyaakōm da hōsira ō bi kī, gōaa n sor la: a n so ra, an a nyaakōm da. K'a heer nyōō bi, an a hōr, an aa hō haay k'an ta m nō wōo hēē, an hōsira bi do si m.»

⁴⁵ «Woso cirbēē b'a ya an bō kō rē kan terbarezaa k'a n'a kam nyēnyaaarō mīhīōō ma kī.

⁴⁶ K'a nyēnyaa wīstī yī, a busoo nī yīm gōta bi, an ta, an aa hō haay k'an ta m nō wōo hēē, an b'a si m.»

Zaṅṅa hōbōkōrenoom

⁴⁷ «Woso cirbæ b'a ya, an bō kō rē kan zaṅṅa kō ḡ n'a zom hi ō, an nī zō do haay gōrē an nī bōm nī bī kī.

⁴⁸ Kō zōnō a han bī n y'a gaa, n n bō m hi bī lē ra. N n bōkarē, ḡnī nyūnta, ḡnī zōnō mīḡḡō wōō nyōkō ō, ḡnī ḡ zar mōr ō, ḡnī zōnō bōnyaarō wōō lo.

⁴⁹ Yī a nawōrē ncīnaaō durnya nyarē hinni ō. Malēkarō zem bī gōōō bōnyaarō wōō gō gōōō turgarō wōō ma,

⁵⁰ ḡnī ḡ zar sēhar ō. N nyī kam b'ō, ḡn'a sō sō.»

⁵¹ Yeezū n a karūndanyīnō wōō lar, a ō: «Awōō naa haay woo... ma mīḡḡa ra?» N ō: «In...»

⁵² A n a hī ḡ nī, a ō: «Ncīnaaō bī, wosocikarūnsaamba biyōō k'a n'a bam Woso cirbæ kō bī karūndanyī bī, bō a ō kō rē kan harzaa k'a nī hō gusire kan hō daa kī bōrē a arzaka ō bī kī.»

Nazarētī gōōō n sīra ka Yeezū ō y (Markī 6.1-6; Likki 4.16-24)

⁵³ Yeezū k'a hōbōkōrenoonno nōōn duro da an ḡ nya bī, a a hōr lēē bī do ō,

⁵⁴ an doo kō k'a tōr ō b'ō. A n a sīḡḡīda sa, an nī hō dūdam kō bī do sokōmace b'ō, zamaa bī n zē kēdō a hōdūndarē bī tō ma. N n'a hīrē, ḡ ō: «Awōō a to mindōrē naa do m ka? A a ba lo, an nī hoserlo bare?»

⁵⁵ Gōwurezaa bī nyī bēē n'awōō m na? Maarīi nyī bēē n'awōō m na? Zakkī, Zozēf, Sūmōōn, Ziidi, a danyīnō bēē m nawōōnō ra?

⁵⁶ Awōō danlōrō ba wōō bire ō naa ō ra? A a ba lo kēērē, an n'a dam naa do haay bare ma?»

⁵⁷ Naa do a ka, ḡ n kaanm Yeezū m. A m naa, Yeezū n a hī ḡ nī, a ō: «Wosolēsinnīsorazaa ī daōrē yīm bīnce haay ō, b'a bīr a yīm a kō ō, a bīr a yīm a har ō sō y.»

⁵⁸ Yeezū n hoser ba b'ō gōta y, ḡ sīrakarēwar bī tō ma.

14

Zaan-Batiisi zē (Markī 6.14-29; Likki 9.7-9)

¹ Dōmūm bī do ō bī, cir Hīrōōdī Yeezū mim ma, bala a tō bō lēē haay ō.

² A n n'a hīrē a zībāēnyīnō m, a ō: «Gōaa naa do, Zaan-Batiisi m! K'a a mīm bō ō gāēno bire ō bī y'a ka, an paṅṅa yī, an nī hoserlo bare.»

³ Kō sīra nī, Hīrōōdī a ka, ḡnī Zaan nyasō, ḡn'a sur, ḡn'a du lōnnōcē ō, a dam Filipi lō k'an ta m, a tō m Hīrōōdīyaadī bī mīnto.

⁴ Bala, Zaan a hī Hīrōōdī m, a ō: «A n a ga m k'ībū n a ba ī lō y!»

⁵ Hīrōōdī a ḡōa k'a Zaan zē gēr, b'a ī nyī bam gōōō wōō m. Bala, brōō haay ī dīgam Zaan ma, ḡ ō: Wosolēsinnīsorazaa m.

⁶ Bī, Hīrōōdī yīrē dōmūm cībsa hinni ō, Hīrōōdīyaadī nyūmbōēērē sar ba gōōō kō n yī ḡ bīr cībsa ma rō wōō lēē, an Hīrōōdī nō yī.

⁷ Hīrōōdī n a wer si, a ō: hō k'a lē n taa haay bī, a y'a kaṅ ō.

⁸ Nyūmbōēērē bī da bī n a nyōnnyōōta, a ō: «A n Zaan-Batiisi mim ye laaga burō ō.» Nyūmbōēērē bī n a ye maam sō.

⁹ Cir bī heer n a zar, b'a b'a dam ma, an a gu y, k'a wer si hōbūrēbinno wōō bire ō bī mīnto. A m bī, an lē ka kō n n'a ka ō.

¹⁰ A n gōaa deem nyōō, an aa Zaan mim gō ma lōnnōcē ō b'ō,

¹¹ an bōr m laaga ō, an b'a ka nyūmbōēērē b'ō, an a si, an aa a ka a da ō.

12 Zaan karındanyıno woo n bor, ını bı Zaan gər bı sa, ını'aa bir, ını bökare ını'aa ho k'a a ba bı hı Yeezuu m.

Yeezuu gıooıyaaro tur tisi soor

(Markı 6.30-44; Likki 9.10-17; Zaan 6.1-14)

13 Yeezuu k'a mim naa do ma bı, a a hor lee bı do u, an da kooloo u k'a ta toore ma a deem. Gıoo cir ku ı naa yı bı, ı y'a hor a kuro u a gam ma, k'a zu a je u.

14 Yeezuu k'a bo kooloo b'u bı, a gıaa cir yı gıta, gıoo woo cicir n a nyasu, an a sınyıda sa, an nı ı yaabazanno waare.

15 Yırbəə k'a da bı, a karındanyıno woo a zo ma, ını'a hı m, ı u: «Gum da, bı pooyaa m naa, gıoo woo da zaa ra ku ı nı ta kuro woo u, ını'aa hıbıre sı, ını'a bı!»

16 Bı, Yeezuu a nyı bo u, a u: «A n a ga m, ını'a hor y. K'a hıbıre ka ı u a zim.»

17 A m bı, ını'a hı m, ı u: «Bur soor kan zono kı hıya woo n ta m naa u.»

18 Yeezuu n a hı ı nı, a u: «K'a ı ka m u naa u.»

19 A n le ka, ku gıoo woo n nyınta bur bı ra, an bur soorlo woo sı kan zo hıya bı kı a wo u, an dıga brama, an barka da Woso m. A n buuro woo zınze ra, an a ka a karındanyıno woo u, ku ı n'a ka zamaa b'u.

20 Gıoo woo haay a bı, an ı ka. Karındanyıno woo bur kan zo kı kuuro ku ı gıota ro woo gur kası le ma buerehıya.

21 Gıoo ku ı ho bı bı ro woo, yaaro woo le a zo tisi soor ma. N n lanno kan nyıno kı le sa y.

Yeezuu ı tam hi burə u

(Markı 6.45-52; Zaan 6.15-21)

22 Lee m bı, Yeezuu a ka karındanyıno woo n da kooloo b'u, ku ı nı bra hıgıta bı gəm deem la, k'a gıota a zamaa bı da zaa ra.

23 K'a zamaa bı da zaa ra an a nya bı, a a hor a deem, an ta ci ra, k'a yaa da. Yırbəə k'a da bı, a gıota b'u a deem.

24 Kooloo bı n a gı hı bı le bı ma, an ta laato hı bı bıre u. Bala, hıner y'a nyam kooloo bı zı, hikurero woo n'a monım kooloo b'u

25 Do k'a bor an nı mem bı, a wuti an to hı bı ra, an nı tare ı zı.

26 Ku karındanyıno woo a yı an nı tam hi bı ra bı, nyıbəə gaso ı u, ını'a hıre, ı u: «Toor m!» N n'ı zee dam.

27 Lee m bı, Yeezuu meer ba kan ı kı, a u: «K'a sıra ka, moo m, a da bı bo u yı!»

28 Pıyer n a hı m, a u: «Zuuba, k'ıbu m paan... k'ı le ka ku m bor ı zı hı bı burə u.»

29 Yeezuu n a hı m, a u: «Bur.» Pıyer n bo kooloo b'u, an nı to m hı bı ra k'a ta Yeezuu zı.

30 K'a hıner bı yı an nı honm kan paııa kı bı, a da bo u, hı bı n'a monım, an zee da, a u: «Zuuba, m bo le m!»

31 Lee m bı, Yeezuu a wo nyoo an a nyasu, an a hı m, a u: «ıbu sırakare poore! A lo ıbu n sınsım ka?»

32 N n'a da ku u, ını gaso kooloo b'u hıner bı n ı m.

33 Gıoo ku ı nı kooloo b'u ro woo kukurə ze a taa, ını'a hıre, ı u: «Woso Nyı n'ıbu m paan....»

Zenezareti yaabazanno waare

(Markı 6.53-56)

34 Ku ı hıgıta bı ze ra bı, ı yaa lee ku Zenezareti u.

³⁵ Kū bɪ do ɡʊʊ wɔʊ kʊ ɲ Yeezuu yɪ, ɲn'a dɔ bɪ, ɲ yaa a hɪ kʊ b'ʊ haay kan kʊrɔ ʒɪnʒɛnnɔ wɔʊ kɪ, ɲ ʊ, a bʊr. N ɲ bʊr yaabazannɔ wɔʊ m haay Yeezuu zi.

³⁶ N ɲ a yɛ han, k'a a wɔ da a huu lɛ tɔkkɛ ma. Bɪ, ɡʊʊ kʊ ɲ y'a wɔ da ma rɔ wɔʊ waarɛ yɪ haay.

15

Woso lɛrɔ kan yɪnnɪbayɪ kɪ (Markɪ 7.1-13)

¹ Farizeenrɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ ɡɔsɪnnɔ kɪ a to Zerizalem ʊ, ɲnɪ bʊr Yeezuu zi, ɲnɪ b'a hɪ m, ɲ ʊ:

² «Bɔ m, ɪbɪ karɪndanyɪnɔ wɔʊ bɪr zum wɔʊ yaabɔɔ yɪnnɪbayɪrɔ wɔʊ ʊ? N ɲ'ɪ hɔ bɪm, bɪ ɲ n a wɔ hir y. A n a ɡa nɪ y.»

³ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ʊ: «B'awɔɔ, a lɔ awɔɔ bɪr zum Woso lɛrɔ wɔʊ ʊ, a bɔkare, an nɪ zum a yɪnnɪbayɪrɔ wɔʊ ʊ?

⁴ Woso a hɪ, a ʊ: «I zɪ kan ɪ da kɪ da ʊ. Bɪ ɡʊaa k'a zɪ bɔ ʊ ɡɛɛ a da a bɔ ʊ, pakra m, kʊ n n a zɛ ɡɛr.»

⁵ B'awɔɔ ʊ, kʊ ɡʊaa a hɪ a zɪ m, ɡɛɛ a da m, a ʊ: «Daahan kʊ mɔɔ m ɡa m, m a ka ɪbɪ ʊ bɪ, Woso hɔ nɪ.»

⁶ Pakra bɛɛ m kʊ ɡʊaa bɪ do m a da a zɪ kan a da kɪ han y. Woso lemim bɪ zar awɔɔ nawɔrɛ nɔnɪnaaʊ a yɪnnɪbayɪrɔ wɔʊ minto.

⁷ Zambuzannɔ, Ezayii ɡumɔ ta ʊ, an awɔɔ mim hɪ, a ʊ:

⁸ ɡʊʊ nɔɔn duro, mɔɔ da ɲ nawɔɲ ʊ a lɛ m, bɪ ɲ heer laatɔ mɔɔ ma.

⁹ Daʊrɛ kʊ ɲ n'a kam mɔɔ ʊ bɪ, vam m.

Bala, durnya mim ɲn'a dɪndam ɡʊʊ m, ɪ ʊ Woso hɔ m.»

Hɔ k'a nɪ dintim kam ɡʊaa ma (Markɪ 7.14-23)

¹⁰ Bɪ ʒɛ ʊ bɪ, Yeezuu zamaa bɪ bir, an a hɪ ɲ nɪ, a ʊ: «K'a tɔr ka mɪɲɲa k'a ʒɪ ma!

¹¹ Hɔ k'a nɪ ɡasum ɡʊaa lɛ ʊ an ta a nɔ ʊ bɪ bɛɛ nɪ dintim kam ma y, bɪ hɔ k'a nɪ bɔm ɡʊaa lɛ ʊ bɪ nɪ dintim kam ma.»

¹² A m naa, karɪndanyɪnɔ wɔʊ n a zɔ ma, ɲn'a hɪ m, ɲ ʊ: «Farizeenrɔ wɔʊ kʊ ɲ naa ma bɪ, ɪbɪ dɔ ɪ ʊ, a busu ɲ ma ra?»

¹³ A n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «Hɔ haay kʊ mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ʊ bɪ n a sɔɔn bɪ, n y'a wɔrm.

¹⁴ K'a ɲ to, bʊrɔ nɪ bʊrɔ ɡaam. Bɪ, kʊ bʊr bʊr, an nɪ bʊr ɡaarɛ, ɲ ɡʊaa hɪya haay y'a zarm yaa ʊ!»

¹⁵ Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ʊ: «Hɔbɔkɔrɛnoom naa do ʒɪ hɪ ʊ m.»

¹⁶ Yeezuu n a hɪ, a ʊ: «Awɔɔ ɡɔɔta, awɔɔ n a ʒɪ dɔ ra?

¹⁷ Awɔɔ n a dɔ, a ʊ, hɔ haay k'a nɪ ɡasum ɡʊaa lɛ ʊ, an nɪ tare a nɔ ʊ bɪ, ta an nawɔm, an nɪ bɔm ɡarga ra ra?

¹⁸ Bɪ, hɔ k'a nɪ bɔm ɡʊaa lɛ ʊ bɪ, a to a nawɔm ɡʊaa heer ʊ, bɪ nɪ dintim kam ma.

¹⁹ Bala, ɡʊaa heer hɔɔndarɛ bʊnyaarɔ wɔʊ nɪ bɔɲ ʊ: ɡɛrɛrɛ, ʒaandarɛ, koorbare, ɡʊʊ tɔ zarlɛ, kan sonsɔwɔrɛ kɪ.

²⁰ Nawɔnnɔ nɪ dintim kam ɡʊaa ma, bɪ hɔbɪrɛ bɪ, ɪ n ɪ wɔ hir bɪ bɪr dintim kam ɡʊaa ma y.»

Yeezuu bɔ Zidee kʊ ʊ (Markɪ 7.24-30)

²¹ Yeezuu k'a cem b'ʊ bɪ, a ta Tiir kan Sidɔn kɪ kʊrɔ wɔʊ ʊ.

22 Lɔ nɪ b'ɔ an ta Yeezuu zi, zɪfɔ bɛɛ nɪ y, Kanaan do nyɪ m, an a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «M cicir zɛ Zuuba, *David Nyɪ, mɔɔ nyɪmbɔɛɛɛ zinɔ n ta m, an nɪ fir kam ma gɔta.»

23 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ y. A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a zɔ ma, ɲn'a yɛ han, ɲ ɔ: «La lɔ naa do ra, bala, a ɪ wɔɔ kɔm kan a zeedarɛ kɪ.»

24 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ nyɔɔ n y'a ɔ Israyel gɔɔɔ kɔ ɲ bɔ kɔ ɔ kan seero kɔ ɲ nyaam nɔ wɔɔ kɪ zi.»

25 Bɪ, lɔ b'a gu an bɪ kukurɔ zɛ a taa, an a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, bɔr ɪ da mɔɔ han!»

26 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A n a ga m, n nɪ nyɪnɔ hɔbɪɛ sa, n n a ka jinnyɪnɔ ɔ y.»

27 Lɔ bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Sɪra m, Zuuba, baa jinnyɪnɔ wɔɔ ɪ hɔbɪɛ bɔtɔ k'a a lo ɲ zuubarɔ wɔɔ taa bɪ gɔrlɛ, ɲn'a bɪɛ.»

28 A m naa Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Lɔ, ɪ sɪrakarɛ gandaa ɔ! I hɔ k'ɪ lɛ n taa bɪ yɪm!» Lɛɛm bɪ, a nyɪmbɔɛɛɛ b'a waa wakattɪ bɪ do ɔ.

Yeezuu yaabazannɔ waa gɔta

29 Yeezuu a hɔr b'ɔ, an ta Galilee higɔta lɛ ra, an aa der ci ra, an nyɪnta.

30 Gɔɔɔ cir gɔta bɔr zi, lɔgɔrɔ m, bɔɔrɔ m, gandeenzannɔ m, bɔɛtinno kan yaabazannɔ vantɔɔ kɪ m, ɲnɪ bɪ ɲ nyɪnta Yeezuu taa, an ɲ waa.

31 Gɔɔɔ wɔɔ n zɛ kɔdɔ, kɔ bɔɛtinno nɪ meer barɛ, gandeenzannɔ n a gannɔ yɪ, lɔgɔrɔ nɪ tam mɪɲɲa, bɔɔrɔ nɪ lɛɛ yɪm bɪ minto. N y'a lɛ bɔ Israyel Woso ɔ.

Yeezuu gɔɔɔyaarɔ tɔr tisi si

(Markɪ 8.1-10)

32 Yeezuu a karɪndanyɪnɔ wɔɔ bir an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Zamaa bɪ cicir ɪ mɔɔ zem, bala, a dɔmɪm kaakɔ hɔ m naa, ɲ nɪ kan mɔɔ kɪ, hɔsɪ ba ɲ ɔ, ɲn'a bɪɛ y. Mɔɔ lɛ baa kɔ m ɲ da zaa ra kan nɔ kɪ y. Kɔ n bɛɛ nɪ, ɲ y'a dundom zaa ra.»

33 Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hɪ m, ɲ ɔ: «K'ɔ bur yɪ ka pooyaa ɔ naa ɔ, ɔ a ka gɔɔɔ cir naa ɔ, k'an ɲ ka?»

34 Yeezuu n ɲ lar, a ɔ: «Bur karɔ n ta awɔɔ ɔ?» N n a nyɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «Saanhɪna kan zɔ poorenyɪnɔ kɪ.»

35 A n lɛ ka kɔ zamaa bɪ n nyɪnta tara ɔ.

36 A n bur saanhɪna bɪ sa kan zɔnɔ wɔɔ kɪ an yaa da Woso m barka, an n'a zɪnzɛm la, an n'a kam a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɔ, ɲn'a kam, zamaa b'ɔ.

37 N n a bɪ, an ɲ ka, an a yɔ, ɲn'a kuuro gɔr kasɪ lɛ ma saanhɪna.

38 Zamaa bɪ gɔɔɔyaarɔ a zɔ tisi si ma, n n lannɔ kan nyɪnɔ kɪ lɛ sa y.

39 Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu ɲ da zaa ra, an da kɔɔlɔɔ b'ɔ an ta Magadaan ɔ.

16

Hoser yɛɛ

(Markɪ 8.11-13; Likki 12.54-56)

1 Farizeenrɔ kan sadiseenrɔ kɪ a zɔ Yeezuu ma, ɲnɪ hoser yɛ han, k'a makra ba.

2 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Kɔ woso lɛ a zo, b'awɔɔ ɔ, lɛɛ yɪm mɪɲɲa, bala, brama bɪ piin....»

3 Dɔgta m, b'awɔɔ ɔ la bam her, bala, brama bɪ piin... b'a kundɔ sɔ. Awɔɔ brama mim dɔ, b'awɔɔ b'a dam ma a hɔɔ kɔ ɲ nɪ bam dutaa rɔ wɔɔ jɪ dɔ y.

4 Her gɔɔɔ bɔnyaarɔ kɔ ɲ bur Woso lɛ sim nɔ wɔɔ ɪ hoser yɛɛ, bɪ ɲ bɪ hoser vanta yɪɛ kɔ Zonas hɔ bɪ bɛɛ y.» A n a gɔ ɲ ma, an cem.

Farizeenro kan sadiseenro ki nyonyoo
(Marki 8.14-21)

⁵ A hur ku Yeezuu o kan a karindanyino woo ki nni bra higota bi gam deem bi ra bi, bur to bo karindanyino woo no o.

⁶ Yeezuu n a hi ni, a o: «K'a dundo a zi, k'a a ba laatso farizeenro kan sadiseenro ki nyonyoo bi ma.»

⁷ Ni n bokare, nni'a hum ko m, ni o: «Ko woo n bur sa bi y'a ka an naa hi.»

⁸ Yeezuu n a do, an a hi ni, a o: «A lo awoo n'a hum ko m, a o: ko woo n bur sa bi minto ni? Awoo sirakare bi gota y!

⁹ Awoo goota a bir naa ji dom na? Ko moo bur soor zinke ra, m a ka gooyaa tisi soor o bi, a to b'awoo no o ra? Awoo kuuro gur kasu le ma karo?

¹⁰ Bi, ko moo bur saanhina zinke ra m a ka goaa tisi si o bi, kasu le ma karo awoo kuuro gur o? A to b'awoo no o ra?

¹¹ A a ba lo awoo n a ji ma, a o, bur bee moo n'a hum ma? K'a dundo a zi kan farizeenro, sadiseenro nyonyoo bi ki.»

¹² A m naa, karindanyino woo n bokare, nni'a ji ma, nni'a do ni o, bur bare nyonyoo bee an n'a hum ma y. Farizeenro kan sadiseenro ki hodindare an n'a hum ma.

Piyee kaseti kare
(Marki 8.27-30; Likki 9.18-21)

¹³ Ni yaa lee ku ko n n'a hum ma, ni o: Filipi-Sezaaree koro woo o. Yeezuu laaka da a karindanyino woo han, a o: «Goo woo y'a hire, ni o: nka m Goanyu bi ni?»

¹⁴ Ni n a nyi bo o, ni o: «Gosunno y'a hire, ni o: Zaan-Batiisi m, nawonno o: *Elii m, gosunno a ya, ni o: Zeremii m, gee, wolesinnisorazanno woo deem m.»

¹⁵ A n ni lar, a o: «B'awoo, awoo y'a hire, a o: nka m moo ni?»

¹⁶ Piyee n meerbaa bi si, an a nyi bo o, a o: «Krista bi n'ibu m, Woso k'an misu bi nyi.»

¹⁷ Yeezuu n a hi m, a o: «Mimbirenyintazaa n'ibu m, Simoon, Zonas nyuni, bala, goaa bee sira naa do hinka ibu ni y. Moo Zi k'a ni arzana o bi m.

¹⁸ Bi, moo y'a hire ibu m, Piyee* n'ibu m, bi ci naa do moo n ni m sokoma bi dore a bure o. Ze kan a panja ki bi burm la y.

¹⁹ Moo Woso cirbæ cenyuro kare ibu o, ho haay k'ibu n n'a kosum tara bure o bi, n y'a kosum arzana o, ho haay k'ibu n n'a horm tara bure o bi, n y'a horm arzana o.»

²⁰ Naa do je o, a le ka ni o miha, a o: ni b'a hi gosi m, ni o, Krista n'awoo ni y.

Yeezuu firyire mim
(Marki 8.31-9.1; Likki 9.22-27)

²¹ A n a sa wakati bi do ma, Yeezuu a sihiida sa, an ni ho dindare a karindanyino woo m, a o: «Pakra m, ko m ta Zerizalem o ko m aa fir yi gota googusinno kan wosocemannibenno jitanno, wosocikarinsaamboo ki wo o. Ni moo zem gar. B'a domum kaako hinni o, Woso moo mum boji o.»

²² Piyee n Yeezuu gaa, an bo m toore ma, an ni nyaa bam kan ki, a o. «Woso dore i ma kan naa ki Zuuba, mim naa do b'i b'i yire y.»

* **16:18 16.18** Piyee, a le taa k'a hi, a o: «ci».

²³ Bɪ, Yeezuu a bɔ, an a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «I jɛ bɔ mɔɔ jɪr ɔ! Sɔtaana, mɔɔ makra ɪbɪ n'a bam, ɪbɪ hɔɔndare bɪ n bɔ kɔ ɔ kan Woso hɔ kɪ y. Gɔɔ hɔɔndare m.»

Yeezuu zaa zure

²⁴ Bɪ kur bɪ, Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Kɔ gɔaa lɛ taa k'a zu mɔɔ ɔ, k'an sɔ a mɪɲɲa m, k'an a gɔdarkɔra busu, an zu mɔɔ ɔ.

²⁵ Bala, kɔ gɔaa lɛ taa k'a a meeyaa bombɔ, a b'a meeyaa bombɔrɛ yɪrɛ y. Bɪ, kɔ gɔaa ga mɔɔ tɔ ma a y'a meeyaa bombɔrɛ yɪrɛ.

²⁶ Bɪ, kɔ gɔaa a so durnya hɔ haay ɔ, an bɔkare an kɔrɔ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ ma, a nyɔɔɔɔ ɪ ka? Gɛɛ gɔaa y'a mɪsɪrbaa lɔrm kan bɔ kɪ?

²⁷ Bala, Gɔaanyɪ bɪ zere a Zɪ lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ kan a maleɛkarɔ kɪ. Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, a gɔaa biyɛə zibɛə nyɔɔɔɔ kan ɔ.»

²⁸ Yeezuu a ya, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ naa ɔ naa, gɔsɪnɔ zɛ b'a kure, kɔ ɲ n Gɔaanyɪ bɪ yɪ an bɔr a cirbɛə nɔ ɔ y.»

17

Yeezuu lɔrlɛ

(Markɪ 9.2-13; Likki 9.28-36)

¹ Dɔmɪm sɔrdɪ kur bɪ, Yeezuu Pɪyɛɛr gaa, kan Zakkɪ kɪ a danzaa Zaan kɪ, an bɔ ɲ nɪ toore ma a minto, ci jintɔ mim ɔ.

² A n a lɔr ɲ mɪm ɔ. A meer nɪ yɔm am wosogure hɔ bɪ m, a huuro wɔɔ nɪ nyaki bɔm, ɲn'a ba fu firr....

³ *Elii n a hɪnka ɲ nɪ kan Moyiisi kɪ, ɲn'tɪ meer bam kan Yeezuu kɪ.

⁴ Pɪyɛɛr n a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Zuuba, kɔ wɔɔ ɪ naa ɔ, a mɪɲɲa. K'ɪ lɛ taa, kɔ m bur ba kaakɔ: ɪbɪ hɔ deem, Moyiisi hɔ deem, Elii hɔ deem.»

⁵ K'a nɪ meer bare nɔɪnaaɔ bɪ, warkɔ k'a nɪ yɔm bɔr an b'a ku ɲ la. Meerbaa n a to warkɔ bɪ nɔ ɔ, a ɔ: «Ba mɔɔ Nyɪ m na. Mɔɔ ɲɔa gɔta. A mɔɔ nɔ yɪ paan.... K'a a tɔr ka ma.»

⁶ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɔ ɲ naa ma bɪ, ɲ y'a dundo, ɲn'a meer kunku tara ma, dabɔɔ gɔta k'a ɲ nyasɔ bɪ minto.

⁷ Yeezuu n a zɔ ɲ ma, an a wɔ da ɲ ma, an a hɪ, a ɔ: «K'a wuti, a da bɪ bɔ ɔ y!»

⁸ Kɔ ɲ y'a bɔ ɲnɪ dɪga bɪ, ɲ n gɔsɪ yɪ dɔ, kɔ Yeezuu y'a deem bɛɛ y.

⁹ Kɔ ɲ n'tɪ zerm ci bɪ ra bɪ, a lɛ ka ɲ ɔ, a ɔ: «Hɔ k'awɔɔ yɪ naa, a b'a hɪ gɔsɪ nɪ y, k'an ta, an Gɔaanyɪ bɪ mɪmbɔɔrɛ ku gɛəno bire ɔ.»

N Yeezuu lar Elii mim ma

¹⁰ A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a lar, ɲ ɔ: «Bɔ m wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ ɔ, Elii lɛekare an bɔr?»

¹¹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Sɪra m, Elii nɪ lɛekare an bɔr k'a bɪ hɔ haay banka.

¹² Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, Elii bɔr kara, bɪ ɲ n a dɔ y, a hɔɔnhɔ ɲ y'a ba m. Gɔaanyɪ bɪ fir yɪrɛ ɲ wɔ ɔ maam sɔ.»

(Markɪ 9.14-29; Likki 9.37-43a)

¹³ A m naa, karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a dɔ, ɲ ɔ, Zaan-Batiisi an n'a hum ma.

Yeezuu zinɔ bɔ nyɪ mɛ ɔ

¹⁴ Kɔ ɲ lee ku zamaa cir gɔta bɪ zi bɪ, gɔaa a zɔ Yeezuu ma, an kukurɔ zɛ a taa, an a hɪ m, a ɔ:

¹⁵ «Karɪnsaamba, m nyɪnnɪ cicir zɛ, hɔɔ n'a zem, an nɪ fir yɪm gɔta, a tɪr a da sɛ ɔ, gɛɛ hi ɔ.

¹⁶ Mɔɔ n bɔr m ɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, bɪ, ɲ n a da ma, ɲn'a waa y.»

¹⁷ Yeezuu n meerbaa bi sa, a u: «Zamaana sirakarewar zanno, guoo bonyaaroo, moo domum bam karoo kan awoo ki? Domum karoo moo ni m yare, m ye kore ma awoo minto? K'a bor m moo zi.»

¹⁸ Yeezuu n haen si zinoo bi ma, an bo nyi bi me u, nyi bi n laafu yi wakati bi do u.

¹⁹ Karindanyino woo n a zo Yeezuu ma, hn'a lar a deem, n u: «Bo y'a ka woo n u da ma, u la zinoo bi ra?»

²⁰ A n a hi n ni, a u: «Awoo sirakare k'an poore bi m. Bala, sira moo n'a hire awoo m, k'awoo sirakare bo ko u kan mutardi yaa ki, awoo y'a hum ci naa do m, a u: wuti, i ta lee naa do u! A wutire an ta, awoo bi jiram hoo bare ra y. [

²¹ Bi, zinoo ncinaasu bi, ho ba u an b'a dam ma an a ka, an bo, ko yaadare bee kan lekore ki y.]»

Yeezuu a ya, an n'a ze mim dindam
(Marki 9.30-32; Likki 9.43b-45)

²² Hindeem u, karindanyino woo ko n y'a so ko ma haay Galilee u bi, Yeezuu a hi n ni, a u: «N Gaaanyi bi dam guoo wo u.

²³ N y'a zem, b'a domum kaaku hinni u, Woso y'a mum bo n u.» Meerbaa naa do n heer zar gota.

Yawor kare

²⁴ Ko Yeezuu kan a karindanyino woo ki lee ku Kapernawum u bi, Wosoce yaworsinno a zo Piyee ma, hn'a lar, n u: «Awoo karinsaamba bi bir Wosoce yawor kam na?»

²⁵ Piyee n a nyi bo u, a u: «A y'a kam.» Piyee k'a lee ku har u bi, Yeezuu lee ka m an a lar, a u: «Simoon, kan ubi ki, nko durnya cinno noom ni yawor sire n han? N nyino m gee, saanoo ni?»

²⁶ Piyee n a nyi bo u, a u: «Saanoo m.» Yeezuu n a hi m, a u: «K'a maam n nyino woo ba n barla y.

²⁷ Bi k'u le baa ko n n'a hi, n u, u u zar a ma bi, ta higota b'u, i yaa ka zo hi b'u. Zo ni n n'ee k'a ni lee kam an ka bi mom bi, bo zo bi do m, i le gu, ubi busoo yire a le b'u, an ni moo kan ubi ki yawor kare bom. K'i bo u, i b'a ka yaworsinno woo u.»

18

Nka m jitaare?

(Marki 9.33-37; Likki 9.46-48)

¹ Wakati bi do u bi, karindanyino woo a zo Yeezuu ma, hn'a lar, n u: «Nka m jitaare Woso cirbae bi no u?»

² Yeezuu n nyi poore bir an a jum n bire u,

³ an bokare, an a hi n ni, a u: «Sira moo n'a hire awoo m, k'awoo n a lor a a ba, am nyi poore ho bi ni, awoo bi gasom Woso cirbae b'u y.

⁴ Gaa k'a n'a mi n n'a zerm am nyi ho bi m bi, bi zaa n jitaare Woso cirbae b'u.

⁵ Gaa k'a nyi poore si moo to ma am nyi naa do m bi, moo mi n n'a a yi m si.»

Dundoazi mim

(Marki 9.42-48; Likki 17.1-2)

⁶ «Bi, ko gaa a ka nyino ko n sira ka moo ro noom duro gaa deem n a do mimbonyaa no u, ko n jenlajaa gota kosi a wer ma, n n a da higota u, a jira.

⁷ Kɔsɪ nɪ kan durnya kɪ, kɔ minno n ta ɔ, ɲn'i gɔɔɔ dom mimbɔnyaa nɔ ɔ bɪ minto. Minno wɔɔ duro bɪ nyam durnya nɔ ɔ y, bɪ kɔsɪ ɪ kan gɔaa k'a ka ɲn'i zem bɪ kɪ.

⁸ K'i wɔ gɛɛ, ɪ gam y'i dam mimbɔnyaa bare ma, k'i ze ra, ɪ zo laato ɪ ma k'i gasɔ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ b'ɔ, ɪ wɔ deem m, gɛɛ ɪ gam deem m, bɪ jira, gasɔ k'ɪbɪ nawɔre ɪ wɔ hɪya m, gɛɛ ɪ gam hɪya m sehar k'a lihire ba ɔ bɪ nɔ ɔ bɪ m.

⁹ K'i mɪnyaa y'i dam mimbɔnyaa bare ma, k'i bɔ ɔ ɪ zo laato ɪ ma, k'i gasɔ ɪ mɪnyaa deem m mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ, bɪ jira, gasɔ k'ɪbɪ nawɔre ɪ mɪm hɪya m sehar ɔ bɪ m.

Ser k'a nyaam hɔbɔkɔrenoom dare

(Likki 15.3-7)

¹⁰ K'a dundo a zi, a b'a ka a nyɪnɔ nɔɔn duro gɔaa deem bɔ ɔ y. Bala, sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, arzana ɔ bɪ, ɲ maleɛkarɔ ɪ mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ mɛ yɪm wakati haay. [

¹¹ Bala Gɔaanyi bɪ, bɔr a ɔ, k'a gɔɔɔ kɔ ɲ nyaam nɔ wɔɔ bɔmbɔ.]

¹² Awɔɔ y'a hɔɔn dam lonlɔ? Kɔ gɔaa ɪ seero m zɔrɔ, deem n a bɔ ɔ an nyaam, a bɪ bunɛɛhɔ a yaa nɛɛhɔ rɔ wɔɔ tom zigi ra, an ta an aa a ka deem k'a nyaam bɪ ma ra?

¹³ K'a ser bɪ yɪ, a heer yɪm nyɪnta kan kɪ an lɛ da bunɛɛhɔ a yaa nɛɛhɔ rɔ kɔ ɲ n nyaam nɔ wɔɔ ra.

¹⁴ Awɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ lɛ baa sɔ kɔ nyɪnɔ nɔɔn duro gɔaa deem n nyaam y.

Kɔ bɔ zaa ɔ mim

¹⁵ K'i danyi a zar ɪ ma, k'i ta zi, ɪ yaa hɔ k'a ba ɪbɪ m bɪ hɪ m, ɪbɪ kan kɪ a hɪya. K'a ɪbɪ mim bɪ si, k'i dɔ ɪ ɔ, awɔɔ a ze kɔ ra.

¹⁶ Bɪ, k'a n a tɔr ka ɪ ma, k'i gɔaa na ɪ ma deem gɛɛ hɪya, amba Wosoci a hɪ, a ɔ: «Gɔaa hɪya gɛɛ kaakɔ y'a ga mim kasetɪ bare m.»

¹⁷ Kɔ gɔaa bɪ lɛ baa k'a tɔr ka brɔɔ ma sɔ, k'i hɪ kristagɔɔɔ sokoma bɪ m. K'a ɔ a b'a tɔr kam kristagɔɔɔ sokoma bɪ ma, k'i dɪga ma kɪfir gɛɛ, yawɔrsirezaa.

¹⁸ Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m: hɔ haay, k'awɔɔ n'a gum ma tara burɔ ɔ naa ɔ, n y'a gum ma sɔ Woso cirbɛɛ nɔ ɔ. Hɔ haay k'awɔɔ nɪ yem ma tara burɔ ɔ, n yem ma sɔ Woso cirbɛɛ nɔ ɔ.

¹⁹ Mɔɔ m ya, m n'a hire awɔɔ m sɔ: K'awɔɔ gɔaa hɪya a ze kɔ ra tara burɔ ɔ naa ɔ, k'a hɔ niɲɲɛ haay ye yaadare nɔ ɔ, mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ hɔ bɪ do kare ɲ ɔ.

²⁰ Bala, lɛɛ kɔ gɔɔɔ a so kɔ ma ɔ hɪya gɛɛ kaakɔ mɔɔ tɔ ma bɪ, mɔɔ yɪ ɲ bireyaa ɔ.»

Sugur ka kɔ ɔ mim

²¹ Pɪyɛɛr n a zo Yeezuu ma, an a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, kɔ mɔɔ danyi a zar mɔɔ ma, gallem karɔ mɔɔ nɪ sugur kan ɔ? Gallem saanhɪna gɛɛ?»

²² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ n a hɪ ɪbɪ m, mɔɔ ɔ gallem saanhɪna y, bɪ, gallem busaanhɪna a gallem saanhɪna.»

Zibɛɛnyɪ k'a n ye sugur ma hɔbɔkɔrenoom

²³ «Naa do minto bɪ, Woso cirbɛɛ bɪ bɔ kɔ rɛ kan cir k'a wuti k'a a zibɛɛnyɪnɔ lar ɲ zibɛɛ ma.

²⁴ A sɪɲɲɪda k'a k'a ba bɪ, bɔr n y'a ɔ zibɛɛnyɪ deem m, an ta talan* waa bu zɪm m.

* **18:24 18.24** Talan deem: Dɔɔraa buhɪra zibɛɛ busoo m.

²⁵ Bɪ, ɣɔaa bɪ ba hɔsɪ m an b'a zɪm bɪ kare y. A m bɪ, cir bɪ n lɛ ka, kɔ n nɪ ɣɔaa bɪ hɛɛ kan a lɔ kɪ, a nyɪnɔ kɪ, kan hɔ niŋŋɔ k'an ta m haay kɪ, k'a cɪnta zɪm bɪ bɪncɛ ɔ.

²⁶ A m naa, zibəənyɪ bɪ n kukurə zɛ cir bɪ taa, an cicir ba a lɛ ra, a ɔ: <M cicir zɛ, mɔɔ yɪ m zɪm bɪ kam haay!>

²⁷ ɣɔaa bɪ cicir n cir bɪ nyasɔ, an zɪm bɪ to m, an a da zaa ra.

²⁸ Zibəənyɪ bɪ n bɔ, an a muno wɔɔ deem zɛ ɔ zaa ra, a zɪm n ta ra *deniyee zɔɔ, an a wɔ so a bɔkɔ ɔ, an n'a ŋɔam k'a hoonsi ta rɛ, an n'a hɪm nɪ, a ɔ: <M zɪm bɪ ka m ɔ.>

²⁹ A mim bɪ n kukurə zɛ a taa, an cicir ba a lɛ ra, a ɔ: <M cicir zɛ, mɔɔ yɪ m zɪm bɪ kam.>

³⁰ Bɪ, ɣɔaa b'a gu, an ta, an aa a ka, n n a du lɔnnɔɛ ɔ, k'an tolle ba, an zɪm bɪ ka, an a nya.

³¹ Zibəənyɪnɔ mɪsɪrɔ wɔɔ kɔ ŋ naa yɪ bɪ, ŋ heer a zar ɣɔta, ŋnɪ ta, ŋn'aa hɔ haay woo... k'a ba bɪ hɪ cir bɪ m.

³² Cir bɪ n zibəənyɪ bɪ bir an a hɪ m, a ɔ: <Zibəənyɪ bɔnyaa, mɔɔ ɪ zɪm bɪ to ɪbɪ m haay, k'ɪbɪ cicir ba mɔɔ lɛ ra bɪ minto.>

³³ ɪbɪ n ɪ da ma sɔ, ɪ ɪ mim bɪ cicir zɛ, amba mɔɔ ɪbɪ cicir zɛ bɪ n na?>

³⁴ Cir bɪ nɔ n ma ɔ ɣɔta, an ɣɔaa bɪ du lɔnnɔɛ ɔ k'an fir yɪ, k'an zɪm bɪ ka haay.»

³⁵ Yeezuu n a ya, an a na ma, a ɔ: «Mɔɔ Zɪ k'a nɪ arzana ɔ bɪ y'a bare awɔɔ m ncɪnaaɔ, k'awɔɔ bɪr sugur kam kɔ ɔ kan a heer kɪ haay y.»

19

La a lɔ ra mim (Markɪ 10.1-12)

¹ Yeezuu k'a naa do dɪnda haay bɪ, a a hɔr Galilee ɔ, an ta Zidee ɔ, Zɔrdɛn kur.

² Zamaa cir ɣɔta zu a jɛ ɔ, an ŋ yaabazannɔ waa b'ɔ.

³ Farizɛɛnrɔ n a zɔ ma, k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ, ŋnɪ laaka da han, ŋ ɔ: «ɣɔaa a da ma, an la a lɔ ra, baa kɔ mim kara m na?»

⁴ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Awɔɔ n a karɪnda ba Wosoci b'ɔ ra? A ɔ: <A sɪŋŋɪda ɔ bɪ, Woso ɣɔaa da kan lɔ kɪ.>

⁵ A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: <Bɪ y'a ka: ɣɔaa y'a ɣɔrɛ a zɪ kan a da kɪ ma, an a zɛ kɔ ra kan a lɔ kɪ, ŋ ɣɔaa hɪya bɪ n a ba deem.>

⁶ Ncɪnaaɔ bɪ, ŋ bɪ hɪya dɔ y, ŋ deem. Bɪ, ɣɔaa bɪ hɔ kɔ Woso a zɛ kɔ ra bɪ ɣɔngɔm kɔ ma y.»

⁷ Farizɛɛnrɔ wɔɔ n a lar, ŋ ɔ: «Bɔ m Moyiisi ɔ, n nɪ harcɪntarɛ kaansɔrɛ ci ba, kɔ n nɪ bɔkare n nɪ la lɔ ra?»

⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Awɔɔ heerkare minto y'a ka Moyiisi n lɛ ka k'awɔɔ n la a lannɔ ra. Bɪ, durnya sɪŋŋɪda ɔ bɪ, ncɪnaaɔ bɛɛ y.

⁹ Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m: kɔ ɣɔaa la a lɔ ra, bɪ lɔ bɪ n jaan da y, an lɔ vanta sa, ɣɔaa bɪ do, jaandarezaa m.»

¹⁰ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hɪ m, ŋ ɔ: «Kɔ ɣɔaa kan a lɔ kɪ mim b'ɪ yɪrɛ ncɪnaaɔ, kɔ ɣɔaa n lɔ sa y, a jɪra.»

¹¹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «ɣɔaa haay bɛɛ nɪ hɔdɪndarɛ naa do sire y, bɪ ɣɔɔ kɔ Woso paŋŋa ka ŋ ɔ kɔ ŋ n'a si rɔ wɔɔ, brɔɔ y'a sim.

¹² Minno y'a hɔnhɔ y'a kare ɣɔɔ bɪr lɔ sire y: ɣɔɔ ta ɔ, yɪ kɔ ŋ y'a ɔ bɪ, ŋ b'a dam ma ŋnɪ lɔ si y, ɣɔsɪnnɔ ta ɔ, ɣɔɔ y'a ba ŋ nɪ, ɣɔsɪnnɔ n ta ɔ, ŋ bɪr lɔ sire y Woso cirbəə bɪ minto. ɣɔaa k'a n'a dam ma, an meerbaa naa do si bɪ, k'an a si.»

Nyĩno poorero barkadaare
(Marki 10.13-16; Likki 18.15-17)

¹³ Gooɔɔ bɔr nyĩno poorero m Yeezuu zi, k'an a wɔ ka ŋ mim la, an yaa da ŋ tɔ ma, bɪ karĩndanyĩno wɔɔ n ye gɔɔɔ wɔɔ nɪ y, ŋn'a bam kan ŋ kɪ.

¹⁴ Yeezuu k'a naa yɪ bɪ, a a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «K'a nyĩno poorero wɔɔ to, ŋnɪ bɔr mɔɔ zi, a b'a ta ŋ nɪ tolle y. Bala, gɔɔɔ kɔ ŋ bɔ kɔ ɔ kan nawɔnno kɪ rɔ wɔɔ, ŋ hɔ m Woso cirbæ bɪ m.»

¹⁵ A n a wɔ ka nyĩno wɔɔ mim la, an a hɔr læ bɪ do ɔ.

Yeezuu kan arzakazaa kɪ
(Marki 10.17-31; Likki 18.18-30)

¹⁶ Bɪ kur bɪ, gɔaa a zɔ Yeezuu ma, an a lar, a ɔ: «Karĩnsaamba, bɔ mɪŋŋa mɔɔ n'a bare m mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ yɪ?»

¹⁷ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Bɔ m, ɪbɪ nɪ mɔɔ larm hɔ mɪŋŋa mim ma? Gɔaa mɪŋŋa ba ɔ kɔ Woso deem bæe y. K'ɪbɪ læ taa k'ɪ gasɔ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ, k'ɪ zu Woso lero wɔɔ ɔ.»

¹⁸ Gɔaa bɪ n laaka da Yeezuu han, a ɔ: «Karɔɔ m Woso lero wɔɔ barla?» Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪ bɪ gər zɛ y, ɪ bɪ jaan da y, ɪ bɪ koor ba y, ɪ bɪ kasetɪ ŋɔaar ba ɪ ka ɪ mim la y,

¹⁹ ɪ zɪ kan ɪ da kɪ da ɔ, ɪ ɪ mim ŋɔa amba ɪ ɪ mɪŋŋa ŋɔa bɪ m.»

²⁰ Nyukumbueere bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ zu lero nɔɔn duro haay ɔ, bɔ ɪ gɔɔta mɔɔ n'a bare?»

²¹ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «K'ɪbɪ læ taa k'ɪ yɪ mɪŋŋa paan... k'ɪ ta ɪ yaa hɔ k'a n'ɪbɪ ɔ haay bɪ hæe, ɪ busoo bɪ ka ŋɔazanno ɔ. Maam bɪ, ɪbɪ arzaka yɪm arzana ɔ. K'ɪ bɔr, ɪ bɪr zum mɔɔ ɔ.»

²² Bɪ, nyukumbueere bɪ k'a naa ma bɪ, a heer a zar gɔta, an a hɔr kan heerzar kɪ, bala, arzakazaa gɔta m.

²³ A m naa, Yeezuu n a hɪ a karĩndanyĩno wɔɔ m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: a wer ta ɔ kɔ arzakazaa n gasɔ Woso cirbæ nɔ ɔ.

²⁴ Mɔɔ m ya, m n'a hɪre: Yoonde gasɔ huuka yaa ɔ zanta, an læ da arzakazaa gasɔ Woso cirbæ bɪ nɔ ɔ m.»

²⁵ Karĩndanyĩno wɔɔ n zɛ kədə meerbaa naa do minto, ŋn'a hɪre, ŋ ɔ: «Bɪ nka n'a dam ma keere an bɔmbɔre yɪ?»

²⁶ Yeezuu n dɪga ŋ ma, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Gooɔ b'a dam ma y, bɪ, Woso a da hɔ haay ma.»

²⁷ Pɪyɛɛr n meerbaa bɪ sa, a ɔ: «Dɪga, wɔɔ hɔ haay to k'ɔ zu ɪbɪ ɔ, a nyɪntam wɔɔ ma lɔ?»

²⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: kɔ Gɔaanyɪ bɪ bɔr an nɪ nyɪntam a cirbæduu paŋŋazaa bɪ ra durnya daa b'ɔ, awɔɔ buerehɪyɔɔ k'a zu mɔɔ ɔ naa, awɔɔ nyɪntam sɔ duuro ra kan mɔɔ kɪ k'ɔ Israyel do buerehɪyɔɔ wɔɔ dɔdɔ ka.

²⁹ Bɪ, gɔaa haay k'a gɔ a harlɔ ma, gɛɛ a danyĩno ma, a danlɔrɔ ma gɛɛ a zɪ kan a da kɪ ma, a nyĩno ma, a hɔsɪrarɔ ma mɔɔ tɔ ma bɪ, a nawɔnno haay yɪm gallem zɔrɔ kan mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ kɪ.

³⁰ Bɪ, lækarezanno gɔta nyɪntam jezanno, jezanno gɔta n nyɪnta lækarezanno.»

20

Dɪvensɪra zibæzanno

¹ «Woso cirbæ bɪ bɔ kɔ re kan gɔaa k'a wuti dɔgta mɪŋŋa m, k'a gɔɔɔ sa a dɪvensɪra zibæ ma bɪ kɪ.

² A n le sa kan zibəezanno woo ki k'a *deniyee deem ka η σ hindeem zibəe busoo. A n η nyoo a hōsira b'σ.

³ A n a ya, an a bō dōgta wakati nēehō ma an gōoo gōsinno yī, ηn'ī junim daasiyaa σ, bī η ba zibəe nī y.

⁴ A n a hī η nī, a σ: <K'a ta mōo hōsira b'σ sō, mōo y'awōo zibəe busoo k'a a ga m kare awōo σ.>

⁵ N n ta hōsira b'σ. A n a ya, an bō sinsebir σ kan yirbəe wakati kaako ki ma, an a ya, an a ba maam sō.

⁶ Yirbəe wakati soor k'a a ku bī, a a ya, an bō, an gōoo vantōo yī ηn'ī junim daasiyaa b'σ, an a hī η nī, a σ: <Bō m, awōo n gōota naa σ dōgta m saa..., b'awōo ba zibəe nī y?>

⁷ Gōoo wōo n a hī m, η σ: <Gōsī n wōo sa zibəe ma y.> A n a hī η nī, a σ: <K'a ta mōo hōsira b'σ sō a yaa zi ba.>

⁸ Lēē k'a bōr k'a lihi bī, dīvensira zaa b'a hī a zibəedīgamazaa bī m, a σ: <Zibəezanno wōo bīr, ī η busoo ka η σ. A sīηηīda ba gōoo kō η bōr jē σ rō wōo ma, k'ī nyambōr lēekarezanno wōo ma.>

⁹ Gōoo kō η bōr yirbəe wakati soor ma rō wōo a zō, n nī deniyee deem-deem ka η σ.

¹⁰ Lēekarezanno wōo kō η y'a zō bī, η y'a hōon dare η σ, a y'a yīrē an lē da. Bī, deniyee deem-deem η y'a ka η σ sō.

¹¹ Busoo bī kō η n'a sim bī, ηn'ī kukur bam hōsirazaa bī ma.

¹² N σ: <Gōoo nōon duro, bōr η y'a σ jē σ, η n zi ba wakati deem taan..., ūbū n bōkare, ī busoo ka η σ hōdeem kan wōo ki, bī zi wōo ba, σ kō dōgta m tee... woso n wō wōo σ, am sē hō bī m!>

¹³ Hōsirazaa bī n a hī η gōaa deem m, a σ: <M gōaa, mōo n tu ta ūbū rē y, ūbū n lē sa kan mōo ki kō m deniyee deem ka ī σ hindeem zibəe busoo ra?>

¹⁴ I zibəe busoo sī k'ī hōr. Mōo lē taa kō m busoo ka gōaa k'a bōr jē σ naa σ, amba mōo lē n taa kō m a ka ūbū σ naa m.

¹⁵ Mōo ba lē m kō m m hōonhō ba m busoo m na? Gēē nōntaama n ta ūbū m kō mōo m mīηηa bī mīnto ra! »

¹⁶ Yeezū n a ya, an a hī, a σ: «Ncīnaas bī, jezanno yīm lēekarezanno, lēekarezanno n yī jezanno.»

*Yeezū a ya, an n'a zē kan a mumbōore ki mim dīdam
(Markī 10.32-34; Likki 18.31-34)*

¹⁷ Yeezū a hōr, an nī tam Zerizalem σ. A n karīndanyīno bueerehūyōo wōo gaa a hō, ηn'ī tare, an n'a hīrē η nī, a σ:

¹⁸ «K'a tōr ka, ta kō wōo nawōm Zerizalem σ naa, bī n nī zēm bī Gōaanyī bī nyasū σ, n n a ka wosocemanni bōnno jītanno wōo σ kan wosocikarīnsaambōo wōo ki. Brōo n a ka zē ma.

¹⁹ N y'a kam kifūrō σ, brōo n yaa wō ma, ηn'a zē madūr m, ηn'a wō gōdarkōra ma, b'a dōmīm kaako hīnnī σ, Woso y'a mīm bōη σ gēəno bire σ.»

*Zakkī kan Zaan ki da hō yēre
(Markī 10.35-45)*

²⁰ Zebedee nyīno da a zō Yeezū ma kan a nyīno wōo ki, an kukurē zē a taa, k'a hō yē han.

²¹ Yeezū n a lar, a σ: «Bō ī lē n taa?» A n a nyī bō σ, a σ: «Lē ka kō mōo nyīno hūyōo nōom n bī nyīnta ūbū cirbəe bī nō σ. Deem ī bīsī, deem ī jīsa.»

²² Yeezuu n a hi η ni, a υ: «Awɔɔ n hɔ k'a n'a yem bi dɔ y. Awɔɔ y'a dam ma, a firyire kɔ mɔɔ n n'a yim bi yi ra?» N η n a nyi bɔ υ, η υ: «Wɔɔ υ da ma.»

²³ Yeezuu n a hi η ni, a υ: «Firyire kɔ mɔɔ n n'a yim bi, awɔɔ y'a yire. Bi, k'a gɔɔta mɔɔ jisa kan mɔɔ bisi bi ki nyintare ni, mɔɔ n m da ma, m zaa ka y, bala, mɔɔ n m so η υ y. N zem bi η ka gɔɔ kɔ mɔɔ Zi bincero wɔɔ banka η minto rɔ wɔɔ υ.»

²⁴ Karɔndanyɔnɔ buro kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ kɔ η naa ma bi, η nɔ ma υ kan danyɔnɔ huyɔɔ wɔɔ ki.

²⁵ Yeezuu n η bir, an a hi η ni, a υ: «Awɔɔ dɔ, a υ: gɔɔɔ k'awɔɔ ni digare η ma kifuro wɔɔ, η cinno ι panηa bare η ma, panηazanno n n'a hɔɔnhɔ bam gɔɔɔ wɔɔ ma sɔ.

²⁶ B'a n a ga m, an yi ncinaaυ awɔɔ bire υ y. Bi, kɔ gɔaa le taa k'a yi jitaare awɔɔ bire υ, k'an a ba awɔɔ zibəənyi.

²⁷ Bi, kɔ gɔaa le taa k'a yi leekarezaa awɔɔ bire υ, k'an a ba awɔɔ lɔ.

²⁸ Bala, Gɔaanyi bi n bɔr kɔ gɔɔɔ n'a hɔɔnhɔ ba y, bɔr a υ k'a b'a ba gɔɔɔ zibəənyi, k'a ga, kɔ gɔɔɔ gota n bombɔre yi.»

Zeriko bɔɔrɔ huyɔɔ waare

(Marki 10.46-52; Likki 18.35-43)

²⁹ Bɔ kɔ η y'a υ Zeriko υ bi, gɔaa cir gɔta zu Yeezuu jε υ.

³⁰ Bɔɔrɔ nyinta huya zaa bi lezi. Kɔ η y'a ma, η υ: Yeezuu n ni cenim bi, ηn'a siηηida ba ηn'i zee dam, η υ. «Karɔnsaamba, *David Nyi, wɔɔ cicir zε!»

³¹ Gɔɔɔ wɔɔ ni bɔgɔr bare η ma, η υ, ηn'a tɔr ka, bi η y'a banka ηn'a da ra: «Karɔnsaamba, David Nyi, wɔɔ cicir zε!»

³² Yeezuu n jum, an η bir, an η lar, a υ: «Awɔɔ le n taa kɔ m bɔ ba awɔɔ minto?»

³³ N η n a nyi bɔ υ, η υ: «Karɔnsaamba, a ka kɔ wɔɔ n leε yi.»

³⁴ Yeezuu n η cicir zε, an a wɔ da η mɔnyaarɔ wɔɔ ma. Leem bi, gɔɔɔ huyɔɔ wɔɔ ι leε yire, ηn'i zum Yeezuu υ.

21

Yeezuu gasɔ Zerizalem υ

(Marki 11.1-11; Likki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

¹ Kɔ η y'a zɔ Zerizalem ma, ηn'a zɔ Betfazeε jir υ Oliviyee ci mim υ bi, Yeezuu a karɔndanyɔnɔ nyɔɔ huya.

² A n a hi η ni, a υ: «K'a ta kɔ k'a n'awɔɔ leε naa υ. Awɔɔ brada yire, n n a kɔsi kan a nyɔnni ki, k'a hɔr a bɔr η ni.

³ Kɔ gɔaa awɔɔ lar a hɔrle zaa ma, k'a hi m a υ: Zuuba le n taa. B'a yi η tore ηni bɔr.»

⁴ Ba mim naa do υ kɔ wosolesinnɔsorazaa bi hɔ k'a hi naa n kɔ yi. A υ:

⁵ K'a hi *Siyon zanno m, a υ:

K'a dɔga a cir k'a ni zere a zi mɔηηazerle m,
an da bra υ, brapoo m, brada nyɔnni m.

⁶ Karɔndanyɔnɔ wɔɔ n ta, ηni hɔ kɔ Yeezuu a hi η ni bi ba.

⁷ N η n bɔr brada bi m kan a nyɔnni bi ki, ηn'a huuro ka η la, Yeezuu n da υ.

⁸ Gɔɔɔ gɔta n a huuro ka zaa bi ra, gɔsɔnnɔ n gɔ leε yɔnyar ηn'a ka zaa bi ra sɔ.

⁹ Gɔɔɔ kɔ η ni Yeezuu leε kan gɔɔɔ kɔ η n'a jε υ rɔ wɔɔ ki ι zee dare, η υ: «*Hozaana *David Nyi!

Gɔaa k'a ni zem Zuuba tɔ ma bi n barka yi!

Woso n leboore yi arzana u!»

¹⁰ Yeezuu k'a gaso Zerizalem u bi, ku bi guoo woo haay n'n'i burle a mim ma, n'n'i laaka dam, n u: «Gaaa naa do nka ni?»

¹¹ Zamaa bi n'a nyi bo n u, n u: «Wosolesinnisorazaa Yeezuu m, a to a u Nazareti u, Galilee ku u.»

Yeezuu i lam hoheenno ra

Zerizalem Wosoe u

(Marki 11.15-19; Likki 19.45-48; Zaan 2.13-22)

¹² Yeezuu n gaso Wosoe u b'u, an ni lam guoo ku n ni ho heenm, n'n'i ho sim no woo ra. A busoolorlezanno taabirlo hinhisiga kan cirponno heenno nyintaragoro ki.

¹³ A n a hi n ni, a u: «N n a gursira ba Wosoci u, n u: <N moo ce bi birm yaadarece> ra? Awoo n bokare a sa, a ba konno nyaakondaji!»

¹⁴ Buroo kan kusimero ki n a zo Yeezuu ma Wosoe u b'u an n waa.

¹⁵ Wosocemannibonno jitanno kan wosocikarinsaamboo woo ki heer n yi nyinta kan Yeezuu ki y, ku n y'a yi an ni zi gota bare, kan nyino ku n ni zee dam Wosoe u b'u, n u: «Hozaana, David Nyi!»

¹⁶ N n a hi Yeezuu m, n u: «Ibu i ho ku n n'a him bi mam na?» Yeezuu n a nyi bo u, a u: «In..., awoo n a karinda ba fuga Wosoci b'u, n u: <Ibu ka nyino kan banfiniro ki n n'a le bore ibu u> ra?»

¹⁷ A m bi, Yeezuu n n to b'u, an a hor an bo kono u b'u, an ta Betanii u do n me m b'u.

Yeezuu le kosi da soon u

(Marki 11.12-14,20-24)

¹⁸ Yeezuu k'a wusige dogta muna m, an ni tam kono u b'u bi, no a nyaso.

¹⁹ A n soon yi zaa bi lezi, an a zo ma b'a n hosi yi ma k'a lee bee bala y. A m bi, an a hi soon bi m, a u: «Ibu b'i yare i nyi da do y!» Leem bi, soon bi ga.

²⁰ Karindanyino woo ku n naa yi bi, n ze kade, nni laaka da Yeezuu han, n u: «A a ba lo soon bi n ga leem ncinaasu?»

²¹ Yeezuu n a nyi bo n u, a u: «Sira moo n'a hire awoo m: k'awoo sira ka, bi bistkare b'awoo heer u, awoo moo zi ku moo ba soon naa do m bi bam. B'awoo a da ma so, a hi ci naa do m, a u, i boota naa u, i i da higota u. A bam maam.

²² K'awoo sira ka, ho haay k'awoo n n'a yem yaadare no u haay bi, Woso yi n kare awoo u.»

Yeezuu panja bi, a to a u ka?

(Marki 11.27-33; Likki 20.1-8)

²³ Yeezuu k'a gaso Wosoe u b'u bi, a a sijnida ba, an ni ho dindam. Wosocemannibonno jitanno kan guoogusinno ki a zo Yeezuu ma, n'n'a lar, n u: «Le kara ibu n ta m k'i naa ba? Nka i le bi do ka i b'u?»

²⁴ Yeezuu n a hi n ni, a u: «Ku m awoo lar mim deem ma, deem bala, k'awoo nyi bo u, ku m bokare, m le ku moo n ta m bi ji hi awoo m.

²⁵ Batem ku Zaan n n'a kam bi, a to a u Woso zi gee, guoo zi?» N ni bist kam kan ku ki, n u: «Ku woo u a to a u Woso zi, a y'a hire, a u: Bo minto m, woo n sira ka u?»

²⁶ Bi ku woo u guoo zi, woo i nyi bam zamaa bi ku n Zaan do wosolesinnisorazaa paan... bi, n bi yem kan u ki y.»

²⁷ A m naa, n'n'a nyi bo Yeezuu no, n u: «Woo n a do y.» Yeezuu n a hi n ni, a u: «Moo bi le ku moo n ta m, m ni naa bam bi ji hire awoo m so y.»

Gɔaa nyɪnɔ hɪyɔɔ hɔbɔkɔɔrenoom

²⁸ «Awɔɔ y'a hɔɔn dam mim naa do ma lɔ? Gɔaa ɪ nyɪnta nyɪnɔ m hɪyɔ. A n a hɪ lɛɛkarezaa bɪ m, a ɔ: <M nyɪnnɪ, ta her ɪ yaa zi ba mɔɔ *divensɪra ɔ.>

²⁹ Nyɪ bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: <Mɔɔ bɪ tare y.> Maasɪɛ k'a ba bɪ, a a hɔɔndare lɔr an ta hɔsɪra b'ɔ.

³⁰ Gɔaa bɪ n a ya, an a hɪ nyɪ vanta bɪ m maam sɔ. Nyɪ bɪ do ɔ: <ɪn..., baaba,> b'a n ta y.

³¹ Nyɪnɔ hɪyɔɔ nɔɔn duro bire ɔ bɪ, nka y'a zɪ bɪ hɔɔnhɔ ba?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Lɛɛkarezaa bɪ m». Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m, yawɔrsinno kan lannɔ kɔ η n'a mɪηηa hɛɛnm nɔ kɪ lɛɛkare awɔɔ m Woso cirbɛɛ bɪ nɔ ɔ.

³² Bala, Zaan-Batiisi bɔr awɔɔ zi, an zaa mɪηηa hɪnka awɔɔ m, b'awɔɔ n a mim si y. Bɪ, yawɔrsinno kan lannɔ kɔ η n'a mɪηηa hɛɛnm nɔ kɪ a mim si. Awɔɔ naa yɪ, b'awɔɔ gɔɔta awɔɔ n a bɔ a taam k'a mim si y.»

*Wutu dɔmazannɔ bɔnyaarɔ hɔbɔkɔɔrenoom
(Markɪ 12.1-12; Likki 20.9-19)*

³³ «K'a tɔr ka hɔbɔkɔɔrenoom vanta ma: Gɔaa ɪ nyɪnta, an diven gɔ sɔɔn, an lambaar da ma, an yaa hɔn, k'a bɪr diven bɪ hɪ bɔη ɔ, an bɛηηɔ dɔ sɔ k'a tɪr dɔ hɔsɪra bɪ ma. A n a sa, an a da gɔɔɔ wɔ ɔ, kɔ η n'a zi ba, k'a b'a nyɔɔdɔ bɪ jir. A n a hɔr, an ta kɔ ɔ.

³⁴ Diven mɔsa k'a ku bɪ, an a zibɛɛnyɪnɔ nyɔɔ hɔsɪra bɪ zibɛnno wɔɔ zi, kɔ η n'a a hɔ si, ηnɪ b'a ka a ɔ.

³⁵ Zibɛɛnyɪnɔ wɔɔ n η nyasɔ, ηnɪ deem dundu, ηnɪ deem zɛ gɔr, ηnɪ deem bumba jaarɔ m, ηn'a zɛ, an ga.

³⁶ Hɔsɪrazaa bɪ n a ya, an zibɛɛnyɪnɔ nyɔɔ gɔta an lɛ da biisi bɪ m. Bɪ, zibɛnno wɔɔ a ya ηnɪ hɔ kɔ η y'a ba lɛɛkarezaannɔ wɔɔ m bɪ ba nawɔnnɔ m sɔ.

³⁷ A nyare ma bɪ, a nyɪyar a nyɔɔ, an n'a hɔɔn dare, a ɔ, kɔ mɔɔ nyɪ m naa, η y'a dan ɔ.

³⁸ Bɪ, zibɛnno wɔɔ kɔ η y'a to ηnɪ nyɪ bɪ yɪ bɪ, ηn'a dɪndam kan kɔ kɪ, η ɔ: <Naa n nɪ zem b'a so a zɪ arzaka b'ɔ. K'a bɔr, k'ɔ a zɛ, k'ɔ ɔ so arzaka b'ɔ!>

³⁹ N n a nyasɔ, ηnɪ bɔ m hɔsɪra b'ɔ, ηn'a zɛ gɔr.»

⁴⁰ Yeezuu n laaka da η han, a ɔ: «Kɔ divensɪrazaa bɪ bɔr, bɔ an n'a bam zibɛnno wɔɔ nɪ?»

⁴¹ N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «A gɔɔɔ bɔnyaarɔ nɔɔn duro zɪnzɛm, a bɪ η cicir zɛɛ y, an hɔsɪra bɪ ka gɔɔɔ vantɔɔ ɔ ηn'a zi ba, ηn'a hɔ ka ɔ a dɔmɪm ɔ.»

⁴² Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ n hɔ kɔ Wosoci b'a hɪ bɪ karɪnda ba ra? A a hɪ, a ɔ:

Jaa kɔ cɛdonno wɔɔ a zo bɪ

y'a ba cɛ bɪ jɪr jaa panηazaa.

Hɔ kɔ Zuuba a ba bɪ n naa do,

wɔɔ nɪ dɪgam ma hɔ mɪηηa gɔta.

⁴³ Bɪ y'a ka, mɔɔ n'a hɪɛ awɔɔ m, mɔɔ ɔ, n Woso cirbɛɛ bɪ yɔɛ awɔɔ m, n n a ka do vanta ɔ an cirbɛɛ bɪ zibɛɛ k'a a ga m bɪ ba. [

⁴⁴ Kɔ gɔaa a do jaa naa do ra, a hɪsɪga dam, bɪ kɔ jaa b'a da gɔaa ra a gɔaa bɪ do hɔɔnsɪɛ.]»

⁴⁵ Wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ kan farizɛɛnɔ wɔɔ kɪ kɔ η Yeezuu hɔbɔkɔɔrenoonno nɔɔn duro ma bɪ, η y'a dɔ η ɔ, a hɪ a nawɔɛ a ma.

⁴⁶ N n'a kam ma k'a nyasɔ, bɪ, η yɪ nyɪ bam zamaa bɪ m, bala, zamaa b'ɪ dɪgam Yeezuu ma wosolesinnɪsorazaa.

22

Harcintare cibsā hōbire gōta hōbōkōrenoom (*Likki 14.15-24*)

- ¹ Yeezūu a ya, an hōbōkōrenoom da η nī, a ō:
- ² «Woso cirbēē bō kō rē kan cir k'a a nyūnnī lōsare cibsā ba kī.
- ³ A n a zibēēnyūnō nyōō kō η n'aa gōōō k'a hī η nī kō η nī bī cibsā bī rō wōō bir, ηnī bōkare η ō, a bī zere y.
- ⁴ A n a ya, an zibēēnyūnō vantōō nyōō an a hī η nī, a ō: «K'a yaa hī gōōō kō mōō η bir cibsā bī ma rō wōō m, a ō: mōō cibsā bī banka m a nya, mōō m dono zūnzē kan m hōbīrō gōōōō kī, hō haay banka, k'a bōr cibsā bī ma kēere.»
- ⁵ Bī, gōōō wōō n dīga cibsā birle bī ma hōstī y, ηn'a hōr ηnī ta a zibēējīrō ō, naa n ta hōsīra ō, naa n ta daastī ō mōdrō hēējī ō.
- ⁶ N n gōōta rō wōō n zibēēnyūnō wōō nyasō, ηnī nyannī da η ma, ηnī bōkare, ηnī η zūnzē.
- ⁷ Cir bī nō n ma ō, an sōrdaarō nyōō ηn'aa gārzenno nōōn duro zūnzē, ηnī sē da η kō bī ma.
- ⁸ A m naa, an a hī a zibēēnyūnō m, a ō: «Cibsā bī hōbire bī bankare nya, bī gōōō kō mōō hī η nī rō wōō n a ga kō ō ba y.
- ⁹ K'a ta zaazekōrarō wōō ra, kō nka awōō yī, k'a hī m k'an bōr cibsā bī ma.»
- ¹⁰ A zibēēnyūnō wōō n a hōr, ηnī zaarō sa ηnī gōōō kō η yī η yī rō wōō so kō ma, gōōō mīnēōō, kan gōōō bōnyaarō kī. Gōōō n cē kō n nī cibsā bī ban ō bī han.
- ¹¹ Cir bī gasō k'a dīga gōōō kō η bōr cibsā bī ma rō wōō ma, an a to, an gōaa yī, gōaa bī do n harcintare cibsā hūu du a ma y.
- ¹² A n a hī m, a ō: «Ibū ba lō ī gasō naa ō, b'ībū ba harcintare cibsā hūu nī?» Bī gōaa bī n a nyī bō ō y.
- ¹³ A m bī, cir bī n a hī zibēēnyūnō wōō m, a ō: «K'a gannō kan a wōrō kī kōstī a zo garga ra, monsigō ō. Lēē bī do an nī nyī kan ō, an a sō sō.» »
- ¹⁴ Yeezūu n a ya, an a hī, a ō: «N gōōō bir gōta, bī, n nī η nyōkō ō rō wōō poore.»

Rōm cir yawōr sire mim (*Markī 12.13-17; Likki 20.20-26*)

- ¹⁵ Naa jē ō bī, farizēēnrō ta, ηn'aa a sō kō ma, k'a a ka zaa k'a nī Yeezūu nyasōm ma a meerbaa nō ō bī dō.
- ¹⁶ N n a karīndanyūnō kan Hīrōōdī jezannō kī nyōō Yeezūu zī, kō η n'aa hī m, η ō: «Karīnsaamba, wōō dō wōō ō sīra ībū n'a hūm, Woso zaa ībū n'a dīndam sīra bīnce ō, ībū bīr nyī bam gōōō nī y, b'ībū bīr gōōō nyōkōn ō sō y.
- ¹⁷ Bī mīntō bī, ī hōōnhō hī wōō m, wōō lē bī zaa ka k'ō Rōm cir yawōr ka ō gēē, ō b'a ka ō gē?»
- ¹⁸ Bī, kō Yeezūu η zambū bī dō bī, a a hī η nī, a ō: «Zambūzannō! Bō m, awōō nī mōō makra bare?»
- ¹⁹ K'a busōō kō n nī Rōm cir yawōr kam nī bī hūnka m m.» N n deniyee deem hūnka m.
- ²⁰ Yeezūu n η lar, a ō: «Gōaa mim kō n y'a da ō naa kan gōrsīra naa do kī, nka hōō nī?»
- ²¹ N ō: «Rōm cir hōō m.» A n a hī η nī, a ō: «K'a maam k'a hō kō Rōm cir hō m bī ka ō, k'a hō kō Woso hō m bī ka ō sō.»
- ²² Meerbaa naa do a ka η n zē kēdē, ηn'a hōr, ηnī Yeezūu to.

Gəəno mumbəure mim
(Marki 12.18-27; Likki 20.27-40)

²³ Hinni bi do u bi, sadiseenro gosunno bor Yeezuu zi. Bala, sadiseenro woo u gəəno mumbəure b'a u y. N n laaka da Yeezuu han, η u:

²⁴ «Karinsaamba, Moyiisi a gorsira ba an a ka woo u, a u, ku goaa camba ta u, an ga an a lo to, b'a nyi ba u y, k'a dam n lo bi si, k'an nyi yi kan ki a camba bi minto.

²⁵ A n bokare, danyino i nyinta saanhuna woo bire u, leekarezaa bi n lo sa an ga, b'a n nyi yi kan lo bi ki y.

²⁶ A huuya ho bi n lo bi si, an ga, an lo bi to b'a n nyi yi kan ki y. A kaaku ho bi maam so, saanhinaro woo haay η gunga bi η n nyi yi kan lo bi ki y.

²⁷ N haay kur bi, lo bi n ga so.

²⁸ Gəəno mumbəure domum u, ku η y'a mim bo u, nka y'a so lo b'u η bireyaa u? Bala, gooo saanhinaro woo haay lo bi si.»

²⁹ Yeezuu n a nyi bo u, a u: «K'awoo n gorsira miηηoo woo do kan Woso panηa ki bi y'a ka awoo n'a nyonnyoom.

³⁰ Bala, gəəno mumbəure domum u, yar bir lo sare y, lo bir yar sare y, bo η y'a u ku u kan malekaro ku η ni brama ro woo ki.

³¹ Bi, ku gəəno mumbəure mim ni, awoo n ho ku Woso a hi awoo m bi karinda ba ra? A a hi, a u:

³² «Abraham kan Izakki ki, Zakoo bi ki Woso m moo m.» Gəəno Woso bee y, gooo misuro Woso m.»

³³ Yeezuu hodindare naa do cem zamaa bi hoodare han.

Le k'a le da lero woo m haay
(Marki 12.28-34; Likki 10.25-28)

³⁴ Farizeenro woo ku η y'a ma, η u, Yeezuu a ka sadiseenro woo b'a dam ma ηn'a ya ηni meer ba bi, η y'a so ku ma.

³⁵ N goaa deem ku wosocikarinsaamba guta m bi laaka da Yeezuu han, k'a makra ba.

³⁶ A u: «Karinsaamba, lero woo haay bire u, kara i le da?»

³⁷ Yeezuu n a nyi bo no, a u: «K'i Zuuba Woso ηoa kan i heer ki haay, kan i nyi ki haay, kan i hoodare ki haay.»

³⁸ Le k'a le da, a m le guta bi m naa do.

³⁹ Le huuya ho k'a gutabaa leekare ho bi ku bi m naa do: «K'i mim ηoa amba i miηηa m.»

⁴⁰ Moyiisi lero woo haay kan wolesinnisorazanno woo meerbaaro ki haay mesi m lero huuyoo noon duro m.»

Krista bi, nka nyi ni?
(Marki 12.35-37; Likki 20.41-44)

⁴¹ Farizeenro woo ku η y'a so ku ma bi, Yeezuu laaka da η han, a u:

⁴² «Awoo y'a hoodam Krista ma lonlo? Nka nyi ni?» N n a hi m, η u: «*David Nyi m.»

⁴³ Yeezuu n a hi η ni, a u: «B'a yi lo, Sent-Espri n a ka David n a bir a Zuuba? Bala, David b'a hi, a u:

⁴⁴ Zuuba Woso a hi moo zuuba m,

a u: nyinta moo bisi u,

ku m tolle ba m a ka, k'i jinno woo n nyinta i gam taa.

⁴⁵ K'a i yire i u David y'a birm a Zuuba, yi an nawom lo keere ku Krista n yi *David Nyi?»

⁴⁶ Gosi n a da ma, an a nyi bo no y. Hinni bi do tekka ma, goaa ba u do, a heer n kookoo k'a lar mim ma y.

23

Wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ kɪ zambɔ mim

(Marki 12.38-39; Likki 11.43,46; 20.45-46)

¹ Yeezuu a siɲɲɪda ba, an nɪ meer bam kan zamaa bɪ kɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

² «Wosocikarinsaambɔɔ wɔɔ kan farizeenɔ wɔɔ kɪ, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ɲn'a hɪnkam gɔɔɔ m.

³ Bɪ minto bɪ, awɔɔ a ga m, a sɪra ka ɲ ɔ, a hɔ kɔ ɲ n'a hɪrɛ awɔɔ m haay bɪ ba, b'a bɪ zu ɲ zibəə ɔ y. Bala, ɲ bɪr hɔ kɔ ɲ n'a dɪndam gɔɔɔ m bɪ bare y.

⁴ ɲ tɪr mɔr gorezaa kɔsɪ ɲn'a ka gɔaa mee, bɪ ɲ bɪr a wɔ dam ma k'a a da a zaa han, an a busu y.

⁵ Ziro kɔ ɲ nɪ ɲ bam haay rɔ wɔɔ ba ɲ nawɔm kɔ gɔɔɔ m dɪga a ma, bɪ y'a ka, Wosoci lemim kɔ ɲ tɪr a kɔsɪ a tusə ma gɛɛ a za ma bɪ ba ɲ tɪr a ɔ jɪntə, ɲ tɪr pɛera lensəzannɔ dɔ a huuro rɛ, k'an bɪr yɪm.

⁶ Lɛɛ miɲɲɔɔ ɲ tɪr a ka ma cɪbsarɔ bɪnce ɔ, sokɔma bɪnce ɔ, lɛɛ wɪsɪ ɲ tɪr a kam ma.

⁷ A ɲɔa ɲ tɪr a ɔ kɔ ɲ nɪ bɪr yaa dare a m miɲɲa gɔɔɔ gaa ɔ, kɔ gɔɔɔ n bɪr a birm karɪnsaamba.

⁸ B'awɔɔ, a bɪ ye kɔ n n'a bir karɪnsaamba y, bala, danyɪnɔ n'awɔɔ m haay, awɔɔ karɪnsaamba bɪ deem.

⁹ A bɪ gɔsɪ bir tara burə ɔ a ɔ, a Zɪ y, bala, awɔɔ Zɪ bɪ deem, an nɪ arzana ɔ bɪ.

¹⁰ A b'a ka ma kɔ n n'a bir jɪtaare y. Bala, awɔɔ jɪtaare bɪ deem, Krista m.

¹¹ Gɔaa k'a lɛ da awɔɔ bire ɔ bɪ, k'an yɪ awɔɔ zibəənyɪ.

¹² Kɔ gɔaa a miɲɲa busu, Woso y'a zerm. Kɔ gɔaa a miɲɲa zer, Woso y'a busum.»

Yeezuu ɪ meer bam wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ wɔɔ kɪ ma

(Marki 12.40; Likki 11.39-42,44,52; 20.47)

¹³ «Kɔsɪ ɪ kan awɔɔ kɪ, awɔɔ wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ zambɔzannɔ kɪ, awɔɔ ɪ Woso cirbəə bɪ lɛ tam kɔ gɔɔɔ bɪ gasɔ y. Awɔɔ miɲɲɔɔ bɪr gasɔrɛ y, bɪ gɔɔɔ kɔ ɲ lɛ n taa k'a gasɔ rɔ wɔɔ, awɔɔ bɪr brɔɔ tore ɲn'ɪ gasɔrɛ y.

[
¹⁴ Kɔsɪ ɪ kan awɔɔ kɪ awɔɔ wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ zambɔzannɔ kɪ, awɔɔ ɪ zonno hɔ kɔ ɲ nɪ ta m bɪ yɔrɛ ɲ nɪ, a a ya, a gaa, an nɪ yaa jintoo dam kɔ n n'a hɪ a ma gɔɔɔ miɲɲɔɔ. Naa minto m, awɔɔ hɔnhɔrlɛ n nɪ yɪm maam-maam.]

¹⁵ Kɔsɪ ɪ kan awɔɔ kɪ, awɔɔ, wosocikarinsaambɔɔ kan farizeenɔ zambɔzannɔ kɪ, awɔɔ ɪ tam kɔrɔ ɔ tara burə ɔ kan kɔɔlɔsɔ nɔ ɔ kɪ an n'a kam gɔaa deem taan... ma k'an zu awɔɔ lɛrɔ wɔɔ ɔ, bɪ k'awɔɔ ku b'awɔɔ ka an yɪ sehar gɔaa gallem hɪya an lɛ da awɔɔ m.

¹⁶ Kɔsɪ ɪ kan awɔɔ kɪ, awɔɔ k'an bɔsɔrɔ, an nɪ zaa hɪnkam gɔɔɔ m, awɔɔ y'a hɪrɛ, a ɔ: «Kɔ gɔaa ler bɔ Wosoɛ bɪ tɔ ma hɔsɪ bɛɛ nɪ y, bɪ k'a ler bɔ Wosoɛ bɪ sarma bɪ tɔ ma pakra m k'an hɔ k'a hɪ bɪ ba.»

¹⁷ Hɔɔnwarzannɔ, bɔsɔrɔ n'awɔɔ m! Kara ɪ lɛ da a mim nɪ? Sarma bɪ m gɛɛ, Wosoɛ k'a ka sarma bɪ nɪ yɪm Woso hɔ bɪ nɪ?

¹⁸ Awɔɔ a ya, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Kɔ gɔaa ler bɔ mannɪduu ma hɔsɪ bɛɛ y, bɪ k'a ler bɔ mannɪhɔ k'a n'a burə ɔ bɪ ma, pakra m k'an hɔ k'a hɪ bɪ ba.»

¹⁹ Bɔsɔrɔ n'awɔɔ m! Kara ɪ lɛ da? Mannɪhɔ bɪ n gɛɛ, mannɪduu k'a nɪ mannɪhɔ bɪ kam Woso ɔ bɪ nɪ?

20 Gʻaa k'a nɪ ler bɔm mannɪduu bɪ ma bɪ, ler bɔ a nawɔm duu bɪ ma, kan hɔ niŋŋə haay k'a nɪ duu bɪ burə ɔ bɪ kɪ.

21 Gʻaa k'a nɪ ler bɔm Wosoce bɪ ma bɪ, ler bɔ a nawɔm Wosoce bɪ ma, kan Woso k'a nɪ ce b'ɔ bɪ kɪ.

22 Gʻaa k'a nɪ ler bɔm arzana ma, ler bɔ a nawɔm Woso duu bɪ ma kan Woso miŋŋa k'a nyɪnta ra bɪ kɪ.

23 Kʊsɪ ɪ kan awɔɔ kɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizeenrɔ zambuzanno kɪ, awɔɔ ɪ dɔleerɔ bu hɔ ganwɔre bɔŋ ɔ an n'a kam Woso ɔ, a bɔkare, a hɔ k'an miŋŋa Woso lero wɔɔ nɔ ɔ bɪ to, amba: Tɪrgabaa, miŋŋabaa, kan sɪrabare kɪ, nawɔnnɔ awɔɔ a ga m, a ŋ ba, a ŋ gɔɔtarɔ wɔɔ ba sɔ.

24 Awɔɔ k'an bʊɔrɔ, an nɪ zaa hɪnkam bɪ, awɔɔ y'a hɔ mire sɔrm k'a mɛem bɔ ɔ, b'awɔɔ ɪ yoonde monɪm.

25 Kʊsɪ ɪ kan awɔɔ kɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizeenrɔ zambuzanno kɪ, awɔɔ ɪ hɔmi hɔ kan hɔbɪre mɔr burə kɪ sɔrgɔm, k'a dintim gʊ ŋ ma. Bɪ, ŋ nɔ rɔ wɔɔ, awɔɔ koorbaa zibəə kan a hɔondare bɔnyaarɔ kɪ yɪ ŋ han.

26 Farizen, bʊɔ n'ɪbɪ m, lɛɛ ka ɪ hɔmi hɔ bɪ nɔ sɔrgɔ, a burə bɪ hu bɔm sɔ.

27 Kʊsɪ ɪ kan awɔɔ kɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizeenrɔ zambuzanno kɪ, bɔ awɔɔ ɔ kʊ rɛ kan gəənoyaarɔ huro kɪ, ŋ burə gʊere n ta ɔ, an bɔkare, ŋ nɔ ɔ b'ɔ bɪ, yaarɔ kan hɔɔ vɛnno do haay kɪ yɪ ŋ han.

28 Awɔɔ do m bɪ, gʊɔɔ ɪ dɪgare a ma gʊɔɔ miŋŋɔɔ, an bɔkare zambʊ kan bɔnyaabaa kɪ y'awɔɔ heer han.»

(Likki 11.47-51)

29 «Kʊsɪ ɪ kan awɔɔ kɪ, wosocikarɪnsaambɔɔ kan farizeenrɔ zambuzanno kɪ, gəənoyaarɔ awɔɔ nɪ ŋ bankam miŋŋa wosolesinnɪsorazanno minto, gʊɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ awɔɔ nɪ ŋ yaarɔ gʊere dam ma.

30 A bɔkare, an n'a hɪre, a ɔ: «Kʊ wɔɔ ɪ nyɪnta ɔ yaabɔɔ dɔmɪm ɔ, wɔɔ b'ɔ zem kʊ ra kan ŋ kɪ, ɔ wosolesinnɪsorazanno wɔɔ zɪnze y.»

31 Naa minto bɪ, awɔɔ miŋŋɔɔ nɪ kasetɪ kare a ɔ, gʊɔɔ kʊ ŋ wosolesinnɪsorazanno wɔɔ zɪnze rɔ wɔɔ nyɪnɔ n'awɔɔ m.

32 K'a maam, k'a a tɔntɔ ɔ, k'a hɔ k'awɔɔ yaabɔɔ a sɪŋŋɪda ba bɪ nyambɔr.

33 Mɪnnɔ, cɪrkarɔ do n'awɔɔ m! Awɔɔ y'a hɔɔn dam lɔ, k'a a da ma, a a si Woso k'awɔɔ dɔdɔ yar, an awɔɔ da sehar ɔ bɪ lɛɛ?

34 Bɪ y'a ka, mɔɔ wosolesinnɪsorazanno, hɔɔnzanno kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ nyɔɔre awɔɔ zi. Awɔɔ nɔɔn zɪnzem, a gʊsɪnnɔ wɔ gɔdarkɔrarɔ ma, awɔɔ nɔɔn zem madɪrɔ m a sokɔmacerɔ ɔ, a fɪr ka ŋ ma kʊrɔ ɔ.

35 Naa minto bɪ, awɔɔ hɔnhɔrle yɪm gʊɔɔ tɪrgɔɔ k'awɔɔ ŋ zɪnze rɔ wɔɔ minto, an a sɪŋŋɪda sa gʊaa tɪrga Abel zere ma, an ta an aa Baraki nyɪ Zakarii k'awɔɔ ze Wosoce bɪ bɪnce paan... bɪ kan mannɪduu bɪ kɪ bire ɔ bɪ ma.

36 Sira mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, hɔnhɔrle k'a a ga m gʊɔɔ zɪnzere naa do minto bɪ, her zamaana naa do n nɪ hɔnhɔrle bɪ do yɪm.»

Yeezuu heerzarle Zerizalem minto

(Likki 13.34-35)

37 «Zerizalem, Zerizalem, ɪbɪ k'ɪ nɪ wosolesinnɪsorazanno zɪnzem, ɪ nɪ gʊɔɔ kʊ Woso ŋ nyɔɔ ɪ ma rɔ wɔɔ bɪmbam jaarɔ m bɪ! Mɔɔ gallem kare m a ŋɔa kʊ m ɪ ɪ zamaa so kʊ ma m taa amba kɔrda tɪr a nyɪnɔ so kʊ ma a zarɔ taa bɪ m, b'awɔɔ n ye!

38 Bɪ keere naa, «N y'a bɔre awɔɔ ce b'ɔ.»

39 Sira mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: an a sɪŋŋɪda sa naa ma, awɔɔ b'a yare a mɔɔ yɪ y, k'awɔɔ m b'a hɪ, a ɔ: «Barka ɪ gʊaa k'a nɪ zem Zuuba tɔ ma bɪ mim ɔ!» »

24

Yeezuu ɪ Wosoce bi wurgore mim dɪndam (Marki 13.1-2; Likki 21.5-6)

¹ Yeezuu k'a bɔ Wosoce b'ɔ k'a a hɔr bi, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ a zɔ ma ɲn't Wosoce bi dɔre mim hum nɪ.

² A n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Naa k'awɔɔ n'a yɪm haay naa, sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: jaa deem bi gɔɔtare a mim burɔ ɔ y. ɲ haay zem bi wurgɔ.»
(Marki 13.3-13; Likki 21.7-19)

³ Yeezuu k'a nɪ nyɪntam Oliviye ci mim ɔ bi, a karɪndanyɪnɔ a zɔ ma a minto, ɲn'a lar, ɲ ɔ: «A hɪ wɔɔ m, ba naa do nawɔm brɔ? Makra kara n n'ɪbu zere hɪnkare kan durnya nyare kɪ?»

⁴ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «K'a dundo a zi kɔ gɔsɪ b'awɔɔ nyɔnnyɔɔ y.

⁵ Bala, gɔɔɔ zem gɔta, ɲnɪ meer ba mɔɔ tɔ m, ɲ ɔ: «Mɔɔ m Krista,» bi ɲ gɔɔɔ nyɔnnyɔɔm gɔta.

⁶ Awɔɔ yarbare mim mam, kan yarbare k'a n'a dam ma an bi wuti bi mim kɪ, a bi dabɔɔ ba y. Bala, pakra m, kɔ naa haay n ba, bi durnya bi nyare bɛɛ m cɪna y.

⁷ Do deem gɔɔɔ wutire ɲnɪ yar ba kan do vanta kɪ, tara deem zanno wutire ɲnɪ yar ba kan tara vanta zanno kɪ, nɔ nyɪntam kɔrɔ ɔ, bɪncero niɲɲoo nyiɲɲɔm.

⁸ Naa do haay bi, bɔ a ɔ kɔ rɛ kan lɔ nyɪ yɪre fɪryɪre sɪɲɲɪda kɪ.

⁹ Bi, n y'awɔɔ gɔrm, ɲnɪ fir ka awɔɔ ma, ɲn'a zɪnzɛ. Doro haay sɔre awɔɔ m mɔɔ minto.

¹⁰ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ gɔɔɔ gɔta sɪrakare tom, ɲnɪ ɲɔaar ba kɔ m, ɲnɪ sɔ kɔ m.

¹¹ ɲɔaarlesinnɪsorazanno zem gɔta ɲnɪ gɔɔɔ gɔta nyɔnnyɔɔ.

¹² Mimɔnyaa pasɪm gɔta, an a ka gɔaa cir gɔta ɲɔare n nyɔɔ.

¹³ Bi, gɔaa k'a nyasɔ a sɪrakare m kanɲɪda an ta an fɪryɪre bi nyare ku bi, bi zaa bɔmbɔre yɪm.

¹⁴ ɲ Woso lemim nyɪnta naa do pa dam durnya haay nɔ ɔ, k'an nyɪnta kasetɪ, doro minto. Naa jɛ, durnya nyare n nɪ zɛɲ ɔ.»

Heerzar gɔta (Marki 13.14-23; Likki 21.20-24)

¹⁵ «K'awɔɔ bi «Gɔaa kɔ hɔzaarbarezaa bɔnyaa m bi yɪ, wosolesinnɪsorazaa Danɪyel n a hɪ ma bi, an nɪ nyɪntam lɛɛ miɲɲa kɔ Woso bɪncɛ m, b'a n a ga nɪ y, gɔaa k'a nɪ karɪnda bam bi, k'a n'a jɪ ma miɲɲa.

¹⁶ Ncɪnaaɔ bi, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ Zidee ɔ bi, kɔ ɲ n'a si, ɲnɪ ta ciro ɔ.

¹⁷ Gɔaa k'a n'a cɛ mim ɔ bi, a b'a ka zerle ma k'a gasɔ a cɛ ɔ a hɔsɪ sa y.

¹⁸ Gɔaa k'a n'a hɔsɪra ɔ sɔ bi, a bi doo k'a yaa a huu sa y.

¹⁹ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ, a yɪm kɔsɪ lanno jɪsɪzanno wɔɔ ma, kan lanno kɔ ɲ nɪ nyɔ kare a nyɪnɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

²⁰ K'a yaa da Woso m k'awɔɔ sire bi bi nyɪnta la bare dɔmɪnnɔ ɔ gɛɛ, *saba a hinni ɔ y.

²¹ Bala, a nyɪntam fɪryɪre gɔta dɔmɪnnɔ an lɛ da fɪryɪre haay ra, an a sa durnya sɪɲɲɪda ma an naa ma ku, naa lɔɔ n nyɪnta ɔ y, b'a bi nyɪntaɲ ɔ fɪga y.

²² Kɔ Woso bɛɛ dɔmɪnnɔ nɔɔn duro bɔre, gɔsɪ bi lare y. Bi, a ɲ bɔre a gɔɔɔ k'a ɲ nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ minto.

²³ Kɔ gɔaa a hɪ awɔɔ m, a ɔ: Krista ɪ naa ɔ, gɛɛ, a ɪ bra ɔ, a b'a si y.

24 Bala, kristarɔ ɲaarzanno kan ɲaarlesinnusorazanno kɩ nyɩntaŋ ɔ gɔta. ɲ hoserlo bam kan makrarɔ kɩ, k'an yɩ ɔ, a a da ma, a gɔɔ kɔ Woso ɲ nyokɔ ɔ rɔ wɔɔ nyɔnnyɔɔ.

25 K'a tɔr ka miɲɲa, mɔɔ ser ka m a hi awɔɔ m.

26 Kɔ n b'a hi awɔɔ m, n ɔ, k'a dɩga, a ɩ poo ɔ, a bi ta y, gɛɛ kɔ n y'a hi awɔɔ m, n ɔ, a a nyaakum da naa ɔ, a b'a si y.

27 Amba brama tɩr nyaki bɔ dɔjɩr ɔ an ta meer ɔ bi, Gɔaanyɩ bi zem maam sɔ.

28 Lɛɛ kɔ hɔgɔr n ta ɔ bi, gɔbirgɔrɔ n n'a som kɔ ma ɔ.»

(Markɩ 13.24-27; Likki 21.25-28)

29 «Kɔ fir gɔta dɔmɩnno wɔɔ bi cem, woso bi gum dɔ y, mom bi gum sɔ y, monyaarɔ surm, brama hɔɔpaɲɲazanno haay nyiɲɲɔm.

30 Dɔmɩm bi do ɔ bi, Gɔaanyɩ bi makra y'a hɩnkam brama. <Do haay n nyi ka. ɲ Gɔaanyɩ bi yɩrɛ an a to brama warkɔ mim ɔ> kan paɲɲa kɩ, lɛbɔurɛ gɔta nɔ ɔ.

31 <ɲ hir gɔta bi hem, an a maleɛkarɔ nyɔɔ durnya gɔrga siro wɔɔ ɔ, kɔ ɲ ni gɔɔ k'a ɲ nyokɔ ɔ rɔ wɔɔ so kɔ ma, an a sa durnya lɛ ma an ta a cɩntarɛ ma.> »

(Markɩ 13.28-31; Likki 21.29-33)

32 «K'a makra sa sɔɔn ma: k'awɔɔ b'a yɩ, an lɛɛ daa da, a lɛɛ ni kure, awɔɔ dɔ a ɔ, siire a zɔ.

33 A maam sɔ, k'awɔɔ bi minno nɔɔn duro yɩ, k'a dɔ a ɔ Gɔaanyɩ bi zere a zɔ, bi, yɩ an nawɔm maam sɔ.

34 Sɩra mɔɔ n'a hɩrɛ awɔɔ m, zamaana naa do bi cenim, kɔ nawɔnno haay bɛɛ ba y.

35 Brama kan tara kɩ cenim, bi mɔɔ meerbaarɔ wɔɔ bi cenle y.»

Gɔsɩ n Gɔaanyɩ bi zere dɔmɩm dɔ y

(Markɩ 13.32-37; Likki 17.26-30,34-36)

36 «A n ta ɔ bi, gɔsɩ n dɔmɩm bi do kan a wakati kɩ dɔ y. Baa, maleɛkarɔ kɔ ɲ ni brama rɔ wɔɔ n a dɔ y, Nyɩ bi n a dɔ sɔ y. Zɩ bi y'a dɔ a deem.

37 Hɔ k'a ba Nowee* dɔmɩm ɔ bi nyɩntaŋ ɔ sɔ Gɔaanyɩ bi zere dɔmɩm ɔ.

38 Kɔ sɩra ni, an lɛɛ ka kɔ hi m durnya bi Nowee dɔmɩm b'ɔ bi, gɔɔ wɔɔ ɩ hɔbɩrɛ bim, ɲn'i hɔ mim, ɲn'i lɔ kam cɛ ɔ, ɲn'a nyɩnɔ kam gɔɔ ɔ ɲn'i ɲ kam cɛ ɔ, an ta an aa dɔmɩm kɔ Nowee gasɔ kɔɔlɔs b'ɔ bi ku.

39 ɲ n a zu a ɔ, ɲ n a dɔ ɲ ɔ hɔsɩ ɩ bare y, hi bi n tolle ba an bi cem ɲ ni haay. A yɩrɛ ncɩnaaɔ Gɔaanyɩ bi zere dɔmɩm ɔ.

40 Kɔ gɔaa hɩya ɩ hɔsɩra ɔ: n deem gaam, n ni deem to.

41 Kɔ lanno hɩya ɲn'i jaa lom, n deem gaam, n ni deem to.

42 Naa minto bi, a b'a zu a ɔ y, bala, awɔɔ n dɔmɩm k'awɔɔ Zuuba n ni zɛɲ ɔ bi dɔ y.

43 K'a mim naa do jɩ ma miɲɲa. Kɔ harzaa b'a dɔ a ɔ, koor bi zem gunuu wakati naa do ma, a bi hinceem bare y, a bi koor bi tore an gasɔ a cɛ b'ɔ y.

44 Bi y'a ka, awɔɔ sɔ k'a a banka, bala, Gɔaanyɩ bi zem wakati k'awɔɔ bir a hɔɔn dam ma b'ɔ y.»

Zibɔɔnyɩ miɲɲa mim

(Likki 12.41-48)

* 24:37 24.37 Nowee mim: K'a dɩga Sɩɲɩda Ci 6.5-8 bɩnce ɔ.

⁴⁵ «Zibəənyɪ kara n miŋŋa, a hoon n ta ʊ? Zibəənyɪ lɛɛzaa zibəə ka ʊ, a ʊ, an dɪga zibəənyɪno mɪstrɔ wɔɔ ma miŋŋa k'a nɪ ŋ hɔbɪrɛ kan ʊ a dɔmɪm ʊ.

⁴⁶ Zibəənyɪ bɪ do nyɪntam mimbirenyɪntazaa, k'a lɛɛzaa b'a wusigɛ an bɔr har ʊ, an b'a ku an nɪ zibəə k'a ka ʊ bɪ bare.

⁴⁷ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, lɛɛzaa bɪ y'a kam an yɪ a har bɪ haay arzaka dɔmazaa.

⁴⁸ Bɪ, kɔ zibəənyɪ bɔnyaa m, a y'a hɪrɛ a heer ʊ, a ʊ, mɔɔ Zuuba maasɪrɛ ba a bɪr zɛrɛ y.

⁴⁹ A n wuti, an a muno wɔɔ zɛ, an hɔ bɪ, an bɛɛ mi kan bɛeminno kɪ.

⁵⁰ B'a Zuuba bɪ zɛm dɔmɪm kɔ zibəənyɪ bɪ bɪr dɔm ma b'ʊ, kan wakati k'a n a dɔ bɪ kɪ ʊ.

⁵¹ A zibəənyɪ bɪ hɔnhɔrm miŋŋa, an zambɔzanno fɪryɪrɛ ka ma, bɪnce niŋŋɔ k'a nɪ nyi kan ʊ, an a sɔ sɔ ʊ b'ʊ.»

25

Nyumbɔnno bu hɔbɔkɔrenoom

¹ «Woso cirbəə bɪ bɔ kɔ rɛ kan nyumbɔnno buro kɔ ŋ y'a fitɪrɛrɔ gɔr, ŋnɪ bɔ k'a yaa n'a zim zɛ ʊ kɪ.

² Soor hoon ɪ ba ʊ y, soor hoon n ta ʊ.

³ Ŋ hoon ba ʊ rɔ wɔɔ n a fitɪrɛrɔ gɔr, bɪ ŋ n nyɔɔ tɔ mɔr ʊ, ŋn'a sa y.

⁴ Bɪ, ŋ hoon n ta ʊ rɔ wɔɔ, brɔɔ nyɔɔ tɔ mɔdrɔ ʊ ŋn'a na a fitɪrɛrɔ wɔɔ ma.

⁵ Bɪ, zim bɪ bɔkare an maasɪrɛ ba a bɪr zɛrɛ y. Hinceem n nyumbɔnno bu rɔ wɔɔ nyasɔ, ŋnɪ hinceem ba.

⁶ Gunuu wakati bueerehɪya k'a b'a ku bɪ, zee n bɔ, a ʊ: <Zim bɪ ba n nɪ! K'a bɔ a yaa a zɛ ʊ!>

⁷ A m naa, nyumbɔnno bu rɔ wɔɔ n gu, ŋn'a fitɪrɛrɔ bankare.

⁸ Ŋ hoon ba ʊ rɔ wɔɔ n'a hum, ŋ ʊ: <K'a nyɔɔ bɪ ka wɔɔ ʊ poore, bala, wɔɔ fitɪrɛrɔ wɔɔ ɪ lihim.>

⁹ Ŋ hoon ta ʊ rɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ ʊ, ŋ ʊ: <Ayy..., bala, a bɪ gɔta y, a bɪ wɔɔ bɔm kan awɔɔ kɪ y. K'a ta a yaa n a hɔ si a hɛɛɛzanno wɔɔ zi.>

¹⁰ Ŋ hoon ba ʊ rɔ wɔɔ n ta k'a yaa nyɔɔ bɪ si, a hɔr kɔ ŋ y'a ʊ bɪ, zim bɪ gɔɔta an bɔr ŋ jɛ ʊ, nyumbɔnno kɔ ŋ y'a banka rɔ wɔɔ n gasɔ kan kɪ harcɪntare cɪbsa ɛ ʊ b'ʊ, n nɪ ɛɛɛ bɪ gaa, n n a ta a nyɪ m.

¹¹ Maasɪrɛ k'a ba bɪ, nyumbɔnno kɔ ŋ gɔɔta rɔ wɔɔ bɔr, ŋn'ɪ zee dare, ŋ ʊ: <Karɪnsaamba, karɪnsaamba, ɛ bɪ gɔ wɔɔ m!>

¹² Bɪ, b'a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: <Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, mɔɔ n awɔɔ dɔ y.> »

¹³ Yeezuu n a ya, an a hɪ, a ʊ: «A bɪ hinceem ba y, bala, awɔɔ n dɔmɪm bɪ kan wakati bɪ kɪ dɔ y.»

Zibəənyɪno kaakɔrɔ hɔbɔkɔrenoom

(Likki 19.11-27)

¹⁴ «Woso cirbəə b'a ya, an bɔ kɔ rɛ kan gɔaa k'a n'a ŋɔam k'a ta kɔ ʊ, an a zibəənyɪno bir, an a arzaka ka ŋ ʊ kɔ ŋ nɪ dɔ ma bɪ kɪ.

¹⁵ A n talan* soor ka deem ʊ, an talan hɪya ka naa dɔ ʊ, an talan deem ka a vanta ʊ. Gɔaa biyəə n n'a dam ma an zi ba m b'a ka ʊ, an bɔkare, an cem.

¹⁶ Gɔaa k'a talan soor bɪ yɪ bɪ n ta an ter ba m, an talan soor vanta yɪ an a na ma.

¹⁷ Gɔaa k'a talan hɪya yɪ bɪ n ta an ter ba m sɔ, an talan hɪya yɪ an a na ma.

* **25:15 25.15** Talan deem: Dɔɔraa buhɪra zibəə busoo m.

18 Bɪ, gɔaa k'a talan deem yɪ bɪ, ta a ɔ, an aa yaa hɔn, an a zuuba bɪ busoo nyaakom da ɔ.

19 Zibəənyɪnɔ wɔɔ zuuba bɪ, k'a ta tee... bɪ, a a bɔ an bɔr, an n'a busoo bɪ mim laaka dare ŋ han.

20 Gɔaa k'a talan soor yɪ bɪ n a zɔ, an talan soor k'a yɪ an a na ma bɪ hɪnka, an a hɪ, a ɔ: <Zuuba, talan soor ɪbɪ ka mɔɔ ɔ hɔɔ, talan soor vanta ba mɔɔ yɪ na.>

21 A zuuba bɪ n a hɪ m, a ɔ: <Zibəənyɪ mɪŋŋa k'an tɪrga n'ɪbɪ m, a mɪŋŋa, ɪbɪ sɪra zi ba hɔ poore nɔ ɔ, mɔɔ hɔ gɔta zibəə kare ɪ ɔ, bɔr ɪ heernyɔɔ ba kan mɔɔ kɪ.>

22 Zibəənyɪ k'a talan hɪya yɪ bɪ n a zɔ, an a hɪ, a ɔ: <Talan hɪya ɪbɪ ka mɔɔ ɔ, talan hɪya vanta ba mɔɔ yɪ na.>

23 A zuuba bɪ n a hɪ m, a ɔ: <Zibəənyɪ mɪŋŋa k'an tɪrga n'ɪbɪ m, ɪbɪ sɪra zi ba hɔ poore nɔ ɔ, mɔɔ hɔ gɔta zibəə kare ɪ ɔ, bɔr ɪ heernyɔɔ ba kan mɔɔ kɪ.>

24 Zibəənyɪ k'a talan deem yɪ bɪ n a zɔ, an a hɪ, a ɔ: <Zuuba, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ gɔaa kɔsɪ n'ɪbɪ m, lɛɛ k'ɪbɪ n hɔ duu ɔ bɪ ɪbɪ nɪ hɔ dan ɔ, lɛɛ k'ɪbɪ n hɔ sɔɔn ɔ bɪ ɪbɪ nɪ hɔ san ɔ.>

25 Nyibəə mɔɔ nyasɔ, mɔɔ n ta m aa ɪ busoo bɪ biitə tara ɔ, dɪga, ɪ busoo bɪ ba n nɪ.>

26 A zuuba bɪ n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: <Zibəənyɪ bɔnyaa yakɔzaa ra! ɪbɪ dɔ mɪŋŋa ɪ ɔ, mɔɔ ɪ hɔ dam lɛɛ kɔ mɔɔ n hɔ duu ɔ, m nɪ hɔ sam lɛɛ kɔ mɔɔ n hɔ sɔɔn ɔ.>

27 A dɔ k'ɪbɪ ɔ maam bɪ, mɔɔ busoo bɪ cɪnta ɪbɪ nawom busoocintarece ɔ, mɔɔ wusigere ma, mɔɔ yɪ m busoo bɪ sam kan nyɔɔdɔ kɪ.

28 Naa minto bɪ, k'a busoo talan deem k'an ta m bɪ yɔm, a ka talan bu zaa b'ɔ.

29 Bala, gɔaa k'an ta hɔ m bɪ, n y'a kam bɪ zaa ɔ, an a na ma, a hɔ m yɪ gɔta. Bɪ gɔaa k'a bam bɪ, baa hɔ k'an ta m bɪ, n bɪ yɔm nɪ.

30 Bɪ, k'a zibəənyɪ hɔ vam naa do zo garga ra monsigə ɔ. Lɛɛ bɪ do an nɪ baa dan ɔ, an a sɔ sɔ.> »

Durnya gɔɔɔ haay dɔdɔkare

31 «Kɔ Gɔaanyɪ bɔr a cirbəə nɔ ɔ kan malɛkarɔ wɔɔ kɪ haay, a nyɪntam a cirbəəduu paŋŋazaa bɪ ra.

32 Durnya kɔrɔ haay gɔɔɔ y'a som kɔ ma a lɛɛ, an gɔɔɔ gungɔ a hɔ, amba hɔbɪsɪrɔ dundor tɪr seero gɔ biiro ma bɪ m.

33 A seero wɔɔ nyɔɔre a bɪsɪ, an biiro wɔɔ nyɔɔ a jɪsa.

34 Cir bɪ y'a hɪre a bɪsɪ ra zannɔ wɔɔ m, a ɔ: <Awɔɔ kɔ mɔɔ Zɪ barka n nɪ kan a kɪ bɪ, k'a bɔr, a cirbəə kɔ Woso a banka awɔɔ minto durnya dare sɪŋŋɪda ɔ bɪ si.>

35 Bala, nɔ mɔɔ zɛ, awɔɔ n hɔbɪre ka mɔɔ ɔ, mɪsɪ mɔɔ zɛ, awɔɔ n hi ka mɔɔ ɔ, mɔɔ bɔr awɔɔ zi saana, awɔɔ mɔɔ si a har ɔ,

36 mɔɔ nyɪnta dɪgɪ, awɔɔ n huu du mɔɔ ma, mɔɔ n nyɪnta laafɪ y, awɔɔ bɪ dɪga mɔɔ ma, mɔɔ nyɪnta lɔnnɔce ɔ, awɔɔ m bɔr mɔɔ zi b'ɔ.>

37 Meerbaa naa do je ɔ, gɔɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ y'a hɪre, ŋ ɔ: <Zuuba, wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ nɔ n'ɪbɪ zere, ɔ hɔbɪre ka ɪbɪ ɔ, gɛɛ mɪsɪ n'ɪ zere, ɔ hi ka ɪ ɔ?>

38 Wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ saana, ɔ ɪbɪ si ɔ har ɔ, gɛɛ ɪbɪ n dɪgɪ, ɔ huu du ɪ ma?

39 Wɔɔ ɪbɪ yɪ brɔɔ ɪ nɪ yaaba m, gɛɛ ɪ nɪ lɔnnɔce ɔ, ɔ ta, ɔ aa dɪga ɪ ma?>

⁴⁰ Cir bi y'a hire, a u: «Sira moo n'a hire awoo m, hoo noon duro k'awoo n n'a bam guoo poorero noon guaa deem m bi, ku eta nu moo danyino woo bi, a ba awoo nawom moo m.»

⁴¹ Naa je u, a y'a hum jusa ra zanno woo m, a u: «K'a ji bo moo ma a ta laatu, awoo ku Woso lerbore bonyaa n'a je u, k'a ta se k'a lihire ba u, n n a banka Sutaana kan a maleekaro ki minto b'u.»

⁴² Bala, no moo ze, b'awoo n hobire ka moo u y, misu moo ze, b'awoo n hi ka moo u y,

⁴³ moo nyinta saana, awoo n moo si a har u y, moo nyinta digi, awoo n huu du moo ma y, moo n nyinta laafu y, awoo n bi diga moo ma y, moo nyinta lonnoce u, awoo n bi diga moo ma so y.»

⁴⁴ Broo y'a hum nu, eta u: «Zuuba, woo ibu yi broo no n'i zere, misu n'i zere, gee saana, i n digi, i nu yaaba m, i nu lonnoce u, woo n diga ibu ma, k'u da i han?»

⁴⁵ Cir bi y'a hire eta nu, a u: «Sira moo n'a hire awoo m, k'awoo n a ba guoo poorero noon duro guaa deem m bi, awoo n a ba moo m so y.»

⁴⁶ Ncunaasu bi, eta y'a horle eta ta honhorle k'a nyare ba u bi no u, bi guoo turgoo woo tam misirbaa k'a nyare ba u bi no u.»

26

Leezanno y'a kam Yeezuu nyasore ma (Marki 14.1-2; Likki 22.1-2; Zaan 11.45-53)

¹ Yeezuu k'a meerbaaro noon duro ba haay bi, a a hi a karindanyino woo m, a u: «Awoo do a u pakki cibsaa n zizer.

² N Guanyu bi nyasore, n n a ze godarkora ma.»

³ A m naa, wosocemannibenno jutanno, kan ku bi guoogusinno woo ki n a so ku ma wosocemannibər jutaare *Kayiifo har u.

⁴ N n ku ma k'a Yeezuu nyasu hoonkare m, a ze gar.

⁵ N n'a hire, eta u: «U b'a nyasu cibsaa bi bire u y, ku m bee zekoma nyintam zamaa bi bire u.»

Lu tidəər ze Yeezuu ma Betanii u (Marki 14.3-9; Zaan 12.1-8)

⁶ Yeezuu k'a ta Simoon ku n n'a birm kusimə bi har u, Betanii u bi,

⁷ Yeezuu k'a nyinta an nu ho bim bi, lo n a zo ma tidəər k'a le n kusu m albatır jaa gedre u, an a burgu Yeezuu mim la.

⁸ Karindanyino woo ku eta naa yi bi, eta no n yi y, eta n'a hire, eta u: «Bo noonkahoma n naa?

⁹ N y'a da ma, n nu tidəər naa do hee busoo guta ma, n n a ka noazanno u.»

¹⁰ Yeezuu k'a a do a u, eta yi meer bare ncunaasu bi, a a hi eta nu, a u: «Bo m, awoo nu lo naa do heer kore? Zibəə miŋa a a ba moo m naa.

¹¹ Noazanno gootare eta bir kan awoo ki tee..., bi moo ba kan awoo ki tee... y.

¹² Tidəər naa do k'a a burgu moo ra naa, moo gar birle a a banka.

¹³ Sira moo n'a hire awoo m, lee haay ku guoo n nu lemim nyinta naa do dundaŋ u durnya lee haay u bi, eta lo naa do zi k'a a ba bi to dare a no u, eta n'a dunda.»

Zidas le taa k'a Yeezuu nyasu a ka (Marki 14.10-11; Likki 22.3-6)

¹⁴ Bi kur bi, Zidas Isariyoti karindanyino buerehuycoo woo guaa deem bi ta wosocemannibenno jutanno woo zi.

¹⁵ A n aa a hi η ni, a υ, awoo: «Bo ho awoo n n'a kam moo υ, ku moo Yeezuu nyaso m a ka a υ?» Broo n wanzurfu busooyaa le sa bukərku, ηn'a ka υ.

¹⁶ Domum bi do tekka υ, Zidas y'a kam toore miηηa ma k'a Yeezuu nyaso a ka η υ.

*Yeezuu ι pakki hōbire bim kan a karındanyıno ki
(Markı 14.12-21; Likki 22.7-14,21-23; Zaan 13.21-30)*

¹⁷ Bur ku n ni nyonyoo da υ cibsa leekare domum ma bi, karındanyıno woo bur Yeezuu zi, ηn'a lar, η υ: «Ibu le n taa ku aa pakki hōbire banka leē kara υ ibu minto?»

¹⁸ Yeezuu n a nyi bo η nu, a υ: «K'a ta konoo υ b'υ niηηəzaa naa zi, a hi m, a υ: Karınsaamba υ, moo domum a zo, ibu har moo n ni pakki bi biη υ kan η karındanyıno ki.»

¹⁹ Karındanyıno woo ho ku Yeezuu a hi η ni bi ba, ηni pakki hōbire bi banka.

²⁰ Yirbəə k'a da bi, Yeezuu nyınta k'a ho bi kan bueerehiyyoo woo ki.

²¹ Hōbire bi ku η n'a bim bi, Yeezuu n a hi, a υ: «Sıra moo n'a hire awoo m, awoo goaa deem moo nyasore, an moo ka.»

²² Karındanyıno woo heer n a zar, ηn'i laaka dam han deem-deem, η υ: «Yi a nawom moo ra, Zuuba?»

²³ Yeezuu n a nyi bo υ, a υ: «Goaa k'a a wo nyoo laaga b'υ kan moo ki, bi m.

²⁴ Goanyı bi gare amba ho ku η y'a gorsıra ba a to ma bi m, bi goaa k'a ni Goanyı bi nyasom k'a ka bi kusı yire. Ku goaa bi do ι ni yi, a jira m.»

²⁵ Zidas k'a ni zem b'a nyası an a ka bi n a lar, a υ: «Moo m gee karınsaamba?» Yeezuu n a nyi bo υ, a υ: «Ibu y'a hi ι zi m.»

*Yeezuu hōbire jezaa
(Markı 14.22-26; Likki 22.15-20; 1 Korenti zanno 11.23-25)*

²⁶ Hōbire bi ku η n'a bim bi, Yeezuu bur sa an barka da Woso m, an a zunze ra, an bokare an a ka a karındanyıno woo υ, an a hi η ni, a υ: «K'a si a bi, naa do naa moo me m.»

²⁷ Bi kur bi, an homire sa, an barka da Woso m, an bokare an a ka a karındanyıno woo υ, an a hi, a υ: «Awoo haay k'a mi.

²⁸ Bala, moo ma n naa, goaastıbabaa ma m, an a lo gooo ciıro minto, mimbunyaaro sugur yire minto.

²⁹ A hi moo nawore awoo m, moo bi m yare m diven daa mi donto y, an ta an domum ku moo n a mim kan awoo ki m Zi cirbəə no υ bi ku.»

³⁰ Ku η cibsa bi laaro lo ηn'a nya bi, η y'a hor ηni ta Oliviye ci ra.

*Yeezuu ι Pıyeer bıskare mim him
(Markı 14.27-31; Likki 22.31-34; Zaan 13.36-38)*

³¹ Bi kur bi, Yeezuu a hi a karındanyıno woo m, a υ: «Gum naa do υ bala, awoo haay y'a sırakare tom moo minto, bala, n y'a gorsıra ba Wosoci no υ, n υ: «Moo seero dundor bi zem, seero woo n hıstıga da.»

³² Bi ku moo bi m mim bo υ, moo leekare awoo leē Galilee υ.»

³³ Pıyeer n meerbaa bi sa, an a hi m, a υ: «Baa ku nawonno haay a sırakare to, moo bi m sırakare tore y.»

³⁴ Yeezuu n a nyi bo υ, a υ: «Sıra moo n'a hire ibu m: Gum naa do υ bala, an leē ka koo baadare m, ibu bıstı kam moo ma gallem kaaku ι υ, ι n moo do y.»

³⁵ Pıyeer n a hi m, a υ: «Baa ku ga moo nawom kan ibu ki, bi m. Moo bi bıstı kare ibu ma y.» A muno woo haay n a hi maam so.

Yeezuu yaadare Getsemanee v
(Marki 14.32-42; Likki 22.39-46)

³⁶ Bɪ kur bɪ, Yeezuu ta kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ lɛɛ kɔ n n'a birm Getsemanee v b'v, an a hɪ ɪ nɪ, a v: «K'a nyɪnta naa v, kɔ m aa yaa da lɛɛ naa do v kɔ m bɔr.»

³⁷ A n Pɪyɛɛr gaa kan Zebedee nyɪnɔ hɪyɔɔ wɔɔ kɪ. Heerzar kan dabɔv kɪ gasv v.

³⁸ A n a hɪ ɪ nɪ, a v: «Mɔɔ heer a zar an a zɔ zɛ ma, k'a gɔɔta naa v, a bɪ hinceem ba y.»

³⁹ A n ta lɛɛ poore, an a do an a meer ku tara ma, an nɪ yaa dare, an n'a hɪrɛ, a v: «M Zɪ, kɔ fɪryɪrɛ naa do y'a dam ma an a gɔ mɔɔ ma, k'ɪ gɔ m ma. Kan naa kɪ haay ɪ bɪ mɔɔ hɔɔnhɔ ba y, ɪ hɔɔnhɔ ba.»

⁴⁰ A n a wusigɔ, an bɔr karɪndanyɪnɔ kaakɔrɔ wɔɔ zi, a bɪ dɪga a ɪ hinceem ba. A n a hɪ Pɪyɛɛr m, a v: «Ncɪnaav bɪ, avɔɔ n a da a mɪɪɲa ma a jɪm wakati deem nɔ v tɔkke kan mɔɔ kɪ y!

⁴¹ K'a yaa da, a bɪ hinceem ba y, a yaa n a do makra nɔ v. Gɔaa heer le taa, b'a mesim paɲɲa ba v y.»

⁴² A n a ya, an a bɔ a hɪyɔ hɔ ma, an yaa da, a v: «M Zɪ, kɔ pakra m kɔ fɪryɪrɛ naa do n mɔɔ yɪ, k'an yɪ maam, k'ɪ hɔɔnhɔ n kɔ yɪ.»

⁴³ A n a ya, an a bɔ an bɔr karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, an bɪ ɪ yɪ ɪɲn'ɪ hinceem bare, hinceem k'a nɪ ɪ zem bɪ minto m.

⁴⁴ Yeezuu n a ya, an a gɔ ɪ ma a kaakɔ hɔ ma, an aa so a yaadare bɪ ra.

⁴⁵ A n a bɔ an bɔr karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, an a hɪ ɪ nɪ, a v: «Avɔɔ gɔɔta an nɪ hinceem bam, an nɪ hoon sim na? K'a dɪga a wakati a ku, n Gɔaanyɪ bɪ nyasɔrɛ, n n a ka mimbɔnyaabɛnno v.

⁴⁶ K'a wuti! K'v v hɔr! Gɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasom k'a mɔɔ ka bɪ lee ku.»

Yeezuu nyasɔrɛ
(Marki 14.43-50; Likki 22.47-53; Zaan 18.3-12)

⁴⁷ K'a gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem Zidas bɪ lee ku. Bɔr a v kan zamaa cir gɔta kɪ, ɪɲn'ɪ kargɔrɔ m kan bɛnkɛnno kɪ. Wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ kan zɪfɔrɔ gɔɔɔgusɪnno wɔɔ kɪ yɪ ɪ nyɔɔ.

⁴⁸ Zidas bɪ lɛɛ ka an hɔ k'a n'a bam ɪɲnɪ Yeezuu dɔ ɪɲn'a nyasv bɪ makra hɪnka ɪ nɪ, a v: «Gɔaa kɔ mɔɔ n nɪ yaa dam nɪ kan daɔrɛ kɪ bɪ, gɔaa bɪ do m, k'a nyasv.»

⁴⁹ Zidas n a zɔ Yeezuu ma lɛɛm, an a hɪ m, a v: «Karɪnsaamba, mɔɔ ɪ yaa dare ɪbɪ m!» A n bɔkare, an yaa da m.

⁵⁰ Yeezuu n a hɪ m, a v: «M gɔaasɪba, hɔ k'ɪ bɔr, kɪ b'a ba bɪ ba.» A m naa, gɔɔɔ wɔɔ n a zɔ Yeezuu ma, ɪɲn'a nyasv.

⁵¹ Bɪ, gɔɔɔ kɔ ɪ nɪ kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ gɔaa deem a kargv gaa v, an wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ zibɛɛnyɪ deem sakv, an a tɔr gɔ ma.

⁵² Yeezuu n a hɪ m, a v: «ɪ kargv bɪ du a caan v, bala, gɔaa nɪɲɲɔ k'a nɪ yar bam kargv m bɪ, kargv n n'a zem gɛr.

⁵³ ɪbɪ n a dɔ ɪ v, mɔɔ n da ma, m m Zɪ bir, an malɛɛkarɔ tɪsɪ bam hɔka hɔka nyɔɔ mɔɔ m lɛɛm na?

⁵⁴ Bɪ k'a yɪ ncɪnaav, Wosoci bɪ meerbaa y'a bam lɔ, an kɔ yɪ? Bala, a a hɪ, a v: Pakra m k'an yɪ ncɪnaav.»

⁵⁵ Yeezuu n a ya, an a hɪ gɔaa cir bɪ m, a v: «Bɔr avɔɔ v kargɔrɔ m kan bannɔ kɪ k'a bɪ mɔɔ nyasv, ɪ v, dazaamazaa m mɔɔ nɪ! Mɔɔ nyɪnta Wosocɛ v b'v dɔmɪm haay, m nɪ hɔ dɪndam, b'avɔɔ n mɔɔ nyasv y.

⁵⁶ Bɪ naa do haay naa, ba a ɔ kɔ wosolesinnɪsorazanno wɔɔ meerbaaro kɔ ŋ nɪ Wosoci b'ɔ rɔ wɔɔ n kɔ yɪ.» A m naa, karɪndanyɪnɔ wɔɔ haay n a si, ŋn'a bɔ Yeezuu ɔ.

N ta Yeezuu m dɔdɔkənnɔ taa

(Marki 14.53-65; Likki 22.54-55,63-71; Zaan 18.13-14,19-24)

⁵⁷ Gɔɔɔ kɔ ŋ Yeezuu nyasɔ rɔ wɔɔ ta m wosocemannɪbər jɪtaare *Kayiifo har ɔ. Lɛɛ bɪ do wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ a so kɔ ma ɔ, kan gɔɔɔgusinno wɔɔ kɪ.

⁵⁸ Pɪyɛɛr n zu Yeezuu jɛ ɔ laatɔ, an ta an aa lee ku wosocemannɪbər jɪtaare bɪ har ɔ. A n gasɔ har b'ɔ, an aa nyɪnta kan halledɔmazanno wɔɔ kɪ, k'a dɪga mim bɪ nyambɔrlɛ ma.

⁵⁹ Wosocemannɪbənno jɪtanno wɔɔ kan dɔdɔkənnɔ wɔɔ haay kɪ y'a kam mim ma k'a ka Yeezuu ra, k'a ku a dɔdɔ yar, a ka kɔ n n a zɛ gər.

⁶⁰ Bɪ, ŋ bɪr mim yɪrɛ y, baa kɔ gɔɔɔ bɔr gɔta ŋnɪ ŋɔaar ba k'a ka ra bɪ, ŋ n a da ma, ŋnɪ hɔsɪ yɪ k'a ka ra y. Gɔɔɔ hɪyɔɔ ɪ bɔkare ŋnɪ bɔr.

⁶¹ Ŋ n a hɪ, ŋ ɔ: «Gɔaa naa do a hɪ, a ɔ: Mɔɔ m da ma, m Wosocɛ bɪ wurgə, m m ya, m a dɔ dɔmɪm kaakɔ nɔ ɔ.»

⁶² Wosocemannɪbər jɪtaare bɪ n wuti, an a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Ibɪ bɪr a nyɪ bɔŋ ɔ ra? Bɔ mim gɔɔɔ nɔɔn duro n a hɪrɛ ɪbɪ minto na?»

⁶³ Bɪ, Yeezuu bɪr hɔsɪ hɪrɛ y. Wosocemannɪbər jɪtaare bɪ n a ya, an le ka ɔ, a ɔ: «I wer si Woso k'an mɪsɪr bɪ tɔ ma, sɪra hɪ wɔɔ m, ɪbɪ m Krista Woso Nyɪ bɪ gɛ?»

⁶⁴ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Ibɪ n'a hɪrɛ, bɪ mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m, an a sɪŋŋɪda sa naa ma kɛɛrɛ bɪ, awɔɔ Gɔaanyɪ bɪ yɪrɛ an nyɪnta Woso paŋŋazaa bɪ bɪsɪ ra, awɔɔ y'a yɪm sɔ, an bɪr zem warkɔ mim ɔ.»

⁶⁵ A m naa, wosocemannɪbər jɪtaare bɪ nɔ n ma ɔ, an a huuro kɪnkaansɔ, an a hɪ, a ɔ: «Woso sonsɔ a a wɔ, kasetɪzanno zibəə a ya an ta wɔɔ ma ra? Awɔɔ Woso sonsɔ k'a wɔ bɪ ma.

⁶⁶ Awɔɔ y'a hɔɔn dam lɔ kɛɛrɛ?» Ŋ n a nyɪ bɔ ɔ, ŋ ɔ: «A a ga zɛ m.»

⁶⁷ Ŋ n lihi da a meer ma, ŋn'a wɔrɔ hunhunŋu ŋn'a zɛrɛ, gɔsɪnnɔ n n'a wɔ tintam lɛ, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ:

⁶⁸ «Wosolesinnɪsorazaa zi ba, ɪ hɪ wɔɔ m, Krista, nka y'ɪ zɛ?»

Pɪyɛɛr bɪsɪ kare

(Marki 14.66-72; Likki 22.56-62; Zaan 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Kɔ Pɪyɛɛr nɪ nyɪntam tɪnsara b'ɔ bɪ, wosocemannɪbər jɪtaare bɪ zibəənyɪlɔrɔ wɔɔ gɔaa deem a zɔ ma, an a hɪ m, a ɔ: «Ibɪ ɪ kan Galilee gɔaa Yeezuu bɪ kɪ sɔ!»

⁷⁰ Pɪyɛɛr n bɪsɪ ka gɔaa haay lɛɛ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ n hɔ k'ɪbɪ ɔ k'ɪ hɪ naa jɪ dɔ y.»

⁷¹ A n a hɔr b'ɔ, an nɪ tam har bɪ lɛ ma, zibəənyɪlɔ vanta n a yɪ, an a hɪ gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «Gɔaa naa do nyɪnta kan Nazareti Yeezuu bɪ kɪ.»

⁷² Pɪyɛɛr n a ya, an bɪsɪ ka Yeezuu ma, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ m wer si, mɔɔ n gɔaa naa do dɔ y.»

⁷³ Kɔ maasɪrɛ ba poore bɪ, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ a zɔ Pɪyɛɛr ma, ŋn'a hɪ m, ŋ ɔ: «Kɔ sɪra m, ŋ gɔaa n'ɪbɪ m sɔ, ɪbɪ meerbaa y'ɪ toji hunkare.»

⁷⁴ Pɪyɛɛr n a sɪŋŋɪda ba, an n'a wer sim, an n'a tare a rɛ, a ɔ: «Mɔɔ n gɔaa naa do dɔ y!» Lɛɛm bɪ, koo n baa da.

⁷⁵ Pɪyɛɛr n mim kɔ Yeezuu a hɪ m bɪ tɔ da a nɔ ɔ: «Ibɪ bɪsɪ kam mɔɔ ma gallem kaakɔ koo n bɔkare, an baa da.» A n bɔ, an nɪ nyɪ kam kan heer zar gɔta kɪ.

27

N ta Yeezuu m Pılatı taa
(*Markı 15.1; Likki 23.1-2; Zaan 18.28-32*)

¹ Dɔ k'a mɛ dɔgta miɲɲa m bi, wosocemannıbɛnno jıtanno wɔɔ kan tara bi gɔɔɔgusinno ki lɛ sa k'a Yeezuu ka zɛ ma.

² Ɲ n a sur, ɲnı ta m, ɲn'aa ka Rɔm lɛzɛaa Pılatı b'ɔ.

Zidas Iskarıyɔtı kɔ gɔaa bi gare
(*Zibɛɛzanno Ci 1.18-19*)

³ Zidas Yeezuu nyasɔ an a ka, bi, k'a b'a yı ɲnı Yeezuu dɔdɔ yar k'a zɛ gɛr bi, a kɔrkɔr da, an a bɔ an a wanzurfu busooyaa bukɛrku rɔ wɔɔ ka wosocemannıbɛnno jıtanno wɔɔ ɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ ki ɔ.

⁴ A n a hı ɲ nı, a ɔ: «Gɔaa k'a n hɔsı ba naa kɔ mɔɔ ka ɲn'a zɛ naa, mimbɔnyaa mɔɔ ba.» Bi brɔɔ a nyı bɔ nɔ, ɲ ɔ: «Kara ı pakra ba wɔɔ ma? Ƭbı mim m!»

⁵ A n aa busoo bi lo Wosocɛ b'ɔ, an a hɔr, an ta an aa bar da a ma.

⁶ Wosocemannıbɛnno wɔɔ n busoo bi gɔr, ɲn'a hı, ɲ ɔ: «Wɔɔ lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ, a n a ga m, kɔ wɔɔ n busoo naa do zar Wosocɛ bi busoo ra y, bala, gɛrzɛrɛ busoo m.»

⁷ Ɲ nı kɔ ma, ɲnı busoo bi sa ɲnı mɔrdor hɔsıra si m, k'an yı saanɔɔ gɛɛnoyaa.

⁸ Bi y'a ka, n n hɔsıra bi do tɔ ka, n ɔ: «Ma sıra,» an ta, an her dɔmım ku.

⁹⁻¹⁰ A m naa, wosolesinnısorazaa Zeremii meerbaa k'a ba bi n kɔ yı: «Ɲ wanzurfu bukɛrku bi sa, ɲnı mɔrdor bi hɔsıra bi si m, amba Zuuba a hı mɔɔ m bi m. Gɔaa kɔ Israyel nyıno kɔ ma, ɲn'a ter ba bi busoo m.»

Pılatı ı Yeezuu larm
(*Markı 15.2-5; Likki 23.3-5; Zaan 18.33-38*)

¹¹ Bi, Yeezuu yaa jım lɛzɛaa Pılatı lɛɛ. Bi n a lar, a ɔ: «Zıfɔrɔ cir n'ıbu m gɛ?» Yeezuu n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «Ƭbı hı ı zim.»

¹² Bi, wosocemannıbɛnno jıtanno wɔɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ ki ı mim kam Yeezuu ra, b'a n hɔsı nyı bɔ ɔ y.

¹³ Pılatı n a hı m, a ɔ: «Ƭbı bir minno kɔ ɲ nı ɲ kare ı ra bi mam na?»

¹⁴ Bi, Yeezuu n deem taan... nyı bɔ ɔ y, naa do a ka cir bi n zɛ kɛdɛ.

(*Markı 15.6-15; Likki 23.13-25; Zaan 18.39-19.16*)

¹⁵ Pakki cibsa biyɛɛ ma, lɛzɛaa Pılatı bi tır lɔ kɔ zamaa bi lɛ n taa bi bɔ, an a ka ɲ ɔ.

¹⁶ A n bɔkare lɔ deem ı nyınta b'ɔ, lɔ wısrı, a tɔ m Barabas.

¹⁷ Pılatı n laaka da gɔaa cir k'a so kɔ ma b'ɔ bi han, a ɔ: «Nka awɔɔ lɛ n taa kɔ mɔɔ n wɔ saa ma, Barabas gɛɛ, Yeezuu kɔ n n'a birm Krista bi nı?»

¹⁸ Bala, Pılatı a dɔ miɲɲa a ɔ Yeezuu nyasɔ ɲ y'a ɔ ɲn'a ka a ɔ jımbaa minto.

¹⁹ Pılatı k'a nı nyıntam dɔdɔkare bıncɛ ɔ bi, a laare nyɔɔ da ma, kɔ n n a hı m, n ɔ: «Ƭ bi gasɔ gɔaa tırɲa naa do mim ɔ y. Bala, gunuu ɔ bi, mɔɔ fir yı nınnare nɔ ɔ a minto.»

²⁰ Wosocemannıbɛnno jıtanno wɔɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ k'ı gɔaa cir bi nyɔnnyɔɔm, kɔ ɲ nı Barabas bɔrɛ yɛ, kɔ ɲ nı Yeezuu gare yɛ.

²¹ Lɛzɛaa Pılatı bi n a ya, an ɲ lar, a ɔ: «Ƭ gɔaa hıya bi barla bi, kara awɔɔ lɛ n taa kɔ m bɔ m a ka a ɔ?» Ɲ n a hı, ɲ ɔ: «Barabas.»

²² Pılatı n laaka da ɲ han, a ɔ: «Bi bɔ mɔɔ n'a bam Yeezuu kɔ n n'a birm Krista bi nı?» Ɲ haay n a nyı bɔ ɔ, ɲ ɔ: «A wɔ gɔdarkɔra ma!»

²³ Pılatı n laaka da, a ɔ: «Mimbonyaa kara a a ba?» N n zee da kan paŋŋa kɪ, η ɔ: «A wɔ ɔɔdarkɔra ma!»

²⁴ Pılatı k'a n'a yɪɛ, a ɔ, awɔɔ b'a dam mim bɪ bankare ma bɪ, bɪ zamaa bɪ y'a nɔam k'a lɛɛ zɛ kɔ ma bɪ, a hi kusi, an a wɔ hir m zamaa bɪ lɛɛ, an a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ ba ɔɔaa naa do zere barla y, awɔɔ mim m!»

²⁵ Zamaa bɪ haay n a nyɪ bɔ ɔ: «K'a zere mim n wɔɔ yɪ, kan ɔ nyɪnɔ kɪ.»

²⁶ A m naa do, Pılatı n Barabas bɔ, an a ka ηnɪ Yeezuu zɛ madɪr m, an a ka kɔ n n a wɔ ɔɔdarkɔra ma.

Sɔrdaarɔ ɪ yaa wom Yeezuu ma

(Markı 15.16-20; Zaan 19.2-3)

²⁷ Pılatı sɔrdaarɔ wɔɔ n ta Yeezuu m lɛɛzaa bɪ har ɔ b'ɔ, sɔrdaarɔ wɔɔ haay n a so kɔ ma ηnɪ bɪr Yeezuu ma,

²⁸ ηn'a huuro bɔ ma, ηnɪ zaba piinɔ du ma,

²⁹ ηnɪ laa waa ηn'a ku a mim ma, η ɔ, cinno firgɔ m, ηnɪ bɛnkɔ da a bɪsɪ wɔ ɔ, ηnɪ kukurɔ zɛ a taa ηn'ɪ yaa wom ma, ηn'a hɪɛ, η ɔ: «Wɔɔ ɪ yaa dare ɪbɪ m zɪfɔrɔ cir!»

³⁰ N n'ɪ lihi dɪndam ma, ηn'ɪ bɛnkɔ bɪ sare ηn'a zem nɪ a mim ma.

³¹ Kɔ η yaa wɔ ma ηn'a nya bɪ, η zaba bɪ bɔ ma, ηn'a huuro wɔɔ du ma, ηn'a hɔr m k'a yaa wɔ ɔɔdarkɔra ma.

N Yeezuu wɔ ɔɔdarkɔra ma

(Markı 15.21-32; Likki 23.26-43; Zaan 19.17-27)

³² Bɔ kɔ η y'a ɔ kɔ b'ɔ bɪ, η Sirennɪ ɔɔaa kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn bɪ zɛ ɔ, sɔrdaarɔ wɔɔ n paŋŋa ba ma, an Yeezuu ɔɔdarkɔra bɪ busu.

³³ N n lee ku lɛɛ kɔ η n'a birm Golgotaa b'ɔ, a jɪ ɔ k'a hɪ a ɔ, <Minkorgo bɪncɛ.>

³⁴ N n dɪvɛn war kɔ ma kan hɔ hɛɛnr kɪ, ηn'a ka ɔ, k'an a mi. K'a da a lɛ ma bɪ, a n a nɔa an a mi y.

³⁵ N n a wɔ ɔɔdarkɔra ma, ηnɪ pɔɛɛga da a huuro wɔɔ ma ηnɪ η jir.

³⁶ N n a gaa, ηnɪ nyɪnta b'ɔ, ηn'ɪ dɔm ma.

³⁷ N n Yeezuu zɛ bɪ jɪ ɔrɔsɪra ba warga ma, Yeezuu mim la ɔɔdarkɔra bɪ ma, η ɔ: <Yeezuu m naa, zɪfɔrɔ cir m.>

³⁸ N konno wɔ hɪya ɔɔdarkɔra ma Yeezuu jɪr ɔ, deem a bɪsɪ, deem a jɪsa.

³⁹ ɔɔɔ kɔ η nɪ cenim b'ɔ rɔ wɔɔ n'a mim zukɔ zere, ηn'a sonsɔ wɔɛ.

⁴⁰ N n'a hɪm Yeezuu m, η ɔ: «ɪbɪ k'ɪ n'ɪ dam ma, ɪ Wosocɛ bɪ wurgɔ, ɪ ya, ɪ dɔ dɔmɪm kaakɔ nɔ ɔ bɪ, ɪ bɔmbɔ ɪ zim kɔ Woso Nyɪ n'ɪbɪ m, k'ɪ zer ɔɔdarkɔra bɪ ma!»

⁴¹ Wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kɪ, ɔɔɔɔgusɪnno wɔɔ kɪ ɪ yaa wom ma sɔ, ηn'a hɪɛ, η ɔ:

⁴² «A ɔɔɔ vantɔɔ bɔmbɔ, b'a b'a dam ma, an a mɪŋŋa bɔmbɔ y. Kɔ Israyɛl cir nɪ, k'an zer ɔɔdarkɔra bɪ ra kɛɛɛ, k'ɔ sɪra ka ɔ.

⁴³ A sɪra ka Woso ɔ, an a hɪ a ɔ, Woso Nyɪ n'a mɪ, kɛɛɛ bɪ, kɔ Woso y'a nɔare, k'a n a yɔ wa.»

⁴⁴ Konno kɔ η yɪ η wɔ ɔɔdarkɔra ma a jɪr ɔ rɔ wɔɔ y'a sonsɔ wom sɔ.

Yeezuu zɛ

(Markı 15.33-41; Likki 23.44-49; Zaan 19.28-30)

⁴⁵ Sinsebir k'a da bɪ, monsigɔ gɔta zɛ tara burɔ ɔ, an ta an wakatɪ kaako ku yirbɔɛɛ m.

⁴⁶ Yirbɔɛ wakatɪ kaako zeezi bɪ, Yeezuu zee gɔta da, a ɔ: «Eloyii, Eloyii, lama sabaktaani?» A lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ Woso, mɔɔ Woso, bɔ m, ɪ ɪ bɔ mɔɔ ɔ?»

⁴⁷ Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ naa ma, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «A ɪ *Elii birm!»

⁴⁸ N̄ gɔaa deem n bra si, an aa hɔ mafɔ-mafɔda sa, an a nyɔɔ hɔ hɛɛn ma an a da bɛnkɔ ma, an a ka Yeezuu ɔ k'an a mi.

⁴⁹ Bɪ, a muno wɔɔ y'a hɪrɛ, η ɔ: «Jɪm cɪna, k'ɔ dɪga a Elii zɛm b'a bombo gɛ?»

⁵⁰ Yeezuu n a ya, an zee gɔta da, an ga.

⁵¹ Lɛɛm bɪ, Wosoɛ bɪ pɛɛra bɪ n zɛ kumbir, an a sa mim ɔ an b'a zɛ tara ma. Tara n nyɪn̄n̄ɔ, ciro n wunwu,

⁵² gɛənoyaarɔ n a gɔngɔ. Wosogɔɔɔ kɔ η gɪnga rɔ wɔɔ gɔsɪnnɔ n a mɪm bombo ɔ gɔta.

⁵³ N̄ n bɔ yaarɔ wɔɔ ɔ, Yeezuu k'a b'a mɪm bɔ ɔ bɪ hinni ɔ, ηnɪ gasɔ Zerizalem ɔ, kɔ mɪn̄n̄a b'ɔ, gɔɔɔ gɔta nɪ η yɪ.

⁵⁴ Sɔrdaa zɔrɔ cir, kan sɔrdaarɔ kɔ η nɪ dɔm Yeezuu ma rɔ wɔɔ tara bɪ nyɪn̄n̄ɔrɛ yɪ, kan hɔ k'a nyɪnta an ba haay bɪ kɪ, η da n bɔ ɔ gɔta, ηn'a hɪ, η ɔ: «Sɪra m, Woso Nyɪ m paan...»

⁵⁵ Lanno nyɪnta b'ɔ guta, ηn'a to laatɔ ηn'ɪ dɪgam, zu η y'a ɔ Yeezuu jɛ ɔ Galilee ɔ tee..., ηn'a dam han.

⁵⁶ Magdalaa Maarii nyɪnta η barla, kan Maarii, Zakki kan Zozɛf kɪ da bɪ, kan Zebedee nyɪn̄ɔ da kɪ.

Yeezuu birle

(Marki 15.42-47; Likki 23.50-56; Zaan 19.38-42)

⁵⁷ Woso lɛ k'a b'a zo bɪ, Arimatee kɔ gɔaa arzakazaa deem k'a tɔ m Zozɛf bɔr, Yeezuu karɪndanyɪ deem m sɔ.

⁵⁸ A n ta Pilatɪ zi, an aa Yeezuu gɛr bɪ yɛ han. Pilatɪ n lɛ ka, n n a ka ɔ.

⁵⁹ A n gɛr bɪ sa, an pɛɛra fɛɔda burgu ma,

⁶⁰ an a da a mɪn̄n̄a yaa daa k'a hɔ ci ɔ b'ɔ, an jaa gɔta gɛrgu an a ta rɛ, an a hɔr.

⁶¹ Magdalaa kɔ Maarii kan Maarii vanta bɪ k'ɪ nyɪntam b'ɔ, ηn'a meer nya yaa bɪ rɛ.

N yɪ dɔm yaa bɪ ma

⁶² *Sabaa bankarɛ hinni k'a cem dɔ n mɛ bɪ, wosocɛmannɔbɛnno jɪtanno wɔɔ kan farizɛɛnɔ wɔɔ kɪ zu kɔ ɔ ηnɪ ta Pilatɪ zi.

⁶³ N̄ n a hɪ, η ɔ: «Wɔɔ lɛzɛaa, ηɔaarzɛaa naa dɔ k'a nyɪnta an a hɪ, a ɔ: Dɔmɪm kaakɔ hinni ɔ, mɔɔ yɪ m mɪm bɔn̄ ɔ bɪ, a tɔ ɪ wɔɔ nɔ ɔ.

⁶⁴ Lɛ ka kɔ n n dɔ yaa bɪ ma, k'an ta an dɔmɪm kaakɔ bɪ ku, k'a karɪndanyɪn̄ɔ wɔɔ b'a da ma, ηnɪ bɔr, ηn'a gɛr bɪ kɔna, ηn'a hɪ zamaa bɪ m, η ɔ: A a mɪm bɔ ɔ gɛəno bire ɔ y. Kɔ m bɛɛ m, ηɔaar naa dɔ lɛ dam lɛɛkarɛ hɔ bɪ m.»

⁶⁵ Pilatɪ n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ ɪ sɔrdaarɔ m, k'a ta a ka ηnɪ dɔ yaa bɪ ma amba awɔɔ a da ma bɪ m.»

⁶⁶ N̄ n a hɔr, ηnɪ ta, ηn'aa jaa k'a ta yaa bɪ lɛ bɪ kɔsɪ, ηnɪ gɔɔɔ da a dɔma ɔ.

28

Yeezuu mɪmbɔɔrɛ

(Marki 16.1-10; Likki 24.1-12; Zaan 20.1-10)

¹ Sabaa hinni bɪ k'a cem bɪ, hatɔ hinni ɔ wutigɔta m bɪ, Magdalaa Maarii kan Maarii deem bɪ kɪ bɔr, ηnɪ bɪ dɪga yaa bɪ ma.

² Tara n nyɪn̄n̄ɔ lɛɛm, Zuuba malɛka n a to brama an zer, an bɪ jaa bɪ gɛrgu an a gɔ yaa bɪ rɛ, an nyɪnta ra.

³ A mɛ n bɔ kɔ ɔ kan brama nyakɪ kɪ, a huu bɪ fu am lajaa hɔ bɪ m.

⁴ Sordaarɔ wɔɔ da n bɔ ɔ, η mɛ nɪ hɪnkəm, ηn'a ba ɪ ɔ, ɡɪŋɡa η y'a ɔ.

⁵ Bɪ, malɛɛka bɪ meer ba kan lannɔ wɔɔ kɪ, a ɔ: «A da bɪ bɔ ɔ y. Mɔɔ do mɔɔ ɔ Yeezuu kɔ n y'a wɔ ɡɔdarkɔra ma bɪ awɔɔ n'a kam ma.

⁶ A ba naa ɔ do y, a a mɪm bɔ ɔ amba a lɛɛ ka an a hɪ bɪ m, k'a bɔr a dɪɡa lɛɛ k'a nɪ wɔtɔŋ ɔ hɔɔ bɪ ma.

⁷ Bɪ, k'a ta zɔɔ a yaa hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: A a mɪm bɔ ɔ, bɪ, a ɪ lɛɛkare awɔɔ lɛɛ Galilee ɔ, lɛɛ bɪ do awɔɔ naa yɪ ɔ, naa do mɔɔ kɔ m a hɪ awɔɔ m.»

⁸ Lannɔ wɔɔ a hɔr yaa bɪ ra zɔɔ-zɔɔ, kan dabɔɔ kɪ heernyɔɔ ɡɔta kɪ, ηn'a si, k'a yaa mim bɪ hɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ m.

⁹ Bɪ, Yeezuu bɔr an η zɛ ɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m.» Lannɔ wɔɔ n a zɔ ma ηn'a ɡannɔ nyɪnnyasɔ, ηnɪ kukurɔ zɛ a taa.

¹⁰ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «A da bɪ bɔ ɔ y. K'a ta a yaa hɪ mɔɔ danyɪnɔ wɔɔ m, ηnɪ ta Galilee ɔ, η mɔɔ yɪm b'ɔ.»

¹¹ Kɔ ηn'ɪ tam bɪ, sordaarɔ ɡɔsɪnnɔ bɔr kɔnɔ ɔ b'ɔ, ηnɪ bɪ hɔ k'a ba haay bɪ sa, ηn'a dɪnda wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ wɔɔ m.

¹² Brɔɔ n a so kɔ ma, kan ɡɔɔɡusɪnnɔ wɔɔ kɪ, ηnɪ kɔ ma, ηnɪ busoo ka sordaarɔ wɔɔ ɔ ɡɔta.

¹³ N η nɪ lɛ ka η ɔ, η ɔ: «K'a hɪ a ɔ, a karɪndanyɪnɔ ɪ bɔr ɡunuu ɔ, ηnɪ b'a ɡɔr bɪ kɔna, bɪ ma bɪ, wɔɔ hinceem ba.

¹⁴ Bɪ, kɔ lɛzɛaa b'a ma, wɔɔ y'a dɪndare dɔm, mim b'a nɔrɛ awɔɔ ma y.»

¹⁵ Sordaarɔ wɔɔ n busoo bɪ si, ηnɪ hɔ kɔ η y'a dɪnda η nɪ bɪ ba, mim naa do n bɔ lɛɛ haay ɔ zuɪfɔrɔ wɔɔ bire ɔ, an ta an lee ku her dɔmɪm ɔ.

Yeezuu hɪnkare

(Markɪ 16.14-18; Likki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Zibɛɛzannɔ Ci 1.6-8)

¹⁶ Karɪndanyɪnɔ buereedeem nɔ wɔɔ n a hɔr, ηnɪ ta Galilee ɔ, ci kɔ Yeezuu a hɪ η nɪ a ɔ, ηnɪ ta ra bɪ burɔ ɔ.

¹⁷ Kɔ η yaa yɪ bɪ, ηnɪ kukurɔ zɛ, bɪ ɡɔsɪnnɔ sɪnsɪm ka.

¹⁸ Yeezuu n a zɔ η ma, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «N paŋŋa do haay ka mɔɔ ɔ, brama kan tara kɪ burɔ ɔ.

¹⁹ Bɪ, k'a ta doro haay zi, a yaa ɡɔɔɔ wɔɔ ba mɔɔ karɪndanyɪnɔ, a batem ka η ɔ, Zi kan Nyɪ kɪ Sent-ɛspri kɪ tɔ ma.

²⁰ A hɔ kɔ mɔɔ dɪnda awɔɔ m haay bɪ dɪnda η nɪ, kɔ η nɪ zu ɔ. Bɪ mɔɔ ba n bɪr kan awɔɔ kɪ dɔmɪm haay nɔ ɔ, k'an ta an durnya nyare ku.»

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ MARKI a gɔrsira ba

Yeezuu Krista lemim nyunta kɔ Marki a gɔrsira ba bɛ

gasɔɔrɛ

Yeezuu Krista lemim nyunta ciro wɔɔ barla bɛ, Marki hɔ bɛ n kutiim, an η gusire sɔ.

Ci bɛ ba Marki ɔ do vantɔɔ gɔɔɔ ma, k'a hɔnka a ɔ Yeezuu m bɔmbɔrɛzaa kɔ Woso a ler bɔ bɛ, b'an Woso Nyɪ sɔ. Hɔ kɔ Yeezuu bɔr m durnya ɔ bɛ n lemim nyunta, bɛ lemim bɛ do bɛ, hɔ kɔ Yeezuu a ba a mɪsɪrbaa nɔ ɔ, a zɛ nɔ ɔ, a mɪmbɔrɛ nɔ ɔ haay bɛ m.

A ɪ zekɔra k'a a ga m an bɪr Krista kan a karɪndanyɪ kɪ bire ɔ bɛ hɔnkam sɔ.

N y'a gɪngarɛ n ɔ, Pɪyɛɛr ɪ hɔ k'a nɪ ci b'ɔ bɛ mim dɪnda Marki m an a gɔrsira ba.

Zaan-Batiisi mim

(Matiyee 3.1-12; Likki 3.1-18; Zaan 1.19-28)

¹ Lemim nyunta k'a nɪ Woso Nyɪ Yeezuu Krista bɛ mim dɪndam bɛ n naa do.

² Mim bɛ, a sɪηηɪda a ba, amba wosolɛsɪnnɪsorazaa Ezayii a gɔrsira ba biisi bɛ m, a ɔ:

Mɔɔ nɪ m zibɔɔzaa nyɔɔrɛ ɪbɪ lɛɛ, k'an b'ɪ zaa banka.

³ A mɪηηa leer nɪ bɔm poohɔɔn ɔ, an n'a hirɛ, a ɔ:

k'a Zuuba zaa banka,

k'a a zaarɔ kɔ η y'a tɔntɔ rɔ wɔɔ banka, k'a η zɛ kɔ η n yɪ tɪrga.

⁴ Kɛɛrɛ bɛ, Zaan a hɔnka poohɔɔn ɔ b'ɔ, an nɪ pa dam, a ɔ: «K'a a bɔ a taam, k'a batɛm si, k'a a mɪmbɔnyaarɔ sugur yɪ.»

⁵ Zidee kɔ zannɔ kan Zerizalɛm kɔ zannɔ kɪ bɔr Zaan zi, ηηɪ batɛm si Zɔrdɛn kɔ ɔ, ηη'a mɪmbɔnyaarɔ hirɛ.

⁶ Zaan bɛ, yɔonde ka huu a du a ma, an kɔmbar so a ɔ. Bɪsɪnɔ kan zɔɔn kɪ a n'a hirɛ.

⁷ A hɔɔndarɛ nɔ ɔ bɛ, a y'a hum gɔɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «Gɔaa nɪ mɔɔ jɛ ɔ, an nɪ zɛm, bɛ, a zaa paηηa cem mɔɔ han. Mɔɔ n m ga m, m sɔnta a taa, m a kɔsɔrɔ bar tɔkke hɔnhɔr y.

⁸ Mɔɔ batɛm ka awɔɔ ɔ hi nɔ ɔ, bɛ, a mɪηηa zɛm bɛ batɛm ka awɔɔ ɔ *Sent-ɛspri m.»

Yeezuu batɛm sire

(Matiyee 3.13-4.11; Likki 3.21-22; 4.1-13)

⁹ Dɔmɪm bɛ do ɔ bɛ, Yeezuu a tɔ Nazaretɪ ɔ, Galilee kɔ nɔ ɔ, an bɔr Zɔrdɛn kɔ ɔ k'a bɛ batɛm si Zaan zi.

¹⁰ Bɛ, k'a bɛ batɛm si an a nya, an nɪ bɔm hi b'ɔ bɛ, brama a gɔ, Sent-ɛspri n zer a mim ɔ, am cirpɔrɛ hɔ bɛ m.

¹¹ Bɛ leer a tɔ mim ɔ, an n'a hirɛ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɪ kɔ mɔɔ ηɔa bɛ n'ɪbɪ m, mɔɔ ɪbɪ ηɔa kan m heer kɪ haay.»

¹² Lɛɛm bɛ, Sent-ɛspri a ka an ta poohɔɔn ɔ.

¹³ A gɔɔta b'ɔ dɔmɪm busi, Sɔtaana n'a gɪngam ma. A mɪsɪrbaa ba a nawɔm poohɔɔ barla, bɛ malɛkarɔ bɔr k'a b'a da han.

Lεεkare karındanyıno siro
(*Matiyee 4.12-22; Likki 4.14-15; 5.1-11*)

- ¹⁴ N Zaan nyaso, n n a du, Yeezuu n bokare an bor Galilee o,
¹⁵ an ni Woso lemim nyinta pa dam guoo m, a o: «Domum b'a ku, Woso cirbæ b'a zo. K'a bo a taam, k'a lemim nyinta bi si.»
¹⁶ Ku Yeezuu ni tam Galilee higota le ra bi, a zobenno yi huuya, Simoon kan a danzaa Andir ki, ηn'i zo bam, ηn'i zanηa zom higota b'u, bala, zobenno m.
¹⁷ Yeezuu n a hi η ni, a o: «K'a bor a zu moo o, moo y'awoo bam guookamazanno!»
¹⁸ Lεem bi, η zanηaro woo to, ηn'i zum ku o kan ki.
¹⁹ K'a ta lεe poore bi, a Zebedee nyino yi, Zakki kan a danzaa Zaan ki, ηn'i zanηaro bankare a kooloo no o.
²⁰ Yeezuu n η bir lεem, ηn'a zi Zebedee to kooloo bi no o kan zibenno woo ki, ηn'a hor, ηn'i zum ku o kan ki.

Yeezuu y'a panηa hinkam
(*Likki 4.31-37*)

- ²¹ N gasu Kapernawum ku no o, *sabaa hinni o, Yeezuu n gasu ziforo sokomace o, an ho dunda.
²² Guoo woo n ze kedæ a hodundare bi minto. Bala Woso panηa an ni ho bi dundam ni, a bi hodeem kan wosocikarinsaamboo woo ho ki y.
²³ Domum bi do o bi, guaa ku zinero n ta m ni η sokomace b'u, an ni zee dare, an n'a hire, a o:
²⁴ «Bo ibu le n taa k'i ba woo ni, Nazareti Yeezuu? Bor ibu o k'i bi woo zibæ zar ge? Ku nka n'ibu m, moo do: Woso guaa miηηa n'ibu m.»
²⁵ Yeezuu n meer ba ma, a o: «I tor ka, k'i bo guaa bi me o!»
²⁶ Zinæ bi n guaa bi hinkæ kan panηa ki, an bo a me o kan zee ki.
²⁷ Guoo woo haay ze kedæ, ηn'i laaka dundam ku han, η o: «Bo m naa? Hodundare daa kan panηa gota ki bi ba n ni! A m le da bi, Yeezuu i hæn sim zinero woo ma, ηn'a le sire.»
²⁸ Yeezuu to bo lεe haay o, Galilee ku o.

Yaabazanno waare
(*Matiyee 8.14-17; Likki 4.38-41*)

- ²⁹ Ku η bo sokomace o lεem bi, η ta Simoon kan Andir ki har o, kan Zakki ki Zaan ki.
³⁰ Bi ma bi, Simoon dindæ i wotam kan memare ki. Lεem bi, n yaabazaa bi mim hi Yeezuu m.
³¹ Yeezuu a zo, an a wo nyaso, an a ka an wuti. Memare bi n bo a me o, an wuti, an nyaso η ni.
³² Yirbæere m bi, woso lezore domum o bi, n bor yaabazanno m kan hoozanno ki m haay Yeezuu zi.
³³ Ku bi zanno haay a so ku ma har bi le ma.
³⁴ A yaabazanno ku η ni cicir bam yaaba do haay m no o ro woo waa gota, an la zinero ra gota guoo me o. Yeezuu n zinero woo to ηn'i meer bare y, ku η y'a do bi minto.

Yeezuu i lemim nyinta pa dam Galilee o
(*Likki 4.42-44*)

- ³⁵ Dogta miηηa m, Yeezuu wuti, an bo, an ta poohoon o, an ni yaa dam b'u.
³⁶ Simoon wuti kan a muno ki, ηn'a dindan o,
³⁷ ηn'aa yi, ηn'a hi m, η o: «Guoo woo haay y'a kare ibu ma!»

³⁸ Bɪ, Yeezuu a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Ɔ ta kɔrɔ kɔ η nɪ lezima rɔ wɔɔ ɔ sɔ, kɔ m aa Woso lemim nyɪnta dɪnda η nɪ. Bala, bɔr mɔɔ ɔ bɪ minto.»

³⁹ A a da Galilee kɔrɔ wɔɔ zi haay, an nɪ hɔ dɪndare η nɪ η sokomacero wɔɔ ɔ, an nɪ lam zinɔro ra.

Yeezuu laafɪ ka kusimɔ ɔ
(Matiyee 8.1-4; Likki 5.12-16)

⁴⁰ Kusimɔ deem n b'a zɔ Yeezuu ma, an sɔnta, an a zuutɔ a taa, an n'a yem han, a ɔ: «K'ɪbɪ lɛ taa, ɪbɪ ɪ da ma, ɪ mɔɔ waa.»

⁴¹ Yeezuu a cicir zɛ, an a wɔ hɔr, an a da ma, an a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ lɛ taa ma k'ɪ laafɪ yɪ.»

⁴² Lɛɛm bɪ, yaaba bɪ bɔ kusimɔ bɪ mɛ ɔ, an a ba mɪηηa.

⁴³ Bɪ jɛ ɔ bɪ, Yeezuu a nyɔɔ, an lɛ ka ɔ,

⁴⁴ an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Dundo ɪ zi, ɪ b'a ka ɪ hɪ gɔsɪ nɪ y. Ta ɪ yaa ɪ hunka wosocɛmannɪbɔr bɪ m, *hubɔrɛ mannɪ kɔ Moyiisi lɛ ka awɔɔ ɔ k'a ba bɪ, k'ɪ bɪ ba, kɔ gɔaa biyɔɔ n a dɔ, a ɔ, ɪbɪ laafɪ yɪ.»

⁴⁵ Bɪ, gɔaa bɪ bɔ, an a hɔr, an a sɪηηɪda sa, an nɪ mim bɪ dɪndam gɔɔɔ m lɛɛ haay ɔ. Naa do minto ma, Yeezuu b'a dam ma, an a hunka, an gasɔ kɔnɔ ɔ y. Gɔɔta a tɪr a ɔ bɔlɛɛmarɔ ɔ. Bɪ, gɔɔɔ a to lɛɛ haay ɔ, ηn'ɪ zɛm Yeezuu zi.

2

Megarezaa waare
(Matiyee 9.1-8; Likki 5.17-26)

¹ Dɔmɪnnɔ kɔ η cem nɔ wɔɔ nɔ ɔ, Yeezuu a wusigɔ, an bɔr Kapernawum kɔnɔ ɔ, bɪ gɔɔɔ a ma η ɔ, a lee ku an nɪ har ɔ.

² Gɔɔɔ cir gɔta bɔr, ηnɪ b'a so kɔ ma b'ɔ, lɛ ba b'ɔ y, baa cɛlɛ ma bɪ, lɛ ba ɔ sɔ y. Yeezuu nɪ Woso lemim dɪndam gɔɔɔ wɔɔ m.

³ Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ bɔr zi megarezaa m, ηn'a busu gɔaa si.

⁴ Kɔ η n a da ma, ηn'ɪ tam nɪ Yeezuu zi bɪ, zamaa bɪ minto m, η n cɛ mim bɪ hɔn ra, bɪncɛ kɔ Yeezuu n ta ɔ b'ɔ, ηnɪ megarezaa bɪ busu kan a wɔtarahɔ bɪ kɪ, ηn'a zer cɛ bɪ yaa bɪ m.

⁵ Kɔ Yeezuu η sɪrakare bɪ yɪ bɪ, a a hɪ megarezaa bɪ m, a ɔ: «M nyɪnnɪ, ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ wɔɔ sugur yɪ!»

⁶ Wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ nɪ b'ɔ, ηn'ɪ nyɪntam, ηn'a hɔɔn dare a heer ɔ, η ɔ:

⁷ «Bɔ m, gɔaa naa do nɪ meer naa do bare? Woso sɔnsɔ a n'a wom! Nka y'a da ma, an gɔaa mimbɔnyaarɔ sugur ka ɔ, kɔ Woso deem bɛɛ?»

⁸ Zɔɔ-zɔɔ bala, hɔ kɔ η n'a hɔɔn dam ma a heer ɔ bɪ, Yeezuu a dɔ a zim, an η lar, a ɔ: «Bɔ minto m awɔɔ n'a hɔɔn dare ncɪnaaɔ?»

⁹ Kara m naanaa? Mɔɔ n b'a hɪm megarezaa bɪ m, mɔɔ ɔ: ɪ ɪ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ bɪ m gɛɛ, ɪ wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bɪ gɔr, ɪ ta bɪ nɪ?

¹⁰ Bɪ, awɔɔ y'a dɔrɛ, a ɔ: Gɔaanyɪ b'a da ma, an gɔɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka η ɔ, tara burɔ ɔ naa ɔ.»

¹¹ A n a hɪ megarezaa bɪ m, a ɔ: «ɪbɪ, mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m, ɪ wuti, ɪ ɪ wɔtarahɔ bɪ gɔr, ɪ doo ɪ har ɔ!»

¹² Lɛɛm bɪ, a wuti, an a wɔtarahɔ bɪ gɔr, an bɔ m, gɔaa biyɔɔ mɪm m. Gɔɔɔ wɔɔ n zɛ kɔdɔ, ηn'a lɛ bɔ Woso ɔ, η ɔ: «Wɔɔ n mim naa do lɔɔ yɪ deem y.»

Yeezuu Levii bir
(Matiyee 9.9-13; Likki 5.27-32)

¹³ Yeezuu a ya, an ta Galilee higota le ra. Goo woo haay bor zi, an ni Woso lemim dundare η ni.

¹⁴ K'a ni cenim bi, a Alfee nyinni Levii yi. A n ni nyintare a yaworsire bince o b'u. Yeezuu n a hi m, a o: «Zu moo o!» Levii bi n wuti, an ni zum ko o kan ki.

¹⁵ Ku Yeezuu ni nyintam Levii har o b'u k'a ho bi bi, yaworsinno kan mimbonyaabenno ki guta nyinta kan ki, kan a karindanyino woo ki. Bala, goo guta zu ko o kan Yeezuu ki.

¹⁶ Zekrazanno n ta o, ηn'i η birm farizeero. Ku farizeero woo kan wosocikarinsaamboo woo ki a yi, an ni hobire bum kan yaworsinno woo ki, mimbonyaabenno woo ki bi, η y'a hi a karindanyino woo m, η o: «A lo, an ni hobire bum kan yaworsinno woo ki, mimbonyaabenno woo ki?»

¹⁷ Yeezuu k'a mim bi ma bi, a a hi η ni, a o: «Laafuzanno le baa looto ma y, bi yaabazanno le n taa looto ma. Moo n bor ku m bi goo miηηoo bir y, bor moo o, ku m bi mimbonyaabenno bir.»

Ho daa kan ho gusire ki

bir zum ko o y

(Matiye 9.14-17; Likki 5.33-39)

¹⁸ Domum bi do o bi, Zaan karindanyino kan farizeero karindanyino ki y'a le kosum. N bor, ηni bi Yeezuu lar, η o: «Bo minto ni, Zaan karindanyino woo kan farizeero ho woo ki n'a le kosum, b'ibu ho woo bir a le kosire?»

¹⁹ Yeezuu n a nyi bo η no, hobokorenoom dare m, a o: «Ku goaa i losare cibsare, lo bi zim bi n goota, an ni goo woo bire o, η y'a le kosum na? Ku lo bi zim bi ni b'u bi, η b'a dam ma ηn'a le kosi y.

²⁰ Domunno niηηoo zem bi nyinta o, ku n bi lo bi zim bi gu η ma, η y'a le kosum domum bi do o.»

²¹ A n a ya, an a hi, a o: «Goaa ba o, an ni peera daa kor sam, an a sursar kan huu gusire ki y. Peera daa kor bi n ni huu gusire ho bi gaam, an n'a kaansum, an ni cenim biisi han.»

²² A n a ya, an a vanta hi η ni, a o: «Goaa ba o, an ni *diven daa sam k'a to hiboonro gusinno o y. Ku n bee m, diven bi hiboonro woo hunhaanm. Diven bi kan hiboonro woo ki, η y'a zaar bam. Bi, k'a diven daa to hiboonro daaro o.»

Sabaa hinni bisikare

(Matiye 12.1-8; Likki 6.1-5)

²³ Hindeem o, *sabaa hinni o, Yeezuu bo hoseraro o. A karindanyino woo ko η zaa sa ηn'i tam bi, η y'a siηηida ba, ηn'i hoyaa goyir yinyarm.

²⁴ Farizeero woo n a hi η ni, η o: «Diga, ho ku η n'a bam sabaa hinni o! A n a ga m, ηn'a ba a hinni o y.»

²⁵ Yeezuu n a hi η ni, a o: «Mim k'a pakra ba David m kan a goo ki bi domum o, ho niηηo k'a a ba, no k'a η nyaso bi,

²⁶ gaso k'a o Wosoe o kan a goo woo ki, wosocemanniber jitaare Abiyataar domum o, an bur ku η y'a cinta Woso m bi gor, an a bi kan a goo woo ki, awoo n a karinda ba ra? Bi, η n a ga m, ηn'a bi, ku wosocemannibenno woo bee m bala y.»

²⁷ Yeezuu a ya, an a hi η ni, a o: «Hoonsire domum bi ba Woso o, goaa minto, bi, a n goaa ba hoonsire domum minto y.

²⁸ Bi y'a ka, Goanyu bi m sabaa hinni bi minzaa.»

3

*Sabaa hinni wəgərzaa waare
(Matiyee 12.9-14; Likki 6.6-11)*

¹ Sabaa vanta hinni ɔ, Yeezuu a ya, an gasɔ zɪfɔrɔ sokomacɛ ɔ. B'ɔ bɪ, gɔaa deem n ta ɔ, a wɔ n ga.

² Gɔɔɔ kɔ η bɔr b'ɔ rɔ wɔɔ ɪ dɪgam Yeezuu ma, hɔ k'a n'a bam *sabaa hinni ɔ, k'a gɔaa bɪ waam k'a yɪ. A ka brɔɔ nawom ma, k'a mim ka Yeezuu ra, mim naa do jɛ ɔ.

³ Yeezuu n a hɪ wəgərzaa bɪ m, a ɔ: «Wuti, ɪ bɔr bireyaa ɔ naa ɔ!»

⁴ B'a a hɪ gɔɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «Sabaa hinni ɔ, bɔ bare n miŋŋa? Zibəə miŋŋa bare m gɛɛ, zibəə bɔnyaa bare nɪ? Gɔaa meeyaa bɔmbɔrɛ m gɛɛ, gɔaa zɛrɛ nɪ?» Bɪ η bɪr a nyɪ bɔŋ ɔ y.

⁵ A ɪ dɪgare η ma a jɪr ɔ kan nɔmaa kɪ, a heer n a zar η heerkare bɪ minto. A n a hɪ gɔaa bɪ m, a ɔ: «ɪ wɔ bɪ hɔr!» B'a a hɔr, a wɔ bɪ n a banka.

⁶ Farizeenrɔ wɔɔ kɔ η bɔ sokomacɛ b'ɔ bɪ, η y'a zɛ kɔ ra kan Hirɔɔdɪ gɔɔɔ wɔɔ kɪ, ηn'a hɔɔn dam hɔ k'a n'a bam, k'a Yeezuu ku a zɛ bɪ ma.

Zamaa ɪ zɛm Yeezuu zi

⁷ Yeezuu ta kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ Galilee higota lɛ ra. Zamaa gɔta n zu a jɛ ɔ. Zamaa bɪ, a to η y'a ɔ Galilee ɔ, Zidee ɔ,

⁸ Zerizalem ɔ, Idumee ɔ, kan Zɔrdɛn kɔ kur zannɔ kɪ, Tiir kɔ kan Sidɔn kɔ zannɔ kɪ. Gɔɔɔ gɔta n bɔr zi, hɔ haay k'a a ba bɪ minto.

⁹ A a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ, k'a a zɔ kɔɔlɔɔ bɪ m mɔɔ jɪr ɔ, kɔ zamaa bɪ b'a da ma, ηn'a so mɔɔ ɔ y.

¹⁰ Yeezuu k'a gɔɔɔ waa gɔta bɪ minto y'a ka, yaabazannɔ wɔɔ haay lɛ n taa k'a lɛɛ ka a a zɔ ma, a a wɔ da ma.

¹¹ Zinɛro wɔɔ kɔ η y'a yɪ bɪ, η kukurə zɛ, ηn'ɪ zee dam, η ɔ: «Woso Nyɪ n'ɪbɪ m!»

¹² A hɛən si η ma kan paŋŋa kɪ, a ɔ, η b'a ka n n'a dɔ y.

*Yeezuu a zibəəzannɔ nyɔkɔ ɔ buerehɪya
(Matiyee 10.1-4; Likki 6.12-16)*

¹³ Yeezuu der ci ra, an nɪ gɔɔɔ k'a lɛ n taa η ma rɔ wɔɔ birm. Brɔɔ η bɔr zi.

¹⁴ A n η nyɔkɔ ɔ gɔaa buerehɪya, kɔ η nɪ gɔɔta kan a kɪ, k'a bɪr η nyɔɔm, kɔ η nɪ bɪr Woso lemim nyɪnta bɪ dɪndam,

¹⁵ kɔ η n paŋŋa yɪ, ηnɪ wɔ ɔ, ηnɪ la zinɛro ra.

¹⁶ Buerehɪyɔɔ wɔɔ kɔ Yeezuu η bir lɔ wɔɔ ba n nɪ: Sɪmɔɔn kɔ n n'a hɪm ma Pɪyɛɛr ta ɔ,

¹⁷ Zebedee nyɪ Zakkɪ ta ɔ, kan a danzaa Zaan kɪ. Yeezuu tɔ vanta ka brɔɔ ma, a ɔ: Bɔanergɛs, a lɛ taa k'a hɪ: bramahəənsire nyɪnɔ.

¹⁸ Andɪr ta ɔ sɔ, kan Filipi kɪ, Bartelemii kɪ, Matiyee kɪ, Toma kɪ, kan Alfee nyɪ Zakkɪ kɪ, Tade kɪ, Sɪmɔɔn *Zelɔtɪ kɪ sɔ,

¹⁹ kan Iskarɪyɔtɪ kɔ gɔaa Zidas, k'a Yeezuu zambɔ zɛ bɪ kɪ.

Minno kɔ η n'a hɪm Yeezuu ma

²⁰ Yeezuu a wusigə, an bɔr har ɔ, zamaa bɪ n a ya, an a so kɔ ma. Bɪ minto nɪ, Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ ba toore m k'a hɔ bɪ y.

²¹ Bɪ k'a danyɪnɔ wɔɔ a ma bɪ, η bɔr, k'a b'a gaa, bala η y'a hɔɔndare, η ɔ: «A mim n'a wusigəm!»

(Matiyee 12.22-32; Likki 11.14-23; 12.10)

22 Wosocikarinsaambɔɔ kɔ η y'a to Zerizalem nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η y'a hi, η ɔ: «Belzebul nɔ kan kɔ!» N y'a hi sɔ, η ɔ: «Zinɛro cir daahan minto y'a ka, an wɔ ɔ, an nɔ lam zinɛro ra.»

23 Yeezuu n η bir, an hɔbɔkɔɔɛnoom da η nɔ, a ɔ: «Sɔtaana y'a bam lo, an zoo ba kan a miɲɲa kɔ?

24 Kɔ k'a gɔɔɔ bir kɔ mam bi y'a dare.

25 Kɔ har gɔɔɔ a gɔngɔ, har bi do b'a dam ma, an ta lɛɛ y.

26 Kɔ Sɔtaana bɔr, an nɔ yar bam kan a miɲɲa kɔ, kɔ gɔngɔɛ ta ɔ, a b'a dam ma, an jum mim ɔ dɔntɔ y, bi, a cirbɛɛ bi nyam.

27 Gɔaa ba ɔ, an b'a dam ma, an gasɔ gɔaa paɲɲazaa har ɔ, k'a mɔrlo gɔr, k'a n ser ka, an bɔr la an a sɔr y. K'a sɔr an a nya, b'a bɔkare an gasɔ, an mɔrlo wɔɔ gɔr.

28 Sɔra mɔɔ n'a hire awɔɔ m: Woso mimbɔnyaarɔ haay kan sɔnsɔrɔ haay kɔ sugur kam gɔɔɔ ɔ.

29 Bi gɔaa biyɛɛ k'a nɔ *Sɛnt-ɛspri sɔnsɔ wɔm bi, a b'a sugur yum fɔga y. A mimbɔnyaa bi gɔɔtare a mim ɔ dɔmɔm k'a nyare ba ɔ bi nɔ ɔ.»

30 Yeezuu naa do hi, kɔ η ɔ: Sɔtaana nɔ kan kɔ bi minto.

*Yeezuu kan a har gɔɔɔ kɔ mim
(Matiyee 12.46-50; Likki 8.19-21)*

31 Bi je ɔ bi, Yeezuu da kan Yeezuu danyɔnɔ kɔ bɔr, ηnɔ jum garga ra, η n nyɔɔ da kɔ η n Yeezuu bir.

32 Zamaa bi nyɔnta, n nɔ bir ma, n n'a him nɔ, n ɔ: «Gaafra, ɔbɔ da kan ɔbɔ danyɔnɔ kɔ y'ɔbɔ birm garga ra.»

33 Yeezuu n a nyɔ bɔ ɔ η nɔ, a ɔ: «Nka m mɔɔ da? Nkɔɔ m mɔɔ danyɔnɔ?»

34 A n bɔkare, an a bɔ, an nɔ dɔgam gɔɔɔ kɔ η nyɔnta ηnɔ bir ma rɔ wɔɔ ma, an n'a hire, a ɔ: «Mɔɔ da bi ba n nɔ, kan mɔɔ danyɔnɔ wɔɔ kɔ!

35 Gɔaa niɲɲɛ k'a nɔ Woso hɔɔnhɔ bam bi, mɔɔ danyɔ m, mɔɔ danlɔ m, mɔɔ da m.»

4

*Hɔduure hɔbɔkɔɔɛnoom
(Matiyee 13.1-9; Likki 8.4-8)*

1 Yeezuu a ya, an nɔ hɔ dɔndam Galilee higɔta lɛ ra. Zamaa a so kɔ ma gɔta ηnɔ bir ma, an wuti, an aa nyɔnta kɔɔlɔɔrɔ wɔɔ deem ɔ hi bi nɔ ɔ. Zamaa bi haay n nyɔnta tara ɔ hi bi lɛ ra.

2 A hɔbɔkɔɔɛnoom dare nɔ ɔ, a hɔ dɔnda η nɔ gɔta. A hɔdɔndare nɔ ɔ, a a hi η nɔ, a ɔ:

3 «K'a tɔr ka: gɔaa ɔ bɔ k'a hɔ duu, a duure nɔ ɔ bi, a hisɔga an nawɔm.

4 K'a n'a duum bi, gɔsɔnnɔ n a lo zaa gɔr ma. Bennɔ n bɔr, ηnɔ b'a bi.

5 Gɔsɔnnɔ n a lo jaarɔ bɔnce ɔ, taa n nyɔnta b'ɔ gɔta y. Hɔyaa bi n lɛɛ ka an bɔ, kɔ taa ba ɔ gɔta b'ɔ bi minto.

6 Woso k'a der bi, an na hɔka bi ma, an ga, kɔ η mɛsi ba ɔ bi minto.

7 Gɔsɔnnɔ a zar laa bɔnce ɔ, laa bi n haan, an a ta η mee, η n nyɔ da y.

8 Gɔsɔnnɔ n a lo lɛɛ miɲɲa ɔ, ηnɔ haan, ηnɔ ma, ηnɔ nyɔ da. A yaa deem yaa ka bukɛrku, deem busɔrdɔ, deem zɔrɔ.»

9 Yeezuu a hi, a ɔ: «Gɔaa k'a lɛ n taa k'a ji ma, k'an a tɔr ka ma miɲɲa.»
(Matiyee 13.10-17; Likki 8.9-10)

10 Kɔ zamaa b'a hor bi, gɔɔɔ kɔ η gɔɔta kan Yeezuu kɔ, a karɔndanyɔnɔ buerehiyɔɔ wɔɔ kɔ bi, η nyɔnta ηn'a larm a hɔbɔkɔɔɛnoomno wɔɔ ji ma.

¹¹ A n n'a hire η ni, a υ: «Awɔɔ Woso cirbæθ mim k'a nyaakum da bi yi, bi gɔɔɔ kɔ η bir a kam ma k'a yi rɔ wɔɔ, a hi n nawɔre η ni hɔbɔkɔrenoom dare m.

¹² Bi minto y'a ka
gɔɔɔ wɔɔ ni dɔgam, bi η bir læe yire y,
ηn'a tɔr kam, bi η bir hɔsi ji mare kɔ η b'a da ma ηn'a bɔ a taam kɔ Woso
n sugur ka η υ y.»

(Matiyee 13.18-23; Likki 8.11-15)

¹³ Yeezuu n'a hire η ni, a υ: «Awɔɔ n hɔbɔkɔrenoom naa do ji dɔ ra? Bi, awɔɔ y'a bam lɔ, a hɔbɔkɔrenoonno haay ji dɔ?»

Yeezuu ι hɔduure hɔbɔkɔrenoom bi ji dɔdam

¹⁴ Hɔduurezaa bi, Woso lemim a n n'a duum.

¹⁵ Hɔyaa k'a a lo zaa lezi bi, bɔ η y'a υ kɔ υ kan gɔɔɔ ki. Brɔɔ Woso lemim bi ma, læem bi sɔtaana lemim kɔ n y'a duu η heer υ bi si η han.

¹⁶ B'a hɔdeem kan gɔɔɔ kɔ η bɔ kɔ υ kan hɔyaa k'a a lo jaarɔ buncerɔ υ rɔ wɔɔ ki, brɔɔ ni Woso lemim bi mare, ηn'a sim læem kan heernyɔɔ ki.

¹⁷ Bi, η miηηɔɔ mæsi ba υ y, hindeem gɔɔɔ m. Kɔ cicir gæe firyire bɔr Woso lemim bi minto, bi η y'a to.

¹⁸ Gɔɔɔ vantɔɔ bɔ kɔ υ kan hɔyaa k'a a lo laa bireyaa υ rɔ wɔɔ ki. Brɔɔ ni Woso lemim bi mam.

¹⁹ Kan durnya hɔɔndama bi ki, braba a miηηa m arzaka kama ki, kan hɔɔ vantɔɔ letaama ki gasɔ η υ, ηn'i Woso lemim bi zarm, a bir nyi dare y.

²⁰ A nyambɔrle ma bi, gɔɔɔ vantɔɔ n ta υ, ηni bɔ kɔ υ kan hɔyaa k'a a lo buncɛ miηηa υ rɔ wɔɔ ki. Brɔɔ ni Woso lemim bi mare, ηn'i yem ma, ηn'i nyi dam. A yaa deem ni nyi dam bukærku, deem busɔrdi, deem zɔrɔ.

*Fitire hɔbɔkɔrenoom
(Likki 8.16-18)*

²¹ A a ya, an a hi η ni, a υ: «N bir se dam fitire υ, n n'a cuntam kasɔ gæe gargɔ taa y, gæe lɔ? A cinta n nawɔm hɔ burɔ υ.

²² Bala, mim haay kɔ gɔɔɔ b'a dam ma ηn'a dɔ naa ma bi, η zem b'a dɔ. Hɔ ba υ n n a nyaakum da a dɔ n mi y.

²³ Gɔaa k'a le n taa k'a ji ma, k'an a tɔr ka ma miηηa.»

²⁴ Yeezuu a vanta hi η ni, a υ: «K'a dundo a zi kan hɔ k'awɔɔ n'a mam bi ki. Awɔɔ makra bare hɔ bi, n zem b'a sa, n ni ganwɔre makra bam, n n'a ka awɔɔ υ. N y'a lenηa dam sɔ.

²⁵ Bala, n hɔ kam gɔaa k'an ta m b'υ; Gɔaa k'a ba m bi, baa k'a ta m poore, n y'a yɔm ni.»

Hɔyaa haanre hɔbɔkɔrenoom

²⁶ A a ya, an a hi η ni, a υ: «Woso cirbæθ bi, bɔ a kɔ υ kan gɔaa k'a ni hɔ duum tara υ bi ki.

²⁷ Kɔ hinceem a n'a bare gæe, jum a nawɔre, sinuu υ kan a gunuu υ ki, hɔyaa bi, haan a nawɔm, an ni mam, b'a n a dɔ kɔ ba a nawɔm lonlɔ y.

²⁸ Tara bi n'a zi bare, hɔyaa bi n ni læekare an ni haanm, an ni gɔ dam, an ni jisi sim, a nyambɔrle ma bi, an ni nyi dam.

²⁹ Hɔyaa bi k'a ma bi, a da n nawɔm, k'a dɔmum a ku bi minto.»

*Mutardi yaa hɔbɔkɔrenoom
(Matiyee 13.31-32,34; Likki 13.18-19)*

³⁰ Yeezuu a ya, an a hi, a υ: «K'υ Woso cirbæθ makra ba lonlɔ kan bɔ ki?

³¹ Bɔ a kɔ ɔ kan hɔ kɔ n n'a hum ma mutardu bi yaa ki; A m hoyaa haay k'a ni durnya nɔ ɔ rɔ wɔɔ poore, n n'a duum.

³² Kɔ n y'a duu, ma a nawom, an ni gɔ dam an le da hoyaa haay ra, an ni haanm gɔta, a vɛnɛnɔ n ta ɔ, bennɔ n b'a dam ma ɛni ce kinka ma.»

Woso lemim dɛndare hɔbɔkɔrenoom

³³ Yeezuu ɪ Woso lemim nyinta dɛndam gɔɔɔ wɔɔ m kan makrarɔ kɔ η bɔ kɔ ɔ ki gɔta, kɔ η n'a da ma ηn'a ji ma.

³⁴ Hɔbɔkɔrenoom an n'a dam gɔɔɔ wɔɔ m bala, bi k'a karɛndanyɛnɔ wɔɔ ni, a y'a ji hire η ni haay.

Yeezuu hɛnher gɔta da jim ɔ

(Matiyee 8.23-27; Likki 8.22-25)

³⁵ Hinni bi do yirbɛθ m bi, Yeezuu a hi a karɛndanyɛnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Ɔ bra gɛm deem bi ra.»

³⁶ Kɔ Yeezuu a gɔ zamaa bi ma bi, a zu kɔ ɔ kan a karɛndanyɛnɔ wɔɔ ki, ηn'aa gasɔ kɔɔlɔɔ ɔ. Kɔɔlɔɔrɔ vantɔɔ nyinta b'ɔ sɔ kan ki.

³⁷ Lɛem bi, hɛnher gɔta wuti an ni hɔnm. Hi kurɔ bi n'a tɔm kɔɔlɔɔ b'ɔ, an a han lɛem.

³⁸ Bi ma bi, Yeezuu a mim ka minkarahɔ ra an ni hinceem bam kɔɔlɔɔ bi nɔ ɔ je ɔ, ηn'a gu, ηn'a hi m, η ɔ: «Karɛnsaamba, wɔɔ gɛngare bir hɔsi bare ɪbu m na?»

³⁹ K'a gu bi, an hɛθn si hɛnher bi ma, an a hi higɔta bi m, a ɔ: «Ɔ tɔr ka ɪ zɛ su...» Hɛnher bi n jim, lɛɛ bi n zɛ su....

⁴⁰ Yeezuu n a hi a karɛndanyɛnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ ni nyi bare ncɛnaaɔ? Awɔɔ ba sɪrakare ni?»

⁴¹ Nyibɛθ gɔta n gasɔ η ɔ, ηn'a hum kɔ m, η ɔ: «Bi, gɔaa bi kara n naa, hɛnher kan hi ki n'a le sire?»

5

Gɔaa kɔ zinɔro n ta m waare

(Matiyee 8.28-34; Likki 8.26-39)

¹ Nj yaa lee ku higɔta tɔr ɔ, Gerazaa zannɔ kɔ ɔ.

² Kɔ Yeezuu ni zerm kɔɔlɔɔ b'ɔ bi, gɔaa kɔ zinɔro n ta m bɔ gɛθnoyaa ra, an b'a zɛ ɔ.

³ A wɔtaji m gɛθnoyaa ra bi m. Baa kan pɔyaabar ki, gɔaa panɛnɛzaa ba ɔ, an b'a dam ma, an a nyasɔ y.

⁴ Bala, dɔmɛm biyɛθ bi, η pɔyaa da a gam ɔ, ηn'a wɔ kɔsi pɔyaabar m, an a cencer haay. Gɔaa ba ɔ an ni bɔrm ma y.

⁵ Sinuu ɔ kan a gunuu ɔ ki, gɛθnoyaa an ni wɔtan ɔ kan ciro wɔɔ burɔ ki, zee an n'a dam, an ni yaaba dare a mɛnɛnɛ ma jaarɔ m.

⁶ K'a a to an Yeezuu yi laatɔ bi, a bra si, an aa sonta a taa,

⁷ an ni zee dare, a ɔ: «Yeezuu, Woso k'a le da haay Nyi, bɔ ɪbu le n taa k'i ba mɔɔ ni? Mɔɔ y'a yere ɪbu han Woso tɔ ma gɔta: ɪ bi zibonyaa ba mɔɔ ni y!»

⁸ Bala, Yeezuu y'a hum zinɔ bi m, a ɔ: «Bɔ gɔaa bi mɛ ɔ!»

⁹ Yeezuu n a lar, a ɔ: «ɪbu tɔ m bɔ?» A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ tɔ m Leziyon,* bala wɔɔ gɔta.»

¹⁰ A n a ye Yeezuu han kan a heer ki haay, a ɔ: «A bi la a ra tara bi nɔ ɔ y!»

¹¹ Dɔmɛm bi do ɔ bi, kurkuuro cir gɔta ni ci bi zeezi, ηn'i hɔ bum.

* 5:9 5.9 Leziyon: Rɔm zannɔ zi, sɔrdaarɔ zekora gɔta m. Nj le a zɔ 4000 gɛɛ 6000 ma.

12 Zinero woo n n'a hire, η υ: «A ka k'ɔ gaso kurkuuro woo me ɔ!»

13 A n zaa ka η υ. Zinero woo n bo, ηni gaso kurkuuro woo υ. Kurkuuro woo haay n'a to ci bi ma, ηni bra si, ηni zer, ηn'aa a zar higota b'ɔ, ηni gunga haay. Kurkuuro woo a zo tisi huya ma.

14 Kurkuuro dundonno woo n bra si, ηn'aa ho k'a ba bi hi taranzanno woo m, kan lezimazanno woo ki m. Goo woo n bor, ηni bi diga ho k'a nyinta an ba bi ma,

15 ηni bor Yeezuu jir υ, ηni bi goaa ko zinero Leziyon n ta m bi yi, an huu du a ma, an ni nyintam kan laafu ki. Daboo n η nyaso.

16 Goo ko η nyinta, η ni ho k'a nyinta an ba goaa ko zinero n ta m bi m, kan kurkuuro woo ki m bi dinda goo woo m.

17 N n a da a ra, ηn'a yem Yeezuu han k'an a hor a tara bi ra.

18 Ko Yeezuu bor an ni dam kooloo b'ɔ bi, goaa ko zinero n ta m bi k'a waa b'a ye han k'a bir kan ki.

19 Bi Yeezuu n zaa ka υ y, b'a a hi m, a υ: «Doo i yaa a hi i har zanno m. K'i ho ko Zuuba a ba ubu m a cicirzere minto bi hi η ni.»

20 Goaa bi n a hor, an aa ho ko Yeezuu a ba a m haay bi dinda Taraburo woo goo woo m. Goaa haay n ze kedə.

*Zayur nyumbɔɔɔre waare kan lo k'a wo da Yeezuu huu ma ki
(Matiyee 9.18-26; Likki 8.40-56)*

21 Ko Yeezuu a wusigə kooloo bi m an higota bi ze ra an lee ku tor deem bi ra b'ɔ bi, zamaa cir gota a ze ko ra, ηni bor zi. Nyinta Yeezuu b'ɔ higota bi le ra.

22 Ziforo sokomace cir deem n bor, a to m Zayur. K'a Yeezuu yi bi, a kukure ze a taa,

23 an a ye han kan a heer ki haay, a υ: «Moo nyumbɔɔɔre poore a zo ze ma, bor i bi i wo ka nyi bi mim la, k'an a waa, k'an la so.»

24 Yeezuu n cem kan ki, zamaa gota n zu ko υ kan ki, ηn'a so υ, ηn'i tuntom ko ra.

25 Lo n ta υ, ma n'a dam zi a doora buerehuya ho m naa.

26 A a yo gota nyisibonno wo υ, a nyisibare no υ. A a woho zar haay a tar la, b'a n a waa y. Yaaba bi n'a dam la.

27 Lo bi k'a Yeezuu mim ma bi, a bor a kur zamaa gaa υ b'ɔ, an a wo da a huu ma.

28 Bala, lo b'a hi a miηηa m, a υ: «Ko moo m wo da a huu tokke ma, moo yi m waam.»

29 Leem bi, lo bi yaaba b'a da jim υ. A n a do a υ, yaaba bi bo a me υ, b'a a waa.

30 Leem bi, Yeezuu a do a υ, panηa bo a me υ poore, an a wusigə zamaa bi bire υ, an laaka da, a υ: «Nka y'a wo da moo huu ma?»

31 A karindanyino woo n a hi m, η υ: «Ibu yi zamaa bi n'ibu nyootam, i i ya, i ni laaka dare, i υ, nka y'a wo da ubu ma ge?»

32 Yeezuu ni dindigare a jir υ, k'a zaa yi.

33 Keere bi, lo b'i nyi bam a me n ni hinkem, k'a ho k'a ba a m bi do bi, a bi kukure ze Yeezuu taa, an a sira hi m haay.

34 Yeezuu n a hi m, a υ: «Moo nyinni, i sirakare i bombɔ, ta kan laafu ki, bi, i i waa i yaaba bi minto.»

35 K'a ni meer bam bi, goo a to ziforo sokomace cir bi har υ b'ɔ, ηni b'a hi, η υ: «I nyumbɔɔɔre bi ga. K'i i ya, i Zuuba da kore ma lonlo ge?»

36 Bi, Yeezuu n a tor ka mim bi ma y. A n a hi ziforo sokomace cir bi m, a υ: «I da bi bo υ y, sira ka bala.»

³⁷ A n ye kɔ gɔsi n zu kɔ ɔ kan a ki y. Pɔyɛɛr a gaa bala, Zakki kan a danzaa Zaan ki.

³⁸ Kɔ η yaa lee ku zuɔfɔrɔ sokomace cir bi har ɔ bi, Yeezuu gɔɔɔ yi, ηn'i tator bare, ηn'i baa dare, ηn'i zee dam.

³⁹ A n gasɔ, an a hi η ni, a ɔ: «Bɔ tator kan baadare ki ni? Nyi bi n ga y, hinceem a ba.»

⁴⁰ Gɔɔɔ wɔɔ ni yaa wɔm Yeezuu ma. A n la gɔɔɔ wɔɔ ra, ηni bɔ, an nyi bi zi kan a da ki to, a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki, ηni gasɔ nyi bi bɔnce ɔ b'ɔ.

⁴¹ K'a nyi bi wɔ sa bi, a a hi m, a ɔ: «Taliita kum» A le taa k'a hi, a ɔ: «M nyɔnnɔ, mɔɔ y'a hi ɔbi m, wuti!»

⁴² Lɛɛm bi nyɔmbɔɛɛre bi wuti, an ni tam. Bala, nyi bi dɔɔraa buerehɔya. A m bi, zamaa bi n ze kɔdɔ.

⁴³ Yeezuu le ka gɔɔɔ wɔɔ ɔ, a ɔ: «Ŋ b'a hi gɔsi ni y.» A n a hi η ni, a ɔ: «K'a hɔbire ka nyi b'ɔ, k'an a bi!»

6

Yeezuu kan Nazareti gɔɔɔ ki (Matiyee 13.53-58; Likki 4.16-30)

¹ Yeezuu a hɔr lɛɛ bi do ɔ, kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki, an ta kɔ k'a tɔr ɔ b'ɔ.

² *Sabaa hinni k'a a ku bi, Yeezuu hɔ dɔnda gɔɔɔ m zuɔfɔrɔ sokomace ɔ. Zamaa bi n ze kɔdɔ a hɔdɔndare bi tɔ ma. Gɔɔɔ kɔ η nyɔnta b'ɔ rɔ wɔɔ gɔta y'a hum kɔ m, η ɔ: «Awɔɔ a to mindɔre naa do m ka? A to awɔɔ ɔ hɔɔn naa do m ka, an a da ma, an ni hoserlo bare a wɔ ni?»

³ Awɔɔ bɛɛ m Maarii nyi, an ni gɔ wum bi ra? Zakki, Zozes, Ziidi kan Sɔmɔɔn ki danyi bɛɛ ra? Awɔɔ danɔrɔ ba wɔɔ bire ɔ naa ɔ ra?» Naa do a ka η n kaanm Yeezuu m.

⁴ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Wosolesinnɔsorazaa bi daɔre yɔre a zi kɔ ɔ kan a yɔrɛrɔ ki, a har gɔɔɔ ki bire ɔ y.»

⁵ Yeezuu n hoser ba b'ɔ y, kɔ gɔɔɔ k'a wɔ ka η mim la, an η waa rɔ wɔɔ bɛɛ y.

⁶ Yeezuu ze kɔdɔ η sɔrakare war bi tɔ ma.

(Matiyee 10.5-15; Likki 9.1-6)

Yeezuu cem an ni hɔ dɔndam kɔrɔ junjɛennɔ wɔɔ nɔ ɔ.

Yeezuu a karɔndanyɔnɔ

bueerehɔyɔɔ wɔɔ nyɔɔ

⁷ Bi je ɔ bi, Yeezuu n buerehɔyɔɔ wɔɔ bir, an a sɔηηɔda ba, an ni η nyɔɔm hɔya-hɔya, an le ka η ɔ kɔ η n la zinɔro ra.

⁸ A a hi η ni, a ɔ: «Ŋ bi hɔsi sa a wɔ ɔ zaa sare minto y. Bur, hera, busoo, a b'a sa y, k'a maam bara m.

⁹ Bi, k'a kɔsɔrɔ da ɔ, k'a huu sa deem.»

¹⁰ A a ya, an a hi η ni, a ɔ: «K'a lee ku kɔ ɔ, k'a gɔɔta har kɔ n y'awɔɔ si ɔ b'ɔ, an ta, an awɔɔ hɔrle dɔmɔm ku.

¹¹ K'awɔɔ ta kɔ ɔ, η ni kaanm awɔɔ m, kɔ η n a tɔr ka awɔɔ mim ma, k'a ɔ doom, k'a kɔ bi taanyisi gɔngɔ a gam ma, k'an nyɔnta kaseti.»

¹² Bueerehɔyɔɔ wɔɔ a hɔr ηn'a hum gɔɔɔ m, η ɔ: «K'a a bɔ a taam, k'a sugur ye.»

¹³ Ŋ la zinɔro ra gɔta, η nyɔɔ nɔ yaabazannɔ gɔta ma, ηni η waa.

Zaan-Batiisi ze (Matiyee 14.1-12; Likki 9.7-9)

14 Cir Hirɔɔɔɔ Yeezuu mim ma, bala, a tɔ bɔ lɛɛ woo... ɔ. Gɔɔɔ gɔsɔnno n'a hire, η ɔ: «Zaan-Batiisi a mim bɔ ɔ gəno bire ɔ. Bɪ y'a ka, an paŋŋa yɪ, an nɪ hoserlo bam.»

15 Nawɔnno ɔ: «*Elii m.» Gɔsɔnno ɔ: «Wosolesinnɪsorazanno wɔɔ deem m am biisi hɔɔ wɔɔ m.»

16 Hirɔɔɔɔ k'a hɔ kɔ Yeezuu a ba bɪ ma bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Zaan-Batiisi m! Mɔɔ n a ka, n n a mim gɔ ma bɪ y'a a ya, an a mim bɔ ɔ!»

17 A yɪ sɪra, Hirɔɔɔɔ a ka, n nɪ Zaan nyasɔ, n n'a sur, n n'a du lɔnnɔɔɔ ɔ. Hirɔɔɔɔ bɪ, naa ba a ɔ: a dam Filipi lɔ k'a yɔ m a tɔ m Hirɔɔɔɔyaadɪ bɪ minto.

18 Bala, Zaan a hɪ Hirɔɔɔɔ m, a ɔ: «A n a ga m, k'ɪbɪ m ɪ dam lɔ yɔm y!»

19 Hirɔɔɔɔyaadɪ nyɪnta an sɔ Zaan m, a lɛ n taa k'a ka kɔ n n a zɛ, b'a b'a dam ma y.

20 Hirɔɔɔɔ ɪ nyi bam Zaan m, an nɪ kum la, bala, a a dɔ, a ɔ: Zaan bɪ, gɔaa tɪrga nɪ, gɔaa mɪŋŋa m sɔ. K'a a tɔr ka Zaan meerbaa bɪ ma bɪ, a n a dɔ kɔ bɔ an n'a hɪm Zaan nɪ y, b'a a meerbaa bɪ ŋɔa, an n'a tɔr kam ma.

21 Kɛɛɛɛ bɪ, toore a ka Hirɔɔɔɔyaadɪ ɔ. Hirɔɔɔɔ a kɔ lɛɛzanno, yarbɛnno jɪtanno, kan Galilee gɔɔɔ gɔtɔɔ kɪ bir a yɪɛ cɪbsa hɔbɪɛ ma.

22 Hirɔɔɔɔyaadɪ nyɪmbɔɛɛɛɛ gasɔ hɔbɪɛ bɪɛ cɛ ɔ b'ɔ, an sar ba zamaa bɪ bɪɛ ɔ; a Hirɔɔɔɔ nɔ yɪ kan hɔbɪɛbinno wɔɔ kɪ. Cir Hirɔɔɔɔ n a hɪ nyɪmbɔɛɛɛɛ bɪ m, a ɔ: «Hɔ k'ɪbɪ lɛ n taa bɪ yɛ mɔɔ han, kɔ m a ka ɪ ɔ.»

23 Hirɔɔɔɔ n a wer si bɪ m, a ɔ: «Hɔ k'ɪbɪ lɛ n taa bɪ, mɔɔ y'a kare ɔ, baa kɔ mɔɔ cɪrbɛθ tara bɪ zekumbir m.»

24 Nyɪmbɔɛɛɛɛ bɪ n bɔ, an aa a hɪ a da m, a ɔ: «M bɔ yɛ?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zaan-Batiisi mim yɛ.»

25 Nyɪmbɔɛɛɛɛ bɪ n ta zɔɔ-zɔɔ, an aa a hɪ cir Hirɔɔɔɔ m, a ɔ: «Mɔɔ lɛ n taa dɪtaa, k'ɪ Zaan-Batiisi mim da laaga ɔ, ɪ ka m ɔ.»

26 Cir Hirɔɔɔɔ heer a zar, bɪ, a b'a dam ma, an a gu ma y, k'a a wer si hɔbɪɛbinno wɔɔ bire ɔ bɪ minto.

27 Lɛɛm bɪ, cir Hirɔɔɔɔ lɛ ka a dɔmazaa deem ɔ, k'an bɔr Zaan mim m. A dɔmazaa bɪ n ta lɔnnɔɔɔ ɔ b'ɔ, an aa Zaan mim gɔ ma,

28 an bɔr m laaga ɔ, an b'a ka nyɪmbɔɛɛɛɛ b'ɔ, an a si, an a ka a da ɔ.

29 Zaan karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɔ η naa ma bɪ, η bɔr, ηnɪ bɪ Zaan gɔr bɪ sa, ηn'aa bir.

Yeezuu gɔaa tisi soor tɔrle

(Matiyee 14.13-21; Likki 9.10-17; Zaan 6.1-14)

30 Yeezuu zibɛəzanno wɔɔ a bɔ, ηnɪ bɔr zi, ηnɪ hɔ haay kɔ η y'a ba bɪ hɪ Yeezuu m, kan hɔ haay kɔ η y'a dɪnda gɔɔɔ wɔɔ m bɪ kɪ.

31 Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ n toore yɪ k'a hɔ bɪ gɔɔɔ gɔta kɔ η nɪ zem, ηn'a wusigɛm bɪ minto. Bɪ minto y'a ka, a ɔ: «K'a bɔr k'ɔ bɔ toore ma, bɪncɛ kɔ gɔɔɔ ba ɔ b'ɔ, k'a hoon si poore.»

32 Ŋ yaa da kɔɔlɔɔ ɔ, ηnɪ ta toore ma bɪncɛ kɔ gɔsɪ ba ɔ b'ɔ.

33 Bɪ gɔɔɔ gɔta η cenle yɪ, ηnɪ η dɔ, ηnɪ bra si a gam ma, ηnɪ lɛɛ ka Yeezuu m kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ lɛɛ bɪ do ɔ.

34 Kɔ Yeezuu bɔ kɔɔlɔɔ b'ɔ bɪ, a zamaa cir gɔta yɪ. Gɔɔɔ wɔɔ cɪcɪr n a nyasɔ, bala, bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan hɔbɪsɪ cir kɔ η dɔmazaa ba ɔ bɪ kɪ. A a sɪŋŋɪda ba, an nɪ hɔ gɔta dɪndare η nɪ.

35 Gum k'a bɔr an nɪ dam bɪ, Yeezuu karɪndanyɪnɔ wɔɔ a zɔ ma, ηn'a hɪ m, η ɔ: «Gum da, bɪ pooyaa m naa,

36 gɔɔɔ wɔɔ da zaa ra kɔ η nɪ ta kɔrɔ jɪnɛɛnno wɔɔ ɔ, ηn'aa hɔbɪɛ si, ηn'a bɪ!»

³⁷ Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «K'a hɔbɪrɛ ka η ɔ, ηn'a bɪ!» N n a lar, η ɔ: «Ibɪ lɛ n taa k'ɔ aa bur si *deniyee zɔɔhɪra k'ɔ b'a ka η ɔ gɛ?»

³⁸ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a yaa dɪga a, bur karɔ n ta awɔɔ ɔ?» Kɔ η yaa dɪga a bɪ, η b'a hɪ, η ɔ: «Bur soor n ta ɔ kan zɔ kɪ hɪya.»

³⁹ A n lɛ ka η ɔ, kɔ η n zamaa bɪ nyɪnta bur butur bɪ ra.

⁴⁰ N nɪ nyɪnyɪnta zɔɔ-zɔɔ, busoor-busoor.

⁴¹ Yeezuu bur soor bɪ si kan zɔ hɪya bɪ kɪ a wɔ ɔ, an dɪga brama, an a barka da ɔ, an η zɪnzɛra, an a ka a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɔ, kɔ η n a ka zamaa b'ɔ. A zɔ hɪya bɪ jir zamaa bɪ m sɔ.

⁴² Gɔɔɔ wɔɔ haay a bɪ, an η ka.

⁴³ N bur kan zɔ kɪ kuuro gɔr kasɪ lɛ ma bueerehɪya.

⁴⁴ Bur bɪ binno wɔɔ barla, yar tisi soor ɪ nyɪnta ɔ.

Yeezuu ɪ tam hi burə ɔ

(Matiyee 14.22-33; Zaan 6.15-21)

⁴⁵ Lɛɛm bɪ, Yeezuu a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a da kɔɔlɔɔ ɔ, k'a bra gɛm la Betsayɪdaa zeezi.» A mɪηηa n gɔɔta k'a zamaa bɪ da zaa ra.

⁴⁶ K'a η da zaa ra, an a nya bɪ, a a hɔr, an ta ci ra k'a yaa da.

⁴⁷ Yɪrbəə k'a da bɪ, kɔɔlɔɔ bɪ hi bireyaa ku, a mɪηηa nɪ gɛm la.

⁴⁸ K'a yɪ hɪnhɛr n a nya η lɛ, ηn'a yɔm kan kɔɔlɔɔ bɪ bɔrɛ kɪ bɪ, dɔ k'a bɔr an nɪ mɛm bɪ, a wuti an tɔ hi ra, an nɪ tare η zi, an a yo k'a cem η han.

⁴⁹ Kɔ η y'a yɪ an nɪ tam hi ra bɪ, η yɪ dɪgam ma, η ɔ: «Toor m,» ηn'ɪ zee dam.

⁵⁰ Bala, η haay a yɪ, nyibəə n η nyasɔ. Lɛɛm bɪ, Yeezuu meer ba kan η kɪ, a ɔ: «K'a sɪra ka, mɔɔ m, a da bɪ bɔ ɔ y!»

⁵¹ A n da kɔɔlɔɔ b'ɔ kan η kɪ, hɪnhɛr bɪ n jum. N n zɛ kədə, η n a so a ɔ y.

⁵² Baa kɔ η bur bɪ jirle yɪ bɪ, η n hɔsɪ jɪ ma ηn'a dɔ η ɔ, Yeezuu a da hɔ haay ma y.

Zenezarɛtɪ yaabazannɔ waarɛ

(Matiyee 14.34-36)

⁵³ Kɔ η higɔta bɪ zɛ ra bɪ, η yaa lee ku Zenezarɛtɪ gɛm la, ηn'a kɔɔlɔɔ bɪ kɔsɪ.

⁵⁴ Kɔ η zer lɛɛm bɪ, gɔɔɔ wɔɔ Yeezuu dɔ.

⁵⁵ N n a si, ηnɪ ta kɔrɔ haay ɔ, ηn'aa yaabazannɔ busu a gɔranηarɔ m, ηnɪ bɔr η nɪ bɪncɛ kɔ Yeezuu n ta ɔ b'ɔ.

⁵⁶ Bɪncɛ k'a nɪ tan ɔ, kɔrɔ gɔtɔɔ ɔ, kɔrɔ poorero ɔ, bɔlɛɛmarɔ ɔ, zɛ n nawom yaabazannɔ m daasɔ ɔ, ηn'a yem han, k'an ye kɔ η n'a wɔ da a huu lɛ ma bala. Bɪ gɔɔɔ kɔ η y'a wɔ da ma rɔ wɔɔ waarɛ yɪ haay.

7

Woso lɛrɔ kan yɪnnɪbayɪrɔ kɪ

(Matiyee 15.1-9)

¹ Farizɛɛnrɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ kɪ y'a to Zerizalem ɔ, ηn'a zɛ kɔ ra, ηnɪ bɔr Yeezuu zi,

² ηnɪ Yeezuu karɪndanyɪnɔ gɔsɪnnɔ yɪ, ηn'ɪ hɔ bɪm kan dintim kɪ, a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: η n a wɔ hir y.

³ Kɔ sɪra nɪ, farizɛɛnrɔ kan zɪfɔrɔ kɪ haay hɔbɪrɛ bɪrɛ bɪ, a wɔ ηn'a hirm mɪηηa, amba η yaabɔɔ yɪnnɪbayɪ m.

⁴ Kɔ η y'a to daasɔ ɔ, ηnɪ bɔr, η bur hɔ bɪm kɔ η n dintim gɔ a ma y. N yɪnnɪbayɪrɔ vantɔɔ ta ɔ gɔta, amba hɛrɔ sɔrgɔrɛ, gɛrlo kan hɔbɪrɛ mɔdrɔ kɪ.

⁵ Farizeenro kan wosocikarunsaamboo woo ki laaka da Yeezuu han, η u: «Bo m, ubu karundanyino woo bir zum woo yaaboo yunnubayi b'u, ηn bōkare ηn'u hō bīm, bi η n hi nyaso?»

⁶ Yeezuu n a hi η ni, a u: «Zambozanno, Ezayii gumə ta u, Woso le k'a a si an so ra, an awoo mim hi bi no u, bala, a a gursira ba ncinaasu, a u:

Goo noon duro, moo da η nawon u a le m,
bi η heer laatoo moo ma,

⁷ bi moo daore bi vam m.

Durnya mim η n'a dindam gooo m, Woso hō bee y.

⁸ Woso lero woo awoo to, an ni zum gooo yunnubayiro u.»

⁹ Yeezuu n a hi η ni, a u: «Woso lero woo bo awoo u a je m, an ni zum a yunnubayi u.

¹⁰ Bala, Moyiisi a hi, a u: «I zi kan i da ki da u,» bi, «Gooa k'a zi bo u kan a da ki, kō η n a ze gər.»

¹¹ B'awoo, awoo y'a hīm, a u: Kō gooa a hi a zi m gee a da m, a u: hō kō moo m ga m, m m dam ubu han bi «kōrbaan m» a le taa k'a hi, a u: «Woso manni hō m.»

¹² A n a ga m, k'an a da a zi han gee a da han do y.

¹³ A ba awoo nawom ncinaasu an ni Woso lemim bi zaar bam a yunnubayiro woo m. Ziro ncinaasu ro woo looro awoo ni η bam gōta.»

*Hō k'a ni dintim kam gooa ma
(Matiyee 15.10-20)*

¹⁴ Bi je u bi, Yeezuu zamaa bi bir, an a hi η ni, a u: «K'a tor ka moo ma, k'a da a heer u.

¹⁵ Hō ba u, an n'a tom garga ra, an gasu gooa no u k'a dintim ka ma y. Bo n'a tom gooa no u bi ni dintim kam ma. [

¹⁶ Gooa k'a ni tor m bi, k'an a tor ka ma.]»

¹⁷ K'a a go zamaa bi ma, an gasu har u bi, a karundanyino woo a lar hōbōkorenoom naa do ji ma.

¹⁸ A n a nyi bo η no, a u: «Awoo so, awoo n naa do ji do ra? Awoo n a do, a u: hō k'a n'a tore, an ni gasom gooa no u bi b'a dam ma, an dintim ka ma ra?

¹⁹ Bala, a no an ni gason u, an ta, an ni bōm garga ra, a bir gasore a heer u y.» Ncinaasu bi, Yeezuu y'a hinkare, a u: «hōbure haay miηηa.»

²⁰ A a ya, an a hi, a u: «Bo ni bōm gooa no u bi ni dintim kam ma.

²¹ Bala, gooa heer hōondare bonyaa bi n ni bōn u: so a miηηa u, koorbare, gərzerē,

²² jaandare, gooa hō ηōare, zibonyaa do haay bare, bra ba gooa m, misirbaa bonyaa bare, jum bare, gooa to zarle, miηηa busure kan yarmabaa ki.

²³ Hōo bōnyaro noon duro haay, bo η nawom gooa heer u, ηn'u dintim kam ma.»

*Grekkī kō lō sarakare mim
(Matiyee 15.21-28)*

²⁴ Yeezuu k'a cem b'u bi, a ta Tiir kō u, an aa gasu har u, a le baa kō η n a yi y. Bi, a n a da ma, an a nyaakom da y.

²⁵ Bala, lō ni nyumbōere m, zinō ni kan ki. Bi, lō bi Yeezuu mim ma, an bra si, an bi kukurə ze Yeezuu taa.

²⁶ Lō bi, grekkī do m, yi a u Siirii kō Fenisii u. A n a ye Yeezuu han k'an la zinō bi ra nyumbōere bi me u.

²⁷ Yeezuu n a hi m, a u: «A to ku nyino woo η ho bi, an η ka. A n a ga m, ηni nyino hobire sa, ηn'a ka jinnyino u y.»

²⁸ Lu bi n a nyi bo u, a u: «Sira m, Zuuba, bi, jinnyino woo tir hobire kuuro ku η y'a lunlo taabir bi taa bi gur, ηn'a bi.» Yeezuu n a hi m, a u:

²⁹ «Meerbaa naa do minto, doo, zine bi bo i nyimbueere bi me u.»

³⁰ Lu bi n a hur, an doo, an aa a nyi bi yi, an ni wotam gargu bure u. Zine bi n bo a me u.

Tikki waare

³¹ Yeezuu a hur Tiir ku u, an a bo, an bo Sidon u kan Taraburo woo ki no u, an ta Galilee higota zeezi.

³² N bur tikki m Yeezuu zi. Tikki bi, bekka m so. N n a ye han k'an a wo ka a mim la, k'an a waa.

³³ Yeezuu n a gaa zamaa bi jur u, an bo m toore ma, an a nyokonnyino dundu tikki bi tor u, an lihi da, a nyokor ma, an a no a neem ma,

³⁴ an a boota an diga brama, an hoonsi bo a re, an a hi m, a u: «Efata!»

³⁵ A le taa k'a hi, a u: «I gu!» A turo woo n a gu leem, a neem bi n a bo ku zi, an ni meer bam muna.

³⁶ Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a b'a hi gosi ni y.» Yeezuu k'a le ka η u, a u: η b'a hi bi, η y'a pa da, an le da biisi ra.

³⁷ Guoo woo ze kedə, ηn'a hure, η u: «A i ho haay bam muna; A i tikkiro tor gum, a a ka baetinno ni meer bam!»

8

Yeezuu goaa tisi si torle (Matiye 15.32-39)

¹ Domunoo woo duro u bi, zamaa guta a ya, an ta u, bi hobire ba u ku η n a bi y. Yeezuu n a karindanyino woo bir, an a hi η ni, a u:

² «Zamaa bi cicir i moo zem, bala, η domun kaaku moo zi, bi, hobire ba η u y.

³ Ku moo η da zaa ra kan no ki, η y'a dundom zaa ra, bi gosunoo a to laatu.»

⁴ Karindanyino woo n a nyi bo no, η u: «K'u bur yi ka poohoon u naa u, u a ka η u, ηn'a bi k'an η ka?»

⁵ Yeezuu n η lar, a u: «Bur karoo n ta awoo u?» N n a nyi bo u, η u: «Saanhina»

⁶ A n le ka, a u, η n nyinta tara u. A n bur saanhinaroo woo gur, an a barka da u, an n'a zinze ra, an n'a kam a karindanyino woo u, ηn'a kam zamaa b'u.

⁷ Zonnyino nyinta η u so. Yeezuu n η barka da u, a u: η n a ka η u so.

⁸ N n a bi, an η ka. N n a kuuro gur kasu le ma saanhina.

⁹ Guoo woo nyinta, ηn'a zo tisi si ma. Bi je u bi, Yeezuu η da zaa ra.

¹⁰ Leem bi, a da kooloo b'u kan a karindanyino woo ki, ηn'u tam Dalmanutaa zeezi.

Hoser yere (Matiye 16.1-4)

¹¹ Farizeero bur, ηn'a sunnida ba, ηn'u bisi kam kan Yeezuu ki, ηn'a ye han, k'an hoser ku Woso a ka u bi ba, k'a diga a, a y'a dam ma, an a ba ge.

¹² Yeezuu hoon guta si, an n'a hure, a u: «Bo minto her zamaana naa ni hoser yere? Sira moo n'a hure awoo m, hoser ba u moo n n'a bam awoo zamaana naa do minto y.»

¹³ A n a gũ farizeenro wɔɔ ma, an aa da kɔɔlɔs b'ɔ, an bra gɛm deem bi ra.

*Farizeenro nyɔnyɔɔ
(Matiyee 16.5-12)*

¹⁴ Hinni bi do ɔ bi, bur sare tɔ bɔ karɔndanyɔnɔ wɔɔ nɔ ɔ. Bur deem bala ni ɔ kɔɔlɔs bi nɔ ɔ.

¹⁵ Yeezuu lɛ ka ɔ, a ɔ: «K'a dundo a zi, k'a ba laatɔ farizeenro nyɔnyɔɔ bi ma, kan Hirɔɔdi hɔ bi ki ma sɔ.»

¹⁶ N n bokare, ɔn'i bisi kam kan kɔ ki, kɔ bur ba ɔ bi minto.

¹⁷ Yeezuu n a ma, an n'a hire ɔ ni, a ɔ: «Bɔ bisi awɔɔ n'a kare? Bur k'a ba awɔɔ ɔ bi minto m gɛ? Awɔɔ hɔɔn gɔɔta a n gu k'a ji dɔ ra? Awɔɔ heer i ka gɛ?»

¹⁸ Awɔɔ mɔnyaarɔ kɔ ɔ ni ta ɔ bi, ɔ bir lɛɛ yim na? Awɔɔ tɔɔrɔ kɔ ɔ ni ta ɔ bi, ɔ bir mim mam na?

¹⁹ Kɔ mɔɔ bur soor zɔnzɛ ra, m a ka gɔaa tisi soor ɔ bi, a tɔ ba awɔɔ nɔ ɔ ra? Awɔɔ kuuro gɔr kasɔ lɛ ma karɔ?» N n a nyɔ bɔ ɔ, ɔ ɔ: «Bueerehɔya.»

²⁰ «Bi kɔ mɔɔ bur saanhɔna zɔnzɛ ra m a ka gɔaa tisi si ɔ bi, kasɔ lɛ ma karɔ awɔɔ kuuro gɔr ɔ?» N n a nyɔ bɔ ɔ, ɔ ɔ: «Saanhɔna.»

²¹ A n a hi ɔ ni, a ɔ: «Awɔɔ gɔɔta a n a dɔ, a ɔ, bur mim bɛɛ mɔɔ n'a hum ma ra?»

Bɔɔ waare

²² N lee ku Betsayɔdaa ɔ, n n bɔr bɔɔ m Yeezuu zi, n n a ye han, k'an a wɔ da bɔɔ bi ma, k'an lɛɛ yi.

²³ A n bɔɔ bi gaa a wɔ ma, an bɔ m bɔlɛɛma, an lihi da a mɔm ma, an a wɔ ka a mim la, an n'a larm, a ɔ: «Ibɔ i hɔɔt yim na?»

²⁴ K'a mɔm bi gɔ bi, a a hi, a ɔ: «Mɔɔ i gɔɔɔ yim, i ɔ, gɔrɔ m, ɔn'i tare.»

²⁵ Bi, Yeezuu a ya, an a wɔ ka gɔaa bi mɔnyaarɔ wɔɔ ra. Gɔaa bi ni dɔgam ma si..., an a waa, an ni lɛɛ yim mɔnɔ.

²⁶ Yeezuu n a da a har zaa ra, a ɔ: «I b'a ka i gasɔ kɔnɔ b'ɔ y!»

Nka m Yeezuu ni?

(Matiyee 16.13-20; Likki 9.18-21)

²⁷ Yeezuu i tam kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki Filipi-Sezaaree kɔrɔ junjɛɛnno wɔɔ nɔ ɔ. Zaa ra bi, a a karɔndanyɔnɔ wɔɔ lar, a ɔ: «Gɔɔɔ wɔɔ y'a hum, ɔ ɔ, nka m mɔɔ ni?»

²⁸ N n a nyɔ bɔ ɔ, ɔ ɔ: «Gɔsɔnno ɔ: Zaan-Batiisi m, nawɔnno ɔ: *Elii m, gɔsɔnno ɔ: wosolesinnɔsorazaa deem m.»

²⁹ Yeezuu n ɔ lar, a ɔ: «B'awɔɔ, awɔɔ y'a hire, a ɔ: Nka m mɔɔ ni?» Pɔyɛɛr n meerbaa bi sa, an a nyɔ bɔ ɔ, a ɔ: «Krista n'ibɔ m.»

³⁰ A n lɛ ka ɔ ni mɔnɔ, a ɔ: ɔ b'awɔɔ mim bi hi gɔɔt ni y.

(Matiyee 16.21-28; Likki 9.22-27)

³¹ Kɛɛɛ bi, a n a siɔnɔda ba, an n'a dɔndare ɔ ni, a ɔ: pakra m, kɔ Gɔaanyi bi n cicir ba gɔta. Bi, gɔɔɔgusinno kan wosocɛmannɔbɛnno jɔtanno ki, kan wosocikarɔnsaambɔɔ ki kaanɔm ni, an ta kan a zɛɛ ki, k'an a mɔm bɔ ɔ dɔmɔm kaakɔ hinni ɔ.

³² A n minno nɔɔn duro nyaakom da an n'a hire y. Pɔyɛɛr n a gaa an bɔ m toore ma, an ni nyaa bam kan Yeezuu ki, a ɔ: a n a ga m, an naa hi y.

³³ Bi, Yeezuu k'a wusigɔ an dɔga a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ma bi, a hɔɔn si Pɔyɛɛr ma, a ɔ: «I je bɔ mɔɔ jɔr ɔ! Sɔtaana, ibɔ hɔɔndare bi n bɔ kɔ ɔ kan Woso hɔ ki y. Gɔɔɔ hɔɔndare m.»

Yeezuu zaa zuure

³⁴ Yeezuu n bɔkare, an a karɔndanyɔnɔ bir kan zamaa bi ki, an a hi η ni, a ɔ: «Kɔ gɔaa le taa k'a zu mɔɔ ɔ, k'an a miηηa letaamarɔ to, k'an a godarkɔra busu, an zu mɔɔ ɔ.

³⁵ Bala, gɔaa k'a a le n taa k'a meeyaa bombɔ bi, a b'a meeyaa bombɔre yire y. Bi, kɔ gɔaa ga mɔɔ tɔ ma, kan lemim nyɔnta bi ki tɔ ma, a y'a meeyaa bombɔre yire.

³⁶ Bi, kɔ gɔaa a so durnya hɔ haay ɔ, an bɔkare, an ga, a nyɔɔɔɔ ɪ ka?

³⁷ Bɔ gɔaa bi n n'a sam, k'a mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ bi yi ni?

³⁸ Bala, gɔaa k'a ni nyannɔ zem mɔɔ tɔ ma kan mɔɔ lemim nyɔnta bi ki tɔ ma, her zamaana jaandɔnno nɔɔn duro kan mimbɔnyaabɔnno nɔɔm ki bireyaa ɔ, Gɔaanyɔ bi b'a zaa nyannɔ zem, dɔmɔm k'a ni zeh ɔ, kan malekarɔ miηηɔɔ ki, Woso lebɔɔre nɔ ɔ ki b'ɔ y.»

9

¹ Yeezuu a ya, an a hi η ni, a ɔ: «Sɔra mɔɔ n'a hire awɔɔ m: gɔɔɔ kɔ η ni ta ɔ naa ɔ rɔ wɔɔ, gɔsɔnno ze hinni b'a kure y, ηn'ɪ Woso cirbɔɔ bi zere yɔm kan paηηa gɔta ki.»

*Karɔndanyɔnɔ kaakɔ Yeezuu lebɔɔre yi
(Matiyee 17.1-13; Likki 9.28-36)*

² Dɔmɔm sɔrdɔ kur bi, Yeezuu Pɔyɛɛr, Zakki kan Zaan ki gaa, an bɔ η ni toore ma a minto ci jintɔ mim ɔ, an a lɔr η mɔm ɔ.

³ A huuro wɔɔ ni nyaki bɔm, gɔaa ba ɔ an b'a nyaki bɔre bi makra bare y.

⁴ *Elii n a hɔnka η ni kan Moyiisi ki, ηn'ɪ meer bam kan Yeezuu ki.

⁵ Pɔyɛɛr n a hi Yeezuu m, a ɔ: «Karɔnsaamba, kɔ wɔɔ ɪ naa ɔ, a miηηa. K'ɔ bur ba kaakɔ: ɪbɪ hɔ deem, Moyiisi hɔ deem, Elii hɔ deem.»

⁶ Dabɔɔ η haay nyasɔ. Bi y'a ka, Pɔyɛɛr n a dɔ kɔ bɔ an n'a hire y.

⁷ Warkɔ bɔr an b'a ku η la, meerbaa n a to warkɔ bi nɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɔ kɔ mɔɔ ηɔa bi n naa do, k'a tɔr ka ma.»

⁸ Lɛem bi, a bɔ kɔ η y'a ɔ, ηnɪ dɪga a jɪr ɔ bi, η n gɔsɔ yi kɔ Yeezuu bɛɛ m a deem kan η ki y.

⁹ Kɔ η n'ɪ zerm ci bi ra bi, a le ka η ɔ, a ɔ: «hɔ kɔ ηbɔɔ n a yi bi, η b'a hi gɔsɔ ni y, k'an ta, an Gɔaanyɔ bi mɔmbɔɔre dɔmɔm ku gɔɔno bire ɔ.

¹⁰ N le naa do si, bi, η y'a miηηa larm: «Mɔmbɔɔre gɔɔno bire ɔ bi mim bi ma.» »

¹¹ A karɔndanyɔnɔ wɔɔ n a lar, η ɔ: «Bɔ minto wosocikarɔnsaambɔɔ wɔɔ ɔ, kɔ Elii n lɛɛ ka an bɔr Krista m gɛ?»

¹² Yeezuu n a nyɔ bɔ ɔ, a ɔ: «Sɔra m, Elii ni lɛɛ kare an bɔr k'a bi hɔ haay banka. Bi, keere bi, a m lo, ηn'a gɔrsɔra ba η ɔ: Gɔaanyɔ bi bɔɔre yɔm b'a fir yɔm gɔta gɛ?»

¹³ Sɔra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, Elii bɔr, bi η y'a hɔɔnhɔ ba m, amba hɔ kɔ η y'a gɔrsɔra ba a minto bi m.»

*Yeezuu la zinɔ ra, an bɔ nyɔ mɛ ɔ
(Matiyee 17.14-21; Likki 9.37-43a)*

¹⁴ Kɔ Yeezuu a wusigɔ kan karɔndanyɔnɔ kaakɔrɔ wɔɔ ki, ηn'ɪ tam karɔndanyɔnɔ gɔsɔnno wɔɔ zi bi, η zamaa cir gɔta yi kan wosocikarɔnsaambɔɔ ki, ηn'ɪ bɔsɔ kam kan η ki.

¹⁵ Zamaa bi k'a Yeezuu yi bi, η ze kɔdɔ, ηnɪ bra si, ηn'ɪ tam k'a yaa daɔre yaa da m.

¹⁶ A n karɔndanyɔnɔ wɔɔ lar, a ɔ: «Bɔ bɔsɔ awɔɔ n'a kam kan η ki?»

17 Gɔaa n a to zamaa bi bire ɔ, an a nyi bo ɔ, a ɔ: karɩnsaamba, bur moɔ ɔ, m nyi m ɩbu zi, zinɛ n ta m, an a ba bɛtir.

18 K'a wuti ma buncɛ bi do ɔ, a do an nawom b'ɔ, an lihihur ta a lɛ rɛ, an n'a so sore, a mɛ bi n a ba tanɩ-tanɩ. Moɔ n a ye ɩbu karɩndanyɩno wɔɔ han ko η ni la zinɛ bi ra, bi η n a da ma y.

19 Yeezuu n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Do sɩrakare war zanno, moɔ domum karo bam kan awɔɔ ki? Ko m nyasɔ awɔɔ m domum karo? K'a nyi bi gaa, a bur m moɔ zi.»

20 N n a gaa, ηni ta m. Nyi bi k'a Yeezuu yi lɛɛm bi, zinɛ bi n a hinkɛ, an a do tara ɔ, an ni pir kam, an ni lihi bore a rɛ.

21 Yeezuu n a zi bi lar, a ɔ: «Yaaba b'a sɩηɩda ba bro an ni nyi bi ma?» A ɔ: «A nyɩbaa ma.

22 Domum niηɩoo ɔ, a a zɛ, an a da sɛ ɔ, gɛɛ hi ɔ k'an ga. Bi, k'ɩbu yi dam hoɩ ma, k'i da wɔɔ han, ɩ cicirzere minto.»

23 Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Bo minto ɩ n'a hire, ɩ ɔ: k'i yi dam ma! Ho woo... a da ma an ba sɩrakarezaa m.»

24 Lɛɛm bi, nyi bi zi bi n zee da, a ɔ: «Moɔ sɩra ka, moɔ cicir zɛ, m sɩrakare war bi minto!»

25 Yeezuu k'a zamaa bi yi ηn'i zem gɩta bi, a haɛn si zinɛ bi ma, a ɔ: «Zinɛ, ɩbu n ni gɩaa bam bɛtir, ɩ n n'a bam tikki, bo nyi naa do mɛ ɔ, bi, ɩ b'i ya ɩ gaso y!»

26 Zinɛ bi n nyi bi hinkɛ kan paηηa ki, an bo a mɛ ɔ kan zee ki. Nyi bi n goɔta am gɛr ho bi m. Gooɔ n'a hire, η ɔ: «Ga a ɔ.»

27 Bi, Yeezuu a sa a wo ma, an a busu, an a jum brama.

28 Ko Yeezuu gaso har ɔ bi, a karɩndanyɩno wɔɔ a lar a deem, η ɔ: «Bo minto y'a ka wɔɔ n ɔ da ma, ɔ la zinɛ bi ra?»

29 A n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Zinɛ ncɩnaaɔ do bi, ho ba ɔ, an b'a dam ma an a ka, an bo, ko yaadare bɛɛ y.»

*Yeezuu a ya, an a zɛ mim dɩnda
(Matiyee 17.22-23; Likki 9.43b-45)*

30 Yeezuu k'a cem kan a karɩndanyɩno ki b'ɔ bi, η bra Galilee ɔ, Yeezuu n a ηɔa ko n n a do y.

31 Bala, a nyɩnta an ni ho dɩdam a karɩndanyɩno wɔɔ m, a ɔ: «N Gɩaanyi bi nyasom, ηn'a ka goɔɔ ɔ, ηn'a zɛ, b'a zɛ bi kur bi domum kaako hinni ɔ, a y'a mum boη ɔ.»

32 Bi, a karɩndanyɩno wɔɔ n nyɩnta η n'a ju doɛ y, b'a larle nyibɛo ta η ni.

*Nka m jitaare?
(Matiyee 18.1-5; Likki 9.46-48)*

33 N yaa lee ku Kapernawum ɔ. Gaso ko η y'a ɔ har ɔ bi, Yeezuu η lar, a ɔ: «Bo bɩɩ awɔɔ n'a kam zaa ra bi?»

34 N n zɛ pi, bala, zaa ra bi, η bogor ba ko ma jɩtambaa minto.

35 Yeezuu n nyɩnta, an gɩaa buerehɩya bi bir, an a hi η ni, a ɔ: «Ko gɩaa lɛ taa k'a bir jitaare, k'an bir gɩaa haay jezaa, k'an bir gɩaa haay zibɛonyi.»

36 A n nyi gaa, an a jum η bire ɔ, an a wo burgu ma, an a hi η ni, a ɔ:

37 «Gɩaa k'a nyɩno noom gɩaa deem da ɔ bi, a ba a ɔ moɔ m. Bi gɩaa k'a moɔ da ɔ bi, a n moɔ da ɔ m deem y, Zi k'a moɔ nyoo b'a da ɔ so.»

*Gɩaa k'a bir jum bam kan Yeezuu ki y, a gɩaa m
(Likki 9.49-50)*

³⁸ Zaan n a hi Yeezuu m, a u: «Karinsaamba, wɔɔ gɔaa yi, an ni lam zinero ra ibi to m, wɔɔ k'u a gu ma k'a bir zum ku u kan wɔɔ ki bi minto.»

³⁹ Yeezuu n a hi ni, a u: «A b'a gu ma y, bala, gɔaa ba u, an ni lam zinero ra mɔɔ to m, an a ya, an mɔɔ to zar y.

⁴⁰ Gɔaa k'a bir jim bam kan wɔɔ ki y, wɔɔ gɔaa m.

⁴¹ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a hi ka awɔɔ u poore a mi, ku mɔɔ gɔɔɔ n'awɔɔ m bi minto, a zaa bi korom a ganwore ma y.

(Matiye 18.6-9; Likki 17.1-2)

⁴² Ku gɔaa a ka nyino ku ni sira ka mɔɔ u ro noon duro gɔaa deem n'a do mimbonyaa no u, ku n jenlajaa gɔta kɔsi a wer ma, n n a da higota u, a jira.

⁴³ K'i wo y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i ze ra, k'i gasu i wo deem m mɔɔbaa k'a nyare ba u b'u, bi jira, gasu k'ibi nawom i wo huya m sehar k'a lihire ba u bi no u bi m.*

⁴⁵ K'i gam y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i ze ra, k'i gasu i gam deem m mɔɔbaa k'a nyare ba u b'u, bi jira, gasu k'ibi nawom i gam huya m sehar u bi m.*

⁴⁷ K'i mɔnyaa y'i dam mimbonyaa bare ma, k'i bo u, k'i gasu i mɔnyaa deem m, Woso cirbæ b'u, bi jira, k'i gasu i mim huya m sehar u bi m,

⁴⁸ bince ku mukuno bir gɔngan u, se bir lihin u so y.

⁴⁹ Bala, n se sam, n ni ye da gɔaa haay ma.

⁵⁰ Ye naa, ho mɔnna m. Bi ku ye b'a nyintabaa ni y, k'a banka bo ni? K'a ka ko ye n bir ta a ma, k'a nyinta kan ko ki laafi.»

10

Harcintare mindindare

(Matiye 19.1-12; Likki 16.18)

¹ Yeezuu a hor b'u, an ta Zidee u, Zorden kur, zamaa n a ya, an a so ku ma a jur u, an a ya, an ni ho dundare ni, am domum haay ho bi m.

² Farizeenro n a zo k'a nyasu meerbaa no u. Bi minto y'a ka, ni'a larle, ni u: «Yar a da ma an la a lo ra ge?»

³ A n a nyi bo u, a u: «Bo Moyiisi a gorsira ba awɔɔ ni?»

⁴ Ni n a nyi bo u, ni u: «Moyiisi u, n n harcintare kaansore ci ba, ku n n bokare, n n la lo ra.»

⁵ Yeezuu n a hi ni, a u: «Awɔɔ heerkare minto y'a ka, an le naa do gorsira ba.

⁶ Durnya sɔnɔda ma bi, Woso yar da kan lo ki.

⁷ Bi minto y'a ka, yar n n'a gum a zi ma kan a da ki, k'a nyinta kan a lo ki.

⁸ Bi, ni gɔaa huya bi y'a bam mesim deem. Ncɔnaa bi, ni bi gɔaa huya do y, mesim deem zanno m.

⁹ Ho ku Woso a ze ku ra bi, a b'a ka gɔaa n a gongu ku ma y.»

¹⁰ Ku ni y'a bo, ni doo har u bi, karɔndanyino wɔɔ a ya, ni'a lar mim naa do ji ma.

¹¹ A n a hi ni, a u: «Gɔaa k'a la a lo ra, an a vanta sa bi, jaan an n'a dam kan bi ki.

¹² Bi, ku lo a gu a zim ma, an a vanta sa, jaan an n'a dam kan bi ki so.»

* **9:43 9.43** Ci gosɔno i naa dan u: bince ku mukuno bir gɔngan u, se bir lihin u so y. * **9:45 9.45** Ci gosɔno i naa dan u: bince ku mukuno bir gɔngan u, se bir lihin u so y.

Nyɪnɔ poorero barkadaɔre
(*Matiyee 19.13-15; Likki 18.15-17*)

¹³ Gɔɔɔ bɔr nyɪnɔ poorero m Yeezuu zi, ɲn'a ye han k'an a wɔ da η ma, b'a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n ye gɔɔɔ wɔɔ nɪ y.

¹⁴ Yeezuu k'a naa yɪ bɪ, a nɔ ma ɔ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a nyɪnɔ wɔɔ to ɲnɪ bɔr mɔɔ zi, a b'a ta η nɪ tolle y, bala, gɔɔɔ kɔ η bɔ kɔ ɔ kan nawɔnnɔ kɪ rɔ wɔɔ, η hɔ m Woso cirbɛə bɪ m.

¹⁵ Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, gɔaa k'a n Woso cirbɛə bɪ si am nyɪ poore hɔ bɪ m bɪ, a bɪ gasɔŋ ɔ y.»

¹⁶ Bɪ kur bɪ, a a wɔ burgu η ma, an a wɔ ka η mim la, an nɪ η barka dan ɔ.

Yeezuu kan arzakazaa kɪ
(*Matiyee 19.16-30; Likki 18.18-30*)

¹⁷ Kɔ Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ zaa sa, ɲn'ɪ tam bɪ, gɔaa n a si, an bɪ kukurɛ zɛ a taa, an a ye han, a ɔ: «Karɪnsaamba mɪŋŋa, bɔ mɔɔ m ga m, m a ba, kɔ m mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ yɪ?»

¹⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Bɔ minto, ɪ n nɪ mɔɔ birm mɪŋŋa? Gɔaa mɪŋŋa ba ɔ kɔ Woso deem bɛɛ y.

¹⁹ Ibɪ Woso lɛrɔ wɔɔ dɔ. <ɪ bɪ gɔaa zɛ y, ɪ bɪ jaan da y, ɪ bɪ koor ba y, ɪ bɪ ɲɔaar ba y, ɪ b'ɪ hɔɔn da gɔaa hɔ ma k'an yɪ ɪ hɔ y, ɪ zɪ kan ɪ da kɪ da ɔ.> »

²⁰ Gɔaa bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Karɪnsaamba, mɔɔ naa haay sɪŋŋɪda sa m nyɪbaa ma, m n'a bare.»

²¹ Yeezuu n dɪga gɔaa bɪ ma, an a ɲɔa, an a hɪ m, a ɔ: «Hɔ deem ɪ jira ɪbɪ ma: ta, hɔ k'a n'ɪbɪ ɔ bɪ hɛɛ haay, ɪ jir ɲɔazannɔ m. Ibɪ yaa arzaka yɪ Woso zi, k'ɪ bɔr ɪ zu mɔɔ ɔ.»

²² Yeezuu k'a naa hɪ bɪ, gɔaa bɪ heer a zar gɔta, an a hɔr kan heerzarle kɪ, bala, a arzaka nyɪnta ɔ gɔta.

²³ Yeezuu k'a dɪga a jɪr ɔ bɪ, a a hɪ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Woso cirbɛə gasɔre nyɪntam arzakazannɔ ma kanŋɪda!»

²⁴ A karɪndanyɪnɔ wɔɔ zɛ kɛdɛ a meer naa do bare minto. Yeezuu n a ya, an so ra, a ɔ: «M danyɪnɔ, Woso cirbɛə gasɔre kɔɔkɔɔ.

²⁵ Yoonde gasɔ huuka yaa m nyɪntam zanta an lɛ da arzakazaa gasɔ Woso cirbɛə ɔ m.»

²⁶ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ a ya ɲnɪ zɛ kɛdɛ an lɛ da, ɲn'a hɪm kɔ m, η ɔ: «Nka n nɪ bɔm lɛ nɪ?»

²⁷ Yeezuu n dɪga η ma, a ɔ: «Gɔaa b'a dam ma, an a mɪŋŋa bɔmbɔ y, bɪ Woso y'a da hɔ haay ma.»

²⁸ Pɪyɛɛr n a hɪ m, a ɔ: «Dɪga, wɔɔ hɔ haay to, k'ɔ zu ɪbɪ ɔ.»

²⁹ Yeezuu n a hɪ Pɪyɛɛr m, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, kɔ gɔaa a gɔ a har, kan a zɪ kɪ, a da kɪ, a dakumbonno kɪ, a danlɔrɔ kɪ, a nyɪnɔ kɪ, a tara kɪ ma mɔɔ minto kan lemim nyɪnta bɪ minto kɪ,

³⁰ a zaa har, kan da kɪ, dakumbonno kɪ, danlɔrɔ kɪ, nyɪnɔ kɪ, tara kɪ yɪm gallem zɔrɔ dɔmɪnnɔ nɔɔn duro ɔ, kan fɪryɪre kɪ. Durnya k'a nɪ zem bɪ nɔ ɔ, a mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ yɪm sɔ.

³¹ Lɛɛkarezannɔ gɔta nyɪntam jezannɔ, jezannɔ nyɪntam lɛɛkarezannɔ.»

Yeezuu zɛ mindɪndare kaakɔ hɔ
(*Matiyee 20.17-19; Likki 18.31-34*)

³² ɲ y'a hɔr, ɲnɪ zaa sa ɲn'ɪ tam Zerizalem ɔ. Yeezuu nɪ tare η lɛɛ. Dabɔɔ a karɪndanyɪnɔ wɔɔ nyasɔ, nyibɛə gɔɔɔ kɔ η zu kɔ ɔ kan η kɪ rɔ wɔɔ nyasɔ. Yeezuu a ya, an bueerehɪyɔɔ wɔɔ bir a jɪr ɔ, an nɪ mim k'a nɪ zem k'a bɪ ba m bɪ hɪre η nɪ, a ɔ:

³³ «K'a dɔga, ta kɔ wɔɔ nawom Zerizalem ɔ naa, n yaa Gɔaanyɩ bi nyaso n a ka wosocemannubɛnno jɩtanno ɔ kan wosocikarɩnsaambɔɔ kɩ ɔ. N y'a dɔdɔ yarle k'a ze gɛr, nɩ'a da do vantɔɔ gɔɔɔ wɔ ɔ.

³⁴ N yaa wom ma, n lihi dam ma, n y'a zem maduro m, n y'a zere an ga, bi, domum kaako hinni ɔ, a y'a mim boɩ ɔ.»

(Matiyee 20.20-28)

³⁵ Zebedee nyɩno Zakkɩ kan Zaan kɩ a zo Yeezuu ma, nɩ'a hi m, n ɔ: «Karɩnsaamba, ho kɔ wɔɔ n'a yere ɩbi han naa ma bi, ɩ bi ze wɔɔ m ma y.»

³⁶ A n a hi nɩ, a ɔ: «Bo awɔɔ le n taa kɔ mɔɔ n a ba awɔɔ minto?»

³⁷ N n a hi m, n ɔ: «K'ɔ a ye ɩbi han, ɩbi cirbɛɛ bɩnce ɔ, k'ɩ ka kɔ wɔɔ gɔaa deem n nyɩnta ɩbi bɩsi, deem ɩbi jɩsa.»

³⁸ Yeezuu n a hi nɩ, a ɔ: «Awɔɔ n ho k'a n'a yem bi do y. Awɔɔ a da ma, a ho kɔ mɔɔ n n'a mim laaga ɔ bi mi ra? Gee awɔɔ a da ma a fɩryɩre kɔ mɔɔ n n'a yim bi yi ra?»

³⁹ N n a nyɩ bo ɔ, n ɔ: «Wɔɔ ɔ da ma.» Yeezuu n a hi nɩ, a ɔ: «Laaga ho kɔ mɔɔ n n'a mim bi, awɔɔ y'a mim, fir kɔ mɔɔ n n'a yim bi, awɔɔ y'a yim so,

⁴⁰ bi, k'a gɔɔta mɔɔ jɩsa kan mɔɔ bɩsi bi kɩ nyɩntare nɩ, mɔɔ n m da ma m zaa ka y, bala, mɔɔ n m so ɔ y. Bɩnce bi banka Woso ɔ n zanno minto.»

⁴¹ Karɩndanyɩno buro wɔɔ kɔ n naa ma bi, n no ma ɔ kan Zakkɩ kɩ, Zaan kɩ.

⁴² Yeezuu n n bir, an a hi nɩ, a ɔ: «Awɔɔ do, a ɔ: gɔɔɔ k'awɔɔ nɩ dɩgare n ma cinno wɔɔ, brɔɔ nɩ panɩa bare a kuro ma, panɩazanno n'a hoɩho bare a gɔɔɔ ma.

⁴³ B'a bi nyɩntare nɩnaaɔ awɔɔ bire ɔ y. Bi, kɔ gɔaa le taa k'a bir jɩtaare awɔɔ bire ɔ, k'an a ba zibɛɛnyɩ.

⁴⁴ Bi, kɔ gɔaa le taa k'a bir leekarezaa awɔɔ bire ɔ, k'an a ba awɔɔ haay lo.

⁴⁵ Bala, Gɔaanyɩ bi n bur kɔ gɔɔɔ n b'a hoɩho ba y, bur a ɔ k'a b'a da gɔɔɔ han, k'a a mɩsɩbaa ka gɔɔɔ gɔta bumbore minto.»

Bartimee waare

(Matiyee 20.29-34; Likki 18.35-43)

⁴⁶ Yeezuu kan a karɩndanyɩno wɔɔ kɩ, zamaa bi kɩ yaa lee ku Zeriko ɔ. Kɔ n nɩ boɩ kono ɔ b'ɔ bi, boɩ ɩ nyɩnta zaa lezi b'ɔ, a to m Bartimee, Time nyɩ m, an nɩ ho yɩnyem.

⁴⁷ K'a a ma n ɔ: Nazareti Yeezuu m bi, an nɩ zee dare, a ɔ: «*David Nyɩ, mɔɔ cicir ze!»

⁴⁸ Gɔɔɔ wɔɔ nɩ boɩɩ bam ma, n ɔ, an a tor ka, b'a a banka, an a da ra: «*David Nyɩ, mɔɔ cicir ze!»

⁴⁹ Yeezuu n jim, an a hi, a ɔ: «K'a bir!» N n a bir, n n a hi m, n ɔ: «I to ɔ, wuti, a y'ɩ birm.»

⁵⁰ Boɩ bi n a gobga bo a ra, an a zo, an wuti kan bra kɩ, an bur Yeezuu zi.

⁵¹ Yeezuu n a lar, a ɔ: «Ibi le n taa kɔ m bo ba ɩ nɩ?» Boɩ bi n a nyɩ bo ɔ, a ɔ: «Karɩnsaamba, a ka kɔ m m ya, m lee yi.»

⁵² Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Ta, ɩ sɩrakare ɩ bumbɔ.» Leeɩm bi, a mɩnyaa ɩ lee yim, an zu Yeezuu ɔ, an nɩ tam.

11

Yeezuu Zerizalem gasore

(Matiyee 21.1-11; Likki 19.28-40; Zaan 12.12-19)

¹ Kɔ η n'a zom Zerizalem ma, Betfaze kan Betanii ki jur u, ci kɔ n n'a birm Oliviye ci bi zeezi bi, Yeezuu a karindanyɔno nyoo huɔya,

² an a hi η ni, a u: «K'a ta kɔ k'a n'awoo lee naa u. Bi, k'awoo yaa gaso b'u leem ni, awoo brapoo yim, n n a kɔsi, bi gɔaa n da u cina y. K'a hor a bor m.

³ Kɔ gɔaa awoo lar, a u: bo minto m awoo ni naa bare, k'a hi m, a u: Zuuba le n taa, a y'a tore awoo m bor m leem.»

⁴ Karindanyɔno woo n ta, η n'aa brapoo yi, n n a kɔsi tɔnsara harle ma zaa le zi, karindanyɔno woo n a hor.

⁵ Goo kɔ η nyinta b'u ro woo gɔsɔno η lar, η u: «Bo m, awoo n ni brapoo bi horle?»

⁶ N n a nyi bo u, amba Yeezuu a hi bi m, gɔoo woo n η to, ηn'a hor.

⁷ N n ta brapoo bi m Yeezuu zi, ηn'a huuro ka brapoo bi ra, Yeezuu n da u.

⁸ Goo gɔta n a huuro ka zaa bi ra, gɔsɔno n go lee yinyar hostraro u, ηn'a ka ra.

⁹ Boo ni Yeezuu lee, kan bo n'a kur lo woo ki i zee dam, η u: «*Hozaana! Kɔ gɔaa k'a ni zem Zuuba to ma bi n barka yi!

¹⁰ Kɔ cirbæ k'a ni zem naa n barka yi, am woo yaaba David ho bi m. *Hozaana! K'i to n leboore yi brama.»

¹¹ A n gaso Zerizalem u, Wosoce u. K'a dɔga ho haay ma bi, a a hor an ta Betanii u kan buerehuɔoo woo ki, kɔ gum da bi minto.

*Soon k'a nyi ba u y
(Matiye 21.18-19)*

¹² A do k'a me ηn'i bom Betanii u bi, no Yeezuu nyaso.

¹³ A n a to, an soon yi laatɔ a lee n ta u, an ta kan a karindanyɔno woo ki, k'a yaa dɔga a hoɔ nyintan u ge. A zo k'a u soon bi ma bi, a lee a yi, bala, soon boonre domum bee y.

¹⁴ A n a hi soon bi m, a u: «Gɔaa b'a yare an ibu nyi bi do y!» A karindanyɔno woo n a ma.

*Yeezuu i lam hoheenno ra Zerizalem Wosoce hallu u
(Matiye 21.12-17; Likki 19.45-48; Zaan 2.13-22)*

¹⁵ Yeezuu yaa lee ku Zerizalem u kan a karindanyɔno ki. Gaso kɔ Yeezuu u Wosoce u b'u bi, a a siηηida ba, an ni lam gɔoo kɔ η ni ho heenm, ηn'i ho sim no woo ra Wosoce hallu u b'u. A busoolorlezanno modrokuntoreho hinhisiga kan cirponno heenno nyintaragoro ki.

¹⁶ Bi, a n gɔsi to an ni cenim mor m Wosoce hallu u b'u y.

¹⁷ A n n'a hure η ni hodindare no u, a u: «N y'a gɔrsira ba, n u: <N moo ce bi birm yaadare ce, do haay minto.> Awoo n bokare a sa, a ba konno bince.»

¹⁸ Kɔ Yeezuu naa hi wosocemannibenno jitanno kan woso-cikarinsaamboo woo ki n a ma bi, η y'a kare a zere zaa ma. Bi, η yi nyi bam. Bala, zamaa b'a le bo Yeezuu hodindare b'u.

¹⁹ Yirbæ k'a da bi, Yeezuu bo tara bi no u, kan a karindanyɔno woo ki.

*Sirakare kan yaadare ki
(Matiye 21.20-22)*

²⁰ A do k'a me Yeezuu kan a karindanyɔno woo ki ni cenim bi, η soon bi yi, an ga kan a mesi ki.

²¹ Piyee n ho kɔ Yeezuu a hi bi to da a no u, a a hi, a u: «Dɔga, Zuuba, soon k'ibu i le da u bi ga haay!»

²² Yeezuu n a hi η ni, a u: «K'a sira ka Woso u.

²³ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, kɔ ɔɔa a hi ci naa do m: <[bɔɔta, ɪ ɪ da kɔ ɔ, > bi bɪsɪkare ba a heer ɔ, k'a a sira ka, a ɔ: hɔ k'awɔɔ hi bi bare, a bam, amba a a hi bi m.

²⁴ Bi y'a ka mɔɔ n'a hire awɔɔ m: hɔ k'awɔɔ n'a yem a yaadare nɔ ɔ bi, k'a sira ka, a ɔ, awɔɔ yi, bi n y'a kare awɔɔ ɔ sɔ.

²⁵ Bi k'awɔɔ jum brama, an ni yaa dam, kɔ hɔ y'awɔɔ heer ɔ kan ɔɔa ki, k'a sugur ka ɔ, k'awɔɔ Zi k'a ni arzana ɔ bi n awɔɔ kɔrɔmarɔ sugur ka awɔɔ ɔ sɔ. [

²⁶ Bi k'awɔɔ n sugur ka a muno ɔ, awɔɔ Zi k'a ni arzana ɔ bi b'awɔɔ kɔrɔmarɔ wɔɔ sugur kare y.]»

Yeezuu paɲɲa bi, a to a ɔ ka?

(Matiyee 21.23-27; Likki 20.1-8)

²⁷ Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ki a ya, ɲni ta Zerizalem ɔ. Yeezuu k'a ni bɪmbɪrɪm Wosocɛ ɔ b'ɔ bi, wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ ki, ɔɔɔɔgusɪnno ki bɔr zi, ɲ ɔ:

²⁸ «Nka ɪ lɛ ka ɪbɪ ɔ naa bare minto? Nka ɪ zaa ka?»

²⁹ Yeezuu n a hi ɲ ni, a ɔ: «Kɔ m awɔɔ lar mim deem ma, k'a nyɪ bɔ ɔ, kɔ m bɔkare, m bɪncɛ kɔ n lɛ ka mɔɔ ɔ bi hi awɔɔ m.

³⁰ Batem kɔ Zaan nyɪnta an n'a kam bi, a to a ɔ Woso zi gɛɛ, ɔɔɔɔ zi? K'a nyɪ bɔ ɔ!»

³¹ ɲ n'ɪ bɪsɪ kɪnkam kɔ ma, ɲ ɔ: «Kɔ wɔɔ ɔ: a to a ɔ Woso zi, a y'a hire a ɔ: bɔ minto m wɔɔ n a mim si gɛ?»

³² Bi kɔ wɔɔ ɔ: a to a ɔ ɔɔɔɔ zi, zamaa bi bi yere y. Kɔ zamaa bi Zaan dɔ wosolɛsɪnnɪsorazaa paan... bi minto.»

³³ ɲ n a nyɪ bɔ ɔ Yeezuu m, ɲ ɔ: «Wɔɔ n a dɔ y.» Yeezuu n a hi ɲ ni, a ɔ: «Bi minto bi, mɔɔ bi bɪncɛ niɲɲɛ kɔ n lɛ ka mɔɔ ɔ bi hire awɔɔ m sɔ y.»

12

Wutu dɔmazannɔ bɔnyaarɔ hɔbɔkɔrɛnoom

(Matiyee 21.33-46; Likki 20.9-19)

¹ Yeezuu n a sɪɲɲɪda ba, an ni meer bam kan ɲ ki hɔbɔkɔrɛnoom dare m, a ɔ: «Gɔɔa ɪ nyɪnta an dɪven ɔɔ sɔɔn, an lambaar da ma, an yaa hɔn, k'a bɪr dɪven nyɪ bi hi bɔɲ ɔ, an bɛɲɲɔ dɔ sɔ, an ɔɔɔɔ sa kɔ ɲ n dɔ dɪvensɪra bi ma, an a hɔr an ta zaa ra.

² Dɪven mɔsa k'a a ku bi, a n a zibɛɛnyɪ deem nyɔɔ wutu zibɛɛzannɔ wɔɔ zi, k'an aa a hɔ si, an b'a ka a ɔ.

³ ɲ n a nyasɔ, ɲn'a zɛ, ɲn'a da zaa ra a wɔ n tu.

⁴ Wutu zaa bi n a ya, an zibɛɛnyɪ vanta nyɔɔ. Wutu zibɛɛzannɔ wɔɔ n a zɛ, ɲni yaaba da a mim ma, ɲni fir ka ma.

⁵ A n a ya, an a kaakɔ hɔ nyɔɔ, ɲn'a zɛ gɛr. Bi jɛ ɔ, an ɔɔɔɔ vantɔɔ nyɔɔ, ɲni fir ka ɔɔsɪnnɔ ma, ɲni ɔɔsɪnnɔ zɪnzɛ.

⁶ A kur ma hɔ ma bi, a nyɪ k'a ɲɔa bi y'a deem ɪ ɔɔta, an a nyɔɔ ɲ zi, an n'a hire, a ɔ: <ɲ mɔɔ nyɪ bi dan ɔ.>

⁷ Wutu zibɛɛzannɔ wɔɔ n a dɪnda kan kɔ ki, ɲ ɔ: <A n ni zem b'a so arzaka b'ɔ. K'a bɔr, k'ɔ a zɛ, k'ɔ ɔ so wutu b'ɔ.>

⁸ ɲ n a nyasɔ, ɲn'a zɛ gɛr, ɲni bɔ m dɪvensɪra b'ɔ, ɲn'a zo.»

⁹ «Bɔ dɪvensɪra zaa bi n'a bare? A zem, an b'a dɪvensɪra zibɛɛzannɔ wɔɔ zɪnzɛ, an a sa, an a ka a vantɔɔ ɔ.

¹⁰ Awɔɔ n naa karɪnda ba ra?
Jaa kɔ cɛdonno a bɔ ɔ ɲn'a zo bi,
bi y'a ba jaa paɲɲazaa, cɛ bi dɔrɛ minto.

11 Zuuba ɪ naa ba, bi wɔɔ yi hɔ gɔta m.»

12 Gɔɔ kɔ η y'a tɔr ka ma rɔ wɔɔ n'a kam ma k'a nyasɔ, bi, η yi nyi bam zamaa bi m. N y'a dɔ, η ɔ: hɔbɔkɔrenoom naa do da Yeezuu ɔ awɔɔ minto. N n a hɔr, ηn'a gɔ ma.

**Rɔm cir yawɔrsire mim*

(Matiyee 22.15-22; Likki 20.20-26)

13 N farizɛɛnrɔ kan Hirɔɔdɪ gɔɔ kɪ nyɔɔ Yeezuu zi kɔ η n'aa a nyasɔ a meerbaa nɔ ɔ.

14 N n b'a hi, η ɔ: «Zuuba, wɔɔ dɔ sɪrazaa n'ibɪ m, b'ibɪ heer tɪrga kan gɔaa biyɔɔ kɪ. Ibɪ bɪr dɪgam gɔaa meer ma bala y, Woso zaa ibɪ n'a dɪdam sɪra bɪncɛ ɔ. Zaa ta ɔ k'ɔ *Rɔm cir yawɔr ka gɛ? A a ga m gɛɛ a n a ga nɪ?»

15 Bi, kɔ Yeezuu η zambɔ bi dɔ bi, a a hi η nɪ, a ɔ: «Bɔ m, awɔɔ n'a gɪngam mɔɔ ma ncɪnaaɔ? K'a bɔr wacɪr m deem, kɔ m dɪga a.»

16 N n bɔr m. Yeezuu n a hi η nɪ, a ɔ: «Ŋɔasa naa do kan gɔrsɪra naa do kɪ, nka hɔ nɪ?» N ɔ: «*Rɔm cir hɔ m.»

17 Yeezuu n a hi η nɪ, a ɔ: «K'a hɔ kɔ cir a so ɔ bi ka ɔ, k'a hɔ kɔ Woso a so ɔ bi ka ɔ.» Meerbaa naa do nyɪbɔɔrɛ a ka, η n zɛ kɔdɔ.

Gəəno mumbɔɔrɛ mim

(Matiyee 22.23-33; Likki 20.27-40)

18 Sadisɛɛnrɔ kɔ η ɔ, gəəno mumbɔɔrɛ ba ɔ bi, η bɔr Yeezuu zi, ηnɪ laaka da han, η ɔ:

19 «Zuuba, Moyiisi a gɔrsɪra ba an a ka wɔɔ ɔ, a ɔ, <Kɔ gɔaa ga, an a lɔ to, b'a nyɪ ba ɔ y, k'a danyɪ n lɔ bi si, k'an nyɪ yi kan kɪ a danyɪ bi minto.>

20 Danyɪnɔ ɪ nyɪnta saanhɪna. Lɛɛkarezaa bi n lɔ sa, an ga, an a gɔ lɔ bi ma, bi nyɪ ba ɔ y.

21 A hɪya hɔ bi n lɔ bi si, an ga, b'a n nyɪ yi kan kɪ y. A kaakɔ hɔ bi maam sɔ.

22 Saanhɪnarɔ wɔɔ haay η gɪnga, bi η n nyɪ yi kan lɔ bi kɪ y. N haay kur bi, lɔ bi n bi ga.

23 Gəəno mumbɔɔrɛ dɔmɪm ɔ, kɔ η y'a mɪm bɔ ɔ, η haay bireyaa ɔ, nka y'a so lɔ b'ɔ? Bala, gɔɔ saanhɪnarɔ wɔɔ haay lɔ bi si.»

24 Yeezuu n a hi η nɪ, a ɔ: «K'awɔɔ n gɔrsɪrarɔ mɪηηɔɔ kan Woso paŋŋa kɪ dɔ bi, bi y'a ka awɔɔ nɪ nyɔnnɔɔrɛ nɔ ɔ.

25 Bala, kɔ gəəno b'a mɪm bɔ ɔ, yar bɪr lɔ sare y, lɔ bɪr yar sare y. Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan malɛkarɔ kɔ η nɪ brama rɔ wɔɔ kɪ.

26 Bi kɔ gəəno mumbɔɔrɛ bi mim nɪ, awɔɔ n a karɪnda ba Moyiisi ci bi nɔ ɔ ra, dɔmɪm kɔ Woso meer ba kan Moyiisi kɪ tutugu nɔ ɔ bi, a ɔ: <Abraham kan Izakkɪ kɪ, Zakɔɔb kɪ Woso m mɔɔ m.>

27 Gəəno Woso bɛɛ y, mɪsɪrɔ Woso m. Awɔɔ ɪ nyɔnnɔɔrɛ nɔ ɔ gɔta.»

Lɛ lɛkare

(Matiyee 22.34-40; Likki 10.25-28)

28 Wosocikarɪnsaamba deem η bɪsɪkare bi ma, a a yi, Yeezuu a nyɪ bɔ ɔ mɪŋŋa, an a zɔ, an Yeezuu lar, a ɔ: «Lɛrɔ wɔɔ haay bire ɔ kara ɪ lɛ da?»

29 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Lɛ lɛkare hɔ bi n naa do: <K'a tɔr ka Israyɛl zannɔ, Zuuba k'a m wɔɔ Woso bi, a y'a deem m Zuuba.>

30 K'ɪ Zuuba ɪ Woso bi ηɔa kan ɪ heer kɪ haay, kan ɪ nyɪ kɪ haay, kan ɪ hɔɔndare kɪ haay, kan ɪ paŋŋa kɪ haay.>

31 A hɪya hɔ bi ba n nɪ: <K'ɪ mim ηɔa amba ɪ mɪŋŋa m.> Lɛ vanta ba ɔ an lɛ da nawɔnnɔ ra y.»

³² Wosocikarinsaamba bi n a hi m, a u: «Sira ibi hi, karinsaamba, a miha guta: «Woso y'a deem m, bi a vanta ba u, an a na ma y.

³³ I Woso nsa kan i heer ki haay, i hoon ki haay, i paaha ki haay, k'i mim nsa amba i miha m,» bi jira manni haay ku n ni se nyaŋ u bi m, kan ganworeo k'awoo ni n kam Woso u ro woo ki.»

³⁴ Yeezuu k'a yi gaa b'a nyi bo u miha bi, a a hi, a u: «Ibi bi laatu Woso cirbae bi ma y.» Bi kur bi, gaa biyae i nyi bam Yeezuu larle m.

Krista bi, nka nyi ni?

(Matiye 22.41-46; Likki 20.41-44)

³⁵ Yeezuu k'a ni ho dindam Zerizalem Wosoe u bi, a a hi, a u: «Bo minto m wosocikarinsaamboo woo u: *David Nyi m Krista bi m ge?»

³⁶ *Sent-Espri a ka David n a hi, a u:

Zuuba Woso a hi moo Zuuba m:

nyinta moo bisi u,

ku m b'a ka k'i jinnoo woo n nyinta i gam taa.

³⁷ David miha y'a birm Zuuba. Ku Zuuba n a ba lo, an nyinta *David Nyi ge?» Zamaa bi n'a tor kam ma kan heernyinta ki.

Yeezuu dondo kare

(Matiye 23.1-36; Likki 20.45-47)

³⁸ Yeezuu y'a hire n ni a hondare no u, a u: «K'a dundo a zi kan wosocikarinsaamboo ku n ni bimbirm zabaroo m, n'a kam daore ma zamaa guta bire u ro woo ki,

³⁹ n'a kam leekare bince ma hobire bince u, kan sokoma bince ki.

⁴⁰ N n'i zonno ho yore n ni, n'a mihaaba hinkam kan yaadarero jintoo ki. N honhore yim maam-maam.»

Zoro ganwore kare

(Likki 21.1-4)

⁴¹ Yeezuu nyinta an a meer nya busoo daore bince bi re, an ni digam gooo woo busoo bi daore ma. Arzakazanno woo barla gosunno y'a dan u guta.

⁴² Zoro n bi tanka huya zar u.

⁴³ Yeezuu n a karindanyino woo bir, an a hi n ni, a u: «Sira moo n'a hire awoo m, zoro nsazaa naa do busoo bi zar u guta, an le da gaa haay k'a n'a dan u bi ra.

⁴⁴ Bala, n haay busoo k'a zibae ba n ma bi, n y'a da u. Bi zoro bi kan a cicir bi ki, a a muraaba ho sa haay, an a da u.»

13

Yeezuu i Wosoe bi wurgere mim dindam

(Matiye 24.1-2; Likki 21.5-6)

¹ Yeezuu k'a bo Wosoe b'u bi, a karindanyino woo gaa deem a hi m, a u: «Karinsaamba, diga ce bi jaaroo woo gure ma kan a dore ki!»

² Yeezuu n a hi m, a u: «Diga ibi nawom ceo woo dore gutabaa ma ra? Jaa deem bi gootare a mim bure u y. N haay zem bi wurgere.»

(Matiye 24.3-14; Likki 21.7-19)

³ Yeezuu yaa nyinta Oliviyee ci bi ra, an a meer nya Wosoe bi re. Domm bi do u bi, Piyeer kan Zaki ki, Zaan ki, Andir ki ku n y'a do, n u, goo ba b'u bi, n laaka naa do da Yeezuu han, n u: «Naa do bam bro?»

⁴ A hi woo m, makra kara n ni nawonno nyare bi hinkam woo ni?»

Durnya nyare makraro

⁵ Yeezuu n'a hire η nı, a ı: «K'a dundo a zi kũ gũsı b'awoo nyũnnyoo y.

⁶ Gooo gũta zem, ηnı bı meer ba moo tũ m, η ı: «Krista n a mı,» bı η gũoo gũta nyũnnyooɛ.

⁷ K'awoo bı yar mim ma kan yar k'a n'a dam ma, an bı wuti bı kı, a bı daboo ba y, bala, pakra m kũ naa haay n ba. Bı, durnya nyare bee m naa cına y.

⁸ Do deem gũoo wutim ηnı yar ba kan doro vantoo kı. Tara deem zanno wutim ηnı yar ba kan tara vanta zanno kı. Bũncero gũsũnno tara nyiηηem. Nũ nyũntaη ı, dũmũm bı do ı bı, k'a dũ, a ı: fıryıre sıηηıda a zũ.

⁹ K'a dundo a mıηηa zi, η y'awoo gũrm, ηnı ta awoo m dũdũkũnno zi, η y'awoo zem madıro m sokũmacero ı. Nı tare awoo m tara lee zanno kan cıno kı taa moo minto. Nawũnno y'awoo yũm moo minto, an nyũnta kasetı brũo minto.

¹⁰ Bı pakra m kũ η nı lee ka, ηnı lemim nyũnta pa da durnya haay nũ ı, kũ durnya nyare n bũkare, an a ku.

¹¹ Kũ η b'awoo nyasũ, ηn'ı tare awoo m dũdũkũnno bũnce ı b'ı, a bı lee ka a a hũũn da hũ k'awoo n aa a hı bı ma y. Mim k'a nı zem bı bũr awoo hũũn ı dũmũm bı do ı bı, b'awoo n n'a hũm. Bala, awoo bee n nı meer bam dũmũm bı do ı y, Sent-Espri n nı meer bı bare awoo bũnce ı.

¹² Danyũno kũ kam ze ma. Zı y'a nyı kare n n a ze. Nyũno wutim nyaam kan a zıro kı, ηn'a ka, ηnı η zınze.

¹³ Gũaa haay sũre awoo m moo tũ ma, bı gũaa k'a nyasũ a sırakare m kũokũo an ta an fıryıre bı nyare ku, bı zaa bũmbũre yũm.»

Heerzar gũta

(Matiyee 24.15-28; Likki 21.20-24)

¹⁴ «K'awoo bı «Gũaa kũ hũzaarbarezaa bũnyaa m bı» yı an nı bũnce niηηe ı, b'a n'a ga m, an nyũnta bũnce bı do ı, gũaa niηηe k'a n'a karında bam bı ma bı, k'an a jı ma. Gooo kũ η nı nyũntam Zıdee ı bı, kũ η n'a sı ηnı ta cıro ı.

¹⁵ Gũaa k'a n'a ee mim ı bı, a b'a ka ma k'a zer a gasũ a ee ı, k'a hũsı sa dũmũm bı do ı y.

¹⁶ Gũaa k'a n'a hũsıra ı dũmũm bı do ı, a b'a bũ an doo k'a yaa a huu sa y!

¹⁷ Dũmũnno woo duro ı, mim pakra bam lanno jıszanno m, kan bũo n nı nyũ kare a nyũno ı ro woo kı.

¹⁸ K'a yaa da, kũ naa do bı lee ku la dũmũm ı y.

¹⁹ Bala, a nyũntam fıryıre dũmũnno k'an nyũnta ı hallı durnya kũ Woso a da bı sıηηıda ma, an ta an naa ma ku, bı, ı b'ı yarẽ, ı a do yı fıga y.

²⁰ Kũ Woso bee dũmũnno nũũn duro bũre, gũaa ba ı an b'a dam ma, an a meeyaa bũmbũ y. Bı gũoo k'an η nyũkũ ı ro woo minto, a dũmũnno woo duro bũre.

²¹ Kũ gũaa a hı, a ı: Krista ı naa ı, gee, a ı bra ı, a b'a sı y.

²² Nũaarzanno kũ η Krista tũ sa ηn'a ka a ma ro woo, kan nũaarlesinnısorazanno kı nyũntaη ı gũta. Nı makrarũ bam gũta kan hoserlo kı k'a a da ma, a gũoo kũ Woso η nyũkũ ı ro woo nyũnnyoo.

²³ Bı k'awoo m, k'a dundo a zi kan hũ kũ moo lee ka m a hı haay awoo m, b'a n'a ku cına bı kı.»

Gũaanyı bı zere

(Matiyee 24.29-31; Likki 21.25-28)

²⁴ «Bı kũ fıryıre dũmũnno woo bı cem, dũmũnno woo duro nũ ı, woso b'a yarẽ an gu y, mom b'a yarẽ an gu so y.

²⁵ Monyaarɔ surm, brama paŋŋa haay y'a zem kɔ ma.

²⁶ Dɔmum bi do ɔ bi, n Gɔaanyi bi yire an a to warkɔ nɔ ɔ an bir zem kan paŋŋa ki, cirbɛɛ gɔta ki.

²⁷ A n bɔkare, an maleɛkarɔ nyɔɔ lɛɛ haay ɔ, ŋn'aa gɔɔɔ kɔ Woso ŋ nyɔkɔ ɔ rɔ wɔɔ so kɔ ma, an a sa dɔjɪr ma an ta kan meer ki.

(Matiyee 24.32-35; Likki 21.29-33)

²⁸ K'a sɔɔn makra bi sa. K'awɔɔ b'a yi, an lɛɛ daa da, an ni kum, awɔɔ dɔ a ɔ siire a zɔ.

²⁹ A maam sɔ kan awɔɔ ki. K'awɔɔ bi minno nɔɔn duro yi, ŋn'i zere, k'a dɔ a ɔ Gɔaanyi bi zere dɔmum a zɔ.

³⁰ Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m: zamaana naa do bi cenim, kɔ nawɔnno haay bɛɛ ba y.

³¹ Brama kan tara ki cenim, bi mɔɔ meerbaarɔ wɔɔ bi cenle y.

(Matiyee 24.36-44)

³² Bi, dɔmum bi do kan wakati bi do ki, gɔaa ba ɔ an b'a dɔre y. Baa maleɛkarɔ kɔ ŋ ni brama rɔ wɔɔ n a dɔ y. Gɔaanyi bi n a dɔ sɔ y. K'a maam, Zi bi y'a deem y'a dɔ.

³³ K'a dundo a zi, a bi hinceem ba y. Bala, awɔɔ n dɔmum bi do zere dɔ y.

³⁴ Bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a ni tam kɔ ɔ bi ki, an a har to a zibɛɛnyɪnɔ m, an lɛ ka ŋ ɔ, an zibɛɛ ka gɔaa biyɛɛ ɔ k'an a ba. A n a hi hardɔmazaa bi m, a ɔ: a bi hinceem ba y.

³⁵ K'a b'a zu a ɔ y. Bala, awɔɔ n har bi zaa bi zere dɔmum dɔ y. Kɔ dɪbsir ni, kɔ wuti gɔta ni, kɔ koo baadare dɔmum ni, kɔ dɔmure ni, awɔɔ n a dɔ y.

³⁶ Dɔmum niŋŋɔ k'a ni zem bi bɔr ɔ bi, a b'a ka, an bi dɪga a awɔɔ hinceem ba y.

³⁷ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hum bi, awɔɔ haay mɔɔ hi a m. K'a bi hinceem ba y.»

14

Yeezuu zambɔ zere mim

(Matiyee 26.1-5; Likki 22.1-2; Zaan 11.45-53)

¹ *Pakki cibsa kan bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma *cibsa ki gɔɔta dɔmum hiya. Wosocemannɪbɛnno jɪtanno kan wosocikarɪnsaambɔɔ ki y'a kam zaa k'a n'a sam k'a Yeezuu ku a nyasɔ a mim ka ra, kɔ n n'a ze bi ma.

² Ŋ y'a hum kɔ m, ŋ ɔ: «Ū b'a ba cibsa hinni ɔ y. Kɔ n bɛɛ ni, zamaa bi wutim yar m kan wɔɔ ki a minto.»

Lɔ tidɛər zɛ Yeezuu ma Betanii ɔ

(Matiyee 26.6-13; Zaan 12.1-8)

³ Yeezuu nyɪnta Betanii ɔ, gɔaa deem kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn kusimɔ bi har ɔ. K'a ni hɔbɪre bim bi, lɔ deem bɔr har ɔ b'ɔ kan gedre ki, n n a ba albatɪr jaa m, tidɛər n a han. A ji n nyɪnta, a lɛ m kɔsɪ, an tidɛər gedre bi yi, an tidɛər bi lo Yeezuu ra.

⁴ Bi, naa do gɔɔɔ gɔta heer zar, ŋn'a hum kɔ m, ŋ ɔ: «Bɔ tɔ ma m, n n tidɛər naa do zaar bare?»

⁵ N y'a da ma, n n tidɛər naa do hɛɛ, a busoo n cem *deniyee zɔɔkarko han, n n a ka ŋɔazanno ɔ.» Bi, ŋ nyɪnta, ŋn'i kukur bam lɔ bi ma.

⁶ Yeezuu n a hi ŋ ni, a ɔ: «K'a lɔ bi to zenyy... Bɔ tɔ ma m, awɔɔ n'a heer zarlɛ? Zibɛɛ miŋŋa a ba mɔɔ tɔ ma.

⁷ Ŋɔazanno nyɪntare awɔɔ bire ɔ dɔmum haay. Awɔɔ y'a dam ma a hɔ miŋŋa ba ŋ ni dɔmum k'awɔɔ lɛ n taa ɔ. Bi mɔɔ, mɔɔ bi nyɪntam kan awɔɔ ki dɔmum haay y.

⁸ Lɔ naa do, hɔ k'a a da ma b'a a ba. K'a tidəər nɔ mɔɔ mɛ ma bɪ, lɛɛ a ka, an mɔɔ mɛsim banka mɔɔ bɪrle minto.

⁹ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: durnya nɔ ɔ, bɪnce kɔ n nɪ lemim nyɪnta pa dan ɔ haay bɪ, n y'a tɔ dare a nɔ ɔ, n n lɔ naa do hɔ k'a a ba bɪ hɪ sɔ.»

Zidas zambɔ mim

(Matiyee 26.14-16; Likki 22.3-6)

¹⁰ Bɪ kur bɪ, Zidas Iskarɪyɔtɪ, karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ ta, an aa wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ wɔɔ yɪ, k'a Yeezuu nyasɔ a ka η ɔ.

¹¹ Kɔ η naa ma bɪ, η heer nyɔɔ gɔta, ηnɪ ler bɔ m, η ɔ: «K'a busoo ka ɔ.» Zidas n yɛ, an n'a kam dɔmɪm k'a n'a dam ma a Yeezuu nyasɔ a ka η ɔ bɪ ma.

Yeezuu hɔbɪrɛ jɛzaa bankarɛ

(Matiyee 26.17-25; Likki 22.7-14,21-23; Zaan 13.21-30)

¹² Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma lɛɛkarɛ dɔmɪm ma bɪ, n nɪ pakki sinnɪyɛɛm mannɪ ban ɔ bɪ, Yeezuu karɪndanyɪnɔ wɔɔ a hɪ m, η ɔ: «ɪbɪ lɛ n taa kɔ aa pakki hɔbɪrɛ bɪ ba ka, ɪbɪ minto?»

¹³ A n a karɪndanyɪnɔ nyɔɔ hɪyɪ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a ta tara nɔ ɔ, awɔɔ gɔaa zɛη ɔ, an hɪ busu gər ɔ, k'a zu kɔ ɔ kan kɪ,

¹⁴ a gasɔ bɪnce k'a nɪ gasɔη ɔ b'ɔ. B'ɔ bɪ, k'a hɪ har bɪ zaa m, a ɔ: <Zuuba ɪ laaka dam: bɪnce kara awɔɔ n nɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ bɪη ɔ kan a karɪndanyɪnɔ kɪ?»

¹⁵ A cɛ gɔta hɪnkarɛ awɔɔ m mim ɔ, ηn'a banka haay. Bɪnce bɪ do ɔ awɔɔ n nɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ ban ɔ.»

¹⁶ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hɔr, ηnɪ ta tara nɔ ɔ b'ɔ, ηn'aa hɔ haay bɪ yɪ amba a a hɪ η nɪ bɪ m, ηnɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ banka.

Yeezuu jɛ hɔbɪrɛ bɪrɛ kan a karɪndanyɪnɔ kɪ

¹⁷ Yɪrbəə k'a da bɪ, Yeezuu bɔr kan a karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ kɪ.

¹⁸ Yeezuu k'a nɪ hɔbɪrɛ bɪ bɪm kan a karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, awɔɔ gɔaa deem k'a nɪ hɔbɪrɛ bɪm kan mɔɔ kɪ bɪ mɔɔ nyasɔm, an mɔɔ ka.»

¹⁹ N haay nɪ nyɪntam kan heer zar kɪ. N gɔaa deem-deem n'a larm, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ m gɛ?»

²⁰ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ gɔaa buerehɪyɪ bɪ deem m. Gɔaa k'a n'a wɔ nyɔɔm kan mɔɔ kɪ laaga b'ɔ, bɪ m.

²¹ Bala, Gɔaanyɪ bɪ cenim amba hɔ kɔ η y'a gɔrsɪra ba a tɔ ma bɪ m. Bɪ kɔsɪ ɪ kan gɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasɔm k'a mɔɔ ka bɪ kɪ. Kɔ gɔaa bɪ do ɪ nɪ yɪ, a jɪra.»

Yeezuu y'a zɛ zaa mim dɪndam

(Matiyee 26.26-30; Likki 22.15-20; 1 Korɛntɪ zannɔ 11.23-25)

²² Kɔ η nɪ hɔbɪrɛ bɪ bɪm bɪ, Yeezuu bur sa, an a barka da ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a sɪ, naa do naa, mɔɔ mɛ m.

²³ Bɪ kur bɪ, a a ya, an laaga sa, dɪvɛn n a han, an barka yaa da Woso m, an a ka η ɔ, η haay n a mi.»

²⁴ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ ma m naa, gɔaastɪbabaa ma m, an a lo gɔɔɔ gɔta minto.

²⁵ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, mɔɔ bɪ m yarɛ m dɪvɛn mi dɔ y, an ta an dɔmɪm kɔ mɔɔ n nɪ zɛm bɪ m ya, m a mi kan awɔɔ kɪ Woso cɪrbəə bɪ nɔ ɔ bɪ ku.»

26 Kū η barka laarō wōō lō ηn'a nya bī, η bō ηnī ta Oliviyee ci ra.

(*Matiyee 26.31-35; Likki 22.31-34; Zaan 13.36-38*)

27 Yeezū n a hī η nī, a ō: «Awōō y'a wīsrabaa tom, bala, n y'a gōrsira ba Wosoci nō ō, n ō: «Mōō seero dundor bī zem, seero wōō n hīstiga da.»

28 Bī mōō mimbōōrē kur bī, mōō lēē karē awōō lēē Galilee ō.»

29 Pīyēer n a nyī bō ō, a ō: «Baa kū gōaa haay bī wōō saa a wīsrabaa ma, mōō bī wōō saa n ma y.»

30 Yeezū n a hī m, a ō: «Sira mōō n'a hīrē ūbū m, gum naa do ō bala, koo bī baa dam gallem hūya y, ūbū n bīstī ka mōō ma gallem kaako.»

31 Pīyēer n a nyī bō ō, an so ra kan paŋŋa kī, a ō: «Kū ga mōō nawōm kan ūbū kī a jira, mōō bī bīstī karē ūbū ma y.» A muno wōō n a hī maam sō.

Yeezū yaadare Getsemanee ō

(*Matiyee 26.36-46; Likki 22.39-46*)

32 Bī kur bī, η ta bīncē kū n n'a birm Getsemanee ō b'ō. Yeezū n a hī a karīndanyīnō wōō m, a ō: «K'a nyīnta naa ō, kū m yaa da, kū m bōr.»

33 A n Pīyēer gaa kan Zakkī kī Zaan kī. Dōmīm bī do ō bī, heerzar gōta kan dabōō kī gasō ō.

34 A n a hī η nī, a ō: «Mōō heer a zar an a zō zē ma. K'a gōōta naa ō, a bī hīnceem ba y.»

35 A n ta lēē poore, an kukurō zē, an a meer ku tara ma, an nī yaa dare, an n'a hīrē, a ō, kū fīryīrē k'awōō n n'a yīm bī y'a dam ma, an a gō a ma.

36 A n n'a hīrē, a ō: «M Zī, hō ba ō an kōōkōō ūbū ma y. Fīr naa do gō mōō ma, kan bī kī haay, ū bī mōō hōōnhō ba y, ū hō ba.»

37 A n a bō, an bōr a karīndanyīnō wōō zī, a bī dīga a η hīnceem ba, an η gu, an a hī Pīyēer m, a ō: «Sīmōōn, hīnceem ūbū n'a bam na, ūbū n'ī da ū mīŋŋa ma wakātī deem ma tōkke ra!

38 K'a yaa da, a bī hīnceem ba y, a yaa n a do makra nō ō. Awōō heer lēē taa, bī mēsīm paŋŋa ba ō y.»

39 A n a bō, an ta yaadare bīncē ō b'ō, an a ya, an so a yaadare bī ra.

40 A n a bō, an bōr a hūya hō ma a karīndanyīnō wōō zī, an bī dīga a, η hīnceem ba. Bala, hīnceem ta η nī gōta. N n hō k'a n'a hīm nī bī dō y.

41 A n a bō an bōr a kaako hō ma η zī, an b'a hī η nī, a ō: «K'a lēē taa, k'a hīnceem ba kēere, k'a hoon si. Hō haay nya. Dōmīm a ku. Naa ma bī, n Gōaanyī bī nyasōrē n a ka mimbōōnyaabōnno ō.

42 K'a wūtī, k'ō ta, gōaa k'a nī mōō nyasōm k'a mōō ka bī lee ku.»

Yeezū nyasōrē

(*Matiyee 26.47-56; Likki 22.47-53; Zaan 18.3-12*)

43 Kū Yeezū gōōta an nī meer bam bī, Zidas, buerehūyōō wōō gōaa deem bī lee ku lēēm, kan gōōō cir kī, bannō kan kargōō kī a wōō ō. Wosocēmannībōnno jītannō kan wosocikarīnsaambōō kī, gōōōgusīnno kī yī η nyōō.

44 Zunzukōrazaa bī lēē ka an makra hūnka η nī, a ō: «Gōaa kū mōō n nī m wōō burgum ma bī, bī zaa m. K'a nyasō, a dō ma mīŋŋa, a ta m.»

45 Zidas k'a lee ku lēēm bī, a a zō Yeezū ma, an n'a hīrē, a ō: «Karīnsaamba.» A n a burgū ma.

46 Gōōō wōō duro Yeezū nyasō lēēm.

47 A karīndanyīnō wōō gōaa deem kargōō gaa ō, an wosocēmannībōr jītaare bī zībōōnyī sakō, an a tōr gō ma.

48 Yeezū n a hī η nī, a ō: «Bōr awōō kargōō m kan bannō kī m k'a bī mōō nyasō, ū ō, dazaamazaa n mōō m.

⁴⁹ Mɔɔ nyɪnta awɔɔ bire ɔ dɔmɪm haay, m nɪ karɪnda bam Wosocɛ ɔ, b'awɔɔ n mɔɔ nyasɔ y.» Naa do naa, ba a ɔ, kɔ hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ bɪ n kɔ yɪ.

⁵⁰ Kɛɛrɛ bɪ, Yeezuu karɪndanyɪnɔ wɔɔ a gɔ ma, ɪn'a si.

⁵¹ Nyukumbueere deem zu a jɛ ɔ, an gɔbga zu a kɔɔn ɔ. Gɔɔɔ vantɔɔ kɔ ɪ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ n a nyasɔ.

⁵² Bɪ n a mɪɪɪa yɔ, an a si a mɛ m dɪgɪ, an gɔbga bɪ to ɪ wɔ ɔ.

Nɪ ta Yeezuu m dɔdɔkɔnno taa

(Matiyee 26.57-68; Likki 22.54-55,63-71; Zaan 18.13-14,19-24)

⁵³ Nɪ ta Yeezuu m wosocɛmannɪbɛr jɪtaare har ɔ. Wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno, gɔɔɔgusɪnno kan wosocɪkarɪnsaambɔɔ kɪ a so kɔ ma b'ɔ.

⁵⁴ Pɪyɛɛr n zu Yeezuu jɛ ɔ laato, an ta, an aa lee ku wosocɛmannɪbɛnno jɪtaare bɪ har ɔ b'ɔ, an aa nyɪnta kan halledɔmazanno wɔɔ kɪ, an nɪ nyɪkam sɛ ma.

⁵⁵ Wosocɛmannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ kan dɔdɔkɔnno vantɔɔ wɔɔ kɪ haay y'a kam mim ma k'a ka Yeezuu ra, a dɔdɔ yar, k'a ka kɔ n n a zɛ gɛr, bɪ ɪ bɪr a yɪrɛ y.

⁵⁶ Bala, kasetɪ ɪɪaarzanno bɔr gɔta, bɪ ɪ meerbaa bɪ bɪr zum kɔ y.

⁵⁷ Gɔɔɔ gɔsɪnno n wuti, ɪnɪ ɪɪaar ba, ɪn'a ka a lɛ m, ɪ ɔ:

⁵⁸ «Wɔɔ ma an n'a hɪrɛ, a ɔ: Wosocɛ naa do kɔ ɪ y'a dɔ a wɔ m naa, mɔɔ y'a wurgɛm, bɪ dɔmɪm kaakɔ nɔ ɔ bɪ, mɔɔ y'a vanta dɔm, b'a bɪ nyɪntam gɔaa wɔ zibɛɛ y.»

⁵⁹ Bɪ kan hɔ kɔ ɪ n'a hɪm bɪ kɪ, ɪ meerbaa bɪ bɪr a gam kɔ ɔ y.

⁶⁰ Bɪ kur bɪ, wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ wuti gɔɔɔ wɔɔ bire ɔ, an Yeezuu lar, a ɔ: «Bɔ mim gɔɔɔ wɔɔ n'a kare ɪbɪ ra na? ɪbɪ b'a nyɪ bɔɪ ɔ ra?»

⁶¹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ y. Wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ n a ya, an a lar, a ɔ: «Krista n'ɪbɪ m na? ɪbɪ m Nyɪ kɔ Woso barkazaa b'a nyɔɔ bɪ gɛ?»

⁶² Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ mɪɪɪa m. B'awɔɔ Gɔaanyɪ bɪ yɪm an aa nyɪnta Woso paɪɪazaa bɪsɪ ɔ, an a to brama warkɔ nɔ ɔ, an bɪr zem.»

⁶³ Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ nɔ ma ɔ, an a mɪɪɪa huuro kɪnkaansɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Kasetɪzanno zibɛɛ a ya, an ta wɔɔ ma ra?»

⁶⁴ Awɔɔ ma an Woso sunsɔ wɔ. Awɔɔ y'a hɔɔn dam lɔ?» Nɪ haay n a hɪ, ɪ ɔ: «A a ga zɛ m.»

⁶⁵ Gɔɔɔ gɔsɪnno n a sɪɪɪɪɪda ba, ɪn'ɪ lihi dɪndam ma, ɪnɪ pɛera ku a meer ma, ɪn'a zem, ɪ ɔ: «Kɔ nka nɪ zere k'ɪ dɔ ɪ hɪ!» Halledɔmazanno wɔɔ n'a zem.

Pɪyɛɛr bɪsɪkare

(Matiyee 26.69-75; Likki 22.56-62; Zaan 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Kɔ Pɪyɛɛr nɪ hallu b'ɔ bɪ, wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bɪ zibɛɛnyɪlɔrɔ wɔɔ gɔaa deem bɪ bɔr b'ɔ.

⁶⁷ A n bɪ Pɪyɛɛr yɪ, an nɪ nyɪ kam sɛ ma, an dɪga a meer ma, an n'a hɪm nɪ, a ɔ: «ɪbɪ nyɪnta kan Yeezuu Nazaretɪ gɔaa bɪ kɪ sɔ.»

⁶⁸ Pɪyɛɛr n bɪsɪ ka, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ n a dɔ y. Hɔ k'ɪbɪ lɛ n taa k'ɪ hɪ naa, mɔɔ n a jɪ ma y.» A n bɔ, an ta zanɪɪɔ ɔ.

⁶⁹ Zibɛɛnyɪlɔ bɪ k'a a ya an a yɪ bɪ, a a hɪ gɔɔɔ kɔ ɪ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «Naa do naa ɪ gɔaa deem m.»

⁷⁰ Pɪyɛɛr n a ya, an bɪsɪ ka. Bɪ kur bɪ, kɔ maasɪrɛ ba poore bɪ, gɔɔɔ kɔ ɪ nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ haay a ya, ɪn'a hɪ Pɪyɛɛr m, ɪ ɔ: «Kɔ sɪra m, ɪbɪ, ɪ gɔaa n'ɪbɪ m sɔ. Bala, Galilee gɔaa n'ɪbɪ m.»

⁷¹ Pɩyɛɛr n a sɩŋɩda ba, an n'a wer sire, a ɔ: «Mɔɔ n gɔaa k'awɔɔ n'a mim dɩndam naa dɔ y.»

⁷² Dɔmɩm bɩ do ɔ bɩ, koo baa da gallem hɩya hɔ ma. Pɩyɛɛr bɔkare, an mim kɔ Yeezuu a hɩ m bɩ tɔ da a nɔ ɔ: «Koo bɩ baa dam gallem hɩya y, ɩbɩ n bɩsɩ ka mɔɔ ma gallem kaaku.» A n bɔ zɔɔ-zɔɔ, an nɩ nyi kare.

15

N ta Yeezuu m Pɩlatɩ taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Likki 23.1-5; Zaan 18.28-38)

¹ Wutigɔta m bɩ, wosocemannɩbɛnno jɩtanno kan gɔɔɔgusɩnno kɩ, wosocikarɩnsaambɔɔ kɩ, kan dɔdɔkɛnno wɔɔ kɩ a zɛ kɔ ra, k'a dɩga hɔ k'a n'a bam bɩ ma. N y'a ka, ŋnɩ Yeezuu wɔrɔ sur, ŋnɩ ta m, ŋn'aa ka Pɩlatɩ ɔ.

² Pɩlatɩ n a lar, a ɔ: «Zɩfɔrɔ cir n'ɩbɩ m gɛ?» Yeezuu n a nyɩ bɔ ɔ, a ɔ: «ɩbɩ hɩ.»

³ Wosocemannɩbɛnno jɩtanno wɔɔ ŋɔaar ba ŋn'a kam la kan ŋɔaarbaa do haay kɩ.

⁴ Pɩlatɩ n a ya, an a lar, a ɔ: «ɩbɩ b'a nyɩ bɔŋ ɔ ra? Dɩga mim haay kɔ ŋ n'a kare ɩbɩ ra bɩ ma.»

⁵ Bɩ Yeezuu n a ya, an hɔsɩ nyɩ bɔ ɔ Pɩlatɩ nɔ y. Pɩlatɩ n zɛ kɛdɛ.

(Matiyee 27.15-26; Likki 23.13-25; Zaan 18.39-19.16)

⁶ Kɔ zɩfɔrɔ wɔɔ bɔr ŋn'ɩ cɩbsa gota bare, Pɩlatɩ bɩ, lɔ kɔ ŋ y'a ye bɩ, an n'a bɔre, an wɔ saa.

⁷ Bala, gɔaa kɔ n n'a birm Barabas bɩ nyɩnta lɔnnɔɛ ɔ kan gɔɔɔ kɔ ŋ yar ba tara nɔ ɔ ŋnɩ gɛr zɛ rɔ wɔɔ kɩ.

⁸ Zamaa bɩ n ta Pɩlatɩ zi, ŋn'aa hɔ k'a n'a kare ŋ ɔ biisi bɩ ye.

⁹ Pɩlatɩ n ŋ lar, a ɔ: «Awɔɔ lɛ n taa kɔ m zɩfɔrɔ cir bɩ bɔ, m wɔ saa gɛ?»

¹⁰ Bala, a a dɔ a ɔ, wosocemannɩbɛnno jɩtanno wɔɔ nɔ nɩ tam Yeezuu ma, kɔ gɔɔɔ wɔɔ a ŋɔa bɩ minto.

¹¹ Bɩ, wosocemannɩbɛnno jɩtanno wɔɔ zamaa bɩ nyɔnnyɔɔ, kɔ Pɩlatɩ m Barabas bɔ an wɔ saa.

¹² Pɩlatɩ n a ya, an zamaa bɩ lar, a ɔ: «Bɔ awɔɔ lɛ n taa kɔ m a ba gɔaa k'awɔɔ n'a birm zɩfɔrɔ cir bɩ nɩ?»

¹³ N n zee da, ŋ ɔ: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma!»

¹⁴ Pɩlatɩ n a hɩ ŋ nɩ, a ɔ: «Bɔ a a ba an bɔnyaa?» N n a ya, ŋnɩ zee da, an lɛ da biisi ra: «K'a wɔ gɔdarkɔra ma!»

¹⁵ Pɩlatɩ k'a lɛ n taa k'a zamaa bɩ heer nyɔɔ bɩ, a Barabas bɔ an wɔ saa, an a ka, ŋnɩ Yeezuu zɛ madɩrɔ m, an a ka ŋ ɔ, kɔ ŋ n'a wɔ gɔdarkɔra ma.

Yarbɛnno y'a hɔɔnhɔ bam Yeezuu m

(Matiyee 27.27-31; Zaan 19.2-3)

¹⁶ Yarbɛnno Yeezuu gaa ŋnɩ ta m hallu ɔ, bɩnce kɔ n n'a hum ma Pretɔaar b'ɔ, kan yarbɛnno kɔ ŋ gɔɔta rɔ wɔɔ kɩ.

¹⁷ Bɩ kur bɩ, ŋnɩ cinno huu kɔ n y'a ba pɛera piinɔ m da Yeezuu ra, ŋnɩ laa waa, ŋn'a ku a mim ma.

¹⁸ N n'ɩ yaa dam nɩ, ŋn'a hɩre, ŋ ɔ: «Zɩfɔrɔ cir, wɔɔ ɩ yaa dare ɩbɩ m.»

¹⁹ N n'a zere a mim ma bara m, ŋn'ɩ lihi dɩndam ma. N n sonta a taa, ŋn'ɩ yaa dam nɩ.

²⁰ Kɔ ŋ y'a hɔɔnhɔ ba Yeezuu m ŋn'a nya bɩ, ŋ cinno huu bɩ bɔ ma ŋn'a huuro wɔɔ du ma, ŋn'ɩ tam nɩ k'a yaa a wɔ gɔdarkɔra ma.

N Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma

(Matiyee 27.32-44; Likki 23.26-43; Zaan 19.17-27)

21 Sirenni gɔaa deem kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn b'a to a har ɔ, an nɪ tam kɔnɔ ɔ. Alesandır kan Rifis kɪ baaba m. Yarbənno wɔɔ n paŋŋa ba ma k'an Yeezuu gɔdarkɔra bɪ busu.

22 N n ta Yeezuu m bɪnce kɔ n n'a birm Golgotaa b'ɔ. A lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: <Minkorgo bɪnce.>

23 N n dɪven war kɔ ma kan *mɪr kɪ ŋn'a ka Yeezuu ɔ, b'a n a mi y.

24 N n a wɔ gɔdarkɔra ma, ŋnɪ pɔɛɛga da a huuro wɔɔ ma ŋnɪ ŋ jir. Gɔaa biyɔə kan a hɔ kɪ.

25 N Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma ŋn'a nya dɔgta m wakati nɛɛhɔ ma.

26 N n Yeezuu zɛ bɪ jɪ gɔrsɪra ba ncɪnaaɔ wargɔ ma Yeezuu mim la gɔdarkɔra bɪ ma: <Zɪfɔrɔ cir m.>

27 N konno wɔ hɪya gɔdarkɔrarɔ ma bɪnce deem ɔ kan Yeezuu kɪ. Deem a jɪsa, deem a bɪsɪ. [

28 Hɔ kɔ n nyɪnta, n n a da Wosoci nɔ ɔ bɪ kɔ yɪ: <N y'a lɛ sa n n a da mimbɔnyaabənno barla.>]

29 Cenlezanno kɔ ŋ nɪ cenim b'ɔ rɔ wɔɔ y'a sɔnsɔ wɔm, ŋn'a mim zɛm zukɛ-zukɛ, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «Haya! Iɓɪ k'ɪ ɪ da ma, ɪ Wosoɛ wurgɛ, ɪ ɪ bɔ, ɪ dɔ dɔmɪm kaakɔ nɔ ɔ bɪ,

30 ɪ mɪŋŋa bɔmbɔ, k'ɪ zer gɔdarkɔra bɪ ma.»

31 Wosocɛmannɪbənno wɔɔ sɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kɪ y'a dɪdam kan kɔ kɪ, ŋn'ɪ yaa wɔm Yeezuu ma, ŋ ɔ: «A a muno bɔmbɔ, an bɔkarɛ, a b'a dam ma an a mɪŋŋa bɔmbɔ y.»

32 Kɔ Krista, Israyel cir bɪ n zer gɔdarkɔra ma kɛɛrɛ, k'ɔ a yɪ, k'ɔ sɪra ka. Gɔɔɔ kɔ ŋ yɪ ŋ wɔ gɔdarkɔra ma rɔ wɔɔ y'a sɔnsɔ wɔm sɔ.

Yeezuu zɛ

(Matiyee 27.45-56; Likki 23.44-49; Zaan 19.28-30)

33 Sinsebir k'a bɪ da bɪ, monsigɔ gɔta zɛ tara burɔ ɔ an ta an wakati kaakɔ ku yirbɔərə m.

34 Wakati kaakɔ bɪ ma bɪ, Yeezuu zee gɔta da, a ɔ: «Eloyii, Eloyii, lama sabaktaani?» A lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ Woso, mɔɔ Woso, bɔ nɪ, ɪ ɪ bɔ mɔɔ ɔ?»

35 Gɔɔɔ kɔ ŋ nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ naa ma, ŋ ɔ: «K'a tɔr ka, a ɪ *Elii birm k'an b'a da a han.»

36 N deem n bra si an aa hɔ mafɔ-mafɔda sa, an a nyɔɔ hɔ hɛɛnr ma, an a du bɛnkɔ ma, an a ka Yeezuu ɔ k'an a mi, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a to, k'ɔ dɪga a Elii zɛm b'a zer gɛ.»

37 Yeezuu n zee gɔta da, an ga.

38 Wosoɛ bɪ pɛɛra* bɪ n kaansɔ a bire ɔ, an a sa mim ɔ an b'a zɛ tara ma.

39 Yarbənno cir bɪ n jum, an a nya Yeezuu rɛ. K'a yɪ an ga maam bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Sɪra m, gɔaa naa do nyɪnta Woso Nyɪ paan....»

40 Lanno nyɪnta b'ɔ, ŋnɪ jum laatɔ ŋn'ɪ dɪgam. Magdalaa Maarii nyɪnta ŋ bire ɔ, kan Salomee kɪ, Zozee kan Zakkɪ poore da Maarii kɪ.

41 Yeezuu k'a nyɪnta Galilee ɔ bɪ, lanno nɔɔn duro nyɪnta ŋnɪ zu kɔ ɔ kan kɪ, ŋn'a dam han. Lanno gɔsɪnnɔ zu kɔ ɔ kan kɪ, ŋnɪ bɔr Zerizalem ɔ.

Yeezuu birle

(Matiyee 27.57-61; Likki 23.50-56; Zaan 19.38-42)

42 Woso lɛ ter. *Sabaa bankarɛ wakati m, a lɛ taa k'a hɪ a ɔ, hoonsire dɔmɪm n bɪr booti m.

* **15:38 15.38** Pɛɛra kɔ n n'a hum ma bɪ, pɛɛra bɪ do ɪ Wosoɛ bɪ zɛ kumbir hɪya: lɛɛkarɛ bɪnce bɪ m bɪnce mɪŋŋa, a hɪya hɔ bɪ n bɪnce mɪŋŋa paan....

⁴³ Kεερε bi, Arimatee kɔ ɔɔaa deem k'a tɔ m Zozef bi lee ku. Nyɪnta a ɔ ɔɔaa ɔta dɔdɔkɛnno wɔɔ bire ɔ. A nyɪnta, an nɪ dɔm Woso cirbɛə bi zere ma. A n a heer ba koodɔ, an ta Pɪlatɪ zi, k'a yaa Yeezuu ɔer bi ye han.

⁴⁴ Yeezuu k'a ga lɛem nɔɪnaaɔ bi, Pɪlatɪ ze kɛdɔ, an yarbɛnno cir bi bir, an a lar kɔ Yeezuu ɔare bi maastre ba ɔe.

⁴⁵ K'a hɔ kɔ yarbɛnno cir b'a hi bi ma bi, a Yeezuu ɔer bi ka Zozef ɔ.

⁴⁶ Zozef n pɛera fɛɔda si, an a ka, n n Yeezuu ɔer bi zer ɔɔarkɔra bi ma, an pɛera fɛɔda bi burgu ma, an aa wɔta yaa kɔ n y'a hɔn ci ɔ b'ɔ. A n jaa ɔta ɔergu, an a ta yaa bi le re.

⁴⁷ Magdalaa Maarii kan Zakkɪ da Maarii kɪ nyɪnta b'ɔ, ɪn'ɪ dɪgam bɪnce kɔ n nɪ Yeezuu ɔer bi wɔtan ɔ bi ma.

16

Yeezuu mɪmbɔɔre

(Matiyee 28.1-8; Likki 24.1-12; Zaan 20.1-10)

¹ *Sabaa hinni bi k'a cem bi, Magdalaa Maarii kan Salomee kɪ, Maarii Zakkɪ da kɪ tidɛər si k'a yaa da Yeezuu ma.

² Hatɔ hinni k'an lɛekare dɔmɪm bi wutigɔta m bi, ɪ bɔr yaa ra b'ɔ, bi ma bi, woso n haan y.

³ ɪ n'a hɪm kɔ m, ɪ ɔ: «Nka n nɪ jaa bi ɔm wɔɔ m yaa bi le re?»

⁴ Kɔ ɪ y'a bɔɔta ɪnɪ dɪga bi, ɪ jaa k'a nyɪnta ɔta bi yɪ, n n a ɔergu, n n a ɔ yaa bi le re.

⁵ ɪ n gasɔ yaa b'ɔ, ɪn'aa nyukumbueere yɪ, an nɪ nyɪntam bɪsɪ ɔ, an zaba fu du a ma. ɪ da n bɔ ɔ ɔta.

⁶ A n a hi ɪ nɪ, a ɔ: «A da bi bɔ ɔ y. Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, Nazaretɪ Yeezuu kɔ n y'a wɔ ɔɔarkɔra ma b'awɔɔ n'a kam ma. A a mɪm bɔ ɔ, a ba naa ɔ dɔ y. Ba bɪnce kɔ n y'a wɔta ɔ bi n na.»

⁷ Bi, k'a yaa a hi Pɪyɛer m, kan a karɪndanyɪnɔ ɔɔɪnɔ wɔɔ kɪ, a ɔ: «A lɛekare awɔɔ lɛe Galilee ɔ. Bɪnce bi do awɔɔ n n'a yɪɪ ɔ, amba a hi awɔɔ m bi m.»

⁸ ɪ n bɔ yaa b'ɔ, ɪnɪ bra si kan mehinkɔ kɪ, ɪ n a so a ɔ y. Kan dabɔɔ k'an ta ɪ nɪ bi kɪ, ɪ n ye, ɪ n a hi ɔɔsɪ nɪ y.

Yeezuu hɪnkare

(Matiyee 28.9-10; Zaan 20.11-18)

⁹ Yeezuu k'a mɪm bɔ ɔ hatɔ hinni k'an lɛekare dɔmɪm bi wutigɔta m bi, a lɛe ka an a hɪnka Magdalaa Maarii m. A n nyɪnta an la zinɛro ra saanhɪna a mɛ ɔ bi m.

¹⁰ Magdalaa Maarii n ta, an aa hɔ k'a yɪ bi hi ɔɔɔ kɔ ɪ nyɪnta kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ m. Brɔɔ haay heer nyɪnta an a zar, ɪn'ɪ nyɪ kare.

¹¹ Kɔ ɪ y'a tɔr ka Magdalaa Maarii meerbaa bi ma an n'a hire a ɔ, a a mɪm bɔ ɔ, b'awɔɔ yɪ bi, ɪ n a si nɪ y.

(Likki 24.13-35)

¹² Bi kur bi, Yeezuu a hɪnka makra do vanta m karɪndanyɪnɔ hɪyɔɔ m, ɪn'ɪ bɔm tara nɔ ɔ.

¹³ ɪ n a wusigɔ, ɪnɪ b'a hi a muno karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, bi brɔɔ n a si sɔ y.

(Matiyee 28.16-20; Likki 24.36-49; Zaan 20.19-23; Zibɛəzannɔ Ci 1.6-8)

¹⁴ A nyare ma bi, a a hɪnka karɪndanyɪnɔ buereedeem nɔ wɔɔ m, ɪnɪ nyɪnta, ɪn'ɪ hɔbɪre bɪm. Yeezuu n ɪ sɪrakare war kan ɪ heerkare bi kɪ hi ɪ nɪ. Kɔ ɪ n ɔɔɔ kɔ ɪ y'a yɪ, an a mɪm bɔ ɔ rɔ mim si bi minto.

¹⁵ A n bokare, an a hi η ni, a υ: «K'a ta durnya haay no υ, a yaa lemim nyinta bi pa da gɔɔ m.

¹⁶ Gɔaa k'a sira ka, an ye an batem si so bi, bi zaa n ni bombɔre yim. Bi gɔaa k'a bi sira kam bi, a zaa bi bombɔre yire y.

¹⁷ Ba makrarɔ kɔ sarakarezanno a da ma, ηni η ba bi n na: N lam zinero ra mɔɔ to ma, η lemim daarɔ hire.

¹⁸ Kɔ n cem ηni minno gur a wo υ gee, ηni nyisi da ho υ, ηn'a ka η υ, a bi hosu bare η ni y. N y'a wo kam yaabazanno ra, bi broɔ y'a waam.»

(Likki 24.50-53; Zibəəzanno Ci 1.9-11)

¹⁹ Kɔ Zuuba Yeezuu meer ba kan η ki an a nya bi, a der, an ta arzana υ, an aa nyinta Woso bisu υ.

²⁰ Karɔndanyino woɔ n ta, ηn'aa lemim nyinta bi pa da lee haay υ. Zuuba bi y'a dare η han, an ni lemim nyinta bi panja dan υ kan hoserlo bare ki.]*

* **16:20 16.9-20** *Ciro gusinno woɔ no υ buncerɔ nɔɔn duro ba υ y, an a sa 9 ra, an ta m 20 ra.*

Yeezuu Krista lemim nyunta ku **LIKKI** a gorsira ba

Yeezuu Krista lemim nyunta ku Likki a gorsira ba bi

gasore

Likki bi, do vanta gaa m, zufo bee y. Gosi n ho do a mim no o gota y. Bi woo do o o, Pol zibaeakon m, a m looto. Bi a n'a deem so do vanta gaa an ni ciro m Wosoci bi no o.

Ci naa do ba a o a gaaasiba Teofil ma, do vantoo gooo misiro ku n n'a kam Woso ma ro woo to ma m so. Laakaroo a n dunda an Yeezuu misirbaa kan a zibae ki mim gor k'a dunda m.

A y'a hunkare a o, durnya gooo haay to ma m lemim nyunta bi n ta o k'a n bomboo. Yeezuu hodindarero gota i ci b'o an le da lemim nyunta ciro misiro woo ra.

Gasore

¹ Jitaare Teofil, gooo gota a tonto o, nni minno ku n ba woo bire o nni cem no woo gorsira ba.

² Kasetizanno ku n minno woo yi a sihiida ma kan a nyare ki, n'n'a ba Woso lemim nyunta padonno woo i b'a dunda woo m amba n y'a yi bi m.

³ Moo mihaa so, moo laaka dunda mihaa. Jitaare Teofil, a ta moo ma mihaa, ku m mim haay sa a sihiida ma an ta kan a nyare ki, m a gorsira ba ibi ma,

⁴ k'ibu n a do, i o, ho ku n y'a dunda ibi m bi, sira m.

Maleka lee ka an Zaan-Batiisi

yire hi

⁵ Zidee cir Hiroodi domum o bi, wosocemanniber deem i nyunta o, a to m Zakarii. Abiya hargaa m, a m wosocemanniber so. A lo bi to m Elizabeti, wosocemanniber jitaare Aaron yaha m so.

⁶ N huya haay nyunta gooo mihaa Woso taa. N nyunta, n'n'i ho ku Zuuba Woso le n taa bi bam mihaa.

⁷ N n nyi yi y, bala, Elizabeti bi cuna m, n huya haay gusi.

⁸ Hindeem o, Zakarii y'a wosocemannirbaa zi bam Woso taa. Hinni bi do o bi, Abiya wosocemannirbaa woo zibae hinni m.

⁹ Amba wosocemannirbaa woo tir a ba bi m bi, puega bi, a da a o Zakarii mim la hinni bi do o, k'an se nya tidar nyisi o, an gasu m Wosoce o, bince mihaa b'o.

¹⁰ Zamaa bi jim garga ra, n'n'i yaa dam tidar nyisi bi se nyaore domum o.

¹¹ Zuuba Woso maleka deem a hunka Zakarii m, an jim brama tidar nyisi bi senyaoreho bi bisu o.

¹² Zakarii k'a a yi bi, a nyi wer ma, nyibae n gasu o.

¹³ Maleka bi n a hi m, a o: «Zakarii, i da bi bo o y, bala, Woso ibi yaa si. Ibi lo Elizabeti bi nyi yire an a ka ibi o. B'ibu y'a birm Zaan.

¹⁴ B'a nyintam heernyinta kan heernyoo zee ki ibi minto. Bi, gooo gota y'a heer nyoom a yire minto.

¹⁵ A nyintam gaa gota Zuuba Woso taa. A bi diven mire y, a bi bee kusi vanta mim so y. K'a bor an a da no o, *Sent-Espri y'a heer hanm.

16 A bɔm Israyel gɔɔɔ lɛɛ, an bɔr η nɪ η Zuuba Woso zi.

17 A lɛɛ kam Zuuba lɛɛ, wosolesinnɪsorazaa *Elii hɔɔn kan a paŋŋa kɪ m, k'a bɪ <zɪrɔ zɛ kɔ ra kan a nyɪnɔ kɪ>, kɔ bayerezannɔ wɔɔ n hɔɔn yɪ an gɔɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ m. K'an zamaa banka mɪŋŋa, kɔ η nɪ dɔ Zuuba ma.»

18 Zakarii n malɛɛka bɪ lar, a ɔ: «Mɔɔ y'a bam lɔ, m a dɔ mɔɔ ɔ sɪra nɪ? Mɔɔ gusi, mɔɔ lɔ bɪ gusi sɔ.»

19 Malɛɛka bɪ n a hɪ, a ɔ: «Gabriyel m mɔɔ m, m nɪ Woso lɛɛ. Mɔɔ nyɔɔ a ɔ, kɔ m bɪ meer ba kan ɪbɪ kɪ, kɔ m bɪ lemim nyɪnta hɪ ɪbɪ m.

20 Bɪ, ɪbɪ yɪ bam bɛɛtɪr, ɪbɪ b'ɪ dam ma ɪ meer ba dɔ y, an ta an minno nɔɔn duro nyare dɔmɪm ku. Bala, ɪbɪ n sɪra ka mɔɔ meerbaa k'a nɪ zem bɪ kɔ yɪ dɔmɪm kɔ Woso a cɪnta b'ɔ y.»

21 Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, zamaa b'ɪ dɔm Zakarii ma. N zɛ kɛdɛ, k'a maasɪrɛ ba Wosocɛ bɪncɛ mɪŋŋa b'ɔ bɪ minto.

22 K'a bɔ bɪ, a n a da ma an nɪ hɔsɪ hɪrɛ η nɪ y. Bɪ minto y'a ka ηn'a dɔ, η ɔ, Woso makra a yɪ Wosocɛ ɔ b'ɔ. A n hɔɔrɔ bɪmba a wɔ ma, k'a hɪnka, a ɔ, a b'a dam ma a meer ba dɔ y. A n gɔɔta bɛɛtɪr.

23 Kɔ Zakarii a zi bɪ ba an a nya, a dɔmɪm n a ku bɪ, a a hɔr an doo.

24 K'a yɪ poore bɪ kur bɪ, a lɔ Elizabetɪ jɪsɪ si. A n a mɪŋŋa nyaakom da mom soor, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

25 «Ba hɔ kɔ Zuuba Woso a ba mɔɔ m bɪ n na. A dɪga mɔɔ ma, an mɔɔ bɔ nyannɪ ɔ gɔɔɔ bire ɔ.»

Yeezuu yɪrɛ mindindɔ

26 Elizabetɪ jɪsɪ mom sɔrdɪ hɔ ma bɪ, Woso malɛɛka Gabriyel nyɔɔ Galilee tara nɔ kɔ n n'a birm Nazaretɪ b'ɔ,

27 nyɪmbɛɛrɛrɛ deem zi. A ler n y'a bɔ gɔaa m. A jaan bɪ tɔ m Zozɛf. Cɪr Davɪd do gɔaa m. Nyɪmbɛɛrɛrɛ bɪ tɔ m Maarii.

28 Malɛɛka bɪ n gasɔ zi, an a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ ɪ yaa dare ɪbɪ m Maarii, ɪbɪ kɔ Woso barka ka ɪ ɔ gɔta, Zuuba Woso ɪ kan ɪbɪ kɪ.»

29 Maarii k'a meerbaa bɪ ma bɪ, a da bɔ ɔ. A n n'a hɔɔn dam yaadare bɪ jɪ ma.

30 Malɛɛka bɪ n a hɪ m, a ɔ: «ɪ da bɪ bɔ ɔ y Maarii, bala, ɪbɪ barka yɪ Woso zi.

31 ɪbɪ jɪsɪ sim, ɪ nyɪ yɪ yar, b'ɪbɪ y'a birm Yeezuu.

32 A nyɪntam gɔaa gɔta, bɪ n y'a birm Woso k'a lɛ da haay Nyɪ. Zuuba Woso y'a yaaba Davɪd cɪrbɛɛ bɪncɛ kan ɔ,

33 a cɪrbɛɛ bɪm Zakɔɔb do nɔ ɔ dɔmɪm haay, b'a cɪrbɛɛ bɪ nyare ba ɔ y.»

34 Maarii n a hɪ malɛɛka bɪ m, a ɔ: «Bɪ naa y'a bam lɔ an kɔ yɪ, kɔ mɔɔ n yar dɔ naa?»

35 Malɛɛka bɪ n a hɪ m, a ɔ: «Sent-ɛspri zerle ɪbɪ mim ɔ, Woso k'a lɛ da haay paŋŋa y'a kure ɪbɪ ra, am hinnɪ hɔ bɪ m. Bɪ y'a ka, nyɪ k'a nɪ zem k'a bɪ yɪ bɪ, n y'a birm Woso Nyɪ mɪŋŋa.

36 ɪbɪ danyɪ Elizabetɪ, kɔ n n'a birm cɪna b'ɪ jɪsɪ m sɔ, a mom sɔrdɪ hɔ m naa. A nyɪyar yɪm a gusimbaa nɔ ɔ.

37 Bala, <hɔ ba ɔ, Woso n a da ma y.> »

38 Maarii n a hɪ, a ɔ: «Zuuba zibɛɛzaa m mɔɔ m, k'an ba mɔɔ m amba ɪbɪ hɪ bɪ m.» Malɛɛka bɪ n a hɔr, an a gɔ ma.

Maarii ta k'a yaa dɪga Elizabetɪ ma

39 Dɔmɪm bɪ do ɔ bɪ, Maarii wuti zɔɔ-zɔɔ, an zaa sa, an bɔ kɔrɔ kɔ cɪro n ta ɔ rɔ wɔɔ ɔ, an ta Zidee kɔ deem nɔ ɔ.

40 A n aa gasɔ Zakarii har ɔ, an yaa da Elizabetɪ m.

⁴¹ Elizabeti k'a Maarii yaadare bi ma bi, nyi k'a n'a no o bi heer ba. Sent-Espri n Elizabeti heer han.

⁴² A n zee da kan panja ki, a o: «Woso ibi barka da o an le da lanno haay ra, bi barka bi zer an nawom nyi k'ibi n ni zem b'a yi bi ra.

⁴³ Nka m moo ni, ko moo Zuuba da n bi diga moo ma?

⁴⁴ Bala, k'ibi yaadare bi gaso moo tor o bi, nyi bi heer ba moo no o kan heernyoo ki.

⁴⁵ Mimbirenyuntazaa n'ibi m, ibi sira ka, i o, meerbaa ko n y'a hi ibi m Zuuba Woso to ma bi ko yim.»

Maarii laa

⁴⁶ Bi, Maarii a hi, a o:

«Moo nyi y'a le bom moo Zuuba Woso o.

⁴⁷ Bi, heernyoo moo heer han,

bala Woso m moo bomborezaa.

⁴⁸ Bala, a zerga an diga a ziboezaa cicirzaa bi ma.

Naa ma keere bi, do haay y'a hum moo ma mimbirenyuntazaa.

⁴⁹ Panjazaa Woso minno goto-gotoo ba moo minto.

A to bi, to mija m.

⁵⁰ A cicirzere i gooo ko ni nyi bam ni ro woo mim o domum haay.

⁵¹ A zibero gooo ba a wo panja m.

A gooo ko ni n'a mija busum no woo hista.

⁵² A panjazanno bra a cirbaeduuro ra an ni dundo.

A n gooo huzazanno woo busu brama.

⁵³ A gan wo gooo ko ni ni zem no woo ma,

an arzakazanno da zaa ra a wo n tu.

⁵⁴ A b'a da a ziboenyi Israyel han,

an a cicirzere bi to da a no o.

⁵⁵ Ler k'a bo Abraham m, kan a yanjo ko m

a nyare ba o bi minto.»

⁵⁶ Maarii goota kan Elizabeti ki an a zo mom kaako ma, an bokare, an doo.

Zaan-Batiisi yire

⁵⁷ Elizabeti nyi yire a ku. A nyi bi yi yar.

⁵⁸ A cisonno kan a dogoo ko a ma ni o, Zuuba a cicir ze, ni'a ze ko ra kan ki, ni'a heer nyoom.

⁵⁹ Nyi bi k'a domum sinnyo ba bi, ni bor k'a b'a gaso banjo o. Ni y'a hoo k'a to ka Zakarii, am a zi bi ho bi m.

⁶⁰ A da bi n a hi, a o: «Ayy..., a to m Zaan.»

⁶¹ Ni n a hi m, ni o: «Ibi do bi no o, goaa ba o, n n a to ka ncinaa o y.»

⁶² Ni n makra ba a wo m, ni'a zi bi lar, ko n y'a birm lonlo ge?

⁶³ Zakarii n warga ye, an gurstaro noon duro ba ma: «A to m Zaan.» Ni haay n ze kedoe.

⁶⁴ Leem bi, Zakarii le a go, a neem n a bo ko zi, an ni meer bare, an n'a le bom Woso o.

⁶⁵ Nyiboo gaso a cisonno woo o haay, an ta koro ko ni cigoezi ro woo o, Zidee gorga haay jilli, soora n'a bam mim naa do ma.

⁶⁶ Goo ko ni mim naa do ma ro woo y'a hoon dam, ni'a mija larm, ni o: «Nyi naa do zem bi nyinta lo?» Sira m, Zuuba Woso wo nyinta nyi bi ra.

Zakarii laa

⁶⁷ Sent-Espri nyinta an nyi bi zi Zakarii heer han, an ni wolesinnisora meer bare, a o:

- 68 «Zuuba, Israyel Woso n leboore yi, bala, a bi dɔga a do ma, an a bɔmbɔ.
 69 A bɔ bɔmbɔrezaa paɲɲazaa m wɔɔ minto, a zibəənyɪ Davɪd do nɔ ɔ.
 70 Naa a lɛɛ ka an a hi a lesinnɪsorazannɔ mɪɲɲɔɔ lɛ m biisi.
 71 A ɔ, a wɔɔ bɔm wɔɔ jɪnnɔ wɔ ɔ,
 kan gɔaa haay k'a sɔ wɔɔ m bi ki.
 72 A wɔɔ yaabɔɔ cicir zɛ, a a gɔaasɪbabaa mɪɲɲa tɔ da a nɔ ɔ.
 73 A lerbɔre k'a bɔ wɔɔ yaaba Abraham m bi ba n ni:
 74 K'a wɔɔ bɔmbɔ jɪnnɔ wɔ ɔ an nya, a zaa kam wɔɔ ɔ kɔ ɔ a zi ba kan
 heerkoodəbaa ki,
 75 mɪɲɲabaa kan tɪrgabaa ki nɔ ɔ, Woso taa dɔmɪm haay kan ɔ mɪsɪrbaa
 nyare ki.
 76 B'ɪbɪ, m nyɪnnɪ, η y'ɪbɪ birm Woso k'a lɛ da haay lesinnɪsorazaa.
 Bala, ɪbɪ kam Zuuba lɛɛ k'ɪ zaarɔ banka,
 77 k'ɪ ka, k'a dogɔɔɔ n bɔmbɔre dɔ, η mimbɔnyaarɔ sugur kare nɔ ɔ.
 78 Bala, wɔɔ Woso bi cicirzere gɔta.
 Naa minto bi, lɛɛgure y'a tom brama, an gu wɔɔ m, amba woso haanre hɔ
 bi m,
 79 k'a bi lɛɛ gu gɔɔɔ kɔ η ni monsigɔ ɔ, ηn'ɪ nyi bam zɛ m nɔ wɔɔ m,
 k'a bi laafɪ zaa hɪnka wɔɔ m.»

Zaan-Batiisi nyukumbombaa

- 80 Kɔ nyɪ bi ni, a ɪ mam, a heerkoodəbaa n'a dam la. A gɔɔta zanɲa ɔ,
 an ta an dɔmɪm k'a a hɪnka ɔ Israyel zamaa lɛɛ bi dɔmɪm ku.

2

Yeezuu yɪre

(Matiyee 1.18-25)

- 1 Dɔmɪm bi do ɔ bi, cir Ogisti bi lɛ ka, a ɔ, n n durnya haay gɔɔɔ lɛ sa.
 2 Lɛɛkare lesare n naa, an ba Kiriniyusi k'a nyɪnta Siirii kɔzaa bi dɔmɪm
 ɔ.
 3 Gɔaa haay ta, kɔ n n'a lɛ sa, gɔaa biyəə lɛ sa n nawɔre a kɔ ɔ.
 4 Zozef wuti sɔ Galilee kɔ Nazaretɪ ɔ, an ta Zidee gɔrga deem kɔ n n'a
 birm Betelehem ɔ. Bɪnce bi do cir Davɪd yi ɔ. Bala a mɪɲɲa naa, cir David
 do gɔaa m.
 5 Ta a ɔ k'a yaa lesare bi wɔ kan a jaan Maarii ki. Bi ma bi, Maarii ɪ jɪsɪ
 m.
 6 Kɔ η ni b'ɔ bi, Maarii nyɪ yɪre dɔmɪm a ku.
 7 A a dɔndɔmbaa nyɪ yi yar, an pɛera burgu ma, an a wɔta hɔbɪsɪrɔ
 hɔbɪre mɔr ɔ. Bala, η n toore yi saanɔɔ cɛ ɔ b'ɔ y.

Malɛkarɔ kan dundonno ki

- 8 Gɔrga bi do poo ɔ bi, dundonno ni b'ɔ, ηn'ɪ dɔre a hɔbɪsɪrɔ ma gunuu
 ɔ.
 9 Zuuba malɛka n a hɪnka η ni. Zuuba lɛɛgure n yɔ η ni. Nyibəə gɔta
 n η nyasɔ.
 10 Malɛka bi n a hi η ni, a ɔ: «A da bi bɔ ɔ y, bala, zɛ mɔɔ nawom
 lemim nyɪnta m kɔ m b'a hi awɔɔ m. A nyɪntam heernyɔɔ gɔta do bi haay
 minto.
 11 Bɔmbɔrezaa bi yi her Davɪd tara ra awɔɔ tɔ ma. A m Krista, Zuuba.
 12 Makra k'a n'a kam awɔɔ n a dɔ bi ba n ni: awɔɔ yaa nyɪhure yi, n n
 pɛera burgu ma, n n a wɔta hɔbɪsɪrɔ hɔbɪre mɔr ɔ.»
 13 Lɛem bi, arzana malɛkarɔ cir gɔta bɔr, η n b'a zɛ kɔ ra kan malɛka
 bi ki, ηn'a lɛ bɔm Woso ɔ, η ɔ:
 14 «Woso n leboore yi brama,

kɔ ɡʊɔɔ k'a nɔ yɪ ɲ la tara burə ɔ rɔ wɔɔ m mɛnyɔɔ yɪ.»

¹⁵ Kɔ malɛkarɔ wɔɔ a ɡʊ ɲ ma ɲnɪ der brama bɪ, dundonno wɔɔ ɡʊɔta ɲn'a hɪm kɔ m, ɲ ɔ: «U ta Betelehem ɔ, k'ɔ aa hɔ k'a ba bɪ yɪ, Zuuba n a hɪ wɔɔ m bɪ.»

¹⁶ ɲ n ta zɔɔ-zɔɔ, ɲn'aa Maarii yɪ kan Zozef kɪ, kan nyɪhure bɪ kɪ, n n a wɔta hɔbɪsɪrɔ hɔbɪrɛ mɔr ɔ.

¹⁷ Kɔ ɲ y'a yɪ bɪ, ɲnɪ hɔ kɔ malɛka b'a hɪ ɲ nɪ nyɪ naa do minto bɪ dɪnda.

¹⁸ ɡʊɔɔ kɔ ɲ y'a tɔr ka dundonno wɔɔ meerbaa bɪ ma haay rɔ wɔɔ, ɲ zɛ kɔdɔ.

¹⁹ Bɪ, Maarii minno nɔɔn duro da a heer ɔ, an n'a hɔɔn dare ɲ ma.

²⁰ Dundonno wɔɔ n a wusigɔ, ɲn'a lɛ bɔm Woso ɔ, ɲn'a dan ɔ, hɔ haay kɔ ɲ y'a ma, ɲn'a yɪ sɔ bɪ minto. Bala, hɔ haay ba amba malɛka b'a hɪ bɪ m.

²¹ Dɔmɪm sinnɪyɔ k'a ku bɪ, n nyɪ bɪ ɡasɔ banɲɔ ɔ. N n a tɔ ka Yeezuu, tɔ kɔ malɛka bɪ nyɪnta an a ka, bɪ ma bɪ, a da n a jɪsɪ sa bɪ m.

N yaa Yeezuu hɪnka Wosocɛ ɔ

²² Kɔ ɲ hubɔrɛ dɔmɪnnɔ a ku amba Moyiisi lɛ ka bɪ m bɪ, Zozef kan Maarii kɪ nyɪ bɪ busu, ɲnɪ ta m Zerizalem ɔ, k'a yaa ka Woso ɔ,

²³ amba n y'a ɡɔrsɪra ba Zuuba lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ bɪ m: <Nyɪyar haay k'an a da nyɪ lɛkarezaa bɪ, Zuuba hɔ m.>

²⁴ N n <ɔnnɔ hɪyɔɔ ɡɛɛ cirpɔrɛ nyɪnɔ hɪyɔɔ> ka, kɔ n n mannɪ ba m, amba n y'a ɡɔrsɪra ba Zuuba Wosoci ɔ bɪ m.

Sɪmɪnyɔɔ kan Yeezuu kɪ

²⁵ ɡʊaa ɪ nyɪnta Zerizalem ɔ, a tɔ m Sɪmɪnyɔɔ. ɡʊaa tɪrɡa m, an nɪ zum Woso ɔ mɪɲɲa. Nyɪnta a ɔ, an nɪ Israyel bɔmbɔrɛzaa mɪm dam. *Sent-Espri nyɪnta kan kɪ.

²⁶ Bala, Sent-Espri nyɪnta an a hɪnka m, a ɔ, awɔɔ bɪ gam, k'a n Krista, kɔ Zuuba n n'a nyɔɔm bɪ yɪ.

²⁷ Sent-Espri a ka, an ta Wosocɛ ɔ. Bɪ ma bɪ, a Yeezuu zɪrɔ wɔɔ yɪ, ɲn'ɪ zɛrɛ a nyɪ bɪ m k'a b'a ka Woso ɔ amba n y'a ɡɔrsɪra ba bɪ m,

²⁸ Sɪmɪnyɔɔ nyɪ bɪ si a wɔ ɔ, an barka da Woso m, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

²⁹ «Naa ma bɪ, Zuuba, ɪbɪ lɛrbɔrɛ bɪ kɔ yɪ.

ɪbɪ ɪ da ma, ɪ ɪ zibɔɲnyɪ bɪ to

an cem kan laafɪ kɪ

amba ɪbɪ hɪ bɪ m.

³⁰ Mɔɔ ɪbɪ bɔmbɔrɛzaa bɪ yɪ,

³¹ ɪbɪ n a banka doro haay lɛɛ.

³² ɪbɪ do Israyel lɛbɔrɛ m.

Lɛɛɡurɛ m, an n'ɪbɪ hɪnkam doro haay m.»

³³ K'a nɪ meer bɪ bare nɔɪnaaɔ bɪ, nyɪ bɪ zɪ kan a da kɪ zɛ kɔdɔ.

³⁴ Sɪmɪnyɔɔ n ɲ barka da ɔ, an a hɪ nyɪ bɪ da Maarii m, a ɔ: «Nyɪ naa do, bɔr a ɔ k'a bɪ ɡʊɔɔ ɡʊta do, k'a ɡʊɔɔ ɡʊta wuti Israyel nɔ ɔ sɔ. A nyɪntam Woso makra, bɪ ɡʊɔɔ bɪsɪ kam ma.

³⁵ A ɡʊɔɔ ɡʊta hɔɔndarɛrɔ kɔ ɲ y'a nyaakɔm da rɔ wɔɔ hɪnkam lɛɛɡurɛ ɔ. Bɪ k'ɪbɪ nɪ, kargɔ n n'ɪbɪ heer hɔnm.»

Annɪ kan Yeezuu kɪ

³⁶ Lɔ wosolɛsɪnnɪsɔrazaa deem ɪ nyɪnta b'ɔ, a tɔ m Annɪ. Nyɪnta a ɔ Fanɪyɛl nyɪmbɔɛrɛ, Asɛɛr do m. A gusi ɡʊta. A nyɪnta kan a zim k'a sa a poombaa ma bɪ kɪ dɔɔraa saanhɪna.

³⁷ A goota zoro, a doorraa businnyə a yaa si ku. A n nı Wosoce ɔ b'ɔ dɔmum haay, an nı Woso dan ɔ sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ. A n n'a le kɔsɪm, an nı yaa dam sɔ.

³⁸ A muŋja bɔr dɔmum kɔ n nı nyɪ bɪ kam Woso ɔ b'ɔ, an nı barka dam Woso m, an nı nyɪ bɪ mim dɪndam guɔɔ kɔ η nı dɔm ma kɔ Woso n bɔr Zerizalem bɔmbɔrɛ m nɔ wɔɔ m.

³⁹ Kɔ Yeezuu zɪrɔ wɔɔ hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Zuuba lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ bɪ ba ηn'a nya bɪ, η y'a bɔ, ηnɪ ta Galilee kɔ Nazaretɪ ɔ.

⁴⁰ Nyɪ bɪ n nı mare, a paŋja n n'a dam la. A mindɔrɛ nyɪnta ɔ gɔta, Woso barka nı kan kɪ.

Yeezuu nyukumbombaa

⁴¹ Doorraa haay, Yeezuu zɪrɔ wɔɔ tɪr ta Zerizalem ɔ *pakki cibsɔ ma.

⁴² Kɔ Yeezuu doorraa buerehɪya kɔ bɪ, η ta Zerizalem ɔ cibsɔ bɪ ma, amba ηn'a bam doorraa haay bɪ m.

⁴³ Kɔ cibsɔ bɪ dɔmunno wɔɔ cem bɪ, η y'a wusigə, ηnɪ doore. Nyukumbueere Yeezuu bɪ goota Zerizalem ɔ, b'a zɪrɔ wɔɔ n a dɔ y.

⁴⁴ N y'a hɔɔn dare η ɔ, zaasɛnno an nı kan η kɪ. N tare bɪ yɪ dɔmum deem, ηnɪ bɔkare, ηn'a sɪŋɪda sa, ηn'a kam ma a yɪrɛrɔ kan a dɔrɛrɔ kɪ bire ɔ.

⁴⁵ Bɪ, η n a yɪ y. N n'a wusigə, ηnɪ ta Zerizalem ɔ, a kama jɪ ɔ.

⁴⁶ A dɔmum kaakɔ hinni ɔ, η yaa a yɪ Wosoce ɔ, an nı nyɪntam karɪnsaambɔɔ bire ɔ, an n'a tɔr kare η meerbaa ma, an nı η larm sɔ.

⁴⁷ Gɔaa haay k'a n'a tɔr kam ma bɪ, zɛ a nawom kədə a hɔɔntaɔrɛ meerbaa nyɪbɔrɛ tɔ ma.

⁴⁸ K'a zɪrɔ wɔɔ a yɪ bɪ, η zɛ kədə, a da bɪ n a hɪ m, a ɔ: «M nyɪnnɪ, bɔ m ɪbɪ m naa do ba wɔɔ nɪ? Dɪga a, ɪ zɪ kan mɔɔ kɪ da bɔ ɔ, ɔ n'ɔ kare ɪbɪ ma.»

⁴⁹ A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Bɔ m an n'a kam mɔɔ ma? Awɔɔ n a dɔ a ɔ, mɔɔ m ga m, m bɪr m Zɪ har ɔ ra?»

⁵⁰ Bɪ, hɔ k'a hɪ η nı bɪ, η n a jɪ ma y.

⁵¹ Yeezuu n a wusigə kan η kɪ Nazaretɪ ɔ. A n nı η lɛ sire. A da bɪ minno nɔɔn duro da a heer ɔ.

⁵² Yeezuu nı mare, a mindɔrɛ n'a dam la. A Woso nɔ yɪ, an guɔɔ nɔ yɪ sɔ.

3

Wosolesinnɪsorazaa Zaan-Batiisi (Matiyee 3.1-12; Markɪ 1.1-8; Zaan 1.19-28)

¹ Rɔm cir Tibɛɛr cirbɛə bɪrɛ doorraa bueresoor hɔ ma bɪ, Pɔns Pɪlatɪ nyɪnta an a so Zidee gɔrga ɔ, cir Hɪrɔɔdɪ n a so Galilee ɔ, a danyɪ cir Filipɪ n a so Itiree kɔ ɔ kan Trakonitɪ kɔ kɪ, cir Lizaniyas n a so Abɪlennɪ kɔ ɔ.

² Hannɪ kan *Kayiifɔ k'ɪ nyɪnta wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ. Dɔmum bɪ do ɔ bɪ, Woso a lemim ka Zakariɪ nyɪ Zaan ɔ poohɔɔn ɔ.

³ Bɪ Zaan ta Zɔrden gɔrga haay ɔ, an nı heerlɔrɛ kan batem kɪ mim pa dam guɔɔ m, η mimbɔnyaarɔ sugur yɪrɛ minto,

⁴ amba n y'a gɔrsɪra ba wosolesinnɪsorazaa Ezayii ci nɔ ɔ bɪ m: Gɔaa leer nı bɔm poohɔɔn ɔ:

K'a Zuuba zaa banka, k'a zaafɔɔrɛrɔ wɔɔ bumbanka kɔ η nı yɪ tɪrga.

⁵ K'a hɔ zar toko haay ɔ, k'a ciro kan dimbirlɔ kɪ zɛ a wɔta, k'a zaarɔ kɔ η y'a tɔntɔ rɔ wɔɔ hɔnhɔr, bɔɔ ɪ bɪ muŋja rɔ wɔɔ, k'a η banka a η lɔnlɔ.

⁶ Bɔmbɔrɛzaa k'a a to Woso zi bɪ, a guɔɔ bɔmbɔm do haay nɔ ɔ.

⁷ Zamaa guta nı zem Zaan zi, k'a bı batem si. A n n'a hire η nı, a ı: «Awɔɔ naa, cirka do n'awɔɔ m. Nka y'a hı awɔɔ m, a ı, a a si a bɔ lem Woso heerbusu k'a nı zem booti m bı lɛɛ?»

⁸ K'a zi mın̄ɲa ba amba gɔ nı nyı dam bı m, k'an zu kɔ ı kan awɔɔ heerlorle bı kı, b'a b'a hɔɔn da a ı, awɔɔ yaaba m Abraham nı y. Bala, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, mɔɔ ı, Woso a da ma, an jaarɔ nɔɔn duro wusigə an η ba Abraham nyıno.

⁹ Bala, n sıga banka an nı cuntam k'an gɔrɔ zınze ra η məsi ma. Gɔ niɲɲə k'a bı nyı mın̄ɲa dam bı, n y'a zem la, n a da se ı.»

¹⁰ Zamaa bı barla gɔɔɔ gɔsınno n laaka da, η ı: «K'a maam, k'ı a ba lo?»

¹¹ A n a nyı bɔ η nı, a ı: «Kɔ gɔaa ı huu m hıya, k'an a jir kan gɔaa k'a ba m bı kı. Gɔaa k'an ta hɔbıre m bı, k'an a ba maam sɔ.»

¹² Yawɔrsınno n bɔr sɔ k'a bı batem si, ηnı laaka da Zaan han, η ı: «Karınsaamba, bɔ wɔɔ ı ga m, ı a ba?»

¹³ A n a hı η nı, a ı: «A bı busoo si an le da le kɔ n y'a ka bı ra y.»

¹⁴ Yarbənno n a lar sɔ, η ı: «Bı wɔɔ, bɔ wɔɔ ı ga m, ı a ba?» A n a nyı bɔ η nı, a ı: «A bı paɲɲa ba gɔaa ma y, b'a bı n̄ɲaar ba a ka gɔaa le m k'a busoo yı y. Bı k'a zerga a yawɔra bı re.»

¹⁵ Zamaa bı nı dɔm hɔ k'a nı zem bı nyınta ı bı ma. N n'a hɔɔn dam. N nı laaka dare a mın̄ɲa han a heer ı, η ı: «Krista bɛɛ m Zaan bı m na?»

¹⁶ Zaan n a hı η haay m, a ı: «Mɔɔ naa, batem mɔɔ n'a kare awɔɔ ı hi ı. Bı, gɔaa ı zem, a paɲɲa n le da mɔɔ ra, bı mɔɔ n m ga m, m a kɔsɔrɔ bar tɔkke hɔr y. A batem kare awɔɔ ı Sent-ɛspri m kan se kı m.

¹⁷ A gɔr sa a wɔ ı, k'a tɔyaa kɔnkɔ m, k'a hɔyaa zo m. A hɔyaa bı zarle a sı ı, a se k'a bı lihım bı nyam puur b'ı.»

¹⁸ Ncın̄naaɔ bı, Zaan a ya, an minno gɔsınno hı gɔɔɔ wɔɔ m, an nı lemim nyınta bı hum Israyel gɔɔɔ wɔɔ m.

¹⁹ Bı kur bı, Zaan nyaa ba kan cir Hırɔɔdı kı, a cɛmba lɔ Hırɔɔdıyaadı k'a yɔm, kan a hɔbaa bɔnyaarɔ vantɔɔ wɔɔ haay kı minto.

²⁰ Kɛere bı, Hırɔɔdı a ya, an mimbɔnyaa ba an a na ma: a a ka n nı Zaan du lɔnnɔɛ ı.

Yeezuu batem sire

(Matiyee 3.13-17; Markı 1.9-11)

²¹ Dɔmım kɔ zamaa bı haay nı batem sıɲ ı bı, Yeezuu batem si sɔ. K'a nı yaa dam bı, brama a gɔ,

²² *Sent-ɛspri n cirpɔɔre mɛ sa, an zer a mim ı. Leer n a to brama an n'a hire, a ı: «Mɔɔ Nyı n'ıbu m, mɔɔ ıbu ηɔa guta, mɔɔ nɔ yı ıbu ra.»

Yeezuu yaabɔɔ

(Matiyee 1.1-17)

²³ Yeezuu dɔɔraa bı, a ga kɔ ı a ba kan bukərku kı, an bɔkare an a zibəə sa. N y'a hɔɔn dare, η ı Zozef nyı m.

Zozef zı m Helii m,

²⁴ Helii zı m Mataat m,

Mataat zı m Levii m,

Levii zı m Melkii m,

Melkii zı m Yanayı m,

Yanayı zı m Zozef m,

²⁵ Zozef zı m Matatıyas m,

Matatıyas zı m Amɔs m,

Amɔs zı m Nahum m,

Nahum zı m Heslii m,

Həslii zı m Nagayı m,
²⁶ Nagayı zı m Maatı m,
 Maatı zı m Matatıyas m,
 Matatıyas zı m Semeyini m,
 Semeyini zı m Yosekı m,
 Yosekı zı m Yooda m,
²⁷ Yooda zı m Yohanam m,
 Yohanam zı m Reeza m,
 Reeza zı m Zorobabel m,
 Zorobabel zı m Salatıyel m,
 Salatıyel zı m Neerii m,
²⁸ Neerii zı m Melkii m,
 Melkii zı m Adii m,
 Adii zı m Kozam m,
 Kozam zı m Elmadam m,
 Elmadam zı m Eer m,
²⁹ Eer zı m Yeezuu m,
 Yeezuu zı m Eliyezeer m,
 Eliyezeer zı m Yoorim m,
 Yoorim zı m Mataat m,
 Mataat zı m Levii m,
³⁰ Levii zı m Sımınyoo m,
 Sımınyoo zı m Ziida m,
 Ziida zı m Zozef m,
 Zozef zı m Yoonam m,
 Yoonam zı m Eliyakim m,
³¹ Eliyakim zı m Meleyaa m,
 Meleyaa zı m Menaa m,
 Menaa zı m Matataa m,
 Matataa zı m Natan m,
 Natan zı m Davıd m,
 Davıd zı m Yesee m,
³² Yesee zı m Yobedi m,
 Yobedi zı m Boozı m,
 Boozı zı m Salaa m,
 Salaa zı m Naasoon m,
³³ Naasoon zı m Aminadaab m,
 Aminadaab zı m Admıni m,
 Admıni zı m Arnii m,
 Arnii zı m Esrom m,
 Esrom zı m Farées m,
 Farées zı m Ziida m,
³⁴ Ziida zı m Zakoo b m,
 Zakoo b zı m Izakkı m,
 Izakkı zı m Abraham m,
 Abraham zı m Taaraa m,
 Taaraa zı m Nahoor m,
³⁵ Nahoor zı m Seruki m,
 Seruki zı m Ragoo m,
 Ragoo zı m Falekı m,
 Falekı zı m Ebber m,
 Ebber zı m Salaa m,
³⁶ Salaa zı m Kayınam m,
 Kayınam zı m Arfasatı m,
 Arfasatı zı m Sem m,

Sem zı m Nowee m,
 Nowee zı m Lamek m,
³⁷ Lamek zı m Matusalam m,
 Matusalam zı m Enok m,
 Enok zı m Yareti m,
 Yareti zı m Maleleyel m,
 Maleleyel zı m Kayınam m,
³⁸ Kayınam zı m Enos m,
 Enos zı m Set m,
 Set zı m Adam m,
 Adam zı m Woso m.

4

Sotaana ı Yeezuu makra bam (Matiyee 4.1-11; Markı 1.12-13)

¹ Yeezuu kō Sent-Espri a han bı, a a to Zorden kō le ra b'ı, Sent-Espri n a ka, an ta poohoon ı.

² B'ı bı, Sotaana a makra ba dōmım busi. A n hōı bı dōmınnō wōō duro nō ı y. Bı dōmınnō wōō duro kō η cem bı, nō a nyoō.

³ Sotaana bı n a hı m, a ı: «Kō Woso Nyı n'ıbu m, k'ı ka kō jaa naa do n a ba bur.»

⁴ Yeezuu n a hı m, a ı: «N y'a gōrsıra ba Wosoci ı, n ı: Gōaa b'a dam ma an mısırbaa ba hōbıre m bala y.»

⁵ Sotaana bı n ta m brama, an tara burē cirbēero haay hınka m leem.

⁶ A n a hı m, a ı: «Mōō cirbēero nōon duro paηηa kan a arzaka kı kare ıbu ı, ı ı so ı. Bala, mōō hōō m. Mōō m da ma m a ka gōaa kō mōō ηōa ı.

⁷ Bı, k'ıbu ye ı kukurē zē mōō taa ı mōō da ı, mōō yı η kare ıbu ı haay.»

⁸ Yeezuu n a hı m, a ı: «N y'a gōrsıra ba, n ı: ı ı Zuuba Woso da ı, bı, deem bala ıbu n nı yaa dam nı.»

⁹ Sotaana bı n a gaa, an ta m Zerizalem ı, an aa a jum Wosoce bı mim ı, an a hı m, a ı: «Kō Woso Nyı n'ıbu m, k'ı hır naa ı, ı ı da tara ı:

¹⁰ Bala, n y'a gōrsıra ba, n ı: Woso le kare a malēkarō ı, kō η nı dō ıbu ma,

¹¹ bı, n y'a gōrsıra ba sō, n ı: N y'a wō kare ıbu taa k'ı b'ı gēm zē jaa ma y.»

¹² Yeezuu n a hı m, a ı: «N y'a hı: ı bı da Zuuba ı Woso le ı y.»

¹³ Kō Sotaana bı Yeezuu makra ba kan makrarō do haay kı an a nya bı, a a gō ma an cem, an n'a kam toore vanta ma.

Yeezuu hōdındare Galilee ı (Matiyee 4.12-17; Markı 1.14-15)

¹⁴ Keere bı, kan Sent-Espri paηηa kı, Yeezuu a bō an bōr Galilee ı. A to n bō leē haay ı.

¹⁵ A n nı hō dındam sokōmacerō ı, gōaa haay n'a le bōη ı.

N kaanm Yeezuu m Nazareti ı (Matiyee 13.53-58; Markı 6.1-6)

¹⁶ Yeezuu ta Nazareti ı, kō kō n y'a tōr ı b'ı. A n gasō sokōmace b'ı hoonsire hinni kō n n'a birm *sabaa bı hinni ı, amba a tır a ba biisi bı m. A n wuti k'a Wosoci karında ba.

¹⁷ N nı wosōlesınnısorazaa Ezayii ci ka ı. K'a ci bı hır bı, a a zē bınce kō n y'a gōrsıra ba ncınao bı ma:

¹⁸ Zuuba mōō bō ı, a a Sent-Espri zer mōō ra, kō m lemim nyınta pa da cicirzannō m,

[kɔ m ɡɔɔ kɔ η heer a zar lɔ wɔɔ heer wɔta.]

A mɔɔ nyɔɔ kɔ m b'a hɪ lɔnnɔ m, η y'a mɪŋŋa ku, kɔ m a hɪ bʊʊrɔ m, η mɪm lɛɛ yɪm.

Ɔɔɔ kɔ η nɪ fɪr nɔ ʊ rɔ wɔɔ n bʊmbɔrɛ yɪ.

¹⁹ Mɔɔ nyɔɔ a ʊ sɔ, kɔ m ba hɪ Ɔɔɔ m,

Zuuba barka dɔ ɪ ɡɔ ra.

²⁰ A n ci bɪ hɪŋŋu, an a ka sokɔmace bɪ zibəənyɪ b'ʊ, an nyɪnta. Nj haay kɔ η nɪ cɛ b'ʊ bɪ, η y'a zɛ kɔ ra, ηn'ɪ dɪɡam Yeezuu ma.

²¹ A n a sa ma, an n'a hɪrɛ η nɪ, a ʊ: «Wosoci meerbaa k'awɔɔ ma dɪtaa-dɪtaa naa ʊ bɪ kɔ yɪ her.»

²² Nj haay n yɛ Yeezuu ma y, bɪ η zɛ kədə barka meerbaa nyɪnta k'a n'a bam bɪ tɔ ma. Nj n'a hɪrɛ, η ʊ: «Zozef nyɪ bɪ bɛɛ m naa ra?»

²³ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ʊ: «Mɔɔ dɔ mɔɔ ʊ awɔɔ bɔɔr naa do zɛm mɔɔ ma: Lɔɔtɔr, lɛɛ ka ɪ ɪ mɪŋŋa waa. Wɔɔ hɔ k'ɪbɪ ba Kapernawum ʊ bɪ ma. Bɪ ba ɪ kɔ ʊ naa ʊ.»

²⁴ Yeezuu a ya, an a hɪ, a ʊ: «Sɪra m, n bɪr wosolesinnɪsorazaa sɪ sim mɪŋŋa a kɔ ʊ y.

²⁵ Awɔɔ dɔ mɪŋŋa, biisi bɪ, wosolesinnɪsorazaa *Elii dɔmɪm ʊ, la a ɡɔsɪ bare ma dɔɔraa kaakɔ kan mom kɪ sɔrdɪ, nɔ ɡɔta n a da tara bɪ ra haay. Zonno nyɪnta ʊ ɡɔta Israyel ʊ bɪ ma.

²⁶ Bɪ, Woso n Elii nyɔɔ η ɡɔaa deem zi y, kɔ bɪ m, zoro deem k'a nyɪnta ʊ Sareptaa ʊ, Sidon* ɡɔrga ʊ bɪ m.

²⁷ Kusimoo nyɪnta ʊ sɔ ɡɔta Israyel ʊ wosolesinnɪsorazaa Elizee dɔmɪm ʊ. Bɪ η ɡɔaa deem taan... n a waa, kɔ saana k'a a to Siirii ʊ, n n'a birm Naaman bɪ bɛɛ y.»

²⁸ Kɔ η naa ma bɪ, η haay nɔ ma ʊ ɡɔta sokɔmace ʊ b'ʊ.

²⁹ Nj nɪ wuti, ηn'a nyɔnnɔɔta, ηnɪ bɔ m tara nɔ ʊ b'ʊ, ηnɪ ta m a kɔ ci mim ʊ k'a yaa nyɔɔta a bura a da tara ʊ.

³⁰ Yeezuu n bɔ η bireyaa ʊ, an cem.

Yeezuu y'a paŋŋa hɪnkam

(Marki 1.21-28)

³¹ Yeezuu ta Galilee ɡɔrga deem Kapernawum ʊ, an nɪ hɔ dɪndam Ɔɔɔ m *sabaa hinni ʊ.

³² Nj zɛ kədə a hɔdɪndarɛ tɔ ma, bala, a meer bɪ ba an nawɔm lɛ k'an ta m bɪ m.

³³ Ɔɔaa deem ɪ nyɪnta sokɔmace ʊ b'ʊ, zinə nɪ kan kɪ. A n zee da kan paŋŋa kɪ a ʊ:

³⁴ «Hey! Nazaretɪ Yeezuu, ɪbɪ bɔ nɪ wɔɔ zi? Bɔr ɪbɪ ʊ k'ɪ bɪ wɔɔ zɪnzɛ ɡɛ? Kɔ nka n'ɪbɪ m, mɔɔ dɔ mɪŋŋa, ɡɔaa mɪŋŋa kɔ Woso a nyɔɔ bɪ n'ɪbɪ m.»

³⁵ Yeezuu n zinə bɪ da jum ʊ a meerbaa m, an n'a hɪrɛ, a ʊ: «Zɛ hi, k'ɪ bɔ ɡɔaa bɪ mɛ ʊ.» Zinə bɪ n ɡɔaa bɪ do tara ʊ zamaa bɪ lɛɛ, an bɔ a mɛ ʊ, b'a n yaaba da ma y.

³⁶ Nj haay zɛ kədə, ηn'a hɪm kɔ m, η ʊ: «Bɔ meerbaa m naa! A n nɪ lɛ kam zinɔrɔ ʊ kan paŋŋa kɪ ηn'ɪ bɔrɛ!»

³⁷ N nɪ Yeezuu mim dɪndam lɛɛ haay ʊ, ɡɔrga bɪ do nɔ ʊ.

Yeezuu yaabazannɔ waarɛ

(Matiyee 8.14-17; Marki 1.29-34)

* **4:26 4.26** Sidon a bɪ Israyel kɔ ʊ y.

³⁸ Yeezuu k'a bɔ sokomace ɔ b'ɔ bɪ, a ta gɔaa kɔ n n'a birm Sɪmɔɔn har ɔ. A n aa dɪga a, Sɪmɔɔn dindɛ ɪ yaaba m. N n a ye Yeezuu han k'an a waa.

³⁹ Yeezuu n a zɔ ma, an zerga a burɛ ɔ, an hɛɛn si yaaba bɪ ma, an bɔ a mɛ ɔ. A n wuti lɛɛm an nyasɔ η nɪ.

⁴⁰ Kɔ woso lɛ a da bɪ, gɔɔɔ kɔ η nɪ yaabazannɔ m, ηnɪ yaaba do haay m bɪ, η bɔr η nɪ Yeezuu zi. Bɪ n a wɔ ka η gɔaa deem-deem la, an η waa.

⁴¹ Zinɛro bɔ yaabazannɔ gɔta mɛ ɔ, kan zee kɪ, η ɔ: «Woso Nyɪ n'ɪbɪ m!» Bɪ, Yeezuu ɪ hɛɛn sire η ma, a bɪr yɛm kɔ η nɪ meer ba y. Bala, zinɛro wɔɔ a dɔ, η ɔ Krista m.

Yeezuu lemim nyɪnta padare

(Markɪ 1.35-39)

⁴² Dɔ k'a mɛ bɪ, Yeezuu bɔ, an ta poohɔɔn ɔ, gɔɔɔ gɔta n'a kam ma. Kɔ η y'a yɪ bɪ, η y'a ηɔa kɔ Yeezuu n gɔɔta kan a kɪ.

⁴³ Bɪ, Yeezuu a hɪ η nɪ, a ɔ: «Pakra m, kɔ m aa Woso cirbɛɛ bɪ pa da tara gɔsɪnnɔ ra, bala, mɔɔ nyɔɔ n y'a ɔ bɪ minto.»

⁴⁴ A n nɪ hɔ dɪndam gɔɔɔ m Zidee sokomacɛrɔ ɔ.

5

Lɛɛkare karɪndanyɪnɔ si

(Matiyee 4.18-22; Markɪ 1.16-20)

¹ Hindeem ɔ, Yeezuu ɪ jɪnɪm *Zenezareti higɔta lɛ ra, zamaa bɪ nɪ kɔ nyɔnnɔɔtam a jɪr ɔ k'a tɔr ka Woso lemim ma.

² A kɔɔlɔɔ yɪ hɪya higɔta bɪ lɛ ra. Zɔbɛnno wɔɔ n bra, ηn'a zanɲarɔ sɔrgɔm.

³ Yeezuu n da kɔɔlɔɔ bɪ deem ɔ. Nyɪnta a ɔ Sɪmɔɔn hɔ. A n a ye han k'an a gaa higɔta bɪ lɛ ma poore. Yeezuu n nyɪnta, an a to kɔɔlɔɔ bɪ nɔ ɔ, an nɪ hɔ dɪndam zamaa bɪ m.

⁴ K'a meer bɪ ba an a nya bɪ, a a hɪ Sɪmɔɔn m, a ɔ: «I zɔ hi bɪ nɔ ɔ, k'a a zanɲarɔ wɔɔ zɔ, k'a zɔ gɔr.»

⁵ Sɪmɔɔn n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Karɪnsaamba, wɔɔ zi ba gunuu ɔ tee... bɪ wɔɔ n hɔsɪ nyasɔ y. Bɪ k'ɪbɪ hɪ bɪ, mɔɔ yɪ η zom.»

⁶ Kɔ η zanɲarɔ wɔɔ zɔ bɪ, η zɔ gɔr gɔta, η zanɲarɔ wɔɔ nɪ kɪnkaansɔrɛ.

⁷ N n a to, ηn'a wɔ zɔ a zibɛɛkɔɔnrɔ kɔ η nɪ kɔɔlɔɔ deem bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ m, kɔ η nɪ b'a da a han. Brɔɔ n bɔr, ηnɪ b'a da η han ηn'a waa ɔ, ηn'a zar kɔɔlɔɔrɔ hɪyɔɔ wɔɔ ɔ, an a han, ηn'a yo k'a nyoo ba.

⁸ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr k'a naa yɪ bɪ, a kukurɛ zɛ Yeezuu taa, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Zuuba, ɪ ba mɔɔ ma laatɔ, bala, mimbɔnyaabɛr m mɔɔ m.»

⁹ Dabɔɔ gɔta y'a nyasɔ kan a muno wɔɔ kɪ, zɔ gɔta kɔ η y'a gɔr bɪ tɔ ma.

¹⁰ Dabɔɔ Zebedee nyɪnɔ Zakkɪ kan Zaan kɪ kɔ η nɪ Sɪmɔɔn zibɛɛkɔɔnrɔ wɔɔ nyasɔ sɔ. Yeezuu n a hɪ Sɪmɔɔn m, a ɔ: «I da bɪ bɔ ɔ y, naa ma keere bɪ, ɪbɪ zɔnɔ gɔr biisi, ɪbɪ y'ɪ bam gɔɔkamazaa keere.»

¹¹ N n a bɔ, ηnɪ bɔr kɔɔlɔɔrɔ wɔɔ m higɔta lɛ ra b'ɔ, ηnɪ hɔ haay bɪ to, ηnɪ zu kɔ ɔ kan kɪ.

Kusimɛ waare

(Matiyee 8.1-4; Markɪ 1.40-45)

¹² Yeezuu k'a yaa lee ku tara deem la bɪ, gɔaa nɪ b'ɔ kusimɛbaa n ta ma jilli. K'a Yeezuu yɪ bɪ, a sɔnta, an a meer zuutɛ tara ɔ, an yaa da m, a ɔ: «Zuuba, k'ɪ lɛ taa ma, ɪ ɪ da ma ɪ mɔɔ waa, k'ɪ dintim gɔ mɔɔ ma.»

¹³ Yeezuu n a wɔ hɔr, an a da ma, a ɔ: «Mɔɔ lɛ taa, ɪ waa.» Lɛɛm bɪ, a kusimɛbaa bɪ nya ma.

¹⁴ Yeezuu n le ka u, a u, a b'a hi g'aa ni y. Bi, a a hi, a u: «Ta i yaa n'i hunka wosocemannibər m, k'i ganwore ka amba wosolesinnisorazaa Moyiisi le ka bi m, i dintim gu i ma minto, k'an nyinta kaseti g'aa haay lee.»

¹⁵ Bi y'a ka Yeezuu to n bo an n'a dam la. Zamaa g'ota n tir a zem ko ra, k'a tor ka a lemim ma, k'a ka ko Yeezuu n a waa a yaabarō minto.

¹⁶ Bi, ko Yeezuu ni, ta a tir a u a deem boleemaro u, an bir yaa dare.

Megarezaa waare

(Matiyee 9.1-8; Marki 2.1-12)

¹⁷ Hindeem u, Yeezuu nyinta an ni ho d'ndam. Farizeenro kan wosocikarinsaamboo ki nyinta b'u. A to η y'a u Galilee kan Zidee ki Zerizalem ki korō u, ηni bur. Zuuba panja nyinta kan Yeezuu ki, an a ka, an ni yaabazanno waam.

¹⁸ G'oo n lee ku megarezaa m wotarahō u, ηn'a kam ma k'a gaso m har u b'u, a wota Yeezuu taa.

¹⁹ Zamaa bi minto bi η n a do ko gaso awoo n nawom ni lonlo y. N ni der ce bi ra, ηni ce bi mim hon ra, ηn'a nyoo, ηn'a zer kan a wotarahō bi ki Yeezuu taa zamaa bi lee.

²⁰ Yeezuu k'a η srakare bi yi bi, a a hi yaabazaa bi m, a u: «G'aa, i i mimbonyaaro sugur yi.»

²¹ Farizeenro kan wosocikarinsaamboo ki y'a m'ηηa larm a heer u, η u: «G'aa bi kara n naa, an ni Woso sonsō wore? Nka y'a da ma an mimbonyaaro sugur ka ko Woso deem bee?»

²² Bi Yeezuu k'a η hōondare bi yi bi, a a hi η ni, a u: «Bo m, awoo n'a hōon dare ncinaa?»

²³ Kara n naanaa? M a hi, m u: I i mimbonyaaro sugur yi bi m ge, i wuti i ta bi ni?»

²⁴ Bi k'awoo n a do a u, G'aaanyi b'i le m k'a mimbonyaaro sugur ka tara burō u bi, an a hi megarezaa bi m, a u: «Moo y'a hi i bu m, wuti, i i wotarahō bi sa i doo.»

²⁵ Bi n wuti leem, η m'nyaa m, an a wotarahō bi sa, an doo, an n'a le bom Woso u.

²⁶ N haay ze kedə, ηn'a le bom Woso u. Daboo n η nyasu, ηn'a hire, η u: «Woo mim daa yi her.»

Levii har hōbire

(Matiyee 9.9-13; Marki 2.13-17)

²⁷ Bi kur bi, a bo an yaworsir yi, a to m Levii, an ni nyuntare a zibēo bunce u. Yeezuu n a hi m, a u: «Zu moo u.»

²⁸ Levii n wuti, an a gu ho haay ma, an zu Yeezuu u.

²⁹ Levii n cibsaa g'ota ba a har u, an hōbire ba Yeezuu minto. Yaworsinno g'ota bur, kan g'oo vantoo ki, ηni b'a ze ko ra, ηn'i ho bum kan η ki.

³⁰ Farizeenro kan a wosocikarinsaamboo ki n bur, ηn'i kukur bam karindanyino woo ma, η u: «Bo minto, awoo n ni ho bum, an ni ho mim kan yaworsinno ki, mimbonyaabonno ki?»

³¹ Yeezuu n a hi η ni, a u: «Laafuzanno bir a kam looter ma y, yaabazanno n n'a kam ma.

³² Moo n bur ko m bi g'oo turgoo bir y, bur moo u mimbonyaabonno minto, ko η n'a m'urbaa lor.»

Ho daa kan ho gusire ki n ko yo y

(Matiyee 9.14-17; Marki 2.18-22)

³³ Gooɔ n a hi Yeezuu m, η σ: «Gallem gɔta Zaan karɔndanyɔno kan farizeenro karɔndanyɔno ki y'a le kɔsim, ɔbu ho wɔɔ n bokare, ηn'i ho bure, ηn'i ho mire?»

³⁴ Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Awɔɔ y'a dam ma, a ka lo daa zim gɔaastɔɔ n a le kɔsi, kɔ lo daa bi zim b'i kan η ki ra?»

³⁵ Domum zem, n ni zem bi lo daa zim bi bo η bire σ. Domum bi do σ bi, η y'a le kɔsim.»

³⁶ A n a ya, an hɔbɔkɔrenoom vanta da η ni, a σ: «Gɔaa ba σ, an ni pɛera daa kur sam, an a sinsar kan huu gusire ki y. Bala, pɛera daa bi b'a gam kɔ σ kan a gusire bi ki y. Pɛera daa bi y'a gusire bi kaansom.

³⁷ Gɔaa b'a dam ma, an dɔven daa to hibɔɔnro gusinno σ y, kɔ bi bɛɛ ni, dɔven bi yi η hinhaanm, an a lo, bi hibɔɔnro wɔɔ nyɔntam bɔm.

³⁸ Bi, a ga a wom, ηni dɔven daa to hibɔɔnro daarɔ σ.

³⁹ Bala, gɔaa k'a ni dɔven gusire mim bi, a le baa dɔven daa ma y. Bala, a hi a nawɔre, a σ, dɔven gusire bi m miɔɔa.»

6

Yeezuu le da sabaa hinni ra (Matiyee 12.1-8; Marki 2.23-28)

¹ Hindeem σ, *sabaa hinni σ, Yeezuu bra hɔsɔrarɔ σ kan a karɔndanyɔno ki. A karɔndanyɔno wɔɔ m hoɔyaa bi yɔnyar, ηn'a tiɔɔɔ, ηn'a sɔre. Bɔ n n le ka kɔ n naa ba sabaa hinni σ?»

² Farizeenro gɔsinno n a hi η ni, η σ: «Bɔ minto, awɔɔ ni naa bare? Bi n n le ka kɔ n naa ba sabaa hinni σ?»

³ Yeezuu n a nyi bo σ, a σ: «No k'a David nyaso kan a muno ki an ho niɔɔ ba bi,

⁴ an gaso Woso σ, an bur kɔ n y'a ka Woso σ bi sa, an a bi kan a muno wɔɔ ki, bi n ni le ka kɔ n a bi kɔ wosocemannibɛnno bɛɛ bala bi, awɔɔ n a karɔnda ba ra?»

⁵ A n n'a hɔre η ni, a σ: «Gɔaanyɔ bi m sabaa hinni bi minzaa.»

Wɔgɔrɔzaa waare (Matiyee 12.9-14; Marki 3.1-6)

⁶ Sabaa hinni vanta σ, Yeezuu gaso sokomace σ, an ni ho dɔdam. Gɔaa ni b'σ, a bɔsi ra wɔ n ga.

⁷ Wosocikarɔnsaambɔɔ kan farizeenro ki nyɔnta, ηn'i dundom Yeezuu zi, k'a dɔga a, a yaabazaa bi waam sabaa hinni σ ge, k'a ku a mim ka ra.

⁸ Bi, Yeezuu η hɔɔndare bi do. A n a hi wɔgɔrɔzaa bi m, a σ: «Wuti i jum naa σ, zamaa bi bire σ.» Gɔaa bi n wuti an jum b'σ.

⁹ Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Mɔɔ kɔ m awɔɔ lar: zaa ta σ sabaa hinni σ, kɔ n ni zi miɔɔ ba ge, kɔ n ni zi bɔnyaa ba? Zaa ta σ kɔ n ni gɔaa meeyaa bɔmbɔ ge, kɔ n n'a zar?»

¹⁰ A n dɔga η ma a jɔr σ, an a hi gɔaa bi m, a σ: «I wɔ hɔr.» Gɔaa bi n a wɔ hɔr, a wɔ bi n a waa.

¹¹ Bi, gɔɔɔ kɔ η σ, k'a mim ka ra ro wɔɔ no ma σ gɔta, ηn'a dɔdam kan kɔ ki, k'a dɔga ho k'a n'a bam Yeezuu m bi ma.

Yeezuu karɔndanyɔno bɔɔre (Matiyee 10.1-4; Marki 3.13-19)

¹² Domum bi do σ bi, Yeezuu ta ci mim σ, k'a yaa yaa da. B'a yaa bi da Woso m gunuu σ b'σ kan domure ki.

¹³ Do k'a mi bi, a a karɔndanyɔno bir, an η bo σ buerehɔya, an to ka η σ, kristazibɔɔzanno.

¹⁴ Simɔɔn k'a to ka Pɔyɛɛr, a danzaa Andɔr, Zakki, Zaan, Filipi, Bartelemii,

- 15 Matiyee, Toma, Alfee nyi Zakkı, Sımɔɔn kɔ n n'a birm *Zelɔtɔ,
 16 Zakkı nyi Zidas, kan Iskarıyɔtɔ Zidas k'a a ba zambozaa bi ki.

Yeezuu gɔɔɔ waa gɔta
 (Matiyee 4.23-25)

17 Yeezuu a to ci mim ɔ kan η ki, an zer, an aa jim buncɛ fapɔda ɔ. B'ɔ bi, a karɔndanyɔnɔ gɔta gɔɔta b'ɔ. Zamaa gɔta nyɔnta b'ɔ sɔ. A to η y'a ɔ Zidee ɔ, Zerizalem ɔ, kan kɔrɔ kɔ η ni higɔta le ra rɔ wɔɔ ki ɔ, Tiir kan Sidɔn ki jir ɔ.

18 Bɔr η y'a ɔ, k'a b'a tɔr ka ma, k'an a waa a yaabarɔ minto. Gɔɔɔ kɔ zinɔrɔ ni kan η ki rɔ wɔɔ, η y'a waam sɔ.

19 Zamaa bi haay y'a kam ma k'a a wɔ da ma. Bala, paŋŋa nyɔnta an ni bɔrɛ a mɛ ɔ, an ni η haay waarɛ.

Mimbirenyɔntazannɔ paan...rɔ
 (Matiyee 5.1-12)

20 Yeezuu n dɔga a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ma kɛɛrɛ, an a hi η ni, a ɔ:
 «Mimbirenyɔntazannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ k'a m ηɔazannɔ,
 Woso cirbɛɛ bi, awɔɔ y'a sɔ ɔ.

21 Mimbirenyɔntazannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ kɔ nɔ n'awɔɔ zɛm naa ma,
 hɔbɔrɛ y'awɔɔ bɔm.

Mimbirenyɔntazannɔ n'awɔɔ m, awɔɔ k'a ni baa dam naa ma,
 awɔɔ yaa wɔm.

22 Mimbirenyɔntazannɔ n'awɔɔ m, kɔ n sɔ awɔɔ m, kɔ n kaanm awɔɔ m,
 kɔ n y'awɔɔ sonsɔ wɔ, ηn'a bɔnyaa hi awɔɔ ma Gɔaanyɔ bi tɔ ma.

23 K'a heernyɔɔ gɔta ba hinni bi do ɔ. Bala, Woso ɪ ganwɔrɛ gɔta bankam
 awɔɔ minto arzana ɔ. N yaabɔɔ wɔɔ, nyɔnta η y'a ɔ, ηn'a ba ncɔnaaɔ
 wosolesinnɔsorazannɔ m biisi.

24 A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ arzakazannɔ.

Bala, awɔɔ a heernyɔɔ yɔ biisi.

25 A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ k'a hɔ bi an a ka her bi,
 nɔ y'awɔɔ zɛm.

A pakra bare awɔɔ m, awɔɔ k'a ni yaa wɔm naa ma bi,
 awɔɔ heer y'a zarm, a baa da.

26 Awɔɔ kɔ gɔaa haay n n'awɔɔ muŋŋabaa hum bi, a pakra bare awɔɔ m. N
 yaabɔɔ wɔɔ, a ba η y'a ɔ ncɔnaaɔ biisi lesinnɔsorazannɔ ηɔaarzannɔ
 wɔɔ m.»

(Matiyee 5.38-48; 7.12a)

27 «B'awɔɔ k'a n'a tɔr kam mɔɔ ma bi, mɔɔ y'a hire awɔɔ m, k'a a junno
 ηɔa, k'a hɔ muŋŋa ba gɔɔɔ kɔ η sɔ awɔɔ m nɔ wɔɔ m.

28 Gɔɔɔ kɔ η ni ler bɔnyaa bɔrɛ awɔɔ m bi, k'a brɔɔ barka da ɔ. K'a yaa
 da gɔɔɔ kɔ η ηɔaar ba ηn'a kare awɔɔ le m nɔ wɔɔ minto.

29 Kɔ gɔaa a wɔ ta ɪ paastɔ deem le, k'ɪ deem bi ka ɔ k'an a tare. Kɔ gɔaa
 ɪ gɔbga yɔ ɪ m, k'ɪ to k'an ɪ huuduama sa.

30 Kɔ gɔaa hɔ ye ɪ han, k'ɪ ka ɔ. Gɔaa k'a ɔbɔ hɔ sa bi, ɪ b'a laaka da han
 y.

31 Hɔ k'awɔɔ le n taa kɔ gɔɔɔ n'a ba awɔɔ m bi, k'a ba η ni maam sɔ.

32 K'awɔɔ ɪ gɔɔɔ kɔ η n'awɔɔ ηɔam nɔ wɔɔ ηɔam bala, a nyɔɔɔɔ ɪ ka?
 Bala mimbɔnyaabɛnno wɔɔ ɪ gɔɔɔ kɔ η ni η ηɔam nɔ wɔɔ ηɔam.

33 K'awɔɔ ɪ hɔ muŋŋa bam gɔɔɔ kɔ η n'a bare awɔɔ n nɔ wɔɔ ni, a nyɔɔɔɔ
 ɪ ka? Mimbɔnyaabɛnno wɔɔ y'a bam maam sɔ.

34 K'awɔɔ zɔm sa gɔɔɔ k'awɔɔ do a ɔ, η y'a kare awɔɔ rɔ wɔɔ ni, a nyɔɔɔɔ
 ɪ ka? Bala, mimbɔnyaabɛnno wɔɔ ɪ zɔm sam kɔ m, k'a b'a si a le ma.

³⁵ Bɪ, k'a a jɪnnɔ ɲɔa, k'a zi mɪɲɲa ba ɲ nɪ, k'a zɪm sa ɲ nɪ, b'a b'a hɔɔn da a sire ma y. Maam bɪ, awɔɔ ganwɔrɛ yɪm gɔta, awɔɔ nyɪntam Woso k'a lɛ da haay nyɪnɔ. Bala, Woso mɪɲɲa ɪ kan gɔɔɔ kɔ ɲ n barka dare dɔ rɔ wɔɔ kɪ, a mɪɲɲa ɪ kan gɔɔɔ bɔnyaaɔ wɔɔ kɪ sɔ.

³⁶ K'a cicirzɛrɛ zi ba, amba awɔɔ Zɪ m cicirzɛrɛzaa bɪ m.

Bur kan kusə kɪ
(*Matiyee 7.1-5*)

³⁷ A b'a muno dɔdɔ ka y. Maam bɪ, Woso b'awɔɔ dɔdɔ kare y. A b'a muno dɔdɔ yar y. Maam bɪ, Woso b'awɔɔ dɔdɔ yar lɛ y. K'a sugur ka a muno ɔ, maam bɪ, Woso sugur kare awɔɔ ɔ.

³⁸ K'a hɔ ka a muno ɔ. Maam bɪ, Woso y'a kare awɔɔ ɔ sɔ. N hɔgammɔr mɪɲɲa sam, n nɪ hɔ zar m awɔɔ mɔr ɔ, an a han, n n'a yɪga-yɪga zɛ, an bɪr a lom. Bala, hɔgammɔr k'awɔɔ n ta m gɔɔɔ minto bɪ, bɪ n nɪ nyɪntam hɔgammɔr awɔɔ minto sɔ.»

³⁹ Yeezuu n a ya, an hɔbɔkɔrɛnoom da ɲ nɪ, a ɔ: «Bɔɔ y'a dam ma an bɔɔ gaa ra? N̄ hɪya haay b'a zarm yaa deem ɔ ra?

⁴⁰ Karɪndanyɪ n lɛ da a karɪnsaamba ra y, bɪ karɪndanyɪ haay, k'a bankare yɪ mɪɲɲa, a nyɪntam am a karɪnsaamba hɔ bɪ m.

⁴¹ Bɔ nɪ, ɪ nɪ bur k'a n'ɪ mim mɪnyaa ɔ bɪ yɪrɛ, an bɔkare kusə k'a n'ɪbɪ mɪm ɔ bɪ, ɪbɪ bɪr a yɪrɛ?

⁴² ɪbɪ y'a bam lɔ ɪ hɪ ɪ danyɪ m, ɪ ɔ: Jɪm kɔ m bur bɔ ɪ mɪm ɔ, ɪbɪ n bɔkare, ɪbɪ bɪr kusə k'a n'ɪbɪ mɪm ɔ bɪ yɪrɛ? Zambɔzaa, kusə bɪ bɔ ɪ mɪm ɔ cɪna, kɛrɛ bɪ, ɪbɪ mɪm lɛɛ yɪm, k'ɪ bur bɪ bɔ ɪ mim bɪ mɪm ɔ.»

Gɔ kan a nyɪ kɪ
(*Matiyee 7.16-20; 12.33-35*)

⁴³ «Gɔ mɪɲɲa ba ɔ, an nɪ nyɪ bɔnyaa dare y, gɔ bɔnyaa ba ɔ, an nɪ nyɪ mɪɲɲa dam sɔ y.

⁴⁴ N gɔ biyɛ dɔ kan a nyɪ kɪ. N bɪr sɔɔn nyɪ nɔm laa gɔ ra y. N bɪr tɔgɔ nyɪ nɔm laazankɔrɛ ra y.

⁴⁵ Gɔaa mɪɲɲa k'a n'a mɪɲɲabaa m bɪ, bɔ an nawɔm mim mɪɲɲa m a heer ɔ sɔ. Gɔaa bɔnyaa k'a n'a bɔnyaabaa m bɪ, bɔ an nawɔm mim bɔnyaa m a heer ɔ. Bala, hɔ k'a ɪbɪ heer han bɪ, b'ɪ lɛ n'a hɪm.»

(*Matiyee 7.24-27*)

⁴⁶ «Bɔ minto m, awɔɔ nɪ mɔɔ birm Zuuba, Zuuba, b'awɔɔ bɪr hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪm bɪ bare?

⁴⁷ Gɔaa k'a nɪ zem mɔɔ zi, an n'a tɔr kam mɔɔ meerbaa ma, an nɪ zi bam nɪ bɪ, kɔ m a bɔkɔrɛ hɪnka a m.

⁴⁸ Bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a nɪ cɛ dɔm, an yaa hɔn zukudɔ, an a jɪr bɪ cɪnta ci burɔ ɔ bɪ kɪ. La gɔta bɔr, hi n yar kan hɪnher kɪ an a mom cɛ b'ɔ, b'a n a da ma, an a wurgɔ y, bala a dɔrɛ yɪ mɪɲɲa.

⁴⁹ Gɔaa k'a n'a mam, b'a bɪr zi bam nɪ, bɔ a kɔ ɔ kan gɔaa k'a cɛ dɔ tara ɔ, b'a na jɪr cɪnta y. La gɔta bɔr, hi n yar kan hɪnher kɪ an a mom cɛ b'ɔ, an wurgɔ lɛɛm. Bɪ cɛ bɪ wurgɔrɛ kur, a hɔst n gɔɔta y.»

7

Yeezuu kan Kapernawum sɔrdaa zɔrɔ cir kɪ
(*Matiyee 8.5-13*)

¹ Yeezuu k'a meer bɪ ba kan gɔɔɔ wɔɔ kɪ an a nya bɪ, a wuti an ta Kapernawum ɔ.

² Sɔrdaa zɔrɔ cir deem n ta lɔ m, an a ɲɔa maam-maam, an yaaba zɛ, an a zɔ zɛ ma.

³ K'a Yeezuu mim ma bi, a zu fero *gusogusinno nyoo zi, ku η n'aa a ye han, k'an b'a lo bi waa.

⁴ Ku η yaa lee ku Yeezuu zi bi, η y'a ye han, ηni so ra, ηn'a hure, η o: «Guaa naa do a ga m k'ibu n i da han,

⁵ bala, a woo do bi ηoa, a sokomace do an a ka woo o.»

⁶ Yeezuu n ta kan η ki. Ku η y'a zo har bi ma bi, sordaa zoro cir b'a gaaasiboo nyoo, ηn'a hum, η o: «Zuuba, ibu i muna da kore ma, bala, moo n m ga m, k'ibu n gaso moo har o y.

⁷ Moo m hoon da moo o, moo poore ku m bur ibu zi, bi k'ibu meer ba deem bala, moo lo bi y'a waam.

⁸ Leezanno y'a so moo muna o, moo ni m so sordaro o. Ku moo hi deem m, an ta, a tam. Ku moo hi a vanta m, an bur, a zem. Ku moo hi ziboenyi m, an naa ba, a y'a bam.»

⁹ Yeezuu k'a naa ma bi, a ze kedoe sordaa zoro cir bi to ma, an a bo an diga zamaa k'a zu a je o bi ma, a o: «Moo y'a hure awoo m, baa Israyel no o, moo n sirakare yi ncinaa o y.»

¹⁰ Gusoo ku η yi η nyoo ro woo ku η doo sordaa zoro cir bi har o bi, η yaa diga a lo b'a waa.

Nayin nyukumbueere mimbore

¹¹ Bi kur bi, Yeezuu ta tara deem ku n n'a birm Nayin bi no o. A karindanyoo woo n zu ku o kan ki kan zamaa guta ki.

¹² K'a n'a zom tara bi le ma bi, n gar busu, n ni tam ni yaa ra. Zoro nyi m, b'a m nyiyar a deem a da han. Tara bi gusoo guta lo bi da zaa o.

¹³ Zuuba k'a lo bi yi bi, lo bi cicir gaso o, an a hi m, a o: «I b'i ya i nyi ka y.»

¹⁴ A n a zo, an a wo da goranηa bi ma. Gusoo ku η y'a busu ro woo n jum. Yeezuu n a hi, a o: «Nyukumbueere, moo le ka, wuti.»

¹⁵ Gar bi n wuti an nyinta, an ni meer bam. Yeezuu n nyi bi gaa, an a ka a da o.

¹⁶ Daboo guta η haay nyaso, ηn'a le bom Woso o, η o: «Wosolesinnisorazaa guta a hinka woo bire o. Bi Woso bi diga a do ma.»

¹⁷ Ho ku Yeezuu a ba bi ta Zidee haay o kan a gorgaro ki o.

Zaan-Batiisi a karindanyoo nyoo Yeezuu zi (Matiye 11.2-19)

¹⁸ Zaan-Batiisi karindanyoo yaa ho haay k'a ba bi hi m. Zaan ni η gaa huya bir,

¹⁹ an η nyoo Zuuba zi ku η n'aa a lar: «Ibu n ni dore i zere ma bi gee, gaa vanta ni?»

²⁰ Ku η yaa lee ku Yeezuu zi bi, η y'a hi, η o: «Zaan-Batiisi i woo nyoo ibu ma, k'o bi laaka da ibu han: ibu n gaa k'a a ga m an bur bi gee, gaa vanta ni?»

²¹ Domum bi do o bi, Yeezuu yaabazanno waa guta, an gusoo waa a yaabaro do haay no o, kan zinerozanno ki, a booro mim gu so.

²² A n bokare, an a hi gusoo ku Zaan-Batiisi η nyoo ro woo m, a o: «K'a ta, a yaa ho k'awoo yi, a ma so bi hi Zaan m: booro mim i lee yim, logoro i tam, kusimoo laafi yi, tikkiro tor a gu, gaeno a mim bo o, lemim nyinta i hum cicirzanno m.

²³ Mimbirenyintazaa m gaa k'a n a sirakare to moo minto bi m.»

Yeezuu hoon dare Zaan-Batiisi minto

²⁴ Góó kú Zaan-Batiisi η nyóó ró wóó kú η y'a hór bí, Yeezúu a hí zamaa bí m, a ú: «Nka awóó ta a yaa díga a poohóón ú? Hínher awóó yí an ní niigégo yéññem gé?

²⁵ Bó awóó ta a yaa díga a paan...? Góaa m, an huu wísi da a ra gé? Góó kú η huu wísi ró da a ra, ηn'í mísírbaa bam múnja bí, cinno har bróó n ta ú.

²⁶ Nka awóó ta a yaa díga a? Wosolesinnisorazaa m gé? Ín... móó y'a hí awóó m, a lé da wosolesinnisorazaa ra.

²⁷ Bala, Zaan bí mim n y'a górsira ba Wosoci nó ú bí, n ú: «Ba móó ní m zibéézaa nyóóre íbí léé, k'a n'íbí zaaró búmbanka na.»

²⁸ Móó y'a híre awóó m, lannó nyúno bíre ú, góaa ba ú an lé da Zaan-Batiisi ra y. Bí góaa k'an poore Woso cirbáé nó ú bí, a lé da m.»

²⁹ Zamaa bí haay kan yawórsinno wóó kí a tór ka Zaan ma, ηn'a dó, η ú Woso tírga, ηn'a ka an batem ka a ú.

³⁰ Bí farizeenró kan wosocikarúnsaambóó wóó kí kaanm hó kú Woso lé n taa η minto bí m, kaanm kú η y'a ú Zaan batem bí m bí tó ma.

³¹ Yeezúu n a hí η ní, a ú: «Kú m her góóó nóón makra ba kan bó kí? Bó η y'a ú kú ú kan bó kí?

³² Bó η y'a ú kú ú kan nyúno kú η yaa nyúnta daasi ú, ηn'a tó ηn'í kú bimbirm nó wóó kí, η ú: Wóó hir hé awóó m, b'awóó n sar ba y! Wóó ze laa lo b'awóó n nyi ka y?

³³ Bala, Zaan-Batiisi bór, a bír bur bíre y, a bír díven mire y, awóó n'a híre, a ú: Zíné ní kan kí.

³⁴ Bí Góanyi bí bór, an ní hó búm, an ní hó mim, awóó ú: Naa do naa, nózaa m bí dívenmir m só, yawórsinno kan mimbónyaabénno kí hanný m.

³⁵ Góó kú η ní yem Woso Mindóre bí ma ró wóó a dó η ú, Woso Mindóre bí tírga.»

Yeezúu kan ló mimbónyaabér kí

³⁶ Farizen deem Yeezúu bír k'an bí hó bí kan a kí. Yeezúu n gasú a har ú, ηn'a síññída sa, ηní hó bíre.

³⁷ Ló n ní tara nó ú b'ú, mimbónyaabér m. A n a ma η ú, Yeezúu í hó búm farizen har ú b'ú. A n bór gedre m, n n'a ba albatír jaa m, tidéer n a han,

³⁸ an bí sónta a kur a gannó ma, an ní nyi karé. A múm hí n bó, an n'a lom Yeezúu gannó ra. A n a minké gaa, an a nónnó ma, an a wó barka η la, an tidéer bí sa, an a lo η la.

³⁹ Farizen k'a Yeezúu bír bí k'a naa yí bí, a y'a híre a múnja m, a ú: «Kú wosolesinnisorazaa m góaa naa do ní, a ló k'a n'a wó nóre awóó ma naa dóm, kú nka m só: mimbónyaabér naa.»

⁴⁰ Yeezúu n a hí m, a ú: «Símóón, móó í mim m kú m a hí íbí m.» A n a nyí bó ú, a ú: «Meer ba, karúnsaamba.»

⁴¹ «Góaa í nyúnta ú, góaa híya n n'a zím m. Deem ní dómum zóorsoor zibéé busoo m, deem bí n ta dómum busoor zibéé busoo m.

⁴² Kú η ba busoo m k'a zím bí kam bí, busoo bí zaa b'a hí η ní, a ú: ηn'a tó. Nka ní busoozaa bí ñóare an lé da?»

⁴³ Símóón n a hí, a ú: «Móó y'a hí m, móó ú, góaa k'a zím lé da a mim la bí m.» Yeezúu n a hí, a ú: «Í síra hí.»

⁴⁴ Yeezúu n a bó an díga ló bí ma, an a hí Símóón m, a ú: «Íbí ló naa do yí ra? Móó gasú íbí har ú, íbí n hí lo móó gannó ra y, bí, a nyi ka, a múm hí n a lo móó gannó ra, an a góngó ma a minké m.

⁴⁵ Ibı n mɔɔ nyaasi ka kan daure ki y. Bi lo bi mɔɔ nyaasi ka an a wo barka mɔɔ ganno ra, b'a bir a tore y.

⁴⁶ Ibı n nyɔɔ nɔ mɔɔ mim ma y, bi, a tidəer nɔ mɔɔ ganno ma.

⁴⁷ Bi y'a ka mɔɔ n'a hire ibı m, mɔɔ ɔ: a a mimbonyaarɔ k'a η ba gɔta rɔ wɔɔ sugur yi, bi tɔ ma m, an ηware gɔta zi naa ba. Gɔaa k'a mimbonyaa m poore n ni sugur ka ɔ bi, a i ηware m poore sɔ.»

⁴⁸ Yeezuu n a hi lo bi m, a ɔ: «I i mimbonyaarɔ sugur yi.»

⁴⁹ Gɔɔɔ kɔ η nyinta ηn'i hɔbire bim kan ki rɔ wɔɔ y'a hire a heer ɔ, η ɔ: «Nka m gɔaa naa do ni? A n ye an ni mimbonyaarɔ sugur kare?»

⁵⁰ Yeezuu n a hi lo bi m, a ɔ: «I sirakare i bɔmbɔ. Ta kan laafti ki.»

8

Lanno kɔ η zu kɔ ɔ kan Yeezuu ki

¹ Bi kur bi, Yeezuu zaa sa an bɔ kɔrɔ gɔtɔɔ kan kɔrɔ poorero ki nɔ ɔ, an ni Woso cirbəe bi lemim nyinta pa dare. Karındanyɔnɔ buerehuɔyɔɔ wɔɔ nyinta kan ki,

² kan lanno gɔsɔnnɔ k'a η waa zinəro kan yaabarɔ ki minto rɔ wɔɔ ki: Magdalaa Maarii kɔ zinəro bɔ a mɛ ɔ saanhɔna,

³ Hirɔɔdi har digamazaa Kuzaa lo Zanni ki, Sɔzanni kan lanno gɔsɔnnɔ ki gɔta, kɔ η y'a da η han a hɔnyɔrɔ m nɔ wɔɔ ki.

Hɔduure hɔbɔkɔrenoom (Matiyee 13.1-9; Marki 4.1-9)

⁴ Zamaa a to kɔrɔ haay ɔ, ηni bɔr Yeezuu zi. Kɔ η y'a ze kɔ ra bi, Yeezuu hɔbɔkɔrenoom naa do da.

⁵ «Gɔaa i bɔ k'a hɔ duu. K'a n'a duum bi, a hɔsiga an nawom. A yaa gɔsɔnnɔ n a lo zaa bire ɔ. N n tontɔ ra, brama bennɔ n a bi.

⁶ Gɔsɔnnɔ n a lo jaarɔ ra. N haan, ηni gɔnga kɔ taa butur ba ɔ bi minto.

⁷ Gɔsɔnnɔ n a zar laa ɔ. N bɔ, laa bi n a ta η mee, ηni gɔnga.

⁸ Gɔsɔnnɔ n a lo lɛɛ miηηa ɔ. N bɔ, ηni nyi da zɔrɔ-zɔrɔ.» Yeezuu n a ya, an a hi, an so ra kan panηa ki, a ɔ: «Gɔaa k'a tɔr n ta ɔ, k'an a ma!»

Hɔbɔkɔrenoom naa do ji m bɔ ni? (Matiyee 13.10-17; Marki 4.10-12)

⁹ Yeezuu karındanyɔnɔ wɔɔ n a lar hɔbɔkɔrenoom naa do ji ma.

¹⁰ A n a hi, a ɔ: «Woso zaa ka awɔɔ n hɔ k'a nyaakom da Woso cirbəe nɔ ɔ bi dɔ, bi, bɔɔ i gɔɔta rɔ wɔɔ, hɔbɔkɔrenoom n n'a dare η ni, kɔ <ηni dɔga, bi η b'a yi y, kɔ η n'a tɔr ka, bi η b'a ma y.> »

Hɔduure bi hɔbɔkɔrenoom bi ji dɔndare (Matiyee 13.18-23; Marki 4.13-20)

¹¹ «Ba hɔbɔkɔrenoom bi ji n na. Hɔduure bi, Woso lemim m.

¹² Bɔɔ ni zaa bire ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, ηn'a mam, Sɔtaana k'a lee ku bi, an ni hɔ k'a ni η heer ɔ bi yɔre η ni, kɔ η b'a da ma, ηn'a si, ηni bɔmbɔre yi ni y.

¹³ Bɔɔ ni jaarɔ burə ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, kɔ η Woso lemim bi ma, a si η nawom kan heernyɔɔ ki, bi η məsi ba ɔ y. A si η nawom, bi k'a yi poore, makra dɔmum ɔ, ηni wɔ saa.

¹⁴ Bɔɔ y'a zar laa ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, ηn'a mam, bi kan hɔɔndarero wɔɔ ki, durnya arzakarɔ wɔɔ ki, durnya heernyɔɔrɔ wɔɔ ki, gɔɔta η nawom je ɔ, η b'a dam ma, ηni nyi da miηηa y.

¹⁵ Bɔɔ y'a lo lɛɛ mɪŋŋa ɔ rɔ wɔɔ, gɔɔɔ m, ŋn'a tɔr kam lemim bɪ ma, ŋn'a sim mɪŋŋa kan heer tɪrgabaa kɪ. N̄ bɪr a tɔ bɔrɛ a nɔ ɔ y, ŋ bɪr a tom ɔ y, ŋnɪ bɔkare ŋn'ɪ nyɪ dam.»

Lɛɛgure gɔaa haay minto
(Marki 4.21-25)

¹⁶ «Gɔaa bɪ sɛ dam fitire ɔ, an mɔr sa an a ku ma, gɛɛ an a sa, an a nyɔɔ gargɔ ta y. A cɪnta n nawɔrɛ a bɪncɛ ɔ, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ gasɔm nɔ wɔɔ n bɪr lɛɛ gure bɪ yɪm.

¹⁷ Bala, mim haay kɔ gɔɔɔ b'a dam ma ŋn'a dɔ naa ma bɪ, ŋ zem b'a dɔ. Mim ba ɔ n n a nyaakom da a dɔ n mɪ y.

¹⁸ K'a dundo a zi kan a tɔr k'awɔɔ n'a kam ma lɔnɔ bɪ kɪ. Bala, gɔaa k'a nɪ hɔ m bɪ, n y'a dam la. Bɔ ɪ bɪ hɔsɪ n bɪ, a hɔɔn k'a a da a ɔ, a ta m poore bɪ, n y'a yɔm nɪ.»

Yeezuu da kan a danyɪnɔ kɪ
(Matiyee 12.46-50; Marki 3.31-35)

¹⁹ Yeezuu da kan a danyɪnɔ kɪ bɔr zi, bɪ ŋ b'a dam ma ŋn'a zɔ ma y, zamaa minto.

²⁰ N n'a hɪ m, ŋ ɔ: «Ibɪ da kan ɪ danyɪnɔ kɪ ɪ garga ra, ŋ lɛ n taa ɪbɪ ma.»

²¹ A n a nyɪ bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ da kan mɔɔ danyɪnɔ kɪ m gɔɔɔ kɔ ŋ n'a tɔr kam Woso lemim ma, ŋn'a zi bam nɔ wɔɔ m.»

Yeezuu hɪnhɛr da jɪm ɔ
(Matiyee 8.23-27; Marki 4.35-41)

²² Hindeem ɔ, Yeezuu da kɔɔlɔɔ ɔ kan a karɪndanyɪnɔ kɪ. A n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Ɔ ta higɔta bɪ gɛm deem bɪ ra», ŋnɪ cem.

²³ Kɔ ŋ y'a hɔr, ŋn'ɪ tam bɪ, Yeezuu hinceem ba. Hɪnhɛr gɔta n yar higɔta bɪ ra. Hi n'a tɔm kɔɔlɔɔ b'ɔ, an n'a ŋɔam k'a nyoo zɛ.

²⁴ N̄ n'a zɔ, ŋn'a gu, ŋ ɔ: «Karɪnsaamba, karɪnsaamba, ɔ ɪ gingam!» A n wuti, an hɔɛn si hɪnhɛr bɪ ma kan hikurero wɔɔ kɪ, ŋn'a da zenyy..., lɛɛ n zɛ sɪɪ...

²⁵ A n bɔkare, an a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Awɔɔ sɪrakare b'ɪ ka?» Dabɔɔ nɪ ŋ nyasɔ, ŋ n zɛ kɛdɛ, ŋn'a hɪm kɔ m, ŋ ɔ: «Nka m gɔaa naa do nɪ? A n nɪ lɛ kam hɪnhɛr ɔ kan hi kɪ, ŋn'a lɛ sire!»

Hɔɔzaa waare kifɪrɔ kɔ ɔ
(Matiyee 8.28-34; Marki 5.1-20)

²⁶ N̄ yaa lee ku Gergezaa zannɔ kɔ ɔ. Kɔ bɪ, a nya a ɔ Galilee kɔ bɪ rɛ.

²⁷ Yeezuu k'a zer tara ɔ bɪ, tara bɪ gɔaa deem a zɛ ɔ, zinɛro nɪ kan kɪ. A dɔmɪm laato, a n a ya, an nɪ huu dare a ra y, b'a n a ya, an nɪ wɔtam har ɔ y. Wɔta a nawɔm gɛɛnoyaarɔ nɔ ɔ.

²⁸⁻²⁹ Galleem gɔta zinɛ bɪ tɪr gasɔ gɔaa b'ɔ an maasɪrɛ ba. N n a wɔrɔ sur banɲarɔ m, n n pɔyaarɔ da a gam ɔ k'a dɔ ma. Bɪ, a tɪr ŋ yɪnyar, zinɛ bɪ n a gaa, an ta m zanɲa ɔ. Yeezuu n lɛ ka zinɛ b'ɔ k'an bɔ gɔaa bɪ mɛ ɔ. K'a Yeezuu yɪ bɪ, a zee da, an sɔnta a taa, an n'a hɪm kan panɲa kɪ, a ɔ: «Bɔ ɪbɪ ɔ k'ɪ ba mɔɔ nɪ, Yeezuu, Woso k'a lɛ da haay Nyɪ? Mɔɔ y'a yɛrɛ ɪbɪ han, ɪ bɪ fir ka mɔɔ ma y.»

³⁰ Yeezuu n a lar, a ɔ: «Ibɪ tɔ m bɔ?» A ɔ: «Leziyɔn» A jɪ k'a hɪ, a ɔ: Gɔta maam-maam, bala, zinɛro gɔta ɪ gasɔ gɔaa bɪ mɛ ɔ.

³¹ Zinɛro wɔɔ n a yɛ Yeezuu han k'a bɪ lɛ ka a ɔ, k'a gasɔ yaa gɔta ɔ firyɪrɛ nɔ ɔ y.

³² Kurkuuro ɪ nyɪnta b'ɔ gɔta, ɲn'ɪ hɔ bɪm ci bɪ ra. Zinɔro wɔɔ n a ye Yeezuu han, k'an zaa ka a ɔ, k'a gasɔ kurkuuro wɔɔ ɔ. A n zaa ka ɲ ɔ.

³³ Zinɔro wɔɔ n bɔ gɔaa bɪ mɛ ɔ, ɲnɪ gasɔ kurkuuro wɔɔ ɔ. Kurkuuro wɔɔ n bra si ci bɪ mim ɔ, ɲnɪ zer, ɲn'a zar higɔta b'ɔ, ɲnɪ gɪnga.

³⁴ Kurkuuro dɔmazannɔ wɔɔ kɔ ɲ hɔ k'a ba bɪ yɪ bɪ, ɲ bra si, ɲn'aa hɪ tara nɔ ɔ, kan bɔlɛɛmarɔ wɔɔ kɪ ɔ.

³⁵ Gɔɔɔ wɔɔ n bɔr k'a bɪ dɪga hɔ k'a ba bɪ ma. ɲ lee ku Yeezuu zi, ɲnɪ gɔaa kɔ zinɔro bɔ a mɛ ɔ bɪ yɪ, an nɪ nyɪntam Yeezuu jɪr ɔ, an huu da a ra, an a ba gɔaa mɪɲɲa, gɔɔɔ wɔɔ da n bɔ ɔ.

³⁶ Bɔɔ ɪ hɔ k'a ba bɪ yɪ rɔ wɔɔ zinɔro zaa bɪ waare jɪ dɪnda gɔɔɔ kɔ ɲ bɔr lɔ wɔɔ m.

³⁷ Kɛere bɪ, Gergezaa zannɔ wɔɔ n a ye Yeezuu han k'an a hɔr a tara ra. Bala, nyibəə gɔta gasɔ ɲ ɔ. Yeezuu n a bɔ, an da kɔɔlɔɔ b'ɔ, an a wusigə.

³⁸ Gɔaa kɔ zinɔro bɔ a mɛ ɔ b'a ye Yeezuu han k'a zu kɔ ɔ kan kɪ. Yeezuu n a da zaa ra, a ɔ:

³⁹ «Doo ɪ har ɔ, k'ɪ yaa hɔ kɔ Woso a ba ɪbɪ minto bɪ hɪ.» Gɔaa bɪ n a hɔr, an aa hɔ kɔ Yeezuu a ba a m bɪ hɪ tara bɪ nɔ ɔ jilli.

Zayirus nyɪmbɔɛɛɛ mɪmbɔɔɛ
(Matiyee 9.18-26; Markɪ 5.21-43)

⁴⁰ Yeezuu k'a a bɔ, an bɪ lee ku bɪ, zamaa bɪ b'a zɛ ɔ, ɲn'a si. Bala, ɲ nyɪnta, ɲn'ɪ dɔm ma.

⁴¹ Gɔaa n bɔr b'ɔ, a tɔ m Zayirus, sokomace cir m. A n bɪ sonta Yeezuu taa, an a ye han, k'an bɔr a har ɔ,

⁴² bala, a nyɪmbɔɛɛɛ n ta ɔ deem bala, a dɔɔraa a zɔ buerehɪya ma, an n'a bam k'a ga. Kɔ Yeezuu nɪ tam bɪ, zamaa b'a so ɔ.

⁴³ Lɔ ɪ nyɪnta b'ɔ, ma n'a dam zi dɔɔraa buerehɪya. [A n a hɔnyɪ zar lɔɔɔɔɔ zi,] bɪ, gɔaa ba ɔ an a da ma, an a waa y.

⁴⁴ A n a zɔ Yeezuu ma a kur, an a wɔ da a huu lɛ ma. Lɛɛm bɪ, a ma b'a da jɪm ɔ.

⁴⁵ Yeezuu n laaka da, a ɔ: «Nka y'a wɔ da mɔɔ ma?» ɲ haay n bɪsɪ ka. Pɪyɛɛr n a hɪ, a ɔ: «Karɪnsaamba, gɔɔɔ kɔ ɲ y'a so ɪbɪ ɔ, ɲn'ɪbɪ nyɔnnɔɔtam nɔ wɔɔ m.»

⁴⁶ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «Gɔaa a wɔ da mɔɔ ma, bala paɲɲa bɔ mɔɔ mɛ ɔ, mɔɔ n a dɔ.»

⁴⁷ Lɔ bɪ k'a a dɔ a ɔ, ɲ sɔr a ra bɪ, a bɔr kan mɛhɪnkə kɪ, an bɪ kukurə zɛ Yeezuu taa. Hɔ niɲɲə k'a ka, an a wɔ da ma, an a waa lɛɛm bɪ, an a jɪ sa, an a dɪnda m zamaa bɪ haay taa.

⁴⁸ Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «M nyɪmbɔɛɛɛ ɪ sɪrakare ɪ bɔmbɔ. Ta kan laafɪ kɪ.»

⁴⁹ Kɔ Yeezuu gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, gɔaa a to sokomace cir bɪ har ɔ, an b'a hɪ, a ɔ: «ɪ nyɪmbɔɛɛɛ bɪ ga. ɪ b'ɪ ya, ɪ karɪnsaamba da kɔre ma y.»

⁵⁰ Bɪ Yeezuu k'a naa ma bɪ, an a hɪ Zayirus m, a ɔ: «ɪ da bɪ bɔ ɔ y. Sɪra ka bala, a y'a waam.»

⁵¹ Kɔ Yeezuu lee ku har ɔ b'ɔ bɪ, a n zaa ka gɔsɪ ɔ k'an gasɔ y. Pɪyɛɛr a gaa bala, kan Zaan kɪ, Zakkɪ kɪ, kan nyɪ bɪ zɪ kɪ, a da kɪ.

⁵² Zamaa bɪ haay nɪ baa dam, ɲnɪ heerzar nɔ ɔ nyɪ bɪ minto. Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «A bɪ baa da y. A n ga y, hinceem an n'a bam.»

⁵³ ɲ nɪ yaa wɔm Yeezuu ma, bala, ɲ sɪra ka, a ga.

⁵⁴ Yeezuu n nyɪ bɪ sa a wɔ ma, an a bir, a ɔ: «M nyɪnnɪ, wuti!»

⁵⁵ A n a mɪm bɔ ɔ, an wuti lɛɛm. Yeezuu n zaa ka, a ɔ, ɲnɪ hɔbɪre ka ɔ.

⁵⁶ A zɪrɔ wɔɔ n zɛ kədə, bɪ Yeezuu lɛ ka, a ɔ, ɲ bɪ hɔ k'a ba naa hɪ gɔsɪ nɪ y.

9

Karindanyūno buerehūyōō nyōōre
(*Matiyee 10.5-15; Marki 6.7-13*)

¹ Yeezūu buerehūyōō wōō so kō ma, a paṅṅa kan lē ki ka ḡ ṡ, kō ḡ nī la zinēro ra, kō ḡ nī yaabazannō waa.

² A n ḡ nyōō, kō ḡ n'aa Woso cirbēē bi pa da, kō ḡ nī yaabazannō waa.

³ A n a hī ḡ nī, a ṡ: «A bi hōsi sa a wō ṡ k'a zaa bi sa nī y. A bi bara sa, gēē hera, gēē bur, gēē busoo y. A b'a ka gōaa deem m huuro gōr hūya y.

⁴ Har niṅṅē kō ḡ n'awōō siṅ ṡ bi, k'a gōōta b'ṡ, an ta, an awōō hōrle dōmim ku.

⁵ Kō ḡ n awōō si kō bi do nō ṡ y, k'a bōr an n'a hōrm, k'a kō bi taanyisi bi gōngōm a gannō ma, kō ḡ n'a dō, ḡ ṡ, a kōrō ma.»

⁶ ḡ n'a hōr ḡnī ta kōrō haay ṡ, ḡn'ī lemim nyūnta bi pa dam, ḡn'ī yaabazannō waam būnce haay ṡ.

Cir Hūrōōdī y'a miṅṅa larm, nka m Yeezūu nī?
(*Matiyee 14.1-12; Marki 6.14-29*)

⁷ Cir Hūrōōdī hō haay kō Yeezūu a ba naa ma. A n a dō k'a hōon an n'a dam lō y. Bala, nawōnnō ṡ Zaan y'a mīm bō ṡ gēēno bire ṡ.

⁸ Gōsūnnō ṡ *Elii y'a hūnka. Gōsūnnō ṡ wosolesinnūsorazannō kō ḡ nyūnta ṡ biisi rō wōō deem y'a mīm bō ṡ.

⁹ Hūrōōdī ṡ: «Mōō ka ḡnī Zaan mim gō ma. Bi, nka ḡn'a mim dūdam mōō n'a mam naa?» A n n'a kam ma k'a yī.

Yeezūu ī zamaa tōrm
(*Matiyee 14.13-21; Marki 6.30-44; Zaan 6.1-14*)

¹⁰ Zibēēzannō wōō kō ḡ y'a wusigē bi, ḡ yaa hō haay kō ḡ yaa ba bi hī Yeezūu m. A n ḡ gaa, an bō ḡ nī toore ma, tara kō n n'a birm Betsayīdaa bi zeezi.

¹¹ Gōōō wōō kō ḡ y'a dō bi, ḡ zu ḡ jē ṡ. Yeezūu nī ḡ si, an nī Woso cirbēē bi mim dūndare ḡ nī, an nī gōōō kō ḡ lē n taa laafū ma rō wōō waare.

¹² Gum k'a bōr an nī dam bi, buerehūyōō wōō a zō ma, ḡn'a hī m, ḡ ṡ: «Gōōō wōō da zaa ra, kō ḡ nī ta kōrō wōō ṡ kan bōlēmarō kō ḡ nī junjēem nō wōō ki nō ṡ, kō ḡ n'aa a ka wōtājūrō ma kan hōbīre ki ma ḡn'a bi. Bala, būnce kō wōō n ta ṡ naa, laatō hadrō ma.»

¹³ Bi, Yeezūu a hī ḡ nī, a ṡ: «K'a hōbīre ka ḡ ṡ ḡn'a bi a zim.» ḡ n'a nyī bō ṡ, ḡ ṡ: «Bur soor taan... ī gōōta wōō ṡ kan zōnō ki hūya, kō bi bēē y, k'ṡ ta ṡ aa hōbīre si, ṡ b'a ka zamaa b'ṡ.»

¹⁴ Gōōō yaarō kō ḡ nyūnta b'ṡ rō wōō tisi soor ku. Yeezūu n a hī a karindanyūno wōō m, a ṡ: «K'a ka kō gōōō wōō n nyūnta busoor-busoor.»

¹⁵ ḡ n'a ba maam, ḡnī ḡ nyūnta haay.

¹⁶ Yeezūu n bur soor bi sa kan zō hūya bi ki, an a mīm busu brama, an ḡ barka da ṡ, an a zūnzē ra, an a ka a karindanyūno wōō ṡ kō ḡ n'a ka zamaa b'ṡ.

¹⁷ ḡ n'a bi, an ḡ ka haay. A kuurero kō ḡ gōōta bi, ḡn'a gōr kasī lē ma buerehūya.

Pīyēer ī Yeezūu kasētī kam
(*Matiyee 16.13-28; Marki 8.27-9.1*)

¹⁸ Hindeem ṡ, Yeezūu bō toore ma, an nī yaa dam, a karindanyūno wōō nī kan ki. A n ḡ lar, a ṡ: «Zamaa bi y'a hūre a ṡ, nka m mōō nī?»

¹⁹ ḡ n a nyī bō ṡ, ḡ ṡ: «Gōsūnnō ṡ, Zaan-Batiisi m. Nawōnnō ṡ, Elii m. Gōsūnnō ṡ, biisizannō wosolesinnūsorazaa deem y'a mīm bō ṡ.»

²⁰ Yeezuu n a hi η ni, a σ: «Bɪ k'awɔɔ ni, awɔɔ y'a hire a σ, nka m mɔɔ ni?» Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ σ, a σ: «Krista kɔ Woso a nyɔɔ bi n'ibɪ m.»

²¹ Yeezuu η lɛ ka η σ, a σ: «Ŋ b'a hi gɔsi ni y.»

²² A n a ya, an n'a hire, a σ: «Pakra m kɔ Gɔaanyɪ bi n fir yɪ gɔta, kɔ gɔɔɔgusinno n kaanm m kan wosocemannɪbɛnno jɪtannɔ ki, wosocikarɪnsaambɔɔ ki, kɔ η n'a zɛ an ga, k'an a mɪm bɔ σ dɔmɪm kaakɔ hinni σ.»

U a ba lo, k'σ zu Yeezuu σ?

²³ Yeezuu n bɔkare an a hi η ni haay, a σ: «Kɔ gɔaa lɛ taa k'a zu mɔɔ σ, k'an a miŋɲa letaamarɔ to haay, dɔmɪm haay, k'an a gɔdarkɔra busu, an zu mɔɔ σ.

²⁴ Kɔ sɪra ni, gɔaa k'a lɛ n taa k'a a meeyaa bombɔ, bi zaa n ni korɔm ma. Bi, gɔaa k'a ye zɛ ma mɔɔ minto bi, bi zaa ɪ bi korɔm a meeyaa bombɔre ma y.

²⁵ Bi kɔ gɔaa durnya naa arzaka yɪ haay, a zaa n bɔkare an a miŋɲa nyaam, gɛɛ, an a miŋɲa zar, a nyɔɔdɔ ɪ ka?

²⁶ Bala, kɔ gɔaa ɪ nyanni zem mɔɔ tɔ ma, an ni nyanni zem mɔɔ meerbaa tɔ ma, kɔ Gɔaanyɪ bi bɔr a lɛbɔɔre nɔ σ kan a Zi hɔ ki malɛkarɔ miŋɲɔɔ hɔ ki, a b'a zaa nyanni zere y.

²⁷ Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m: gɔɔɔ kɔ η ni naa σ rɔ wɔɔ barla, gɔsinno Woso cirbɛθ bi yɪm, a mɪsɪrbaa dɔmɪm σ.»

Woso Nyɪ lɛbɔɔre

(Matiyee 17.1-8; Markɪ 9.2-8)

²⁸ Yeezuu k'a meer bi ba bi, a dɔmɪm a zɔ sinnyɛ ma. A Pɪyɛɛr gaa kan Zaan ki, Zakki ki, an der ci ra k'a yaa da.

²⁹ K'a ni yaa bi dam bi, a meer a lɔr, a huu n a ba fu fitɪtɪ, an ni nyaki bɔm.

³⁰ Lɛɛm bi, gɔɔɔ hɪyɔɔ bɔr, ηn'i meer bam kan ki; Moyiisi kan Elii ki y'a hɪnka Woso lɛbɔɔre nɔ σ,

³¹ ηn'i zibɛθ kɔ Yeezuu n n'a nyambɔrɪɛ a zɛ m, Zerizalɛm σ bi mim dɪndam kan ki.

³² Bi ma bi, Pɪyɛɛr ɪ hinceem bare a ra kan a muno wɔɔ ki. Hinceem bi n bi ku η la. Kɔ η gu bi, η Yeezuu lɛbɔɔre bi yɪ kan gɔɔɔ hɪyɔɔ kɔ η ni kan ki rɔ wɔɔ ki.

³³ Gɔɔɔ hɪyɔɔ wɔɔ kɔ η n'a gɔm Yeezuu ma bi, Pɪyɛɛr a hi m, a σ: «Karɪnsaamba, kɔ wɔɔ ɪ naa σ a miŋɲa. U bur ba kaakɔ: Ibɪ hɔ deem, Moyiisi hɔ deem, Elii hɔ deem.» A n hɔ k'an a hi m bi dɔ y.

³⁴ K'a ni meer bi bare ncɪnaaσ bi, warkɔ bɔr an b'a ku η la. Karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɔ η warkɔ bi yɪ an n'a kure a ra bi, η da bɔ σ gɔta.

³⁵ Meerbaa n a to warkɔ bi nɔ σ an n'a hire, a σ: «Mɔɔ Nyɪ m naa, mɔɔ n'a bɔ σ. K'a a tɔr ka ma.»

³⁶ Meerbaa bi jɛ σ bi, karɪndanyɪnɔ wɔɔ n gɔsi yɪ, kɔ Yeezuu deem bɛɛ y. Ŋ n hɔ kɔ η y'a yɪ bi hi gɔsi m dɔmɪnnɔ wɔɔ duro σ y, η zɛ pi.

Nyɪ kɔ zinɛro ni fir kam ma

(Matiyee 17.14-18; Markɪ 9.14-27)

³⁷ Bi dɔ k'a mɪ bi, η zer ci bi ra, zamaa n bɔr, an bi Yeezuu zɛ σ.

³⁸ Gɔaa deem ni zamaa bi bire σ, an zee da, a σ: «Karɪnsaamba, mɔɔ y'a yere ibɪ han, dɪga mɔɔ nyɪyar bi mim ma, an mɔɔ nyɪ a deem bala.

³⁹ Zinɛ deem ɪ gasɔ σ, an tɪr a da zeedare ma, an a hinkɛ. A n bir lihihur tare a lɛ rɛ, an bir a dam kɔre ma, a bir bɔre a mɛ σ naanaa y.

⁴⁰ Mɔɔ ye ibɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ han kɔ η ni la ra, bi η n a da ma y.»

⁴¹ Yeezuu n a hi, a u: «Sirakare warzanno kan guoo bonyaroo ki do n'awoo m. Moo yi m yare m domum karo ba, ku m boraama zi ba kan awoo ki? Bor i nyi bi m naa u.»

⁴² Nyi bi k'a bor an n'a zom bi, zinə b'a ze an a zo tara u, an a hinkə. Yeezuu n həən si zinə bi ma, an nyi bi waa, an a ka a zi u.

⁴³ N haay n ze kədə Woso gutabaa bi minto.

*Yeezuu a ya, an n'a ze mim dindare
(Matiyee 17.22-23; Marki 9.30-32)*

Hə haay ku Yeezuu a ba bi a ka guaa biyəə heer n nyunta. A a hi a karindanyino woo m, a u:

⁴⁴ «K'a tor ka hə ku moo n'a hum bi ma miŋŋa: N Guanyi bi nyasum, n n'a da guoo wo u.»

⁴⁵ Bi, karindanyino woo bir a meerbaa bi ji mare y. A ji b'a nyaakom da η ni, ku η b'a da ma, ηn'a do y, ηn'i nyi bam Yeezuu larle m mim naa do minto.

Nka m jitaare?

(Matiyee 18.1-5; Marki 9.33-37)

⁴⁶ Laakadare deem bor η həon u, ηni bisi kam ku ma, η u: nka y'a da ma an yi jitaare a bire u.

⁴⁷ Yeezuu k'a η laaka bi dare ji do bi, a nyi gaa, an a jum a jir u,

⁴⁸ an n'a hure η ni, a u: «Guaa k'a nyi naa do si moo to ma, moo a yi m si. Guaa k'a moo si bi, guaa k'a moo nyoo b'a a si. Bala, guaa k'an poore awoo haay barla bi, bi n'awoo jitaare.»

*Guaa k'a bi bonyaa kan awoo ki bi, awoo guaa m
(Marki 9.38-40)*

⁴⁹ Zaan meerbaa bi sa, a u: «Karinsaamba, woo guaa yi an ni lam zinero ra ubu to m, woo n a gu ma, k'a ba kan woo ki bi to ma.»

⁵⁰ Yeezuu n a hi, a u: «A b'a gu ma y, bala, guaa k'a bi bonyaa kan awoo ki bi, awoo guaa m.»

YEEZUU ZERIZALEM ZAA SA

N kaanm Yeezuu m Samarii u

⁵¹ Domum k'a a ga m ku Woso n Yeezuu bo durnya u bi k'a n'a zom bi, a a cinta k'a ta Zerizalem u.

⁵² A guoo nyoo ku η ni le ka a m. Broo n zaa sa, ηn'aa gaso Samarii ku deem u, k'a leekure bi banka.

⁵³ Bi, η n a si y, k'a zaa sa an ni tam Zerizalem u bi to ma.

⁵⁴ Karindanyino Zaan kan Zaki ki ku η naa yi bi, η y'a hi, η u: «Zuuba, ubu le taa k'u le ka, ku se n a to brama an zer, an nawonno bi ge?»

⁵⁵ Yeezuu n a bo an diga η ma, an nyaa ba kan η ki, [a u: «Nyi k'an ta awoo m bi, awoo n a do y. Guanyi bi n bor k'a bi guoo zinze y, bor a u k'a bi η bumbo.»]

⁵⁶ N n'a hor, ηni ta tara vanta ra.

*Yeezuu zuure i le da haay
(Matiyee 8.19-22)*

⁵⁷ Ku η zaa sa ηn'i tam bi, guaa deem a hi Yeezuu m, a u: «Moo zum ku u kan ubu ki, m ta bince haay k'ubu n ni tan u.»

⁵⁸ Yeezuu n a hi m, a u: «Seeronro yaro ta u, bi benno y'a cero m. Bi, Guanyi bi ba bince m k'a mim cinta u y.»

⁵⁹ A n a hi guaa vanta m, a u: «Zu moo u.» Bi n a nyi bo u, a u: «Zuuba, zaa ka m u, ku m do m zi birle ma.»

⁶⁰ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Gəəno wɔɔ to kɔ η n a gəəno bir. B'ɪbɪ, ta ɪ yaa Woso cirbəə pa da.»

⁶¹ Gɔaa vanta n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ zure ɪbɪ ɔ karɪnsaamba, bɪ zaa ka m ɔ, kɔ m m leer so m harzanno m.»

⁶² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Kɔ gɔaa donokaan sa k'a dam wɔ, an a bɔ an nɪ dɪgare a kur, a zaa b'a dam ma an Woso cirbəə zi ba y.»

10

Yeezuu ɪ busaanhɪna a yaa hɪyɔɔ wɔɔ nyɔɔm

¹ Bɪ kur bɪ, Zuuba karɪndanyɪnɔ gɔsɪnnɔ bɔ ɔ busaanhɪna a yaa hɪyɔ, an η nyɔɔ hɪyɔ-hɪyɔ, kɔrɔ kan bɪnce haay k'a a ga m an ta ɔ b'ɔ, ηnɪ lee ka a lee.

² A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Hɔdare bɪ gɔta, b'a darezanno ba ɔ gɔta y. K'a yaa da wutu zaa bɪ m, k'a ye han, k'an zibənnɔ nyɔɔ hɔdare bɪ minto.

³ K'a ta! Awɔɔ nyɔɔ mɔɔ nawɔm am sinnyɛennyɪnɔ hɔ bɪ m tamparo bɪre ɔ.

⁴ A bɪ busoo sa y, a bɪ hera sa y, a bɪ kɔsɔ sa sɔ y. A bɪ jum a yaa da gɔaa m zaa ra y.

⁵ K'a lee ka a hɪ har k'awɔɔ n nɪ gasɔη ɔ b'ɔ, a ɔ: Kɔ laafɪ n bɪr har naa do mim la.

⁶ Kɔ laafɪ zaa ɪ b'ɔ deem, awɔɔ laafɪ bɪ zerm la. Kɔ bɪ bɛɛ y, a y'a bɔm an bɔr awɔɔ zi.

⁷ K'a gɔɔta har bɪ do ɔ. Hɔ kɔ n n'a kare awɔɔ ɔ bɪ, a bɪr a bɪre, a bɪr a mire. Bala, zibəzaa b'a ga a busoo m. A bɪ har lɔnlɔr y.

⁸ K'awɔɔ yaa gasɔ tara niηηə nɔ ɔ, n n'awɔɔ si, k'a hɔ kɔ n y'a ka awɔɔ ɔ bɪ bɪ.

⁹ K'a yaabazanno kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ waa. K'a hɪ gɔɔɔ wɔɔ m, a ɔ: Woso cirbəə b'a zɔ awɔɔ ma.

¹⁰ K'awɔɔ yaa gasɔ kɔ niηηə ɔ, bɪ η n awɔɔ si, k'a bɔ a hɪ gɔɔɔ gaa ɔ, a ɔ:

¹¹ Baa k'awɔɔ kɔ bɪ taanyisi k'a naasɔ wɔɔ ganno ma bɪ, wɔɔ y'a gɔngɔm ma, ɔ a to awɔɔ m. Bɪ, k'a dɔ a ɔ, Woso cirbəə b'a zɔ awɔɔ ma.

¹² Sɪra mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: Woso dɔdɔkare hinnɪ ɔ, Sodɔm hɔnhɔrle bɪ nyɪntam gɔta, an kɔ bɪ do ku y.»

(Matiyee 11.20-24)

¹³ «A nyɪntare awɔɔ ma bɔnyaa, Korazen zanno! A nyɪntare awɔɔ ma bɔnyaa, Betsayɪdaa zanno! Bala, hoserlo kɔ η ba awɔɔ bɪre ɔ rɔ wɔɔ, kɔ ba η y'a ɔ Tiir ɔ kan Sidɔn kɪ, nɔnɔnaa naa η yɔrgɔrɔ da a ra, ηnɪ suu lo a mim la, k'a hɪnka a ɔ, a a mɪsɪrbaa lɔr, a dɔmɪm laaɔ.

¹⁴ Bɪ minto bɪ, dɔdɔkare hinnɪ ɔ, Tiir kan Sidɔn kɪ hɔnhɔrle bɪ nyɪntam gɔta, an awɔɔ hɔ bɪ ku y.

¹⁵ B'ɪbɪ Kapernawum, ɪ hɔɔn ɪbɪ n n'a dare ɪ ɔ, n y'ɪbɪ busum ɪ ta arzana ɔ ra? N y'ɪbɪ zerm yaa gɔta ɔ, fɪryɪre bɪnce ɔ.»

¹⁶ Yeezuu a ya, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Bɔzaa n n'a tɔr kare awɔɔ ma bɪ, a tɔr an n'a kam mɔɔ ma. Bɔzaa ɪ kaanm awɔɔ m bɪ, kaanm a ɔ mɔɔ m sɔ. Bɪ bɔzaa ɪ kaanm mɔɔ m bɪ, kaanm a ɔ gɔaa k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ m.»

Karɪndanyɪnɔ busaanhɪna a yaa hɪyɔɔ wɔɔ wusigəre

¹⁷ Karɪndanyɪnɔ busaanhɪna a yaa hɪyɔɔ wɔɔ a wusigə, ηnɪ bɔr kan heernyɔɔ kɪ, η ɔ: «Zuuba, baa zinəro wɔɔ le si ɪbɪ to ma.»

¹⁸ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ Sɔtaana yɪ, an a to brama an a da, am brama nyakɪ hɔ bɪ m.

¹⁹ Ba n nɪ: mɔɔ paηηa ka awɔɔ ɔ k'a to munɔ ra kan bɔɔrɔrɔ kɪ kan jinɔ paηηa kɪ haay, bɪ hɔsɪ bɪ bare awɔɔ nɪ y.

²⁰ Bɪ, a b'a hɔɔn nyɔɔ zinɔro kɔ η y'awɔɔ lɛ si rɔ wɔɔ minto y. K'a heer nyɔɔ, kɔ Woso awɔɔ tɔrɔ gɔrsɪra ba arzana ɔ bɪ minto.»

Yeezuu y'a heer nyɔɔm
(*Matiyee 11.25-27; 13.16-17*)

²¹ Lɛɛm bɪ, *Sɛnt-ɛspri a ka heernyɔɔ gɔta n gasɔ Yeezuu ɔ, a ɔ: «M Zɪ, mɔɔ yɪ m lɛ bɔrɛ ɪbɪ ɔ, brama kan tara kɪ Zuuba, ɪbɪ k'ɪ mim naa do nyaakom da hɔɔnzannɔ, kan hɔdonno kɪ m, ɪ b'a hɪnka gɔɔɔ poorerɔ m. Sɪra m, m Zɪ, ɪbɪ y'a ηɔa k'an nyɪnta nɔɪnaaɔ.»

²² «Mɔɔ Zɪ hɔ haay sa, an a ka mɔɔ ɔ, bɪ gɔaa ba ɔ an Nyɪ bɪ dɔ kɔ Zɪ bɪ bɛɛ bala y. Bɪ, gɔaa ba ɔ an Zɪ bɪ dɔ kɔ Nyɪ bɪ kan gɔɔɔ kɔ Nyɪ bɪ lɛ n taa k'a hɪnka η nɪ rɔ wɔɔ kɪ bɛɛ bala y.»

²³ A n a bɔ, an dɪga karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma, an a hɪ η nɪ a minto, a ɔ: «Mimbirenyɪntazannɔ m, gɔɔɔ kɔ η nɪ hɔ k'awɔɔ n'a yɪm nɔ wɔɔ yɪm.»

²⁴ Bala, Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, wosolɛsɪnnɪsorazannɔ gɔta kan cinno kɪ a ηɔa k'a hɔ k'awɔɔ n'a yɪm bɪ yɪ, bɪ η n a yɪ y, k'a hɔ k'awɔɔ n'a mam bɪ ma, bɪ η n a ma y.»

Muno ηɔarɛ, Samarii gɔaa hɔbɔkɔrɛnoom

²⁵ Wosocikarɪnsaamba deem wuti an laaka da Yeezuu han, k'a nyasɔ meerbaa nɔ ɔ, a ɔ: «Karɪnsaamba, bɔ mɔɔ m ga m m a ba, kɔ m mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ yɪ?»

²⁶ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Moyiisi lɛ ci bɪ nɔ ɔ, bɔ n y'a gɔrsɪra ba? ɪbɪ y'a karɪnda bam lɔ?»

²⁷ A n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «K'ɪ Zuuba ɪ Woso ηɔa kan ɪ heer kɪ haay, kan ɪ nyɪ kɪ haay, kan ɪ paŋŋa kɪ haay, kan ɪ hɔɔndarɛ kɪ haay. K'ɪ mim ηɔa amba ɪ mɪŋŋa m.»

²⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ nyɪ bɔ ɔ mɪŋŋa. A ba nɔɪnaaɔ, ɪ mɪsɪrbaa bɪ yɪm.»

²⁹ Bɪ, wosocikarɪnsaamba bɪ k'a lɛ n taa k'a gumɔ ka a mɪŋŋa ɔ bɪ, a Yeezuu lar, a ɔ: «Nka m mɔɔ mim nɪ?»

³⁰ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Gɔaa ɪ nyɪnta an a to Zerizalɛm ɔ, an nɪ tam Zeriko ɔ. Konno n aa da ma, ηn'a huuro yɔ m, ηn'a zɛ bannɔ m, ηnɪ yaaba da ma, ηn'a gɔ ma, an n'a bam k'a ga.»

³¹ Wosocɛmannɪbɔr deem a to b'ɔ sɔ, an bɔr an nɪ cenim zaa bɪ do ra. A n gɔaa bɪ yɪ, an bɪr ma, an cem.

³² Wosocɛ zibɔɔzaa deem a to Zerizalɛm ɔ sɔ, an nɪ cenim b'ɔ. Levii do gɔaa m. A n gɔaa bɪ yɪ, an bɪr ma, an cem.

³³ Bɪ, Samarii gɔaa deem y'a to zaa ra, an bɪ lee ku gɔaa bɪ zi. K'a a yɪ bɪ, a cicir a nyasɔ.

³⁴ A n a zɔ ma, an a nyinno wɔɔ sorgɔ dɪvɛn m, an nyɔɔ nɔ η ma, an pɛɛra burgu ma, an a busu, an a da a sisi ɔ, an ta m zaasɛnnoɛ ɔ, an aa nyɪsɪ ba m.

³⁵ Dɔ k'a mɪ bɪ, a busoo bɔ ɔ bɔɔlɔgɔ hɪya, n n a ba wanzur m, an a ka zaasɛnnoɛ zaa b'ɔ, an a hɪ m, a ɔ: Dɪga a mim ma, bɪ k'ɪ busoo zar a kur, kɔ mɔɔ m wusigɔ, kɔ m b'a sompi a yaa ɔ.

³⁶ ɪbɪ hɔɔndarɛ nɔ ɔ, gɔaa kaakɔ naa bireyaa ɔ, nka m gɔaa kɔ konno a zɛ bɪ mim nɪ?»

³⁷ Wosocikarɪnsaamba bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Bɔ ɪ mɪŋŋabaa ba kan kɪ bɪ m.» Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «B'ɪbɪ sɔ, ta, ɪ ba maam sɔ.»

Martɪ kan Maarii kɪ har ɔ

³⁸ Kɔ Yeezuu kan a karɪndanyɪnɔ kɪ zaa sa ηn'ɪ tam bɪ, η yaa gasɔ kɔ deem ɔ. Lɔ kɔ n n'a birm Martɪ bɪ η si a har ɔ.

³⁹ A dam n ta o, a to m Maarii, b'i nyinta Zuuba bi taa, an n'a tor kare a meerbaa ma.

⁴⁰ Marti nyinta an n'a tonton o kan hobure bare ki, zibee gosunno ki so. A n bor, an b'a hi, a o: «Zuuba, moo dam bi k'a moo to m deem, m ni ziro woo bam bi, a bir hosti bare ibu n na? A hi m k'an b'a da m han.»

⁴¹ Zuuba n a nyi bo o, a o: «Marti, Marti, ho gota y'ibu hoon o, an n'ibu kom.

⁴² Deem bala m pakra. Maarii ho k'an mihha bi bo o, bi, gaaa b'a yom ni y.»

11

Yaadare

(Matiyee 6.9-13; 7.7-11)

¹ Hindeem o, Yeezuu nyinta an ni yaa dam bince niha o. K'a yaa bi da an a nya bi, karindanyi deem a hi m, a o: «Zuuba, yaadare dinda o m, amba Zaan a dinda a karindanyino woo m bi m.»

² A n a hi ni, a o: «K'a i yaa dam, k'a hi, a o:

Zi,

a ka ko n n'ibu mihha do Woso a deem,

k'i cirbhee n bor.

³ Woo domum biyee hobure ka woo o,

⁴ k'i woo mimbonyaro sugur ka woo o, amba woo mihha y'a sugur kam boo i koroma kan woo ki ro woo o bi m.

I b'a ka, o o do makra no o y.»

⁵ Yeezuu a ya, an a hi, a o: «Gaaa bi kara hannyi n ta o, an ta an aa hi m dibir ma, a o: «M hannyi, bur zim sa m m kaako,

⁶ moo hannyi deem y'a to zaa ra an bor moo zi, bi hosti ba moo o ko m a ka o y.»

⁷ Bo n ni ee o b'u bi n a nyi bo o, a o: «I bi moo ko y. Moo ee le ta. Moo kan m nyino ki i wotam. Moo bi m dam ma, m wuti, m bur ka ibu o y.»

⁸ Moo y'a hire awoo m: baa k'a b'a dam ma, an wuti an a ka o a hannyi baa bi minto, a wutire an ho haay k'a le n taa bi ka o, k'a le baa k'an a ko bi to ma.»

⁹ «Sira moo n'a hire awoo m: K'a ho ye, n y'a kare awoo o. K'a ka, awoo y'a yim. K'a ee ze, n y'a gore awoo m.

¹⁰ Bala, gaaa k'a ho ye, n y'a kan o, gaaa k'a ka, a y'a yim, gaaa k'a ee ze, n y'a gore a zaa m.

¹¹ Zi bi kara n n'awoo bire o naa o, a nyi n zo ye han an mim sa an a ka o?

¹² Gee a n a ya, an jir ye, bi n booro sa an a ka o?

¹³ K'awoo n gooo bonyaro woo, awoo ho mihha ka a nyino o do. Bi Zi Woso k'a ni arzana o bi, a bi Sent-Espri kam gooo ko ni n'a yem han ro woo o an le da ra?»

Yeezuu panha b'a to ka?

(Matiyee 12.22-30; Marki 3.22-27)

¹⁴ Yeezuu i lam zine k'a gaaa ba baetir bi la. Bi, zine bi k'a bo bi, baetir b'i meer bam, zamaa bi n ze kade.

¹⁵ Bi, gosunno a hi, ni o, la Yeezuu n nawum zinero woo ra, zinero cir Belzebul panha m.

¹⁶ Gosunno le n taa k'a Yeezuu makra ba a diga a, ni n'a yem han k'an a ka ko makra n a to arzana o k'a yi.

¹⁷ Bɪ Yeezuu η hɔɔndare bɪ yɪ, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Kɔ cirbɛə deem zanno wuti ηn'ɪ yar bam kan kɔ kɪ, a da an nawom, a cɛrɔ wɔɔ n a dɪnda kɔ ra sɔ.

¹⁸ K'awɔɔ ɔ, Belzebul paŋŋa minto y'a ka mɔɔ nɪ lam zinɛrɔ ra bɪ, kɔ Sɔtaana a bɔ an nɪ yar bam kan a mɪŋŋa kɪ sɔ, a cirbɛə bɪ nyɪntam lɔ?

¹⁹ Kɔ Belzebul minto y'a ka mɔɔ nɪ lam zinɛrɔ ra, awɔɔ karɪndanyɪno wɔɔ, la η nawɔrɛ η la, nka tɔ ma? Awɔɔ gɔɔɔ wɔɔ n n'awɔɔ dɔdɔ yarm.

²⁰ Bɪ kɔ la mɔɔ nawom zinɛrɔ wɔɔ ra kan Woso wɔ paŋŋa kɪ, k'a dɔ a ɔ: Woso cirbɛə b'ɪ lee ku awɔɔ zi.

²¹ Kɔ gɔaa paŋŋazaa ɪ dɔrɛ a har ma kan a yarbɛə mɔrlɔ kɪ, hɔsɪ bɪ bam hɔ k'an ta m bɪ nɪ y.

²² Bɪ kɔ paŋŋazaa vanta bɔr a paŋŋa n lɛ da ra, an b'a nyasɔ an a da ra, an a yarbɛə mɔrlɔ k'a η ka a ma rɔ wɔɔ yɔ nɪ, hɔ k'an ta m bɪ gor an nawom an a jir.

²³ Gɔaa k'a ba kan mɔɔ kɪ bɪ, mɔɔ jum m. Gɔaa k'a bɪr a dam mɔɔ han an a so kɔ ma bɪ, a hɪsɪga an nawom.»

(Matiyee 12.43-45)

²⁴ «Kɔ zinɛ bɔ gɔaa mɛ ɔ, bɪmbɪr an nawom zaŋŋa ɔ an n'a kam mɛnyɔɔ dare bɪncɛ ma. K'a n a yɪ y, a y'a hɪrɛ a mɪŋŋa m, a ɔ: Mɔɔ yɪ m wusigɛm, m ta m har gusire ɔ, bɪncɛ kɔ mɔɔ m bɔ ɔ bɪ.

²⁵ K'a a wusigɛ bɪ, a yaa dɪga a, n y'a waa, n n'a banka mɪŋŋa.

²⁶ A n a bɔ an ta, an aa zinɛrɔ gaa saanhɪna, η bɔnyaabaa n lɛ da ra, ηnɪ bɪ gasɔ, ηnɪ nyɪnta b'ɔ. Bɪ gɔaa bɪ do bɔnyaabaa lɛ da m biisi ra.»

²⁷ Yeezuu k'a meer ba ncɪnaasɔ bɪ, lɔ deem a leer busu an meer ba zamaa bɪ bire ɔ, a ɔ: «Mimbirenyɪntazaa m lɔ k'a ɪbɪ yɪ durnya ɔ, an nyɔ ka ɪbɪ ɔ bɪ m.»

²⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mimbirenyɪntazanno m gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kam Woso lemim ma, ηn'a lɛ sim nɔ wɔɔ m.»

Zamaa makra yɛrɛ

(Matiyee 12.38-42)

²⁹ Zamaa bɪ k'a a so kɔ ma bɪ, Yeezuu y'a hɪrɛ η nɪ, a ɔ: «Her naa ɔ gɔɔɔ wɔɔ, gɔɔɔ bɔnyaarɔ m, makra ηn'a kam ma. Bɪ kɔ makra bɪ nɪ, η bɪ makra vanta yɪm kɔ Zonas makra bɪ bɛɛ y.

³⁰ Bala, Zonas k'a nyɪnta makra Niniivɪ gɔɔɔ mɪm ɔ bɪ, Gɔaanyɪ bɪ nyɪntam makra sɔ her naa ɔ gɔɔɔ wɔɔ minto.

³¹ Woso dɔdɔkare hinnɪ ɔ, lɔcir k'a a to jsadɔpaasɪ ɔ bɪ wutim kan her naa ɔ gɔɔɔ nɔɔ m kɪ an η dɔdɔ yar, bala, a to a ɔ durnya lɛ cɪnta jɛ ɔ, k'a b'a tɔr ka mindɔr Salomɔɔn lemim ma. Bɪ, bɔ ɪ lɛ da Salomɔɔn m b'ɪ naa ɔ.

³² Dɔdɔkare hinnɪ ɔ, Niniivɪ gɔɔɔ wutim kan her gɔɔɔ nɔɔ m kɪ, ηnɪ η dɔdɔ yar, bala, kɔ η y'a tɔr ka hɔ kɔ Zonas a hɪ bɪ ma bɪ, η y'a bɔ a taam. Bɔ ɪ lɛ da Zonas ra b'ɪ naa ɔ.»

Sɪrakare lɛɛgure

(Matiyee 5.15; 6.22-23)

³³ «Gɔaa ba ɔ an nɪ sɛ dam fitire ɔ, an a nyaakom da y, gɛɛ, an a nyɔɔ kasɪ taa y. A cɪnta n nawom hɔ burɔ ɔ, kɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ gasom nɔ wɔɔ n lɛɛgure bɪ yɪ.

³⁴ ɪbɪ mesim fitire bɪ, mɪnyaa m. K'ɪbɪ mɪnyaa mɪŋŋa, ɪbɪ mesim bɪ haay b'ɪ lɛɛgure ɔ. Bɪ, k'ɪbɪ mɪnyaa bɪ mɪŋŋa y, ɪbɪ mesim b'ɪ monsigɛ ɔ sɔ.

³⁵ Dundo ɪ zi kan lɛɛgure k'a n'ɪbɪ ɔ bɪ kɪ, ɪ b'a ka, an a ba monsigɛ y.

³⁶ K'ibuu mesim haay ɪ læegure ɔ, bi monsigə poore ba ɔ təkke, a haay nyintam læegure ɔ amba future k'a ni læe bore a ɔ, an ni læegure kam bi m.»

*Yeezuu y'a bam kan farizeenro ki wosocikarinsaamboo ki
(Matiyee 23.1-36; Marki 12.38-40)*

³⁷ Yeezuu k'a ni meer bam bi, farizen deem a bir a har ɔ k'an bi hɔbire bi. A n gaso, k'a ho bi.

³⁸ Farizen bi k'a Yeezuu yi an ni hɔbire bince ɔ b'a n a wo hir amba n tir a ba bi, a ze kedə.

³⁹ Zuuba bi n a hi m, a ɔ: «Diga, awoo farizeenro woo, he kan laaga ki kur awoo n'a sorgom, koorbaa n bokare an awoo heer han kan kusirabaa ki.

⁴⁰ Hoonwarzanno n'awoo m! Gooa k'a kur bi ba bi, a bee y'a no bi ba so ra?

⁴¹ Bi, k'a ho ka cicirzanno ɔ, awoo n n'a bam keere bi haay yim miyha awoo ma.

⁴² A pakra bare awoo m, farizeenro ra! Bala, ganwore bu ho awoo n'a kam kan manti, poobur ki, kan ho haay k'a ni haanm brikero ɔ bi ki. A bokare a kaanm Woso turgabaa bi m kan a nyare bi ki m. Bi, awoo a ga m, a ba, a boo ɪ goota ro woo ba so.

⁴³ A pakra bare awoo m, farizeenro ra! Awoo ɪ laekare bincero woo nya sokumacero ɔ, awoo guoo yaadarero nya daasiro ɔ.

⁴⁴ A pakra bare awoo m, awoo bo ku ɔ kan gəenoyaro ki, yn'i tɔre η la, bi η bir a dɔre y.»

⁴⁵ Wosocikarinsaamboo woo deem a hi Yeezuu m, a ɔ: «Karinsaamba, k'ibuu ni meer bare ncinaas bi, woo sonsɔ ibuu n'a wom so.»

⁴⁶ A n a nyi bo ɔ, a ɔ: «Awoo so wosocikarinsaamboo ra, a pakra bare awoo m, awoo ni mɔro gorezanno kam guoo ra, b'awoo bokare, awoo miyha bir a nyokor deem taan... dam mɔro woo duro ma y.

⁴⁷ A pakra bare awoo m, awoo k'a ni wosolesinnisorazanno woo yaaro dom bi minto, b'awoo ziro yi η zinze.

⁴⁸ Ncinaas bi, awoo y'a ziro woo kaseti kare a ɔ, awoo ye η zibəe bi ma. Bala, η yi wosolesinnisorazanno woo zinze, awoo m bor an ni η yaaro bimbankam.

⁴⁹ Bi y'a ka Woso n a hi a mindɔre no ɔ, a ɔ: Moo wosolesinnisorazanno kan m zibəezanno ki nyɔre η ni, η guoo gosunno zinze η barla, ηni zibəe bonyaa ba gosunno m.

⁵⁰ Bi minto bi, η her guoo woo honhorm, wosolesinnisorazanno haay ku η yi η zinze halli durnya dare ma ro woo ma lore minto.

⁵¹ A n a sa Abel ma lore ma, an ta m Zakarii k'a ga Wosoce ɔ, mannyaa bi kan bince miyha bi ki bire ɔ. Sira moo n'a hire awoo m, η her naa ɔ guoo noon duro honhorm minno noon duro minto.

⁵² A pakra bare awoo m, wosocikarinsaamboo ra, awoo hodore celenyi sa a nyaakom da. Awoo n gaso a zim y, a bokare an n'a nyam guoo ku η le taa k'a gaso ɔ ro woo ɔ.»

⁵³ Yeezuu k'a bo b'ɔ bi, wosocikarinsaamboo woo kan farizeenro woo ki wuti yn'i tator bam kan nomaa ki, yn'i laakaro do haay dindam han.

⁵⁴ N n'i dundom zi k'a ku a nyaso, a meerbaa deem no ɔ.

12

*Yeezuu dondɔrero ka a karindanyino ɔ
(Matiyee 10.26-31)*

¹ Dòmum bi do u bi, guɔɔ kɔ η lɛ dɔrɛ ba u a zɛ kɔ ra, halli ηn'i tontom kɔ ra. Yeezuu n a sa, an n'a dundam a karındanyɔnɔ m, a u: «A n lɛ da haay bi, k'a dundo a zi kan farizeenɔ nyonyɔɔ kɔ zambɔ m bi ki.

² Hɔ ba u, an a nyaakom da, n b'a yɛrɛ y. Mim ba u, an a nyaakom da, n b'a dɔrɛ y.

³ Hɔ k'awɔɔ hi monsigə u bi, η y'a mam lɛɛgure u. Awɔɔ n a hi tɔr u cɛ u bi, n bɔm garga ra ηn'a hi.»

⁴ «A hi mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, m hannɔnɔ: A bi nyi ba guɔɔ kɔ η ni mɛsim zɛm gər, bi, η b'a dam hɔsi ma ηn'a ba bi jɛ u rɔ wɔɔ ni y.

⁵ Hɔ k'awɔɔ a ga m a nyi ba m bi, kɔ m a hɔnka a m: K'a nyi ba Woso k'a a da ma an gər zɛ, bi jɛ u an a da ma, an i gasu sehar u bi m. Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m, bi, awɔɔ a ga m a nyi ba m.

⁶ N bir bɛnnɔ nyɔnɔ hɛɛnm soor, k'a tanka hɔya yɪ ra? Bi deem taan... tɔ bir bɔm Woso nɔ u y.

⁷ B'awɔɔ, awɔɔ minkə bi, η y'a lɛ sa haay. A da bi bɔ y, awɔɔ jɪra bɛnnɔ nyɔnɔ m jilli.»

(Matiyee 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ «A hi mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m: Kɔ guaa kaseti ka guɔɔ taa, a u, mɔɔ guaa n'a mi, Guanyi bi y'a kaseti kam Woso maleɛkarɔ taa sɔ.

⁹ Bi kɔ guaa bɪsi ka mɔɔ ma guɔɔ taa, mɔɔ bɪsi kam ma Woso maleɛkarɔ taa sɔ.

¹⁰ Guaa k'a meerbaa bonyaa ba Guanyi bi ma, a y'a sugur yim. Bi, guaa k'a meerbaa bonyaa ba Sent-Espri ma, a b'a sugur yɛrɛ y.

¹¹ Kɔ η bɔr, ηn'i tare awɔɔ m yaadareɛɛrɔ u, gɛɛ cinno taa, gɛɛ taralɛzannɔ taa, a b'a heer kɔ kan hɔ k'awɔɔ n n'a hum k'a miɲɲa bɔmbɔm bi ki y.

¹² Bala, Sent-Espri y'a hire awɔɔ m, a hire dɔmum u.»

Durnya arzaka

¹³ Guaa i nyɪnta zamaa bi bire u, an a hi Yeezuu m, a u: «Karɪnsaamba, a hi mɔɔ danyi bi m k'an wɔɔ zi arzaka niɲɲə k'a a to bi jir kan mɔɔ ki.»

¹⁴ Yeezuu n a hi m, a u: «Nka i lɛ ka kɔ mɔɔ n nyɪnta awɔɔ dɔdɔkarezaa gɛɛ awɔɔ hɔjirlezaa?»

¹⁵ A n a hi η ni, a u: «K'a dundo a zi kan arzaka ηɔare ki. Bala, guaa miɪrbaa bi bir zum kɔ u kan a arzaka ki y, baa kɔ arzakazaa m.»

Arzakazaa k'a hɔɔn ba u hɔbɔkɔrɛnoom

¹⁶ A n hɔbɔkɔrɛnoom naa do da η ni, a u: «Arzakazaa deem i nyɪnta u, a hɔsɪra n hɔ ba miɲɲa.

¹⁷ A n n'a hɔɔn dare a heer u, a u: Mɔɔ y'a bam lɔ? Bala, bɪncɛ ba mɔɔ u, m ni m hɔyaa bi zarɲ u y.

¹⁸ A n n'a hi a miɲɲa m, a u: Hɔ kɔ mɔɔ n'a bam bi ba n ni: kɔ m m sɪrɔ wɔɔ zɔ haay, m η banka m η dɔ gɔta-gɔta, m m hɔyaa bi zar u kan m arzaka bi ki.

¹⁹ Mɔɔ y'a hire m miɲɲa m, mɔɔ u: Ba i n ni arzaka gɔta m na, dɔɔraa hɔka-hɔka minto. Menyɔɔ da, hɔ bi, i hɔ mi, k'i heer nyɔɔ.

²⁰ Bi, Woso a hi m, a u: «Hɔɔnwarzaa ra, ɪbɪ gam gum naa u. Hɔ k'ɪbɪ banka haay bi, nka n n'a sare?»

²¹ Ncɪnaaɔ m kan guaa k'a arzaka gɔr an n'a kuntɔrɛ a miɲɲa tɔ ma, an bɔkare hɔntazaa bɛɛ m Woso mɪm u y.»

Heerkɔrɛ mim (Matiyee 6.25-34)

22 Yeezuu a hi a karundanyinɔ m, a ɔ: «Naa minto y'a ka mɔɔ n'a hire awɔɔ m: a b'a heer kɔ kan hɔ k'awɔɔ n'a bɪm k'a mɪsɪrbaa ba bi mim ki y, a b'a heer kɔ kan huu k'awɔɔ n n'a dure a ma bi mim ki sɔ y.

23 Bala, mɪsɪrbaa lɛ da hɔbɪrɛ m, mɛsim n lɛ da huu m.

24 K'a dɪga kaakaarɔ ma, η bir hɔ duure y, bi η bir a dare y. Nη ba hɔbɪrɛ kuntɔji nɪ y, η ba sɪ m sɔ y. Bi Woso yɪ η tɔrm. Awɔɔ jira bennɔ m gallem hɔka!

25 Gɔaa bi kara n'awɔɔ bire ɔ, an n'a dam ma, an a mɪsɪrbaa nyɔɔ lɛɛ poore a heerkɔrɛ minto?

26 K'awɔɔ b'a dam a poore bi bare ma bi, bɔ minto m, awɔɔ n n'a heer kɔm kan bɔ ɪ gɔɔta haay bi ki?

27 K'a dɪga burvuro kɔ η nɪ haanm hɔsɪra ɔ rɔ wɔɔ ma, η bir lannɪ nɔɔrɛ, η bir huu bare y, bi mɔɔ y'a hire awɔɔ m: Salomɔɔn kan a cirbɛθ bi ki, a n huuro gɔɛrɛrɔ yɪ an burvuro nɔɔn duro deem nɪ y.

28 Kɔ Woso ɪ bur gɔɛrɛ dam ma nɔɪnaaɔ her, booti m kɔ sɛ n a bi, a bi dɪgare awɔɔ mim ma gɔta an lɛ da ra, sɪrakare poore zannɔ ra?

29 B'awɔɔ, a b'a mɪηηa da kɔrɛ ma a a ka hɔ k'awɔɔ n n'a bɪm, kan hɔ k'awɔɔ n n'a mim bi ki ma y.

30 Naa haay naa, durnya gɔɔɔ kɔ η bir yaa dam nɔ wɔɔ n'a kare η ma. B'awɔɔ Zɪ Woso a dɔ a ɔ, a zibɛθ ta awɔɔ ma.

31 Bi, k'a ka Woso cirbɛθ bi ma. A n nɪ bɔ ɪ gɔɔta bi dare awɔɔ m la.»

(Matiyee 6.19-21)

32 «Awɔɔ k'a bɔ kɔ ɔ kan hɔbɪsɪ cir poore ki bi, a da bi bɔ ɔ y. Bala, a awɔɔ Zɪ bi nɔ yɪ, k'a a cirbɛθ bi ka awɔɔ ɔ.»

Arzana nɔ arzaka

33 «K'a hɔ k'an ta awɔɔ ɔ bi hɛɛ, a ka cicirzannɔ ɔ. K'a a ka busoohera k'a bir zarm bi ma, kan arzaka k'a nyare ba ɔ arzana ɔ bi ki. B'ɔ bi, η nyaanlɛ ba ɔ y. Konno b'a dam ma ηn'a sa, bɛɛ b'a dam ma an a bi y.

34 Bala, bɪncɛ k'awɔɔ arzaka bi n ta ɔ bi, awɔɔ heer bi, b'an ta ɔ sɔ.»

K'a a banka k'a wɔ ɔ a zi ba

35 «K'a hɔsoaɔ sa, a so a ɔ, k'a sɛ da a fitire ɔ.

36 K'a a ba amba zibɛθnyɪnɔ kɔ η nyɪnta ηn'ɪ dɔm a harzaa k'a ta harcɪntare cibsa ma rɔ wɔɔ m. Kɔ harzaa b'a bɔ an nɪ zɛrɛ, k'a bi lee ku an cɛlɛ zɛ, k'a gɔ m.

37 Mimbirenyɪntazannɔ m zibɛθnyɪnɔ nɔɔn duro m, kɔ η harzaa bi bɔr, an bi dɪga a η n hinceem ba y. Sɪra mɔɔ n'a hire awɔɔ m: a y'a hɔsoaɔ sare, an a so a ɔ an η nyɪnta hɔbɪrɛ bire bɪncɛ ɔ, an hɔbɪrɛ sa a zim an b'a ka η ɔ.

38 Mimbirenyɪntazannɔ m zibɛθnyɪnɔ wɔɔ m, k'a bɔ an bɔr dɪbsir ma gɛɛ dɔmɪrɛ m, a n a ya, an bi dɪga a η n hinceem ba y.

39 K'a mim naa dɔ ji ma mɪηηa. Kɔ harzaa bi, kɔ koor zɛrɛ dɔmɪm a dɔ, a b'a tom an gasɔ a cɛ ɔ y.

40 Awɔɔ sɔ, k'a a banka mɪηηa. Bala, Gɔaanyɪ bi zɛm bi bɔr dɔmɪm niηηɔ k'awɔɔ bir a hɔɔn dam ma b'ɔ.»

(Matiyee 24.45-51)

41 Pɪyɛɛr n a lar, a ɔ: «Zuuba, wɔɔ minto ɪbɪ nɪ hɔbɔkɔrɛnoom naa dɔ dam gɛɛ, gɔaa haay minto nɪ?»

42 Zuuba n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Nka m zibɛθnyɪ mɪηηa, a hɔɔn n ta ɔ? Bɔ harzaa lɛ ka ɔ k'an dɪga a har bi mim ma, k'an hɔbɪrɛ ka a muno wɔɔ ɔ dɔmɪm niηηɔ k'a a ga m b'ɔ bi m.

⁴³ Mimbirenyuntazaa m zibəənyɪ bɪ do m, kʊ harzaa a wusigə, an bʊr a har ʊ, an bɪ dɪga a a y'a zibəə lɛ ra.

⁴⁴ Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, harzaa bɪ y'a dɔm a arzaka bɪ haay ma.

⁴⁵ Bɪ kʊ zibəənyɪ bɪ do a hɪ a heer ʊ, a ʊ: Mɔɔ harzaa bɪ bɪr zɛm zɔɔ y, an wuti an n'a zibəənyɪnɔ kʊ ɲ gɔɔta rɔ wɔɔ zɛrɛ, kan zibəənyɪlɔrɔ wɔɔ kɪ, an nɪ hɔ bɪrɛ an nɪ hɔ mire a mɪm nɪ durgərə.

⁴⁶ Zibəənyɪ bɪ do harzaa bɪ zɛm bɪ bʊr hin niŋŋə k'a n a hɔɔn da ma b'ʊ, kan wakati k'a n a dɔ a ʊ a zɛm bɪ kɪ ʊ. A lam la, an fɪr ka ma mɪŋŋa, an a da gʊɔɔ kʊ ɲ bɪr zum Woso ʊ rɔ wɔɔ barla.

⁴⁷ Zibəənyɪ k'a hɔ k'a harzaa lɛ n taa bɪ dɔ bɪ, b'a bɪr a mɪŋŋa bankam, b'a bɪr bɪ hɔɔnhɔ bare, a zɛrɛ yɪm mɪŋŋa.

⁴⁸ Bɪ bɔ ɪ nɪ hɔ k'a harzaa lɛ n taa bɪ dɔ an bɔkare an nɪ zi k'a a ga zɛrɛ m bam bɪ, a bɪ zɛrɛ yɪm gʊta y. Bɪ bɔ n y'a ka ʊ gʊta bɪ, n y'a laaka dam han gʊta. Bɔ n y'a ka ʊ gʊta k'an dɔ ma bɪ, n y'a sim han gʊta sɔ.»

Yeezuu zuure ɪ zɛm gʊngʊkɔma m
(Matiyee 10.34-36)

⁴⁹ «Bʊr mɔɔ ʊ sɛ m tara burə ʊ. A ɲɔa mɔɔ nawɔm paan... k'an yɔ.

⁵⁰ Fɪryɪrɛ n ta ʊ an nɪ mɔɔ yɪm. A gore ta ʊ kan mɔɔ kɪ, b'a mɔɔ ku an nya.

⁵¹ A hɔɔn awɔɔ n'a dare a ʊ laafu mɔɔ bʊr m tara burə ʊ ra? Ayy..., a hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, bʊr mɔɔ ʊ gʊngʊ kʊ ma m.

⁵² Bala, naa ma kɛɛrɛ naa, kʊ gʊaa soor ɪ har deem ʊ, ɲ y'a gʊngʊm kʊ ma, gʊaa kaaku y'a gom gʊaa hɪya ma, gʊaa hɪya n a gʊ gʊaa kaaku ma.

⁵³ Zɪ y'a gʊrɛ a nyɪ ma, nyɪ n a gʊ a zɪ ma. Da y'a gʊrɛ a nyɪmbɔɛɛrɛ ma, nyɪmbɔɛɛrɛ n a gʊ a da ma. Da y'a gʊrɛ a nyar ma, nyar y'a gʊrɛ a da ma.»

Woso minno dɔrɛ mɪŋŋa
(Matiyee 16.2-3)

⁵⁴ A n a ya, an a hɪ zamaa bɪ m, a ʊ: «K'awɔɔ warkʊ yɪ an jɪm meer ʊ, b'awɔɔ hɪ lɛɛm a ʊ: la n nɪ zɛm, b'a kʊ yɪm maam.

⁵⁵ K'awɔɔ hɪnher yɪ an a to jɪsadɔpaasɪ an nɪ hɔnrɛ, b'awɔɔ ʊ lɛɛ ma m, b'a kʊ yɪm maam.

⁵⁶ Zambuzanno ra, awɔɔ ba lɔ a brama kan tara kɪ minno dɔ, a bɔkare a n dɔmɪm k'an ta ʊ dɪtaa naa mim dɔ?»

Kʊ mare kan a jɪm kɪ
(Matiyee 5.25-26)

⁵⁷ «Bɔ m sɔ b'awɔɔ bɪr hɔ k'an mɪŋŋa bɪ dɔdɔ kare a zim nɪ y?

⁵⁸ K'ɪbɪ jɪm ɪ tare ɪ m dɔdɔkare bɪnce ʊ, k'ɪ ɪ tɔ ʊ a kʊ ma zaa ra, k'a bɪ ta ɪ m dɔdɔkər taa y, kʊ dɔdɔkər bɪ b'ɪbɪ ka lɔnnɔdɔmazanno ʊ, ɲn'ɪbɪ du lɔnnɔɛ ʊ y.

⁵⁹ Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ ɪbɪ m: N b'ɪbɪ bɔm lɔnnɔɛ b'ʊ k'ɪbɪ n zim bɪ ka haay ɪ nya y. Baa tanka deem bɪ gʊɔtare y.»

13

K'a a bɔ a taam

¹ Dɔmɪm bɪ do ʊ bɪ, gʊɔɔ gʊsɪnno bʊr, ɲnɪ bɪ Galilee gʊɔɔ kʊ Pɪlatɪ a ka ɲnɪ ɲ zɪnzɛ ɲ mannɪbare dɔmɪm ʊ bɪ mim hɪ Yeezuu m.

² Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ʊ: «Awɔɔ y'a hɔɔn dare a ʊ, Galilee zanno kʊ ɲ yɪ ɲ zɪnzɛ naa mimbɔnyaabənnɔ gʊtɔɔ m ɲnɪ lɛ da Galilee gʊɔɔ gʊsɪnno wɔɔ ra gɛ?»

³ Ayy..., a hi mɔɔ nawɔre awɔɔ m, k'awɔɔ n a bɔ a taam y, ginga awɔɔ nawɔre ncinaaɔ sɔ.

⁴ Bɪ, gɔaa bueresinnyɔ kɔ Silowee cɛjintɔ a da η la, an η zinze rɔ wɔɔ, awɔɔ y'a hɔɔn dare a ɔ, mimbɔnyaabɛnno m an ɛ da Zerizalem gɔɔ gɔsɪnnɔ wɔɔ ra gɛ?

⁵ Ayy..., a hi mɔɔ nawɔre awɔɔ m, k'awɔɔ n a bɔ a taam y, ginga awɔɔ nawom haay am brɔɔ hɔ bɪ m.»

Sɔɔn k'a nyɪ ba ɔ hɔbɔkɔrenoom

⁶ Bɪ kur bɪ, Yeezuu hɔbɔkɔrenoom naa do da η nɪ, a ɔ: «Gɔaa ɪ nyɪnta ɔ, a sɔɔn n ta ɔ a divensira ɔ. A n bɔr k'a b'a bɔ, b'a n bɪ hɔst yɪ y.

⁷ A n a hi hɔsira zibɛɛzaa bɪ m, a ɔ: A dɔɔraa kaakɔ hɔ m naa, mɔɔ n tɪr bɔr kɔ m b'a bɔ, bɪ mɔɔ n tɪr a nyɪ yɪ y. A da! Bɔ m an tara si an a sɔ ɔ b'a zibɛɛ ba ɔ y?

⁸ Bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: Karɪnsaamba, ɪ ɪ ya, ɪ to dɔɔraa deem, kɔ m yaa hɔn, m a bɪr ma, kɔ m buundi da ma.

⁹ A a da ma, an bɪ nyɪ da dɔɔraa m, k'a bɔr a n nyɪ da y, k'ɪ ka kɔ n n'a da.»

Lɔ kɔ yaaba a hunɲu

¹⁰ Yeezuu nyɪnta an nɪ hɔ dɪndam sokomace ɔ *saba hinni ɔ.

¹¹ Lɔ ɪ nyɪnta b'ɔ zinɛ n a ka, an a hunɲu a dɔɔraa bueresinnyɔ hɔ m naa. A b'a dam ma an jɪm brama tɪrga y.

¹² Yeezuu k'a a yɪ bɪ, a a bɪr, an a hi m, a ɔ: «Lɔ, ɪ ɪ waa, ɪ yaaba bɪ nya.»

¹³ A n a wɔ ka a mim la. Lɛɛm bɪ, lɔ b'a ba tɪrga, an n'a ɛ bɔm Woso ɔ.

¹⁴ Sokomace cir bɪ k'a a yɪ Yeezuu n lɔ bɪ waa saba hinni ɔ bɪ, a nɔ ma ɔ. A meerbaa bɪ si, an a hi zamaa bɪ m, a ɔ: «Dɔmɪm sɔrdɪ n ta ɔ, gɔɔ n a da ma, ηnɪ zi ba. Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro awɔɔ a ga m, a bɔr, ηn'a waa, saba hinni ɔ bɛɛ y.»

¹⁵ Zuuba n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zambɔzannɔ ra! Awɔɔ gɔaa biyɛɛ bɪr a der zarm, gɛɛ, a bra, k'a yaa ka hi ma saba hinni ɔ ra?

¹⁶ Bɪ lɔ naa do Abraham yanɲa m, zinɛ n yaaba da ma a dɔɔraa bueresinnyɔ hɔ m naa, saba hinni bɛɛ a a ga m, n n a bɔ bar ma ra?»

¹⁷ K'a naa hi bɪ, nyannɪ a jɪnnɔ wɔɔ haay nyasɔ. Zamaa bɪ n'a heer nyɔɔm kan zibɛɛ gɔɔ haay k'a n'a bam bɪ kɪ.

Mutardɪ yaa kan nyɔnyɔɔ kɪ hɔbɔkɔrenoom

(Matiyee 13.31-32; Markɪ 4.30-32)

¹⁸ A a ya, an a hi, a ɔ: «Woso cirbɛɛ bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan bɔ kɪ? A makra mɔɔ n'a bam kan bɔ kɪ?

¹⁹ Bɔ a kɔ ɔ kan mutardɪ yaa kɔ gɔaa n'a sam, an n'a duum a brikɛ ɔ bɪ kɪ. A n haan, an a ba gɔ gɔta, bennɔ nɪ cɛ kɪnkare a vɛnɲɛro ma.»

(Matiyee 13.33)

²⁰ A n a ya, an a hi, a ɔ: «Woso cirbɛɛ bɪ makra mɔɔ n'a bam kan bɔ kɪ?

²¹ A makra mɔɔ n'a bam kan nyɔnyɔɔ kɔ lɔ n'a sam, an n'a warm kɔ ma kan konɲo kaakɔ nyisi kɪ, an nɪ derm haay.»

Israyel gɔɔ haay n nɪ gasɔm cirbɛɛ nɔ ɔ ra?

(Matiyee 7.13-14,21-23)

²² Yeezuu bɔ kɔrɔ ɔ kan bɔɛɛmarɔ kɪ ɔ, an nɪ hɔ dɪndam, an nɪ tam Zerizalem zeezi.

²³ Gɔaa deem n a lar, a ɔ: «Zuuba, gɔɔ kɔ η nɪ bombɔre yɪm nɔ wɔɔ, η bɪ gɔta nɪ?»

²⁴ A n a hı η nı, a ı: «K'a a tı ı k'a gası halle poore bı m. Bala, a hı mıo nawore awıo m, gııo gıta y'a kam ma k'a gası m, bı η b'a dam ma y.

²⁵ Kı harzaa bı bı wuti, an halle bı ta, awıo gıotam garga ra, awıo ba n bı r cele zere, a bı r a hıre, a ı: Zuuba, cele gı wıo m. A y'a nyı bıre awıo nı, a ı: Awıo, mıo n awıo tojı dı y.

²⁶ Awıo y'a hım nı, a ı: Wıo hı bı, ı hı mı kan ıbu kı. ıbu hı dında gııo m, ı daasıro ı.

²⁷ B'a y'a hıre awıo m, a ı: Mıo n awıo tojı dı y. Awıo, k'a a gaa mıo ma, awıo haay k'a nı mimbınyaarıo bam bı.

²⁸ K'awıo bı Abraham kan Izakkı, Zakıob kı yı Woso cirbıe nı ı, kan wosolesınnısorazannıo wıo haay kı awıo n nı garga ra, a nyıntare awıo ma baadare kan sıo sıre kı.

²⁹ Gııo y'a tom dıjır kan meer kı ı, jısa kan bıı kı ı, ηnı bı nyınta ηnı hı bı Woso cirbıe nı ı.

³⁰ Keere bı, jezannıo nyıntam leekarezannıo, leekarezannıo n nyınta jezannıo.»

Yeezuu ı tam Zerizalem ı (Matiye 23.37-39)

³¹ Dımım bı do ı bı, farizeenro gııınnıo b'a zıo Yeezuu ma, ηn'a hı m, η ı: «Ta bınce vanta ı. Hıııodı y'a kam ma k'a ıbu ze.»

³² A n a hı η nı, a ı: «K'a yaa hı pooji naa do m: mıo ı lam zinıero ra, m nı gııo waam, her kan bootı kı zızer kı, an nya.

³³ Bı pakra m kı m ta lee her, kan bootı kı zızer kı. Bala wosolesınnısorazaa b'a dam ma an ga bınce vanta ı kı Zerizalem nıo bee y.»

³⁴ «Zerizalem, Zerizalem, ıbu k'ı nı wosolesınnısorazannıo zınzem, ı nı gııo kı η yı η nyıo ıbu ma ro wıo bımbam jaarıo m bı. Gallem karıo, mıo ηıa kı m ı nyıno so kı ma, amba kor tur a nyıno so kı ma a za taa bı m, b'ıbu n ye?

³⁵ Dıga! Woso y'a bıre ıbu ı. Bı, mıo y'a hıre awıo m: Awıo b'a yare a mıo yı y, an ta an dımım k'awıo nı zem b'a hı, a ı: «Gıaa k'a nı zem Zuuba Woso tı ma bı n barka yı.» »

14

Me hınhanrezaa waare

¹ Yeezuu gası farizeenro jıtaare deem har ı, *saba hınnı ı, k'a hıııre bı. Farizeenro wıo nı dındom zı.

² Gıaa deem ı bı jum Yeezuu lee, a me n hınhanre.

³ Yeezuu n a hı wosocıkarınsaambıo wıo m kan farizeenro wıo kı, a ı: «Zaa ta ı k'ı yaabazaa waa saba hınnı ı gıe, zaa ba ı y?»

⁴ N nı ze pi. Keere bı, Yeezuu n yaabazaa bı gaa, an a waa, an a da zaa ra.

⁵ Bı kur bı, an a hı η nı, a ı: «Gıaa bı kara n'awıo bıre ı naa ı, a nyı, gıe, a der n a da hıyıe ı saba hınnı ı, a bı bra sire, an a bı ı leem nı?»

⁶ Bı η n a da ma ηn'a nyı bı ı y.

A b'a ka leekare bıncıro ma y

⁷ Yeezuu k'a gııo kı η yı η bı r hıııre ma ro wıo yı, ηn'ı leekare bıncıro bımbıı η ı bı, a hıııokıre noom naa do da η nı, a ı:

⁸ «Kı gıaa ıbu bı r harıntare bısa ma, ı b'aa nyınta leekare bınce ı y. Bala, a a da ma, a gıaa vanta bı r, an le da ıbu ra.

⁹ Gıaa k'awıo bı r bı, a b'a ka, an b'a hı awıo gıaa hıııa bı m, a ı: toore ka ı mı m b'ı y. ıbu zem bı wuti kan nyannı kı, ı ta je bınce ı.

¹⁰ Bɪ kʊ n y'ɪbɪ bir hɔbɪrɛ ma, k'ɪ yaa nyɪnta jɛ bɪncɛ ɔ, gʊaa k'a ɪbɪ bir bɪ, k'a bɪ bɔr, a y'a hɪrɛ ɪbɪ m, a ɔ: M hannɪ, ɪ zɔ lɛɛ bɪncɛ b'ɔ. A nyɪntarɛ ɪbɪ tɔ busurɛ gʊaa haay kʊ ɪ nɪ hɔ bɪrɛ kan ɪbɪ kɪ rɔ kɪ lɛɛ.

¹¹ Bala, gʊaa k'a n'a mɪɲɲa busum bɪ, n y'a zerm, bɔ n'a mɪɲɲa zerm bɪ, n y'a busum.»

U b'ɔ ka ganwɔrɛ ma tara burɔ ɔ y

¹² A n a hɪ gʊaa k'a a bir bɪ m sɔ, a ɔ: «K'ɪbɪ sinuu hɔbɪrɛ ba gɛɛ gunuu hɔ, ɪ b'ɪ hannɪɲɔ, gɛɛ, ɪ dogʊɔɔ, gɛɛ ɪ cɪsɔnnɔ arzakazannɔ kɪ bir y. Kʊ n bɛɛ, ɪ y'ɪbɪ birm sɔ a zum ma, ɪn'a so a yaa ɔ.

¹³ Bɪ, k'ɪ cɪbsa hɔbɪrɛ ba, k'ɪ cɪcɪrɪzannɔ, paɲɲawarɪzannɔ, lʊgɔrɔ, bʊsɔrɔ kɪ bir,

¹⁴ b'a nyɪntam mɪmbɪrɛnyɪnta kan ɪbɪ kɪ, bala, ɪ b'a dam ma ɪ n a ba, ɪ n a so a yaa ɔ y. Bala, Woso naa sompɪrɛ ɪbɪ m, gʊɔɔ tɪrgɔɔ mɪmbɔurɛ dɔmɪm ɔ.»

Cɪbsa gʊta hɔbɔkɔrɛnoom

(Matiyee 22.1-10)

¹⁵ Gʊaa deem k'a nyɪnta b'ɔ an naa haay ma bɪ, a a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Mɪmbɪrɛnyɪntazaa m gʊaa k'a nɪ zem bɪ hɔbɪrɛ bɪ Woso cɪrbɛə nɔ ɔ bɪ m.»

¹⁶ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Gʊaa deem ɪ nyɪnta an cɪbsa gʊta hɔbɪrɛ ba. A n zamaa bir gʊta kʊ ɪ nɪ b'a bɪ.

¹⁷ Hɔbɪrɛ bɪ dɔmɪm k'a ku bɪ, a a zɪbɛənyɪ nyɔɔ gʊɔɔ k'a ɪ bir hɔbɪrɛ bɪ ma rɔ wɔɔ zi, a ɔ: K'a bɔr kɛɛrɛ, n hɔ haay banka, an nya.

¹⁸ ɪ haay n a lɛ ba deem, ɪ ɔ: a b'a dam ma y. Lɛɛkarɛ zaa bɪ n a hɪ zɪbɛənyɪ bɪ m, a ɔ: hɔsɪra mɔɔ si, pakra m kʊ m ta, m aa dɪga a. Mɔɔ y'a yɛrɛ ɪbɪ han, k'ɪ sugur ba m ma.

¹⁹ A vanta n a hɪ, a ɔ: Dono mɔɔ n si bu, kʊ m aa nɪ ɪ makra ba ɪ dɪga a. Mɔɔ y'a yɛrɛ ɪbɪ han k'ɪ sugur ba m ma.

²⁰ A vanta n a ya, an a hɪ, a ɔ: lɔ mɔɔ sa daa, bɪ y'a ka mɔɔ bɪ m dam ma, m bɔr y.

²¹ Zɪbɛənyɪ bɪ k'a a wusɪgɔ bɪ, a yaa naa hɪ a harzaa bɪ m. Harzaa bɪ nɔ n ma ɔ, an a hɪ, a ɔ: ta zɔɔ-zɔɔ kʊ bɪ daasɪrɔ ɔ, kan kʊ bɪ zaa bɪrɛ rɔ kɪ, ɪ cɪcɪrɪzannɔ gaa kan paɲɲawarɪzannɔ kɪ, lʊgɔrɔ kɪ, bʊsɔrɔ kɪ ɪ bɔr ɪ nɪ naa ɔ.

²² Zɪbɛənyɪ bɪ n ta an a bɔ an bɔr an b'a hɪ, a ɔ: harzaa, ɔ lɛ k'ɪbɪ ka bɪ ba, bɪ lɛ gʊta.

²³ Harzaa bɪ n a hɪ zɪbɛənyɪ bɪ m, a ɔ: ta zaa poorero wɔɔ ra kan bɪrɛrɔ kɪ, ɪ ɪ ka gʊɔɔ wɔɔ ma ɪ gasɔ ɪ nɪ, kʊ lɛ bɪ gʊta mɔɔ har b'ɔ y.

²⁴ Bala, a hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, gʊɔɔ kʊ mɔɔ n bir lɔ wɔɔ, gʊaa deem taan... ba ɔ an nɪ mɔɔ hɔbɪrɛ bɪ darɛ a lɛ ɔ y.»

Yeezuu karɪndanyɪ paan...

(Matiyee 10.37-38)

²⁵ Bɪ jɛ ɔ, gʊɔɔ cɪr gʊta zu Yeezuu ɔ. A n a bɔ an a hɪ ɪ nɪ, a ɔ:

²⁶ «Kʊ gʊaa bɔr mɔɔ zi, a n mɔɔ ɲɔa an lɛ da a zɪ ra, kan a da kɪ, a lɔ kɪ, a nyɪnɔ kɪ, a cɛmbɔɔ kɪ, a danlɔrɔ kɪ, baa kan a mɪɲɲa mɪsɪrbaa kɪ, a b'a dam ma an nyɪnta mɔɔ karɪndanyɪ y.

²⁷ Gʊaa k'a bɪr a gɔdarkɔra busurɛ an nɪ zum mɔɔ jɛ ɔ, a b'a dam ma an nyɪnta mɔɔ karɪndanyɪ y.

²⁸ Kʊ sɪra nɪ, gʊaa bɪ kara n'awɔɔ bɪrɛ ɔ a lɛ n taa k'a cɛ gʊta dɔ, a n lɛɛ ka an nyɪnta, an busoo k'a n'a bɪm bɪ lɛ zɛ, an a dɔ, k'a cɛ bɪ dɔm gɛ ra?

²⁹ Kɔ bi bɛɛ, k'a lɛɛ ka an a jir cɪnta b'a b'a dam ma an a nyambɔr y, gɔɔɔ haay kɔ η n'a yɪm bi, η yaa wom ma,

³⁰ ηnɪ bɪr a hɪrɛ, η ɔ: Ba gɔaa cɛ dɔrɛ sɪηηɪda sa na, b'a n a nyambɔr na.

³¹ Gɛɛ cir bɔ n ta ɔ, k'a ɪ tam k'a yaa yar ba kan cir vanta kɪ, a n lɛɛ ka an nyɪnta an dɪga, k'a y'a dam ma kan gɔaa tisi bu kɪ, a yar ba kan gɔaa k'a nɪ gɔaa m tisi buhɪra bi kɪ gɛ?

³² Kɔ bi bɛɛ, cir deem bi k'a gɔɔta an laatɔ bi, a gɔaa deem nyɔɔ n zi, an aa laafɪ mim dɪnda kan kɪ.

³³ Ncɪnaaɔ sɔ bi, awɔɔ bire ɔ kɔ gɔaa lɛ baa k'a wɔ saa hɔ k'an ta m bi ma, a b'a dam ma an nyɪnta mɔɔ karɪndanyɪ y.»

(Matiyee 5.13; Marki 9.50)

³⁴ «Sɪra m, ye k'an naa, hɔ mɪηηa m. Bi kɔ ye nyɪntabaa bi bɔ, bɔ n'a yare an bɔr a nyɪntabaa bi nɪ?

³⁵ A bi mɪηηa tara minto, b'a bi yɪm buundi sɔ y. A lo n nawɔm garga ra. Gɔaa k'a nɪ tɔr m k'an a ma.»

15

Yeezuu kan mimbɔnyaabɛnno kɪ

(Matiyee 18.12-14)

¹ Yawɔrsinno kan mimbɔnyaabɛnno kɪ haay a zɔ Yeezuu ma, k'a a tɔr ka ma.

² Farizɛɛnrɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ nɪ kukur bare, η ɔ: «Gɔaa naa do ɪ mimbɔnyaabɛnno sim, an nɪ hɔ bɪm kan η kɪ.»

Ser k'a nyaam hɔbɔkɔrɛnoom dare

³ Bi Yeezuu hɔbɔkɔrɛnoom naa do da η nɪ, a ɔ:

⁴ «Gɔaa bi kara n'awɔɔ bire ɔ, a seero n ta ɔ zɔrɔ, deem n nyaam, a bi bunɛɛhɔ a yaa n nɛɛhɔ rɔ wɔɔ tom a hɔbɪjɪ ɔ, an ta an aa a ka deem bi ma, an tolle ba an a yɪ?

⁵ Bi, k'a a yɪ, a busu an nawɔm kan heernyɪnta kɪ a kɔɔn ra.

⁶ K'a lee ku har ɔ, an a hannɪɪnɔ sɔ kɔ ma kan a cɪsɔnnɔ kɪ an a hɪ η nɪ, a ɔ: k'a heer nyɔɔ kan mɔɔ kɪ, bala mɔɔ m ser k'a nyaam bi yɪ.

⁷ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, heernyɔɔ nyɪntaη ɔ gɔta arzana ɔ, mimbɔnyaabɛr deem k'a a bɔ a taam bi tɔ ma, an lɛ da gɔɔɔ tɪrgɔɔ bunɛɛhɔ a yaa nɛɛhɔ rɔ wɔɔ kɔ heerlɔrɪlɛ zibɛə ba η ma rɔ wɔɔ ra.»

Wanzurfu deem nyaanlɛ hɔbɔkɔrɛnoom

⁸ «Gɛɛ lɔ bi kara n ta ɔ, a wanzurfu m bu, deem n nyaam, a bi sɛ dam fitrɛ ɔ, an cɛ bi waa, an a ka ma mɪηηa an tolle ba an a yɪ?

⁹ Bi k'a a yɪ, a y'a hannɪɪnɔ som kɔ ma, kan a cɪsɔnnɔ kɪ an a hɪ η nɪ, a ɔ: K'a heernyɔɔ kan mɔɔ kɪ, bala mɔɔ m wanzurfu k'a nyaam bi yɪ.

¹⁰ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, heernyɔɔ ta ɔ Woso malɛkarɔ zi mimbɔnyaabɛr deem k'a n'a bɔrɛ a taam tɔ ma.»

Nyɪ k'a nyaam, n n a yɪ hɔbɔkɔrɛnoom

¹¹ Yeezuu n a ya, an a hɪ, a ɔ: «Gɔaa ɪ nyɪnta ɔ, a nyɪnɔ hɪya.

¹² A poore bi n a hɪ a zɪ m, a ɔ: M zɪ, arzaka k'ɪbɪ n ta m bi, a jir, k'ɪ m hɔ ka m ɔ. N zɪ bi n arzaka k'an ta m bi jir η nɪ.

¹³ A dɔmɪm k'a yɪ poore bi, nyɪ poore b'a hɔ bi gɔr an a hɛɛ, an ta zaa ra, kɔ laatɔrɛ ɔ. B'ɔ bi, a yaa a arzaka bi zar zibɛəro bɔnyaarɔ nɔ ɔ.

¹⁴ K'a a zar an a nya bi, nɔ gɔta a da kɔ b'ɔ, cicir n a nyasɔ.

¹⁵ A n ta, an ni zi bam kan tara bi gɔaa deem ki, bi n a nyɔɔ kurkuuro do ma ɔ a hoɔtra ɔ.

¹⁶ A miɲɲa a ɲɔa k'a hoɔɔre kɔ kurkuuro wɔɔ n'a biɲ bi bi, k'an a ka. Bi gɔsi bir a kaɲ ɔ y.

¹⁷ A n bi, an nyinta an a hoɔn da, a ɔ: Mɔɔ zi zibəɔzanno gɔta, ɲn'i hoɔɔre bɔre a miɲ ni gɔɔtam, mɔɔ n bɔr keere, m ni gam nɔ ma naa ɔ.

¹⁸ Mɔɔ tare m zi zi, m aa a hi m, mɔɔ m zar Woso kan ɔbi ki ma.

¹⁹ Mɔɔ n m ga m, ɔbi n i ya, i mɔɔ bir i nyi y. Mɔɔ ba am i zibəɔzanno gɔaa deem ho bi m.

²⁰ A n a bo an ni doore a zi bi zi. K'a gɔɔta an laato bi, a zi bi n a to an a yi, a cicir n a nyaso. A n bra si, an aa a wo burgu ma, an a le doɔre.

²¹ A nyi bi n a hi m, a ɔ: M zi, mɔɔ mim zar Woso kan ɔbi ki ma, mɔɔ n m ga m, k'i i ya, i mɔɔ bir i nyi y.

²² B'a zi b'a hi a zibəɔnyɔnɔ wɔɔ m, a ɔ: K'a ba zɔɔ, a bɔr huu k'a gɔɔre le da bi m, a b'a du ma. K'a bɔr tollenɲa m a da a nyokom ma, k'a kɔsɔɔ da a gam ɔ.

²³ K'a bɔr dinnyɛm ka me ka bi m, a ze k'ɔ a bi, k'ɔ ɔ heer nyɔɔ,

²⁴ bala, mɔɔ nyi k'a nyinta an ga bi, a a mim bo ɔ, a nyinta an nyaam, ɔ ɔ ya, ɔ a yi. N n a siɲɲida sa, ɲn'i cibsaa bare.

²⁵ A nyi jitaare bi nyinta pooyaa ɔ. K'a a bo, an ni zem an a zɔ har ma bi, a bi kɔnnɔɔ kan bintiɔro ki nyi ma, kan sarbaa ki.

²⁶ A n zibəɔnyɔ deem bir an laaka da a ji ma.

²⁷ Zibəɔnyɔ bi n'a nyi bo ɔ, a ɔ: ɔbi dam bi y'a bo an bɔr, ɔbi zi bi n dinnyɛm k'ɔ wɔɔ tɔr bi ze, k'a a nyi bi yi kan laafu ki bi minto.

²⁸ Nyi jitaare bi nɔ n ma ɔ, a ɔ: A bi gasom har ɔ y. A zi bi n bo k'a yaa bir k'an bi gaso.

²⁹ A n a hi m, a ɔ: Dɔga a, a doɔraa gɔta mɔɔ n'ɔbi zi bam, mɔɔ n kaanm ɔbi le m deem ni y. B'ɔbi n binnyɛm ka mɔɔ ɔ cɔna m a ze, m cibsaa ba m kan m hannɔɔ ki y.

³⁰ B'ɔbi nyi k'a ɔbi arzaka gɔr, an aa a zar kan lannomɔɲɲaheeno ki an a bo an bɔr naa, ɔbi dinnyɛm k'a me ka bi ze a minto.

³¹ A zi bi n a hi m, a ɔ: M nyɔnni, ɔbi i kan mɔɔ ki doɔmum haay, ho haay k'a ni mɔɔ ɔ bi, ɔbi y'i so ɔ.

³² Bala, a a ga m k'ɔ cibsaa ba, k'ɔ ɔ heer nyɔɔ. ɔbi dam bi k'a nyinta an ga, an a mim bo ɔ bi minto. Nyaam a ɔ, ɔ ɔ ya, ɔ a yi.»

16

Zibəɔnyɔ hoɔnkare hoɔɔkɔrenoom

¹ Yeezuu n a hi a karɔndanyɔnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Arzakazaa deem i nyinta ɔ, a zibəɔnyɔ n ta ɔ, an ni dɔgare a hoɔnyɔ mim ma. Gɔɔɔ n b'a hi arzazaa bi m, ɲ ɔ: Awɔɔ zibəɔnyɔ bi y'awɔɔ arzaka bi zarm.

² A n a bir, an a hi m, a ɔ: bo minto m n n'ɔbi mim dɔndam mɔɔ m, ncɔnaaɔ? I hoɔntare ciro ka m ɔ, bala ɔbi b'i yare, i mɔɔ zi bi ba y.

³ Zibəɔnyɔ bi n'a miɲɲa larm, a ɔ: Kɔ m a ba lo? Kɔ mɔɔ zuuba mɔɔ bo zibəɔ b'ɔ bi? Mɔɔ paɲɲa ba ɔ kɔ m dam wo ra? Hoɔnyere nyanni i mɔɔ zem.

⁴ Ho kɔ mɔɔ n n'a bam bi mɔɔ do, kɔ m bi bo zibəɔ b'ɔ, kɔ gɔɔɔ n m si a har ɔ.

⁵ A n gɔɔɔ kɔ zuuba bi zɔnnɔ ta ɲ le ro wɔɔ bir deem-deem, an leekarezaa bi lar, a ɔ: ɔbi ta mɔɔ zuuba bi zim m karɔ?

⁶ Bi n a nyi bo ɔ, a ɔ: Nyɔɔ gɔr zɔɔ. A n'a hi bi m, a ɔ: Ba i siraci m na, a si, i nyinta zɔɔ-zɔɔ i gɔrsɔra ba busoor.

⁷ A n a ya, an a vanta lar, a ɔ: B'ubu, ɪ ta m karɔ? A ɔ: Hɔyaa yɔrgɔ zɔrɔ. Zibəənyɪ bɪ n a hɪ m, a ɔ: Ba ɪbu sɪraci n na, a gɔrsura ba businnyɔ.

⁸ Zuuba bɪ n a lɛ bɔ zibəənyɪ b'ɔ, zi k'a ba ncɪnaaɔ bɪ tɔ ma. Her naa ɔ gɔɔ wɔɔ hɔɔn ka kan kɔ kɪ, an lɛ da lɛegurezannɔ wɔɔ ra.»

Hɔ k'awɔɔ n'a bam busoo m bɪ n'awɔɔ Woso ɲɔarɛ hɪnkam

⁹ «Sɪra mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, k'a durnya arzaka bɪ sa a gɔaastɪbabaa da m gɔɔ ma. Dɔmɪm niɲɲɔ k'a bɔr a b'awɔɔ ɔ bɪ, Woso y'awɔɔ sire a har ɔ.

¹⁰ Gɔaa k'a sɪra ba kan hɔ poore kɪ, a sɪra bare a gɔta m sɔ. Bɪ gɔaa k'a n sɪra ba hɔ poore m, a bɪ sɪra bam hɔ gɔta m sɔ y.

¹¹ Bɪ minto bɪ, k'awɔɔ n sɪra ba kan durnya naa arzakarɔ kɪ y, nka nɪ hɔnyɪ paan... bɪ kare awɔɔ ɔ?

¹² Bɪ k'awɔɔ n sɪra ba gɔaa hɔ m, nka n n'awɔɔ miɲɲɔ hɔ bɪ kare awɔɔ ɔ?

¹³ Zibəənyɪ ba ɔ a n n'a dam ma, an zuubɔɔ hɪyɔɔ zi ba y. A deem ɲɔarɛ, an sɔ deem m. Gɛɛ an bɪr kan deem kɪ, an kaanm deem m. Awɔɔ b'a dam ma a Woso ɲɔa, a busoo ɲɔa sɔ y.»

Lɛrɔ kan Woso cirbəə kɪ

(Matiyee 11.12-13; 5.31-32; Markɪ 10.11-12)

¹⁴ Farizɛɛnrɔ busoo ɲuənnɔ wɔɔ y'a tɔr kam naa haay ma, ɲn'ɪ yaa wɔrɛ a meerbaa bɪ ma.

¹⁵ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «A ka awɔɔ nawɔm ma k'a bɪr tɪrga gɔɔ mɪm ɔ. Bɪ Woso awɔɔ heer dɔ, bala, hɔ niɲɲɔ kɔ gɔɔ n'a lɛ bɔɲ ɔ bɪ, hɔ vəm m bɪ Woso mɪm ɔ.

¹⁶ Lɛrɔ kan wosolesinnɪsorazannɔ wɔɔ kɪ ta an Zaan dɔmɪm ku. N y'a sɪɲɲɪda ba dɔmɪm bɪ do ɔ, n nɪ Woso cirbəə lemim nyɪnta pa dam, gɔaa haay n'a tɔɲ ɔ k'a gasɔ ɔ kan paɲɲa kɪ.

¹⁷ Brama kan tara kɪ cenle naanaa an lɛ da lɛ minnyɪ deem taan... k'a nɪ gɔɔtam bɪ ra.

¹⁸ Bɪ y'a ka, gɔaa biyəə k'a nɪ lare a lɔ ra, an n'a vanta sam bɪ, jaandər m. Bɪ gɔaa k'a lɔ k'a zim la ra bɪ sa, jaandər m sɔ.»

Arzakazaa kan ɲɔazaa kɪ hɔbɔkɔrɛnoom

¹⁹ «Arzakazaa deem ɪ nyɪnta ɔ, an nɪ huu wɪsrɔ kɔ ɲ lɛ ɲ kɔstɪ dure a ma, an nɪ hɔbɪrɛ miɲɲa bɪrɛ dɔmɪm haay, an nɪ mɪsrɪbaa nyɪnta bam.

²⁰ Cicirzaa deem k'a tɔ m Lazaar bɪ nɪ wɔtam arzakazaa bɪ cɛlɛ ma, a mɛ haay bɪ, nyinno m.

²¹ A ɪ hɔbɪrɛ kuuro kɔ ɲ n'a lom arzakazaa bɪ hɔbɪrɛ gɔ bɪ ra bɪ ɲɔam k'a bɪ, b'a bɪr a yɪrɛ y. Kan naa kɪ haay, jino bɔr ɲn'a nyinno mɪmmɛɛsɔm.

²² Cicirzaa bɪ n bɪ ga. Malɛkarɔ n a busu ɲnɪ ta m Abraham jɪr ɔ. Arzakazaa bɪ m bɪ ga sɔ, n n a bir.

²³ Gəəno bɪncɛ ɔ b'ɔ bɪ, arzakazaa b'ɪ fir yɪm gɔta. A n a mɪm busu brama an a to an Abraham yɪ laatɔ, Lazaar n'a jɪr ɔ.

²⁴ A n zee da, a ɔ: M zɪ Abraham, mɔɔ cicir zɛ, k'ɪ Lazaar nyɔɔ k'an a nyɔkɔm nyɔɔ hi ma k'an b'a tɔkɔ m nɛɛm la, k'an bɪsa, bala, mɔɔ ɪ fir yɪm gɔta sɛ naa do nɔ ɔ.

²⁵ Abraham n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: M nyɪnnɪ, a tɔ da ɪ nɔ ɔ, ɪ ɔ, ɪbu nyɪnta miɲɲa ɪ mɪsrɪbaa nɔ ɔ, Lazaar n a bɔnyaa yɪ. Naa ma bɪ, a heernyɔɔ yɪ naa ɔ, ɪbu nɪ fir nɔ ɔ.

²⁶ Bɪ, yaa gɔta y'awɔɔ kan wɔɔ kɪ bɪrɛ ɔ kɔ gɔɔ kɔ ɲ n'a tom wɔɔ zeezi naa ɔ k'a ta awɔɔ zi rɔ wɔɔ b'a da ma, ɲnɪ cem y, awɔɔ zeezi sɔ, kɔ ɲ b'a da ma ɲnɪ bɔr naa ɔ y.

²⁷ Arzakazaa bi n a hi, a u: M zi, moɔ y'a yere ibi han, k'i Lazaar nyoo moɔ zi har u,

²⁸ bala, moɔ danzanno ta u soor, k'an aa a hi η ni, ko broɔ bi bor fir yire bince naa do u so y.

²⁹ Abraham n a hi m, a u: N yi Moyiisi ciro m kan wosolesinnisorazanno hoɔ ki, ηn'a tor ka η lemim ma.

³⁰ Arzakazaa bi n a hi, a u: Ayy..., m zi Abraham, ku goaa a to gæno zi naa u an ta b'u, η y'a bore a taam.

³¹ Abraham n a hi, a u: Ku η n a tor ka Moyiisi ma kan wosolesinnisorazanno woɔ ki, baa ku goaa a mim bo u gæno bire u, η b'a sire y.»

17

Mimbonyaa

(Matiye 18.6-7,21-22; Marki 9.42)

¹ Yeezuu n a hi karindanyino woɔ m, a u: «Mim k'a a da ma an goaa do bi b'a dam ma, a n nyinta u y. Bi, a pakra bam goaa k'a ni zem ni bi m.

² Ku n bar da jenlajaa ma, n n'a da a wer, n n'a da higota u jira, nyino poorero noon duro deem k'a n'a dam mim u bi m.

³ K'a dundo a zi miηηa! K'i danyu a zar i ma, k'i dondo, k'a a bo a taam, k'i sugur ka u.

⁴ Bi k'a zar ibi ma gallem saanhina hindeem u, an tir a bo an bor ibi zi an b'a hi, a u: Moɔ m bo m taam, sugur ka m u, k'i sugur ka u.»

⁵ Kristazibæzanno woɔ n a hi Zuuba m, η u: «Woɔ sirakare da ra.»

⁶ Zuuba n a hi, a u: «Awoɔ sirakare bi, ku mutardi yaa a ku, awoɔ y'a hum go naa do m, a u: I boota, i yaa i soon higota u, b'a y'awoo le sim.»

A b'a ka ma ku n a barka da y

⁷ «Goaa bi kara n'awoo bire u naa u, a zibænyu n ta u, an ni dam wom, gee, an ni dom hobisi ma. K'a a to poo u, an bor, an a hi m, a u: A ba zoo i bor, i nyinta i hobire bi?

⁸ A hi bæe an nawore, a u: Hobire ba gum naa u, k'i huuro da i ra, i sa i ba ka m u ku m a bi, ku m a mi, k'i bokare i bi, i mi ra?

⁹ A yaa dam zibænyu bi m barka ra? K'a a le si an a zi bi ba bi minto ra? Moɔ n a si a yaa dam ni barka y.

¹⁰ A maam so kan awoo ki. K'awoo ho haay ku Woso le ka awoo u k'a ba bi ba, k'a hi, a u: Zibænyino m woɔ m bala, woɔ u zibæ k'a a ga m bi ba.»

Kusimero bu waare

¹¹ Ku Yeezuu zaa sa an ni tam Zerizalem zeezi bi, bo a u Galilee kan Samarii ki bire u.

¹² K'a ni gasom tara deem u bi, kusimero bu b'a ze u, ηni jum laatɔ,

¹³ ηn'a leer busu, η u: «Yeezuu, karinsaamba! Woɔ cicir ze!»

¹⁴ Yeezuu k'a η yi bi, a a hi η ni, a u: «K'a yaa a hunka wosocemannibænno m.» Ku η y'a hur ηn'i tam bi, η yaa a waa zaa ra, dintim n go η ma.

¹⁵ N goaa deem k'a yi a laafu yi bi, a a wusigə an bor, an a leer busu, an n'a le bom Woso u.

¹⁶ A n sonta Yeezuu taa, an a meer zuutə tara u, an ni barka dam ni. Goaa bi, Samarii goaa m.

¹⁷ Yeezuu n a hi, a u: «Goaa bu haay bæe y'a waa dintim n go η ma ra? Bi næho ro woɔ be?

18 Gost n a bɔ ɲ bire ɔ k'a b'a lɛ bɔ Woso ɔ, kɔ saana naa do bɛɛ y.»

19 A n a hɪ m, a ɔ: «Wuti ɪ ta, ɪ srakare ɪ bombɔ.»

Woso cirbæ zere
(Matiyee 24.23-28,37-41)

20 Farizɛnɔ wɔɔ n Yeezuu lar, ɲ ɔ: «Woso cirbæ bɪ zɛ an nawom bro?»
A n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Woso cirbæ bɪ bɪr zere, an nɪ yɪɛ y.

21 N b'a hɪɛ, ɲ ɔ: Woso cirbæ bɪ ba n nɪ, gɛɛ, a ɪ naa ɔ y!» A n a hɪ ɲ
nɪ kɛɛɛ, a ɔ: «K'a dɪga a, Woso cirbæ bɪ y'awɔɔ bire ɔ.»

Gɔaanyɪ bɪ wusigære hinni

22 A n bɔkare, an a hɪ karɪndanyɪnɔ m, a ɔ: «Dɔmɪnɔ ta ɔ ɲn'i zem,
awɔɔ n n'a ɲɔam k'a Gɔaanyɪ bɪ yɪ hindeem ɔ bala, b'awɔɔ ba yɪɛ y.

23 N y'a hɪɛ awɔɔ m, ɲ ɔ: A ba n nɪ, gɛɛ, a ɪ naa ɔ! A bɪ ta y, a b'a si a
ta y.

24 Bala, Gɔaanyɪ bɪ zere dɔmɪm bɪ, zɛ an nawom amba brama tɪr nyakɪ
bɔ dɔjɪr ɔ an ta meer ɔ bɪ m.

25 Bɪ, a lɛɛkare an fɪr yɪ gɔta, her gɔɔɔ nɔɔn n kaanm m.

26 Hɔ k'a nyɪnta an ba Nowee dɔmɪm ɔ bɪ, a zem bɪ nyɪnta maam
Gɔaanyɪ bɪ dɔmɪm ɔ:

27 ɲ nyɪnta ɲn'i hɔ bɪm, ɲn'i hɔ mim, ɲn'i lɔ sam, ɲn'i zim sam an ta an
dɔmɪm kɔ Nowee gasɔ ɔ kɔɔlɔɔ ɔ bɪ ku. Bɪ, Woso a ka la gɔta n ba an ɲ
bɪ haay.

28 Gɛɛ, am hɔ k'a nyɪnta an ba Lɔttɪ dɔmɪm ɔ bɪ hɔ bɪ m: ɲ yɪ hɔ bɪm,
ɲn'i hɔ mim, ɲn'i hɔ sim, ɲn'i hɔ hɛɛnm, ɲn'i hɔ duum, ɲn'i cɛ dɔm.

29 Bɪ, dɔmɪm kɔ Lɔttɪ bɔ ɔ Sodɔm ɔ bɪ, Woso a ka sɛ n a to brama, an ba
am la hɔ bɪ m, an ɲ zɪnzɛ haay.

30 Gɔaanyɪ bɪ hɪnkare hinni ɔ, a nyɪntam maam sɔ.

31 Hinni bɪ do ɔ bɪ, gɔaa k'a nɪ cɛ mim ɔ a mɔdrɔ nɪ cɛ ɔ bɪ, a bɪ zer an
gasɔ an ɲ gɔr y. A maam sɔ kan gɔaa k'a ta poo ɔ bɪ kɪ, a b'a bɔ an bɔr
har ɔ y.

32 K'a Lɔttɪ lɔ bɪ mim tɔ da a nɔ ɔ.

33 Gɔaa k'a lɛ n taa k'a a meeyaa bombɔ bɪ, a b'a yɪɛ y. Bɪ gɔaa k'a yɛ
zɛ ma mɔɔ tɔ ma bɪ, a y'a meeyaa bombɔɛ yɪm.

34 A hɪ mɔɔ nawɔɛ awɔɔ m, gum bɪ do ɔ, gɔaa hɪya y'a zem kɔ ra, ɲnɪ
wɔta gargɔ deem la. N deem gaare, n n deem to.

35 Lannɔ y'a zem kɔ ra hɪya, ɲn'i bɪr jaa lom. N deem gaare, n n deem
to.» [

36 Kɔ gɔaa hɪya ɪ hɔsɪra ɔ: N deem gaam, n nɪ deem to.]

37 Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a lar, ɲ ɔ: «Zuuba, a nyɪntam ka?» A n a nyɪ bɔ
ɔ, a ɔ: «Bɪncɛ kɔ sim n nɪ nyɪntaɲ ɔ bɪ, bɪncɛ bɪ do gɔbɪrgɔrɔ n n'a som
kɔ ma ɔ.»

18

Dɔdɔkær bɔnyaa hɔbɔkɔɛnoom

1 Yeezuu hɔbɔkɔɛnoom da ɲ nɪ k'a hɪnka a ɔ, a a ga m kɔ ɲ nɪ yaa da
dɔmɪm haay, bɪ ɲ bɪ kɔ kan yaadare bɪ kɪ y.

2 A a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Dɔdɔkær ɪ nyɪnta tara deem nɔ ɔ, a bɪr nyɪ bam Woso
nɪ y, a bɪr gɔɔɔ dan ɔ sɔ y.

3 Zoro nɪ tara bɪ do nɔ ɔ, an nɪ zem tee... an n'a hɪɛ, a ɔ: Gumɔ ka m ɔ
mim kɔ mɔɔ jum bɪ n ta m kan mɔɔ kɪ bɪ nɔ ɔ.

4 Dɔdɔkær bɪ n a gu, galle m hɔka. Bɪ kur bɪ, a n n'a hɪɛ a mɪɲɲa m, a
ɔ: Baa kɔ mɔɔ bɪr nyɪ bam Woso m, bɪ mɔɔ bɪr gɔɔɔ dan ɔ sɔ,

⁵ Iŵ naa do k'a bŵr an nŵ mŵŵ kŵm bŵ, mŵŵ y'a dŵdŵ bŵ kare, m gumŵ ka ŵ, k'a bŵ bŵr mŵŵ zi dŵ dŵmŵm haay, an bŵr mŵŵ kŵre y.»

⁶ Zuuba n a ya, an a hŵ, a ŵ: «K'a tŵr ka, hŵ kŵ dŵdŵkŵr bŵnyaa b'a hŵ bŵ ma mŵŵŵa.

⁷ Bŵ, Woso b'a dare a gŵŵŵ k'a ŵ nyŵkŵ ŵ ŵn'ŵ zee dam zi sinuu ŵ kan a gunuu ŵ kŵ rŵ wŵŵ han ra? A maasŵre bam, an bŵkare an a da ŵ han ra?

⁸ A hŵ mŵŵ nawŵre awŵŵ m, a y'a dare ŵ han zŵŵ-zŵŵ. Bŵ kŵ Gŵaanyŵ bŵ bŵ bŵr, a zem bŵ sŵrakare yŵ tara burŵ ŵ ra?»

Farizen kan yawŵrsir kŵ hŵbŵkŵreŵnoom

⁹ Yeezuu hŵbŵkŵreŵnoom da gŵŵŵ kŵ ŵ n'a hŵŵn dare ŵ ŵ, gŵŵŵ mŵŵŵŵŵ n'a mŵ, ŵnŵ bŵkare, ŵn'a muno bŵŵ ŵ rŵ wŵŵ m, a ŵ:

¹⁰ «Gŵŵŵ hŵyŵŵ ŵ gasŵ Wosoŵ ŵ k'a yaa da. Gŵaa deem bŵ farizen m, deem bŵ yawŵrsirezaa m.

¹¹ Farizen bŵ n jum brama an nŵ yaa dare a heer ŵ nŵnaaŵ: Woso, mŵŵ ŵ yaa dare ŵbŵ m barka kŵ mŵŵ n bŵ kŵ ŵ kan gŵŵŵ gŵsŵnŵŵ kŵ ŵ nŵ konno, mimbŵnyaabŵnno, jaandŵnno, gŵe yawŵrsir naa do kŵ minto.

¹² Mŵŵ yŵ m le kŵsŵm gallem hŵya dŵmŵm saanhŵna nŵ ŵ, mŵŵ hŵnyŵ haay nŵ ŵ mŵŵ y'a bu hŵ kare ŵbŵ ŵ.

¹³ Yawŵrsir bŵ n jum laaŵ, a le baa k'a a mŵm busu brama y, an n'a cŵ zere k'a a heerzar hŵnka, a ŵ: Woso, mŵŵ cicir ze, bala, mimbŵnyaabŵr m mŵŵ m.

¹⁴ A hŵ mŵŵ nawŵre awŵŵ m, a tŵrgabaa yŵ Woso mŵm ŵ, an a bŵ an doo, deem bŵ n a yŵ y. Bala, gŵaa k'a n'a busum bŵ, n y'a zerm tara ŵ, bŵ gŵaa k'a a mŵŵŵa zer bŵ n y'a busum.»

Nyŵnŵ poorero barka daŵre

(Matiyee 19.13-15; Markŵ 10.13-16)

¹⁵ Gŵŵŵ bŵr nyŵnŵ poorero m Yeezuu zi k'an a wŵ ka ŵ mim la. Karŵndanyŵnŵ wŵŵ kŵ ŵ naa yŵ bŵ, ŵ nyaa ba kan ŵ kŵ.

¹⁶ Yeezuu n a ka ŵnŵ bŵr nyŵnŵ wŵŵ m, an n'a hŵre, a ŵ: «K'a nyŵnŵ wŵŵ to ŵnŵ bŵr mŵŵ zi, a b'a ta ŵ nŵ toore y, bala, gŵŵŵ kŵ ŵ bŵ kŵ ŵ kan ŵ kŵ rŵ wŵŵ y'a so Woso cirbŵŵ b'ŵ.

¹⁷ Sŵra mŵŵ n'a hŵre awŵŵ m, gŵaa k'a n Woso cirbŵŵ bŵ si am nyŵ poore hŵ bŵ m bŵ, a bŵ gasŵŵ ŵ y.»

K'a kaanm arzaka m, k'a gasŵ Woso cirbŵŵ nŵ ŵ

(Matiyee 19.16-30; Markŵ 10.17-31)

¹⁸ Cir deem Yeezuu lar, a ŵ: «Karŵnsaamba mŵŵŵa, bŵ mŵŵ n'a bare kŵ m mŵsŵrbaa k'a nyare ba ŵ bŵ yŵ?»

¹⁹ Yeezuu n a hŵ m, a ŵ: «Bŵ m, ŵbŵ nŵ mŵŵ birm mŵŵŵa? Gŵaa mŵŵŵa ba ŵ kŵ Woso y'a deem bŵe y.

²⁰ ŵbŵ lŵrŵ wŵŵ dŵ ra? ŵ bŵ jaan da y, ŵ bŵ gŵr ze y, ŵ bŵ koor ba y, ŵ bŵ ŵŵaar kasetŵ ka y, ŵ zi kan ŵ da kŵ da ŵ.»

²¹ Gŵaa bŵ n a nyŵ bŵ ŵ, a ŵ: «Mŵŵ naa haay ba m nyŵbaa ma tee....»

²² Yeezuu k'a naa ma bŵ, a a hŵ m, a ŵ: «Hŵ deem ŵ gŵŵta ŵbŵ ma k'ŵ ba: Hŵ k'a n'ŵbŵ ŵ bŵ hŵe haay ŵ jinjir ŵŵazannŵ m, k'ŵ bŵr ŵ zu mŵŵ ŵ, ŵbŵ arzaka yŵm arzana ŵ.»

²³ Kŵ gŵaa bŵ naa ma bŵ, a heer a zar, bala, a arzaka bŵ gŵta.

²⁴ Yeezuu k'a a heerzarŵe bŵ yŵ bŵ, a a hŵ, a ŵ: «Arzakazannŵ Woso cirbŵŵ gasŵre yŵm kŵŵkŵŵ.

²⁵ Sŵra m, yoonde huuka yaa gasŵre nyŵntam naanaa, an le da arzakazaa Woso cirbŵŵ gasŵre m.»

²⁶ Gooo kɔ η n'a tɔr kam ma rɔ wɔɔ a hɪ, η ɔ: «Ncɪnaaɔ bɪ, nka m nɪ bombɔrɛ yurɛ?»

²⁷ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Hɔ kɔ gɔaa b'a dam ma an a ba bɪ, a naanaa Woso ma.»

²⁸ Pɪyɛɛr n a hɪ, a ɔ: «Dɪga, wɔɔ hɔ haay to, ɔ zu ɪbɪ ɔ.»

²⁹ A n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Sɪra mɔɔ n'a hirɛ awɔɔ m, gɔaa k'a a har to, kan a lɔ kɪ, a danyɪnɔ kɪ, a zɪrɔ kɪ, a nyɪnɔ kɪ Woso cirbɔɔ minto,

³⁰ a naa haay yɪm gɔta an lɛ da durnya naa do nɔ ɔ, b'a mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ yɪm durnya k'a nɪ zem bɪ nɔ ɔ sɔ.»

*Yeezuu a ya, an n'a zɛ mim dɪndam a kaakɔ hɔ ma
(Matiyee 20.17-19; Markɪ 10.32-34)*

³¹ Yeezuu buerehɪyɔɔ wɔɔ bir, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Ba wɔɔ nɪ tam Zerizalem ɔ na, bɪ, hɔ haay kɔ wosolɛsɪnnɪsorazannɔ wɔɔ a gɔrsɪra ba Gɔaanyi bɪ minto bɪ kɔ yɪm.

³² N y'a nyasɔm, n n'a ka kɪfɪrɔ ɔ kɔ η nɪ yaa wɔ ma, kɔ η n'a sɔnsɔ wɔ, kɔ η nɪ lihi dɪnda ma,

³³ kɔ η n'a zɛ madɪrɔ m, kɔ η nɪ bɔkare ηn'a zɛ gɔr, b'a y'a mɪm bɔη ɔ dɔmɪm kaakɔ hɪnnɪ ɔ.»

³⁴ Bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ n hɔsɪ jɪ ma y. Mim naa do a nyaakom da η nɪ, η n hɔ kɔ Yeezuu a hɪ bɪ jɪ dɔ y.

*Zeriko bɔɔ waarɛ
(Matiyee 20.29-34; Markɪ 10.46-52)*

³⁵ K'a ta, an n'a zɔm Zeriko ma bɪ, bɔɔ deem ɪ nyɪnta zaa lezi b'ɔ, an nɪ hɔ yɪnyɛm.

³⁶ Zamaa k'a bɔr an nɪ cenim an a ma bɪ, a laaka da kɔ bɔ m gɛ.

³⁷ N n a hɪ m, n ɔ: «Nazaretɪ Yeezuu nɪ cenim.»

³⁸ A n zee da, a ɔ: «*David Nyɪ, Yeezuu, m cicir zɛ!»

³⁹ Gooo kɔ η nyɪnta lɛɛ rɔ wɔɔ nɪ nyaa bam kan kɪ η ɔ, an zɛ pi. A n a banka an zee da an lɛ da biisi ra, a ɔ: «David Nyɪ, mɔɔ cicir zɛ!»

⁴⁰ Yeezuu n jɪm, an lɛ ka kɔ η n'a gaa, ηn'ɪ bɔr m. K'a a zɔ bɪ, Yeezuu a lar, a ɔ:

⁴¹ «Bɔ ɪbɪ ɔ kɔ mɔɔ n a ba ɪbɪ minto?» A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, a ka kɔ m mɪm n a ya an lɛɛ yɪ.»

⁴² Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «K'ɪ mɪm n a ya an lɛɛ yɪ! ɪ sɪrakarɛ ɪ bombɔ.»

⁴³ Lɛɛm bɪ, a mɪm a gɔ, an nɪ lɛɛ yɪm, an zu Yeezuu jɛ ɔ, an n'a lɛ bɔm Woso ɔ. Zamaa bɪ kɔ η naa yɪ bɪ, ηn'a lɛ bɔm Woso ɔ sɔ.

19

Yeezuu gasɔ Zasee har ɔ

¹ Yeezuu gasɔ Zeriko ɔ, an nɪ kɔ bɪ zem la.

² Gɔaa nɪ b'ɔ a tɔ m Zasee, yawɔrsɪnno cir m, arzakazaa m sɔ.

³ A n n'a kam Yeezuu ma k'a yɪ, kɔ nka m, k'a a dɔ. Zamaa bɪ minto, kɔ gɔaa kutiim m bɪ, a b'a dam ma, a n a yɪ y.

⁴ A n bra si an ta lɛɛ, an aa der gɔ ra, kɔ Yeezuu bɔr an nɪ cenim b'ɔ, k'a yɪ.

⁵ Kɔ Yeezuu lee ku bɪncɛ bɪ do ɔ bɪ, a a bɔɔta an a hɪ m, a ɔ: «Zasee, a ba zɔɔ ɪ zer, bala, mɔɔ cɪnta kɔ m zer ɪbɪ har ɔ her.»

⁶ Zasee n zer zɔɔ-zɔɔ, an a si kan heernyɔɔ kɪ.

⁷ Kɔ zamaa bɪ naa yɪ bɪ, ηn'ɪ kukur barɛ, η ɔ: «Zer a ɔ mimbonyaabɔr har ɔ.»

⁸ Zasee n a zo Zuuba ma an a hi m, a u: «Diga, Zuuba, moɔ yi m arzaka bi haay, zekumbir sam, m a ka cicirzanno u, bi, ku moɔ mim zu u goaa ma, moɔ y'a sompim no gallem si.»

⁹ Yeezuu n a hi, a u: «Bombore gasu har naa do u her, bala, goaa naa do Abraham yanha m so.»

¹⁰ Bala, Gaaanyi bi bor a u, an b'a ka guoo ku η nyaam no woɔ ma, an η bombo.»

*Cir nyi cirbæe bure hobokorenoom
(Matiye 25.14-30)*

¹¹ Ku η guota ηn'a tor kam a meerbaaro woɔ ma bi, Yeezuu a ya, an hobokorenoom naa do da η ni. Bala, a a zo Zerizalem ma. Bi, guoo woɔ u digam ma, η u, Woso cirbæe bi y'a hunkare a m b'u leem.

¹² Bi y'a ka Yeezuu n a hi, a u: «Cir nyi deem u ta ku laat u k'a yaa cirbæe bi, k'a bo a bor.»

¹³ A n a zibæenyino bir bu, an busoo jir η ni minni* deem-deem, an a hi η ni, a u: «K'a zi ba m, k'an ta an moɔ wusigore domum ku.»

¹⁴ B'a gurgazanno woɔ so m, ηni guoo nyoo a je u ku η n'a a hi cirbæe karezaa bi m, η u: «Woɔ le baa k'an a so woɔ u y.»

¹⁵ K'a yaa cirbæe bi bi an bor bi, a a ka ηni zibæenyino k'a busoo jinjir η ni ro woɔ bir a taa, k'a diga a ku bo zi η y'a ba m ge.

¹⁶ Leekarezaa bi n bor, a u: «Zuuba, minni deem k'ibu ka moɔ u bi, minni bu y'a da ra.»

¹⁷ A n a hi m, a u: «Zibæenyi mɔnha n'ibu m, bala, ibu noonhubaa hunka ho poorerero no u, moɔ cirbæe kare ibu u, k'u u so tara bu u.»

¹⁸ A hiya ho bi n b'a hi, a u: «Zuuba, ibu busoo bi nyi da minni soor.»

¹⁹ A n a hi bi m so, a u: «I so tara soor u.»

²⁰ A vanta n bor, a u: «Zuuba, ba ibu busoo bi n na, peera moɔ burgu ma, m a nyaakom da.»

²¹ Moɔ u nyi bare ibu m, ibu heer kusrabaa bi minto. Ho k'ibu n a cinta bi ibu n n'a sam. Ho k'ibu n a duu bi, ibu n n'a dam.

²² A n a hi m, a u: «Ibu mɔnha meerbaa bi moɔ n n'ibu doɔo yarm ma, zibæenyi bonyaa. «Ibu do, u u: goaa kosi m moɔ m, moɔ ni ho ku moɔ n a cinta bi sam, m ni ho ku moɔ n a duu bi dam.»

²³ Bo minto, ibu n moɔ busoo bi cinta busoo ce u y? Ku moɔ m bo, m bor ku m bi nyooɔo yi?»

²⁴ A n a hi guoo ku η ni b'u ro woɔ m, a u: «K'a busoo bi yo m, a ka goaa k'an ta m bu b'u.»

²⁵ N n a hi m, η u: «Zuuba, a lee ka an a yi bu.»

²⁶ A hi moɔ nawore awoo m, goaa biyæe k'an ta ho m bi, n y'a kan u, goaa k'a ba m bi, baa k'a ta m poore bi, n y'a yom ni.

²⁷ Moɔ junno ku η ni moɔ ηsa kan cirbæe ki ro woɔ, k'a bor η ni moɔ taa naa u, a η zinze.»

²⁸ Yeezuu k'a naa hi bi, a ka η lee an ni tam Zerizalem u.

*Yeezuu u gasom Zerizalem u
(Matiye 21.1-11; Marki 11.1-11; Zaan 12.12-19)*

²⁹ K'a ta an n'a zom Betfaze ma kan Betanii ki, Oliviyee ci bi zeezi bi, a a karindanyino nyoo hiya.

³⁰ A n a hi η ni, a u: «K'a ta ku k'a ni lee naa u. K'awoo ta an ni gasom, awoo brapoo yim n n'a kosi, bi gosi n da u cina y. K'a hor a bor m.»

* **19:13 19.13** Minni: = deniyee zoro = mom kaako zibæe busoo m.

³¹ Bɪ kʊ ɡʊaa awɔɔ lar, a ʊ: Bɔ m awɔɔ n'a hɔrle? K'a hɪ m, a ʊ: Zuuba le n taa.»

³² Ɔɔɔ k'a η nyɔɔ rɔ wɔɔ, kʊ η ta bɪ, η yaa hɔ haay bɪ yɪ amba Yeezuu a hɪ bɪ m.

³³ Kʊ ηn'i brapoo bɪ hɔrm bɪ, a zannɔ wɔɔ n a hɪ η nɪ, η ʊ: «Bɔ minto m, awɔɔ n'a hɔrle?»

³⁴ N n'a nyɪ bɔ ʊ, η ʊ: «Zuuba le n taa.»

³⁵ N n brapoo bɪ gaa, ηnɪ ta m Yeezuu zi, ηn'a huuro ka ra, ηn'a ka Yeezuu n da ʊ.

³⁶ K'a nɪ tam bɪ, Ɔɔɔ wɔɔ n'a huuro kam zaa bɪ ra.

³⁷ K'a a zɔ Oliviyee ci bɪ zerjɪ bɪ ma bɪ, heernyɔɔ Ɔsɔ karɪndanyɪnɔ wɔɔ ʊ, zamaa bɪ haay, ηn'a leer busu, ηn'a le bɔm Woso ʊ hoserlo haay kʊ η y'a yɪ bɪ minto.

³⁸ N ʊ:

«Cir k'a nɪ zɛm Zuuba Woso tɔ ma bɪ n barka yɪ.

Kʊ laafɪ n nyɪnta arzana ʊ,

kʊ leboɔrɛ n nyɪnta brama.»

³⁹ Farizɛɛnrɔ Ɔɔsɪnnɔ a hɪ Yeezuu m zamaa bɪ bire ʊ, η ʊ: «Karɪnsaamba, a ka k'i karɪndanyɪnɔ wɔɔ n zɛ pi.»

⁴⁰ A n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m: Kʊ η zɛ pi, jaarɔ n nɪ zee dam.»

Yeezuu ɪ nyɪ kam Zerizalem tɔ ma

⁴¹ K'a a zɔ Zerizalem kɔnɔ bɪ ma, an a to an a yɪ bɪ, a nyɪ ka a minto.

⁴² A n n'a hire, a ʊ: «Ibɪ sɔ, k'a dɔ ibɪ ʊ her, kʊ nka n nɪ laafɪ kare ibɪ ʊ! Bɪ naa ma bɪ, a a nyaakom da ibɪ leɛ, ibɪ b'i dam ma, ɪ yɪ y.

⁴³ Sɪra m, dɔmɪnnɔ ɪ zɛrɛ ibɪ minto, ibɪ jɪnnɔ wɔɔ tee kɪnkare ibɪ pɔɲɲɔ bɪ ma, η bɪrle ibɪ ma, k'a ibɪ da, ηn'a so bɪnce haay ʊ.

⁴⁴ N y'ibɪ wurgɔm haay, ibɪ kan ɪ zamaa kɪ. N bɪ jaa deem taan... tore, an bɪr a mim burɔ ʊ y, bala, ibɪ n dɔmɪm kʊ Woso bɔr k'a b'a da ɪ han bɪ dɔ y.»

Yeezuu Ɔsɔ Wosoɛ ʊ, an n'a cirbɔɔ zi bam

(Matiyee 21.12-17; Markɪ 11.15-19; Zaan 2.13-22)

⁴⁵ Yeezuu Ɔsɔ Wosoɛ ʊ, an nɪ lam hɔheenno wɔɔ ra.

⁴⁶ A n a hɪ η nɪ, a ʊ: «N y'a Ɔrsɪra ba, η ʊ: «Mɔɔ cɛ bɪ nyɪntam yaadare cɛ.» B'awɔɔ, awɔɔ sa a ba konno bɪnce.»

⁴⁷ Yeezuu ɪ hɔ dɪndam dɔmɪm haay Wosoɛ ʊ b'ʊ. Wosocɛmannɪbɔnno jɪtannɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ, tara cinno kɪ y'a kare a zɛrɛ zaa ma.

⁴⁸ Bɪ hɔ kʊ η y'a cɪnta k'a ba bɪ, ηn'a zaa yɪ y, bala, zamaa bɪ haay y'a tɔr kare a meerbaa ma kan bɔraama Ɔta kɪ.

20

Yeezuu le a tɔ ka?

(Matiyee 21.23-27; Markɪ 11.27-33)

¹ Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ʊ hindeem ʊ, Yeezuu k'a nɪ hɔ dɪndam zamaa bɪ m Wosoɛ ʊ, an nɪ Woso lemim nyɪnta pa dam bɪ, wosocɛmannɪbɔnno jɪtannɔ kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɪ, kan *ƆɔɔƆgusɪnnɔ kɪ bɔr zi.

² N n a hɪ, η ʊ: «Le kara ibɪ n ta m ɪ nɪ naa bam nɪ, Ɔɛɛ, bɔ a ʊ, nka le ʊ, k'i hɪ wɔɔ m?»

³ A n a nyɪ bɔ ʊ η nɔ, a ʊ: «Mɔɔ mɪɲɲa sɔ, mɔɔ laaka dare awɔɔ han, k'a hɪ mɔɔ m:

⁴ Zaan batɛm bɪ, a to a ʊ brama Ɔɛɛ Ɔɔɔ zi?»

⁵ N n'a hoon dam kan kɔ ki, η υ: «Kɔ wɔɔ υ: A to a υ brama, a y'a hire, a υ: Bɔ minto m awɔɔ n a mim si gɛ?»

⁶ Bɪ, kɔ wɔɔ υ: A to a υ gɔɔ zi, zamaa bɪ haay wɔɔ gungɔɛnm jaarɔ m, bala, η sɪra ka, η υ Zaan bɪ nyɪnta wosolesinnɪsorazaa.»

⁷ N n a nyɪ bɔ υ, η υ: «Wɔɔ n a dɔ k'a to a υ ka y.»

⁸ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a υ: «Mɔɔ sɔ, mɔɔ b'a hire awɔɔ m, kɔ nka ɪ le ka mɔɔ υ, mɔɔ nɪ naa bare y.»

*Divensira zibonno hobokorenoom
(Matiyee 21.33-46; Marki 12.1-12)*

⁹ A n nɪ hobokorenoom naa do dam zamaa bɪ m, a υ: «Gɔaa ɪ divensira da υ, an a ka a zibonno υ, kɔ η n'a zi ba, an ta zaa jintɔ ra.

¹⁰ K'a domum a ku bɪ, a a zibonnyɪ deem nyɔɔ divensira zibonno wɔɔ zi, k'an aa a hɔ si an b'a ka a υ. Bɪ, divensira zibonno wɔɔ a nyasɔ ηn'a zɛ, ηn'a ka an doo a wɔ m tu.

¹¹ A n a ya, an a zibonnyɪ vanta nyɔɔ, ηn'aa bɪ nyasɔ ηn'a zɛ sɔ, ηn'a sonsɔ wɔ, ηn'a ka an doo a wɔ m tu.

¹² A n a ya, an a vanta nyɔɔ a kaakɔ hɔ ma, ηnɪ bɪ zɛ, ηnɪ yaaba da ma, ηnɪ la ra.

¹³ Divensirazaa bɪ n a hɪ a mɪnɪa m, a υ: Kɔ m a ba lɔ? Mɔɔ yɪ m nyɪ nɔare bɪ nyɔɔm. N bɪ dan υ barem.

¹⁴ Kɔ η y'a nyɪ bɪ yɪ bɪ, divensira zibonno wɔɔ n a dɪnda kan kɔ ki, η υ: Naa do n nɪ zem b'a sɔ υ. U a nyasɔ υ a zɛ gɛr k'ɔ υ sɔ arzaka b'ɔ.

¹⁵ N n a nyasɔ, ηnɪ bɔ m divensira υ b'ɔ toore ma, ηn'a zɛ gɛr. Bɔ divensirazaa bɪ n n'a bare η nɪ?

¹⁶ A zem bɪ bɔr, an b'a ka ηnɪ divensira zibonno wɔɔ zɪnzɛ, an divensira bɪ ka a vantɔɔ υ.» Kɔ η naa ma bɪ, η υ: «Ayy..., kɔ naa bɪ ba y!»

¹⁷ Yeezuu n a nya η le an dɪga η ma, an a hɪ η nɪ, a υ: «Wosoci bɪ gɔrsira naa do jɪ m bɔ nɪ?

Jaa kɔ ɛdonno a bɔ υ ηn'a zo bɪ, bɪ y'a ba ɛ bɪ jaa wɪsɪ.

¹⁸ Kɔ gɔaa a do jaa bɪ do ra, hɪsɪga a zaa nawɔm. Bɪ, kɔ jaa bɪ do a da gɔaa ra, a hɔnsɪ an nawɔm.»

¹⁹ Wosocikarɪnsaambɔɔ kan wosocemannɪbɔnno jɪtannɔ kɪ y'a kare a nyasɔre ma b'ɔ lɛem, bɪ η yɪ nyɪ bam zamaa bɪ m. N y'a jɪ ma mɪnɪa, ηn'a dɔ η υ, hobokorenoom naa do da a υ awɔɔ tɔ ma.

*Rɔm cir yawɔr kare mim
(Matiyee 22.15-22; Marki 12.13-17)*

²⁰ N nɪ nyɪnta, ηn'ɪ dundom Yeezuu zi, ηnɪ gɔɔ nyɔɔ zi, ηnɪ tɪrgabaa ka a ra. K'a ku a nyasɔ a meerbaa nɔ υ, a ka tara lɛzannɔ υ kan kɔzaa bɪ kɪ υ.

²¹ N laaka naa do da han: «Karɪnsaamba, wɔɔ dɔ υ υ, ɪbɪ ɪ meer bam, ɪ nɪ hɔ dɪndam kan sɪra kɪ, ɪ bɪr nyɪ bam gɔsɪ nɪ y, ɪ nɪ Woso zaa hɔ dɪndam kan a sɪra kɪ.

²² A a ga m k'ɔ Rɔm cir yawɔr ka gɛɛ, a n a ga nɪ?»

²³ Yeezuu k'a η zambɔ bɪ dɔ bɪ, a υ:

²⁴ «K'a busoo ka m υ deem naa υ. Nka meer kan a tɔ kɪ nɪ busoo bɪ bure υ naa?» N n'a nyɪ bɔ υ, η υ: «Rɔm cir hɔ m.»

²⁵ A n a hɪ η nɪ, a υ: «K'a Rɔm cir tɔ hɔ ka υ, k'a hɔ kɔ Woso a sɔ υ bɪ ka υ sɔ.»

²⁶ N n a da ma, ηnɪ Yeezuu nyasɔ a meerbaa nɔ υ zamaa bɪ lɛɛ y. A nyɪbɔɔre bɪ k'a a ka η n zɛ kɛdɛ bɪ, η zɛ pi.

*Sadisēenrō laakadare gəəno mumbōore minto
(Matiyee 22.23-33; Marki 12.18-27)*

²⁷ Sadisēenrō kɔ η nɪ bɪsɪ kam gəəno mumbōore ma bɪ, η gɔsɪnnɔ a zɔ Yeezuu ma, ηn'a lar, η ɔ:

²⁸ «Karɪnsaamba, Moyiisi a gɔrsɪra ba wɔɔ minto, a ɔ: «Kɔ gɔaa ga an a gɔ a lɔ ma b'a n nyɪ yɪ kan kɪ y, k'a danyɪ n a si an nyɪnɔ yɪ kan kɪ a minto.»

²⁹ Gɔaa ɪ nyɪnta, a nyɪnɔ saanhɪna: Lɛekarezaa bɪ n lɔ sa an ga an a gɔ ma b'a n nyɪ yɪ kan kɪ y.

³⁰ A hɪya hɔ bɪ n lɔ bɪ si,

³¹ a kaakɔ hɔ bɪ maam sɔ, an ta an nyɪnɔ saanhɪna rɔ wɔɔ ku. Nj haay gɪnga bɪ η nɪ nyɪ yɪ kan lɔ bɪ kɪ y.

³² A nyare ma bɪ, lɔ bɪ ga sɔ.

³³ Bɪ, lɔ naa do, gəəno mumbōore dɔmɪm ɔ, nka hɔ m lɔ bɪ nɪ? Kɔ η haay lɔ bɪ si bɪ?»

³⁴ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Zamaa naa do gɔɔɔ wɔɔ ɪ lannɔ gɛɛ yaaro sam.

³⁵ Bɪ, gɔɔɔ kɔ η y'a ga mumbōore m Woso mɪm ɔ, ηnɪ zem bɪ mɪsɪrbaa ba durnya k'a nɪ zem bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η bɪ lɔ gɛɛ yar sam b'ɔ y.

³⁶ Nj b'a dam ma ηnɪ ga dɔ y, bala, η bɔm kɔ ɔ kan maleɛkarɔ kɪ. Woso nyɪnɔ m, kɔ η y'a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ bɪ minto.

³⁷ Moyiisi gəəno mumbōore bɪ hɪnka mɪηηa, bɪnce nɪηηɔ kɔ Wosoci nɪ tutugu mɪm dɪndaŋ ɔ b'ɔ, an nɪ Zuuba Woso birm Abraham Woso, Izakkɪ Woso, Zakɔɔb Woso.

³⁸ Bɪ Woso bɪ, gəəno Woso bɛɛ y, mɪsɪrɔ Woso m, bala, hɔ haay mɪsɪr a minto.»

³⁹ Wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ meerbaa bɪ si, η ɔ: «Karɪnsaamba, ɪ meer ba mɪηηa.»

⁴⁰ Nj bɪr yem dɔ k'a laaka da han mɪm sɪ ma y.

*N y'a ba lɔ, n n'a hɪrɛ n ɔ, Krista bɪ David Nyɪ nɪ?
(Matiyee 22.41-46; Marki 12.35-37)*

⁴¹ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Wɔɔ y'a bam lɔ, ɔ a hɪ, ɔ ɔ: «Krista bɪ, *David Nyɪ» nɪ?

⁴² Kɔ David mɪηηa n'a hɪm laarɔ ci nɔ ɔ, a ɔ:

Mɔɔ Zuuba Woso a hɪ mɔɔ Zuuba m:

nyɪnta mɔɔ bɪsɪ ɔ,

⁴³ an ta an dɔmɪm kɔ mɔɔ n'ɪbɪ jɪnnɔ wɔɔ bam gankarahɔ,

k'ɪ gam ka η la bɪ ku.

⁴⁴ Naa y'a hɪnkare a ɔ, David y'a birm «Zuuba». A nyɪnnɪ m lɔnɔ kɛɛɛ?»

*Yeezuu ɪ wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ mɪm dɪndam
(Matiyee 23.1-36; Marki 12.38-40)*

⁴⁵ Kɔ zamaa bɪ haay n'a tɔr kam bɪ, Yeezuu a hɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ:

⁴⁶ «K'a dundo a zi kan wosocikarɪnsaambɔɔ kɔ η nɪ bɪmbɪr zabarɔ m nɔ wɔɔ kɪ. Nj gɔɔɔ yaadare ηɔa daasɪrɔ bire ɔ. Nj lɛekare bɪncɛrɔ ηɔa yaadareɛɛrɔ ɔ, η lɛekare bɪncɛrɔ ηɔa sɔ hɔbɪrɛ bɪnce ɔ.

⁴⁷ Nj nɪ zonno hɔ yɔrɛ η nɪ, ηn'ɪ yaa jɪntoo dam, kɔ η n'a yɪ. N yɪ η dɔdɔ yarm, ηnɪ hɔnhɔrɪɛ yɪ gɔta an lɛ da.»

21

Zoro ganwore (Marki 12.41-44)

- ¹ Yeezuu k'a a mim busu bi, a arzakazanno yi, ηn'i busoo dam ganwore mɔr ɔ.
² A n zoro yi so cicirzaa m, an tamma hɔya da ɔ.
³ A n a hi, a ɔ: «Sira mɔɔ n'a hire awɔɔ m, zoro cicirzaa naa do a da ɔ an le da η ni haay.
⁴ Bala, nawɔnno haay busoo k'an ta η ɔ gɔta bi η y'a bo ɔ ηn'a da ganwore mɔr b'ɔ, bi zoro bi busoo k'a n'a wo ɔ b'a ka haay.»

Wosoce wurgere mindində kan durnya nyare mim ki (Matiyee 24.1-2; Marki 13.1-2)

- ⁵ Gɔsɔnno kɔ η ni Wosoce bi mim dɔdam, ηn'a le bore a gɔere ɔ, a jaarɔ wɔɔ miηjabaa ɔ, kan ganwore kɔ η y'a bankam bi ki bi, Yeezuu a hi η ni, a ɔ:
⁶ «Dɔmum ta ɔ an ni zem, ho k'awɔɔ n n'a yim naa, jaarɔ wɔɔ bi gɔɔtam kɔ burə ɔ y, η haay wurgəm.»
 (Matiyee 24.3-14; Marki 13.3-13)
⁷ N n a lar, η ɔ: «Karɔnsaamba, naa zem bro? Bi makra kara n ni naa dɔmum hɔnkare?»
⁸ A n a hi, a ɔ: «K'a dundo a zi, a b'a ka ηni braba a ni y, bala, gɔɔɔ gɔta zem b'a hi mɔɔ to m, η ɔ: Awɔɔ m Krista, gee: Dɔmum a ku. A bi zu η ɔ y.
⁹ K'awɔɔ bi yar bare mim ma, tara gɔɔɔ n wuti kan a cinno ki, a da bi bo ɔ y. Bala, pakra m kɔ bi n lee ka an bor, b'a nyare bee m bi leem y.»
¹⁰ A a ya, an a hi η ni, a ɔ: «Tararɔ wutim kan kɔ ki yar m, tara cinno n wuti kan kɔ ki.
¹¹ Tara hinkere gɔta zem bi nyɔnta ɔ, yaaba bɔnyaarɔ kan nɔ ki zem bi nyɔnta ɔ buncɛ-buncɛ. Hɔrɔ bam ηni nyibəə gɔta da gɔɔɔ ma, kan makrarɔ gɔɔɔ kɔ η y'a to brama ki.»

U jim kɔɔkɔɔ firyire dɔmum ɔ

- ¹² «Bi, an ni lee kam naa haay lee bi, n y'awɔɔ gorm, n ni fir ka awɔɔ ma, n y'a kare, n n'awɔɔ dɔdɔ ka sokumacero ɔ, n n'awɔɔ du lonnoce ɔ, n tare awɔɔ m cinno kan leezanno ki taa mɔɔ to ma.
¹³ Bi n ni nyɔntare awɔɔ kaseti kare dɔmum mɔɔ minto.
¹⁴ Bi, a bi lee ka a a hɔɔn da minno nɔɔn duro nyibɔre ma y.
¹⁵ Bala, mɔɔ meerbaa dɔre kan hɔɔn ki kare awɔɔ ɔ, b'awɔɔ jɔnno wɔɔ gɔaa deem b'a dam ma an awɔɔ meerbaa nyi bo ɔ, gee, an bisi ka ma y.
¹⁶ Awɔɔ miηjɔɔ ziro kan a dɔɔ ki, awɔɔ danyɔnɔ ki, awɔɔ dogɔɔɔ ki, awɔɔ gɔaastɔɔ ki, n n'awɔɔ nyasore, bi, η y'awɔɔ gɔsɔnno zɔnzem.
¹⁷ Gɔaa haay sore awɔɔ m mɔɔ to ma.
¹⁸ Bi, awɔɔ minke deem taan... bi nyaanum awɔɔ mim ɔ y.
¹⁹ Awɔɔ tontore n ni misirbaa kare awɔɔ ɔ.»

Zerizalem zaarbare (Matiyee 24.15-21; Marki 13.14-19)

- ²⁰ «K'awɔɔ bi Zerizalem yi yarbɔnno n bir ma, k'a do a ɔ, a wurgere dɔmum a zo.
²¹ Kɔ gɔɔɔ kɔ η ni Zidee ɔ ro wɔɔ n a si, ηni ta ciro ɔ, gɔɔɔ kɔ η ni tara nɔ ɔ ro wɔɔ n bo, gɔɔɔ kɔ η ni boleemaro ɔ ro wɔɔ, η bi gasu tara nɔ ɔ y!
²² Woso heerbusu dɔmum m dɔmɔnno wɔɔ duro m, bi ho haay kɔ n y'a gɔrstra ba Wosoci ɔ bi n ni kɔ yiη ɔ.

²³ A pakra bam lanno jısızanno kan lanno kũ η nı nyo kare a nyıno ō rō wōo kı m dōmıno wōo duro ō, bala, cicir gōta y'a dam tara bı ra kan heerbusu gōta kı zamaa bı minto.

²⁴ N gōōō gōta zınzem kargōō m, η gōsınoō gōrm lōmbaa nō ō do haay bire ō, do vantōō tōntōm Zerizalem la an ta an do vantōō wōō dōmım bı nyare ku.»

Guaanyı bı wusigōre hinni
(*Matiyee 24.29-31; Markı 13.24-27*)

²⁵ «Makrarō nyıntan ō woso kan mom kı monyaarō kı nō ō. Tara burē ō, do haay gōōō nyıntam kōre nō ō, η b'a banjı dōre y, hıgōta paŋŋa kan a kurōro tator kı tō ma.

²⁶ Gōōō n'a mom, hoonsı n ta η lē hō k'a nı zem tara burē ō bı hōōndare nō ō. Bala, n brama paŋŋazanno hinkēm.

²⁷ Bı kur bı, η Gōaanyı bı yıre an bır zem warkō nō ō kan paŋŋa gōta kı, cirbēō kı.»

²⁸ «Kō minno nōōn duro haay bōr ηn'ı bare, k'a a bōōta a dıga brama, awōō bōmbōre a zō.»

Woso cirbēō zōre
(*Matiyee 24.32-35; Markı 13.28-31*)

²⁹ A n hōbōkōrenoom da η nı, a ō: «K'a dıga sōōn kan gōōō haay kı ma.

³⁰ K'awōō yı ηn'ı lēē daa dare, awōō dō mıŋŋa a ō, siire a zō.

³¹ A maam sō kan awōō kı. K'awōō bı naa yı an nı zere, k'a dō a ō: Woso cirbēō b'a zō.

³² Sıra mōō n'a hıre awōō m, zamaana naa do bı cenim kō nawōnno haay bēē ba y.

³³ Brama kan tara kı cenim, bı mōō meerbaa bı bı cenle y.»

A bı hinceem ba y

³⁴ «K'a dundo a zi, a b'a heer gore da ō kan bēē mire waast kı, hō bı gōta kı, kan durnya minno hōōndarero kı y, kō dōmım naa do bı daata ze awōō ra y,

³⁵ amba zanŋa hō bı nı y. Bala, a y'a kum gōaa haay k'a nı tara burē ō ra.

³⁶ A b'a zuu ō y, k'a yaa da dōmım haay, k'a a da ma, a bō lēm hō haay k'a nı zem bı ma, k'a jum brama, Gōaanyı bı lēē.»

³⁷ Dōmım haay Yeezuu tır ta an aa hō dında Zerizalem Wosoce ō. Bı, yırbēō haay a tır bō, an ta ci kō n n'a birm Olivıyee ci bı ra, dō n tır mı m b'ō.

³⁸ Bı wutigōta nı, zamaa bı tır ta zi Wosoce ō b'ō, ηn'aa a tor ka ma.

22

Jıtanno y'a kam Yeezuu ze ma
(*Matiyee 26.1-5; Markı 14.1-2; Zaan 11.45-53*)

¹ Bur kō n n nyōnyōō da ma *cıbsa kō n a birm pakki bı y'a zōm.

² Wosocemannıbēnno jıtanno kan wosocıkarınsaambōō kı y'a kam zaa k'a n'a sam k'a a ku a ze bı ma. Bala, η yı nyı bam gōōō wōō m.

(*Matiyee 26.14-16; Markı 14.10-11*)

³ Bı, Sōtaana gasō karındanyıno bueerehıyōō wōō gōaa deem heer ō. Zıdas m, gōaa kō n n'a birm Iskarıyōtı bı m.

⁴ A n ta, an aa a dında kan wosocemannıbēnno jıtanno wōō kı, kan Wosoce dōmazanno cıno wōō kı, hō k'a n'a bam k'a Yeezuu nyasō a ka η ō.

⁵ Bɪ ɲ heer nyɔɔ ɡɔta ɲn'a dɪnda kan kɔ kɪ, ɲ ɔ: k'a busoo ka ɔ.

⁶ Bɪ, Zidas ye sɔ, an n'a kam dɔmɪm k'a n'a dam ma, an Yeezuu nyasɔ a ka ɲ ɔ bɪ ma, kɔ zamaa bɪ b'a dɔ y.

Pakki cibsɔ hɔbɪrɛ bankarɛ

(Matiyee 26.17-25; Marki 14.12-21; Zaan 13.21-30)

⁷ Bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma cibsɔ, n nɪ pakki sinnyɛem manɪ bam ma bɪ dɔmɪm a zɔ.

⁸ Yeezuu n Pɪyɛr nyɔɔ kan Zaan kɪ an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a ta, a yaa pakki cibsɔ hɔbɪrɛ bɪ banka k'ɔ b'a bɪ.»

⁹ ɲ n a lar, ɲ ɔ: «ɪbɪ lɛ n taa k'ɔ aa hɔbɪrɛ bɪ banka ka?»

¹⁰ A n a nyɪ bɔ ɲ n'ɔ, a ɔ: «K'a dɪga a, k'awɔɔ gasɔ tara nɔ ɔ b'ɔ, awɔɔ ɡɔaayar deem zɛɲ ɔ, an ɡɛr busu kan hɪ kɪ, k'a zu kɔ ɔ kan kɪ, a gasɔ har k'a nɪ gasɔɲ ɔ b'ɔ.

¹¹ K'a hɪ har bɪ zaa m, a ɔ: Karɪnsaamba y'ɪbɪ larm: saanɔɔcɛ ɪ ka, kɔ m bɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ kan m karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ?

¹² A cɛ ɡɔta hɪnkare awɔɔ m mim ɔ, n nɪ mɔrlɔ wɔɔ banka haay, bɪncɛ bɪ do ɔ, awɔɔ n nɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ bankan ɔ.»

¹³ ɲ n ta, ɲn'a hɔ haay k'a a hɪ bɪ yɪ, ɲnɪ pakki hɔbɪrɛ bɪ ba.

Pakki daa hɔbɪrɛ

(Matiyee 26.26-30; Marki 14.22-26; 1 Korɛntɪ zannɔ 11.23-25)

¹⁴ Wakatɪ bɪ k'a a ku bɪ, Yeezuu yaa nyɪnta kan a zibɛɛzannɔ wɔɔ kɪ, k'a hɔbɪrɛ bɪ bɪ.

¹⁵ A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ ɲɔa ɡɔta kɔ m pakki hɔbɪrɛ naa do bɪ kan awɔɔ kɪ, kɔ m bɔkare m fir yɪ.

¹⁶ Bala, mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m: mɔɔ bɪ m yare m hɔbɪrɛ naa do bɪ fɪga y, k'a mim m tolle ba an kɔ yɪ Woso cirbɛɛ nɔ ɔ.»

¹⁷ A n hɔmire sa, an yaa da Woso m barka, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a si a a mi kan kɔ kɪ.

¹⁸ Bala, mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m: a nya her mɔɔ bɪ m yare m dɪven mi dɔnto y, an ta an Woso cirbɛɛ bɪ zere dɔmɪm ku.»

¹⁹ A n bɔkare an bur sa, k'a yaa da Woso m barka an a nya bɪ, a a zɪnze ra an a ka ɲ ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ mɛ m naa, [mɔɔ n a ka awɔɔ minto. K'a naa ba mɔɔ todaanɔ minto.»

²⁰ Hɔbɪrɛ bɪ kur bɪ, a hɔmihɔ sa an a ba maam sɔ, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Hɔmire naa do ɡɔaasɪbabaa daa hɔmire m. Mɔɔ ma m, an a lo awɔɔ minto.]»

Yeezuu y'a zɛ zaa mim dɪndam

²¹ «K'a tɔr ka, ɡɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasɔm k'a mɔɔ ka bɪ, a ɪ hɔbɪrɛ bɪncɛ ɔ naa ɔ kan mɔɔ kɪ.

²² Sɪra m, ɡɔaanyɪ bɪ zem bɪ ga, amba Woso lɛɛ ka an a hɪ bɪ m. Bɪ, kɔsɪ ɪ kan ɡɔaa k'a nɪ mɔɔ nyasɔm k'a mɔɔ ka bɪ kɪ.»

²³ Bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ a sɪɲɲɪda sa ɲn'ɪ kɔ larm: «Wɔɔ bireyaa ɔ naa ɔ, nka n nɪ mim naa do bare?»

Nka m jɪtaare?

²⁴ ɲ wuti bɪstɪkare vanta m kan kɔ kɪ, k'a a dɔ nka m jɪtaare ɡɛ.

²⁵ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Do vantɔɔ cinno ɪ cirbɛɛ bɪm ɲn'a so a tarazannɔ ɔ, bɪ cinno wɔɔ y'a kam ɡɔɔɔ kɔ ɲ y'a so ɲ ɔ rɔ wɔɔ nɪ ɲ birm: mimɪɲɲabɛnno.

²⁶ B'awɔɔ kan kɔ kɪ, a b'a ba maam y. Bɔ n jɪtaare awɔɔ bireyaa ɔ bɪ, k'an a ba awɔɔ dam poore. Bɔ y'a so awɔɔ ɔ bɪ, k'an a ba awɔɔ zibɛɛnyɪ.

27 Nka m jitaare paan...? Bɔ ɪ nyɪnta an nɪ hɔbɪrɛ bɪm bɪ m gɛɛ, bɔ ɪ hɔbɪrɛ sa an n'a kam bɪ nɪ? Mɔɔ ɔ: bɔ ɪ nyɪnta an nɪ hɔbɪrɛ bɪm bɪ m. Bɪ, mɔɔ y'awɔɔ bireyaa ɔ am zibəənyɪ hɔ bɪ m.»

28 Awɔɔ, awɔɔ gɔɔta kan mɔɔ kɪ dɔmɪm haay m cicir nɔ ɔ.

29 Bɪ y'a ka mɔɔ nɪ cirbəə bɪncɛ bankam awɔɔ minto, amba mɔɔ Zɪ a banka mɔɔ minto bɪ m.

30 K'a a da ma, a b'a zɛ kɔ ra kan mɔɔ kɪ a hɔ bɪ, a hɔ mi mɔɔ cirbəə bɪ nɔ ɔ. K'a a da ma sɔ a nyɪnta cirbəəduuro ra, a Israyɛl do buerehɪyɔɔ wɔɔ dɔdɔ yar.

Yeezuu Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr bɪsɪkare mim hɪ

(Matiyee 26.31-35; Markɪ 14.27-31; Zaan 13.36-38)

31 Bɪ, Zuuba a hɪ, a ɔ: «Sɪmɔɔn, Sɪmɔɔn, Sɔtaana a yɛ k'awɔɔ danɲa am hɔyaa hɔ bɪ m.

32 Bɪ mɔɔ yaa da ɪbɪ minto k'ɪbɪ sɪrakare b'a da jɪm ɔ y. Bɪ k'ɪbɪ ɪ bɔ ɪ bɔr mɔɔ zi, k'ɪ danyɪnɔ heer ba kookoo.»

33 Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ yɛ kɔ m ta kan ɪbɪ kɪ lɔnnɔcɛ ɔ. Baa kɔ zɛ m sɔ, mɔɔ yɛrɛ m ga kan ɪbɪ kɪ.»

34 Bɪ Yeezuu a hɪ, a ɔ: «Pɪyɛɛr, mɔɔ y'a hɪrɛ ɪbɪ m, ɪbɪ bɪsɪ kam gum naa ɔ, ɪ ɔ: ɪbɪ n mɔɔ dɔ y, gallem kaakɔ, koo n bɔkare an baa da.»

Zoobare dɔmɪm a zɔ

35 A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ awɔɔ nyɔɔ, awɔɔ n busoohera sa y kan bɔɔn kɪ, kɔsɔrɔ kɪ bɪ, bɔ ɪ kɔrɔ awɔɔ ɔ?» ɲ n a nyɪ bɔ ɔ, ɲ ɔ: «Hɔsɪ.»

36 A n a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «Naa ma kɛrɛ bɪ, gɔaa k'a nɪ busoohera m bɪ, k'an a sa; Gɔaa k'a nɪ bɔɔn m bɪ, k'an a sa sɔ. Gɔaa k'a ba kargɔ m bɪ, k'an a huɪ hɛɛ an a si m.

37 Bala, mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m: mim niɲɲɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ mɔɔ minto bɪ kɔ yɪm: <N y'a lɛ sa n a da mimbɔnyaabənnɔ barla.> Bɪ sɪra m, hɔ niɲɲɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba mɔɔ minto bɪ kɔ yɪm.»

38 ɲ n a hɪ, ɲ ɔ: «Zuuba, kargɔrɔ hɪyɔɔ ba n na.» A n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «A bɔrbɔ.»

Yeezuu ɪ yaa dam Oliviyee ci mim ɔ

(Matiyee 26.36-46; Markɪ 14.32-42)

39 Yeezuu bɔ an ta Oliviyee ci mim ɔ, amba a tɪr a bam bɪ m. A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n zu kɔ ɔ kan kɪ.

40 K'a lee ku bɪncɛ b'ɔ bɪ, a a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «K'a yaa da, a yaa n a do makra nɔ ɔ.»

41 A n a jɛ bɔ ɲ ma, an ta lɛɛ poore, an a kukurɔ zɛ, an nɪ yaa dare, a ɔ:

42 «M Zɪ, k'ɪ lɛ taa k'ɪ fir naa do gɔ mɔɔ ma, kan bɪ kɪ haay ɪ bɪ mɔɔ hɔɔnhɔ ba y, ɪ hɔ ba!» [

43 Bɪ ma bɪ, maleɛka y'a to arzana ɔ, an b'a hɪnka m, an a paɲɲa da ra.

44 Yeezuu nɪ zoo kanɲɪda bam a heer ɔ, an n'a tontɔɲ ɔ kan yaadare kɪ, a lɛɛmaa n'a ba am macina hɔ bɪ m, an nɪ surm tara ɔ.]

45 K'a yaa bɪ da bɪ, a wuti, an bɔr a karɪndanyɪnɔ wɔɔ zi, an bɪ dɪga a ɲ hinceem ba heerzarɛ nɔ ɔ.

46 A n ɲ lar, a ɔ: «Bɔ minto m, awɔɔ nɪ hinceem bare? K'a wuti, a yaa da k'a b'a do makra nɔ ɔ y!»

Yeezuu nyasɔrɛ

(Matiyee 26.47-56; Markɪ 14.43-50; Zaan 18.3-11)

47 Kɔ Yeezuu gɔɔta an nɪ meer bam bɪ, gɔaa cir gɔta bɔr. Iskarɪyɔɔtɪ Zidas bɪ, karɪndanyɪnɔ buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem b'ɪ nyɪnta gɔaa cir gɔta bɪ lɛɛ, an a zɔ Yeezuu ma k'a yaa da m.

⁴⁸ Yeezuu n a hi m, a u: «Zidas, yaa i n'a dam Gusaanyu bi m kan daure ki, k'i zambu ba ma ge?»

⁴⁹ Boo i nyinta kan Yeezuu ki ro woo ku eta k'a n'a bam k'a nyinta o bi yi bi, eta y'a lar, eta u: «Zuuba, o eta ze kargu m ge?»

⁵⁰ Bi eta guaa deem wosocemannu ber jitaare zibaanyu saku an a bisi tor gu ma.

⁵¹ Bi Yeezuu a hi eta ni, a u: «K'a to maam.» A n bokare an a wo da guaa bi tor bi ma, an a waa.

⁵² Yeezuu n a bo, an a hi wosocemannu benno jitanoo woo m, kan Wosoce domazanno cinno ki, kan guogusinno ku eta bur k'a b'a nyasu ro woo ki m, a u: «Awoo bur kan karguro ki, banno ki, i o, ta awoo nawom koor nyasu ji o.

⁵³ Bi moo nyinta kan awoo ki domum haay Wosoce o, b'awoo n a wo da moo ma y. Naa ma bi, awoo wakati m kan monsigu cir bi ho ki.»

Piyee bisi kare

(Matiye 26.57-58,69-75; Marki 14.53-54,66-72; Zaan 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Ku eta Yeezuu nyasu bi, eta y'a gaa, eta ta m wosocemannu ber jitaare bi har o. Piyee n zu a je o laatu, an ta.

⁵⁵ N ni se he hallu bireyaa o, eta nyinta b'o. Piyee n ta, an aa nyinta eta bireyaa o so.

⁵⁶ Zibaanyu k'a a yi an ni nyintam se bi le ma b'o bi, a daga a si..., a u: «Guaa naa do nyinta kan ki so!»

⁵⁷ Bi Piyee bisi ka, a u: «Lu, moo n a do y.»

⁵⁸ K'a yi poore bi, guaa vanta n a yi, an a hi, a u: «ibu so, eta guaa deem n'ibu m!» Piyee n a nyi bo guaa bi nu, a u: «Ayy..., eta guaa deem bee n moo ni y!»

⁵⁹ K'a maasure ba an wakati deem ku bi, guaa vanta a ya, an a hi, an so ra, a u: «Sira m, guaa naa do nyinta kan ki! Galilee guaa m.»

⁶⁰ Piyee n a nyi bo o, a u: «Guaa, moo n a do ku bo ibu o k'i hi y!» Leem bi, k'a guota an ni meer bam bi, koo n baa da.

⁶¹ Zuuba n a bo, an daga Piyee ma. Piyee n mim ni eta ku Zuuba a hi m bi to da a no o: ibu bisi kam moo ma her gallem kaaku, i o: ibu n moo do y, koo n bokare an baa da.

⁶² A n bo garga ra, an nyi ka kan heerzale ki.

(Matiye 26.67-68; Marki 14.65)

⁶³ Guoo ku eta ni dom Yeezuu ma ro woo i yaa wom ma, eta'a zem.

⁶⁴ Ni n peera sa, eta'a ku a meer la, eta'a lar, eta u: «Wolesinnu sorazaa n'i mi. Nka y'ibu ze, a hi?»

⁶⁵ Ni n bokare eta sunso do haay wo Yeezuu ma.

N ta Yeezuu m zifuro dudokare bince o

(Matiye 26.59-66; Marki 14.55-64; Zaan 18.19-24)

⁶⁶ Woso k'a haan bi, tara bi jitanoo kan wosocemannu benno ki, wosocikaru saambu ki a so ku ma, eta Yeezuu gaa, eta bur m a dudokare bince o.

⁶⁷ Ni n a hi m, eta u: «Ku Krista n'ibu m, k'i hi o m!» A n a nyi bo eta nu, a u: «Ku moo hi awoo m, awoo b'a sim moo ni y.

⁶⁸ Bi, ku moo laaka da awoo han so, awoo b'a nyi bom moo nu y.

⁶⁹ Bi, naa ma keere bi, Gusaanyu bi y'aa nyinta Woso panazaa bisi o.»

⁷⁰ Ni haay n a hi, eta u: «Bi minto bi, Woso Nyi n'ibu m na?» A n a nyi bo eta nu, a u: «Awoo hi, a m moo m.»

⁷¹ Bɪ, η haay a hɪ, η ɔ: «Kasetɪzanno zibəə ta wɔɔ ma ra! Wɔɔ mɪŋŋɔ a lɛ mim bɪ ma.»

23

N ta Yeezuu m Pɪlatɪ taa (Matiyee 27.1-2,11-14; Markɪ 15.1-5; Zaan 18.28-38)

¹ Bɪ sokɔma zanno wɔɔ wuti, ηnɪ Yeezuu gaa, ηnɪ ta m *Pɪlatɪ taa.

² N nɪ bɔkare, ηn'a sɪŋŋɪda sa, ηnɪ mim ka ra, η ɔ: «Wɔɔ sɔr gɔaa naa do ra, an nɪ wɔɔ tara gɔɔɔ nyɔnnyɔɔrɛ, an n'a tare η nɪ tolle, a ɔ: η bɪ Rɔm cir yawɔr ka y. A n a ya, an n'a hɪrɛ, a ɔ: Awɔɔ m Krista, cir n'awɔɔ m.»

³ Pɪlatɪ n a lar, a ɔ: «Zɪfɔrɔ cir n'ɪbɪ m nɪ?» Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «ɪbɪ mɪŋŋa y'a hɪ.»

⁴ Pɪlatɪ n a hɪ wosocemannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ m kan zamaa bɪ kɪ, a ɔ: «Mɔɔ n gɔaa naa do kɔrɔma yɪ y.»

⁵ Bɪ, η so ra, η n'a hɪ, η ɔ: «A mɪŋŋa nɪ gɔɔɔ wɔɔ nyɔnnyɔɔrɛ a hɔdɪndare nɔ ɔ. A sɪŋŋɪda a sa Galilee ɔ, an bɔ Zidee ɔ, an bɔkare an lee ku naa ɔ.»

N ta Yeezuu m Hɪrɔɔdɪ zi

⁶ Pɪlatɪ k'a naa ma bɪ, a laaka da, a ɔ: «Gɔaa bɪ Galilee gɔaa m gɛ?»

⁷ K'a a dɔ a ɔ, *Hɪrɔɔdɪ gɔrga gɔaa m bɪ, a a nyɔɔ Hɪrɔɔdɪ zi. Bɪ nyɪnta Zerizalem ɔ dɔmɪm bɪ do ɔ.

⁸ Hɪrɔɔdɪ k'a Yeezuu yɪ bɪ, a heer nyɔɔ gɔta, bala, a a ŋɔa k'a yɪ a dɔmɪm laato. Bala, a a mim ma, an n'a hɔɔn dam k'an hoser ba k'a yɪ.

⁹ A hɔ gɔta laaka da han, bɪ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ y.

¹⁰ Wosocemannɪbɛnno jɪtanno kan wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ kɪ nyɪnta b'ɔ, ηnɪ ŋɔaar ba, ηn'a kare a lɛ m kan a paŋŋa jire kɪ.

¹¹ Bɪ, Hɪrɔɔdɪ a zɛ kɔ ra kan a dɔmazanno wɔɔ kɪ, ηnɪ Yeezuu zɛ, ηnɪ yaa wɔ ma, ηnɪ cicir ka ma, ηnɪ cinno huu du ma. Hɪrɔɔdɪ n a ka, ηn'a wusigəm ηnɪ ta m Pɪlatɪ zi.

¹² Hinni bɪ do ɔ bɪ, Pɪlatɪ kan Hɪrɔɔdɪ kɪ kɔ η nyɪnta kɔ jɪnno wɔɔ, η gɔaastɪbabaa da kɔ ma.

N Yeezuu dɔdɔ yar; n ɔ, a a ga zɛ m (Matiyee 27.15-26; Markɪ 15.6-15; Zaan 18.39-19.16)

¹³ Bɪ kur bɪ, Pɪlatɪ wosocemannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ bir, kan cinno vantɔɔ wɔɔ kɪ, gɔɔɔ wɔɔ kɪ,

¹⁴ an a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ gɔaa naa do gaa a b'a ka mɔɔ ɔ, a ɔ: gɔɔɔ an nɪ η nyɔnnyɔɔm. Bɪ mɔɔ lar awɔɔ taa naa ɔ, bɪ mɔɔ n hɔstɪ yɪ, an a ba, an bɔnyaa amba awɔɔ hɪ bɪ nɪ y.

¹⁵ Hɪrɔɔdɪ n hɔstɪ yɪ sɔ y, an a wusigə mɔɔ zi. Gɔaa bɪ n hɔstɪ ba an a ga zɛ nɪ y.

¹⁶ Bɪ k'a yɪ nɔɪnaaɔ, mɔɔ y'a kam ηn'a hɔnhɔr mɪŋŋa, m bɔkare, m a to.» [

¹⁷ Pakkɪ cibsa haay, pakra m kɔ Pɪlatɪ n η hɔɔnhɔ lɔ deem bɔ an a ka η ɔ.]

¹⁸ Bɪ y'a ka, gɔɔɔ wɔɔ n a zɛ kɔ ra haay, ηn'ɪ zee dam: «K'a gɔaa naa do zɛ, k'a Barabas bɔ a ka wɔɔ ɔ.»

¹⁹ Barabas bɪ nyasɔ η y'a ɔ, ηn'a du lɔnnɔɔɔ ɔ, nyaa k'a zɛ an a da tara nɔ ɔ, an gər zɛ bɪ minto.

²⁰ Pɪlatɪ n a ya, an meer ba kan gɔɔɔ wɔɔ kɪ k'a Yeezuu to.

²¹ N haay n zee da, η ɔ: «K'a wɔ godarkɔra ma! K'a wɔ godarkɔra ma!»

²² Pılatı a ya, an η lar a galle m kaaku ho ma, a u: «Bo a ba an bunyaa? Ku moo m, moo n hosi yi an a ba, an a ga ze ni y. K'a maam ni, moo y'a kam, ηn'a honhor, m bokare m a to.»

²³ N n a gu, ηn'a hi ηn'i som la kan zee ki, η u: «K'a wo godarkora ma!» Goo wo haay ku η bugor bi n maam-maam bi, η bor Pılatı la.

²⁴ Pılatı n dodo bi yar amba η le n taa bi m.

²⁵ Bi, a gaa niηηo k'a yar ba, an ger ze, ηn'a nyaso, ηn'a du bi to, amba η y'a ye bi m. A n bokare an Yeezuu to yarbanno m, ku η n'a hoonmim ba m.

N yi tam Yeezuu m a zere bince u

(Matiye 27.32-44; Markı 15.21-32; Zaan 19.17-27)

²⁶ Ku yarbanno wo Yeezuu nyaso, ηn'i tam ni bi, η Sirenni gaa deem ku n n'a birm Simoon bi ze u, an a to poo u an ni zem, ηn'a nyaso, ηn'a da godarkora bi busure u k'an zu Yeezuu je u.

²⁷ Zamaa guta zu a je u kan lanno ki. Lanno wo n zenyi da u Yeezuu to ma.

²⁸ Yeezuu n a bo, an a hi η ni, a u: «Zerizalem lanno, a bi nyi ka moo to ma y. K'a nyi ka a miηηo to ma an le da, kan a nyino ki.

²⁹ Bala, domum ta u an ni zem, n ni zem b'a hi, η u: mimbirenyuntazanno m lanno ku cinaro m, kan lanno ku η bir nyino yim cina ro wo ki m, kan bo u ni nyo ka nyino u ro wo ki.

³⁰ Domum bi do u bi, n y'a hum ciro m: K'a da wo ra, ηn'a hi dimbirlo m: K'a ku wo ra.

³¹ Bala, ku n y'a bam go butur m ncinaas, a zem bi nyinta go ger ma lo?»

³² N bibiuro gaa huya k'a yaa ni η ze kan ki.

N Yeezuu wo godarkora ma

³³ Ku η yaa lee ku bince ku n n'a hum ma: «Minkorgo» bi, yarbanno yaa a wo godarkora ma b'u kan bibiuro huyoo wo ki. Deem a bisı, deem a jısa.

³⁴ Yeezuu n a hi, a u: «M Zi, sugur ka η u, bala ho ku η n'a bam bi, η n a ji do y.» Bi je u bi, η n pøega da a huuro wo ma, ηni η jir kan ku ki.

³⁵ Zamaa bi n jim b'u, an ni digam. Tara cinno wo ni yaa wom ma, ηn'a hire, η u: «A gosunno bombu. Ku Krista ku Woso a bo u bi n'awoo ni, k'an a miηηa bombu a zim.»

³⁶ Yarbanno wo ni yaa wom ma so. N y'a zo, ηni bee heenr ka u, ηn'a hi, η u:

³⁷ «Ku zıforo cir n'ibu m, k'i u miηηa bombu u zim.»

³⁸ N ni warga deem zenηo a mim la, ηn'a gorsıra ba ncinaas, η u: «Zıforo cir m naa.»

³⁹ Bibii deem k'a ni zenηam godarkora ma kan ki bi y'a sunso wom, a u: «Krista bee n'ibu m na? I miηηa bombu, k'i wo bombu so.»

⁴⁰ Deem bi n nyaa ba kan ki, a u: «Ibu bir nyi bam Woso m na? Ibu u honhorle no u am a ho bi m.

⁴¹ Ku wo ho bi ni, a a ga m, k'u honhorle yi an a ga wo mim bare m, bi ku naa zaa ni, a mim ba u y.»

⁴² A n bokare, an a hi, a u: «Yeezuu, k'i yaa lee ku u cirbae bince u, k'i moo to da u no u.»

⁴³ Yeezuu n a hi m, a u: «Sira moo n'a hire ibu m: her naa u, ibu nyintam kan moo ki arzana u.»

Yeezuu ze

(Matiye 27.45-56; Markı 15.33-41; Zaan 19.28-30)

44-45 Dòmum bi do ɔ bi sinsebir da, monsigə gɔta n zɛ tara bure ɔ jilli, woso n ter, lɛɛ n'a ba bimm... an ta an wakati kaaku ku. Wosoɛ pɛera bi n kaanso a bire ɔ.

46 Yeezuu n zee da kan paɲɲa ki, a ɔ: «M Zi, moɔ yi m nyi dare ɔbu wo ɔ.» K'a naa hi bi, a ga.

47 Yarbɛnno zɔrɔ cir bi k'a ho k'a ba bi yi bi, a y'a lɛ bɔm Woso ɔ, a ɔ: «Sira m, goaa naa do nyinta goaa tɔrga.»

48 Gɔɔ wɔɔ kɔ η bɔr k'a bi dɔga a bi, kɔ η ho haay k'a ba bi yi bi, η y'a wusigə ηn'i doom kan heerzar ki.

49 Bi Yeezuu dɔrɛrɔ wɔɔ haay, kan lanno kɔ η zu kɔ ɔ kan ki halli Galilee ɔ saa... rɔ wɔɔ haay jum laatɔ ηn'i dɔgare.

Yeezuu birle

(Matiyee 27.57-61; Marki 15.42-47; Zaan 19.38-42)

50-51 Gɔaa i nyinta ɔ, a tɔ m Zozef. Zɔfɔrɔ kɔ deem kɔ n n'a birm Arimatee kɔ bi goaa m. Gɔaa bi do nyinta miɲɲa, a nyinta goaa tɔrga. A nyinta, an ni dɔm Woso cirbɛə bi zere ma. A nyinta dɔdɔkɛnno wɔɔ goaa deem, b'a n ye ho kɔ dɔdɔkɛnno wɔɔ a cɔnta, ηn'a ba naa ma y.

52 A n ta Pilati zi, an aa Yeezuu gɛr bi ye han.

53 A n a zer godarkɔra bi ma, an pɛera miɲɲa ku ra, an aa wɔta yaa deem kɔ n y'a hɔn ci ɔ, bi n ni gɛr bir ɔ cɔna bi nɔ ɔ.

54 Pakki cibsa hinni m, bi *saba y'a bam k'a siɲɲida sa sɔ.

55 Lanno kɔ η y'a to Galilee ɔ ηni bɔr kan Yeezuu ki rɔ wɔɔ Zozef da zaa ɔ, ηni bi dɔga yaa bi ma, kɔ η Yeezuu bir lonlo gɛ.

56 N n a wusigə k'a yaa tidɛər hi banka kan nyɔɔ ki. Bi, kan bi ki, sabaa hinni ɔ bi, η hoon si amba Woso lɛ ka bi m.

24

Yeezuu mimbɔɔrɛ

(Matiyee 28.1-10; Marki 16.1-8; Zaan 20.1-10)

1 Hatɔ hinni ɔ wutigɔta m, lanno wɔɔ ta yaa ra b'ɔ kan tidɛər nyɔɔ kɔ η y'a banka bi ki.

2 Kɔ η lee ku b'ɔ bi, η yaa dɔga a jaa kɔ η y'a ta yaa bi lɛ rɛ bi, n y'a gɔrgu n n a gɔ rɛ, n n ta m laatɔ, n n yaa bi lɛ bi to.

3 Gasɔ kɔ η y'a ɔ bi, η n Yeezuu gɛr bi yi y.

4 N n a dɔ k'a hɔɔn an n'a dam lo mim naa do ma y. Lɛɛm bi, gɔɔyaarɔ huɔɔ y'a hɔnka η ni, η huuro ni yɔm.

5 N da bɔ ɔ, ηn'a meer zuutɛ. Yaarɔ wɔɔ n a hi η ni, η ɔ: «Bɔ minto awɔɔ n'a kam goaa k'an mɔsɔr bi ma gɛno bire ɔ?»

6 A ba naa ɔ y. A a mɔm bɔ ɔ. K'a ho niɲɲɔ k'a hi awɔɔ m, an bir Galilee ɔ bi tɔ da a nɔ ɔ.»

7 A n n'a hirɛ, a ɔ: «Pakra m, kɔ n n Gɔaanyi bi nyasɔ n a ka mimbɔnyaabɛnno ɔ, kɔ η n'a wɔ godarkɔra ma, bi k'an a mɔm bɔ ɔ dɔmum kaaku hinni ɔ.»

8 Dòmum bi do ɔ bi, lanno wɔɔ Yeezuu mim bi tɔ da a nɔ ɔ.

9 Lanno wɔɔ n a hɔr yaa ra b'ɔ, ηn'a wusigə, ηn'aa naa haay hi karɔndanyɔnɔ bueredeenno wɔɔ m kan gɔɔ vantɔɔ ki m.

10 Nyinta a ɔ: Magdala Maarii, kan Zanni ki, kan Zaku da Maarii ki. Lanno gɔsɔnno kɔ η nyinta kan η ki rɔ wɔɔ mim naa do hi kristazibɛzanno wɔɔ m sɔ.

11 Bi, kristazibɛzanno wɔɔ n a tɔr ka lanno wɔɔ mim bi ma, η n a si y, η ɔ: «Para-para η n'a dɔdam.»

¹² Pɩyɛɛr n wuti an bra si, an ta yaa ra b'ɔ. Bɩ, k'a yaa zerga an dɩga yaa bɩ nɔ ɔ bɩ, pɛɛra b'a a yɩ, an nɩ cɩntam. A n a wusigə, an doo. A n zɛ kədə hɔ k'a ba bɩ tɔ ma.

Emayuus karɩndanyɩnɔ

(Marki 16.12-13)

¹³ Hinni bɩ do ɔ, karɩndanyɩnɔ hɩyɔɔ ɩ tam kɔ kɔ n n'a birm Emayuus b'ɔ. Tara bɩ, a ga kɔ ɔ a ba cilo buereedeem kan Zerizalem kɩ.

¹⁴ N nyɩnta, nɩ'ɩ mim k'a ba bɩ dɩndam kan kɔ kɩ.

¹⁵ Kɔ nɩ mim bɩ dɩndam, nɩ'ɩ bɩsɩ kam kan kɔ kɩ bɩ, Yeezuu bɩ nɩ ku, an nɩ zum kɔ ɔ kan nɩ kɩ.

¹⁶ Bɔ a kɔ ɔ, ɩ ɔ: Hɔ y'a ka nɩ mɩm la, nɩ n a dɔ kɔ nka nɩ y.

¹⁷ Yeezuu n nɩ lar, a ɔ: «Bɔ bɩsɩ awɔɔ ka an nɩ tare?» N n a gaa, nɩ jɩm kan heerzarɛ kɩ.

¹⁸ N gɔaa deem kɔ n n'a birm Kleopas b'a nyɩ bɔ nɔ, a ɔ: «Ibɩ y'ɩ deem ɩ gɔɔta Zerizalem nɔ ɔ naa ɔ, ɩbɩ n mim k'a ba dɔmɩnɔ nɔɔn duro ɔ bɩ dɔ ra?»

¹⁹ Yeezuu n nɩ lar, a ɔ: «Bɔ ɩ ba?» N n a nyɩ bɔ ɔ, nɩ ɔ: «Nazarɛtɩ Yeezuu k'a nyɩnta wosolesinnɩsorazaa, a zibəə paŋŋa nyɩnta ɔ kan a meerbaa kɩ Woso taa bɩ, kan gɔaa haay kɩ taa sɔ bɩ,

²⁰ wosocemanni bɛnno jɩtanno kan wɔɔ cinno kɩ y'a nyasɔ, nɩ'a dɔdɔ ka, nɩ ɔ: A a ga zɛ m. N n a wɔ gɔdarkɔra ma.

²¹ Wɔɔ y'ɔ hɔɔn dam, ɔ ɔ: A n nɩ zem k'a bɩ Israyel bɔmbɔ. Bɩ, an lɛ da bɩ, minno nɔɔn duro ba nɩ y'a ɔ, a dɔmɩm kaako hɔ m her.

²² Sɩra m, lanno gɔsɩnno kɔ nɩ wɔɔ barla rɔ wɔɔ a ka wɔɔ n zɛ kədə. Ta nɩ y'a ɔ yaa ra b'ɔ wutigota m,

²³ N n aa a gər bɩ yɩ y, nɩ'a bɔ nɩ b'a hɩ, nɩ ɔ: Maleɛkarɔ y'a hɩnka awɔɔ m, nɩ'a hɩ, nɩ ɔ, Yeezuu mɩsɩ.

²⁴ Wɔɔ gɔɔɔ gɔsɩnno ta yaa ra b'ɔ, nɩ'a hɔ haay bɩ yɩ amba lanno wɔɔ a hɩ bɩ m, bɩ nɩ a mɩŋŋa yɩ y.»

²⁵ Bɩ Yeezuu a hɩ, a ɔ: «Hɔɔn poore zanno n'awɔɔ m, awɔɔ bɩr yɛm an nɩ hɔ kɔ wosolesinnɩsorazanno a hɩ awɔɔ m haay bɩ mim sim zɔɔ y.

²⁶ Pakra m kan Krista kɩ, k'an fir yɩ ncɩnaaɔ, k'an bɔkare an gasɔ a lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ.»

²⁷ A n a sɩŋŋɩda sa, an nɩ hɔ kɔ Wosoci a hɩ a minto bɩ jɩ hɩrɛ nɩ. A n a sa Moyiisi ma kan wosolesinnɩsorazanno haay kɔ nɩ y'a mim gɔrsɩra ba rɔ wɔɔ kɩ.

²⁸ Kɔ nɩ y'a zɔ tara kɔ nɩ tan ɔ bɩ ma bɩ, Yeezuu n a hɔ ba ɩ ɔ, a hɩ a ɔ k'a cem nɩ han.

²⁹ N n yu ra, nɩ ɔ: «Gɔɔta kan wɔɔ kɩ, woso lɛ y'a zom.» Yeezuu n gasɔ k'a gɔɔta kan nɩ kɩ.

³⁰ K'a nyɩnta an nɩ hɔ bɩm kan nɩ kɩ bɩ, a bur sa an a barka da ɔ an bɔkare an a zɩnzɛ ra, an a ka nɩ ɔ.

³¹ Bɩ ma bɩ, nɩ mɩm zer, nɩ Yeezuu dɔ, bɩ Yeezuu nyaam nɩ lɛɛ.

³² N n'a hɩm kɔ m, nɩ ɔ: «Sɩra m, dɔmɩm nɩŋŋə k'a nyɩnta an nɩ Wosoci bɔmbɔm wɔɔ m kɔ zi, ɔ nɩ tam bɩ, wɔɔ heer yɩ nyɩnta gɔta.»

³³ N n a bɔ lɛɛm, nɩ ta Zerizalem ɔ, nɩ'a karɩndanyɩnɔ buereedeemno wɔɔ yɩ, nɩ'a sɔ kɔ ma kan a muno kɩ.

³⁴ Karɩndanyɩnɔ wɔɔ duro n'a hɩrɛ nɩ, nɩ ɔ: «Sɩra m, Zuuba a mɩm bɔ ɔ! A a hɩnka Sɩmɔɔn m.»

³⁵ Gɔɔɔ hɩyɔɔ wɔɔ n hɔ k'a ba zaa bire ɔ bɩ hɩ, nɩ'a hɩ sɔ, nɩ ɔ: «Yeezuu k'a bur an nɩ bur bɩ zɩnzɛm la bɩ dɔmɩm ɔ wɔɔ b'a dɔ ma, ɔ ɔ, a mɩŋŋa m.»

*Yeezuu a hinka a karindanyinɔ m
(Matiyee 28.16-20; Marki 16.14-18; Zaan 20.19-23; Zibəəzanno Ci 1.6-8)*

³⁶ Kɔ η gɔɔta, ηn'i meer bam kan kɔ ki bi, Yeezuu bɔr η bire ɔ, an a hi η ni, a ɔ: «Laafu n bir kan awɔɔ ki.»

³⁷ N da n bɔ ɔ, nyibəə gɔta n gasu η ɔ. N hɔɔn ɔ bi, zinə awɔɔ yi naa.

³⁸ A n a hi η ni, a ɔ: «Bɔ da bɔ ɔ n ta awɔɔ ni? Bɔ hɔɔndare n ta awɔɔ heer ɔ?»

³⁹ K'a dɔga mɔɔ wɔrɔ ma kan mɔɔ ganno ki. Mɔɔ mɔnna m bala! K'a wɔ da mɔɔ ma, a dɔga a. Zinə mesim ba ɔ, b'a yaa ba ɔ, amba awɔɔ mɔɔ yi mɔɔ m ta m naa ni y.»

⁴⁰ K'a naa hi bi, a a wɔrɔ hinka kan a ganno ki.

⁴¹ Heernyɔɔ gɔta nyinta η ɔ, η n zε kədə. Bi y'a ka η b'a dam ma ηn'a si y. Yeezuu n a hi η ni: «Hɔbire y'awɔɔ ɔ naa ɔ ra?»

⁴² N n zɔɔɔsɛɛre sa, ηn'a ka ɔ.

⁴³ A n a si, an a sɔ η mɔnyaa m.

⁴⁴ A n bɔkare, an a hi η ni, a ɔ: «Kɔ mɔɔ nyinta kan awɔɔ ki bi, hɔ kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi ba n na: Pakra m kɔ hɔ haay kɔ n y'a gɔrsira ba mɔɔ minto, Moyiisi lero ci nɔ ɔ kan wosolesinnɔsorazanno ciro ki nɔ ɔ, kan laaro ki nɔ ɔ bi n kɔ yi.»

⁴⁵ Bi kur bi, Yeezuu n η hɔɔn gu, kɔ η ni Wosoci bi ji dɔ.

⁴⁶ A n a hi η ni, a ɔ: «Ba hɔ kɔ n y'a gɔrsira ba bi n na: Pakra m kɔ Krista n fir yi, k'an a mɔm bɔ ɔ gəəno bire ɔ a dɔmɔm kaako hinni ɔ.

⁴⁷ Bi, a tɔ ma bi, a a ga m kɔ n n'a pa da durnya gɔɔɔ m, kɔ n n'a mɔsrbaa lor, kɔ n n'a mimbɔnyaro sugur yi, bi a sɔnɔda an n'a sam Zerizalem ma.

⁴⁸ Mɔɔ kasetɔzanno n'awɔɔ m.

⁴⁹ Bi, mɔɔ ganwɔre kɔ mɔɔ Zi a ler bɔ bi nyɔre awɔɔ m. B'awɔɔ, k'a gɔɔta tara nɔ ɔ naa ɔ, an ta an dɔmɔm kɔ paŋŋa k'a n'a tom brama, an zer awɔɔ mim ɔ bi ku.»

*Yeezuu i derm arzana ɔ
(Marki 16.19-20; Zibəəzanno Ci 1.9-11)*

⁵⁰ Bi Yeezuu η gaa, an bɔ η ni tara bi nɔ ɔ, an ta η ni Betanii zeezi. B'ɔ bi, a a wɔ busu, an η barka da ɔ.

⁵¹ K'a ni η barka dan ɔ bi, a a gɔ η ma, an der arzana ɔ.

⁵² Karindanyinɔ wɔɔ n Yeezuu da ɔ, ηni bɔkare ηn'a wusigə Zerizalem ɔ kan heernyɔɔ gɔta ki.

⁵³ Bi η tir ta Wosocε ɔ dɔmɔm haay ηni bir a lε bɔm Woso ɔ.

Yeezuu Krista lemim nyunta kó ZAAN a górsira ba

*Yeezuu Krista lemim nyunta kó Zaan a górsira ba bí
gasóore*

Zaan ı ci naa do ba. Cibsa hóbıre ma bí, a ı nyunta an gooka Yeezuu tór ó bí. A bír a mıñña tó hum ci b'ó y. A hu an nawóre a mıñña ma, a ó, karındanyı deem kó Yeezuu n n'a ñóam bí m. (Zaan 13.23-25)

Ci naa do ba a ó, k'a hınka a ó: Yeezuu Krista bí, bómórezaa kó wosolesınnısorazannó a ler bó bıisi bí m. Zaan y'a hınkare, a ó, Yeezuu Krista m læegure paan..., a m sira, a m zaa, a m nı mısırbaa denter kam góóó ó Woso dóre nó ó.

Zaan Ci bí sıññıda y'a hınkare a ó, Yeezuu taóre sıññıda ba ó b'a nyare ba ó só y. A Wosonyımbaa bí ta ó hóó tee..., durnya n bókare an nyunta ó. (Zaan 1.1) Yeezuu Krista zıbæero kó Zaan ñ mim dında ci naa do ó bí, a dında a ó, kó góaa k'a n'a karında bam bí n a da ma, an sira ka Yeezuu ó, an a dó a ó, Yeezuu Woso a nyóó k'an bí wóó bómóó. B'an Woso Nyı. Maam bí, k'a zaa m mısırbaa k'a nyare ba ó kó Woso n n'a kam bí yı. (Zaan 20.31)

Zaan Ci bí n bó kó ó kan lemim nyunta ciro kaakóó wóó kı y. Matiyee, Markı, kan Likki kı hóó wóó. A n a ya, an hó kó bróó a da a ciro wóó ó bí górsira ba góta y. Gósinno a ñ nyóóó ó, an ñ jı dında góta an læ da bróó m, an minno kó bróó n ñ da a ciro wóó ó bí górsira ba.

Nka m Yeezuu nı?

¹ A sıññıda ó bí, Lemim bí læe ka an nyunta ó. Lemim bí nyunta a ó kan Woso kı, bí Lemim bí, Woso m.

² A sıññıda ó bí, a nyunta ó kan Woso kı.

³ Hó haay bí, a y'a da. Hó ba ó an ba, an nyunta a nó ó y.

⁴ *Mısırbaa bí, nyunta a ó a mıñña ó, bí Mısırbaa bí nyunta góóó Læegure.

⁵ Læegure bí nı yóm monsigé nó ó, bí monsigé bí n a si y.*

⁶ Góaa deem ı nyunta ó, Woso n a nyóó. A tó m Zaan.

⁷ Bór a ó kasetı m, k'a bí Læegure kasetı ka, kó góaa haay n a si, a kasetı bí minto.

⁸ A bæe m Læegure y. Bór a ó, k'a bí Læegure kasetı ka.

⁹ Læegure paan..., Lemim bí m, an bór durnya nó ó k'a bí læe gu góaa haay m.

¹⁰ A nyunta durnya nó ó, a ı durnya da, bí, kó nka m a mıñña nı, durnyazannó n a dó y.

¹¹ Bór a ó a dogóóó bire ó, b'a dogóóó n a si y.

¹² Bí góóó kó ñ y'a si, ñnı sira ka a tó ó ró wóó, a pañña ka ñ ó, kó ñ n'a ba Woso nyıno.

¹³ Bróó n yı ma nó ó, kan mesim letaama kı, kan góaa hóonhó kı y. Yı ñ y'a ó Woso nó ó.

¹⁴ Lemim b'a ba góaa, an bí nyunta wóó bire ó, mıññabaa n a heer han kan sira kı. Wóó cirbæe yı, cirbæe niññé kó Zı b'a ka Nyı k'a vanta ba ó b'ó.

* **1:5 1.5** «bí monsigé bí n a si y.» n y'a da ma, n n a wusigé, n ó: «monsigé bí n bór ma, an a lihi y.»

¹⁵ Zaan a kaseti ka, an n'a pa dare, a u: «Ba gɔaa kɔ mɔɔ hi ma bi n na. A le da mɔɔ m, an ni zem mɔɔ je u, bala, domum kɔ mɔɔ n nyinta u bi, a ta u.»

¹⁶ Woso hoo miɲɲoo haay k'a ni kan ki ro woo, woo η yi barka k'a nyare ba u bi no u.

¹⁷ *Moyiisi i bor *Iero m, bi, Yeezuu *Krista i bor barka m kan sira ki.

¹⁸ Gɔaa ba u, an Woso yi y. Woso Nyi a deem, k'a m Woso, an n'a Zi jir u bi, a a hinka woo m.

Zaan kaseti

(Matiyee 3.1-12; Marki 1.1-8; Likki 3.1-18)

¹⁹ Ba Zaan kaseti k'a ka bi n na. Domum niɲɲo kɔ zɔfuro jitanoo woo *wosocemannibonno kan a daahanzanno ki nyoo u Zerizalem u, kɔ η n'a laaka naa do da han, η u: «Nka n'ibu ni?»

²⁰ A n bisu ka a nyibore ma y, an a hi, a u: «*Krista (kɔ Woso a ler bo k'a nyoo bi) bee m mɔɔ ni y.»

²¹ Ni n a lar, η u: «Nka n'ibu ni? *Elii n'ibu m ge?» A n a nyi bo u, a u: «Elii bee m mɔɔ ni y.» «Wosolesinnisorazaa bi n'ibu m ge?» A n a nyi bo u, a u: «Ayy...»

²² Ni n a lar, η u: «Nka n'ibu ni? Kɔ aa a nyibore ka gɔoo kɔ η woo nyoo ro woo u. K'ibu m, nka n'ibu m paan...?»

²³ A n a nyi bo u, amba *wosolesinnisorazaa Ezayii a hi bi m: « <Leer k'a ni bom *poohoon u bi> m mɔɔ m, <k'a Zuuba zaa ze a wota.> »

²⁴ Bala, gɔoo kɔ η yi η nyoo ro woo, farizeenoo m.

²⁵ Ni n gɔota, ηn'a larle, η u: «Kɔ *Krista, gee *Elii, gee wosolesinnisorazaa bi bee n'ibu ni, bo minto ibu ni *batem kare?»

²⁶ Zaan a nyi bo u, a u: «Moo naa, batem mɔɔ n'a kam hi no u. Gɔaa k'awoo n a do bi y'awoo bire u.

²⁷ A i zem mɔɔ je u, bi mɔɔ n m ga m, m a kusoro bar hor y.»

²⁸ Ba naa u Betanii u, ko kɔ n n'a birm Zorden bi le ra zeezi, bince kɔ Zaan ni batem kan u b'u.

Yeezuu bi, Woso sinnyem m

²⁹ Bi do k'a me bi, Zaan Yeezuu yi, an ni zem zi, an a hi, a u: «Ba *Woso sinnyem k'a ni mimonyaa k'a ni durnya no u bi gum ma bi n na.

³⁰ A miɲɲa mɔɔ hi ma, mɔɔ u: A le da mɔɔ m, an ni zem mɔɔ je u, bala, a lee ka mɔɔ m, an ta u.

³¹ Moo miɲɲa, mɔɔ n nyinta m a do y, kɔ η n'a do *Israyel u bi minto y'a ka, mɔɔ ni *batem kam hi u.»

³² Zaan a kaseti ka, an n'a hire, a u: «Moo *Sent-Espri yi, an bo kɔ u kan cirpore ki, an a to brama, an bi zer a mim u.

³³ Bi, mɔɔ n nyinta m a do y. Bi, Woso i mɔɔ nyoo an a hi mɔɔ m, a u: kɔ m bi batem ka hi u. Gɔaa niɲɲo kɔ Sent-Espri n ni zerle a mim la bi n ni zem bi batem ka Sent-Espri no u.

³⁴ Moo miɲɲa a yi, m n'a kaseti kam, mɔɔ u, a m Woso Nyi.»

Leekare karindanyoo

³⁵ Do k'a me bi, Zaan a ya, an ta bince bi do u kan a *karindanyoo ki huya.

³⁶ K'a Yeezuu yi, an ni cenim bi, a a hi, a u: «Woso sinnyem bi ba n ni.»

³⁷ Kɔ karindanyoo hiyo woo a ma, an n'a hire ncinaa u bi, η zu Yeezuu u.

³⁸ Yeezuu n a bɔ an dɪga a kur, k'a η yɪ ηn'ɪ zure a jε ɔ bɪ, a η lar, a ɔ: «Bɔ awɔɔ n'a kam ma?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Rabi, - a lε taa k'a hɪ, a ɔ: karɪnsaamba - ɪbɪ har ɪ ka?»

³⁹ A n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a bɔr a dɪga a.» N n ta, ηnɪ bɪncε bɪ dɔ, ηnɪ gɔɔta kan kɪ hinnɪ bɪ do ɔ. Nyɪnta a ɔ yirbəθ wakati si ma.

⁴⁰ Sɪmɔɔn Pɪyεεr danzaa Andɪr nyɪnta η gɔɔɔ hɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem, ηn'a tɔr ka Zaan meerbaa bɪ ma, ηnɪ zu Yeezuu ɔ.

⁴¹ Lεem bɪ, a ta, an aa a danyɪ Sɪmɔɔn bɪ yɪ, an a hɪ m, a ɔ: «Wɔɔ *Mesii bɪ yɪ!» - Bɪ lε taa k'a hɪ, a ɔ: *Krista. -

⁴² A n a gaa, an ta m Yeezuu zi. Yeezuu n dɪga a sɪ... an a hɪ m, a ɔ: «ɪbɪ m Sɪmɔɔn, Zaan nyɪ n'ɪbɪ m; n y'ɪbɪ birm Sefas.» Bɪ lε taa k'a hɪ, a ɔ: Pɪyεεr.*

⁴³ Bɪ dɔ k'a mε bɪ, Yeezuu a hɪ a ɔ, k'a ta Galilee ɔ. A n aa Filipi yɪ, an a hɪ m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ.»

⁴⁴ Filipi bɪ, Betsayɪdaa gɔaa m, Andɪr kan Pɪyεεr kɪ kɔ ɔ.

⁴⁵ Filipi n aa Natanayel yɪ, an a hɪ m, a ɔ: «Gɔaa kɔ n y'a mim dɪnda *Moyiisi ciro nɔ ɔ kan *wosolɛsinnɪsorazannɔ wɔɔ hɔɔ kɪ m bɪ, wɔɔ yɪ. Zozef nyɪ Yeezuu, Nazaretɪ gɔaa bɪ m.»

⁴⁶ Natanayel n a hɪ m, a ɔ: «Hɔ mɪηηa do bɔm Nazaretɪ ɔ ra?» Filipi n a hɪ m, a ɔ: «Bɔr ɪ dɪga a.»

⁴⁷ Yeezuu n Natanayel yɪ, an nɪ zεm zi, an a mim dɪnda, a ɔ: «Ba Israyel gɔaa paan... n na, a zambɔ ba ɔ y.»

⁴⁸ Natanayel n a hɪ m, a ɔ: «ɪbɪ mɔɔ dɔ ka?» Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Nyɪnta k'ɪbɪ ɔ sɔɔn bɪ taa bɪ, mɔɔ ɪbɪ yɪ, bɪ ma bɪ, Filipi n ɪbɪ bir y.»

⁴⁹ Natanayel n a hɪ, a ɔ: «Karɪnsaamba, Woso Nyɪ n'ɪbɪ m, ɪbɪ m *Israyel cir.»

⁵⁰ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ hɪ, mɔɔ ɔ, mɔɔ ɪbɪ yɪ sɔɔn bɪ taa bɪ, bɪ y'a ka, ɪbɪ n sɪra ka ra? ɪbɪ hɔ gɔta yɪrε, an lε da naa m.»

⁵¹ A n a ya, an n'a hɪrε, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrε awɔɔ m: awɔɔ brama yɪrε an a gɔ, Woso maleεkarɔ n bɪr derm, ηn'ɪ bɪr zεrm *Gɔaanyɪ bɪ burε ɔ.»

2

Lεεkars hoser bars

¹ A dɔmɪm kaakɔ hinnɪ ɔ bɪ, lɔsare cibsa ɪ nyɪnta ɔ Galilee kɔ Kanaa ɔ. Yeezuu da nyɪnta b'ɔ.

² N Yeezuu bir lɔsare cibsa bɪ ma sɔ kan a *karɪndanyɪnɔ kɪ.

³ Dɪvɛn bɪ k'a bɪ nya bɪ, Yeezuu da a hɪ m, a ɔ: «Dɪvɛn ba η ɔ dɔ y.»

⁴ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «M naa, kara y'ɪbɪ ku? Mɔɔ wakati n a ku cɪna y.»

⁵ A da bɪ n a hɪ zibəənyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a hɔ k'a n'a hɪrε awɔɔ m haay bɪ ba.»

⁶ Sipiro ɪ nyɪnta b'ɔ sɔrdɪ, ηnɪ tɪr hi tɔntɔη ɔ, zɪfɔrɔ wɔɔ *hubɔrε minto, amba η tɪr a ba a Woso zaa zuure nɔ ɔ bɪ m. Bɪ sipi deem a da ma, an gər si si.

⁷ Yeezuu n a hɪ zibəənyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a hi tɔntɔ sipiro nɔɔn duro ɔ, k'an η hɪnhan.» N n hi bɪ tɔntɔ η ɔ, an η hɪnhan kan a lε kɪ.

⁸ Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'a kusi keere, a ka hojirlezaa b'ɔ.» N n a kusi, ηn'aa a ka ɔ.

⁹ K'a hi k'a lɔr dɪvɛn bɪ da a lε ma bɪ, a n a dɔ k'a to a ɔ ka y. Bɪ, zibəənyɪnɔ kɔ η y'a kusi rɔ wɔɔ a dɔ. A lɔ bɪ zim bɪ bir,

* **1:42 1.42** Pɪyεεr, a lε taa k'a hɪ, a ɔ: «ci».

10 an a hi m, a u: «Gɔaa biyæ naa, diven nyinta a tir læ ka, an a ka gɔɔ u. Ku η b'a mi, an η ka, an bokare, an bɔ i bi nyinta bi ka η u. Ibu n bokare i diven nyinta bi to, an wakati naa do ku!»

11 Yeezuu lækare hoser n naa, an a ba Kanaa u, Galilee ku u. A a cirbæ bi hinka, a karindanyino wɔɔ n sira ka u.

12 Bi je u bi, a ta Kapernawum u kan a da ki, a danyino ki, a karindanyino ki. N yaa nyinta b'u, bi, η n maasure ba y.

*Yeezuu la hɔheenno ra Wosoce u
(Matiyee 21.12-13; Marki 11.15-17; Likki 19.45-46)*

13 Zɔfɔrɔ *pakki cibsaa a zɔ, Yeezuu n ta Zerizalem u.

14 A n aa diga a, η yi nɔanno hɛnm *Wosoce hallu u b'u, kan seero ki, cirponno ki, busoolɔrlezanno nyinta b'u sɔ.

15 A n bar sa, an a ba madɔ, an la η la haay Wosoce hallu u b'u kan seero wɔɔ ki, dono wɔɔ ki. A busoolɔrlezanno wɔɔ bɔɔlɔgɔ bi hɔsiga, an η mɔdrɔkuntɔrehɔɔ wɔɔ hɔhɔsiga.

16 A n a hi cirponno hɛere zanno wɔɔ m, a u: «K'a bɔ nawɔnno haay m naa u, a bi mɔɔ Zɔ ce bi sa a ba daasi y.»

17 Karindanyino wɔɔ n hɔ ku n y'a gɔrsira ba bi tɔ da a nɔ u: «Ibu har bi nɔare a so mɔɔ u haay.»

18 Zɔfɔrɔ jɔtanno wɔɔ n meerbaa bi sa, η u: «K'ibu ba ncinaa naa, bɔ *makra ibu n n'a hɔnkam wɔɔ ni?»

19 Yeezuu n a nyi bɔ η nɔ, a u: «K'a Wosoce naa do wurgæ, mɔɔ yi m bɔre m a dɔ dɔmum kaakɔ nɔ u.»

20 N n a hi m, η u: «Dɔɔraa busi a yaa sɔrdi wɔɔ Wosoce naa do dɔ, u a nya ma. Ibu n bokare, i u, k'i dɔ dɔmum kaakɔ nɔ u?»

21 Bala, Wosoce k'a n'a mim hi m bi, a miηηa me m.

22 Bi minto y'a ka, Yeezuu k'a b'a mim bɔ u gæno bire u bi, a karindanyino wɔɔ a tɔ da a nɔ u, η u, a nyinta an a hi ncinaa, ηni sira ka *Wosoci bi lemim u kan meerbaa k'a ba bi ki.

23 Yeezuu k'a ni Zerizalem u *pakki cibsaa dɔmum u bi, gɔɔ gɔta sira ka Yeezuu tɔ u makrarɔ k'a η ba ηn'a yi rɔ wɔɔ minto.

24 Bi, Yeezuu n ye, an sira ka η u y. Bala, a η dɔ haay,

25 a læ baa ku n n gɔaa kaseti ka u y. Bala, a hɔ k'a ni gɔaa heer u bi dɔ.

3

Yeezuu kan Nikodem ki sɔra

1 Zɔfɔrɔ jɔtaare deem i nyinta farizeenɔ wɔɔ barla, a tɔ m Nikodem.

2 A n bɔr gunuu Yeezuu zi, an b'a hi m, a u: «*Rabi, wɔɔ dɔ wɔɔ u karinsaamba n'ibu m, i i to Woso zi. Bala, wɔɔ dɔ wɔɔ u, gɔaa b'a dam ma, an makrarɔ k'ibu ni η bam nɔ nɔɔn ba, ku Woso ba kan a zaa ki y.»

3 Yeezuu n a nyi bɔ nɔ, a u: «Sira paan... mɔɔ n'a hire ibu m: ku gɔaa n a bɔ an yi, a bi *Woso cirbæ bi yire y.»

4 Nikodem n a hi m, a u: «Ku gɔaa gusi, a y'a bam lɔ k'a a ya, a yi ge? A y'a bɔre, an gasɔ a da nɔ u a hɔya hɔ ma k'a yi ra?»

5 Yeezuu n a hi m, a u: «Sira paan... mɔɔ n'a hire ibu m: Ku gɔaa n yi hi nɔ u kan *Sent-Espri ki, a b'a dam ma, an gasɔ Woso cirbæ nɔ u y.

6 Hɔ k'a yi mesim nɔ u bi, mesim m. Hɔ k'a yi Sent-Espri nɔ u bi, espri m.

7 Ku mɔɔ hi ibu m, mɔɔ u, i i ya, i so i ra i yi bi, i bi ze kɔdɔ y.

8 Hɔnher bi, hɔ an nawom bɔnce k'a nɔa u, ibu n'a bɔgɔr mare, b'ibu n a dɔ k'a to a u ka, an ni tam ka y. A maam sɔ kan gɔaa k'a ni yim Sent-Espri nɔ u bi ki.»

⁹ Nikodem n a hi m, a u: «Naa y'a dam ma, an ba lo?»

¹⁰ Yeezuu n a nyi bo u, a u: «Israyel karinsaamba n'ibu m, b'ibu n hoo noon duro do y!

¹¹ Sira paan... moo n'a hire ibu m, ho ko woo do bi woo n n'a him, ho ko woo yi bi woo n'a kaseti kam, awoo n bokare, awoo bir woo kaseti bi sire y.

¹² Ko moo i tara burə minno hire b'awoo bir η sire, ko moo bi brama mim hi, awoo y'a bam lo k'a si?

¹³ Bala, gosu n ta arzana u y, ko n maam *Guaanyi k'a a to arzana u, an bor bi m.

¹⁴ Amba *Moyiisi k'a mim busu brama poohoon u bi, pakra m ko n n Guaanyi bi busu so.

¹⁵ Ko guaa k'a sira ka u bi n *mısrbaa k'a nyare ba u bi yi.

¹⁶ Sira m, Woso durnya ηoa paan..., halli an a Nyi deem bi sa an a ka, ko guaa k'a ni sira kan u bi mısrbaa b'a zar y, k'an mısrbaa k'a nyare ba u bi yi.

¹⁷ Bala, Woso n a Nyi bi nyoo durnya u k'an bi durnya dudo ka y. A nyoo a u, k'an bi durnya bumbo.

¹⁸ N bi guaa k'a sira ka u bi dudo kare y. Bo i ni sira ka u bi, n lee ka, n n a dudo ka. Bala, a n sira ka Woso Nyi a deem b'u y.

¹⁹ Ba dudo bi n na: leegure bor durnya u, guoo n bokare ηni monsigə ηoa an le da leegure m, bala, η zibəero woo nyinta bonyaa.

²⁰ Guaa k'a n'a bonyaa bam bi, a so leegure m, an ni nyi bare, a le baa k'a bor leegure u y, a zibəero bonyaroo woo y'a n a hunka.

²¹ Guaa k'a ni sira zi bam bi, ze bi nawom leegure u, ko η n'a zibəero woo do, bala, η ba a u Woso to ma.»

Zaan kan Yeezuu ki

²² Bi je u bi, Yeezuu ta kan a *karındanyıno ki Zidee ko u. A goota b'u kan η ki, an ni *batem kam.

²³ Zaan i batem kam so Enoon ko u, Salim ko jur u. Bala, hi i b'u gota. Guoo woo n bor, ηn'i batem sire.

²⁴ Bi ma bi, n n Zaan du lonnoce u y.

²⁵ Bısrkare wuti Zaan karındanyıno woo bire u kan zıfı deem ki zıfıroo *hubore minto.

²⁶ N n bor Zaan zi, ηni b'a hi, η u: «Karinsaamba, guaa k'a nyinta kan ibu ki Zorden ko zeezi bi, ibu n a kaseti ka bi, a i batem kam keere so, guaa haay ni tam zi.»

²⁷ Zaan n a nyi bo η no, a u: «Guaa b'a dam ma, an ho yi, ko Woso bee y'a ka u y.

²⁸ Awoo mıηηoo m moo kasetızanno kan ho ko moo hi bi ki: moo u *Krista bee m moo ni y, bi moo n yi m nyoo ko m lee ka a lee.

²⁹ Guaa k'a ni lo bi m bi, bi n a zim. Lozaa bi guasıba bi, jum an nawom b'u, an n'a tor kare. Heernyoo n a heer han lozaa bi leer k'a n'a mam bi minto. Moo heernyoo bi n naa, a mıηηa paan....

³⁰ Pakra m k'a wısrabaa n bir a dam la, ko moo n bir m bom le.»

³¹ Guaa k'a a to brama an bor bi le da ho haay ra. Bo y'a to tara u bi, tara burə guaa m, an ni tara burə mim dıdam. Guaa k'a a to brama bi,

³² ho k'a yi, an a ma so bi kaseti an n'a kam. Bi gosu bir a kaseti bi sire y.

³³ Guaa k'a n'a kaseti bi sim bi, a sira ka an n'a hire, a u: Woso bi sırazaa m.

³⁴ Sira m, gɔaa kɔ Woso a nyɔɔ bi, Woso lemim an n'a hɪm. Bala, Woso *Sɛnt-ɛspri ka ɔ, b'a jire ba ɔ y.

³⁵ Zɪ Woso a Nyɪ nɔa, an hɔ haay sa, an a zar a wɔ ɔ.

³⁶ Gɔaa k'a nɪ sira kam Nyɪ b'ɔ, a ɪ *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi m. Gɔaa k'a kaanm Nyɪ bi nɪ, a bi mɪsɪrbaa yɪre y, bi Woso heerbusu gɔɔtare a mim ɔ.

4

Yeezuu sɔɔra kan Samarii kɔ lɔ kɪ

¹ Kɔ Yeezuu b'a dɔ a ɔ, farizeenɔ wɔɔ a ma, nɪn'a dɪndare n ɔ, a ɪ *karɪndanyɪnɔ yɪm gɔta, an nɪ *batɛm kare an lɛ da Zaan ra bi,

²⁻³ a a hɔr Zidee kɔ ɔ, an a bɔ, an ta Galilee kɔ ɔ. Kɔ sira nɪ, Yeezuu mɪnɪnɔa bɪr batɛm kare y, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ n'a kam.

⁴ Bɪ pakra m, k'an aa bɔ Samarii ɔ.

⁵ A yɪ nɔɪnaaɔ, nɪn'aa lee ku Samarii kɔ deem kɔ n n'a birm Sikaar bi nɔ ɔ. A bi laatɔ tara kɔ Zakɔɔb a ka a nyɪ Zozɛf ɔ biisi bi ma y.

⁶ Bɪnce bi do Zakɔɔb hiyɔɔ bi n ta ɔ. Yeezuu k'a ta, an kɔ bi, a nyɪnta hiyɔɔ bi lɛ ra. Nyɪnta a ɔ sinsebir ɔ.

⁷ Samarii kɔ lɔ deem n bɔr k'a bi hi kusi. Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Hi bi kusi, ɪ ka m ɔ, kɔ m a mi!»

⁸ Bɪ ma bi, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ta tara nɔ ɔ, k'a yaa hɔbɪre si.

⁹ Samarii kɔ lɔ bi n a hɪ m, a ɔ: «A ba a ɔ lɔ, ɪbɪ k'ɪ m zɪfɔ, ɪbɪ nɪ hi yɛm mɔɔ han k'ɪ mi, bi Samarii kɔ lɔ n mɔɔ nɪ?» Kɔ sira nɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ bɪr kɔ mam kan Samarii zannɔ wɔɔ kɪ y.

¹⁰ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ Woso ganwɔre ɪbɪ dɔ, kan gɔaa k'a n'a hɪre ɪbɪ m, a ɔ: ɪ hi kusi, ɪ ka m ɔ kɔ m a mi naa kɪ, ɪbɪ y'ɪ ga m, ɪ yɛ han, an hi k'a nɪ mɪsɪrbaa kam bi ka ɪ ɔ.»

¹¹ Lɔ bi n a hɪ m, a ɔ: «M Zuuba, poko ba ɪbɪ ɔ, ɪ n bi hi bi kusim nɪ y. Bɪ hiyɔɔ bi nɔ ta sɔ. ɪbɪ ɪ hi mɪnɪnɔa bi do m ka?»

¹² Lɛ ɪbɪ da wɔɔ yaaba Zakɔɔb k'a hiyɔɔ naa do ka wɔɔ ɔ bi n na? A mɪnɪnɔa bɛɛ y'a mi kan a nyɪnɔ kɪ, a hɔbɪsɪrɔ kɪ ra?»

¹³ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Gɔaa k'a nɪ hi naa do mire, mɪsɪ y'a yare an a zɛ.

¹⁴ Bɪ, gɔaa nɪnɪnɔ k'a nɪ hi kɔ mɔɔ n n'a kan ɔ bi mim bi, mɪsɪ b'a yare an gɔaa bi do zɛ fɪga y. Hi kɔ mɔɔ n n'a kan ɔ bi y'a bam hi mɪnyaa a mɪsɪrbaa nɔ ɔ, an bɪr surm, an *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi ka ɔ.»

¹⁵ Lɔ bi n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, hi bi do ka m ɔ, kɔ mɪsɪ b'a ya, an m zɛ y, kɔ m bi m ya, m bi hi kusi naa ɔ y.»

¹⁶ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Ta ɪ yaa ɪ zim bi bɪr, k'ɪ ɪ bɔ ɪ bɔr naa ɔ.»

¹⁷ Lɔ bi n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ zim ba ɔ y.»

¹⁸ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ gumɔ ta ɔ, ɪ ɔ, ɪ zim ba ɔ y. ɪbɪ zino nyɪnta ɔ soor, bi gɔaa k'ɪbɪ nɪ kan kɪ naa ma bi, ɪbɪ zim bɛɛ y. Bɪ nɔ ɔ bi, ɪ sira hɪ.»

¹⁹ Lɔ bi n a hɪ m, a ɔ: «Zuuba, mɔɔ dɔ keere, mɔɔ ɔ: *wosolɛsinnɪsorazaa n'ɪbɪ m.

²⁰ Wɔɔ yaabɔɔ Woso da ɔ ci naa do mim ɔ, awɔɔ n bɔkare a hɪ, a ɔ, Woso daɔre bɪnce bi m Zerizalɛm m.»

²¹ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Sira ka mɔɔ ɔ, lɔ, wakati ɪ zɛm, awɔɔ b'a yare a Zɪ Woso da ɔ ci naa do mim ɔ, bi Zerizalɛm nɪ y.

²² Hɔ k'awɔɔ n a dɔ b'awɔɔ n'a dan ɔ. Hɔ kɔ wɔɔ dɔ bi wɔɔ n'a dan ɔ. Bombɔrezaa bi, a to an nawɔm zɪfɔrɔ barla.

23 Bɪ dɔmɪm ɪ zɛm, b'a lee ku kɛɛɛ. Zɪ Woso daʊɛ zannɔ paan...rɔ wɔɔ Zɪ bɪ dan ʊ a heer ʊ kan sɪra kɪ. Gɔɔɔ nɔɪnaaʊ rɔ wɔɔ Zɪ Woso lɛ n taa ŋ ma.

24 Woso naa, ɛspri m, bɪ minto y'a ka, gɔɔɔ kɔ ŋ n'a dan ʊ rɔ wɔɔ a ga m, ŋn'a da ʊ a heer ʊ kan sɪra kɪ.»

25 Lɔ bɪ n a hɪ m, a ʊ: «Mɔɔ dɔ mɔɔ ʊ, *Mesii kɔ n n'a birm *Krista bɪ zɛm. K'a bɪ bɔr, a hɔ haay hɪm wɔɔ m.»

26 Yeezuu n a hɪ m, a ʊ: «A m mɔɔ m, mɔɔ nɪ meer bam kan ɪbɪ kɪ naa.»

27 Lɛɛm bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ lee ku. Ŋ n zɛ kɔdɔ, kɔ ŋ Yeezuu yɪ, an nɪ meer bam kan lɔ kɪ bɪ minto. Bɪ, gɔsɪ n a lar, a ʊ: «Bɔ ɪ n'i kam ma gɛ?» gɛɛ «Bɔ minto ɪ nɪ meer bam kan kɪ gɛ?»

28 Lɔ bɪ n a gɔ a gər bɪ ma, an ta tara nɔ ʊ, an aa a hɪ gɔɔɔ m, a ʊ:

29 «K'a bɔr a dɪga gɔaa k'a hɔ kɔ mɔɔ ba haay bɪ hɪ mɔɔ m. *Krista bɛɛ m barem na?»

30 Gɔɔɔ wɔɔ n bɔ tara nɔ ʊ b'ʊ, ŋnɪ ta zi.

31 Dɔmɪm bɪ do ʊ bɪ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ ɪ mam ma, ŋ ʊ: «Karɪnsaamba, hɔbɪɛ bɪ bɪ.»

32 A n a hɪ ŋ nɪ, a ʊ: «Hɔbɪɛ nɪŋŋɔ n ta ʊ mɔɔ nɪ m ga m, m a bɪ, b'awɔɔ n a dɔ y.»

33 Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hɪ kɔ m, ŋ ʊ: «Gɔaa ɪ hɔbɪɛ ka ʊ, an a bɪ gɛ?»

34 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ʊ: «Mɔɔ hɔbɪɛ bɪ ba n nɪ: Woso mɔɔ nyɔɔ kɔ m b'a hɔɔnhɔ ba, kan a zibɔɔ kɪ, m a nya.

35 Awɔɔ n a hɪ a zim a ʊ, a gɔɔta mom si mɔsa n n'a kum na? Bɪ mɔɔ y'a hɪɛ awɔɔ m, k'a a bɔɔta a dɪga: Wuturo wɔɔ a ba fu mɔsa minto.

36 Zibɔɔzaa b'a zibɔɔ nyɔɔdɔ yɪ, an n'a hɔnyɪ bɪ som kɔ ma *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ʊ bɪ minto. Bɪ y'a ka, gɔaa k'a nɪ hɔ duum kan gɔaa k'a nɪ hɔ som kɔ ma bɪ kɪ y'a heer nyɔɔm kan kɔ kɪ.

37 Bɪ y'a ka, hɔ kɔ bɔɔr naa do a hɪ bɪ sɪra m, a ʊ: gɔaa deem ɪ hɔ duure, gɔaa vanta n nɪ zɛm b'a da.

38 Mɔɔ awɔɔ nyɔɔ k'a yaa hɔ k'awɔɔ n a zi ba bɪ da. Gɔsɪnnɔ kɔɛ yɪ a nɔ ʊ. Awɔɔ n bɔr an n'a nyɔɔdɔ bɪɛ.»

39 Kɔ bɪ do nɔ ʊ, Samarii gɔɔɔ gɔta sɪra ka ʊ, lɔ bɪ kasetɪkare naa do minto. «A hɔ haay kɔ mɔɔ ba bɪ hɪ mɔɔ m.»

40 Kɔ ŋ yaa lee ku zi sɔ bɪ, Samarii zannɔ wɔɔ, ŋ y'a yɛ han k'an gɔɔta kan a kɪ. A n gɔɔta b'ʊ dɔmɪm hɪya.

41 Gɔɔɔ kɔ ŋ y'a ya, ŋnɪ sɪra ka ʊ a mɪŋŋa meerbaa bɪ minto bɪ, ŋ gɔta ŋnɪ lɛ da biisi ra.

42 Ŋ n'a hɪm lɔ bɪ m, ŋ ʊ: ɪbɪ n a hɪ bɪ minto bala bɛɛ y'a ka wɔɔ n sɪra ka ʊ y. Wɔɔ mɪŋŋɔɔ a lɛ meerbaa ma, bɪ wɔɔ dɔ sɔ, sɪra m, durnya bɔmbɔɛzaa bɪ m.

Hoser hɪya hɔ Kanaa ʊ

43 Dɔmɪm hɪya k'a cem bɪ, Yeezuu a hɔr bɪnce bɪ do ʊ, an ta Galilee ʊ.

44 Bala, a mɪŋŋa nyɪnta an a hɪ, a ʊ, *wosolesinnɪsorazaa bɪr daʊɛ yɪm mɪŋŋa a kɔ ʊ y.

45 Bɪ, k'a lee ku Galilee ʊ bɪ, Galilee zannɔ wɔɔ a si mɪŋŋa. Nyɪnta ŋ y'a ʊ, ŋnɪ ta Zerizalem ʊ cɪbsa bɪ minto. Ŋ mɪŋŋɔɔ hɔ kɔ Yeezuu a ba haay bɪ yɪ sɔ.

46 Yeezuu n a bɔ, an bɔr Kanaa ʊ Galilee kɔ ʊ. Bɪnce bɪ do a hi ba ʊ dɪven bɪ. *Rɔm cir zibɔɔzaa jɪtaare deem ɪ nyɪnta Kapernawum ʊ, a nyɪ bɪ laaftɪ y.

47 K'a a ma, ŋ ʊ, Yeezuu a to Zidee ʊ, an bɔr Galilee ʊ bɪ, a bɔr an b'a yɪ, an a yɛ han, k'an b'a nyɪ k'a n'a bam k'a ga bɪ waa.

⁴⁸ Yeezuu n a hi m, a u: «K'awoo n *makraroo yi kan hoserlo ki, awoo bi sira kam fuga ra!»

⁴⁹ Zibæzaa jitaare bi n a hi m, a u: «Zuuba, bor ko n bæe m, moo nyi bi gam.»

⁵⁰ Yeezuu n a hi m, a u: «Ta, i nyi bi misir.» Gooa bi do sira ka Yeezuu meerbaa b'u, an a wusigø.

⁵¹ K'a ni doom bi, a zibænyino b'a ze u, ñn'a hi, ñ u: «I nyi bi misir!»

⁵² A n ñ lar, a u, wakati kara a waa ma ge? Ñ n a nyi bo no, ñ u: «Jim sinuu wakati deem ma memare bi zer ma.»

⁵³ Nyi bi zi bi diga a so wakati bi do Yeezuu a hi a m, a u: «I nyi bi misir.» Domim bi do tekka ma, a sira ka Yeezuu u, a miñña kan a har goo ki haay.

⁵⁴ Yeezuu hoser k'a ba a huya ho ma, a to k'a u Zidee u an ta Galilee u bi n naa do.

5

Yeezuu megarezaa waa

sabaa hinni u

¹ Bi je u bi, Yeezuu ta Zerizalem u, ziforo woo cibsaa deem ma.

² Zerizalem u b'u bi, læe ni b'u hi m ta u, seero ce le jir u, ñn'a birm *ebree lemim m Betzata. A gasojuro soor gøta-gøta, n n a do jaaroo m.

³ Bince bi do gooo yaabazanno ni wotare a taa, booro, logoro kan megarezanno ki. [

⁴ Bala, Zuuba Malæka deem i tir zer domim niñño u hi b'u, an heer ba ma. Yaabazaa k'a læe ka, an gasu hi bi heerbare je u bi, laafu an n'a yire, baa k'a yaaba bi lonlo.]

⁵ Gooa i nyinta b'u, an ni yaaba m, a yaaba bi doora bukøku a yaa sinnyø.

⁶ Yeezuu n a yi, an ni wotam, bi k'a a ma ñ u, a yaaba bi maasire ba bi, a a lar, a u: «I læe taa k'i waa ge?»

⁷ Yaabazaa bi n a nyi bo no, a u: «Zuuba, moo ba gooa m, an ni moo gasom hi b'u, a heer bare domim u y. Ku moo ku m gasu, gooa ni læe kam moo læe.»

⁸ Yeezuu n a hi m, a u: «Wuti, i i wotarahoo bi sa, i ta.»

⁹ Læem bi, gooa b'a waa, an a wotarahoo bi sa, an ni tare.

Hinni bi do u bi, *sabaa hinni m.

¹⁰ Ziforo jittanno woo n a hi gooa k'a waa bi m, ñ u: «Sabaa hinni m, a n a ga m, ibi n i wotarahoo bi busu y.»

¹¹ Gooa bi n a nyi bo no, a u: «Gooa k'a laafu ka moo u bi y'a hi moo m, a u: i wotarahoo bi sa, i ta.»

¹² Ñ n a lar, ñ u: «Gooa bi kara i naa hi ibi ni, a u, i i wotarahoo bi sa, i ta?»

¹³ Bi, gooa k'a laafu yi bi n a do ku nka i laafu bi ka a u y. Bala, Yeezuu a gu gooo ku ñ nyinta b'u ro woo ma laatø.

¹⁴ Bi je u bi, Yeezuu b'a yi *Wosoce u, an a hi m, a u: «Ba ibi laafu yi keere na. I b'i ya, i mimbonyaa ba y, mim y'a i yi, an le da biisi ho naa ra.»

¹⁵ Gooa bi n ta an aa a dinda ziforo jittanno woo m, a u, Yeezuu y'awoo waa bi.

¹⁶ Bi y'a ka, jittanno woo ni nyaa m kan Yeezuu ki k'a naa ba sabaa hinni b'u bi mintø.

¹⁷ Yeezuu n a nyi bo no, a u: «Moo Zi goota an ni zi bam, moo y'a bam so.»

18 Bɪ y'a ka, brɔɔ n'a kam ma, k'a zɛ gɔr, k'a nɪ zi bam sabaa hinni ɔ bɪ bɛɛ bala y, k'a nɪ Woso birm a Zɪ, an a mɪŋŋa sa, an a ga kɔ ɔ kan kɪ bɪ minto m sɔ.

Panŋa kɔ Woso Nyɪ bɪ n ta m

19 Yeezuu meerbaa bɪ sa, an a hɪ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m: Woso Nyɪ bɪ b'a dam ma, an hɔsɪ ba a mɪŋŋa panŋa nɪ y. K'a Zɪ Woso bɪ yɪ, an hɔ nɪŋŋɔ ba, b'a ba. Bala, hɔ kɔ Zɪ n'a bam bɪ, bɪ Nyɪ n'a bam sɔ.

20 Kɔ Zɪ a Nyɪ ŋɔa bɪ, a hɔ k'a n'a bam bɪ hɪnkam nɪ haay. A zibɛə gɔta hɪnkam nɪ, an lɛ da nawɔnnɔ ra, awɔɔ m zɛ kɛdɔ.

21 Kɔ Zɪ bɪ nɪ gəəno mɪm bɔŋ ɔ an nɪ mɪsɪrbaa kare ŋ ɔ bɪ, Nyɪ bɪ, gɔaa k'a lɛ n taa b'a nɪ mɪsɪrbaa kaŋ ɔ sɔ.

22 Zɪ bɪ bɪr gɔaa dɔdɔ kare y. A dɔdɔkare haay sa an a ka a Nyɪ b'ɔ,

23 kɔ gɔaa haay n a da ma, an Nyɪ bɪ da ɔ amba ŋn'ɪ Zɪ bɪ dan ɔ bɪ m. Gɔaa k'a bɪr Nyɪ bɪ dan ɔ bɪ, a bɪr Zɪ k'a Nyɪ bɪ nyɔɔ bɪ dan ɔ sɔ y.

24 Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, gɔaa k'a n'a tɔr kam mɔɔ lemim ma, an nɪ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ mim sire, a ɪ *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m. Nɪ b'a dɔdɔ kare y. Bɔ a ɔ zɛ nɔ ɔ, an ta mɪsɪrbaa nɔ ɔ.

25 Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪrɛ awɔɔ m, wakati ɪ zem, b'a lee ku kɛrɛ. Gɔɔ kɔ ŋ gɪnga rɔ wɔɔ Woso Nyɪ bɪ leer mam, bɪ gɔɔ kɔ ŋ y'a ma rɔ wɔɔ y'a mɪm bɔŋ ɔ.

26 Bala, kɔ Zɪ b'a sɔ mɪsɪrbaa ɔ bɪ, a a ka, k'a Nyɪ bɪ n nyɪnta mɪsɪrbaasɔrezaa sɔ.

27 Woso panŋa ka ɔ k'an dɔdɔ ka, k'a m *Gɔaanyɪ bɪ minto.

28 A bɪ zɛ kɛdɔ naa haay tɔ ma y! Wakati ɪ zem gəəno wɔɔ y'a leer mam.

29 Gɔɔ kɔ ŋ y'a mɪŋŋa ba rɔ wɔɔ y'a mɪm bɔŋ ɔ, ŋnɪ mɪsɪrbaa yɪ. Gɔɔ kɔ ŋ y'a bɔnyaa ba rɔ wɔɔ, ŋ y'a mɪm bɔŋ ɔ, ŋnɪ ŋ dɔdɔ ka.

30 Mɔɔ bɪ m dam ma, m hɔsɪ ba, m mɪŋŋa panŋa nɪ y. Hɔ kɔ mɔɔ n'a mam bɪ mɔɔ n'a dɔdɔ kam, bɪ mɔɔ dɔdɔkare bɪ turga, bala, mɔɔ bɪr m kare m mɪŋŋa hɔɔnhɔ ma y. Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ hɔɔnhɔ mɔɔ n nɪ m kam ma.

31 Kɔ m mɪŋŋa kasetɪ mɔɔ n'a kare, n bɪ mɔɔ kasetɪ bɪ sire y.

32 Woso nɪ mɔɔ kasetɪ kam, bɪ mɔɔ dɔ sɔ kasetɪ nɪŋŋɔ k'a n'a kam mɔɔ minto bɪ, sɪra m.

33 Awɔɔ gɔɔ nyɔɔ Zaan zi, b'a sɪra kasetɪ ka.

34 Mɔɔ bɪr m kam gɔaa kasetɪ ma y. Meer bɪ ba mɔɔ nawɔm nɔinaaɔ, k'a bɔmbɔrɛ yɪ.

35 Zaan nyɪnta amba fitɪrɛ kɔ n nɪ sɛ nyan ɔ, an nɪ yɔm bɪ m. Bɪ, awɔɔ ŋɔa mɪŋŋa k'a a heer nyɔɔ dɔmɪm poore ɔ, a lɛgure b'ɔ.

36 Mɔɔ ɪ kasetɪ m, a gɔtabaa n lɛ da Zaan hɔ bɪ ra. Zibɛəro kɔ Zɪ a ka mɔɔ ɔ kɔ m ŋ ba rɔ wɔɔ m. Mɔɔ yɪ ŋ bam, bɪ brɔɔ nɪ mɔɔ kasetɪ kare, ŋ ɔ, Zɪ b'ɪ mɔɔ nyɔɔ.

37 Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ nɪ mɔɔ kasetɪ kam. B'awɔɔ n a leer ma, b'awɔɔ n a meer yɪ sɔ y.

38 Woso lemim bɪr gɔɔtare awɔɔ heer ɔ y, bala, awɔɔ n sɪra ka gɔaa k'a nyɔɔ b'ɔ y.

39 *Wosoci karɪnda awɔɔ n'a bam, an n'a hɔɔn dare, a ɔ, bɪ nɔ awɔɔ n nɪ *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ yɪ ɔ. Bɪ, bɪ nɪ mɔɔ kasetɪ kam.

40 Awɔɔ lɛ baa k'a bɔr mɔɔ zi k'a mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ yɪ y.

41 Mɔɔ bɪr m kam lɛbɔrɛ ma gɔɔ zi y.

42 Bɪ mɔɔ awɔɔ dɔ, awɔɔ n Woso ŋɔa y.

43 Bɔr mɔɔ ɔ, m Zɪ tɔ ma, b'awɔɔ kaanm mɔɔ m. Kɔ gɔaa vanta ɪ bɔr a mɪŋŋa tɔ ra, awɔɔ y'a sim.

⁴⁴ Awɔɔ y'a bam lo a si, awɔɔ k'a n'a kam daɔre ma a muno zi, a bur a kam daɔre k'a a to Woso y'a deem bi zi bi ma?

⁴⁵ A b'a hɔɔn da, a ɔ, mɔɔ n ni mim kare awɔɔ ra m Zi taa y. Ho k'a ni mim kare awɔɔ ra bi Moyiisi *lerɔ k'awɔɔ ni yure η ma rɔ wɔɔ m.

⁴⁶ Ku nyɪnta awɔɔ ɔ a Moyiisi mim si, awɔɔ mɔɔ mim sim sɔ. Bala, a gɔrsɪra ba a ɔ mɔɔ minto.

⁴⁷ K'awɔɔ n ho k'a gɔrsɪra ba bi si, awɔɔ y'a bam lo k'a ho ku mɔɔ n'a hi m bi si?»

6

Gɔaa cir tɔrle

(Matiyee 14.13-21; Marki 6.30-44; Likki 9.10-17)

¹ Bi je ɔ bi, Yeezuu bra Galilee higɔta ku n n'a birm sɔ Tiberiyaadu higɔta bi gɛm deem la.

² Gɔaa cir gɔta zu a je ɔ, bala, gɔɔɔ wɔɔ hoserlo k'a ni η bam, an ni yaabazanno waam nɔ wɔɔ yi.

³ Gɔaa cir bi minto y'a ka, Yeezuu n der ci ra, an nyɪnta b'ɔ kan a karɪndanyɪnɔ ki.

⁴ Bi ma bi, *pakki k'a m zu fɔrɔ wɔɔ cɪbsa b'a zɔ.

⁵ Ku Yeezuu a bɔɔta an dɪga bi, a gɔaa cir gɔta yi, an ni zem zi. A n a hi Filipi m, a ɔ: «K'ɔ bur yi ka, ɔ a si, ku η n'a bi?»

⁶ Meer bi ba a ɔ, ncɪnaaɔ k'a dɪga a. Ho k'a miηηa ɔ k'a ba bi, a a dɔ.

⁷ Filipi n a hi m, a ɔ: «Ku wɔɔ bur si *deniyee zɔɔhɪra ni, a bi bur bore y, bala, gɔaa biyɛθ b'a kur yim poore y.»

⁸ A *karɪndanyɪnɔ wɔɔ deem Sɪmɔɔn Pɪyɛɛ danzaa Andɪr a hi m, a ɔ:

⁹ «Nyɪyar ɪ naa ɔ, an ni bur m soor, kan zɔnɔ ki hiya. Bi, bɔ naa n n'a bam gɔaa cir naa ni?»

¹⁰ Yeezuu n a hi, a ɔ: «K'a ka ku η ni nyɪnta.» Lɛɛ bi do ɔ bi, bur m jilli. N n nyɪnta. Gɔɔɔ cir bi gɔɔɔyaarɔ wɔɔ lɛ a zɔ tisi soor ma.

¹¹ Yeezuu n bur bi si, an a barka da ɔ, an a ka gɔɔɔ wɔɔ ɔ. A n a ba maam sɔ zɔnɔ wɔɔ m. A n a ka η ɔ amba η lɛ taa bi m.

¹² Ku η y'a bi, an η ka bi, Yeezuu a hi a karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a kuuro ku η gɔɔta rɔ wɔɔ so ku ma, a b'a ka deem m nyaam ni y.»

¹³ N n bur soor ku η y'a bi rɔ wɔɔ kuuro so ku ma, ηn'a zar kasɪ ɔ bueerehiya.

¹⁴ Ku gɔɔɔ wɔɔ hoser k'a ba bi yi bi, η y'a hi, η ɔ: «*Wosolesinnɪsorazaa paan... k'a a ga m, an bur durnya ɔ bi m naa.»

¹⁵ Bi, Yeezuu k'a a dɔ a ɔ, n zem b'a nyasɔ, n n'a ba cir bi, a a hɔr a deem, an ta ci ra.

Yeezuu ɪ tam hi burɔ ɔ

(Matiyee 14.22-33; Marki 6.45-52)

¹⁶ Yirbɛθ k'a da bi, karɪndanyɪnɔ wɔɔ ta higɔta lɛ ra.

¹⁷ N n da kɔɔlɔɔ ɔ, ηn'ɪ tam Kapernawum zeezi, gɛm deem bi ra. Bi ma bi, gum da, bi Yeezuu n η ku cɪna y.

¹⁸ Hinher gɔta ni hɔnm, an ni hi bi wunwusigɛm.

¹⁹ Ku η ta, cilo soor gɛɛ sɔrdɪ bi, η Yeezuu yi, an ni tam hi burɔ ɔ, an n'a zɔm kɔɔlɔɔ bi ma. Nyibɛθ n gasɔ η ɔ.

²⁰ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «A da bi bɔ ɔ y, mɔɔ m!»

²¹ N y'a ηɔa k'a busu kɔɔlɔɔ bi m. Lɛɛm bi, kɔɔlɔɔ bi bɪnce ku η ni tan ɔ bi gɛm ku.

Yeezuu m mɪsrbaa hɔbɪre

22 Do k'a me bi, gɔɔɔ kɔ η gɔɔta kɔ bi le ra rɔ wɔɔ kɔɔlɔɔ deem yi b'ɔ. Bi, Yeezuu n zu kɔ ɔ kan a karɔndanyɔɔ wɔɔ ki η kɔɔlɔɔ deem bi nɔ ɔ y. Ta brɔɔ ɔ a minto.

23 Kɔɔlɔɔɔ y'a to Tiberiyaadi ɔ, ηni bɔr bɔnce kɔ Yeezuu bur bi barka da ɔ, ηn'a bi bi jɔr ɔ.

24 Kɔ gɔɔɔ wɔɔ a yi Yeezuu ba b'ɔ, bi karɔndanyɔɔ wɔɔ ba b'ɔ sɔ bi, gɔɔɔ wɔɔ da kɔɔlɔɔɔ wɔɔ ɔ, ηni ta Kapernawum ɔ k'a yaa a ka Yeezuu ma.

25 Kɔ η yaa yi higɔta bi gɔm deem la bi, η y'a hi m, η ɔ: «Karɔnsaamba, ɔbi lee ku naa ɔ brɔɔ?»

26 Yeezuu n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Sɔra paan... mɔɔ n'a hire, awɔɔ bur a kam mɔɔ ma k'awɔɔ hoserlo yi bi minto y, k'awɔɔ hɔbire bi an a ka bi minto m.

27 A bi zi ba hɔbire k'a n'a zarm bi minto y, k'a zi ba, a a ka hɔbire k'a ni gɔɔtam an ni *mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ bi kam bi minto. Hɔbire bi do, *Gɔaanyi bi n ni zem b'a ka awɔɔ ɔ, bala, a miɔɔ Zɔ k'a m Woso b'a miɔɔ ji da ɔ.»

28 N n a hi m, η ɔ: «Bɔ wɔɔ n'a bam, k'ɔ Woso zi ba?»

29 Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Woso zibɔɔ bi, k'i sɔra ka gɔaa k'a nyɔɔ b'ɔ.»

30 N n a hi m, η ɔ: «Ncɔnaaɔ bi, hoser kara ɔbi n'a bam ɔ a yi, k'ɔ sɔra ka ɔbi ɔ? ɔbi zibɔɔ bi n kara?»

31 Wɔɔ zɔrɔ hɔbire kɔ n'a birm *mann bi bi poohɔɔn ɔ, amba n y'a gɔrsɔra ba bi m: «Bur a to arzana ɔ, an a ka η ɔ, ηn'a bi.» »

32 Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Sɔra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, *Moyiisi bɛɛ arzana bur bi ka awɔɔ ɔ y. Mɔɔ Zɔ ɔ arzana bur paan... bi ka awɔɔ ɔ.

33 Bala, Woso bur bi m gɔaa k'a a to arzana ɔ an bɔr, an ni *mɔsɔrbaa kam durnya ɔ bi m.»

34 N n a hi m, η ɔ: «Zuuba, bur bi do ka wɔɔ ɔ dɔmɔm haay!»

35 Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Mɔɔ m mɔsɔrbaa bur bi. Gɔaa k'a bɔr mɔɔ zi, nɔ b'a zaa zere y. Gɔaa k'a sɔra ka mɔɔ ɔ, mɔsɔ b'a yare an a zaa ze y.

36 Bi mɔɔ hi awɔɔ m: Awɔɔ mɔɔ yi, b'awɔɔ n sɔra ka mɔɔ ɔ y.

37 Gɔaa haay kɔ mɔɔ Zɔ n'a kam mɔɔ ɔ bi, η zem mɔɔ zi, bi gɔaa k'a ni zem mɔɔ zi bi, mɔɔ bi kaanm ni y.

38 Bala, m to mɔɔ ɔ arzana ɔ kɔ m bi Zɔ k'a mɔɔ nyɔɔ bi hɔɔnhɔ ba, mɔɔ hɔ bɛɛ y.

39 Zɔ k'a mɔɔ nyɔɔ bi hɔɔnhɔ bi, a le baa kɔ gɔɔɔ k'a η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ deem m nyaam ni y, kɔ m η mɔm bɔ ɔ durnya nyare hinni ɔ.

40 Mɔɔ Zɔ hɔɔnhɔ bi n naa: Gɔaa haay k'a Nyi bi yi, an sɔra ka ɔ bi, k'an mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ bi yi. Bi mɔɔ y'a mɔm bɔɔ ɔ durnya nyare hinni ɔ.»

41 Bi tekka ma, zɔfɔrɔ wɔɔ a sa ma, ηn'i kukur bare a minto. K'a a hi, a ɔ, a miɔɔ m bur k'a a to arzana ɔ a bɔr bi minto m.

42 N n a ya, ηn'a hi, η ɔ: «Yeezuu bɛɛ ra, Zozef nyi bi? Wɔɔ n a zɔ do kan a da ki ra? A a ba lɔ keere, an a hi, a ɔ, a to a ɔ arzana ɔ?»

43 Yeezuu n a bɔ, an meerbaa bi sa, a ɔ: «K'a kukur bare bi to kan kɔ ki!»

44 Gɔaa b'a dam ma, an bɔr mɔɔ zi kɔ mɔɔ Zɔ k'a mɔɔ nyɔɔ bi n a gaa y. Bi, mɔɔ y'a mɔm bɔɔ ɔ durnya nyare hinni ɔ.

45 N y'a gɔrsɔra ba *wosolɛsinɔsorazannɔ ciro ɔ, n ɔ: «N haay hɔɔndare yɔm Woso zi.» Gɔaa niɔɔ k'a Woso lemim ma, an n'a hɔɔndare sim bi, ze an nawɔm mɔɔ zi.

46 Gɔaa ba ɔ an Zɔ yi y. Gɔaa k'a a to Woso zi an bɔr bi y'a yi bala.

47 Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a ni sira kam bi, a i mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ bi m.

48 Mɔɔ n bur k'a ni mɔsɔrbaa kam.

49 Awɔɔ zɔrɔ *mann bi poohɔɔn ɔ, bi η gɪnga.

50 Bur k'a a to arzana ɔ bi n naa. Gɔaa k'a bi a bi gare y.

51 Mɔɔ m bur mɔsɔr, m m to arzana ɔ. Gɔaa k'a bur bi do bi bi, a zaa bi gam fiɔga y. Bur kɔ mɔɔ n n'a kam bi, m miηηa mesim m, m n n'a kam kɔ durnya n mɔsɔrbaa yɪ.»

52 Naa do y'a ka, zɪfɔrɔ wɔɔ η wuti bɔgɔr m kan kɔ ki, η ɔ: «Naa y'a bam lo k'a mesim ka wɔɔ ɔ, k'ɔ a sɔ?»

53 Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, k'awɔɔ n *Gɔaanyi bi sim sɔ, k'awɔɔ n a ma mi, awɔɔ bi mɔsɔrbaa yɪre y.

54 Gɔaa k'a mɔɔ sim sɔ, an mɔɔ ma mi b'i mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ bi m, bi mɔɔ y'a mɪm bɔη ɔ durnya nyare hinni ɔ.

55 Bala, mɔɔ mesim bi, hɔbire paan... m, mɔɔ ma bi, hɔmire paan... m sɔ.

56 Gɔaa k'a mɔɔ sim sɔ, an mɔɔ ma mi, a zaa i kan mɔɔ ki, mɔɔ ni kan a zaa ki.

57 Kɔ Zɪ k'an mɔsɔr bi mɔɔ nyɔɔ bi, bi mɔsɔrbaa ba mɔɔ nawum Zɪ bi minto bi, gɔaa k'a ni mɔɔ bim bi, mɔɔ y'a kam an mɔsɔrbaa ba sɔ.

58 Bur k'a a to arzana ɔ bi n naa. A bi hɔdeem kan awɔɔ zɔrɔ wɔɔ n a bi bi ki y. η gɪnga, bi gɔaa k'a bur naa do bi, a zaa bi gare y.»

59 Minno nɔɔn duro Yeezuu a dɪnda gɔɔɔ m Kapernawum sokumace ɔ.

Mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ meerbaa

60 Karɪndanyɪnɔ gɔta kɔ η naa ma bi, η y'a hire, η ɔ: «Meerbaa naa do kanɪda! Nka n'a dam ma, an a si?»

61 Yeezuu k'a a do a zim, a ɔ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ i kukur bam mim naa do minto bi, a a hi η ni, a ɔ: «Busu a ɔ awɔɔ ma ra?

62 Bi, k'awɔɔ bɔkare a bi *Gɔaanyi bi yɪ an ni tam bɪnce k'a nyɪnta ɔ biisi b'ɔ?

63 *Espri ni mɔsɔrbaa kam, mesim bi zibɔɔ ba ɔ y. Meerbaarɔ kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi, Espri m kan *mɔsɔrbaa ki.

64 Bi gɔɔɔ y'awɔɔ bire ɔ, η n sira ka y.» Yeezuu lɛɛ ka, an gɔɔɔ kɔ η n sira ka rɔ wɔɔ do, kan gɔaa k'a ni zem b'a nyasɔ an a ka bi ki.

65 A a ya, an a hi, a ɔ: «Bi minto y'a ka, mɔɔ n a hi awɔɔ m, mɔɔ ɔ, gɔaa b'a dam ma, an bɔr mɔɔ zi kɔ Zɪ bɛɛ y'a bir y.»

66 Dɔmɪm bi do tɛkka ma bi, *karɪndanyɪnɔ gɔta a bɔ a jɛ ɔ, η n a ya, ηn'i zum kɔ ɔ kan ki y.

67 Yeezuu n a hi buerehɪyɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «B'awɔɔ, awɔɔ b'a gɔm mɔɔ ma sɔ ra?»

68 Simɔɔn Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, k'ɔ ta nka zi? Ibi i mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ bi meerbaarɔ m.

69 Bi wɔɔ si, ɔ a do sɔ, ɔ ɔ, ibi m Krista, Woso Nyɪ miηηa.»

70 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ bɛɛ y'awɔɔ gɔaa buerehɪya bi bɔ ɔ ra? Bi, Sotaana y'a so awɔɔ gɔaa deem ɔ!»

71 Iskariyɔti kɔ gɔaa Simɔɔn nyɪ Zidas b'a n'a hum ma. Bala, a m buerehɪyɔɔ wɔɔ gɔaa deem, an ni Yeezuu nyasɔre, an a ka.

7

Yeezuu danyɪnɔ n sira ka ɔ y

1 Bi jɛ ɔ bi, Yeezuu cem, an ni bɪmbɪrm Galilee kɔ ɔ, a n a ηɔa k'a ta Zidee ɔ y, bala, zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ y'a kam ma k'a zɛ gɔr.

2 Bɪ ma bɪ, zɪfɔrɔ cɪbsa kʊ n n'a birm *buuro cɪbsa b'a zɔ.

3 A danyɪnɔ wɔɔ n a hɪ m, η ɔ: «Ta Zidee ɔ, k'i karɪndanyɪnɔ wɔɔ n'i zibəero k'ɪbɪ nɪ η bam nɔ wɔɔ yɪ sɔ.

4 Kʊ gʊaa lɛ taa kʊ n n'a dɔ, a bɪr a zibəə bɪ nyaakʊm dare y. K'ɪbɪ nɪ zibəero bare nɔnaaɔ bɪ, ɪ hɪnka durnyazannɔ m.»

5 Yeezuu danyɪnɔ wɔɔ mɪŋŋɔɔ n sɪra ka ɔ y.

6 Yeezuu n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Mɔɔ wakatɪ n a ku cɪna y. B'awɔɔ wakatɪ m dɔmɪm haay m.

7 Durnya bɪ sɔrɛ awɔɔ nɪ y, bɪ, a ɪ sɔm mɔɔ m, bala, kʊ mɔɔ n'a zibəə bɪ kasetɪ kam, mɔɔ ɔ, a bɔnyaa bɪ minto.

8 K'a ta cɪbsa bɪ ma, mɔɔ bɪ tare y. Bala, mɔɔ wakatɪ n a ku cɪna y.»

9 K'a meer bɪ ba nɔnaaɔ bɪ, a gɔɔta Galilee ɔ.

10 K'a danyɪnɔ wɔɔ ta cɪbsa bɪ ma bɪ, a zaa sa sɔ, an a nyaakʊm da, an nɪ tam, a lɛ baa kʊ n a dɔ y.

Yeezuu ta buuro cɪbsa bɪ ma

11 Cɪbsa bɪ dɔmɪm ɔ, zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ y'a kam Yeezuu ma, ηnɪ laaka da, η ɔ: «A ɪ ka?»

12 Gʊɔɔ wɔɔ bire ɔ, η y'a mim dɪndare: Gɔsɪnnɔ y'a hɪrɛ, η ɔ: «Gʊaa mɪŋŋa m.» Gɔsɪnnɔ ɔ: «Ŋɔaarzaa m, bra an n'a bam gʊɔɔ m.»

13 Bɪ, gʊaa ba ɔ, an nɪ yerɛ, an n'a mim hɪm garga ra y. Bala, η yɪ nyi bare a jɪtannɔ wɔɔ m.

14 Kʊ *buuro cɪbsa bɪ bireyaa a ku bɪ, Yeezuu ta *Wosoɛ ɔ, an nɪ hɔ dɪndam gʊɔɔ m.

15 Zɪfɔrɔ wɔɔ zɛ kədə, ηn'a hɪrɛ, η ɔ: «A a ba lɔ an hɔ dɔ, b'a n karɪnda ba?»

16 Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ hɔdɪndare bɪ n a to mɔɔ zi y. A to a ɔ Woso k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ zi.

17 Kʊ gʊaa lɛ taa k'a Woso hɔɔnhɔ ba, a y'a dɔm kʊ hɔdɪndare naa do, k'a to a ɔ Woso zi, gɛɛ kʊ m mɪŋŋa mim mɔɔ n'a dɪndare.

18 Gʊaa k'a n'a mɪŋŋa mim dɪndam bɪ, a ka an nawɔrɛ a mɪŋŋa lɛbɔɔrɛ ma. Bɪ, gʊaa k'a n'a kam a gʊaa k'a a nyɔɔ bɪ lɛbɔɔrɛ ma bɪ, bɪ bala n sɪrazaa. Zambɔ b'a nɔ ɔ y.

19 Moyiisi bɛɛ *lɛrɔ wɔɔ ka awɔɔ ra? B'awɔɔ gʊaa deem ba ɔ, an nɪ zum lɛrɔ wɔɔ ɔ y. Bɔ minto, an n'a kam mɔɔ gare ma?»

20 Gʊɔɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Zinə nɪ kan ɪbɪ kɪ! Nka y'a hɪ, a ɔ, k'a ɪbɪ zɛ?»

21 Yeezuu a hɪ η nɪ, a ɔ: «Zibəə deem mɔɔ ba *sabaa hinnɪ ɔ, awɔɔ n zɛ kədə haay!

22 Moyiisi *lɛ ka awɔɔ ɔ, k'a gʊɔɔ gasɔ banŋɔ ɔ. A to a ɔ awɔɔ yaabɔɔ zi Moyiisi mɪŋŋa bɛɛ bɔr nɪ y. Bɪ, k'a a da sabaa hinnɪ ma, awɔɔ y'a bam.

23 Bɪ, k'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, kʊ gʊaa gasɔ banŋɔ ɔ sabaa hinnɪ ɔ, an bɔ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ la nɪ, bɔ minto m, awɔɔ heer nɪ busum kan mɔɔ kɪ gʊaa kʊ mɔɔ waa haay sabaa hinnɪ ɔ bɪ ma?

24 A bɪ hɔ k'awɔɔ n'a yɪm mɪm ɔ bɪ dɔdɔ ka bala y, k'a dɔdɔ ka kan sɪra kɪ.»

25 Zerizalem gʊɔɔ y'a hɪrɛ, η ɔ: «Gʊaa kʊ η n'a kam ma k'a mee bɔ ɔ bɪ bɛɛ m naa ra?

26 Ba an nɪ meer bam ηn'a mam na, bɪ η bɪr hɔsɪ hɪm nɪ y! Wɔɔ tara bɪ lɛezannɔ wɔɔ, a dɔ η y'a ɔ paan..., η ɔ, *Krista m gɛ?

27 Wɔɔ gʊaa naa do tojɪ dɔ, kʊ *Krista bɪ bɔr, gɔsɪ b'a tojɪ dɔrɛ y.»

28 Yeezuu k'a nı hɔ dındam Wosoce ɔ b'ɔ b'a hı, a ɔ: «Awɔɔ mɔɔ dɔ! Awɔɔ mɔɔ tojt dɔ. Bı, mɔɔ n bɔr m zi nı y. Sırazaa m Zı k'a mɔɔ nyɔɔ bı m. B'awɔɔ n bı za a dɔ y.

29 Mɔɔ mıŋŋa a dɔ, m to mɔɔ ɔ zi, a ı mɔɔ nyɔɔ.»

30 N n'a kam ma k'a nyasɔ, bı gɔaa ba ɔ, an a wɔ da ma y. Bala, a wakati n a ku cına y.

31 Gɔɔ nyınta zamaa bı bire ɔ, ɲnı sıra ka ɔ, ɲn'a hıre, ɲ ɔ: «Kɔ *Krista bı bɔr, a hoserlo bare an le da naa n a ba rɔ wɔɔ ra ge?»

32 Kukur kɔ n n'a bam Yeezuu minto gɔɔ wɔɔ bire ɔ bı, *farizeenrɔ wɔɔ a ma. A m bı, *wosocemannıbenno jıtanno kan farizeenrɔ kı n Wosoce dɔmazanno nyɔɔ kɔ ɲ n'aa a nyasɔ.

33 Yeezuu n a hı, a ɔ: «Mɔɔ gɔɔtam kan awɔɔ kı dɔmum poore nɔ ɔ, kɔ m bı m bɔ, m ta Zı k'a mɔɔ nyɔɔ bı zi.

34 Awɔɔ zem b'a ka mɔɔ ma, b'awɔɔ bı mɔɔ yıre y. Bala, bınce kɔ mɔɔ nı tan ɔ bı, awɔɔ b'a dam ma a bɔr b'ɔ y.»

35 Bı je ɔ bı, zıfɔrɔ wɔɔ y'a hım kɔ m, ɲ ɔ: «Ta awɔɔ nawɔm ka, wɔɔ b'ɔ yare ɔ a yı? Ta awɔɔ nawɔm gɔɔ kɔ ɲ hısga da ɲn'a war kɔ ma kan grekkıro kı rɔ wɔɔ zi ra? Gee, ta an nawɔm k'a yaa hɔ dında grekkıro m na?»

36 Hɔ k'a hı naa jı le taa k'a hı, a ɔ lɔ: Awɔɔ y'a kam mɔɔ ma, b'awɔɔ bı mɔɔ yıre y, bı bınce kɔ mɔɔ nı tan ɔ bı, awɔɔ b'a dam ma, a bɔr ɔ y?»

Mısırbaa hi kɔyaaro

37 Cibsa bı nyare ma bı, dɔmum nıŋŋɔ k'an dɔmum gɔta bı, Yeezuu jum brama, an a leer busu, an n'a hıre, a ɔ: «Gɔaa kɔ mıstı n'a zem k'an bɔr mɔɔ zi, an bı hi mi.

38 Gɔaa k'a sıra ka mɔɔ ɔ bı, mısrbaa hi kɔyaaro y'a tom zi, amba *Wosoci a hı bı m.»

39 *Sent-Espri kɔ gɔɔ kɔ ɲ nı sıra kan ɔ rɔ wɔɔ n'a yım bı mim an n'a hım. Kɔ sıra nı, Yeezuu k'a n leboore yı cına bı, Sent-Espri n bɔr cına y.

40 Gɔɔ kɔ ɲ nyınta, ɲn'a tɔr ka Yeezuu meerbaa bı ma gɔɔ cir bı bire ɔ rɔ wɔɔ, gɔsınnɔ y'a hıre, ɲ ɔ: «Sıra m, ba wosolesınnısorazaa bı n na.»

41 Gɔsınnɔ y'a hıre, ɲ ɔ: «*Krista bı n naa.» Gɔsınnɔ a ya, ɲn'a hıre, ɲ ɔ: «Krista y'a dam ma, an a to Galilee kɔ ɔ ra?»

42 Wosoci n a hı, a ɔ, «bɔ an nawɔm David do nɔ ɔ», b'a to an nawɔm tara poore kɔ David yı ɔ, ɲn'a birm Betelehem b'ɔ ra?»

43 Naa do y'a ka, gɔɔ wɔɔ n a gɔngɔ a minto.

44 N gɔɔ gɔsınnɔ a ɲsa k'a nyasɔ, bı gɔstı n a wɔ da ma y.

45 Wosoce dɔmazanno wɔɔ n a bɔ, ɲnı bɔr wosocemannıbenno jıtanno wɔɔ zi kan *farizeenrɔ wɔɔ kı. Brɔɔ nı ɲ lar, ɲ ɔ: «Bɔ m awɔɔ n bɔr nı?»

46 Wosoce dɔmazanno wɔɔ n a nyı bɔ ɔ, ɲ ɔ: «Gɔaa ba ɔ an meer kɔ gɔaa naa do a ba bı lɔɔ ba y.»

47 Farizeenrɔ wɔɔ n a hı ɲ nı, ɲ ɔ: «A to awɔɔ ɔ, an awɔɔ hɔɔn da a zi ra?»

48 Jıtanno wɔɔ kan farizeenrɔ wɔɔ kı barla bı, gɔaa deem taan... ta ɔ, an a mim sı ra?»

49 Bı, gɔaa cir naa do n *lerɔ wɔɔ dɔ y. N barka ba ɔ y!»

50 Nikodem k'a nyınta an ta Yeezuu zi bı nyınta kan ɲ kı, an a hı, a ɔ:

51 «N n gɔaa dɔdɔ yar bı n n'a meerbaa ma kan hɔ k'a ba bı kı y. Wɔɔ lerɔ wɔɔ n bı hı ra?»

52 N n a nyı bɔ ɔ, ɲ ɔ: «I to ıbu ɔ Galilee ɔ sɔ ra? Bı, ı ka mıŋŋa, ıbu bı *wosolesınnısorazaa yıre an bı Galilee gɔaa y.»

[

⁵³ N̄ haay n a h̄or, ηn̄i dundoo a harl̄o ɔ.

8

L̄o jaand̄or

¹ Yeezuu n a h̄or an ta Oliviyee ci mim ɔ.

² D̄o k'a b̄or an n̄i m̄em b̄i, a a b̄o an b̄or *Wosoc̄e ɔ b'ɔ, ḡoaa haay n̄i zem zi, an nȳnta, an n̄i h̄o d̄undare η n̄i.

³ *Wosocikar̄insaamb̄oo kan *fariz̄eenr̄o k̄i b̄or l̄o m b'ɔ, ηn'a da ḡoo w̄oo bire ɔ. S̄or n y'a ɔ ra, an n̄i jaan dare.

⁴ N̄ n a h̄i Yeezuu m, η ɔ: «Kar̄insaamba, l̄o naa do, s̄or n y'a ɔ ra, an n̄i jaan dare.

⁵ *L̄er̄o n̄o ɔ, Moyiisi a h̄i, a ɔ, n n lann̄o n̄oon duro ze jaar̄o m. B'ib̄u, ib̄u ɔ l̄o?»

⁶ A h̄i η naw̄ore nc̄inaas̄ k'a nyas̄o meerbaa n̄o ɔ, k'a ku a mim ka ra. Yeezuu a zuut̄e, an n'a nȳok̄om w̄onw̄os̄im tara ɔ.

⁷ K̄u η ḡoota ηn'a larm b̄i, Yeezuu a b̄oota, an a h̄i η n̄i, a ɔ: «Ḡoaa k'a n'aw̄oo bire ɔ, b'a n mimb̄onyaa ba c̄ina b̄i n l̄e ka, an a ḡōeen.»

⁸ A n a ya, an a zuut̄e, an n'a nȳok̄om b̄i w̄onw̄os̄im tara ɔ.

⁹ K̄u η meerbaa naa do ma b̄i, η cem deem-deem. Ḡoo mar̄ero w̄oo ɔ l̄e ka ηn̄i cem, a poorero w̄oo n a nya η ɔ. Yeezuu n ḡoota a deem. K̄u l̄o b̄i ḡoota an n̄i b'ɔ b̄i,

¹⁰ Yeezuu a b̄oota, an a h̄i m, a ɔ: «Ŋ bee, l̄o ra? Ḡos̄i n'ib̄u d̄odo yar la?»

¹¹ A n a nȳi b̄o ɔ, a ɔ: «Ayy..., Zuuba, ḡos̄i.» Yeezuu n a h̄i m, a ɔ: «M̄oo s̄o, m̄oo b'ib̄u d̄odo yarle y. Ta, b'ib̄u ɔ ya, ɔ mimb̄onyaa ba y.»]

Yeezuu m durnya l̄egure

¹² Yeezuu n a ya, an a h̄i η n̄i, a ɔ: «Durnya l̄egure m m̄oo m. Ḡoaa k'a n̄i zum m̄oo ɔ b̄i b̄i tam monsiḡe ɔ y. A m̄is̄irbaa l̄egure ȳim.»

¹³ *Fariz̄eenr̄o w̄oo n a h̄i m, η ɔ: «Ŋ m̄iη̄ηa kaseti ɔ n'a kam na? Ib̄u kaseti b̄i, η̄oaa m.»

¹⁴ Yeezuu n a nȳi b̄o η n̄o, a ɔ: «S̄ira m, m m̄iη̄ηa kaseti m̄oo n'a kam. B̄i, m̄oo kaseti b̄i s̄ira m, bala, m̄oo m toji d̄o, m m taji d̄o. B'aw̄oo, aw̄oo n a d̄o k̄u m to m̄oo ɔ ka m n̄i tam ka y.

¹⁵ D̄odo aw̄oo n'a kare am ḡoo h̄o b̄i m. M̄oo b̄ir ḡoaa d̄odo kare y.

¹⁶ Baa k̄u m̄oo ɔ k̄u m d̄odo ka, a ka m̄oo naw̄om kan s̄ira k̄i, bala, m̄oo b̄i m deem n̄i y. Z̄i k'a m̄oo nȳoo b̄i ta ɔ s̄o.

¹⁷ Aw̄oo m̄iη̄ηoo *l̄er̄o w̄oo n̄o ɔ, n y'a ḡors̄ira ba, n ɔ, ḡoaa h̄i ya kaseti b̄i, s̄ira m.

¹⁸ M̄ m̄iη̄ηa kaseti m̄oo n'a kam, b̄i Z̄i k'a m̄oo nȳoo b'ɔ m̄oo kaseti kam s̄o.»

¹⁹ N̄ n a nȳi b̄o n̄o, η ɔ: «Ib̄u Z̄i b'ɔ ka?» Yeezuu n a nȳi b̄o ɔ, a ɔ: «Aw̄oo n m̄oo d̄o y, b'aw̄oo n m̄oo Z̄i d̄o s̄o y. K̄u m̄oo d̄o aw̄oo ɔ, aw̄oo m̄oo Z̄i b̄i d̄om s̄o.»

²⁰ Meerbaaro n̄oon duro ba Yeezuu ɔ b̄ince k̄u n n̄i busoo zar̄η ɔ b'ɔ, b̄i ma b̄i, a ɔ h̄o d̄indam Wosoc̄e ɔ, ḡos̄i n a w̄o da ma y, bala, a wakati n a ku c̄ina y.

²¹ Yeezuu n a ya, an a h̄i η n̄i, a ɔ: «Cem m̄oo n naw̄om, aw̄oo y'a kam m̄oo ma, b̄i, ḡinga aw̄oo naw̄om a mimb̄onyaar̄o n̄o ɔ. B̄ince k̄u m̄oo n̄i taη ɔ b̄i, aw̄oo b'a dam ma, a ta b'ɔ y.»

²² Z̄iuf̄oro w̄oo n a h̄i, η ɔ: «A η̄oaa an naw̄om k'a m̄iη̄ηa ze ge? K'a a h̄i, a ɔ: b̄ince k̄u m̄oo n̄i taη ɔ b̄i, aw̄oo b'a dam ma a ta b'ɔ b̄i minto.»

23 Yeezuu n a nyi bo η nɔ, a ɔ: «Tara burə naa gɔɔɔ n'awɔɔ m, bi, m to mɔɔ ɔ brama. Durnya naa gɔɔɔ n'awɔɔ m, bi, durnya naa do gɔaa bɛɛ m mɔɔ ni y.

24 Bi y'a ka, mɔɔ n a hi awɔɔ m, mɔɔ ɔ, awɔɔ gingare a mimbɔnyaaro nɔ ɔ. K'awɔɔ n a si, a ɔ: A n ta ɔ bi m mɔɔ m,* awɔɔ gingare a mimbɔnyaaro nɔ ɔ.»

25 N n a hi, η ɔ: «Nka n'ibu ni?» Yeezuu n a nyi bo η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ n'a mim hire awɔɔ m tee... bi m.

26 Awɔɔ minno ta ɔ gɔta, kɔ m η hi awɔɔ m, kɔ m η dɔdɔ ka. Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi, sɪrazaa m, bi hɔ kɔ mɔɔ ma zi bi, bi mɔɔ n'a hum durnya m.»

27 N n a dɔ, η ɔ, Yeezuu bi, Zɪ Woso mim a a hi a ni y.

28 Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Dɔmum niηηə k'awɔɔ ni *Gɔaanyi bi busuη ɔ bi, dɔmum bi do awɔɔ n n'a dɔrɛ, a ɔ: A n ta ɔ bi m mɔɔ m. Bi mɔɔ bir zi bam η miηηa paηηa ni y. Hɔ kɔ mɔɔ Zɪ a dɪnda mɔɔ m bi mɔɔ n'a hum.

29 Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'i kan mɔɔ ki. A n mɔɔ to m deem ni y, bala, hɔ k'a ηɔa bi mɔɔ n'a bam dɔmum haay.»

30 K'a ni meer bi bare nɔɪnaaɔ bi, gɔɔɔ gɔta sɪra ka ɔ.

Yeezuu kan Abraham ki

31 Yeezuu n a hi zuɪfɔrɔ kɔ η sɪra ka ɔ rɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'awɔɔ gɔɔta mɔɔ lemim bi nɔ ɔ, mɔɔ karɪndanyɪnɔ paan...rɔ n'awɔɔ m.

32 Awɔɔ sɪra dɔm, bi sɪra bi y'awɔɔ bam soamɪηηaɔzannɔ.»

33 N n a nyi bo nɔ, η ɔ: «Abraham yaηηɔɔ n wɔɔ m, bi gɔaa n wɔɔ ba a lɔnnɔ cɪna y. Ibu ba lɔ, ɪ n'a hire, ɪ ɔ: wɔɔ nyɪntam soamɪηηaɔzannɔ?»

34 Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a ni mimbɔnyaa bare, mimbɔnyaa lɔmbaa nɔ an ta ɔ.

35 Lɔ bi, har nɔ bɛɛ an ta ɔ dɔmum haay y. Har nyi b'i har ɔ dɔmum haay.

36 Bi minto y'a ka, kɔ Nyi b'awɔɔ bo lɔmbaa nɔ ɔ, awɔɔ nyɪntam soamɪηηaɔzannɔ.

37 Mɔɔ dɔ *Abraham yaηηɔɔ n'awɔɔ m. Kɔ mɔɔ lemim bi bir gasɔrɛ awɔɔ ɔ bi, bi y'a ka, awɔɔ n'a kam mɔɔ meeyaa ma.

38 Hɔ kɔ mɔɔ yi m Zɪ zi bi mɔɔ n'a hire. B'awɔɔ, hɔ k'awɔɔ ma a zi zi b'awɔɔ n'a bam!»

39 N n a nyi bo nɔ, η ɔ: «Wɔɔ zi m Abraham m.» Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Kɔ Abraham nyɪnɔ n'awɔɔ ni, k'a Abraham zi ba.

40 Kɛrɛ bi, awɔɔ y'a kam ma k'a mɔɔ meeyaa bo ɔ, mɔɔ kɔ mɔɔ sɪra kɔ mɔɔ ma Woso zi bi hi awɔɔ m bi minto. Abraham n naa ba y.

41 B'awɔɔ, a zi zibəə awɔɔ n'a bam.» N n a nyi bo nɔ, η ɔ: «Jaandarenyɪnɔ bɛɛ m wɔɔ ni y! Wɔɔ Zɪ deem bala, a m Woso m.»

42 Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «K'awɔɔ Zɪ m Woso ni, awɔɔ mɔɔ ηɔam, bala, m to mɔɔ ɔ Woso zi, m bɔr. Mɔɔ n bɔr m miηηa paηηa ni y. A ɪ mɔɔ nyɔɔ.

43 Bɔ minto m, awɔɔ bir mɔɔ meerbaa bi mare? Bala, awɔɔ b'a dam ma, a a tɔr ka mɔɔ meerbaa bi ma y.

44 Awɔɔ zi bi n Sɔtaana m. B'awɔɔ lɛ taa k'a a zi bi hɔɔnhɔ ba. Gərzer m tee... a siηηɪda ɔ. A n gɔɔta sɪra nɔ ɔ y, kɔ sɪra ba a nɔ ɔ bi minto. K'a ɪ ηɔaar bare, meerbaa k'a n'a nɔ ɔ b'a n'a bam, bala, ηɔaarzaa m, bi ηɔaar zɪ m ɔɔ.

45 Kɔ mɔɔ ni, kɔ mɔɔ ni sɪra hum bi y'a ka awɔɔ bir sɪra kam mɔɔ ɔ y.

46 Awɔɔ bire ɔ, nka y'a da ma, an a hi, a ɔ: mɔɔ mimbɔnyaa ba? Bi kɔ mɔɔ ɪ sɪra hire, bo m, awɔɔ bir a sire?

* **8:24 8.24,28** «A n ta ɔ bi m mɔɔ m» Woso tɔ deem m. A n a hunkare, a ɔ, Woso taɔrɛ siηηɪda ba ɔ, b'a nyare ba ɔ y.

⁴⁷ Gṣaa k'an Woso gṣaa bɪ, Woso lemim an n'a tɔr kam ma. Kɔ Woso gɔɔɔ bɛɛ n'awɔɔ m bɪ y'a ka, awɔɔ bɪr a tɔr kam mɔɔ ma y.»

⁴⁸ Zɪfɔrɔ wɔɔ n a hɪ Yeezuu m, η ɔ: «Kɔ wɔɔ ɔ, Samarii gṣaa n'ɪbɪ m, bɪ zinə nɪ kan ɪbɪ kɪ bɪ, wɔɔ gumə ba ɔ ra?»

⁴⁹ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Zinə ba kan mɔɔ kɪ y. Bɪ mɔɔ yɪ m Zɪ dan ɔ, awɔɔ n bɔkare an nɪ mɔɔ bɔη ɔ!

⁵⁰ Mɔɔ bɪr m kare m mɪηηa leɔɔre ma y. Bɪ, gṣaa ta ɔ, an nɪ mɔɔ dan ɔ, an nɪ dɔdɔ kare.

⁵¹ Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m, kɔ gṣaa mɔɔ meerbaa bɪ si, a bɪ gam fɪga y.»

⁵² Zɪfɔrɔ wɔɔ n a hɪ m, η ɔ: «Wɔɔ dɔ keere, ɔ ɔ, zinə nɪ kan ɪbɪ kɪ! Abraham ga kan *wosolesinnɪsorazanno kɪ sɔ, ɪbɪ n bɔr ɪ n'a hɪre, ɪ ɔ: Kɔ gṣaa mɔɔ mim si, a bɪ gam fɪga y.

⁵³ Le ɪbɪ da wɔɔ yaaba Abraham k'a ga bɪ ra ra? Wosolesinnɪsorazanno gɪnga sɔ! I mɪηηa sa ɪbɪ ɔ nka?»

⁵⁴ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ m le mɔɔ n'a bɔre m mɪηηa ɔ, mɔɔ leɔɔre jɪ bɪ nyɪntaη ɔ y. Mɔɔ Zɪ n'a le bɔm mɔɔ ɔ, awɔɔ n'a hɪm ma, a Woso bɪ.

⁵⁵ Awɔɔ n a dɔ y, bɪ mɔɔ dɔ. Kɔ mɔɔ hɪ mɔɔ ɔ, mɔɔ n a dɔ, m ba mɔɔ nawɔm ηṣaarzaa a n'awɔɔ hɔ bɪ m. Bɪ mɔɔ dɔ, m n'a meerbaa sim.

⁵⁶ Awɔɔ yaaba Abraham b'a heer nyɔɔ, an a ka mɔɔ dɔmɪm bɪ yɪre ma. B'a a yɪ, a heer nyɔɔ.»

⁵⁷ Zɪfɔrɔ wɔɔ n a hɪ, η ɔ: «ɪbɪ dɔɔraa n busoor ku y, ɪbɪ n bɔkare ɪ Abraham yɪ!»

⁵⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ η nɔ, a ɔ: «Sɪra paan... mɔɔ n'a hɪre awɔɔ m: dɔmɪm kɔ Abraham n nyɪnta ɔ bɪ, mɔɔ ta ɔ.»

⁵⁹ N n jaarɔ gɔr k'a gɔngɔɛɛn. Yeezuu n a nyaakom da, an bɔ Wosoɛ ɔ b'ɔ.

9

Yeezuu gṣaa k'a yɪ kan bɔɔbaa kɪ waa

¹ Yeezuu k'a nɪ cenim bɪ, a gṣaa yɪ, an yɪ kan bɔɔbaa kɪ.

² A *karɪndanyɪnɔ wɔɔ n laaka naa do da han, η ɔ: «Karɪnsaamba, nka ɪ mimbonyaa ba an yɪ kan bɔɔbaa kɪ? A y'a ba gɛɛ, a zɪrɔ nɪ?»

³ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A mɪηηa bɛɛ y, b'a zɪrɔ bɛɛ sɔ y. Bɪ le taa k'a hɪ, a ɔ, kɔ Woso zibəə bɪ n a hɪnka a gɔr zi!

⁴ A a ga m, k'ɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bɪ zi ba, kɔ woso le n gɔɔta an bɪr ta ɔ. Kɔ gum da, gṣaa b'a dam ma an zi ba y.

⁵ Kɔ mɔɔ nɪ durnya nɔ ɔ bɪ, durnya leɛgure m mɔɔ m.»

⁶ Kɔ Yeezuu meer ba maam bɪ, a lihi da tara ɔ, an taa bɪ yɔɔ lihi bɪ m, an a gɔr, an a nɔ bɔɔ bɪ mɪnyaa bɪ ma,

⁷ A n a hɪ m, a ɔ: «Ta ɪ yaa hi da ɪ meer ɔ Silowee bɔrkɔ ɔ.» Tɔ naa do le taa k'a hɪ, a ɔ: nyɔɔdare. Bɔɔ bɪ n ta, an aa hi bɪ da a meer ɔ. K'a wusigə an nɪ doom bɪ, a mɪm ɪ leɛ yɪm.

⁸ A cɪsɔnnɔ kan gɔɔɔ kɔ η leɛ ka ηn'a yɪ biisi an nɪ hɔ yɪnyem nɔ wɔɔ kɪ a hɪ, η ɔ: «Naa bɛɛ tɪr nyɪnta an bɪr hɔ yɪnyem bɪ ra?»

⁹ Gɔsɪnnɔ n'a hɪre, η ɔ: «A mɪηηa m!» Gɔsɪnnɔ ɔ: «A bɛɛ y, a bɔkɔurezaa m.» Bɔɔ bɪ n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ mɪηηa m.»

¹⁰ N n a hɪ m, η ɔ: «ɪbɪ mɪnyaa b'a ba lɔ, an nɪ leɛ yɪre?»

11 A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Gɔaa kɔ n n'a birm Yeezuu b'i taa yɔɔ, an a nɔ mɔɔ mɔnyaa bi ma, an a hi mɔɔ m, a ɔ: Ta i yaa hi da i meer ɔ Silowee bɔrko ɔ. Mɔɔ n ta, m aa hi da m meer ɔ, mɔɔ mɔm ni lɛɛ yim.»

12 N n a hi m, η ɔ: «Gɔaa b'i ka?» A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ n a dɔ y.»

13 N n gɔaa k'a nyinta bɔɔ bi gaa, ηni ta m *farizeenɔ zi.

14 Yeezuu k'a taa bi yɔɔ an a mɔm bi gom bi, a ba a ɔ *sabaa hinni ɔ.

15 Farizeenɔ wɔɔ n a lar sɔ, k'a ba a ɔ lo, a mɔm ni lɛɛ yim gɛ? A n a hi η ni, a ɔ: «Taa a yɔɔ, an a nɔ mɔɔ mɔm ma, mɔɔ m hi da m meer ɔ, m ni lɛɛ yim.»

16 Farizeenɔ wɔɔ barla gɔsɔnno y'a hire, η ɔ: «Gɔaa naa do, Woso gɔaa bɛɛ y, a bir zum sabaa hinni lɛrɔ wɔɔ ɔ y.» Gɔsɔnno ɔ: «Gɔaa mimbɔnyaabɛr y'a bam lo an bir hoserlo bare ncɔnaaɔ?» Mim naa do farizeenɔ wɔɔ gɔngɔ kɔ ma.

17 N n a ya, ηn'a hi bɔɔ bi m, η ɔ: «B'ibui, bɔ ibui n'a him gɔaa k'a ibui waa bi jɛ ɔ?» A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «*Wosolesinnɔsorazaa m.»

18 Bi, zɔfɔrɔ jɔtanno wɔɔ n a si η ɔ, a nyinta bɔɔ, an mɔm n bɔkare an gɔ y. Pakra m kɔ η n'a zɔrɔ wɔɔ bir, ηni laaka da η han.

19 N n laaka naa do da η han, η ɔ: «Awɔɔ nyi m gɔaa naa do m, awɔɔ n a dɔ, a ɔ, yi a ɔ kan bɔɔbaa ki gɛ? Bi, a a ba lo, an ni lɛɛ yim kɛɛɛ?»

20 A zɔrɔ wɔɔ n a nyi bɔ ɔ, η ɔ, «Wɔɔ dɔ paan... ɔ ɔ, wɔɔ nyi m, bi yi a ɔ bɔɔ.

21 Bi, wɔɔ n a dɔ k'a ba a ɔ lo, a mɔm ni lɛɛ yim kɛɛɛ y. Kɔ nka y'a mɔm bi gɔ, wɔɔ n bi zaa dɔ sɔ y. K'a lar, nyi bɛɛ m dɔ y. A a da ma, an a mim dɔnda a zim!»

22 A zɔrɔ wɔɔ i nyi bam zɔfɔrɔ jɔtanno wɔɔ m. Bi y'a ka, ηni meer ba ncɔnaaɔ. Bala, jɔtanno wɔɔ kɔ ma, ηn'a hi, η ɔ: Kɔ gɔaa a hi, a ɔ: Yeezuu bi, *Krista m, k'a bɔ a zi.

23 Bi y'a ka, a zɔrɔ wɔɔ n a hi, η ɔ: «Nyi bɛɛ m dɔ y, k'a lar.»

24 Farizeenɔ wɔɔ n a ya, ηni gɔaa k'a yi bɔɔbaa nɔ ɔ bi bir a hiya ho ma, ηn'a hi m, η ɔ: «Nyi ba Woso m, i sɔra hi! Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, gɔaa naa do mimbɔnyaabɛr m.»

25 A n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ n a dɔ kɔ mimbɔnyaabɛr ni y. Ho deem mɔɔ dɔ, bala, mɔɔ nyinta bɔɔ, bi, mɔɔ i lɛɛ yim kɛɛɛ.»

26 N n a hi m, η ɔ: «Bɔ a a ba ibui ni? A ba a ɔ lo an ibui mɔm bi gɔ?»

27 A n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ lɛɛ ka, m a dɔnda awɔɔ m, b'awɔɔ n a tɔr ka ma y, gɛɛ lo? Bɔ minto m, a a ya, an ni mɔɔ larle? A hi awɔɔ ɔ k'a ba a karɔndanyɔnɔ sɔ ra?»

28 Farizeenɔ wɔɔ n a sɔnɔda ba, ηn'a sɔnɔ wɔrɛ, ηn'a hire, η ɔ: «Ibui n a karɔndanyɔ! *Moyiisi karɔndanyɔnɔ m wɔɔ m.

29 Wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, Woso meer ba kan Moyiisi ki, bi naa do naa, wɔɔ n a dɔ k'a tɔ a ɔ ka y.»

30 Gɔaa bi n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Zekədɛ mim n naa! Awɔɔ n a toji dɔ, b'a a ka mɔɔ mɔm ni lɛɛ yim la!

31 Wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, Woso bir a tɔr kam mimbɔnyaabɛnno ma y. Bi kɔ gɔaa i Woso dan ɔ, an n'a hɔɔnhɔ bare, Woso y'a tɔr kam bi zaa ma.

32 Gɔaa n a ma cɔna, η ɔ, gɔaa i gɔaa k'a yi kan bɔɔbaa ki bi mɔm gɔ y.

33 Gɔaa naa do, kɔ Woso gɔaa i bɛɛ, a b'a dam ma, an hɔsɔ ba y.»

34 N n a nyi bɔ ɔ, η ɔ: «Yi ibui ɔ mimbɔnyaa nɔ ɔ, i bɔr, i ni karɔnda dɔndam wɔɔ m na?» N n la ra an bɔ, ηn'a bɔ a zi.

35 Yeezuu k'a a ma a ɔ, η la ra bi, a bɔr zi an b'a hi m, a ɔ: «Ibui i sɔra kam *Gɔaanyi b'ɔ ra?»

- ³⁶ A n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Nka ni, Zuuba, kɔ m sira ka ɔ?»
- ³⁷ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Ibu yi, an ni meer bam kan ibu ki naa.»
- ³⁸ Gɔaa bi n a hi, a ɔ: «Mɔɔ sira ka i ɔ, Zuuba.» A n kukurɛ zɛ a taa.
- ³⁹ Yeezuu n a hi, a ɔ: «Bɔr mɔɔ ɔ durnya naa nɔ ɔ dɔɔ minto, kɔ gɔɔ kɔ η mim bir lɛɛ yim nɔ wɔɔ n lɛɛ yi, kɔ gɔɔ kɔ η mim ni lɛɛ yim nɔ wɔɔ n a ba bɔɔɔ.»
- ⁴⁰ Farizeenɔ kɔ η nyinta kan ki rɔ wɔɔ kɔ η naa ma bi, η y'a hi, η ɔ: «A hi ibu ɔ, bɔɔɔ m wɔɔ m sɔ gɛ?»
- ⁴¹ Yeezuu n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ bɔɔɔ n'awɔɔ ni, awɔɔ mimbonyaa bi nyintan ɔ y. Bi naa ma bi, k'awɔɔ ɔ, a mim i lɛɛ yim bi, awɔɔ mimbonyaa bi gɔɔta an ta ɔ.»

10

Dundor kan a seero ki

- ¹ «Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a n gasɔ seero bakɔ lɛ ni y, an bɔkare an bɔɔra m, an gasɔ, bi zaa bi, koor m, hɔyɔrezaa m sɔ.
- ² Bi, gɔaa k'a gasɔ bakɔ bi lɛ m bi, bi zaa m seero wɔɔ dundor.
- ³ Gɔaa k'a ni dɔm cɛlɛ ma bi n'a gɔm dundor bi m, seero wɔɔ n a tɔr ka a leer ma. A n a seero wɔɔ bir deem-deem η tɔ ma, an bɔ η ni garga ra.
- ⁴ K'a bɔ η ni haay, ka an nawɔrɛ η lɛɛ, seero wɔɔ n zu a jɛ ɔ, kɔ η y'a leer dɔ bi minto.
- ⁵ N bi yerɛ, ηni zu saana jɛ ɔ y. A si η nawɔm, ηn'a gɔ saana bi ma, bala, η n saanarɔ leer dɔ y.»
- ⁶ Yeezuu n *hɔbɔkɔrenoom naa do da η ni, bi η n hɔ kɔ Yeezuu a hi bi ji dɔ y.

Yeezuu m cɛlɛ paan...

- ⁷ Yeezuu n a ya, an a hi, a ɔ: «Sira paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, mɔɔ m bakɔ bi lɛ.
- ⁸ Gɔɔ kɔ η lɛɛ ka mɔɔ lɛɛ ηni bɔr lɔ wɔɔ, konno m, hɔyɔrezannɔ m sɔ. Bi, seero wɔɔ n a tɔr ka η ma y.
- ⁹ Mɔɔ m bakɔ bi lɛ. Kɔ gɔaa gasɔ mɔɔ m, a bombɔrɛ yim. A gasɔrɛ, an bɔ, an bɔr, an hɔbɔrɛ yi an a bi.
- ¹⁰ Koor bir zem k'a hi bɛɛ a ɔ, k'a koor ba, k'a gɔr zɛ, k'a hɔ zar y. Bɔr mɔɔ ɔ kɔ gɔɔ m mɔsɔrbaa yi, kɔ η n'a yi an bɔr bɔ.»

Yeezuu m dundor miηηa

- ¹¹ «Mɔɔ m dundor miηηa. Bi dundor miηηa bi, a mɔsɔrbaa an n'a kam a seero wɔɔ minto.
- ¹² Gɔaa k'a ni zi bam busoo minto bi, seero wɔɔ dundor bɛɛ ni y, bi η zaa bɛɛ sɔ y. K'a tampa yi an ni zɛrɛ, a si an nawɔrɛ, an n'a gɔm seero wɔɔ ma. Tampa bi n a da η bir, ηn'a hisiga.
- ¹³ Kɔ gɔaa bi, a ka an nawɔm busoo ma bi, a leer ba seero wɔɔ mim ma y.
- ¹⁴ Dundor miηηa m mɔɔ m. Mɔɔ m seero wɔɔ dɔ, bi mɔɔ seero wɔɔ mɔɔ dɔ sɔ,
- ¹⁵ amba mɔɔ Zi mɔɔ dɔ, mɔɔ ni m Zi dɔ bi m. Bi, m mɔsɔrbaa mɔɔ n'a kare m seero wɔɔ minto.
- ¹⁶ Seero gɔsɔnnɔ ta ɔ, η ba bakɔ naa do ɔ y, bi mɔɔ brɔɔ gaam, m bɔr η ni. N zem b'a tɔr ka mɔɔ leer ma. Bi, seero bakɔ nyintam deem a dundor deem.
- ¹⁷ Mɔɔ Zi i mɔɔ ηɔare, bala, mɔɔ yi m mɔsɔrbaa kare, kɔ m m ya, m b'a si.

18 Gᵛaa bɛɛ nɪ mɔɔ mɪsɪrbaa bɪ sire y, mɔɔ mɪŋŋa n'a kam. Mɔɔ m da ma, m a ka, mɔɔ m da ma, m a si. Mɔɔ Zɪ ɪ lɛ naa do ka mɔɔ ɔ.»

19 Minno nɔɔn duro a ya, an zɪfɔrɔ wɔɔ gɔngɔ kɔ ma.

20 Gᵛɔɔ gɔta yɪ ŋ barla, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «Zinə nɪ kan kɪ, hɔɔzaa m, bɔ minto m, a n'a tɔr kare a meerbaa ma?»

21 Bɪ, gɔsɪnnɔ y'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «Gᵛaa kɔ zinə n nɪ kan kɪ meerbaaro bɛɛ m naa y. Zinə y'a dam ma, an bɔɔ mɪm gɔ ra?»

Gᵛɔɔ gɔta kaanm Yeezuu m

22 N ɪ Zerizalem *Wosoɛ bankare tɔdaanoɔ cibsaa bam. Nyɪnta a ɔ nyɛɛm dɔmɪm.

23 Yeezuu nɪ bɪmbɪrɪm Wosoɛ ɔ b'ɔ Salomɔɔn laŋŋa gɔta kɔ n y'a dɔ jaa m bɪ taa b'ɔ.

24 Zɪfɔrɔ wɔɔ n bɪ bɪr ma, ŋn'a hɪ m, ŋ ɔ: «Kɔ *Krista n'ɪbɪ nɪ, ɪbɪ wɔɔ tore ɔ hɔɔndare nɔ ɔ, an ta, an dɔmɪm kara ku? A hɪ wɔɔ m paan...!»

25 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ hɪ awɔɔ m, b'awɔɔ n a si y, ziro kɔ mɔɔ n nɪ bare m Zɪ tɔ ma rɔ wɔɔ ɪ mɔɔ kasetɪ kam.

26 Bɪ, mɔɔ y'a hɪrɛ awɔɔ m, b'awɔɔ bɪr a sire y, kɔ mɔɔ seero bɛɛ n'awɔɔ m bɪ minto.

27 Mɔɔ seero wɔɔ y'a tɔr kam mɔɔ leer ma, bɪ mɔɔ ŋ dɔ sɔ, ŋn'ɪ zum mɔɔ jɛ ɔ.

28 Bɪ mɔɔ *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ kare ŋ ɔ. N bɪ gam fɪga y. Bɪ, gᵛaa b'a dam ma, an ŋ bɔ mɔɔ wɔ ɔ y.

29 Mɔɔ Zɪ k'a ŋ ka mɔɔ ɔ bɪ lɛ da hɔ haay ra, bɪ gᵛaa ba ɔ an b'a dam ma, an hɔ bɔ Zɪ bɪ wɔ ɔ y.

30 Mɔɔ kan Zɪ bɪ kɪ, wɔɔ deem.»

31 Zɪfɔrɔ wɔɔ n a ya, ŋnɪ jaarɔ gɔr k'a gɔngɔɛɛn.

32 Yeezuu n a hɪ ŋ nɪ, a ɔ: «Mɔɔ ka awɔɔ m zibəero mɪŋŋɔɔ kɔ ŋ y'a tɔ Zɪ zɪ rɔ wɔɔ yɪ. Brɔɔ minto y'a ka, awɔɔ k'a mɔɔ gɔngɔɛɛn ra?»

33 Zɪfɔrɔ wɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, ŋ ɔ: «Zibəə mɪŋŋa bare minto bɛɛ y'a ka, wɔɔ n'ɪbɪ gɔngɔɛɛnrɛ y, sɔnsɔ k'ɪbɪ wɔ, ɪbɪ k'ɪ m gᵛaa, ɪ bɔkare, ɪ n'ɪ mɪŋŋa bam Woso bɪ minto m.»

34 Yeezuu n a nyɪ bɔ ŋ nɔ, a ɔ: «Ŋ n a gɔrsɪra ba nɔɪnaaɔ awɔɔ *lɛrɔ ci bɪ nɔ ɔ ra? <Mɔɔ hɪ: wosoro n'awɔɔ m.>

35 Wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, gᵛaa b'a dam ma, an hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba *Wosoci nɔ ɔ bɪ zar y. Woso gᵛɔɔ kɔ ŋ y'a lemim ma rɔ wɔɔ bɪr wosoro. Awɔɔ y'a hɪm gᵛaa kɔ Zɪ b'a nyɔɔ bɪ ma, a ɔ, sɔnsɔ ɪbɪ n'a wɔrɛ, kɔ mɔɔ hɪ mɔɔ ɔ Woso Nyɪ m mɔɔ m bɪ minto.

36 Gᵛaa kɔ Zɪ b'a bɔ ɔ, an a nyɔɔ durnya ɔ, b'awɔɔ ɔ, Woso sɔnsɔ an n'a wɔrɛ. Bala, kɔ mɔɔ hɪ mɔɔ ɔ Woso Nyɪ mɔɔ m bɪ minto.

37 Kɔ mɔɔ nɪ m Zɪ zɪ ba, a bɪ sɪra ka mɔɔ ɔ y.

38 Bɪ kɔ mɔɔ y'a bare, baa k'awɔɔ n sɪra ka mɔɔ ɔ, k'a sɪra ka a zibəə bɪ minto, k'a bɔkare a dɔ mɪŋŋa, a ɔ, Zɪ ɪ kan mɔɔ kɪ, mɔɔ nɪ kan Zɪ kɪ.»

39 N n a ya, ŋnɪ wuti, ŋn'a ŋɔam k'a nyasɔ. Yeezuu n a yɔ ŋ nɪ.

40 Yeezuu n a wusigə an ta Zɪrdɛn kɔ lɛ ra zeezi, bɪncɛ kɔ Zaan a sɪŋŋɪda ba ɔ, an nɪ *batɛm kan ɔ b'ɔ, an aa gɔɔta b'ɔ.

41 Gᵛɔɔ gɔta n bɔr zi, ŋn'a hɪrɛ, ŋ ɔ: «Zaan n hoser deem taan... ba y, bɪ hɔ haay k'a hɪ gᵛaa naa do minto bɪ, sɪra m.»

42 Bɪ, gᵛɔɔ gɔta sɪra ka ɔ b'ɔ.

11

¹ Gṣaa ɪ nyɪnta ɔ, an nɪ yaaba m. A tɔ m Lazaar. Betanii gṣaa m. Maarii kan a cɛmba Marti kɪ kɔ m bɪ.

² Maarii bɪ do ɪ tidəər nɔ Zuuba ma, an a minkə gaa, an a nɔnnɔ a ganno ma bɪ. A dakumboor Lazaar ɪ bɪ laafu bɪ.

³ A danlɔrɔ wɔɔ n nyɔɔ da, ɲn'aa a hɪ Yeezuu m, ɲ ɔ: «Gṣaa k'ɪbɪ ɲɔa bɪ bɪ laafu y.»

⁴ Kɔ Yeezuu a ma bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Yaaba naa do, zɛ yaaba bɛɛ y, zɛ an nawom Woso lɛbɔurɛ m. A minto n'a kam Woso Nyɪ bɪ n daurɛ yɪ.»

⁵ Yeezuu nyɪnta an Marti ɲɔa kan a danzaa bɪ kɪ, Lazaar kɪ.

⁶ Baa k'a a dɔ a ɔ, Lazaar bɪ laafu bɪ, a gɔɔta bɪnce k'an ta ɔ b'ɔ dɔmɪm hɪya.

⁷ Bɪ jɛ ɔ bɪ, a a hɪ a karɪndanyɪnɔ m, a ɔ: «Ɔ ɔ bɔ, ɔ ta Zidee ɔ.»

⁸ Karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hɪ, ɲ ɔ: «Karɪnsaamba, zɪfɔrɔ a ka ma dɪtaa k'a ɪbɪ gɔngɔɛɛn jaarɔ m, ɪbɪ lɛ taa k'ɪ ɪ ya, ɪ ɪ bɔ, ɪ ta b'ɔ ra?»

⁹ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A n a sa dɔgta m an ta yirbɔɔ ra lɛɛgure bɛɛ m ta ɔ wakati buerehɪya ra? Kɔ gṣaa ɪ tam lɛɛgure ɔ a bɪr a gɛm zɛrɛ y, bala, a ɪ durnya naa do lɛɛgure yɪm.

¹⁰ Bɪ kɔ gṣaa ɪ tam gunuu ɔ, a y'a gɛm zɛm, bala, a mɪm bɪr lɛɛ yɪrɛ y.»

¹¹ K'a meer naa do ba an a nya bɪ, a a hɪ, a ɔ: «Wɔɔ gṣaasɪba Lazaar hinceem ba, bɪ mɔɔ tam, m aa a gu.»

¹² A karɪndanyɪnɔ wɔɔ n a hɪ m, ɲ ɔ: «Zuuba, kɔ hinceem a ba, a laafu yɪrɛ.»

¹³ Kɔ sɪra nɪ, Yeezuu bɪ, a ɲɔa a ɔ, k'a hɪ a ɔ, Lazaar ga. ɲ n bɔkarɛ, ɲn'a hɔɔn darɛ, ɲ ɔ, hinceem paan... mɪm an n'a dɪndarɛ.

¹⁴ Yeezuu n a hɪ ɲ nɪ paan..., a ɔ: «Lazaar ga.

¹⁵ Bɪ kɔ mɔɔ n nyɪnta b'ɔ bɪ, mɔɔ ɪ heernyɔɔ m awɔɔ tɔ ma, k'a a da ma, a sɪra ka. K'a wuti, k'ɔ ta zi.»

¹⁶ Toma kɔ n n'a birm Didim* b'a hɪ karɪndanyɪnɔ gɔsɪnnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Ɔ ta, kan kɪ, ɔ aa gɪnga sɔ.»

¹⁷ Yeezuu k'a lee ku bɪ, a yaa dɪga a n Lazaar bir. A bɪrle dɔmɪm sɪ lɛɛm.

¹⁸ Bɪ kɔ Betanii bɪ laatu Zerizalɛm ma bɪ, a ga kɔ a ba cilo kaako.

¹⁹ Zɪfɔrɔ wɔɔ bɔr gɔta k'a bɪ yaa da Marti m kan Maarii kɪ, ɲ dakumboor bɪ garɛ minto.

²⁰ Kɔ Marti a ma, n ɔ, Yeezuu ɪ zɛm bɪ, a ta, an aa a zɛ ɔ, Maarii n gɔɔta har ɔ, an nɪ nyɪntam.

²¹ Marti n a hɪ Yeezuu m, a ɔ: «Zuuba, kɔ nyɪnta ɪbɪ ɔ naa ɔ, mɔɔ dakumboor bɪ bɪ garɛ y.

²² Bɪ, an gɔɔta naa, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, hɔ haay k'ɪbɪ n n'a yɛm Woso han bɪ, a y'a karɛ ɪbɪ ɔ.»

²³ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbɪ dakumboor bɪ y'a mɪm bɔɲ ɔ.»

²⁴ Marti n a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ dɔ, a y'a mɪm bɔɲ ɔ gəno mɪmbɔurɛ dɔmɪm ɔ durnya nyarɛ ma.»

²⁵ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ m mɪmbɔurɛ, mɔɔ m *mɪsɪrbaa. Gṣaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ bɪ, baa k'a zaa ga, a mɪsɪrbaa yɪrɛ.

²⁶ Bɪ gṣaa k'an mɪsɪr, an nɪ sɪra kam mɔɔ ɔ, a bɪ gam fɪga y. ɪbɪ sɪra ka naa ɔ ra?»

²⁷ A n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪn... Zuuba, mɔɔ sɪra ka, mɔɔ ɔ, ɪbɪ m *Krista, Woso Nyɪ k'a a ga m an bɔr durnya ɔ bɪ.»

²⁸ K'a meer bɪ ba nɔɪnaaɔ bɪ, a a hɔr, an aa a danzaa Maarii bɪ bir, an a hɪ m sunsɛrɛ m, a ɔ: «Karɪnsaamba bɔr, an n'ɪbɪ birm.»

* **11:16 11.16** «Didim» a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Cɪrgərenyɪnɔ deem».

29 Maarii k'a naa ma bi, a wuti zɔɔ-zɔɔ, an ta zi.

30 Bi ma bi, Yeezuu n gasɔ kɔ b'ɔ cɪna y. A gɔɔta an ni bɪnce kɔ Marti a zɛ ɔ b'ɔ.

31 Zɪfɔrɔ wɔɔ nyɪnta kan Maarii ki har ɔ b'ɔ, ηn'ɪ bra bam ni. Kɔ η y'a yɪ an wuti zɔɔ-zɔɔ an bɔ bi, η zu a jɛ ɔ, ηn'a hɔɔn dare, η ɔ, ta an nawom yaa ra b'ɔ k'a yaa nyi ka.

32 Maarii k'a yaa lee ku bɪnce kɔ Yeezuu n ta ɔ b'ɔ bi, k'a a yɪ lɛɛm bi, a sɔnta a taa an n'a hɪm ni, a ɔ: «Zuuba, kɔ nyɪnta ɪbu ɔ naa ɔ, mɔɔ dakumboor bi bi gare y.»

33 Yeezuu k'a yɪ, an ni nyi kam kan zɪfɔrɔ kɔ η yaa a da zaa ɔ rɔ wɔɔ ki bi, a heer a zɛ kɔ ma.

34 A n a hɪ, a ɔ: «A bir awɔɔ ɔ ka?» N η n a nyɪ bɔ nɔ, η ɔ: «Zuuba, bɔr ɪ dɪga a.»

35 Yeezuu n nyi ka.

36 Zɪfɔrɔ wɔɔ n'a hɪrɛ, η ɔ: «K'a dɪga a, a a ηɔa gɔta!»

37 Gɔsɪnnɔ n'a hɪrɛ η barla, η ɔ: «Gɔaa k'a bɔɔ k'a yɪ kan bɔɔbaa ki mɪm gɔ bi, a b'a dam ma, an a ka Lazaar bi gam na?»

38 Yeezuu heer n a ya, an a zɛ kɔ ma, an a hɔr an ta yaa ra b'ɔ. Nyɪnta a ɔ ci yaa, η n jaa ta a lɛ bi rɛ.

39 Yeezuu n a hɪ, a ɔ: «K'a jaa bi gɔ rɛ.» Gɔr bi danlɔ Marti bi n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, a ji nyɪnta η ɔ, a dɔmɪm si hɔ n naa.»

40 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ n a hɪ ɪbu m, mɔɔ ɔ, k'ɪ sɪra ka mɔɔ ɔ, ɪ Woso lɛbɔrɛ yɪm na?»

41 N η n jaa bi gɔ rɛ. Yeezuu n a bɔɔta, an dɪga brama, an a hɪ, a ɔ: «M Zɪ, mɔɔ ɪ barka dare ɪbu m, ɪbu k'ɪ mɔɔ yaadare si bi minto.

42 Mɔɔ dɔ, mɔɔ ɔ, ɪbu ɪ mɔɔ yaadare sim dɔmɪm haay, bi meer bi ba mɔɔ ɔ gɔɔɔ kɔ η bir mɔɔ ma naa ɔ rɔ wɔɔ minto, kɔ η n'a da ma, ηn'a si, η ɔ, ɪbu ɪ mɔɔ nyɔɔ.»

43 K'a meer ba ncɪnaaɔ bi, a hɔɔn si kan paηηa ki, a ɔ: «Lazaar, bɔ!»

44 Gɔr bi n bɔ, a gannɔ kan a wɔrɔ ki ni kɔsɪm kan pɛɛrarɔ ki, pɛɛra ni burgure a meer ma. Yeezuu n a hɪ gɔɔɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a pɛɛrarɔ wɔɔ hɔnhɔr ma, k'a to k'an ta!»

Jɪtannɔ wɔɔ kɔ ma

k'a Yeezuu zɛ gɔr

(Matiyee 26.1-5; Marki 14.1-2; Likki 22.1-2)

45 Zɪfɔrɔ wɔɔ duro gɔɔɔ kɔ η nyɪnta kan Maarii ki jɪr ɔ rɔ wɔɔ, ηnɪ hɔ kɔ Yeezuu a ba bi yɪ rɔ wɔɔ, gɔta sɪra ka ɔ.

46 Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ ta, ηn'aa *farizɛɛnrɔ yɪ, ηnɪ hɔ kɔ Yeezuu a ba bi dɪnda η ni.

47 *Wosocɛmannɔbɛnno jɪtannɔ kan farizɛɛnrɔ wɔɔ ki dɔdɔkɛnno wɔɔ ki a so kɔ ma, ηn'a hɪ η ni, η ɔ: «Bɔ wɔɔ n n'a bare? Gɔaa naa dɔ ɪ hoserlo bam gɔta.

48 Kɔ wɔɔ to an n'a bare ncɪnaaɔ gɔaa haay sɪra kan ɔ, *Rɔm zannɔ zɛm, ηnɪ bi wɔɔ *Wosocɛ bi da, kan wɔɔ dɔ bi ki.»

49 N gɔaa deem k'a tɔ m *Kayiifo b'ɪ nyɪnta wosocɛmannɔbɛr jɪtaare dɔɔraa bi dɔ ma, an a hɪ, a ɔ: «Awɔɔ bir hɔsɪ jɪ mare y.

50 Awɔɔ n a dɔ a ɔ, a jɪra kɔ gɔaa deem n ga, gɔaa haay minto kɔ wɔɔ dɔ bi b'a zar haay ra?»

51 A mɪηηa hɔɔndare bɛɛ m meerbaa naa dɔ ni y, kɔ wosocɛmannɔbɛr jɪtaare m dɔɔraa bi dɔ ɔ bi, Woso lemim naa dɔ da a lɛ ɔ, a ɔ: Pakra m kɔ Yeezuu m ga dɔ bi minto,

⁵² bi do bi minto bee m bala y, k'a Woso nyino ku η y'a hūiga bi so ku ma lee deem ō.

⁵³ Hinni bi do ō, η y'a cunta η ō, k'a ze gər.

⁵⁴ Bi minto y'a ka, Yeezuu n a ya, an ni bumburm paan... zūfōrō jūtanō wōō bire ō y. A ta buncē niñhō k'an jūñjēm pōohōōn ma b'ō, kō niñhō kō n n'a birm Efrayim ō b'ō, an aa gōōta b'ō kan a karindanyino ki.

⁵⁵ Dōmum bi do ō bi, *pakki cibsā a zō. Pakki bi k'a gōōta booti m bi yirbēō m gōōō gōta a to bōlēemarō ō, ηni ta Zerizalem ō miñña *hubōre zibēō minto.

⁵⁶ N n'a kam Yeezuu ma, bi ma bi, η yī Wosoē ō, ηn'a hūm kō m, η ō: «Awōō y'a hōōn dare, a ō lō? A bi zem cibsā bi ma ra!»

⁵⁷ *Wosocemanni bēnno jūtanō kan *farizeenrō wōō ki le ka, η ō: Gōaa k'a buncē dō kan a hī k'a ku a nyasō.

12

Maarii tidēər nō Yeezuu gannō ma (Matiyee 26.6-13; Marki 14.3-9)

¹ *Pakki cibsā k'a gōōta dōmum sōrdi bi, Yeezuu ta Betanii ō, kō kō Lazaar n ta ō b'ō. Kō bi do a Lazaar mūm bō ō bi.

² N yirbēō hōbire ba b'ō, n n a ka Yeezuu ō. Marti nyinta an ni hōbire jirm, bi ma bi, Lazaar i gōōō kō η ni hōbire bīm kan Yeezuu ki rō wōō barla.

³ Maarii n tidēər nyōō kō n y'a ba naar paan... m a le n kōsi bi sa gedre ō, an a nō Yeezuu gannō ma, an a minkō gaa an a nōnō ma, tidēər ji bi n sūr har bi ma haay.

⁴ Karindanyino wōō gōaa deem Zidas Iskarıyōti kō gōaa k'a ni zem k'a bi Yeezuu nyasō a ka b'a hī, a ō:

⁵ «Bō minto, n n tidēər naa do sa, n n a hēē *deniyee zōōkarkō, n n a ka cicirzannō ō?»

⁶ K'a hī ncinaas bi, a bīr yire i ō, a hōōn an n'a dam cicirzannō ma y. Bala, a miñña koor m, k'a y'a so busōō bi zibēō b'ō bi, a i hō kō n n'a cuntam bi kōnam.

⁷ Yeezuu n a hī, a ō: «K'a to! Naa do ba an nawōm mōō birle dōmum minto.

⁸ Cicirzannō wōō i kan awōō ki dōmum haay, bi, mōō bi kan awōō ki dōmum haay y.»

⁹ Bi ma bi, zūfōrō cir gōta a ma, η ō, Yeezuu bōr b'ō. N n bōr zi, bi η n bōr a minto bala y, bōr η y'a ō k'a bi Lazaar k'a mūm bō ō gēōno bire ō bi yī.

¹⁰ *Wosocemanni bēnno jūtanō wōō a cunta k'a Lazaar ze gər sō,

¹¹ bala, a minto y'a ka, zūfōrō gōōō gōta n'a gōre η ma, ηn'i Yeezuu mim sim.

Yeezuu i gasum Zerizalem ō kan cirbēō ki (Matiyee 21.1-11; Marki 11.1-11; Likki 19.28-40)

¹² Dō k'a mē bi, gōōō gōta kō η bōr cibsā bi ma rō wōō kō η y'a ma, η ō, Yeezuu i zem Zerizalem ō bi,

¹³ η bē gō lee yinyar, ηni ta k'a yaa a ze ō, ηn'i zee dare, η ō: «*Hozaana! Gōaa k'a ni zem Woso tō ma,

*Israyel cir bi n barka yī.»

¹⁴ Yeezuu brapōō yī, an da ō, amba n y'a gōrsira ba bi m:

¹⁵ *Siyōn zannō, a da bi bō ō y.

Ba awōō cir ni zem n na.

Da a ɔ brapoo ɔ.

¹⁶ Karındanyıno woo n læe ka ηni ho k'a ni zem naa ji do hoo y. Bi, ku η Yeezuu leboore yi bi, η ho ku η y'a gorsıra ba a minto bi to da a no ɔ, bi naa ba η y'a ɔ a minto.

¹⁷ Bi, gɔɔɔ ku η nyınta kan Yeezuu ki domum k'a Lazaar bir yaa ɔ an bo, an a mum bo ɔ gəno bire ɔ ro woo a kaseti ka.

¹⁸ Bi gɔɔɔ gɔta bor zi. Ku η y'a ma, η ɔ, a hoser naa do ba bi minto y'a ka, ηni bor k'a b'a ze ɔ.

¹⁹ *Farizεenro woo n'a hum ku m, η ɔ: «Awoɔ yi, a do a ɔ, a b'a dam ma, a hosu ba y. K'a dıga gɔɔɔ haay ku η ni zure a je ɔ!»

Grekkıro y'a kam Yeezuu ma

²⁰ Cibsa k'a n ta ɔ bi minto, grekkıro gɔsınnɔ der k'a Woso da ɔ.

²¹ N n a hi Galilee ku Betsayıdaa gɔaa Filipi m, η ɔ: «Woo harzaa, woo le n taa k'ɔ Yeezuu yi.»

²² Filipi n ta, an aa hi Andır m, ηn'a ze ku ra, ηn'a hi Yeezuu m.

²³ Yeezuu n a nyi bo η no, a ɔ: «Wakatı a ku ku *Gɔaanyi bi n leboore yi.

²⁴ Sıra paan... moo n'a hire awoo m: ku hoyaa a zo tara ɔ, a n ga y, gɔota an nawore a deem. Bi, k'a ga, nyi an n'a dam gɔta.

²⁵ Gɔaa k'a a mısırbaa ηɔa, a b'a yire y. Bi, gɔaa k'a kaanm a mısırbaa m durnya naa do no ɔ, a mısırbaa yım *mısırbaa k'a nyare ba ɔ bi no ɔ.

²⁶ Ku gɔaa le taa k'a moo zi ba k'an zu moo ɔ, bınce ku moo n ta ɔ bi, moo zıbəenyi bi nyıntam b'ɔ so. Gɔaa k'a moo zi ba, Zi y'a dan ɔ.

²⁷ Naa ma bi, moo heer a ze ku ma, bi, ku m a hi moo ɔ lo? Ku m a hi, moo ɔ: M Zi, moo bombɔ wakatı naa do ma gee? Bi, wakatı naa do minto y'a ka, moo n bor.

²⁸ Zi, i le bo i to ɔ.»

Leer n a to brama, an a hi, a ɔ: «Moo n le bo ɔ, bi moo yi m yare, m m le bo ɔ.»

²⁹ Gɔɔɔ ku η nyınta b'ɔ, ηni leer bi ma ro woo y'a hire, η ɔ, brama i həen si. Gɔsınnɔ ɔ, malεeka i meer ba kan ki.

³⁰ Yeezuu n a hi, a ɔ: «Leer naa do n bo moo minto y, bo a ɔ, awoo minto.

³¹ Durnya naa do doɔo kare n naa keere, bi, n lam durnya naa do cir bi ra, an bo garga ra.

³² Bi ku n moo busu brama durnya bure ɔ, moo gɔɔɔ haay gaare m zi.»

³³ Meerbaarɔ noon duro ba Yeezuu ɔ, k'a a ze zaa hunka.

³⁴ Gɔɔɔ woo n a nyi bo no, η ɔ: «*Lero ci b'a dında woo m, a ɔ: *Krista gɔotam domum k'a nyare ba ɔ bi no ɔ. Ibu ba lo, i n'a hire, i ɔ, n Gɔaanyi bi busum brama? Gɔaanyi naa do, nka ni?»

³⁵ Yeezuu n a hi η ni, a ɔ: «Lεegure gɔota awoo minto domum poore no ɔ. Bala, lεegure k'a gɔota an ta ɔ bi, k'a ta a no ɔ, a b'a ka monsigə bi n ze awoo ra y. Bala, gɔaa k'a ni tam monsigə ɔ bi n a do ku ta an nawom ka y.

³⁶ Ku lεegure bi gɔota an ta ɔ bi, k'a sıra ka lεegure b'ɔ, k'a a ba lεegure nyıno.»

Yeezuu k'a meer ba kan η ki ncınaaɔ bi, a a hor an a nyaakom da η læe.

Gɔɔɔ gɔta n sıra ka Yeezuu ɔ y

³⁷ Baa kan hoserlo k'a η ba η mum ɔ ro woo ki haay, η n sıra ka ɔ y,

³⁸ ku ho ku *wosolesınnısorazaa Ezayii a hi n bi n ku yi: <Zuuba, nka i ho ku woo hi bi si? Nka Zuuba a paηηa hunka ni?>

³⁹ Ezayii deem-deem b'a hi ku bo minto y'a ka, η b'a dam ma, ηn'a si y:

⁴⁰ <A η mim ta, an η heer ka, kɔ η mim b'a da ma an læ yɪ, kɔ η heer b'a da ma an a jɪ ma y, kɔ η b'a bɔ a taam, kɔ m η waa y.>

⁴¹ Ezayii naa do hi, bala, a Yeezuu læbɔɔrɛ bi yɪ, an a mim dɪnda.

⁴² Kan bi ki haay, jɪtanno wɔɔ barla, gɔta a mim si. Bi, *farizeenɔ wɔɔ minto, η bir a kaseti kare y. Bala, η yɪ nyi bam, η y'a la a ra *sokɔmace b'ɔ.

⁴³ Gɔɔɔ læbɔɔrɛ η n'a nɔare, η bir a kam Woso hɔ ma y.

⁴⁴ Yeezuu n a leer busu, an a hi, a ɔ: «Gɔaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ bi, sɪra bæɛ a ka mɔɔ ɔ y, Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'a sɪra ka ɔ.

⁴⁵ Bi gɔaa k'a ni mɔɔ yɪrɛ, Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'a n'a yɪrɛ.

⁴⁶ Mɔɔ m lægure, m bɔr durnya ɔ, kɔ gɔaa k'a ni sɪra kam mɔɔ ɔ bi bi gɔɔta monsigɔ ɔ y.

⁴⁷ Kɔ gɔaa mɔɔ lemim ma, b'a n a si y, mɔɔ bæɛ n n'a dɔdɔ kare y. Bala, mɔɔ n bɔr kɔ m bi durnya dɔdɔ ka y, bɔr mɔɔ ɔ kɔ m bi durnya bɔmbɔ.

⁴⁸ Gɔaa k'a kaanm mɔɔ m, a n mɔɔ lemim bi si, a zaa dɔdɔkɔr ta ɔ. Lemim kɔ mɔɔ hi bi y'a dɔdɔ kam durnya nyare hinni ɔ.

⁴⁹ Mɔɔ n m miɲɲa mim dɪnda y, Mɔɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ b'i hɔ kɔ mɔɔ m ga m, m a hi bi hi mɔɔ m, kɔ m a hi.

⁵⁰ Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, a læ bi, *mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi m. Hɔ kɔ mɔɔ n'a hum bi, a hi mɔɔ nawɔrɛ amba mɔɔ Zɪ a hi mɔɔ m bi m.»

13

Yeezuu y'a karɪndanyɪnɔ gannɔ sorgɔm

¹ *Pakki cibsa k'a n a ku cɪna bi, Yeezuu k'a a dɔ a ɔ a wakati a ku bi, k'a bɔ durnya nɔ ɔ a a wusigɔ a Zɪ zi bi, a a miɲɲa gɔɔɔ kɔ η ni durnya ɔ rɔ wɔɔ ηsa kan nɔare gɔta ki.

² A bɔr an ni hɔbɪrɛ bim, bi ma bi, Sɔtaana hɔondare da Simɔɔn nyɪ Zidas Iskarɪyɔti kɔ gɔaa bi heer ɔ, k'an a nyasɔ an a ka.

³ K'a a dɔ a ɔ, Zɪ bi hɔ haay zar a wɔ ɔ bi, b'a to a ɔ Woso zi, a a bɔ an ni tam zi bi,

⁴ Yeezuu wuti hɔbɪrɛ bi ra, an a zaba bi bɔ a ra, an a cɪnta, an pɛera sa an a so a ɔ.

⁵ A n hi tɔ mɔr ɔ, an a siɲɲɪda ba an n'a karɪndanyɪnɔ wɔɔ gannɔ sorgɔm, an ni pɛera k'a so a ɔ bi nɔnnɔrɛ η ma.

⁶ A n aa lee ku Simɔɔn Pɪyɛɛr zi. Pɪyɛɛr n a hi m, a ɔ: «A n a ga m, k'ɪbu m mɔɔ gannɔ sorgɔ y, Zuuba!»

⁷ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «ɪbu n hɔ kɔ mɔɔ n'a bam bi jɪ dɔ cɪna y, b'ɪbu zem b'a dɔ.»

⁸ Pɪyɛɛr n a hi m, a ɔ: «ɪbu bi mɔɔ gannɔ sorgɔm fɪga y!» Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ n ɪbu gannɔ sorgɔ, mɔɔ gɔaa bæɛ n'ɪbu ni y.»

⁹ Simɔɔn Pɪyɛɛr n a hi m, a ɔ: «Zuuba, ɪ bi mɔɔ gannɔ sorgɔ bala y, mɔɔ wɔrɔ sorgɔ sɔ kan mɔɔ mim ki!»

¹⁰ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Gɔaa k'a a zɔr bi læ baa zɔrlɛ ma dɔ y, bala, a hu bɔ jilli. B'awɔɔ, dintim b'awɔɔ ma dɔ y. Bi, awɔɔ haay bæɛ mɔɔ n'a hire a ma y.»

¹¹ Bala, a gɔaa k'a n'a nyasɔm k'a ka bi dɔ. Bi minto y'a ka, a ɔ: «Awɔɔ haay hu bæɛ bɔ y.»

¹² Yeezuu ka η gannɔ sorgɔ an a nya bi, a a huu bi sa, an a da a ra, an nyɪnta hɔbɪrɛ bi bɪnce ɔ b'ɔ, an n'a hire η ni, a ɔ: «Awɔɔ hɔ kɔ mɔɔ ba awɔɔ m bi jɪ dɔ ra?»

¹³ Awɔɔ ɪ mɔɔ birm, Karɪnsaamba gɛɛ Zuuba, a maam kare, bala, a m mɔɔ m.

14 K'awoo Zuuba kan a karinsaamba ki m moo m bi y'a ka, moo n awoo ganno sorgo, b'awoo a ga m so a ku ganno sorgo.

15 Bala, makra moo ka awoo o, ku moo ba awoo minto bi, k'a ba so.

16 Sira paan... moo n'a hire awoo m, ziboenyi n le da a karinsaamba ni y, bi ziboezaa ku n y'a nyoo n le da goaa k'a nyoo bi ni y.

17 K'awoo naa haay do bi, k'awoo ba maam, mimbirenyintazanno n'awoo m.

18 Moo bur meer bi bare awoo haay minto y. Moo gooo ku moo n bo o ro woo do. Ku *Wosoci bi meerbaa naa do n ku yi: «Goaa k'a ni ho bim kan moo ki b'a ba moo jim.»

19 A hi moo nawore awoo m keere, ku mim bi n lee ku cuna bi minto, k'a bi bor, k'a sira ka, a o: A n ta o bi m moo m.*

20 Sira paan... moo n'a hire awoo m, ku moo goaa nyoo, n n a si, moo n yi m si, bi ku n moo si, Zi k'a moo nyoo bi n y'a si.»

Zidas Iskariyoti ku goaa bi zambu

(Matiyee 26.20-25; Marki 14.17-21; Likki 22.21-23)

21 Ku Yeezuu meer ba ncinaas bi, a heer a ze ku ma, an a hi, a o: «Sira paan... moo n'a hire awoo m, awoo goaa deem moo nyasore an moo ka.»

22 Karindanyino woo ni digam ku ma, n'a miyha larle ku nka mim an n'a hum ge.

23 Karindanyi deem ku Yeezuu nyinta an a nsa bi nyinta a jir o.

24 Simoon Piyeeer n kuti ze m, a o, an laaka da han: «Nka an n'a hum ma ge?»

25 Karindanyi bi n zerga Yeezuu ci ra, an a hi m, a o: «Zuuba, nka ni?»

26 Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Goaa ku moo ni bur nyoom taanm o m a ka o bi, bi m.» K'a bur kur bi no ma bi, a a ka Iskariyoti ku goaa Simoon nyi Zidas o.

27 Zidas k'a bur kur bi si bi, Sutaana gaso o domum bi do o. Yeezuu n a hi m, a o: «Ho k'i o k'i ba bi, a ba zoo.»

28 N haay ku n nyinta b'o ro woo goaa deem n a do ku bo minto, an naa hi y.

29 Ku Zidas n ta busoo bi m bi, gosunno y'a hoon dare, n o, a hi Yeezuu o k'an aa cibsaa bi modro si, gee, an aa ho niyha ka cicirzanno o.

30 Zidas k'a bur bi kur bi si bi, a bo leem: Bi ma bi, gum da.

Le daa

31 Zidas k'a bo bi, Yeezuu a hi, a o: «Naa ma bi, *Goaanyi bi leboore yi, bi Woso leboore yi a to ma.

32 Woso y'a le bohi o a zi, bi k'a yi poore Woso y'a le bohi o.

33 M nyino, domum goota poore ku moo n goota kan awoo ki. Awoo y'a kam moo ma. Amba moo hi ziforo m bi m, bince ku moo n ni tanj o bi, awoo bi lee kum b'o y. A hi moo nawore awoo m keere so.

34 Le daa moo n n'a kare awoo o: k'a ku nsa. Amba moo awoo nsa bi, k'a ku nsa maam so.

35 Ncinaas bi, goaa haay y'a dore, a o, moo karindanyino n'awoo m, k'awoo i ku noare.»

(Matiyee 26.31-35; Marki 14.27-31; Likki 22.31-34)

36 Simoon Piyeeer n a hi m, a o: «Zuuba, ta lbi n nawom ka?» Yeezuu n a nyi bo o, a o: «Lbi b'i dam ma i zu moo o i ta bince ku moo n ni tanj o b'o cuna y, bi k'a yi poore, i zem bi zu moo o.»

* 13:19 13.19 «A n ta o bi m moo m» Woso to deem m. A n a hunkare, a o, Woso taore sunyida ba o, b'a nyare ba o y.

³⁷ Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zuuba, bɔ minto mɔɔ bi m dam ma, m zu ɩbu ɔ dutaa? Mɔɔ yi m miɲɲa meeyaa kare ɩbu minto!»

³⁸ Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «K'i miɲɲa meeyaa ka mɔɔ minto ni? Sɪra paan... mɔɔ n'a hire ɩbu m, ɩbu bisɪ kam mɔɔ ma gallem kaakɔ, koo n bɔkare, an baa da.»

14

Yeezuu n zaa, an ni tam Zi Woso zi

¹ «A b'a heer zar y. K'a sɪra ka Woso ɔ, k'a sɪra ka mɔɔ ɔ sɔ.

² Cɛrɔ ta ɔ gɔta mɔɔ Zi har ɔ. Kɔ n bɛɛ mɔɔ b'a hire awɔɔ m, kɔ m aa bɪnce k'awɔɔ n ni zem bi nyɪnta ɔ bi banka y.

³ Kɔ mɔɔ bi ta, m aa a banka awɔɔ minto, mɔɔ yi m bɔre, m b'awɔɔ gaa, bɪnce niɲɲə kɔ mɔɔ m ta ɔ bi, k'awɔɔ n bir b'ɔ sɔ.

⁴ Awɔɔ bɪnce kɔ mɔɔ n ni tan ɔ bi zaa dɔ.»

⁵ Toma n a hi m, a ɔ: «Zuuba, wɔɔ n a dɔ kɔ ta ɩbu nawɔm ka y. Wɔɔ y'a bam lɔ, k'ɔ zaa bi dɔ?»

⁶ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Mɔɔ n zaa, kan sɪra ki, *mɪsɪrbaa ki. Gɔaa b'a dam ma, an ta Zi zi kɔ mɔɔ minto bɛɛ y.

⁷ Kɔ nyɪnta awɔɔ ɔ a mɔɔ dɔ, awɔɔ mɔɔ Zi bi dɔm sɔ. Bi dutaa naa, awɔɔ dɔ, a yi sɔ.»

⁸ Filipi n a hi m, a ɔ: «Zuuba, Zi bi hɪnka wɔɔ m, bi wɔɔ bɔ.»

⁹ Yeezuu n a hi m, a ɔ: «Mɔɔ nyɪnta kan awɔɔ ki laatɔ, ɩbu n gɔɔta, ɩ n mɔɔ dɔ ra, Filipi! Gɔaa k'a mɔɔ yi bi, a Zi bi yi sɔ. Bɔ minto ɩbu n'a hire ɩ ɔ, n n Zi hɪnka ɩ ni?»

¹⁰ ɩbu n sɪra ka, ɩ ɔ, mɔɔ ɩ kan Zi ki, Zi bi ni kan mɔɔ ki ra? Meerbaaro kɔ mɔɔ ni η bam kan awɔɔ ki rɔ wɔɔ, mɔɔ bir η bare, m miɲɲa paɲɲa ni y! Zi k'a ni kan mɔɔ ki bi n'a miɲɲa zi bare.

¹¹ K'a mɔɔ mim si a ɔ, mɔɔ ɩ kan Zi ki, Zi ni kan mɔɔ ki, bi, k'awɔɔ n mɔɔ meerbaa bi si, k'a si zibəero nɔɔn duro minto.

¹² Sɪra paan... mɔɔ n'a hire awɔɔ m, gɔaa k'a sɪra ka mɔɔ ɔ, a zibəero kɔ mɔɔ ni η bam nɔ wɔɔ bare. A zibəero bam gɔta, ηni lɛ da nawɔnɔ m, bala, ta mɔɔ nawɔm Zi zi.

¹³ Hɔ haay k'awɔɔ n n'a yem mɔɔ tɔ ma, mɔɔ y'a bare, kɔ Zi m lɛbɔre yi Nyɪ bi zi.

¹⁴ K'awɔɔ hɔ niɲɲə ye mɔɔ tɔ ma, mɔɔ y'a bare.

¹⁵ K'awɔɔ ɩ mɔɔ ηɔare, k'a mɔɔ lɛrɔ si, a zu η ɔ.

¹⁶ Mɔɔ y'a yere m Zi han k'an Daahanzaa vanta ka a ɔ, k'an gɔɔta kan awɔɔ ki dɔmum haay.

¹⁷ A m sɪra *Espri, durnya b'a dam ma an a si y. Bala, n bir a yire, bi n n a dɔ sɔ y. B'awɔɔ dɔ, bala, a ɩ kan awɔɔ ki, an n'awɔɔ heer ɔ.

¹⁸ Mɔɔ b'awɔɔ tom sunnɔ y, mɔɔ zere awɔɔ zi.

¹⁹ A gɔɔta poore, durnya b'a yare an mɔɔ yi y. B'awɔɔ mɔɔ yim mɪsɪr, awɔɔ mɪsɪrbaa bam sɔ.

²⁰ Hinni bi dɔ ɔ, awɔɔ y'a dɔre a ɔ, mɔɔ ɩ kan Zi ki, awɔɔ ni kan mɔɔ ki, mɔɔ ni kan awɔɔ ki.

²¹ Gɔaa k'a ni mɔɔ lɛrɔ wɔɔ m, an ni zure η ɔ bi, a zaa ɩ mɔɔ ηɔam. Gɔaa k'a ni mɔɔ ηɔare, mɔɔ Zi bi y'a ηɔam sɔ, kɔ mɔɔ ni, mɔɔ y'a ηɔare, m m hɪnka m.»

²² Ziidi, Zidas Iskarɪyɔti kɔ gɔaa bi bɛɛ y, bi n a hi m, a ɔ: «Zuuba, ɩbu y'a bam lɔ ɩ ɩ hɪnka wɔɔ m, b'ɩbu b'ɩ hɪnkam durnya ni?»

²³ Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ gɔaa ɩ mɔɔ ηɔare, a zum mɔɔ lemim ɔ, bi mɔɔ Zi y'a ηɔare. Wɔɔ zem zi, ɔ bi gɔɔta kan ki.

²⁴ Gṣaa k'a n mɔɔ ŋɔa bi bir zum mɔɔ lemim ɔ y. Bi lemim k'awɔɔ n'a mam naa, mɔɔ hɔ bɛɛ y, a to a ɔ Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi zi.

²⁵ Nawɔnnɔ hi mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m kɔ mɔɔ gɔɔta m ni kan awɔɔ ki bi minto.

²⁶ Daahanzaa Sent-Espri kɔ Zɪ n n'a nyɔɔm mɔɔ tɔ minto bi hɔ haay dɪndare awɔɔ m, a hɔ haay kɔ mɔɔ hi awɔɔ m nɔ wɔɔ tɔ dare awɔɔ nɔ ɔ.

²⁷ Mɔɔ laafu tɔ awɔɔ m, m ni m laafu kare awɔɔ ɔ. Mɔɔ bir a kare amba durnya n'a kam bi ni y. A b'a ka a heer n a zar gɛɛ, a da n bɔ ɔ y.

²⁸ Awɔɔ ma mɔɔ n a hi awɔɔ m, mɔɔ ɔ, mɔɔ cenim, bi mɔɔ yɪ m bɔrɛ, m bɔr awɔɔ zi. K'awɔɔ ɪ mɔɔ ŋɔare, awɔɔ y'a heer nyɔɔm kɔ mɔɔ ni tam Zɪ zi bi minto. Bala, Zɪ bi lɛ da mɔɔ ra.

²⁹ Minno nɔɔn duro hi mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m naa ma, bi ŋ n a ku cɪna y. Kɔ ŋ b'a ku, k'a ŋ si.

³⁰ Naa ma keere bi, mɔɔ bi m yare, m meer gɔta ba kan awɔɔ ki y. Bala, durnya cir b'i zere. B'a hɔsɪ ba mɔɔ gɔr zi y.

³¹ Bi, kɔ durnya n a dɔ a ɔ, mɔɔ yɪ m Zɪ ŋɔare, m ni zi bare amba Zɪ lɛ ka mɔɔ ɔ bi m. K'a wuti, k'ɔ cem.»

15

Yeezuu kan dɪven gɔ ki makra

¹ «*Dɪven gɔ paan... m mɔɔ m, bi wutuzaa m mɔɔ Zɪ m.

² Mɔɔ vɔŋŋɔ haay k'a bir nyɪ dam bi, n y'a zem la, n n a zo. Bi, mɔɔ vɔŋŋɔ haay k'a nyɪ da bi, n y'a bankare, k'an nyɪ da an lɛ da biisi ra.

³ Awɔɔ lɛɛ ka, a bankare yɪ kan lemim kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi ki.

⁴ K'a gɔɔta kan mɔɔ ki amba mɔɔ ni kan awɔɔ ki bi m. Bala, kɔ dɪven gɔ vɔŋŋɔ bi n gɔɔta kan ki, a b'a dam ma, an nyɪ da a zim y. B'a hɔdeem k'an awɔɔ ki, k'awɔɔ n a naasɔ mɔɔ ma y.»

⁵ «Mɔɔ m *dɪven gɔ, awɔɔ n'a vɔŋŋɔɔ. Gṣaa k'a a naasɔ mɔɔ ma, mɔɔ ni m naasɔ ma sɔ, a zaa nyɪ dam gɔta, bala, kɔ mɔɔ ba kan awɔɔ ki, awɔɔ b'a dam ma a hɔsɪ ba y.

⁶ Kɔ gṣaa n a naasɔ mɔɔ ma, n y'a zom garga ra, amba gɔvɔŋŋɔ kɔ n y'a ze ra hɔ bi m, an ga, n n'a gɔr n n'a da sɛ rɛ, an a bi.

⁷ K'awɔɔ a naasɔ mɔɔ ma, mɔɔ lemim bi ni kan awɔɔ ki, awɔɔ n hɔ k'awɔɔ lɛ n taa bi ye, a y'a yɪrɛ.

⁸ K'awɔɔ nyɪ da gɔta, bi n ni nyɪntam mɔɔ Zɪ lɛbɔrɛ, b'awɔɔ gɔɔtam mɔɔ karundanyɪnɔ.»

⁹ «Kɔ Zɪ mɔɔ ŋɔa bi, mɔɔ awɔɔ ŋɔa sɔ. K'a gɔɔta mɔɔ ŋɔare nɔ ɔ.

¹⁰ K'awɔɔ zu mɔɔ lɛrɔ wɔɔ ɔ, awɔɔ gɔɔta mɔɔ ŋɔare nɔ ɔ, amba mɔɔ ni zum m Zɪ lɛrɔ ɔ, m gɔɔta a ŋɔare nɔ ɔ bi m.

¹¹ Naa hi mɔɔ ɔ awɔɔ ni, kɔ mɔɔ heernyɔɔ n bir kan awɔɔ ki, k'awɔɔ heernyɔɔ n bir mɪŋŋa paan....»

¹² «Ba mɔɔ lɛ bi n na: k'a kɔ ŋɔa, amba mɔɔ awɔɔ ŋɔa bi m.

¹³ Gṣaa ŋɔare ba ɔ an lɛ da gṣaa k'a mɪsɪrbaa ka ze ma gɔɔɔ k'a ŋ ŋɔa rɔ wɔɔ minto y.

¹⁴ Hɔ kɔ mɔɔ hi awɔɔ m bi, k'awɔɔ ba, mɔɔ gṣaasɪbɔɔ n'awɔɔ m.

¹⁵ Mɔɔ bi m yare m awɔɔ bir, m zibɔɔnyɪnɔ y, bala, zibɔɔnyɪ bi n hɔ k'a zuuba n'a bam bi dɔ y. Awɔɔ bir mɔɔ nawɔrɛ, m gṣaasɪbɔɔ, bala, hɔ kɔ mɔɔ ma m Zɪ zi bi, mɔɔ ka awɔɔ n a dɔ.

¹⁶ Awɔɔ bɛɛ mɔɔ bɔ ɔ y, mɔɔ y'awɔɔ bɔ ɔ, m zibɔɔ ka awɔɔ ɔ, k'a ta, k'a nyɪ da, k'awɔɔ nyɪ bi nya y. Bi y'a ka, k'awɔɔ hɔ haay ye mɔɔ Zɪ bi han mɔɔ tɔ ma, a y'a kare awɔɔ ɔ.

17 Hɔ kʊ mɔɔ n'a hum k'awɔɔ n a ba bi, k'a kʊ ŋɔa.»

Durnya sɔ a m

18 «Kʊ durnya sɔ awɔɔ m, k'a dɔ a ɔ, lɛɛ a ka an sɔ mɔɔ m.

19 Kʊ durnya bi zannɔ n'awɔɔ m, durnya bi hɔ k'a sɔ ɔ bi ŋɔam. Bi durnya bi zannɔ bɛɛ n'awɔɔ ni y. Mɔɔ y'awɔɔ bɔ ɔ durnya nɔ ɔ a hɔ, bi y'a ka, durnya n sɔ awɔɔ m.

20 K'a hɔ kʊ mɔɔ hi awɔɔ m bi tɔ da a nɔ ɔ: zibəənyɪ n lɛ da a zuuba ra y. Kʊ ŋ fir ka mɔɔ ma, ŋ fir kare awɔɔ ma sɔ. Kʊ ŋ zu mɔɔ lemim b'ɔ, ŋ zure awɔɔ hɔ ɔ sɔ.

21 N naa haay bare awɔɔ m mɔɔ tɔ ma, bala, ŋ n Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi dɔ y.

22 Kʊ mɔɔ ɪ ni bʊr ŋ bire ɔ, m bi hɔ k'an ta ɔ hi ŋ ni, ŋ mimbonyaa bi nyɪntaŋ ɔ y. Bi dɪtaa naa, ŋ mimbonyaa bi sugur ba ɔ y.

23 Gɔaa k'a sɔ mɔɔ m, sɔ a ɔ mɔɔ Zɪ m sɔ.

24 Kʊ mɔɔ ɪ ni zibəəro nɔɔn duro kʊ gɔaa n a ba rɔ nɔɔm ba ŋ bire ɔ, ŋ mimbonyaa bi nyɪntaŋ ɔ y. Bi dɪtaa naa, ŋ yɪ ŋ yɪ, ŋn'a gu, ŋn'ɪ sɔm wɔɔ m, mɔɔ kan m Zɪ ki.

25 A lɛ taa k'a hi a ɔ, lemim kʊ n y'a gɔrsɪra ba ŋ *lɛrɔ ci nɔ ɔ bi kʊ yɪ. <N sɔ mɔɔ m, b'a ji ba ɔ y.> »

26 «Kʊ mɔɔ ta m Zɪ zi, mɔɔ Daahanzaa bi nyɔɔrɛ awɔɔ m. Sɪra *Espri k'a n'a tore m Zɪ zi bi, a mɔɔ kasetɪ kare a zim.

27 Awɔɔ sɔ, awɔɔ mɔɔ kasetɪ kam, bala, awɔɔ ɪ kan mɔɔ ki hallɪ a sɪŋɪda ɔ.»

16

1 «Naa haay hi mɔɔ ɔ awɔɔ m, k'awɔɔ b'a gɛm zɛ y.

2 N lare awɔɔ ra *sokomacɛrɔ ɔ. Dɔmɪm ta ɔ an ni zem, gɔaa k'a n'awɔɔ zem gər bi y'a hɔɔn dare a ɔ, mannɪ a ba, a ka Woso ɔ.

3 N y'a bare awɔɔ m ncɪnaaɔ, bala, ŋ n Zɪ dɔ, ŋ n mɔɔ dɔ sɔ y.

4 Naa hi mɔɔ ɔ awɔɔ m, kʊ wakati bi bi bʊr, k'a hɔ kʊ mɔɔ hi awɔɔ m bi tɔ da a nɔ ɔ.»

Sent-Espri zibəə

«Mɔɔ n lɛɛ ka m a hi awɔɔ m a sɪŋɪda ɔ y, bala, mɔɔ nyɪnta kan awɔɔ ki.

5 Bi naa ma bi, ta mɔɔ nawɔm Zɪ k'a mɔɔ nyɔɔ bi zi, b'awɔɔ bire ɔ bi, gɔaa ba ɔ, an ni mɔɔ larm, a ɔ: ta ɪ nawɔm ka?

6 Kʊ mɔɔ hi awɔɔ m bi minto y'a ka, awɔɔ heer n a zar.

7 Sɪra mɔɔ hi awɔɔ m. Awɔɔ daahan minto y'a ka, mɔɔ ni tare. Bi, kʊ mɔɔ n doo, Daahanzaa bi bi zere awɔɔ zi y. Bi kʊ mɔɔ doo, mɔɔ y'a nyɔɔrɛ awɔɔ m.

8 K'a miŋŋa bi bʊr, a mimbonyaa, tɪrgabaa kan dʊdɔkare ki, kʊ ŋ lɔnlɔ, a y'a hɪnkam durnyazannɔ m.

9 Mimbonyaa bɪncɛ ɔ, ŋ n sɪra ka mɔɔ ɔ y.

10 Tɪrgabaa bɪncɛ ɔ, ta mɔɔ nawɔrɛ m Zɪ zi, b'awɔɔ b'a yare a mɔɔ yɪ y.

11 Dʊdɔkare bɪncɛ ɔ, n durnya cir bi dʊdɔ ka.»

12 «Hɔ gɔta ta ɔ mɔɔ n n'a hire awɔɔ m, b'awɔɔ b'a dam ma, a ŋ si naa ma y.

13 Kʊ sɪra *Espri bi bi bʊr, a y'awɔɔ dam sɪra haay zaa ra, bala, a bɛɛ n n'a miŋŋa meer bare y, bi, a hɔ k'a n'a mam bi hire, a hɔ k'a ni zem bi dɪndare awɔɔ m.

14 A y'a lɛ bɔm mɔɔ ɔ, bala, a hɔ k'a ni mɔɔ ɔ bi sire, an a hi awɔɔ m.

15 Hɔ haay kʊ mɔɔ Zɪ n tam bi, mɔɔ hɔ m. Bi y'a ka, mɔɔ n a hi, mɔɔ ɔ, a hɔ kʊ mɔɔ n n'a hum bi hire awɔɔ m.»

Heerzar y'a bam heernyoo

¹⁶ «A goota poore, awoo b'a yare a moo yi mum o y, bi k'a yi poore so, awoo moo yim.»

¹⁷ A karindanyino gosunno y'a hum ku m, η o: «Bo a a ηoa k'a hi woo ni? A goota poore awoo b'a yare a moo yi a mum o y, b'a goota poore awoo moo yire, gee, ta moo nawore, m Zi zi?»

¹⁸ N n a hire, η o: «Poore naa do ji le taa k'a hi, a o lo? Woo bir ho k'a n'a hum bi ji dore y!»

¹⁹ Yeezuu k'a a do a o, karindanyino woo le taa k'a a lar bi, a a hi η ni, a o: «Laaka awoo n'a dam ku han k'a moo mim bi ji do ra? A goota poore awoo b'a yare a moo yi a mum o y, poore awoo moo yire.

²⁰ Sira paan... moo n'a hire awoo m, awoo nyi kare, a zee da, durnyazanno n bir a heer nyoom. Awoo heer y'a zarm, b'awoo heerzar y'a bam heernyoo.

²¹ Ko lo i nyi yire, a i busum ma, a domum k'a ku bi minto. Bi k'a nyi bi yi, a fir yire bi to bo a no o. Heernyoo guta i kan ki k'a nyi yi durnya o bi minto.

²² Bi minto y'a ka, awoo ni heerzar no o naa ma, bi moo yi m yare, m awoo yi heernyoo no o, bi, heernyoo bi do, goaa b'a dam ma, an a zar y.

²³ Ncinaas, domum bi do o, awoo b'a yare a moo lar hosi minto y. Sira paan... moo n'a hire awoo m, k'awoo ho ye moo Zi han moo to ma, a y'a kare awoo o.

²⁴ A n ta, an dutaa ku, awoo n hosi ye moo to ma y. K'a ho ye, a y'a yire, k'awoo heernyoo bi n bir muna paan....»

Yeezuu bor durnya ra

²⁵ «Naa haay hi moo o awoo m *hobokorenoom m, bi wakati i zem moo bi m yare, m meer ba kan awoo ki ncinaas y. Moo Zi bi mim hire awoo m paan....

²⁶ Hinni bi do o bi, awoo ho yem moo to ma, bi moo n a hi awoo m, moo o, moo yaa dam Zi m awoo to ma y.

²⁷ Bala, Zi b'awoo ηoa. K'awoo moo ηoa, a si so, a o, m to moo o Woso zi bi minto.

²⁸ M to moo o Zi zi, m bor durnya o. Bi naa ma bi, bo moo nawom durnya o, m n ni tam Zi zi.»

²⁹ A karindanyino woo n a hi m, η o: «Ba ibu ni meer bam paan... keere i wo saa hobokorenoom dare haay ma na.

³⁰ Keere naa, woo do woo o ibu ho haay do, ibu le baa ku goaa n i lar y. Bi y'a ka, woo n a do muna woo o, i to ibu o Woso zi.»

³¹ Yeezuu n a nyi bo η no, a o: «Dutaa awoo bokare an n'a hire a o, awoo sira ka keere ra?

³² Ba wakati n ni zem na, b'a lee ku keere, awoo husage dam, goaa biyoo n bir tare a le a le, a moo to m deem. Bi moo bi m deem ni y, Zi i kan moo ki.

³³ Naa hi moo o awoo m k'a laafu yi moo zi. Awoo i firyire no o durnya naa do no o. Bi k'a heer ba kookoo, moo bor durnya ra.»

17*Yeezuu yaadare*

¹ Ku Yeezuu meer ba ncinaas bi, a a boota an diga brama, an a hi, a o: «M Zi, wakati a ku, i Nyi bi to busu, k'i Nyi bi n a da ma, an i to busu so.

² Panja k'ibu ka o goaa haay bure o bi, a *musbaba k'a nyare ba o bi kam gooo haay k'ibu η ka o ro woo o.

³ Bala, mısırbaa k'a nyare ba ɔ bi, kɔ η y'ubu dɔ bi m, ubu k'i m Woso a deem paan... kan gɔaa k'ubu nyɔɔ Yeezuu *Krista bi ki.

⁴ Mɔɔ m lɛ bɔ ubu ɔ tara burə ɔ. Zibəə k'ubu ka mɔɔ ɔ kɔ ma ba bi, mɔɔ ba, m a nya.

⁵ Kεere bi, Zi, mɔɔ da ɔ i zi, cirbəə niŋŋə kɔ mɔɔ n ta m i zi, bi ma bi, durnya n nyinta ɔ bi m.»

⁶ «Gɔɔɔ niŋŋoo k'ubu η bɔ ɔ durnya nɔ ɔ, i η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ, mɔɔ ubu tɔ hinka η nɔ. Nyinta η y'a ɔ ubu gɔɔɔ, i η ka mɔɔ ɔ, bi η zu ubu lemim b'ɔ.

⁷ N y'a dɔ kεere, η ɔ, hɔ haay k'ubu ka mɔɔ ɔ bi, a to a ɔ ubu zi.

⁸ Lemim kɔ mɔɔ hi η nɔ bi, ubu n a ka mɔɔ ɔ bi m. N y'a si, ηn'a dɔ sira paan... η ɔ, bɔ mɔɔ ɔ ubu zi, ηn'a si, η ɔ, ubu i mɔɔ nyɔɔ.

⁹ Mɔɔ i yaa dare η minto. Mɔɔ bir yaa dam durnya minto y, yaa mɔɔ n'a dam gɔɔɔ k'ubu η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ minto. Ubu gɔɔɔ m.

¹⁰ Bi, hɔ haay k'an mɔɔ hɔ bi, ubu hɔ m sɔ, amba hɔ haay k'a n'ubu hɔ bi, mɔɔ hɔ m. Mɔɔ lɛbɔɔre yi η gɔr zi.

¹¹ Bi, mɔɔ bi maasure bam durnya nɔ ɔ dɔ y, η muŋŋoo gɔɔtare η n bir durnya nɔ ɔ. Zε mɔɔ nawɔre ubu zi. M Zi muŋŋa, dɔ η ma i tɔ k'ubu ka mɔɔ ɔ bi minto, kɔ η nɔ bir deem, amba wɔɔ n deem bi m.

¹² Kɔ mɔɔ nyinta kan η ki bi, dɔ mɔɔ nawɔre η ma ubu tɔ k'ubu ka mɔɔ ɔ bi minto. Mɔɔ ku η la, bi η gɔaa deem n nyaam nɔ y, kɔ n bi m, nyaanlɛzaa bi m, kɔ *Wosoci meerbaarɔ wɔɔ n kɔ yi.»

¹³ «Zε mɔɔ nawɔre ubu zi kεere, bi meerbaarɔ nɔɔn duro ba mɔɔ nawom durnya nɔ ɔ kɔ η nɔ mɔɔ heernyɔɔ yi haay.

¹⁴ Mɔɔ ubu lemim bi ka η ɔ, durnya n sɔ η nɔ, kɔ durnya hɔɔ bεε nɔ η mɔ, amba durnya hɔ bεε m mɔɔ m bi minto.

¹⁵ Mɔɔ n a ye k'ubu nɔ η bɔ durnya ɔ y, bi, k'i dɔ η ma Sotaana minto.

¹⁶ Durnya hɔɔ bεε y, amba durnya hɔ bεε m mɔɔ m bi m.

¹⁷ A ka k'i sira bi n η ba a hɔ. Ubu lemim bi sira m.

¹⁸ Amba ubu mɔɔ nyɔɔ durnya nɔ ɔ bi, η nyɔɔ mɔɔ nawom durnya nɔ ɔ sɔ.

¹⁹ N minto, mɔɔ yi m muŋŋa kam, kɔ η muŋŋoo n a muŋŋoo ka sira minto.»

²⁰ «Yaa bεε mɔɔ n'a dare η minto bala y. Yaa mɔɔ n'a dam gɔɔɔ kɔ η nɔ zem bi sira ka mɔɔ ɔ, η meerbaarɔ wɔɔ tɔ ma rɔ wɔɔ minto sɔ.

²¹ Zi, kɔ η haay n bir deem amba ubu n nɔ kan mɔɔ ki, mɔɔ nɔ kan ubu ki bi m. Kɔ η n nyinta kan wɔɔ ki sɔ, kɔ durnya n a si, a ɔ, ubu i mɔɔ nyɔɔ.

²² Bi mɔɔ, mɔɔ lɛbɔɔre k'ubu ka mɔɔ ɔ bi ka η ɔ, kɔ η nɔ bir deem amba wɔɔ n deem bi m.

²³ Kɔ mɔɔ n bir kan η ki amba ubu nɔ kan mɔɔ ki bi m. Kɔ ηn'a zε kɔ ra deem kɔ durnya n a dɔ a ɔ, ubu mɔɔ nyɔɔ, i η ŋsa amba ubu i mɔɔ ŋsa bi m.»

²⁴ «Zi, mɔɔ lɛ taa bince kɔ mɔɔ n ta ɔ bi, kɔ gɔɔɔ k'ubu η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ n bi nyinta kan mɔɔ ki b'ɔ sɔ, kɔ η nɔ lɛbɔɔre k'ubu ka mɔɔ bi yi, bala, ubu lɛε ka i mɔɔ ŋsa bi ma bi, durnya n nyinta ɔ y.

²⁵ M Zi k'an tɔrga, durnya k'a n ubu dɔ bi, mɔɔ ubu dɔ. Bi, nawɔnɔ a dɔ, η ɔ, ubu i mɔɔ nyɔɔ.

²⁶ Mɔɔ ka ηn'ubu dɔ, bi mɔɔ yi m yare m a ka ηn'i dɔ, kɔ ŋɔare k'ubu mɔɔ ŋɔam bi m nyinta η ɔ, kɔ mɔɔ n bir kan η ki.»

18

Yeezuu nyasore

(Matiyee 26.47-56; Marki 14.43-50; Likki 22.47-53)

¹ Kɔ Yeezuu meer bi ba ncinaas bi, a a hɔr kan a *karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki, an bra Sedron bɔrko bi ma. Gosira ni b'ɔ, an gasɔ ɔ kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki.

² Zidas k'a n'a nyasum k'a ka bi bince bi dɔ, bala, Yeezuu tir ta b'ɔ kan a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ki.

³ Zidas ka *Rɔm sɔrdaarɔ wɔɔ lee kan Wosocɛ dɔmazannɔ kɔ *wosocɛmannɔbɛnno jitannɔ wɔɔ η ka rɔ wɔɔ ki, kan *farizɛenrɔ ki, ηni bɔr gosira ɔ b'ɔ kan yar mɔr ki, fitirɛrɔ ki, ηni sɛ gungu.

⁴ Yeezuu k'a hɔ k'a ni zem b'a yi bi dɔ bi, a a zɔ, an a hi η ni, a ɔ: «Nka awɔɔ n'a kam ma?»

⁵ N n a nyi bɔ nɔ, η ɔ: «Nazaretɔ Yeezuu.» A n a hi η ni, a ɔ: «A m mɔɔ m.» Bi, Zidas k'a n'a nyasum k'a ka bi yi η barla.

⁶ Yeezuu k'a naa hi η ni bi, η y'a bɔ a kur m, ηn'a dundo.

⁷ Yeezuu n a ya, an η lar, a ɔ: «Nka awɔɔ n'a kam ma?» N n a nyi bɔ ɔ, η ɔ: «Nazaretɔ Yeezuu.»

⁸ Yeezuu n a nyi bɔ η nɔ, a ɔ: «Mɔɔ hi awɔɔ m, mɔɔ ɔ, a m mɔɔ m. K'a ka awɔɔ nawum mɔɔ ma, k'a nawɔnɔ to, ηni cem.»

⁹ Meerbaa kɔ Yeezuu a hi bi, kɔ an n'a yire ncinaas: «Gɔɔɔ k'ibu η ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ, mɔɔ n deem to, an nyaam y.»

¹⁰ Sɔmɔɔn Piyɛɛr nyɔnta kargɔ m, an a gaa ɔ, an wosocɛmannɔbɛr jitaare bi zibɛɛnyɔ zɛ an a bisɔ tɔr gɔ ma. Zibɛɛnyɔ bi do tɔ m Malkus.

¹¹ Yeezuu n a hi Piyɛɛr m, a ɔ: «I bɔ, i i kargɔ bi du a caan ɔ. Mɔɔ bi fɔryɛrɛ niηηɔ kɔ mɔɔ Zi a ka mɔɔ ɔ bi yim na?»

¹² Sɔrdaarɔ wɔɔ kan a cir bi ki kan zɔfɔrɔ Wosocɛ dɔmazannɔ wɔɔ ki Yeezuu nyasɔ, ηn'a wɔrɔ sur.

N ta Yeezuu m wosocɛmannɔbɛr jitaare Hanni taa

¹³ Lee η y'a ka, ηni ta m Hanni zi. Bi, Hanni nyumbɔɛɛre zim m *Kayiifo m. Kayiifo bi, wosocɛmannɔbɛr jitaare m dɔɔraa bi do ɔ.

¹⁴ Kayiifo deem-deem bi do i zɔfɔrɔ wɔɔ dɔndɔ, a ɔ: kɔ gɔaa deem ga gɔaa haay minto, a jira bi.

(Matiyee 26.69-70; Marki 14.66-68; Likki 22.55-57)

¹⁵ Sɔmɔɔn Piyɛɛr kan karɔndanyɔ vanta ki zu Yeezuu jɛ ɔ. Bi, kɔ wosocɛmannɔbɛr bi karɔndanyɔ deem bi dɔ bi, a gasɔ kan Yeezuu ki wosocɛmannɔbɛr jitaare bi har ɔ b'ɔ.

¹⁶ Piyɛɛr n jum garga ra, halle ma, karɔndanyɔ deem kɔ wosocɛmannɔbɛr jitaare b'a dɔ bi bɔ, an meer ba kan lɔ k'a ni dɔm har bi lɛ ma bi ki, an Piyɛɛr gaa, an gasɔ m.

¹⁷ Zibɛɛnyɔlɔ k'a ni dɔm halle ma bi n a hi m, a ɔ: «Gɔaa naa do, a karɔndanyɔnɔ wɔɔ gɔaa deem bɛɛ n'ibu m sɔ ra?» Piyɛɛr n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Ayy..., a bɛɛ m mɔɔ ni y.»

¹⁸ Zibɛɛnyɔnɔ wɔɔ kan Wosocɛ dɔmazannɔ wɔɔ ki sɛ hɛ, ηn'i nyi kam ma, bala, nyɛɛm i bare. Piyɛɛr nyɔnta kan η ki, an ni nyi kam ma sɔ.

(Matiyee 26.59-66; Marki 14.55-64; Likki 22.66-71)

¹⁹ Wosocɛmannɔbɛr jitaare bi ni Yeezuu larm a karɔndanyɔnɔ wɔɔ ma kan a hɔɔndare bi ki.

²⁰ Yeezuu n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ pa da gɔaa haay m, mɔɔ hɔ dɔnda gɔɔɔ m dɔmum haay *sokomacɛrɔ ɔ kan *Wosocɛ ɔ ki, bince kɔ zɔfɔrɔ haay n'a som kɔ ma ɔ, bi mɔɔ n hɔsɔ nyaakom da, m a hi y.

21 Bɔ minto m, ɪbu ni mɔɔ larle? Hɔ kɔ mɔɔ hi bi, gɔɔɔ kɔ η y'a tɔr ka mɔɔ ma rɔ wɔɔ lar. N η kɔ mɔɔ hi bi dɔ mɪŋŋa.»

22 Yeezuu k'a naa hi bi, Wosocɛ dɔmazaa deem k'a nyɪnta b'ɔ b'a wɔ ta rɛ, an n'a hire, a ɔ: «Bɔ minto m, ɪbu n'a nyɪ bɔm wosocɛmannɪbɛr jɪtaare m ncɪnaaɔ?»

23 Yeezuu n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Kɔ ηɔaar mɔɔ ba, k'i hi m m. Bi kɔ sɪra mɔɔ hi, bɔ minto, ɪ ni mɔɔ zɛrɛ?»

24 Bi jɛ ɔ bi, Hannɪ a ka, ηni Yeezuu sur, ηni ta m wosocɛmannɪbɛr jɪtaare *Kayiifɔ zi.

(Matiyee 26.71-75; Markɪ 14.69-72; Likki 22.58-62)

25 Bi ma bi, Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr ɪ nyɪ kam sɛ ma. N n a hi m, n ɔ: «A karɪndanyɪnɔ wɔɔ gɔaa deem bɛɛ n'ɪbu m na?» Pɪyɛɛr n bɪsɪ ka, a ɔ: «Mɔɔ bɛɛ y!»

26 Wosocɛmannɪbɛr jɪtaare bi zibɛnyɪ kɔ Pɪyɛɛr a tɔr gɔ ma bi danyɪ n a hi m, a ɔ: «Mɔɔ n ɪbu yɪ gɔsɪra ɔ b'ɔ kan kɪ ra?»

27 Pɪyɛɛr n a ya, an bɪsɪ ka. Lɛɛm bi, koo n baa da.

N ta Yeezuu m Pilatɪ taa

(Matiyee 27.1-2,11-14; Markɪ 15.1-5; Likki 23.1-5)

28 N bɔ Yeezuu m Kayiifɔ har ɔ, ηni ta m dɔdɔkare bɪncɛ ɔ. Bi ma bi, wutigɔta m. Gɔɔɔ kɔ η ta m nɔ wɔɔ n gasɔ dɔdɔkare bɪncɛ ɔ b'ɔ y, a y'a *dintim ka a ma, a n a da ma a *pakki cibsa bi bi y.

29 Bi minto bi, *Pilatɪ n bɔ an ta η zi garga ra b'ɔ, an a hi η ni, a ɔ: «Bɔ mim awɔɔ n'a kam gɔaa naa do ra?»

30 N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Kɔ gɔaa naa do, kɔ zibɔnyaa bɛɛ a a ba, wɔɔ y'a nyasɔrɛ ɔ a ka ɪbu ɔ ra?»

31 Pilatɪ n a hi η ni, a ɔ: «K'a gaa a dɔdɔ ka a zim amba awɔɔ *lɛrɔ wɔɔ n'a hɪm bi m.» Zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ n a hi m, η ɔ: «N n lɛ ka wɔɔ ɔ k'ɔ gɛr zɛ y!»

32 Meerbaa kɔ Yeezuu a ba, a zɛ zaa minto bi, yɪ an nawɔrɛ ncɪnaaɔ, an kɔ yɪ.

33 Pilatɪ n gasɔ dɔdɔkare bɪncɛ ɔ b'ɔ, an Yeezuu bir an a lar, a ɔ: «Zɪfɔrɔ cir n'ɪbu m ni?»

34 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbu ni naa hire ɪ zim gɛ? Gɛɛ, gɔɔɔ gɔsɪnno ɪ mɔɔ mim hi ɪbu ni?»

35 Pilatɪ n a nyɪ bɔ nɔ, a ɔ: «Zɪfɔ bɛɛ m mɔɔ ni y. ɪbu dogɔɔɔ, wosocɛmannɪbɛnno jɪtannɔ y'ɪbu nyasɔ, ηn'ɪbu ka mɔɔ ɔ! Bɔ ɪbu ba?»

36 Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ cirbɛɛ bi, durnya naa do hɔ bɛɛ y. Kɔ mɔɔ cirbɛɛ bi durnya naa do hɔ ni, mɔɔ dɔmazannɔ yar bam kɔ η bi mɔɔ nyasɔ, ηni mɔɔ ka zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ ɔ y. Bi mɔɔ cirbɛɛ bi, durnya naa do hɔ bɛɛ y.»

37 Pilatɪ n a hi m, a ɔ: «K'a maam cir n'ɪbu m wa?» Yeezuu n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbu y'a hi, ɪ zim, cir m mɔɔ m. Yɪ mɔɔ ɔ m bɔr durnya ɔ, kɔ m bi sɪra kasetɪ ka. Gɔaa k'a sɪra ηɔa bi, a y'a tɔr kam mɔɔ leer ma.»

38 Pilatɪ n a hi m, a ɔ: «Bɔ m sɪra?»

(Matiyee 27.15-31; Markɪ 15.6-20; Likki 23.13-25)

K'a naa hi bi, a a ya, an ta garga ra b'ɔ, an aa zɪfɔrɔ wɔɔ yɪ, an a hi η ni, a ɔ: «Kɔ mɔɔ ni, mɔɔ n mim kɔ gɔaa naa do a zar bi yɪ y.

39 K'a mim ka awɔɔ m, kɔ pakki cibsa a zɔ, kɔ m gɔaa bɔ, m wɔ saa bi, awɔɔ lɛ taa kɔ m zɪfɔrɔ cir bi bɔ, m wɔ saa gɛ?»

40 N n'i zee dare, η ɔ: «Naa do bɛɛ y, k'a Barabas bɔ!» A n bɔkare, Barabas bi do, gɛrzer m.

19

1 *Pilatı n a ka, ηnı Yeezuu zε madıırcı m.

2 Rcm sordaarı n laa waa, ηn'a ku a mim ma, ηnı cinno huu kō n y'a ba pεera piinō m sa, ηn'a da ra,

3 ηn'a zō ma, ηn'a hire, η ı: «Wōō ı yaa dare ıbu m, zıfōrcı cir!» N n'a wō tintam le.

4 Pilatı n a bō, an bō garga ra, an a hı zıfōrcı wōō m, a ı: «Awōō yı ra, mōō y'a gaare, m bō m garga ra naa ı. Awōō y'a dōre a ı, mōō n mim k'a a zar bı yı y.»

5 Yeezuu n bō garga ra b'ı, kan laa bı kı, cinno huu bı kı a ra. Pilatı n a hı η nı, a ı: «Ba gōaa bı n na.»

6 Kū wosocemannıbēnno jıtanno kan a gōōō wōō kı a yı bı, η y'a sıηηıda ba, ηn'ı zee dare, η ı: «K'a wō gōdarkōra ma, k'a wō gōdarkōra ma!» Pilatı n a hı η nı, a ı: «K'a gaa a wō gōdarkōra ma a zim. Bala, mōō n hōsı yı, an a ba, an bonyaa y.»

7 Zıfōrcı jıtanno wōō n a nyı bō nō, η ı: «Wōō ı le m, bı kan wōō le bı kı, a a ga zε m, bala, a a mıηηa sa, an a ba Woso Nyı!»

8 Kū Pilatı mim naa do ma bı, dabōō a nyasō an le da biisi m.

9 A n a bō, an ta dōdōkare bınce ı b'ı, an a hı Yeezuu m, a ı: «ı to ıbu ı ka?» Yeezuu n hōsı nyı bō nō y.

10 Pilatı n a hı m, a ı: «ıbu bı r a nyı bōm mōō nō ra? ıbu n a dō, ı ı, mōō m da ma, m wō saa ıbu ma ra, gεε, mōō m da ma, m a ka, ηn'ıbu wō gōdarkōra ma ra?»

11 Yeezuu n a nyı bō nō, a ı: «ıbu b'ı dam ma ı hōsı ba mōō m k'a a to bεε n y'a ı brama, n n le ka ıbu ı y. Bı minto y'a ka sō, gōaa k'a mōō nyasō an mōō ka ıbu ı bı, mimbonyaa gandaara a a ba!»

12 Bı tekka ma, Pilatı y'a kam ma k'a wō saa ma, zıfōrcı wōō nı zee dare η ı: «K'ıbu wō saa ma, *Rcm cir gōaasıba bεε n'ıbu m dō y! Bala, gōaa k'a mıηηa ba cir bı, cir bı jum m.»

13 Pilatı k'a naa ma bı, a a ka, ηnı bō Yeezuu m. Pilatı n nyınta dōdōkare gō bı ra, bınce kō n'a birm *ebree lemim m Gabata b'ı.

14 Pakkı cıbsa *bankare hinni m, sinuu ı. Pilatı n a hı zıfōrcı wōō m, a ı: «Awōō cir bı ba n nı!»

15 N n'ı zee dare, η ı: «K'a zε gər! K'a zε gər! K'a wō gōdarkōra ma!» Pilatı n a hı, a ı: «M awōō cir bı wō gōdarkōra ma ra?» Wosocemannıbēnno jıtanno wōō n a nyı bō ı, η ı: «Wōō ba cir vanta m kō Rcm cir bεε y.»

16 Pilatı n Yeezuu ka η ı, kō η n'a wō gōdarkōra ma.

Yeezuu zε

(Matiyee 27.32-44; Markı 15.21-32; Likki 23.26-43)

N n Yeezuu nyasō.

17 Yeezuu n a gōdarkōra busu a zim, an bō, an ta bınce kō n n'a birm Minkorgo, n n'a hum ma ebree lemim m Golgotaa b'ı.

18 Bınce bı do ı, η y'a wō ı gōdarkōra ma kan gōōō hııyōō kı, deem jısa, deem bı sı, Yeezuu nı η bire ı.

19 *Pilatı n gōrsıra ba warga ma, an a wō gōdarkōra b'ı, an n'a hire, a ı: Yeezuu Nazaretı gōaa, zıfōrcı cir.

20 Zıfōrcı gōōō gōta warga bı karında ba, bala, bınce kō η Yeezuu wō gōdarkōra ma bı bı laatō tara nō bı ma y. B'a gōrsıra ba n y'a ı ebree lemim m, grekkı lemim m, kan laten lemim kı m.

21 Zıfōrcı *wosocemannıbēnno jıtanno wōō n a hı Pilatı m, η ı: «ı b'a gōrsıra ba zıfōrcı cir y, a gōrsıra ba: A a hı, a ı, zıfōrcı cir n a mı.»

22 Pılatı n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «Hɔ kɔ mɔɔ gɔrsıra ba bı, a ba mɔɔ ɔ.»

23 Kɔ Rɔm sɔrdaarɔ wɔɔ Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma, ɲn'a nya bı, ɲ y'a huuro gɔr, ɲn'a jir lɛ si. Gɔaa biyɔə a yı deem. Zaba b'ı gɔɔta. A ba n y'a ɔ deem jilli.

24 Sɔrdaarɔ wɔɔ n'a hum kɔ m, ɲ ɔ: «Ʋ b'a kaansɔ y, ɔ pɔɛɛga da ma, ɔ dıga a, kɔ nka n n'a yıɛ.» Kɔ *Wosoci bı meerbaa naa do n kɔ yı: «Nj mɔɔ huuro jinjir kan kɔ kɪ, ɲnı pɔɛɛga da mɔɔ zaba ma.» Hɔ kɔ sɔrdaarɔ wɔɔ a ba bı n naa.

25 Yeezuu gɔdarkɔra bı jir ɔ bı, a da ı jinım b'ɔ kan a da bı dam kɪ, Klopas lɔ Maarii kɪ, kan Magdalaa kɔ Maarii kɪ.

26 K'a a da bı yı kan a karındanyı k'a ɲɔa bı kɪ bı, a a hı a da bı m, a ɔ: «M naa, ba ı nyı n na!»

27 Bı jɛ ɔ bı, an a hı a karındanyı bı m, a ɔ: «Ba ı da n na!» Wakatı bı do ma, karındanyı b'a da bı gaa, an doo m.

(Matiyee 27.45-56; Markı 15.33-41; Likki 23.44-49)

28 Yeezuu k'a a dɔ kɛɛɛ a ɔ, hɔ haay ba an nya, kɔ *Wosoci meerbaaro wɔɔ n kɔ yı bı, a a hı, a ɔ: «Mıstı nı mɔɔ zem.»

29 Gɔr ı nyınta b'ɔ bɛɛ hɛɛnr n a han. Nj n *hizɔp gɔ sa ɲnı hɔ k'an mafɔ-mafɔ kɔsı ma, ɲn'a nyɔɔ bɛɛ hɛɛnr ma, ɲn'a ka Yeezuu ɔ.

30 Kɔ Yeezuu bı mi bı, a a hı, a ɔ: «Hɔ haay ba an nya.» A n a mim zuutɔ, an ga.

Ma kan hi kɪ

31 Kɔ pakki cibsa *bankare hinnı m bı, nyibɔə gasɔ zıfɔrɔ wɔɔ ɔ, ɲ lɛ baa kɔ gɔəno wɔɔ n gɔɔta gɔdarkɔrarɔ wɔɔ ma *sabaa hinnı ɔ b'ɔ y. Sabaa bı do, cibsa gɔta m. Nj y'a ye *Pılatı han, k'a ɲ gannɔ yınyar, k'a ɲ zer gɔdarkɔrarɔ wɔɔ ma.

32 Sɔrdaarɔ wɔɔ n bı gɔɔɔ kɔ ɲ yı ɲ wɔ gɔdarkɔra ma kan Yeezuu kɪ rɔ wɔɔ gannɔ yınyar: lɛɛkarezaa bı kan a nyaɔrezaa bı kɪ.

33 Kɔ ɲ lee ku Yeezuu zi bı, ɲ yaa dıga a, a ga kara, bı ɲ n a gannɔ yınyar y.

34 Bı sɔrdaarɔ wɔɔ gɔaa deem a hɔn sɔɔn m a boon ma, ma n bɔ kan hi kɪ.

35 Gɔaa k'a yı b'a kasetı ka, b'a kasetı bı sıra m. B'a dɔ, a ɔ, sıra an n'a hum, k'awɔɔ n a si sıra sɔ.

36 Sıra m, ba naa haay ɔ, kɔ *Wosoci meerbaa naa do n kɔ yı: «A yaaro wɔɔ haay deem taan... bı yarle y.»

37 Wosoci bı bıncɛ niɲɲɔ ta ɔ, an n'a hıɛ, a ɔ: «Nj zem bı gɔaa kɔ ɲ y'a hɔn bı yı.»

Yeezuu birle

(Matiyee 27.57-61; Markı 15.42-47; Likki 23.50-56)

38 Minno nɔɔn duro kɔ ɲ cem bı, Arimatee kɔ gɔaa Zozef k'a nyınta Yeezuu karındanyı sɛɛɛ, nyı k'a n'a bam zıfɔrɔ jıtannɔ wɔɔ m bı mintɔ. A bı zaa ye *Pılatı han k'a Yeezuu gɔr bı sa. Pılatı n zaa ka, an bɔr an b'a gɔr bı sa.

39 Nikodem bɔr sɔ. A ı nyınta an ta Yeezuu zi gunuu ɔ bı. A *mıɔr war kɔ ma kan tidɔər kɔ n n'a birm alɔɛsı kɪ, n a a zɔ a cilo bukərku ma.

40 Nj n Yeezuu gɔr bı sa, ɲnı pɛɛrarɔ bumburgu ma kan tidɔər kɪ amba zıfɔrɔ gɔr birle m.

41 Brikɔ nı bıncɛ kɔ ɲ Yeezuu wɔ gɔdarkɔra ma ɔ b'ɔ, brikɔ bı do nɔ ɔ, yaa daa nı b'ɔ, n n gɔr bir ɔ cına y.

⁴² Bɪ kʊ zɪfɔrɔ wɔɔ n'a bankarɛ *sabaa k'a n'a bam k'a sɪŋɪda sa minto bɪ, bɪ yaa bɪ do k'an jɪnjɛm sɔ bɪ, ɲ Yeezuu bir ɔ.

20

Karɪndanyɪnɔ ta yaa ra

(Matiyee 28.1-8; Marki 16.1-8; Likki 24.1-12)

¹ *Hatɔ hinni b'ɔ wutigota m, bɪ ma bɪ dɔ n mɛ y, Magdalaa Maarii ta yaa ra b'ɔ, a yaa dɪga a, n jaa bɪ go yaa bɪ lɛ rɛ.

² A n bra si, an aa Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr yɪ, kan karɪndanyɪ deem kʊ Yeezuu a ɲɔa bɪ kɪ, an a hɪ ɲ nɪ, a ɔ: «N Zuuba bɔ yaa b'ɔ, bɪ wɔɔ n a dɔ kʊ ta n y'a ɔ m ka y.»

³ Pɪyɛɛr n bɔ kan karɪndanyɪ deem bɪ kɪ, ɲnɪ ta yaa ra b'ɔ.

⁴ ɲ hɪya haay bra si, karɪndanyɪ deem bɪ bra si, an cem Pɪyɛɛr han, an lɛɛ ka yaa ra b'ɔ.

⁵ A n zerga an pɛɛrarɔ wɔɔ yɪ, ɲn'ɪ kuntɔm b'ɔ. Bɪ, a n gasɔ y.

⁶ Sɪmɔɔn Pɪyɛɛr k'a zu a jɛ ɔ bɪ, a lee ku sɔ. A n gasɔ yaa bɪ nɔ ɔ, an pɛɛrarɔ wɔɔ yɪ, ɲn'ɪ kuntɔm b'ɔ,

⁷ kan pɛɛra kʊ n y'a burgu a mim ma bɪ kɪ. Bɪ, bɪ n nyɪnta kan pɛɛrarɔ wɔɔ kɪ y. A hunɲu n y'a ɔ, n n a cɪnta bɪncɛ vanta ɔ.

⁸ Karɪndanyɪ k'a lɛɛ ka an lee ku bɪ gasɔ yaa ɔ b'ɔ kɛɛrɛ. A n a yɪ, an sɪra ka.

⁹ Bɪ ɲ goota, ɲ n *Wosoci bɪ jɪ ma y. Bala, a a hɪ, a ɔ, Yeezuu y'a mɪm bɔɲ ɔ gəəno bire ɔ.

¹⁰ Bɪ kur bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ a wusigə, ɲnɪ doo.

Magdalaa kʊ Maarii Zuuba yɪ

(Matiyee 28.9-10; Marki 16.9-11)

¹¹ Maarii goota garga ra yaa bɪ jɪr ɔ, an nɪ nyɪ kam. K'a nɪ nyɪ bɪ kam bɪ, a zerga, an dɪga yaa b'ɔ,

¹² an malɛɛkarɔ yɪ hɪya, ɲn'ɪ huu furo m a ma, ɲnɪ nyɪnta bɪncɛ kʊ ɲ Yeezuu gər bɪ wɔta ɔ b'ɔ. Deem n'a mim ma, deem n'a gannɔ ma.

¹³ ɲ n a hɪ lɔ bɪ m, ɲ ɔ: «Bɔ nyɪ ɪbɪ n'a karɛ?» A n a nyɪ bɔ ɲ nɔ, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba n y'a busu, bɪ kʊ ta n y'a ɔ m ka, mɔɔ n a dɔ y.»

¹⁴ K'a nɪ meer bɪ bam bɪ, a a bɔ an dɪga, an Yeezuu yɪ an nɪ jɪnɪm b'ɔ, b'a n a dɔ, a ɔ, Yeezuu nɪ y.

¹⁵ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Lɔ, bɔ minto ɪ nɪ nyɪ karɛ? Nka ɪbɪ nɪ kam ma?» Lɔ bɪ hɔɔn ɔ bɪ, brikə bɪ dɔmazaa m, a ɔ: «Zuuba, k'ɪbɪ y'a busu, k'ɪ bɪncɛ hɪnka mɔɔ m, mɔɔ yaa busu.»

¹⁶ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «Maarii». A n a wusigə, an a hɪ m *ebree lemim m, a ɔ: «Rabuni» bɪ lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: «Karɪnsaamba.»

¹⁷ Yeezuu n a hɪ m, a ɔ: «ɪ bɪ mɔɔ da jɪm ɔ y, mɔɔ n ta m Zɪ zi cɪna y. Bɪ, ta ɪ yaa hɪ mɔɔ danyɪnɔ wɔɔ m, ɪ ɔ, mɔɔ ɪ tare m Zɪ k'a n'awɔɔ Zɪ bɪ zi, mɔɔ Woso k'a n'awɔɔ Woso bɪ zi.»

¹⁸ Magdalaa kʊ Maarii bɪ n b'a hɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ m, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba yɪ, hɔ k'a hɪ mɔɔ m bɪ ba n nɪ!»

Karɪndanyɪnɔ Zuuba yɪ

(Matiyee 28.16-20; Marki 16.14-18; Likki 24.36-49)

¹⁹ Hinni bɪ do yirbəə m, k'a nyɪnta *hatɔ hinni bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ cɛlɛrɔ tɪnta a ma nyɪ kʊ ɲ n'a bam zɪfɔrɔ jɪtannɔ wɔɔ m bɪ minto. Yeezuu n bɔr, an bɪ jɪm ɲ bire ɔ, an a hɪ, a ɔ: «Laafɪ n bɪr kan awɔɔ kɪ.»

²⁰ K'a nı meer bı bam bı, a a wɔɔ wɔɔ hınka η nı kan a boon bı kı. Kɔ karındanyınɔ wɔɔ Zuuba yı bı, η haay heer nyɔɔ.

²¹ Yeezuu n a ya, an a hı, a ɔ: «Laafı n bır kan awɔɔ kı. Kɔ mɔɔ Zı mɔɔ nyɔɔ bı, mɔɔ y'awɔɔ nyɔɔm sɔ.»

²² K'a meer ba ncınaaɔ bı, a hoon si η ma, an a hı η nı, a ɔ: «K'a *Sent-Espri si.

²³ Gɔɔ k'awɔɔ n nı η mimbɔnyaarɔ sugur kare η ɔ rɔ wɔɔ, η sugur yıɾe. Gɔɔ k'awɔɔ bır η mimbɔnyaarɔ sugur kare η ɔ rɔ wɔɔ, η bı sugur yıɾe y.»

Yeezuu kan Toma kı

²⁴ Bı ma bı, buerehıyɔɔ wɔɔ gɔaa deem Toma kɔ n n'a birm Didim bı n nyınta kan η kı Yeezuu hınkare dɔmım b'ɔ y.

²⁵ Karındanyınɔ gɔsınɔ wɔɔ n a hı m, η ɔ: «Wɔɔ Zuuba yı!» A n a nyı bɔ η nɔ, a ɔ: «Kɔ mɔɔ n karɔ wɔɔ yaarɔ yı a wɔɔ wɔɔ ɔ, kɔ mɔɔ n m nyɔkım nyɔɔ ka yaa deem ɔ, kɔ mɔɔ n m wɔ du a boon b'ɔ, mɔɔ b'a sire y.»

²⁶ Dɔmım sinnɔ kur bı, karındanyınɔ wɔɔ a ya, ηn'a zε kɔ ra har ɔ b'ɔ, Toma nı kan η kı. Yeezuu n bɔr, bı ma bı, η celerɔ wɔɔ tınta, an bı jum η bire ɔ, an a hı η nı, a ɔ: «Laafı n bır kan awɔɔ kı.»

²⁷ Bı jε ɔ bı, an a hı Toma m, a ɔ: «I zɔ, ı ı nyɔkım nyɔɔ naa ɔ, k'ı dıga mɔɔ wɔɔ ma, ı wɔ bı da mɔɔ mε ma, k'ı nyɔɔ mɔɔ boon ɔ, k'ı sıra ka keεɾe, k'ı ba sırakarezaa.»

²⁸ Toma n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ Zuuba, mɔɔ Woso.»

²⁹ Yeezuu n a hı m, a ɔ: «K'ıbu mɔɔ yı bı y'a ka, ıbu n sıra ka mɔɔ ɔ. Mimbırenyıntazannɔ m gɔɔ kɔ η n a yı, bı η sıra ka rɔ wɔɔ m.»

Hɔ nıηηə k'a ka n n ci bı

gɔrsıra ba bı

³⁰ Yeezuu hoserlo ba gɔta karındanyınɔ wɔɔ mım ɔ bı n n a gɔrsıra ba ci naa do nɔ ɔ y.

³¹ Nawɔnnɔ gɔrsıra ba n y'a ɔ, k'awɔɔ n sıra ka, a ɔ, Yeezuu m *Krista, a m Woso Nyı. Bı, k'awɔɔ sıra ka, k'a *mısrıbaa yı a tɔ ma.

21

Yeezuu a hınka a karındanyınɔ m Tiberiyaadı ɔ

¹ Bı jε ɔ bı, Yeezuu a ya, an a hınka a karındanyınɔ m Tiberiyaadı kɔ le ra. A hınkare bı ba n nı.

² Sımɔɔn Pıyεer kan Toma kɔ n n'a birm Didim bı kı, Galilee kɔ Kanaa gɔaa Natanayel kı, Zebedee nyınɔ kı, kan karındanyınɔ gɔsınɔ kı hıya, ηn'a zε kɔ ra.

³ Sımɔɔn Pıyεer n a hı η nı, a ɔ: «Ta mɔɔ nawım kɔ m aa zɔnɔ ba.» N n a hı m, η ɔ: «Wɔɔ tam kan ıbu kı.» N n bɔ, ηnı gasɔ kɔɔlɔs b'ɔ, bı gum bı do ɔ, η n hɔsı nyasɔ y.

⁴ Bı ma bı, dɔ mε. Yeezuu n jum kɔ le ra b'ɔ, bı karındanyınɔ wɔɔ n a dɔ η ɔ, Yeezuu nı y.

⁵ A n a hı η nı, a ɔ: «Hey! Nyınɔ, zɔnɔ b'awɔɔ ɔ ra?» N n a nyı bɔ nɔ, η ɔ: «Ayy...»

⁶ Yeezuu n a hı η nı, a ɔ: «K'a zanηa bı zo kɔɔlɔs bı bısu ra, awɔɔ y'a yıɾe.» N n zanηa bı zo, an zɔ gɔr gɔta, bı η b'a dam ma, ηn'a gaa y.

⁷ Karındanyı k̄o Yeezuu a ɲɔa bı n a hı Pıyɛɛr m, a ɔ: «Zuuba m!» Sımɔɔn Pıyɛɛr k'a a ma, n ɔ, Zuuba m bı, a huu sa, an a du a ma, nyınta a ɔ dıgı, an a da hi b'ɔ.

⁸ Karındanyıno ɡɔsıno ɔɔ a bɔ, ɲı bɔr kɔɔlɔɔ bı m, ɲı'ı zaɲɲa bı gaam, zɔno n a han, ɲ bı laatɔ kɔ bı lezi ma y. A ɡakɔ ɔ a ba kan metır zɔɔ kı.

⁹ K̄o ɲ zer tara ɔ bı, ɲ sɛcına yı zɔ n ta ra kan bur kı.

¹⁰ Yeezuu n a hı ɲ nı, a ɔ: «K'a bɔr zɔno k'awɔɔ ɲ ɡɔr dıtaa rɔ ɔɔ m.»

¹¹ Sımɔɔn Pıyɛɛr n a bɔ, an ɡasɔ kɔɔlɔɔ b'ɔ, an zaɲɲa bı ɡaa tara ɔ, zɔ ɡɔta-ɡɔta n a han zɔɔ busoor yaa kaakɔ, bı kan bı kı haay zaɲɲa bı n kaansɔ y.

¹² Yeezuu n a hı ɲ nı, a ɔ: «K'a bɔr a hɔ bı.» Bı karındanyı deem taan... n laaka da han, a ɔ: «Nka n'ıbu m ɡɛ y?» ɲ y'a dɔ mıɲɲa, ɲ ɔ, Zuuba m.

¹³ Yeezuu n a zɔ kɛɛɛ, an bur bı sa, an a ka ɲ ɔ. A n a ba zɔ bı m maam sɔ.

¹⁴ Yeezuu k'a mıɲ bɔ ɔ ɡəəno bire ɔ bı, a ɡallɛm kaakɔ hɔ a hı nka a karındanyıno ɔɔ m naa.

Yeezuu kan Pıyɛɛr kı

¹⁵ Hɔbıɛ bı kur bı, Yeezuu a hı Sımɔɔn Pıyɛɛr m, a ɔ: «Sımɔɔn, Zaan nyıno, ıbu mɔɔ ɲɔa an lɛ da nawɔno ra ra?» A n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «ıno... Zuuba, ıbu dɔ, ı ɔ, mɔɔ y'ıbu ɲɔarɛ.» Yeezuu n a hı m, a ɔ: «Dɔ mɔɔ sinnyɛennyıno ma.»

¹⁶ Yeezuu n a hı m a hıya hɔ ma, a ɔ: «Zaan nyıno, ıbu ı mɔɔ ɲɔam na?» A n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «ıno... Zuuba, ıbu dɔ, ı ɔ, mɔɔ y'ıbu ɲɔarɛ.» Yeezuu n a hı m, a ɔ: «Dɔ mɔɔ seero ma.»

¹⁷ A kaakɔ hɔ ma bı, a ɔ: «Sımɔɔn, Zaan nyıno, ıbu ı mɔɔ ɲɔam na?» Pıyɛɛr heer a zar kan hɔ k̄o Yeezuu a hı m a kaakɔ hɔ ma bı kı. «ı ı mɔɔ ɲɔam na?» A n a nyı bɔ ɔ, a ɔ: «Zuuba, ıbu k'ı hɔ haay dɔ bı, ıbu dɔ, ı ɔ, mɔɔ y'ıbu ɲɔarɛ.» Yeezuu n a hı m, a ɔ: «Dɔ mɔɔ seero ma.»

¹⁸ Sıra paan... mɔɔ n'a hıɛ ıbu m, k'ıbu nyınta nyukumbueere bı, ıbu y'ı bankam, ı nı tare ı hɔɔnɔ bıncɛ ɔ. K'ıbu bı ɡusi, ıbu y'ı zarɔ horm, ɡɔaa vanta n n'ıbu banka, an ıbu ɡaa, an ta ıbu m bıncɛ k'ıbu lɛ baa ɔ b'ɔ.»

¹⁹ Yeezuu bı meer naa do ba a ɔ k'a zɛ nıɲɲɔ k'a nı Pıyɛɛr zɛm, an a lɛ bɔ Woso ɔ bı hı nka. K'a meer naa do ba bı, a a hı m, a ɔ: «Zu mɔɔ ɔ.»

Yeezuu kan a karındanyı

k'a ɲɔa bı kı

²⁰ Pıyɛɛr k'a a bɔ, an dıga bı, a karındanyı k̄o Yeezuu a ɲɔa bı yı a je ɔ. A ı nyınta hɔbıɛ bire dɔmım ɔ, an zerga Yeezuu cı ra, an a hı, a ɔ: «Zuuba, nka n n'ıbu nyasom, k'a ıbu ka bı?»

²¹ Pıyɛɛr k'a yı bı, a a hı Yeezuu m, a ɔ: «Bı naa, Zuuba, bɔ n nı zɛm bı naa yı?»

²² Yeezuu n a nyı bɔ nɔ, a ɔ: «K̄o mɔɔ ɔ k'an ɡɔɔta an ta an mɔɔ wusıɡɛre ku, kara y'ıbu ku? ıbu, zu mɔɔ ɔ.»

²³ Meerbaa naa do minto y'a ka, n n so ra danyıno ɔɔ barla, ɲ ɔ, karındanyı naa do bı ɡarɛ y. K̄o sıra nı, Yeezuu n a hı, a ɔ, a bı ɡarɛ y. A a hı, a ɔ: «K̄o mɔɔ lɛ taa k'an ɡɔɔta, an ta an mɔɔ wusıɡɛre ku, kara y'ıbu ku?»

²⁴ Karındanyı bı do nı minno nɔɔn duro kasetı kam, an nı ɲ ɡɔrsıra bare, bı ɔɔ dɔ, ɔɔ ɔ, a kasetı bı sıra m.

²⁵ Yeezuu a ya, an hoo gutoo ba. K'a gorsira n n'a bam deem-deem, moo hooondare no o, durnya haay b'a dam ma, an ciro ku n n' gorsira bam no woo si y.

Krista ZIBƏƏZANNŌ CI

Krista Zibəezanno wəw zibəero Ci bi

gasoorɛ

Likki k'a lemim nynta ci bi ba bi ci huya hɔ m naa do.

Ci bi ba a ɔ, an ni Yeezuu k'a ni kan a gɔwɔ wɔw ki Sent-Espri paŋŋa m bi mim dɔdam. Bala, Yeezu k'a a busu an ta arzana ɔ bi, Sent-Espri ɪ bɔr an ni kan karɔndanyɔnɔ wɔw ki.

Ci b'i kristagɔwɔ sokoma sɪŋɪda hɪnkam wɔw m. A sɪŋɪda k'a sa Zerizalem ɔ Pɪyɛɛr ni lɛɛ an tolle ba an ta do wantɔw kɔrɔ ɔ bi an n'a dɔdam, kan Pol mɪsɪrbaa kan a zibəə mim ki. Ci b'i zibəə kɔ Krista a to a gɔwɔ m kɔ η n'a ba bi mim hi m sɔ, a cɪnta k'a ɔ, k'a gɔwɔ wɔw n ta lɛɛ haay ɔ ηni lemim nynta pa da bi.

Gasoorɛ

¹ Teofil, m lɛɛkare ci bi nɔ ɔ, mɔw Yeezuu zibəə haay k'a ba kan hɔ haay k'a dɔnda bi da ɔ, an a sa a sɪŋɪda ɔ,

² an ta, an hinni k'a zibəezanno bɔ ɔ, an a lɛrɔ ka η ɔ, kan *Sent-Espri paŋŋa ki, an ta an a dɔmɪm k'a der ɔ arzana ɔ bi ku.

³ Brɔw a a hɪnka η ni mɪsɪr a zɛ bi kur, kan makrarɔ gɔtɔw kɔ η bɪsɪkare ba ɔ ki, a ɔ: a a mɪm bɔ ɔ, a m mɪsɪr. A kasetɪ nynta ɔ gɔta. Dɔmɪm busi nɔ ɔ, a a hɪnka η ni, an ni Woso cirbəə bi mim dɔndare η ni.

⁴ A nynta an ni hɔbɪrɛ bɪm kan η ki hindeem ɔ, an lɛ ka η ɔ, a ɔ: η bi bɔ Zerizalem nɔ ɔ y, bi kɔ η ni gɔta ηni dɔ Zɪ Woso lerbɔrɛ bi ma. «Hɔ niŋŋɔ k'awɔw ma, mɔw n a hi m lɛ m bi.

⁵ Zaan hi batem ka denter, b'awɔw, naa kan dɔmɪm poore ki, awɔw batem sim Sent-Espri nɔ ɔ.»

Yeezuu ɪ derm arzana ɔ

⁶ N nynta, ηn'a zɛ kɔ ra, ηni laaka naa do da han, η ɔ: «Zuuba, naa ma ɪbɪ n ni Israyel cirbəə bi bankan ɔ gɛ?»

⁷ A n a hi η ni, a ɔ: «Awɔw n a ga m k'a dɔmɪnnɔ kan wakatɪrɔ ki kɔ Zɪ Woso a cɪnta a mɪŋŋa paŋŋa m bi dɔ y.

⁸ Bɪ, awɔw paŋŋa yɪrɛ, Sent-Espri hɔ m, an ni zɛm bi zer awɔw mim ɔ, a paŋŋa kare awɔw ɔ. Awɔw nyntam mɔw kasetɪzanno Zerizalem ɔ, Zidee haay kan Samarii ki haay, kan tara lɛ cɪnta jɪ ki.»

⁹ Kɔ Yeezuu minno nɔɔn duro hi η ni bi, a der η mɪnyaa m, warkɔ bɔr an b'a nyaam η lɛɛ.

¹⁰ Kɔ η gɔta ηn'i dɪgam brama ma bi, gɔwɔ hɪyɔw bɔr ηni huu fu du a ma, ηni bi jɪm η jɪr ɔ.

¹¹ N n a hi η ni, η ɔ: «Galilee gɔwɔ ra, bɔ minto m, awɔw n gɔta an ni dɪgam brama ncɪnaaɔ? Yeezuu naa do kɔ n y'a bɔ awɔw bire ɔ an der brama bi y'a bɔrɛ an bɔr maam, amba awɔw yɪ an der brama bi m.»

Kristazibəezanno

¹² Kɔ η zer ci kɔ n n'a birm Oliviyee ci bi ra bi, η y'a wusigɔ, ηni ta Zerizalem ɔ. Bɪ ci bi do, a ga a ɔ *sabaa dɔmɪm tare m, amba n lɛ ka bi m.

¹³ Kɔ η yaa lee ku bi, η der cɛ k'a ni mim ɔ b'ɔ, amba η tɪr a ba biisi bi m. Bɪncɛ bi do, Pɪyɛɛr kan Zaan ki, Zakkɪ ki, Andɪr ki, Filipi kan Toma

kɪ, Bartelemii kan Matiyee kɪ, Alfee nyɪ Zakkɪ kan Sımɔɔn kɔ n n'a birm *Zelotɪ bɪ kɪ, kan Zakkɪ nyɪ Ziidi kɪ tur kɔ zɛ ɔ.

¹⁴ N haay a zɛ kɔ ra lɛ deem ηn'a tɔŋ ɔ kan yaadare kɪ, kan lanno ɔsɔnno kɪ Yeezuu da Maarii kɪ, kan Yeezuu danyɪno kɪ.

Matiyas bɔɔrɛ

¹⁵ Dɔmɪm bɪ do ɔ, ɔɔɔ a so kɔ ma b'ɔ, η lɛ n a zɔ zɔɔ buhɪra ma. Pɪyɛɛ n wuti a danyɪno wɔɔ bire ɔ, an a hɪ, a ɔ:

¹⁶ «M danyɪno, a ga a wɔm kɔ Sent-ɛspri mim k'a hɪ David lɛ m Wosoci no ɔ Zidas k'a ka lɛɛ, ηnɪ Yeezuu nyasɔ bɪ minto bɪ n kɔ yɪ.

¹⁷ A nyɪnta wɔɔ bire ɔ, an a hɔ jirle hɔ yɪ, wɔɔ zibəə bɪ no ɔ.

¹⁸ Bɪ, ɔɔaa bɪ do, zibəə bɔnyaa k'a a ba bɪ, a bɪ busoo bɪ sa, an tara si m. A do a ɔ a no ra, a no bɪ n haan, a no baarɔ haay n bɔ, ηnɪ sur tara ɔ.

¹⁹ Zerizalem ɔɔɔ haay a dɔ. Bɪ y'a ka ηn'i tara bɪ birm a lemim m Hakeldamaa, a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ: Ma tara.

²⁰ Sira m, n y'a ɔɔsira ba nɔɪnaaɔ laarɔ ci no ɔ:

K'a har n ɔɔta zer, kɔ ɔsɪ bɪ nyɪnta ɔ y.

Bɪ, a a ya an a hɪ, a ɔ:

Kɔ ɔɔaa vanta n a zibəə bɪ sa.

²¹ ɔɔɔ kɔ η wɔɔ da zaa ɔ lɛɛ haay ɔ dɔmɪm kɔ Zuuba Yeezuu mɪsɪrbaa ba ɔ wɔɔ bire ɔ bɪ,

²² an a sa Yeezuu batem k'a a si Zaan zi bɪ ma, an ta an dɔmɪm k'a der ɔ arzana ɔ bɪ ku bɪ, a a ga m, kɔ η ɔɔaa deem n a ba kan wɔɔ kɪ a mumbɔɔrɛ kasɛɪzaa.»

²³ N η hɪnka hɪya, Zozef kɔ n n'a birm Barsabas, n nɪ so ra, n n'a tɔ ka Zistus bɪ m kan Matiyas kɪ.

²⁴ N n yaa da nɔɪnaaɔ: «Zuuba, ɪbɪ k'i ɔɔaa haay heer dɔ, dɪga ɔɔaa hɪya naa bire ɔ ɪ ɔɔaa k'ɪbɪ bɔ ɔ bɪ hɪnka wɔɔ m,

²⁵ k'an nyɪnta lemim nyɪnta zibəəzaa, bɪnce kɔ Zidas a to an ta a bɪnce ɔ bɪ.»

²⁶ N n pɔɛɛga da, an jɪm Matiyas mim ɔ. Bɪ y'a da kristazibəəzanno bueredeenno wɔɔ barla.

2

Sent-ɛspri zerle

¹ Pantikotɪ dɔmɪm k'a ku bɪ, η nyɪnta ηn'a so kɔ ma haay bɪnce deem ɔ.

² Lɛem bɪ, η bɔɔɔr ma am hɪnher ɔta hɔ bɪ m, an a to brama, an bɪ har kɔ η nɪ ta ɔ bɪ han haay.

³ N n hɔ yɪ an bɔ kɔ ɔ kan sɛ nɛem kɪ, an a jinjir, an a cɪnta ɔɔaa biyəə mim ɔ.

⁴ *Sent-ɛspri nɪ η haay han, ηn'a sɪŋɪda sa, ηn'i lemim vantɔɔ hɪm amba Sent-ɛspri a ka η ɔ kɔ η n'a hɪ bɪ m.

⁵ Bala, zɪfɔɔɔ wosohɔɔnhɔbarezanno y'a to durnya kɔɔ haay ɔ, ηnɪ bɔɔ, ηn'i Zerizalem ɔ.

⁶ Bɔɔɔr bɪ k'a ba bɪ, zamaa b'a so kɔ ma, bɪ, η zɛ kɔdɔ, bala, ɔɔaa biyəə nyɪnta an nɪ η mam, ηn'i meer bare a do lemim m.

⁷ Hɔ k'a nɪ bam b'a ka ηnɪ zɛ kɔdɔ, ɔɔaa biyəə n a lɛ gu, ηn'a hɪɛ, η ɔ: «ɔɔɔ nɔɔn duro haay kɔ η nɪ meer bam naa, Galilee ɔɔɔ bɛɛ ra?

⁸ Bɪ, a ba a ɔ lɔ, wɔɔ ɔɔaa biyəə nɪ η mare a do lemim nɪ?

⁹ Partɪ zanno kan Mɛɛdɪ zanno kɪ, Elamɪtɪ kan Mezopotamii zanno kɪ, Zidee zanno kan Kapadɔs zanno kɪ, Pɔn zanno kan Azii zanno kɪ,

¹⁰ Frizii zannɔ kan Panfilii zannɔ kɪ, Eziptɪ zannɔ kan Libii Sirennɪ zannɔ kɪ, kan Rɔm zannɔ kɪ ɲ nɪ naa ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

¹¹ Wɔɔ kɪ wɔɔ m Zɪfɔrɔ, kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɪ ɲ nɪ zum zɪfɔrɔ wɔɔ lɛrɔ wɔɔ rɔ wɔɔ kɪ, Kretɪ zannɔ kan Araabɪrɔ kɪ, wɔɔ y'a mam, ɲn'a lɛ bɔm Woso zibæθ mɪɲɲa b'ɔ, wɔɔ do lemim m.»

¹² Mim naa do k'a ba bɪ cem ɲ han haay, ɲn'ɪ bɪsɪ kam kɪ ma, ɲn'a hum kɪ m, ɲ ɔ: «Naa lɛ taa k'a hɪ a ɔ lɔ?»

¹³ Gɔsɪnnɔ nyɪnta ɲn'ɪ yaa wɔrɛ ɲ ma, ɲ ɔ: «Bɛɛ yɪ ɲ ka.»

Pɪyɛɛr meerbaa

¹⁴ Pɪyɛɛr n wuti meerbaa m bueeredeenno kɪ ɲ nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ bire ɔ, an n'a hɪrɛ nɔɪnaaɔ: «Zidee zannɔ, kan awɔɔ haay k'a nɪ Zerizalem nɔ ɔ naa ɔ rɔ wɔɔ kɪ, k'a hɔ k'a nɪ bam bɪ jɪ ma mɪɲɲa, k'a tɔr gɔ mɔɔ meerbaa bɪ ma.

¹⁵ Ayy..., gɔɔɔ nɔɔn duro n bɛɛ mi amba awɔɔ n'a hɔɔn dam ma bɪ nɪ y. Dɔ k'a mɛ naa, wakati kaako wɔɔ n ta ma cɪna.

¹⁶ Bɪ naa do naa, hɔ kɪ wosolesinnɪsorazaa Zowel a hɪ bɪ n naa:

¹⁷ Ba hɔ kɪ Woso a hɪ bɪ n na:

Dɔmɪnnɔ jɛzannɔ nɔ ɔ,

mɔɔ yɪ m Sent-Espri zerm gɔaa haay mim ɔ,

awɔɔ gɔɔɔ yaarɔ kan lannɔ kɪ Woso lɛ sire ɲnɪ so ra,

awɔɔ gɔɔɔ poorɔ hɔhɪnkareɔ yɪm,

awɔɔ gɔɔɔ gusinno hɔɔ yɪrɛ nɪnnareɔ nɔ ɔ.

¹⁸ Sɪra m, dɔmɪnnɔ wɔɔ duro nɔ ɔ,

yaarɔ kan lannɔ kɪ ɲ nɪ mɔɔ zi bam nɔ wɔɔ,

mɔɔ yɪ m Sent-Espri bɪ zerle ɲ la, ɲn'ɪ Woso lɛ si ɲnɪ so ra.

¹⁹ Mɔɔ hɔɔ gɔɔɔ bam brama,

m makrarɔ ba tara burɔ ɔ naa ɔ, ma kan sɛ kɪ, sɪɲɲɔ kɪ nyɪntaɲ ɔ.

²⁰ Woso gure y'a lɔrm an a ba am monsigɔ hɔ bɪ m,

mom n a lɔr am ma hɔ bɪ m,

kɪ Zuuba dɔmɪm gɔta kan a cirbæθ kɪ bɪ n bɔkare, an lee ku.

²¹ Bɪ, gɔaa k'a nɪ Zuuba birm yaadare nɔ ɔ bɪ n nɪ bɔmbɔrɛ yɪm.»

²² «Israyel zannɔ, k'a tɔr ka mɔɔ meerbaarɔ nɔɔn duro ma: Amba awɔɔ dɔ bɪ nɪ, Nazareti Yeezuu bɪ, gɔaa bɪ do Woso a kaseti ka ɔ awɔɔ zi, an nɪ hoserlo bam, kan hɔ k'awɔɔ n a yɪ cɪna bɪ kɪ, kan makrarɔ kɪ awɔɔ bire ɔ.

²³ Gɔaa bɪ do, awɔɔ nɪyasɔ a da gɔɔɔ bɔnyaarɔ wɔ ɔ, ɲn'a wɔ godarkɔra ma, amba Woso lɛɛ ka an a cɪnta a zim a hɔdɔrɛ nɔ ɔ k'an ba bɪ m.

²⁴ Bɪ, Woso a mɪm bɔ ɔ, an a bɔmbɔ zɛ kaɔdabaa ma, bala, zɛ b'a dam ma an gɔɔta m a cirbæθ nɔ ɔ y.

²⁵ Sɪra m, Davɪd a hɪ a minto, a ɔ:

Mɔɔ ɪ Zuuba yɪrɛ m lɛɛ dɔmɪm haay, bala, a ɪ mɔɔ bɪsɪ ra,

kɪ mɔɔ bɪ m da ma, m m do y.

²⁶ Mɔɔ heer nyɔɔ sɔ, mɔɔ nɛɛm nɪ heernyɪnta laa lom,

mɔɔ mɛ nɪ menyɔɔ dam taaheerle nɔ ɔ an lɛ da.

²⁷ Bala, mɔɔ dɔ ɪbɪ bɪ mɔɔ nyi to m *gæθno bɪnce ɔ y.

ɪbɪ gɔaa paan... m mɔɔ m,

ɪ bɪ mɔɔ tore m vɔn y.

²⁸ ɪbɪ mɪsɪrbaa zaa hɪnka mɔɔ m,

ɪbɪ y'a kam mɔɔ m heernyɔɔ yɪ ɪ zi.»

²⁹ «M danyɪnɔ, zaa ta ɔ kɪ m a hɪ kan heerkoodɔbaa kɪ, m a bɔ kɪ zi: Wɔɔ yaaba Davɪd ga, n n a bir, a yaa gɔɔta an nɪ wɔɔ zi naa ɔ her.

³⁰ B'a nyɪnta wosolesinnɪsorazaa, an a dɔ, a ɔ: Woso a wer si m, a do gɔaa bɔrɛ, an nyɪnta a cirbæθduu ra.

³¹ A lɛɛ ka an Krista mumbɔɔrɛ bi yi, bi, a minto y'a ka an a hi, a u: N n a to gəno bince u y, b'a mesim n vonre do y.

³² Woso Yeezuu bi do mum bo u, woo haay, a kasetizanno m woo m.

³³ Woso a busu a bisi u a lebore no u. Sent-Espri k'a Zi a ler bom bi, a a yi, an a jir, amba awoo n'a yim, an n'a mam so bi m.

³⁴ Bala, David k'an der paan... arzana u bi, a a hi miha, a u:
Zuuba Woso a hi moo Zuuba m:

nyinta moo bisi u

³⁵ an ta an domum ku moo n n'ibu jinnoo woo bam

i gankarahoo bi ku.»

³⁶ «Ku Israyel do haay n a do miha: Yeezuu niha k'awoo wo go ma bi, bi Woso a ba Zuuba kan Krista ki.»

Lɛkare kristagoo

³⁷ Ku η heer a ze ku ma kan minno noon duro mare ki bi, η Piyer lar kan kristazibəezanno gosunoo woo ki, η u: «Ku a ba lo, u danyino?»

³⁸ Piyer n a nyi bo u, a u: «K'a a bo a mibunyaaro u, ku goaa biyoo m batem si Yeezuu to ma a mibunyaaro sugur yire minto. B'awoo Sent-Espri yim ganwore.

³⁹ Lerbore naa do, awoo ho m kan a nyino ki, kan gooo haay ku η ni laatu ro woo ki, gooo haay ku Zuuba woo Woso n ni zem bi η bir lo woo ki.»

⁴⁰ Piyer meer ba guta, an n'a kaseti kam, an ni η heer bam kookoo, an n'a hire, a u: «K'a a gu her gooo bunyaaro noon ma.»

⁴¹ Goo ku η y'a meerbaaro woo si ro woo η batem si. Hinni bi do u bi, gooo ku η y'a ze ku ra kan η ki ro woo, η le a zo tisi kaaku ma.

Lɛkare kristagoo misirbaa

⁴² N ye kristazibəezanno woo karinda bi ma, ηn'i tam lɛɛ domum haay, ηn'a zem ku ra, ηn'i Zuuba zekora hɔbire bim, ηn'i yaa dare.

⁴³ Kristazibəezanno woo ku η ni hoserlo bam guta kan makraro ki bi, η haay ze kedə.

⁴⁴ Goo haay ku η y'a ba sirakarezanno woo haay a ze ku ra, ηn'a ho haay zem ku ra.

⁴⁵ N y'a woho heere kan a arzakaroo ki, k'a bi η jir kan ku ki amba goaa biyoo le n taa bi m.

⁴⁶ Domum haay, η y'a zem ku ra Wosoce u b'u, ηn'a zem ku ra a harlo u, ηn'i Yeezuu zekora ho bire kan heernyoo ki, noonhubaa ki.

⁴⁷ N n'i Woso dan u, do bi haay n a le bore η u. Domum biyoo, Zuuba a ka gooo ni bombore yire, sokomagoo woo le n'a dam la.

3

Logo waare

¹ Yirbə deem m wakati kaaku ho ma bi, yaadare wakati m bi, Piyer kan Zaan ki ta Wosoce u.

² Goaa n ni b'u, an yi logo, n n tir a busu domum haay, n n aa nyinta Wosoce le ku n n'a birm «cele gɔrɛ-gɔrɛ» bi ma, k'an ho yinye gooo ku η ni gasum Wosoce u b'u ro woo han.

³ K'a Piyer yi kan Zaan ki, ηn'i tam k'a gasu Wosoce u b'u bi, a ho ye η han.

⁴ Piyer kan Zaan ki n digaa su... ηn'a hi m, η u: «Digaa woo ma!»

⁵ Goaa bi ni digare η ma, bala, do an nawore η ma ku η ni ho ka a u.

⁶ Piyeer n a hi m, a u: «Moo ba sarma m gee wanzur ni y. Bi, ho k'a ni moo u bi, moo y'a kare ibi u: Yeezuu Krista, Nazareti goaa bi to ma, wuti ta!»

⁷ A n a sa a bisi wo ma, an a ka an wuti. Læem bi, goaa bi ganno kan a gankoyero wo ki a bo ko zi.

⁸ A n wuti brama vugur, an ni tam. A n gaso kan η ki Wosoce u b'u, an ni tam, an ni hinherm, an n'a le bom Woso u.

⁹ Zamaa bi haay n a yi an ni tam, an n'a le bom Woso u.

¹⁰ N y'a do: A miηηa i nyinta Wosoce le gøere-gøere bi le ma an ni ho ynyem bi. Goo wo ze kedø, η da n bo u, ho k'a ba goaa bi m bi to ma.

Piyeer meerbaa

¹¹ Goaa bi n a ya, an n'a gum Piyeer ma kan Zaan ki y. Zamaa bi haay n a si ηni ta η zi lanηa ko n n'a birm «Salomoon lanηa» bi taa. Ho k'a ba b'a ka ηni ze kedø.

¹² Piyeer k'a naa yi bi, a a hi zamaa bi m, a u: «Israyel zanno, bo m, awoo ni zem kedø ho k'a ba naa ma? Gee bo minto m, awoo ni digam wo ma, i u, goaa naa k'a ni tam bi, wo paηηa gee wo miηηabaa y'a ka, an ni tare?»

¹³ Abraham, Izakki, kan Zakoo bi Woso k'a m wo ziro Woso bi y'a le bo a Zibæenyi Yeezuu b'u. Bi, awoo nyinta a nyo a ka Pilati u, an a ηoa k'a wo saa, awoo n a gu bi.

¹⁴ Awoo, Goaa miηηa k'an turga bi, awoo kaanm bi m, a ye ku n ni wo saa gerzer bi ma.

¹⁵ Misorbaa cir b'awoo ze, Woso a mum bo u gæno bire u, a kasetizanno m wo m.

¹⁶ Sirakare minto y'a ka Yeezuu to ma, wo n to naa do hi, u yaabazaa k'awoo n ni digam ma a do so naa waa. Bi, sirakare k'a a to Yeezuu zi bi y'a ka goaa naa n a waa awoo haay bire u.»

¹⁷ «Sira m, m danyino, moo do moo u badø y'a ka awoo n a ba ncinaao haay, awoo kan a cinno wo ki.

¹⁸ Woso miηηa læe ka an a hi a lesinnisorazanno le m, a u: A Krista bi fir yire, b'a ko yi maam so.

¹⁹ K'a a bo a mimbonyaro u, k'a a bo a bor Woso zi, k'a a mimbonyaro sugur yi.

²⁰ Zuuba Woso menyoo domunno kam, an Yeezuu bomborezaa niηηø k'a banka wo minto bi nyoo.

²¹ K'a ni arzana u bi, nyinta an nawom b'u, an do ho haay bankare domum ma, domum niηηø ku Woso a hi a lesinnisorazanno miηηoo le m biisi bi m.

²² Moyiisi læe ka an a hi, a u: «Zuuba Woso y'a lesinnisorazaa boη u awoo danyino bire u awoo minto, amba moo m. K'a tor ka ho haay k'a n'a hum bi ma.

²³ Goaa k'a n a tor ka wolesinnisorazaa bi do lemim ma, ku n n a bo do barla, n n'a ze ger.»

²⁴ Wolesinnisorazanno wo haay, an a sa Sanwel ma kan a jezanno ki domunno ku wo n ta u ro wo noon mim hi.

²⁵ Awoo m wolesinnisorazanno wo kan goaastibabaa ku Woso a cinta kan awoo ziro ki bi hoyrezanno, domum k'a hi u Abraham m, a u: «Ibi yaηηoo minto, do haay k'a ni tara bure u barka yim.»

²⁶ Woso k'a Zibæenyi bi bo u bi læe ka an a nyoo awoo zi an a barka zer awoo mim u, an n'a kam awoo goaa haay n'a mimbonyaro tore.»

4

Piyeer kan Zaan ki dɔdɔkənnɔ taa

¹ Piyeer kan Zaan ki kɔ η gɔɔta ηn'i meer bam kan zamaa bi ki bi, wosocemannibənnɔ kan Wosoce dɔmazannɔ cir bi ki, kan Sadiseenro ki bor η zi.

² N heer busu kan η ki, kɔ η ni karɪnda dɪndam gɔɔ wɔɔ m, ηn'i Yeezuu mim hum gɔɔ m kan gəəno mɪmbɔɔre ki bi minto.

³ N ni η gur, ηni η du lɔnnɔce ɔ, bala, gum da, ηn'a to dɔ n mɛ.

⁴ Gɔɔ kɔ η n'a tɔr kare η ma rɔ wɔɔ, gɔta a ba sɪrakarezannɔ. N lɛ wuti an a zɔ tisi soor ma.

⁵ Dɔ k'a mɛ bi, cinno kɔ η ni Zerizalem ɔ kan tara bi gɔɔɔgusinno ki wosocikarɪnsaambɔɔ wɔɔ ki a zɛ kɔ ra.

⁶ Wosocemannibər jɪtaare Hanni nyɪnta ɔ kan *Kayiifo ki, Zaan kan Alesandɪr ki, kan wosocemannibənnɔ jɪtannɔ dogɔɔ wɔɔ ki haay.

⁷ N n a ka, ηni Piyeer gaa kan Zaan ki, ηni bor η ni a taa, ηn'i η larlɛ, η ɔ: «Bɔ paŋŋa m, gɛɛ nka to awɔɔ yu ma an ni naa bare?»

⁸ *Sent-Espri k'a Piyeer han bi, a a hi η ni, a ɔ:

⁹ «Kɔ lɛezannɔ kan gɔɔɔgusinno ki, her naa ɔ bi, wɔɔ lar awɔɔ nawom hɔ mɪŋŋa kɔ wɔɔ ba lɔgɔ naa do m bi minto. Kɔ a hi, k'a ba wɔɔ ɔ lɔ gɔaa naa do n a waa gɛ?»

¹⁰ K'a dɔ mɪŋŋa a ɔ, awɔɔ haay kan Israyel do haay ki, Nazaretɪ Yeezuu Krista to minto m. Awɔɔ y'a wɔ gɔdarkɔra ma, Woso n a mim bɔ ɔ gəəno bire ɔ, a minto y'a ka gɔaa naa do n a waa, an n'awɔɔ lɛɛ naa ɔ.

¹¹ Amba Wosoci a hi bi m, «jaa k'awɔɔ cɛdonno, wɔɔ a bɔ ɔ a zo bi, a y'a ba cɛjɪr jaa.»

¹² Bɔmbɔrezaa vanta ba ɔ bɪnce vanta ɔ k'a bɛɛ y. To vanta ba ɔ durnya nɔ ɔ n n a ka gɔɔɔ ɔ k'ɔ ɔ da ma ɔ bɔmbɔre yɪ k'a bɛɛ y.»

¹³ Kɔ η Piyeer kan Zaan ki heerkoodəbaa bi yɪ bi, ηn'a dɔ η ɔ, η n karɪnda ba y, targarɔ m bi, η zɛ kəðə. N y'a dɔ kɛere, η ɔ Yeezuu zukuuzannɔ m,

¹⁴ ηn'i dɪgam gɔaa k'a waa bi ma a jɪr ɔ, η n hɔ k'a n'a hum bi dɔ y.

¹⁵ N n lɛ ka, kɔ η ni bɔ η ni dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ, ηni gɔɔta k'a dɪga η mim ma.

¹⁶ N n'a hum kɔ m, η ɔ: «K'ɔ a ba gɔɔɔ nɔɔn duro n lɔ? Kɔ sɪra ni, gɔɔɔ haay kɔ η ni Zerizalem nɔ ɔ rɔ wɔɔ a dɔ, η ɔ, η hoser ba, bi wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ bɪsɪ ka ma y.

¹⁷ U η meerbaarɔ wɔɔ da jɪm ɔ, k'a bi lee ku lɛɛ haay ɔ y. U bɔ η lɛɛ, kɔ η b'a ya, ηni meer ba kan gɔɔɔ wɔɔ ki to naa do minto y.»

¹⁸ N n a ka, ηni η bir, ηni lɛ ka η ɔ, kɔ η b'a ya, ηni Yeezuu to hi, gɛɛ, ηn'a mim dɪnda y.

¹⁹ Piyeer kan Zaan ki n a nyɪ bɔ η nɔ, η ɔ: «Bɔ m mɪŋŋa Woso mim ɔ? U ɔ tɔr ka awɔɔ ma gɛɛ, ɔ ɔ tɔr ka Woso ma? K'a a hɔɔn da ma, a dɪga a.

²⁰ Kɔ wɔɔ ni, wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ hɔ kɔ wɔɔ yɪ, ɔ a ma bi hire to y.»

²¹ Kɔ η ni nyɪ bam zamaa bi m bi, η b'a dam ma, ηni hɔsɪ ba η ni y. N n a ya, ηni nyaa ba kan η ki, ηni η to. Bala, gɔaa haay y'a lɛ bɔm Woso ɔ hɔ k'a ba bi minto.

²² Bi, gɔaa k'a waare yɪ hoser naa do bare nɔ ɔ bi, a dɔɔraa lɛ da busi m.

Sɪrakarezannɔ wɔɔ ɪ yaa dam

Woso m

²³ Kɔ η wɔ saa η ma bi, Piyeer kan Zaan ki ta a muno wɔɔ zi, ηn'aa hɔ kɔ wosocemannibønno jɪtanno kan tara gɔɔgusinno wɔɔ ki a hi bi dɪnda η ni.

²⁴ N n a tɔr ka η ma. N haay n a zɛ kɔ ra deem, ηn'a hi Woso m, η ɔ: «Karɪnsaamba, ɪbi <brama da kan tara ki, hi ki, kan hɔ haay k'an a nɔ ɔ bi ki.>

²⁵ ɪbi Sent-Espri paŋŋa da ɪ zibæenyi David wɔɔ yaaba bi lɛ ɔ, minno nɔɔn duro minto:

Bɔ minto kɔrɔ ni hœn sire ncɪnaaɔ,

zamaa n'a hœn dam,

hœndare vam-vam ni?

²⁶ Durnya cinno n a zɔ kɔ ma,

kɔrɔ cinno n a so kɔ ma k'a yar ba kan Zuuba Woso ki,

a Krista ki.

²⁷ Stra m, Hirɔɔdi kan Pɔns Pɪlati ki a zɛ kɔ ra tara naa do nɔ ɔ, kan do vantɔɔ ki Israyel zanno ki, k'a yar ba kan Yeezuu ɪbi zibæezaa miŋŋa k'ɪbi bɔ ɔ bi ki.

²⁸ Naa ba η y'a ɔ, k'ɪbi paŋŋa, ɪ hœnhɔ k'ɪbi lɛɛ ka ɪ cɪnta bi n kɔ yi.

²⁹ Naa ma kɛɛɛ bi, Zuuba, ɪ tɔr ka η nyaabare meerbaa bi ma, k'i ka k'i zibæenyiɔ wɔɔ n'i lemim bi hi kan heerkoodɔbaa ki.

³⁰ ɪ wɔ hɔr, ɪ ka kɔ yaabazanno m waare yi, kɔ makrarɔ m ba, kan hoserlo ki ɪbi Zibæenyi miŋŋa Yeezuu tɔ ma.»

³¹ Kɔ η yaa bi da ηn'a nya bi, bɪnce niŋŋɔ kɔ η ni ta ɔ bi hinkɔ. Sent-Espri gasɔ η ɔ an η han haay. N ni Woso lemim bi pa dam kan heerkoodɔbaa ki.

Sɪrakarezanno arzaka jirle

³² Zamaa bi kɔ η y'a ba sɪrakarezanno wɔɔ, η heer a ba deem, nyi deem, gɔaa ba ɔ an ni hɔ m, a ɔ, awɔɔ y'a so ɔ y. Hɔ haay bi zɛ η nawɔm kɔ ra deem.

³³ Kristazibæezanno wɔɔ ɪ Zuuba Yeezuu mɪmbɔɔrɛ kaseti kare kan paŋŋa gɔta ki. N haay ni zi bam Woso barka gɔta kɔ η y'a yi bi m.

³⁴ Gɔaa ba ɔ η bire ɔ an cicirzaa y. Gɔɔɔ kɔ η ni tararɔ m nɔ wɔɔ, gɛɛ, η ni harlɔ m nɔ wɔɔ, η hɛɛ η nawɔrɛ, ηn'i zɛrɛ a busoo kɔ η y'a yi bi m,

³⁵ ηni b'a ka kristazibæezanno wɔɔ ɔ. Gɔaa biyœ k'a lɛ taa daahan ma bi, a y'a yɪrɛ amba a lɛ taa bi m.

³⁶ Amba Zozɛf kɔ kristazibæezanno wɔɔ a tɔ ka Barnabas bi, a lɛ taa k'a hi a ɔ «muno heeryurezaa» bi n ni hɔsɪra m. Levii do gɔaa m, an a tɔ Siipɪr ɔ.

³⁷ A n a hɔsɪra bi hɛɛ, an a busoo bi sa, an b'a ka kristazibæezanno wɔɔ ɔ.

5

Ananiyas kan Safɪra ki ŋɔaar

¹ Gɔaa deem n ta ɔ, a tɔ m Ananiyas, an kɔ ma kan a lɔ Safɪra ki ηn'a tara hɛɛ.

² A n kɔ ma kan a lɔ bi ki, an busoo bi bɔ ɔ an a cɪnta, an a miɪtɪ bi sa an aa a ka kristazibæezanno wɔɔ ɔ.

³ Piyeer n a hi, a ɔ: «Ananiyas, bɔ m Sɔtaana n'ɪbi heer han? ɪbi ŋɔaar ba Sent-Espri m, ɪ tara k'ɪbi hɛɛ bi busoo bi bɔ ɔ.

⁴ ɪbi n ɪ da ma ɪ tara bi hɛɛrɛ to, ɪ ba ɪ hɔ ra? Gɛɛ, k'i hɛɛ, ɪ busoo bi sa ɪ hɔ k'i lɛ n taa bi bam na? A ba ɪbi ɔ lɔ, ɪ naa da ɪ heer ɔ? Nɔaar bɛɛ ɪbi ba gɔɔɔ ni y, a ba ɪbi ɔ Woso m.»

⁵ Ananyas k'a naa ma bi, an a do, an ga. Nyibæe guta gasu guoo ku η minno noon duro ma ro woo u.

⁶ Guoo pooro n bur, ηni b'a ger bi sa, ηni peera burgu ma, ηn'aa a bir.

⁷ A maasire ba, an a zo wakati kaaku ma, a lu bi n bi gasu, an a do ku bo i ba y.

⁸ Piyeer n a lar, a u: «Tara bi k'awoo hee bi, a le paan... m naa ra?» A n a nyi bo u, a u: «In..., a le n bi bala.»

⁹ Piyeer n a ya, an a lar, a u: «A ba awoo lo a a le ba deem k'a Zuuba Sent-Espri bi makra ba? I tor ka guoo ku η yaa ubu zim bi bir lo woo gam heer ma halle ma, η y'ubu busum so.»

¹⁰ Leem bi, Safura a do Piyeer jur u, an ga. Ku guoo pooro woo bur bi, η bi digga a a ga, ηn'a busu k'a yaa bir a zim bi jur u.

¹¹ Daboo guta sirakarezanno woo nyasu haay, kan gaa haay k'a minno noon duro ma bi ki.

Kristazibæezanno woo hoserlo bare

¹² Kristazibæezanno woo i makraro kan hoserlo ki bam guta zamaa bi bire u. N haay a ze ku ra deem Salomoon lanja taa b'u.

¹³ Bi, gaa k'a n sira ka Woso u paan... bi bir yem an n'a zem ku ra kan η ki y. Kan bi ki, zamaa bi n n'a le bore η u.

¹⁴ Guoo cir guta, yaaro kan lanno ki i sira kam Zuuba u, ηn'a zarle η la.

¹⁵ N n bur yaabazanno m zaaro bire u, ηni η wota gargaro u gee goranjaru u, ku Piyeer bor an ni cenim b'u gee a hinni y'a kam ninjoo ra ge.

¹⁶ Guoo guta n a to yaabazanno m Zerizalem gorgaru u kan guoo ku zinero ni kan η ki ro woo ki, ηni bur η ni, ηn'a waa haay.

Kristazibæezanno woo gurle

¹⁷ Domum bi do u bi, wosocemanniber jitaare kan a jezanno ki, Sadiseenro woo, wuti kan jumbaa heerbusu ki.

¹⁸ N n a ka, ηni kristazibæezanno woo gur guoo mum m, ηni η du lonnoce u.

¹⁹ Gunuu u bi, Zuuba maleeka bur, an bi lonnoce bi le ro woo gungu, an η bo, an a hi η ni, a u:

²⁰ «K'a ta a yaa jum Wosoce u b'u, a murrbaa daa naa do minno noon duro haay hi zamaa bi m.»

²¹ Ku η naa ma bi, do k'a me bi, η ta Wosoce u b'u k'a yaa dunda guoo woo m. Wosocemanniber jitaare bi n lee ku kan a jezanno woo ki. A n a ka ηni dodekenno woo bir haay, Israyel guoogusinno woo haay, an nyoo da ku n aa kristazibæezanno woo bo lonnoce u, n ni bur η ni.

²² Guoo woo ku η ta bi, ku η yaa lee ku b'u bi, η n η yi lonnoce u b'u y. N n a wusige ηn'aa a hi, η u:

²³ «Woo yaa lonnoce bi yi ηn'a ta mija, a domazanno woo n ni junum cero woo le ma. Ku woo gu bi, woo n gosi yi a no u y.»

²⁴ Wosoce domazanno cir bi k'a naa ma kan wosocemannibenno jutanno woo ki bi, η ze kedæ kristazibæezanno woo minto, ηn'a mija larm naa k'a ba ncinaasu bi, a ji nyintam lo?

²⁵ Gaa n bur an b'a hi η ni, a u: «Guoo k'awoo n gur a η du ro woo i Wosoce u ηn'i ho dundam guoo m.»

²⁶ Wosoce domazaa bi n ta kan a zibæezanno ki kristazibæezanno woo zi, an aa η gaa an bur η ni. N n panja ba η ma y, bala, η y'i nyi bam zamaa bi m, η y'a a gunguoen jaaro m.

27 N n η gaa, ηnι bι η hunka dɔdɔkənnɔ wɔɔ m. Wosocemanni bər jitaare bι n η lar, a ɔ:

28 «Wɔɔ hι awɔɔ m miηηa, ɔ ɔ: A b'a ya, a tɔ naa do hι a karɪnda nɔ ɔ y, awɔɔ karɪnda bι n bɔkare an Zerizalem han, a lɛ n taa k'a gɔaa naa do ma bι ka wɔɔ mim la.»

29 Piyɛɛr kan kristazibəezanno wɔɔ kι a nyι bɔ ɔ, η ɔ: «A a ga m, k'ι Woso lɛ si, k'ι gɔɔɔ to.

30 Wɔɔ zɪrɔ Woso, Yeezuu k'awɔɔ zɛηηə gɔ ma a zɛ gər bι, mim bɔ ɔ.

31 Bι, Woso a busu a bɪst ɔ arzana ɔ, an cirbəə ka ɔ, an a ba bɔmbɔɛzɛaa, k'an a ka kɔ Israyel gɔɔɔ n a bɔ a taam, ηnι η sugur yι.

32 Minno nɔɔn duro kasetizanno m wɔɔ m, wɔɔ kan *Sent-Espri kɔ Woso a ka gɔɔɔ kɔ n n'a lɛ sim nɔ wɔɔ ɔ kι.»

33 Minno nɔɔn duro η heer busu, ηn'a hɔɔn dare η zɪnzɛɛ ma.

34 Gɔaa deem n wuti dɔdɔkənnɔ wɔɔ bire ɔ. Farizen m, a tɔ m Gamaliyel, wosocikarɪnsaamba m, gɔɔɔ wɔɔ n'a dan ɔ. A n lɛ ka kɔ η nι bɔ kristazibəezanno wɔɔ m cɪna,

35 an a hι, a ɔ: «Israyel zanno, k'a dundo a zi miηηa kan hɔ k'awɔɔ k'a ba gɔɔɔ nɔɔn duro m bι kι.

36 Dɔɔraarɔ kɔ η cem dɪtaɔ rɔ nɔɔn nɔ ɔ, Teda a hunka wɔɔ m, a ɔ: Gɔaa gɔta n'awɔɔ m. A n gɔɔɔ gaa, an η so kɔ ma, η lɛ n a zɔ zɔrsi ma. N y'a miηηa zɛ, a karɪndanyɪnɔ wɔɔ haay hɪsɪga da. Gɔsɪ n gɔɔta y.

37 Bι jɛ ɔ, lɛsare dɔmɪm ɔ, Galilee gɔaa Zidas a hunka wɔɔ m. Gɔɔɔ gɔta nι zure a jɛ ɔ. Bι miηηa ga sɔ, gɔɔɔ kɔ η nι zure a jɛ ɔ rɔ wɔɔ n hɪsɪga da.

38 Bι y'a ka, mɔɔ n'a hire awɔɔ m kɛɛɛ, k'a gɔɔɔ nɔɔn duro to kɔ η nι cem, a bι hɔst ba η nι y. Meerbaa naa do kan zibəə naa do kι, kɔ gɔɔɔ hɔɔ nι, η nyaanlɛ a zim.

39 Bι kɔ Woso hɔɔ nι, awɔɔ b'a dam ma a ka, η n nyaam nι y. K'a dundo a zi, a b'a ka, a bι yar ba kan Woso kι y.»

N yɛ Gamaliyel meerbaa bι ma.

40 N nι kristazibəezanno wɔɔ bir, ηn'a ka, ηnι η zɛ madɪrɔ m, ηn'a hι η nι, η ɔ, η b'a ya, ηnι Yeezuu tɔ hι y, ηnι wɔ saa η ma.

41 Kristazibəezanno wɔɔ n bɔ dɔdɔkare bɪncɛ ɔ b'ɔ kan heernyɔɔ kι, kɔ Woso yɛ ηn'a ga firyɪɛ m Yeezuu tɔ ma bι minto.

42 Dɔmɪm biyəə, amba Wosocɛ ɔ gɛɛ har ɔ, η bir Yeezuu Krista lemim nyɪnta bι dɪndare kan a padare kι tore y.

6

Kristazibəezanno daahanzanno bɔɔɛ

1 Dɔmɪnnɔ wɔɔ duro ɔ bι, karɪndanyɪnɔ wɔɔ lɛ y'a dam la, zɪfɔrɔ kɔ η nι grɛkkɪ lemim hɪm nɔ wɔɔ n wuti kukur bare m kan kɔ bι zɪfɔrɔ wɔɔ kι. Bala, η dɔmɪm haay hɔ jirle bι, η bir a kare η zonno wɔɔ ɔ y.

2 Bueerehɪyɔɔ wɔɔ n zamaa sɪrakare zanno wɔɔ so kɔ ma ηn'a hι η nι, η ɔ: «A n a ga m k'ɔ wɔ saa Woso lemim nyɪnta pa dare ma, k'ɔ hɔbɪɛ jir y.

3 M danyɪnɔ, k'a ka gɔɔɔ yaarɔ miηηɔɔ ma a bire ɔ saanhɪna, Sent-Espri n η heer han kan mindɔɛ kι, k'ɔ zibəə naa do ka η ɔ.

4 Kɔ wɔɔ nι, wɔɔ ba n bir ɔ tɔη ɔ kan yaadare kι, ɔ bir Woso lemim nyɪnta bι pa dam.»

5 Zamaa bι haay yɛ meerbaa naa do ma: η n Etɪyennɪ bɔ ɔ, gɔaa m, sɪrakare n a heer han kan Sent-Espri kι, kan Filipi kι, Prokɔɔr kι, Nikanɔɔr kι, Timɔn kan Parmenas kι, kan Antɪyɔs gɔaa Nikola k'a nι zum zɪfɔrɔ wɔɔ lɛrɔ wɔɔ ɔ bι kι.

⁶ N̄ n̄ η h̄nka kristazibəəzanno w̄o m, ηn̄i yaa da, ηn'a w̄o ka η mim la.

⁷ Woso lemim b̄i padare n'a dam la, kar̄ndanȳn̄o w̄o le n'a dam la ḡota Zerizalem ō. Wosocemann̄ib̄enno ḡota nȳnta ηn'̄i zum s̄rakare zaa b'̄o.

Etiyenni nyasore

⁸ Barka kan paŋŋa k̄i k̄o η Etiyenni han b̄i, a nȳnta an n̄i hoserlo kan makrar̄o ḡot̄o k̄i bam zamaa b̄i bire ō.

⁹ Ḡoo ḡos̄n̄o n wuti meerbaa m kan Etiyenni k̄i: Nȳnta η y'a ō l̄on̄o, ηn̄i w̄o saa η ma, η sok̄omace b̄i n a h̄o. Sirenn̄i k̄o z̄uf̄oro nȳnta η barla kan Alesandrii zanno k̄i, Silisii zanno k̄i, Azii zanno k̄i. N̄ n a s̄iηŋ̄ida sa ηn'̄i b̄isi kam kan Etiyenni k̄i,

¹⁰ Sent-Espri k'a a ka Etiyenni n̄i meer bam kan mind̄ore k̄i b̄i, η b̄ir a dam ma ηn'a meerbaa b̄i nȳi b̄oη ō y.

¹¹ N̄ n zamb̄o ba, ηn'a ka ḡoo ma k̄o η n'a h̄i, η ō: «W̄o ma, an n̄i Woso sons̄o w̄om kan Moyiisi k̄i.»

¹² Nȳnta a ō nc̄inaas̄, ηn̄i zamaa b̄i, ḡoo ḡusinno w̄o, kan woso-cikar̄nsaamb̄o w̄o k̄i nȳonnȳota ηn̄i b̄i daata ze Etiyenni la, ηn'a nyas̄o ηn̄i ta m d̄od̄ok̄enno taa.

¹³ B̄i η yaa kaseti ηsaarzanno b̄o ō, η ō: «Ḡoaa naa do b̄ir w̄o Wosoc̄e b̄i kan lero w̄o k̄i sons̄o w̄ore tore y.

¹⁴ W̄o ō ya, ō a ma an n'a hire a ō, Nazareti Yeezuu naa do n n̄i zem b̄i b̄ince naa do wurḡo, an Moyiisi lero k'a η ka w̄o ō r̄o w̄o l̄or.»

¹⁵ Ḡoaa haay k'a n̄i nȳntam d̄od̄okare b̄ince ō b'̄o b̄i, d̄iga η naw̄om ma, ηn'a meer ȳi an b̄o k̄o ō kan maleeka h̄o k̄i.

7

Etiyenni meerbaa

¹ Wosocemann̄ib̄er j̄itaare b̄i n a lar, a ō: «S̄ira m naa ge?»

² Etiyenni n a nȳi b̄o ō, a ō: «K'a a t̄or ka, m danȳn̄o kan η z̄ir̄o k̄i. Woso k'a a so cirb̄e ō b'a h̄nka w̄o yaaba Abraham m, d̄om̄im k'a nȳnta ō Mezopotamii ō, an b̄okare an ta Haaran ō b'̄o.

³ A n a h̄i m, a ō: «I ḡo i k̄o b̄i ma, kan i harzanno k̄i, i ta tara k̄o m̄o n n'a h̄nkare i b̄i m b'̄o.»

⁴ Abraham n a ḡo Kalde zanno k̄o b̄i ma, k'a yaa nȳnta Haaran ō. B'̄o b̄i, a z̄i gare kur b̄i, Woso n a b̄o k̄o b̄i do n̄o ō, an b̄i nȳnta k̄o k'aw̄o n ta ō heer naa ō.

⁵ A n tara ka ō k'an a so ō k̄o b̄i do ō y, b'a gam c̄inta j̄i ba ō y. B'a a ler b̄o m k'a ka ō k'an a so ō kan a yanŋar̄o k̄i, baa k'a n nȳi ȳi b̄i k̄i.

⁶ Woso n a h̄i, a ō: «A doḡoo nȳntam do vanta tara ra, b̄i η gas̄om l̄ombaa ō, η fir kare η ma d̄oora z̄orsi.»

⁷ Woso n a h̄i, a ō: «Do niηŋ̄e k'a η ba l̄onn̄oro w̄o, m̄o ȳi m d̄odo kam. B̄i kur keere b̄i, η b̄om, ηn̄i yaa da m̄o m b̄ince naa do ō.»

⁸ A n ḡoas̄ibabaa da kan k̄i banŋoḡasore n̄o ō. B̄i minto y'a ka, Abraham k'a Izakk̄i ȳi b̄i, an a gas̄o banŋ̄o ō a ȳire d̄om̄im sinnȳe h̄o ma, Izakk̄i n a ba maam s̄o kan Zak̄oob k̄i. Zak̄oob n a ba a nȳn̄o buereh̄uȳo k̄o η y'a ba w̄o z̄ir̄o w̄o m maam s̄o.»

⁹ «W̄o z̄ir̄o w̄o n b̄okare ηn̄i s̄o Zozef m, ηn'a h̄e. N n a gaa n n̄i ta m Ezipti ō. B̄i, Woso nȳnta kan k̄i.

¹⁰ A n a b̄o a fir do haay n̄o ō, an h̄oon ka ō kan barka k̄i Ezipti cir Faraw̄on taa. B̄i m Zozef ba Ezipti l̄ezaa, an a so Ezipti ō kan a har k̄i haay.

11 Nɔ gɔta n b'a da Ezipti kɔ ɔ haay ɔ, kan Kanaan kɔ ki ɔ. Firiyɛ bi paɲɲa nyɪnta ɔ, wɔɔ zɪrɔ wɔɔ n hɔbɪrɛ yi ɲn'a bɪrɛ y.

12 Kɔ ɲ y'a ma, ɲ ɔ hɔbɪrɛ i Ezipti tara ra bi, Zakɔɔb a nyɪnɔ, wɔɔ zɪrɔ wɔɔ nyɔɔ ɲ lɛɛkare hɔ ma.

13 A hɪya hɔ ma bi, Zozef a hɪnka a danyɪnɔ wɔɔ m. Bi Farawɔn a danyɪnɔ wɔɔ dɔ ma ɔ.

14 Bi m, Zozef n nyɔɔ da, ɲn'aa a zi Zakɔɔb gaa kan a dogɔɔɔ ki. ɲ y'a zɛ kɔ ra haay gɔaa busaanhɪna a yaa soor.

15 Zakɔɔb n ta Ezipti ɔ, an aa ga b'ɔ kan wɔɔ zɪrɔ wɔɔ ki.

16 ɲ n ɲ gɔr, ɲnɪ ta ɲ nɪ Sikem ɔ ɲn'aa ɲ bir yaa kɔ Abraham a si busoo m Emɔɔr nyɪnɔ zi, Sikem tara ra b'ɔ.»

17 «Woso lerbɔrɛ k'a ba kan Abraham ki kan kɔ yi bi dɔmɪm k'a n'a zɔm bi, zamaa bi lɛ a da ra, ɲn'a ba gɔta Ezipti tara ra,

18 an ta an Ezipti cir vanta k'a bi cirbɛɛ bi, b'a n Zozef dɔ bi ku.

19 Cir bi do nyɪnta bonyaa, an zambɔ ba wɔɔ do bi ma. A paɲɲa ba wɔɔ zɪrɔ wɔɔ ma, an a ka ɲn'a a nyɪnɔ poorero gɔr, ɲn'aa ɲ lo kɔ ɲ nɪ gɪnga.

20 Dɔmɪm bi do Moyiisi yi ɔ. A gɔrɛ nyɪnta ɔ Woso mɪm ɔ. A tɔr n y'a ɔ mom kaakɔ a zi har ɔ.

21 Bi kɔ ɲ y'a zo bi, Farawɔn nyɪmbɔɛɛrɛ bi y'a busu an a tɔr, an a ba a nyɪ.

22 Moyiisi n Ezipti zannɔ wɔɔ hɔɔn dɪnda haay, a meerbaarɔ kan a zibɛero ki paɲɲa nyɪnta ɔ.»

23 «K'a dɔɔraa busi ku bi, a a hɔɔn da a ɔ, k'a dɪga a danyɪnɔ Israyel zannɔ wɔɔ ma.

24 K'a deem yi Ezipti gɔaa nɪ fir kam ma bi, k'a ɔ k'a a da a danyɪ k'a nɪ fir yɪm bi han a bɔmbɔ bi, an Ezipti gɔaa bi zɛ, an ga.

25 A hɔɔn a da a ɔ a danyɪnɔ wɔɔ y'a dɔrɛ ɲ ɔ, Woso y'a bɔ ɔ k'a bi ɲ bɔmbɔ, bi ɲ n a ji ma y.

26 A dɔ k'a mɛ bi, a a danyɪnɔ hɪyɔɔ yi ɲnɪ kɔ zɛm, an a zo k'a ɲ bɔmbɔ kɔ ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: <M hannɪnɔ, danyɪnɔ n'awɔɔ m kan kɔ ki, bɔ minto, awɔɔ nɪ kɔ zɛrɛ?>

27 Bɔzaa nɪ fir kare a mim bi ma bi n a wɔ nya Moyiisi ci ɔ, an kaanm m, an a hɪ m, a ɔ: <Nka y'ɪbɪ ba wɔɔ cir, k'ɪ nyɪnta wɔɔ dɔdɔkarezaa?>

28 ɪbɪ lɛ n taa k'ɪ mɔɔ zɛ amba ɪbɪ Ezipti zannɔ gɔaa bi zɛ jim bi m na?>

29 Moyiisi k'a naa ma bi, an a si, an aa a nyaakom da kɔ vanta ɔ, Madɪyan tara ra. B'a nyɪnɔ yi ɔ hɪya.»

30 «Dɔɔraa busi kur bi, maleɛka a hɪnka m Sinayii ci poohɔɔn ɔ tutugu ɔ, sɛ nɔ ɔ.

31 Moyiisi k'a naa yi bi, a zɛ kɛdɛ, an a zo k'a dɪga a. A Zuuba Woso leer ma, an n'a hɪrɛ, a ɔ:

32 <ɪbɪ zɪrɔ Abraham kan Izakkɪ ki Zakɔɔb ki Woso m mɔɔ m.> Moyiisi da n bɔ ɔ, a mɛ nɪ nyɪnɲɛm, a n ye k'a a ya, a a mɪm busu a dɪga y.

33 Zuuba n a hɪ m, a ɔ: <ɪ kɔsɔrɔ bɔ i gam ɔ, bala, bɪncɛ k'ɪbɪ n nɪ jinɪɲ ɔ naa, bɪncɛ mɪɲɲa m, bala mɔɔ i naa ɔ.

34 Mɔɔ m gɔɔɔ wɔɔ cicir yi Ezipti tara ra, mɔɔ ɲ zeedare ma, mɔɔ n zer kɔ m ɲ bɔmbɔ. Naa ma kɛrɛ bi, mɔɔ lɛ n taa kɔ m i nyɔɔ Ezipti kɔ ɔ.> »

35 «Moyiisi bi do ɲ kaanm m ɲn'a hɪrɛ, ɲ ɔ: <Nka y'ɪbɪ ba cir, dɔdɔkarezaa sɔ?> Bi, Woso a nyɔɔ k'an bir cir, bɔmbɔrezaa sɔ kan maleɛka k'a hɪnka m tutugu nɔ ɔ bi daahan ki.

36 Bi yi ɲ gaa, an bɔ ɲ nɪ kan hoserlo bare ki, makrarɔ ki Ezipti tara ra, higɔta piinɛ bɪncɛ ɔ, poohɔɔn ɔ, dɔɔraa busi.

37 Moyiisi miŋŋa y'a hi Israyel zanno m, a u: <Woso y'a lesinnisorazaa boŋ u awoo danyino bire u, amba moo m, an a ka awoo u.>

38 A miŋŋa i nyinta kan Israyel zanno woo ki poohoon u, maleeka n meer ba kan ki Sinayii ci mim u. A n mɩsɩrbaa lemim si an a ka woo u.

39 Woo zuro woo n ye k'a le si y. Nj kaanm m, ŋn'a ŋsa k'a a bo a ta Ezipti tara ra.»

40 «Ŋ n a hi Aarɔn m, ŋ u: <wosoro ba i ŋ ka woo u, kɩ ŋ ni bir u lɛɛ. Bala, Moyiisi naa do k'a woo gaa an bo woo m Ezipti u naa, woo n a do ko bo i ba ni y.>

41 Nj n ho ba an bo ko u kan dinnyeem ki, domunno woo duro u, ŋni manni ba ma, ŋni ho ko ŋ y'a ba bi cibsaa ba kan heernyoo ki.

42 Woso n kaanm ŋ ni, an ŋ to ŋn'i brama monyaaro dan u, amba ŋ y'a gorsira ba wosolesinnisorazanno ci u bi m:

Israyel zanno, moo awoo ganwoɛ geɛ manniho ka m u
dooɗaa busi no u, poohoon u ra?

43 Awoo wosobaawom Molok ce ku n y'a ba huu m bi busu

kan awoo woso Refan monyaa ki,
hoobarero, awoo ŋ ba, k'a bir ŋ dan u.

Naa to ma bi, moo tare awoo m
lombaa u laato *Babilonni ma.»

44 «Woo zuro ku ŋ nyinta poohoon u ro woo, ŋ nyinta Woso taore kaseti ce m. Ba a u, amba Woso meer ba kan Moyiisi ki an a hi m bi m. A u: <A ba amba ho niŋŋo k'ibu yi bi m.>

45 Woo zuro woo ko ŋ y'a si bi, ŋ gasu m tara ko Zoziye ka ŋ lɛɛ, ŋni yar ba u Woso m la do vantoo ra ŋn'a so u naa u. Bi, a goota u, an ta, an David domum ku.

46 David barka yi Woso taa, Zakooɓ Woso bi, an zaa ye han k'a ce do a ka u.

47 Salomoon i ce bi do an a ka u.

48 Bi Woso k'a le da haay bi bir nyintam cero ko gooo ŋ do ro woo u y. Amba wosolesinnisorazaa a da a ci no u bi m:

49 Zuuba Woso a hi:

Moo nyintaji bince m arzana m,
tara m moo gankarahɔ.

Ce kara awoo k'a do a ka moo u?
Moo menyoodare bince m kara?

50 Moo wo bee ho haay naa ba ra?»

51 «Torgare zanno n'awoo m, awoo heer kan awoo tur ki bir Woso mim sire y. Awoo ni bisi kam Sent-Espri ma domum haay. Awoo kan a zuro woo ki hoodeem.

52 Wosolesinnisorazaa bi kara i nyinta u awoo zuro woo n fir ka ma? Nj miŋŋoo i gooo gosunno ko ŋ lɛɛ ka ŋni Gooa turga bi zere bi hi ro woo zɩnze, gooa bi do awoo zambɔ ba ma, a ze.

53 Woso maleekaro nyoo ŋni bi Woso lero hi awoo m, b'awoo n zu u y.»

Ettyenni ze

54 Minno noon duro ŋ heer busu, ŋn'a so sore Ettyenni minto.

55 Bi Sent-Espri k'a Ettyenni han bi, an a boota, an diga brama, an Woso leboore yi, Yeezoo ni junum Woso bisi u.

56 A n a hi, a u: «Ba moo arzana yi an a go, moo n Gooanyi bi yi an ni junum Woso bisi u na.»

57 Nj n zee da, ŋn'a wo tunta a tooro re. Nj haay wuti, ŋni Ettyenni nyasu,

58 ŋni bo m tara bi no u, ŋn'a gongooenm jaa m. Kasetizanno woo, a huuro woo kuntɔ ŋ y'a u gooa poo ko n n'a birm Sol bi jir u.

⁵⁹ Kɔ η nɪ Etyennɪ ɡɔŋɡɔɛnm bɪ, a ɪ yaa dare an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Zuuba Yeezuu mɔɔ nyi si!»

⁶⁰ A n sɔnta, an zee ɡɔta da, a ɔ: «Zuuba, ɪ bɪ η mimbɔnyaa naa do taar ka η ɔ y.» Naa k'a hɪ bɪ, an ga.

8

¹ Sol y'a hɔɔn dare a ɔ, Etyennɪ ɡarɛ bɪ mɪŋŋa.

Sol ɪ fir kam sokɔma ma

Hinni bɪ do ɔ bɪ, ɡɔɔɔ wɔɔ fir ka Zerizalem sokɔma bɪ ma. Sokɔmagɔɔɔ wɔɔ haay hɪsɪga da ηnɪ ta Zidee kan Samarii kɪ ɡɔrgarɔ ɔ, kɔ bɪ m, kristazibæezanno wɔɔ m bala.

² Ɔɔɔ kɔ η sɪra ka Krista ɔ paan... rɔ wɔɔ ɪ Etyennɪ busu ηn'a bir, ηnɪ nyi ka ɡɔta a minto.

³ Sol bɪ, sokɔma bɪ wurɡɔ an nawɔm, an nɪ ɡasɔm harlɔ ɔ, an nɪ yaaro ɡɔrm kan lannɔ kɪ, an nɪ η dum lɔnnɔɛ ɔ.

⁴ Bɔɔ y'a hɪsɪga rɔ wɔɔ ɪ tam kɔrɔ ɔ, ηn'ɪ lemim nyɪnta bɪ pa dam.

Nyɪ Woso lemim nyɪnta pa dam Samarii ɔ

⁵ Filipi ta Samarii kɔ deem nɔ ɔ, an nɪ Krista pa dam.

⁶ Zamaa bɪ haay n a zɛ kɔ ra, ηn'a tɔr kam Filipi meerbaa bɪ ma. Bala, η y'a hoserlo k'a nɪ η bam nɔ wɔɔ mam, ηn'a yɪrɛ.

⁷ Zinɔro ɡɔta ɪ bɔm ɡɔɔɔ kɔ η ɡasɔ η ɔ rɔ mɛ ɔ kan zee ɡɔta dare kɪ. Lɔɡɔrɔ kan paŋŋawarzanno kɪ a waa.

⁸ Heernyɔɔ nyɪnta ɔ ɡɔta tara bɪ do nɔ ɔ.

⁹ Bɪ, ɡɔaa ɪ nyɪnta kɔ bɪ nɔ ɔ, a tɔ m Sɪmɔɔn, nyɪsɪzaa m, an nɪ nyibæɔ dam Samarii zanno wɔɔ ma. A y'a hɪrɛ a zi m, a ɔ ɡɔaa ɡɔta naa a mɪ.

¹⁰ Ɔɔaa haay nɪ tam zi, ɡɔɔɔ ɡɔɔɔ kan ɡɔɔɔ poorero kɪ. N η n a hɪrɛ, η ɔ: «Ɔɔaa bɪ do, Woso paŋŋa kɔ n n'a birm paŋŋa ɡɔta bɪ m.»

¹¹ Ɔɔɔɔ wɔɔ y'a tɔr kare a lemim ma, bala, a ka k'a ɔ ɡɔɔɔ wɔɔ nɪ zem kɔdɔ a nyɪsɪrɔ wɔɔ tɔ ma bɪ, a dɔmɪm laatɔ.

¹² Bɪ, kɔ η Filipi Woso cirbæɔ lemim nyɪnta padare bɪ si kan Yeezuu Krista tɔ kɪ bɪ, η batɛm si, lannɔ kan yaarɔ kɪ.

¹³ Bɪ kur bɪ, Sɪmɔɔn mɪŋŋa n a ba sɪrakarezaa sɔ, an batɛm si, an nɪ zum kɔ ɔ kan Filipi kɪ. Hoserlo kan makrarɔ kɪ k'a nɪ η yɪm bɪ, a n zɛ kɔdɔ.

¹⁴ Kɔ η y'a ma η ɔ Samarii zanno Woso lemim bɪ si bɪ, kristazibæezanno kɔ η nyɪnta Zerizalem nɔ ɔ rɔ wɔɔ Pɪyɛɛr nyɔɔ kan Zaan kɪ.

¹⁵ Kɔ η lee ku b'ɔ bɪ, η yaa da Samarii zanno wɔɔ minto kɔ *Sent-ɛspri n zer, kɔ η n a da ma ηn'a si.

¹⁶ Sɪra m, Sent-ɛspri n zer η ɡɔaa deem taan... ra cɪna y. Batɛm η y'a si Zuuba Yeezuu tɔ ma bala.

¹⁷ Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ n'a wɔ kam Samarii zanno wɔɔ ra, ηn'ɪ Sent-ɛspri sim.

¹⁸ Sɪmɔɔn k'a yɪ kristazibæezanno wɔɔ n'awɔɔ kam ɡɔɔɔ wɔɔ mim la, ηnɪ Sent-ɛspri sim bɪ, a a cɪnta k'a busoo ka η ɔ.

¹⁹ A n n'a hɪrɛ, a ɔ: «K'a paŋŋa naa do ka m ɔ sɔ, ɡɔɔɔ kɔ mɔɔ n nɪ zem, kɔ m bɪ m wɔ ka η la rɔ wɔɔ, kɔ η nɪ Sent-ɛspri si.»

²⁰ Pɪyɛɛr n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «K'ɪbɪ busoo bɪ n a zar kan ɪbɪ mɪŋŋa kɪ, ɪbɪ k'ɪ ɪ hɔɔn da ɪ ɔ, n y'a dam ma, ηnɪ Woso ɡanwɔrɛ si busoo m bɪ minto.

²¹ Hɔ k'a nɪ bam naa ɔ naa, ɪbɪ bɪ hɔsɪ yɪrɛ a nɔ ɔ y, bala, ɪbɪ heer bɪ tɪrga Woso taa y.

²² I bə ɪ taam ɪ kʊsɪrabaa bɪ minto, k'ɪ yaa da Zuuba m. Hɔɔndare k'a bɔr ɪbɪ heer ʊ bɪ, n y'a sugur kare ɪ ʊ barem.

²³ Sɪra m, mɔɔ yɪ, jumbaa heerbusu kan mimbonyaa lombaa kɪ nɔ ɪbɪ n ta ʊ.»

²⁴ Sɪmɔɔn n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «K'a yaa da Zuuba m mɔɔ minto, hɔ k'awɔɔ hɪ mɔɔ m bɪ, kɔ hɔsɪ bɪ ba mɔɔ nɪ y.»

²⁵ Pɪyɛɛr kan Zaan kɪ kɔ η kasetɪ bɪ ka, ηnɪ Zuuba lemim bɪ pa da bɪ, η y'a wusigə Zerizalem ʊ, ηn'ɪ lemim nyɪnta bɪ pa dam Samarii gɔrgarɔ ʊ gɔta.

Filipi kan Etiyopii gʊaa kɪ

²⁶ Zuuba malɛɛka deem meer ba kan Filipi kɪ, an a hɪ m, a ʊ: «Wuti ɪ ta jɪsa zeezi, ɪ zaa k'a bɔ Zerizalem ʊ an nɪ tam Gazaa ʊ bɪ sa. Zaa bɪ do, poohɔɔn m.»

²⁷ Filipi n wuti leem an ta. Bala, Etiyopii gʊaa deem, lannɔɔmazaa, k'a m Etiyopii zanno locir Kandasɪ arzaka dɔmazaa bɪ ta Zerizalem ʊ, an aa yaa da,

²⁸ an a bɔ an nɪ doom. Nyɪnta a ʊ a terkɔ nɔ ʊ, an nɪ wosolesinnɪsorazaa Ezayii ci karɪnda bam.

²⁹ Sent-ɛspri n a hɪ Filipi m, a ʊ: «Ta zɔɔ, ɪ terkɔ bɪ ku.»

³⁰ Filipi n bra si, an wosolesinnɪsorazaa Ezayii ci karɪnda bare ma Etiyopii gʊaa bɪ le ʊ, an a hɪ m, a ʊ: «Hɔ k'ɪbɪ n'a karɪnda bam naa, ɪbɪ y'a jɪ mam paan... ra?»

³¹ A n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «Kɔ m a ba lɔ m a jɪ ma, kɔ gʊaa ba ʊ an n'a jɪ dɪndam mɔɔ nɪ?» A n Filipi bir, a ʊ, an bɪ nyɪnta a jɪr ʊ.

³² Wosoci bɪ bunɛ naa do an n'a karɪnda bare:
Amba, serda kɔ n bɔr m k'a b'a bɔkɔ bɔ ʊ,
amba, sinnɪyɛɛm bəətɪr kɔ n n'a ka zɪnzem la,
ncɪnaaʊ a bɪr meer bare y.

³³ Kɔ n y'a da nyannɪ ʊ bɪ,
a n gumə yɪ dɔdɔkənno zi y.

Nka n nɪ naa do mim dɪndare?

Bala, n y'a mɪsɪrbaa bɔ durnya ʊ.

³⁴ Etiyopii gʊaa bɪ n a hɪ Filipi m, a ʊ: «Nka wosolesinnɪsorazaa bɪ n n'a mim dɪndare? K'ɪ hɪ m m. A hɔ an n'a dɪndam gɛɛ, gʊaa vanta hɔ nɪ?»

³⁵ Filipi n a le gʊ, an zu Wosoci bɪ meerbaa b'ʊ, an Yeezuu lemim nyɪnta bɪ hɪ m.

³⁶ Kɔ ηn'ɪ tam bɪ, η yaa hi ku, Etiyopii gʊaa bɪ n a hɪ, a ʊ: «Ba hi m na. Bɔ n n'a tam mɔɔ m tolle kɔ m bɪ batem si?» [

³⁷ Filipi n a hɪ m, a ʊ: «K'ɪbɪ sɪra ka kan ɪ heer kɪ haay, ɪbɪ ɪ da ma ɪ batem si.» Gʊaa bɪ n a nyɪ bɔ n'ʊ, a ʊ: «Mɔɔ sɪra ka, mɔɔ ʊ: Yeezuu Krista bɪ, Woso Nyɪ m.»]

³⁸ A n le ka, n nɪ terkɔ bɪ da jɪm ʊ. Filipi kan Etiyopii gʊaa bɪ kɪ, η hɪya haay gasɔ hi b'ʊ, Filipi n batem ka ʊ.

³⁹ Kɔ η bɔ hi bɪ nɔ ʊ bɪ, Sent-ɛspri Filipi gaa an cenim, Etiyopii gʊaa bɪ n a ya, an n'a yɪre y, an a zaa sa kan heernɪyɔɔ kɪ.

⁴⁰ Kɔ Filipi nɪ, a yɪ n yaa ʊ Azɔtti kɔ ʊ, an nɪ lemim nyɪnta bɪ pa dam kɔrɔ haay ʊ an nɪ cenim, an nɪ tam Sezaree kɔ ʊ.

9

Sol birdare

(Zibəəzanno Ci 22.6-16; 26.12-18)

¹ Sol k'a goota an ni fir kam Zuuba karindanyino woo ma, a le n taa k'a η zinzε bi, a ta wosocemannibər jitaare bi zi,

² an aa ye han, k'an ciro ba Damas zıfuro sokomacero woo minto, k'a yaa goo yi, ηn'ı zum zaa daa b'ı, kō lō m gεε yar ni, k'a nyasō a sur, a bōr m Zerizalem ı.

³ A zaa sa, an ni tare, an aa a zō Damas ma. Lεem bi, lεegure a to mim ı, an yo, an a ku ra.

⁴ A n a do tara ı, an a to, an leer ma, an n'a hıre, a ı: «Sol, Sol, bō minto, ı ni fir kam mōō ma?»

⁵ A n a nyı bō ı, a ı: «Nka n'ıbu ni, Zuuba?» «Mōō m Yeezuu, gōaa k'ıbu ni fir kam ma bi.

⁶ Bi, wuti, ı gasō tara nō ı b'ı, n hō k'ıbu ı ga m, ı ba bi hıre ıbu m.»

⁷ Gōō kō η zu kō ı kan kı rō wōō jum, dabō ı bi n a ka, η n a dō kō bō an n'a hıre y. N yı leer bi mam, bi η bır gōsı yıre y.

⁸ Sol n wuti tara ı b'ı, baa kan a mınyaa gaa ra bi kı haay, a bır lεε yıre y. A zukuuzanno wōō n a gaa a wō ma, ηni gasō m Damas ı.

⁹ A n gōōta b'ı kan mı m war bi kı dōmım kaakō, a n hōsı bi, b'a n hi mi sō y.

¹⁰ Karındanyı deem ı nyınta Damas ı b'ı, a tō m Ananyas. Zuuba n a bir hōhınkare nō ı: «Ananyas!» A n a nyı bō ı, a ı: «Zuuba, ba mōō n na!»

¹¹ Zuuba n a ya, an a hı, a ı: «ı zaa kō n n'a birm <Zaa tırğa> bi sa, ı ta Zidas har ı, ı gōaa kō n n'a birm Sol bi laaka da. Tarsı gōaa m. A ı b'ı, an ni yaa dam,

¹² a gōaa k'a tō m Ananyas bi yı hōhınkare nō ı, an gasō, an a wō ka ra k'a mı m n lεε yı.»

¹³ Ananyas n a nyı bō ı, a ı: «Zuuba, mōō ma mıηηa, gōō ni gōaa naa do mim dındam, ηn'a zibəero bōnyaaro k'a η ba ıbu gōō wōō m bi mim dındam sō Zerizalem nō ı.

¹⁴ Bi, wosocemannıbənno jıtanno wōō zaa ka ı an bōr naa ı, k'a bi gōō haay kō η ni yaa dare ıbu tō ma rō wōō sur.»

¹⁵ Bi, Zuuba a hı m, a ı: «Ta bala, gōaa naa do makra hō m, mōō n a bō ı k'an mōō tō hı kıfıro kan cinno kı, İsrayel zanno kı bire ı.

¹⁶ Bi, mōō mıηηa fıryıre do haay k'a n'a yım mōō tō minto bi hınkam ni.»

¹⁷ Ananyas n ta, an aa gasō har ı b'ı, an a wōrō ka ra, an n'a hıre, a ı: «M danyı Sol, Zuuba Yeezuu niηηō k'a hınka ıbu m, ı zaa sa, ı ni zem b'ı mōō nyōō, kō m b'a ka k'ı mı m n lεε yı, kō Sent-Əspri n'ıbu heer han.»

¹⁸ Lεem bi, bō a kō ı ı zō kapra y'a to a mı m ı an sur tara ı, a mı m ni lεε yım. A n wuti, an batem sı.

¹⁹ Bi, Sol k'a hōbıre bi bi, a a ya, an paηηa yı.

Sol ı hō dındam Damas ı

A gōōta an dōmıno ba kan karındanyino kō η ni Damas nō ı rō wōō kı poore,

²⁰ bi, a a hı zıfuro sokomacero wōō ı lεem, a ı Yeezuu bi Woso Nyı m.

²¹ Gōō haay kō η n'a tır kam ma rō wōō zε kədə, ηn'a hıre, η ı: «Gōaa naa do bεε nyınta an ni fir kam gōō kō η ni yaa dam tō naa do minto Zerizalem ı rō wōō ma bi ra? Bōr bεε a ı tōkke k'a bi η gōr, a η sur a ta η ni wosocemannıbənno jıtanno wōō zi ra?»

²² Bi, Sol paηηa y'a dam la, an ni bōr m zıfuro kō η ni Damas ı b'ı rō wōō ra kan a meerbaa bi kı, an n'a hıre, a ı: Yeezuu bi, a m *Krista.

²³ K'a maasıre ba bi, zıfuro wōō duro a dında kan kō kı, k'a Sol zε k'an ga.

²⁴ Sol n hō kō η σ k'a ba bī dō. N̄ nī dō tara bī cēlerō wōō ma sinuu σ kan gunuu σ kī, k'a a da ma, a ku a zē.

²⁵ Bī, gunuu deem σ, karındanyīnō wōō a da kasī σ, ηn'a busu, ηn'a zer bar m pəññə bī kur.

Sol ι Zerizalem σ

²⁶ Sol k'a lee ku Zerizalem σ bī, a a ηōa k'a a zē kō ra kan karındanyīnō wōō kī. Bī, η haay ι nyī bam nī, bala η n ye, ηn'a si paan... karındanyī y.

²⁷ Barnabas n a gaa, an ta m kristazibəəzanno wōō zi, an Zuuba k'a hunka m hō niññə zaa bire σ bī dūnda η nī, kan meerbaa niññə k'a ba bī kī. A Yeezuu tō dūnda Damas σ kan sira kī.

²⁸ Bī kur kēere bī, Sol ι minkare η nī, an nī zum kō σ kan η kī Zerizalem σ, an nī Zuuba tō hūm kan nyeesum kī.

²⁹ A tūr kan zūfōrō kō η nī grekkī lemim hūm nō wōō kī, ηn'ī bīr bīsī kam kan kō kī. Brōō n bōkare ηn'a kam ma k'a zē gər.

³⁰ Danyīnō wōō kō η naa ma bī, η y'a gaa, ηnī ta m Sezaree σ, b'σ bī η y'a ka, an ta Tarsī σ.

³¹ Sīrakarezanno kō η nī Zidee σ kan Galilee kī, Samarii kī σ rō wōō ι mūsūbaa bam kan laafū kī, ηn'ī pañña yūm, ηn'ī tam kan Zuuba nyibəə kī, Sent-Əspri pañña minto y'a ka, η lē n n'a dam la.

Enee waare yi

³² Pīyēer k'a nī bīrm lēe haay σ bī, a ta wosogōōō kō η nī Lida σ rō wōō zi.

³³ A n aa gōaa yī b'σ a tō m Enee. Yūnyar a σ an nī wōtam kan megare kī a gargō bure σ dōōraa sinnyə.

³⁴ Pīyēer n a hī m, a σ: «Enee, Yeezuu Krista y'ī waam. Wuti, ι ι wotaraho bī gūr ι zi m.» A n wuti lēem sō.

³⁵ Lida gōōō wōō haay kan Sarōōn kō bīnce fapīda zanno wōō kī bī kō η naa yī bī, η y'a bō a taam, ηnī zu Zuuba σ.

Tabita mumbōore

³⁶ Lō ι nyīnta σ Zoppee σ, karındanyī m, a tō m Tabita, a lē taa k'a hī, a σ: «Dorkas» grekkī lemim m. (A jī k'a hī a σ: «Mee»). A ziro mūññōō ba gōta, an n'a dam cicirzanno han sō.

³⁷ Bala, dōmūnōō wōō duro σ, a yaaba zē, an ga. Kō η y'a gər bī zōr, ηn'a nya bī, η yaa a wōta cē nō k'a nī mim σ b'σ.

³⁸ Lida k'an junjēem Zoppee ma bī, karındanyīnō wōō a ma η σ, Pīyēer ta b'σ. N̄ nī gōōō yaarō hūyōō nyōō ma kō η n'aa a bīr ncūnaaσ: «l tō σ ι wōō zē σ dūtaa-dūtaa.»

³⁹ Lēem bī, Pīyēer wuti, an zu kō σ kan η kī. K'a yaa lee ku bī, η y'a ka an ta cē k'a nī mim σ b'σ, zonno wōō haay n jūm a lēe, ηn'ī nyī kare. N̄ nī huuro kan gōbgarō kī kō Dorkas nyīnta an nī bam dōmūm k'a nyīnta σ kan η kī rō wōō hunka m.

⁴⁰ Pīyēer n a ka gōaa haay n bō, an sōnta, an yaa da. A n a wusigə an a nya gər bī rē, an a hī, a σ: «Tabita, wuti!» A n a mūm gō, k'a Pīyēer yī bī, a wuti an nyīnta.

⁴¹ Pīyēer n a wō dō rē, an wuti an jūm. A n wosogōōō wōō bīr kan zonno wōō kī, an a hunka η nī mūsūr.

⁴² Zoppee zanno haay a ma, gōōō gōta n sira ka Zuuba σ.

⁴³ Pīyēer gōōta an maasūre ba Zoppee σ, zappa kō n n'a bīrm Sūmōōn bī har σ.

10

Piyeer kan Korney ki

¹ Gʷaa ɪ nyɪnta Sezaree ʊ, a tɔ m Korney. Sɔrdaa zɔrɔ lɛzɛaa m. Sɔrdaaro zɔrsɔddɪ zɛkɔra kʊ n n'a birm «Italik» bi barla an ta ʊ.

² Gʷaa m an sɪra ka Woso ʊ paan..., an nɪ nyɪ bam Woso m kan a har zanno ki haay. A y'a dam zɪfɔrɔ cicirzanno gʊtɔɔ han, an nɪ yaa dam Woso m dɔmɪm haay.

³ Hindeem ʊ, wakati kaaku zeezi yirbəə n bi, a Woso malɛɛka yɪ paan... Makra nɔ ʊ, an gasɔ a har ʊ, an n'a birm, a ʊ: «Korney!»

⁴ Korney n dɪga ma sɪ..., dabɔɔ n a nyasɔ, an a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «A lɔ, Zuuba?» Malɛɛka bi n a hɪ m, a ʊ: «Ibɪ yaadarɛrɔ kan ɪ zibəəro mɪŋŋɔ k'ɪbɪ ba rɔ wɔɔ ki minto, Woso a hɔɔn da ɪbɪ ma.

⁵ Bɪ, naa ma bi, gʊɔɔ nyɔɔ Zoppee ʊ kʊ n'a Sɪmɔɔn, gʷaa niŋŋɔ kʊ n so ra, n n'a tɔ ka Piyeer bi gaa ŋnɪ bɔr m.

⁶ Zer a ʊ Sɪmɔɔn vanta k'an zappa bi har ʊ higɔta lɛ ra.»

⁷ Malɛɛka k'a meer ba kan ki bi k'a nyaam bi, Korney a zibəənyɪnɔ bir hɪya kan a sɔrdaaro gʷaa deem k'a sɪra ka Woso ʊ paan... bi ki,

⁸ an mim haay k'a ba bi dɪnda ŋ nɪ, an ŋ nyɔɔ Zoppee ʊ.

⁹ Bɪ dɔ k'a mɛ bi, kʊ ŋ zaa sa ŋn'ɪ tam bi, ŋ y'a zɔ kʊ bi ma. Bɪ ma bi, Piyeer der cɛ bi bɛŋŋɔ ra k'a yaa da. Nyɪnta a ʊ sinuu zeezi.

¹⁰ Bɪ jɛ ʊ, nɔ a nyasɔ, an nyɪnta an a ŋɔa k'a hɔbɪrɛ bi. N nɪ hɔbɪrɛ bam k'a ka ʊ. Lɛɛm bi, a hɔhɪnkare yɪ.

¹¹ A n brama yɪ an a gʊ, hɔ niŋŋɔ n a tɔ brama, an bɔ kʊ ʊ kan pɛera gʊta ki, n n a bɔ kʊ ʊ, an b'a cɪnta tara ʊ.

¹² A nɔ ʊ bi, hɔmɪsɪr do haay n ta ʊ: hɔ gam si, bɔɔ n n'a gaatam tara ʊ, kan bɔɔ n nɪ werm brama rɔ wɔɔ ki.

¹³ Leer n a hɪ m, a ʊ: «Piyeer, aya, ŋ zɪnzɛ, ɪ ŋ bi!» Piyeer n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ:

¹⁴ «Ayo Zuuba, mɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ʊ, mɔɔ n hɔ bɔnyaa kan dintim hɔ ki bi cɪna y. Wɔɔ do sɪhɔ m.»

¹⁵ Leer n a ya, an a hɪ m a hɪya hɔ ma, a ʊ: «Hɔ kʊ Woso dintim gʊ ma bi, ɪ b'a bir dintim hɔ y.»

¹⁶ Naa do ba gallem kaaku, hɔ bi n a bɔ, an ta brama lɛɛm.

¹⁷ Piyeer n a mɪŋŋa lar a hɔɔn ʊ gallem hɔka hɔhɪnkare naa do jɪ ma. Lɛɛm bi, Korney zibəəzanno kʊ ŋ laaka da jɪsa kan bɪsɪ ki Sɪmɔɔn har ma rɔ wɔɔ lee ku halle ma.

¹⁸ Ŋ nɪ bir dare, k'a a dɔ kʊ Sɪmɔɔn kʊ n so ra, n n a tɔ ka Piyeer bi, zer a ʊ har bi do ʊ gɛ.

¹⁹ Piyeer n gʊɔta an n'a hɔɔn dam hɔhɪnkare k'a a yɪ bi ma. Sent-Espri n a hɪ m, a ʊ: «Ba gʊɔɔ kaakɔrɔ n n'a kare ɪ ma na.

²⁰ Zer zɔɔ-zɔɔ ɪ zaa sa kan ŋ ki, ɪ bi bɪsɪ ka y. Bala, mɔɔ yɪ ŋ nyɔɔ.»

²¹ Piyeer n zer, an gʊɔɔ wɔɔ zɛ ʊ, an a hɪ, a ʊ: «Mɔɔ ba n nɪ. Mɔɔ awɔɔ n'a kare m ma bi. Bɔ minto y'a ka awɔɔ n bɔr naa ʊ?»

²² Ŋ n'a nyɪ bɔ ʊ, ŋ ʊ: «Sɔrdaa zɔrɔ lɛzɛaa Korney k'an gʷaa tɪrga, an nɪ nyɪ bam Woso m, a tɔ n nɪ lɛbɔɔrɛ yɪm zɪfɔrɔ do barla bi, Woso malɛɛka a hɪnka m, a ʊ, an a ka, k'ɪbɪ m bɔr a har ʊ, k'a b'a tɔr ka ɪ ma.»

²³ Piyeer n ŋ si, an a ka ŋnɪ gasɔ, an wɔtaɔrɛɛ ka ŋ ʊ. Bɪ, dɔ k'a mɛ bi, a cem kan ŋ ki, kan Zoppee danyɪnɔ gʊsɪnnɔ ki.

²⁴ Ŋ lee ku Sezaree ʊ, dɔmɪm hɪya hɪnnɪ ʊ. Korney n a banka, an nɪ dɔrɛ ŋ ma. A a do gʊɔɔ bir kan a gʷaastɔɔ paan...rɔ wɔɔ ki.

²⁵ Dɔmɪm kʊ Piyeer lee ku ma bi, Korney wuti, an a zɛ ʊ, an sɔnta a taa, an a da ʊ.

²⁶ Pɪyɛɛr n a wɔ dɔrɛ, an a busu brama, an n'a hirɛ, a ɔ: «Wuti! Gɔaa m mɔɔ m sɔ.»

²⁷ N̄ n sɔɔra ba kan kɔ ki, ɲn'i gasom. K'a bi sɔr gɔɔɔ ma, ɲn'a zɛ kɔ ra gɔta bi,

²⁸ a a hi, a ɔ: «Awɔɔ dɔ a ɔ a cisɔ ba kan zɪfɔ ki k'an a zɛ kɔ ra kan saana ki, gɛɛ an gasɔ a har ɔ ra! Bi, Woso a hunka mɔɔ m, a ɔ, mɔɔ n m ga m, kɔ m dɪga gɔsɪ ma, m a ba hɔ bɔnyaa gɛɛ dintim zaa y.

²⁹ Bi y'a ka, k'ibu mɔɔ bir bi, mɔɔ n bisɪ ka zɛrɛ ma y. Bi naa ma bi, mɔɔ lɛ n taa kɔ m m birle bi jɪ dɔ.»

³⁰ Kɔrney n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «A dɔmɪm kaakɔ her, ncɪnaaɔ nyɪ m, mɔɔ n nɪ yaa dare m har ɔ yirbəə wakati kaakɔ ma. Lɛɛm bi, gɔaa n a hunka mɔɔ lɛɛ, a huuro n nɪ gum,

³¹ an a hi mɔɔ m, a ɔ: Kɔrney, n y'ibu yaadare si, bi Woso ɪbu ganwɔrɛrɔ k'ibu ɲ ka cicirzanno ɔ rɔ wɔɔ tɔ da a nɔ ɔ.

³² Bi minto bi, gɔaa nyɔɔ Zoppee ɔ k'an aa gɔaa k'a tɔ m Sɪmɔɔn n nɪ so ra, n n a tɔ ka Pɪyɛɛr bi bir, k'an bɔr naa ɔ. Zer a ɔ Zoppee zappa k'a tɔ m Sɪmɔɔn bi har ɔ, higɔta lɛ ra.

³³ Bi y'a ka, mɔɔ n nyɔɔ da lɛɛm kɔ n n'ibu bir, ɪbu ye sɔ, k'ɪ bɔr wɔɔ zi. Ba wɔɔ n'ibu taa naa ɔ haay na, k'ɔ ɔ tɔr ka hɔ haay kɔ Zuuba a hi ɪbu m k'ɪ hi wɔɔ m bi ma.»

Pɪyɛɛr meerbaa Kɔrney har ɔ

³⁴ Pɪyɛɛr n bɔkare, an a lɛ gɔ, an a hi, a ɔ: «Sɪra m, mɔɔ dɔ kɛɛrɛ mɔɔ ɔ, Woso bir gɔɔɔ jirɔ bɔrɛ y.

³⁵ Bi do haay nɔ ɔ, gɔaa k'a nɪ nyɪ bam nɪ, an nɪ tɪrgabaa zi bam bi, a y'a sire a jɪr ɔ.

³⁶ Woso a mɪɲɲa lemim nyɔɔ Israyel zanno ma, an Yeezuu Krista k'an gɔɔɔ haay Zuuba bi laafɪ lemim nyɪnta bi hi.

³⁷ Awɔɔ hɔ niɲɲɔ k'a ba Zidee kɔ haay ɔ bi dɔ. A sɪɲɲɪda a sa Galilee ɔ Zaan batɛm lemim hirɛ bi jɛ ɔ.

³⁸ Nazaretɪ Yeezuu bi do, awɔɔ dɔ a ɔ, bi Woso a bɔ ɔ, an Sent-Espri kan a paɲɲa ki zer a mim ɔ. A bɔ lɛɛ haay ɔ, an mɪɲɲabaa zi ba, an nɪ gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ Sɪtaana lɔmbaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ waam, bala, Woso ɪ kan ki.

³⁹ A zibəə haay k'a a ba zɪfɔrɔ kɔ ɔ, kan Zerizalem ki ɔ bi, a kasetɪzanno m wɔɔ m. N̄ y'a zɛɲɲɔ gɔ ma, ɲn'a zɛ gɔr.

⁴⁰ Woso a mɪm bɔ ɔ a dɔmɪm kaakɔ hɔ ma, an lɛ ka ɔ k'an a taɔrɛ hunka.

⁴¹ Gɔaa haay bɛɛ a a hunka nɪ y, a hunka a ɔ kasetɪzanno kɔ Woso lɛɛ ka an ɲ bɔ ɔ rɔ wɔɔ m, wɔɔ k'ɔ hɔ bi, ɔ hɔ mi kan ki a mɪmbɔurɛ kur gəəno bire ɔ rɔ wɔɔ.

⁴² A lɛ ka wɔɔ ɔ kɛɛrɛ k'ɔ a hi do bi m, k'ɔ a kasetɪ naa do ka, ɔ ɔ: A mɪɲɲa Woso a bɔ ɔ kan nyɪnta mɪsɪrɔ kan gəəno ki dɔdɔkɔr.

⁴³ A mɪɲɲa wosolesinnɪsorazanno n'a kasetɪ kam, ɲ ɔ: Gɔaa haay k'a sɪra ka ɔ bi y'a mɪmbɔnyaarɔ sugur yɪrɛ, a tɔ ma.»

Sent-Espri zer do vantɔɔ gɔɔɔ ra

⁴⁴ Kɔ Pɪyɛɛr gɔta an nɪ meer bi bam bi, Sent-Espri bi zer gɔaa haay k'a nyɪnta an n'a tɔr kam meerbaa bi ma rɔ wɔɔ ra.

⁴⁵ Zɪfɔrɔ sirakarezanno kɔ ɲ Pɪyɛɛr da zaa ɔ rɔ wɔɔ zɛ kɔdɔ, kɔ ɲ Sent-Espri ganwɔrɛ yɪ an zer do vantɔɔ gɔɔɔ gɔta ra sɔ bi minto.

⁴⁶ N̄ gɔɔɔ wɔɔ duro ma, ɲn'i meer bam do y'a hɔnhɔ lemim m, ɲn'a lɛ bɔm Woso ɔ. Pɪyɛɛr n a ya, an a hi, a ɔ:

⁴⁷ «Gɔaa y'a dam ma, an a ta tolle, a ɔ, ɲ bi batɛm ka hi m gɔɔɔ nɔɔn duro ɔ ra? N̄ y'a ba, am wɔɔ hɔ bi m, ɲnɪ Sent-Espri yɪ ra!»

⁴⁸ A n le ka, kʊ n nɪ batem ka η ʊ Yeezuu Krista tɔ ma, ηn'a ye han k'a n a ya, an gɔɔta kan a kɪ dɔmɪm poore nɔ ʊ.

11

Pɪyɛɛr ɪ hɔ k'a ba bɪ dɪndam Zerizalem ʊ

¹ Kristazibæezanno kan danyɪnɔ wɔɔ kɪ kʊ η nyɪnta Zidee ʊ rɔ wɔɔ a ma η ʊ, do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ Woso lemim bɪ si kɛɛɛɛ.

² Kʊ Pɪyɛɛr a bɔ an ta Zerizalem ʊ bɪ, zɪfɔrɔ sɪrakarezanno wɔɔ a sɪŋŋɪda sa, ηn'i bɪsɪ kam kan kɪ, η ʊ:

³ «Ibɪ gasɔ gɔɔɔ kʊ η n gasɔ baŋŋɔ ʊ rɔ wɔɔ zi, ɪ hɔbɪɛ bɪ kan η kɪ!»

⁴ Pɪyɛɛr n a bɔ, an mim bɪ sa a jɪ ma deem-deem, an n'a hɪɛ η nɪ, a ʊ:

⁵ «Nyɪnta mɔɔ ʊ Zoppee kʊ nɔ ʊ, m nɪ yaa dam, mɔɔ m hɔhɪnkare yɪ. Hɔ nɪŋŋɔ y'a tɔ brama, an nɪ zerm, an bɔ kʊ ʊ kan pɛera gɔta kɪ, n n a bɔ kʊ ʊ, an bɪ lee ku mɔɔ zi.

⁶ Kʊ mɔɔ nɪ dɪgam ma sɪ... bɪ, mɔɔ tara burɔ hɔɔ yɪ, η gam n si-si, poohɔɔ, bɔɔ n'a gaatam nɔ, kan bɔɔ nɪ werm brama rɔ kɪ.

⁷ Mɔɔ leer ma, an n'a hɪm mɔɔ m, a ʊ: Pɪyɛɛr, wuti, ɪ η zɪnzɛ, ɪ η sɔ.

⁸ Mɔɔ n a hɪ, mɔɔ ʊ: Fɪgaa Zuuba, mɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ʊ, hɔ bɔnyaa gɛɛ dɪntim hɔ n gasɔ mɔɔ le ʊ y.

⁹ Leer bɪ n a ya, an a tɔ brama, an n'a hɪm mɔɔ m a hɪya hɔ ma, a ʊ: Hɔ kʊ Woso dɪntim gɔ ma bɪ, ɪ b'a bir dɪntim hɔ y.

¹⁰ Naa do ba gallem kaakɔ, a haay n a bɔ, an ta brama.

¹¹ Lɛɛm bɪ, gɔaa kaakɔ a hɪnka har kʊ wɔɔ n ta ʊ b'ʊ. N bɔ η y'a ʊ Sezaree ʊ, ηnɪ η nyɔɔ mɔɔ ma.

¹² Sent-ɛspri n a hɪ mɔɔ m, a ʊ, m ta kan η kɪ, bɪ, m bɪ bɪsɪ ka y. Danyɪnɔ sɔrdɪrɔ nɔɔn duro mɔɔ da zaa ʊ, wɔɔ n aa gasɔ gɔaa kʊ n y'a hɪ ma bɪ har ʊ.

¹³ A n maleɛka bɪ k'a a hɪnka hɔ nɪŋŋɔ a har ʊ bɪ sa, an a dɪnda wɔɔ m, an n'a hɪɛ, a ʊ: Gɔaa nyɔɔ Zoppee ʊ k'an a ka kʊ Sɪmɔɔn kʊ n so ra, n n a tɔ ka Pɪyɛɛr bɪ n bɔr.

¹⁴ A minno kʊ η n'a kam ɪbɪ n bɔmbɔɛ yɪ kan ɪ har gɔɔɔ kɪ bɪ dɪndare ɪbɪ m.

¹⁵ Kʊ mɔɔ meerbaa bɪ sa bɪ, Sent-ɛspri zer η la, amb'a a ba wɔɔ m a sɪŋŋɪda ʊ bɪ m.

¹⁶ Mɔɔ hɔ kʊ Zuuba a hɪ bɪ tɔ da m nɔ ʊ, a ʊ: Zaan hi batem ka denter, b'awɔɔ, awɔɔ batem sim Sent-ɛspri nɔ ʊ.

¹⁷ Kʊ Woso ganwɔɛ deem ka gɔɔɔ nɔɔn duro ʊ nɔnnaaɔ amb'a a ka wɔɔ ʊ, dɔmɪm kʊ wɔɔ sɪra ka Zuuba Yeezuu Krista ʊ bɪ, nka m mɔɔ m kʊ m m ta Woso m tolle k'a b'a zi ba?»

¹⁸ Naa k'a a hɪ bɪ, gɔɔɔ wɔɔ heer a da, ηn'a le bɔm Woso ʊ, η ʊ: «Woso heerlɔrle k'a nɪ mɪsɪrbaa kam bɪ ka do vantɔɔ haay ʊ sɔ.»

Antɪyɔs sokɔma cɪntare

¹⁹ Gɔɔɔ kʊ η y'a si, ηnɪ hɪsɪga da fɪr kʊ η y'a yɪ Etɪyennɪ gare kur bɪ, η ta Fenisii ʊ kan Siipɪr kɪ, Antɪyɔs kɪ ʊ. N bɪr Woso lemim bɪ pa dam gɔsɪ vanta m, kʊ zɪfɔrɔ wɔɔ bɛɛ bala y.

²⁰ Bɪ, Siipɪr zanno kan Sirennɪ zanno kɪ gɔsɪnɔ yɪ η barla, kʊ η lee ku Antɪyɔs ʊ, ηnɪ Zuuba Yeezuu lemim nyɪnta bɪ pa da grekkɪ zanno wɔɔ m sɔ.

²¹ Zuuba paŋŋa nyɪnta an nɪ kan η kɪ, hallɪ gɔɔɔ kʊ η sɪra ka ηn'a bɔ ηnɪ zu Zuuba ʊ rɔ wɔɔ le n'a dam la gɔta.

²² Zerizalem sɪrakarezanno wɔɔ mim naa do dɪndare ma, n n Barnabas nyɔɔ Antɪyɔs ʊ.

²³ K'a lee ku, an Woso barka bi yi, an ni zi bam bi, a heer yi nyinta, an η dondo haay, ku η heer n goota an bir kan Zuuba ki kookoo.

²⁴ Nyinta a o goaa turga, Sent-Espri n a han kan sirakare ki. Goo guta n zu Zuuba zaa o.

²⁵ Barnabas ta Tarsi o k'a yaa a ka Sol ma.

²⁶ A n aa a yi, an a gaa, an bor m Antiyos o. N ni doora deem ba kan ku ki, ηn'i zi bam sokoma bi do o, ηn'i ho dundam goo guta m. Antiyos o n lee ka o, n ni karindanyino woo bir kristagoo.

N Barnabas kan Sol ki nyoo Zerizalem o

²⁷ Domunno woo duro o bi, wosolesinnisorazanno a to Zerizalem o, ηni ta Antiyos o.

²⁸ N goaa deem ku n n'a birm Agabus bi wuti, an a hi Sent-Espri panja m, a o: no guta n'a dam tara burə o jilli. A nyinta o denter, cir Klodu domum o.

²⁹ Karindanyino woo n a cinta kan ku ki, goaa biyoo kan a woho ki, k'a nyoo a danyino ku η ni Zidee o ro woo daahan minto.

³⁰ Bi η y'a ba, ηni Barnabas kan Sol ki bo o, ηni η nyoo googusinno woo ma kan daahan bi ki.

12

N Zakki ze gar. N n Piyeer du lonnoce o

¹ Bi ma bi, cir *Huroodi a ka, ηni goo gosunno ku η ni zum Yeezuu o ro woo gur, k'a fir ka η ma.

² A a ka, n n Zaan danyi Zakki bi ze kargu m.

³ K'a diga a ziforo woo heer nyoo mim naa do ma bi, a a ya, an a ka, ηni Piyeer nyaso. Nyinta a o, bur ku n n nyonyoo da ma *cibsa domum o.

⁴ K'a a ka, ηn'a nyaso, ηn'a du lonnoce o bi, a a ka sordaro n do ma goaa bueresordi, ηn'a sinsim ku m si-si, k'a b'a dodo ka pakki cenle kur goo lee.

⁵ Domum ku Piyeer ni lonnoce o bi, sokoma bi y'a toη o kan Woso yaadare ki kusi-kusi a minto.

⁶ N Piyeer kusi banjaro m huya. A do k'a ni mem ku Huroodi n a bo bi, gum bi do o, Piyeer i hinceem bam sordaa huya bire o, sordaro ni dom lonnoce bi le ma.

⁷ Leem bi, Zuuba maleeka sor ze, leegure n ce bi han haay. Maleeka bi n Piyeer ze pa-pa a boon ma, an a gu, a o: «Wuti zoo-zoo!» Banjaro woo n a hohor Piyeer woro woo ma.

⁸ Maleeka bi n a ya, an a hi m, a o: «I hosoao bi sa, i so i o, k'i i kosoro woo da o!» A n a ba maam. Maleeka bi n a ya, an a hi, a o: «I zaba bi sa, i da i ra, k'i zu moo o!»

⁹ Piyeer n bo, an zu a je o. B'a n a do a o, ho ku maleeka b'a ba bi, sira ni y, a i digam ma a o makra awoo yi.

¹⁰ N n lee ka, ηni cem leekare bince bi han kan a domazanno ki, ηn'a ya, ηni cem a huya ho bi han, ηn'a lee ku poyaa cele k'a nya ku bi re bi ma. A n a gu a zim η lee. Ku η bo garga ra bi, ηni ta, ηn'aa zada bi ku, leem bi, maleeka b'a gu Piyeer ma.

¹¹ Piyeer hoon n zer keere. A n a hi, a o: «Naa ma bi, moo do keere. Sira m, Zuuba a maleeka nyoo, an bi moo bo Huroodi wo o kan ziforo ki, kan ho haay ku ziforo woo a cinta k'a ba moo m bi ki.»

¹² K'a hoon bi zer bi, a a hor, an ta Zaan ku n so ra, n n a to ka Marki bi da Maarii har o. B'o bi, goo guta nyinta b'o, ηn'i yaa dam.

¹³ K'a cele bi ze bi, Zibæenyilo k'a to m Rode bi bor k'a bi diga a.

¹⁴ A Pɩyɛɛr leer dɔ, kan heernyɔɔ kɪ, cɛɛ bɪ gʊrɛ tɔ bɔ a nɔ ʊ, an a wusigə an bra sɪ, k'a yaa hɪ a ʊ, Pɩyɛɛr bʊr, an nɪ cɛɛ ma.

¹⁵ N n a hɪ m, η ʊ: «Ibɪ mim y'a wusigə ra?» A n gɔɔta, an n'a hɔ bɪ ra, a ʊ sɪra m. N n a hɪ, η ʊ: A malɛɛka bɛɛ ra?

¹⁶ Pɩyɛɛr n gɔɔta, an nɪ cɛɛ bɪ zɛm. N n kɔ ηn'a gʊ, kʊ η y'a yɪ bɪ, η n zɛ kədə.

¹⁷ A n meer ba a wɔ m, a ʊ, ηnɪ zɛ pi. Hɔ kʊ Zuuba a ba, an a bɔ lɔnnɔcɛ ʊ bɪ, a bɪ jɪsa an n'a dɪndarɛ η nɪ, an b'a nyambʊr, a ʊ: «K'a ta, a yaa hɪ *Zakkɪ m kan danyɪnɔ wɔɔ kɪ.» A n bɔ, an ta bɪncɛ vanta ʊ.

¹⁸ Dɔmɪrɛ ma bɪ, tator gɔta nyɪnta ʊ sɔrdaarɔ wɔɔ bire ʊ. N n a dɔ kʊ Pɩyɛɛr a ba lɔ y?

¹⁹ Hɪrɔɔdɪ n a ka, ηn'a ka ma, bɪ η n a yɪ y. A n a ka, ηnɪ sɔrdaarɔ wɔɔ lar, an lɛ ka a ʊ, ηnɪ η zɪnzɛ. Bɪ jɛ ʊ bɪ, Pɩyɛɛr a tɔ Zidɛɛ ʊ, an ta Sezareɛ ʊ, an aa gɔɔta b'ʊ dɔmɪm poore nɔ ʊ.

Hɪrɔɔdɪ zɛ

²⁰ Hɪrɔɔdɪ heer wuti kan Tiir zanno kɪ, Sidɔn zanno kɪ. Brɔɔ n a lɛ ba deem, ηnɪ bʊr k'a b'a yɪ. N n gʊaasɪbabaa da cirhar dɪgamazaa Blastus ma, ηn'a zɛ kʊ ra, ηnɪ bʊr k'a bɪ kʊ ma. Bala, η kʊ bɪ hɔbɪrɛ bɪ, bɔ a nawom cir bɪ kʊ b'ʊ.

²¹ Dɔmɪm kʊ η y'a bɔ ʊ bɪ k'a a ku bɪ, Hɪrɔɔdɪ a cirbæəhuu da a ra, an nyɪnta duu burə ʊ, an nɪ gʊtabaa meer bam kan gʊɔɔ wɔɔ kɪ,

²² ηn'ɪ zee dam Hɪrɔɔdɪ mim ʊ, η ʊ: «Woso leer n naa, gʊaa hɔ bɛɛ y!»

²³ Lɛɛm bɪ, Zuuba malɛɛka Hɪrɔɔdɪ zɛ, k'a n a lɛ bɔ Woso ʊ bɪ minto. Mukuno n a bɪ, an ga.

²⁴ Dɔmɪm bɪ do ʊ, Woso lemim y'a dam la, karɪndanyɪnɔ wɔɔ lɛ n n'a zum la.

²⁵ Barnabas kan Sol kɪ kʊ η y'a dɔ, η ʊ, a zi bɪ ba an nya Zerizalem ʊ bɪ, η y'a bɔ ηn'ɪ tam Antɪyɔs ʊ. N Zaan kʊ n so ra ηn'a tɔ ka Markɪ bɪ gaa kan a kɪ, ηnɪ ta m.

13

Barnabas kan Sol kɪ nyɔɔrɛ

¹ Sokɔma kʊ n y'a cɪnta Antɪyɔs ʊ bɪ, wosolɛsɪnnɪsorazanno ɪ nyɪnta b'ʊ kan karɪnsaambɔɔ kɪ: Barnabas, Sɪmɪnyɔɔ kʊ n n'a birm Nizɛɛr bɪ kɪ, Sɪrɛnnɪ Lusiyus kɪ, kan cir Hɪrɔɔdɪ Antipas nyɪbaa zukuuzaa Manayɛn kɪ, Sol kɪ.

² Hindeem ʊ, kʊ η nɪ yaa dam Zuuba m, ηn'a lɛ kɔsɪm bɪ, Sent-Espri a hɪ, a ʊ: «K'a Barnabas kan Sol kɪ bɔ ʊ a hɔ, zibæə kʊ mɔɔ η bir ma bɪ minto.»

³ Kʊ η y'a lɛ kɔsɪ, ηnɪ yaa da ηn'a nya bɪ, η y'a wɔ ka η la, ηnɪ η da zaa ra.

Barnabas kan Sol kɪ ta Siipɪr ʊ

⁴ Kʊ Sent-Espri η nyɔɔ bɪ, Barnabas kan Sol kɪ zer Selesii ʊ, ηnɪ da kɔɔlɔs b'ʊ, ηn'ɪ ta Siipɪr ʊ, kʊ m bɪ, hi m bɪr ma.

⁵ Kʊ η lee ku Salamin ʊ bɪ, η Woso lemim pa da zɪfɔrɔ sokɔmacɛrɔ ʊ. Zaan nyɪnta kan η kɪ, an n'a dare η han.

⁶ Kʊ η y'a da tara kʊ hi bɪr ma haay bɪ zi, ηnɪ lee ku Pafɔs ʊ bɪ, η yaa nyɪsɪzaa deem zɛ ʊ. Nɔaarɛsɪnnɪsorazaa m, zɪfɔ m, ηn'a birm Bar-Yeezuu.

⁷ A nyɪnta tara bɪ do lɛɛzaa Serziyus Polus, k'a nyɪnta gʊaa hɔɔnzaa bɪ jɪrmazanno wɔɔ barla. Tara bɪ lɛɛzaa bɪ m Barnabas kan Sol kɪ bir, bala, a nyɪnta an a nɔa k'a Woso lemim bɪ ma.

⁸ Nyɪsɪzaa bi do kɔ n n'a birm Elimas, grekki lemim buɔɔzaa, bi n ye η nɪ y, an n'a kam ma k'a a ka kɔ tara bi lɛɛzaa bi bi sɪra ka y.

⁹ Sol kɔ n n'a birm Pol bi kɔ Sent-ɛspri a han b'i dɪgam ma sɪ...,

¹⁰ an n'a hɪm nɪ, a ɔ: «Ɔbi k'i hɔɔn bɔnyaa ka, kan nɔaarbaa kɪ bi, Sɔtaana nyɪ ra, sɪra jɪm naa, ɪbi bi Zuuba zaa tɪrga bi zarɛ tom na?

¹¹ Ba Zuuba wɔ n n'ɪbi ra na: ɪbi y'i bam buɔ dɔmɪm poore nɔ ɔ, ɪbi b'i yare ɪ woso gure yɪ y.»

Lɛɛm bi, monsigə kan gunuu kɪ a ku ra, an n'a birm lɛɛ haay ɔ, an n'a kam gɔaa ma k'an a gaa.

¹² Tara bi lɛɛzaa bi k'a naa yɪ bi, a a ba sɪrakarezaa, bala, Zuuba karɪnda bi gasɔ a hɔɔn ɔ paan....

Pol meerbaa Pisidii Antiyɔs ɔ

¹³ Pol kan a zukuuzanno wɔɔ kɪ a hɔr Pafɔs ɔ, ηnɪ da kɔɔlɔɔ ɔ, ηnɪ ta Panfilii kɔ Perzee ɔ. Bi, Zaan a gɔ η ma, an a wusigə Zerizalem ɔ.

¹⁴ N n a hɔr Perzee ɔ, ηn'a zaa sa, ηn'aa lee ku Pisidii Antiyɔs ɔ. N n gasɔ sokomace ɔ *sabaa hinni ɔ, ηnɪ nyɪnta.

¹⁵ Kɔ η lɛrɔ kan wosolesinnɪsorazanno kɪ ciro karɪnda ba, ηn'a nya bi, sokomace cinno wɔɔ a ka, ηn'a hɪ η nɪ, η ɔ: «Ɔ danyɪnɔ, k'awɔɔ ɪ dɔndɔ m k'a ka gɔɔɔ wɔɔ m, zaa ta ɔ!»

¹⁶ Pol n wuti, an a wɔ busu, a ɔ: «Israyel zanno kan awɔɔ k'a nɪ nyi bam Woso m nɔ wɔɔ kɪ, k'a tɔr ka mɔɔ ma.

¹⁷ Wɔɔ do Israyel Woso bi wɔɔ zɪrɔ bɔ ɔ. Do k'a nyɪnta Eziptɪ ɔ bi, a a da ra gɔta, bi, kan a wɔ paɪɪa kɪ, a a ka ηnɪ bɔ,

¹⁸ a hɔbɪrɛ ka η ɔ poohɔɔn ɔ dɔɔraa busi nɔ ɔ.

¹⁹ Bi jɛ ɔ bi, a do saanhɪna zɪnzɛ Kanaan kɔ ɔ, an a ka, ηna so η tararɔ wɔɔ ɔ.

²⁰ A ga kɔ ɔ naa haay a ba kan dɔɔraa zɔrsi busoor kɪ.

Bi kur bi, a dɔdɔkɛnno ka η ɔ an ta, an wosolesinnɪsorazaa Sanwɛl ku.

²¹ N n cir ye, Woso n Benzamen do gɔaa Kis nyɪ Sol ka η ɔ. A cirbɛə bɪrɛ dɔɔraa busi ku.

²² Woso n wɔ saa bi ma, an David bɔ ɔ, an a ka η ɔ k'an yɪ cir. A n a kasetɪ ka b'ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ Zesee nyɪ David yɪ, mɔɔ heer gɔaa m, an nɪ hɔ kɔ mɔɔ lɛ n taa haay bi bam.»

²³ Amba Woso k'a ler bɔ bi, a Yeezuu bɔ David do nɔ ɔ k'an yɪ Israyel bɔmbɔrezaa.

²⁴ K'a n bɔr cɪna bi, Zaan lɛɛ ka an bi mimbɔnyaarɔ tore batem pa da Israyel zanno m haay.

²⁵ Zaan zibɛə k'a bɔr an nɪ nyam bi, a a hɪ, a ɔ: Awɔɔ y'a hɔɔn dam a ɔ, nka m mɔɔ nɪ? Gɔaa k'awɔɔ nɪ dɔm ma bi bɛɛ m mɔɔ nɪ y. Bi, gɔaa ɪ zem mɔɔ kur, bi mɔɔ n m ga m, m a kɔsɔrɔ bar hɔr y.»

²⁶ «M danyɪnɔ, Abraham donyɪnɔ, kan bɔɔ nɪ nyi bam Woso m awɔɔ bɪrɛ ɔ rɔ wɔɔ kɪ, bɔmbɔrɛ lemim naa do nyɔɔ n y'a ɔ wɔɔ minto.

²⁷ Zerizalem zanno kan a cinno kɪ n Yeezuu dɔ y. N n wosolesinnɪsorazanno lemim kɔ n n'a karɪnda bam sabaa biyɛə hinni ɔ bi jɪ ma sɔ y. Bi, kɔ η y'a nyasɔ, ηn'a ka zɛ ma bi, η y'a ka wosolesinnɪsorazanno lemim bi n kɔ yɪ.

²⁸ Kɔ η n mim yɪ a gɔr zi an a ga zɛ m bi, η y'a ye Pilatɪ han k'an a ka kɔ n n'a zɛ gɔr.

²⁹ Bi, kɔ η hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba a minto bi ba an nya bi, gɔɔɔ a zer go bi ma, ηn'a da yaa ɔ.

³⁰ Bi, Woso a mɪm bɔ ɔ gɛəno bɪrɛ ɔ.

³¹ Bɪ, a a hunka dɔmum gɔta nɔ ɔ gɔɔɔ kɔ η zu kɔ ɔ kan kɪ Galilee ɔ, ηnɪ ta Zerizalem ɔ rɔ wɔɔ m, brɔɔ m kasetizanno keere gɔɔɔ lee.»

³² «Bɪ wɔɔ sɔ, lemim nyɪnta naa do, wɔɔ n'a pa dare awɔɔ m, lerbɔre kɔ Woso a bɔ wɔɔ zɪrɔ m bɪ,

³³ Woso a ba wɔɔ mɪηηɔɔ minto, wɔɔ k'ɔ nɪ η nyɪnɔ bɪ minto, a Yeezuu mɪm bɔ ɔ amb'a n y'a gɔrsɪra ba laarɔ ci ɔ, laa hɪya hɔ nɔ ɔ bɪ m:

Mɔɔ nyɪ n'ɪbɪ m,

her naa, mɔɔ n'ɪbɪ Zɪ.

³⁴ Woso a mɪm bɔ ɔ gæno bire ɔ, k'a b'a da ma, an vɔn y, a mɪηηa y'a hɪ, a ɔ:

Mɔɔ David hɔɔmɪηηɔɔ

kɔ η nɪ ta ɔ paan... rɔ wɔɔ

kare awɔɔ ɔ.

³⁵ Bɪ minto y'a ka, an n'a hɪm lee vanta ɔ laarɔ ci ɔ:

A b'a gɔaa mɪηηa bɪ tore, an vɔn y.

³⁶ Bala, David k'a Woso zi bɪ ba a dɔmum ɔ bɪ, a bɪ ga, ηn'a bir a zɪrɔ zi, a mesim n vɔn.

³⁷ Bɪ gɔaa kɔ Woso a mɪm bɔ ɔ bɪ, a mesim n vɔn y.

³⁸ M danyɪnɔ, k'a dɔ mɪηηa a ɔ, gɔaa bɪ do minto y'a ka mimbɔnyaarɔ sugur pa n nɪ dam awɔɔ bire ɔ.

³⁹ A mɪηηa minto, gɔaa biyɔθ k'a nɪ sɪra kan ɔ bɪ, a y'a mimbɔnyaarɔ haay sugur yɪre, bɪ le kɔ Moyiisi a ka bɪ b'a dam ma an a ka awɔɔ ɔ y.

⁴⁰ K'a dundo a zi, kɔ hɔsɪ bɪ ba awɔɔ m amba hɔ kɔ wosolesinnɪsorazanno a hɪ bɪ nɪ y. N y'a hɪ, η ɔ:

⁴¹ K'a dɪga a, sɔ gɔɔɔ m zanno,

k'a ze kɔdɔ, k'a nyaam!

Mɔɔ zi bam awɔɔ dɔmum ɔ,

zibæθ m, awɔɔ n nɪ bɪsɪ kam ma,

baa kɔ gɔaa a dɪnda awɔɔ m.»

⁴² Pol kan Barnabas kɪ kɔ η bɔr ηn'ɪ bɔm bɪ, η y'a ye η han gɔta, kɔ η nɪ so minno nɔɔn duro ra sabaa k'a nɪ zem bɪ ma.

⁴³ Gɔɔɔ wɔɔ kɔ η hɪsɪga da bɪ, zɪfɔrɔ gɔta kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɔ η nɪ zum zɪfɔrɔ wɔɔ lɛrɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ, Pol kan Barnabas kɪ da zaa ɔ. Sɔɔra kɔ η n'a bam bɪ, η yɪ η dɔndɔm, kɔ η nɪ gɔɔta Woso barka nɔ ɔ.

Pol kan Barnabas k'ɪ do vantɔɔ zi

⁴⁴ Sabaa k'a nya ɔ bɪ k'a ku bɪ, tara bɪ zanno haay a ze kɔ ra k'a a tɔr ka Woso lemim ma.

⁴⁵ Zɪfɔrɔ kɔ η gɔɔɔ wɔɔ yɪ gɔta nɔɪnaas bɪ, jumbaa η heer han, ηn'ɪ Pol meerbaarɔ wɔɔ nyɪ bɔmbɔη ɔ, ηn'a sunsɔ wɔre.

⁴⁶ Pol kan Barnabas kɪ a heer ba kookoo, ηn'a hɪ η nɪ, η ɔ: «Awɔɔ Woso lemim b'a ga m, an lee ka, an hɪ awɔɔ m! K'awɔɔ kaanm Woso lemim bɪ m bɪ, awɔɔ a mɪηηɔɔ dɔdɔ yar kan mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ kɪ, a hunka a ɔ: awɔɔ le baa k'a yɪ y. Keere naa, ɔ wusigə wɔɔ nawum do vantɔɔ zi.

⁴⁷ Bala, le kɔ Zuuba a ka wɔɔ bɪ n naa:

Mɔɔ ɪbɪ bɔ ɔ

k'ɪ yɪ lɛegure do gɔta minto,

k'ɪ bɔmbɔre ganwɔre bɪ sa,

ɪ ta m durnya le cinta jɪ ɔ.»

⁴⁸ Kɔ η minno nɔɔn duro ma bɪ, do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ, kan heernyɔɔ kɪ, η y'a le bɔm Zuuba Woso lemim ɔ. Bɪ, gɔɔɔ haay kɔ η nɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ yɪm nɔ wɔɔ sɪra ka.

⁴⁹ Zuuba lemim bɪ lee ku lee haay ɔ.

⁵⁰ Zɔfɔrɔ wɔɔ n bɔkare ɛn'i lannɔ tɔzannɔ kɔ ɛ nɩ Woso dan ɔ paan... rɔ wɔɔ nyɔnnɔɔta kan tara gɔɔɔgusinno wɔɔ kɩ k'a fir ka Pol ma kan Barnabas kɩ, k'a la ɛ la, kɔ ɛ nɩ bɔ a tara bɩ ra.

⁵¹ Brɔɔ n taanyisi gɔngɔ a gannɔ ma ɛ minto, ɛnɩ ta Ikonɩyɔm ɔ.

⁵² Kɔ karɩndanyɩnɔ wɔɔ nɩ, Sent-Ɛspri kan heernyɔɔ kɩ ɛ heer han.

14

Pol kan Barnabas kɩ ta Ikonɩyɔm ɔ

¹ Ikonɩyɔm ɔ bɩ, ɛ y'a ba am biisi hɔ bɩ m. Pol ta kan Barnabas kɩ, ɛn'aa gasɔ zɔfɔrɔ sokumace ɔ. N meerbaa b'a ka, gɔɔɔ gɔta kɔ ɛ nɩ zɔfɔrɔ kan grekkɩrɔ kɩ n a ba sɩrakareezannɔ.

² Bɩ, zɔfɔrɔ ninɛɔ kɔ ɛ n ye sɩrakare bɩ ma rɔ wɔɔ do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ nyɔnnɔɔta, ɛ heer nɩ busum kan danyɩnɔ wɔɔ kɩ.

³ Pol kan Barnabas kɩ gɔɔta b'ɔ tee..., ɛn'i meer bam kan heerkoodɔbaa kɩ Zuuba minto. Zuuba a kasetɩ ka ɛ ɔ. Bala, a mɩɛɛɛ yɩ ɛ meerbaa sɩra hɩnka, an a ka, ɛn'a da ma, ɛn'i hoserlo bam kan makrarɔ kɩ.

⁴ Tara nɔ zannɔ wɔɔ n a jir ɛ hɩya: gɔsɩnnɔ nɩ kan zɔfɔrɔ wɔɔ kɩ, gɔsɩnnɔ nɩ kan kristazibæezannɔ wɔɔ kɩ.

⁵ Do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ kan zɔfɔrɔ wɔɔ kɩ, a cinno kɩ, ɛ sa k'a zibæɔ bonyaa ba kristazibæezannɔ wɔɔ m, k'a ɛ gɔngɔɔɛɛn jaarɔ m.

⁶ Kɔ Barnabas kan Pol kɩ hɔ kɔ ɛ ɔ k'a ba bɩ dɔ bɩ, ɛ y'a si, ɛnɩ ta Likawonii kɔrɔ ɔ, Listɩr kan Derbe kɩ, kan ɛ bɔlɛɛmarɔ kɩ.

⁷ B'ɔ sɔ bɩ, ɛ y'i lemim nyɩnta bɩ pa dare.

Listɩr kɔ lɔgɔ waare

⁸ Listɩr kɔ gɔaa deem n ta ɔ, a b'a dam ma an jum a gannɔ ra y. Yɩ a ɔ lɔgɔbaa bɩ m, a n ta fɩgaa y.

⁹ Hindeem ɔ, an nyɩnta an n'a tor kam Pol meerbaa ma. Pol nɩ dɩgam ma sɩ.... K'a yɩ a nɩ sɩrakare m k'a laafɩ yɩ bɩ,

¹⁰ a a hɩ kan paɛɛɛ kɩ, a ɔ: «Wuti ɩ jum, ɩ gannɔ ra!» Gɔaa bɩ n wuti ɛ deem, an nɩ tam.

¹¹ Gɔɔɔ wɔɔ kɔ ɛ hɔ kɔ Pol a ba bɩ yɩ bɩ, ɛ y'a leer busu brama, ɛn'a hɩm Likawonii lemim m, ɛ ɔ: «Wosoro y'a ba gɔɔɔ, ɛnɩ zer wɔɔ bire ɔ.»

¹² N n'i Barnabas birm <*Zes>, ɛn'i Pol birm <*Hermes>, bala, a ɩ nyɩnta meerbaazaa.

¹³ Zes yaadareɛɛ bɩ, pɛɛɛɛ kɔ n y'a bɩr kɔ bɩ ma bɩ ɛ ma n ta ɔ. A mannɩbɛr b'a ka ɛnɩ ta ɛɔannɔ m, ɛnɩ lɛɛrɔ waa, ɛn'a dɩnda ɛ wer, ɛnɩ ta ɛ nɩ kɔ bɩ ɛ ma. A n a zɛ kɔ ra kan gɔɔɔ wɔɔ kɩ, k'a mannɩ ba.

¹⁴ Kristazibæezannɔ Barnabas kan Pol kɩ kɔ ɛ mim naa do ma bɩ, ɛ heer a zar gɔta, ɛn'a huuro kɩnkaansum, ɛnɩ bra si, ɛn'i tam gɔɔɔ wɔɔ zi kan zee kɩ.

¹⁵ N ɔ: «Gɔɔɔ ra, bɔ awɔɔ n'a bam naa? Wɔɔ, gɔɔɔ m wɔɔ m sɔ am awɔɔ hɔ bɩ m! Lemim nyɩnta kɔ wɔɔ n'a pa dare awɔɔ m naa, k'a wɔ saa hɔbaarɔ nɩbɩrɔ nɔɔn duro ma, k'a zu Woso k'an mɩsɩr, an brama da kan tara kɩ, hɩgɔta kɩ kan hɔ haay k'an a nɔ ɔ bɩ kɩ b'ɔ.

¹⁶ Kɔ biisi bɩ nɩ, a do haay to, ɛn'i zure a zaarɔ ɔ,

¹⁷ b'a hɔ mɩɛɛɛ ba awɔɔ m, bala, a lahi ka awɔɔ ɔ, kan mɔsa kɩ, a hɔbɩre ka awɔɔ ɔ, an n'awɔɔ heer nyɔɔm.»

¹⁸ Meerbaarɔ nɔɔn duro bɔraama ka gɔɔɔ wɔɔ ɔ. B'a n nyɩnta naanaa k'a gɔɔɔ wɔɔ da jum ɔ kɔ ɛ bɩ mannɩ bɩ ba y.

¹⁹ Bɪ jɛ ʊ bɪ, zɪfɔrɔ y'a to Antɪyɔs ʊ kan Ikonɪyɔm kɪ, ɪnɪ bɪ gʊɔɔ wɔɔ nyonnyɔɔta. N n Pol gɔngɔɛɛn jaarɔ m, ɪn'a gɪngaaɔta, ɪnɪ bɔ m tara nɔ ʊ, ɪn'ɪ dɪgam ma, ɪ ʊ, ga a ʊ.

²⁰ Bɪ, karɪndanyɪnɔ wɔɔ kʊ ɪ y'a zɛ kʊ ra, ɪnɪ bɪr ma bɪ, a wuti, an gasɔ tara nɔ ʊ. Dɔ k'a mɛ bɪ, a a hɔr kan Barnabas kɪ, ɪnɪ ta Derbe ʊ.

N y'a wusigə Siirii Antɪyɔs ʊ

²¹ Kʊ ɪ lemim nyɪnta bɪ pa da Derbe ʊ ɪnɪ karɪndanyɪnɔ yɪ gʊta bɪ, ɪ y'a bɔ, ɪnɪ bɔ Listɪr ʊ, Ikonɪyɔm kan Pisidii Antɪyɔs kɪ ʊ.

²² N karɪndanyɪnɔ wɔɔ heer yo, ɪnɪ ɪ dʊndɔ kʊ ɪ nɪ gʊɔta a sɪrakare nɔ ʊ, ɪn'a hɪ, ɪ ʊ: «A a ga m, wɔɔ n fir yɪ gʊta, k'ʊ bɔkare, ʊ gasɔ Woso cɪrbəə nɔ ʊ.»

²³ N lɛezannɔ bɔ ʊ kristagʊɔɔ sokoma biyəə nɔ ʊ, ɪnɪ jaarɔ da ɪn'a lɛ kʊsɪ, ɪnɪ yaa da lɛezannɔ wɔɔ tɔ ma, ɪnɪ ɪ da Zuuba kʊ ɪ sɪra ka ʊ bɪ wɔ ʊ.

²⁴ N bɔ Pisidii ʊ, ɪnɪ ta Panfilii ʊ,

²⁵ ɪnɪ lemim nyɪnta bɪ pa da Perzee ʊ, ɪnɪ cem, ɪnɪ ta Ataliyaa ʊ.

²⁶ N n a to b'ʊ, ɪnɪ da kʊɔlʊs ʊ, ɪnɪ ta Antɪyɔs ʊ, tara nɪnɲə kʊ ɪ y'a ye ʊ Woso han, k'a nɪ ɪ barka da ʊ zibəə kʊ ɪ y'a ba naa minto b'ʊ.

²⁷ Kʊ ɪ lee ku bɪ, ɪ sokoma bɪ bɪr, ɪnɪ hɔ haay kʊ Woso a da ɪ han ɪn'a ba bɪ dɪnda ɪ nɪ, an lɛ da bɪ, hɔ kʊ Woso a ba, do vantɔɔ ɪn'a ba sɪrakarezannɔ bɪ.

²⁸ N maasɪrɛ ba b'ʊ kan karɪndanyɪnɔ wɔɔ kɪ.

15

Bakumare banɲɔ minto Antɪyɔs ʊ

¹ Gʊɔɔ gʊsɪnnɔ y'a to Zidee ʊ, ɪnɪ bɪ karɪnda ba danyɪnɔ wɔɔ m, ɪ ʊ: «K'awɔɔ n gasɔ banɲɔ b'ʊ, a zu Moyiisi yɪnnɪbayɪ zibəə b'ʊ, awɔɔ bɪ bɔmbɔrɛ yɪrɛ y.»

² Mim naa do wuti bʊgʊr gʊta m kan bɪsɪkare kɪ gʊɔɔ wɔɔ kan Pol kɪ Barnabas kɪ bɪrɛ ʊ. Danyɪnɔ wɔɔ n a cɪnta kʊ Pol kan Barnabas kɪ, gʊɔɔ gʊsɪnnɔ kɪ n ta Zerizalem ʊ kʊ ɪ n'aa kristazibəəzannɔ wɔɔ yɪ kan kristagʊɔɔ lɛezannɔ wɔɔ kɪ mim naa do minto.

³ Antɪyɔs kristagʊɔɔ sokoma bɪ n dɪga ɪ zaa sare mim ma. N bɔ Fenisii ʊ kan Samarii kɪ, ɪn'ɪ do vantɔɔ gʊɔɔ heerlɔrlɛ mim dɪndam, b'a yɪ heernyɔɔ gʊta kan ʊ danyɪnɔ wɔɔ kɪ haay.

⁴ Kʊ ɪ lee ku Zerizalem ʊ bɪ, sokoma a nya ɪ zi, an ɪ si, kristazibəəzannɔ kan kristagʊɔɔ lɛezannɔ kɪ, ɪnɪ hɔ kʊ Woso a da ɪ han ɪn'a ba bɪ sa, ɪn'a dɪnda ɪ nɪ.

⁵ Farizɛɛnrɔ sɪrakarezannɔ wuti ɪn'a hɪ ɪ ʊ, a a ga m kʊ ɪ nɪ do vantɔɔ gʊɔɔ wɔɔ gasɔ banɲɔ ʊ, kʊ ɪ nɪ lɛ ka, kʊ ɪ nɪ zu Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ʊ.

Bɪsɪ bɪ karɛ bɔmbɔ kʊ zi

⁶ Kristazibəəzannɔ wɔɔ kan kristagʊɔɔ lɛezannɔ wɔɔ kɪ a so kʊ ma, k'a dɪga mim naa do ma.

⁷ Kʊ ɪ bɪsɪ bɪ ka tee... bɪ, Pɪyɛɛr wuti an a hɪ, a ʊ: «M danyɪnɔ, awɔɔ dɔ a ʊ, a sɪnɲɪda ʊ bɪ, Woso mɔɔ bɔ ʊ awɔɔ bɪrɛ ʊ, kʊ do vantɔɔ gʊɔɔ m lemim nyɪnta bɪ ma mɔɔ lɛ m, kʊ ɪ n'a si.

⁸ Woso k'a heerlɔ wɔɔ dɔ bɪ, a kasɛtɪ ka ɪ ʊ, an Sent-ɛspri bɪ ka ɪ ʊ, amba a a ka wɔɔ ʊ bɪ m.

⁹ Woso n ɪ gʊ wɔɔ ma poore tɔkkɛ y, sɪrakare minto y'a ka an ɪ heerlɔ wɔɔ sɔrgɔ.

10 Kεεεε bi, bɔ minto y'a ka, an ni Woso makra bare? A n ni mɔr gorezaa bi kam karɔndanyɔnɔ wɔɔ ra, bi wɔɔ zɔɔ kan wɔɔ muɔɔnɔ ki n a da ma, ɔ n'a busure?

11 Bi, wɔɔ si wɔɔ ɔ, Zuuba Yeezuu barka minto y'a ka wɔɔ n bombɔre yi, am η hɔ bi m.»

12 N ηaay n zε pi, ηn'a tɔr kam Pol kan Barnabas ki ma, brɔɔ ni hoserlo kan makrarɔ ki kɔ Woso a ka η ni ba haay do vantɔɔ kɔ ɔ bi dɔndare η ni.

13 Kɔ η y'a nya bi, Zakkɔ meerbaa bi si, a ɔ: «M danyɔnɔ, k'a tɔr ka mɔɔ ma.

14 Simɔnyɔɔ hɔ kɔ Woso a ba a siηηida ɔ, k'a dɔga a do ma, a bɔ ɔ gɔɔɔ kɔ η ba zɔfɔrɔ wɔɔ barla bi tɔ da wɔɔ nɔ ɔ.

15 Bi wosolesinnɔsorazanno ye bi ma sɔ, bala, n y'a gɔrsɔra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

16 Bi jε ɔ bi, mɔɔ zem bi Davɔd har k'a a da bi banka m a dɔ, zeero kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ, mɔɔ yi m yare, m η dɔ, m η jum brama.

17 Kɔ gɔɔɔ kɔ η gɔɔta rɔ wɔɔ n a ka Zuuba ma,

kan do vantɔɔ haay kɔ η ni mem mɔɔ tɔ ma rɔ wɔɔ ki.

18 Zuuba ɔ naa hi, a y'a ka ηni hɔɔ nɔɔn duro dɔ biisi hɔɔ tee....

19 Bi minto y'a ka mɔɔ m hɔɔn da, mɔɔ ɔ, a n a ga m, wɔɔ n fir ka do vantɔɔ gɔɔɔ kɔ η ye Woso ma rɔ wɔɔ ma y.

20 U ci ba η ma, ɔ a hi η ni, ɔ ɔ, η bi *wosobaawɔnɔnɔ mannɔbare sim sɔ y, η bi jaan da y, η bi hɔ gɔr sim sɔ, kan ma ki sɔ y.

21 Sɔra m, a dɔɔraa laatɔ, gɔɔɔ ɔ tara nɔ biyæ ɔ, ηni Moyiisi lero karɔnda bam *sabaa hinni haay ɔ η sokomacero ɔ.»

N ci ba, n n a nyɔɔ gɔɔɔ kɔ η bi zɔfɔrɔ wɔɔ ma

22 Kristazibæezanno wɔɔ kan kristagɔɔɔ lεezanno wɔɔ ki, sokɔma bi ki, a cɔnta k'a gɔɔɔ bɔ ɔ a barla a η nyɔɔ kan Pol ki Barnabas ki Antɔyɔs ɔ. Nyɔnta a ɔ Ziidi kɔ n n'a birm Barsabas, kan Silas ki, gɔɔɔ m, η ni daɔre m danyɔnɔ wɔɔ bire ɔ.

23 N n ci naa do ka η ɔ:

«Kristazibæezanno kan kristagɔɔɔ lεezanno ki, ɔ danyɔnɔ ki ɔ yaa dare a danyɔnɔ do vantɔɔ kɔ η ni Antɔyɔs ɔ kan Siirii ki, Silisii ki rɔ wɔɔ m.

24 Wɔɔ ma η ɔ, wɔɔ gɔɔɔ gɔsɔnɔnɔ ɔ b'awɔɔ wɔnwar kɔ ma, ηn'awɔɔ heer zar, ηni dabɔɔ da awɔɔ ma kan a meerbaaro ki, bi wɔɔ n η nyɔɔ y.

25 Wɔɔ ɔ lε ba deem, ɔ a cɔnta k'ɔ gɔɔɔ bɔ ɔ, ɔ η nyɔɔ kan ɔ gɔaastɔɔɔ paan...rɔ Barnabas kan Pol ki.

26 Gɔɔɔ m, ηn'a mɔsɔrbaa ka zε ma, Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

27 Bi minto y'a ka, wɔɔ n ni Ziidi kan Silas ki nyɔɔre awɔɔ ma, kɔ η ni bi minno nɔɔn duro hi awɔɔ m a lε m.

28 Sent-Espri kan wɔɔ muɔɔnɔ ki, wɔɔ ɔ hɔɔn da, ɔ ɔ, a n a ga m, k'ɔ ɔ ya, ɔ mɔr gorezaa vanta ka awɔɔ ra, kɔ mim pakrarɔ nɔɔn duro bæe y:

29 A bi wosobaawɔnɔnɔ mannɔbare sim sɔ y, kan ma ki, hɔɔ gæro ki, b'a bi jaan da sɔ y. K'awɔɔ zu naa haay ɔ, awɔɔ ba muɔɔnɔ. Woso y'a dare a han.»

30 Gɔɔɔ kɔ n yi η bɔ ɔ rɔ wɔɔ, a leer so, ηn'a hɔr, ηni ta Antɔyɔs ɔ, ηn'aa gɔɔɔ wɔɔ so kɔ ma, ηni ci bi ka η ɔ.

31 Ci bi karɔnda bi bare η heer nyɔɔ, kɔ η dɔndɔre nɔɔnaaɔ yi bi minto.

32 Ziidi kan Silas ki kɔ η ni wosolesinnɔsorazanno wɔɔ, η danyɔnɔ wɔɔ dɔndɔ kan meerbaaro ki, ηni η panηa da ra.

³³ Nj gɔɔta b'ɔ dɔmum poore, danyɛnɔ wɔɔ n bi zaa ka η ɔ, ηn'a bɔ ηnɩ ta gɔɔɔ kɔ η yɩ nyɔɔ rɔ wɔɔ zi.*

³⁵ Kɔ Barnabas kan Pol kɩ nɩ, η gɔɔta Antɩyɔs ɔ, ηn'ɩ hɔ dɩndare, ηn'ɩ Zuuba lemim nyɩnta bi pa dam kan gɔɔɔ gɔta kɩ sɔ.

N Pol kan Silas kɩ nyɔɔ

³⁶ K'a yɩ poore bi kur bi, Pol a hɩ Barnabas m, a ɔ: «Ū ɔ wusigə, ɔ aa dɩga ɔ danyɛnɔ wɔɔ ma kɔ biyəə kɔ wɔɔ Zuuba lemim nyɩnta pa da ɔ b'ɔ. K'ɔ dɩga a kɔ η y'a bam lɔ gɛ.»

³⁷ Barnabas n a ηɔa k'a Zaan kɔ n n'a birm Markɩ bi gaa a ta m.

³⁸ Bi, Pol n yɛ k'a gaa y, bala, a nyɩnta an nɩ zum kɔ ɔ kan η kɩ, an a gɔ η ma Panfilii ɔ, a n a ya, an zi ba kan η kɩ y.

³⁹ Nj bɩsɩ ka kan kɔ kɩ maam-maam, bɩsɩ bi n bi η gɔngɔ kɔ ma gɔaa biyəə n ta a lɛ, a lɛ. Barnabas Markɩ gaa, an da kɔɔlɔs ɔ an ta Siipɩr ɔ.

⁴⁰ Pol n Silas gaa, danyɛnɔ wɔɔ n yaa da, kɔ Zuuba n a barka ka η ɔ. Nj n cem.

⁴¹ Pol bɔ Siirii kan Silisii kɩ kɔrɔ ɔ, an nɩ kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ paŋŋa dam la.

16

Timote a zɛ kɔ ra kan Pol kɩ Silas kɩ

¹ Pol kan Silas kɩ ta ηn'aa lee ku Derbe ɔ, ηnɩ cem ηnɩ ta Listɩr ɔ. Karɩndanyɩ deem n nɩ b'ɔ, a tɔ m Timote, a da bi zɩfɔ m, an a ba sɩrakarezaa, a zi bi grekkɩ m.

² A danyɛnɔ kɔ η nɩ Listɩr ɔ kan Ikonɩyɔm kɩ rɔ wɔɔ y'a lɛ bɔrɛ a tɔ ɔ.

³ Pol n a ηɔa k'a gaa. A n a gaa, an a gasɔ baŋŋɔ ɔ zɩfɔrɔ kɔ η nɩ b'ɔ rɔ wɔɔ minto, bala, η haay a dɔ, η ɔ, a zi bi grekkɩ m.

⁴ Tara nɔ rɔ kɔ η nɩ bɔrɛ η ɔ rɔ wɔɔ, η yɩ lɛrɔ kɔ Zerizalem kristazibæezanno wɔɔ a cinta kan kristagɔɔɔ lɛezanno wɔɔ kɩ bi hire η nɩ, ηn'a yɛrɛ η han kɔ η nɩ zu η ɔ muŋŋa.

⁵ Kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ sɩrakare paŋŋa n'a dam la, η lɛ n'a dam la dɔmum biyəə.

N Pol bir Masedɔan ɔ

⁶ Pol kan Silas kɩ bɔ Frizii ɔ kan Galasii kɩ, Sent-ɛspri n a ta η nɩ tolle, kɔ η bi lemim bi pa da Azii ɔ y.

⁷ Kɔ η lee ku Mizii jireyaa ɔ bi, η y'a ηɔa k'a ta Bitinii ɔ, bi, Yeezuu ɛspri bi η da jum ɔ.

⁸ Nj n cem, ηnɩ bra Mizii ɔ, ηn'aa lee ku Trowas ɔ.

⁹ Gum deem ɔ, Pol Woso hɔhɩnkare yɩ: Masedɔan gɔaa deem y'a hunka m, an jum brama, an n'a wɔ zɩnzɛm nɩ, a ɔ: «Bɔr Masedɔan ɔ, ɩbɩ ɩ da wɔɔ han!»

¹⁰ Pol hɔhɩnkare bi yɩrɛ je ɔ bi, wɔɔ wuti zɔɔ-zɔɔ k'ɔ ta Masedɔan ɔ, bala, wɔɔ si wɔɔ ɔ Woso n nɩ wɔɔ birm kɔ aa lemim nyɩnta pa da b'ɔ.

Lidii batem sire Filipii ɔ

¹¹ Da kɔ wɔɔ ɔ kɔɔlɔs ɔ Trowas ɔ bi, wɔɔ ta tɩrga kan Samotrasɩ kɩ. A dɔ k'a mɛ bi, wɔɔ ta Neyapolis ɔ.

¹² Ū ɔ to b'ɔ, ɔ ta Filipii ɔ, ɔ gam ma, Masedɔan kɔrɔ haay tara nɔ gɔta m bi. A gɔɔɔ wɔɔ n a so a muŋŋa ɔ am Rɔm zanno paan...rɔ wɔɔ hɔ bi m. Wɔɔ dɔmum poore ba tara nɔ bi do ɔ.

* **15:33 15.33** Ci gɔsɩnno ɩ naa dan ɔ: Silas a hɔɔn da an gɔɔta, Ziidi n cem a deem.

13 *Sabaa hinni u, woo bo tara no u, u ta bokko le ra. Bince bi do u bi, woo u hoon da, u u, yaadare bince nyintam b'u. Ku woo nyinta bi, woo Yeezuu mim dunda kan lanno ku η y'a so ku ma b'u ro woo ki.

14 N gaa deem k'a to m Lidii, garhuuro heerezaa m, bi nyinta, an n'a tor kam woo ma. Tiyatur ku nyi m, an ni Woso dan u. Zuuba a heer gu k'an bor a ma, an a tor ka Pol meerbaa bi ma.

15 K'a batem si bi, a miyha kan a har guoo ki bi, a a ye woo han, an n'a hire, a u: «K'awoo y'a hoon dare a u, moo i zum Zuuba u, k'a bor, a bi wota moo har u.» A n ma woo ma, woo n ko u ye.

N Pol nyasu Filipii u

16 Hindeem u, woo ni tam yaadare bince u, lupoo n bi woo ze u, lo m, boorozaa m. A wo bi kure i busoo kare a zuuboo woo u.

17 A n ni zum woo je u, Pol kan woo ki, an ni zee dare, a u: «Guoo noon duro Woso k'a le da haay zibæenyino m. Bombore zaa η n'a pa dare awoo m.»

18 A ba a u, ncinaasu domum guta no u. Pol n bi ko, an a bo, an a hi zine bi m, a u: «Yeezuu Krista to ma, moo le ka ubu u: bo lo naa do me u!» Leem bi, a bo a me u.

19 A zuuboo woo ku η y'a yi a busoo bi yire n a ze ra bi, η Pol nyasu kan Silas ki, ηni η gungaata, ηni ta η ni daasu u, jitanno taa.

20 Broo n η gaa, ηn'aa η hinka dudo-kanno m, η u: «Guoo noon duro ni woo ku naa nyankore. Ziforo m.

21 N ni ho k'a bir zum woo Rom zanno lero u bi dundam.»

22 Zamaa n wuti nyaa m kan Pol ro ki. Dudo-kanno woo n le ka, ηni η huuro bombu η ma, ηni η ze maduro m.

23 N ze ku η y'a u guta bi, η bokare, ηni η du lonnoce u. N n le ka lonnoce domazaa b'u kan diga η ma miyha.

24 Gaa ku η le naa do ka u bi, a yi η du cenozaa b'u, an η da go u.

25 Dibsir k'a da bi, Pol kan Silas ki i yaa dam, ηn'u Woso leboore laa lom, lonno vantoo woo n'a tor kare η ma.

26 Tara n nyinhe le deem, a nyinhere bi panha n ce jur bi yinyi. Ce bi lero woo haay n gongu leem, lonno woo haay banharo woo n sur pene bi ma.

27 Lonnoce domazaa bi n wuti hinceem ma, a lonnoce lero woo yi ηn'u gum, a hoon u bi lonno woo a si η y'a u. A n a kargu gaa u, k'a a miyha ze m.

28 Pol n zee da kan panha ki, a u: «I bi hosti ba i miyha ni y. Woo haay ta u.»

29 Lonnoce domazaa bi n se ye, an bra si, an gasu, an aa sonta Pol kan Silas ki taa mehinko m.

30 A n η gaa, an bo η ni garga ra, an n'a hire η ni, a u: «Guoo ra, moo y'a bam lo ku m bombore yi?»

31 N n a nyi bo nu, η u: «Sira ka Zuuba Yeezuu u, i bombore yim, ubu kan i har guoo ki.»

32 N n Zuuba lemim bi dunda m, kan guoo haay ku η n'a har u ro woo ki.

33 Lonnoce domazaa bi n η gaa gunuu u b'u leem, k'a yaa η nyinno sorgo. Wakati bi do u so bi, a batem si kan a har guoo ki haay.

34 A n η gaa, an ta η ni a ce u, an hobire ka η u, an n'a heer nyoom kan a har guoo woo ki, k'a sira ka Woso u bi to ma.

35 Do k'a me bi, dudo-kanno woo a domazanno nyoo ku η n'aa a hi lonnoce domazaa bi m, kan wo saa guoo woo ma.

36 Lonnoce domazaa bi n mim naa do hi Pol m, a u: «Dudo-kanno woo nyoo da, η u, ηni wo saa awoo ma. Ncinaasu bi, k'a bo a doo kan laafu ki.»

³⁷ Bɪ Pol a hɪ, a ɔ: «Ŋ y'a ka, ηnɪ wɔɔ zɛ zamaa bire ɔ, bɪ η n wɔɔ dɔdɔ ka y, wɔɔ kɔ wɔɔ n Rɔm zanno, ηn'a ka, ηnɪ wɔɔ du lɔnnɔɔ ɔ. Ŋ n bɔkare, ηn'a ηɔam k'a a kɔna, a wɔɔ bɔ. Bɪ bɪ kɔ yɪrɛ y. Ŋ n bɔr a zim, ηnɪ bɪ wɔɔ bɔ.»

³⁸ Gɔɔɔ wɔɔ n a wusigə, ηn'aa naa haay hɪ dɔdɔkɛnno wɔɔ m, nyibəə n gasɔ η ɔ, kɔ y'a hɪ η nɪ, η ɔ Rɔm zanno n a mɪ bɪ minto.

³⁹ Ŋ n bɔr, ηnɪ bɪ sugur yɛ η han, ηnɪ η bɔ, ηn'a yɛ η han, kɔ η nɪ bɔ tara bɪ nɔ ɔ.

⁴⁰ Kɔ η bɔ lɔnnɔɔ ɔ b'ɔ bɪ, Pol kan Silas kɪ ta, ηn'aa Lidii yɪ, ηnɪ danyɪnɔ wɔɔ yɪ ηnɪ η heer ba kookoo, ηnɪ cem.

17

Pol ta Tesaloniki kan Beree kɪ ɔ

¹ Ŋ bɔ Anfipolis ɔ kan Apolonii kɪ, ηn'aa lee ku Tesaloniki ɔ. Zɪfɔrɔ wɔɔ sokomacɛ n nɪ b'ɔ.

² Amb'a tɪr a ba biisi bɪ, Pol ta, an aa η yɪ, an sɔura ba kan η kɪ *sabaab hinni ɔ, an a ta kɔ rɛ gallem kaakɔ, an nɪ Wosoci bɪ

³ bɔrɛ η nɪ kɔ zi, a ɔ Krista a ga m, an fir yɪ, an ga, an a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ. A n n'a hire, a ɔ: «Krista kɔ mɔɔ n'a pa dare awɔɔ m bɪ, Yeezuum.»

⁴ Zɪfɔrɔ gɔsɪnnɔ yɛ, ηn'a zɛ kɔ ra kan Pol kɪ Silas kɪ, kan grekkɪrɔ kɔ η nɪ Woso dan ɔ rɔ wɔɔ kɪ gɔta, kan lanno tɔzanno kɪ gɔta.

⁵ Zɪfɔrɔ wuti kan jumbaa heerbusu kɪ, ηnɪ gɔɔɔ nɪburɔ gaa zaa bire ɔ, ηn'a ka tara bɪ gɔɔɔ wɔɔ n yar, ηnɪ tarano bɪ nya kɔ rɛ. Ŋ n ta Zason har ɔ, ηn'a kam Pol ma kan Silas kɪ, k'a η gaa a ta η nɪ gɔɔɔ wɔɔ taa.

⁶ Kɔ η n η yɪ bɪ, η Zason gaa kan danyɪnɔ gɔsɪnnɔ kɪ, ηnɪ ta η nɪ dɔdɔkɛnno taa, ηn'ɪ zee dare, η ɔ: «Gɔɔɔ nɔɔn duro nɪ durnya bɪ dam, ηnɪ cem ηnɪ bɔr naa ɔ kɛrɛ,

⁷ Zason n η si a har ɔ. Ŋ haay kaanm Rɔm cir lɛ m, η ɔ, cir vanta n ta ɔ, a tɔ m Yeezuum.»

⁸ Zeero nɔɔn duro gɔɔɔ wɔɔ da bɔ ɔ, kan dɔdɔkɛnno wɔɔ kɪ,

⁹ ηnɪ busoo si Zason kan danyɪnɔ wɔɔ kɪ han, ηn'a cɪnta, ηnɪ bɔkare, ηnɪ wɔ saa η ma.

N Pol kan Silas kɪ si mɪɲa Beree ɔ

¹⁰ Lɛem bɪ, danyɪnɔ wɔɔ a ka Pol kan Silas kɪ n cem kan Beree kɔ kɪ gunuu ɔ. Kɔ η lee ku bɪ, η ta zɪfɔrɔ sokomacɛ ɔ.

¹¹ Zɪfɔrɔ kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ mɪɲa, an lɛ da Tesaloniki zanno wɔɔ ra. Ŋ lemim bɪ si kan a heer kɪ haay. Dɔmɪm haay, η yɪ dɪgam Wosoci b'ɔ, k'a dɪga a hɔ kɔ η n'a hɪm bɪ sɪra m gɛ.

¹² Gɔta a ba sɪrakareezanno η bire ɔ kan grekkɪ lanno tɔzanno kɪ, gɔɔɔyaarɔ kɪ gɔta.

¹³ Tesaloniki zɪfɔrɔ wɔɔ kɔ η y'a ma, η ɔ, Pol ɪ Beree ɔ an nɪ Woso lemim pa dam bɪ, η lee ku b'ɔ, k'a a ya, a gɔɔɔ nyɔnnyɔta.

¹⁴ Danyɪnɔ wɔɔ n a ba zɔɔ, ηnɪ Pol da zaa ra an ta kan higɔta bɪ lɛ ra kɪ, bɪ ma bɪ, Silas kan Timote kɪ gɔta b'ɔ.

¹⁵ Gɔɔɔ kɔ η Pol da zaa ɔ rɔ wɔɔ a gaa ηnɪ ta m Atennɪ ɔ, ηn'a wusigə kan Pol lɛ kɪ, kɔ Silas kan Timote kɪ n a jɪ sa zɔɔ-zɔɔ.

Pol ɪ Atennɪ ɔ

¹⁶ Pol k'a nɪ dɔrɛ η ma Atennɪ ɔ bɪ, a heer a zar kan *wosobaawɔnno kɔ η nɪ tara bɪ nɔ ɔ, ηnɪ η dan ɔ rɔ wɔɔ kɪ minto.

17 A n gasu sokumace deem u, an ni meer bam kan zufofo woo ki, kan guoo ku η ni Woso dan u ro woo ki, domum haay daasiro u, a y'a bam kan gaa haay k'a ni zem bi ki.

18 Hoonkamazanno, Epikiriyeenro kan Stoyiseenro* ki, nyinta b'u ηn'i suura bam kan ki. Gosunno n'a hire, η u: «Para-paradarezaa naa do u lo?» Gosunno u: «Wosoro daaro an ni η pa dare!» Ku sira ni, Pol i Yeezuu pa dam, kan a mumbore ki.

19 N n a nyasu k'a ta m ci ku n n'a birm Arewopaazi bi mim u. N n a hi, η u: «Ibu i da ma, i karinda daa k'ibu n'a bam naa ji dunda woo n na?»

20 Bala, ibu i minno daaro dundam woo m, bi y'a ka woo le n taa k'u η ji do.»

21 Atenni zanno woo kan saanaro ki bir hosi bam, ku minno daaro dundare kan a tor ka ma ki bee y.

22 Pol n jim brama Arewopaazi u b'u, a u: «Atenni zanno, diga ku moo nawom awoo ma naa, sirakarezanno guoo n'awoo m.

23 Ku moo m da awoo ku bi zi bi, ho haay k'a n'awoo yaadare mor bi, moo yi. Moo yi, n n a gorsira ba mannduu niηη ma ncinaasu: «Woso ku gaa n a do minto.» Ho k'awoo n'a dan u, b'awoo n a do bi, bi moo bor ku m b'a pa da awoo m naa.

24 Woso k'a durnya da, kan ho haay k'a n'a no u bi ki, a m brama kan tara ki Zuuba. A bir gasum wosocero ku guoo a do a wo m no woo no u y.

25 Hosi zibae ba ma y. A bir a kam ma ku gaa n a da a han ho niηη ma y. Bala, a n ni misirbaa, hoonsi, kan ho haay ki kam gaa haay u.

26 K'an gaa deem me ki, a do haay da ku η ni bir tara bure le haay u. A domunno bo ku zi guoo minto, kan η tararo jire ki,

27 ku η n'a da ma, ηn'a wo dunda, ηn'a ka Woso ma, gee η y'a yim ge, an bokare a bi laatoo woo gaa biyae ma y.

28 Bala,

A miηηa zi woo misirbaa n ta u, u ni tare, u ni meeyaa m.

Amba awoo gorsirabenno gosunno a hi bi m: «A dogoo m woo m.»

29 Ku Woso dogoo m woo m bi, woo n u ga m, u u hoon da, u u, Woso bi sarma ni, gee wanzurfu, gee jaa ku gaa a banka, an a bo u a hoon u bi ni y.

30 Bi, Woso n a ya, an ni digam domum ku guoo woo ni bado no u bi ma y. A y'a hire η ni keere, ku η haay n a bo a mimbonyaroo u bince haay u.

31 A domum deem bo u, an a cinta, ku gaa k'a bo u bi n bi durnya dudo ka kan sira ki. Bi, a a kaseti hinka guoo haay m, an a mum bo u gaeo bire u.»

32 Gaeo mumbore mim ku η b'a ma bi, gosunno i yaa wom Pol ma, niηηoo n n'a hire, η u: «K'u mim naa do minto m, woo y'u yare, u tor ka ibu ma domum vanta u.»

33 A yi ncinaasu, Pol n a gu η ma.

34 Gosunno n bokare, ηni ye a meerbaa bi ma, ηn'a ba sirakarezanno. Arewopaazizaa Denii nyinta u, kan lo deem ku n n'a birm Damariisi bi ki, kan gosunno ki so.

18

Korenti kristagoo sokoma cintare

* **17:18 17.18** Epikiriyeenro: guoo ku η n'a kam durnya nyintabaa ma ro woo m broo. N n'a hum so, η u, Hosi bee y'a so durnya b'u y. Ho haay bi, ba an nawom bala. Stoyiseenro: guoo ku η ye mim kusi ma ro woo m broo. N n'a kam ma, k'a ho k'a so durnya u jilli bi do.

1 Bɪ jɛ ɔ bɪ, Pol a hɔr Atennɪ ɔ, an ta Korentɪ ɔ.

2 B'ɔ bɪ, a zɪfɔ deem zɛ ɔ, a tɔ m Akilas. Pɔn kɔ gɔaa m, an a to Italiɪ ɔ lɛɛm an bɔr kan a lɔ Prisol kɪ. Kɔ sɪra nɪ, cir Kloodi lɛ ka, kɔ zɪfɔrɔ haay n bɔ *Rɔm ɔ. Pol n kɔ ma kan η kɪ,

3 bɪ, kɔ wɔzibæθ deem η n'a bam bɪ, (zappabaa m,) a zer η har ɔ, ηn'ɪ zi bɪ bam kan kɔ kɪ. Huucɛrɔ pɛɛrarɔ* ηn'ɪ η bare.

4 *Sabaa hinnɪ haay, a ɪ karɪnda dɪndam zɪfɔrɔ sokɔmace b'ɔ, an n'a tɔŋ ɔ kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ grekkɪrɔ wɔɔ kɪ, kɔ η n'a si.

5 Silas kan Timote kɪ kɔ η y'a to Masedɔan ɔ, ηnɪ lee ku bɪ, η bɪ dɪga a Pol ɪ karɪnda bam, an n'a hum zɪfɔrɔ wɔɔ m, a ɔ Krista bɪ, Yeezuu m.

6 Zɪfɔrɔ wɔɔ bɪsɪ ka kan Pol kɪ, ηnɪ meerbaa bɔnyaa ba. Pol n a huuro zɛ fɛr, an a hɪ η nɪ, a ɔ: «K'awɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ, a taar y'awɔɔ mim ɔ. Mɔɔ mim bɛɛ m bɪ dɔ y. Naa ma kɛɛrɛ bɪ, ta mɔɔ nawɔm do vantɔɔ zi.»

7 A n a hɔr bɪnce bɪ do ɔ, an ta gɔaa kɔ n n'a birm Titiyus Zistus bɪ har ɔ. Woso daɔrɛzaa m, a har bɪ n jɪnjɛɛm sokɔmace bɪ ma.

8 Krispus k'a m sokɔmace bɪ cir b'a ba sɪrakarɛzaa kan a har gɔɔɔ kɪ haay. Korentɪ zannɔ gɔtɔɔ, kɔ η n'a tɔr kam Pol ma rɔ wɔɔ, a ba sɪrakarɛzannɔ sɔ, ηnɪ batɛm si.

9 Gum deem ɔ, Zuuba a hɪ Pol m, a hɔhɪnkare nɔ ɔ, a ɔ: «ɪ da bɪ bɔ ɔ y, ɪ bɪr a hum, ɪ bɪ zɛ pi y.

10 Kɔ sɪra nɪ, mɔɔ ɪ kan ɪbɪ kɪ, bɪ gɔaa ba ɔ, an n'ɪbɪ nyasɔm k'a fir ka ɪ ma y, bala, mɔɔ gɔɔɔ ta ɔ gɔta tara naa do nɔ ɔ.»

11 Pol dɔɔraa ba b'ɔ deem kan a kur kɪ, an nɪ Woso lemim dɪndare η bire ɔ.

N Pol nyasɔ, n nɪ ta m Galyɔn taa

12 Dɔmɪm kɔ Galyɔn nyɪnta ɔ Akayii tara lɛɛzaa bɪ, zɪfɔrɔ wɔɔ a lɛ ba deem, ηnɪ wuti jɪmbaa m kan Pol kɪ, ηn'a gaa, ηnɪ ta m Galyɔn dɔdɔkare bɪnce ɔ, ηn'a hɪrɛ, η ɔ:

13 «Gɔaa naa do, karɪnda an n'a bam gɔɔɔ m, a ɔ, gɔɔɔ n yaa da Woso m kan yaadare k'a n a gaakɔmba kan wɔɔ lɛrɔ kɪ.»

14 Pol ɔ k'a nyɪ bɔ ɔ, Galyɔn n a nyɪ bɔ zɪfɔrɔ wɔɔ nɔ, a ɔ: «Zɪfɔrɔ ra, kɔ zi nɪŋŋə a ba a bɪ tɪrga, gɛɛ zibæθ bɔnyaa a ba, mɔɔ yɪ m tɔr kare awɔɔ ma, bala, a a yɔ.

15 Bɪ, k'awɔɔ bɪsɪ bɪ kare bɪ, meerbaa m, gɛɛ tɔrɔ m, gɛɛ awɔɔ mɪŋŋɔɔ lɛrɔ m bɪ, pakra a ba awɔɔ m. Mɔɔ lɛ baa kɔ m nyɪnta minno nɔɔn duro dɔdɔkər y.»

16 A n la η la dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ.

17 Ŋ haay n Sɔstɛn, sokɔmace cir bɪ nyasɔ, ηn'a zɛ dɔdɔkare bɪnce ɔ b'ɔ, bɪ, Galyɔn n a war hɔbaa naa do ma y.

Pol a bɔ an ta Antɪyɔs ɔ

18 Pol a ya, an maasɪrɛ ba Korentɪ ɔ. Bɪ jɛ ɔ bɪ, a a gɔ danyɪnɔ wɔɔ ma, an da kɔɔlɔs ɔ, k'a ta Siirii ɔ. Akilas kan Prisol kɪ zu kɔ ɔ kan kɪ. Pol a mim zɪnzɛra Senkres ɔ, bala, a ler bɔ Woso m.

19 Ŋ lee ku Efɛɛzɪ ɔ. B'ɔ bɪ, Pol a gɔ a zukuuzannɔ wɔɔ ma. A ta, an aa gasɔ zɪfɔrɔ sokɔmace ɔ b'ɔ, an nɪ bɪsɪ kam kan η kɪ.

20 Brɔɔ n a yɛ han kan a dɔmɪm bɪ zu ra, an a gu,

21 an a gɔ η ma, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «Mɔɔ zem bɪ bɪr awɔɔ zi dɔmɪm nɪŋŋə ɔ, kɔ Woso yɛ.» A n da kɔɔlɔs ɔ, Efɛɛzɪ ɔ.

* 18:3 18.3 pɛɛrarɔ wɔɔ ba η nawɔm biiro ka m.

²² K'a lee ku Sezaree ɔ an bɔ kɔɔlɔs b'ɔ bɪ, a cem an ta Zerizalem ɔ, an aa yaa da danyɪnɔ wɔɔ m, an cem an ta Antiyɔs ɔ,

²³ an aa maasɪre ba b'ɔ poore. A n cem, an ta Galasii kan Frizii kɪ gorgarɔ haay ɔ, an nɪ karɪndanyɪnɔ wɔɔ haay heer bam kookoo.

Apolos ta Efɛzi ɔ kan Korɛnti kɪ ɔ

²⁴ Zɪfɔ deem kɔ n n'a birm Apolos, an yɪ Alesandrii ɔ bɪ lee ku Efɛzi ɔ. Hɔɔn zaa m, an mim dɔ. A n Wosoci bɪ dɔ sɔ.

²⁵ Zuuba zaa b'a dɪnda zɔr-zɔr, a y'a pa darɛ kan a heer kɪ haay, an nɪ karɪnda dɪdam gɔɔɔ m, an nɪ hɔ haay k'a ba Yeezuu minto bɪ dɪdam, an nɪ zure a zaa ɔ. Bɪ, batem kɔ Zaan nyɪnta an a kam b'a dɔ bala.

²⁶ A n nɪ meer bam kan wɪsrabaa kɪ sokomace ɔ b'ɔ. Prisil kan Akilas kɪ kɔ η y'a meerbaa ma bɪ, η y'a gaa, ηnɪ Woso zaa bɪ dɪnda m zɔr-zɔr, ηn'a paŋŋa da ra.

²⁷ K'a nyɪnta, an n'a ηɔam k'a ta Akayii ɔ bɪ, danyɪnɔ wɔɔ ɔ: A a ga m. N n ci ba karɪndanyɪnɔ wɔɔ ma, kɔ η n'a si mɪŋŋa. K'a lee ku b'ɔ bɪ, a daahan gɔta ka gɔsɪnnɔ ɔ, gɔɔɔ kɔ Woso barka minto η sɪra ka Yeezuu ɔ rɔ wɔɔ.

²⁸ Bala, a meerbaa bɪ paŋŋa bɔr zɪfɔrɔ wɔɔ ra gɔɔɔ wɔɔ bire ɔ, a ɪ Wosoci bɪ jɪ hɪre η nɪ sɪrɪ-sɪrɪ, a ɔ: Krista bɪ, Yeezuu m.

19

Pol lee ku Efɛzi ɔ

¹ Dɔmɪm kɔ Apolos nyɪnta ɔ Korɛnti ɔ bɪ, Pol bɔ kɔ bɪ gorgarɔ kɔ η nɪ cigaarɔ wɔɔ ɔ, an ta Efɛzi ɔ, an karɪndanyɪnɔ gɔsɪnnɔ yɪ b'ɔ,

² an η lar, a ɔ: «K'awɔɔ a ba sɪrakareezanno bɪ, awɔɔ Sent-ɛspri si ra?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Wɔɔ n Sent-ɛspri mim ma cɪna y.»

³ Pol n laaka da, a ɔ: «Batem kara awɔɔ si keere?» N n a nyɪ bɔ ɔ, η ɔ: «Zaan batem bɪ m.»

⁴ Pol n a hɪ η nɪ, a ɔ: «Zaan nyɪnta, an nɪ heerlɔrle batem kam, an n'a hɪm gɔɔɔ m kɔ η nɪ sɪra ka gɔaa k'a nɪ zem bɪ bɔr awɔɔ je ɔ b'ɔ. A le taa k'a hɪ, a ɔ: Yeezuu.»

⁵ Kɔ η naa ma bɪ, η batem si Zuuba Yeezuu tɔ ma.

⁶ Pol n a wɔrɔ ka η la, Sent-ɛspri n zer η la, ηn'ɪ meer bam leminno vantɔɔ m, ηn'ɪ Woso le si ηn'ɪ som la.

⁷ Gɔɔɔ kɔ η nyɪnta b'ɔ rɔ wɔɔ le a zɔ buerehɪya ma.

Pol ɪ karɪnda bam Efɛzi ɔ

⁸ Pol tɪr ta sokomace ɔ, an bɪr Woso cirbæθ bɪ mim dɪdam kan wɪsrabaa kɪ, an ta an mom kaakɔ ku. Kɔ gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kam nɔ wɔɔ n a si sɪra.

⁹ Gɔsɪnnɔ kɔ η heer ka, η bɪr yem k'a si bɪ, η nyɪnta, ηn'ɪ Yeezuu zaa bɪ sonsɔ wɔm gɔɔɔ bire ɔ. Pol n bɔ η bire ɔ, an karɪndanyɪnɔ wɔɔ gaa a hɔ, an ta η nɪ Tiranɔsɪ karɪndace ɔ, an nɪ hɔ dɪdarɛ η nɪ dɔmɪm haay.

¹⁰ A ba a ɔ ncɪnaaɔ an ta, an dɔɔraa hɪya ku, bɪ minto y'a ka Azii zanno, zɪfɔrɔ, kan grekkɪrɔ kɪ n a ku, ηnɪ Zuuba lemim bɪ ma.

Seva nyɪnɔ

¹¹ Woso n nɪ hoserlo kɔ η lɔɔ ba ɔ bam kan Pol kɪ.

¹² Baa kɔ n pɛera gɛɛ huu a nɔ a mɛ ma, n a nɔ yaabazanno ma, η yɪ laafɪ yɪre, zinɔro wɔɔ nɪ bɔre η mɛ ɔ.

¹³ Zɪfɔrɔ gɔɔɔ n ta ɔ ηnɪ bɪmbɪrɪm, ηn'a dam ma, ηn'ɪ lam zinɔro ra. Hindeem ɔ η n'a ηɔa k'a la zinɔro ra gɔɔɔ mɛ ɔ Zuuba Yeezuu tɔ m. N n'a

hire, η υ: «Moo y'a hire awoo m Yeezuu kɔ Pol n n'a pa dam bi tɔ ma, k'a bɔ!»

¹⁴ Zɔfɔrɔ wosocemannubər jitaare deem kɔ n n'a birm Seva b'i nyɩnɔ m saanhɩna, ηn'i zibəə naa do bare.

¹⁵ Zinə n a hi η ni, a υ: «Moo Yeezuu dɔ, kɔ nka m Pol m, moo dɔ. B'awoo, nkoo n'awoo ni?»

¹⁶ Gɔaa kɔ zinə n a mɛ υ bi n der η ma haay, an a da η ma, an fir ka η ma, ηni bra si, ηni bɔ har υ b'ɔ digi, kan nyinno ki.

¹⁷ Efɛɛzi kɔ jilli, zɔfɔrɔ kan grekkɩrɔ ki kɔ η ni b'ɔ rɔ woo haay mim naa do ma. Nyibəə n gasɔ η haay υ, ηn'a lɛ bɔ Zuuba Yeezuu tɔ υ.

¹⁸ Goo kɔ η sɩra ka υ rɔ woo barla, gɔta bɔr, ηn'a leer busu brama, ηn'a minno bɔre a lɛ ma.

¹⁹ Goo gɔta kɔ η gɔta, ηn'a miηηa ka wɔkure υ rɔ woo a ciro woo gɔr, ηni bi η so kɔ ra, ηni sɛ nya η υ, gɔaa haay taa. Ciro woo haay kɔ η y'a busoo lɛ zɛ bi, a wanzurfu busoo ma waa busoor.

²⁰ Ncɩnaaυ bi, kan Zuuba paηηa ki, lemim bi ni tam lɛɛ, a paηηa n'a dam la.

Efɛɛzi a zɛ kɔ ma

²¹ Minno nɔɔn duro kɔ η cem bi, Pol a cɩnta a hooɔn υ, k'a bɔ Masedɔan υ kan Akayii ki υ, a ta Zerizalem υ. A n n'a hire, a υ: «K'a lee ku b'ɔ, k'a cem a ta Rɔm υ.»

²² A a daahanzanno hɩyoo Timote kan Erastɩ ki nyoo Masedɔan υ, a miηηa n gɔta Azii υ an maasɩre ba poore.

²³ Dɔmɩm bi do υ, nyaarɔ gɔtɔɔ bi wuti ηni ba Zuuba zaa bi minto.

²⁴ Nyɔkka deem n ni b'ɔ a tɔ m Demetrus, an ni Artemis yaadarece nyogɔrɔ bam wanzurfu m kan nyɔkkarɔ vantɔɔ ki, ηn'i busoo yɩm gɔta.

²⁵ A nyɔkkarɔ woo duro so kɔ ma kan tar deem zibəezanno ki, a υ: «M gɔaasɩbɔɔ, awoo dɔ a υ, woo wɔzibəə naa do ni hɔbɩre kam woo υ.

²⁶ B'awoo yɩ, an n'a mam: Efɛɛzi nɔ bɛɛ m bala y, Azii υ haay Pol naa do n'a dɩdam gɔɔ haay m, a υ, wosoro kɔ woo ni η bare υ wɔ m nɔɔn duro, wosoro bɛɛ y. Goo gɔta ηn'i zure a hɔ b'ɔ.

²⁷ Woo zibəə bi zarlɛ minto bi bɛɛ woo ni nyi bam ni bala y, woo wosolɔ gɔta Artemis cɛ bi bɔɔre m. Bala, Artemis kɔ Azii zanno kan durnya naa haay ki n'a dan υ bi, a bi daɔre yɩm dɔ y.»

²⁸ Kɔ η naa ma bi, η heer busu, ηni zee da, ηn'a hire, η υ: «Efɛɛzi zanno Artemis n gɔta!»

²⁹ Mim naa do a kɛrgu kɔnɔ bi haay ra, an a zɛ kɔ ma, ηni bra si, ηni ta sarbare bɩncɛ υ b'ɔ, ηni Masedɔan zanno Gayus kan Aristarkɩ ki kɔ η ni Pol zukuuzanno woo nyasɔ, ηni ta η ni.

³⁰ Pol n a cɩnta, k'a ta sokoma bi bɩncɛ υ. Bi, karɩndanyɩnɔ woo n a to an ta y.

³¹ Azii cinno gɔsɩnnɔ k'a gɔaasɩbɔɔ m nɔ woo nyoo da kɔ n n'a hi m, η υ: a b'a ka a mim ma, a υ, ta a υ sarbare bɩncɛ υ b'ɔ y.

³² Lɛɛ bi n a ba bɔrgɔ. Gɔaa biyəə n'a hooɩhɔ hi m, tator η n'a bam bala, gɔɔ gɔta n a dɔ kɔ bɔ minto m, a a so kɔ ma y.

³³ Goo i nyɩnta sokoma bi bire υ, ηni mim bi dɩnda Alesandr kɔ zɔfɔrɔ woo a bɔ υ n a ka lɛɛ bi m. Alesandr n a wɔ busu, k'a meer ba kan zamaa bi ki.

³⁴ Kɔ η y'a dɔ, η υ zɔfɔ m bi, η haay a lɛ ba deem, ηn'i zee dam. N zee bi dare wakati hɩya ku. N υ: «Efɛɛzi zanno Artemis n gɔta!»

³⁵ Gursirabər b'a gu an a da ma, an gʊʊ wʊʊ da bar ʊ, a ʊ: «Efɛɛzi zanno, gʊaa ta ʊ, a n a dɔ, a ʊ, Efɛɛzi kɔ zanno nɪ dɔm Artemis gota cɛ bi ma, kan a jaa k'a a to brama an a da bi ki ra?

³⁶ Kʊ η n bɪsɪ ka hɔ naa do ma bi, a a ga m, awɔɔ m bʊr a ma, a b'a ka, a ba zɔɔ-zɔɔ y.

³⁷ Awɔɔ bʊr gʊʊ m naa ʊ, η n mim zu ʊ wʊʊ wosolʊ bi ma y, η n a sunso wʊ sɔ y.

³⁸ Kʊ Demetrus kan zibəanno wʊʊ ki ɪ mim m kan gʊaa ki, dʊdɔkare dɔmɪm ta ʊ. Taralɛɛzanno ta ʊ. K'a ta kʊ m dʊdɔkare bɪncɛ ʊ.

³⁹ Kʊ minno gʊsɪnnɔ ta ʊ kʊ kʊ bi gʊʊ a so kʊ ma, η dɪgam minno wʊʊ duro ma.

⁴⁰ Her naa, mim b'a da ma, an yɪ bɔnyaa kan wʊʊ ki. Bala, n y'a da ma, n nɪ mim ka wʊʊ ra sokɔma naa do minto. Sokɔma naa do jɪ ba ʊ y, kʊ n wʊʊ lar wʊʊ bi hɔsɪ yɪm ʊ a hɪ y.»

⁴¹ Bi, naa k'a hɪ bi, a gʊʊ wʊʊ da zaa ra.

20

Pol a bɔ an ta Masedʊan ʊ

¹ Bʊgʊr bi k'a b'a da bar ʊ bi, Pol karɪndanyɪnɔ wʊʊ so kʊ ma, a nɪ η dɔndɔ. Bi jɛ ʊ bi, a a leer so η nɪ, an Masedʊan zaa sa.

² A a da a gʊrgarɔ zi, an danyɪnɔ wʊʊ dɔndɔ gʊta, an bɔkare an lee ku Grest* ʊ,

³ an aa nyɪnta b'ʊ mom kaakʊ. Dɔmɪm k'a nɪ dan ʊ kɔʊlʊ ʊ k'a ta Siirii ʊ bi, zɪfʊrɔ wʊʊ kʊ η kʊ ma k'a nyasʊ bi, a a hɔɔn da, an a bɔ an bɔ Masedʊan ʊ.

⁴ Gʊʊ kʊ η zu kʊ ʊ kan ki rɔ wʊʊ, Beree kʊ gʊaa Piirus nyɪ Sopatros kan Tesaloniki kʊ gʊʊ Aristarki kan Sekundus ki, Derbe kʊ gʊaa Gayus ki, kan Timote ki, kan Azii kʊ gʊʊ Tisikki ki, Trofim ki sɔ.

⁵ Gʊʊ nɔɔn duro lɛɛ ka lɛɛ, ηnɪ ta, ηn'ɪ dɔm wʊʊ ma Trowas ʊ.

⁶ Kʊ wʊʊ nɪ, wʊʊ ʊ hʊr Filipii ʊ, bur kʊ n n nyɔnyɔɔ da ma bi dɔmɪnnɔ kur, ʊ da kɔʊlʊ ʊ k'ʊ aa n η ku. Dɔmɪm soor jɛ ʊ bi, wʊʊ lee ku Trowas ʊ. Wʊʊ n gʊɔta b'ʊ dɔmɪm saanhɪna.

Pol gʊaa mɪm bɔ ʊ Trowas ʊ

⁷ Hatʊ hinni ʊ, wʊʊ ʊ zɛ kʊ ra, k'ʊ bur zɪnzɛ ra. A dɔ k'a nɪ mɛm kʊ Pol n a hʊr bi, a meerbaa sa, an n'a bam kan danyɪnɔ wʊʊ ki, meerbaa bi maasɪrɛ ba, an ta an a zɔ dɪbsir zeezi ma.

⁸ Fɪtɪrɛrɔ nyɪnta ʊ gʊta cɛmɪm kaakʊ hɔ kʊ wʊʊ ʊ so kʊ ma ʊ b'ʊ.

⁹ Nyukumbueere deem k'a tɔ m Etikɪ bi nyɪnta cɛ bi tokoro lɛ ra, hinceem gʊta n a nyasʊ. Bi ma bi, Pol meerbaa bi n nya y. Hinceem bi k'a a nyasʊ gʊta bi, a bra cɛmɪm kaakʊ hɔ b'ʊ, an a da tara ʊ. Kʊ η bʊr k'a b'a busu bi, η yaa dɪga a a ga.

¹⁰ Pol n zer, an bra si an ta zi, an aa a busu a za ʊ, an n'a hirɛ, a ʊ: «A da bi bɔ ʊ y. A mɪsɪr!»

¹¹ Pol k'a a bɔ an der bi, a bur bi zɛ ra, an a bi. Bi jɛ ʊ bi, a meerbaa bi maasɪrɛ ba an ta an wutigʊta ku. Bi kur bi, a cem.

¹² Bi, nyukumbueere k'a mɪm bɔ ʊ bi, η y'a gaa, ηnɪ doo m. B'a yɪ heernyɔɔ gʊta, η haay minto.

Pol bɔ Trowas ʊ, an ta Mile ʊ

¹³ Wʊʊ kɔʊlʊ sa, ʊ lɛɛ ka lɛɛ, k'ʊ aa zer Asɔs ʊ, kʊ aa Pol k'a zaa sa a gam ma bi zɛ ʊ b'ʊ, ʊ a busu, amba a cɪnta bi m.

* **20:2 20.2** Akayii bi n n'a birm Grest sɔ. K'a dɪga Zibəəzanno Ci 18.12, 19.21 bɪncɛ ʊ.

14 K'a wəɔ zε ɔ Asɔs ɔ bɪ, wəɔ busu kɔɔlɔs b'ɔ k'ɔ ta Mitilennɪ ɔ.

15 B'ɔ bɪ, dɔ k'a mε bɪ, wəɔ da kɔɔlɔs b'ɔ, ɔ ɔ zɔ Kiyɔ ma. A dɔmɪm hɪyɔ hinni ɔ, wəɔ bɔ Samɔs ɔ, bɪ dɔ k'a mε bɪ, wəɔ jum poore Trogiliyɔn ɔ, ɔ cem, ɔ lee ku Mile ɔ.

16 Pol a cɪnta k'a bɪ jum Efɛɛzɪ ɔ y, k'a lε baa k'a maasɪrε ba Azii ɔ bɪ minto. Nyɪnta a ɔ, an n'a bam zɔɔ-zɔɔ k'a a da ma, k'a lee ku Zerizalɛm ɔ, Pantikɔti dɔmɪm bɪ minto.

Pol a leer so Efɛɛzɪ kristagɔɔɔ lɛɛzanno m

17 Pol a to Mile ɔ, an Efɛɛzɪ kristagɔɔɔ sokɔma lɛɛzanno wəɔ bir.

18 Kɔ η b'a zε ɔ bɪ, a a hɪ η nɪ, a ɔ: «Awɔɔ mɪsɪrbaa kɔ mɔɔ ba dɔmɪm haay, mɔɔ leekure sɪηηɪda ɔ Azii ɔ bɪ dɔ.

19 Mɔɔ Zuuba zi ba kan mɪηηa zerle kɪ, kan nyifeer kɪ, kan fɪryɪrε do haay kɔ zɪfɔrɔ a cɪnta k'a mɔɔ nyasɔ, a mɔɔ zε bɪ kɪ.

20 Mɔɔ n hɔsɪ k'a zibəə m ta awɔɔ ma bɪ nyaakɔm da awɔɔ nɪ y. Mɔɔ lemim nyɪnta pa da, m hɔ dɪnda awɔɔ m gɔɔɔ bire ɔ, amba harlɔ ɔ.

21 Mɔɔ kasetɪ ka, m zɪfɔrɔ kan grekkɪrɔ kɪ bir, kɔ η n'a bɔ a taam ηnɪ zu Woso ɔ, kɔ η nɪ sɪra ka wəɔ Zuuba Yeezuu ɔ.

22 Bɪ naa ma bɪ, Sent-ɛspri mɔɔ ba a lɔ, kɔ m zaa sa, m ta Zerizalɛm ɔ. Mɔɔ n a dɔ kɔ bɔ n n'aa ba mɔɔ m b'ɔ y.

23 Kan bɪ kɪ haay, Sent-ɛspri a hɪ mɔɔ m, kɔ haay kɔ mɔɔ nɪ bɔη ɔ, a ɔ, baηηarɔ kan fɪryɪrε kɪ ɪ dɔm mɔɔ ma.

24 Bɪ, mɔɔ bɪr kɔm sɪ ma, m mɪηηa mɪsɪrbaa minto y. Mɔɔ lε n taa bɪ, kɔ m zu m zaa ɔ mɪηηa, kan zibəə kɔ Zuuba Yeezuu a ka mɔɔ ɔ bɪ kɪ. Kɔ m Woso barka lemim nyɪnta bɪ kasetɪ ka.»

25 «Mɔɔ dɔ mɪηηa kɛɛrε, mɔɔ ɔ, awɔɔ b'a yarε a mɔɔ meer yɪ y, awɔɔ haay, awɔɔ kɔ mɔɔ bɔ, m Woso cirbəə pa da a m nɔ wəɔ.

26 Mɔɔ m da ma, m a hɪ awɔɔ taa her: Awɔɔ gɔsɪ taar ba mɔɔ mim ɔ y.

27 Mɔɔ n hɔsɪ nyaakɔm da awɔɔ m fɪɟa y. A n lε da bɪ, mɔɔ hɔ kɔ Woso a cɪnta haay k'a ba bɪ hɪ awɔɔ m.

28 Bɪ minto bɪ, k'a dundo a mɪηηɔɔ zi, kan bakɔ bɪ haay kɔ Sent-ɛspri awɔɔ ba a dɔmazanno wəɔ kɪ, k'a nyɪnta Woso gɔɔɔ sokɔma k'a cɪnta kan a mɪηηa ma kɪ bɪ dundonno.

29 Mɔɔ dɔ mɪηηa, mɔɔ ɔ, mɔɔ hɔrlε jε ɔ, poojino bɔnyaarɔ gasɔrε awɔɔ zi, ηnɪ bakɔ bɪ zar.

30 Baa gɔɔɔ bɔrε awɔɔ mɪηηɔɔ barla, ηnɪ karɪndanyɪnɔ wəɔ hɔɔn lɔr kan meerbaa bɔnyaarɔ kɪ, ηnɪ η da a tar la.

31 Bɪ minto bɪ, k'a dundo a zi, k'a tɔ da a nɔ ɔ: Dɔɔraa kaakɔ nɔ ɔ, mɔɔ awɔɔ gɔaa biyəə dɔndɔ gunuu ɔ kan a sinuu ɔ kɪ, m nyifeer nɔ ɔ, bɪ mɔɔ n mɛnyɔɔ da y.

32 Bɪ naa ma kɛɛrε bɪ, mɔɔ awɔɔ ka Woso ɔ kan a meerbaa barka k'a paηηa n ta ɔ, an n'a dam ma, an awɔɔ sɪrakarε da ra, k'a b'a zε kɔ ra kan wosogɔɔɔ wəɔ kɪ hɔjirle nɔ ɔ.

33 Mɔɔ hɔɔn n a ka gɔsɪ wanzurfu zi, gɛɛ sarma, gɛɛ huu y.

34 Awɔɔ mɪηηɔɔ a dɔ a ɔ, m wɔ naa mɔɔ zi ba m, m a yɪ, an a ga mɔɔ m kan m zukuuzanno kɪ.

35 Mɔɔ hɔ haay hɪnka awɔɔ m, k'ɪ zi ba ncɪnaas, ɪ hɔ yɪrε, ɪ ɪ dam paηηawarzanno han, k'a Zuuba Yeezuu minno k'a η hɪ rɔ wəɔ tɔ da a nɔ ɔ sɔ: Hɔ ka gɔaa ɔ jira gɔaa n'a ka ɪ ɔ m.»

36 K'a minno nɔɔn duro hɪ bɪ, a sɔnta kan η kɪ haay an yaa da.

37 N η haay n zε nyi da ɔ, ηn'a burgu Pol wer ma.

³⁸ K'a hi, a u, awoo b'a yare a moo meer yi bi, yi η heer zar an le da. Bi je u bi, ηni zu ku u kan ki, ηn'aa a da zaa u kooloo bi jir u.

21

Pol ι tam Zerizalem zeezi

¹ Ku woo u gu η ma bi, woo da kooloo u, u ta turga kan Kooos ki. Bi do k'a me bi, woo ta Rodes u, u u to b'u, u ta Pataraa u.

² Ku woo kooloo yi an ni tam Fenisii u bi, woo da u, u cem.

³ Ku woo ta, u n'u zom Siipir ma bi, woo da, u jisa u, u ta Siirii u, u aa zer Tiir u bince ninne ku kooloo bi n'a moor bi zern u b'u.

⁴ Woo goota b'u domum saanhuna, bala, woo sur karindanyino ma b'u. Kan Sent-Espri panha ki, broo a hi Pol m, η u, a bi ta Zerizalem u y.

⁵ Woo cenle domum k'a ku bi, woo u wusige. K'u woo ni tam bi, η haay woo da zaa u, lanno kan nyino ki, ηni bo tara no b'u. Woo n sonta hi bi le ra, u yaa da.

⁶ U u leer so ku m keere, u da kooloo b'u, ηn'a wusige, ηni doo.

⁷ Ku woo kooloo bi sa Tiir u b'u bi, woo yaa lee ku Potolemayiisi u. Ku woo yaa da danyino woo m, u a nya bi, woo goota b'u kan η ki domum deem.

⁸ A do k'a me bi, woo u hur, u ta Sezaree u, u aa zer lemim nyunta padarezaa Filipi har u. Saanhunaro* ku n nyunta n ni η bo u Zerizalem u ro woo goaa deem m. Woo n goota kan ki b'u.

⁹ A nyumbonno si, η n yar do y. N n'i wosole sire ηn'i som la.

¹⁰ Ku woo goota b'u an maastre ba bi, wosolesinnisorazaa deem bi lee ku, Zidee ku goaa m, a to m Agabus.

¹¹ K'a bi woo yi bi, a Pol hooa bi sa, an a ganno sur m kan a woro ki, an n'a hire, a u: «Ho ku Sent-Espri n'a hum bi ba n ni. Ba ho ku n n'a bam hooa naa do zaa bi m Zerizalem u na: Ziforo y'a nyasom, ηn'a sur, ηn'a da do vantoo guoo wo u!»

¹² Woo kan ku bi danyino woo ki, woo ye Pol han k'a bi ta Zerizalem u b'u y.

¹³ A n a nyi bo woo no, a u: «Bo minto awoo ni nyi kare, an ni moo heer zarle? Moo surle bee moo ye ma bala y. Baa ku gare m Zerizalem u Zuuba Yeezuu to ma, moo ye.»

¹⁴ K'a bir yem ku η ni bur a la bi, woo n ye, u ta mim bi m laat u y, u n n'a hire, u u: «Ku Zuuba hoonho n ba!»

¹⁵ Domunno woo duro nyare ma bi, ku woo u banka u nya bi, woo ta Zerizalem u.

¹⁶ Sezaree karindanyino ku η ni tam k'a yaa woo da zaa u ro woo, ta woo m u aa zer Siipir goaa Minasoon har u. Karindanyu m, a domum laat u.

Pol Zakki ze u Zerizalem u

¹⁷ Ku woo lee ku Zerizalem u bi, danyino woo woo si kan heernyoo ki.

¹⁸ Do k'a me bi, Pol ta kan woo ki Zakki har u. Bince bi do kristagoo leezanno woo nyunta ηn'a so ku ma u so.

¹⁹ Pol k'a yaa da η ni bi, a ho haay ku Woso a ka, an a ba do vantoo bire u bi ji sa deem-deem, an n'a dindare η ni.

²⁰ Guoo ku η n'a tur kam Pol ma ro woo, y'a le bom Woso u, ηn'a hum ni, η u: «U danyu, ziforo woo tisi-tisi a ba sirakarezanno, bi η haay lero woo nyasu kookoo.

* **21:8 21.8** K'a diga Zibæezanno Ci 6.3 bince u.

21 Bɪ, η y'a ma ηn'ɪbu mim dɪndam, η ɔ, ɪbu ɪ hɔ dɪndam zuɸɔrɔ kɔ η nɪ do vantɔɔ bire ɔ rɔ wɔɔ m, kɔ η nɪ wɔ saa Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ma, kɔ η b'a ya, ηn'a nyɪnɔ gasɔ banηɔ y, kɔ η nɪ yɪnnɪbayɪ bɪ to.

22 Kɔ a ba lɔ? Gɔɔɔ wɔɔ y'a mare, η ɔ, ɪbu bɔr.

23 Hɔ kɔ wɔɔ n'a hire ɪbu m bɪ ba. Wɔɔ ɪ gɔɔɔyaarɔ m si, ηnɪ ler bɔ Woso m.

24 N̄ gaa, ɪ dintim gɔ ɪ ma kan η kɪ, k'ɪ da η han kan busoo kɪ, kɔ η n'a lerbɔrɛ nyambɔr m, ηn'a a da ma, ηn'a mim bɔ. Ncɪnaas bɪ, gɔaa haay y'a dɔrɛ η ɔ, hɔ haay kɔ η y'a ma ɪbu minto bɪ, ηɔaar m, b'ɪbu miηηa ɪ zum lɛrɔ wɔɔ ɔ, ɪ nɪ η sim miηηa.

25 Kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ kɔ η y'a ba sɪrakarezanno wɔɔ nɪ, wɔɔ hɔ kɔ wɔɔ cɪnta bɪ ci ba η ma: «N̄ bɪ *wosobaawɔnnɔ mannɪbare sim sɔ y, kan ma kɪ, kan hɔ gɛr sim kɪ, bɪ η bɪ jaan da y.» »

26 Bɪ dɔ k'a mɛ bɪ, Pol gɔɔɔ wɔɔ gaa, an dintim gɔ a ma sɪηηɪda sa hɔdeem kan η kɪ. A n ta Wosoɛ ɔ, k'a dintim gɔ a ma bɪ nyare dɔmɪm cɪnta, k'an yɪ hindeem ɔ kan gɔɔɔ kɔ η yaa ler bɔ Woso m nɔ wɔɔ ganwɔrɛ kare kɪ.

N Pol nyasɔ Wosoɛ ɔ

27 Kɔ dɔmɪm saanhɪna b'a zɔ nyare ma bɪ, Azii zuɸɔrɔ wɔɔ kɔ η y'a ka a hɔɔn zi ηn'a yɪ Wosoɛ ɔ b'ɔ bɪ, η gɔɔɔ wɔɔ nyɔnnɔɔ, ηnɪ Pol nyasɔ Wosoɛ ɔ b'ɔ.

28 N̄ n'ɪ zee dare, η ɔ: «Israyel zanno, k'a bɔr a da wɔɔ han! Ba gɔaa k'a bɪmbɪr lɛɛ haay ɔ, an n'a dɪndam zuɸɔrɔ wɔɔ m, a ɔ, ηn'ɪ kaanm a do m kan lɛrɔ kɪ, Wosoɛ naa do kɪ bɪ n na. A bɔɔla m, an gasɔ grekkɪrɔ m Wosoɛ ɔ b'ɔ, an nɪ dintim kam bɪnce miηηa naa do ma ncɪnaas.»

29 Bala, η nyɪnta, ηnɪ Efɛɛzɪ kɔ gɔaa Trofim yɪ tara nɔ ɔ b'ɔ kan Pol kɪ. N̄ n'a hɔɔn dare, η ɔ Pol bɪ, a gaa a ɔ, an gasɔ m Wosoɛ ɔ b'ɔ.

30 Tara bɪ n yar jilli, gɔɔɔ n bra si, ηnɪ bɔr yuu.... N̄ n Pol nyasɔ, ηnɪ bɔ m Wosoɛ ɔ b'ɔ, ηnɪ cɛlɛrɔ wɔɔ tɪnta lɛɛm.

31 N̄ n'a kam ma k'a zɛ gɛr, sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ n mim naa do ma, η ɔ: «Zerizalem haay a zɛ kɔ ma.»

32 A n sɔrdaarɔ wɔɔ bir lɛɛm, an η so kɔ ma kan sɔrdaa zɔrɔ lɛɛzanno wɔɔ kɪ, an a ka ηnɪ la gɔɔɔ wɔɔ ra ηnɪ bɔ. Kɔ gɔɔɔ wɔɔ sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ yɪ kan a sɔrdaarɔ wɔɔ kɪ bɪ, η Pol zɛrɛ to.

33 Sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ n a zɔ, an Pol nyasɔ, an lɛ ka, a ɔ, ηn'a sur banηa m hɪya. A n a lar a ɔ, kɔ nka n'awɔɔ m, bɪ, kɔ bɔ a ba sɔ.

34 Bɪ, gɔɔɔ wɔɔ bire ɔ, gɔaa biyɛə nɪ zee dare, η bir mim zaa deem hire y. Kɔ sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ bir hɔsɪ jɪ mam paan... bɔgɔr bɪ minto bɪ, a lɛ ka a ɔ, ηnɪ Pol gaa ηnɪ ta m sɔrdaarɔ wɔtaji ɔ b'ɔ.

35 Kɔ Pol yaa lee ku derlɛ bɪnce bɪ ra bɪ, sɔrdaarɔ wɔɔ a busu, gɔɔɔ wɔɔ kɔ η n'a tɔη ɔ k'a ku bɪ minto.

36 Bala, zamaa bɪ haay ɪ zure a jɛ ɔ kan zee kɪ, η ɔ: «K'a zɛ gɛr.»

Pol ɪ meer bam kan zuɸɔrɔ kɪ

37 Dɔmɪm kɔ η ɔ, k'a gasɔ m sɔrdaarɔ wɔtaji ɔ bɪ, Pol a hɪ sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ m, a ɔ: «Mɔɔ n da ma, m meer ba kan ɪbu kɪ ra?» Sɔrdaa tisi lɛɛzaa bɪ n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪbu ɪ grekkɪ lemim mam na?»

38 ɪbu bɛɛ m Eziptɪ gɔaa niηηɔ k'a gɔɔɔ zɪnzɛrɛ zanno gaa dɔmɪnnɔ kɔ η cem dɪtaa-dɪtaa rɔ nɔɔn nɔ ɔ, gɔaa tisi si, ɪ ta η nɪ poohɔɔn ɔ bɪ ra?» Pol n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ gɛɛ? Zuɸɔ n mɔɔ m, m to mɔɔ ɔ Silisii kɔ Tarsɪ ɔ. Tara gɔta nyɪ n mɔɔ m.

39 K'ɪ sugur ba, ɪ zaa ka m ɔ, kɔ m meer ba kan zamaa bɪ kɪ.»

⁴⁰ A n zaa ka ɔ, Pol n wuti an jum brama zerji bi ra, an a wo busu zamaa bi m, ηni ze su..., an meerbaa bi sa ebree lemim m, an n'a hire η ni, a ɔ:

22

¹ «M danyɔɔ, kan m zɔɔ ki, k'a tɔr ka, kɔ m m gumə mim dunda awɔɔ m kɛɛɛ.»

² Kɔ η Pol ma an ebree lemim sa k'a hi bi, η buɔɔr bi to haay.

³ «Zɔfɔ n mɔɔ m, yi mɔɔ Silisii kɔ Tarsɔ ɔ, bi tɔr mɔɔ ɔ naa ɔ, tara naa do nɔ ɔ. Gamaliyel ɔ woɔ zɔɔ woɔ lɛɔ woɔ dunda mɔɔ m zɔr-zɔr. Mɔɔ nyɔnta m Woso zuure nyasɔ kɔɔkɔɔ, amba awɔɔ haay m her naa m.

⁴ Mɔɔ nyɔnta, m fir ka gɔɔ ma karɔnda naa do zuure ma, m gɔsɔnno zɔnzɛ, m gɔsɔnno sur, m η du lɔnnɔɛ ɔ, lanno kan yaarɔ ki.

⁵ Wosocemanniɔɔr jitaare kan do bi jɔtanno woɔ ki a da ma, ηn'a kaseti ka. Ciro mɔɔ η si η han woɔ danyɔɔ zɔfɔrɔ kɔ η ni Damas ɔ rɔ woɔ minto. Bi mɔɔ ɔ tam Damas ɔ, kɔ m aa sɔrakarezanno kɔ η nyɔnta b'ɔ rɔ woɔ sur, m bɔr η ni Zerizalem ɔ, kɔ η ni bi fir ka η ma.

Pol y'a miɔɔa heerlɔrɛ mim dɔndam (Zibæezanno Ci 9.1-19; 26.12-18)

⁶ Mɔɔ m zaa sa, m ni tare, m m zɔ Damas ma. Lɛɛm bi, sinuu zeezi, lɛɛgure gɔta n a to brama an b'a ku mɔɔ ra.

⁷ Mɔɔ n m do tara ɔ, mɔɔ ni leer mare, an n'a hire, a ɔ: <Sol, Sol, bɔ minto ɔ ni fir kam mɔɔ ma?>

⁸ Mɔɔ n a nyi bɔ ɔ, mɔɔ ɔ: <Nka n'ibu ni, Zuuba?> Leer bi n a ya, an a hi, a ɔ: <Nazareti Yeezuu m mɔɔ m, mɔɔ ɔ ni fir kare m ma.>

⁹ Mɔɔ zukuuzanno woɔ lɛɛgure bi yi miɔɔa, bi η bir leer k'a ni meerbam kan mɔɔ ki bi mare y.

¹⁰ Mɔɔ n laaka da: <Bɔ mɔɔ m ga m, m a ba Zuuba?> Zuuba n a nyi bɔ mɔɔ nɔ, a ɔ: <Wuti, ɔ ta Damas ɔ. K'ɔ lee ku b'ɔ, hɔ k'ibu ɔ ga m, ɔ ba bi, n y'a hire ɔ ni m deem-deem.>

¹¹ Bi, kɔ lɛɛgure naa do mɔɔ mɔm bi ta bi, mɔɔ zukuuzanno woɔ a wo do mɔɔ rɛ, mɔɔ n lee ku Damas ɔ.

¹² Gɔaa niɔɔ n ni b'ɔ, a tɔ m Ananyas. A nyɔnta gɔaa miɔɔa, an ni lɛɔ woɔ sim miɔɔa, zɔfɔrɔ kɔ η ni b'ɔ rɔ woɔ n'a lɛ bɔɔ ɔ.

¹³ A n bɔr, an bi mɔɔ yi, an a hi mɔɔ m, a ɔ: <M danyɔ Sol, k'ɔ mɔm n lɛɛ yi!> Lɛɛm bi, mɔɔ mɔm a gɔ, m a yi.

¹⁴ A n a hi mɔɔ m, a ɔ: <Woɔ zɔɔ Woso ɔ bɔ ɔ, k'ɔ hɔɔnhɔ dɔ, k'ɔ Gɔaa turga bi yi, k'ɔ miɔɔa lɛ meerbaa ma.>

¹⁵ Sira m, ɔ ni ɔ ga m, ɔ bir kasetizaa a minto gɔaa haay taa kan hɔ haay k'ibu yi, ɔ ma sɔ bi ki.

¹⁶ Bɔ minto, ɔ ni sɔnsɔm kare? Aya! Wuti ɔ batem si, k'ɔ tɔ bir, ɔ ɔ mimbɔnyaarɔ dintim gɔ ɔ ma.>

¹⁷ Kɔ mɔɔ m wusigɔ Zerizalem ɔ bi, hindeem ɔ, mɔɔ ni yaa dam Wosocɔ ɔ,

¹⁸ mɔɔ n Zuuba yi hɔhɔnkare nɔ ɔ, an n'a hire, a ɔ: <A ba zɔɔ, ɔ ɔ hɔr Zerizalem ɔ, bala, η bi mɔɔ kaseti k'ibu n'a kam bi sire y.>

¹⁹ Mɔɔ n a nyi bɔ ɔ, mɔɔ ɔ: <Zuuba, η y'a dɔ miɔɔa, η ɔ, mɔɔ ɔ nyɔnta, m ni tam sokomacero ɔ, m ni gɔɔ kɔ η sira ka ɔ ni ɔ rɔ woɔ gorm, m a ka, ηn'ɔ η dum lɔnnɔɛ ɔ, ηn'ɔ η zem maduro m.>

²⁰ ɔ ni kasetizaa Etiyenni ma k'a bra tara ra bi, mɔɔ miɔɔa nyɔnta b'ɔ sɔ, m m ze kɔ ra kan gɔɔ kɔ η n'a zem nɔ woɔ ki, m dɔ η huuro ma.>

²¹ A n a hi mɔɔ m, a ɔ: <Ta, ɔ ni nyɔɔ mɔɔ nawom do vantɔɔ kuro ɔ.> »

²² Zulfuro wɔɔ kɔ η y'a tɔr ka Pol ma, an ta an meerbaarɔ noɔn duro ku bi, η wuti, ηn'i zee dam, η ɔ: «K'a gɔaa ncinaaɔ bi bɔ durnya ɔ! A n a ga m, an bir mɪsɪr y.»

²³ Kɔ η nɪ zee dam bi, η y'a huuro bɔ a ra, ηnɪ taa gɔr, ηn'a nyɔɔm brama,

²⁴ sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi n lɛ ka, kɔ η nɪ gasɔ Pol m, sɔrdaarɔ wɔtajɪ b'ɔ, ηn'a zɛ, k'a laaka da han a dɔ, kɔ bɔ minto m zulfuro wɔɔ nɪ zee dare awɔɔ ma gɛ.

²⁵ Kɔ η n'a bankam k'a Pol wɔta k'a zɛ bi, a a hɪ sɔrdaa zɔrɔ lɛzɛaa k'a nɪ zibəə ɔ b'ɔ bi m, a ɔ: «Rɔm zanno gɔaa kɔ η n'a dɔdɔ ka bi, awɔɔ a ga m a zɛ madɪr m na?»

²⁶ Sɔrdaa zɔrɔ lɛzɛaa k'a naa ma bi, a ta an aa hɪ sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi m, a ɔ: «Bɔ ɪbɪ k'i ba naa? Gɔaa bi, Rɔm zanno gɔaa m!»

²⁷ Sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi n a bɔ, an bi Pol lar, a ɔ: «Rɔm zanno gɔaa n'ɪbɪ m paan... ra, k'i hɪ m m?» Pol n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ: «ɪn...»

²⁸ Sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ busoo bɔ gɔta kɔ m bɔkare, m m ba Rɔm zanno gɔaa.» Pol n a hɪ m, a ɔ: «Mɔɔ naa, yɪ mɔɔ a nɔ ɔ.»

²⁹ Lɛem bi, gɔɔɔ kɔ η nyɪnta k'a Pol zɛ rɔ wɔɔ a to. Sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi k'a a dɔ a ɔ, Rɔm zanno gɔaa m Pol m, awɔɔ n a sur bi, dabɔɔ a nyasɔ.

Pol ɪ dɔdɔkɛnno taa

³⁰ Dɔ k'a mɛ bi, sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi k'a lɛ n taa k'a a dɔ paan... kɔ bɔ minto m, zulfuro wɔɔ nɪ mim kam Pol ra bi, a a ka, ηnɪ banjarɔ wɔɔ bɔmbɔ ma. A n a ka, ηnɪ wosocemannɪbɛnno jɪtanno wɔɔ bir kan dɔdɔkɛnno wɔɔ kɪ, an η so kɔ ma, an a ka Pol n bɔr η taa.

23

¹ Pol n dɪga dɔdɔkɛnno wɔɔ ma sɪ..., an a hɪ, a ɔ: «M danyɪnɔ, mɔɔ mɪsɪrbaa ba kan noom fu kɪ Woso mɪm ɔ, an ta, an her naa ku.»

² Bɪ, wosocemannɪbɛr jɪtaare Ananɪyas lɛ ka a gɔɔɔ kɔ η n'a jɪr ɔ rɔ wɔɔ ɔ, a ɔ, ηn'a zɛ a lɛ ma. Pol n a hɪ m, a ɔ:

³ «ɪbɪ Woso n n'i zem, noonkundɛzaa ra! Nyɪnta ɪbɪ ɔ naa ɔ, ɪ zu lero ɔ, k'i mɔɔ dɔdɔ ka, ɪ bɔkare ɪ kaanm lɛrɔ wɔɔ m, ɪ lɛ ka kɔ η nɪ mɔɔ zɛ ra?»

⁴ Gɔɔɔ kɔ η nɪ b'ɔ rɔ wɔɔ n hɛən si ma, η ɔ: «Wosocemannɪbɛr jɪtaare b'ɪbɪ n'a sonsɔ wom naa ra?» Pol n a nyɪ bɔ ɔ, a ɔ:

⁵ «Mɔɔ n a dɔ mɔɔ ɔ wosocemannɪbɛr jɪtaare nɪ y, m danyɪnɔ. Kɔ sɪra nɪ, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ: <ɪ b'i do cir sonsɔ wɔ y.> »

⁶ Pol k'a b'a dɔ, a ɔ, gɔɔɔ wɔɔ sadiseenrɔ m kan farizeenrɔ kɪ bi, a a leer busu brama dɔdɔkɛnno wɔɔ bire ɔ, a ɔ: «Farizen m mɔɔ m, m danyɪnɔ, farizeenrɔ nyɪ m mɔɔ m. Kɔ mɔɔ si mɔɔ ɔ gɛəno y'a mɪm bɔɪ ɔ bi y'a ka ηn'i mɔɔ dɔdɔ kam.»

⁷ K'a meer naa do ba an a nya bi, nyaa wuti farizeenrɔ wɔɔ bire ɔ kan sadiseenrɔ wɔɔ kɪ. Zamaa bi n a gɔngɔ.

⁸ Sadiseenrɔ wɔɔ ɔ, gɛəno mumbɔɔrɛ ba ɔ y, maleɛka ba ɔ, nyɪ ba ɔ so y. Farizeenrɔ n bɔkare, ηn'a sim, η ɔ, η ta ɔ.

⁹ Bɔgɔr paan... nyɪnta ɔ. Wosocikarɪnsaambɔɔ gɔsɪnnɔ wuti farizeenrɔ wɔɔ bire ɔ ηnɪ meer ba kan heerbusu kɪ, η ɔ: «Wɔɔ n gɔaa naa do kɔrɔ ma yɪ y. Kɔ nyɪ ɪ meer ba kan kɪ, gɛɛ maleɛka, wɔɔ n a dɔ y.»

¹⁰ Kɔ nyaa bi nɪ paɪɪa yɪm bi, sɔrdaa tisi lɛzɛaa b'i nyɪ bam, η y'a Pol kɪnkaansɔ. A lɛ ka kɔ gɔɔɔ n a bɔ bire ɔ, ηnɪ ta m sɔrdaarɔ wɔtajɪ ɔ b'ɔ.

¹¹ Gunuu bi do ɔ, Zuuba a hɪnka Pol m, a ɔ: «ɪ da bi bɔ ɔ, amba ɪbɪ mɔɔ kasetɪ ka Zerizalem ɔ bi, ɪbɪ mɔɔ kasetɪ kam Rɔm ɔ maam sɔ.»

Zuuforo le taa k'a Pol ze gər

¹² Dɔ k'a mɛ bi, zuuforo wɔɔ a dɪnda ɲn'a ze kan kɔ ki, ɲn'a wer si k'a bi hɔ bi, a hɔ mi k'a n Pol ze gər y.

¹³ Kutim-kutim naa do nɔ ɔ, gɔɔɔ wɔɔ le le da busi ra, ɲn'a wer bi si.

¹⁴ N n ta, ɲn'aa wosocemannibɛnno jɪtanno wɔɔ yɪ kan jɪtanno wɔɔ ki, ɲn'a hi ɲ ni, ɲ ɔ: «Wɔɔ ɔ wer si, ɔ ɔ, kɔ wɔɔ n Pol ze gər y, wɔɔ bi hɔ bɪre y.»

¹⁵ Kɛɛɛ bi, awɔɔ kan dɔdɔkɛnno wɔɔ ki, k'a kɔ yɪ, k'a hi sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi m k'an a gaa, an a ka a ɔ, ɪ ɔ, awɔɔ le n taa k'a b'a banka a lar. Kɔ wɔɔ ni, hɔ kɔ wɔɔ n n'a bam, ɔ a ku, ɔ a ze b'a n lee ku bi, wɔɔ ɪ bi dɔ.»

¹⁶ Pol danlɔ nyɪ n minno nɔɔn duro ma. A n ta sɔrdaaro wɔtaji ɔ, an aa gasɔ, an a hi Pol m.

¹⁷ Pol n sɔrdaa zɔrɔ lɛzɛaa deem bir, an a hi m, a ɔ: «Nyukumbueere naa gaa, ɪ ta m sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi zi, a le n taa k'a meer ba kan ki.»

¹⁸ Sɔrdaa zɔrɔ lɛzɛaa bi n a gaa, an ta m sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi zi, an a hi m, a ɔ: «Lɔ Pol b'i mɔɔ bir, an a ye mɔɔ han, kɔ m nyukumbueere naa do gaa, m bɔr m ɪbɪ zi. A le n taa k'a meer ba kan ɪbɪ ki.»

¹⁹ Sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi n a gaa a wɔ ma, an bɔ m toore ma, an a lar, a ɔ: «Bɔ ɪbɪ ɔ k'i hi mɔɔ ni?» Nyukumbueere bi n a hi m, a ɔ:

²⁰ «Zuuforo wɔɔ a dɪnda ɲn'a ze kan kɔ ki, k'a ye ɪbɪ han, k'i Pol gaa ɪ bɔrm booti m dɔdɔkɛnno wɔɔ taa, ɪ ɔ, ɲ le n taa k'a banka a lar a mim bi ji ma miɲɲa k'a a dɔ.»

²¹ ɪ bi ɲ meerbaa bi si y. N le dam gɔaa busi ra, ɲni kunku ma. N y'a wer si k'a bi hɔsi bi, a bi hi mi k'awɔɔ n Pol ze gər y. N y'a banka, ɲni nya, ɲn'i dɔre ɪbɪ zaakare ma.»

²² Sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi n nyukumbueere bi da zaa ra, an a hi m, a ɔ: «ɪ b'a hi gɔsi ni, ɪ ɔ, ɪ hɔ naa do hi mɔɔ ni y.»

N ta Pol m Sezaree ɔ

²³ Sɔrdaa tisi lɛzɛaa bi n sɔrdaa zɔrɔ lɛzɛanno bir hiya, an a hi ɲ ni, a ɔ: «K'a a banka, k'a ta Sezaree ɔ yirbɛə wakati nɛɛhɔ ma, sɔrdaaro zɔɔhɪra, siirozanno busaanhɪna, kannɪzanno zɔɔhɪra.»

²⁴ K'a siiro banka, kɔ Pol n da ɲ ɔ an lee ku kan laafɪ ki tara lɛzɛaa Feligsi zi.»

²⁵ A n ci ba, an a hi ncɪnaaɔ:

²⁶ «Mɔɔ Klodiyus Liziyas ni yaa dam tara lɛzɛaa miɲɲa Feligsi m.

²⁷ Zuuforo ɪ gɔaa kɔ mɔɔ n'a nyɔɔre ɪbɪ zi naa nyasɔ ɲn'a ɲɔam k'a ze. Kɔ mɔɔ b'a ma ɲ ɔ Rɔm gɔaa m bi, mɔɔ ta kan m sɔrdaaro ki, m aa yɔ.

²⁸ Kɔ mɔɔ le n taa kɔ m mim kɔ ɲ y'a ka ra bi dɔ bi, mɔɔ ka ɲni ta m ɲ dɔdɔkɛnno taa.

²⁹ Mɔɔ bi dɪga a, bɪsi ɲ n'a kam, a lɛrɔ wɔɔ ma, ɲni mim ka ra. B'a n hɔsi ba, an a ga ze m, gɛɛ ɲn'a sur banɲaro ni y.

³⁰ Bi, kɔ mɔɔ ma ɲ ɔ, zuuforo wɔɔ ɪ dundom zi k'a ze bi y'a ka, mɔɔ n'a nyɔɔre ɪbɪ zi zɔɔ-zɔɔ. Mɔɔ hi gɔɔɔ kɔ ɲ mim ka ra rɔ wɔɔ m sɔ, kɔ ɲ ni bɔr ɪbɪ zi, ɲni b'a gumɔ lemim hi.»

³¹ Sɔrdaaro wɔɔ n le kɔ n y'a ka ɲ ɔ bi si, ɲni Pol gaa, ɲni ta m gunuu ɔ Antipatris ɔ.

³² Dɔ k'a mɛ bi, kannɪzanno wɔɔ m Pol to siirozanno wɔɔ m, ɲn'a wusigɛ, ɲni bɔr sɔrdaaro wɔtaji ɔ b'ɔ.

³³ Kɔ ɲ yaa lee ku Sezaree ɔ bi, siirozanno wɔɔ ci bi ka tara lɛzɛaa b'ɔ, ɲni Pol hɪnka m sɔ.

³⁴ Tara læzaa bi n ci bi karında ba, an laaka da kɔ Pol bi, a to a ɔ gɔrga kara ɔ gɛ. K'a a dɔ a ɔ, a to a ɔ Silisii ɔ bi, a a hi m, a ɔ:

³⁵ «Gɔɔɔ k'ɔ η mim ka ɔbi ra bi, kɔ η bɔr, mɔɔ yi m tɔr kare ɔbi meerbaa ma.» A n lɛ ka, a ɔ, ηni dɔ ma naa ɔ, hargɔta kɔ Hirɔɔdi a dɔ b'ɔ.

24

Pol meer ba Feligsi taa

¹ Dɔmum soor jɛ ɔ bi, wosocemannibər jitaare Ananias kan jitanɔ ki, meerbaa dɔrezaa deem Tertulus ki bɔr. Nj n ta Pol mim bi m tara læzaa Feligsi taa.

² Bi m Pol bir, Tertulus n a sɔnɔda sa, an ni mim kare a lɛ m, a ɔ: «Feligsi miɔɔ, ɔbi minto y'a ka wɔɔ n laafu yi gɔta, lɔnlɔrlɛɔ k'ɔbi η ba wɔɔ bire ɔ wɔɔ do naa minto, bi tɔ ma.

³ Dɔmum haay, læ haay ɔ, Feligsi miɔɔ, wɔɔ i barka dare ɔbi m zibæero miɔɔɔ nɔɔn duro minto.

⁴ Kɔ mɔɔ lɛ baa kɔ m ɔbi kɔ gɔta bi, meerbaa bi bi gɔta y. Meerbaa nyintam poore, bi mɔɔ y'a yere ɔbi han, kɔ bamɔɔɔzaa n'ɔbi m bi, wɔɔ dɔ, wɔɔ ɔ, ɔbi y'i tɔr kam ma kan bɔraama k'ɔbi n tam wɔɔ n a dɔ bi ki.

⁵ Wɔɔ yi gɔaa naa do, minzaa m. A nyaa zɛ an n'a dam durnya naa zuɔfɔrɔ haay bire ɔ. Nazareti gɔngɔrezanno wɔɔ karında jitaare deem m.

⁶ A a ηsa k'a wɔɔ Wosocɛ bi zar, bi y'a ka wɔɔ n a nyasɔ. [

⁷ Wɔɔ ɔ kɔ a dɔdɔ ka, ɔ lɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ. Sɔrdaa tisi læzaa Liziyas n a ma, an b'a bɔ wɔɔ bire ɔ kan paɔɔa gɔta ki, an lɛ ka gɔɔɔ kɔ η mim ka ra rɔ wɔɔ ɔ, kɔ η ni bɔr ɔbi zi.]

⁸ ɔbi i da ma, i lar i zim: ɔbi hɔ niɔɔ k'a ka wɔɔ ni mim kam la bi ji dɔm.»

⁹ Zuɔfɔrɔ wɔɔ n yo meerbaa naa do ra, η ɔ, sira m.

Pol meerbaa

¹⁰ Tara læzaa b'a wɔ busu, an zaa ka Pol ɔ, k'an meer ba. Pol n a nyi bɔ ɔ, a ɔ: «Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, ɔbi i so gɔrga naa do dɔdɔ kare ɔ a dɔɔraa laatu, mɔɔ heer nyinta sɔ, kɔ m m meer ba.

¹¹ K'ɔbi lɛ taa, ɔbi i da ma, i laaka da. Ta kɔ mɔɔ ɔ Zerizalem ɔ bi, a dɔmum n lɛ da bueerehiya ra y, mɔɔ ta Zerizalem ɔ, kɔ m aa yaa da.

¹² Gɔsi n mɔɔ yi m ni bisi kam Wosocɛ ɔ kan gɔaa ki, gɛɛ, m nyaa zɛ m a da sokomace ɔ, gɛɛ, læ vanta ɔ tara nɔ ɔ y.

¹³ Gɔɔɔ nɔɔn duro b'a dam ma, ηni hɔsi yi ηn'a ka mɔɔ ra, η ɔ sira ni y.

¹⁴ Ba hɔ kɔ mɔɔ dɔ bi n na: Wɔɔ zɔrɔ Woso zi mɔɔ n'a bam, m ni zum Zuuba Yeezuu zaa kɔ η ɔ gɔngɔrezaa m b'ɔ. Kɔ zaa bi do ni, mɔɔ i hɔ haay kɔ n y'a gɔrsira ba lɛrɔ ci nɔ ɔ bi sim kan wosolesinnisorazanno ciro ki.

¹⁵ Mɔɔ ta Woso taafeerle naa do m, mɔɔ ɔ: Gɔɔɔ miɔɔɔ kan gɔɔɔ bɔnyaarɔ ki y'a mɔm bɔɔ ɔ. Nj miɔɔɔ maam sɔ.

¹⁶ Bi minto y'a ka, mɔɔ ni m tɔɔ ɔ dɔmum haay kɔ m bi mim zu ɔ Woso ma kan gɔɔɔ ki y. Bi, naa minto bi, dabɔɔ ba mɔɔ ma y.

¹⁷ Mɔɔ bɔre dɔɔraa laatu, m m bɔ, m bɔr kɛere, kɔ m bi daahan ka m dogɔɔɔ cicirzanno ɔ, kɔ m bi manni ba sɔ.

¹⁸ Bi, η bi mɔɔ yi Wosocɛ ɔ, bi ma bi, mɔɔ dintim gɔ m ma. Gɔaa cir n nyinta ɔ y, bi bɔgɔr n nyinta ɔ sɔ y,

¹⁹ kɔ Azii zuɔfɔrɔ gɔsɔnɔ bɛɛ nyinta b'ɔ y. Brɔɔ y'a ga m, ηn'a hunka ɔbi taa, ηni mim yi ηn'a ka mɔɔ ra, hɔ kɔ mɔɔ ba bi minto.

²⁰ Gæe k'a bæe m bi, gʊɔɔ kʊ η nɪ naa ʊ rɔ wɔɔ a da ma, ηnɪ hɔ kʊ mɔɔ ba, ηnɪ ta mɔɔ m dʊdɔkənnɔ wɔɔ taa bi hɪ.

²¹ Hɔ deem naa mɔɔ jɪm brama, m zee da, m a hɪ η bire ʊ: Gæno mɪmbɔɔrɛ minto y'a ka, ηn'ɪ mɔɔ dʊdɔ kare awɔɔ taa her.»

²² Bala, Feligsi Zuuba Yeezuu zaa bi mim dɔ. N gʊɔɔ wɔɔ da zaa ra, an n'a hɪrɛ, a ʊ: «Kʊ sɔrdaa tisi læzaa Liziyas bi bɔr naa ʊ, mɔɔ y'awɔɔ mim bi dʊdɔ kare.»

²³ A n læ ka sɔrdaa zɔrɔ læzaa b'ʊ, a ʊ, an dɔ Pol ma, b'a b'a du y. A b'a ta a gʊaasɪba sɪ m tolle, a nyasom minto y.

Pol ɪ lɔnnɔɔe ʊ

²⁴ Dɔmɪm k'a cem poore bi, Feligsi nyɪnta kan Drusil a lʊ kʊ zɪfʊ m bi kɪ. A n a ka, ηnɪ Pol bir k'an Krista sɪrakare mim dɪnda a m.

²⁵ Bi, Pol k'a nɪ meer bi bam an nɪ tam tɪrgabaa, bɔraama, dʊdɔ k'a nɪ zem bi kɪ bɪnce ʊ bi, Feligsi da bɔ ʊ, an Pol meerbaa bi zɛ ra, a ʊ: «Naa ma bi, ɪ wusigə, ɪ ta ɪ bɪnce ʊ. Mɔɔ zem b'ɪ bir dɔmɪm nɪɪŋə ʊ.»

²⁶ Feligsi nyɪnta an n'a hɔɔn dare, a ʊ, Pol busoo kare a ʊ. Bi y'a ka an tɪr nyɔɔ da, ηn'aa bir hallɪ galle m gʊta k'a bi sɔɔra ba.

²⁷ Dɔɔraa hɪya k'a cem bi, Pɔrsiyus Festus ɪ Feligsi bɪnce sa. Feligsi k'a læ n taa k'a bir mɪɪŋa zɪfɔrɔ wɔɔ mɪm ʊ bi, a Pol to lɔnnɔɔe ʊ b'ʊ.

25

Pol læ taa a dʊdɔ bi ma Rɔm cir taa

¹ Bala, Festus k'a lee ku a gɔrga ʊ b'ʊ bi, a dɔmɪm kaakʊ kur bi, a a hɔr Sezaree ʊ, an ta Zerizalem ʊ.

² B'ʊ bi, wosocemannɪbənno jɪtanno kan zɪfɔrɔ gʊɔɔ gʊtɔɔ kɪ bɔr k'a mim ka Pol ra a taa. Nɪ n a ye Festus han, k'an sugur ba a m,

³ an zaa ka, kʊ n nɪ ta Pol m Zerizalem ʊ. Bala, η y'a dɪnda, ηn'a zɛ kan kʊ kɪ a minto, k'a bi daata zɛ ra, a ku a zɛ gɔr zaa ra.

⁴ Festus n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ, Pol gʊɔtam Sezaree lɔnnɔɔe ʊ. Bi, kan bi kɪ haay, k'a yɪ poore, a y'a bɔrɛ a ta b'ʊ.

⁵ «A a ya, an a hɪ a ʊ, gʊɔɔ kʊ η mim bi dɔ mɪɪŋa, awɔɔ bire ʊ rɔ wɔɔ, ηnɪ zu kʊ ʊ kan mɔɔ kɪ, k'ʊ ta Sezaree ʊ, kʊ hɔ nɪɪŋə ta an ta ʊ gʊaa naa dɔ minto, kʊ η nɪ bɔr ηnɪ mim ka ra.»

⁶ Festus n maasɪrɛ ba η bire ʊ y, a n læ da dɔmɪm sinnɪyə m gæe bu nɪ y. K'a lee ku Sezaree ʊ bi, a dɔ k'a mɛ bi, a yaa nyɪnta a dʊdɔkare bɪnce ʊ, an a ka n n bɔr Pol m.

⁷ Bi k'a lee ku b'ʊ bi, zɪfɔrɔ kʊ η y'a to Zerizalem ʊ ηnɪ bɔr lɔ wɔɔ bir ma, ηnɪ ηɔaar gʊta ba, η n'a kam la kan minno gʊtɔɔ kɪ, bi η b'a dam ma, ηn'a kasetɪ ka y.

⁸ Pol n a gumə mim hɪ sɔ, an n'a hɪrɛ, a ʊ: «Mɔɔ n mim zu ʊ zɪfɔrɔ lero ma, gæe η Wosocɛ, gæe Rɔm cir ma y.»

⁹ Kʊ Festus læ n taa k'a bir mɪɪŋa kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ bi, a a hɪ Pol m, «Ibɪ læ taa kʊ η nɪ ta ibɪ m Zerizalem ʊ, kʊ m aa ɪ dʊdɔ ka gæe?»

¹⁰ Pol n a nyɪ bɔ ʊ, a ʊ: «Rɔm cir dʊdɔkare bɪnce mɔɔ n ta ʊ naa, naa ʊ ηn'ɪ mɔɔ dʊdɔ kan ʊ. Ibɪ mɪɪŋa a dɔ paan..., ɪ ʊ, mɔɔ n mim zu ʊ zɪfɔrɔ ma y.

¹¹ Kʊ mim mɔɔ zu ʊ paan..., an a ga mɔɔ zɛ m, mɔɔ bi m bɔrɛ m kur y. Bi, kʊ minno kʊ gʊɔɔ nɔɔn duro a ba, n n'a kam mɔɔ ra b'a jɪ ba ʊ rɔ nɔɔn nɪ, gʊaa ba læ m, an n'a dam ma, a n mɔɔ ka η ʊ y. Mɔɔ læ taa kʊ m ta Rɔm cir taa.»

¹² Festus kʊ ma kan a gʊɔɔ wɔɔ kɪ an a hɪ Pol m, a ʊ: «Ibɪ ye k'ɪ ta Rɔm cir taa, ta ibɪ n nɪ zem b'a ʊ b'ʊ.»

Pol ɿ Agripaa kan Berenisi kɿ taa

¹³ Dòmum k'a cem poore bɿ, cir Agripaa kan a danlɔ Berenisi kɿ ta Sezaree ɔ, ηnɿ ta k'a yaa yaa da Festus m.

¹⁴ Kɔ ηn'ɿ maastre bam b'ɔ poore bɿ, Festus Pol mim bɿ sa, an a dɿnda cir bɿ m, a ɔ: «Gɔaa n nɿ naa ɔ, Feligsi n a to lɔnnɔɔe ɔ.

¹⁵ Dòmum kɔ mɔɔ ta ɔ Zerizalem ɔ bɿ, wosocemannɿbɛnno jɿtanno kan zɿfɔrɔ jɿtanno kɿ bɔr, ηnɿ bɿ mim ka ra, ηn'a zere yere.

¹⁶ Mɔɔ n a nyɿ bɔ η nɔ, mɔɔ ɔ, Rɔm zanno yɿnnɿbayɿ zibæe bæe k'a gɔaa bɔ a ka kɔ η n'a ze gər, bɿ gɔɔ kɔ η nɿ mim kam la rɔ wɔɔ ba ɔ, k'an aa a gumə mim dɿnda kan mim kɔ η y'a ka ra bɿ kɿ y.

¹⁷ Bɿ minto y'a ka, ηnɿ bɔr naa ɔ, mɔɔ n m ya, m dɔ hɔstɿ ma y, a dɔ k'a mɛ bɿ, mɔɔ n nyɿnta, m dɔdɔkare bɿnce ɔ, m a ka, ηnɿ bɔr gɔaa bɿ m.

¹⁸ Kɔ η bɔr dɔdɔ bɿ ma bɿ, gɔɔ kɔ η nɿ mim kam la rɔ wɔɔ, η n mim sɿ gurezaa yɿ, ηn'a ka ra, amba mɔɔ m hɔɔn da ma bɿ nɿ y.

¹⁹ N Woso zaa zuure minnɔ m bala, kan gɔaa deem kɔ n n'a birm Yeezuu k'a ga Pol n'a hum a ɔ, a mɿsɿr bɿ kɿ.

²⁰ Kɔ mɔɔ n hɔ kɔ mɔɔ n n'a bam bɿ dɔ bɿ, mɔɔ ye han, k'a le taa k'a ta Zerizalem ɔ, kɔ m aa mim bɿ dɔdɔ ka b'ɔ.

²¹ Bɿ kɔ Pol a hɿ a ɔ, a le n taa k'a gɔta lɔnnɔɔe ɔ, an ta an dòmum kɔ cir gɔta n n'a mim bɿ dɔdɔ kam ma bɿ ku bɿ, mɔɔ le ka, kɔ η nɿ dɔ ma, an ta, an dòmum kɔ mɔɔ n'a nyɔɔη ɔ Rɔm cir zi bɿ ku.»

²² Agripaa n a hɿ Festus m, a ɔ: «Mɔɔ le n taa kɔ n gɔaa naa do meerbaa ma sɔ.» Festus n a nyɿ bɔ ɔ, a ɔ: «Booti m bala, ɿbɿ y'ɿ tɔr kare a meerbaa ma.»

²³ Dɔ k'a mɛ bɿ, Agripaa kan Berenisi kɿ lee ku dɔdɔkare bɿnce ɔ b'ɔ kan cirbæe gɔta kɿ, sɔrdaarɔ jɿtanno yɿ η da zaa ɔ kan tara bɿ gɔɔ gɔɔ kɿ. Festus n le ka, ηnɿ bɔr Pol m.

²⁴ Festus n meerbaa sa, a ɔ: «Cir Agripaa kan awɔɔ haay woo..., k'a nɿ naa ɔ bɿ, awɔɔ ɿ gɔaa naa do yɿre. Zɿfɔrɔ wɔɔ haay bɿ mɔɔ yɿ a minto Zerizalem ɔ, an ta an lee ku naa ɔ kan zee kɿ, η ɔ, η b'a ya, ηn'a to mɿsɿr y.

²⁵ Kɔ mɔɔ nɿ, mɔɔ n zibæe bɔnyaa yɿ, an a ba, an a ga a ze nɿ y. Bɿ, k'a ɔ, k'a lee ku Rɔm cir zi bɿ, mɔɔ cɿnta, kɔ m a nyɔɔ b'ɔ.

²⁶ Bɿ kɔ mɔɔ ba meerbaa m paan..., kɔ m a gɔrsɿra ba cir gɔta ma k'an Pol mim bɿ dɔ bɿ, bɿ minto y'a ka, mɔɔ n a ka, an bɔr awɔɔ taa, an le da ɿbɿ taa naa ɔ cir Agripaa, kɔ wɔɔ lar, naa je ɔ, mɔɔ hɔstɿ yɿre, m a gɔrsɿra ba Rɔm cir ma.

²⁷ Kɔ mɔɔ lɔ nyɔɔ ncɿnaaɔ, bɿ mɔɔ n a kɔrɔma k'an a mim ɔ bɿ yɿ, yarmabaa zibæe m.»

26*Pol meerbaa Agripaa taa*

¹ Agripaa n a hɿ Pol m, a ɔ: «Zaa ta ɔ k'ɿ meer ba keere, ɿ ɿ mɿηηa bɔmbɔ.» Pol n a wɔ busu, an a gumə lemim hɿ, a ɔ:

² «Mɔɔ heer nyɔɔ, cir Agripaa, kɔ mɔɔ zaa yɿ kɔ m meer ba ɿbɿ taa her, kɔ m m gumə mim dɿnda, mim haay kɔ zɿfɔrɔ mɔɔ a ka wɔɔ ra bɿ minto.

³ Bala, ɿbɿ minkə η bɿsɿkare gɔta m kan η yɿnnɿbayɿ zibæe kɿ. Bɿ y'a ka, mɔɔ n'a yere ɿbɿ han, k'ɿ tɔr ka mɔɔ meerbaa ma kan bɔraama kɿ.

⁴ Mɔɔ mɿsɿrbaa k'a nyɿnta hɔ nɿηηə, m nyɿbaa ma, kan nyɿnta kɔ mɔɔ ɔ hɔ nɿηηə, m dogɔɔɔ bire ɔ Zerizalem ɔ bɿ kɿ, zɿfɔrɔ wɔɔ haay a dɔ.

⁵ Kɔ η ɛ taa, η y'a da ma, ηn'a kaseti ka, η y'a do a doɔraa laatɔ, η ɔ, farizen m mɔɔ m. Gooɔ niηηoo kɔ η nɪ yem wɔɔ Woso zaa zuure ma paan..., an ɛ da η haay ra rɔ wɔɔ.

⁶ Bɪ her naa, kɔ mɔɔ Woso lerbɔre k'a ba wɔɔ zɪrɔ m bɪ si bɪ, bɪ y'a ba mɔɔ doɔdo her.

⁷ Wɔɔ do haryaa buerehiya b'i yaa dam Woso m sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, η bir a tore y. Kɔ ηn'i doɔm lerbɔre bɪ do ma bɪ minto. Kɔ mɔɔ lerbɔre naa do ta m heer ɛ bɪ y'a ka, m cir Agripaa, zɪfɔrɔ wɔɔ nɪ mim kam mɔɔ ra.

⁸ Bɔ minto m, b'awɔɔ n a si a ɔ, Woso ɪ gæno mɪm bɔη ɔ?

⁹ Kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ nyɪnta m a si miηηa mɔɔ ɔ ɛ m, kɔ m yar ba kan Nazareti Yeezuu bɪ tɔ bɪ kɪ, paηηa do haay m.

¹⁰ Bɪ, bɪ mɔɔ ba Zerizalem ɔ, wosocemannibønno jɪtanno wɔɔ ɪ ɛ naa do ka mɔɔ ɔ. Mɔɔ miηηa sirakarezanno gɔr gɔta, m m du lɔnnɔce ɔ. Gooɔ kɔ n yɪ η zɪnze rɔ wɔɔ, mɔɔ hɪ mɔɔ ɔ, a a ga m.

¹¹ Gallem gɔta, mɔɔ ta sokomacero ɔ, m fir ka η ma, m paηηa ba η ma, kɔ η nɪ Yeezuu sunso wɔ. Bɪ, kan jumbaa heerbusu gɔta kɪ, mɔɔ yɪ η jɪ bɔm tararɔ gɔsɪnno ra, m nɪ fir kare η ma.

*Pol y'a heertɔrle mim dɪndam
(Zibæezanno Ci 9.1-19; 22.6-16)*

¹² Bɪ minto y'a ka, hindeem ɔ, wosocemannibønno jɪtanno wɔɔ n zaa ka mɔɔ ɔ kan paηηa haay kɪ, kɔ m ta Damas ɔ mim naa do minto.

¹³ Cir, kɔ mɔɔ nɪ tam bɪ, kɔ sinuu b'a zɔ bɪ, mɔɔ ɛegure yɪ, an a to brama, a gure n ɛ da wosogure ra, an b'a ku mɔɔ ra kan m zukuuzanno wɔɔ kɪ.

¹⁴ Wɔɔ haay, wɔɔ ɔ dundo tara ɔ, mɔɔ n leer ma, an n'a hɪm mɔɔ m ebree lemim m, a ɔ: Sol, Sol, bɔ minto, ɪ nɪ fir kam mɔɔ ma? A ba ɪbu nawore, ɪ miηηa m!

¹⁵ Mɔɔ n a nyɪ bɔ ɔ, mɔɔ ɔ: <Nka n'ɪbu nɪ, Zuuba?> Zuuba n a ya, an a hɪ, a ɔ: <Yeezuu m mɔɔ m, mɔɔ ɪbu n nɪ fir kare η ma.>

¹⁶ Bɪ, wuti ɪ jum! Ba hɔ k'a ka mɔɔ n m hɪnka ɪbu m bɪ n na: Mɔɔ ɪbu bɔ ɔ k'i nyɪnta mɔɔ zibæenyɪ, mɔɔ kasetizaa kan hɔ niηηə k'ɪbu mɔɔ yɪ ɔ naa kɪ, kan a vantɔɔ kɔ mɔɔ n nɪ zem bɪ m hɪnka ɪbu m nɔ wɔɔ kɪ.

¹⁷ Mɔɔ ɛe kam m ɪbu bumbɔ ɪ do kan do vantɔɔ kɔ mɔɔ n n'ɪbu nyɔɔre η ma rɔ wɔɔ kɪ wɔ ɔ,

¹⁸ k'i yaa nɪ η mɪm gɔ, k'i η bɔ monsigə nɔ ɔ, ɪ ta η nɪ ɛegure ɔ, k'i bɔ η nɪ Sɔtaana lombaa nɔ ɔ, ɪ ta η nɪ Woso zi, kɔ η n sɪra ka mɔɔ ɔ, kɔ η n'a mimbɔnyaarɔ sugur yɪ, bɪ, kɔ η nɪ hɔjirle yɪ, kan gooɔ kɔ η y'a miηηoo ka Woso ɔ rɔ wɔɔ kɪ.>

¹⁹ Bɪ tɛkka ma, cir Agripaa, mɔɔ n bɪsɪ ka hɔ kɔ Zuuba a hɪ mɔɔ m hɔhɪnkare naa do nɔ ɔ bɪ ma y.

²⁰ A sa mɔɔ ɔ Damas zanno ma kan Zerizalem zanno kɪ, an ɛ da, Zidee jilli kɔ zanno kɪ, bɪ je ɔ kan do vantɔɔ kɔ gooɔ kɪ, m a dɪnda kɔ η n'a bɔ a taam, ηnɪ ye Woso ma, kɔ η n'a mimbɔnyaarɔ sugur yɪ, kɔ η nɪ mɪsɪrbaa ba, k'an zu kɔ ɔ kan η heertɔrle bɪ kɪ.

²¹ Bɪ minto y'a ka, mɔɔ nɪ Wosoce ɔ, zɪfɔrɔ wɔɔ n bɪ mɔɔ nyaso, ηn'a gɪnga k'a mɔɔ mee bɔ ɔ.

²² Woso n ku mɔɔ ra miηηa, an ta an doɔmɪm naa do ku. Mɔɔ gɔɔta m nɪ kaseti kam gooɔ poorero kan gooɔ gɔɔɔ kɪ taa. Wosolesinnɪsorazanno kan Moyiisi kɪ ɛe ka ηnɪ hɔ k'a nɪ zem bɪ hɪ. Mɔɔ bir hɔsɪ vanta hɪre, an ɛ da bɪ ra y.

²³ N ɔ: <Krista fir yɪre, b'a ɛe kam an a mɪm bɔ ɔ gæno bire ɔ, an nɪ ɛegure pa dam zɪfɔrɔ m kan do vantɔɔ gooɔ kɪ.> »

²⁴ Pol k'a lee ku bince naa do u a meerbaa no u bi, Festus a leer busu, an a hi, a u: «Hoozaa n'ubu naa Pol! Ibi hodore maam-maam bi y'ubu bam hoozaa!»

²⁵ Pol n a hi, a u: «Hoozaa bee m moo ni y, Festus miyha, sira meerbaa moo n'a bam, hoozore m.

²⁶ Cir Agripaa bi minno noon duro do miyha haay, bi y'a ka, moo m dam ma, m meer ba a lee kan heerkoodabaa ki. Moo si moo u, hosi n ba a mim ma seere y. Bala, minno noon duro n ba gorga k'a nyaakom da u y.

²⁷ Cir Agripaa, ubi wolesinnisorazanno mim si ra? Moo do moo u, ubi n mim si»

²⁸ Agripaa n a hi Pol m, a u: «Kan ubi meerbaa bi ki, goota a u poore, k'ubu n moo ba kristagooa ra?»

²⁹ Pol n a hi, a u: «K'a a nya, an goota poore gee guta, moo nya, ku Woso ye, a bi nyuntare ubi bala y, gooo haay ku n'a tor kam moo meerbaa ma her lo woo, awoo y'a bam amba moo m, bi banjaro ku n ni moo wo ma ro noon duro bi nyuntare awoo wo ma y.»

³⁰ Cir bi n wuti kan tara leezaa bi ki, Berenisi ki, kan gooo ku n ni nyuntam kan n ki ro woo ki.

³¹ Ku n'a horm bi, n soora ba kan ku ki n'a hire, n u: «Gooa naa do n hosi ba, an a ga ze m gee banjaro ni y.»

³² Agripaa n a hi Festus m, a u: «Ku gooa naa do bee y'a nya k'a ta mim bi m Rom cir taa, a a ga m, niu wo saa.»

27

Rom tare

¹ Ku n y'a cinta ku woo n da kooloo u, u ta Italii u bi, n Pol kan lonno gosunoo ki da sordaa zoro leezaa k'a to m Zuliyus bi wo u, sordaro zorsoddi zekora ku n n'a birm Ogista zekora, bi y'a so u.

² Woo da kooloo u k'a a to Adramityom an ni tam Azii koro ku n ni hi le ra ro woo u. Aristarki u nyunta kan woo ki. Masedoan ku Tesaloniki gooa m.

³ Do k'a me bi, woo lee ku Sidon u, bi ku junle poore m bi, Zuliyus a ba Pol m miyha. A zaa ka u, k'an aa diga a gaaasibaroo ma, broo n nyo m.

⁴ Ku woo bo b'u bi, woo da kooloo b'u, u bo Siipir jur u, k'a n'a ta woo m hincer bi k'a nya woo re bi minto.

⁵ A m bi, woo n higota k'a ni Silisii kan Panfilii ki jur u bi ze ra, u aa lee ku Lisii ku Miir u.

⁶ Sordaa zoro leezaa bi k'a Alesandrii kooloo yi b'u an ni tam Italii u bi, a a ka woo n da u.

⁷ Kooloo bi n ta poore-poore domum guta no u, u aa lee ku kan kore ki Kinidi u. Hincer bi k'a nya woo re bi, woo b'u dam ma, u ta turga bi, woo bo Salmore jur u, u aa bo Kretu jur u, k'a n'a ta woo m hincer bi minto.

⁸ Woo fir yi kan kooloo bi ki, u bokare u aa lee ku bince ku n n'a birm Junji-Miyha b'u, Lazaya ku jur u.

⁹ Domunoo cem guta, kooloo bi tare nyiboo n ta u, bi ma bi, lekore domum cem. Pol n n dondo, a u:

¹⁰ «M gaaasiboo, moo do moo u tare naa do ho zarm guta, a nyaanum gooo guta m, kooloo bi bee bala kan mor bi ki y, woo miyhaoo ki so.»

¹¹ Sordaa zoro leezaa bi, a tor an n'a kam gooa k'a ni kooloo bi bram bi ma kan kooloo bi zaa honyi ki ma, an le da Pol meerbaa bi ra.

¹² Bince niyhaoo ku woo jum u bi, k'a bi bince miyha nyem domum u bi, n gooo guta a ze ku ra, n'a le ba deem k'a zu zaa u, ku diga a, k'u lee kum

junji k'a ni Kretu ku Fenigsi u b'u, k'an a ta woo m nyæem hunher minto. K'u nyinta b'u nyæem domum u.

Hunher guta wuti higota bi burə u

¹³ Hunher poore wuti jisa, bi minto y'a ka, ηn'a hoon da, η u, a y'a dam ma, a zaa sa. N kooloo bi hor, ηn'a na Kretu gem b'u, ηn'i tam.

¹⁴ K'a yi poore bi, hunher guta ku n n'a birm Erakilon* bi wuti tara bi zeezi, an bur kan panja ki, an b'a ku η la.

¹⁵ A n kooloo bi gaa an cenim, woo b'u dam ma, u a bo y. Woo n a to an a gaa, an ni tam ni, ku lee ka m, u n a do y.

¹⁶ K'a ni tam zoo-zoo bi, woo yaa lee ku tara poore k'a ni hi bire u, n n'a birm Koda bi jir u, an a ta woo m hunher bi minto. Woo u to u kan kore guta ki, u u da ma, u kooloo poore bi gaa, u a bo hi b'u, u a da kooloo guta b'u.

¹⁷ Ku η kooloo poore bi gaa ηn'a da kooloo b'u an nya bi, η bar sunso kooloo guta b'u keere.* Ku η ni nyi bam kooloo bi yaa wo Sirtu nyintaa b'u bi, ηni ho kosi kooloo bi je ma, ηn'a da hi b'u, k'a n'a tare bi bore, ηn'a to an ni tare a hoonho ma.

¹⁸ Bi do k'a me bi, hunher guta bi k'a ni fir kam woo ma tee... bi, η morlo ku η yi da kooloo b'u ro woo waa u, ηni η zar higota b'u.

¹⁹ A domum kaaku hinni u bi, kooloo bi zibæezanno woo kooloo bi modro woo zar hi b'u a zim.

²⁰ Woso kan monyaaro ki n a hinka domunoo woo no u y, bi hunher bi honre bunyaabaa goota an ni fir kam woo ma. Woo n a do ku woo bore y.

²¹ A domum laatu, η n hobure bi y. Pol n wuti an jum brama η bire u, an a hi η ni, a u: «Awoo yi ra, guoo, ku moo dondore b'awoo si, u n u hor Kretu u, fir ku woo yi naa kan mor k'a zar naa ki bi woo yire y.

²² Bi naa ma bi, moo y'a yere awoo han, k'a heer ba kookoo. Awoo guaa deem taan... bi gare y, kooloo bi y'a deem n n'a zarm bala.

²³ Woso k'a a so moo u, moo n'a zi bam bi maleeka a hinka moo m gum naa u bala, an a hi moo m, a u:

²⁴ I da bi bo u y, Pol. A a ga m, ubu m ta Rom cir taa, bi Woso guoo k'ibu ni zum ku u kan η ki ro woo meeyaa da ubu wo u.

²⁵ Ncunaasu bi, yaaro, k'a heer ba kookoo! Moo sira ka Woso u, a bam amba a a hi moo m bi m.

²⁶ Woo yaa nu lo tara ninno k'a ni hi bire u bi ra.»

²⁷ A gunuu bueresi ho, woo nyaam u higota bi burə u. Dibsir k'a a zo bi, kooloo bi zibæezanno woo a do a hoon u, η u, woo u zo tara ma.

²⁸ N n higota bi no makra ba metir busi, ku η ta lee poore bi, η y'a ya, ηn'a makra ba ηn'a yi metir bukorku.

²⁹ Ku ηn'i nyi bam kooloo bi yaa a ze ci ma bi, η poyaa gorezanno zo si, ηn'a kosi banjaro m je u, ηn'a yem ku do n me zoo.

³⁰ Kooloo bi zibæezanno ho ba u u, a hi η y'a u k'a banjaro gosunoo zo hi bi no u, k'an kooloo bi nyasu, ηn'a nyaakom da k'a bra si kan kooloo poore bi ki.

³¹ Pol n a hi, sordaa zoro leezaa bi m kan sordaro woo ki, a u: «Ku guoo noon duro n goota kooloo bi no u, awoo, awoo bi bore y.»

³² Sordaro woo n kooloo poore bi barlo woo zinze ra, ηn'a to an ta an cem.

* 27:14 27.14 Erakilon: a to bi le taa k'a hi, a u: bisidopaasi kan meer ki zeezi. * 27:17 27.17 ku hunher b'a kunkaansu y.

³³ Kʊ ηn'i dɔm dɔmɪrɛ ma bɪ, Pol gʊaa haay bir, an a yɛ η han, kʊ η nɪ hɔbɪrɛ bɪ, an n'a hɪrɛ, a ʊ: «Awɔɔ dɔmɪm bueresi her, awɔɔ n hɔ bɪ y. A n nɪ dɔm ma kʊ hɪnhɛr bɪ n a da jɪm ʊ.

³⁴ Bɪ mɪnto bɪ, mɔɔ y'a yɛrɛ awɔɔ han k'a hɔ bɪ, awɔɔ laaftɪ mɪnto m. Bala, mɪnkə deem taan... bɪ nyaanɪm gʊaa mɪm ʊ naa ʊ y.»

³⁵ K'a naa hɪ bɪ, a bur sa, an barka da Woso m gʊaa haay mɪm m, an a zɛ ra, an n'a sʊrɛ.

³⁶ N haay heer n ka bɪ jɛ ʊ, ηnɪ hɔbɪrɛ bɪ bɪ.

³⁷ Wɔɔ haay wuti, gʊaa zɔɔhɪra busaanhɪna yaa sɔrdɪ kɔɔlʊʊ bɪ nɔ ʊ.

³⁸ Kʊ hɔbɪrɛ bɪ η ka bɪ, η hɔyaa bɪ waa kɔɔlʊʊ bɪ nɔ ʊ, ηn'a zar hi b'ʊ, k'a gore bɪ n a bɔrɛ.

³⁹ Dɔ k'a mɛ bɪ, kɔɔlʊʊ bɪ zibæezanno wɔɔ n a ya, ηnɪ tara bɪ dɔ y. Bɪnce η y'a yɪ hi bɪ lɛ ra, an zerle bɪnce. N lɛ n taa k'a a da ma, k'a kɔɔlʊʊ bɪ da jɪm ʊ b'ʊ.

⁴⁰ N n banjarɔ wɔɔ zɪnzɛ, ηnɪ pɔyaarɔ wɔɔ to hi b'ʊ, kʊ kɔɔlʊʊ bɪ n a da ma, an ta. N n kɔɔlʊʊ bɪ bɪrlɛ hɔ bɪ ba yɔhɔ-yɔhɔ, ηnɪ kɔɔlʊʊ bɪ pɛera poore bɪ busu, ηnɪ kɔɔlʊʊ bɪ to, an nɪ tam bɪnce gɛr zeezi.

⁴¹ Kɔɔlʊʊ bɪ n aa der nyɪntaa dimbir la, lɛɛ bɪ n wɔ, a b'a dam ma a n bɔ y. Bɪ ma bɪ, hikurero wɔɔ b'a jɛ bɪ zɛ, an a kɪnkaansɔ.

⁴² Sɔrdaarɔ wɔɔ n a ηʊa k'a lɔnnɔ wɔɔ zɪnzɛ, kʊ η gɔsɪnnɔ dare dɔ η yaa a si hi bɪ burɔ ʊ.

⁴³ Bɪ, sɔrdaa zɔrɔ lɛɛzaa bɪ k'a ηʊa k'a Pol bumbɔ bɪ, a n yɛ kʊ η nɪ η zɪnzɛ y. A lɛ ka gʊɔɔ kʊ η dare dɔ rɔ wɔɔ ʊ, kʊ η nɪ lɛɛ ka, ηn'a da hi b'ʊ, kʊ η n'a tara gɛr bɪ ku.

⁴⁴ Gʊɔɔ kʊ η gɔɔta rɔ wɔɔ dam gɔrɔ ʊ gɛɛ kɔɔlʊʊ bɪ kɛθero wɔɔ ʊ. A yɪ nɔɪnaaʊ, η haay n lee ku tara ʊ kan laaftɪ kɪ.

28

Pol ɪ Maltɪ ʊ

¹ Kʊ wɔɔ bɔ mɪm pakra bɪ nɔ ʊ bɪ, wɔɔ ma η ʊ, tara k'a nɪ hi bire ʊ bɪ to m Maltɪ.

² Tara bɪ zannɔ wɔɔ wɔɔ si kan daɔrɛ gʊta kɪ. N sɛ gʊta hɛ, ηnɪ wɔɔ gaa, ηnɪ wɔɔ zɔ ma, bala, la a sɪηηɪda ba, an nɪ bare, nyɛɛm n ta ʊ.

³ Pol n nyɔkɔ gɛr gɔr a zangɔrga ʊ, an b'a da sɛ bɪ rɛ. Kʊ sɛ bɪ nɪ nyɔkɔ bɪ bɪm bɪ, cɪrka bɔ sɛ b'ʊ, an a sɔ wɔ Pol wɔ ʊ.

⁴ Tara bɪ zannɔ kʊ η cɪrka bɪ yɪ, an nɪ zɛηηɔm Pol wɔ ma bɪ, η y'a hɪm kʊ m, η ʊ: «Gʊaa naa do nyɪntam gɛrzer paan... A bɔ hi bɪ nɔ ʊ kan laaftɪ kɪ, bɪ Woso tɪrgabaazaa lɛ baa a mɪsɪrbaa ma y.»

⁵ Pol n a wɔ vɪga zɛ, cɪrka bɪ n a da sɛ b'ʊ, b'a n busu ma y.

⁶ N n jɪm, ηn'i dɪgare a wɔ bɪ ma, a hanrɛ gɛɛ, a y'a dore, an ga lɛɛ nɪ? Bɪ, kʊ η dɪgare bɪ maasɪrɛ ba, bɪ η n hɔsɪ yɪ an ba bɪ, η y'a hɔɔndare bɪ lɔr, η ʊ: «Woso m!»

⁷ Lɛɛ bɪ do ʊ bɪ, tararɔ nyɪnta ʊ, lɛɛkare dʊdɔkɔr Publiyus y'a sɔ η ʊ. A wɔɔ si, an nyasɔ wɔɔ m mɪηηa dɔmɪm kaakɔ.

⁸ A zɪ nyɪnta an nɪ wɔtam kan memare kɪ, yoor kɪ. Pol n ta, an aa dɪga a, an aa a wɔ busu, an a ka ra, an yaa da, an a waa.

⁹ Naa do mɪnto bɪ, tara bɪ gʊɔɔ gɔsɪnnɔ wɔɔ haay kʊ η nɪ yaaba m nɔ wɔɔ ɪ zɛm zɪ, η n'a waam sɔ.

¹⁰ Wɔɔ daɔrɛ yɪ gʊta, kʊ wɔɔ ʊ bɔ, ʊ n nɪ cenim bɪ, η hɔ haay k'a zibæe n ta wɔɔ ma rɔ wɔɔ ka wɔɔ ʊ.

N cem ηn'i tam Rɔm ʊ

11 Mom kaaku je u bi, woo da kooloo k'a goota tara bi do ra b'u nyem domum u. Alesandrii kooloo m, a to m Diyoskiir.

12 Woo zer Sirakuzi u k'u hoon si domum kaaku.

13 Ko woo cem b'u bi, woo u da higota bi lezi, u aa lee ku Regiyo u. Bi do k'a me bi, hincer wuti jusa, domum huuya hinni u, woo yaa lee ku Puzol u.

14 Woo u danyoo yi b'u, hn'a ye woo han k'u goota kan a ki domum saanhina. Nyinta a u ncinaa, u bokare, u lee ku Rom u.

15 Woo danyoo ku n bi b'u ro woo ku n woo zere bi ma bi, n bor, n bi woo ze u bince ku n n'a birm Apiyus-Daasi kan Taverni-Kaaku ki u. Pol k'a n yi bi, a barka da Woso m, a heer panha n a da ra.

Pol i Rom u

16 Ku woo lee ku Rom u bi, n zaa ka Pol u, k'an a ka a muha har ma, ko sordaa deem n bir dom ma.

17 Domum kaaku k'a cem bi, a Rom ziforo jitanno woo bir, ku n ni ko ze u. Ku n y'a so ku ma bi, a a hi n ni, a u: «M danyoo, moo n host ba m dogoo woo ni y, moo n woo ziro woo ynnubayi zibæero zar so y. N moo ba lo Zerizalem u, nni moo da Rom zanno wo u.

18 Ku n laaka dunda n ni mim bi ji do keere bi, n y'a nsa k'a wo saa moo ma, bala, n n host yi moo gor zi an a ga ze ni y.

19 Ziforo woo ku n u, a bi yem bi, bi y'a ka moo n a ye ku Rom cir n moo dodo ka. Moo bee y'a hi, ku m mim ka m do ra y.

20 Bi y'a ka moo n a ye ku m awoo yi, ku m sora ba kan awoo ki. Ku sira ni, Israyel taaherle minto y'a ka, moo ni banharo noon duro m.»

21 N n a nyi bo no, n u: «Ku woo ni, woo n ci si yi, an a to Zidee u, an n'bu mim dundare y, bi, woo danyu si n a to an b'bu mim dunda, gee tobore bonyaa y.

22 Woo le n taa k'bu n ho k'bu n' hoon dam ma bi hi k'u a ma, bala, lee haay u, woo do muha n bir yem gongore k'bu ni zuu u naa u y.»

23 N n domum cunta kan ku ki, nni bor gota, nni b'a yi a har u. Pol sora ba kan n ki dogta m an ta an yirbæe ku. Woso cirbæe bi mim a sa an a dunda, an Moyisi lero kan wolesinnisorazanno woo ki mim dunda n ni, k'a a da ma, ku n n'a do, n u, Krista bi Yeezuu m.

24 Gosunno ho k'a dunda bi si, ninnoo n a si y.

25 Ku n bor n' cenim bi, n n ku ma y: Pol n mim deem hi n ni, a u: «Sent-Espri meer k'a ba kan Ezayii ki awoo ziro minto bi, sira m. A a hi, a u:

26 Ta i yaa do naa do yi,

i hi m, i u:

Awoo y'a tor kam muha,

b'awoo b'a ji mare y.

Awoo digam muha,

b'awoo b'a yre y.

27 Bala, do naa do heer b'i monsigè u,

n tor ga, n le baa k'a lee yi a mum ni y,

n le baa k'a tor n mim ma y,

n le baa k'a heer n a ji do y,

n le baa k'a a bo a taam k'a zu moo u, ku moo n n waa y.

Woso n a hi bi n naa.

28 K'a do keere, a u, Woso bambore naa do nyoo n y'a u do vantoo ma, bi n y'a sim.» [

29 Pol k'a meer naa do ba bi, ziforo woo a hor nni bisi kam gota kan ku ki.]

³⁰ Pol mısırbaa ba ncınaaŋ dɔɔraa hiya tɔr b'ɔ, an a miŋŋa busoo bɔ, an n'a mısırbaa ba n ni. Gɔɔ haay kɔ ŋ ni zem zi rɔ wɔɔ, a yi ŋ sim miŋŋa,
³¹ an ni Woso cirbəə pa dare, an ni Zuuba Yeezuu Krista mim dɔndam kan heerkoodəbaa ki, bi gɔsi bir a tam ni tolle y.

Ci kɔ Pol a ba RÒM ZANNÒ ma

Ci kɔ Pol a ba Ròm zannò ma bɪ

gasɔɔrɛ

Pol ɪ ci bɪ ba. A ba a ɔ, Ròm kristagɔɔɔ wɔɔ ma. Zɪfɔrɔ nyɪnta brɔɔ barla sɔ. A a gɪnga gallem gɔta k'a ta η zi Ròm ɔ b'ɔ, k'a n a da ma cɪna bɪ, an bɪ, an ci bɪ ba η ma, an bɔmbɔrɛ bɪ zaa mim dɪnda η nɪ, an a hɪnka a ɔ, gɔɔɔ haay kɔrɔ ma Woso lɛɛ, zɪfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɪ. Bɪ, kɔ η sɪra ka Yeezuu Krista ɔ, Woso yɪ η bam tɪrga a mɪm ɔ, b'a n zu kɔ ɔ kan η zibɔɔ kɪ y.

A a hɪnka ci bɪ nɔ ɔ sɔ, a ɔ, Krista bɪ, wɔɔ yɔ a nawɔm mimbonyaa lɔmbaa nɔ ɔ, kɔ wɔɔ n ɔ da ma, ɔ mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ ba Sent-ɛspri paŋŋa nɔ ɔ. Hɔ kɔ ci b'ɔ k'a hɪnka an lɛ da bɪ, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ sɪrakare bala n'a kam gɔɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ, Krista zibɔɔ k'a ba gɔdarkɔra ma bɪ tɔ ma.

A gɪnga kɔ Woso n ta m zɪfɔrɔ tɔ ma bɪ mim hɪ, an a hɪnka sɔ a ɔ, keere naa zekɔra ɪ zɪfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɪ bire ɔ Krista tɔ ma. Bɪ, ηɔare y'a ga m an nyɪnta ɔ kristagɔɔɔ haay bire ɔ, kɔ kɔmare n bir ta ɔ. A n lɛ da bɪ, ɔ bɪ gɔɔɔ kɔ η paŋŋa ba ɔ sɪrakare nɔ ɔ hɔɔ niŋŋoo nɔ ɔ rɔ wɔɔ gore bɔ ɔ y, bɪ gɔɔɔ kɔ η paŋŋa ba ɔ rɔ wɔɔ n a ga m sɔ ηnɪ gɔɔɔ kɔ η bir a hɔɔn dam hɔdeem ma kan η kɪ rɔ wɔɔ dɔdɔ ka y.

Pol ɪ yaa dam Ròm kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪŋŋa, Pol, Krista Yeezuu zibɔɔnyɪ m mɔɔ m, mɔɔ ɪ ci naa do ba awɔɔ ma. Woso mɔɔ bir kɔ m m ba a zibɔɔzaa, a mɔɔ bɔ ɔ m hɔ, k'a mɔɔ nyɔɔ kɔ m aa lemim nyɪnta bɪ pa da.

² Lemim nyɪnta bɪ do Woso nyɪnta an a ler bɔ tee... Wosoci nɔ ɔ, a lɛsɪnnɪsɔrazannɔ lɛ m bɪ.

³ Lemim nyɪnta bɪ do bɪ, a Nyɪ Yeezuu Krista, wɔɔ Zuuba bɪ mim an n'a dɪndam. K'a mesim nɔ ɔ nɪ, David do gɔaa m.

⁴ Bɪ, kɔ *Sent-ɛspri zibɔɔ nɪ, Woso a mɪm bɔ ɔ gɔɔno bire ɔ, hɔ bɪ do n a hɪnka a ɔ, Woso Nyɪ m an nɪ paŋŋa m.

⁵ Yeezuu Krista minto m mɔɔ n barka yɪ, m m ba a zibɔɔzaa, kɔ m a ka kɔ do haay gɔɔɔ m sɪra ka ɔ, ηnɪ zu ɔ.

⁶ Awɔɔ ɪ gɔɔɔ wɔɔ duro barla, bala, Yeezuu Krista y'awɔɔ bir k'a so awɔɔ ɔ.

⁷ Awɔɔ haay kɔ sɪrakarezannɔ n'awɔɔ m, an nɪ Ròm ɔ, Woso awɔɔ ηɔa, an awɔɔ bir k'a nyɪnta a gɔɔɔ barla. A ye mɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zɪ Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ m barka kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

Pol lɛ taa k'a ta Ròm ɔ

⁸ A n lɛɛ ka bɪ, mɔɔ ɪ yaa dam Woso kɔ mɔɔ n'a zi bam bɪ m barka, Yeezuu Krista nɔ ɔ, awɔɔ haay minto, bala, durnya nɔ ɔ jilli n y'awɔɔ sɪrakare mim dɪndam.

⁹ Woso zi mɔɔ n'a bare kan m heer kɪ haay, a Nyɪ bɪ lemim nyɪnta bɪ padare nɔ ɔ, a m mɔɔ kasetɪzaa, a a dɔ a ɔ, mɔɔ dɔmɪm haay yaadare nɔ ɔ, mɔɔ y'awɔɔ tɔ dare m nɔ ɔ,

¹⁰ m n'a yem han, k'a hɔɔnhɔ m, kɔ m kɔ, m zaa yɪ, m bir awɔɔ zi.

¹¹ Mɔɔ lɛ taa paan... kɔ m awɔɔ yɪ, kɔ m Sent-ɛspri ganwɔrɛrɔ jir kan awɔɔ kɪ, k'awɔɔ paŋŋa n a da ra gɔta,

12 ɢɛɛ, k'ɔ kɔ paŋŋa da ra, awɔɔ kan mɔɔ kɪ, sɪrakare deem kɔ wɔɔ n ta m bɪ nɔ ɔ.

13 M danyɪnɔ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, mɔɔ ɢɪŋga gallem hɔka kɔ m bɔr awɔɔ zi, bɪ, an ta an her ku naa, mɔɔ n m da ma y. A ŋɔa mɔɔ ɔ kɔ m bɪ lee ku awɔɔ zi b'ɔ, kɔ m zibəə n nyɪ da, amba a a da kɔrɔ vantɔɔ ɔ bɪ m.

14 Hɔɔŋɔrɛzanno kan bahɔɔŋɔrɛzanno kɪ mim pakra ba mɔɔ ma, mindonno kan bamindonno kɪ mim pakra ba mɔɔ ma sɔ.

15 Naa y'a ka mɔɔ lɛ n taa paan... kɔ m lemim nyɪnta pa da awɔɔ m sɔ, awɔɔ k'a nɪ Ròm ɔ rɔ wɔɔ m.

Paŋŋa kɔ lemim nyɪnta bɪ n ta m

16 Nyannɪ bɪr mɔɔ zem lemim nyɪnta bɪ tɔ ma y, bala, Woso paŋŋa m, an nɪ ɢɔaa haay k'a sɪra ka bɔmbɔm. Zɪfɔrɔ a lɛɛ ka ŋ ma, an bɔkare an lee ku do vantɔɔ wɔɔ zi.

17 Wɔɔ y'a yɪm sɔ denter, lemim nyɪnta bɪ nɔ ɔ Woso tɪrgabaa n'a hɪnkan ɔ, Woso ɪ ɢɔaa k'a sɪra ka bɪ bam tɪrga, sɪra k'a a ka Woso ɔ bɪ minto bala, amba n y'a ɢɔrsɪra ba Wosoci nɔ ɔ, n ɔ: <ɢɔaa k'an tɪrga sɪrakare tɔ ma bɪ mɪsɪrbaa bam.>

ɢɔɔɔ kɔrɔmarɔ

18 Woso a to brama an a heerbusu hɪnka, kɔ ɢɔɔɔ bɪr a dan ɔ, mimbɔnyaarɔ ŋn'ɪ ŋ bam, ŋ bɔnyaabaa n a ka, sɪra bɪr dɔm dɔ sɔ y.

19 Denter m, hɔ k'a n'a kare ŋnɪ Woso dɔ n a nyaakɔm da y, Woso a hɪnka kɔ ŋ n'a dɔ mɪŋŋa.

20 Paŋŋa kɔ Woso n ta m b'a jirə ba ɔ bɪ, kan Woso mɪŋŋa taɔrɛ kɪ bɪ, ɢɔsɪ bɪr ŋ yɪrɛ y, bɪ durnya dare tekka ma, ɢɔaa a da ma an ŋ yɪ hɔɔ kɔ Woso ŋ da rɔ wɔɔ nɔ ɔ, naa minto bɪ, ɢɔɔɔ bɪ gumə yɪm fɪga y.

21 N Woso dɔ, bɪ ŋ bɪr Woso dan ɔ, ŋn'a barka dare amba Woso a ga m bɪ nɪ y. Naa n a ka, ŋ hɔɔndare n'a ba danŋada, ŋ n kɔrɔ hɔɔn ma, ŋn'ɪ monsigə ɔ.

22 N y'a hɪrɛ a ma mindɔrɛzanno, an bɔkare taajemzanno m,

23 a ga kɔ ŋ y'a ɔ m, kɔ ŋ nɪ Woso k'a nɪ lɛbɔrɛ m, an nɪ mɪsɪrbaa m tee... bɪ da ɔ bɪ, bɪ to ŋ y'a ɔ ŋn'ɪ *wosobaawɔnno kɔ ŋ bɔ kɔ ɔ kan ɢɔaa k'a nɪ ga m kɪ, bennɔ kɪ, hɔɔgansiro kɪ, tara burə hɔɔ kɔ ŋ n'a gaatam nɔ kɪ dan ɔ.

24 Naa minto m, Woso n ŋ to ŋn'ɪ dintim zibəəro kɔ ŋ lɛ n taa rɔ wɔɔ bare a hɔɔnhɔ ma, ŋn'a mɛ gore bɔŋ ɔ mim k'a nyannɪ n ta ɔ bare nɔ ɔ kan kɔ kɪ.

25 Bala, ŋ Woso sɪra minno wɔɔ to ŋnɪ ŋɔaar sa, ŋn'ɪ yaa dam hɔɔ kɔ Woso ŋ da rɔ wɔɔ m, ŋn'ɪ zure ŋ ɔ, an bɔkare Woso ŋ y'a ga m, ŋn'a da ɔ, a m hɔ haay darezaa. Woso n lɛbɔrɛ yɪ dɔmɪm haay! Amina!

26 Naa minto m, Woso n ŋ to, kɔ ŋ nɪ bɪr a nyannɪ minno lɛtaamarɔ bam. N lanno wɔɔ bɪr a kam ma sɔ, k'a bɪr kan yar kɪ y, wɔta ŋ nawɔm lanno kan kɔ kɪ, an bɔkare, naa bare n a ga nɪ y.

27 Yaarɔ wɔɔ maam sɔ, ŋ bɪr a kam ma, k'a bɪr kan lɔ kɪ y, a ŋɔa ŋ nawɔm paan..., k'a bɪr wɔtam kan a muno yaarɔ kɪ. Yaarɔ kan yaarɔ kɪ nɪ nyannɪ zi bam kan kɔ kɪ, naa n a ka sɔ, ŋn'a nyaanlɛ zibəə fɪryɪrɛ k'a a ga m yɪrɛ a mɛ ɔ.

28 Kɔ ŋ n a ŋɔa k'a Woso dɔ bɪ, Woso n ŋ to a hɔɔn danŋada bɪ nɔ ɔ, kɔ ŋ nɪ hɔ k'a n'a ga bare m bɪ ba.

29 Zibəə k'a n a ga bare m do haay ba ŋ nawɔm, mimbɔnyaa do haay, ɢɔɔɔ lɛtaama bɔnyaa do haay, bɔnyaabaa do haay, jumbaa n ŋ heer han,

gərzere ba n ni, nyaabare ba n ni, zambobare ba n ni, zibəə danɲada haay,

³⁰ ɲn'i tɔ bɔm, ɲn'i gɔɔ tɔ zaar bare, ɲn'i sɔ Woso m, ɲ bir gɔɔ dan ɔ y, ɲn'a miɲɲɔ busum, ɲn'a le bɔre a miɲɲɔ ɔ, ɲn'i bɔm mimbonyaa daaro bare m, ɲ bir yem a ziro le ma y,

³¹ ɲ hɔn ba ɔ y, ɲ bir jinle a le ra y, gɔaa mim bir ɲ kɔre y, gɔaa cicir bir ɲ zere y.

³² A n bokare, ɲ y'a dɔ miɲɲa ɲ ɔ, Woso le y'a hire a ɔ, gɔaa k'a ni ziro nɔn duro bare a ga ze m. Kan naa ki haay ɲ gɔota ɲn'i tam lee kan minno nɔn duro bare ki. A n a na ma bi, kɔ ɲ gɔaa yi sɔ, an ni minno nɔn duro bare, bi ɲ nɔ yi.

2

Woso dɔdɔbare

¹ Ncɪnaas bi, nka n'ibu ni, ibu k'i n'i gɔɔ dɔdɔ yarle? Ibu bi gumə yire y, gɔɔ dɔdɔ k'ibu n'a yarm bi, i miɲɲa dɔdɔ i n'a yarm, bala, ibu yi ɲ dɔdɔ yarm, b'ibu i zi kɔ ɲ n'a bam bi bam sɔ.

² Wɔɔ dɔ denter m, ɔ ɔ, gɔɔ kɔ ɲ ni minno nɔn duro bam nɔ wɔɔ, Woso yim dɔdɔ yarm sira m, amba ɲ zibəə bonyaa b'a ga m bi m.

³ Ibu k'i ni gɔɔ kɔ ɲ ni minno nɔn duro bam nɔ wɔɔ dɔdɔ yarm bi, b'ibu y'a bare, am ɲ hɔ bi m bi, i hɔn ibu da i ɔ, i bɔm lem Woso dɔdɔyarle bi nɔ ɔ ra?

⁴ Gɛɛ, ibu bir dɪgam Woso ɲɔare gota k'an ta m ibu minto, an ni borle a ma, k'a miɲɲa ba ibu m bi ma hɔsi ra? Ibu n a dɔ i ɔ, a ba k'a nawore ibu m miɲɲa bi, a hi a ɔ, k'ibu m toore yi, i i bɔ i taam la?

⁵ B'ibu da bir bɔɲ ɔ y, i le baa k'i i bɔ i taam y, bi, a ba k'ibu n nawore ncɪnaas naa, hɔnhɔrle gɔta ibu n'a bankare i minto, dɔmum kɔ Woso n n'a heerbusu hɪnkan ɔ, an dɔdɔ ka kan sira ki bi nɔ ɔ.

⁶ Hinni bi do ɔ bi, a gɔaa biyəə zibəə nyɔɔdɔ kan ɔ, amba a a ga m bi m.

⁷ Gɔɔ kɔ ɲ n'a tɔɲ ɔ, k'a miɲɲa ba tee..., ka Woso nɔ yi, ɲn'a kam Woso lebɔre ma, kan a daure ki ma, kan mɪsɪrbaa k'a bir a zaar bam ki ma rɔ wɔɔ, Woso mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ kare ɲ ɔ.

⁸ Bi, kɔ gɔɔ kɔ ɲ ni bɪsi kam Woso ma, ɲ bir zum sira ɔ y, ɲn'a bonyaa bam nɔ wɔɔ ni, Woso y'a nɔmaa kan a heerbusu ki hɪnkare ɲ ni.

⁹ Kɔsi kan fir ki gɔɔ kɔ ɲ n'a bonyaa bam nɔ wɔɔ yim, zɪfɔrɔ n ni lee kam, do vantɔɔ wɔɔ n a nya ɲ ɔ.

¹⁰ Bi, Woso lebɔre, daure, kan laafu ki kam gɔaa haay k'a n'a miɲɲa bam b'ɔ, zɪfɔrɔ n ni lee kam, do vantɔɔ wɔɔ n a nya ɲ ɔ.

¹¹ Bala, Woso bir gɔɔ jirə bɔre y.

¹² Gɔɔ kɔ ɲ ni mimbonyaa bam, ɲ n Moyiisi lero wɔɔ dɔ rɔ wɔɔ, ɲ gɪngam sɔ, bi Moyiisi lero bɛɛ n ni nyɪntare ɲ dɔdɔ kare zaa y, bi gɔɔ kɔ ɲ lero wɔɔ dɔ, ɲn'a gu ɲn'i mimbonyaa bam nɔ wɔɔ, lero wɔɔ n ni nyɪntare ɲ dɔdɔ kare zaa.

¹³ Bala, gɔɔ kɔ ɲ n'a tor kam lero wɔɔ ma bala rɔ wɔɔ bɛɛ m tɪrga Woso mɪm ɔ y, gɔɔ kɔ ɲ ni zure ɲ ɔ rɔ wɔɔ m.

¹⁴ A a da ma, gɔɔ kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ ni ɲ mi y, ɲ n Moyiisi lero wɔɔ dɔ rɔ wɔɔ, nɔ m hɔ kɔ lero wɔɔ n'a hum bi ba, bi ɲ n a dɔ y. A ba kɔ ɲ nawore ncɪnaas bi ɲ n lero wɔɔ dɔ bi, naa y'a hɪnkare a ɔ, ɲ le cɪnta a miɲɲɔ m.

¹⁵ Ncɪnaas bi, ɲ y'a hɪnkare ɲ ɔ, hɔ kɔ lero wɔɔ le n taa bi, n y'a gɔrsira ba a heer ɔ, ɲ heer i kaseti kam, kan ba ɲ miɲɲɔ tir a dɔ ɲ ɔ, a miɲɲa ba gɛɛ a bonyaa ba bi ki.

16 Nyínta a nawore ncúnaas dödökare hinni ó, amba lemim nyínta kó móó n'a pa dam bí n'a hum bí m, Woso zaa kam Krista Yeezuu ó k'an hó haay k'a nyaakóm da gúóó heer ó bí dödó ka.

Zúfóó kan Moyiisi leroó kí

17 Íbu k'í n'a híre í ma zúfó, í ní yom leroó wóó ma, í n'í lé bóre í míñña ó, í ó, í Woso dó,

18 Íbu k'í hóónhó dó, leroó wóó tó ma bí, íbu hó k'a ga bare m bí dó í bó kó la m.

19 Íbu y'í hóón dare í ó, zaa hínka bóóro m zaa n'íbu m, í ní lee gum monsigózanno m,

20 í ó, bahódonno dóndórezaa n'í mí, gúóó pooreró karúnsaamba, a gínga íbu nawóm í ó, íbu hó dó, í síra dó míñña leroó wóó minto.

21 A ló íbu ní hó dindam gúóó m, í bír a dindare í míñña ní? Íbu y'a hím gúóó m, ñ bí koor ba y, í bókaré í ní koor bare.

22 Íbu y'a híre ñ bí jaan da y, í bókaré í n'a dare, íbu só *wosobaawóónno daóre m, í bókaré í ní gasóre ñ daóre céro ó, í ní ñ bóm.*

23 Íbu y'í heer nyóóm leroó wóó k'íbu ñ dó bí tó ma, b'íbu í Woso gore bóñ ó, k'íbu ní bísí kam leroó wóó ma bí tó ma.

24 Amba n y'a górsíra ba Wósoci nó ó bí, n ó: <Awóó zúfóó, awóó y'a kam, do vantóó wóó ní Woso sónsó wóm.>

25 K'íbu í zum leroó wóó ó, gasó k'íbu ó banñó ó bí jí ta ó, bí k'íbu y'í gum leroó wóó zuure ma, baa k'íbu gasó banñó ó, a bó kó ó, í ó, íbu n gasó banñó ó y.

26 Bí, kó góaa k'a n gasó banñó ó í hó kó leroó wóó n'a hím bí bare, Woso bí dígare a zaa ma í ó, gasó a ó banñó ó ra?

27 Bí, góaa k'a ní zum leroó wóó ó b'a n gasó banñó ó bí, a y'íbu dam nyanní ó, bala, íbu gasó banñó ó, í ní leroó wóó m, bí, íbu bír zure ñ ó y.

28 Zúfó paan... bí, góaa k'a m zúfó gúóó mím ó bí béé y, mesím gasó banñó ó béé m banñógasóre paan... y.

29 Bí, zúfó paan... bí, heer an ta ó, banñógasóre paan... bí, heer hó bí m. A to a nawóm *Sent-Espri zi, a bír a tom Moyiisi leroó wóó nó ó y. Zúfó bí do lebóóre bír a tom gúóó zi y, a to a nawóm Woso zi.

3

1 Ncúnaas naa, k'í zúfó, bó í n'a yíre a nó ó, banñógasóre nyóódó m bó ní?

2 A nyóódó ta ó góta denter. Bala, a leeókaré hó bí, zúfóó wóó Woso a lemim da ñ wó ó.

3 K'ó a hí, ó ó ló? Ñ gúóó góóónnó kó ñ n síra ba minto b'a da ma, an a ka Woso bí góótare a sírabare nó ó ra?

4 Fúga! Baa, kó góaa haay ñóaarzaa, Woso góóta an ní síra m, amba n y'a górsíra ba Wósoci ó, n ó:

Kó n n'í dó tírga í meerbaa nó ó, bí k'í bóó í jinnó ra dödökare nó ó.

5 Bí, kó wóó batírgabaa í Woso tírgabaa hínkaré, bó wóó k'ó a hí? K'ó a hí, ó ó, Woso gumé ba ó kan wóó hóónhóóle kí a nómaa nó ó ra? Meer naa do kó wóó ba naa, gúóó hóóndare meerbaa m.

6 A bí ncúnaas y, kó n béé m, Woso y'a bam ló k'a dúrnýa dödó ka?

7 Géé, góaa a da ma, an a hí a ó, kó móó ñóaarbare y'a kam Woso síra n'a hínkam paan... a lebóóre minto, bó m kéere, an móó ba mímbonyaaazaa, an ní móó dödó kare?

* 2:22 2.22 k'í í kam busoo ma.

8 A lo woo bur mimbonyaa bare, k'a miɲɲa m nyɲnta ɔ? Gooɔ gɔsɲnɔ ɪ woo tɔ bonyaa hum, ɲn'a hire ɲ ɔ, naa woo n'a dɪndam gooɔ m. Kɔ Woso bi gooɔ woo duro dɔdɔ yar, a gumə ta ɔ.

Woso mim ɔ gɔaa haay

mimbonyaa ba

9 Ʋ a nyambɔr ɔ a hi, ɔ ɔ lo? Woo zɪfɔrɔ, le woo da gooɔ vantɔɔ woo m na? Fuga! Woo lee ka ɔ a hɪnka, ɔ ɔ, gɔaa haay, kɔ zɪfɔ m, gee zɪfɔ bɛɛ, ɲ yi mimbonyaa lombaa nɔ ɔ.

10 Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ bi m, n ɔ:

Gɔaa tɪrga ba ɔ y,
baa deem taan... tɔkke,

11 Woso mindor ba ɔ y,
baa deem taan... ba ɔ,
an n'a kam Woso ma y.

12 Ʋ haay, ɲ y'a nyɔnnyɔɔ,
ɲ haay jilli, a bonyaa ɲn'a bam.

Ʋ barla bi, a miɲɲabarezaa ba ɔ y, baa deem taan... tɔkke.

13 Ʋ le meerbaa ɪ gooɔ zaar bam.

Bra ɲn'a bɪnbam gooɔ m,
a le meerbaa m,
ɲ nɛɛm ɪ busum am cɪrka sɛ m.

14 Ler kɔsɪ bɔrɛ yi ɲ le han, kan meerbaa k'a ni busum gooɔ ma ki.

15 Ʋ kaare kan gɔrzɛrɛ ki.

16 Kɔ ɲ bɔ lee bi do ɔ,
lee zaarbare kan kɔsɪ ki
ɲn'a tore a je ɔ.

17 Ʋ n laafu zaa dɔ y.

18 Ʋ mim ɔ bi, Woso daure ji ba ɔ y.

19 A n bɔkare, woo dɔ, ɔ ɔ, ho haay kɔ lɛrɔ woo n'a hum bi, a hi a nawɔm gooɔ kɔ lɛrɔ woo a so ɲ ɔ rɔ woo m. Kɔ gɔsɪ b'a da ma, an gumə ka a miɲɲa ɔ y, kɔ durnya haay m kɔrɔ gumə ma Woso taa.

20 Bi y'a ka, <gɔsɪ b'a bam tɪrga Woso mim ɔ>, lɛrɔ woo zi k'a ɲ ba minto y, lɛrɔ woo, gɔaa mimbonyaa ɲn'a hɪnkam ni bala.

Sɪrakare ni gɔaa bam tɪrga

Woso mim ɔ

21 Keere naa, Woso ho k'a a ba, an woo ba tɪrga, bi lɛrɔ woo mim b'a nɔ ɔ bi hɪnka, amba lɛrɔ woo kan wosolesɪnnɪsorazannɔ woo ki ciro nyɲnta ɲn'a hi bi m.

22 Woso ɪ gooɔ bam tɪrga, kɔ ɲ sɪra ka Yeezuu Krista ɔ minto, a ba a nawɔrɛ nɔɪnaaɔ, gooɔ haay kɔ ɲ sɪra ka Krista ɔ rɔ woo m, bala, ɲ hoɔdeem, a bir ɲ jirə bɔrɛ y.

23 Ʋ haay mimbonyaa ba, ɲ y'a do Woso leɔbɔrɛ gasɔrɛ ma.

24 Bi, Woso ɲ ba tɪrga nɪbur, a cicɪrzɛrɛ nɔ ɔ, Krista Yeezuu k'a ni ɲ bombɔm mimbonyaa nɔ ɔ bi tɔ ma.

25 A miɲɲa Woso a bɔ ɔ, k'an ga gooɔ kɔ ɲ ni sɪra kan ɔ rɔ woo mimbonyaarɔ sugur yɪrɛ minto, k'a tɪrgabaa hɪnka, bala, a nyɲnta an bur a ma biisi, a n gooɔ hɔnhɔr ɲ mimbonyaarɔ tɔ ma y.

26 Bi her naa, Woso ɪ zaa k'a n'a sam, an ni gooɔ bam tɪrga bi hɪnkam, bala, a le taa k'a gooɔ kɔ ɲ sɪra ka Yeezuu ɔ rɔ woo ba tɪrga, k'a goota a tɪrgabaa nɔ ɔ sɔ.

²⁷ Le bɔ a miɲɲa ɔ zaa ta ɔ dɔ ra? Fuga! Bɔ minto? Bala, a n ta ɔ keere bi, lero wɔɔ zuure bɛɛ y, sirakare m.

²⁸ Sira m, wɔɔ dɔ ɔ ɔ, sirakare tɔ ma m, n ni gɔaa bam tɪrga, bi lero wɔɔ zuure tɔ ma bɛɛ y.

²⁹ Gɛɛ, Woso bi, zɪfɔrɔ Woso m bala ra? Do vantɔɔ wɔɔ Woso bɛɛ sɔ ra? In..., do vantɔɔ wɔɔ Woso m sɔ.

³⁰ Bala, Woso deem taan... n ta ɔ, an ni zɪfɔrɔ bam tɪrga ɲ sirakare tɔ ma, an ni do vantɔɔ bam tɪrga sɔ, ɲ sirakare tɔ ma.

³¹ Wɔɔ sirakare bi, lero wɔɔ ba a nawom ho k'a ji ba ɔ ra? A bɛɛ m bi y, lero wɔɔ gore an n'a dan ɔ paan....

4

Abraham sirakare mim

¹ Keere naa, bɔ mim wɔɔ n'a hum ɔ yaaba Abraham bince ɔ? Bɔ ho a a yi a zi ni?

² K'a i yire i ɔ, Abraham ba n y'a ɔ tɪrga, a zibəə tɔ ma, a a da ma an a le bɔ a miɲɲa ɔ, b'a bi ncɪnaaɔ y, a b'a dam ma an a le bɔ a miɲɲa ɔ Woso taa y.

³ Bala, Wosoci bi y'a hire, a ɔ: <Abraham sira ka Woso ɔ, am naa Woso n a ba tɪrga, a sirakare tɔ ma.>

⁴ Kɔ gɔaa zi ba, a yawora n n'a bam, yawora bi do, ganwore bɛɛ y, ho k'a zaa b'a ga m bi m bi.

⁵ Bi gɔaa k'a n hɔsɪ zi ba y, an sira ka Woso k'a ni mimbɔnyaabər bam tɪrga b'ɔ bi, Woso i dɪgam bi zaa ma tɪrga, a sirakare minto.

⁶ David i gɔaa kɔ Woso dɪga a tɪrga b'a zibəə tɔ ma bɛɛ b'i heernyɪnta mim hum sɔ, a ɔ:

⁷ Mimbirenyɪntazanno m gɔɔɔ kɔ Woso ɲ kɔrɔmarɔ sugur ka ɲ ɔ, an ɲ mimbɔnyaarɔ gɔngɔ ɲ ma rɔ wɔɔ m.

⁸ Mimbirenyɪntazaa m gɔaa kɔ Woso bir a mimbɔnyaa dare a heer ɔ bi m.

⁹ Mimbirenyɪnta naa do zɪfɔrɔ wɔɔ ho m a minto ra, gɛɛ do vantɔɔ wɔɔ a da ma ɲn'a yi sɔ ra? Wɔɔ y'a hire, ɔ ɔ: <Abraham sira ka Woso ɔ, Woso n a ba tɪrga, a sirakare minto.>

¹⁰ Ba naa a ɔ brɔ dɔmɪm ɔ? Gasɔ k'a b'a ɔ baɲɲɔ ɔ bi m gɛɛ, gɛɛ a lee ka a baɲɲɔgasɔre bi ni? Gasɔ k'a b'a ɔ baɲɲɔ ɔ bi dɔmɪm bɛɛ y, a lee ka, bi ma bi, a n gasɔ baɲɲɔ ɔ y.

¹¹ Dɔmɪm kɔ Abraham n gasɔ baɲɲɔ ɔ bi, Woso a ba tɪrga, bi je ni, Woso n bɔkare, an a da ɔ, k'an gasɔ baɲɲɔ ɔ. Kɔ bi m nyɪnta makra, an a hɪnka a ɔ, Woso Abraham ba tɪrga, a sirakare tɔ ma. Ncɪnaaɔ ni, Abraham n a ba gɔɔɔ kɔ ɲ ni sira kam Woso ɔ haay yaaba, baa kɔ ɲ n gasɔ baɲɲɔ ɔ y. Kɔ Woso n brɔɔ ba tɪrga sɔ, ɲ sirakare minto.

¹² Gɔɔɔ kɔ ɲ gasɔ baɲɲɔ ɔ rɔ wɔɔ yaaba m sɔ, bi gɔɔɔ kɔ ɲ gasɔ baɲɲɔ ɔ ɲni sira ka Woso ɔ rɔ wɔɔ m, amba Abraham sira ka Woso ɔ, bi ma bi a n gasɔ baɲɲɔ ɔ bi m.

Sirakare ni Woso lerbɔre yim

¹³ Woso k'a durnya soore ler bɔ Abraham m kan a yanɲɔɔ wɔɔ ki m bi, lero zuure minto bɛɛ y, k'a Abraham ba tɪrga, a sirakare tɔ ma bi m.

¹⁴ Kɔ ho kɔ Woso a ler bɔ bi yi n nawom lero zuure tɔ ma, sirakare ji ba ɔ dɔ y, lerbɔre bi nyɔɔdɔ ba ɔ sɔ y.

¹⁵ Bala, lero wɔɔ i zem Woso nɔmaa m, bi, k'a i yire i ɔ, lero ba ɔ y, lero bɪsɪkama ba ɔ sɔ y.

¹⁶ Naa y'a ka sirakare n ni ho ku Woso a ler bo bi yim, k'an yi Woso ganwore k'a n'a kam, ku lerbore bi n nyinta Abraham yanho haay ho. Yanho ku n ni lero woo m no woo bee m a deem ni y, yanho ku n sira ka am Abraham ho bi m no woo m so, u woo..., u zi m Abraham m.

¹⁷ Denter m, n y'a gorsira ba Wosoci u, n u: <Ibu cinta mwo u, k'i yi doro gota zi.> Woo zi m Abraham m, Woso k'a sira ka u bi taa. Woso k'a ni gæno mum bo u, an n'a kam ho k'a ba u ni nyintan u m.

¹⁸ Abraham sira ka an a ta a heer le a u, a ho ku Woso a ler bo bi yim, baa ku hosi ba u, an ni yom ma k'a a do a u, a ho ku Woso a ler bo bi yim bi, a a gu an sira ka, an b'a ba doro gota yaaba, amba Woso a hi m, a u: <Ibu yanho zem bi yi gota> bi m.

¹⁹ Abraham doora k'a bi ta an zoro ku, Saara n gusi so n b'a dam ma ni ni yi do bi, Abraham sirakare panja gota a n a bore y.

²⁰ A n sunsim ka Woso lerbore bi ma y, bi, sirakare bi panja ka u, an a le bo Woso u.

²¹ A n a nyasu a heer u kookoo a u, ku Woso ho ler bo, a u panja m so, k'a ka k'an ku yi.

²² Naa minto m, Woso n Abraham ba turga, a sirakare to ma.

²³ Ku n y'a gorsira ba Wosoci u, n u: <Woso Abraham ba turga> bi, Abraham y'a deem to ma bee y.

²⁴ Woo to ma n so, bala, n woo bam turga, woo ku woo ni sira kam, Woso k'a woo Zuuba Yeezuu mum bo u b'u.

²⁵ Woso a ka n n'a ze ger woo mimbunyaaro to ma, an a mum bo u, k'a woo ba turga.

5

Woso woo ze ku ra kan a mɪŋa ki Yeezuu to ma

¹ Woso woo ba turga, woo sirakare minto, woo n laafu yi kan Woso ki, woo Zuuba Yeezuu Krista to ma.

² Yeezuu Krista minto m, woo n b'u dam ma, u Woso cicirzere yi sirakare no u, cicirzere bi do woo jum u kookoo, bi woo y'u heer nyoom, ku woo ni taaherle m, u u, u zem bi nyinta Woso leboore no u bi to ma.

³ A n le da bi, woo y'u heer nyore u fryure no u, bala, woo do, u u, fryure n ni zem tontore m,

⁴ tontore n ni zem mim dama m, mim dama n ni zem taaherle m.

⁵ Taaherle naa do bi woo dam nyannu u y, bala, Woso a hoare k'an ta m woo minto bi da woo heer u an a han, Sent-Espri k'a ka woo u bi m.

⁶ Sira m, domum ku Woso a cinta bi k'a ku bi, woo n ni panjawar no u, u b'u dam ma, u u yo bi, Krista ga woo mimbunyaazanno woo to ma.

⁷ A wer ta u, ku goaa n ye, an ga goaa turga to ma. A a da ma goaa n ye, an ga goaa mɪŋa to ma bare m.

⁸ Ho ku Woso a ba k'a woo ho k'a nawom bi hinka bi ba n ni: Woo nyinta mimbunyaabonno, Krista n a gu an ga woo to ma.

⁹ Woso k'awoo ba turga, Krista k'a ga woo to ma bi minto bi, an le da haay bi, a woo bo le m Woso heerbusu no u.

¹⁰ Bala, nyinta ku woo u Woso jinnu bi, a zu ku u kan a Nyi bi gare ki, an woo ze ku ra kan a ki. K'a woo ze ku ra kan a ki keere bi, an le da bi, a woo bombom so a Nyi bi misirbaa m.

¹¹ Naa bee n'a deem ni y, woo y'u heer nyoom so Woso no u, woo Zuuba Yeezuu Krista to ma, a u woo ze ku ra kan Woso ki.

Adam kan Krista ki

12 Gʊaa deem taan... y'a ka mimbonyaa n gaso durnya ɔ, Adam m. Mimbonyaa bi do m bɔr ze m. Yi a ɔ, ncinaaɔ, ze n a kɔrgu gʊɔɔ haay ra, bala, η haay mimbonyaa ba.

13 Mimbonyaa lɛɛ ka an ni durnya ɔ, Woso n bɔkare an lero wɔɔ ka Moyiisi ɔ, bi, dɔmum kɔ lero wɔɔ ba ɔ bi, Woso bir gʊɔɔ mimbonyaa taar kare η la y.

14 Kan bi ki, an a sa Adam dɔmum bi ma, an ta Moyiisi dɔmum ra bi, ze a so gʊɔɔ ɔ, baa gʊɔɔ kɔ η n Adam mimbonyaa bi lɔɔ ba rɔ wɔɔ, ze brɔɔ ze sɔ. Adam nyinta Krista k'a a ga m, an bɔr bi bɔkɔɔrezaa.

15 Bi, Woso ganwɔre k'a n'a kam vam bi n bɔ kɔ ɔ kan Adam kɔrɔma bi ki y. Sira m, gʊaa deem kɔrɔma i bɔr gʊaa cir ze m, bi Woso ganwɔre bi gɔtabaa lɛ da, Woso ganwɔre bi do ka gʊɔɔ ɔ, gʊaa deem taan... tɔ ma, Yeezuu Krista m, bi tɔ ma m, Woso n barka ka gʊaa cir ɔ gɔta.

16 Hɔ kɔ Woso ganwɔre bi n ni zem ni bi bi hɔdeem kan hɔ kɔ gʊaa deem kɔrɔma n ni zem ni bi ki y. Bala, Adam deem taan... kɔrɔma kɔ Woso a dɔdɔ yar b'a ka, gʊaa haay ni mimbonyaa kɔre nɔ ɔ. A n bɔkare, mimbonyaaro kɔ η yi η ba gɔta bi kur bi, Woso ganwɔre bi η ba tɔrga.

17 A yi sira, gʊaa deem mimbonyaa y'a ka, ze n a so gʊaa haay ɔ gʊaa deem bi tɔ ma, bi Yeezuu Krista deem tɔ ma, gʊɔɔ i hɔ yim Woso zi gɔta, a y'a ganwɔre gɔta bi kare η ɔ nibi, an ni η bam tɔrga. Krista tɔ ma, η mɔsɔrbaa bare, ηni cirbɛɛ bi.

18 K'a yi ncinaaɔ, gʊaa deem kɔrɔma k'a a ka, gʊaa haay ni mimbonyaa kɔre nɔ ɔ bi, maam sɔ bi, gʊaa deem tɔrgabaa zibɛɛ gʊaa haay bumbɔ an η ba tɔrga, kɔ η ni mɔsɔrbaa ba.

19 Gʊaa deem bɔsɔkare k'a ka gʊɔɔ haay n a ba mimbonyaabɛnno Woso mɔm ɔ bi, maam sɔ bi, gʊaa deem k'a ye Woso hɔɔnhɔ ma b'a ka, gʊɔɔ gɔta n a ba tɔrga Woso mɔm ɔ.

20 A n bɔkare, bɔr kɔ lɛ b'ɔ bi, a a ka mimbonyaa n a ba gɔta, bi, lɛɛ kɔ mimbonyaa pasi ɔ bi, Woso barka nyinta ɔ gɔta an lɛ da.

21 Ncinaaɔ bi, amba mimbonyaa a so gʊɔɔ ɔ ze tɔ ma bi, maam sɔ bi, Woso barka y'a som gʊɔɔ ɔ tɔrgabaa tɔ ma, k'a ka, kɔ wɔɔ n mɔsɔrbaa k'a nyare ba ɔ yi wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

6

Woso i wɔɔ yɔm mimbonyaa lɔmbaa nɔ ɔ a cicirzere tɔ ma

1 Bɔ wɔɔ k'ɔ a hi keere? U gʊɔta ɔ bir mimbonyaa bam, kɔ Woso cicirzere n a da ra ge?

2 Ayy..., fɔga! Kɔ mimbonyaa mim bince ni, gɛɛno m wɔɔ m, wɔɔ y'a bam lɔ keere k'ɔ mɔsɔrbaa ba mimbonyaa nɔ ɔ?

3 Awɔɔ n a dɔ a ɔ, batem kɔ wɔɔ si bi, ɔ ba wɔɔ ɔ deem kan Krista Yeezuu ki a gare bi nɔ ɔ ra?

4 Batem bi sire nɔ ɔ bi, wɔɔ bir n y'a ɔ kan ki a ze bi nɔ ɔ, k'an bir yire i ɔ, kɔ Krista a mɔm bɔ ɔ gɛɛno bire ɔ Zi paŋŋa m bi, maam sɔ bi, kɔ wɔɔ n mɔsɔrbaa daa ba.

5 Bala, ɔ ba kɔ wɔɔ ɔ deem kan ki a ze nɔ ɔ bi, wɔɔ y'ɔ bam deem kan ki sɔ a mumbɔɔre nɔ ɔ.

6 U a dɔ miŋŋa, ɔ ɔ, mɔsɔrbaa kɔ wɔɔ n ta m biisi bi, n y'a wɔ godarkɔra ma kan Krista ki. Kɔ mimbonyaa k'a ni wɔɔ ɔ bi paŋŋa n a da, k'ɔ bi nyinta mimbonyaa lɔnnɔ dɔ y.

7 Denter m, gʊaa k'a ga bi, mimbonyaa paŋŋa ba zi dɔ y.

⁸ Bala, kù wɔɔ ga kan Krista kɪ bɪ, wɔɔ sɪra ka, ʊ ʊ, ʊ mɪsɪrbaa bam kan kɪ sɔ.

⁹ Bala, Krista k'a a mɪm bɔ ʊ gəəno bire ʊ bɪ, a bɪ gam dɔ y, zɛ paŋŋa ba zi dɔ y.

¹⁰ Krista ga gallem deem, an a gʊ kʊ ma kan mimbɔnyaa kɪ, dɔmɪm haay minto. Dɪtaa naa, a mɪsɪr, bɪ mɪsɪrbaa bɪ ba a nawom Woso tɔ ma.

¹¹ Awɔɔ sɔ, k'a dɔ a ʊ, awɔɔ gɪnga, a a gʊ kʊ ma kan mimbɔnyaa kɪ, bɪ awɔɔ ɪ mɪsɪrbaa bam kɛɛɛ Woso tɔ ma, Yeezuu Krista zɛkɔra nɔ ʊ.

¹² A b'a ya, a ka kʊ mimbɔnyaa n a so a mɛ k'a nɪ zem bɪ ga b'ʊ y, a yaa a ka awɔɔ n zu a mɛsim letaamarɔ ʊ.

¹³ A b'a mɛ vɛŋŋɛro sa, a ŋ ka mimbɔnyaa ʊ, k'an ŋ sa an ŋ ba a zibəə mɔr y. Awɔɔ n'a bam bɪ, k'a mɪŋŋɔɔ sa a ka Woso ʊ, a mɪm awɔɔ bɔ ʊ gəəno bire ʊ, k'a mɛ vɛŋŋɛro wɔɔ sa, a ŋ ba zi mɪŋŋa bare mɔr.

¹⁴ Mimbɔnyaa bɛɛ y'a so awɔɔ ʊ dɔ y, bala, awɔɔ ba lɛ nɔ ʊ y, Woso barka nɔ awɔɔ n ta ʊ.

Woso zibəənyɪnɔ m wɔɔ m

¹⁵ Naa jɪ m bɔ nɪ? Kʊ lɛ bɛɛ y'a so wɔɔ ʊ dɔ, bɪ Woso barka wɔɔ n'a nɔ ʊ bɪ, wɔɔ y'a nam bɪ lɛ m, k'ʊ mimbɔnyaa ba ra? Ayy..., fɪga!

¹⁶ Awɔɔ n a dɔ a ʊ, k'awɔɔ a mɪŋŋa sa, a ka gʊaa ʊ k'a zu a hɔɔnhɔ ʊ, gʊaa k'awɔɔ nɪ zure a hɔɔnhɔ ʊ bɪ lɔnnɔ n'awɔɔ m na? A ɪ yɪɛ ɪ ʊ, kʊ mimbɔnyaa lɔnnɔ n'awɔɔ nɪ, bɪ mimbɔnyaa a ka awɔɔ n gɪnga, gɛɛ kʊ Woso hɔɔnhɔ awɔɔ nɪ zuŋ ʊ, bɪ Woso mɪsɪrbaa k'an tɪrga ka awɔɔ ʊ.

¹⁷ Bɪ, ʊ Woso barka da. Nyɪnta k'awɔɔ ʊ biisi mimbɔnyaa lɔnnɔ rɔ wɔɔ, awɔɔ bɪ zu hɔɔndare kʊ ŋ y'a dɪnda awɔɔ m b'ʊ kan a heer kɪ haay.

¹⁸ Awɔɔ yɔ kʊ n y'a ʊ mimbɔnyaa wɔ ʊ bɪ, awɔɔ a ba tɪrgabaa lɔnnɔ.

¹⁹ Makrarɔ yaargarɛrɔ mɔɔ ŋ sa meerbaa bɪ nɔ ʊ, k'awɔɔ n hɔ kʊ mɔɔ n'a hɪm bɪ jɪ ma, bala, awɔɔ bɪr a dam ma, an nɪ minno wɔɔ jɪ mare y. Amba awɔɔ nyɪnta biisi, a a mɪŋŋɔɔ ba dintim kan zibɔnyaa dɔ haay kɪ zibəə lɔnnɔ, a a ba Woso bɪsɪkamazanno bɪ, kɛɛɛ naa, k'a mɪŋŋɔɔ ba tɪrgabaa zibəə lɔnnɔ, k'a mɪsɪrbaa mɪŋŋa ba Woso mɪm m.

²⁰ Nyɪnta k'awɔɔ ʊ mimbɔnyaa lɔnnɔ rɔ wɔɔ, tɪrgabaa zibəə mim n nyɪnta awɔɔ ma y.

²¹ Bɔ awɔɔ yɪ, zibəəro wɔɔ duro nɔ ʊ? Nj nyannɪ ta awɔɔ m her, bala, ŋ nyambɔrlɛ bɪ, zɛ m.

²² Bɪ kɛɛɛ naa, n y'awɔɔ yɔ mimbɔnyaa wɔ ʊ, a a ba Woso lɔnnɔ, hɔ k'awɔɔ n'a yɪɛ a nɔ ʊ bɪ, mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ m, a nyambɔrlɛ bɪ, mɪsɪrbaa k'a nyare ba ʊ bɪ yɪɛ m.

²³ Bala, mimbɔnyaa yawɔra bɪ, zɛ m, bɪ ganwɔrɛ kʊ Woso n'a kam nɪbɪr bɪ, mɪsɪrbaa k'a nyare ba ʊ bɪ m, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zɛkɔra nɔ ʊ.

7

Moyiisi lɛrɔ bɛɛ y'a so kristagʊaa ʊ y

¹ M danyɪnɔ, awɔɔ hɔ kʊ mɔɔ n n'a ŋɔam kʊ m a hɪ awɔɔ m naa dɔ mɪŋŋa, bala, awɔɔ lɛrɔ dɔ. Ba gʊaa gɔɔta an mɪsɪr bɪ lɛ tɪr a so ʊ. K'a zaa bɪ ga, lɛ n a so ʊ dɔ y.

² ʊ makra sa: lɛrɔ wɔɔ nɔ ʊ, n y'a cɪnta kʊ lɔ b'a gʊ a zim ma k'a zim bɪ bɛɛ bɪ ga y, bɪ k'a zim bɪ ga, lɛ k'a so lɔ b'ʊ k'an gɔɔta an bɪr kan a zim bɪ kɪ a mɪsɪrbaa dɔmɪm ʊ bɪ n a ya, an a so lɔ b'ʊ dɔ y.

³ Bɪ, kʊ lɔ bɪ gʊaa vanta sa a zim bɪ nɪ meeyaa m, lɔ bɪ bir n nawom jaandɛr. Bɪ k'a zim bɪ bɪ ga, lɛ bɪ n a ya, an a so ʊ dɔ y, a a da ma an gʊaa vanta sa, bɪ n b'a dam ma n a hɪ ma jaandɛr y.

⁴ M danyɪnɔ, a maam sɔ, lɛrɔ wɔɔ y'a so awɔɔ ɔ biisi. Kɛɛrɛ naa, a zɛ awɔɔ ɔ kɔ ra kan Krista k'a ga wɔɔ tɔ ma bi kɪ, lɛ n a ya, an a so awɔɔ ɔ dɔ y, awɔɔ gɪnga sɔ. Gɔaa vanta y'a so awɔɔ ɔ kɛɛrɛ, gɔaa k'a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ bi m, kɔ wɔɔ n'ɔ da ma ɔ zibəəro mɪnɪnɔ ba Woso tɔ ma.

⁵ Bala, nyɪnta kɔ wɔɔ ɔ biisi, ɔ nɪ mɪsɪrbaa bam mesim letaamarɔ nɔ ɔ bi, lɛrɔ wɔɔ minto bi, letaamarɔ bɔnyaarɔ nyɪnta ɪn'i wɔɔ mɛ jilli bi dam zi bɔnyaarɔ bare ɔ, ɪn'i tam wɔɔ m zɛ bɪncɛ ɔ.

⁶ Biisi bi, lɛrɔ wɔɔ, wɔɔ ba n y'a ɔ a lɔnnɔ, ɪn'a so wɔɔ ɔ, kɛɛrɛ naa, lɛrɔ wɔɔ bɪncɛ ɔ, gɪnga wɔɔ ɔ, Woso wɔɔ bɔ ɪ wɔ ɔ. Kɛɛrɛ naa, wɔɔ ɔ da ma, ɔ Woso zi ba zaa daa nɔ ɔ, Sent-Ɛspri zaa m, lɛrɔ zaa gusire k'a nɪ Moyiisi ci ɔ bi bɛɛ dɔ y.

Lɛrɔ wɔɔ bir gɔaa yɔm

mimbɔnyaa wɔ ɔ y

⁷ Naa jɪ m bɔ nɪ? Mimbɔnyaa m, lɛrɔ wɔɔ m na? Ayy..., fɪga! Bi, kɔ lɛrɔ wɔɔ bɛɛ m, mɔɔ b'a dɔm kɔ bɔ m mimbɔnyaa y. Bala, mɔɔ bi gɔaa hɔ letaamarɔ dɔrɛ, kɔ lɛrɔ wɔɔ bɛɛ y'a cɪnta, ɪ ɔ: <ɪ b'a ka ɪ lɛ m bir gɔaa hɔ zi y.>

⁸ A m naa, mimbɔnyaa n a na lɛrɔ kɔ ɪ y'a cɪnta rɔ wɔɔ ma, an zaa yɪ mɔɔ gɔr zi, an mɔɔ lɛ ka gɔaa hɔ letaama dɔ haay zi. Bala, kɔ lɛrɔ wɔɔ ba ɔ, mimbɔnyaa bi, hɔ gɔr m.

⁹ Biisi bi, lɛrɔ wɔɔ kɔ ɪ ba ɔ bi, mɔɔ mɪsɪr. Bi, lɛrɔ kɔ ɪ bi bɔr bi, mimbɔnyaa n a mɪm bɔ ɔ, mɔɔ m ga.

¹⁰ Ncɪnaaɔ bi, mɔɔ mɪnɪnɔ mim bi nɔ ɔ bi, lɛrɔ kɔ ɪ nɪ mɪsɪrbaa ler bɔm mɔɔ m, brɔɔ a ka mɔɔ n ga.

¹¹ Bala, a na mimbɔnyaa b'ɔ lɛrɔ wɔɔ lɛ m, an bra ba mɔɔ m, an a ka, lɛrɔ wɔɔ n mɔɔ zɛ gɔr.

¹² Bi kɔ lɛrɔ wɔɔ a tɔ ɪ y'a ɔ Woso zi, lɛ biyəə mɪnɪnɔ, a tɪrga, hɔ mɪnɪnɔ m.

¹³ Bi, hɔ k'an mɪnɪnɔ bi y'a ka mɔɔ n ga ra? Ayy..., fɪga! Mimbɔnyaa ɪ mɔɔ zɛ, hɔ mɪnɪnɔ a a sa, an mɔɔ zɛ m gɔr. Yɪ a ɔ, ncɪnaaɔ, kɔ mimbɔnyaa bɔnyaabaa n a hɪnka. Lɛrɔ wɔɔ y'a ka, mimbɔnyaa bɔnyaabaa gɔtabaa n a hɪnka paan....

Mimbɔnyaa k'a a so gɔaa ɔ mim

¹⁴ Wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, lɛrɔ wɔɔ a tɔ ɪ y'a ɔ Woso zi. Bi kɔ mɔɔ nɪ, gɔaa m mɔɔ m bala, mimbɔnyaa n mɔɔ si, an mɔɔ ba a lɔ.

¹⁵ Mɔɔ bir m zi kɔ mɔɔ n'a bam jɪ dɔrɛ y, hɔ kɔ mɔɔ lɛ n taa kɔ m a ba bi, mɔɔ bir bi bare y, hɔ kɔ mɔɔ lɛ baa kɔ m a ba bi, mɔɔ n'a bam.

¹⁶ Bi, k'a nɪ yɪrɛ ɪ ɔ, hɔ kɔ mɔɔ lɛ baa bi, bi mɔɔ n'a bam bi, mɔɔ yɛ kɛɛrɛ m ɔ, lɛrɔ wɔɔ mɪnɪnɔ.

¹⁷ A ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, hɔ bɔnyaa kɔ mɔɔ n'a bam bi, mɔɔ bɛɛ n'a bare y, mimbɔnyaa k'a nɪ mɔɔ nɔ ɔ bi n'a bam.

¹⁸ Bala, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ gɔr zi, (b'ɔ k'a hɪ a ɔ: mɔɔ mesim nɔ ɔ bi) hɔ mɪnɪnɔ ba ɔ y. Mɔɔ ɪ zi mɪnɪnɔ bare letaama m, bi mɔɔ ba a bare paɪnɪnɔ nɪ y.

¹⁹ Mɔɔ bir zi mɪnɪnɔ kɔ mɔɔ n'a nɔam bi bare y, zi bɔnyaa kɔ mɔɔ bir a nɔam bi mɔɔ n'a bam.

²⁰ Kɔ hɔ kɔ mɔɔ lɛ baa bi mɔɔ n'a bam bi, mɔɔ mɪnɪnɔ bɛɛ n'a bare y, mimbɔnyaa k'a nɪ mɔɔ ɔ bi m.

²¹ Mɔɔ tɪr a yɪm, kɔ mɔɔ ɔ, kɔ m zu lɛrɔ wɔɔ ɔ, mɔɔ ba a paɪnɪnɔ nɪ y. Zi bɔnyaa bare paɪnɪnɔ mɔɔ m ta m bala.

22 A ɪ yire ɔ, mɔɔ heer nɔ ɔ, mɔɔ Woso lero wɔɔ ŋɔa,
 23 bi, mɔɔ ɪ le vanta yire an ni zi bam mɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ, an ni zoo bam kan lero niŋŋoo kɔ mɔɔ hɔɔn ni kan ŋ ki rɔ wɔɔ ki. Le vanta bi do k'a ni mɔɔ ɔ bi n'a kam, mɔɔ ni m bam mimbɔnyaa paŋŋa k'a ni mɔɔ ɔ bi lo.
 24 Cicirzaa m mɔɔ m! Nka ni mɔɔ yom me k'a ni tam mɔɔ m ze bince ɔ bi wɔ ɔ?
 25 Woso m, Yeezuu Krista wɔɔ Zuuba bi tɔ ma, Woso m leboore yi!
 Naa haay tɔ ma, a ɪ yire ɪ ɔ, kɔ mɔɔ miŋŋa ni, mɔɔ hɔɔn mɔɔ ba Woso lero wɔɔ lo, mɔɔ mesim n bokare an mɔɔ ba mimbɔnyaa lo.

8

Yeezuu Krista minto bi, Sent-Espri y'a so kristagɔɔɔ ɔ

1 Keere naa, Woso b'a yare an gɔɔɔ kɔ ŋ ni Krista Yeezuu nɔ ɔ rɔ wɔɔ dɔdɔ yar y.
 2 Bala, Yeezuu Krista nɔ ɔ, le kɔ *Sent-Espri a sa k'a mɪsɪrbaa ka mɔɔ ɔ bi, a mɔɔ bɔmbɔ le k'a ni mimbɔnyaa m k'a nyɪnta k'a mɔɔ gaa a ta mɔɔ m ze nɔ ɔ bi wɔ ɔ.
 3 Hɔ kɔ Moyiisi lero wɔɔ n a da ma ŋn'a ba, gɔɔɔ kɔ ŋ n'a da ma ŋni zu ɔ bi minto bi, Woso hɔ bi do ba. Woso k'a a Nyi bi nyɔɔ mesim nɔ ɔ, an bɔr mimbɔnyaabɛnno mesim m k'a bi ŋ yɔ mimbɔnyaa wɔ ɔ bi, a mimbɔnyaa dɔdɔ yar.
 4 Naa do ba Woso ɔ, kɔ tɪrgabaa kɔ lero wɔɔ a cinta bi n kɔ yi, wɔɔ gur zi. Wɔɔ k'ɔ bɪr mɪsɪrbaa bam dɔ mesim nɔ ɔ bi, Sent-Espri paŋŋa nɔ ɔ m.
 5 Bala, gɔɔɔ kɔ ŋ ni mesim mɪsɪrbaa bam nɔ wɔɔ, hɔ kɔ mɪsɪrbaa bi do le n taa ŋn'a kam ma, bi gɔɔɔ kɔ ŋ ni mɪsɪrbaa bam Sent-Espri paŋŋa mɪsɪrbaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ, hɔ kɔ Sent-Espri le n taa bi ŋn'a kam ma.
 6 Mesim hɔɔnhɔrɔ kama bi, ta a nawom gɔaa m ze bince ɔ, bi, Sent-Espri hɔɔnhɔ kama bi, ta a nawom gɔaa m mɪsɪrbaa kan laafi ki bince ɔ.
 7 Bala, Woso jɪnnɔ m mesim hɔɔnhɔrɔ wɔɔ m, bala, mesim bɪr zum Woso le ɔ y, a b'a dam ma sɔ an zu ɔ y.
 8 Maam sɔ bi, gɔɔɔ kɔ ŋ ni yem mesim hɔɔnhɔ ma rɔ wɔɔ, b'a dam ma, ŋni Woso nɔ yi y.
 9 K'awɔɔ ni, mesim bɛɛ y'a so awɔɔ ɔ y, Sent-Espri y'a so awɔɔ ɔ, bala, Woso Espri b'i y'awɔɔ nɔ ɔ. Kɔ gɔaa ba Krista Espri bi ni, Krista gɔaa bɛɛ n'a zaa ni y.
 10 Bi, Krista y'awɔɔ nɔ ɔ, sɪra m, awɔɔ me bi zem bi ga mimbɔnyaa tɔ ma. Bi, kɔ n y'awɔɔ ba tɪrga minto bi, Sent-Espri mɪsɪrbaa y'awɔɔ nɔ ɔ.
 11 Kɔ Woso k'a Yeezuu mɪm bɔ ɔ gɛəno bire ɔ bi Espri y'awɔɔ nɔ ɔ, Woso bi do, k'a Yeezuu Krista mɪm bɔ ɔ gɛəno bire ɔ bi zum kɔ ɔ kan a Espri bi ki, an mɪsɪrbaa ka awɔɔ me k'a ni zem bi ga b'ɔ.
 12 Ncɪnaaɔ bi, m danyɪnɔ, pakra bɛɛ m, kɔ wɔɔ n zu mesim hɔɔnhɔ b'ɔ dɔ y, Sent-Espri n'a ŋɔam bi wɔɔ ɔ ga m, ɔ a ba.
 13 Bala, k'awɔɔ y'a mɪsɪrbaa bam a mesim hɔɔnhɔ nɔ ɔ, awɔɔ gɪngare, bi k'awɔɔ a mesim hɔɔnhɔ zibɛəro wɔɔ da jɪm ɔ Sent-Espri paŋŋa nɔ ɔ, awɔɔ mɪsɪrbaa bam.
 14 Bala, gɔɔɔ haay kɔ Woso Espri n ni kare ŋ lee rɔ wɔɔ, brɔɔ m Woso nyɪnɔ.
 15 Espri kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bi bɪr awɔɔ bam lɔnnɔ, k'awɔɔ n a ya a bɪr nyibɛə nɔ ɔ y, Espri bi do, awɔɔ ba a nawom Woso nyɪnɔ, an n'a kam wɔɔ ni Woso birm, ɔ ɔ: <Aba>, a jɪ k'a hi a ɔ: <Baaba>.
 16 Espri bi do n n'a kam wɔɔ n n'a dɔre ɔ heer ɔ miŋŋa, ɔ ɔ, Woso nyɪnɔ m wɔɔ m.

17 Kù Woso nyɛnɔ m wɔɔ m bi, wɔɔ n nɛ zɛm b'ɔ so hɔnta k'a cɪnta wɔɔ m b'ɔ, wɔɔ zɛm b'ɔ so ɔ kan Krista kɪ, bala, kù wɔɔ fir yɪ kan kɪ, wɔɔ nyɛntam kan kɪ a lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ sɔ.

Woso lɛ taa kù wɔɔ m bi nyɛnta a lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ

18 Mɔɔ y'a gɪngam mɔɔ ɔ, fir k'ɔ n'a yɪm her naa b'a dam ma fɪgaa, an a makra ba kan lɛbɔɔrɛ kù Woso n nɛ zɛm b'a hɪnka wɔɔ m bi kɪ y.

19 Nɛɪnaaɔ nɪ, durnya nɪ dɔm Woso nyɛnɔ hɪnkare dɔmɪm ma, kan a heer kɪ haay.

20 Durnya bɪ haay a ba hɔ vam, a bɛɛ y'a ŋɔa maam nɪ y, Woso k'a a da vambaa ma bɪ mɪnto m, bɪ durnya gɔɔta an n'a gɪngam k'a bɪ bɔ vambaa bɪ nɔ ɔ.

21 Bala, Woso durnya bɪ yɔm vambaa lɔmbaa bɪ wɔ ɔ sɔ k'an zɛkɔra yɪ kan Woso nyɛnɔ wɔɔ soamɪŋŋaɔ kɪ, kan ŋ lɛbɔɔrɛ bɪ kɪ sɔ.

22 A n bɔkare wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, durnya bɪ jilli ɪ fir yɪm, an nɪ kɔrɛ nɔ ɔ dɪtaa, amba lɔ k'a nɪ nyoosi bam bɪ m.

23 Durnya bɪ bɛɛ n'a deem nɪ y, wɔɔ ɪ fir yɪm ɔ heer ɔ, dɔ kù wɔɔ nawɔm dɔmɪm kù Woso n nɛ zɛm bɪ wɔɔ ba a nyɛnɔ paan...rɔ, an wɔɔ mɛ bɔmbɔ bɪ ma. Woso Sent-ɛspri ka wɔɔ ɔ lɛɛkare ganwɔrɛ, k'ɔ bɔkare ɔ bɪ ganwɔrɛrɔ kù ŋ gɔɔta rɔ wɔɔ yɪ.

24 Bala, wɔɔ bɔmbɔrɛ yɪ, bɪ gɪnga nɔ ɔ m. Kù gɔaa ɪ hɔ k'a n'a gɪngam k'a b'a yɪ bɪ yɪrɛ a mɪm m, gɪnga bɛɛ m bɪ dɔ y, nka n'a yarɛ an hɔ k'a n'a yɪrɛ a mɪm m gɪnga?

25 Bɪ, kù wɔɔ ɪ hɔ kù wɔɔ bɪr a yɪrɛ ɔ mɪm m bɪ gɪngarɛ, dɔ wɔɔ nawɔm ma kan bɔraama kɪ.

26 Maam sɔ bɪ, Sent-ɛspri ɪ zɛm sɔ, an n'a dam wɔɔ han, ɔ paŋŋawar nɔ ɔ. Bala, kù wɔɔ n yaadare dɔ an a ga kù ɔ ba bɪ, Sent-ɛspri mɪŋŋa ɪ yaa dam wɔɔ tɔ ma, hoonsibɔɔrɛ kù gɔaa b'a dam ma an a jɪ hɪ nɔ ɔ.

27 Bɪ, Woso k'a hɔ k'a nɪ gɔaa heer ɔ dɔ bɪ, a hɔ kù Sent-ɛspri lɛ n taa bɪ dɔ. Bala, yaa kù Sent-ɛspri n'a dam wosogɔɔ wɔɔ tɔ ma bɪ, a da a nawɔm amba Woso n lɛ n taa bɪ m.

28 Wɔɔ dɔ sɔ, ɔ ɔ, Woso n n'a kam mim haay woo... nɪ kù zɛŋ ɔ, ŋn'ɪ yɪm mɪŋŋa gɔɔɔ haay kù ŋ nɪ Woso ŋɔam nɔ wɔɔ ma, gɔɔɔ k'a ŋ bir amba a a cɪnta bɪ m.

29 Bala, gɔɔɔ kù Woso lɛɛ ka, an ŋ bɔ ɔ rɔ wɔɔ, a a cɪnta sɔ kù ŋ nɪ bɪ bɔ kù ɔ kan a Nyɪ bɪ kɪ, k'a Nyɪ bɪ m yɪ Nyɪ jɪtaare danyɛnɔ cir bireyaa ɔ.

30 Gɔɔɔ kù Woso lɛɛ ka an ŋ bɔ ɔ rɔ wɔɔ, a ŋ bir sɔ, ŋ bir k'a ɔ bɪ, a ŋ ba tɪrga, k'a ŋ ba tɪrga bɪ, a ŋ tɔ busu a lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ sɔ.

Woso ŋɔare gɔtabaa

31 Bɔ wɔɔ n'ɔ yarɛ ɔ a hɪ? Kù Woso ɪ kan wɔɔ kɪ, nka m nɪ bɔrm wɔɔ ra?

32 Woso n a mɪŋŋa Nyɛnɔ bɪ bɔ lɛ m y, a a ka ŋn'a zɛ wɔɔ haay tɔ ma. K'a a yo an yɛ naa dɔ ma bɪ, a hɔ haay kam wɔɔ ɔ kan a Nyɪ bɪ kɪ.

33 Nka m nɪ mim kam gɔɔɔ kù Woso ŋ bɔ ɔ rɔ wɔɔ ra? Gɔsɪ, bala, Woso nɪ ŋ bam tɪrga.

34 Nka m nɪ ŋ dɔdɔ yarɛ? Gɔsɪ, bala, Yeezuu Krista ɪ ga, an lɛ da bɪ, a a mɪm bɔ ɔ, an nɪ nyɛntam Woso bɪsɪ ɔ, an nɪ yaa dam wɔɔ tɔ ma.

35 Nka m nɪ wɔɔ gɔm ŋɔare kù Krista n ta m wɔɔ mɪnto bɪ ma? Fɪryɪrɛ m gɛɛ heerzɛkɔma nɪ, gɔɔɔ kù ŋ nɪ cɪcir kam wɔɔ ma rɔ m gɛɛ nɔ nɪ, ta dɪgɪbaa m gɛɛ mim kɔsɪ nɪ, gɛɛ zɛ nɪ?

36 Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ bɪ m, n ɔ: Iɓɪ tɔ ma m, n nɪ wɔɔ zɪnzɛm wakati haay nɔ ɔ,

n yi dıgam wɔɔ ma, am seero kɔ η nı tam k'a yaa n η zınze rɔ wɔɔ hɔ bı m.

³⁷ Bı, naa haay nɔ ɔ, damazanno paan...rɔ m wɔɔ m, a zaa k'a wɔɔ ηɔa bı tɔ ma.

³⁸ Bala, mɔɔ dɔ kan heerkoodɔbaa kɔ, m ɔ: zε, gεε mısırbaa, malεεkarɔ gεε paηηasooreszanno kɔ η nı ta ɔ, hɔ k'an ta ɔ her, gεε an nı zem booti m, paηηazanno haay,

³⁹ mim ɔ paηηazanno, gεε paηηazanno kɔ η nı tara ɔ, gεε hɔ kɔ Woso a da haay, sı b'a dam ma an wɔɔ gɔ ηɔare kɔ Woso n ta m, wɔɔ tɔ ma, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zekɔra bı nɔ ɔ bı ma y.

9

Woso ı Israyel gɔɔɔ wɔɔ bɔ ɔ

¹ Sıra mɔɔ n'a hım, Krista zekɔra nɔ ɔ, mɔɔ bır ηɔaar bare y, Sent-εspri a zε kɔ ra kan mɔɔ heer kɔ, ηnı mɔɔ sıra bı hıre kasetı kare.

² Mɔɔ ı heerzaarbare gɔta m, m heer nı busum dɔmım haay.

³ Mɔɔ y'a ηɔam k'an bır yıre ı ɔ, Woso kaanm mɔɔ m, m bır laatɔ Krista ma, m danyınɔ, m zırɔ wɔɔ, mɔɔ do gɔɔɔ wɔɔ tɔ ma, k'a ı yıre, ı ɔ, naa yım η bumbɔre.

⁴ Nı mıηηɔɔ m Israyel zanno, Woso n η bɔ ɔ k'a η ba a nyınɔ, an a leboore ka η ɔ kan a gɔaasıbabaa zaarɔ kɔ, a lerɔ kɔ, a Woso daɔre zaa kɔ, lerbɔrerɔ kɔ.

⁵ Nı yaabɔɔ m Abraham m, Izakkı kan Zakɔɔb kɔ m. Kɔ yıre nɔ ɔ nı, Krista bı, η do gɔaa m. Krista mıηηa nı hɔ haay burɔ ɔ. A m Woso, a tɔ m leboore yi dɔmım haay nɔ ɔ. Amina!*

⁶ A bır yıre ı ɔ, jıra Woso ɔ ler k'a bɔ bı ra wa, bı, Israyel yanηηɔɔ wɔɔ haay bεε m Israyel do gɔɔɔ paan...rɔ y,

⁷ Abraham yanηηɔɔ haay bεε n a nyınɔ paan...rɔ y, bala, Woso a hı Abraham m, a ɔ: <Izakkı n n'ı nyınɔ kɔ mɔɔ η ler bɔ ıbu m nɔ wɔɔ yıre.>

⁸ Naa k'a hı, a ɔ: nyınɔ kɔ gɔaa nı η yıre, am gɔaa haay hɔ bı m bı, brɔɔ bεε m Woso nyınɔ y, bı nyınɔ kɔ n yi η ler bɔ rɔ wɔɔ, brɔɔ n nı dıgare η ma yanηηɔɔ paan...rɔ.

⁹ Ler kɔ Woso a bɔ bı ba n nı: <Kɔ dɔmım kɔ mɔɔ cınta b'a ku, mɔɔ yi m yare m bɔr, Saara m nyıyar yi.>

¹⁰ Naa bεε n a deem nı y, cırgɔrenyınɔ kɔ Rebeka η yi rɔ wɔɔ zı deem, wɔɔ yaaba Izakkı m.

¹¹ A n bɔkare, Woso y'a mıηηa zaa m, an n'a gɔaa bɔη ɔ a hɔɔnhɔ ma, a bır dıgam zi kɔ gɔɔɔ a ba bı ma y, dıga a nawɔm a mıηηa letaama ma, an nı gɔɔɔ birm. Woso k'a le n taa kɔ zaa naa do n gɔɔta an bır ta ɔ bı, an a to nyınɔ wɔɔ m yi y. Maam bı, η n a da ma ηnı hɔ mıηηa, gεε hɔ bɔnyaa ba y.

¹² A n lεε ka nyınɔ wɔɔ yıre ma bı, a a hı Rebeka m, a ɔ: <Nyınɔ wɔɔ poore bı n n'a som jıtaare b'ɔ.>

¹³ Amba n y'a gɔrsıra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Mɔɔ Zakɔɔb ηɔa, m Eso bɔ m jε m> bı m.

¹⁴ Bɔ wɔɔ kɔ a hı? Kɔ a hı, ɔ ɔ, Woso bır a zi bam tırğa ra? Ayy..., fıga!

¹⁵ Bala, Woso a hı Moyiisi m, a ɔ: <Gɔaa kɔ mɔɔ le n taa bı, mɔɔ nı m ηɔare zi bam kan kɔ, gɔaa kɔ mɔɔ le n taa bı, mɔɔ n'a cıcir zε m.>

¹⁶ Woso mıηηabaa bı bır zum kɔ ɔ kan gɔaa hɔɔnhɔ kɔ y, b'a ba a zıbɔ ma sɔ y. Woso deem an ta ma, kɔ nka a le n taa b'a bı zaa cıcir zε.

* **9:5 9.5** N y'a da ma, n n'a wusıgɔ sɔ, n ɔ: «Kɔ Woso tɔ n leboore yi dɔmım haay nɔ ɔ! Amina!».

17 Naa minto m Wosoci bi n'a hi Ezipti cir m, a u: <Moo y'ubu cinta cir kó m m panja bi hunka, bisu k'i n'a kam moo ma bi no u, kó moo to m bo durnya lee haay u.>

18 Ncinaasu bi, kó nka Woso le n taa, b'a cicir ze, kó nka a le n taa so, b'a ka so a zaa n a ba bisuker heerkare no u.

Woso i góó bñ u a hoonho ma

19 Góaa a da ma an a hi, a u: «K'a i yire ncinaasu, bo m Woso n a ya, an ni hoon sim góó ma? Bala, nka n'a dam ma an bisu ka a hoonho ma?»

20 Bi, ubu k'i m góaa, bo zaa n'ubu m k'i bisu ka kan Woso ki? Taanm y'a hum a dore zaa bi m, a u: «Bo m, ubu m moo do ncinaasu ge?»

21 Mordor y'a so ji k'a ni zi bam ni b'u, a a da ma, an ji deem-deem bi yoo an mor do m cibsá to ma, an mor do m so, domum haay zibəo to ma.

22 Woso a nsoa k'a a nomaa hunka, a a nsoa so kó n n'a panja do, an bokare, góó kó n y'a ga dodyarle m Woso no k'a ma u kan n ki bi minto ro woo, Woso a gu an bur a munja ma, an n dodo yar y.

23 K'a leboore gutabaa hunka góó k'a ni n cicir zem no woo m. Lee a ka an broo banka k'a leboore ka n u.

24 Bi, góó woo duro m woo m, a n woo bir zuforo barla bala y, woo bir a u so doro vantoo góó barla.

25 Naa Woso a hi wosolesinnisorazaa Ozee ci u bi, a a hi, a u:

Do kó moo do bee m bi,

moo y'a hum ma, m do,

do kó moo bur a nsoam biisi bi, moo y'a hum ma, m nsoare do.

26 Lee kó n y'a hum ni hoo, n u: <Moo do bee n'awoo m bi,>

lee bi do n n birn u, n u: <Woso k'an musir bi nyino.>

27 Ezayii Israyel do bi mim hi so, a u: <Baa kó Israyel góó woo pasu, an higota le ra nyintaayaa m bi, góó kó n ni bumbore yire n barla ro woo, bi yim gota y.>

28 Bala, Zuuba ho k'a nyinta an a hi haay bi bam tara bure u zoo-zoo.>

29 Amba Ezayii a ya, an a hi, a u:

Kó ho haay Zuuba bi bee yanho to woo m poore y,

bo woo nawum kó u kan Sodóm kó ki,

u u ba am Gomoor kó ho bi m.*

Sira ka Yeezuu Krista u n ni góaa bam turga

30 Naa ji m bo ni? Do vantoo góó woo kó n nyinta n n'a ka turgabaa ma ro woo, n turgabaa yi, turgabaa k'a a to sirakare no u m.

31 A n bokare, Israyel góó kó n n'a kam lero kó n ni turgabaa kare n u ro woo ma bi, n n a da ma, n n zu lero woo duro u y.

32 Bo minto ni? A i yire i u, Israyel n a ka ma k'a yi munja Woso mum u sirakare no u y, a ka a u ma, k'a yi munja zibəero munho bare no u. Ncinaasu ni, n'a gam ze, gənzere jaa bi ma,

33 amba n y'a gursira ba Wosoci u bi m, n u:

K'a diga a, moo i gənzere jaa cuntam *Siyon u,

jaa m, an ni góaa dom.

Bi kó góaa sira ka u, a bi nyanni bire y.

10

Zuforo kan do vantoo góó ki Zuuba deem

* 9:29 9.29 K'a diga Sijida Ci 19 bince u.

¹ M danyũno, hɔ kũ mɔɔ lɛ n taa, m n'a yem Woso han bɪ, a ye mɔɔ nawom kũ zũforo wɔɔ n bombɔre yɪ.

² Bala, mɔɔ m da ma, m a hɪ, m ɔ, η y'a tontɔŋ ɔ Woso kama nɔ ɔ, bɪ hɔdɔre ɪ jira tontɔre bɪ do nɔ ɔ.

³ Kũ η n Woso k'a nɪ gɔaa bam tɪrga bɪ zaa jɪ dɔ bɪ, a mɪŋŋɔɔ m tɪrgabaa zaa η y'a cɪnta, naa do a ka η n zu zaa kũ Woso nɪ gɔaa bam tɪrga b'ɔ y.

⁴ Bala, Krista hɔ kũ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ a cɪnta bɪ ba haay an a nya, kɛere naa, gɔaa haay k'a sɪra ka Yeezuu Krista ɔ bɪ, Woso ɪ bɪ zaa bam tɪrga.

⁵ Moyiisi tɪrgabaa k'a n'a tom lɛrɔ nɔ ɔ bɪ mim hɪ, a ɔ: <Gɔaa k'a nɪ zum lɛrɔ wɔɔ haay ɔ bɪ mɪsɪrbaa bam lɛrɔ wɔɔ tɔ ma.>

⁶ Tɪrgabaa kũ sɪrakare n'a kam bɪ mim ba n nɪ: <ɪ b'a hɪ ɪ heer ɔ, ɪ ɔ, nka n nɪ tam brama?> Naa do naa, a hɪ ɪbɪ ɔ, k'ɪ ɔ, nka n nɪ tam brama an a ka Krista m zer?

⁷ ɪ b'a hɪ sɔ, ɪ ɔ, <nka n nɪ zerm tara noom ɔ?> Ncɪnaaɔ naa, a hɪ ɪbɪ ɔ, k'ɪ ɔ, nka n nɪ zerm an a ka Krista m bɔ gɛəno bire ɔ?

⁸ Lemim nyɪnta bɪ y'a hire a ɔ lɔ kɛere? A y'a hire, a ɔ: <Lemim bɪ y'ɪ jɪr ɔ, ɪbɪ lɛ kan ɪ heer kɪ an ta ɔ.> A n bɔkare, sɪrakare lemim bɪ do wɔɔ n n'a pa dam naa.

⁹ K'ɪbɪ bɔ ɪ lɛ ma gɔaa haay lɛɛ, ɪ ɔ, Yeezuu Krista m Zuuba, k'ɪbɪ sɪra ka ɪ heer ɔ, ɪ ɔ, Woso a mɪm bɔ ɔ gɛəno bire ɔ, ɪbɪ bombɔre yɪre.

¹⁰ Bala, kũ gɔaa sɪra ka a heer ɔ, bɪ Woso a ba tɪrga. Kũ gɔaa a sɪrakare bɔ a lɛ ma gɔaa haay lɛɛ, bɪ Woso a zaa bumbɔ.

¹¹ Bala, Wosoci a hɪ, a ɔ: <Kũ gɔaa sɪra ka ɔ, a bɪ nyannɪ bire y.>

¹² Naa minto bɪ, zɪfɔ kan do vanta gɔaa kɪ b'a hɔnhɔ y, η haay Zuuba deem, an nɪ hɔ mɪŋŋa bam gɔɔɔ haay kũ η nɪ yaa dam nɪ rɔ wɔɔ m.

¹³ Bala,

gɔaa biyəə k'a nɪ Zuuba tɔ birm bɪ, a bombɔre yɪm.

¹⁴ Bɪ, η y'a bam lɔ ηn'a bir, kũ η n sɪra ka ɔ? N y'a bam lɔ ηnɪ sɪra ka ɔ, kũ η n a mim ma? N y'a bam lɔ ηn'a mim ma, kũ gɔaa n a pa da η nɪ?

¹⁵ Bɪ, gɔaa y'a bam lɔ k'a mim pa da, kũ n n'a nyɔɔ? Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Gɔɔɔ kũ η nɪ zem k'a bɪ lemim nyɪnta bɪ pa da rɔ wɔɔ leekure ɪ heernyɪnta kam.>

¹⁶ Bɪ, gɔɔɔ wɔɔ haay bɛɛ lemim nyɪnta bɪ si y. Amba wosolesinnɪsorazaa Ezayii a hɪ, a ɔ: <Zuuba, nka ɪ sɪra ka lemim kũ wɔɔ pa da b'ɔ?>

¹⁷ Naa minto bɪ, bɔ sɪrakare n nawom lemim kũ gɔaa n'a tɔr kam ma bɪ nɔ ɔ, bɪ lemim bɪ do k'a n'a mam bɪ, Krista lemim m.

¹⁸ Bɪ, mɔɔ laaka dam kɛere wa, Israyel do bɪ n lemim bɪ ma ra? N y'a ma sɪn! Bala, n y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: <N leer lee ku tara burə haay ra, η meerbaarɔ m ta durnya lezojɪ ɔ.>

¹⁹ Mɔɔ yɪ m yare m laaka da sɔ, Israyel do bɪ, an lemim bɪ jɪ ma ra? A lɛɛkare hɔ, Moyiisi a hɪ, a ɔ: <Mɔɔ y'a kare awɔɔ m jɪm ba do kũ mɔɔ do paan... bɛɛ m bɪ minto, mɔɔ y'a kare awɔɔ nɔ n ma ɔ, do k'a hɔɔn ba ɔ tɔ ma.>

²⁰ Ezayii n a ya, an a hɪ, a ɔ: <Gɔɔɔ kũ η bɪr a kam mɔɔ ma rɔ wɔɔ ɪ mɔɔ yɪ, mɔɔ m hɪnka gɔɔɔ kũ η n hɔsɪ ye mɔɔ han rɔ wɔɔ m.>

²¹ Kũ Israyel mim nɪ, Woso a hɪ, a ɔ: <Dɔmɪm haay, mɔɔ m wɔ nyɔɔ do k'a bɪr yere y, an nɪ bɪsɪ kam bɪ zi.>

11

Woso n a bɔ Israyel do b'ɔ y

¹ Kù m m ya, m laaka da wa, Woso bì a bɔ a ɔ, a do b'ɔ ra? Ayy..., fɔga, mɔɔ n a gɔnga y! Bala, Israyel gɔaa m mɔɔ mɔɔnɔ m, Abraham yanɔnɔ m mɔɔ m, m to mɔɔ ɔ Benzamen do bì barla.

² <Woso n a bɔ a do k'a lɛɛ ka an a bɔ ɔ b'ɔ y.> Awɔɔ hɔ kù Wosoci bì n'a hɔm *Elii k'a bɔr an bì Israyel mimbɔnyaarɔ k'a η ba rɔ wɔɔ dɔnda Woso m bì dɔ.

³ A a hɔ, a ɔ: <Zuuba, η y'ibɔ lɛsinnɔsorazannɔ wɔɔ zɔnzɛ, ηn'ibɔ mannɔjaarɔ wɔɔ wurgɔ, mɔɔ ɔ gɔɔta m deem, ηn'a kam ma k'a mɔɔ mee bɔ ɔ.>

⁴ Bì, bɔ Woso a hɔ nɔ? A a hɔ, a ɔ: <Mɔɔ m gɔɔɔ bɔ ɔ tisi saanhɔna, m hɔ, η n kukurɔ zɛ, η n yaa da *wosobaawɔm Baal nɔ y.>

⁵ Ncɔnaaɔ bì, her dɔmɔm naa nɔ ɔ sɔ naa, gɔɔɔ ta ɔ poore, Woso n η bɔ ɔ a hɔɔn n'a ηɔa tɔ ma.

⁶ N bɔ a ɔ, a hɔɔn n'a ηɔa tɔ ma, η zibɔɔrɔ tɔ ma bɛɛ y, kù m bɛɛ m, Woso hɔɔn bɔɔrɛ bì bì yɔm hɔɔn bɔɔrɛ paan... y.

⁷ Kù a hɔ, ɔ ɔ lɔ? Hɔ kù Israyel n'a kam ma bì, an a yɔ y, bì gɔɔɔ kù Woso η bɔ ɔ rɔ wɔɔ a yɔ. Gɔɔɔ kù η gɔɔta rɔ wɔɔ heer kare ba, k'a bì hɔsɔ jɔ ma y.

⁸ Amba n y'a gɔrsɔra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Woso a ka η hɔɔn n a ta, η mɔm n ta ɔ, bì η bɔr lɛɛ yɔrɛ y, η tɔr n ta ɔ, bì η bɔr mim mare y, an ta an her dɔmɔm ku.>

⁹ David a hɔ sɔ, a ɔ: <Kù η hɔbɔrɛ n nyɔnta η ma am banɔnɔ k'a nɔ hɔ sam bì m, am zanɔnɔ hɔ bì m, kù η n'a dundo, ηnɔ hɔnhɔrle yɔ a n'a gakɔ ɔ kan η zibɔɔrɔ kɔ.>

¹⁰ Kù monsigɔ n ka η mɔm la, kù η bì lɛɛ yɔ dɔ y, kù η nɔ bɔr kuntɔm tee....>*

¹¹ Mɔɔ m ya, m nɔ laaka dam, zɔfɔrɔ wɔɔ kù η y'a gɔm zɛ naa, a do η y'a ɔ fɔga ra? Ayy..., fɔga, mɔɔ n a gɔnga y! Bì, η kurɔma bì mɔnto bì, do vantɔɔ gɔɔɔ bɔmbɔrɛ yɔ, kù bì n a ka kù zɔfɔrɔ wɔɔ m jɔm ba η ma.

¹² A n bɔkare, k'a ɔ yɔrɛ ɔ ɔ, η kurɔma a ka durnya m hɔnta yɔ, kù η terma b'a ka do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m hɔnta yɔ, kù η bì bɔmbɔrɛ yɔ, bì bɛɛ nɔ zem hɔ m an lɛ da ra?

Do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ bɔmbɔrɛ

¹³ Kɛɛrɛ bì, do vantɔɔ gɔɔɔ, mɔɔ y'a hɔrɛ awɔɔ m, m ɔ: kristazibɔɔzaa m mɔɔ m, an mɔɔ nyɔɔ do vantɔɔ wɔɔ tɔ ma. Maam bì, mɔɔ yɔ m zibɔɔ bì tɔ busure.

¹⁴ A gɔnga mɔɔ nawɔm maam, kù m do gɔɔɔ wɔɔ m jɔm ba, k'an bɔr yɔrɛ ɔ ɔ, gɔsɔnnɔ bɔmbɔrɛ yɔ.

¹⁵ N bɔ kù Woso ɔ a rɛ b'a ka durnya n a zɛ kù ra kan Woso kɔ, k'a a ya, an η gaa, bɔ n nɔ nyɔntan ɔ? Nyɔnta a nawɔm mɔsɔrbaa, gɔɔɔ kù η gɔnga rɔ wɔɔ tɔ ma.

¹⁶ K'a ɔ yɔrɛ ɔ ɔ, Woso hɔ m lɛbiisi bur bì nɔ, bur bì haay Woso hɔ m sɔ. Kù Woso hɔ m gɔ bì nyim nɔ, Woso y'a sɔ gɔ bì vɔnɔnɔrɔ haay ɔ sɔ.

¹⁷ Israyel gɔɔɔ wɔɔ bɔ kù ɔ kan gɔ kù n n'a bankam mɔnɔnɔ kɔ, n n'a vɔnɔnɔrɔ gɔsɔnnɔ zɔnzɛ ra. Kù zɔfɔ bɛɛ n'ibɔ m bì, bɔ ibɔ ɔ kù rɛ kan pooyaa gɔ vɔnɔnɔ kù n y'a sa, n n'a naasɔ gɔ mɔnɔnɔ bì vɔnɔnɔrɔ wɔɔ bɔnce ma kɔ. Maam bì, gɔ kù n y'a banka bì nyinno wɔɔ y'ibɔ tɔrm sɔ.

¹⁸ Naa mɔnto bì, ibɔ n'ɔ ga m, ɔ gɔ bì vɔnɔnɔrɔ gɔsɔnnɔ kù n yɔ η zɔnzɛ ra rɔ wɔɔ gore bɔ ɔ y. Ibɔ y'a bam lɔ k'ɔ lɛ bɔ ɔ mɔnɔnɔ ɔ? Ibɔ bɛɛ m ta gɔ bì nyinno wɔɔ nɔ y, gɔ bì nyinno wɔɔ m ta ibɔ m.

* **11:10 11.10** a m lɔ k'a kuntɔ, an mɔr busu an n'a yɔrɛ a taa bì hɔ bì m.

¹⁹ A a da ma, ɪbu n a hɪ mɔɔ m, ɪ ɔ: «Bɪ, gɔ bɪ vɛŋŋɛrɔ zɪnzɛ n y'a ɔ ra, kɔ mɔɔ n ɛ bɪnzɛ sa wa.»

²⁰ Sɪra m, n zɪnzɛ n y'a ɔ ra kɔ n y'a do sɪrakarɛ ma bɪ tɔ ma, ɪbu n ɛ bɪnzɛ sa, ɪ sɪrakarɛ mɪnto. Bɪ, dundo ɪ zi, ɪ bɪ ɪ mɪŋŋa busu y, nyi ba.

²¹ Bala, zɪfɔrɔ wɔɔ m gɔ bɪ vɛŋŋɛrɔ paan...rɔ, bɪ Woso n ɛ tɔ gɔ bɪ ma y, a a da ma an a ba ɪbu m maam sɔ, a b'ɪbu tore y.

²² Dɪga Woso ŋɔarɛ kan a nyaa kɪ zaa ma. A nyaa ta ɔ kan gɔɔɔ kɔ ŋ sɪrakarɛ tɔ rɔ wɔɔ kɪ, an bɔkarɛ an mɪŋŋa kan ɪbu kɪ. Bɪ, pakra m k'ɪbu m gɔɔta a ŋɔarɛ bɪ nɔ ɔ, kɔ m bɛɛ m, n y'ɪbu zem la, am vɛŋŋɛrɔ wɔɔ hɔ bɪ m.

²³ Kɔ zɪfɔrɔ wɔɔ a bɪsɪkarɛ bɪ tɔ, n y'a yarɛ, n nɪ ŋ cɪnta a bɪnzɛ gusire b'ɔ. Bala, Woso a da ma, an a ya an ɛ cɪnta lɛɛ kɔ ŋ nyɪnta ɔ hɔɔ b'ɔ.

²⁴ ɪbu kɔ zɪfɔ bɛɛ n'ɪbu m bɪ, bɔ ɪbu ɔ kɔ ɔ kan pɔoyaa gɔ vɛŋŋɛ kɔ n y'a zɛ ra n n'a naasɔ har gɔ kɔ n n'a bankam bɪ kɪ ma, an bɔkarɛ a n a ga m y. Zɪfɔrɔ wɔɔ, har gɔ bɪ vɛŋŋɛrɔ m, a naanaa an cem kɔ n n'a ya, n nɪ ŋ naasɔ gɔ kɔ ŋ nɪ kan kɪ hɔɔ bɪ ma.

Israyel do bɔmbɔrɛ

²⁵ M danyɪnɔ, mɔɔ lɛ baa kɔ mim k'a nyaakɔm da naa n nyɪnta awɔɔ ma yirgu y, k'awɔɔ bɪ dɪga a mɪŋŋɔɔ ma mindɔrɛzanno y. A ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, Israyel gɔɔɔ gɔsɪnɔ y'a ba heerkarɛzanno, bɪ nyɪnta a nawɔrɛ ncɪnaasɔ, kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ haay kɔ ŋ nɪ bɔmbɔrɛ yɪm nɔ wɔɔ m tolle ba ŋnɪ bɔmbɔrɛ yɪ.

²⁶ Ncɪnaasɔ bɪ, Israyel gɔɔɔ wɔɔ haay ŋ zem bɪ bɔmbɔrɛ yɪ, amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

Bɔmbɔrɛzaa bɪ y'a tom Siyɔn ɔ,
a Zakɔɔb yanŋɔɔ wɔɔ mɪmbɔnyaarɔ gɔngɔrɛ ŋ ma,

²⁷ gɔaasɪbabaa kɔ mɔɔ n'a dare ŋ ma bɪ n naa.

Dɔmɪm kɔ mɔɔ nɪ zem bɪ ŋ mɪmbɔnyaarɔ gɔngɔ ŋ ma bɪ m.

²⁸ Kɔ gɔaa k'a dɪga Israyel gɔɔɔ wɔɔ kɔ ŋ y'a gu lemim nyɪnta bɪ ma bɪ ma, a a da ma an a hɪ a ɔ, Woso jɪnɔ nɪ ŋ mɪ, bɪ, awɔɔ daahan m bɪ, bɪ kɔ Woso gɔaa bɔrɛ bɪ nɔ nɪ, Woso ŋ ŋɔa ŋ yaabɔɔ wɔɔ tɔ ma.

²⁹ Bala, Woso bɪr hɔ k'a a ka bɪ sire y, a bɪr a hɔɔn lɔrm sɔ gɔɔɔ k'a ŋ bir lɔ wɔɔ mim bɪnzɛ ɔ y.

³⁰ Biisi bɪ, awɔɔ nyɪnta bɪsɪ ka Woso ma zanno, bɪ her naa, Woso awɔɔ cicir zɛ, kɔ zɪfɔrɔ bɪsɪ ka ma bɪ tɔ ma.

³¹ Her sɔ naa, brɔɔ bɪsɪ ka Woso ma, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, awɔɔ cicir kɔ n y'a zɛ bɪ jɛ ɔ, kɔ n nɪ ŋ cicir zɛ sɔ.

³² Bala, Woso a ka gɔɔɔ haay nɪ bɪsɪkarɛ nɔ ɔ, k'a ŋ haay cicir zɛ.

Woso gɔtabaa

³³ Woso hɔnta, a mindɔrɛ kan a hɔdɔrɛ kɪ nɔyaa ta ɔ gɔta maam-maam! Gɔsɪ b'a dam ma, an hɔ k'a a cɪnta nɔ dɔ y, gɔsɪ b'a dam ma, an a zaarɔ jɪ dɔ y.

³⁴ Wosoci y'a hɪrɛ, a ɔ:

Nka ɪ Zuuba hɔɔndarɛ dɔ? Gɛɛ, nka ɪ nyɪnta a dɔndɔrɛzaa?

³⁵ Gɛɛ, nka ɪ lɛɛ ka an hɔ ka ɔ, k'an a zɪm ka a zaa ɔ?

³⁶ Bala, hɔ haay bɪ, a tɔ a ɔ a zi, an ta ɔ a paŋŋa tɔ ma, an ta ɔ a mɪŋŋa tɔ ma. Woso m lɛbɔrɛ yɪ dɔmɪm haay! Amina!

12

Mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ

¹ M danyɩnɔ, k'a yo Woso n a nɔare zi ba kan awɔɔ kɩ ncɩnaasɩ bɩ, a ye mɔɔ nawɔre awɔɔ han k'a mɩɩɩɔɔ ka Woso ɔ, amba manɩ k'an mɩsɩ; Woso n a so ɔ, an mɩɩɩa ma bɩ m. Daure naa do nɩ Woso nɔ yɩm.

² A bɩ zu her durnya naa mɩsɩrbaa zaarɔ ɔ y, bɩ k'a ye a zu Woso zaarɔ ɔ, k'awɔɔ hɔɔndare n a lɔr jilli, an awɔɔ banka. Maam bɩ, awɔɔ Woso hɔnhɔ, hɔ k'an mɩɩɩa, an a nɔ yɩ, an mɩɩɩa paan... bɩ dɔre.

³ Woso barka bɩ tɔ ma, mɔɔ m da ma m a hɩ awɔɔ gɔaa biyɔɔ m, m ɔ: a b'a mɩɩɩɔɔ m busu a heer ɔ y. Bɩ, gɔaa biyɔɔ n dɩga a mɩɩɩa ma, amba Woso sɩrakare hɔ jir a n'a hɔ ka ɔ bɩ m. B'a b'a ka an bra ba a mɩɩɩa m y.

⁴ Gɔaa mɛ vɔɩɩɔ bɩ deem nɩ y, ɩ gɔta, ɩn'a hɔnhɔ sɔ, wɔɔ mɛ vɔɩɩɔ bɩr zi deem bare y.

⁵ Ncɩnaasɩ sɔ bɩ, wɔɔ kɩ wɔɔ m gɔta bɩ, mɛ deem m wɔɔ m Krista zekɔra bɩ nɔ ɔ, ɔ nɩ zekɔra m kan kɩ kɩ, gɔaa biyɔɔ kan a bɩnce kɩ.

⁶ Gɔaa biyɔɔ nɩ ganwɔre do m a hɔnhɔ, an a ga kɩ ɔ kan barka kɩ Woso a ka ɔ bɩ kɩ m. Kɔ wosolesinnɩsɔra ganwɔre nɩ, k'a zaa m bɩr zi bam nɩ, k'an a ga kɩ ɔ kan sɩrakare kɩ.

⁷ Kɩ gɔaa vanta ɩ daahan ganwɔre nɩ, k'an bɩr a daahan zi bam, k'a vanta ɩ hɔɔndare ganwɔre nɩ, k'an a hɔɔndare zi ba.

⁸ Kɩ gɔaa vanta ɩ dɔndɔre ganwɔre nɩ, k'an a zi ba. Gɔaa k'a nɩ hɔ kam, k'an a ka kan a heer kɩ haay. Kɩ lɛezanno n a zi ba mɩɩɩa-mɩɩɩa, kɩ gɔaa cicirzerezaa n a cicirzere zi ba kan heernyɩnta kɩ.

⁹ K'a kɩ nɔa sɩra m. K'a sɔ hɔ bɔnyaa m, a zi mɩɩɩa bare nyasɩ kɔɔkɔɔ.

¹⁰ K'a bɩr a kam kɩ nɔare ma kan a heer kɩ haay, amba danyɩnɔ nɩ kɩ nɔam bɩ m. K'a bɩr lɛ zem kɩ daure ma.

¹¹ K'a yakɔ to, a Zuuba zi ba kaare-kaare.

¹² K'a heernyɔɔ ba taaheerle nɔ ɔ, a bɔr a ma cicir nɔ ɔ, k'a a yo ɔ yaadare nɔ ɔ.

¹³ K'a da wosogɔɔ kɩ hɔ jura ɩ ma rɔ wɔɔ han, k'a bɩ kɩ saanɔɔ sire ma y.

¹⁴ Gɔɔ kɩ ɩ nɩ cicir kare awɔɔ ma rɔ wɔɔ, k'a ye Woso han k'an hɔ mɩɩɩa ba ɩ nɩ. K'a lɛ nyɩnta da gɔɔ nɔ, a b'a bɔnyaa da ɩ nɩ y.

¹⁵ K'a heer nyɔɔ kan gɔɔ kɩ ɩ n'a heernyɔɔm nɔ wɔɔ kɩ, k'a nyi ka kan gɔɔ kɩ nɩ nyi kam nɔ wɔɔ kɩ.

¹⁶ K'a kɩ ma mɩɩɩa, a b'a mɩɩɩɔɔ busu y. <A b'a gu zibɔɔ poore bare ma y, a bɩ dɩga a mɩɩɩɔɔ ma mindonno y.>

¹⁷ A bɩ zi bɔnyaa ba a sompi gɔaa nɩ y. <K'a a ka ma k'a mɩɩɩa ba gɔɔ haay mɩm ɔ.>

¹⁸ K'a ɩ yɩre ɩ ɔ, awɔɔ an ta a ma, k'a a yo ɔ k'a bɩr laafɩ m kan gɔɔ haay kɩ.

¹⁹ M danyɩnɔ nɔarero, a b'a zim bɔ a zim nɩ y, bɩ k'a to kɩ Woso n a nɔmaa zi ba, bala, n y'a gɔrsɩra ba Wosoci ɔ, n ɔ: <Mɔɔ m Zuuba, mɔɔ nɩ zim bɔm, mɔɔ n nɩ gɔaa biyɔɔ hɔ k'a a ga m kan ɔ.>

²⁰ N y'a ya n a gɔrsɩra ba, n ɔ: <Bɩ kɩ nɔ y'ɩ jum zere, k'ɩ hɔbɩre ka ɔ k'an a bɩ. Kɩ mɩsɩ y'a zem, k'ɩ hi ka ɔ k'an a mi. Bala, a ba k'ɩbɩ nawom maam bɩ, sekɩna ɩbɩ n'a kare a mim la bɩ.>

²¹ ɩ b'a to mimbonyaa m bɔr ɩ ra y, b'a mɩɩɩa ba k'ɩ bɔr a bonyaa ra.

13

Krista gɔaa a ga m, an ye kɩ jitanno lɛ ma

¹ Góaa haay a ga m, an zu læezanno kó η nı dıgam kó bı ma ró wóo le ú. Bala, læezaa ba ú, k'a a to bæe ú Woso zi y. Kóro læezanno kó η nı ta ú haay ró nóom, Woso yı η cıncınta.

² Ncınaas bı, kó góaa bıstı ka læezanno ma, bıstı a ka le kó Woso a cınta bı ma. Góoo kó η nı bıstı kare η ma ró wóo dıdóyarle yıre.

³ Bala, góoo kó η n'a mıηηa bam nó wóo b'a dam ma, ηnı nyı ba læezanno nı y, bı, a bonyaabənno wóo nyı bare η nı. K'ı le baa k'ı nyı ba læezanno m, k'ı zi mıηηa ba, η y'a le bóre ı ú,

⁴ bala, Woso zi η n'a bam, k'a ka k'ıbı n a mıηηa ba. Bı k'ıbı y'a bonyaa bare, k'ı nyı ba η nı. Bala, paηηa kó η nı ta m k'a góaa hönhór bı, a bı vam nı y. Woso zi η n'a bam, k'a Woso nómaa hınka a bonyaabarezaa m.

⁵ Bı minto nı, góaa n a ga m, an zu kó læezanno wóo le ú. Kó Woso nómaa n b'a yı minto bæe n'a deem nı y. Kó heer kóre bı nyınta ú só y.

⁶ Naa tó ma m só, awóo n nı yawórló kam, bala, a sirezanno wóo, Woso yı η da ú kó η n'a ba mıηηa.

⁷ K'a góaa bıyөө hó k'awóo m ta m ka ú. Kó yawór m, k'a ka a zaa ú. Kó hóheere gee a sire yawór m, k'a ka só. Kó góaa k'awóo a ga m a le sı bı nı, k'a le sı. A n a ga m awóo n a da ú bı, k'a da ú.

Kó ηşare mim

⁸ Awóo, a b'a ka kó góaa zım m bırtı ta awóo ra y, kó bı m kó ηşare m. Góaa k'a mim ηşaa bı, a zaa hó kó lero wóo a cınta bı ba haay.

⁹ Bala, lero kó η n'a hıre η ú: <ı bı jaan da y, ı bı gər ze y, ı bı koor ba y, ı b'a ka ı le m bırtı góaa hó zi y.> Nawónno haay kan lero kó η góota ró wóo kı haay, a ze η yaa ú kó ra le naa do nó ú: <ı mim ηşaa amba ı ı mıηηa ηşaa bı m.>

¹⁰ Góaa k'a n'a mim ηşam bı, a bırtı hóstı bonyaa bam nı y. Bı y'a ka, kó góaa ı ηşare m, a zu lero wóo ú haay.

¹¹ K'awóo dómım kó wóo m ta ú naa mim dó bı, wakatı m, an a ga m k'awóo n gu hinceem ma. Her naa, bómóre bı jınjeem wóo ma, an le da dómım kó wóo sıηηıda sa ú, ú sıra ka ú bı ma.

¹² Gum da góta, dómıre a zó, bı minto bı, ú monsigə zıbəero to, ú læegure yarmər da ú ma.

¹³ Ú ta sıra nó ú, amba a a ga m n nı ta sinsebir ú bı m. Ú b'ú ze kó ra k'ú hó bı maam-maam y, k'ú hó mı maam-maam só y. Ú bı jaan da y, ú bı mesım zi danηadó ba y, ú bı nyaa ba kan kó kı y, ú bı jımbaa da kó ma y.

¹⁴ K'a mısrbaa daa kó Zuuba Yeezuu Krista mısrbaa m bı ba, a b'a ya, a a hóon da a mıηηóo m mesım mısrbaa gı sire bı ma, k'a letaamaró ba y.

14

Ú bı kó dódó ka Woso zaa bı ra y

¹ K'a góaa kó paηηawarzaa m sırakare nó ú bı sı, b'a ba hóondarero mim dında bonyaa y.

² Makra ba n nı, góaa deem y'a gıngare a ú, a a da ma a hó haay bı, deem n bókaré, a sırakare paηηawar minto bı, dólero an η bıre.

³ Góaa k'a nı hó haay bı m bı n a ga m, an góaa k'a bırtı a bı m bı gore bó ú y, bı góaa k'a bırtı a bı m bı, a bı góaa k'a n'a bı m bı dódó ka y, bala, Woso a zaa sı a zi.

⁴ Nka n'ıbı m, k'ı góaa vanta zıbəonyı dódó ka? K'a jım kóokóo, gee k'a do, a zuuba bı mim m bı. B'a jınım kóokóo só, bala, Zuuba ı paηηa m k'a ka k'an jım.

⁵ Makra vanta ba n ni so: Gɔaa niɲɲə zi, dɔmunnɔ wɔɔ lɛ da kɔ m, a vanta zi, dɔmunnɔ wɔɔ hɔdeem. A a ga m kɔ gɔaa biyɛə n hɔ k'an ta m a heer ɔ bi dɔ mɲɲa.

⁶ Gɔaa k'a ni dɪgare a ɔ, dɔmunnɔ wɔɔ lɛ da kɔ m bi, a ba a nawom Zuuba tɔ ma, gɔaa k'a ni hɔ haay bɪm bi, Zuuba tɔ ma m sɔ, bala, a ɪ Woso barka dare. Gɔaa k'a bɪr hɔ haay bɪm bi, Zuuba tɔ ma m sɔ, an ni Woso barka dare.

⁷ Bala, wɔɔ gɔaa deem ba ɔ, an ni mɪsɪrbaa bam a mɲɲa minto y, bi gɔaa ba ɔ sɔ, an ni gam a mɲɲa minto sɔ y.

⁸ Bala, kɔ wɔɔ mɪsɪr, Zuuba tɔ ma m wɔɔ ni mɪsɪrbaa bam, kɔ wɔɔ gɪnga, gɪnga wɔɔ ɔ Zuuba tɔ ma sɔ. Kɔ wɔɔ mɪsɪr gɛɛ kɔ wɔɔ gɪnga, Zuuba ɪ gɔɔta an a sɔ wɔɔ ɔ.

⁹ Bala, a hi Krista ɔ k'a nyɪnta gɛəno kan mɪsɪrɔ ki Zuuba, bi minto m an ga an a ya an a mɪm bɔ ɔ.

¹⁰ B'ɪbɪ, bɔ m ɪ n'i danyɪ dɔdɔ kare? B'ɪbɪ, bɔ minto m sɔ, ɪ n n'i danyɪ gore bɔɲ ɔ? Wɔɔ haay naa, Woso wɔɔ birm a dɔdɔkare duu bi taa, k'a bi wɔɔ dɔdɔ ka.

¹¹ Bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

Amba mɔɔ mɲɲa Zuuba m mɪsɪr denter naa m, mɔɔ y'a hi m ɔ:

Gɔaa haay kukurɛ zere m taa, gɔaa biyɛə yaa dare, an a leer busu an a hi, a ɔ, mɔɔ m Woso.

¹² Maam bi, wɔɔ gɔaa biyɛə y'a mɲɲa mim nyɪ bɔɲ ɔ Woso taa.

U ɔ ka a mɲɲa ma, ɔ danyɪ minto

¹³ U b'ɔ ya, ɔ kɔ dɔdɔ yar y. Bi, k'a ka ma k'a bi hɔsɪ ba fɪga k'an a ka, k'a danyɪ n a do, gɛɛ an mimbɔnyaa ba y.

¹⁴ Zuuba Yeezuu zekɔra nɔ ɔ, mɔɔ dɔ mɲɲa m heer ɔ, m ɔ, hɔsɪ ba ɔ an dintim ni y. Bi, kɔ gɔaa a hɔɔn da, a ɔ, hɔ naa do dintim m, a ba a nawom dintim a mɲɲa ma.

¹⁵ K'ɪbɪ ka ɪ danyɪ heer n a zar hɔbɪre tɔkke k'ɪbɪ n'a bɪm tɔ ma, ɪbɪ bɪr tam nɔare nɔ ɔ dɔ y. ɪ b'a ka kɔ gɔaa kɔ Krista ga a tɔ ma bi m nyaam ɪ hɔ k'ɪ n'a bɪm bi tɔ ma y.

¹⁶ A b'a ka hɔ k'an mɲɲa awɔɔ ma bi m bɔr tɔ bɔre m awɔɔ je ɔ y.

¹⁷ Bala, Woso cirbɛə bi, hɔbɪre kan hɔmire ki mim bɛɛ y, tɪrgabaa kan laafɪ ki, heernyɪnta kɔ Sent-Espri n'a kam bi ki mim m.

¹⁸ Gɔaa k'a ni Krista zi bare nɔnaa ɔ bi, Woso nɔ ɪ yɪm la, gɔɔɔ n'a nɔam sɔ.

¹⁹ Naa tɔ ma bi, ɔ ɔ ka hɔ k'a ni zem laafɪ m kan wɔɔ haay sɪrakare taleɛ ki bi ma.

²⁰ ɪ bi Woso zibɛə zar hɔbɪre tɔ ma y. Hɔ haay mɲɲa, sɪra m, bi, kɔ gɔaa hɔ niɲɲə k'a ni zem gɔaa vanta dore m bi bi, a bɔnyaa.

²¹ Hɔ k'an mɲɲa bi ba n ni: Kɔ sim sɔre, gɛɛ bɛɛ mire, gɛɛ hɔ vanta bare y'a kare ɪbɪ danyɪ n'a do, ɪ b'a ba y.

²² ɪ sɪrakare k'ɪ n ta m hɔ bi do minto bi to ɪ zi, Woso lɛɛ. Heernyɪntazaa m gɔaa k'a n'a nɔam k'a mim ba b'a heer bɪr a dɔdɔ yarm bi m.

²³ Bi, gɔaa k'a ni hɔ bɪm an bɔkare a heer ni sɪnsɪm kam hɔ bi do ma bi, Woso a dɔdɔ yar, bala, a zibɛə bi n a to heer sɪrakare nɔ ɔ y. A n bɔkare hɔ haay k'a n a to heer sɪrakare nɔ ɔ bi, mimbɔnyaa m.

15

U zu Krista ji ɔ

¹ Wɔɔ kɔ wɔɔ paŋŋa m ta ɔ rɔ wɔɔ, ɔ b'ɔ ka ɔ hɔɔnhɔ letaama bare ma y. Bɪ, k'ɔ ɔ da gɔɔ kɔ ŋ ba paŋŋa bɪ do m nɔ wɔɔ han a paŋŋawar bɪ nɔ ɔ.

² A a ga m kɔ gɔaa biyəə n a ka ma k'a yɪ mɪŋŋa a mim tɔ ma, a daahan kan a sɪrakarɛ kɪ dara minto.

³ Bala, Krista n a ka hɔ k'a mɪŋŋa nɔ yɪ ma y, bɪ, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ: <Ibɪ sɔnsɔrɔ kɔ gɔɔ n'a wɔm nɔ wɔɔ a ba mɔɔ sɔnsɔrɔ.>

⁴ A n bɔkarɛ, hɔ kɔ n lɛɛ ka n n'a gɔrsɪra ba haay bɪ, a ba n y'a ɔ kɔ wɔɔ m hɔ dɔ, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, bɔraama kan heerwɔtare kɔ Wosoci bɪ n'a kam bɪ tɔ ma, wɔɔ ɔ da ma ɔ nyasɔ taaheerlɛ m.

⁵ A yɛ mɔɔ nawɔm, kɔ Woso k'a a so bɔraama ɔ kan heerwɔtare kɪ bɪ n a ka k'awɔɔ m bɪr hɔɔndarɛ deem m kan kɔ kɪ, amba Krista Yeezuu lɛ n taa bɪ m,

⁶ k'a a da ma, a a lɛ bɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Zɪ kɔ Woso m b'ɔ, zɛkɔra deem nɔ ɔ, leer deem m.

⁷ K'a bɪr kɔ sim mɪŋŋa, amba Krista awɔɔ si bɪ m, Woso lɛbɔrɛ tɔ ma.

⁸ A hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m paan... Krista bɪ, a ba a ɔ zɪfɔrɔ zibəənyɪ, k'a a da ma a ka kɔ Woso lerbɔrɛrɔ ŋ yaabɔɔ m nɔ wɔɔ ŋ kɔ yɪ, k'a Woso sɪra hɪnka maam.

⁹ Bɪr a ɔ sɔ, kɔ do vantɔɔ gɔɔ wɔɔ n a lɛ bɔ Woso ɔ, a mɪŋŋabaa tɔ ma, amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

Naa minto bɪ, mɔɔ yɪ m lɛ bɔrɛ ɪbɪ ɔ doro bɪrɛ ɔ,
mɔɔ laa lɔm m ɪ tɔ da ɔ.

¹⁰ Wosoci b'a ya, an a hɪ, a ɔ:

Doro vantɔɔ, k'a a heer nyɔɔ
kan Zuuba do bɪ kɪ.

¹¹ A n a ya, an a hɪ, a ɔ:

Doro haay, k'a a lɛ bɔ Zuuba ɔ.
Kɔrɔ haay gɔɔ, k'a lɛ bɔ ɔ sɔ.

¹² Ezayii ci a hɪ sɔ, a ɔ:

Yese yaŋŋa bɪ zɛm,
a wutire an ka doro lɛɛ,
doro wɔɔ n yo ma.

¹³ A yɛ mɔɔ nawɔm, kɔ Woso k'a so taaheerlɛ ɔ bɪ n a ka, k'awɔɔ n'a mɪŋŋɔɔ ka ɔ, bɪ k'a n'a ka sɔ, kɔ heernyɔɔ kan laafɪ kɪ n'awɔɔ han gɔta, Sent-ɛspri paŋŋa tɔ ma.

Pol zibəə

¹⁴ M danyɪnɔ, mɔɔ dɔ mɪŋŋa m ɔ, awɔɔ ɪ mɪŋŋabaa m gɔta, a hɔ k'a a ga dɔrɛ m haay dɔ, an n'a dam ma a kɔ dɔndɔ.

¹⁵ A n bɔkarɛ, ci naa do nɔ ɔ naa, mɔɔ lɛɛ niŋŋoo gɔrsɪra ba kan heerkoodɛbaa kɪ, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, mɔɔ hɔɔ niŋŋoo tɔ da awɔɔ nɔ ɔ. A ba mɔɔ ɔ nɔnaaɔ, barka niŋŋɔ kɔ Woso a ka mɔɔ ɔ bɪ minto.

¹⁶ Woso a k'a mɔɔ n Krista Yeezuu zi ba, amba wosomannɪbər hɔ bɪ m. Bɪ zibəə bɪ do, lemim nyɪnta bɪ padarɛ m. Nɔnaaɔ bɪ, kɔ mɔɔ ɪ do vantɔɔ gɔɔ ka ŋ ɔ mannɪ ganwɔrɛ, kɔ bɪ n Woso nɔ yɪ, kɔ Sent-ɛspri n zer la, k'an yɪ mɪŋŋa.

¹⁷ Krista Yeezuu zɛkɔra bɪ nɔ ɔ, mɔɔ m da ma, m m heer nyɔɔ, Woso zi kɔ mɔɔ n'a bam bɪ tɔ ma.

¹⁸ Kɔ mɔɔ kɔ m hɔ niŋŋɔ mim hɪ, hɔ kɔ Krista a ka mɔɔ n a ba kɔ do vantɔɔ gɔɔ wɔɔ m zu Woso ɔ bɪ m. Naa ba a ɔ, meerbaarɔ kan zibəəro kɪ nɔ ɔ,

19 hoserlo kan makraro panja ki, Sent-Espri panja ki no o. Yi a o, ncinaao, moo m lemim nynta bi pa da lee haay o muhja, an a sa Zerizalem ma an ta Iliiri koro o.

20 Bi, leero ko n ni Krista mim ma o cuna ro woo, moo lemim nynta bi pa da o. A ba moo o ncinaao, ko moo n a nja ko m zi ba lee ko gaa lee ka an ziboo sunjida sa o to ma.

21 Ho ko n y'a gorsira ba Wosoci b'o bi moo ba, n o:

Goo ko n n'a mim dinda o ni ro woo y'a yim,
goo ko o n hosi ma a mim no o ro woo y'a mim ji dore.>

22 Naa do i tir a nya moo o, moo bir m dam ma m ni zere awoo zi y.

23 Bi, keere naa, moo ziboo nya koro woo duro o.

Pol gingaro

A doora laato moo n n'a njam ko m bor awoo zi.

24 Ko moo bor m ni tam Espanyi o, moo bom b'o. A nja moo nawom ko m bi diga awoo ma. Ko moo bi zer awoo ra, m nynta kan awoo ki m a ga m tekka m, k'awoo m diga moo zaa bi sare mim ma, ko m cem.

25 Her-her naa, ta moo nawom Zerizalem o, daahan m, wosogoo ko o ni b'o ro woo to ma.

26 Bala, Masedon ko bi kan Akayii ko bi ki wosogoo woo le sa, k'a busoo zinze ko ra, a ka Zerizalem wosogoo njozanno woo o.

27 Ni muhjo i le bi sa a zim, bi sira no o, cicirzanno woo duro a ga ho naa do yire m o zi, bala, Krista goo ko zuforo n o ni Zerizalem o ro woo a Woso doreho jir kan do vantoo goo woo ki. Naa to ma bi, do vantoo goo ko Krista goo m no woo a ga m n'a da o han kan honta ko o ni tam bi ki so.

28 Ko moo zi naa do ba m a nya, m zinze ko busoo bi ka o, moo bore awoo zi, m cem m ta Espanyi o.

29 Moo do moo o, ko moo bor m ni zere awoo zi, ze moo nawom kan Krista barka guta ki.

30 M danyino, a ye moo nawore awoo han, woo Zuuba Yeezoo Krista to ma, kan nja ko Sent-Espri n n'a kam bi ki minto, k'a yar ba kan moo ki a yaadare no o.

31 K'a yaa da, ko basirakarezanno ko o ni Zidee o ro woo b'a da moo ma y. Bi, ko wosogoo ko o ni Zerizalem o ro woo m daahan ko moo n ni tam ni bi si muhja.

32 K'a n bir yire o, ko Woso ye so, moo lee kure awoo zi heernjo guta m, m hoon si awoo bire o.

33 Ko Woso k'a ni laafu kam bi m bir kan awoo haay ki. Amina!

16

Leersore

1 Woo danlo Febe k'a ni zi bam Sankre kristagoo sokoma bi no o bi, moo n'a hi m, a kaseti muhja.

2 K'a si a zi Zuuba to ma, amba a a ga bare m wosogoo kan ko ki bire o bi m, k'a bor a le n taa awoo daahan ma, k'a a da han a mim haay no o. A muhja a da goo han guta, a a da moo muhja han so.

3 K'a yaa da Priska kan Akilas ki m, moo zibookonro m Krista Yeezoo ziboo bi no o.

4 Ni y'a muhjo mee ka ze ma, k'a moo bo lem. Moo yi m deem bee ni o barka dare y, do vantoo woo kristagoo sokomaro woo haay yi o barka dam so.

⁵ K'a yaa da sarakarezanno kù ñ n'a som kù ma ñ har ò rò wòò m. K'a yaa da mòò gòoasiba Epayineti bi m, a ò lèè ka an sira ka Krista ò Azii kòò wòò ò.

⁶ K'a yaa da Maarii k'a zi ba gòta awòò tò ma bi m.

⁷ K'a yaa da Andronikus kan Zuniyas kù m, mòò danyinò m, bi, n nyinta n ni ñ du lònnoè ò kan mòò kù. Kristazibèezanno wòò m, ñ lèè ka mòò m ñn'a ba kristagòò.

⁸ K'a yaa da Ampliyatus m, mòò ñòarezaa m Zuuba zuure nò ò.

⁹ K'a yaa da Urben m, wòò zibèèkòon m Krista zibèè bi nò ò, kan mòò ñòarezaa Sitakis kù m.

¹⁰ K'a yaa da Apeles m, a a sira ka Krista ò hunka hò gòta nò ò. K'a yaa da Aristobul hargòò m.

¹¹ K'a yaa da Herodinyò m, mòò danyì m. K'a yaa da Narsis hargòò kù ñ sira ka Zuuba ò rò wòò m.

¹² K'a yaa da Trifen kan Trifozi kù m, Zuuba zi ñn'a bam. K'a yaa da Perzidi m mìnña, a zi ba gòta Zuuba tò ma.

¹³ K'a yaa da Rufus m, Zuuba zibèènyì wòò m. K'a yaa da a da bi m, mòò da m sò.

¹⁴ K'a yaa da Asinkriti m, Flegon m, Hermes m, Patrobas m, Hermas m, kan danyinò vantòò kù ñ ni kan ñ kù rò wòò m.

¹⁵ K'a yaa da Filolog kan Zuli kù m, Neere kan a danlò kù m, Olimpás kan wòò gòòò kù ñ ni kan ñ kù rò wòò m haay.

¹⁶ K'a yaa da kù m mìnña danyitbaa nò ò, kan kù daòre kù, ñòare kù. Krista sokomaro wòò haay ò yaa dare awòò m.

¹⁷ M danyinò, a ye mòò nawòre awòò han k'a dundo a zi, kan gòòò kù ñ ni gòòò gòngò kù ma zi bam nò wòò kù, ñni sarakarezanno nyonnyòò m, bisi kù ñ n'a kam hòdindare k'awòò yì bi ma. K'a gò ñ ma laatò.

¹⁸ Bala, gòòò ncinaasò rò wòò, Zuuba Krista zi bèè ñ n'a bare y, a mìnñoò nò zi ñn'a bam. Bra ñ n'a bam bahòdonno m, meerbaaro nyintòò kan a ñòaar mindindarero kù nò ò.

¹⁹ Gòaa haay a dò, a ò, awòò ò yem Zuuba ma. Mòò heer nyinta kan awòò kù naa tò ma, bi mòò lè n taa k'awòò m yì mindòrezanno, zi mìnña bare nò ò. K'a yì gòòò kù mim bir zar dare ñ ma zanno, mimbonyaa nò ò.

²⁰ Woso k'a a so laafu ò bi Sòtaana hòonsire awòò ganno taa dutaa.

Bi kù wòò Zuuba Yeezuu barka m bir kan awòò kù.

²¹ Mòò zibèèkòon Timote ò yaa dare awòò m, mòò danyinò Lusiyus, Zason, kan Sosipateer k'ò yaa dare awòò m.

²² Bi, mòò mìnña Tèertiyus, kù Pol a da ci naa dò bare ò bi, mòò ò yaa dare awòò m Zuuba k'a ni wòò zem kù ra bi nò ò.

²³ Gayus k'a mòò si a har ò, kristagòòò sokoma bi haay n ni kù zèñ ò a har ò b'ò yaa dare awòò m. Erasti, kù bi busoocintar bi, kan Kaartus kù ò yaa dare a m. [

²⁴ A ye mòò nawom, kù wòò Zuuba Yeezuu Krista barka m nyinta kan awòò haay kù. Amina!]

²⁵ Woso ò panña m k'awòò sarakare panña da ra, amba lemim nyinta kù mòò n n'a pa dam bi n n'a hum bi m, Yeezuu Krista lemim kù mòò n'a pa dam, Woso hò k'a nyaakom da gòsi n a dò y, an a hunka wòò m, ò a dò bi m. Hò bi dò Woso nyinta an a nyaakom da biisi tee... bi,

²⁶ keere naa, wosolesinnisorazanno ciro wòò a hunka lèegure nò ò gòaa haay m, amba Woso k'a nyare ba ò lè ka bi m, a lè ka kù n ni ta m doro haay zi kù ñ n'a dò, ñni sira ka, ñni zu ò.

²⁷ Kɔ Woso y'a deem k'an ta mindɔre m bu m leboore yi, Yeezuu Krista to ma, domum haay! Amina!

Ci lɛkare ho kɔ Pol a ba KORENTI ZANNŌ ma

Ci lɛkare ho kɔ Pol a ba Korenti zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba, ciro si a η ba Korenti zanno wɔɔ ma, gɛɛ, η lɛ da naa m, bi, hɪyɔɔ nɪ gɔaasɪbabaa daa ci b'ɔ, hɪyɔɔ vantɔɔ wɔɔ, a brɔɔ mim dɪnda, bi brɔɔ nyaam. Ci bi ba a ɔ Korenti kristagɔɔɔ wɔɔ ma. Pol mɪηηa ɪ lemim nyɪnta pa da b'ɔ an brɔɔ sokɔma bi cɪnta.

Korenti nyɪnta kɔ gɔta biisi, an nɪ zamaa m gɔta, busoo kɔ m dɔmɪm bi do ɔ sɔ. Korenti zanno wɔɔ nyɪnta ηn'ɪ zum hɔdɪndare do haay ɔ, kan yaadare do haay kɪ, mɪsɪrbaa bɔnyaabɛnno m sɔ.

Ci bi ba a ɔ, bala kristagɔɔɔ wɔɔ nyɪnta, ηn'ɪ nyaa bam kan kɔ kɪ, ηn'a gɔngɔm. A hi a ɔ, k'a η zɛ kɔ ra, k'a mɪsɪrbaa kɔ η n'a bam Woso nɔ n yɪ η la bi dɪnda η nɪ sɔ. Ci bi nɔ ɔ bi, a yɪ m bɔm zaa ɔ kan mimbɔnyaabare mim kɪ, an n'a hɪnkare η nɪ, a ɔ, η nɪ ma Woso zaa bi ra. A ɪ harcɪntare mim hɪm sɔ kan wosobaawɔnno manɪ hɔbɪrɛrɔ mim kɪ kan Sent-ɛspri ganwɔrɛrɔ mim kɪ, kristagɔɔɔ mɪmbɔɔre mim kɪ, a muno ηɔare mim bi ka lɛɛ gɔta ci bi nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Korenti kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪηηa Pol, Woso ɪ mɔɔ bir a hɔɔnhɔ nɔ ɔ kɔ m yɪ Krista Yeezuu zibɛɛzaa, mɔɔ m kan wɔɔ danyɪ Sɔsten kɪ m nɪ ci bi bam.

² A ba wɔɔ nawɔm Woso gɔɔɔ sokɔma k'a nɪ Korenti ɔ bi ma, gɔɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ a hɔ Krista Yeezuu zekɔra nɔ ɔ rɔ wɔɔ, an η bir kɔ η nɪ mɪsɪrbaa mɪηηa ba rɔ wɔɔ, kan gɔɔɔ kɔ η nɪ lɛɛ haay ɔ, ηnɪ yaa dam wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista m nɔ wɔɔ kɪ, Yeezuu mɪηηa m brɔɔ Zuuba, a m wɔɔ Zuuba sɔ.

³ A yɛ wɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zɪ Woso, kan wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista kɪ m barka kan laaftɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

⁴ Mɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka dɔmɪm haay awɔɔ tɔ ma, barka k'a ka awɔɔ ɔ Krista Yeezuu nɔ ɔ bi minto.

⁵ Bala, a tɔ ma bi, awɔɔ Woso ganwɔrɛrɔ do haay yɪ, an lɛ da bi, awɔɔ ɪ lemim, kan hɔdɔre kɪ ganwɔrɛrɔ m.

⁶ A n ta ɔ sɔ bi, Krista kasetɪ bi paηηa yɪ awɔɔ zi,

⁷ bi n a ka *Sent-ɛspri ganwɔre sɪ n jɪra awɔɔ ma y, awɔɔ k'a nɪ dɔm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista hɪnkare dɔmɪm ma rɔ wɔɔ.

⁸ A mɪηηa n nɪ paηηa kare awɔɔ ɔ k'an ta an dɔmɪnno nyare ku, k'an bir yɪre ɪ ɔ, hinni kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n nɪ zɛη ɔ bi, kɔ hɔsɪ minsi bi nyɪnta awɔɔ gɔr zi y.

⁹ Woso k'a awɔɔ bir, k'awɔɔ m zekɔra yɪ kan a Nyɪ Yeezuu Krista kɔ wɔɔ Zuuba m bi kɪ bi, taalerazaa m.

Gɔngɔre k'a nɪ Korenti kristagɔɔɔ sokɔma nɔ ɔ

¹⁰ M danyɪnɔ, a yɛ mɔɔ nawɔre awɔɔ han, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, k'a kɔ ma, a b'a ka gɔngɔre n nyɪnta awɔɔ bire ɔ y, k'a zɛ kɔ ra a bir hɔɔn deem m, kan hɔɔndare deem kɪ m.

¹¹ Bala, m danyɪnɔ, Kolowe gɔɔɔ a dɪnda mɔɔ m, η ɔ, awɔɔ bir kɔ mare y.

12 Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ bɪ ba n nɪ: Awɔɔ ɡɔaa biyɔə y'a hɪrɛ a ɔ: «Pol ɡɔaa n mɔɔ m, naa zaa a ɔ, Apolos ɡɔaa n mɔɔ m, naa ɔ, Sefas ɡɔaa n mɔɔ m. Naa a ya, a ɔ, Krista ɡɔaa n mɔɔ m.»

13 Krista a ɡɔngɔ ra? Pol n y'a wɔ ɡɔdarkɔra ma awɔɔ minto ra? Pol tɔ minto m n nɪ batɛm ka awɔɔ ɔ ra?

14 Mɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka, bala mɔɔ n batɛm ka awɔɔ ɡɔsɪ ɔ, kɔ Krispus kan Gayus kɪ bɛɛ y.

15 Nɛɪnaaɔ bɪ, awɔɔ ɡɔsɪ b'a dam ma an a hɪ a ɔ, mɔɔ batɛm ka a ɔ, m tɔ ra y.

16 Mɔɔ batɛm ka Stefanas har ɡɔɔɔ ɔ sɔ, kɔ naa bɛɛ y, mɔɔ n batɛm ka ɡɔaa vanta ɔ m a dɔ y.

17 Bala, Krista n mɔɔ nyɔɔ kɔ m bɪ batɛm ka y, mɔɔ nyɔɔ a ɔ kɔ m bɪ lemim nyɪnta pa da. Mɔɔ n yo mindɔrɛ ma m n'a pa bɪ darɛ y. A ba mɔɔ ɔ maam kɔ Krista ɡɔdarkɔra bɪ bɪ bɔ vam y.

Mindɔrɛ kan hɔɔzaabaa kɪ

18 Ɔɔɔ kɔ ɨ nɪ nyaanɪm nɔ wɔɔ ɪ dɪɡam lemim kɔ wɔɔ n'a pa dam, ɔ n'a hɪm, ɔ ɔ, Krista ga ɡɔdarkɔra ma bɪ ma hɔɔzaabaa lemim. Bɪ, kɔ wɔɔ kɔ wɔɔ bɔmbɔrɛ yɪ rɔ wɔɔ nɪ, Woso paŋŋa m ɡɔdarkɔra lemim bɪ m.

19 Bala, n y'a ɡɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Mɔɔ mindɔrezannɔ mindɔrɛ zaar bam, m hɔɔntaɔrɛzannɔ hɔɔn zaar ba.»

20 Mindɔrezaa ɪ ka? Lɛrɔ karɪnsaamba ɪ ka? Her durnya naa do meerbaawaasɪzaa ɪ ka? Woso a ka durnya mindɔrɛ n a ba hɔɔzaabaa mim.

21 Bala, Woso hɔɔn bɔ ɔ a mɪŋŋa mindɔrɛ nɔ ɔ, kɔ durnya b'a da ma an a dɔ durnya mindɔrɛ nɪ y, bɪ, k'a ɡɔɔɔ kɔ ɨ nɪ sɪra kam nɔ wɔɔ bɔmbɔ hɔɔzaabaa lemim padarɛ bɪ m.

22 Zɪfɔrɔ wɔɔ, a ka brɔɔ n nawɔm hoserlo ma, ɡrɛkkɪrɔ wɔɔ n'a kam mindɔrɛ ma,

23 bɪ wɔɔ, Krista kɔ n y'a wɔ ɡɔdarkɔra ma bɪ wɔɔ n'a pa dam, zɪfɔrɔ ɪ dɪɡam naa ma nyannɪ, do vantɔɔ ɡɔɔɔ nɪ dɪɡam ma hɔɔzaabaa.

24 Bɪ, kɔ ɡɔɔɔ kɔ Woso ɨ bir lɔ wɔɔ nɪ, kɔ zɪfɔrɔ m, ɡɛɛ ɡrɛkkɪrɔ nɪ, Krista kɔ wɔɔ n'a pa dam b'ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, Woso paŋŋa m, bɪ Woso mindɔrɛ m sɔ.

25 Bala, hɔ k'a bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, Woso hɔɔzaabaa m bɪ, hɔ bɪ do hɔɔntaɔrɛ lɛ da ɡɔɔɔ mindɔrɛ m, sɔ bɪ, hɔ k'a bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, Woso paŋŋawar m bɪ, a paŋŋa lɛ da ɡɔɔɔ paŋŋa m.

26 M danyɪnɔ, k'a dɪɡa a mɪŋŋɔɔ ma mɪŋŋa k'a dɔ a ɔ, awɔɔ kɔ Woso a bir lɔ wɔɔ, awɔɔ barla, ɡɔɔɔ ba ɔ ɡɔta ɨnɪ mindɔrezannɔ durnya mɪm ɔ y, ɨnɪ paŋŋazannɔ sɔ y, ɨnɪ har wɪsɪ ɡɔɔɔ y.

27 Bɪ, hɔ kɔ hɔɔzaabaa m durnya ɔ bɪ, Woso bɪ sa, k'a nyannɪ da mindɔrezannɔ ma, hɔ kɔ paŋŋawar m durnya nɔ ɔ bɪ, Woso bɪ sa, k'a nyannɪ da hɔ k'a nɪ paŋŋa m bɪ ma.

28 Hɔ k'a bɪ zore an yaarsɪ durnya ɔ bɪ, hɔ k'a nyɔɔdɔ ba ɔ bɪ, Woso hɔ bɪ do sa, k'a nyaam hɔ kɔ ɡɔɔɔ nɪ dɪɡam ma hɔ bɪ m,

29 kɔ ɡɔsɪ b'a da ma an a mɪŋŋa busu Woso lɛɛ y.

30 Woso mɪŋŋa tɔ ma m, awɔɔ m zɛkɔra yɪ kan Krista Yeezuu kɪ, a mɪŋŋa y'a ba wɔɔ mindɔrɛ k'a a tɔ Woso zi, a ɪ wɔɔ ba tɪrɡa Woso mɪm ɔ, an n'a kam wɔɔ nɪ mɪsɪrbaa bam Woso tɔ ma, an nɪ wɔɔ bɔmbɔm mɪmbɔnyaa nɔ ɔ.

31 Kɔ hɔ kɔ n y'a ɡɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ bɪ n kɔ yɪ, n ɔ: «Ɔɔaa k'a ɔ, k'a lɛ bɔ a mɪŋŋa ɔ, a b'a lɛ bɔ a mɪŋŋa ɔ y, an a lɛ bɔ hɔ kɔ Zuuba a ba b'ɔ.

2

Lemim kɔ Pol a pa da Korenti ɔ

¹ M danyɛnɔ, bɔr kɔ mɔɔ ɔ awɔɔ zi bɪ, mɔɔ n bɔr lɛmindɔrɛ m gɛɛ mindɔrɛ m kɔ m bɪ Woso kasetɪ bɪ ka awɔɔ ɔ y.

² Bala, mɔɔ hɔɔn bɔ ɔ, kɔ m bɪ hɔsɪ mim dɛnda awɔɔ zi b'ɔ, kɔ Yeezuu Krista mim bɛɛ y, an lɛ da bɪ a wɔ kɔ n y'a ɔ gɔdarkɔra ma bɪ mim m.

³ Ncɪnaaɔ nɪ, mɔɔ n nyɪnta awɔɔ bire ɔ, paɲɲawar nɔ ɔ, dabɔɔ nɔ ɔ, kan mɛhɪnkɔrɛ kɪ.

⁴ Mɔɔ meerbaa kan mɔɔ pa bɪ dare kɪ n nyɪnta lɛmindɔrɛ meerbaa nɔ ɔ y, bɪ nyɪnta ɔ Sent-ɛspri paɲɲa zibɛɔ hɪnkare nɔ ɔ.

⁵ Nyɪnta a ɔ ncɪnaaɔ k'awɔɔ sɪrakare bɪ bɪ yo gɔɔɔ mindɔrɛ ma y, bɪ k'an yo Woso paɲɲa ma.

Woso mindɔrɛ

⁶ A n bɔkare, mindɔrɛ paan... wɔɔ n'a dɛdam kristagɔɔɔ kɔ ɲ sɪrakare yaa ka rɔ wɔɔ m. Mindɔrɛ naa do n a to durnya naa do nɔ ɔ, b'a n a to durnya paɲɲazannɔ kɔ ɲ nɪ b'a zaar bam nɔ wɔɔ zi y.

⁷ Woso mindɔrɛ wɔɔ n'a dɛdam, hɔ k'a n dɔ biisi m, n n a nyaakɔm da, Woso miɲɲa ɪ nyɪnta an a cɪnta, bɪ ma bɪ durnya ba ɔ y, kɔ wɔɔ n bɪ nyɪnta a lɛbɔrɛ nɔ ɔ.

⁸ Durnya naa do paɲɲazannɔ gɔsɪ n nyɪnta an a dɔ y, bala, k'a dɔ ɲ y'a ɔ, ɲ bɪ Zuuba k'a a so lɛbɔrɛ ɔ bɪ wɔm gɔdarkɔra ma y.

⁹ Bɪ, amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Hɔ kɔ gɔaa mɪm n a yɪ cɪna y, a tɔr n a ma cɪna y, hɔ kɔ gɔaa n a hɔɔn da ma cɪna y, hɔ bɪ do haay Woso a cɪnta gɔɔɔ kɔ ɲ n'a ɲɔam nɔ wɔɔ m.»

¹⁰ Denter m, wɔɔ, Woso hɔ bɪ do hɪnka wɔɔ m Sent-ɛspri nɔ ɔ. Bala, Sent-ɛspri ɪ hɔ haay taa zem, baa hɔ kɔ Woso a nyaakɔm da paan... haay, a y'a taa zem sɔ.

¹¹ Nka m nɪ gɔɔɔ barla, an gɔɔɔ mim dɔ? K'a maam, hɔɔn k'a nɪ kan kɪ bɪ m. Maam sɔ bɪ, hɔ k'a nɪ Woso gɔr zi bɪ, gɔsɪ b'a dam ma an a dɔ kɔ Woso ɛspri bɛɛ y.

¹² Kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ n durnya ɛspri yɪ y, bɪ, Woso ɛspri wɔɔ yɪ, kɔ wɔɔ n'ɔ da ma ɔ Woso barka ganwɔrɛrɔ wɔɔ dɔ.

¹³ Bɪ, kɔ wɔɔ yɪ ɲ mim dɛdam, wɔɔ bɪr a dɛdam gɔaa mindɔrɛ nɪ y, bɪ, a dɛnda wɔɔ nawɔm Sent-ɛspri mindɔrɛ m, ɔ nɪ Woso hɔɔ jɪ dɛdam, Sent-ɛspri hɔdɛndare m.

¹⁴ Gɔaa k'a nɪ mɛsim hɔɔn m bala bɪ, a bɪr yɛm hɔ k'a a to Woso ɛspri zi bɪ ma y. Hɔɔzaabaa m kan kɪ, a b'a dam ma an a jɪ ma y, bala, Woso ɛspri n'a dam ma an a ka gɔaa n a dɔ.

¹⁵ Bɪ gɔaa k'a nɪ Woso ɛspri m bɪ, a ɪ hɔ haay dɔdɔ kam bɪ gɔsɪ b'a dɔdɔ kare y.

¹⁶ Bala, n y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: «Nka ɪ Woso hɔɔndare dɔ, k'a hɔ dɛnda nɪ?» A n bɔkare, wɔɔ, Krista hɔɔndare wɔɔ n ta m.

3

Woso lemim padɛnno zibɛɔ

¹ M danyɛnɔ, kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ n wɔ ɔ m meer ba kan awɔɔ kɪ amba n tɪr a ba kan gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ Woso ɛspri m nɔ wɔɔ kɪ nɪ y, bɪ meer bɪ ba mɔɔ ɔ kan awɔɔ kɪ amba gɔɔɔ kɔ ɲ gɔɔta ɲn'ɪ durnya mɪsɪrbaa bam nɔ wɔɔ m, bala, awɔɔ gɔɔta a m banfɪnnirɔ Krista sɪrakare nɔ ɔ.

² Nyonhi mɔɔ ka awɔɔ ɔ, hɔbɪrɛ gorezaa bɛɛ y, bala, awɔɔ b'a dam ma cɪna a hɔbɪrɛ gorezaa bɪ y. Baa kan dɪtaa dɔmɪm kɪ, awɔɔ b'a dam ma a hɔbɪrɛ gorezaa bɪ y.

³ Bala, awɔɔ gɔɔta an nɪ durnya mɪsɪrbaa bam. Jɪmbaa kan nyaa kɪ y'awɔɔ bire ɔ, naa bɪr a hɪnkare a ɔ, awɔɔ gɔɔta an nɪ durnya mɪsɪrbaa bam, an nɪ tam am gɔaa k'an Woso dɔ m naa?

⁴ K'awɔɔ gɔaa deem tɪr a hɪ, a ɔ: «Pol gɔaa m mɔɔ m», gɔaa vanta ɔ: «Apolɔs y'a so mɔɔ ɔ», naa k'awɔɔ n'a bam naa, gɔaa k'an Woso dɔ zibɛɛ bɛɛ awɔɔ n'a bam naa?

⁵ Nka m Apolɔs nɪ? Nka m Pol nɪ? Zibɛɛnyɪnɔ m, Woso nɪ ɪ nyɔɔ awɔɔ ma, k'awɔɔ n sɪra ka Krista ɔ, n gɔaa biyɛɛ a zi ba amba Zuuba a da ɔ bɪ m.

⁶ Apolɔs kan mɔɔ kɪ, bɔ wɔɔ ɔ kɔ ɔ kan danwunno kɪ. Mɔɔ ɪ Woso lemim bɪ duu, Apolɔs n hi da ra, Woso y'a ka an ma.

⁷ Ncɪnaaɔ bɪ, hɔsɪ bɛɛ m gɔaa k'a n'a duum bɪ nɪ y, hɔsɪ bɛɛ m gɔaa k'a nɪ hi dam la bɪ m sɔ y, Woso k'a ka hɔ bɪ nɪ mam b'ɪ lɛ da haay.

⁸ Gɔaa k'a n'a duum kan gɔaa k'a nɪ hi dam la bɪ kɪ, ɪ hɔdeem, bɪ, gɔaa biyɛɛ y'a yawɔra yɪm an a ga kɔ ɔ kan a mɪɪɪa zibɛɛ kɪ.

⁹ Bala, zi wɔɔ n'a bam kan kɔ kɪ Woso zibɛɛ bɪ nɔ ɔ, b'awɔɔ m hɔsɪra kɔ Woso n'a wɔm.

Awɔɔ m cɛ kɔ Woso n n'a dɔ m.

¹⁰ Amba cɛdɔrɛzaa mɪɪɪa m bɪ, mɔɔ cɛ bɪ jɪr cɪnta an a ga kɔ ɔ kan ganwɔrɛ kɔ Woso a ka mɔɔ ɔ bɪ kɪ, gɔaa vanta m bɔkare an n'a dɔm lɛ. Bɪ, kɔ gɔaa biyɛɛ n dundo a zi kan zaa k'a sa an nɪ cɛ bɪ dɔm nɪ m bɪ kɪ.

¹¹ Kɔ cɛ bɪ jɪr bɪ nɪ, gɔaa b'a dam ma, an cɛjɪr vanta da fɪga y, cɛjɪr k'an ta ɔ hɔɔ tee... bɪ nɪ gɔɔtare a bɪncɛ ɔ, cɛjɪr bɪ dɔ, Yeezuu Krista m.

¹² Bɪ, kɔ gɔaa cɛ dɔ cɛjɪr bɪ rɛ sarma mɔr m, gɛɛ wanzurfu m, gɛɛ jaa tɔzannɔ m, gɛɛ gɔ m, gɛɛ bur m, gɛɛ haas m,

¹³ Woso y'a zaa zibɛɛ makra bare an dɪga a dɔdɔkare hinni ɔ. Woso gɔaa biyɛɛ zibɛɛ makra bam sɛ m, sɛ nɪ gɔaa biyɛɛ zibɛɛ k'an lɔnɔ hɪnkare, bɪ gɔaa biyɛɛ n n'a zibɛɛ mɪɪɪabaa gɛɛ a bɔnyaabaa dɔm ma.

¹⁴ Gɔaa kɔ sɛ bɪ b'a zibɛɛ bɪm bɪ, bɪ zaa y'a zibɛɛ ganwɔrɛ yɪm.

¹⁵ Bɪ gɔaa kɔ sɛ bɪ n'a zibɛɛ bɪm bɪ, a b'a zibɛɛ ganwɔrɛ yɪrɛ y, a mɪɪɪa bɔmbɔrɛ yɪm, bɪ, bɔ a nawɔm kɔ ɔ, ɪ ɔ, bɔ a ɔ sɛ nɔ ɔ.

¹⁶ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, Woso cɛ n'awɔɔ m, Woso ɛspri bɪ nɪ kan a kɪ ra?

¹⁷ Kɔ gɔaa Woso cɛ bɪ zaar ba, Woso bɪ zaa zaar bam sɔ. Bala, Woso cɛ bɪ Woso hɔ m, bɪ cɛ bɪ dɔ bɪ n'awɔɔ m.

¹⁸ Gɔsɪ bɪ bra ba a mɪɪɪa nɪ y. K'awɔɔ gɔaa deem ɔ, a hɔɔn ka amba durnya naa dɔ hɔ bɪ nɪ, k'a n'a ba hɔɔzaa k'an bɔkare an hɔɔn ka.

¹⁹ Bala, durnya naa dɔ mindɔrɛ bɪ, hɔɔzaabaa m Woso mɪm ɔ. Amba n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ sɔ, n ɔ: «Woso ɪ mindɔrɛzannɔ kum hɔɔnkare zi kɔ ɪ n'a bam bɪ nɔ ɔ.»

²⁰ N y'a ya, n n a gɔrsɪra ba sɔ, n ɔ: «Zuuba mindɔrɛzannɔ hɔɔndarɛrɔ dɔ. A a dɔ a ɔ, ɪ nyɔɔdɔ ba ɔ y.»

²¹ Ncɪnaaɔ bɪ, gɔsɪ b'a lɛ bɔ a mɪɪɪa ɔ, gɔɔɔ tɔ ma y, bala, awɔɔ hɔ m hɔ haay m.

²² Kɔ Pol m, gɛɛ Apolɔs m, gɛɛ Sefas m, awɔɔ hɔɔ m, kɔ durnya m gɛɛ mɪsɪrbaa m, gɛɛ zɛ m, kɔ her-her dɔmɪm naa m, gɛɛ bootirɔ dɔmɪnnɔ m, wɔɔ... naa awɔɔ hɔ m.

²³ Bɪ, k'awɔɔ nɪ, Krista y'a so awɔɔ ɔ, Woso n a so Krista ɔ.

4

Kristazibæezanno mim

¹ A a ga m, kɔ ɔɔɔ n a dɔ η ɔ, mɔɔ kan Apolɔs kɪ bɪ, Krista zibæenyɪno m wɔɔ m, Woso n a minno k'a η nyaakom da biisi bɪ da wɔɔ wɔ ɔ, kɔ wɔɔ n η dɪnda ɔɔɔ m.

² Kɔ n hɔ da ɔɔaa wɔ ɔ k'a n dɪga a mim ma, hɔ kɔ n'a kam ma k'a zaa bɪ n a ba kɛere bɪ, sɪrabare m.

³ Bɪ kɔ mɔɔ nɪ, hɔsɪ bɛɛ m kan mɔɔ kɪ k'awɔɔ mɔɔ dɔdɔ yar, ɔɛɛ ɔɔɔ vantɔɔ mɔɔ dɔdɔ yar y. Mɔɔ bɪr m mɪŋŋa dɔdɔ yarɛ m zim sɔ y.

⁴ Sɪra m, mɔɔ n kɔrɔma yɪ m heer ɔ an nɪ mɔɔ kɔre y, bɪ naa bɛɛ n'a hɪnkare a ɔ, mim ba mɔɔ ma wa. ɔɔaa k'a nɪ mɔɔ dɔdɔ kam bɪ, Zuuba m.

⁵ Bɪ minto bɪ, a bɪ lɛɛ ka a ɔsɪ dɔdɔ ka y, k'a tɔ kɔ Zuuba n a bɔ an bɔr, k'a b'a bɔ an bɔr, a hɔ gaam hɔ k'a nyaakom da monsigə ɔ ra, an bɔ hɔ haay kɔ ɔɔɔ n ta η nɪ a nɔ ɔ rɔ wɔɔ m garga ra. Maam bɪ, Woso y'a lɛ bɔm ɔɔaa biyæə ɔ, amba a a ga m bɪ m.

Korenti zanno mɪŋŋabusure mim

⁶ M danyɪno, awɔɔ daahan tɔ ma m, mɔɔ n naa dɪnda, m makra sa Apolɔs kan mɔɔ kɪ ma, k'awɔɔ n wɔɔ hɔbaa sa, a b'a mɪŋŋɔɔ busu a cem hɔ kɔ n y'a ɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ bɪ han y. Awɔɔ ɔsɪ bɪ yo ɔɔaa vanta ma k'a a mɪŋŋa busu, a ɔɔaa vanta gore bɔ ɔ y.

⁷ Bala, ɔɔaa ra, nka y'a ka ɪbɪ m lɛ da ɪ muno nɪ? Bɔ ɪbɪ yɪ ɪ zim k'a ka bɛɛ n y'a ɔ ɪbɪ ɔ? Bɪ k'a ka n y'a ɔ ɪbɪ ɔ, bɔ m, ɪ n'ɪ mɪŋŋa busure ɪ ɔ, a yɪ ɪ ɔ ɪ zim nɪ?

⁸ Un'hoon..., awɔɔ ɪ hɔ haay m kaka an bɔrbɔ, hɔnyɪzanno n'awɔɔ m, awɔɔ a ba cinno, bɪ cinno bɛɛ m wɔɔ nɪ y. A ηɔa mɔɔ nawom k'awɔɔ n'a ba cinno paan...rɔ, kɔ wɔɔ m nyɪnta cinno sɔ kan awɔɔ kɪ.

⁹ Mɔɔ hɔɔndare nɔ ɔ, wɔɔ kɔ wɔɔ m kristazibæezanno wɔɔ, Woso bɪ, wɔɔ da ɔ ɔɔaa haay jɛ ɔ, ɔɔɔ nɪ dɪgam wɔɔ ma. Bɔ wɔɔ ɔ kɔ ɔ kan ɔɔɔ kɔ n yɪ η dɔdɔ yar n nɪ tare η nɪ k'a yaa η zɪnze rɔ kɪ. ɪ ɔ wɔɔ nyɔɔ n y'a ɔ saa, am hɔɔnɪbɪrɔ hɔ bɪ m durnya haay mɪm ɔ, malɛɛkarɔ nɪ dɪgam wɔɔ ma, ɔɔɔ nɪ dɪgam wɔɔ ma sɔ.

¹⁰ Hɔɔzanno n wɔɔ m, Krista kɔ wɔɔ n'a pa dam bɪ minto. B'awɔɔ, mindɔrezanno n'awɔɔ m k'awɔɔ a zɛ kɔ ra kan Krista kɪ bɪ tɔ ma. Paŋŋawarzano n wɔɔ m, awɔɔ m paŋŋazanno, n y'awɔɔ gore dan ɔ, bɪ n yɪ wɔɔ gore bɔŋ ɔ.

¹¹ A n ta an wakati naa do ku naa, wɔɔ ɔɔɔta ɔ nɪ fir yɪm, nɔ m kan mɪsɪ kɪ m, huu jɪra wɔɔ ma, ɔɔɔ ɪ fir kam wɔɔ ma, wɔɔ ba ɔ mɪŋŋɔɔ har nɪ y, lɛɛ wɔɔ n'a sam tee....

¹² Zi wɔɔ n'a bam kɔɔkɔɔ k'ɔ lɛɛmaa hɔ yɪ, ɔ a bɪ. Kɔ ɔɔɔ wɔɔ sunso wɔ, bɪ wɔɔ η barka da ɔ. Kɔ ɔɔɔ ɪ fir kam wɔɔ ma, bɪ wɔɔ yɛ firyɪre bɪ ma.

¹³ Kɔ ɔɔɔ y'a bɔnyaa hum wɔɔ ma, bɪ wɔɔ meerbaa nyɪnta ba kan η kɪ. Kan a her kɪ naa, n ɔɔɔta n nɪ dɪgam wɔɔ ma ɪ ɔ, durnya gumə m wɔɔ m, ɪ ɔ, durnya dintim m wɔɔ m.

Lɛ kɔ Pol n ta m

¹⁴ Mɔɔ n hɔ kɔ mɔɔ ɔrsɪra ba naa ɔ naa ba, kɔ m awɔɔ da nyannɪ ɔ y. A ba mɔɔ ɔ, kɔ m awɔɔ bɔ zaa ɔ, bala, mɔɔ nyɪno n'awɔɔ m, m n'awɔɔ ηɔam.

¹⁵ Baa k'awɔɔ karɪnsaambɔɔ yɪ tisi-tisi Krista nɔ ɔ, awɔɔ zɪ bɪ hɔka y, a deem. Mɔɔ n'awɔɔ zɪ, bala, mɔɔ ɪ lɛɛ ka m lemim nyɪnta bɪ pa da awɔɔ m, awɔɔ n sɪra ka Yeezuu Krista ɔ.

¹⁶ Naa minto bɪ, awɔɔ dɔndɔ mɔɔ nawom, k'a mɔɔ hɔbaa sa.

17 Mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n mɔɔ hɔbaa sa, bi minto m, mɔɔ n Timote nyɔɔ awɔɔ ma, k'an bi mɪsɪrbaa kɔ mɔɔ n'a bam Krista zuure nɔ ɔ bi zaaro tɔ da awɔɔ nɔ ɔ, amba mɔɔ n'a dɪndam lɛɛ haay ɔ, kristagɔɔ sokomaro haay m bi m. K'a dɔ a ɔ, Timote bi mɔɔ nyɪ m am awɔɔ hɔ bi m sɔ, mɔɔ n'a nɔam, an a kɔsi mɔɔ ma.

18 Awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ a mɪnɔɔ busu, nɪn'a gɪngare n ɔ, mɔɔ bi zem bi bɔr awɔɔ zi b'ɔ y.

19 Bi, kɔ Zuuba ye, mɔɔ zere awɔɔ zi b'ɔ zɔɔ, bi mɪnɔɔ busurezanno wɔɔ meerbaaro bɛɛ mɔɔ nɪ m kam ma kɔ m a ma y, bi, m ka mɔɔ nawom ma kɔ m a dɔ kɔ n yɪ paɪnɔ m gɛ.

20 Bala, Woso cirbɛɛ bi, meerbaaro mim bɛɛ y, zi paɪnɔzaa k'a n'a bam bi mim m.

21 N kara awɔɔ lɛ n taa? Awɔɔ lɛ n taa kɔ mɔɔ n bɔr a zi bara m m wɔ ɔ kɔ m nyaa ba kan a kɪ gɛɛ, kɔ m bɔr a zi nɔare m kan nyɪntabaa kɪ nɪ?

5

Jaandare mim

1 Mɔɔ ma n n'a dɪndam lɛɛ kar ɔ, n ɔ, gɔaa ɪ jaan da awɔɔ barla, bi gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ m nɔ wɔɔ bi yere nɪn'ɪ jaandare naa do lɔɔ da y, k'an bɔnyaa maam-maam bi tɔ ma. A dɪnda n nawɔre, n ɔ, awɔɔ gɔaa deem nɪ kan a zi lɔ kɪ.

2 A ga a wɔm k'awɔɔ heer n a zar, a nyɪ ka mimbɔnyaa k'an awɔɔ bire ɔ bi minto, a gɔaa k'a naa ba bi bɔ a zi, an bɔkare, awɔɔ bi to an n'a mɪnɔɔ busum.

3 Mɔɔ ba b'ɔ kan awɔɔ kɪ y, bi mɔɔ heer ɪ kan awɔɔ kɪ, nɔnɔnaa bi, mɔɔ gɔaa k'a mim naa do ba bi dɔdɔ yar, ɪ ɔ b'ɔ mɔɔ n ta ɔ kan awɔɔ kɪ.

4 K'awɔɔ b'a so kɔ ma k'a mim naa do dɪnda, mɔɔ heer nyɪntam kan awɔɔ kɪ, wakati bi do ɔ bi, k'a gɔaa bi do dɔdɔ yar Zuuba Yeezuu tɔ kan a paɪnɔ kɪ m.

5 K'a gɔaa bi do da Sɔtaana wɔ ɔ, k'a mesim n a zaar ba, k'a nyɪ bi n a da ma an bɔmbɔre yɪ hinni kɔ Zuuba n nɪ zɛɪ ɔ b'ɔ.

6 Awɔɔ n a ga m hɔɔ, a a mɪnɔɔ busu y. N ɔ: «Nyɔnyɔɔ poore tɔkke ɪ nyɪsi derm haay.» Awɔɔ n bɔɔr naa do dɔ ra?

7 Naa tɔ ma bi, k'a mimbɔnyaa haay k'ɪ ɔ nyɔnyɔɔ gusire m bi bɔ a bire ɔ, k'a a da ma, a yɪ mɪnɔɔ-mɪnɔɔ ɪ ɔ, nyɪsi daa kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma bi m. Bala, sɪra nɔ ɔ, Woso awɔɔ hu bɔ, Yeezuu Krista zɛ bi tɔ ma. Yeezuu Krista bɔ kɔ ɔ kan sinnyɛem kɔ n tɪr a zɛ manɪ pakkɪ cibsa ma bi kɪ.

8 ɔ ɔ pakkɪ cibsa bi bi, bi, ɔ b'a bi bur kɔ nyɔnyɔɔ gusire n ta ma bi nɪ y. Nyɔnyɔɔ gusire bi do bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, mimbɔnyaabare m kan mɪsɪrbaa bɔnyaa bare kɪ. Bi, ɔ ɔ cibsa bi bi bur kɔ n n nyɔnyɔɔ da ma m, naa k'a hɪ a ɔ, heer hu nɔ ɔ, sɪra nɔ ɔ.

9 Ci kɔ mɔɔ nyɪnta m a ba awɔɔ ma bi nɔ ɔ bi, mɔɔ hɪ awɔɔ m mɔɔ ɔ, a b'a zɛ kɔ ra kan jaandɔr kɪ y.

10 Durnyazanno kɔ jaandɔnno m, mɪnyɔɔzanno m, nɪnɪ konno, nɪn'ɪ yaa dam *wosobaawɔnno m nɔ wɔɔ, brɔɔ bɛɛ mɔɔ ɔ a b'a zɛ kɔ ra kan n kɪ y. Kɔ gɔaa ɔ, a b'a lɛ dam nawɔnno ɔ, pakra m k'an bɔ durnya ɔ, kɔ n bɛɛ m a wer ta ɔ.

11 Ayy... durnyazanno wɔɔ bɛɛ mɔɔ hɪ n ma y, bi gɔaa k'a ɔ danyɪ n a mɪ Krista zuure nɔ ɔ, an bɔkare, jaandɔr m, gɛɛ mɪnyɔɔzaa, gɛɛ an nɪ yaa dam wosobaawɔnno m, gɛɛ tɔzarlɛzaa, gɛɛ bɛɛmirewaasɪzaa, gɛɛ hɔyɔrezaa bi. Bi zaa mɔɔ hɪ ma, baa kɔ hɔbɪre m, a b'a zɛ kɔ ra kan kɪ y.

¹² Mɔɔ bɛɛ n nɪ ɠɔɔ kɔ kristagɔɔ bɛɛ nɪ ɲ mɪ rɔ wɔɔ dɔdɔ yarɛ y. B'awɔɔ a ga m, a ɠɔɔ kɔ ɲ n'awɔɔ sokuma nɔ ɔ rɔ wɔɔ dɔdɔ yar.

¹³ Kɔ durnyazanno wɔɔ nɪ, Woso n nɪ brɔɔ dɔdɔ yarm. K'a hɔ kɔ Wosoci b'a hɪ bɪ ba, a a hɪ, a ɔ: «K'a la ɠɔaa k'a n'a bɔnyaa bam bɪ ra a bɔ a barla.»

6

Danyɪnɔ dɔdɔ ba kan kɔ kɪ mim

¹ A a ba lɔ, k'awɔɔ ɠɔaa deem ɪ mim m kan a mim kɪ, ta a tɪr a ɔ durnya dɔdɔkɛnno zi kɔ ɲ nɪ dɔdɔ bɪ ba, a lɔ a bɪr mim bɪ dam wosogɔɔ wɔɔ wɔ ɔ, kɔ ɲ n'a dɪnda?

² Awɔɔ n a dɔ a ɔ, wosogɔɔ wɔɔ n nɪ zem bɪ durnya dɔdɔ ka ra? Bɪ, k'awɔɔ n nɪ zem bɪ durnya dɔdɔ ka, bɔ m awɔɔ bɪr a dam ma an nɪ minno poorero nɔɔm dɪndare?

³ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, wɔɔ zem bɪ maleɛkarɔ dɔdɔ ka ra? Bɪ, bɔ m keere wɔɔ bɪ her mɪsɪrbaa naa minno dɔdɔ kare?

⁴ Kan naa kɪ haay, kɔ minno nɔɔn duro b'a da ɔ, b'awɔɔ ɠɔɔ kɔ kristagɔɔ bɪr dɪgare ɲ ma hɔsɪ a sokuma nɔ ɔ rɔ wɔɔ sa a ɲ ba a dɔdɔkɛnno.

⁵ Naa do nyannɪ ba awɔɔ m na? Awɔɔ k'a m danyɪnɔ Krista nɔ ɔ rɔ wɔɔ, a ɪ yɪɛ ɪ ɔ, awɔɔ ɠɔaa deem taan... ba ɔ, mindɔrezaa, k'a mim banka awɔɔ barla ra?

⁶ A n a ga m, kɔ danyɪnɔ n ta kɔ m dɔdɔkɛnno taa y, an lɛ da bɪ, a bɪ zore kɔ ɲ nɪ ta kɔ m basɪrakɛnno taa y.

⁷ Sɪra nɔ ɔ, awɔɔ kɔrɔ ma maam-maam, ta k'awɔɔ nawom kɔ m dɔdɔkɛnno taa bɪ minto. Kɔ hɔ k'a bɪ tɪrga n y'a ba awɔɔ m, awɔɔ nɪ fɪr yɪɛ, a jɪra ta b'ɔ bɪ m. Kɔ hɔ n n'a yɔre awɔɔ m, awɔɔ n ye ma, k'a jɪra sɔ.

⁸ Bɪ, awɔɔ bɪr yem hɔɔ nɔɔn duro ma y, awɔɔ mɪɲɲɔɔ nɪ hɔ k'a bɪ tɪrga bam, an nɪ koor bam, bɪ, naa ba awɔɔ nawɔre a danyɪnɔ m.

⁹ Awɔɔ dɔ mɪɲɲa a ɔ, ɠɔɔ kɔ ɲ n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ bɪnce bɪ nyɪntam Woso cirbɛɛ b'ɔ ra? A bɪ bra bɪmba a mɪɲɲɔɔ nɪ y. K'a dɔ a ɔ, jaandɛnno, kan wosobaawɔnno yaadɛnno kɪ, muno lannɔbɛnno, muno zinɔbɛnno, yaarɔ wɔta kan kɔ kɪ zanno,

¹⁰ konno, mɪnyɔɔzanno, bɛɛmirewaasɪzanno, ɠɔɔ tɔzarɛzanno, hɔyonno, ɲ bɪnce bɪ nyɪntam Woso cirbɛɛ b'ɔ y.

¹¹ Awɔɔ ɠɔɔ ɠɔsɪnno nyɪnta ɲn'ɪ hɔɔ nɔɔn duro bam biisi. Bɪ, Woso awɔɔ hu bɔ, an mimbɔnyaarɔ nɔɔn duro ɠɔ awɔɔ ma, an awɔɔ bɔ ɔ a hɔ, k'a a sɔ awɔɔ ɔ, a awɔɔ ba tɪrga a mɪm ɔ, Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, Sent-ɛspri paɲɲa nɔ ɔ.

Hɔ kɔ sɪrakarezanno n a ga m,

ɲn'a ba y

¹² ɠɔaa a da ma an a hɪ, a ɔ: «Zaa ta ɔ kɔ mɔɔ n hɔ haay woo... ba.» Sɪra m, bɪ, hɔ haay bɛɛ n mɪɲɲa ɠɔaa n'a bam wa. Mɔɔ m da ma, m a hɪ, m ɔ: «Zaa ta ɔ kɔ m hɔ haay ba.» Bɪ, mɔɔ b'a tom hɔ niɲɲɔ n mɔɔ ba a lɔ y.

¹³ ɠɔaa bɪ do a da ma an a hɪ sɔ, a ɔ: «Hɔbɪɛ da n y'a ɔ ɠɔaa nɔ tɔ ma, n nɪ ɠɔaa nɔ da hɔbɪɛ tɔ ma sɔ. Bɪ, Woso zem bɪ hɔbɪɛ kan ɠɔaa nɔ bɪ kɪ zaar ba.» Sɪra m, bɪ, n nɪ wɔɔ mɛ bɪ da jaandare minto y, wɔɔ mɛ bɪ, ta an a wɔ ɔ Zuuba hɔ, Zuuba n ta ɔ wɔɔ mɛ bɪ daahan minto.

¹⁴ Bɪ, Woso k'a Zuuba Yeezuu mɪm bɔ ɔ bɪ, a wɔɔ mɪm bɔɲ ɔ sɔ a paɲɲa bɪ m.

¹⁵ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, awɔɔ mɛrɔ wɔɔ Krista mɛ vɛŋŋɛrɔ m na? Mɔɔ yɛrɛ m Krista mɛ vɛŋŋɛ sa m a ba lɔmɔŋŋahɛɛrɛzaa mɛ vɛŋŋɛ ra? Ayy..., fɔga!

¹⁶ Awɔɔ n a dɔ a ɔ, kɔ gɔaa a zɛ kɔ ra kan lɔmɔŋŋahɛɛrɛzaa kɪ, a zaa bɪ kan lɔ bɪ kɪ a ba n y'a ɔ deem na? Bala, Wosoci a hɪ a ɔ: «Ŋ hɪya haay a ba gɔaa deem.»

¹⁷ Bɪ, gɔaa k'a a zɛ kɔ ra kan Zuuba kɪ bɪ, a a ba ɛspri deem kan kɪ.

¹⁸ Naa minto bɪ, k'a a si jaandare lɛɛ. Mimbɔnyaarɔ vantɔɔ kɔ gɔaa nɪ ŋ bam nɔ wɔɔ n a so a mɛ ɔ jilli y. Bɪ, jaandarezaa bɪ, mimbɔnyaa an n'a bare a mɛ bɪ m.

¹⁹ Gɛɛ, awɔɔ n a dɔ a ɔ, awɔɔ mɛ bɪ Sɛnt-ɛspri cɛ m, Woso n a ka awɔɔ ɔ, an n'awɔɔ heer ɔ ra? Bɪ minto bɪ, awɔɔ bɛɛ y'a so a mɔŋŋɔɔ ɔ dɔ ra? Woso y'a so awɔɔ ɔ.

²⁰ Bala, Woso hɔ bɔ gɔta an awɔɔ bumbɔ m. Bɪ minto bɪ, k'a hɔ k'a n'a lɛ bɔm Woso ɔ bɪ ba a mɛ bɪ m.

7

Lɔsare mim laakadarɛrɔ nyɪbɔrɛ

¹ Kɛɛrɛ naa, kɔ m minno k'awɔɔ mɔɔ lɪnlar ma ci ɔ rɔ wɔɔ nyɪ bɔ ɔ. Awɔɔ ɔ: «A mɔŋŋa kɔ gɔaa b'a zɔ lɔ ma y.»

² Bɪ, kɔ jaandare n a ga m bɪ, gɔaa biyɛə a ga m an bɪr a mɔŋŋa lɔ m, lɔ biyɛə n bɪr a mɔŋŋa zim m.

³ Bɪ, gɔaa yar b'a ga m an hɔ k'a lɔ b'a ga m bɪ ba a lɔ bɪ m, lɔ bɪ maam sɔ, a a ga m an hɔ k'a zim b'a ga m bɪ ba a zim bɪ m.

⁴ Bala, lɔ bɪ bɛɛ y'a so a mɔŋŋa mɛ b'ɔ y, a zim bɪ y'a so ɔ. Gɔaa bɪ bɛɛ y'a so a mɔŋŋa mɛ b'ɔ sɔ y, a lɔ bɪ y'a so ɔ.

⁵ A b'a gu kɔ ma y, k'a maam kɔ awɔɔ ma, k'a zɛkɔra da jum ɔ dɔmɪm poore nɔ ɔ, k'a a da ma a toore yɪ a yaa da gɔta, bɪ, a b'a to dɔmɪm k'awɔɔ a zɛkɔra da jum ɔ bɪ n maasɪrɛ ba y. K'a a ya, a a bɔ a bɪr kan kɔ kɪ, kɔ m bɛɛ m awɔɔ bɪ zɛm b'a da ma a bɔr a ma y, bɪ Sɔtaana yom bɪ ma an awɔɔ makra ba k'awɔɔ n a dɔ mimbɔnyaa nɔ ɔ.

⁶ Hɔ kɔ mɔɔ hɪ naa, lɛ bɛɛ mɔɔ n'a kare awɔɔ ɔ y, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, awɔɔ a da ma, a naa ba.

⁷ Kɔ mɔɔ hɔɔnhɔ m, kɔ gɔaa haay dɔ m mɔɔ m, bɪ, Woso gan wɔ gɔaa biyɛə ma a hɔnhɔ, a a ka gɔaa niŋŋɛ nɪ lɔ m, an a ka gɔaa vanta n'a dam ma, an mɪsɪrbaa ba bazabaa nɔ ɔ.

⁸ Naa y'a ka mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ gɔɔɔ kɔ ŋ lannɔ gɪŋga rɔ wɔɔ m, kan zonno wɔɔ kɪ m, m ɔ, ŋnɪ gɔɔta a deem maam amba mɔɔ m.

⁹ Bɪ, kɔ ŋ b'a dam ma ŋnɪ bɔr a mɔŋŋɔɔ ma, kɔ jaarɔ wɔɔ n lannɔ ka cɛ ɔ, kɔ zonno wɔɔ n zino sa. Kɔ ŋ y'a ba ncɪnaaɔ a jɪra, kɔ lɔ gɛɛ zim yɪrɛ lɛtaama n a so ŋ ɔ, an bɪr bɪrɛ am sɛ hɔ bɪ m.

¹⁰ Lɛ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a cɪnta lannɔzannɔ wɔɔ m kan zinzannɔ wɔɔ kɪ m bɪ ba n nɪ: «Lɔ b'a gɔ a zim ma y.» Mɔɔ mɔŋŋa bɛɛ lɛ bɪ cɪnta y, Zuuba m.

¹¹ Kɔ lɔ a gɔ a zim ma, a b'a ya an zim sa y, k'a lɛ taa zim ma k'an a bɔ an aa kɔ ma kan a zim bɪ kɪ, an nyɪnta kan kɪ. Lɔ zim n a ga m sɔ an la a lɔ ra y.

¹² Kɔ gɔɔɔ kɔ ŋ gɔɔta rɔ wɔɔ nɪ, mɔɔ nɪ meer bam kan ŋ kɪ, Zuuba bɛɛ y, hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ ŋ nɪ bɪ ba n nɪ: «Kɔ kristagɔaa ta lɔ m, bɪ sɪrakarezaa bɛɛ m lɔ bɪ nɪ, lɔ bɪ m bɔkare an yɛ k'a nyɪnta kan kɪ, a bɪ la lɔ bɪ ra y.»

¹³ A n ta ɔ sɔ bɪ, kɔ lɔ kɔ kristagɔaa m zim ta ɔ, bɪ sɪrakarezaa bɛɛ y, an bɔkare an yɛ k'a nyɪnta kan lɔ bɪ kɪ, lɔ bɪ b'a bɔ ɔ y.

¹⁴ Bala, zim kɔ sɪrakarezaa bɛɛ b'a ba Woso hɔ a lɔ bɪ tɔ ma, lɔ kɔ sɪrakarezaa bɛɛ b'a ba Woso hɔ sɔ a zim bɪ tɔ ma. Kɔ nɛɪnaaʊ bɛɛ, bɔ an nawɔm kɔ ɔ, ɪ ɔ, ɲ nyɪnɔ wɔɔ, dintim nyɪnɔ m Woso mɪm ɔ, an bɔkare ɲ y'a ba wosogɔɔ.

¹⁵ Kɔ basɪrakarezaa bɪ lɛ taa k'a gɔ a mim bɪ ma, k'an a gɔ ma. Zim kɔ kristagɔaa m bɪ, gɛɛ lɔ kɔ kristagɔaa m bɪ, a sɔ a mɪɲɲa ɔ mim naa do nɔ ɔ. A n bɔkare, Woso k'a awɔɔ bir bɪ, awɔɔ bir a ɔ, k'awɔɔ n mɪsɪrbaa ba laafɪ nɔ ɔ.

¹⁶ Bala, lɔ, ɪbɪ k'ɪ m kristagɔaa bɪ, a a da ma ɪbɪ n a ka ɪ zim bɪ n bɔmbɔrɛ yɪ, b'ɪbɪ y'a dɔm na? Gɔaa yar bɪ, ɪbɪ k'ɪ m kristagɔaa bɪ, a a da ma, ɪbɪ n a ka ɪ lɔ bɪ n bɔmbɔrɛ yɪ, b'ɪbɪ y'a dɔm sɔ ra?

Gɔaa biyɛə n ɲɪm hɔ kɔ Woso

a ka ɔ bɪ nɔ ɔ

¹⁷ Mɔɔ ɔ kɔ m hɔ vanta naa do hɪ awɔɔ m sɔ, hɔ naa do mɔɔ n'a dɪndam kristagɔɔ sokomarɔ m lɛɛ haay ɔ, a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, gɔaa biyɛə a ga m an mɪsɪrbaa nɪɲɲɔ kɔ Woso a ka ɔ dɔmɪm k'a a bir ma kan bɪ zu a ɔ bɪ ba.

¹⁸ Kɔ Woso gɔaa bir, bɪ ma bɪ a zaa gasɔ banɲɔ ɔ, a b'a banɲɔgasɔrɛ bɪ nyaakɔm da y. Kɔ gɔaa vanta Woso a bir, bɪ ma bɪ, a zaa n gasɔ banɲɔ ɔ, a b'a ka ma k'a gasɔ banɲɔ ɔ y.

¹⁹ Kɔ gɔaa gasɔ banɲɔ ɔ, gɛɛ k'a n gasɔ banɲɔ ɔ, hɔsɪ bɛɛ n bɪ y. Woso lɛrɔ wɔɔ zuure n hɔ.

²⁰ Gɔaa biyɛə n gɔɔta mɪsɪrbaa kɔ Woso a ka ɔ, a birle dɔmɪm ɔ bɪ m.

²¹ Kɔ nyɪnta ɪ ɔ lɔ, dɔmɪm kɔ Woso ɪ bir ɔ bɪ ma, ɪ bɪ ɪ hɔɔn kɔ a tɔ ma y, bɪ kɔ zaa ta ɔ k'ɪ ɪ da ma ɪ bɔ lombaa bɪ nɔ ɔ, k'ɪ zaa bɪ do sa.

²² Bala, lɔ kɔ Woso a bir k'an bɪ zu Zuuba ɔ bɪ, a ba b'ɔ soamɲɲaɔzaa Zuuba nɔ ɔ. Bɪ, soamɲɲaɔzaa kɔ Woso a bir sɔ bɪ, a ba b'ɔ Krista lɔ.

²³ Woso hɔ bɔ gota an awɔɔ bɔmbɔ m, a b'a ya a yɛ, a a ba gɔɔɔ lɔnnɔ y.

²⁴ M danyɪnɔ, amba mɔɔ lɛɛ ka m a hɪ bɪ, gɔaa biyɛə a ga m, an gɔɔta an bir mɪsɪrbaa kɔ Woso a ka ɔ dɔmɪm k'a a bir ɔ bɪ bam Woso mɪm ɔ.

Bazanɔ kan nyɪmbɔnnɔ kɪ mim

²⁵ Kɔ bazanɔ wɔɔ mim nɪ, hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ naa, Zuuba bɛɛ y'a cɪnta a ɔ, mɔɔ n a hɪ y, m hɔɔndare mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ, bɪ Zuuba barka ma bɪ, gɔaa kɔ n n'a dam ma, n n a mim si sɪra bɪ m mɔɔ m.

²⁶ Mɔɔ yɪ m hɔɔn dam mɔɔ ɔ, her-her dɔmɪm naa kɔrɛ minto bɪ, a mɲɲa kɔ baza n gɔɔta maam.

²⁷ K'ɪ ɪ jaan m sɔ, ɪbɪ ka ma k'ɪ ɪ bɔ ɔ y, k'ɪ ba jaan m, ɪbɪ ka ma k'ɪ jaan zɛ y.

²⁸ Bɪ, k'ɪ ɪ jaan bɪ sa, mimbɔnyaa bɛɛ ɪ ba y, kɔ nyɪmbɔɛɛrɛ a jaan sa sɔ, an mimbɔnyaa ba sɔ y. Bɪ, kɔ m a hɪ a m, gɔɔɔ kɔ ɲ lannɔ ka cɛ ɔ, kan nyɪmbɔnnɔ kɔ ɲ zino sa rɔ wɔɔ, ɲ fir yɪrɛ a mɪsɪrbaa nɔ ɔ gɔta, mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n fir bɪ do yɪ y, bɪ minto m mɔɔ nɪ meerbaa naa do bam.

²⁹ M danyɪnɔ, kɔ m a hɪ a m denter, dɔmɪm n gɔɔta wɔɔ m gɔta y. Bɪ tɔ ma bɪ, an a sa naa ma, gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ lannɔ m nɔ wɔɔ n a mɪsɪrbaa ba ɪ ɔ, ɲ ba lannɔ nɪ y.

³⁰ Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ nyɪ kam nɔ wɔɔ, ɪ ɔ, ɲ heer n a zar y. Gɔɔɔ kɔ ɲ n'a heer nyɔɔm nɔ wɔɔ, ɪ ɔ, ɲ heer n nyɔɔ y. Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ hɔ sim nɔ wɔɔ, ɪ ɔ, ɲ ba hɔsɪ nɪ y.

³¹ Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ durnya naa hɔ yɪm nɔ wɔɔ, ɪ ɔ, ɲ bir a yɪrɛ y. Bala, durnya naa do k'a nɪ yɪm naa, cem an nawɔm naa.

³² Mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ hɔɔn n bir kɔrɛ y. Gɔaa k'a n lɔ sa bɪ, a hɔɔn an n'a dam Zuuba hɔɔnhɔrɔ ma, an n'a kam ma kɔ Zuuba nɔ n yɪ a ra.

³³ Bɪ ɣɔaa k'a lɔ n ta ɔ bɪ, a hɔɔn nɪ kɔm durnya minno ma, a ka a nawom ma k'a laare nɔ n yɪ a ra,

³⁴ a hɔɔn m hɪya-hɪya. Maam sɔ bɪ, lɔ k'a ba zim nɪ y, kan nyɪmbɔɛɛɛ k'a n zim sa kɪ, a hɔɔn ɲn'a dam Zuuba hɔɔnhɔɔ ma. Nɲ n'a kam ma kɔ Woso n a sɔ a ɔ jilli, a mɛ, kan a nyɪ kɪ nɔ ɔ. Bɪ lɔ k'a zim n ta ɔ bɪ, a hɔɔn an n'a dam durnya minno ma, a ka a nawom ma k'a zim nɔ n yɪ a ra.

³⁵ Naa hɪ mɔɔ nawɔɛ awɔɔ mɪɲɲɔɔ daahan minto. M ka bɛɛ mɔɔ nawom ma kɔ m awɔɔ hɔɔn kɔ y. A ɲsa mɔɔ nawom k'awɔɔ m hɔ k'an mɪɲɲa an lɛ da bɪ ba, k'a hɔɔn bɪ nyɪnta hɪya-hɪya y, k'a kɔsɪ Zuuba ma bala.

³⁶ Kɔ ɣɔaa jaan ta ɔ, a hɔɔn nɪ gasɔɲ ɔ gota, b'a bɪr a da ra a mɪɲɲa ma y, an a hɔɔn da a ɔ, a yaa a zɔ ma an yɪ mim, a a da ma, an a jaan bɪ sa. K'a naa ba, a n mimbɔnyaa ba y, kɔ ɲ nɪ kɔ sa.

³⁷ Bɪ ɣɔaa k'a a hɔɔn da, an hɔɔn bɔ ɔ a zim, bɪ pakra bɛɛ m kan kɪ, an a da a mɪɲɲa letaama ma, an a cɪnta a heer ɔ a zim, a ɔ, a bɪ lɔ sare y, a a ba mɪɲɲa.

³⁸ Ncɪnaaɔ bɪ, ɣɔaa k'a nyɪmbɔɛɛɛ sa bɪ, a a ba mɪɲɲa, bɪ ɣɔaa k'a n a sa bɪ, a a ba mɪɲɲa an lɛ da.

³⁹ Kɔ lɔ zim ta ɔ, ɣɔɔta a nawom an bɪr ɣɔaa bɪ do lɔ tee..., ɣɔaa bɪ mɪsɪrbaa tɛkka ma. Bɪ, k'a zim bɪ bɪ ga, a a sɔ a mɪɲɲa ɔ kɛɛɛ, a a da ma, an bɔ an ɣɔaa vanta sa, bɪ kristagɔaa an n'a sam bala.

⁴⁰ Bɪ, mɔɔ hɔɔndare nɔ ɔ, k'a ɣɔɔta a n a ya an zim sa, a heer nyɔɔɛ an lɛ da, mɔɔ sɪra ka mɔɔ ɔ, Woso ɛspri ɪ kan mɔɔ kɪ sɔ, bɪ minto bɪ, k'a mɔɔ meerbaa bɪ si.

8

Mannɔɔ sim sɔɛ wosobaawɔnnɔ cɛ ɔ

¹ Ʋ wosobaawɔnnɔ mannɔɔ sinno wɔɔ mim dɪnda kɛɛɛ. Awɔɔ y'a hɪɛ, a ɔ: «Ʋ haay ɔ ta hɔɔɛ m.» Denter m, bɪ hɔɔɛ ɪ ɣɔaa dam mɪɲɲabusure ma. A n bɔkare ɲɔare y'a kam ɣɔɔ sɪrakare n'a dam la.

² Kɔ ɣɔaa y'a hɔɔn dare a ɔ, a hɔ dɔ, k'an a dɔ a ɔ, a n hɔ dɔ amba a a ga m bɪ nɪ y.

³ Bɪ, kɔ ɣɔaa Woso ɲsa, Woso bɪ zaa dɔ a ɣɔaa.

⁴ Kɛɛɛ naa, wɔɔ ɔ ga m ɔ wosobaawɔnnɔ mannɔɔ wɔɔ sim sɔ ɣɛɛ? Wɔɔ dɔ ɔ ɔ, wosobaawom deem taan... ba ɔ an mɪsɪr durnya ɔ y, bɪ Woso vanta ba ɔ, kɔ Woso k'an ta ɔ deem bɪ bɛɛ y.

⁵ Bala, baa kɔ ɣɔɔ ɪ hɔɔ nɪɲɲɔ kɔ ɲ nɪ brama ɣɛɛ tara ɔ birm wosoro, ɲnɪ ɲ ba denter sɔ wosoro kan zuubɔɔ kɪ,

⁶ a bɪ ncɪnaaɔ wɔɔ zi y, wɔɔ n a dɔ bɪ, Woso deem taan..., Zɪ bɪ m, a to hɔ haay ɔ a mɪɲɲa zi, wɔɔ n ta ɔ a tɔ ma. Bɪ Zuuba bɪ deem sɔ, Yeezuu Krista m, a mɪɲɲa tɔ ma m hɔ haay woo... n ta ɔ, a tɔ ma m sɔ wɔɔ n ta ɔ.

⁷ Bɪ, kristagɔɔ haay bɛɛ naa dɔ y. ɢɔsɪnnɔ kɔ ɲ mim ka wosobaawɔnnɔ mannɔɔ sinno wɔɔ m bɪ, ɲ ɣɔɔta ɲn'ɪ ɲ sɔm, ɲn'a hɔɔn dare ɲ ɔ, mannɔɔ wɔɔ ka n nawom wosoro paan...rɔ ɔ. Naa minto bɪ, kɔ ɲ sɪrakare panɲa ba ɔ bɪ, ɲ y'a hɔɔn dare ɲ ɔ, a kɔrɔ ma Woso mɪm ɔ, mannɔɔ wɔɔ sinno wɔɔ sɔɛ tɔ ma.

⁸ Wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, hɔbɪɛ bɛɛ nɪ wɔɔ zɔm Woso ma y, kɔ wɔɔ n a bɪ, a b'a dam ma an wɔɔ ba laatu Woso ma y, kɔ wɔɔ bɪ sɔ a bɛɛ n n'a dam ma an wɔɔ zɔ Woso ma sɔ y.

⁹ Bɪ, k'a dundo a zi, awɔɔ ɪ soamɪɲɲaɔ m k'a a hɔɔnhɔ bɪ, b'a ba ka k'awɔɔ soamɪɲɲaɔ bɪ n a ka kɔ ɣɔɔ kɔ ɲ ba panɲa m cɪna Woso zuure bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ n a do mimbɔnyaa nɔ ɔ y.

¹⁰ Bala, ɪbu k'i hɔ dɔ bi, kɔ ɔɔaa kɔ paŋɔawarzaa m Woso zuure nɔ ɔ b'ɪbu yɪ ɪ nɪ nyɪntam wosobaawɔm ɛɛ ɔ, ɪ n'a manni sim sɔrɛ, naa y'a dam han denter la? A bi manniɔ wɔɔ sim som, bi n a heer kɔ ra?

¹¹ Yɪ a nawɔrɛ nɔɪnaaɔ, ɪbu k'i hɔ dɔ bi minto, paŋɔawarzaa n a dom Woso ma, b'ɪbu danyɪ m, Krista miŋɔa n ga a tɔ ma.

¹² K'awɔɔ ɪ naa bam, a bɔnyaa awɔɔ n'a bare a danyɪnɔ paŋɔawarzaanno wɔɔ m, an nɪ ɪ heer warm kɔ ma, bi mimbɔnyaa naa do ba awɔɔ nawɔm Krista m sɔ.

¹³ Naa minto bi, kɔ mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ danyɪ y'a dom mimbɔnyaa nɔ ɔ, hɔ kɔ mɔɔ n'a bɪm tɔ ma, k'a maam mɔɔ bi n yarɛ m sim sɔ fɪga y, kɔ m danyɪ b'a do y.

9

Pol y'a mɪsɪrbaa kan a zibəθ kɪ mim dɪndam

¹ Mɔɔ n m so m miŋɔa ɔ ra? Kristazibəθzaa bɛɛ m mɔɔ m na? Mɔɔ n wɔɔ Zuuba Yeezuu yɪ m mim m na? Zi kɔ mɔɔ ba Zuuba nɔ ɔ, bi bɛɛ n'awɔɔ m na?

² Kan ɔɔɔ ɔɔsɪnnɔ kɪ, kɔ kristazibəθzaa bɛɛ m mɔɔ nɪ, kan awɔɔ kɪ, kristazibəθzaa m mɔɔ m. Bala, hɔ k'a n'a hɪnkam, a ɔ, kristazibəθzaa m mɔɔ m bi, awɔɔ m, Zuuba nɔ ɔ.

³ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪrɛ m nɪ m gumə dɪndam, ɔɔɔ kɔ ɪ nɪ mim kam mɔɔ ra rɔ wɔɔ lɛɛ bi ba n nɪ:

⁴ Mɔɔ n m ga m, kɔ ɔɔɔ m hɔbɪrɛ kan hɔmɪrɛ kɪ ka m ɔ, m zibəθ bi tɔ ma ra?

⁵ Mɔɔ n m ga m, m lɔ sɪrakər sa k'an bɪr kan mɔɔ kɪ, m zaakɔrɛrɔ wɔɔ nɔ ɔ, amba kristazibəθzanno wɔɔ, Zuuba dannɔ wɔɔ kan Pɪyɛr kɪ n'a bam bi m na?

⁶ Gɛɛ, mɔɔ kan Barnabas kɪ, wɔɔ y'ɔ ga m ɔ minto kɔ zi ba, ɔ ɔ miŋɔɔ tɔr m na?

⁷ Awɔɔ ma ɔɪna, n ɔ, sɔrdaa tɪr a miŋɔa tɔr a zim k'a bɪr sɔrdaabaa bam na? Gɛɛ kɔ ɔɔaa dɪvɛn ɔ sɔɔn a ba zaa m k'a dɪvɛn ɔ bi nyɪ bi ra? Gɛɛ hɔbɪsɪrɔ dundɔr b'a lɛ m k'a hɔbɪsɪrɔ k'a nɪ dɔrɛ ɪ ma rɔ wɔɔ nyonhi mi ra?

⁸ A b'a hɔɔn da a ɔ, yo mɔɔ nawɔm hɔ kɔ ɔɔɔ n'a bam tee... bi makrarɔ ma y. Bala, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ɪ hɔ kɔ mɔɔ n'a hɪm naa hɪm sɔ.

⁹ Bala, n y'a da lɛrɔ wɔɔ duro ɔ, n ɔ: «ɪ bi hɔ du der k'a nɪ hɔyaa zɔm bi lɛ ma y.» A hɪ awɔɔ ɔ, Woso bi kɔ a nawɔm dono ma,

¹⁰ gɛɛ meer naa do ba a ɔ wɔɔ tɔ ma ra? Sɪra m, wɔɔ minto m n nɪ hɔ naa do ɔrɔsɪra ba. Bala, a a ga m, kɔ ɔɔaa k'a nɪ dam wɔm bi kan ɔɔaa k'a nɪ hɔyaa zɔm bi kɪ n bɪr a ɔɪngarɛ ɪ ɔ, a y'a hɔ yɪm hɔyaa bi jirle nɔ ɔ sɔ.

¹¹ Amba danwur nɪ hɔyaa duum bi, wɔɔ lemim nyɪnta duu awɔɔ m. Amba ɔɔaa k'a nɪ hɔyaa zɔm bi, an n'a hɔjirle yɪm bi, a hɪ awɔɔ ɔ kɔ wɔɔ ɪ durnya hɔnyɪ yɪrɛ awɔɔ zi, a bɔnyaa ra?

¹² K'awɔɔ ɪ nyasɔm ɔɔɔ vantɔɔ m, k'a a ga m bi minto bi, wɔɔ bɛɛ awɔɔ nɪ nyasɔm wɔɔ m an lɛ da ra?

Bi, kɔ kristazibəθzanno wɔɔ m bi, hɔ kɔ wɔɔ ɔ ga m bi m bi. Bi wɔɔ n'ɔ ka ma k'awɔɔ m naa ba wɔɔ nɪ y. Yɛ wɔɔ ɔ kɔrɛ do haay ma, kɔ hɔsɪ b'a ta Krista lemim nyɪnta bi padarɛ m toore y.

¹³ Awɔɔ dɔ, a ɔ, ɔɔɔ kɔ ɪ nɪ Wosoɛ ɔɔta bi zi bam nɔ wɔɔ, hɔ kɔ ɔɔɔ nɪ zɛm nɪ Wosoɛ ɔ b'ɔ bi nɪ ɪ hɔbɪrɛ. ɔɔɔ kɔ ɪ nɪ Wosoɛ manniɔ zi bam nɔ wɔɔ, manniɔɔ wɔɔ nɪ ɪ hɔbɪrɛ.

¹⁴ Maam so bi, Zuuba le ka ku n ni nyaso gɔɔɔ ku η ni lemim nyunta pa dam no woɔ m.

¹⁵ Bi, moɔ ni m ka ma ku gɔɔɔ n a ba m m ncinaaɔ y. Moɔ n ci naa do ba ku η ni ho ka m o y. Ko moɔ ga, a jura moɔ m ku moɔ n ho ye, m zi ko moɔ n'a bam naa minto. Gosi bi moɔ muɲɲa leboore naa do yom moɔ ni y.

¹⁶ Bala, ku moɔ m, lemim nyunta bi pa dare bi, lebo a muɲɲa o ho bee y. Pakra m ku moɔ n a pa da, bi, ku moɔ n a pa da, ku kosi n m yi.

¹⁷ Ku moɔ i hoɔn bo o m zim, ku m zi naa do ba, moɔ ba n tir m mum dam ku Woso m ganwo m ma. Bi, ku moɔ da n y'a o bi, zi ku n moɔ da o bi moɔ n'a bam, moɔ bir dom hosi ma y.

¹⁸ Bo moɔ n'a yire a no o keere? Lemim nyunta bi ku moɔ n n'a pa dam vam bi m moɔ ho. Moɔ bir m kam ma ku ni lemim nyunta bi padare ho ku moɔ m ga m ka m o y.

M to moɔ nawoɲ o

ku gɔɔɔ n bombore yi

¹⁹ Soamuɲɲaɔzaa m moɔ m, gosi lo bee m moɔ ni y. Bi, moɔ m muɲɲa ba gɔaa haay lo, ku m m da ma m a ka, ku gɔɔɔ gɔta n bombore yi sira ka Krista o no o.

²⁰ Ku moɔ ta m ni zi bam zɔfɔro barla, bi moɔ zɔfɔro musirbaa sa, ku m a ka ku η ni sira ka Krista o. Baa ku moɔ bir zum Moyiisi lero o bi, m musirbaa bi ba moɔ nawom i o, zu moɔ nawore η o. Ku moɔ i zi bam gɔɔɔ ku η ni zure η o ro woɔ bireyaa o, a ba moɔ nawom maam, ku m m da ma m bor η ni Krista sirakare no o.

²¹ Ku moɔ i gɔɔɔ ku η n Moyiisi lero woɔ do ro woɔ barla, bi moɔ m ba am η ho bi m, moɔ bir zum Moyiisi lero woɔ o y, ku m a ka ku η ni sira ka Krista o. A bir yire i o, moɔ i bir zum Woso lero woɔ o y, moɔ i zure η o, bala, moɔ i zum Krista le o.

²² Ku moɔ i gɔɔɔ ku paɲɲawarzanno m sirakare no o ro woɔ barla, bi moɔ m ba am η ho bi m, i o, paɲɲawarzaa m moɔ m, ku m a ka ku η ni sira ka Krista o. Ncinaaɔ bi, ku nkoo m, bi moɔ m ba am η ho bi m, ku m a ka, baa ku bo m, ku η gosunno n bombore yi.

²³ Naa woo... naa ba moɔ nawom lemim nyunta bi minto, ku m m ho yi so.

²⁴ Awoo do a o, ku gɔɔɔ i bra sim brasire zanɲa o, η haay i bra bi sim, bi deem taan... ni bra bi sire ganwoore yim. Bi to ma bi, k'a bra bi si muɲɲa k'a a ganwoore yi.

²⁵ Brasinno haay y'a me tontom gɔta, k'a a da ma a yi leekarezaa, a ganwoore yi. Bi, η ganwoore bi, ho m an n'a zarm. Bi, ku woɔ ni, ku woɔ o tonto o, woɔ ganwoore bi nyuntam ho k'a bir a zaar bare y.

²⁶ Bi minto bi, moɔ i bra bi sim, bi moɔ bir a sim yaarsi y. Moɔ bo ku o, kan zoobər ki, bi moɔ bir zoo bi bam kan lee tu ki y.

²⁷ Bi, m me bi moɔ n'a tontom, m n'a dam bar o kookoo, bala, moɔ le baa ku m lemim nyunta pa da gɔɔɔ ni, ku Woso n bokare an bi moɔ bo a je m, m bo vam ni y.

10

A bi wosobaawonno da o y

¹ M danyino, moɔ le taa k'awoo n mim k'a woɔ zɔfɔro, woɔ yaaboo yi, domum ku η nyunta o poo o ηn'i zum Moyiisi o bi to da a no o. Awoo do a o, Woso a ka warku n do η ma jilli, η bra higota ma so,

² a bɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, η haay batem si warkɔ bɪ kan higɔta bɪ kɪ ɔ, k'a zu Moyiisi ɔ.

³ Nη haay hɔbɪrɛ k'a a to Woso zi bɪ bɪ.

⁴ Nη nɪ hi k'a a to Woso zi sɔ bɪ mi, bala, ci deem ɪ nyɪnta ɔ, ci bɪ do hi η y'a mi. Ci bɪ, Woso y'a ka η ɔ, an nɪ zure η jɛ ɔ. Bɪ, ci bɪ do bɪ, Krista m.

⁵ Baa kan naa kɪ haay, η gɔɔɔ nyɪnta ɔ gɔta Woso nɔ n yɪ η la y, bala, η gɪnga, n η bir poo b'ɔ.

⁶ Ba minno nɔɔn duro ɔ, k'a hɔɔn dɪnda wɔɔ m, kɔ wɔɔ bɪ nyɪnta hɔɔ bɔnyaarɔ letaama nɪ, amba η nyɪntam bɪ nɪ y.

⁷ A bɪ yɪ wosobaawɔnnɔ daɔrɛzannɔ amba η gɔɔɔ gɔsɪnnɔ nɪ y, bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ: «Gɔɔɔ wɔɔ nyɪnta k'a hɔ bɪ, k'a hɔ mi, ηnɪ bɪ wuti k'a sar ba.»

⁸ Amba η gɔɔɔ gɔsɪnnɔ jaan da bɪ, ɔ bɪ jaan da y. Bala, jaan bɪ dare a ka, η gɔɔɔ bam tisi-tisi buhɪra a yaa n kaakɔ n gɪnga hindeem taan... nɔ ɔ.

⁹ Amba η gɔɔɔ gɔsɪnnɔ Zuuba makra ba bɪ, ɔ bɪ Zuuba makra ba y. Bala, naa kɔ η y'a ba b'a ka mɪnnɔ m sakɔ dɪnda η ɔ, ηnɪ gɪnga.

¹⁰ Amba η gɔɔɔ gɔsɪnnɔ kukur ba bɪ, ɔ bɪ kukur ba y. Bala, naa kɔ η y'a ba bɪ, Woso malɛɛka k'a nɪ gɔɔɔ zɪnzɛ m bɪ, bɔr an bɪ η zɪnzɛ.

¹¹ Minno nɔɔn duro wɔɔ yaabɔɔ wɔɔ yɪ, k'an nyɪnta makra, bɪ y'a ka n η da ci ɔ, kɔ wɔɔ m hɔɔn yɪ ɔ η tɔ ma, wɔɔ kɔ wɔɔ n'ɔ mɪsɪrbaa bam jɛ dɔmɪnnɔ ɔ rɔ wɔɔ.

¹² Naa minto bɪ, gɔaa k'a n'a hɔɔn dare a ɔ, a b'a bare am η hɔ bɪ m bɪ, k'an dundo a zi k'a b'a do y.

¹³ Makrarɔ kɔ η nɪ gɔɔɔ yɪm nɔ wɔɔ y'awɔɔ yɪ bɪ, bɪ taalɛrazaa m Woso m, a b'a tore awɔɔ n makra yɪ k'an cem awɔɔ paɲɲa han y. Kɔ makra awɔɔ yɪ, a y'a kare awɔɔ m bɔ ɔ, k'a a da ma a bɔr la.

A b'a zɛ kɔ ra kan zinɛro kɪ y

¹⁴ M danyɪnɔ, naa minto bɪ, k'a ba wosobaawɔnnɔ daɔrɛ ma laato.

¹⁵ Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, hɔɔntaɔrɛzannɔ n'awɔɔ m, bɪ tɔ ma m mɔɔ nɪ meer bam kan awɔɔ kɪ, k'a a hɔɔn da hɔ kɔ mɔɔ hɪ bɪ ma a dɪga a.

¹⁶ Ba wɔɔ tɪr ɔ so kɔ ma kɔ Zuuba tɔdaanɔɔ hɔbɪrɛ bɪ bɪ bɪ, wɔɔ tɪr barka hɔmire bɪ barka da ɔ, ɔ a dɔ ɔ a mi, barka hɔmire bɪ kɔ wɔɔ n'a mim bɪ, wɔɔ ɪ zɛkɔra yɪm kan Krista kɪ a ma bɪ tɔ ma. Kɔ wɔɔ bur bɪ jinjir ɔ a bɪ, wɔɔ ɪ zɛkɔra yɪm sɔ kan Krista kɪ a mɛ bɪ tɔ ma.

¹⁷ Kɔ bur bɪ n deem bɪ, wɔɔ haay, mɛ deem zannɔ wɔɔ m sɔ, bala, bur deem bɪ wɔɔ ɔ da kɔ ɔ haay ɔ n'a bɪm.

¹⁸ K'a dɪga Israyɛl gɔɔɔ wɔɔ ma, η tɪr hɔɔ zɪnzɛ k'a manɪ ba η nɪ Woso ma, gɔɔɔ kɔ η nɪ manɪrɔ wɔɔ duro sim sɔm nɔ wɔɔ, a zɛ η nawɔm kɔ ra kan Woso kɪ.

¹⁹ Bɪ, mɔɔ meerbaa bɪ jɪ n bɔ nɪ? A hɪ mɔɔ ɔ, hɔsɪ m wosobaawɔm kan a manɪ sim kɪ n na?

²⁰ Ayy...! Mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ m ɔ, basɪrakɛnnɔ wɔɔ, manɪrɔ wɔɔ ba η nawɔm zinɛro ma, a ka bɛɛ η nawɔm Woso ɔ y. Mɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n'a zɛ kɔ ra kan zinɛro kɪ y.

²¹ A n a ga m, k'awɔɔ n Zuuba hɔmire mi, k'a a ya, a zinɛro hɔ mi y. A n a ga m sɔ, k'awɔɔ n Zuuba hɔbɪrɛ bɪ, k'a a ya, a zinɛro hɔ bɪ y.

²² Gɛɛ, a ηɔa wɔɔ nawɔm k'ɔ Zuuba da nɔmaa ma ra? A hɪ awɔɔ ɔ wɔɔ paɲɲa lɛ da m na?

Wosobaawɔnnɔ manɪ sim

²³ Gɔɔɔ gɔsɪnnɔ y'a hire η ɔ: «Zaa ta ɔ, k'ɔ hɔ haay ba.» Denter m, bɪ hɔ haay bɛɛ n'a dam wɔɔ han wa. Kɔ η bɪ tɔ ηn'a hire η ɔ: «Zaa ta ɔ, k'ɔ

hɔ haay ba», kɔ ŋ n'a dɔ ŋ ɔ, hɔ haay bɛɛ n'a kam wɔɔ n ta lɛɛ Woso zuure nɔ ɔ wa.

²⁴ Kɔ gɔaa biyɛθ n bir a kam hɔ k'a n'a dam a mim han bi ma, a b'a ka a miŋŋa daahan ma y.

²⁵ Awɔɔ a da ma a hɔ haay k'a ni daasi ɔ si a bi, b'a bi laaka da a mim ma y, k'a b'a heer kɔ y.

²⁶ Bala, Zuuba y'a so tara burɛ ɔ kan hɔ haay k'a n a nɔ ɔ ki ɔ.

²⁷ Kɔ basirakakristaɔzaa awɔɔ bir a har ɔ k'a bi hɔ bi, k'awɔɔ ye a birle ma k'a ta, k'a yaa lee ku, kɔ bɔ n y'a ka a ɔ, k'a bi bala, a bi laaka da ma y, a yaa n'a heer kɔ.

²⁸ Bi kɔ gɔaa a hi a m, a ɔ: «Sim naa do manni sim m», a ba sɔ y, gɔaa k'a naa hi awɔɔ m bi minto, kɔ heer kɔre bi yi ɔ y.

²⁹ Bi, awɔɔ heer kɔre bɛɛ mɔɔ n'a hum ma y, gɔaa k'a sim bi mim hi awɔɔ m bi heer mɔɔ n'a hum ma. Bala, a n a ga m, kɔ gɔaa vanta heer m mɔɔ dɔdɔ yar y.

³⁰ Kɔ mɔɔ i Woso barka dare m ni hɔ niŋŋɔ bure, bɔ m gɔaa vanta ni mɔɔ tɔ zarle an bɔkare mɔɔ Woso barka da, m n'a bure?

³¹ Ncɪnaaɔ bi, kɔ hɔ awɔɔ n'a bure, gɛɛ hɔ awɔɔ n'a mire, baa kɔ bɔ awɔɔ n'a bare, k'a hɔ haay ba Woso leboɔre minto.

³² A b'a ka, k'awɔɔ tɔ ma kɔ gɔɔɔ n a do mimbɔnyaa nɔ ɔ y. Kɔ zufo m, gɛɛ grekki m, gɛɛ kristagɔɔɔ kɔ Woso y'a so ŋ ɔ rɔ wɔɔ m, a b'a ka kɔ gɔɔɔ n a do y.

³³ Ncɪnaaɔ ni, mɔɔ miŋŋa ni m yon ɔ, kɔ m yi miŋŋa gɔaa haay ma, hɔ haay nɔ ɔ. A ba kɔ mɔɔ nawɔre ncɪnaaɔ bi, mɔɔ bir m kam m miŋŋa daahan ma y. M ka mɔɔ nawɔm ma kɔ gɔɔɔ cir gɔta n daahan yi, kɔ ŋ ni bɔmbɔre yi.

11

¹ Amba mɔɔ ni Krista hobaa dɪndam bi, k'a mɔɔ hobaa sa sɔ.

Woso gɔɔɔ miŋŋazerle

² Mɔɔ yi m le bɔre awɔɔ ɔ, bala, awɔɔ i mɔɔ tɔ dare a nɔ ɔ hɔ haay nɔ ɔ, an ni zum mɔɔ hɔɪndarɛrɔ haay ɔ, amba mɔɔ dɪnda awɔɔ m bi m.

³ Bi, mɔɔ le taa k'awɔɔ n mim naa do dɔ: Yeezuu Krista m gɔaa yar haay leɛzaa, gɔaa yar m lɔ leɛzaa, Woso m Krista leɛzaa.

⁴ Gɔaa yar haay k'a hɔ ku a mim ma, k'a yaa da, gɛɛ an ni Woso le sim k'a so ra bi, a leɛzaa kɔ Krista m bi an n'a bɔŋ ɔ.

⁵ Bi, lɔ niŋŋɔ k'a n hɔ ka a mim la, an bɔkare a ɔ k'a yaa da, gɛɛ Woso le an n'a sim k'a so ra bi, a leɛzaa an n'a gore bɔŋ ɔ, bala, bɔ a ɔ kɔ ɔ, i ɔ, a mim a a bɔ.

⁶ Kɔ lɔ le baa k'a hɔ ka a mim la, k'a n'a minkɔ zɪnzɛra. Bi k'a i yɪre i ɔ, nyannu m kɔ lɔ n a minkɔ zɪnzɛra gɛɛ an a mim bɔ, k'a maam, k'an hɔ ka a mim la.

⁷ Gɔaa yar bi n a ga m an hɔ ka a mim la y. Bala, Woso bɔkɔɔrezaa m, a m Woso leboɔre sɔ, bi gɔaa yar leboɔre m lɔ m.

⁸ Bala, gɔaa yar n a to lɔ mɛ ɔ y, lɔ n y'a bɔ gɔaa yar mɛ ɔ.

⁹ Bi, Woso n gɔaa yar da lɔ tɔ ma y, lɔ a a da gɔaa yar tɔ ma.

¹⁰ Naa minto ni, lɔ n a ga m, an hɔ ka a mim la k'a hɪnka a ɔ, a zim n'a leɛzaa, malɛkarɔ tɔ ma.

¹¹ Kan naa ki haay, gɔaa b'a dam ma an a hi a ɔ, lɔ zibɛθ ba gɔaa yar ma y, b'a b'a dam ma sɔ an a hi a ɔ, gɔaa yar zibɛθ ba lɔ ma, Zuuba mim ɔ y.

¹² Bala, k'a ni yire i u, lu bo n y'a u g'aa me u bi, lu ni g'aa yim. Bi naa haay a to a u Woso zi.

¹³ K'a hoon da ma a zim a d'iga a, a a ga m ku lu n yaa da Woso m b'a n ho ka a mim la ra?

¹⁴ Awoo n a do a u, nyannu m ku g'aa yar minko n bur jinto ra? G'aa woo... naa do.

¹⁵ A n bokare ku lu minko jinto bi n a leboore, bala, minko jinto bi ka n y'a u lu u, k'a mim bi goota vam y.

¹⁶ Ku g'aa a u, k'a bisu ka hodindare naa do ma, k'an a do a u, woo kan kristag'oo sokomaro woo ki, woo n minko ho vanta m ku yunnubayi naa do bee y.

Zuuba todaanoo hobire mim

¹⁷ Ho k'a goota moo u ku m a hi bi, moo bi m le bore awoo u y. Bala, k'awoo tir a so ku ma k'a yaa da Woso m, ho k'awoo n'a bam sokomaro woo no u bi bur a dare awoo han y, awoo bo a nawore a je m.

¹⁸ Mim leekare ho bi, n y'a hi moo m, n u, k'awoo a so ku ma, b'awoo a g'ongu a honho. Moo y'a g'ingam moo u, a a da ma an yi sira.

¹⁹ Denter so, k'awoo a g'ongu a honho, bi n n'a kam n ni g'oo ku taalrazanno m no woo do.

²⁰ Bi, k'awoo a so ku ma, Zuuba hobire bi bure to ma bee y.

²¹ Bala, sokoma bi wakatu u, g'aa biyoo ni lare a m'ijja hobire ra, maam bi, no i g'oo g'osunoo zere, g'oo g'osunoo n bokare ni'i bee mire an ni ij zem.

²² Awoo har ba u, awoo ni ho buj u, a ni ho minj u ra? Gee a hi awoo u, k'a Krista g'oo woo gore bo u, k'a a ya a nyannu da g'oo ku ij ba hosti m no woo ma ra? Bo moo n'a hure awoo ni, moo yi m le bore awoo u ra? Fugaa! Moo bi m le bore awoo u naa no u y.

²³ Ho ku moo nyunta m a d'inda awoo m bi, a ma moo u Zuuba Yeezuu zi: Gum niijoo ku n'a bam k'a Zuuba nyaso a ka ku n a ze bi, gunuu u bi do u, a m'ijja bur sa,

²⁴ an barka da Woso m, an bokare an a zinze an a jinjir, an a hi a u: «Naa do naa, moo me m, moo n a ka awoo to ma, k'a tir naa ba, a moo to da a no u.»

²⁵ Hobire bi je u bi, a a ba maam so homire bi m, an a hi a u: «Homire naa do g'aa babaa daa k'an ta u keere moo ma minto bi m. K'awoo bur an ni homire bi mim, k'a tir a ba, a moo to da a no u.»

²⁶ Bala, wakatu haay, k'awoo ni Zuuba todaanoo bur bi buj u, an ni todaanoo homire bi mim bi, Zuuba m'ijja ze awoo n'a pa dare, k'an tolle ba an bur.

²⁷ Bi y'a ka g'aa k'a ni Zuuba todaanoo hobire bi bim, gee an n'a homire bi mim, an Zuuba bo u bi, mim i kan ki, bala, a n d'iga Zuuba me bi kan a ma bi ki ma, hosti y.

²⁸ G'aa biyoo a ga m, an a m'ijja lar an d'iga a k'a ji do m'ijja ge, k'an a do an bur bi bi, an homire bi mi.

²⁹ Bala, ku g'aa bur bi bi, an homire bi mi, b'a n a hoon da m'ijja an a do a u, Zuuba me ni, a bi k'a u, an a mi bi, a m'ijja dodo yarle a ka ma bi.

³⁰ Naa to ma m, awoo barla g'oo n ta u g'ota, ij bi laafu y, g'osunoo n a ba yir, noon n g'inga.

³¹ Ku woo y'u m'ijjoo m heer daasure u zim, Woso bi woo dodo kare y.

³² Bi ku Woso woo dodo ka, a hi a u, k'awoo bo zaa u, ku woo bi nyunta durnya g'oo k'a ni zem bi ij dodo yar, an ij da kore u ro woo barla dodo kare hinni u y.

³³ Ncɪnaaɔ bɪ, m danyɪnɔ, k'awɔɔ a so kɔ ma k'a Zuuba tɔdaanɔɔ hɔbɪre bɪ bɪ, k'a dɔ kɔ ma.

³⁴ Kɔ nɔ ɪ gɔaa zɛm, k'an lɛɛ ka an hɔ bɪ a har ɔ, k'a b'a so kɔ ma, a a ka a mɪŋŋɔɔ dɔdɔyarɛ ma y.

Kɔ minno kɔ ŋ gɔɔta rɔ wɔɔ nɪ, kɔ mɔɔ bɪ bɔr, mɔɔ brɔɔ bɔm kɔ zi.

12

Sent-Espri ganwɔrɛrɔ mim

¹ M danyɪnɔ, kɔ *Sent-Espri ganwɔrɛrɔ wɔɔ mim bɪncɛ nɪ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n hɔ k'an ta a nɔ ɔ bɪ dɔ mɪŋŋa.

² Awɔɔ dɔ a ɔ, nyɪnta k'awɔɔ ɔ basɪrakɛnno biisi bɪ, wosobaawɔnno daɔrɛ y'a so awɔɔ ɔ, awɔɔ n a da ma an n'a bɔrɛ ŋ ɔ y.

³ Naa minto bɪ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n a dɔ mɪŋŋa, a ɔ, kɔ Woso Espri a so gɔaa ɔ, a zaa nɪ meer bam, a zaa b'a dam ma an a hɪ, a ɔ: «Lerbɔrɛ kɔsɪ ɪ kan Yeezuu kɪ y.» Bɪ gɔsɪ b'a dam ma sɔ an a hɪ, a ɔ: «Zuuba m Yeezuu m,» kɔ Sent-Espri bɛɛ y'a ka y.

⁴ Sent-Espri ganwɔrɛrɔ wɔɔ y'a hɔnhɔ, bɪ Espri deem-deem bɪ nɪ ŋ karɛ.

⁵ Zibɛɛrɔ y'a hɔnhɔ n ta ɔ Zuuba nɪ gɔɔɔ dare ŋ bare ɔ, bɪ Zuuba deem-deem bɪ zibɛɛ m.

⁶ Zibɛɛrɔ zaarɔ y'a hɔnhɔ ta ɔ, bɪ Woso deem-deem bɪ n'a kam gɔɔɔ n'a dam zibɛɛrɔ wɔɔ duro bare ma.

⁷ Sent-Espri ɪ zi bam kan gɔaa biyɛɛ kɪ ganwɔrɛrɔ y'a hɔnhɔ m, bɪ naa ba an nawɔm k'a a da gɔɔɔ haay han.

⁸ Sent-Espri ɪ mindɔrɛ meerbaa ganwɔrɛ kam gɔaa deem ɔ. A n hɔdɔrɛ meerbaa ganwɔrɛ ka gɔaa vanta ɔ.

⁹ Sent-Espri deem-deem bɪ do ɪ sɪrakarɛ ganwɔrɛ kam gɔaa ɔ, a ɪ waarɛ ganwɔrɛrɔ kam gɔaa vanta ɔ sɔ.

¹⁰ A ɪ hoserlo bare ganwɔrɛ kam gɔaa vanta ɔ, an nɪ Wosolesinnɪsora meerbaa ganwɔrɛ kam gɔaa vanta ɔ sɔ. A ɪ esprirɔ dɔ n a bɔ kɔ zi ganwɔrɛ kam gɔaa vanta ɔ, an nɪ leminno y'a hɔnhɔ hɪrɛ kam gɔaa vanta ɔ, a ɪ leminno wɔɔ duro wusigɔrɛ ganwɔrɛ kam gɔaa vanta ɔ sɔ.

¹¹ Bɪ, naa woo... naa, Sent-Espri deem-deem bɪ zibɛɛ m, an nɪ ganwɔrɛrɔ wɔɔ jɪnjɪrm gɔaa biyɛɛ m, a hɔnhɔ ma.

Kristagɔɔɔ wɔɔ y'a hɔnhɔ,

bɪ, ŋ deem

¹² Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ gɔaa mɛ deem, an bɔkarɛ a vɛŋŋɛrɔ m hɔka, bɪ, gɔaa mɛ vɛŋŋɛrɔ k'a bɪ tɔ an hɔka naa, mɛ deem m bala, Krista maam sɔ.

¹³ Bala, wɔɔ haay woo... naa, Zuuba batɛm ka wɔɔ ɔ Sent-Espri deem-deem bɪ nɔ ɔ, k'ɔ yɪ mɛ deem zannɔ, kɔ zɪfɔ m wɔɔ m, gɛɛ do vantɔɔ m wɔɔ m, kɔ lɔnnɔ wɔɔ m, gɛɛ soamɪŋŋaɔzannɔ m wɔɔ m, ɔ ɔ ba deem, Sent-Espri deem-deem bɪ n y'a ka wɔɔ ɔ, an wɔɔ han an bra wɔɔ ra.

¹⁴ Gɔaa mɛ vɛŋŋɛ bɪ deem y, ŋ hɔka.

¹⁵ Kɔ gɔaa gam a hɪ, a ɔ: «Kɔ wɔ bɛɛ m mɔɔ m bɪ, mɔɔ ba mɛ bɪ barla y,» naa do a da ma an a ka, a bɪ nyɪntam mɛ bɪ barla dɔ ra?

¹⁶ Kɔ gɔaa tɔr a hɪ a ɔ: «Kɔ mɪnyaa bɛɛ m mɔɔ m bɪ, mɔɔ ba mɛ bɪ barla y,» naa a da ma an a ka a bɪ nyɪntam mɛ bɪ vɛŋŋɛ dɔ ra?

¹⁷ K'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, gɔaa mɛ bɪ jilli, mɪnyaa nɪ, gɔaa tɔr nyɪntam lɛɛ ka ra ɔ? Kɔ gɔaa mɛ bɪ jilli, tɔr nɪ, gɔaa meeyaa nyɪntam lɛɛ ka ra ɔ?

¹⁸ Bɪ sɪra nɔ ɔ, Woso gɔaa mɛ vɛŋŋɛrɔ haay cɪncɪnta a bɪncɛ ɔ, a hɔnhɔ ma.

¹⁹ Kɔ gɔaa mɛ vɛŋŋɛrɔ wɔɔ jilli, vɛŋŋɛ deem nɪ, mɛ bɪ nyɪntam ka?

20 Ncɪnaaɔ bɪ, ɠɔaa mɛ vɛŋŋɛrɔ wɔɔ hɔka bɪ mɛ deem m.

21 ɠɔaa mɪnyaa b'a dam ma an a hɪ a wɔ m a ɔ: «lbu zibɛə ba mɔɔ ma y.» ɠɔaa mim b'a dam ma an a hɪ a ɠanno m sɔ a ɔ: «Awɔɔ zibɛə ba mɔɔ ma y.»

22 A n lɛ da bɪ, ɠɔaa mɛ vɛŋŋɛrɔ k'i ɔ, ŋ nyɔɔɔɔ ba ɔ fɪɠaa rɔ wɔɔ, brɔɔ zibɛə n ta ɔ ɠɔta kare.

23 Wɔɔ mɛ vɛŋŋɛrɔ kɔ wɔɔ nɪ dɪɠare ŋ ma ɪ ɔ, ŋ bɪ wɪsɪ rɔ wɔɔ, brɔɔ wɔɔ nɪ nyasɔre ŋ nɪ ɠɔta, nɪŋŋoo k'i ɔ nyannɪ bɪncɛrɔ m nɔ wɔɔ, brɔɔ wɔɔ nɪ nyasɔre ŋ nɪ paan....

24 Wɔɔ mɛ vɛŋŋɛrɔ kɔ ŋ nɪ ta daɔre m nɔ wɔɔ bɪr a kam nyasɔre bɪ do ma y. Woso k'a ɠɔaa vɛŋŋɛrɔ da bɪ, a zi bɪ ba a ɔ, kɔ vɛŋŋɛrɔ kɔ ŋ ba daɔre m nɔ wɔɔ n daɔre yɪ ɠɔta.

25 A ba a ɔ maam, kɔ ɠɔŋɠɔre bɪ nyɪnta mɛ b'ɔ y, bɪ kɔ vɛŋŋɛrɔ wɔɔ n bɪr nyasɔm kɔ m.

26 Kɔ mɛ vɛŋŋɛrɔ deem ɪ fir yɪm, vɛŋŋɛrɔ mɪsɪrɔ wɔɔ haay ɪ fir yɪm kan kɪ. Kɔ vɛŋŋɛrɔ deem daɔre yɪ, vɛŋŋɛrɔ mɪsɪrɔ wɔɔ haay y'a heer nyɔɔm kan kɪ sɔ.

27 A n bɔkare, Krista mɛ n'awɔɔ m, a mɛ bɪ vɛŋŋɛrɔ n'awɔɔ ɠɔaa biyɛə m, ɠɔaa biyɛə kan a bɪncɛ kɪ.

28 Ncɪnaaɔ nɪ, Woso n ɠɔɔɔ bɔ ɔ an zibɛə ka ŋ ɔ, kristaɠɔɔɔ wɔɔ barla. Lɛɛkare ma bɪ, kristazibɛəzannɔ a ŋ cɪnta. A hɪya hɔ ma bɪ, wosolɛsɪnnɪsɔrazannɔ a ŋ cɪnta. A kaaku hɔ bɪ, hɔdɪndagɔɔɔzannɔ a ŋ cɪnta. Bɪ jɛ ɔ, ɠɔɔɔ kɔ ŋ nɪ hoserlo bare ɠanwɔre m nɔ wɔɔ m, kan yaabarɔ waare ɠanwɔrɛrɔ zannɔ kɪ, kan daahanzannɔ kɪ, kan lɛzannɔ kɪ, kan ɠɔɔɔ kɔ ŋ nɪ leminno y'a hɔnhɔ hum zannɔ kɪ.

29 K'awɔɔ dɪɠa a naa, awɔɔ n a dɔ a ɔ, ŋ woo... bɛɛ m kristazibɛəzannɔ ra? N woo... bɛɛ m wosolɛsɪnnɪsɔrazannɔ sɔ y. N woo... bɛɛ m hɔdɪndagɔɔɔzannɔ y. N woo... bɛɛ nɪ hoserlo bare y.

30 N woo... bɛɛ nɪ yaabarɔ waare ɠanwɔrɛrɔ nɪ y. N woo... bɛɛ nɪ leminno y'a hɔnhɔ hɪre y. N woo... bɛɛ nɪ leminno wɔɔ wusigɔre y.

31 K'a ka ɠanwɔrɛrɔ kɔ ŋ nɪ mɪŋŋa an lɛ da rɔ wɔɔ ma, kan a heer kɪ haay.

Bɪ, kɔ m zaa k'an mɪŋŋa an cem haay bɪ hɪnka a m kɛɛre.

13

Nɔare k'a a ɠa m an nyɪnta ɔ kristaɠɔɔɔ barla

1 Baa kɔ mɔɔ ɪ leminno haay hum,

ɠɔɔɔ hɔ kan malɛkarɔ hɔ kɪ,

kɔ mɔɔ ba ŋɔare m, hɔsɪ bɛɛ m mɔɔ nɪ y.

Bɔ mɔɔ ɔ kɔ ɔ kan lɔmbɪr k'a nyɪ nɪ bɔm kɪ,

ɠɛɛ bɔ mɔɔ ɔ kɔ ɔ, kan sɪsaka k'a nyɪ nɪ bɔm kɪ.

2 A a da ma mɔɔ m wosolɛsɪnnɪsɔra meerbaa ɠanwɔre yɪ,

m bɪr hɔɔre m haay, m hɔ k'a a nyaakɔm da haay dɔ,

a a da ma mɔɔ m bɪr sɪrakare m haay,

m m dam ma m n'a kam cɪro n'a ɠare a bɪncɛrɔ ɔ,

lɛ meerbaa tɔkke ma,

kɔ mɔɔ ba ŋɔare m hɔsɪ bɛɛ m mɔɔ nɪ y.

3 Kɔ mɔɔ bɪ to m m hɔnyɪ haay jɪr cɪcɪrzannɔ m,

m m da ma sɔ m yɛ fir ma, n m da sɛ rɛ,

kɔ mɔɔ ba ŋɔare m, naa woo... naa, vam m.

4 Kɔ ɠɔaa ɪ ŋɔare m, a ɪ bɔrle a ma,

a ɪ hɔ mɪŋŋa bam ɠɔɔɔ m,

a bir jum bare y,

a bir a le bore a munja o y,

a bir a munja busure y.

⁵ Ku gɔaa i nyare m, a bir zi danɔada bare y,

a bir a kare a munja daahan ma y,

a no bir man o zɔɔ-zɔɔ y,

a bir mim cuntare a heer o kan gɔaa ki y,

⁶ ku gɔaa i nyare m,

a bir a heer nyoom zibonyaa bare ma y,

a heer a n'a nyoom sira ma.

⁷ Ku gɔaa i nyare m,

a i sugur bam ho haay no o,

a i sira kam domum haay,

a i taaheerle m tee...,

a i yem kore do haay ma.

⁸ Nyare nyare ba o y.

Wosolesinnisora meerbaaro ganwore nyare,

lemimno y'a honho ro wɔɔ hire nyare,

hodore nyam so.

⁹ Bala, wɔɔ n ho haay do y,

wosolesinnisora zibæo ku wɔɔ n'a bam so bi,

wɔɔ bir a bare an n'a gam ku o haay y.

¹⁰ Bi, ku ho k'an munja paan... bi bi bor,

ho k'a jire n ta o bi nyare.

¹¹ Nyinta ku mɔɔ o nyi bi, nyinzeembaa meer mɔɔ n'a bare, m ni m hon
dare am nyi ho bi m, m ni nyibaa hon m.

Bi ku mɔɔ bi m ba gɔaa burgu bi, mɔɔ nyibaa zibæoro wɔɔ to.

¹² Her-her naa, bo a o ku o, i o, diga wɔɔ nawom jetiga o,

ho ku wɔɔ ni digam ma bi bir yim fasti y,

bi domum i zem wɔɔ m b'a yim garga ra haay.

Her-her naa, mɔɔ hodore jire ta o, bi hinni bi do o, mɔɔ ho haay dom,
amba Woso mɔɔ do munja bi m.

¹³ Keere naa, ho kaakoro noon duro n ta o, bi nyare ba o y:

Sirakare m, bi taaheerle m kan nyare ki,

bi nyare i le da nyi haay.

14

Sent-Espri ganworerɔ wɔɔ zibæo zaa

¹ K'a a ka ku nyare ma paan..., a a ka *Sent-Espri ganworerɔ wɔɔ ma so
kan a heer ki haay, an le da bi, k'a a ka wosolesinnisora meerbaa ganwore
bi ma.

² Bala, gɔaa k'a ni lemim y'a honho hum bi, a hi bea a nawom kan gɔɔ
ki y, meer bi ba a nawom kan Woso ki. Gosi bir ho k'a n'a hum bi ji mare
y, ho ku n y'a nyaakom da, an ni nyi hum Sent-Espri panja m.

³ Bi gɔaa k'a ni Woso le sire an ni som la bi, meer bi ba a nawom kan
gɔɔ ki, an ni nyi panja dam la, an ni nyi heer yom, an ni nyi heer wotam.

⁴ Gɔaa k'a ni lemim y'a honho hum bi, a munja panja an n'a dam la, bi
gɔaa k'a ni Woso le sire an ni som la bi, sokomagɔɔ wɔɔ an ni nyi panja
dam la.

⁵ Mɔɔ le taa k'awɔɔ haay n bir lemim y'a honho hum, bi mɔɔ n a nyi an
le da bi, k'awɔɔ i Woso le sire an ni som la, bi m jira. Gɔaa k'a ni Woso

le sire an ni som la bi, a le da gɔaa k'a ni lemim y'a hɔnhɔ hum bi m, k'a maam lemim bi wusigə a ɔ, sokomagɔɔ wɔɔ n a ji ma, an η panɲa da ra.

⁶ M danyɩɔ, k'a hɔɔn da a dɪga a. Kɔ mɔɔ bɔr awɔɔ zi, m ni lemimno y'a hɔnhɔ hire, bi Woso n hɔ hɩnka mɔɔ m, mɔɔ n a ji dɩnda awɔɔ ni y, bi mɔɔ n awɔɔ hɔdɔrɛ da ra y, bi mɔɔ n Woso le si m so ra y, bi mɔɔ n hɔ dɩnda awɔɔ ni y, ncɩnaaɔ bi lemimno y'a hɔnhɔ kɔ mɔɔ n'a hum bi nyɔɔɔ y'awɔɔ ma ka?

⁷ A do m naa sɔ kan sarbare mɔdrɔ ki. Kɔnni gɛɛ hir, kɔ η nyi bɩr bɔm miɲɲa, gɔaa y'a bam lɔ k'a a tɔr ka kɔnni bi, gɛɛ hir bi ma?

⁸ Kɔ n huure hɛ kɔ gɔɔɔ n bɔ ηni ta yar ma, kɔ huure bi nyi bɩr bɔm zore, gɔɔɔ y'a bam lɔ ηn'a dɔ η ɔ, a bir n nawom yarbare ma, k'a banka a ta?

⁹ A do m bi sɔ kan awɔɔ ki. K'awɔɔ lemim y'a hɔnhɔ hi, bi lemim bi do ji bɩr mare y, η y'a bam lɔ k'a hɔ k'awɔɔ n'a hum bi dɔ? A bɔ kɔ ɔ, ɩ ɔ, meer awɔɔ n'a bam vam.

¹⁰ Lemimno ɩ durnya naa ɔ gɔta ηn'a hɔnhɔ, bi η woo... naa, η ji ta ɔ.

¹¹ Bi, kɔ mɔɔ bɩr lemim kɔ gɔaa n'a hum kan mɔɔ ki bi mare, a zaa ɩ dɪgam mɔɔ ma saana kan a ki, mɔɔ ni dɪgare a zaa ma saana sɔ.

¹² Ncɩnaaɔ bi, k'awɔɔ ni Sent-Espri ganwɔrɔrɔ wɔɔ ηɔam paan... bi, k'a ka ganwɔrɔrɔ kɔ η n'a kam kristagɔɔ sokoma bi n ta lee sɩrakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, k'awɔɔ n η yi gɔta.

¹³ Bi y'a ka, gɔaa k'a ni lemim y'a hɔnhɔ hum b'a ga m, an a ye Woso han, kɔ Sent-Espri n lemimno wɔɔ wusigəre ganwɔrɔrɔ ka a ɔ sɔ.

¹⁴ Kɔ mɔɔ ɩ yaa dam Woso m lemim vanta m, mɔɔ heer ɩ yaa bi dare nɔ ɔ, bi mɔɔ bɩr hɔ kɔ mɔɔ n'a hum bi ji mare y.

¹⁵ Ncɩnaaɔ naa, bɔ mɔɔ n n'a bare? Mɔɔ yaa dam lemim y'a hɔnhɔ bi m, bi mɔɔ yaa dam lemim kɔ gɔɔɔ n'a mam bi m sɔ. Mɔɔ laa lɔm lemim y'a hɔnhɔ bi m, bi mɔɔ laa lɔm lemim kɔ gɔɔɔ n'a mam bi m sɔ.

¹⁶ Bala, k'ɩbu ɩ yaa dam Woso m barka lemim y'a hɔnhɔ ni, gɔɔɔ kɔ η ni nyɩntam sokomagɔɔ wɔɔ barla, bi η n hɔsɩ dɔ naa nɔ ɔ rɔ wɔɔ y'a bam lɔ k'a hi a ɔ «Amina» ɩ barka yaa bi dare ma? Bala, η bɩr hɔ k'ɩbu n'a hum bi ji mare y.

¹⁷ A a da ma, ɩbu barka yaa bi dare bi m bɩr miɲɲa gɔta, b'a bɩr a dam gɔɔɔ vantɔɔ wɔɔ han sɩrakare nɔ ɔ y, kɔ η bɩr hɔ k'ɩbu n'a hum bi mam bi tɔ ma.

¹⁸ Mɔɔ ɩ Woso barka dam, kɔ mɔɔ n ni lemimno y'a hɔnhɔ hum gɔta, an cem awɔɔ haay han bi minto.

¹⁹ Bi, kɔ mɔɔ ta m ni kristagɔɔ sokoma barla, kɔ mɔɔ meerbaanyi ba soor gɔɔɔ n a ma an a da η han, a jɩra kɔ mɔɔ n meer ba yɔɔgɔ lemim vanta m.

²⁰ M danyɩɔ, a bi tɩr a hɔɔn da am nyɩnzɛɛnyɩɔ hɔ bi ni y, k'a tɩr a hɔɔn da am gɔɔɔ burgurɔ hɔ bi m. Bi kɔ mimbɔnyaa bɩnce ni, k'a yi am nyɩnzɛɛnyɩɔ hɔ bi m.

²¹ N y'a gɔrsɩra ba Wosoci bi nɔ ɔ, n ɔ:

Do k'a ni lemim vanta hum mɔɔ n'a sare,

m meer ba kan Israyel do bi ki, saanɔɔ mɔɔ ni η sare,

m meer ba kan η ki, baa kan naa ki haay η b'a tɔr kam mɔɔ ma y.

²² Naa minto bi, lemimno y'a hɔnhɔ hire bi, makra a n'a hɩnkam basɩrakɛnno wɔɔ m, a bɩr hɔsɩ hɩnkam sɩrakɛnno wɔɔ ni y, bi, wosolesinnɩsora meerbaa ganwɔrɔrɔ bi, makra a n'a hɩnkam sɩrakɛnno wɔɔ m, b'a bɩr hɔsɩ hɩnkam basɩrakɛnno wɔɔ ni y.

²³ K'awoo a so ku ma haay, a a da ku u haay an ni lemim y'a honho hire, ku guoo ku n ni hosi do a no u ro woo gee basurakanno bi gasu awoo zi, n b'a hire n u, hoozanno n'awoo m na?

²⁴ Bi k'awoo haay i Woso le sire an ni som la, ku basurakar, gee guaa k'a n hosi do naa no u bi, gasu awoo zi, a y'a dore a heer u a u, a y'a bonyaa bam, ho k'a n'a mam bi y'a kare an a do a u, a kuro ma, guaa haay n'a dudo yarm.

²⁵ Ho k'a n'a heer u haay bom garga ra, bi n a ka an kukure ze Woso taa, an Woso da u, an kaseti ka, a u, Woso y'awoo bire u, denter.

Ho haay a ga m an ba an a ga ku u kristagoo sokoma no u

²⁶ Bo y'a ga bare m keere? K'awoo tir a so ku ma, ku guaa u k'a laa lo, guaa vanta k'a ho dunda, Woso n ho hinka guaa vanta m k'a n'a hi, ku guaa vanta i lemim y'a honho hire m so, deem ni lemim bi wusigere ni, naa woo... naa, a a ga m an ba sokomagoo woo haay surakare talee to ma.

²⁷ K'awoo tir meer ba lemim y'a honho ni, ku guaa huya gee kaaku bala n meer bi ba lemim y'a honho bi m, deem-deem, ku guaa deem n a si an bir a wusigere.

²⁸ Ku guaa ba u an ni lemim y'a honho bi wusigem sokoma bi no u, ku lemim y'a honho hire zanno woo n ze pi, ni bir a hire a heer u, ni bir meer bam kan Woso ki.

²⁹ Ku wosolesinnisora meerbaa ganwore bi ni, ku guaa huya gee kaaku m Woso le bi si, ni so ra. Ku guoo ku n guota ro woo n a tor ka n meerbaaro woo ma mija, ni diga a Woso meerbaaro m denter ge.

³⁰ Ku Woso ho hinka guaa vanta m guoo woo barla k'a n'a hi, ku guaa k'a lee ka an ni meer bam bi n ze pi, ku bi n a ho bi hi.

³¹ Awoo a da ma a Woso le si a so ra haay, bi k'a bir a bam deem-deem, ku guaa haay m daahan yi a no u, ni panja yi ni ta lee.

³² Wosolesinnisorazanno woo a da ma, ni'a da a mija ma,

³³ amba kristagoo sokomaro haay n'a bam bi m. Bala, Woso le baa warkoma ma y, ho haay n ba laafi an a ga ku u bi an n'a usam.

³⁴ K'awoo tir a so ku ma, ku lanno woo n ze pi, n ba le m k'a meer ba sokoma no u y, ni nyinta si... ni bir a tor kam amba Moyiisi lero a hi bi m.

³⁵ Ku n le taa k'a laaka da ho nija ma k'a ji do, ku n n'a to ni'aa laaka da a zino han har u. A bi zore ku lo m meer ba sokoma no u y.*

³⁶ A hi awoo u Woso lemim bi, a to a u, awoo zi ra? Gee, a ginga awoo u, awoo n ta m a minto ra?

³⁷ Ku guaa y'a ginare a u, wosolesinnisorazaa n a mi, gee a i misirbaa bam Sent-Espri panja no u, k'a n'a do a u, ho ku moo gursira ba awoo ma naa, Zuuba mija le m.

³⁸ Ku guaa a u, a bi yem ho ku moo hi naa ma, k'a do a u, Woso n a zaa do Sent-Espri panja misirbaa bare zaa y.

³⁹ Ncinaas bi, m danyino, k'a ka wosolesinnisora meerbaa ganwore bi ma kan a heer ki haay, b'a b'a ta guoo ku n ni lemim y'a honho hum no woo m toore y.

⁴⁰ Bi k'a ka ma, ku ho haay woo... n ba an a ga ku u, warkoma bi yi u y.

15

Krista mumbore mim

* **14:35 14.34-35** Ciro gusinno nija no u, bincero noon duro i sapitir 14 bi nyare ma.

¹ M danyɔnɔ, lemim nyɔnta kɔ mɔɔ pa da awɔɔ m, awɔɔ n a si, a gɔɔta a sɪra ka ɔ kɔɔkɔɔ bi, mɔɔ n'a tɔ dare a nɔ ɔ.

² Lemim nyɔnta bi do n'awɔɔ bombɔm, k'awɔɔ nyasom amba mɔɔ pa da awɔɔ m bi m. Bi k'awɔɔ n nyasom miɲɲa, sɪra k'awɔɔ ka bi bɔm vam.

³ Lɛɛ mɔɔ ka m hɔ kɔ n y'a dɪnda mɔɔ m bi dɪnda awɔɔ m. A ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, Krista ga wɔɔ mimbɔnyaarɔ tɔ ma, amba n y'a da Wosoci ɔ bi m.

⁴ N y'a bir, an a mɪm bɔ ɔ a dɔmɪm kaaku hinni ɔ, amba Wosoci a hi bi m.

⁵ A a hɪnka Sefas m, bi jɛ ɔ an a hɪnka buerehiyɔɔ k'a η bɔ ɔ rɔ wɔɔ m.

⁶ Dɔmɪm vanta ɔ, an a hɪnka wɔɔ danyɔnɔ kristagɔɔɔ bam zɔrsoor m le deem, gɔɔɔ wɔɔ duro gɔsɪnnɔ gɪnga, gɔta gɔɔta ηni mɪsɪr.

⁷ Naa jɛ ɔ, a a hɪnka Zakkɪ m, an b'a hɪnka kristazibɛɛzannɔ wɔɔ m haay.

⁸ Nawɔnnɔ woo... jɛ ɔ, an b'a a hɪnka mɔɔ m sɔ, mɔɔ kɔ mɔɔ bɔ kɔ ɔ kan nyɪ k'a yɪ b'a dɔmɪm n a ku bi ki bi.

⁹ Bala, mɔɔ m kristazibɛɛzannɔ wɔɔ haay poore, mɔɔ n m ga m, kɔ n ni m bir kristazibɛɛzaa y, bala, mɔɔ fir ka Woso gɔɔɔ sokɔma ma.

¹⁰ Bi, m ba kɔ mɔɔ ɔ gɔaa niɲɲɔ her naa, Woso barka bi tɔ ma m, b'a barka bi n bɔ vam mɔɔ gɔr zi y. Bi mɔɔ zi ba, m le da η haay ra, bi mɔɔ miɲɲa bɛɛ y, Woso barka k'a ni kan mɔɔ ki bi m.

¹¹ Bi, kɔ mɔɔ ni lemim nyɔnta bi pa dare, gɛɛ zibɛɛzannɔ vantɔɔ wɔɔ ni, bi bɛɛ pakra ba y. Lemim deem wɔɔ n'a pa dam, bi lemim bi do awɔɔ sɪra ka ɔ bi.

Gəəno mumbɔɔrɛ mim

¹² Wɔɔ y'a pa dam ɔ ɔ, Krista a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ, b'a a ba lɔ awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n'a hire η ɔ, gəəno b'a mɪm bɔɲ ɔ?

¹³ Kɔ gəəno mumbɔɔrɛ ba ɔ, k'a maam, Krista n a mɪm bɔ ɔ wa.

¹⁴ Bi k'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, Krista n a mɪm bɔ ɔ, wɔɔ pa bi dare ji ba ɔ wa. B'awɔɔ sɪra bi kare vam sɔ wa.

¹⁵ Bi, kɔ ncɪnaaɔ m, ηɔaar kasetɪ zannɔ m wɔɔ m Woso mim bi nɔ ɔ. Bala, wɔɔ hi ɔ ɔ, Woso Krista mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ, bi kɔ gɔɔɔ bir a mɪm bɔɲ ɔ, k'a maam Woso n Krista mɪm bɔ ɔ y.

¹⁶ Kɔ gəəno bir a mɪm bɔɲ ɔ, k'a maam Krista n a mɪm bɔ ɔ y.

¹⁷ Bi kɔ Krista n a mɪm bɔ ɔ, sɪra awɔɔ ka niɪr, awɔɔ gɔɔta an n'a mimbɔnyaarɔ nɔ ɔ tee....

¹⁸ Naa k'a hi sɔ a ɔ, gɔɔɔ kɔ η sɪra ka Krista ɔ, ηni bɔkare ηni gɪnga rɔ wɔɔ ɪ nyaanle nɔ ɔ.

¹⁹ K'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, her mɪsɪrbaa naa daahan tɔ ma m bala wɔɔ n sɪra ka Krista ɔ, yaanda bare paan... zannɔ m wɔɔ m, an cem gɔɔɔ haay han.

²⁰ B'a bi ncɪnaaɔ y, Krista a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ paan.... Lɛɛ a ka an a mɪm bɔ ɔ, kɔ gɔɔɔ kɔ η gɪnga rɔ wɔɔ n b'a mɪm bɔ ɔ sɔ.

²¹ Bala, gɔaa deem y'a ka zɛ n bɪr durnya ɔ, gɔaa deem tɔ ma m sɔ, gəəno n'a mɪm bɔɲ ɔ.

²² Adam minto y'a ka gɔɔɔ n ta ɔ, bi y'a ka gɔɔɔ ni gɪngam sɔ. Bi gɔɔɔ kɔ η y'a zɛ kɔ ra kan Krista ki rɔ wɔɔ haay y'a mɪm bɔɲ ɔ, Krista tɔ ma sɔ.

²³ Bi, mumbɔɔrɛ bi bɪnce ɔ, yɪ a nawɔrɛ ncɪnaaɔ: Krista m lɛɛkarezaa, a lɛɛ ka an a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ. K'a b'a bɔ an bɪr kɛɛrɛ, gɔɔɔ k'a sɔ η ɔ rɔ wɔɔ y'a mɪm bɔɲ ɔ.

²⁴ Naa jɛ ɔ, Yeezuu Krista zinɔro wɔɔ kan a cinno ki paɲɲa zaar bam, a paɲɲazannɔ kɔ η ni durnya ɔ haay paɲɲa zaar bam. K'a η paɲɲa zaar ba, bi jɛ ɔ, durnya nyare, an bɔkare an cirbɛɛ kɔ Woso a ka ɔ bi da Zi Woso wɔ ɔ.

²⁵ Bala, a a ga m, k'an a so cirbæə ɔ, kɔ Woso n tolle ba, an a ka an bɔr a jɪnno ra, an tɔntɔ ŋ la.

²⁶ Jɪm k'a nɪ gɔɔtam jɛ ɔ, n n'a zaar bam bɪ n zɛ m.

²⁷ Bala, n y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: «Woso a ka hɔ woo... n'a ganno taa.»

Bɪ Wosoci bɪ k'a hɪ a ɔ, hɔ haay woo... y'a taa bɪ, a ba Woso mɪŋŋa burə ɔ wa, bala, Woso mɪŋŋa y'a ka an nɪ hɔ haay woo... burə ɔ.

²⁸ Bɪ, kɔ Woso b'a ka Krista nɪ hɔ haay burə ɔ, Krista mɪŋŋa k'a m Woso Nyɪ bɪ y'a mɪŋŋa zerm Woso taa, bala a y'a ka an nɪ hɔ haay burə ɔ. Yɪ a nawɔrɛ ncɪnaaɔ, Woso mɪŋŋa m bɪ nyɪntam hɔ haay soorezaa, gɔɔ haay burə ɔ.

²⁹ Kɔ gæno mɪmbɔurɛ ba ɔ, bɔ gɔɔ kɔ ŋ nɪ batɛm sim gæno tɔ ma rɔ wɔɔ n'a bare? Kɔ gæno mɪmbɔurɛ ba ɔ denter, bɔ tɔ ma m ŋnɪ batɛm sire ŋ mɪntɔ?

³⁰ Bɪ bɔ m sɔ wɔɔ mɪŋŋɔɔ, wɔɔ nɪ yɛm wɔɔ zibæə bɪ nɪ wɔɔ dam mim kɔsɪ lɛ ɔ?

³¹ Mɔɔ mɪŋŋa, dɔmɪm biyæə mɔɔ ɪ zɛ lɛ ɔ. M danyɪnɔ, naa hɪ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ m, kɔ mɔɔ heer nɪ nyɔɔrɛ awɔɔ mɪntɔ Zuuba Krista nɔ ɔ bɪ tɔ ma.

³² Gɔɔɔ fir ka mɔɔ ma Efɛzɪ ɔ naa ɔ, ɪ ɔ poohɔɔ nɪ ŋ mɪ, mɔɔ m zoo ba kan ŋ kɪ kɔɔkɔɔ. Kɔ naa ba mɔɔ ɔ durnya naa do hɔ yɪrɛ tɔ ma, a nyɔɔɔɔ m bɔ nɪ? Kɔ gæno mɪmbɔurɛ ba ɔ, k'a maam k'a ba amba bɔɔr naa do a hɪ bɪ m: «Ū ɔ da hɔbɪrɛ bɪrɛ lɛ ɔ bala, k'ɔ bɪr bɛɛ mim bala, bala, booti m, ɔ gɪngam.»

³³ A bɪ bra bɪmba a mɪŋŋɔɔ nɪ y. Bala, n ɔ: «Kɔ gɔaa ɪ kan zukuuro bɔnyaarɔ kɪ, a ba a nawɔm gɔaa bɔnyaa sɔ.»

³⁴ K'a a bɔ hɔɔn danŋada k'awɔɔ n ta m b'ɔ, k'a mɪmbɔnyaabare to fastɪ. Awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnnɔ n Woso dɔ cɪna y, awɔɔ nyannɪ n bɪ.

Gæno wɔɔ y'a mɪm bɔŋ ɔ

mɛ vanta m

³⁵ A a da ma gɔaa n laaka da a ɔ, gæno y'a bam lɔ ŋn'a mɪm bɔ ɔ? Kɔ ŋ y'a mɪm bɔ ɔ, ŋ mɛ bɪ yɪm lɔnɔ?

³⁶ Hɔɔnwarzaa ra, hɔ k'ɪbɪ n'a duum bɪ, k'an ga a bɔm na?

³⁷ Bɪ hɔ k'ɪbɪ n'a duum bɪ, kɔ yɪryaa m gɛɛ hɔ vanta m, hɔ bɪ yaa ɪbɪ n'a duum, a gɔ bɛɛ ɪbɪ n'a sɔɔn wa.

³⁸ Ba ɪbɪ duu bɪ, bɪ Woso a ka an bɔ, a do n a hɔ kan hɔyaa do vantɔɔ kɪ, amba Woso mɪŋŋa lɛ n taa bɪ m, hɔyaa do biyæə y'a hɔ.

³⁹ Hɔɔ mɪsɪrɔ haay kɔ ŋ nɪ ta ɔ rɔ nɔɔm, biyæə mɛ y'a hɔ. Gɔɔɔ mɛrɔ y'a hɔnhɔ, pɔɔ kan harhɔɔ kɪ, bennɔ kɪ, zɔnɔ kɪ mɛrɔ y'a hɔnhɔ sɔ.

⁴⁰ Hɔɔ kɔ ŋ nɪ brama rɔ wɔɔ kan hɔɔ kɔ ŋ nɪ tara burə ɔ rɔ wɔɔ kɪ y'a hɔnhɔ, ŋ gɔrɛ y'a hɔnhɔ sɔ.

⁴¹ Wosogurɛ lɛgure y'a hɔ, mom hɔ y'a hɔ, monyaarɔ lɛgure y'a hɔnhɔ sɔ, monyaarɔ mɪŋŋɔɔ lɛgure lɛ dɪnda kɔ m.

⁴² Yɪ a nawɔrɛ ncɪnaaɔ sɔ gæno mɪmbɔurɛ ma. Kɔ n ta k'a yaa gər bɪr, a do m ba n tɪr hɔyaa duu bɪ m. Gər bɪ hɔ vɔnrɛzaa m, bɪ k'a b'a mɪm bɔ ɔ, a bɪ vɔnm dɔ y.

⁴³ Gər ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, hɔ nyɔɔɔɔwarzaa m, paŋŋawarzaa m sɔ n n'a birm maam, an bɔkare an n'a mɪm bɔŋ ɔ an nɪ lɛbɔurɛ m kan paŋŋa kɪ m gota.

⁴⁴ Gər bɪrle ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, tara burə hɔ n n'a birm bala, an bɔkare k'a b'a mɪm bɔ ɔ, a mɛ b'a ba arzana mɛ. K'ɔ n nɪ tara burə ɔ naa ɔ naa, kɔ mɛ ta ɔ, arzana ɔ, mɛ nyɪntaŋ ɔ sɔ.

⁴⁵ Naa tɔ ma m, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ: «Gɔaa lɛkarezaa Adam a ba gɔaa mɪsɪr. Bɪ Krista bɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, Adam hɪyaazaa m, bɪ bɔr a ɔ, jɛ ɔ, b'a m ɛspri k'a nɪ mɪsɪrbaa kare.»

⁴⁶ Bɪ lɛkare mɛ k'an ta ɔ bɪ, mɛ kɔ Woso ɛspri a ka bɪ bɛɛ m bɪ, durnya hɔ m bɪ. Woso ɛspri n'a kam bɪ, zɛ bɪ n nawom jɛ ɔ.

⁴⁷ Gɔaa lɛkarezaa bɪ, durnya gɔaa m bɪ, a bɔ n y'a ɔ taa ɔ. Gɔaa hɪyazaa bɪ, a to b'ɔ arzana ɔ.

⁴⁸ Gɔaa kɔ durnya gɔaa m bɪ, durnya gɔɔɔ wɔɔ bɔ bɪ rɛ, gɔaa kɔ arzana gɔaa m bɪ, arzana gɔɔɔ wɔɔ bɔ bɪ rɛ sɔ.

⁴⁹ Dɪtaa naa, wɔɔ bɔ durnya gɔaa bɪ rɛ, Bɪ, dɔmɪm ɪ zɛm, wɔɔ n bɪ zɛm bɪ bɔ arzana gɔaa bɪ rɛ sɔ.

⁵⁰ M danyɪnɔ, mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ m ɔ, gɔaa b'a dam ma an gasɔ Woso cirbɛɛ b'ɔ, a mɛsim nɪ y. Hɔ k'a nɪ vɔnm bɪ b'a dam ma an hɔ k'a bɪr vɔnm bɪ yɪ y.

⁵¹ K'a dɪga a, kɔ m hɔ kɔ gɔsɪ n a dɔ hɪ a m. Ɔ woo... naa, ɔ bɪ gingam haay y, bɪ ɔ da ɔ nawom kɔ ɔ haay ɔ ɔ lɔr.

⁵² Ba naa do n nawom, huure jezaa bɪ hɛrɛ ma, ɔ lɔr ɔ n nawom lɛɛm-lɛɛm, am mɪm nɪfɪ zɛrɛ m. Bala, kɔ n bɪ huure bɪ hɛ, gɔɔɔ kɔ ɪ ginga rɔ wɔɔ y'a mɪm bɔɪ ɔ mɛ k'a bɪ vɔnm dɔ m, wɔɔ n'ɔ lɔr.

⁵³ Bala, wɔɔ k'ɔ nɪ gingam, ɔ nɪ vɔnm naa, pakra m kɔ wɔɔ n mɛ k'a bɪ gam fɪga y, b'a bɪ vɔnm sɔ sa.

⁵⁴ Kɔ wɔɔ mɛrɔ b'a lɔr nɔɪnaaɔ, hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ bɪ kɔ yɪm, n ɔ:

Zɛ ba ɔ dɔ y, n bɔr zɛ ra.

⁵⁵ Zɛ ra, ɪ dama bii?

Ɔ paɪɪa bii?

⁵⁶ Zɛ paɪɪa bɪ m mimbɔnyaa m, mimbɔnyaa paɪɪa bɪ m Moyiisi lɛrɔ m.

⁵⁷ Ɔ yaa da Woso m barka, an n'a kam wɔɔ nɪ bɔrm hɔ haay ra, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

⁵⁸ Nɔɪnaaɔ bɪ, m danyɪnɔ nɔarɛrɔ, k'a jɪm kɔɔkɔɔ, a b'a ka hɔsɪ n a da a ma y, k'a bɪr tam lɛɛ tee... Zuuba zibɛɛ nɔ ɔ, bala, awɔɔ dɔ a ɔ, kɔ k'awɔɔ nawom Zuuba zuure nɔ ɔ bɪ, a bɪ zɛm bɪ bɔ vam nɪ y.

16

Busoo zɪnzɛkɔra n a ka Zerizalem kristagɔɔɔ ɔ

¹ Kɔ busoo zɪnzɛkɔra n a ka kristagɔɔɔ ɔ bɪ bɪncɛ nɪ, k'a hɔ kɔ mɔɔ hɪ Galasii kɔrɔ wɔɔ kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ m bɪ ba sɔ.

² Hɔ k'awɔɔ n'a bam bɪ ba n nɪ: Hatɔ hinni biyɛɛ ɔ, k'awɔɔ gɔaa biyɛɛ n dɪga busoo k'an ta m ma an a bɔ ɔ an a cɪnta a hɔ, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, kɔ mɔɔ bɪ lee ku, k'awɔɔ b'a ya a ka ma k'a busoo zɪnzɛ kɔ ra y.

³ Kɔ mɔɔ bɪ lee ku, mɔɔ ci bam m a ka gɔɔɔ k'awɔɔ nɪ ɪ bɔɪ ɔ kɔ ɪ nɪ ta a ganwɔrɛrɔ wɔɔ m ɪn'aa ɪ ka Zerizalem kristagɔɔɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ ɔ, kɔ ɪ nɪ ta m kan busoo bɪ kɪ.

⁴ K'a bɔr an nɪ yɪrɛ ɪ ɔ, a a ga m kɔ mɔɔ mɪɪɪa n ta, ɪ tam kan mɔɔ kɪ.

Pol ɪ zaakɔrɛrɔ gingam

⁵ Ta mɔɔ nawom Masedɔan kɔ ɔ, m a dɔ m lee ku awɔɔ zi, bra mɔɔ nawom b'ɔ, m bɔr awɔɔ zi.

⁶ A a da ma, mɔɔ n nyɪnta awɔɔ zi b'ɔ poore, gɛɛ m nyɪnta b'ɔ nyɛɛm dɔmɪm ɔ, k'awɔɔ n a da mɔɔ han, m zaa bɪ sare ma, baa kɔ ta mɔɔ nawom ka.

⁷ Naa do ma naa, mɔɔ lɛ baa kɔ m dɪga awɔɔ ma cenle ma y, mɔɔ lɛ taa kɔ m bɪ gɔɔta kan a kɪ poore, kɔ Zuuba yɛ.

⁸ Bɪ, mɔɔ gɔɔtam Efɛɛzɪ kɔ ɔ naa ɔ, an ta an pantɪkɔtɪ cɪbsa dɔmɔm ku.

⁹ Bala, Woso a ka mɔɔ nɪ m dam ma m zi ba naa ɔ gɔta, bɪ jɪnnɔ wɔɔ gɔta sɔ.

¹⁰ Kɔ Timote bɪ lee ku awɔɔ zi b'ɔ, k'a nɪyasɔ m mɪŋŋa, k'a heer n nyɔɔ, bala, Zuuba zi an n'a bam sɔ am mɔɔ hɔ bɪ m.

¹¹ Gɔsɪ b'a gore bɔ ɔ y. K'a a da han k'an a bɔ an bɔr mɔɔ zi laafɪ, bala, mɔɔ y'a mɪm dam, kan danyɪnɔ wɔɔ kɪ.

¹² Kɔ wɔɔ danyɪ Apolɔs nɪ, mɔɔ hɪ m gallem hɔka k'an bɔr awɔɔ zi kan ɔ danyɪnɔ wɔɔ kɪ, b'a lɛ baa fɪgaa k'a ta awɔɔ zi b'ɔ dɪta y, k'a bɪ toore yɪ, a zɛm.

Meerbaa nyambɔrlɛ kan leersore kɪ

¹³ K'a dundo a zi, a jɪm kɔɔkɔɔ sɪrakare nɔ ɔ, a bɪr heer koodɔ m, a bɪr paŋŋa m.

¹⁴ K'a hɔ haay woo... ba ŋɔare nɔ ɔ.

¹⁵ M danyɪnɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, Stefanas kan a hargɔɔ kɪ ɪ lɛɛ ka ŋn'a ba sɪrakɛnno Akayii kɔrɔ wɔɔ ɔ. N y'a tɔntɔ ɔ paan... ŋn'a da kristagɔɔ wɔɔ han Woso zibɛɛ bɪ nɔ ɔ. Mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ a m,

¹⁶ k'a yɛ gɔɔɔ nɛɪnaaɔ rɔ wɔɔ ma, kan gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ zi bam, ŋn'ɪ kɔre yɪm kan ŋ kɪ rɔ wɔɔ ma sɔ.

¹⁷ Mɔɔ heer ɪ nyɔɔm gɔta, Stefanas k'a nɪ naa ɔ, kan Fɔrtɪnatus kɪ, Akayikus kɪ bɪ tɔ ma, kɔ ŋ nɪ naa ɔ bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, awɔɔ nɪ kan mɔɔ kɪ.

¹⁸ Bala, ŋ minto bɪ, mɔɔ heer koodɔ yɪ, ŋ y'awɔɔ heer ba kookoo sɔ. Gɔɔɔ nɛɪnaaɔ rɔ wɔɔ a ga daɔre m paan....

¹⁹ Azii kɔrɔ wɔɔ kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m. Akilas kan Priska kɪ ɪ yaa dare awɔɔ m danyɪbaa Zuuba nɔ ɔ minto. Kristagɔɔɔ kɔ ŋ n'a som kɔ ma ŋ har ɔ rɔ wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m sɔ.

²⁰ Wɔɔ danyɪnɔ wɔɔ haay ɪ yaa dare awɔɔ m. K'a yaa da kɔ m mɪŋŋa-mɪŋŋa kan daɔre kɪ.

²¹ Mɔɔ mɪŋŋa Pol nɪ leersore naa do gɔrsɪra bam.

²² Kɔ gɔaa n Zuuba ŋɔa y, Woso lerbɔre bɔnyaa ɪ kan a zaa kɪ. «Maranata» a jɪ k'a hɪ a ɔ, Zuuba n bɔr.

²³ A yɛ mɔɔ nawɔm kɔ Zuuba n'awɔɔ barka da ɔ.

²⁴ Mɔɔ y'awɔɔ woo... ŋɔam Yeezuu Krista nɔ ɔ.

Ci huya ho ku Pol a ba KORENTI ZANNŌ ma

Ci huya ho ku Pol a ba Korenti zanno ma bi

gasurre

Pol ci huya ho naa do no o bi, woo y'a yim, bakomare i nyunta o Pol kan Korenti zanno woo ki bire o.

Korenti kristagoo gosunno i nyunta n'a to zarle n o kristazibeezaa bee y. A m naa Pol n ci bi ba k'a bo n lee, k'a ka ma ku zekora n nyunta o so.

Ci bi no o, a y'a zibee kan a firyire ki mim dundam. A y'a hunkare a o, kristazibeezaa n a mi paan... denter. A a ya, an ku ma kan Korenti zanno woo ki. A n n dundo ku n'a to o, kan busoo zinzekora bi ki, k'a a da m Zidee kristagoo han.

Pol i yaa dam Korenti goo m

¹ Moo miha Pol, Woso hoonho ma m, moo ni m ba Krista Yeezuu zibeezaa, moo kan woo danyi Timote ki m ni ci bi bam, a ba woo nawom Woso goo sokoma k'a ni Korenti o bi ma. A ba woo nawom wosogoo ku n ni Akayii koro vantoo o ro woo ma haay so.

² A ye woo nawom woo Zi Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista ki han, ku n ni barka kan laafu ki ka a o.

Woso ni woo heer wotam

o firyire no o

³ O o le bo Woso o, woo Zuuba Yeezuu Krista Zi bi, woo Zi m, an n'a miha bam goo m tee..., an ni n heer wotam mim haay no o.

⁴ A i woo heer wotam woo firyirero haay no o, ku woo n'o da ma, o goo ku n ni fir do haay yim no woo heer wota so, heerwotare ku woo yi a miha zi bi m.

⁵ Denter m, ku woo ni fir yim guta amba Krista fir yi bi m bi, maam so bi, Woso i woo heer wotam guta Krista to ma.

⁶ Ku woo i fir yim, fir bi yi woo nawom k'awoo n heerwotare yi, a bombore yi. Ku woo i heerwotare yire, a yi woo nawom k'awoo n a da ma a jum kookoo firyirero ku woo ni n yim no woo koro no o.

⁷ Naa to ma m woo heer n kookoo awoo mim bince o, bala, woo do woo o k'awoo ni firyirero ku woo ni n yim no woo yim bi, awoo i heerwotare ku woo n ta m bi m so.

⁸ Woo le taa k'awoo n'a do a o, woo fir yi guta Azii koro woo o, woo fir yi maam-maam an cem woo panha han. Woo n a ginga, o o, o lam fir naa do no o y.

⁹ In... yi a o ncinaas kare, a ginga woo o, o o, woo dudo n y'a yar k'a woo meeyaa bo o. Yi a o ncinaas, woo n o da ma do, o yo o miha ma y, woo n yo Woso ma, bala, an ni gæno mim bo n o.

¹⁰ A woo yo kare firyirero maam-maam ku n y'a yo k'a woo meeyaa bo o ro woo w o. Woo do, o o, a ba n ni woo yom tee... n w o.

¹¹ Awoo y'a dam woo han so, yaa k'awoo n n'a dam woo to ma bi minto. Yi an nawore ncinaas, woo n daahan yi Woso zi guta, goo cir ku n yaa da woo to ma bi minto. Naa n'a kam so goo guta n yaa da m barka.

Pol gingaro

¹² Hɔ k'a nɩ wɔɔ heer bam nyɩnta kan ɔ muɩɩɔɔ kɩ bɩ, wɔɔ noom k'an fu an nɩ wɔɔ kasetɩ kam muɩɩɔɔ bɩ m. Bala, wɔɔ ɔ mɩsɩrbaa ba kan goaa haay kɩ, an lɛ da bɩ, kan awɔɔ kɩ sɩra nɔ ɔ, kan ɔ heer kɩ haay. Woso y'a da wɔɔ han, a barka bɩ tɔ ma m wɔɔ n wɔ ɔ, ɔ naa ba, wɔɔ muɩɩɔɔ mindɔrɛ bɛɛ y.

¹³ Hɔ kɔ wɔɔ n'a gɔrsɩra bare awɔɔ ma biyɔɔ bɩ, a ba wɔɔ nawɔm k'awɔɔ n wɔ ɔ, a karɩnda ba, a jɩ dɔ muɩɩɔɔ. Bɩ, mɔɔ y'a gɩngam, m ɔ, awɔɔ hɔ kɔ wɔɔ ɔ k'ɔ a hɩ naa jɩ mam muɩɩɔɔ fasi.

¹⁴ Dɩtaa naa, awɔɔ y'a jɩ mam poore a ɔ, wɔɔ nɩ yɩm awɔɔ heernyɔɔ, b'awɔɔ yɩm wɔɔ heernyɔɔ sɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu wusigɔrɛ hinni ɔ.

¹⁵ Mɔɔ naa nyasɔ m heer ɔ kɔɔkɔɔ hɔɔ, m a cɩnta kɔ m lɛɛ ka m bɔ awɔɔ zi b'ɔ, m awɔɔ heernyɔɔ da ra gallem hɩya.

¹⁶ Kɔ m m to awɔɔ zi b'ɔ m ta Masedoan ɔ, kɔ m bɩ m to Masedoan ɔ, m bɔr awɔɔ zi b'ɔ k'awɔɔ n b'a da m han kɔ m ta Zidee ɔ.

¹⁷ A hɩ awɔɔ ɔ gɩnga naa dɔ kɔ mɔɔ wɔ bɩ, dɔ mɔɔ ka ra? Gɛɛ a hɩ awɔɔ ɔ, m gɩngarɔ wɔɔ wɔ mɔɔ nawɔm amba durnya gɔɔɔ hɔ bɩ m na? M n'a hɩm m ɔ, ɩn... mɔɔ naa bam, m m ya m jɩm b'ɔ, m ɔ, ayy... mɔɔ bɩ naa bare y.

¹⁸ Sɩrazaa m Woso m, a m mɔɔ kasetɩzaa, meer kɔ mɔɔ ba kan awɔɔ kɩ bɩ, a n nyɩnta hɔɔn hɩya-hɩya nɔ ɔ y.

¹⁹ Bala, Yeezuu Krista kɔ Woso Nyɩ m bɩ lemim kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bɩ, mɔɔ kan Silas kɩ, Timote kɩ bɩ, lemim bɩ dɔ n nyɩnta «ɩn... kan Ayy... kɩ» nɔ ɔ y. Nyɩnta a ɔ, sɩra nɔ ɔ.

²⁰ Bala, Yeezuu muɩɩɔɔ tɔ ma m, Woso n nɩ hɔ k'a ler bɔ haay bare. Bɩ y'a ka wɔɔ nɩ «Amina» dam Yeezuu tɔ ma, ɔ n'ɔ lɛ bɔm Woso ɔ.

²¹ Woso nɩ wɔɔ paɩɩɔɔ dam la, awɔɔ kan wɔɔ kɩ Krista zuure nɔ ɔ. A ɩ wɔɔ bɔ ɔ, ɔ hɔ,

²² an a wɔjɩ da wɔɔ ɔ a Sent-Espri m, k'a hɩnka a ɔ, a zem bɩ hɔ k'a ler bɔ wɔɔ m haay ka wɔɔ ɔ.

²³ Woso mɔɔ n'a bare m kasetɩzaa, kɔ mɔɔ ga a jura mɔɔ m ɩɔaarbare m. Kɔ mɔɔ n a ɩɔa kɔ m awɔɔ heer kɔ bɩ y'a ka, mɔɔ n m ya m bɔr awɔɔ zi Korenti ɔ y.

²⁴ Wɔɔ bɩr ɔ kam ma kɔ minno niɩɩɔɔ dɩnda awɔɔ m k'awɔɔ n sɩra ka ɩ ɔ paɩɩɔɔ nɩ y. Awɔɔ ɩ jɩnum kɔɔkɔɔ sɩra ka Krista ɔ nɔ ɔ kara. Bɩ, ɔ da wɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han k'awɔɔ n heernyɔɔ yɩ.

2

¹ Hɔ kɔ mɔɔ cɩnta m heer ɔ bɩ ba n nɩ: Mɔɔ bɩ n bɔrɛ m bɔr awɔɔ zi b'ɔ heerzar nɔ ɔ y.

² Kɔ mɔɔ awɔɔ heer zaar ba, nka nɩ heernyɔɔ kam mɔɔ ɔ, k'awɔɔ kɔ mɔɔ awɔɔ heer zaar ba rɔ wɔɔ bɛɛ nɩ?

³ Naa tɔ ma m mɔɔ n lɛɛ ka m ci ba awɔɔ ma ncɩnaaɔ, kɔ mɔɔ n a ɩɔa kɔ m bɔr awɔɔ zi k'awɔɔ n mɔɔ da heerzar ma, an bɔkare awɔɔ y'a ga m a mɔɔ heer nyɔɔ bɩ tɔ ma m. Bɩ, mɔɔ dɔ paan... m ɔ, awɔɔ haay, kɔ mɔɔ ɩ heernyɔɔ m, awɔɔ heernyɔɔ m sɔ.

⁴ Ci bɩ dɔ kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma naa, a n yɩ mɔɔ ma naanaa y, a ba mɔɔ ɔ kan heerzar kɩ, m nyi ka. Mɔɔ n a ɩɔa kɔ m awɔɔ heer zar y, ci bɩ ba mɔɔ ɔ k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, mɔɔ y'awɔɔ ɩɔam gɔta.

Pol y'a yem kɔ ɩ nɩ sugur ka kɔrɔmazaa b'ɔ

⁵ K'awɔɔ gɩaa nyɩnta an bɔr heerzar nɩ, mɔɔ bɛɛ a m heer zar y, awɔɔ haay a a heer zar, gɛɛ awɔɔ gɔɔɔ gɔɔɩnɔ m.

⁶ A da k'awɔɔ ɔ kɔ ɔ a hɩnhɔr bɩ, a a zaa bɔ.

⁷ Naa tɔ ma bi, k'a sugur ka ɔ, a heer wɔta, k'a heer b'a zar an boɔlam ba y.

⁸ Bi y'a ka mɔɔ n'a yeɛ awɔɔ han k'a a nɔare hunka m.

⁹ Bala, ci bi kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma bi, m ka mɔɔ ɔ ma kɔ m dɔga a k'awɔɔ ɪ mim sim fast-fasti gɛ.

¹⁰ K'awɔɔ sugur ka gɔaa ɔ, mɔɔ ɪ sugur kare a zaa ɔ sɔ. Bi kɔ mɔɔ sugur ka gɔaa ɔ, k'a ɪ yɪɛ ɪ ɔ a ga a ɔ m kɔ m sugur ka ɔ, a ba mɔɔ nawom awɔɔ tɔ ma, Krista mim m.

¹¹ A ba wɔɔ nawɔɛ nɔɪnaaɔ, k'ɔ bi zaa ka Sɔtaana ɔ, k'an wɔɔ ku y. Bala, gɪngarɔ k'an ta m nɔ wɔɔ, wɔɔ ŋ dɔ miŋŋa.

Pol hɔɔn ɪ kɔm Trowas kɔ ɔ

¹² Mɔɔ m hɔr m ta Trowas ɔ, kɔ m aa Krista lemim nyɪnta pa da, kɔ mɔɔ yaa lee ku bi, mɔɔ yaa dɔga a Zuuba zaa banka gɔta, kɔ m lemim bi pa da.

¹³ Bi, heerkɔɛ gɔta mɔɔ nyɪnta a nɔ ɔ, kɔ mɔɔ n wɔɔ danyɪ Tiiti yɪ bi tɔ ma. A m naa, mɔɔ n zaa ye Trowas gɔɔɔ wɔɔ han m m len so ŋ ni, m m hɔr, m ta Masedɔan ɔ.

Wɔɔ ɪ bɔrm hɔ woo... ra

Krista tɔ ma

¹⁴ Krista a da a jɪnnɔ haay ma, an ni ŋ gɪngaataɛ an ni yirbɔ sire ŋ ni. Woso tɔ n lɛbɔɛɛ yɪ, k'a ni wɔɔ gaam Krista da ma naa do nɔ ɔ dɔmum haay, an n'a kam gɔɔɔ ni Krista dɔm lɛɛ haay ɔ bi minto.

¹⁵ Bala, wɔɔ bɔ kɔ ɔ kan tidɔɛr ji nyɪnta kɪ, Krista n'a kam Woso ɔ, gɔɔɔ kɔ ŋ ni bɔmbɔɛ zaa ra rɔ wɔɔ, kan gɔɔɔ kɔ ŋ ni nyaanum nɔ wɔɔ k'ɪ dɔgam wɔɔ ma tidɔɛr.

¹⁶ Kɔ gɔɔɔ kɔ ŋ ni nyaanum nɔ wɔɔ ni, kan brɔɔ kɪ zɛ wɔɔ ni zɛm ni, ŋn'ɪ gɪngarɛ, gɔɔɔ kɔ ŋ ni bɔmbɔɛ zaa ra rɔ wɔɔ, kan brɔɔ kɪ, mɪsɪrbaa wɔɔ ni zɛm ni, ŋn'ɪ mɪsɪrbaa yɪm sɔ. Bi, kɔ Woso bɛɛ m, nka ɪ wɔ ɔ, an ni zi naa do bare?

¹⁷ Wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan gɔɔɔ kɔ ŋ Woso lemim bi sa, ŋn'ɪ ter bam ni rɔ wɔɔ kɪ y. Bi kɔ Woso miŋŋa ɪ wɔɔ nyɔɔ bi, a lemim bi pa wɔɔ n'a dam kan sɪra kɪ, a mim m, kɔ Krista zibɔɛnyɪnɔ m wɔɔ m bi tɔ ma.

3

Gɔaasɪbabaa daa bi lemim padɛnno mim

¹ Awɔɔ y'a hire a ɔ, a hi wɔɔ ɔ k'ɔ ɔ ya, ɔ ɔ lɛ bɔ, ɔ miŋŋɔɔ ɔ ra? Wɔɔ bir ɔ kam ci ma kɔ a hunka gɔɔɔ m k'awɔɔ n a dɔ a ɔ kristazibɔɛzanno paan...rɔ m wɔɔ ni y. Wɔɔ bir a yeɛ awɔɔ han sɔ k'a ci ba a ka wɔɔ ɔ k'ɔ a hunka gɔɔɔ m, amba gɔɔɔ vantɔɔ n'a bam bi ni y.

² Wɔɔ ci bi n'awɔɔ m, awɔɔ m wɔɔ ci, n n a gɔrɪra ba wɔɔ heerlɔ ɔ. Gɔaa haay n a dɔ an n'a karɪnda bam.

³ Gɔaa woo... a dɔ a ɔ Krista ci k'a ba bi n'awɔɔ m, an a da wɔɔ wɔ ɔ k'ɔ a ka. Ci bi ba bɛɛ n y'a ɔ, gɔrɪra ba hɔ ni y, a ba n y'a ɔ Woso k'an mɪsɪr bi ɛspri m, n n a ba jaa wargarɔ ma sɔ y, a ba n y'a ɔ gɔɔɔ heerlɔ ma.

⁴ Wɔɔ heer k'an kookoo bi y'a ka wɔɔ ni naa him, Krista barka tɔ ma, Woso taa.

⁵ Wɔɔ b'ɔ dam ma, ɔ a hi, ɔ ɔ, wɔɔ wɔŋ ɔ, ɔ zi naa do ba ɔ zim ni y. Woso n'a kam wɔɔ ni wɔɛ a bare ɔ.

⁶ A y'a ka wɔɔ n'ɔ da ma, ɔ ɔ ba Gɔaasɪbabaa daa bi zibɔɛnyɪnɔ. Gɔaasɪbabaa naa do n a to lɛrɔ ci b'ɔ y, a to a ɔ, Sent-ɛspri zi. Bala, lɛrɔ ci b'ɔ zɛ a nawom zɛ m, Sent-ɛspri bi, mɪsɪrbaa bi n'a kam.

⁷ Lero wɔɔ gɔrsira n y'a ba deem-deem jaa wargarɔ ma, a gɔrsira bi bare dɔmum ɔ bi, Woso leboore a hunka, Moyiisi meer ni yom kan panɲa ki. A yore bi k'an maam-maam b'a ka Israyel gɔɔɔ wɔɔ bir a dam ma n n'a mum nyam Moyiisi re y. A n bokare pakra m, ku leboore bi do n nya. K'a ɪ yire ɪ ɔ, lero wɔɔ zibəə bi, ze a ni zem ni, an bokare a ɪ leboore m ncinaaɔ,

⁸ k'a maam, zibəə ku Sent-Ɛspri n'a bam b'i leboore m gɔta an cem haay.

⁹ Ku zibəə k'a ni gɔɔɔ dɔdɔ yarm bi nyinta leboore m, k'a maam, zibəə k'a ni gɔɔɔ bam tɪrga Woso mum ɔ b'i leboore m an le da.

¹⁰ Wɔɔ ɔ da ma ɔ a hi, ɔ ɔ, leboore k'a nyinta ɔ biisi bi b'a dam ma an a makra ba kan leboore k'an ta ɔ her bi ki y, her ho bi le da soyy....

¹¹ Bala, k'a ɪ yire ɪ ɔ, ho k'a ni cenim bi leboore yi, k'a maam ho k'a ni gɔɔtam tee... bi leboore yire an le da.

¹² Ku wɔɔ ni taaheerle naa do m bi y'a ka, wɔɔ heer n kookoo.

¹³ Wɔɔ n bo ku ɔ kan Moyiisi ki y, bi nyinta an ni pɛera kare a meer ma, ku Israyel gɔɔɔ wɔɔ bi dɪga Woso leboore k'a n'a meer ma an ni nyam bi ma y.

¹⁴ Israyel gɔɔɔ ku η nyinta ɔ biisi ro wɔɔ n wo ɔ ηni hoɔɔ ji ma y. Israyel gɔɔɔ ku η ni ta ɔ her so noom maam so, ku η yi gɔaasɪbabaa gusire ciro wɔɔ karɪnda bare, η bir η ji mare y. ɪ ɔ pɛera n y'a ka a meer ma, am Moyiisi ho bi m, pɛera bi n gaa η meer la y. Bala, sira ka Krista ɔ bala n'a kam pɛera bi do n gaa gɔaa meer la, a zaa n ho k'an ta ɔ ji ma.

¹⁵ Denter m, baa kan her ki, ku η yi Moyiisi ciro wɔɔ karɪnda bare, η bir a ji mare y, ɪ ɔ pɛera ni kare η hoɔn ra.

¹⁶ Ba gɔaa a bo a ta a m, an sira ka Zuuba ɔ bi, dɔmum bi do ɔ pɛera bi tir gaa a zaa meer la.

¹⁷ Bi, Zuuba ku n y'a hi ma bi, Sent-Ɛspri m, bi leɛ ku Zuuba Ɛspri n ta ɔ bi, soamɪŋaɔ ɪ leɛ bi do ɔ.

¹⁸ Bi, wɔɔ haay k'ɔ sira ka ro wɔɔ, pɛera n a ka wɔɔ meer la y, bi, Zuuba leboore ni yim wɔɔ ma, a leboore bi ni wɔɔ lɔrm ku bo ku ɔ kan ki. Ncinaaɔ m wɔɔ leboore bi n'a dam la tee... zi ku Zuuba n'a bam bi n naa. A m Sent-Ɛspri.

4

Zi ku Woso n'a bam wɔɔ gɔr zi

¹ Woso a ba wɔɔ m mɪŋa, a zibəə naa do da wɔɔ wo ɔ, bi y'a ka wɔɔ bir ɔ heer zaar bare y.

² Wɔɔ bir yem kutim-kutim kan nyanni zibəəro wɔɔ ki ma y. Wɔɔ bir bra bɪmbam gɔɔɔ ni y, bi wɔɔ bir ηɔaar warm Woso lemim bi ma so y. Bi, sira wɔɔ n'a hum garga ra Woso mum m, ku gɔaa haay n a do a heer ɔ a ɔ, sɪrazanno m wɔɔ m.

³ K'a ɪ yire ɪ ɔ, lemim nyinta ku wɔɔ n'a pa dam bi ji a nyaakom da kan gɔɔɔ niŋŋoo ki, k'a maam, gɔɔɔ wɔɔ duro, gɔɔɔ ku η ni nyaanum no wɔɔ m.

⁴ Durnya naa do woso ku Sotaana m bi yi η hoɔn ta, ku η bi lemim nyinta bi ji ma, η ni sira ka ɔ y. Ŋ hoɔn a ta ku η bi wo ɔ so, η ni Krista leboore k'a ni yom lemim nyinta bi no ɔ bi yi y.

⁵ K'a do a ɔ, wɔɔ bir ɔ mɪŋɔɔ mim pa dare y, bi Zuuba Yeezuu Krista wɔɔ n'a pa dare. Bi ku wɔɔ ni, wɔɔ y'a hire ɔ mɪŋɔɔ ma awɔɔ zibəənyɪno Yeezuu to ma.

⁶ Bala, Woso k'a hi a u, ku leegure n nyinta monsigu no u bi, Woso bi do y'a ka a muhja leegure n gu woo heerlo u, k'a ka ku woo n leboore k'an ta m, an ni yom Krista meer ma bi yi. Bi, ku Woso lonlo Krista maam so.

⁷ Bi, woo, a ho guta naa do ka woo u, k'u a hinka guoo m, an bokare, woo bo ku u kan gedre tokke ki, u ni ho guta naa do m u gur zi. Ncinaasu m ku guaa woo... n a do a u, panja guta naa do n a to woo zi y, a to a u Woso zi.

⁸ Woo i fir do haay yim, bi bi n a da woo ma y, woo hoon i kom minno guoo ma, bi woo hoon n a zar y.

⁹ Guoo i fir kam woo ma guta, bi Woso n a bo woo u y. Ni yi woo nam tara ma, bi ni bir wou u ni woo zaar bare y.

¹⁰ Domum haay, woo i ze m u mum la, i u ga woo nawore am Yeezuu ho bi m, ncinaasu m, ku Yeezuu misirbaa bi n a hinka woo gur zi.

¹¹ Woo guota u m misir, bi domum haay n y'a kam ma k'a woo meeyaa bo u Yeezuu to ma, bi woo do u u, woo zem bi gunga. Bi kan naa ki haay, Krista misirbaa y'a hinkam woo gur zi.

¹² Ncinaasu ni, woo ni ze le u domum haay, bi n a ka awoo ni misirbaa bam.

¹³ N y'a gursira ba Wosoci b'u, n u: «Sira moo ka, bi y'a ka moo n meer ba.» Sirakare deem-deem naa do woo n ta m so, bi y'a ka woo ni meer bam.

¹⁴ Woo do denter m, u u, Woso Zuuba Yeezuu mum bo u gæno bire u, a woo mum bou u so kan ki. A n a ka woo kan awoo ki, u nyinta kan ki lee deem u.

¹⁵ Ho hoon duro haay ba woo nawom awoo daahan to ma, ku guoo cir n Woso barka bi nyoodu yi so, maam bi, guoo cir guta Woso barka dare, ni'a le bo u.

U diga booti hinni hoo woo ma

¹⁶ Naa to ma m, woo bir u heer zaar bare y. Bala, woo do u u, ku woo me bi panja y'a bou u poore-poore k'a bi nya, woo nyi bi panja y'a dam la domum haay.

¹⁷ Bala, firyirero ku woo ni ni yim dutaa naa, ni zem bi nya, woo n leboore guta yi, ni to ma. Leboore bi do guta maam-maam, a nyare ba u so y. Ku woo diga leboore bi do ma, woo do u u host bee m firyirero hoon duro ni y.

¹⁸ Ho ku guaa n'a yire a mum m bi bee woo n'u kam ma y, ho ku guaa bir a yire a mum m bi woo n'u kam ma. Bala, ho k'a ni yim mum m bi, cenlezaa m, bi ho k'a bir yim mum m bi, a nyare ba u y.

5

¹ Woo me naa do bo ku u kan peerace ki. Woo do u u, k'a b'a zaar ba, Woso me vanta kam woo u arzana u. Me bi do gare ba u y, guaa wozibæ bee m bi y.

² Bi dutaa naa, woo i pen wum, i u, mor woo busu, bala, a nsa woo nawom paan... k'an bir yire i u, woo y'u me daa b'u, me ku Woso n b'a kam woo u arzana u bi.

³ Bala, ku woo me bi do sa, woo bi nyintam digi fuga y.

⁴ Ku woo guota u n'u me naa do u naa, woo i pen wum, i u mor woo busu, bi, a nsa bee woo nawom k'u me naa do to wa, woo le n taa k'u me daa bi ka a gusire naa ra, ku me k'a gare ba u bi n nyaam me k'a ni gam bi m.

⁵ Woso muhja i woo banka k'a bi naa woo... ka woo u. A Sent-Espri ka woo u, k'a hinka a u, a zem bi ho k'a ler bo woo m naa ba.

⁶ Ncɪnaaɔ nɪ, wɔɔ heer n kookoo dɔmɪm haay, bɪ wɔɔ dɔ ɔ ɔ, kɔ wɔɔ gɔɔta, ɔ n'ɔ mɛ naa do ɔ, wɔɔ n'ɔ mɛ daa bɪ yɪ cɪna bɪ, wɔɔ ba Zuuba har ɔ b'ɔ cɪna sɔ y.

⁷ Bala, ɔ mɪsɪrbaa bɪ ba wɔɔ nawom sɪrakare nɔ ɔ, hɔ kɔ mɪnyaa n a yɪm bɪ bɛɛ wɔɔ nɪ yom ma y.

⁸ Sɪra m, wɔɔ heer kookoo, kɔ wɔɔ ɔ bɔ ɔ mɛ naa do ɔ, ɔ ta ɔ nɪ kan Zuuba kɪ, a jɪra wɔɔ m.

⁹ Naa tɔ ma bɪ, kɔ wɔɔ y'ɔ mɛ naa do ɔ, gɛɛ kɔ wɔɔ ɔ bɔ ɔ, a bɪ mim y, ɔ ka wɔɔ nawom ma k'ɔ mɪsɪrbaa bare n a nɔ yɪ.

¹⁰ Bala, pakra m kɔ wɔɔ haay n bɪ jɪm Krista dɔdɔkare duu bɪ taa, kɔ gɔaa biyɛə n zi k'a nyɪnta an a ba a mɪsɪrbaa nɔ ɔ tara burɛ ɔ naa ɔ bɪ nyɔɔdɔ yɪ, k'a mɪɲɲa ɪ ba ɪ nyɔɔdɔ yɪ, k'a bɔnyaa nɪ a maam sɔ.

Krista nɪ wɔɔ zɛm kɔ ra

kan Woso kɪ

¹¹ Naa tɔ ma m, kɔ wɔɔ Zuuba nyɪ ba m dɔ bɪ, wɔɔ n'ɔ kam ma kɔ gɔɔ n sɪra ka wɔɔ meerbaa ɔ, bɪ Woso wɔɔ dɔ mɪɲɲa, mɔɔ y'a gɪngam sɔ m ɔ, awɔɔ mɔɔ dɔ sɔ mɪɲɲa a heerlɔ ɔ

¹² A b'a hɪ a ɔ, a ɲɔa wɔɔ nawom k'ɔ ɔ lɛ bɔ ɔ mɪɲɲa ɔ ko y. ɔ ka wɔɔ nawom ma, k'awɔɔ n a heer nyɔɔ wɔɔ tɔ ma, k'a a da ma a mim yɪ a nyɪ bɔ gɔɔ kɔ ɲ n'a lɛ bɔrɛ a mɪɲɲɔɔ ɔ gɔɔ mɪm m bala rɔ wɔɔ nɔ, hɔ zore ba ɲ heer ɔ y, ɲ leer ba b'ɔ y.

¹³ Kɔ hɔɔzanno m wɔɔ nɪ, Woso tɔ ma m, bɪ kɔ hɔɔntaɔrɛzanno m wɔɔ nɪ, awɔɔ daahan tɔ ma m.

¹⁴ Krista ɲɔare y'a sɔ wɔɔ ɔ. Kɔ wɔɔ ɔ hɔɔn da, ɔ ɔ, gɔaa deem kɔ Krista m ga gɔaa haay bɪncɛ ɔ, bɪ wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, k'a maam, gɔɔ wɔɔ woo... gɪnga sɔ.

¹⁵ Bɪ ga a ɔ denter gɔaa haay bɪncɛ ɔ, kɔ gɔɔ k'a ɲ bɪncɛ sa rɔ wɔɔ b'a mɪsɪrbaa ba a mɪɲɲɔɔ tɔ ma dɔ y, kɔ ɲ n'a mɪsɪrbaa bɪ ba a tɔ ma, a ɪ ga an a mɪm bɔ ɔ ɲ bɪncɛ ɔ.

¹⁶ Ncɪnaaɔ bɪ, wɔɔ bɪr dɪgam gɔsɪ ma gɔɔ dɪgare m bala y, biisi bɪ, wɔɔ dɪga Krista ma ncɪnaaɔ, bɪ kɛɛrɛ naa, wɔɔ bɪr dɪgam ma maam y.

¹⁷ Bɪ, kɔ gɔaa a ba kristagɔaa, a ba a zaa mɪsɪrbaa bɪ n nawom mɪsɪrbaa daa. A mɪsɪrbaa k'a n'a bam biisi bɪ cem, hɔ woo... a ba daa.

¹⁸ Naa haay naa, a to a ɔ Woso zi, a ɪ wɔɔ zɛ kɔ ra kan a kɪ Krista tɔ ma, an a ya, an gɔɔ zɛkɔra zibɛə bɪ da wɔɔ wɔ ɔ.

¹⁹ Hɔ k'an ta ɔ bɪ, Woso mɪɲɲa ɪ nyɪnta an zu kɔ ɔ kan Krista kɪ an nɪ gɔɔ haay zɛm kɔ ra kan a mɪɲɲa kɪ. A bɪr ɲ mɪmbɔnyaaɔ kare ɲ la y, a y'a ya an gɔɔ zɛkɔra lemim bɪ da wɔɔ wɔ ɔ kɔ wɔɔ n a pa da.

²⁰ Ncɪnaaɔ bɪ, Krista ɪ wɔɔ bɔ ɔ, kɔ wɔɔ n meer ba a bɪncɛ ɔ, Woso mɪɲɲa ɪ zu kɔ ɔ kan wɔɔ meerbaa kɪ, an nɪ gɔɔ birm kɔ ɲ nɪ b'a zɛ kɔ ra kan a kɪ. ɔ wɔ wɔɔ n'a zɪnzɛrɛ awɔɔ m Krista tɔ ma, k'a to kɔ Woso n awɔɔ zɛ kɔ ra kan a mɪɲɲa kɪ.

²¹ Krista mɪɲɲa n mɪmbɔnyaa ba fɪga y, Woso n a ka an a ba ɪ ɔ mɪmbɔnyaa n a mɪɲɲa m wɔɔ tɔ ma, a ba a ɔ ncɪnaaɔ, kɔ wɔɔ n yɪ tɪrga Woso mɪm ɔ, Krista tɔ ma.

6

¹ Kɔ zi wɔɔ n'a bam kan Woso kɪ bɪ, wɔɔ y'a yɛrɛ awɔɔ han, ɔ ɔ, a b'a to Woso barka k'a yɪ bɪ n ta vam y.

² Bala, Woso a hɪ, a ɔ:
Dɔmɪm kɔ mɔɔ nɪ barka kam bɪ, mɔɔ ɪbɪ yaadare si,
hinni k'ɪbɪ nɪ bɔmbɔrɛ ɲɔaɲ ɔ bɪ, mɔɔ bɔr m bɪ m da ɪ han.

Dòmum kù Woso n'a barka kam bì n naa. Dòmum k'a n'a bòmboro kam bì n naa sò.

Pol zibəə

³ Wòò lé baa k'ù hòstì ba k'an yì guaa ma bonyaa y, bala, wòò lé baa kù gòstì n wòò zibəə bì sunsò wù y.

⁴ A n ta ù bì, hò haay kù wòò n'a bam bì, a ba wòò nawòm ù n'a hunkam ù ù, Woso zibəənyùno m wòò m. Bì tò ma bì, wòò ù jùnù kòkòò fir do y'a hònho nò ù, mim kòsùrò kù ñ n'ì wòò yùm nò ù, cìcìr nò ù, dabòò nò ù.

⁵ Gùòò wòò zé madìr m gùta, ñnù wòò du, ñn'a zé kù ra ñnù zee da wòò ma, wòò nyùnta kòrèrò nò ù, hinceem bìr bam wòò nù y, hòbùrè bìr bùm wòò nù y.

⁶ Wòò ù heer fu zi bam, Woso hòdòrè zi wòò n'a bam, ù nù buraama zi bam. Ù nù mùnhabaa bam, ù nù tam Sent-Espri panja m, ù nù ñòarè zi bam noom fu m.

⁷ Ù nù sùra lemim hùm, ù nù tam Woso panja nò ù, ù nù turgabaa yar mòrlo sam ù nù yar bare ñ nù, k'ù jùm kòkòò.

⁸ Gùòò gòsùnnò ù wòò dan ù, nìñnòò nù wòò bòn ù, nòkòò y'a lé bóm wòò ù, nòòm nù wòò sunsò wòm. N yì dīgam wòò ma ñòaarbənno, an bókare sùrazannò m wòò m.

⁹ Gùòò ù dīgam wòò ma, ù ù, gòstì n wòò dò y, an bókare gùòò wòò dò. N y'a gùngarè n ù, gùnga wòò nawòm, bì wòò gòòta ù m mùsù, n yì fir kam wòò ma gùta, bì wòò n gùnga y.

¹⁰ N yì wòò heer zaar bare, bì wòò gòòta ù nù heernyòò m, n yì dīgam wòò ma ñòazannò, an bókare wòò y'a kam gùòò n'a bam hòzannò, n yì dīgam wòò ma ù ù, hòstì ba wòò ù y, an bókare wòò nù hò haay m.

¹¹ Awòò Korentì zannò, wòò ù heer gù ù meer ba kan awòò kù fastì, ù ù ñòarè hunka awòò m.

¹² Wòò awòò si ù heer ù, awòò n wòò si a heer ù y.

¹³ Awòò ba mòò ù m nyùnò, m nù meer bì bam kan awòò kù, k'a a heer gù wòò m, a wòò ñòa sò, amba wòò n'awòò ñòam bì m.

Lèegure kan monsigə kù b'a dam ma ñ n a zé kù ra y

¹⁴ A bi ye a a ze ku ra kan basirakønno ki y. A n a ga m, awɔɔ n a ba deem kan η ki y. Hɔ turga y'a dam ma an a ze ku ra kan hɔ bonyaa ki ra? Læegure y'a dam ma an a war ku ma kan monsigə ki ra? A n a ga ni y.

¹⁵ Krista y'a dam ma an kɔ ma kan Sɔtaana ki ra? Gæe sirakarezaa y'a dam ma an a ba deem kan basirakarezaa ki ra?

¹⁶ Wosoce b'a dam ma an kɔ ma kan *wosobaawɔnnɔ ki y. Bi, wɔɔ m Woso k'an mɪsɪr bi ce, amba a mɪŋŋa a hi bi m, a a hi, a u:
Mɔɔ mɪsɪrbaa bare η bire u,
m bir kan η ki,
mɔɔ ni yɪre η Woso,
ŋni yɪ mɔɔ gɔɔ.»

¹⁷ Naa tɔ ma bi, Zuuba a ya, a u:
K'a bɔ gɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ bire u, a a gɔ a hɔ.
A b'a wɔ da dintim hɔ ma y,
maam bi, mɔɔ y'awɔɔ sire m zi.

¹⁸ Mɔɔ yɪre awɔɔ zi,
awɔɔ n yɪ mɔɔ nyɪnɔ yaarɔ kan mɔɔ nyɪmbɔnnɔ ki,
Zuuba k'a paŋŋa jirɔ ba u y'a hi.

7

¹ M danyɪnɔ, k'a a yo Woso n lerbɔrɔrɔ nɔɔn duro bɔ wɔɔ m bi, u mim haay k'a ni dintim kam wɔɔ mɛ kan wɔɔ nyi ki ma gɔ u ma, u u tɔ u gɔta k'u bir mɪŋŋa fast Woso læsire nɔ u.

Pol heernyɔɔ

² K'a ye a wɔɔ ŋɔa, wɔɔ n a bonyaa ba gɔsi ni y, wɔɔ n gɔsi mim zaar ba y, wɔɔ n u da gɔaa bir y.

³ Mɔɔ bir meer bare ncɪnaas kɔ m awɔɔ dɔdɔ yar y, amba mɔɔ hi dutaa bi, wɔɔ y'awɔɔ ŋɔam gɔta, hɔsi b'a dam ma an wɔɔ gɔ awɔɔ ma y, baa ze, baa mɪsɪrbaa.

⁴ Mɔɔ sira ka awɔɔ u gɔta, mɔɔ heer ɪ nyɔɔm awɔɔ tɔ ma gɔta. Wɔɔ fɪryɪrɔrɔ haay nɔ u, mɔɔ ɪ heer koodɔ m gɔta, m ni m heer nyɔɔm paan...

⁵ Bala, lee kɔ wɔɔ ku Masedɔan u bi, wɔɔ n hoonsire yɪ baa poore tɔkke y. Jɪsa kan bɪsi ki a n yɪ wɔɔ ma naanaa y, gɔɔɔ ɪ nyaa bam kan wɔɔ ki, wɔɔ ni dabɔɔ m u heer u sɔ.

⁶ Bi Woso ni gɔɔɔ kɔ η hɔɔn kaanm a mɪŋŋa m nɔ wɔɔ paŋŋa dam la, a a ka Tiiti n bɔr, naa n wɔɔ paŋŋa da ra.

⁷ Bi, naa bæe n a deem y, hɔ kɔ Tiiti a hi wɔɔ m bi wɔɔ paŋŋa da ra sɔ, a a hi a u, a heer koodɔ yɪ awɔɔ tɔ ma. A a hi sɔ a u, awɔɔ læ taa paan... k'a a ya, a mɔɔ yɪ, bala, awɔɔ heer a zaar ba kan mim k'awɔɔ ba bi ki, an n'a ŋɔam paan... k'a a da mɔɔ han gɔɔɔ kɔ η n'ɪ mɔɔ tɔ zarm nɔ wɔɔ læe. Naa tɔ ma m sɔ mɔɔ heer n nyɪnta gɔta maam-maam kɛɛɛ.

⁸ Baa kɔ ci kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma biisi b'awɔɔ heer zaar ba, dutaa naa mɔɔ bir kɔrkɔr dare a tɔ ma y. K'a nyɪnta an awɔɔ heer zaar ba dɔmɪm poore nɔ u bi, a a da ma mɔɔ n kɔrkɔr da.

⁹ Bi dutaa naa, m heer mɔɔ n'a nyɔɔm, kɔ mɔɔ awɔɔ heer zaar ba bi tɔ ma bæe y. Kɔ heerzar b'a ka awɔɔ n a bɔ a taam bi tɔ ma m. Woso awɔɔ heerzar bi sa, an a ba awɔɔ m mɪŋŋa, naa tɔ ma bi, wɔɔ n a bonyaa ba y.

¹⁰ Bala, heerzar k'a a tɔ Woso zi bi ze a nawɔm heerlɔrɔlɛ m, an ni bombɔrɛ kam, kɔrkɔrdare ba a nɔ u y. Bi, durnya naa do heerzar bi, ze bi n nawɔm ze m.

¹¹ K'a dɪga a, heerzar k'a a tɔ Woso zi b'a ka, awɔɔ n a ka ma ŋɔu... k'a mim bi banka, a a ka awɔɔ n sugur ye,

awoo no n ma u kan a muhhuo ki,
 awoo n nyi ba ho ku mim bi n'a bam bi m,
 a a ka so awoo n n'a huam k'a a ya, a moo yi zoo,
 a n'a kam ma k'a a da moo han paan...,
 a a ka so awoo n ye k'a guaa k'a mim bi ba bi hohoho.
 A n ta u bi, awoo ho woo... ba k'a hinka a u, awoo ba mim bi no u y.
¹² Moo n ci bi ba awoo ma guaa k'a mim bonyaa bi ba bi to ma y, gee guaa
 ku n mim bi ba m bi to ma y. A ba moo u k'awoo n a da ma a do Woso
 mum u a u, a woo huam paan....
¹³ Naa to ma m ho k'awoo ba bi n woo heer ba kookoo.
 Heer koodo bee woo yi bala y, woo heernyoo yi so guta. Tiitu k'a b'a hi
 woo m a u, awoo a panja da ra, a ka a heernyoo yi bi to ma m so.
¹⁴ Moo lee ka hoo, m m le bo awoo u a mum m, b'awoo ka an a do denter
 a u, ho ku moo hi bi sira m. Amba woo ni sira hum tee... bi, u le ku woo
 bo awoo u Tiitu zi bi yi sira so amba woo hi bi m.
¹⁵ Bor k'a u, awoo zi b'u, awoo n a si muhhu kan nyiboo ki daure ki, a ye
 a le ma bi, a y'a to dare a no u, an n'awoo huam guta an cem biisi han.
¹⁶ Moo heer i nyoom guta, ku moo do moo u, moo m da ma m yo awoo
 ma ho haay no u bi to ma.

8

Busoo zinzekora Zerizalem kristagoo to ma

¹ U danyoo, woo le taa k'awoo n barka ku Woso a ka Maseduan
 kristagoo sokomaro woo u bi mim do.
² Kristagoo woo ye fir ma guta, koo do y'a hohoho no u. Bi, n nyinta
 heernyoo guta m, bi n a ka hu ni ye hu ni ho k'an ta m ka guta maam-
 maam kan a heer ki haay busoo zinzekora bi no u, an bokare n muhhuo i
 huzaabaa no u guta.
³ Moo n kaseti bi, ho ku n ta m bi n y'a ka, a ka n y'a u so an le da a
 panja ra a zim.
⁴ A ye n y'a u woo han hu... k'a a ho na busoo zinzekora bi ma a a da
 m wosogoo woo han.
⁵ Ho ku woo n a gunga bi n y'a ba, lee n y'a ka hu'a muhhuo ka Zuuba u,
 hu ni bokare hu ni ye hu ni ho ku woo n'a hu bi bam, Woso hohoho no u.
⁶ Ncunaas ni, woo n ma Tiitu ma, k'an a bo an bor awoo zi b'u an bi
 daahan ziboo k'a sijnida sa kan awoo ki, busoo zinzekora bi no u bi ba
 an a nyambor.
⁷ K'a a yo hontazanno n'awoo m, sarakare no u, Woso lemim padare no
 u, Woso hodore no u, awoo n'a yon u kan a heer ki haay a n ni woo huam
 so bi, k'a a yo u so paan... busoo zinzekora bi mim no u.
⁸ Moo n naa hi, i u, le moo n'a kare awoo u y. Ku moo goo vantoo
 tontore mim hi bi, a hi moo u k'awoo n a hinka a u, huare k'awoo n ta m
 bi paan... denter.
⁹ Awoo woo Zuuba Yeezuu Krista barka k'a n'a kam woo u bi do.
 Hontazaa n a muhhu m, an bokare a ye an a muhhu ba huzaa awoo to
 ma, k'awoo n a ba hontazanno a muhhu huzaabaa to ma.
¹⁰ Naa ku moo n'a hu naa, m hondare moo n'a hu. A gunga moo u
 a muhhu k'awoo n goota a ta lee kan ziboo k'awoo sijnida sa zu u bi ki.
 Awoo i yi leekarezanno, a busoo zinzekora bi ka, awoo i le sa a bo a le m
 so.
¹¹ Keere naa, k'a ta lee kan a heer ki haay, amba awoo sijnida sa bi m,
 a zi bi ba a nyambor, k'a busoo zinzekora bi ka a panja tekka ma.

¹² Bala, kɔ ɔɔaa hɔ ka Woso ɔ a zim, Woso ɪ hɔ bi do sim, dɪga a nawom hɔ k'a zaa bi n ta m bi ma, a bir dɪgam hɔ k'a ba m bi ma y.

¹³ Mɔɔ bir m kam ma kɔ m awɔɔ da nɔɔzaabaa ma, kɔ ɔɔɔɔ ɔɔsɔnnɔ n hɔ yi wa, a nɔɔa mɔɔ nawom kɔ gakɔɔbare n nyɪnta ɔ.

¹⁴ Dɪtaa naa, awɔɔ ɪ hɔ m ɔɔta, bi minto bi, awɔɔ a da ma, a a da ɔɔɔɔ kɔ hɔ jira η ma rɔ wɔɔ han. Ncɪnaaɔ bi, kɔ hɔ bɔr an bi jira awɔɔ ma sɔ, ɔɔɔɔ k'awɔɔ a da η han rɔ wɔɔ ni hɔ ni, η y'a dare awɔɔ han sɔ. Maam bi gakɔɔbare nyɪntaη ɔ.

¹⁵ Amba n y'a ɔɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ bi m bi:

ɔɔaa k'a hɔ ɔɔr ɔɔta bi,
a ba m an cem a bɪnce han y,
ɔɔaa k'a ɔɔr poore bi,
hɔ n jira bi zaa ma sɔ y.

Tiiti ɪ tam Korenti ɔ

kan ɔɔaa hiya ki

¹⁶ Wɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka, kɔ Tiiti le n taa ɔɔta k'a a da awɔɔ han amba wɔɔ le n taa sɔ bi tɔ ma, Woso ɪ naa da a heer ɔ.

¹⁷ A ye kɔ wɔɔ ɔ han k'an ta awɔɔ zi b'ɔ bi, a ye, an le da bi, a ye kan a heer ki haay, an hɔɔn bɔ ɔ a zim k'a ta awɔɔ zi b'ɔ.

¹⁸ Wɔɔ danyɪ vanta wɔɔ n'a nyɔɔm kan ki, kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ haay y'a le bɔη ɔ, k'a ni lemim nyɪnta pa dam miηηa bi tɔ ma.

¹⁹ A n le da bi, kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ y'a bɔ ɔ, k'an wɔɔ da zaa ɔ, zɪnzekɔra zibɛə naa do kɔ wɔɔ n'a bam Woso lebɔɔre tɔ ma bi nɔ ɔ, zi naa do ba wɔɔ nawom sɔ k'ɔ a hunka, ɔ ɔ, ɔ le taa k'ɔ ɔ da ɔɔɔɔ han.

²⁰ Busoo kɔ n y'a da wɔɔ wɔ ɔ naa ɔɔta maam-maam, bi tɔ ma bi, wɔɔ ɪ dundore ɔ zi, kɔ ɔɔsɪ b'a hi a ɔ, wɔɔ n nyasom miηηa y.

²¹ Wɔɔ le taa k'ɔ hɔ k'an miηηa ba Woso mɪm ɔ, wɔɔ le taa k'ɔ a ba sɔ ɔɔɔɔ mɪm ɔ.

²² Wɔɔ ɔɔaa vanta nyɔɔm sɔ kan η ki, wɔɔ tɪr a ka leɛ ɔ dɪga a, bi, wɔɔ yi ɔɔaa m, an ni Woso zibɛə bi ηɔam. Dɪtaa sɔ naa, a y'a tɔη ɔ paan..., bala a sɪra ka awɔɔ ɔ ɔɔta.

²³ Kɔ Tiiti ni, mɔɔ zukuu m, mɔɔ zibɛəkɔɔn m sɔ awɔɔ zi b'ɔ, kɔ wɔɔ danyɪnɔ wɔɔ ni, kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ yi η bɔ ɔ, η zibɛə bi y'a le bɔm Krista ɔ.

²⁴ Naa tɔ ma bi, k'a ηɔare hunka η ni paan..., kɔ kristagɔɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ n a dɔ η ɔ, ɔ le kɔ wɔɔ n'a bɔre awɔɔ ηɔare ɔɔtabaa ɔ bi, sɪra m.

9

Busoo zɪnzekɔra bi bankare

¹ Pakra bɛɛ m kɔ mɔɔ ni m ya m ci ba awɔɔ ma, kɔ m daahan kɔ wɔɔ ɔ k'ɔ a ka Zidee ɔɔɔɔ wɔɔ ɔ bi mim hi y.

² A ηɔa k'awɔɔ nawom paan... k'a a da η han bi, mɔɔ dɔ, bi y'a ka mɔɔ ni m le bɔ awɔɔ ɔ Masedɔan ɔɔɔɔ wɔɔ leɛ, m a hi η ni, m ɔ: «Akayii kɔ wosogɔɔɔ wɔɔ a banka zu ɔ kara, k'a a da Zidee kɔ wosogɔɔɔ wɔɔ han.» Naa kɔ mɔɔ hi η ni bi, a a ka η ɔɔɔɔ ɔɔta ni letaama m, k'a a da Zidee ɔɔɔɔ wɔɔ han sɔ.

³ Bi wɔɔ danyɪnɔ kɔ mɔɔ η nyɔɔ awɔɔ ma rɔ nɔɔm, η nyɔɔ mɔɔ ɔ k'awɔɔ n busoo k'awɔɔ le n taa k'a ka bi ze kɔ ra, amba mɔɔ hi ɔɔɔɔ ɔɔsɔnnɔ m mɔɔ ɔ, awɔɔ a banka a nya bi m. K'awɔɔ ba ncɪnaaɔ kɔ wɔɔ bi lee ku, ɔɔaa woo... y'a dɔre a ɔ, hɔ kɔ mɔɔ hi awɔɔ mim bɪnce ɔ bi, sɪra m.

⁴ Bɪ kʊ wɔɔ bɪ lee ku awɔɔ zi b'ʊ kan Masedɔan ɔɔɔ wɔɔ kɪ, ʊ bɪ dɪga a awɔɔ n a banka a nya y, nyannɪ ɔɔta wɔɔ nyasom, bala, wɔɔ sɪra ka awɔɔ ʊ b'a n yɪ maam y. Bɪ, nyannɪ y'awɔɔ nyasom sɔ ɔɔta an lɛ da.

⁵ Naa tɔ ma m mɔɔ n a ɔɔnga mɔɔ ʊ, a a ga m kʊ m a ye wɔɔ danyɪnɔ wɔɔ han kʊ ɲ nɪ lɛɛ ka mɔɔ m awɔɔ zi b'ʊ. K'awɔɔ n busoo k'awɔɔ ʊ k'a ka kan a heer kɪ haay bɪ zɪnzɛ kʊ ra a nya. Awɔɔ busoo bɪ do ler bɔ kara. Ncɪnaaʊ bɪ mɔɔ zem bɪ dɪga a awɔɔ busoo bɪ zɪnzɛ kʊ ra a nya, naa y'a hɪnkam sɔ a ʊ, a ka awɔɔ nawom kan a heer kɪ haay, awɔɔ bɪr a kam pakra nɪ y.

⁶ K'a mim naa do tɔ da a nɔ ʊ:
 ɔɔaa k'a hɔ duu poore bɪ,
 hɔ poore an n'a yɪm sɔ,
 ɔɔaa k'a duu ɔɔta bɪ,
 hɔ ɔɔta an n'a yɪm sɔ.

⁷ Naa tɔ ma bɪ, a a ga m kʊ ɔɔaa biyɔɔ n hɔ k'a ɔɔnga k'a ka bɪ ka, a b'a ka pakra nɪ, ɔɔɛ paɲɲa n y'a ba a ma tɔ ma y. Bala, ɔɔaa k'a nɪ hɔ kam kan heernyɪnta kɪ bɪ, Woso ɪ bɪ zaa ɲɔam.

⁸ Bɪ, Woso a da ma an hɔ mɪɲɲa do y'a hɔnhɔ ka awɔɔ ʊ ɔɔta, kʊ hɔsɪ bɪ jɪra awɔɔ ma y, bɪ kʊ hɔ n bɪr ta awɔɔ ʊ ɔɔta, k'a zi mɪɲɲɔɔ do haay ba m.

⁹ Yɪ a nawɔɔɛ ncɪnaaʊ, amba n y'a ɔɔrsɪra ba Wosoci b'ʊ bɪ m, n ʊ:

A ɪ hɔ kam ɲɔazannɔ ʊ ɔɔta,
 a ba k'a nawom ɔɔɔ m mɪɲɲa
 bɪ nyare ba ʊ y.

¹⁰ Woso nɪ hɔ kam hɔduurezaa ʊ an n'a duum, an nɪ hɔbɪɛ kan ʊ an n'a bɪm. Woso bɪ do nɪ hɔ kare awɔɔ ʊ ɔɔta amba awɔɔ lɛ n taa bɪ m, an a ka an pasi yɔɔɔ, k'awɔɔ n wɔ ʊ a ba ɔɔɔ m mɪɲɲa ɔɔta.

¹¹ A y'a kam awɔɔ n hɔ yɪ ɔɔta dɔmɪm haay, k'awɔɔ n bɪr a bam ɔɔɔ m mɪɲɲa tee.... K'a yɪ ncɪnaaʊ, ɔɔɔ cir ɔɔta y'a lɛ bɔm Woso ʊ, awɔɔ ganwɔɔɛɔ wɔɔ kʊ wɔɔ n'a kare ɲ ʊ tɔ ma.

¹² Bala, busoo zɪnzɛkɔra bɪ zibɔɔ bɪ, a da bɛɛ a nawom wosogɔɔɔ wɔɔ han bala y, a ka a nawom sɔ ɔɔɔ nɪ Woso barka dam ɔɔta maam-maam.

¹³ Zi naa do bare n'awɔɔ taalera zaa bɪ zuure nɔ ʊ bɪ hɪnkam. A a hɪnka a ʊ, awɔɔ sɪra ka Krista lemim nyɪnta b'ʊ denter, an nɪ yem ma kare. ɔɔɔ ɔɔta y'a lɛ bɔm Woso ʊ naa tɔ ma, ɲ y'a lɛ bɔɲ ʊ sɔ k'awɔɔ n'a bare ɲ nɪ mɪɲɲa, an n'a hɔnyɪ jirm kan ɲ kɪ kan ɔɔaa haay kɪ bɪ tɔ ma.

¹⁴ ɲ yaa dare awɔɔ tɔ ma, ɲ n'awɔɔ ɲɔa ɔɔta, kʊ Woso a barka ka awɔɔ ʊ ɔɔta ncɪnaaʊ bɪ minto.

¹⁵ Bɪ kʊ Woso tɔ n lɛbɔɔɛ yɪ, a ganwɔɔɛ ɔɔta k'a lɔɔ ba ʊ bɪ tɔ ma.

10

Pol y'a dare a nyaa ma

¹ Awɔɔ y'a hɪm mɔɔ mɪɲɲa Pol ma, a ʊ, kʊ mɔɔ y'awɔɔ bire ʊ, nyibɔɔzaa m mɔɔ m, bɪ kʊ mɔɔ laatɔ bɪ mɔɔ nɪ m dare m nyaa ma kan awɔɔ kɪ. Bɪ, a ye mɔɔ nawɔɔɛ awɔɔ han Krista bɔɔɔ-bɔɔɔdabaa m kan a ɲɔare kɪ m, m ʊ:

² A b'a ka kʊ mɔɔ bɪ lee ku awɔɔ bire ʊ, kʊ m m da m nyaa ma wa! Bala, ɔɔɔ kʊ ɲ n'a ɔɔngare ɲ ʊ, ʊ zi woo... ba wɔɔ nawom ɔɔaa hɔɔndare m bala rɔ wɔɔ, mɔɔ dɔ mɔɔ ʊ mɔɔ m da ma, m m da m nyaa ma kan ɲ kɪ.

³ Sɪra m, wɔɔ mɛ kʊ wɔɔ n ta m ʊ n'ʊ mɪsɪrbaa bam nɪ naa, mesim m. Bɪ wɔɔ bɪr Woso zuure zoo bɪ bam ɔɔaa hɔɔndare nɪ y.

⁴ Yar mɔɔrɔ kʊ wɔɔ n ta m, ʊ nɪ yar bɪ bare ɲ nɪ rɔ wɔɔ, durnya ɔɔɔ n ta ɲ nɪ rɔ wɔɔ bɛɛ y. Wɔɔ hɔɔ wɔɔ, Woso yar mɔɔrɔ paɲɲazannɔ m ɲn'a

dam ma ηηι b̄ur j̄un̄n̄o ḡūt̄o-ḡūt̄o ra. W̄ōo ι h̄ōōndar̄er̄o dan̄η̄n̄ad̄ōo zaar bam.

⁵ W̄ōo ι h̄ōō k̄ū ḡūōo η sa m̄iη̄η̄abus̄ure n̄o σ η̄n'a ta m Woso d̄or̄e m toore r̄o w̄ōo zaar bam, w̄ōo ι h̄ōōndar̄e haay dam j̄ūm σ, σ n'a kar̄e a zann̄o n̄i yem Krista ma.

⁶ B̄i, k'aw̄ōo h̄ūnka a σ, aw̄ōo ι yem h̄ō k̄ū w̄ōo n'a h̄ūm haay ma fas̄i, k'a d̄o a σ, w̄ōo σ banka σ a nya k'σ ḡūōo haay k̄ū η b̄i r̄ yem n̄o w̄ōo h̄ōn̄h̄ōr.

⁷ Ḡēe d̄i ga aw̄ōo naw̄om h̄ō k̄ū ḡūōo n'a ȳi r̄e a m̄i m m b̄i ma bala ra? Nc̄i naaσ b̄i, k̄ū ḡūaa σ Krista h̄ō n a m̄i fas̄i, k'an a h̄ōōn da an a d̄o s̄o a σ, Krista y'a so w̄ōo σ, amba a a so a zaa σ b̄i m.

⁸ Baa k̄ū m̄ōo m l̄e b̄o m m̄i η̄η̄a σ ḡūta, l̄e k̄ū Krista a ka m̄ōo σ b̄i t̄o ma b̄i, a nyann̄i ba m̄ōo n̄i y. B̄i, l̄e k̄ū m̄ōo m ta m naa, a ka Woso σ m̄ōo σ, k'aw̄ōo n w̄o σ a ta l̄ēe, a sok̄uma b̄i n̄o σ, aw̄ōo zaarbare t̄o ma b̄ēe y.

⁹ M̄ōo l̄e baa k'aw̄ōo n a ḡi n̄ga a σ, m ka m̄ōo naw̄om ma k̄ū m aw̄ōo da b̄o σ m ciro w̄ōo meerbaar̄o n̄i y.

¹⁰ Bala, n y'a h̄i r̄e, n σ: «M̄ōo ciro w̄ōo meerbaar̄o k̄ūσi, nyaa meerbaar̄o m s̄o, b̄i k̄ū m̄ōo b̄ur m n̄i kan aw̄ōo k̄i, paη̄η̄awarzaa n m̄ōo m, b̄i m̄ōo n meerbaa d̄o s̄o y.»

¹¹ B̄i ḡūaa k'a n̄i naa h̄ūm b̄i, m̄ōo σ, k̄ū m a h̄i m, m σ: H̄ō k̄ū w̄ōo n'a ḡors̄i ra bare σ ciro w̄ōo σ k̄ū w̄ōo ba aw̄ōo bire σ b̄i t̄o ma b̄i, kan h̄ō k̄ū w̄ōo n'a bam k̄ū w̄ōo ι kan aw̄ōo k̄i b̄i, η h̄ōdeem, η j̄i r̄e ba σ y.

¹² S̄i ra m, w̄ōo b'σ dam ma σ σ ga k̄ū σ ḡēe σ σ makra ba ḡūōo k̄ū η n'a h̄ōōn dare η σ, a l̄e da ḡūōo m n̄o w̄ōo ma y. H̄ōōnwarzann̄o m br̄ōo m. B̄i y'a ka η̄n'ι d̄i ḡare a m̄i η̄η̄ōo ma k'a a makra ba kan ḡūōo k̄i, η̄n'a makra bare a m̄i η̄η̄ōo ma.

¹³ B̄i k̄ū w̄ōo n̄i, w̄ōo b̄i yere σ σ l̄e b̄o σ m̄i η̄η̄ōo σ, an cem j̄i r̄e k̄ū Woso a ka b̄i han y, w̄ōo y'σ l̄e b̄ore σ m̄i η̄η̄ōo σ zib̄ēō k̄ū Woso a ka w̄ōo σ k'σ a ba b̄i tekka ma, a ka k'a σ w̄ōo n'σ da ma σ lee ku aw̄ōo zi b̄i n̄o σ.

¹⁴ Bala, ta k̄ū w̄ōo σ aw̄ōo zi b'σ b̄i, cem b̄ēe w̄ōo σ σ j̄i r̄e han y. W̄ōo ι l̄ēe ka, σ b̄i Krista lemim nȳi n̄ta pa da aw̄ōo m.

¹⁵ W̄ōo b̄i r̄ σ l̄e b̄ore σ m̄i η̄η̄ōo σ ḡūōo vant̄ōo zib̄ēō t̄o ma y. B̄i, w̄ōo ta σ heer l̄e k'aw̄ōo s̄i rakare n a da ra, k̄ū w̄ōo zib̄ēō n paη̄η̄a ȳi ḡūta aw̄ōo barla s̄o, zib̄ēō k̄ū Woso w̄ōo da σ b̄i m naa, w̄ōo b̄i b̄ore a j̄i r̄e la n̄i y.

¹⁶ W̄ōo w̄ōη σ nc̄i naaσ σ lemim nȳi n̄ta b̄i pa da k̄ūr̄ōo k̄ū η n̄i laa t̄o aw̄ōo k̄ū b̄i ma r̄o w̄ōo σ, b̄i w̄ōo b'σ l̄e b̄ore σ m̄i η̄η̄ōo σ zi k̄ū ḡūōo vant̄ōo a ba t̄o ma y, zi k̄ū Woso a ka br̄ōo σ k̄ū η n'a ba b̄i n b̄i.

¹⁷ Wosoci b'a h̄i, a σ: «Ḡūaa k'a σ k'a a l̄e b̄o a m̄i η̄η̄a σ, a b'a l̄e b̄o a m̄i η̄η̄a σ y, an a l̄e b̄o h̄ō k̄ū Zuuba a ba b'σ.»

¹⁸ Bala, ḡūaa k'a n'a l̄e b̄ore a m̄i η̄η̄a σ a zim b̄i b̄ēe Woso n̄o n̄i ȳi m ma y. Ḡūaa k̄ū Woso m̄i η̄η̄a n'a l̄e b̄ōη σ b̄i m.

11

Pol ι η̄s̄aarzib̄ēōzann̄o mim h̄i m

¹ K̄ēere naa, m̄ōo h̄ōōzaabaa meer bam kan aw̄ōo k̄i, k'a ye ma. Īn... a ye m̄ōo naw̄ore aw̄ōo han k'a ye m̄ōo h̄ōōzaabaa meerbaa b̄i ma.

² Aw̄ōo η̄s̄a k̄ū m̄ōo naw̄om b̄i, j̄ūmbaa n ta m̄ōo m, a to a σ Woso zi. Bala, aw̄ōo banka m̄ōo σ amba nȳi m̄b̄ōēere k'a n yar d̄o b̄i m, k̄ū m a ka Krista σ, k'a n ȳi aw̄ōo zim.

³ B̄i, m̄ōo da n̄i b̄ōη σ, m̄ōo σ, a a da ma ḡūōo n bra ba aw̄ōo m η̄s̄aarlo m aw̄ōo n a b̄ōo Krista zuure σ paan..., amba m̄i m b̄i bra ba ξ̄ēv̄i m η̄s̄aarlo meerbaa m b̄i m.

⁴ Meer bi ba mɔɔ nawɔre nɔɔnaaɔ, bala, kɔ ɔɔaa bɔr an nɔ Yeezuu Krista vanta mim hɔre, an nɔ meer bi bam ɛspri kɔ Sent-ɛspri bɛɛ m bi nɔ, an nɔ lemim vanta pa dare awɔɔ m, bi lemim nyɔnta k'awɔɔ zu ɔ biisi bi bɛɛ y, awɔɔ tɔr a gu a ye ma.

⁵ Gɔɔɔ k'awɔɔ n'a hɔɔn dare η ma a ɔ, zibɛɛzanno kɔ η le da rɔ nɔ η mɔ rɔ wɔɔ, mɔɔ y'a gungam m ɔ η n le da mɔɔ nɔ y.

⁶ A a da ma mɔɔ bi wɔɔ η ɔ, m meer ba wɔɔt am η hɔ bi nɔ y, bi kɔ Woso hɔdɔre mim nɔ, η bi jɔra mɔɔ nɔ y. Mɔɔ m hɔdɔre bi hɔnka hɔ haay nɔ ɔ, mim haay nɔ ɔ.

⁷ Kɔ mɔɔ bi Woso lemim nyɔnta pa da awɔɔ m bi, a pa bi da mɔɔ ɔ awɔɔ m vam, mɔɔ n hɔɔt si awɔɔ han y. M mɔɔnɔ mɔɔ zer, kɔ m awɔɔ gore da ɔ. A hɔ awɔɔ ɔ, a ba kɔ mɔɔ ɔ nɔɔnaaɔ naa, kɔrɔ mɔɔ ɔ ma ra?

⁸ Nyɔnta kɔ mɔɔ ɔ awɔɔ zi b'ɔ bi, kristagɔɔɔ sokɔmarɔ vantɔɔ ɔ mɔɔ yawɔra ba, mɔɔ brɔɔ wɔ nya, kɔ m m da awɔɔ han.

⁹ M da kɔ mɔɔ nawɔre awɔɔ han b'ɔ bi, kɔ busoo mim ta mɔɔ ma, mɔɔ bɔr awɔɔ kɔm k'a hɔɔt kan ɔ y. Wɔɔ danyɔnɔ kɔ η nɔ Masedɔan ɔ rɔ wɔɔ bɔr, ηnɔ hɔ kɔ mɔɔ le n taa haay bi ka mɔɔ ɔ. Mɔɔ n ye fɔɔgaa k'awɔɔ n kɔ mɔɔ mim ma y, naa mɔɔ nɔ gɔɔtare m bɔr a bam.

¹⁰ Naa m mɔɔ goredaɔre, sɔra mɔɔ n'a hɔm Krista k'a nɔ mɔɔ ɔ bi tɔ m, mɔɔ b'awɔɔ busoo sire y, m le mɔɔ n'a bɔre m mɔɔnɔ ɔ naa tɔ ma, bi gɔɔt b'a dam ma Akayii kɔrɔ wɔɔ ɔ jilli an a ta mɔɔ m toore naa nɔ ɔ y.

¹¹ Bɔ m mɔɔ n naa hɔ? Mɔɔ bɔr awɔɔ ηɔam gɛ? Ayy..., Woso a dɔ a ɔ mɔɔ y'awɔɔ ηɔam.

¹² Hɔ kɔ mɔɔ n'a bam naa, mɔɔ gɔɔtare m bɔr a bare nɔɔnaaɔ can, kɔ m a ka kɔ gɔɔɔ kɔ η le n taa k'a a le bɔ a mɔɔnɔ ɔ, a ɔ, a ɔ zi bam, am wɔɔ hɔ bi m nɔ wɔɔ n a da jɔm ɔ, kɔ η b'a da ma ηnɔ naa hɔ y.

¹³ Gɔɔɔ nɔɔn duro, zibɛɛzanno paan...rɔ bɛɛ nɔ η mɔ y, ηɔaar ηn'a bam gɔɔɔ m a zibɛɛ bi nɔ ɔ, ηn'a hɔ bare ɔ ɔ, Krista zibɛɛzanno m.

¹⁴ Bi naa do naa, zekɛdɛ mim b'a nɔ ɔ y, bala, Sɔtaana mɔɔnɔ a da ma an a mɔɔnɔ ba ɔ ɔ, leɛgure maleɛka m.

¹⁵ K'a yo Sɔtaana mɔɔnɔ wɔ ɔ an naa ba bi, k'a maam wɔɔ b'a hɔm ɔ ɔ, a zibɛɛnyɔnɔ wɔɔ b'a mɔɔnɔ bare ɔ ɔ zibɛɛturgazanno n a mɔ wa. Bi, η nyambɔrle bi, bɔ a nawɔm kɔ ɔ kan η zibɛɛ bi kɔ, a yɔre η ma bɔnyaa.

Pol fɔrɔrɔrɔ mim

¹⁶ Kɔ m m ya, m so ra, awɔɔ gɔɔt bi dɔga mɔɔ ma ɔ ɔ, hɔɔzaa n mɔɔ nɔ y. Gɛɛ k'awɔɔ ɔ hɔɔzaa n mɔɔ nɔ, k'a maam k'a ye mɔɔ ma amba awɔɔ nɔ yem hɔɔzanno ma bi m, kɔ m wɔ ɔ m m le bɔ m mɔɔnɔ ɔ poore.

¹⁷ Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ba naa, Zuuba hɔɔnhɔ bɛɛ m kɔ mɔɔ n a ba nɔɔnaaɔ y. Kɔ mɔɔ ɔ kɔ m m le bɔ m mɔɔnɔ ɔ naa, hɔɔzaabaa zibɛɛ m.

¹⁸ K'a a yo gɔɔɔ gɔta n'a le bɔre a mɔɔnɔ ɔ durnya minno ma bi, mɔɔ yɔ m le bɔre m mɔɔnɔ ɔ sɔ.

¹⁹ Awɔɔ kɔ mindɔrezanno n'a mɔ rɔ wɔɔ, awɔɔ ɔ yem hɔɔzanno ma naanaa.

²⁰ Awɔɔ ɔ yem gɔɔɔ n'a sore awɔɔ ɔ am lɔnɔ hɔ bi m, ηn'ɔ hɔ yɔre a m, ηn'ɔ ηɔaar bare a m, ηn'awɔɔ gore bɔɔ η ɔ, ηn'awɔɔ sɔnsɔ wɔm.

²¹ Nyannɔ ɔ mɔɔ zem, bala, wɔɔ n wɔ ɔ, ɔ naa ba awɔɔ nɔ y.

Bi keere naa, mɔɔ meer bi bare am hɔɔzaa hɔ bi m, gɔɔɔ kɔ η n'a le bɔre a mɔɔnɔ ɔ hɔɔ nɔnɔɔ m nɔ wɔɔ, mɔɔ yɔ m le bɔre m mɔɔnɔ ɔ hɔɔ wɔɔ duro m sɔ.

²² Gɔɔɔ wɔɔ duro ɔ ebree gɔɔɔ n'a mɔ, bi, ebree gɔɔa n mɔɔ m sɔ. N ɔ, Israyel gɔɔɔ n'a mɔ, mɔɔ maam sɔ. N ɔ, Abraham yanɔnɔ n'a mɔ, bi mɔɔ maam sɔ.

²³ N̄ ũ, Krista zibəənyĩnɔ n'a mĩ, ũnhũũn..., mɔɔ hɔɔzaabaa meer bam fast keere,

Krista zibəənyĩ m mɔɔ m an lɛ da ŋ la.

Mɔɔ zi ba an lɛ da ŋ hɔ ra.

N mɔɔ du lɔnnɔcɛ ũ an lɛ da ŋ la,

n mɔɔ zɛ mawɔr m an lɛ da ŋ la sɔ,

mɔɔ m mee ka zɛ ma gallem hɔka.

²⁴ Zĩfũrɔ lɛezannɔ mɔɔ nyasũ gallem soor ŋnĩ mɔɔ zɛ mawɔr m, mɔɔ zɛ n tĩr a ũ mawɔr bĩ m gallem bukərku a yaa n nɛɛhũ.

²⁵ Rɔm gũɔɔ mɔɔ nyasũ gallem kaaku ŋ nĩ mɔɔ zɛ bannɔ m,

hindeem ũ gũɔɔ mɔɔ bumba jaarɔ m k'a mɔɔ meeyaa bɔ ũ.

Mɔɔ m yo kũ m ga kɔɔlũũ nyoobare nɔ ũ gallem kaaku,

hindeem ũ mɔɔ gɔɔta higɔta ũ dɔmũm deem,

dɔ n mĩ n nĩ mɔɔ bɔ lem.

²⁶ Mɔɔ zaaku gɔta,

mɔɔ zaakɔrɛrɔ wɔɔ nɔ ũ,

pɛrgɔrɔ kũ ŋ tĩr yar lɔ wɔɔ a yo k'a mɔɔ bĩ,

dazaamazannɔ a yo k'a mɔɔ zɛ sɔ,

mɔɔ dogũɔɔ a ŋɔa k'a mɔɔ meeyaa bɔ ũ sɔ.

Doro vantɔɔ gũɔɔ a yo k'a mɔɔ zɛ gər sɔ.

Minno a yo k'a mɔɔ yĩ kũnɔrɔ ũ, kan poohɔɔnrɔ kĩ ũ, higɔtɔɔ bure ũ sɔ,

ŋɔaar kristagũɔɔ barla sɔ.

²⁷ Mɔɔ zi kũsĩrɔ ba, m makra kũsĩrɔ yĩ, hinceem tĩr jĩra mɔɔ ma, nɔ n tĩr mɔɔ zɛ kan mĩsĩ kĩ, m tĩr m lɛ kũsĩ pakra m, nyɛem mɔɔ zɛ, huu jĩra mɔɔ ma sɔ.

²⁸ Mɔɔ bĩ m kɔrɛ m minno vantɔɔ hĩ y, dɔmũm biyəə mɔɔ heer ɪ kɔm kristagũɔɔ sokɔmarɔ wɔɔ mim tɔ ma.

²⁹ Kũ panɲawarzaa m gũaa nĩ, b'ĩ ũ, mɔɔ m. Kũ gũaa a do mimbũnyaa nɔ ũ b'a busu mɔɔ ma gɔta, ɪ ũ mɔɔ m.

³⁰ Kũ mɔɔ ũ kũ m m lɛ bɔ m mĩŋɲa ũ, m lɛ mɔɔ n n'a bɔrɛ m panɲawar minno ũ.

³¹ Woso, wɔɔ Zuuba Yeezuu Zĩ bĩ, a a dɔ a ũ, ŋɔaar bɛɛ mɔɔ n'a bare y. Bĩ, k'a tɔ n lɛbɔurɛ yĩ dɔmũm haay.

³² Nyĩnta kũ mɔɔ ũ Damas kũ ũ bĩ, kũ bĩ dɪgamazaa kũ cir Aretas a so ũ b'a ka yarbənno n jũm kũ bĩ lɛrɔ ma, k'a mɔɔ ku a mɔɔ nyasũ.

³³ Bĩ, gũɔɔ mɔɔ da kast ũ, n n'a ka mɔɔ n bɔ kũ bĩ pəŋŋə bĩ tokoro deem m, yĩ a ũ ncĩnaaɔ kũ bĩ dɪgamazaa bĩ n mɔɔ ku an mɔɔ nyasũ y.

12

Hɔ kũ Woso a hĩnka Pol m

¹ Mɔɔ gɔɔtare m m lɛ bɔ m mĩŋɲa ũ ra? Mɔɔ dɔ mɔɔ ũ a nyɔɔdũ ba ũ y, bĩ keere naa, mɔɔ hɔɔ kũ Zuuba ŋ hĩnka mɔɔ m nunnare nɔ ũ rɔ wɔɔ mim hĩm.

² Mɔɔ kristagũaa dɔ, Woso n a busu an ta m a zi arzana ũ, a busure dɔɔraa bueresi hɔ m naa. Mɔɔ n a dɔ kũ ta a ũ arzana ũ paan..., gɛɛ hɔhĩnkare a a yĩ y, Woso ɪ naa dɔ.

³ Denter m, mɔɔ dɔ mɔɔ ũ, Woso a busu an ta m arzana ũ, a a da ma hɔhĩnkare a a yĩ, a a da ma Woso a busu paan... an ta m arzana ũ b'ũ, Woso ɪ naa dɔ mɔɔ n a dɔ y.

⁴ Arzana ũ b'ũ bĩ, a meerbaarɔ nĩŋɲoo ma, gũaa n a ga m an so ŋ la y, bĩ, zaa ba ũ, gũaa n ŋ mim hĩrɛ y.

⁵ M le mɔɔ n'a bɔrɛ m muɲɲa ɔ, ɠɔaa nɔɪnaaɔ bɪ tɔ ma, bɪ mɔɔ bɪ m le bɔrɛ m muɲɲa ɔ y. Kɔ mɔɔ ɔ kɔ m m le bɔ m muɲɲa ɔ, m paɲɲawar minno mɔɔ nɪ ɲ hɪm.

⁶ K'a hɪ mɔɔ ɔ kɔ m m le bɔ m muɲɲa ɔ, mɔɔ bɪ yɪm hɔɔzaa y, bala, mɔɔ sɪra hɪm. Bɪ, mɔɔ le baa kɔ m m le bɔ m muɲɲa ɔ y, bala, mɔɔ le baa kɔ ɠɔaa n a hɔɔn da mɔɔ ma an le da m bɪnce ra, zi kɔ mɔɔ ba an n'a yɪm nɔ ɔ, ɠɛɛ meer kɔ mɔɔ n'a bam an n'a mam nɔ ɔ y.

⁷ Hɔɔ ɠɔtɔɔ nɔɔn duro kɔ Woso ɲ hɪnka mɔɔ m b'a da ma an a ka muɲɲabusure n a so mɔɔ ɔ. Naa tɔ ma m Woso n yaaba da mɔɔ zi an nɪ mɔɔ kɔm, kɔ mɔɔ bɪ m muɲɲa busu y. Yaaba bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, Sɪtaana zibɔɔzaa deem zibɔɔ m, an nɪ mɔɔ zem, kɔ mɔɔ bɪ m muɲɲa busu y.

⁸ Mɔɔ yaa da Woso m gallem kaaku k'an mɔɔ yɔ firyɪrɛ naa do wɔ ɔ.

⁹ A n a nyɪ bɔ mɔɔ n'ɔ, a ɔ: «Mɔɔ barka b'ɪbɪ bɔ, bala, k'ɪbɪ ɪ paɲɲawar nɔ ɔ, bɪ mɔɔ barka b'a zi ba fastɪ.» Naa tɔ ma bɪ, mɔɔ yɪ m heer nyɔɔm m m le bɔ m muɲɲa ɔ, m paɲɲawarɔ tɔ ma, kɔ Krista paɲɲa bɪ n nyɪnta mɔɔ ɠɔr zi fastɪ.

¹⁰ Naa y'a ka Krista tɔ ma
mɔɔ nɪ m heer nyɔɔm,
kɔ mɔɔ ɪ paɲɲawarɔ nɔ ɔ,
kɔ ɠɔɔɔ ɪ mɔɔ sonsɔ wɔrɛ,
kɔ minno a hɔnhɔ ɪ mɔɔ yɪrɛ,
kɔ ɠɔɔɔ ɪ fir kam mɔɔ ma,
kɔ minno ɪ mɔɔ heer kɔm sɔ.
Bala, kɔ mɔɔ ɪ paɲɲawar nɔ ɔ,
bɪ mɔɔ paɲɲa n ta ɔ.

Pol heer ɪ kɔm Korenti ɠɔɔɔ tɔ ma

¹¹ Mɔɔ ɪ meerbaa bɪ bare ɪ ɔ, hɔɔzaa m mɔɔ m, b'awɔɔ ɪ mɔɔ da ɔ paɲɲa m. Awɔɔ y'a ga m hɔɔ a mɔɔ nyaa ba. Bala, baa kɔ hɔsɪ bɛɛ m mɔɔ nɪ, ɠɔɔɔ k'awɔɔ nɪ dɪɠare ɲ ma zibɔɔzannɔ wɪsɪrɔ wɔɔ, ɲ n le da mɔɔ m hɔsɪ nɔ ɔ y.

¹² Zibɔɔro kɔ ɲ n'a hɪnkare ɲ ɔ, kristazibɔɔzaa m mɔɔ m nɔ wɔɔ, ziro wɔɔ duro ba mɔɔ ɔ ɠɔɔɔ bire ɔ kan bɔraama ɠɔta kɪ. Zibɔɔro wɔɔ duro, hoserlo do y'a hɔnhɔ m kan ɠɪɠare do y'a hɔnhɔ kɪ.

¹³ Bɔ n ta ɔ mɔɔ n a ba kristaɠɔɔɔ sokɔmarɔ vantɔɔ wɔɔ m, mɔɔ n a ba awɔɔ nɪ? K'a maam kɔ mɔɔ n ye k'awɔɔ n dɪɠa mɔɔ mɪsɪrbaa mim ma bɪ m. K'a kɔrɔma naa do sugur ka m ɔ.

¹⁴ Dɪtaa naa, mɔɔ m banka m a nya kɔ m bɔr awɔɔ zi b'ɔ, a gallem kaaku hɔ mɔɔ nɪ zem b'ɔ naa, bɪ kɔ mɔɔ bɪ bɔr, mɔɔ bɪ yem awɔɔ n dɪɠa mɔɔ mim ma y. Awɔɔ muɲɲɔɔ mɔɔ nɪ m kare a ma, awɔɔ busoo bɛɛ y. Bala, nyɪnɔ bɛɛ n'a kam busoo ma k'a nyasɔ a zɪrɔ nɪ y, zɪrɔ wɔɔ n'a kam ma ɲn'ɪ nyasɔrɛ a nyɪnɔ m.

¹⁵ Kɔ mɔɔ nɪ, heernyɔɔ m kan mɔɔ kɪ, kɔ m hɔ kɔ mɔɔ n ta m haay sa kan m muɲɲa kɪ, m m da m awɔɔ han. Awɔɔ ɲɔa kɔ mɔɔ nawɔm ɠɔta nɔɪnaaɔ naa y'a ka awɔɔ bɪr mɔɔ ɲɔam na?

¹⁶ Awɔɔ ye a dɔ a ɔ, mɔɔ n ye k'awɔɔ n kɔ mɔɔ nyasɔm tɔ ma y. B'a da ma ɠɔaa n a hɪ a ɔ, hɔɔnkare zi mɔɔ ba kɔ m awɔɔ ku m wɔ ɔ, ɲɔaarɔ m.

¹⁷ Mɔɔ ɲɔaar ba awɔɔ m kɔ m hɔ yɪ awɔɔ ɠɔr zi ra? Mɔɔ ɠɔɔɔ kɔ mɔɔ ɲ nyɔɔ awɔɔ zi rɔ wɔɔ ɠɔaa deem da ɔ k'an ɲɔaar ba awɔɔ m na?

¹⁸ Mɔɔ ye Tiiti han an ta awɔɔ zi b'ɔ, kan wɔɔ danyɪ kɔ mɔɔ mim hɪ awɔɔ m biisi bɪ kɪ. Awɔɔ a da ma a hɪ a ɔ, Tiiti ɲɔaar ba awɔɔ m k'a hɔ

yɪ ra? A miɲɲa kan mɔɔ kɪ, tar deem wɔɔ sa, ɔ ɔ mɪsɪrbaa bɪ ba m, kan ɔ zibəə kɪ.

¹⁹ A hɔɔn k'awɔɔ n'a dare a ɔ, ɔ ka wɔɔ nawom ma kɔ gumə ka ɔ miɲɲɔɔ ɔ awɔɔ lɛɛ bɪ, a dɔmɪm laato. Ayy..., ɔ meerbaa bɪ ba wɔɔ nawom Woso taa amba Krista n'a ɲɔam bɪ m, bɪ, ɔ gɔaasɪbɔɔ, naa haay hɪ wɔɔ nawore awɔɔ m, k'awɔɔ n ta lɛɛ sɪrakare nɔ ɔ.

²⁰ Mɔɔ da ɪ bɔɲ ɔ, m ɔ, ɪ b'a ka mɔɔ n bɔr awɔɔ zi b'ɔ m bɪ dɪga a hɔ kɔ mɔɔ n'a gɪngare awɔɔ zi bɪ bɪ maam nɪ y, awɔɔ n a yɪ sɔ a ɔ, hɔ k'awɔɔ n'a gɪngam mɔɔ zi bɪ, a bɪ maam sɔ y. Mɔɔ da ɪ bɔɲ ɔ, m ɔ, ɪ b'a ka nyaa n bɪ nyɪnta ɔ, kan jɪmbaa kɪ, nɔmaa kɪ, mɪmbɔkɔma kɪ, kan sɔnsɔwɔre kɪ, gɔɔɔɔzarɪɛ kɪ, kan miɲɲabusure kɪ, warkɔma kɪ y.

²¹ Mɔɔ da ɪ bɔɲ ɔ sɔ, m ɔ, m ya kɔ mɔɔ ɔ m nɪ zɛrɛ awɔɔ zi b'ɔ naa, ɪ b'a ka Woso n mɔɔ da nyannɪ ɔ awɔɔ bire ɔ wa. M m ya m nyɪ ka gɔɔɔ gɔta kɔ ɲ mɪmbɔnyaa ba hɔɔ, ɲnɪ gɔɔta ɲn'a bɔ a taam a dintim zibəəro wɔɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ tɔ ma wa, a a da ma ɲnɪ gɔɔta ɲn'ɪ jaan dam, ɲn'a zibɔnyaa ro wɔɔ bam.

13

Dɔndɔrɛ nyambɔrɪɛ

kan leersore kɪ

¹ Kɔ mɔɔ bɪ bɔr awɔɔ zi b'ɔ, a gallem kaako hɔ m naa kɛɛrɛ. Amba Wosoci b'a hɪ, a ɔ: «Kɔ gɔaa ɔ, gɔaa vanta mim ba, pakra m kɔ mim bɪ kasetɪzannɔ n nyɪnta ɔ hɪya gɛɛ kaako, kɔ mim bɪ n yɪ sɪra», kɔ mɔɔ bɪ lee ku, naa wɔɔ n'a bam.

² Kɔ m lɛɛ ka m a hɪ gɔɔɔ kɔ ɲ mɪmbɔnyaa ba hɔɔ rɔ wɔɔ m kan gɔɔɔ mɪsɪrɔ wɔɔ kɪ m, bɔr kɔ mɔɔ ɔ b'ɔ a hɪya hɔ ma bɪ, mɔɔ ɲ bɔ zaa ɔ, bɪ kɛɛrɛ naa, kɔ mɔɔ ba b'ɔ naa, mɔɔ y'a hire m ɔ, kɔ mɔɔ m ya m bɔr awɔɔ zi b'ɔ, mɔɔ bɪ gɔsɪ tore y, mɔɔ hɔnhɔrɪɛ kare ɲ haay ɔ.

³ Awɔɔ lɛ taa k'a a dɔ a ɔ, Krista a meerbaa da mɔɔ lɛ ɔ mɔɔ n'a bam, gɛɛ lɔ? K'a maam awɔɔ y'a dɔrɛ. Paɲɲawarzaa bɛɛ m Krista m awɔɔ gɔr zi y. A y'a paɲɲa bɪ hɪnkare awɔɔ bire ɔ.

⁴ Sɪra m, a zɛ kɔ n y'a ɔ gɔdarkɔra ma bɪ, a nyɪnta paɲɲawar nɔ ɔ, bɪ, a y'a mɪsɪrbaa bam kɛɛrɛ Woso paɲɲa tɔ ma. Kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan kɪ bɪ, wɔɔ ɪ paɲɲawar nɔ ɔ sɔ, bɪ, ɔ mɪsɪrbaa bɪ ba wɔɔ nawom kan kɪ, ɔ n'ɔ zi bɪ bam kan awɔɔ kɪ Woso paɲɲa m.

⁵ K'a bɔ a dɪga a miɲɲɔɔ ma a zim, awɔɔ ɪ mɪsɪrbaa bam sɪrakare nɔ ɔ gɛ. Awɔɔ dɔ a ɔ, Yeezuu Krista y'awɔɔ bire ɔ, gɛɛ lɔ? K'awɔɔ n a dɔ, k'a maam, k'awɔɔ bɪ wɔɲ ɔ a a sɪrakare zibəəro hɪnka bɪ tɔ ma m.

⁶ Bɪ, mɔɔ y'a gɪngam mɔɔ ɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, wɔɔ bɪ jɪra m sɪrakare zibəəro hɪnkare ra wa.

⁷ Yaa wɔɔ n'a dam Woso m, k'awɔɔ bɪ mɪmbɔnyaa ba y. ɔ ka bɛɛ wɔɔ nawom ma, k'ɔ a hɪnka awɔɔ m, ɔ ɔ, ɔ gumə ta ɔ wa. ɔ ka wɔɔ nawom ma k'awɔɔ n a miɲɲa ba, baa k'a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, wɔɔ bɪ gumə yɪm mim kɔ wɔɔ dɪnda naa nɔ ɔ y.

⁸ Bala, wɔɔ ba paɲɲa m k'ɔ sɪra da jim ɔ y. Paɲɲa wɔɔ n ta m k'ɔ a ka, kɔ sɪra n ta lɛɛ.

⁹ Kɔ wɔɔ ɪ paɲɲawar nɔ ɔ, awɔɔ nɪ paɲɲa m denter, wɔɔ y'ɔ heer nyɔɔm. Wɔɔ n'a yɛm Woso han bɪ n naa kare. A yɛ wɔɔ nawom k'an a ka k'awɔɔ n yɪ miɲɲa fastɪ.

¹⁰ Naa tɔ ma m, kɔ mɔɔ gɔɔta m m laato awɔɔ ma bɪ, mɔɔ nɪ naa haay gɔrsɪra bare awɔɔ ma. K'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, kɔ mɔɔ bɪ lee ku awɔɔ bire ɔ, m bɪ m da m nyaa ma kan awɔɔ kɪ, lɛ kɔ Zuuba a ka mɔɔ ɔ bɪ nɪ y. Bala, lɛ

kɔ Zuuba a ka mɔɔ ɔ bi, a ka a ɔ mɔɔ ɔ gɔɔɔ bankare tɔ ma, a n a ka mɔɔ ɔ kɔ m η zaar ba y.

¹¹ Kεεε naa, m danyɔɔ, m leer mɔɔ n'a sore awɔɔ m. K'a bir a heer nyɔɔm. A bir a tɔɔ ɔ k'a yi miɔɔa fasi. K'a bir kɔ heer yom. A bir kɔ mare. A bir a mɔɔɔbaa bam laafu kan kɔ ki nɔ ɔ. Maam bi, kɔ ηɔarezaa kan laafɔzaa ki m Woso m bi, a nyɔntam kan awɔɔ ki.

¹² K'a yaa da kɔ m miɔɔa danyɔbaa nɔ ɔ. Wosogɔɔ kɔ η ni naa ɔ haay rɔ wɔɔ i yaa dare awɔɔ m.

¹³ Bi kɔ Zuuba Yeezuu Krista barka, kan Woso ηɔare ki, Sent-Ɛspri zekora ki n bir kan awɔɔ haay ki.

Ci kɔ Pol a ba GALASII ZANNŌ ma

Ci kɔ Pol a ba Galasii zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Galasii kɔrɔ wɔɔ kristagɔɔɔ ma.

Ci bi ba a ɔ, bala, zuɔfɔrɔ kɔ η y'a ba kristagɔɔɔ gɔsɔnɔɔ ɪ ta η zi ηn'aa hɔ dɪnda η nɪ, an bɔkare η hɔdɪndare bi bir zum kɔ ɔ kan lemim nyɪnta bi kɪ y. N ɔ, pakra m kɔ gɔɔɔ n gasɔ banɲɔ ɔ, kɔ n bɛɛ η bi bɔmbɔre yɪre y.

A m naa, Pol n ci ba k'a hɪnka ηnɪ a ɔ, Krista k'a ga bi, a hɔ haay kɔ lɛrɔ wɔɔ a cɪnta bi ba an a nya, an wɔɔ yɔ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ lɔmbaa nɔ ɔ, wɔɔ n'ɔ so ɔ mɪɲɲɔ ɔ Sent-ɛspri paɲɲa kan a lɛ sire kɪ tɔ ma.

Pol ɪ yaa dam Galasii kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪɲɲa Pol nɪ ci naa do bam, kristazibɛɛzaa m mɔɔ m, gɔɔɔ bɛɛ mɔɔ bɔ ɔ y, bi gɔaa bɛɛ mɔɔ nyɔɔ sɔ y, Yeezuu Krista mɪɲɲa, kan Zɪ Woso k'a a mɪm bɔ ɔ gɛəno bire ɔ bi k'ɪ mɔɔ bɔ ɔ.

² Mɔɔ kan danyɪnɔ kɔ η nɪ naa ɔ haay rɔ wɔɔ kɪ, wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m, awɔɔ kɔ kristagɔɔɔ sokomarɔ n'awɔɔ m, an nɪ Galasii kɔrɔ ɔ rɔ wɔɔ.

³ A ye mɔɔ nawɔm wɔɔ Zɪ Woso han, kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ han, kɔ η nɪ barka kan laafɪ kɪ ka awɔɔ ɔ.

⁴ Yeezuu mɪɲɲa ɪ ye an ga, k'a wɔɔ bɔmbɔ ɔ mimbɔnyaarɔ nɔ ɔ, k'a a da ma a wɔɔ yɔ durnya bonyaa naa do wɔ ɔ, amba wɔɔ Zɪ Woso lɛ n taa bi m.

⁵ Woso tɔ n lɛbɔɔre yɪ dɔmɪm haay. Amina.

Lemim nyɪnta vanta ba ɔ y

⁶ A bɔ k'awɔɔ nawɔm Woso k'a awɔɔ bir k'awɔɔ n yɪ a gɔɔɔ Krista barka minto b'ɔ, a ta k'a zu lemim nyɪnta vanta ɔ bi, a a ka mɔɔ n zɛ kɛdɔ.

⁷ A bir yɪre ɪ ɔ lemim nyɪnta vanta n ta ɔ wa, a ɪ yɪre ɪ ɔ, gɔɔɔ n'awɔɔ warm kɔ ma, ηn'a kam ma k'a Krista lemim nyɪnta bi zaar ba.

⁸ Bi, kɔ gɔaa lemim nyɪnta vanta dɪnda awɔɔ m, an a hɔ kan lemim kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bi kɪ, baa kɔ wɔɔ m, baa kɔ malɛɛka y'a tɔ arzana ɔ an bi naa ba, kɔ Woso nɔmaa n a kɛrgu a zaa ra.

⁹ Mɔɔ lɛɛ ka m a hɪ, bi mɔɔ yɪ m yare m so ra, kɔ gɔaa lemim nyɪnta vanta pa da awɔɔ m, bi lemim k'awɔɔ si hɔɔ bi bɛɛ, kɔ Woso nɔmaa n a kɛrgu a zaa ra.

¹⁰ Ncɪnaaɔ naa, m ka mɔɔ nawɔm ma kɔ gɔɔɔ nɔ n yɪ kan m kɪ ra? Gɛɛ, kɔ Woso nɔ n yɪ kan m kɪ ra? A ηɔa mɔɔ nawɔm kɔ gɔɔɔ n m ηɔa ra? Ayy..., kɔ m ka mɔɔ nawɔm ma kɔ gɔɔɔ nɔ n yɪ m la, mɔɔ bi nyɪntam Krista zibɛənyɪ dɔ y.

Krista ɪ lemim nyɪnta bi da Pol wɔ ɔ

¹¹ M danyɪnɔ, k'a dɔ a ɔ, lemim nyɪnta kɔ mɔɔ pa da awɔɔ m bi n a tɔ gɔɔɔ zi y.

¹² Bala, a ma bɛɛ mɔɔ ɔ gɔɔɔ zi y, bi gɔɔɔ bɛɛ y'a dɪnda mɔɔ n sɔ y, Yeezuu Krista mɪɲɲa y'a hɪnka mɔɔ m, mɔɔ n a dɔ.

13 Nyɩnta kɔ mɔɔ ɔ hɔ niɩɩɔ biisi, m nɩ zum zuɩfɔrɔ wosozaa ɔ bɩ, awɔɔ mim ma. Awɔɔ dɔ a ɔ, dɔmɩm bɩ do ɔ bɩ, mɔɔ fir ka Woso gɔɔɔ sokoma bɩ ma gɔta maam-maam, kɔ m a zaar ba.

14 Zu kɔ mɔɔ nawɔm zuɩfɔrɔ wosozaa b'ɔ bɩ, mɔɔ cem m muno zuɩfɔrɔ wɔɔ han zaa bɩ zuure nɔ ɔ gɔta, m nɩ m yonɩ ɔ gɔta m lɛ da ɩ la, m yaabɔɔ yɩnɩbayɩrɔ wɔɔ zuure nɔ ɔ.

15 Bɩ Woso lɛɛ ka an mɔɔ bɔ ɔ a barka bɩ tɔ ma kɔ m a zi ba, bɩ ma bɩ, mɔɔ n yɩ cɩna y. Ncɩnaaɔ nɩ, an mɔɔ bir zibɔɔ bɩ tɔ ma.

16 Bɩ k'a b'a ɩɔa kɔ mɔɔ n'a Nyɩ bɩ dɔ kɔ m a pa da do vantɔɔ gɔɔɔ m bɩ, mɔɔ n m ka ma kɔ m gɔaa lar ma y,

17 mɔɔ n ta Zerizalem ɔ sɔ gɔɔɔ kɔ ɩ lɛɛ ka mɔɔ m ɩn'a ba kristazibɔɔzanno rɔ wɔɔ zi y, m hɔr mɔɔ ɔ lɛɛm m ta Araabɩrɔ kɔ ɔ, m m tɔ b'ɔ, m bɔr Damas kɔ ɔ.

18 Bɩ jɛ ɔ dɔɔraa kaako kur bɩ, mɔɔ n ta Zerizalem ɔ, kɔ m aa Sefas* dɔ, mɔɔ gɔɔta b'ɔ kan kɩ dɔmɩm bueresoor.

19 Mɔɔ n zibɔɔzaa vanta yɩ kɔ *Zakkɩ bɛɛ y, Zuuba danzaa bɩ.

20 Hɔ kɔ mɔɔ n'a hɩrɛ awɔɔ m ci b'ɔ naa, Woso n mɔɔ kasetɩzaa, ɩɔaar bɛɛ mɔɔ n'a bare y.

21 M hɔr kɔ mɔɔ ɔ Zerizalem ɔ bɩ jɛ ɔ, ta mɔɔ ɔ Siiri kɔrɔ ɔ, kan Silisii kɔrɔ ɔ kɩ.

22 Bɩ, Zidee kɔrɔ wɔɔ kristagɔɔɔ sokomaro wɔɔ n mɔɔ yɩ deem y.

23 A ma ɩ y'a ɔ bala, n n'a dɩndare, n ɔ: «Gɔaa k'a nɩ fir kam wɔɔ ma biisi bɩ, a ɩ Krista zaa k'a nyɩnta an n'a zaar bam bɩ pa dam kɛɛɛ.»

24 Naa do n a ka, ɩn'a lɛ bɔm Woso ɔ mɔɔ minto.

2

Pol kan kristazibɔɔzanno vantɔɔ kɩ kɔ zɛvɛ

1 Dɔɔraa bueresi cenle jɛ ɔ, mɔɔ m bɔ, m m ya, m ta Zerizalem ɔ kan Barnabas kɩ, mɔɔ Tiiti gaa m ta m kan m kɩ sɔ.

2 Woso y'a hɩ mɔɔ m hɔhɩnkare nɔ ɔ, a ɔ, mɔɔ n ta, bɩ minto m mɔɔ n ta. Kɔ wɔɔ yaa lee ku bɩ, mɔɔ lemim nyɩnta kɔ mɔɔ n'a pa dam do vantɔɔ barla bɩ sa, m a dɩnda ɩ nɩ. Mɔɔ sokoma ba kan lɛɛzanno wɔɔ kɩ a minto m a dɩnda ɩ nɩ sɔ, kɔ zi kɔ mɔɔ ba kan zi kɔ mɔɔ n'a bam bɩ kɩ bɩ bɔ vam y.

3 Baa mɔɔ zukuuzaa Tiiti kɔ grekkɩ gɔaa m bɩ, ɩ n a ka ma k'a paɩɩa ba ma k'an gasɔ banɩɔ ɔ y.

4 A n bokare gɔɔɔ a da wɔɔ zi ɩn'a hɩrɛ a ma kristagɔɔɔ bɩ ɩɔaarzanno m, brɔɔ a nyasɔ kɔɔkɔɔ kɔ Tiiti n gasɔ banɩɔ ɔ. A da ɩ y'a ɔ wɔɔ zi k'a soamɩɩɩaɔ kɔ Krista Yeezuu a ka wɔɔ ɔ bɩ sɩnsɩ, a ɩɔa ɩ y'a ɔ k'a a ya, a wɔɔ da lombaa ma.

5 Wɔɔ n ye ɩ ma y, wɔɔ n'ɔ ka ma k'ɔ kɔ ma kan ɩ kɩ baa poore tɔkke y, a ba wɔɔ ɔ ncɩnaaɔ, kɔ sɩra k'a nɩ lemim nyɩnta bɩ nɔ ɔ bɩ m bɩr a bɩnce ɔ.

6 Kɔ lɛɛzanno wɔɔ m, ɩ lɛɛzaabaa mim n pakra ba mɔɔ ma y, bala, Woso bɩr gɔɔɔ jɩrɔ bɔrɛ y. Ncɩnaaɔ nɩ, lɛɛzanno wɔɔ n mɔɔ da hɔsɩ vanta bare ma lemim nyɩnta bɩ pa dare nɔ ɔ y.

7 Bɩ, ɩ ye ɩn'a dɔ ɩ ɔ, Woso mɔɔ da ɔ kɔ m lemim nyɩnta pa da do vantɔɔ gɔɔɔ m, amba Woso Pɩyɛɛr da ɔ k'an a pa da zuɩfɔrɔ m bɩ m.

8 Bala, Woso k'a Pɩyɛɛr bɔ ɔ, an a nyɔɔ zuɩfɔrɔ ma bɩ, Woso bɩ do ɩ mɔɔ bɔ ɔ sɔ, an mɔɔ nyɔɔ do vantɔɔ gɔɔɔ zi.

* 1:18 1.18 Sefas: Pɩyɛɛr tɔ vanta m. K'a dɩga Zaan 1.42 bɩnce ɔ.

⁹ Kristaguddoo woo nyunta qn'i digam Zakki kan Sefas ki Zaan ki ma a leezanno, broo ye qn'a do q u Woso a barka ka moo u, ku moo n zi bi ba denter. A m naa, qnu moo wo nyasu, k'a hinka a u, kumare i woo bire u, ku woo m ta do vantoo woo zi, ku q boom n ta zuuforo woo zi.

¹⁰ Bi, ho ku q y'a cunta bi, q u, u u da nsozanno han, bi ku ho bi do ni, moo ba denter.

Pol kan Piyeer ki mim Antiyos ku u

¹¹ Bi, Sefas k'a bi bor Antiyos u bi, moo ba kan ki goaa haay lee, k'a koro ma bi to ma.

¹² Bala nyunta a u, an ni ho bim kan do vantoo guoo ki, bi ma bi, Zakki guoo nyoo bi qnu lee ku cina y. Ku q bi lee ku bi, an a da a ra, an a gu q ma an jum a ho, nyi k'a n'a bam zuuforo ku q u, do vantoo guoo m gaso banqo u ro woo m bi minto.

¹³ Zuuforo ku kristaguddoo m qnu nyunta b'u kan ki ro woo n a hoba sa so, naa n a ka Barnabas miqna n gaso q hoon huya-huya ziboo b'u.

¹⁴ Ku moo q yi q bir zum sira k'a ni lemim nyunta b'u turga bi, moo hi Sefas m goaa haay lee moo u: «Ibu k'i n zufo bi, k'ibu n'i misirbaa bam am do vantoo guoo ho bi m bi, i bir a bam am zuuforo ho m bi, a a ba lo ibi n'a qsam k'i panqa ba do vantoo guoo woo ma ku q n'a misirbaa ba am zuuforo ho ni?»

¹⁵ Zuuforo m woo m, woo ziro i nyunta maam, do vantoo guoo ku q ni Woso lero do ro bee n woo ni y.

¹⁶ Bi, woo do u u, goaa b'a dam ma an yi turga Woso mim u Moyiisi lero zibooero bare minto y, sira ka Yeezuu Krista u ni goaa bam turga bala. Sira woo ka Krista Yeezuu u so ku Woso n'u ba turga a to ma, bi lero zibooero to ma bee y, bala, n bi gosi bam turga lero zuure to ma y.

¹⁷ Woo, u ka woo nawom ma ku n n'u ba turga Krista to ma, an bokare an ni yire i u, u ba woo u mimbonyaabenno so am do vantoo guoo m. K'a maam Krista bi mimbonyaa zi an n'a bam na? Ayy... fura!

¹⁸ Bala, ku moo lero woo zuure to k'a b'a dam ma an goaa ba turga Woso mim u bi minto, ku moo n ya m m bo ku m zu u, moo ni m bam lero bisikamazaa keere.

¹⁹ Bi ku moo miqna m, lero woo minto bi, moo bir m misirbaa bam lero woo to ma do y, ku m m da ma m m misirbaa bi ba Woso to ma. Ku n Krista wo godarkora ma bi, moo ga kan ki.

²⁰ Misirbaa ku moo n ta m naa, moo bee m ta ni y, Krista n a misirbaa bam moo u. Misirbaa ku moo n'a bam her-her naa, a ba moo nawom sira ka Krista u no u, a m Woso Nyi, an moo qsa an ye an ga moo to ma.

²¹ Moo bir Woso barka bi bam ho nibir y, bala, k'a i yire i u, lero woo to ma goaa a da ma an yi turga Woso mim u, k'a maam, Krista bi ga a u vam.

3

Zaa ku Woso a sa k'a goaa bumbo

¹ Aba! Galasii zanno, hoonwarzanno. Nka i wo u an awoo hoon wusigo ncinaasu? A n bokare n y'a hinka awoo m miqna, a do a u, Yeezuu Krista ga godarkora ma.

² Ku m laaka da a han wa: Lero woo zuure minto y'a ka Woso n a Espri bi ka awoo u ra, gee zu k'awoo u sirakare lemim b'u bi minto ni?

³ Bo yarmabaa m naa? Woso zuure bi siqida sa awoo u Woso Espri panqa m, a bokare an n'a qsam keere k'a nyambor a mesim panqa m na?

⁴ Ziro kɔ Woso η ba awɔɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ, bɔ η y'a ɔ vam kan awɔɔ kɪ ra? Mɔɔ y'a gɪngam mɔɔ ɔ, η bɪ vam kan awɔɔ kɪ sɪn!

⁵ Kɔ Woso y'a Ǝspri kare awɔɔ ɔ, an nɪ hoserlo bare awɔɔ bire ɔ, naa ba an nawom lero wɔɔ k'awɔɔ nɪ zure η ɔ bɪ tɔ ma ra? Gɛɛ zu k'awɔɔ ɔ sɪrakare lemim b'ɔ bɪ tɔ ma nɪ?

⁶ K'a a yo Abraham n sɪra ka Woso ɔ, Woso n dɪga ma tɪrga a mɪm ɔ bɪ,
⁷ k'a maam, k'a dɔ mɪŋŋa a ɔ, sɪrakɛnno wɔɔ n Abraham nyɪnɔ.

⁸ A n ta ɔ sɔ bɪ, Wosoci bɪ lɛɛ ka an a hɪ hɔɔ a ɔ, Woso do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ bam tɪrga a mɪm ɔ η sɪrakare tɔ ma, bɪ minto m Woso n lemim nyɪnta naa do hɪ Abraham m, a ɔ: <Tara burɛ gɔɔɔ do haay barka yɪrɛ ɪbɪ tɔ ma.>

⁹ Ncɪnaaɔ nɪ, gɔɔɔ kɔ sɪrakɛnno m nɔ wɔɔ nɪ barka yɪm kan sɪrakarezaa Abraham kɪ.

¹⁰ Bɪ gɔɔɔ kɔ η nɪ yom lero wɔɔ ma rɔ wɔɔ, lerbɔrɛ kɔsɪ ɪ kan η kɪ, bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ: <Gɔaa k'a bɪr hɔ haay kɔ n y'a da lero wɔɔ ci bɪ nɔ ɔ bɪ bam tee... bɪ, lerbɔrɛ kɔsɪ ɪ kan kɪ.>

¹¹ Sɪra nɔ ɔ, gɔsɪ b'a dam ma an yɪ tɪrga Woso mɪm ɔ, lero wɔɔ zuure tɔ ma y, bala, n y'a gɔrsɪra ba, n ɔ: <Gɔaa k'an tɪrga Woso mɪm ɔ sɪrakare tɔ ma bɪ, a mɪsɪrbaa bam.>

¹² Lero wɔɔ zaa bɪ y'a hɔ kan sɪrakare zaa bɪ kɪ, bala, n ɔ: <Gɔaa k'a nɪ zum lero wɔɔ ɔ haay bɪ nɪ mɪsɪrbaa yɪm.>

¹³ Krista a mɪŋŋa ka n a zɛ wɔɔ tɔ ma, a ba a ɔ maam k'a wɔɔ bɔmbo lero wɔɔ lerbɔrɛ kɔsɪ nɔ ɔ, a mɪŋŋa ɪ sompi wɔɔ bɪncɛ ɔ an lerbɔrɛ kɔsɪ bɪ yɪ, bala, Wosoci bɪ nɔ ɔ, n ɔ: <Lerbɔrɛ kɔsɪ ɪ kan gɔaa kɔ n y'a zɛŋŋɛ gɔ ma bɪ kɪ.>

¹⁴ Nyɪnta ɔ ncɪnaaɔ, kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m barka kɔ Abraham a yɪ bɪ yɪ Krista Yeezuu nɔ ɔ, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, wɔɔ *Sɛnt-Ǝspri kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪ sɪrakare tɔ ma.

Woso lerbɔrɛ kan lero wɔɔ kɪ mim

¹⁵ M danyɪnɔ, ɔ makra sa gɔɔɔ mɪnkɛm zibɛɛ nɔ ɔ, kɔ gɔaa a hɔɔnhɔ da ci ɔ an a cɪnta, amba a a ga m bɪ nɪ, kɔ n a ba a zɛ kur, gɔsɪ bɪr hɔ k'a hɪ bɪ zaar bare, b'a bɪr hɔ nam ma sɔ y.

¹⁶ A do m bɪ sɔ, lerbɔrɛrɔ wɔɔ bɔ Woso ɔ Abraham m kan a nyɪ bɪ kɪ m. N n a hɪ, n ɔ: «A nyɪnɔ y,» ɪ ɔ a hɪ n y'a ɔ nyɪnɔ hɔka ma y, ayy..., nyɪ bɪ deem, bɪ nyɪ bɪ, Krista m, bɪ n ɔ, k'a hɪ ma.

¹⁷ Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ bɪ ba n nɪ: Woso lɛɛ ka an a hɔɔnhɔ hɪ an a cɪnta, dɔɔraa zorsi bukɛrku kur bɪ, n nɪ bɔkare n nɪ bɔ lero wɔɔ m, ncɪnaaɔ naa, lero wɔɔ b'a dam ma ηnɪ hɔ kɔ Woso lɛɛ ka an a hɪ bɪ zaar ba, ηnɪ ler kɔ Woso a bɔ bɪ zaar ba sɔ wa.

¹⁸ Bala, kɔ lero wɔɔ zuure tɔ ma m gɔaa nɪ hɔjirle yɪm Woso zi, k'a maam Woso lerbɔrɛ tɔ ma bɛɛ dɔ y. A n bɔkare ler kɔ Woso a bɔ bɪ y'a ka Woso n a barka ka Abraham ɔ.

¹⁹ Kɔ ncɪnaaɔ m lero wɔɔ zibɛɛ n bɔ m kɛɛrɛ? Lero wɔɔ ka Woso ɔ kɔ η nɪ bɪr wɔɔ mɪmbɔnyaarɔ hɪnkam wɔɔ m, kɔ nyɪ kɔ Woso ler bɪ bɔ a tɔ ma bɪ n tolle ba an yɪ. Malɛɛkarɔ ɪ bɔr lero wɔɔ m, gɔaa deem ɪ nyɪnta malɛɛkarɔ wɔɔ kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ bire ɔ.

²⁰ Lero wɔɔ kare bɪncɛ ɔ, a yɪ pakra kɔ gɔaa n nyɪnta ɔ η kare ma, bɪ ler bɪ bɔrɛ bɪncɛ ɔ, Woso mɪŋŋa mim m bɪ a deem.

²¹ Naa k'a hɪ a ɔ, lɔ? Lero wɔɔ bɪsɪ ηn'a kam Woso lerbɔrɛrɔ wɔɔ ma ra? Ayy..., a bɛɛ m naa y. Bala, kɔ yɪ an nawɔrɛ ɪ ɔ, lɛ nɪŋŋɛ n ta ɔ, gɔɔɔ n'a dam ma ηnɪ mɪsɪrbaa yɪ a tɔ ma, k'a maam lɛ bɪ do n'a kam gɔɔɔ n yɪ tɪrga Woso mɪm ɔ sɔ.

22 Bɪ, Wosoci b'a hɪ a ɔ, mimbɔnyaa paŋŋa y'a so durnya ɔɔɔ ɔ jilli. Maam bɪ, ɔɔɔ kɔ η sɪra ka rɔ wɔɔ hɔ kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪ, sɪra kɔ η y'a ka Yeezuu Krista ɔ bɪ tɔ ma.

23 Dɔmum kɔ sɪrakare zaa bɪ n bɔr cɪna bɪ, Moyiisi lɛrɔ wɔɔ ɪ wɔɔ ba a lɔnnɔ ηn'i dɔm wɔɔ ma, kɔ Woso n tolle ba an sɪrakare zaa bɪ hɪnka.

24 Ncɪnaaɔ bɪ, lɛrɔ wɔɔ, dɔ η y'a ɔ wɔɔ ma, kɔ Krista n tolle ba an bɔr, kɔ Woso n wɔɔ ba tɪrga a mim ɔ sɪrakare tɔ ma.

25 Bɪ, keere naa, sɪra ka Krista ɔ dɔmum m, lɛrɔ wɔɔ kɔ η nyɪnta ηn'i dɔm wɔɔ ma bɪ, η bɛɛ y'a so wɔɔ ɔ dɔ y.

26 Bala, awɔɔ woo... naa, Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m, sɪra k'awɔɔ ka Krista Yeezuu ɔ bɪ tɔ ma.

27 Denter m, awɔɔ haay k'a batem si Krista nɔ ɔ bɪ, a mɪsɪrbaa n n'awɔɔ mɪsɪrbaa ɔ jilli.

28 Naa tɔ ma keere bɪ, kɔ zɪfɔ n'i mɪ, gɛɛ do vanta ɔɔaa n'i mɪ, minsi bɛɛ n bɪ y, kɔ lɔ n'i mɪ, gɛɛ soamɪŋŋaɔzaa n'i mɪ, minsi bɛɛ n bɪ sɔ y, kɔ yar n'i mɪ, gɛɛ lɔ n'i mɪ minsi bɛɛ sɔ y. Bala, awɔɔ woo... naa, awɔɔ a ba deem Krista Yeezuu nɔ ɔ.

29 Kɔ Krista y'a so awɔɔ ɔ bɪ, k'a maam Abraham nyɪnɔ n'awɔɔ m, awɔɔ nɪ hɔjirle kɔ Woso a ler bɔ bɪ yɪm.

4

Lɛrɔ wɔɔ bɛɛ y'a so wɔɔ ɔ dɔ y

1 Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ bɪ ba n nɪ: Nyɪ k'a nɪ zem b'a so a zɪ hɔnyɪ ɔ bɪ, a nyɪbaa dɔmum ɔ, bɔ a ɔ kɔ ɔ kan lɔ kɪ, an bɔkare a y'a so hɔnyɪ b'ɔ jilli.

2 A nyɪbaa dɔmum ɔ, ɔɔɔ nɪ nyasum nɪ, ηnɪ dɪgare a mim woo... ma, kɔ dɔmum k'a zɪ b'a cɪnta k'an a so a hɔnyɪ b'ɔ bɪ n tolle ba an a ku.

3 A do m bɪ sɔ kan wɔɔ kɪ, dɔmum kɔ wɔɔ n Krista dɔ cɪna bɪ, bɔ wɔɔ ɔ kɔ ɔ kan nyɪnɔ kɪ, dɔmum bɪ do ɔ bɪ, durnya paŋŋazannɔ kɔ ɔɔaa bɪr η yɪm nɔ wɔɔ y'a so wɔɔ ɔ, ηnɪ wɔɔ ba lɔnnɔ.

4 Bɪ, dɔmum kɔ Woso a cɪnta bɪ k'a b'a ku bɪ, a a Nyɪ bɪ nyɔɔ, lɔ y'a yɪ. Yɪ a ɔ, dɔmum kɔ Israyel ɔɔɔ wɔɔ nɪ lɛrɔ wɔɔ zuure nɔ ɔ bɪ ma.

5 K'a a da ma a ɔɔɔ kɔ lɔnnɔ m lɛrɔ wɔɔ minto rɔ wɔɔ yɔ, kɔ Woso n wɔɔ ba a nyɪnɔ.

6 Kɔ Woso nyɪnɔ m wɔɔ m bɪ y'a ka, an a Nyɪ bɪ Espri bɪ zer wɔɔ heerlɔ ɔ, wɔɔ n'ɔ dam ma Espri bɪ tɔ ma, ɔ nɪ Woso birm, ɔ ɔ: «*Ū Zɪ.*»

7 Ncɪnaaɔ bɪ, lɔnnɔ bɛɛ n'awɔɔ m dɔ y, Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m, bɪ k'a nyɪnɔ n'awɔɔ m bɪ, awɔɔ n nɪ zem b'a so a hɔjirle b'ɔ, Woso n nɪ naa bare.

Pol hɔɔn ɪ kɔm Galasii zanno minto

8 Nyɪnta k'awɔɔ ɔ biisi awɔɔ n Woso dɔ bɪ, zu awɔɔ nawɔm hɔɔ kɔ n n'a hɪre η ma wosoro, a a ba η lɔnnɔ, bɪ hɔɔ wɔɔ duro, Woso bɛɛ nɪ η mɪ y.

9 Bɪ, keere naa, awɔɔ Woso dɔ, an lɛ da bɪ, Woso awɔɔ dɔ, b'a a ba lɔ keere, a a ya, a a bɔ k'a zu durnya paŋŋazannɔ kɔ ɔɔaa bɪr η yɪm nɔ wɔɔ ɔ, k'a a ya, a a ba η lɔnnɔ? Bɪ hɔɔ nɔbɔrɔ nɪ η mɪ, η ba paŋŋa nɪ y.

10 Awɔɔ ɪ dɪgam dɔmunno niŋŋoo ma dɔmum wɪsɪrɔ a yaadare nɔ ɔ, an n'a bam maam sɔ kan monno niŋŋoo kɪ, hɔɔ niŋŋoo dɔmum kɪ, dɔɔraaro kɪ.

11 Awɔɔ mim naa ɪ mɔɔ da bɔŋ ɔ, ɪ b'a ka zɪ mɔɔ ba awɔɔ minto vam wa?

12 M danyɪnɔ, a ye mɔɔ n nawɔre awɔɔ han gɔta, amba mɔɔ m ba awɔɔ ɔɔaa deem bɪ, k'a mɔɔ hɔbaa sa sɔ. A zar bɛɛ awɔɔ ɔ mɔɔ ma y.

¹³ Awɔɔ do muɲɲa a ɔ, mɔɔ yaaba zere sabaabɔ y'a ka mɔɔ n lemim nyunta pa da awɔɔ m, m lɛɛkare zere ma awɔɔ zi b'ɔ.

¹⁴ K'awɔɔ bi to a kɔ mɔɔ yaaba bi to ma bi, awɔɔ n mɔɔ bo ɔ y, b'awɔɔ n a si mɔɔ lɛɛ y. Bi mɔɔ si awɔɔ ɔ muɲɲa ɪ ɔ, Woso maleɛka deem awɔɔ si, ɪ ɔ, Krista Yeezuu muɲɲa awɔɔ si.

¹⁵ Heernyɔɔ k'awɔɔ n ta m biisi b'i ka? Mɔɔ do muɲɲa m ɔ, k'awɔɔ n'a dam ma, awɔɔ y'a muɲyaarɔ waan ɔ a η ka mɔɔ ɔ dɔmum bi do ɔ.

¹⁶ Bi kɛere naa, m ba mɔɔ ɔ awɔɔ jum sira kɔ mɔɔ n'a hire awɔɔ m bi minto ra?

¹⁷ Gɔɔɔ kɔ η nɪ ηɔaar hɔ dɪndam nɔ wɔɔ, tɔntɔɔre kɔ η nɪ ta m kan awɔɔ kɪ naa, tɔntɔɔre paan... bɛɛ y, a ka η nawom ma k'a awɔɔ gɔ mɔɔ ma, k'awɔɔ n a tɔ ɔ kan a kɪ.

¹⁸ A muɲɲa kɔ gɔɔɔ n bir ta tɔntɔɔre m hɔ muɲɲa tɔ ma, b'a ga a ɔ m kɔ tɔntɔɔre bi do n bir tam lɛɛ tee..., baa kɔ mɔɔ ɪ kan awɔɔ kɪ, gɛɛ kɔ mɔɔ ba kan awɔɔ kɪ b'ɔ y.

¹⁹ Mɔɔ nyɪnɔ n'awɔɔ m, mɔɔ m ya m nɪ fir yɪm paan... m heer ɔ awɔɔ tɔ ma, m nɪ nyoosi bam am lɔ jɪsɪzaa hɔ bi m, kɔ m a ka k'awɔɔ n Krista mɪsɪrbaa yɪ paan....

²⁰ A ηɔa mɔɔ nawom paan... kɔ m bir awɔɔ bire ɔ b'ɔ dɪtaa, kɔ m m meerbaa bi lɔr m a ba, bala, mɔɔ n a dɔ kɔ mɔɔ meer bi bam kan awɔɔ kɪ lɔnɔ y.

Gɔaasɪbabaa hɪyɔɔ wɔɔ gɔɔɔ mim

²¹ Awɔɔ k'a n'a ηɔam kɔ lɛrɔ wɔɔ n a so a ɔ rɔ wɔɔ, k'a hɪ m m wa. Awɔɔ n hɔ kɔ lɛrɔ wɔɔ a hɪ bi ma ra?

²² N y'a gɔrsɪra ba Wosoci b'ɔ, n ɔ, Abraham nyɪnɔ yɪ hɪya, deem yɪ a ɔ kan Agaar kɪ, lɔ m bi, an deem yɪ kan Saara kɪ soamuɲɲaɔzaa m bi.

²³ Bi lɔ kɔ lɔ m bi nyɪ bi, yɪ b'ɔ amba gɔaa haay nɪ yɪm bi m, an bɔkare, nyɪ kɔ soamuɲɲaɔzaa b'a yɪ bi, Woso ɪ lɛɛ ka an a yɪre ler bɔ.

²⁴ Mim naa do naa, hɔ a ɔ k'a dɪnda wɔɔ m, a ba n nɪ: Lanno hɪyɔɔ wɔɔ, gɔaasɪbabaa hɪyɔɔ kɔ Woso η da rɔ wɔɔ makra nɪ η mɪ. Lɛɛkare gɔaasɪbabaa makra m Agaar m. Gɔaasɪbabaa kɔ Woso a da Sinayii ci burɔ ɔ bi m, gɔɔɔ kɔ gɔaasɪbabaa bi do a so η ɔ rɔ wɔɔ, lɔnnɔ nɪ η mɪ.

²⁵ Bala, Agaar bi, bo a ɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, Sinayii ci bi m, Araabɪrɔ kɔ ci bi do n ta ɔ, a bo kɔ ɔ sɔ ɪ ɔ, Zerizalem kɔnɔ k'an ta ɔ her-her naa m, bala, a ɪ lombaa nɔ ɔ kan a gɔɔɔ wɔɔ kɪ sɔ.

²⁶ Bi arzana Zerizalem bi, soamuɲɲaɔzaa m bi, wɔɔ kɔnɔ bi m bi, bo a ɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, wɔɔ da m.

²⁷ Bala, n y'a gɔrsɪra ba Wosoci ɔ, n ɔ:

Ibɪ k'ɪ n cɪna bi, ɪ heer nyɔɔ,

bala, ɪbɪ bir nyɪnɔ yɪm biisi y,

heernyɔɔ zee da,

ɪbɪ k'ɪ n nyoosibare fir yɪ biisi bi,

bala, lɔ kɔ n kaanm m bi nyɪnɔ yɪm gɔta,

an lɛ da lɔ k'a zim n ta ɔ bi nyɪnɔ ra.

²⁸ B'awɔɔ, m danyɪnɔ, amba Izakkɪ m bi, ler kɔ Woso a bo bi nyɪnɔ n'awɔɔ m.

²⁹ Biisi bi, amba nyɪ k'a yɪ am gɔaa haay hɔ bi m bi nɪ fir kam nyɪ kɔ Woso Espri a ka an yɪ bi ma bi, her sɔ naa, a maam sɔ.

³⁰ Bi, bo n y'a hɪ Wosoci b'ɔ? N ɔ: <La lɔ kɔ lɔ m bi ra kan a nyɪ bi kɪ, bala, a n a ga m kɔ lɔ bi nyɪ bi n hɔjirle yɪ kan soamuɲɲaɔzaa bi nyɪ bi kɪ y.>

³¹ Ncɪnaaɔ bi, m danyɪnɔ, lɔ bi nyɪnɔ bɛɛ m wɔɔ nɪ y, lɔ kɔ soamuɲɲaɔzaa n bi nyɪnɔ m wɔɔ m.

5

A b'a ya, a a ba lero woo lonno y

¹ Krista bi, woo yo a u, ku woo n'u so u muhoo u paan.... Naa to ma bi, k'a jum kookoo, a b'a ya a to gosu n'a ba ho niyho lonno y.

² Moo muhna Pol, moo u ku m a hi a m, m u, k'awoo u ku n a gasu banhu u, ho ku Krista a ba awoo to ma bi nyoodu bi nyintan u do y.

³ Ku m m ya m so ra paan..., ku gaaa a bo an gasu banhu u, k'an a do a u, pakra m k'an zu lero woo u haay.

⁴ Awoo k'a n'a kam ma k'a yi turga Woso mum u, lero woo zuure to ma bi, awoo a gu Krista ma, a do awoo u Woso barka bi ma so.

⁵ Ku woo ni, a ta woo u u heer le ku Woso n'u ba turga a mum u sirakare to ma. Woo n'a mum dam Sent-Espri panha m bi n naa.

⁶ Bala, ku woo u ze ku ra kan Krista Yeezuu ki, ku woo gasu banhu u, gee ku woo n gasu banhu u, hosi bee m bi y, ho k'a a ga m bi, sirakare m, an ni zi bam huare no u.

⁷ Biisi bi, awoo u tam lee muhna Woso zaa bi ra, nka y'a ta awoo m toore k'awoo bi zu sira u do?

⁸ Woso k'awoo bir bi bee ni naa bare awoo ni y.

⁹ Boor deem y'a hure a u: «Nyonyoo poore u nyisi derm haay.»

¹⁰ Ku moo ni, moo heer kookoo Zuuba to ma awoo mim bi bunce u. Moo do moo u, awoo hoodare yim deem kan moo hoodare bi ki. Bi, gaaa k'a n'awoo warm ku ma bi, Woso bi zaa honhorm, baa ku nka m.

¹¹ M danyino, ku moo ni, moo bir banhuogasore mim pa dam do y, k'a pa moo n'a dam, guoo bi fir kam moo ma do y, bi u bi kaanm Krista godarkora ze bi m so y.

¹² Guoo ku u n'awoo warm ku ma ro woo, ku moo hoodho m, ku u le taa ku u ni ta un'aa muhoo bo am hobisi ho bi m, a pakra ba u ma.

Mesim misirbaa kan Sent-Espri misirbaa ki

¹³ M danyino, k'awoo ni, awoo bir Woso u k'awoo n a so a muhoo u, b'a bi yo soamuhao bi do ma k'a mesim letaamaro zi ba y. Bi k'a yi ku zibehonyino huare no u.

¹⁴ Bala, lemim k'a so lero woo u haay bi ba n ni: «I mim hua amba u u muhna hua bi m.»

¹⁵ Bi k'awoo y'a ho bare u u poohoo n'a mi, an ni so dundam ku u, an ni ku kunkaansore, k'a dundo a zi, ku n bee a ku nyam.

¹⁶ Ho ku moo n'a hure awoo m bi ba n ni: K'a to ku Sent-Espri n ka a lee a misirbaa no u, maam bi, awoo b'a mesim letaamaro bare y.

¹⁷ Ho ku mesim letaamaro n'a huam bi bir yem Sent-Espri ma y, Sent-Espri n'a huam so bi bir yem mesim letaamaro woo ma so y, jinnu ni u mi kan ku ki, maam bi awoo b'a dam ma a a muhoo hoodho ba y.

¹⁸ Bi, ku Sent-Espri u kare awoo lee a misirbaa no u, k'a do a u, lero woo bee y'a so awoo u do y.

¹⁹ Mesim zibero u yim garga ra, u ba n ni: Jaandare m, lanno kan yaaro bare ki m, dintim ziboo haay m,

²⁰ yaa da *wosobaawonno m, nyisiro bure m, sokom m, bakomare m, jumbaa m, kan nomaa ki, ka a muhna daahan ma m, gungore m, bazekora m,

²¹ kan mum bir guoo ho ma ki, beemire waasi ki, kan ho bi maam-maam ki, kan zibero ku u bo ku u kan nawonno ki. Ku m m ya m so ra, amba moo lee ka m awoo bo zaa u bi m, guoo ku u ni hood noon duro bam no woo, u bi gasum Woso cirbae b'u y.

²² Bɪ nyɪ kɔ Sent-Ɛspri n'a dam ɔɔa mɪsɪrbaa ɔ bɪ ba n nɪ: ɲɔare m, kan heernyɔɔ kɪ, laafɪ kɪ, bɔraama kɪ, mɪɲɲabaa kɪ, bamɪɲɲa kɪ, taalera kɪ,

²³ kan bɔgɔ-bɔgɔdabaa kɪ, kan da a mɪɲɲa ma kɪ. Lɛrɔ wɔɔ bɪr nyaa bam hɔɔ nɔɔn duro ma y.

²⁴ Gɔɔɔ kɔ Krista a sɔ ɲ ɔ rɔ wɔɔ, ɲ y'a mɛsim lɛtaamarɔ wɔɔ kan a hɔɔnhɔrɔ kɪ wɔ ɔɔdarkɔra ma.

²⁵ Sent-Ɛspri ɪ mɪsɪrbaa ka wɔɔ ɔ, bɪ minto bɪ, a a ga m k'an ka wɔɔ lɛɛ, ɔ mɪsɪrbaa nɔ ɔ.

²⁶ Ɔ b'ɔ mɪɲɲɔɔ busu y, ɔ bɪ kɔ da nɔmaa ma y, ɔ bɪ jum ba kɔ ma y.

6

Ɔ kɔ kɔ ma

¹ M danyɪnɔ, k'awɔɔ ɔɔa yɪ an nɪ mimbɔnyaa bam, awɔɔ kɔ Sent-Ɛspri nɪ kare a lɛɛ rɔ wɔɔ, k'awɔɔ n dundo zi a bɔ zaa ɔ, bɪ kɔ m a hɪ awɔɔ ɔɔa biyɛə m, ɔɔa biyɛə n dundo a zi k'a bɪ gasɔ kɔrɔma bɪ do ɔ sɔ y.

² K'a bɪr kɔm kɔ ma, a bɪr a dam kɔ han, k'awɔɔ y'a bare nɔɪnaaɔ, lɛ kɔ Krista a cɪnta b'awɔɔ nɪ zun ɔ.

³ Kɔ ɔɔa y'a hɔɔn dare a ɔ, hɔsɪ n' a mɪ, an bɔkare hɔsɪ bɛɛ n'a zaa nɪ, bra an n'a bare a mɪɲɲa m.

⁴ Bɪ kɔ ɔɔa biyɛə n a hɔɔn da a mɪɲɲa zibɛə ma an dɪga a, kɔ lɛbɔɔre y'a nɔ ɔ, k'a n'a heer nyɔɔ kan a mɪɲɲa kɪ, b'a ba ɔɲga ɔɔa ma k'a heer nyɔɔ y.

⁵ Bala, ɔɔa biyɛə n'a mɪɲɲa mim nyɪ bɔɲ ɔ Woso taa.

⁶ Ɔɔa kɔ n nɪ Woso lemim dɪndam nɪ b'a ga m, an hɔ haay k'an ta m bɪ bɔ ɔ an a ka hɔɔndarezaa b'ɔ.

⁷ A bɪ bra bɪmba a mɪɲɲɔɔ nɪ y, Woso bɪ yɛm ɔɔa n yaa wɔ a ma y, bala, hɔ kɔ ɔɔa a duu b'a n'a dam.

⁸ Kɔ ɔɔa a mɪɲɲa lɛtaamarɔ bɔnyaarɔ zibɛəro duu, hɔ k'a n'a dam bɪ n zɛ m. Bɪ ɔɔa k'a nɪ Sent-Ɛspri hɔɔnhɔ zibɛəro duum bɪ, hɔ kɔ Sent-Ɛspri n'a kam bɪ an n'a yɪm, mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ m.

⁹ Nɔɪnaaɔ bɪ, ɔ bɪ kɔ kan zi mɪɲɲa bare kɪ y, ɔ bɪr tam lɛɛ tee..., bala, kɔ wɔɔ n kɔ y, wɔɔ y'ɔ zibɛə bɪ nyɔɔɔɔ yɪm, a dɔmɪm ɔ.

¹⁰ Naa tɔ ma bɪ, kɔ wɔɔ nɪ toore n naa, ɔ zi ba ɔɔa haay daahan minto, an lɛ da bɪ, ɔ a mɪɲɲa ba ɔ danyɪnɔ sɪrakarezaannɔ wɔɔ m.

Meerbaa nyambɔrlɛ kan leersore kɪ

¹¹ Kɛɛre naa, mɔɔ nɪ ɔɔsɪra bɪ bare m zim, bɪ minto m ɔɔsɪranyɪ bɪ n ɔɔta-ɔɔta.

¹² Gɔɔɔ kɔ ɲ n'a hɪre awɔɔ m, ɲ ɔ, a gasɔ banɲɔ ɔ rɔ wɔɔ, a ka ɲ nawom ma kɔ ɔɔɔ n'a yɪ, mɛsim hɔɔnhɔ tɔ ma. Ɔ lɛ baa k'a fɪr yɪ Krista ɔɔdarkɔra bɪ pa dare tɔ ma y.

¹³ Bala, ɔɔɔ kɔ ɲ nɪ gasom banɲɔ ɔ rɔ wɔɔ mɪɲɲɔɔ bɪr zum lɛrɔ wɔɔ ɔ y. Ɔ nɪ bɔkare, ɲn'a ɲɔam k'awɔɔ n gasɔ banɲɔ ɔ, k'a a da ma a a lɛ bɔ a mɪɲɲɔɔ ɔ k'awɔɔ ye a gasɔ banɲɔ ɔ.

¹⁴ Kɔ mɔɔ nɪ, mɔɔ lɛbɔɔre ba ɔ kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista ɔɔdarkɔra bɪ bɛɛ y. Kan mɔɔ kɪ durnya bɪ hɔɔər m Krista ɔɔdarkɔra bɪ tɔ ma, kan durnya bɪ kɪ sɔ, ɔər m mɔɔ m Krista ɔɔdarkɔra bɪ tɔ ma sɔ.

¹⁵ Bala, kɔ ɔɔa gasɔ banɲɔ ɔ, ɔɛ k'a n gasɔ banɲɔ ɔ, hɔsɪ bɛɛ n bɪ y, an lɛ da bɪ, yɪredaa kɔ Woso n'a kam bɪ m.

¹⁶ Gɔɔɔ kɔ ɲ nɪ zum hɔ kɔ mɔɔ hɪ naa do ɔ rɔ wɔɔ, kan Woso ɔɔɔ wɔɔ haay kɪ, kɔ Woso n laafɪ kan cicirzere kɪ ka ɲ ɔ.

¹⁷ A n a sa naa ma, gɔsi b'a ya an mɔɔ da kɔre ma y, bala, mɔɔ ɪ fɪryɪre juro m m me ma, an n'a hɪnkare a ɔ, Yeezuu y'a so mɔɔ ɔ.

¹⁸ M danyɪnɔ, bi kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan awɔɔ ki. Amina.

Ci kɔ Pol a ba EFEEZI ZANNɔ ma

Ci kɔ Pol a ba Efeezɩ zannɔ ma bi

gasɔɔre

Pol ɩ ci bi ba. A ba a ɔ Kolɔɔsi zannɔ ci bi bare dɔmum ɔ. Bi ma bi, a ɩ lɔnnɔɔe ɔ Rɔm ɔ. A ba a ɔ, kristagɔɔɔ sokumarɔ ma Efeezɩ ɔ kan a bɔlesamarɔ kɩ ɔ.

Hɔɔ kɔ lemim nyɩnta bi n'a hɩnkam wɔɔ m Krista bɔmbɔre k'a bɔrm bi zibɔɔ nɔ ɔ b'a n'a dɩndam ci b'ɔ. A n a hɩnkare a ɔ, gɔɔɔ kɔ η nɩ Krista zuure nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η bɔmbɔre yɩ, ηnɩ mɩsɩrbaa paan... m, bala η y'a ze kɔ ra kan Woso kɩ. A y'a hɩnkam ci bi nɔ ɔ sɔ a ɔ, kristagɔɔɔ haay deem, a n a ga m gɔngɔre n nyɩnta ɔ η gaa ma y. Bala, Krista mɛ n a gɔɔɔ wɔɔ m haay. Zɩfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɩ.

A y'a hɩnkare a ɔ, a a ga m kɔ lemim nyɩnta hɔdɩndare bi n nyɩnta kristagɔɔɔ mɩsɩrbaa nɔ ɔ. A a dɩnda ci bi nɔ ɔ, a ɔ, zoobare kɔ kristagɔɔɔ n ta m bi, a ba bɛɛ η nawɔm kan gɔɔɔ kɩ y, a ba η nawɔm kan zinɛro kɩ Sɔtaana kɩ.

Pol ɩ yaa dam Efeezɩ zannɔ m

¹ Mɔɔ mɩŋŋa Pol nɩ ci bi bare awɔɔ ma. Woso ɩ mɔɔ bɔ ɔ kɔ m yɩ Krista Yeezuu zibɔɔzaa. Ci bi ba mɔɔ nawɔre awɔɔ ma, awɔɔ kɔ wosogɔɔɔ n'a mɩ, [an nɩ Efeezɩ ɔ,] an nɩ yem Krista Yeezuu ma, an nɩ zekɔra m kan kɩ rɔ wɔɔ.

² A ye mɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zɩ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɩ n barka kan laafɩ kɩ ka awɔɔ ɔ.

Barka kɔ Woso a ka wɔɔ ɔ

Krista nɔ ɔ

³ ɔ Woso barka da, a m Zuuba Yeezuu Krista Zɩ.

A *Sent-Espri barka do haay ka wɔɔ ɔ arzana ɔ, Krista zekɔra nɔ ɔ.

⁴ Woso lɛɛ ka an wɔɔ bɔ ɔ

Krista zekɔra nɔ ɔ,

bi ma bi, a n durnya da y,

wɔɔ bɔ a ɔ maam k'ɔ yɩ a gɔɔɔ,

kɔ minsi bi nyɩnta wɔɔ gɔr zi a mum ɔ y.

⁵ K'a nɩ wɔɔ ηɔam bi minto bi,

a a cɩnta hɔɔ tee...

kɔ wɔɔ n b'ɔ ba a nyɩnɔ

Yeezuu Krista tɔ ma,

naa a lɛ n taa a ηɔare bi tɔ ma.

⁶ ɔ ɔ lɛ bɔ Woso ɔ,

a barka k'an ta lɛbɔɔre m bi tɔ ma,

a ka an nawɔm wɔɔ ɔ vam,

kɔ wɔɔ nɩ zekɔra m kan a Nyɩ ηɔarezaa bi kɩ bi tɔ ma.

⁷ Bala, Krista ma bi tɔ ma bi,

Woso wɔɔ bɔmbɔ,

an wɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka wɔɔ ɔ.

A barka bi gɔtabaa tɔ ma m.

⁸ A barka bi k'a ka wɔɔ ɔ gɔta bi minto bi,

a a ka wɔɔ nɩ mindɔre m kan hɔɔn kɩ m.

- ⁹ A a ka wɔɔ n a hɔɔnhɔ k'a nyaakum da bi dɔ,
hɔ k'a cinta biisi tee... k'a ba Krista nɔ ɔ bi m.
- ¹⁰ Hɔ kɔ Woso a cinta k'a ba a nyambɔr dɔmum k'a bɔ ɔ bi ma bi,
a ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, hɔ k'a nɪ brama haay kan hɔ k'a nɪ tara burɔ ɔ haay kɪ bi,
an n'a som kɔ ma kɔ Krista deem taan... n yɪ ŋ soorezaa.
- ¹¹ Hɔ woo... ba Woso n nawom a hɔɔnhɔ ma,
bi y'a ka an lɛɛ ka an wɔɔ bɔ ɔ,
amba a lɛ n taa bi m,
kɔ wɔɔ n yɪ a gɔɔɔ.
Kɔ wɔɔ nɪ zɛkɔra m kan Yeezuu Krista kɪ bi tɔ ma m.
Ncɪnaaɔ nɪ, an wɔɔ hɔjirle ka wɔɔ ɔ.
- ¹² Naa ba a ɔ, kɔ gɔɔɔ n a lɛ bɔ a gotabaa ɔ wɔɔ tɔ ma,
wɔɔ kɔ wɔɔ lɛɛ ka ɔ Krista ta ɔ heer lɛ rɔ wɔɔ.
- ¹³ A do n naa sɔ kan awɔɔ kɪ.
Krista nɔ ɔ, awɔɔ sɪra lemim bi ma, lemim nyɪnta k'a n'awɔɔ bombɔm bi
m.
Awɔɔ n sɪra ka Krista ɔ,
a m bi Woso n Sent-ɛspri k'a ler bɔ bi ka awɔɔ ɔ.
- ¹⁴ Sent-ɛspri bi ka a ɔ wɔɔ ɔ,
k'a hɪnka a ɔ, a hɔ haay, k'a ler bɔ bi kam wɔɔ ɔ,
wɔɔ hɔɔ wɔɔ duro yɪm, dɔmum kɔ wɔɔ n bi bɔlɛm yɪŋ ɔ fasti b'ɔ.
Naa tɔ ma bi, ɔ ɔ lɛ bɔ Woso gotabaa ɔ.

Pol yaadare

- ¹⁵ Naa tɔ ma m, kɔ mɔɔ sɪra k'awɔɔ ka Zuuba Yeezuu ɔ bi mim ma bi,
m a ma sɔ, n ɔ, awɔɔ ɪ wosogɔɔɔ wɔɔ haay ŋɔam bi,
- ¹⁶ kɔ mɔɔ ɪ yaa dam Woso m awɔɔ tɔ ma, bi mɔɔ n'a barka dam awɔɔ
minto dɔmum haay.
- ¹⁷ A ye mɔɔ nawom wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Woso bi han, wɔɔ Zɪ k'a nɪ
lɛbɔɔrɛ m gɔta bi, k'an mindɔrɛ ka awɔɔ ɔ, k'awɔɔ n a da ma a bir Woso
dɔm, k'a b'a dɔ paan....
- ¹⁸ A ye mɔɔ nawom han sɔ, k'a n'awɔɔ hɔɔn gu a lɛɛgure bi m, k'awɔɔ n
a da ma a taaheerlɛ k'awɔɔ bir ma bi dɔ, k'awɔɔ n a da ma a hɔnyɪ k'an a
lɛbɔɔrɛ nɔ ɔ bi dɔ sɔ, hɔjirle hɔnyɪ k'awɔɔ nɪ zem b'a yɪ kan a gɔɔɔ wɔɔ
kɪ bi m.
- ¹⁹ A ye mɔɔ nawom sɔ, k'a n a ka k'awɔɔ n a paŋŋa gɔta k'a zi bam wɔɔ
tɔ ma bi dɔ, wɔɔ kɔ sɪrakarezaanɔ m wɔɔ m nɔ wɔɔ. K'awɔɔ n a paŋŋa
bi gɔtabaa k'a cem haay dɔ.
- ²⁰ Paŋŋa bi do Woso zi ba m an a hɪnka, Yeezuu Krista mɪm k'a a bɔ ɔ
bi dɔmum ɔ, an a ka an nyɪnta a bɪsɪ ra arzana ɔ.
- ²¹ A n a ka Yeezuu nɪ paŋŋazannɔ do haay burɔ ɔ, lɛezannɔ do haay,
lɛsoorezaanɔ haay, cirbɔɔ do haay kɪ burɔ ɔ. A a ka an nɪ hɔ k'an ta ɔ
her durnya naa ɔ gɛɛ booti m haay burɔ ɔ.
- ²² A a ka Krista n a sɔ hɔ haay ɔ. A a ka an nɪ hɔ haay burɔ ɔ, an a ka
an a ba a gɔɔɔ wɔɔ sokoma minzaa.
- ²³ Kristagɔɔɔ sokoma bi m Krista mɛ. A mɪŋŋa n'a mɪsɪrbaa bare a gɔr
zi jilli, Woso mɪŋŋa n'ɪ mɪsɪrbaa bam Krista mɪŋŋa gɔr zi jilli sɔ.

2

Woso wɔɔ mɪm bɔ ɔ Krista nɔ ɔ

- ¹ Biisi bi, gɛɛnɔ n'awɔɔ m, awɔɔ kɔrɔmarɔ kan a mimbɔnyaarɔ wɔɔ kɪ
tɔ ma.

² A mɪsɪrbaa bɪ ba awɔɔ nawɔm am durnya gɔɔɔ hɔ bɪ m. A n nɪ zum paŋŋazanno kɔ η nɪ warkɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ cir b'ɔ. Cir bɪ do bɪ, zinɛro cir k'a nɪ zi bam kan gɔɔɔ kɔ η nɪ bɪsɪ kam Woso ma kɪ bɪ m.

³ Wɔɔ haay, wɔɔ nyɪnta η barla sɔ, ɔ nɪ hɔɔ bɔnyaarɔ kɔ wɔɔ mesim le n taa rɔ wɔɔ bam. Ɔ nɪ zure ɔ mesim letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ ɔ, kan ɔ hɔɔndarɛrɔ bɔnyaarɔ wɔɔ kɪ ɔ. Kɔ wɔɔ n maam bɪ, gɔɔɔ kɔ Woso nɔmaa n n'a kɛrgure η la rɔ wɔɔ m wɔɔ m, amba gɔɔɔ mɪsɪrɔ wɔɔ m.

⁴ Bɪ, Woso cicirzere bɪ gɔta maam-maam, k'a nɪ wɔɔ ηɔam gɔta bɪ tɔ ma.

⁵ Bɪ y'a ka, gɪŋga kɔ wɔɔ ɔ, ɔ mimbɔnyaarɔ tɔ ma bɪ, a mɪsɪrbaa ka wɔɔ ɔ Krista zekɔra tɔ ma. Denter m, Woso barka bɪ tɔ ma m, awɔɔ n bɔmbɔre yɪ.

⁶ Kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan Krista Yeezuu kɪ bɪ, Woso wɔɔ mɪm bɔ ɔ kan kɪ, an wɔɔ nyɪnta kan kɪ arzana ɔ, ɔ nɪ cirbɛθ bɪm kan kɪ.

⁷ A ba a ɔ wɔɔ m mɪŋŋa ncɪnaaɔ Krista Yeezuu nɔ ɔ, k'a barka gɔtabaa hɪnka gɔɔɔ m, wakati haay k'a nɪ zem nɔ ɔ.

⁸ Bala, Woso barka bɪ tɔ ma m, awɔɔ n bɔmbɔre yɪ sɪrakare nɔ ɔ. Awɔɔ mɪŋŋɔɔ minto bɛɛ y'a ka awɔɔ n bɔmbɔre yɪ y, Woso ganwɔre m an a ka awɔɔ ɔ vam.

⁹ Awɔɔ zibɛθero tɔ ma bɛɛ y, ncɪnaaɔ bɪ, gɔsɪ b'a dam ma an a le bɔ a mɪŋŋa ɔ y.

¹⁰ Bala, Woso ɪ wɔɔ da, wɔɔ da a ɔ, Krista Yeezuu zekɔra nɔ ɔ, kɔ wɔɔ n'ɔ mɪsɪrbaa ba zibɛθero mɪŋŋɔɔ bare nɔ ɔ gɔta, Woso mɪŋŋa ɪ lɛɛ ka an zibɛθero wɔɔ duro banka kɔ wɔɔ n bɪ η ba.

Wɔɔ ɔ ba deem Krista zɛ bɪ tɔ ma

¹¹ Naa tɔ ma bɪ, k'a tɔ da a nɔ ɔ, a ɔ: awɔɔ, kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ n'awɔɔ m nɔ wɔɔ, biisi bɪ, awɔɔ zɪfɔrɔ wɔɔ n'a hire a ma η ɔ, awɔɔ n gasɔ banŋɔ ɔ y. Ŋ n'a hire a mɪŋŋɔɔ ma η ɔ, a gasɔ banŋɔ ɔ, kɔ η nɪ makra n a mɛ ma bɪ tɔ ma.

¹² Dɔmɪm kɔ η nɪ naa hire awɔɔ ma bɪ, awɔɔ laato Krista ma, awɔɔ ba gɔɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ rɔ wɔɔ barla y, nyɪnta awɔɔ ɔ saanɔɔ. Gɔaasɪbabaarɔ kɔ Woso η da a gɔɔɔ wɔɔ ma, an ler bɔ ηnɪ bɪ, awɔɔ n nyɪnta η nɔ ɔ y. Nyɪnta k'awɔɔ ɔ a n'a mɪsɪrbaa bɪ bam durnya nɔ ɔ bɪ, awɔɔ ba taaheerle nɪ, b'awɔɔ n Woso dɔ sɔ y.

¹³ Kɛɛre naa, awɔɔ k'a nyɪnta laato Woso ma bɪ, Krista Yeezuu zekɔra bɪ nɔ ɔ, awɔɔ a zɔ Woso ma, Krista ma bɪ tɔ ma.

¹⁴ Bala, Krista mɪŋŋa ɪ bɔr laafɪ m an ba ka wɔɔ ɔ, a zɪfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɪ zɛ kɔ ra an η ba do deem. K'a ye an ga gɔdarkɔra ma bɪ tɔ ma bɪ, a sɔkɔm k'a nɪ η bire ɔ am pɛŋŋɛ hɔ bɪ m, an nɪ η gɔngɔm kɔ ma bɪ zaar ba.

¹⁵ A zɪfɔrɔ lɛrɔ wɔɔ, kan η damarɔ kɪ, η sɔfɔrɔ kɪ ci zɛ, k'a ka kɔ do hɪyɔɔ nɔɔm n a ba do deem taan... a mɪŋŋa zekɔra nɔ ɔ. A ba a ɔ ncɪnaaɔ, an η zɛ kɔ ra laafɪ nɔ ɔ.

¹⁶ Krista sɔkɔm zaar ba, ga k'a ɔ gɔdarkɔra ma bɪ dɔmɪm ɔ. A zɛ bɪ tɔ ma bɪ, a do hɪyɔɔ wɔɔ zɛ kɔ ra, an η ba mɛ deem, an η zɛ kɔ ra kan Woso kɪ.

¹⁷ Ncɪnaaɔ nɪ, Krista n bɔr an laafɪ pa da awɔɔ m, awɔɔ kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ n'a mɪ, an laato Woso ma biisi rɔ wɔɔ. Bɔr a ɔ sɔ k'a laafɪ bɪ pa da zɪfɔrɔ m, brɔɔ kɔ η nɪ jɪŋjɛem Woso ma rɔ wɔɔ.

¹⁸ Krista mɪŋŋa barka tɔ ma m, zɪfɔrɔ kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɪ, wɔɔ n'ɔ dam ma, ɔ ɔ zɔ Woso ma Sent-ɛspri deem nɔ ɔ.

¹⁹ Bɪ y'a ka awɔɔ kɔ zɪfɔrɔ bɛɛ n'awɔɔ m nɔ wɔɔ, saanɔɔ bɛɛ n'awɔɔ m dɔ, bɪ lɛɛ laatore gɔɔɔ bɛɛ n'awɔɔ m sɔ y. Awɔɔ ɪ wosogɔɔɔ wɔɔ barla, Woso hargɔɔɔ n'a mɪ.

20 Awɔɔ sɔ, awɔɔ bɔ kɔ ɔ kan cɛ kɔ n n'a dɔm kɪ, n n'a dɔm cɛjɪr kɔ kristazibɛɛzannɔ wɔɔ kan wosolɛsinnɪsorazannɔ wɔɔ kɪ n a cɪnta bɪ ra, cɛ bɪ jɪr jaa wɪstɪ bɪ m Yeezuu Krista miɲɲa m.

21 A miɲɲa n'a kam cɛ bɪ jaarɔ wɔɔ nɪ kɔ nyasum kɔɔkɔɔ, cɛ bɪ nɪ derm tee... an bɪ zem b'a ba Wosoɛ, Zuuba zɛkɔra nɔ ɔ.

22 Zɛkɔra k'awɔɔ n ta m kan Yeezuu Krista kɪ b'a ka, cɛ kɔ n n'a dɔm bɪ, awɔɔ n sɔ, k'a b'a ba cɛ kɔ Woso n a nɔ ɔ a Sent-ɛspri m.

3

Zibɛɛ kɔ Woso Pol da ɔ

1 Naa tɔ ma m mɔɔ nɪ yaa dare awɔɔ tɔ ma. Mɔɔ miɲɲa Pol, awɔɔ kɔ do vantɔɔ gɔɔɔ n'a mɪ rɔ wɔɔ, mɔɔ du n y'a ɔ Krista tɔ ma awɔɔ daahan minto.

2 Zibɛɛ kɔ Woso mɔɔ da ɔ a barka tɔ ma, kɔ mɔɔ n a ba m m da awɔɔ han k'a hɔɔnhɔ n kɔ yɪ awɔɔ gɔr zi bɪ, awɔɔ zibɛɛ bɪ do mim ma miɲɲa.

3 Gɪnga kɔ Woso n ta m an a nyaakɔm da bɪ, a a hɪnka mɔɔ m kɔ mɔɔ n a dɔ. A mim mɔɔ dɪnda awɔɔ m ci bɪ nɔ ɔ poore m cem bɪ.

4 K'awɔɔ ci kɔ mɔɔ ba awɔɔ ma naa karɪnda ba, awɔɔ y'a dɔre a ɔ, mɔɔ Krista mim k'a nyaakɔm da bɪ dɔ miɲɲa.

5 Biisi bɪ, Woso n Krista mim k'a nyaakɔm da bɪ hɪnka gɔstɪ nɪ y, bɪ keere naa, Woso mim bɪ do hɪnka a zibɛɛzannɔ m, kan a lesinnɪsorazannɔ wɔɔ kɪ m Sent-ɛspri m.

6 Krista mim k'a nyaakɔm da Woso n a hɪnka bɪ ba n nɪ: A ɪ yɪre ɪ ɔ, do vantɔɔ gɔɔɔ kɔ ɲ y'a zɛ kɔ ra kan Krista kɪ lemim nyɪnta bɪ tɔ ma bɪ, brɔɔ hɔjirle kɔ Woso a cɪnta zɪfɔrɔ wɔɔ m bɪ yɪm sɔ kan ɲ kɪ. N y'a ba hɔdeem kan zɪfɔrɔ wɔɔ kɪ, ler kɔ Woso a bɔ Krista nɔ ɔ bɪ, ɲ woo... hɔ m.

7 Woso barka bɪ tɔ ma m, mɔɔ n ganwɔre yɪ, m m ba lemim nyɪnta bɪ zibɛɛnyɪ, Woso y'a paɲɲa zi ba an yɪ mɔɔ ma nɔnaaɔ.

8 Mɔɔ m wosogɔɔɔ wɔɔ poorero wɔɔ poore, baa kan naa kɪ haay, Woso gan wɔ mɔɔ ma. Kɔ mɔɔ m hɔɔ miɲɲɔɔ kɔ ɲ nɪ Krista nɔ ɔ, bɪ ɲ tɛkka ba ɔ rɔ wɔɔ pa da do vantɔɔ gɔɔɔ wɔɔ m.

9 Kɔ m a ka, kɔ gɔɔɔ m hɔ kɔ Woso a nyaakɔm da biisi bɪ kɔ yɪre zaa dɔ. Woso miɲɲa ɪ hɔ haay da, a ɪ hɔ naa do nyaakɔm da sɔ biisi tee....

10 Woso bɪ, naa do ba a ɔ, kɔ paɲɲazannɔ kan paɲɲasɔrezannɔ haay kɔ ɲ nɪ brama rɔ wɔɔ kɪ n Woso mindɔre k'a zaa n hɔka bɪ dɔ keere kristagɔɔɔ sokɔma bɪ tɔ ma.

11 Naa ba Woso ɔ, bala, a a cɪnta hɔɔ laatɔ, bɪ ma bɪ durnya ba ɔ y, k'a hɔɔnhɔ naa do ba wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista nɔ ɔ.

12 Kɔ wɔɔ ɔ zɛ kɔ ra kan Krista kɪ ɔ sɪra ka ɔ bɪ, wɔɔ ɪ lɛ m k'ɔ zɔ Woso ma kan heerkoodɛbaa kɪ.

13 Naa tɔ ma bɪ, a ye mɔɔ nawɔre awɔɔ han k'a b'a heer zar kɔ mɔɔ nɪ firyɪre nɔ ɔ awɔɔ minto bɪ tɔ ma y. Mɔɔ fir bɪ yɪre bɪ, a ka a nawɔm awɔɔ m leɔɔre yɪ.

Krista ɲɔare dɔre

14 Naa tɔ ma m, mɔɔ nɪ kukurɛ zem Zɪ Woso taa.

15 A miɲɲa har haay a to zi brama kan tara burɔ ɔ kɪ.

16 A ye mɔɔ nawɔm han, a leɔɔre gɔtabaa tɔ ma bɪ, k'a n'awɔɔ paɲɲa da ra Sent-ɛspri m, k'a a da ma a bɪr paɲɲa m a heer nɔ ɔ.

17 K'an a ka sɔ, kɔ Krista n nyɪnta awɔɔ heer ɔ sɪrakare nɔ ɔ. A ye mɔɔ nawɔm sɔ, k'awɔɔ m mɛsi da a jɪm kɔɔkɔɔ kɔ ɲɔare nɔ ɔ.

18 Maam bɪ, awɔɔ wɔɲ ɔ kan wosogɔɔɔ wɔɔ kɪ haay, a Krista ɲɔare gɔtabaa kan a jintɛbaa kɪ, a he kɪ, kan a nɔyaa kɪ jɪ dɔ.

19 A ye mɔɔ nawɔm k'awɔɔ n a nɔare bi dɔ, baa kɔ gɔsi b'a dam ma an a dɔ haay bi ki bi, k'awɔɔ n a dɔ, kɔ Woso mɩsɩrbaa jilli n'awɔɔ heer han.

20 Woso miɲɲa a da ma an hɔ woo... ba, an lɛ da hɔ haay kɔ wɔɔ n'a yem, gɛɛ ɔ n'ɔ hɔɔn dam ma bi ra, naa ba a nawɔm kan paɲɲa k'a ni zi bam wɔɔ gur zi bi ki m.

21 Bi k'a tɔ m leboore yi, kristagɔɔɔ sokoma bi gur zi, Krista Yeezuu to ma, wakati haay nɔ ɔ, domum haay. Amina!

4

U ɔ yo ɔ, ɔ bir deem

Krista zekora nɔ ɔ

1 Hɔ kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ye awɔɔ han keere bi, ba n ni: awɔɔ dɔ a ɔ, mɔɔ du n y'a ɔ kɔ mɔɔ ni Krista zi bam bi tɔ ma. K'a mɩsɩrbaa ba amba Woso miɲɲa lɛ n taa, an awɔɔ bir ma bi m.

2 K'a bir a miɲɲɔɔ zerm tee..., a bir buɔɔ-buɔɔ, a bir buraama m, k'a ye kɔ ma nɔare nɔ ɔ.

3 K'a a yo ɔ, a bir deem Sent-Espri zekora bi tɔ ma, laafu kan kɔ ki nɔ ɔ.

4 Krista me bi deem, Sent-Espri bi deem, taaheerle hɔ kɔ Woso wɔɔ bir ma, k'ɔ b'a yi bi deem sɔ.

5 Wɔɔ Zuuba bi deem, sirakare bi deem, batem deem wɔɔ n'a sim,

6 Woso deem, a m goaa haay Zi, a y'a so hɔ haay ɔ, an ni zi bam kan goaa haay ki, an ni goaa haay heer ɔ.

7 Bi Woso barka ka wɔɔ goaa biyɔɔ ɔ, Krista n a jir a hɔɔnhɔ ma.

8 Naa do Wosoci b'a hi ma, a ɔ:

K'a der mim ɔ bi,
a lonno gaa an ta η ni,
an gan wɔ gɔɔɔ ma.

9 N ɔ: <A der.> Naa ji n bɔ ni? Naa ɔ k'a hi, a ɔ, lɛɛ a ka an zer tara noom ɔ paan....

10 Goaa k'a zer bi, a miɲɲa i der brama laatɔ, k'a nyɩnta hɔ haay nɔ ɔ, a ka kɔ η ni yi miɲɲa fastɩ.

11 A i gan wɔ gɔɔɔ ma. A a ka gɔsɩnno n a ba a zibɔɔzannɔ, an a ka gɔsɩnno m wosolesɩnnɩsorazannɔ. A n a ka nɔɔ m lemim nyɩnta padɔnno, an nɔɔɔ ba a gɔɔɔ dundonno, hɔɔɔndagɔɔɔnzannɔ m sɔ.

12 A ba a ɔ ncɩnaaɔ, kɔ wosogɔɔɔ wɔɔ n a da ma ηni Woso zuure zibɔɔ bi ba, kɔ Krista me bi m ta lɛɛ sirakare nɔ ɔ.

13 Maam bi, wɔɔ tam lɛɛ haay. U sirakare, kan Woso Nyi bi dɔre kɔ wɔɔ n ta m bi ki n yi deem. U ma Woso zaa bi nɔ ɔ, ɔ bi bɔ kɔ ɔ kan Krista miɲɲa ki fastɩ.

14 Ncɩnaaɔ bi, wɔɔ bi nyɩntam nyɩnɔ dɔ, ɔ ɔ miɲɲɔɔ to gɔɔɔ n bir ɔ yɔɲɲɔm jisa kan bisi ki a hɔɔɔndare haay ni y, nɔaarzannɔ m, bi η bi wɔɲ ɔ dɔ ηni nɔaar ba wɔɔ m, wɔɔ n fɔ y.

15 Bi, kɔ wɔɔ i sira hum nɔare nɔ ɔ, wɔɔ mam hɔ haay nɔ ɔ Woso zuure bi nɔ ɔ, ɔ tolle ba ɔ ɔ ba amba Krista m, a m minzaa.

16 A miɲɲa tɔ ma m, me bi vɔɲɲɔro wɔɔ jilli n kɔ nyaso ηni deem. Goaa me kunɔro n'a kam me bi vɔɲɲɔro wɔɔ ni kɔ nyasom, me bi n deem. Maam bi, kɔ me bi vɔɲɲɔ biyɔɔ y'a zi bam, bi n'a kam me bi n bir tam lɛɛ tee... an bir mam nɔare nɔ ɔ.

Mɩsɩrbaa daa kɔ Krista a ka wɔɔ ɔ

¹⁷ Hɔ kɔ mɔɔ n'a hire awɔɔ m, m n'a yere awɔɔ han Zuuba tɔ ma bi ba n ni: A b'a ya a mɔɔɔbaa bi ba am gɔɔɔ kɔ η n Woso dɔ rɔ wɔɔ hɔ bi ni y, zu η nawore a hɔɔndarero ɔ, η bi hɔsi yim naa bare nɔ ɔ y.

¹⁸ Monsigə y'a so η hɔɔn ɔ, η laatɔ mɔɔɔbaa kɔ Woso n'a kam bi ma. Bala, η n hɔsi dɔ y, kɔ η y'a heer ta bi tɔ ma.

¹⁹ Nyannɔ bir η zem fɔga y, a da η y'a ɔ jaandare le ɔ, ηni dintim mɔɔɔbaa do haay bam, b'a nyannɔ ba η ni y.

²⁰ B'awɔɔ, mɔɔɔbaa naa do bɛɛ Krista a dɔnda awɔɔ ni y.

²¹ A mɔɔɔbaa mim n y'a dɔnda awɔɔ m bi, kɔ kristagɔɔɔ n'awɔɔ m bi, n ni sɔra k'a ni Yeezuu nɔ ɔ bi dɔnda awɔɔ m.

²² Naa minto bi, awɔɔ a ga m, a a biisi mɔɔɔbaa bi to, a a bɔ a mesim k'a letaamarɔ bɔnyaarɔ ni bra bɔmbare awɔɔ m k'awɔɔ zaar ba b'ɔ.

²³ K'a lɔrle yi a heer kan a hɔɔn ki ɔ.

²⁴ K'a mɔɔɔbaa daa kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bi ba. Woso ɔ mɔɔɔbaa bi do da an bɔ a mɔɔɔbaa re, bi y'a ka mɔɔɔbaa bi do n tɔrga, an Woso nɔ yi, an sɔra sɔ.

²⁵ Naa tɔ ma bi, a b'a ya, a ηɔaar ba y. Gɔaa biyɔɔ n sɔra hi a mim m, bala mɛ deem vɔnɔɔ n wɔɔ m.

²⁶ K'awɔɔ nɔ ma ɔ, a b'a ka a mimbɔnyaa ba y. A b'a nɔmaa bi to a nɔ ɔ gum n da ni y.

²⁷ A bi zaa ka Sɔtaana ɔ, an bɔr a ra y.

²⁸ Gɔaa k'a ni koor bam biisi bi, an a wɔ bɔ koorbaa b'ɔ k'an zi ba an a leɛmaa hɔ yi, maam bi, a y'a dam ma an hɔ yi, an n'a dam gɔaa k'a le n taa daahan ma han.

²⁹ Meerbaa bɔnyaa si n a ga m an bɔ awɔɔ le ɔ y, k'a meerbaa k'a n'a dam gɔɔɔ han, ηni ta leɛ sɔrakare nɔ ɔ bi ba. K'a meerbaa mɔɔɔbaa ba, k'an a da gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kare awɔɔ ma rɔ wɔɔ han.

³⁰ A b'a ka a Sent-ɛspri heer ze ma y, Woso bi, a ka a ɔ awɔɔ ɔ, k'a a ji da wɔɔ ɔ, bi n'a hɔnkare a ɔ, Woso y'a so awɔɔ ɔ, an n'a hɔnkam sɔ a ɔ, dɔmɔm ɔ zem Woso n bi wɔɔ yɔm fast-fasti.

³¹ A b'a to mim n bir a heer ɔ kan gɔaa ki y, a bi yi heerbusuzanno y, a bi nɔmaa ba y. A bi yi hany-hany zanno y, a bi sunsɔ wɔ y, k'a zi bɔnyaabare do haay to.

³² Bi, k'a bir mɔɔɔbaa kan kɔ ki, a bir kɔ ηɔam gɔta, a bir sugur kam kɔ ɔ, amba Woso sugur ka awɔɔ ɔ Krista nɔ ɔ bi m.

5

K'a mɔɔɔbaa ba leegure nɔ ɔ

¹ K'a Woso hɔbaa dɔnda, bala, a nyɔnɔ n'awɔɔ m, an n'awɔɔ ηɔam.

² K'a mɔɔɔbaa ba ηɔare nɔ ɔ amba Krista m. A ɔ wɔɔ ηɔa, an a meeyaa ka wɔɔ tɔ ma, a mɔɔɔbaa a ka amba n tɔr hɔ ze n a ka Woso ɔ, an Woso nɔ yi bi m.

³ Wosogɔɔɔ n'awɔɔ m, bi tɔ ma bi, an a ga m kɔ jaandare mim, dintim do haay mim, le n bir gɔaa hɔ zi mim n nyɔnta awɔɔ bire ɔ y, a bi sɔɔra ba η ma sɔ fɔga y.

⁴ A n a ga m sɔ, kɔ meerbaarɔ yaarsɔrɔ n bɔ a le ɔ y, hɔɔnwar kan dɔkarero meerbaarɔ ki y. A ga a ɔ m k'awɔɔ n bir barka yaa dam Woso m.

⁵ K'a dɔ mɔɔɔbaa a ɔ, jaandɔnno, lanno gɛɛ yaarɔbɔnno, mɔnyɔɔzaa. Mɔnyɔɔzaa bi, wosobaawɔm yaadɔr m, bala, a hɔnyɔ ηɔa an le da Woso ra. Nawɔnno haay, η gɔsi bi gasɔm Krista kan Woso ki cirbɔɔ b'ɔ fɔga y.

⁶ A n a ga m kɔ ɔɔa n bra bumba awɔɔ m meerbaa vanvanno nɩ y. Naa woo... tɔ ma m, Woso nɔmaa n'a kɔrgum ɔɔɔ kɔ η bir yem ma rɔ wɔɔ ra.

⁷ Ncɩnaaɔ bɩ, a b'a zɛ kɔ ra kan η kɩ y.

⁸ Biisi bɩ, awɔɔ ɩ monsigə ɔ, bɩ kɛɛɛ naa, awɔɔ ɩ leegure nɔ ɔ, k'awɔɔ a zɛ kɔ ra kan Zuuba kɩ bɩ tɔ ma. Ncɩnaaɔ naa, kɔ leegure ɔɔɔ n'awɔɔ m bɩ, k'a leegure mɩsɩrbaa ba.

⁹ Bala, hɔ kɔ leegure nɩ zɛm nɩ bɩ, bamɩŋŋa m, kan tɩrgabaa zibəə kɩ, kan sɩra kɩ.

¹⁰ K'a a yo ɔ, a hɔ kɔ Zuuba lɛ n taa bɩ dɔ, a bɔ kɔ zi.

¹¹ A bɩ monsigə zibəəro wɔɔ ba sɔ y, η nyɔɔdɔ ba ɔ y, k'a η bɔnyaabaa bɩ hɩ garga ra.

¹² Hɔ kɔ ɔɔɔ wɔɔ duro n'a bam sɛɛɛ bɩ, a hɩɛ mɩŋŋa nyannɩ ta ɔ.

¹³ Bɩ, hɔ haay k'ɔ n nɩ bɔɛ a mim n garga ra bɩ, hɔ bɩ do ɩ yɩm fastɩ, ɔ n'a mim dɔm.

¹⁴ Bala, hɔ haay k'a nɩ bɔm garga ra bɩ, a ba a nawom leegure. Bɩ y'a ka n a hɩ, n ɔ:

ɩbɩ k'ɩ nɩ hinceem bam bɩ,
gu hinceem ma, wuti gəəno gaa ɔ,
kɔ Krista n lɛɛ gu ɩ m.

¹⁵ Naa tɔ ma bɩ, k'a dundo mɩsɩrbaa k'awɔɔ n'a bam bɩ zi mɩŋŋa. A b'a mɩsɩrbaa bɩ ba hɔɔnwar nɔ ɔ y, bɩ k'a mɩsɩrbaa bɩ ba hɔɔntaɔɛ nɔ ɔ.

¹⁶ Bɔnyaabaa y'a so her dɔmɩnnɔ nɔɔ ɔ ɔɔta, bɩ tɔ ma bɩ, k'a a yo ɔ, a bir hɔ k'a ga bare m bɩ bam wakati haay nɔ ɔ.

¹⁷ A bɩ yɩ hɔɔnwarzanno a mɩsɩrbaa bare nɔ ɔ y, bɩ k'a a ka ma a hɔ kɔ Zuuba lɛ n taa k'awɔɔ n a ba bɩ dɔ.

¹⁸ A bɩ dɩven mi an a mɩm durgə y. Awɔɔ mɩsɩrbaa an n'a zaar bam. Bɩ, k'a to kɔ Sent-ɛspri n a a han.

¹⁹ K'a kɔ paŋŋa da ra Woso leɔɔɛ laarɔ m: K'a laa lɔ laarɔ ciro wɔɔ ɔ, kan mim ma laarɔ wɔɔ kɩ, kan laa haay kɔ Sent-ɛspri a da a heer ɔ kɩ. K'a laarɔ wɔɔ lɔ a Zuuba da ɔ kan a heer kɩ haay.

²⁰ Wakati haay kan mim haay kɩ nɔ ɔ, k'a Zɩ Woso barka da, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

²¹ K'a ye kɔ ma, k'awɔɔ nɩ Krista dan ɔ bɩ tɔ ma.

Lɔ kan a zim kɩ mim

²² Lanno wɔɔ, k'a ye a zino wɔɔ ma, amba awɔɔ nɩ yem Zuuba ma bɩ m.

²³ Bala, lɔ minzaa n'a zim m, amba Krista n'a ɔɔɔ wɔɔ sokoma bɩ minzaa bɩ m, Krista mɩŋŋa mɛ n'a ɔɔɔ wɔɔ sokoma bɩ m, an a mɛ bɩ bombɔɛzaa.

²⁴ Bɩ, amba kristagɔɔɔ wɔɔ sokoma bɩ nɩ yem Krista mɩŋŋa ma bɩ, lanno wɔɔ k'a ye a zino wɔɔ ma sɔ hɔ haay nɔ ɔ.

²⁵ Yaarɔ wɔɔ, k'a lanno wɔɔ ŋɔa, amba Krista a ɔɔɔ sokoma bɩ ŋɔa an ye an a mɩŋŋa ka zɛ ma a tɔ ma bɩ m.

²⁶ A a ba ɔ ncɩnaaɔ, k'a ka k'a ɔɔɔ wɔɔ sokoma n yɩ mɩŋŋa fastɩ Woso mɩm ɔ. A ɔɔɔ wɔɔ sokoma hu a bɔ hi m kan a lemim kɩ m.

²⁷ A ŋɔa a ɔ, k'a ɔɔɔ sokoma bɩ n bɩ jum a lɛɛ leɔɔɛ nɔ ɔ, hubɔɛ nɔ ɔ, mɩŋŋabaa fastɩ nɔ ɔ, kɔ kɔrɔma sɩ, gɛɛ hɔ bɔnyaa sɩ bɩ yɩ ɔ a ɔr zi y, k'an bir Woso soɔhɔ fastɩ, minsi bɩ yɩ ɔ a ɔr zi y.

²⁸ Yaarɔ wɔɔ a ga m sɔ, n n'a lanno wɔɔ ŋɔa ncɩnaaɔ, amba ŋn'a mɛ ŋɔam bɩ m. ɔɔaa k'a n'a lɔ ŋɔam bɩ, a mɩŋŋa a n'a ŋɔam.

²⁹ ɔɔaa ba ɔ an nɩ sɔɛ a mɩŋŋa mɛ nɩ y, nyasɔ a nawom nɩ, an n'a tɔrm, amba Krista n n'a bare a ɔɔɔ sokoma bɩ m bɩ m.

³⁰ K'a mɛ bɩ vɛŋŋɛro n wɔɔ m bɩ tɔ ma m, an nɩ nyasom wɔɔ m maam.

³¹ N y'a da Wosoci ɔ, n ɔ: <Naa tɔ ma m, gɔaa n n'a gɔrɛ a zɪ kan a da kɪ ma, an a na a lɔ ma, η gɔaa hɪya haay n a ba gɔaa deem.>

³² Mim naa do nɔyaa ta ɔ gɔta, mɔɔ ɔ kɔ m a hɪ m ɔ, Krista kan a gɔɔ sokɔma bɪ kɪ mim n y'a hɪ.

³³ Bɪ, a hɪ n nawɔrɛ awɔɔ ma sɔ, gɔaayar biyɔɔ n a lɔ ηɔa amba a a mɪɲɲa ηɔa bɪ m, kɔ lɔ biyɔɔ n a zim da ɔ sɔ.

6

Nyɪnɔ kan a zɪrɔ kɪ mim

¹ Nyɪnɔ wɔɔ k'a a zɪrɔ wɔɔ lɛ si, amba Zuuba lɛ n taa bɪ m, a ga a ɔ m.

² Lɛɛkarɛ lɛ kɔ Woso ler bɔ an a na ma bɪ ba n nɪ: <I zɪ kan ɪ da kɪ da ɔ.

³ Maam bɪ, ɪ mɪsɪrbaa nyɪnta yɪm, ɪ meeyaa jɪntɔ yɪm tara burɔ ɔ.>

⁴ Awɔɔ k'a m nyɪnɔ wɔɔ zɪrɔ wɔɔ, a bɪ nyɪnɔ wɔɔ da nɔmaa ma y, bɪ k'a η tɔr, a η bɔ zaa ɔ, dɔndɔrɔ kɔ η y'a to Zuuba zi m.

Lɔnnɔ kan a zuubɔɔ kɪ mim

⁵ Awɔɔ kɔ lɔnnɔ n a mɪ rɔ wɔɔ, k'a zu a sɔurɛzannɔ wɔɔ lɛ ɔ daurɛ gɔta m, kan a heer kɪ m haay, amba awɔɔ nɪ yem Krista ma bɪ m.

⁶ A bɪ η zi ba kɔ η nɪ dundore awɔɔ zi bɪ tɔ ma y, ɪ ɔ a ka awɔɔ nawom ma kɔ gɔɔ nɔ n yɪ a ra y. Bɪ k'a η zi bɪ ba, kɔ Zuuba zibɔɔnyɪnɔ n'awɔɔ m a n nɪ zum Woso hɔɔnhɔ ɔ bɪ tɔ ma.

⁷ K'a a zuubɔɔ wɔɔ zi ba kan a heer kɪ haay, ɪ ɔ, Zuuba zi awɔɔ n'a bam gɔɔ hɔ bɛɛ y.

⁸ Awɔɔ dɔ a ɔ, zi mɪɲɲa kɔ gɔaa n'a bam haay, Zuuba y'a zibɔɔ bɪ nyɔɔdɔ kare a zaa ɔ, baa k'a zaa bɪ lɔ m gɛɛ soamɪɲɲaɔzaa m.

⁹ Awɔɔ kɔ lɔnnɔ sɔurɛzannɔ n'awɔɔ n nɔ wɔɔ, k'a ba maam sɔ a lɔnnɔ wɔɔ m, a bɪ nyaa ba kan η kɪ y. Awɔɔ dɔ a ɔ, awɔɔ kan a lɔnnɔ wɔɔ kɪ bɪ, awɔɔ Zuuba bɪ deem an nɪ brama, b'a bɪr gɔɔ jirɔ bɔrɛ y.

Sɔtaana bɔrla zaa

¹⁰ Meerbaa kɔ mɔɔ n'a nyambɔrm nɪ bɪ ba n nɪ: k'a a paɲɲa da ra Zuuba zɛkɔra nɔ ɔ, a paɲɲa gɔta bɪ nɔ ɔ.

¹¹ K'a yarmɔdrɔ kɔ Woso nɪ η kare a ɔ bɪ da a ma, k'a a da ma a jɪm kɔɔkɔɔ Sɔtaana hɔɔnkareɔ zibɔɔ bɪ lɛ ɔ.

¹² Gɔɔ bɛɛ wɔɔ nɪ yar bɪ bam kan η kɪ y. A ba wɔɔ nawom kan zinɔro kɪ, kan lɛɛzannɔ kɔ η nɪ paɲɲa bam, η n'a so lɛrɔ ɔ, η n'a so durnya naa do kɔ monsigɔ n b'ɔ, η nɪ brama rɔ wɔɔ kɪ.

¹³ Naa tɔ ma bɪ, k'a Woso yar mɔdrɔ wɔɔ da a ma. K'a wɔ ɔ, a jɪm kɔɔkɔɔ dɔmɪm bɔnyaa hinni ɔ, a a da jɪm bɪ lɛ ɔ, a yar ba paan... a a da ma, k'a gɔɔta a jɪm a gam la.

¹⁴ K'a a banka a jɪm kɔɔkɔɔ. K'a sɪra so a mɔr ɔ, am hɔsɔaɔ hɔ bɪ m, k'a bɪr tɪrgabaa m, gɔɲɲo kɔ n n'a dure a ma n bɪ, k'a du a ma.

¹⁵ Lemim nyɪnta bɪ nɪ laafɪ kam, k'a pa da kaare-kaare, kɔsɔ n bɪ awɔɔ n'a dan ɔ.

¹⁶ K'a bɪr sɪrakare m, gɔɲɲo kɔ n n'a tare a m n bɪ sɔ, awɔɔ nɪ bɔnyaabarezaa bɪ karɔ kɔ sɛwurɔ n ta η ma rɔ wɔɔ linlihim nɪ.

¹⁷ Bɔmbɔrɛ kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bɪ, yarbare firgɔ m, k'a ku a mim ma. K'a Woso lemim bɪ sa sɔ, yarbare kargɔ m Sent-ɛspri n'a kare awɔɔ ɔ.

¹⁸ K'a yaa da wakati haay. K'a yaadare do haay da Sent-ɛspri daahan nɔ ɔ. A bɪ kɔ kan yaa bɪ dare kɪ y, k'a bɪr tam lɛɛ tee.... K'a yaa da wosogɔɔ wɔɔ haay tɔ ma sɔ.

¹⁹ K'a yaa da mɔɔ tɔ ma sɔ, kɔ Woso n a lemim da m lɛ ɔ, kɔ m a pa da kan heerkoodɔbaa kɪ, kɔ m hɔ k'a nyaakom da lemim nyɪnta nɔ ɔ bi hi fast-fasti.

²⁰ Mɔɔ bɔ Woso ɔ kɔ m lemim nyɪnta bi pa da, baa kɔ mɔɔ ni lɔnnɔɔɔ ɔ naa. Naa minto bi, k'a yaa da Woso m mɔɔ tɔ ma, kɔ m lemim nyɪnta bi pa da amba a a ga m bi m.

Leersore

²¹ Tisikkɪ mɔɔ mim dɪndare awɔɔ m, k'awɔɔ n hɔ kɔ mɔɔ n'a bam bi dɔ. Wɔɔ danyɪ m, ɔ n'a nɔam, an ni Zuuba zi bam miɲɲa.

²² A nyɔɔ mɔɔ nawɔre awɔɔ ma tɔkke, k'an bi mɔɔ mim dɪnda awɔɔ m, an awɔɔ heer yo.

²³ Bi kɔ Zi Woso, kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ m laafɪ kan nɔare kɪ, kan sɪrakare kɪ ka ɔ danyɪnɔ wɔɔ haay ɔ.

²⁴ Gɔɔ kɔ nɪ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista nɔam, nɔare k'a nyare ba ɔ bi m nɔ wɔɔ, kɔ Woso n nɪ barka da ɔ.

Ci kɔ Pol a ba FILIPII ZANNŌ ma

Ci kɔ Pol a ba Filipii zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. Kristazibəezanno ci b'ɔ bi, Filipii kɔ bi Pol lɛɛ ka ɔ an lemim nyɪnta bi pa da ɔ Masedɔan kɔɔ wɔɔ barla, hɔhɔnkare kɔ Woso a hɩnka m bi jɛ ɔ. (Zibəezanno Ci 16.6-40) Nyɪnta a ɔ lɔnnɔɛ ɔ Rom ɔ an ci bi ba.

Ci bi ba a ɔ, k'a Filipii kristagɔɔ wɔɔ barka da, bala, η y'a da han busoo m, bi ma bi, a ɪ kɔre nɔ ɔ. Ci bi ba a ɔ sɔ, k'a η heer yo kɔ η ni jum kɔɔkɔ Krista nɔ ɔ, bala ηɔaarhɔɔɔɔɔɔɔ nyɪnta ɔ gɔta dɔmum bi do ɔ, ηn'a ηɔam k'a gasɔ Filipii kristagɔɔ sokɔma bi nɔ ɔ. A ɪ heernyɔɔ mim dɩdam ci bi nɔ ɔ, kan kɔmare mim kɪ, mɩηηazerle mim kɪ.

A y'a hɩnkare η ni, a ɔ, kristagɔaa a ga m, an a ka ma k'a bɔ kɔ ɔ kan Krista mɩηηa kɪ a mɩsɩrbaa nɔ ɔ, bi nyɔɔɔ n ta ɔ an cem. (Filipii zanno 3)

Pol ɪ yaa dam

Filipii kɔ kristagɔɔ m

¹ Mɔɔ mɩηηa Pol kan Timote kɪ bi, Krista Yeezuu zibəənyɪnɔ m wɔɔ m, ci bi ba wɔɔ nawɔm wosogɔɔ kɔ η ni Krista Yeezuu nɔ ɔ, ηni Filipii kɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, kan a lɛezanno wɔɔ kɪ kan a daahanzanno kɪ ma.

² A ye wɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zi Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n barka kan laafɩ kɪ ka a ɔ.

Pol yaadare

³ Kɔ mɔɔ tɩr m hɔɔn da awɔɔ ma, bi mɔɔ yaa da Woso m barka awɔɔ to ma.

⁴ Kɔ mɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ to ma, a da mɔɔ n nawɔm kan heernyɔɔ kɪ.

⁵ Bala, awɔɔ jum mɔɔ m paan... lemim nyɪnta bi padare nɔ ɔ hallɩ a sɩηηɩda ɔ an ta an her ku.

⁶ Mɔɔ dɔ fast m ɔ: zi mɩηηa kɔ Woso a sɩηηɩda ba awɔɔ gɔr zi bi, a tam lɛɛ an tolle ba an zibəə bi do nyambɔr Krista Yeezuu wusigɔre hinni ɔ.

⁷ A a ga m kɔ mɔɔ ni m hɔɔn da awɔɔ haay ma ncɩnaaɔ, kɔ mɔɔ n'awɔɔ ηɔam gɔta bi minto. Bala, kɔ mɔɔ ni lɔnnɔɛ ɔ naa ɔ naa, gɛɛ kɔ mɔɔ ni lemim nyɪnta pa dam m n'a hɩnkam sɔ m ɔ, sɩra m bi, awɔɔ a na mɔɔ ma barka kɔ Woso a ka mɔɔ ɔ ncɩnaaɔ bi nɔ ɔ.

⁸ Denter m, Woso m mɔɔ kasetɩzaa, a a dɔ a ɔ, mɔɔ y'awɔɔ gɔaa haay ηɔam paan... Krista Yeezuu ηɔare nɔ ɔ.

⁹ Hɔ kɔ mɔɔ n'a yem Woso han awɔɔ to ma bi ba n ni: A ye mɔɔ nawɔm k'awɔɔ ηɔare n bir a dam la tee..., k'awɔɔ m bir hɔɔre m, k'a a da ma a bir mim ji mare m.

¹⁰ K'a a da ma sɔ, a hɔ k'an mɩηηa dɔ a bɔ kɔ zi a ba. Maam bi, awɔɔ yim mɩηηa fast, minsi bi nyɪntare awɔɔ ma hinni kɔ Krista n ni zɛη ɔ b'ɔ y.

¹¹ Yeezuu Krista to ma, tɩrgabaa zibəəro y'awɔɔ mɩsɩrbaa hanm, an yɩ Woso lɛbɔɔre kan a daɔre kɪ.

Pol dure n a nya lemim nyɪnta bi padare ɔ y

12 M danyinɔ, mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, mim ninɲɔ k'a mɔɔ yi bi, a da a ɔ lemim nyɪnta bi ta lɛɛ han denter m.

13 Bala, mim bi do tɔ ma bi, Rɔm cir dɔmazanno wɔɔ kan gɔɔ haay ki sɔ a dɔ ɲ ɔ, mɔɔ du n y'a ɔ Krista tɔ ma.

14 Bi wɔɔ danyinɔ wɔɔ paɲɲa a da ra Zuuba zuure nɔ ɔ, mɔɔ dure bi tɔ ma, a a ka ɲ heer n kookoo gɔta, ɲn'ɪ Woso lemim bi pa dam bi nyibəə ba ɲ ni y.

15 Sira m, gɔɔ gɔsɪnnɔ ɪ Krista lemim nyɪnta bi pa dam jumbaa kan bakɔmare ki nɔ ɔ. Bi, gɔsɪnnɔ y'a pa dam noom hu m.

16 A pa bi da brɔɔ n nawɔm ɲɔare nɔ ɔ, ɲ y'a dɔ ɲ ɔ, kɔ mɔɔ ni lɔnnɔɔɔ ɔ naa, lemim nyɪnta bi pa dare tɔ ma m.

17 Bi, ɲni gɔɔta rɔ wɔɔ, pa bi da brɔɔ n nawɔm noom kundɔ m, jumbaa nɔ ɔ, ɲn'a gingare ɲ ɔ, a mɔɔ fɪryɪre bi gore dan ɔ ncɪnaaɔ lɔnnɔɔɔ ɔ b'ɔ.

18 Baa kɔ ɲ yi pa bi dam noom m gɛɛ sira ni, mɔɔ bir kɔm si ma y, bala, Krista lemim bi n'a pa dam. Naa tɔ ma bi, mɔɔ yi m heer nyɔɔre, bi mɔɔ gɔɔtam m m heer nyɔɔ.

19 Bala, mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, naa woo... zem bi yi mɔɔ bumbɔre, awɔɔ yaadare kan Yeezuu Krista Espri daahan ki tɔ ma.

20 Bala, hɔ kɔ mɔɔ ni dɔm ma, m a ta m heer lɛ kan m paɲɲa ki haay bi, mɔɔ lɛ baa kɔ hɔsi nyannɪ n bi m nyaso y, mɔɔ gɔɔta m heerkoodɔbaa m. Bi, kɛere sɔ naa, amba dɔmɪm haay m bi, kɔ Krista n leboɔre gɔta yi m mɛ ɔ, m mɪsɪrbaa nɔ ɔ, gɛɛ m ze nɔ ɔ.

21 Bala, kan mɔɔ ki, Krista m mɔɔ mɪsɪrbaa, ze b'ɪ yɪre ɪ ɔ, hɔnyɪ m.

22 Bi kɔ mɔɔ gɔɔta tara burɔ ɔ kɔ m mɪsɪrbaa ba, a y'a kam m zi ba gɔɔ daahan tɔ ma. Naa minto bi, mɔɔ n a dɔ kɔ kara mɔɔ n'a bɔɲ ɔ y.

23 Hɔ hɪya naa ni mɔɔ gaare: Mɔɔ lɛ taa kɔ m m hɔr, m ta m bir kan Krista ki. Bi n mɪɲɲa mɔɔ ma an lɛ da paan....

24 Bi kɔ mɔɔ gɔɔta tara burɔ ɔ naa ɔ sɔ, a yɪre awɔɔ daahan gɔta.

25 Naa tɔ ma bi, mɔɔ dɔ paan..., mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ gɔɔtam mɪsɪr, m bir kan awɔɔ haay ki k'awɔɔ n ta lɛɛ, a bir heernyɔɔ m sɪrakare nɔ ɔ.

26 Ncɪnaaɔ bi, kɔ mɔɔ m bɔ m bir awɔɔ zi, awɔɔ y'a heer nyɔɔm a a le bɔ Krista Yeezuu ɔ gɔta, mɔɔ tɔ ma.

Sɪrakare zoobare

27 Bi, k'a mɪsɪrbaa ba amba Krista lemim nyɪnta bi n'a hum bi m. Maam bi kɔ mɔɔ wɔ ɔ m bir awɔɔ zi, gɛɛ kɔ mɔɔ n m da ma, mɔɔ y'awɔɔ mim mam, m a dɔ m ɔ, awɔɔ ɪ junum kɔɔkɔɔ a lɛ n deem, an ni zoo bam heer deem m, kɔ sɪrakare kɔ lemim nyɪnta bi n'a kam bi n ta lɛɛ.

28 A bi ye junno wɔɔ n nyibəə da a ma fɪga y. Bi n'a kare ɲn'a dɔ ɲ ɔ, a nyaam, b'awɔɔ ɪ bumbɔre m. Bi naa do naa, a to a ɔ, Woso zi.

29 Bala, mimbirenyɪnta kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ Krista nɔ ɔ bi, k'awɔɔ n sira ka ɔ bɛɛ n a deem y, bi k'awɔɔ n fir yi a tɔ ma sɔ.

30 Awɔɔ kan mɔɔ ki, zoo deem wɔɔ m tara ɔ n'a bam. Zoo deem bi do mɔɔ ba biisi awɔɔ mum la bi, bi, awɔɔ dɔ, a mɪɲɲa mɔɔ gɔɔta m m ta ra.

2

Ɔ Krista ji sa

1 Zekɔra k'awɔɔ n ta m kan Krista ki bi, a bir awɔɔ heerkoodɔbaa dam la ra? Awɔɔ ɲɔa k'a nawɔm bi bir awɔɔ heer yom na? Awɔɔ n a ze kɔ ra *Sent-Espri nɔ ɔ ra? Awɔɔ ɪ kɔ ɲɔam an ni kɔ cicir zem, gɛɛ lɔ?

2 Naa tɔ ma bi, k'a kɔ ma, a a lɛ ba deem, a bir ɲɔare deem m, a bir hɔɔn deem m. Maam bi, mɔɔ heernyɔɔ yum fast.

³ A bɪ hɔsɪ ba jumbaa nɪ y, b'a bɪ hɔsɪ ba k'a mɪŋŋɔɔ hɪnka y, naa nyɔɔdɔ ba ɔ y. Bɪ, gɔaa biyɛθ n a mɪŋŋa zer a muno taa, a ɔ, ŋ lɛ da a m.

⁴ A b'a ka a mɪŋŋɔɔ daahan ma bala y, k'a a ka a muno daahan ma sɔ.

⁵ K'a bɪr hɔɔn kɔ Krista Yeezuu n ta m bɪ m kan kɔ kɪ.

⁶ A mɪŋŋa kan Woso kɪ bɪ, ŋ deem, bɪ, a n a ka ma wɔɪn... kan paŋŋa kɪ, k'a gɔɔta a a ga kɔ ɔ kan Woso kɪ y.

⁷ Bɪ, a yɛ an hɔ haay to, an a ba zibɛθnyɪ, a ba a ɔ gɔaa, am gɔaa woo... hɔ bɪ m. A n yɪ amba gɔɔɔ n nɪ yɪm bɪ m.

⁸ A a mɪŋŋa ba poore, an yɛ Woso ma, an tolle ba an yɛ an ga, b'a zɛ bɪ, zɛ bɔnyaa m, ga a ɔ, gɔdarkɔra ma.

⁹ Naa k'a a ba bɪ minto bɪ, Woso a gore da ɔ, an cem haay, an tɔ k'a nɪ tɔrɔ haay woo... burɔ ɔ bɪ ka ma.

¹⁰ A ba a ɔ maam kɔ Yeezuu tɔ ma bɪ, kɔ kunkonno haay kɔ ŋ nɪ brama kan tara burɔ ɔ kɪ, tara noom kɪ ɔ, n kukurɔ zɛ.

¹¹ Kɔ nɛem haay n a bɔ a lɛ ma a ɔ, Yeezuu Krista m Zuuba, bɪ nɪ yɪm Zɪ Woso lɛbɔrɛ.

¹² M ŋɔarɛ gɔɔɔ, nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ kan awɔɔ kɪ bɪ, awɔɔ ɪ yem Woso ma tee.... Bɪ, dɪtaa naa, mɔɔ ba kan awɔɔ kɪ b'ɔ y. Ncɪnaaɔ bɪ, k'a banka a yɛ ma gɔta. K'a bɔmbɔrɛ kɔ Woso a ka awɔɔ ɔ bɪ zi ba, nyɪ ba Woso m, kan mɛhɪnkɔ kɪ nɔ ɔ.

¹³ Bala, Woso mɪŋŋa nɪ zi bare awɔɔ ɔ, an n'a kam awɔɔ nɪ lɛtaama m kan paŋŋa kɪ m, k'a hɔ k'a ga kɔ ɔ kan a hɔɔnhɔ kɪ bɪ ba.

¹⁴ Kɔ zibɛθ kara n ta ɔ, k'a ba, a bɪ kukur ba, b'a bɪ bɪsɪ ka a bare nɔ ɔ y.

¹⁵ Maam bɪ, awɔɔ yɪm noonhuzanno, gɔsɪ bɪ hɔsɪ yɪrɛ an a hɪ awɔɔ ma y. Awɔɔ yɪm Woso nyɪnɔ kɔ mim danŋada sɪ ba ŋ ma y, a n nɪ durnya naa do gɔɔɔ kɔ ŋ vɔn, ŋnɪ zibɔnyaabɛnno nɔɔm bire ɔ. Awɔɔ a ga m, a yɔ ŋ bire ɔ am fitɪrɛrɔ m.

¹⁶ Bala, awɔɔ n ta mɪsɪrbaa lemim bɪ m, an n'a pa dare ŋ nɪ. K'awɔɔ ba ncɪnaaɔ, bɪ n n'a kam awɔɔ n yɪ mɔɔ lɛbɔrɛ, hinnɪ kɔ Krista n nɪ zɛŋ ɔ b'ɔ. Bala, bɪ n n'a hɪnkare a ɔ, mɔɔ zibɛθ bɪ, kan mɔɔ kɔrɛ bɪ kɪ n yɪ vam y.

¹⁷ Awɔɔ sɪrakare bɪ bɔ kɔ ɔ, ɪ ɔ, manɪ awɔɔ n'a kam Woso ɔ. A a da ma, n nɪ mɔɔ zɛ gɔr, bɪ k'a yɪ maam m meeyaa bɪ mɔɔ na awɔɔ sɪrakare manɪ bɪ ma. Bɪ, a yɪm mɔɔ ma heernyɔɔ, bɪ mɔɔ yɪ m heer nyɔɔm kan awɔɔ kɪ.

¹⁸ A maam sɔ kan awɔɔ kɪ, k'a heer nyɔɔ, a heernyɔɔ ba kan mɔɔ kɪ.

Pol ɔ, k'a Timote kan Epafrodit kɪ nyɔɔ

¹⁹ Kan Zuuba Yeezuu daahan kɪ, mɔɔ y'a gɪngam kɔ m Timote nyɔɔ awɔɔ zi zɔɔ. Maam bɪ, k'a b'a bɔ an bɔr, mɔɔ y'awɔɔ mim mam sɔ m heer koodɔ yɪ.

²⁰ Gɔsɪ vanta ba naa ɔ, an n'a hɔɔn dam, an nɪ kɔrɛ awɔɔ mim ma kan mɔɔ kɪ y.

²¹ N woo... naa, a ka ŋ nawɔrɛ a mɪŋŋɔɔ daahan ma, ŋ bɪr a kam Yeezuu Krista hɔɔnhɔ ma y.

²² Bɪ, kʊ Timote nɪ, awɔɔ sɪra bɪ, awɔɔ dɔ a ʊ, a nyɪnta kan mɔɔ kɪ amba nyɪ tɪr kan a zɪ kɪ bɪ m, ʊ lemim nyɪnta bɪ zɪ ba.

²³ Ncɪnaaʊ bɪ, kʊ mɔɔ m mim bɪ zaa yɪ, a mɪŋŋa mɔɔ n'a nyɔɔrɛ awɔɔ ma zɔɔ-zɔɔ.

²⁴ Mɔɔ sɪra ka Zuuba nɔ ʊ, m a dɔ m ʊ, mɔɔ zɛm sɔ awɔɔ zɪ b'ʊ zɔɔ.

²⁵ Bɪ mɔɔ y'a gɪngam kɛɛrɛ mɔɔ ʊ, pakra m kʊ m Epafrodit da zaa ra awɔɔ m, mɔɔ danyɪ m, mɔɔ zibəəkɔɔn m, mɔɔ zoobarekɔɔn m sɔ. Awɔɔ y'a nyɔɔ mɔɔ ma, k'an b'a da mɔɔ han.

²⁶ A y'a ŋɔam paan... k'a a ya, a awɔɔ yɪ haay, a ma k'a ʊ, n ʊ, awɔɔ a yaaba bɪ ma bɪ, a heer a zar gɔta.

²⁷ Denter m, a yaaba zɛ an a yo k'a ga, Woso a cicir zɛ, b'a deem bɛɛ Woso a cicir zɛ y, mɔɔ cicir a a zɛ sɔ, kʊ mɔɔ heerzarɛ b'a da ra y.

²⁸ Bɪ y'a ka mɔɔ n'a dare awɔɔ m zaa ra zɔɔ-zɔɔ k'awɔɔ n a yɪ, a heernyɔɔ ba, kʊ mɔɔ heerzar bɪ n'a bɔrɛ sɔ.

²⁹ K'a bɪ lee ku, k'a si kan heernyɔɔ gɔta kɪ Zuuba nɔ ʊ. K'a gɔɔɔ ncɪnaaʊ rɔ wɔɔ da ʊ.

³⁰ Bala, a a yo k'a ga Krista zibəə bɪ tɔ ma, a a meeyaa ka zɛ ma, k'a a da ma, a zɪ k'awɔɔ a ga m a ba mɔɔ m bɪ ba awɔɔ bɪncɛ ʊ.

3

Krista nɪ gɔaa bam tɪrga

¹ Kɛɛrɛ naa, m danyɪnɔ, k'a a heer nyɔɔ, k'awɔɔ a zɛ kʊ ra kan Zuuba kɪ bɪ tɔ ma. Meerbaarɔ kʊ mɔɔ ŋ ba kan awɔɔ kɪ rɔ wɔɔ mɔɔ m ya m nɪ sore ŋ la, bɪ naa bɪr mɔɔ kɔrɛ y, bala, a y'a dare awɔɔ han.

² K'a dundo a zɪ kan gɔɔɔ kʊ ŋ n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ kɪ, jino m, ŋɔaar banŋɔgasɔrɛ bɪ hɔɔndarezannɔ m, k'a dundo a zɪ kan ŋ kɪ.

³ Wɔɔ nɪ banŋɔgasɔrɛ paan... bɪ zɪ bam. Bala, zu wɔɔ nawɔm Woso ʊ Sent-Espri paŋŋa m. Krista Yeezuu n wɔɔ lɛbɔrɛ, wɔɔ bɪr yom zɪfɔrɔ yɪnnɪbayɪrɔ ma k'ʊ lɛ bɔ ʊ mɪŋŋɔɔ ʊ y.

⁴ A n bɔkare, mɔɔ m da ma m yo yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ duro ma sɔ. Kʊ gɔaa y'a gɪngare a ʊ, a hɔ yɪm yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ zibəə nɔ ʊ, k'a maam mɔɔ ɪ lɛ da.

⁵ Mɔɔ yɪrɛ dɔmɪm sinnɪyɔ hinni ʊ, m mɔɔ gasɔ ʊ banŋɔ ʊ. Israyel gɔaa paan... m mɔɔ m, Benzamen dɔ gɔaa m mɔɔ m, mɔɔ yaabɔɔ wɔɔ haay zɪfɔrɔ nɪ ŋ mɪ. Kʊ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ zuure nɪ, nyɪnta mɔɔ ʊ farizen m nɪ zure ŋ ʊ paan....

⁶ Wɔɔ yɪnnɪbayɪrɔ wɔɔ kʊ mɔɔ ŋ ŋɔa gɔta bɪ, a a ka mɔɔ m fɪr ka kristagɔɔɔ sokoma bɪ ma. Kʊ tɪrgabaa kʊ n n'a kam ma lɛrɔ nɔ ʊ bɪ nɪ, mɔɔ nyɪnta mɪŋŋa fast, gɔsɪ n mim yɪ k'a hɪ mɔɔ ma y.

⁷ A n bɔkare, hɔɔ nɔɔn duro kʊ ŋ nyɔɔdɔ n ta mɔɔ ma biisi bɪ, mɔɔ ɪ dɪgare ŋ ma dore hɔɔ kɛɛrɛ, Krista kʊ mɔɔ dɔ bɪ tɔ ma.

⁸ Sɪra m, mɔɔ ɪ dɪgam hɔ haay woo... ma dore hɔ, mɔɔ Zuuba Krista Yeezuu dɔrɛ mɪŋŋabaa k'a lɛ da hɔ haay ra bɪ tɔ ma. A tɔ ma m mɔɔ m hɔ haay tɔ, m nɪ dɪgam hɔɔ wɔɔ duro ma bɔtɔrɔ, kʊ Krista n yɪ mɔɔ hɔ haay.

⁹ K'an a sɔ mɔɔ ʊ jilli sɔ. Mɔɔ bɪr a gɪngam dɔ, mɔɔ ʊ, m tɪrga Woso mɪm ʊ lɛrɔ wɔɔ zuure tɔ ma y. Sɪra kʊ mɔɔ ka Krista ʊ b'ɪ mɔɔ ba tɪrga Woso mɪm ʊ. Tɪrgabaa kʊ Woso n'a kam sɪrakare tɔ ma bɪ m.

¹⁰ Hɔ kʊ mɔɔ nɪ m kam ma bɪ, m ka mɔɔ nawɔm ma kʊ m Krista mɪŋŋa dɔ, kʊ m a mɪmbɔrɛ bɪ paŋŋa dɔ. Kʊ m m na ma a fɪryɪrɛ nɔ ʊ, kʊ m bɔ kʊ ʊ kan kɪ a zɛ bɪ nɔ ʊ.

¹¹ K'an bɪr yɪrɛ ɪ ʊ, mɔɔ bɪ m da ma sɔ, m bɪ m mɪm bɔ ʊ gəəno bire ʊ.

ʊ bra si hɔ k'ʊ n'ʊ gɪngaan zɪ

bi to ma

¹² Mɔɔ n a hi mɔɔ ɔ, mɔɔ ho kɔ mɔɔ ni m kam ma bi yi m wɔ ɔ wa. Gɛɛ, mɔɔ m ba miɲa fasi wa. Bi, m to mɔɔ nawɔɲ ɔ, kɔ m brasire ganwɔre bi ku m wɔ ɔ, bala, Krista-Yeezuu mɔɔ ku a wɔ ɔ.

¹³ Ayy... m danyɪnɔ, mɔɔ bir a gungare m ɔ, mɔɔ brasire ganwɔre bi ku m wɔ ɔ y. Bi ho deem mɔɔ n'a bam, ho k'a ba an cem bi ho mɔɔ nawɔre m nɔ ɔ, m ni m tɔɲ ɔ kɔ m ho k'a ni lɛɛ bi ku.

¹⁴ M to mɔɔ nawɔɲ ɔ, kɔ m ho kɔ η y'a cɪnta wɔɔ m lɛɛ bi ku. Brasire ganwɔre kɔ Woso wɔɔ bir ma Krista Yeezuu nɔ ɔ, k'a b'a ka wɔɔ ɔ arzana ɔ bi m.

¹⁵ Wɔɔ gɔɔɔ k'ɔ yaa ka sɪrakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ, ɔ bir hoondare deem naa m. Bi, k'awɔɔ y'a hoɔn dare a ho, mim naa do nɔ ɔ, Woso y'awɔɔ hoɔn gum ma.

¹⁶ Bi, ho k'an ta ɔ bi, ɔ gɔɔta ɔ bir tam lɛɛ kan kɔ ki, ho kɔ wɔɔ do bi nɔ ɔ.

¹⁷ M danyɪnɔ, awɔɔ haay k'a mɔɔ hoɔbaa sa, k'a dɪga gɔɔɔ kɔ η n'a mɪsɪrbaa bam am wɔɔ m nɔ wɔɔ ma, wɔɔ hoɔbaa η y'a sa.

¹⁸ Gɔɔɔ gɔta, ηn'a mɪsɪrbaa bam ɪ ɔ, Krista gɔdarkɔra bi jɪnnɔ m. Mɔɔ hi awɔɔ m hoɔ gallem hoɔka, m m ya m ni som la keere kan nyikere ki.

¹⁹ Gɔɔɔ wɔɔ duro nyambɔrle bi, nyaanle m, η nɔ ni η woso, ho k'a nyannu n ta ɔ bi n η leɔɔre, durnya naa do ho ηn'a hoɔn dam ma bala.

²⁰ Bi kɔ wɔɔ ni, wɔɔ kɔ bi m arzana m. Wɔɔ bɔmbɔrezaa, Zuuba Yeezuu Krista kɔ wɔɔ ni dɔm ma bi, a to a nawɔm arzana ɔ b'ɔ an bir.

²¹ K'a bi bir, a wɔɔ mero kɔ η ni paɲɲawar nɔ ɔ rɔ nɔɔm lɔrle, an η ba, an a miɲa leɔɔre me bi m. Naa ba a nawɔm paɲɲa k'an ta m k'a a so ho haay ɔ bi m.

4*Dɔndɔrero*

¹ Ncɪnaaɔ bi, m danyɪnɔ ηɔarero, k'a jum kɔɔkɔɔ Zuuba nɔ ɔ. Mɔɔ le taa kɔ m m ya m awɔɔ yi, mɔɔ heer ɪ nyɔɔm awɔɔ to ma, awɔɔ m mɔɔ zibɛɛ bi nyɔɔɔɔ.

² A ye mɔɔ nawɔm kan m heer ki haay Evodi kan Sɪntɪstɪ ki han, kɔ η ni kɔ ma miɲa, Zuuba nɔ ɔ.

³ Bi, ɪbu k'ɪ m mɔɔ zibɛɛkɔɔn paan... bi, ɪ da η han, bala, η y'a na mɔɔ ma ɔ zoo ba lemim nyɪnta bi pa dare nɔ ɔ. Lanno nɔɔn duro, kan Kleman ki, kan mɔɔ zibɛɛkɔɔnrɔ vantɔɔ wɔɔ ki y'a na mɔɔ ma ɔ zoo bi ba. Nj haay tɔrɔ ɪ mɪsɪrbaa ci b'ɔ.

⁴ K'a bir a heer nyɔɔm Zuuba nɔ ɔ, dɔmɪm haay. Kɔ m m ya m so ra, k'a bir a heer nyɔɔm.

⁵ K'a bir bɔgɔ-bɔgɔ kan gɔaa woo... ki. Zuuba wusigere dɔmɪm a zo.

⁶ A b'a heer kɔ hoɔt mim ma y, bi mim haay nɔ ɔ, k'a ho k'awɔɔ le n taa ma bi ye Woso han, a a wɔ zɪnze m, bi, k'a yaa dam barka so.

⁷ Maam bi, Woso y'a laafu k'a cem ho haay kɔ gɔaa n'a hoɔn dam ma bi han bi kare awɔɔ ɔ. Bi laafu bi do dɔre awɔɔ heerlɔ kan awɔɔ hoondarero ki ma Krista Yeezuu nɔ ɔ.

⁸ M danyɪnɔ, ho k'a gɔɔta mɔɔ n'a hire awɔɔ m bi ba n ni: K'a a to ɔ a bir ho k'an sɪra, an ta daore m, an tɪrga m. A a to ɔ a bir ho k'an miɲa, an a ga ηɔare m, a goredaore n ta ɔ, ho kɔ zorebaa m fasi, an a ga leɔɔre m bi m.

⁹ Ho haay k'awɔɔ dɪnda mɔɔ zi, a si, a ma, gɛɛ a yi mɔɔ gur zi bi, k'a sa a zi ba m. K'awɔɔ ba maam, Woso k'a ni heer laafu kam wɔɔ ɔ bi bam bir kan awɔɔ ki.

Pol ɪ Filipii zanno barka dare

¹⁰ Mɔɔ m heernyɔɔ gɔta Zuuba nɔ ɔ, k'awɔɔ a ya, a a da mɔɔ han bi tɔ ma. Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, awɔɔ y'a hɔɔn dam mɔɔ ma hɔɔ, bi, daahan bi dɔmɔm b'i n'a a zaa ka y.

¹¹ Hɔ bɛɛ ɪ jira mɔɔ ɔ, mɔɔ nɪ meer bi bare nɔɪnaaɔ y. Bala mɔɔ minke m, m nɪ m zergam hɔ kɔ mɔɔ n ta m bi rɛ, k'a gɔta gɛɛ k'a poore, a bi mim kan mɔɔ kɪ y.

¹² Mɔɔ wɔ ɔ, m nɪ m mɪsɪrbaa bam ŋɔzaabaa nɔ ɔ, mɔɔ wɔ ɔ, m n'a bam sɔ hɔtaɔrɛ nɔ ɔ. Lɛɛ haay ɔ, wakati haay nɔ ɔ, mɔɔ m da ma m mɪsɪrbaa ba, kɔ mɔɔ hɔ bi an m ka, gɛɛ kɔ nɔ ɪ mɔɔ zɛm, hɔtaɔrɛ nɔ ɔ, gɛɛ hɔjɪrɛ nɔ ɔ.

¹³ Mɔɔ m da ma, m naa haay ba, Krista k'a nɪ paŋŋa kam mɔɔ ɔ bi tɔ ma.

¹⁴ Bi, a da k'awɔɔ ɔ mɔɔ han m kɔrɛ nɔ ɔ naa, awɔɔ ba miŋŋa.

¹⁵ Filipii zanno, awɔɔ dɔ a ɔ, m hɔr kɔ mɔɔ ɔ Masedɔan kɔ ɔ, lemim nyɪnta bi pa dare siŋŋɪda dɔmɔm ɔ bi, awɔɔ y'a deem ɪ nyɪnta kristagɔɔɔ sɔkɔmarɔ wɔɔ barla, a a da mɔɔ han, hɔ ka kɔ ɔ bi nɔ ɔ.

¹⁶ Baa kɔ mɔɔ nyɪnta Tesaloniki ɔ bi, awɔɔ daahan nyɔɔ mɔɔ ma gallem hɔka, hɔ k'a jira mɔɔ ma dɔmɔnɔ ɔ.

¹⁷ M ka bɛɛ mɔɔ nawɔm ma kɔ n nɪ bɪr hɔ kare m ɔ y. Bi, m ka mɔɔ nawɔm ma, k'awɔɔ n hɔ k'awɔɔ ba bi nyɔɔɔ yɪ gɔta.

¹⁸ Hɔ k'awɔɔ ka haay bi, mɔɔ yɪ, a bɔ hɔ kɔ mɔɔ lɛ n taa bi la m. Hɔ k'awɔɔ ka Epafroditi ɔ k'an b'a ka mɔɔ ɔ bi, mɔɔ yɪ, hɔsɪ n jira mɔɔ ma dɔ y. Ganwɔrɛrɔ k'awɔɔ ŋ ka mɔɔ ɔ bi, bɔ ŋ y'a a ɔ kɔ rɛ kan manɪ k'a ji n nyɪnta Woso ma, an a ŋɔa an a si kɪ.

¹⁹ Bi, mɔɔ Zɪ Woso hɔnyɪ gɔtabaa cem haay, a hɔ k'a jira awɔɔ ma haay kare awɔɔ ɔ gɔta, Krista Yeezuu tɔ ma.

²⁰ Bi, kɔ wɔɔ Zɪ Woso n lɛbɔurɛ yɪ dɔmɔm haay. Amina.

Leersore

²¹ K'a yaa da wosogɔɔɔ kɔ ŋ nɪ yɛm Krista Yeezuu ma rɔ wɔɔ m. Wɔɔ danyɪnɔ kɔ ŋ nɪ kan mɔɔ kɪ rɔ wɔɔ ɪ yaa dare a m.

²² Wosogɔɔɔ wɔɔ haay ɪ yaa dare a m, an lɛ da bi, Rɔm cir hargɔɔɔ wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ m.

²³ Bi, kɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bɪr kan awɔɔ kɪ.

Ci kɔ Pol a ba KOLɔɔSI ZANNO ma

Ci kɔ Pol a ba Kolɔɔsi zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Efɛzi zanno ci bi bare dɔmum ɔ. Kolɔɔsi kɔ bi, Pol miɲɲa n ta b'ɔ y, a zibækkɔn deem k'a tɔ m Epafras kɔ m, b'i lemim nyɲnta bi pa da ɔ sɔ.

Ci bi ba Pol ɔ, bi ma bi, a ɪ lɔnnɔɔɛ ɔ Rom ɔ. Ci bi ba a ɔ, k'a Kolɔɔsi gɔɔɔ wɔɔ bɔ zaa ɔ ɔ, kɔ η bi zu ŋaarahɔdɪndare ɔ y, bala, gɔɔɔ ɪ ba hi η ni, η ɔ, pakra m kɔ η ni fir ka a miɲɲɔɔ ma ziro ba, kan baɲɲogasɔre ki, minno vantɔɔ ki. Bi y'a ka Pol n ci ba k'a hi ηni a ɔ, Yeezuu Krista bala ni gɔaa bɔmbɔm fast.

Ci b'i miɪrbaa kɔ kristagɔɔɔ a ga m ηn'a ba bi hunkam. Bi, Krista wɔɔ ɔ ga m ɔ yo ma, ɔ gɔɔta kan ki dɔmum haay, an ni wɔɔ yɔm lɔmbaa do haay wɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Kolɔɔsi zanno m

¹ Mɔɔ miɲɲa Pol, Woso ɪ mɔɔ bɔ ɔ kɔ m yi Krista Yeezuu zibæzzaa. Mɔɔ kan wɔɔ danyɪ Timote ki m ni ci bi bare awɔɔ ma.

² Awɔɔ, kɔ wosogɔɔɔ n'a mi, an ni Kolɔɔsi ɔ rɔ wɔɔ, wɔɔ danyɲɔ n'awɔɔ m Krista nɔ ɔ, awɔɔ ɪ tare a lɛ ra. A ye wɔɔ nawom kɔ wɔɔ Zi Woso n barka kan laaftɪ ki ka awɔɔ ɔ.

Pol ɪ Woso barka dam Kolɔɔsi zanno tɔ ma

³ Kɔ wɔɔ ɪ yaa dam Woso m awɔɔ tɔ ma, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista Zi bi, wɔɔ ɪ yaa dam ni barka dɔmum haay.

⁴ Wɔɔ ma denter n n'awɔɔ sɪra ka Krista Yeezuu ɔ mim hum, kan ŋɔare k'awɔɔ n ta m wosogɔɔɔ wɔɔ haay tɔ ma bi mim ki.

⁵ Awɔɔ ɪ sɪrakare m, a n ni ŋɔare m, bala, Woso hɔ cɪnta awɔɔ m arzana ɔ, awɔɔ n a ta a heer lɛ. Bi lemim nyɲnta kɔ n y'a pa da awɔɔ m, a m sɪra lemim b'i taaheerle bi do ka awɔɔ ɔ.

⁶ Lemim nyɲnta bi do ɪ tam durnya lɛɛ haay ɔ, an ni nyɪ dam, an n'a kɛrgum lɛɛ ra, amb'a a ba awɔɔ zi, Woso barka mim k'awɔɔ ma bi dɔmum ɔ saa..., a b'a dɔ a ɔ, barka paan... m bi.

⁷ Wɔɔ zibækkɔn Epafras naa do dɪnda awɔɔ m, wɔɔ gɔaaɪba m, Krista zibænyɪ m, a m taalerazaa, zi bi ba a nawom kan awɔɔ ki wɔɔ bɪnce ɔ.

⁸ A ɪ ŋɔare kɔ *Sent-Espri a da awɔɔ heer ɔ bi mim hi wɔɔ m.

⁹ Bi y'a ka, hinni kɔ wɔɔ naa ma ɔ bi tekka ma, wɔɔ ɪ yaa dare awɔɔ tɔ ma dɔmum haay. A ye wɔɔ nawom Woso han, k'an a ka k'awɔɔ n a hɔɔnhɔ dɔ miɲɲa, a bir Sent-Espri mindɔre m kan a hɔdɔre ki m.

¹⁰ Maam bi, awɔɔ y'a dam ma, a miɪrbaa k'a Zuuba nɔ yi bi ba, a hɔɔnhɔ bare nɔ ɔ. Naa n'a kam awɔɔ n zi miɲɲa do haay ba, a ta lɛɛ Woso dɔre nɔ ɔ.

¹¹ Wɔɔ y'a yem han sɔ k'an awɔɔ paɲɲa da ra, a miɲɲa paɲɲa k'a cem hɔ haay han bi m. K'awɔɔ n a da ma a bir a tontɔɲ ɔ, a bir a ma hɔ haay nɔ ɔ.

¹² K'a Zi Woso barka da kan heernyɔɔ ki, a ɪ zaa ka k'awɔɔ n hɔjirle yi kan a gɔɔɔ wɔɔ ki lɛɛgure nɔ ɔ.

¹³ A wɔɔ yɔ monsigə paŋŋa wɔ ɔ, an ta wɔɔ m a Nyɪ k'a n'a ŋɔam bɪ cirbəə nɔ ɔ.

¹⁴ A Nyɪ bɪ tɔ ma m, Woso wɔɔ bɔmbɔ, an wɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur ka wɔɔ ɔ.

Yeezuu zɛ wɔɔ zɛ kɔ ra kan Woso kɪ

¹⁵ Gɔsɪ bɪr Woso yɪrɛ y,
bɪ kɔ gɔaa Yeezuu yɪ,
k'a lɔnlɔ Woso maam.
A m lɛkarezaa an nɪ hɔ haay
kɔ Woso a da bɪ burə ɔ.

¹⁶ Bala, zu Woso ɔ kɔ ɔ kan kɪ
an hɔ haay da,
brama ɔ kan tara burə ɔ kɪ,
hɔɔ kɔ ŋ nɪ yɪm mɪm ɔ
kan hɔɔ kɔ ŋ bɪr yɪm kɪ,
cirbəəro, kan lɛsoorezanno kɪ,
lɛezanno kɪ, paŋŋazanno kɪ.
Zu Woso ɔ kɔ ɔ kan kɪ
an hɔ haay da,
an a ka ɔ, an a so ɔ.

¹⁷ A ɪ lɛɛ ka an ta ɔ,
hɔ haay lɛɛ,
a tɔ ma m hɔ haay n gɔɔta an a bɪnce ɔ.

¹⁸ A mɪŋŋa n a gɔɔɔ wɔɔ sokɔma bɪ minzaa.
A m lɛkarezaa,
a ɪ lɛɛ ka an a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ,
k'a gɔɔta a bɪr hɔ haay lɛɛ,
hɔ haay nɔ ɔ.

¹⁹ Bala, Woso mɪŋŋa y'a ŋɔa
k'an yɪ an a mɪŋŋa m jilli.

²⁰ Woso a cɪnta,
k'a hɔ haay zɛ kɔ ra kan a kɪ
a Nyɪ bɪ tɔ ma,
hɔɔ kɔ ŋ nɪ brama kan tara burə ɔ kɪ,
ga k'a ɔ gɔdarkɔra ma bɪ tɔ ma.

²¹ B'awɔɔ, awɔɔ nyɪnta biisi a m laatɔ Woso ma, zibəə bɔnyaarɔ k'awɔɔ
n'a hɔɔn dare ŋ ma, a nɪ ŋ bam nɔ wɔɔ a ka, awɔɔ n a ba a jɪnnɔ.

²² Kɛɛrɛ naa, Woso awɔɔ zɛ kɔ ra kan a kɪ a Nyɪ bɪ k'a ga mɛsim nɔ ɔ bɪ
tɔ ma. A ba a ɔ maam, k'awɔɔ n bɪ jɪm a lɛɛ, k'awɔɔ n bɪr mɪŋŋabaa nɔ
ɔ, kɔ minsi bɪ nyɪnta awɔɔ gɔr zi y. Kɔ gɔsɪ bɪ mim yɪ k'a hɪ awɔɔ ma y.

²³ Bɪ, a y'awɔɔ ma k'awɔɔ n gɔɔta a bɪr sɪra kam, a jɪm kɔɔkɔɔ, a b'a tɔ kɔ
hɔsɪ n awɔɔ gɔ taaheerlɛ kɔ lemim nyɪnta k'awɔɔ ma b'a ka awɔɔ ɔ bɪ ma
y. N lemim nyɪnta bɪ do pa da gɔaa haay m durnya nɔ ɔ, bɪ mɔɔ mɪŋŋa
Pol, m ba mɔɔ ɔ a zibəənyɪ.

Zi kɔ Pol n'a bam

²⁴ Kɛɛrɛ naa, mɔɔ yɪ m heer nyɔɔm fir kɔ mɔɔ n'a yɪm k'awɔɔ n daahan
yɪ a nɔ ɔ bɪ tɔ ma. Bɪ, mɔɔ gɔɔta m nɪ Krista firyɪrɛ bɪ yɪrɛ m mɛ ɔ, a mɛ
bɪ tɔ ma, naa k'a hɪ a ɔ, a gɔɔɔ wɔɔ so kɔ ma.

²⁵ Zibəə kɔ Woso a da mɔɔ wɔ ɔ kɔ m a ba k'awɔɔ n daahan yɪ bɪ tɔ ma
m, mɔɔ nɪ m ba kristagɔɔɔ sokɔma bɪ zibəənyɪ, kɔ m Woso lemim bɪ pa
da jilli, gɔaa haay m.

²⁶ Lemim bi do bi, ho ku Woso a nyaakom da biisi tee... bi m. Bi keere naa, Woso a hinka a guoo woo m.

²⁷ A nya a u, k'a guoo woo m ho k'a a nyaakom da, am guta, a gore n ta u, k'a ka do vantoo haay u bi do. Ho bi do ba n ni: Krista y'awoo heer u, k'a maam, awoo i taaherle m, a u, a nyintam Woso leboore no u.

²⁸ Ncinaasu ni, woo ni Krista pa dam guaa haay m. U ni guaa biyee bo n zaa u, u ni ho dindam guaa biyee m, mindore haay no u. K'a ka ku guaa biyee n yi amba Woso le n taa bi m Krista zekora no u.

²⁹ Naa moo ni m kam ma, bi y'a ka moo ni zi bam, m ni zoo bam Krista panja k'a ni kan moo ki, an ni zi bam moo misirbaa u bi m.

2

¹ Moo le taa k'awoo n zoo kooda ku moo n'a bare awoo to ma, kan Lawodisee zanno ki to ma, kan guoo cir ku n n moo yi a mum m fugaa ro woo ki to ma bi do.

² Zoo bi ba moo nawom, ku n ni heer koodo yi, ku n le n bir deem nyare no u, ku n ni sira do fasi, nyi heer koodo yi a no u. Maam bi, n ho ku Woso a nyaakom da biisi bi dom. Ho bi do bi, Krista m.

³ A miyha n ta mindore honyi haay woo... kan hodore haay woo... ki m.

⁴ Naa hi moo nawom, ku gosi bi bra bumba awoo m meerbaa nyintoo ni y.

⁵ Sira m, moo ba b'u kan awoo ki y, bi moo heer i kan awoo ki, m ni m heer nyoom k'awoo ni jinum kan ku ki kookoo a sira ka Krista u no u bi to ma.

U guota sirakare hodindare no u

⁶ Ncinaasu bi, k'awoo Krista Yeezuu si k'an yi a Zuuba bi, k'a bir tam lee tee... kan ki a zekora no u.

⁷ K'a jim kookoo a yaa ka a no u, a a misirbaa bi do ra am ee ho bi m. A nyasu a sirakare bi m kookoo, amba n y'a dinda awoo n bi m, a bir yaa dam Woso m barka kan a heer ki haay.

⁸ K'a a dundo a zi, ku gosi bi bra bumba a m, guoo hodore yaarsi ni y. Guoo minkem hodore m, durnya panjazanno ku n bir yim no woo ho m, a n a to Krista zi y.

⁹ Bala, Woso k'an lonlo haay bi, Krista maam so a mesim no u.

¹⁰ K'awoo a ze ku ra kan ki bi, awoo i ho haay m, a miyha ni leezanno kan panjazanno ku n bir yim mum m no woo bure u.

¹¹ K'awoo a ze ku ra kan ki bi, n y'awoo gasu banhu u, bi guoo banhugasore bi bee y, Krista y'awoo gasu banhu bi do u, awoo yo k'a u mesim k'an awoo dam mimbonyaa bare ma bi wo u bi m.

¹² Batem ku n y'a ka awoo u bi, awoo bir n y'a u kan Krista ki, awoo n a mum bo u kan ki so, k'awoo sira ka Woso panja k'a mum bo u gaeo bire u bi to ma m.

¹³ Biisi bi, gaeo n'awoo m a mimbonyaroo woo to ma, k'awoo ba zuforo do barla bi to ma so.

Bi, keere naa, Woso awoo mum bo u kan Krista ki, an woo mimbonyaroo haay sugur ka woo u.

¹⁴ Biisi bi, woo i koroma no u, ku woo n zu Woso lero woo u bi to ma, bi Krista bi, a mim k'a ni woo yim woo koromaro woo to ma bi ciro woo

zaar ba,

a wo a u godarkora ma.

¹⁵ A leezanno kan panjazanno ku guoo bir n yim no woo panja da, an nyanni da n ma garga ra, ku guoo n n yi,

a bɔr ŋ la, an ŋ gungaata a je ɔ, an yirbɔ si ŋ ni.

¹⁶ Ncɪnaaɔ bi, a b'a to gɔsi n'awɔɔ dɔdɔ yar, hɔbɪrɛ, gɛɛ hɔmɪrɛ, gɛɛ cɪbsarɔ bɪrɛ mim ma, gɛɛ mom daarɔ kan *sabaa dɔmɪnnɔ kɪ mim ma y.

¹⁷ Hɔɔ nɔɔn duro haay bi, hɔɔ kɔ ŋ y'a ga m ŋni bɔr lɔ wɔɔ ŋn'a hɪnkam, hɔɔ paan...rɔ bɛɛ ni ŋ mi y. Hɔ paan... bi, Krista m.

¹⁸ A b'a to gɔsi n a ka a ter bɔmbɔrɛ bi ma y. Gɔɔɔ kɔ ŋ n'a mɛ dam kɔrɛ ma, ŋn'i yaa dam malɛɛkarɔ m, ŋn'i hɔhɪnkarɛrɔ mim dɪndam can rɔ wɔɔ m. Mɪŋjabusurezanno ni ŋ mi vam, a hɔɔn ŋ n'a dare am gɔɔɔ hɔ bi m.

¹⁹ N n gɔɔta n a kɔsi Krista ma y, an bɔkarɛ, bi m minzaa. Krista tɔ ma m, mɛ bi jilli ni tɔrle yɪm, an n'a kam mɛ bi n deem, mɛ bi mɛsiro kan a kunɔro kɪ tɔ ma, an ni mam amba Woso lɛ n taa bi m.

²⁰ K'awɔɔ gunga kan Krista kɪ bi, durnya paŋŋazanno kɔ ŋ bɪr yɪm nɔ wɔɔ n a so awɔɔ ɔ dɔ y, bɔ m kɛɛrɛ awɔɔ n'a mɪsɪrbaa bam ɪ ɔ, durnya gɔɔɔ n'awɔɔ ni? Bɔ m awɔɔ ni yɛrɛ gɔɔɔ n'awɔɔ dam lɛrɔ zuure ɔ?

²¹ N n'a hɪrɛ awɔɔ m, ŋ ɔ: I bi hɔ naa do sa y, ɪ bi naa da ɪ lɛ ma y, ɪ b'i wɔ da naa do ma y.

²² Lɛrɔ nɔɔn duro haay gɔɔɔ hɔɔ m, hɔɔ kɔ gɔɔɔ ni zi bare ŋ ni, ŋni nyam mim ŋn'a dɪndam.

²³ Sɪra m, kɔ gɔaa dɪga lɛrɔ nɔɔn duro ma, b'a ɔ hɔɔntaɔrɛ hɔɔ m, bala, ŋ y'a hɪrɛ ŋ ɔ, gɔɔɔ n yaa da, ŋn'a mɪŋŋɔɔ zɛr, ŋni fir ka a mɪŋŋɔɔ ma, an bɔkarɛ, nawɔnnɔ haay naa, ŋ bɪr a dam gɔaa han k'an bɔr a mesim letaamarɔ ma y.

3

U ɔ ka arzana hɔɔ ma

¹ K'awɔɔ a mim bɔ ɔ kan Krista kɪ gɛɛnɔ bɪrɛ ɔ bi, k'a ka hɔɔ kɔ mim ɔ hɔɔ m nɔ wɔɔ ma, lɛɛ kɔ Krista n ta ɔ Woso bɪsɪ ra ɔ bi hɔɔ wɔɔ.

² K'a bɪr a hɔɔn dam arzana hɔɔ ma, a b'a hɔɔn da durnya hɔɔ ma y.

³ Bala, awɔɔ gunga, awɔɔ mɪsɪrbaa n'a nyaakɔm da Woso zi kan Krista kɪ.

⁴ Kɔ Krista n'awɔɔ mɪsɪrbaa bi, k'a b'a hɪnka, a y'awɔɔ hɪnkam sɔ kan a kɪ, a nyɪnta a lɛbɔrɛ nɔ ɔ.

⁵ Ncɪnaaɔ bi, k'a hɔ kɔ tara burɔ hɔ m an awɔɔ mɪsɪrbaa ɔ bi zɛ. Hɔɔ wɔɔ duro ba n ni: Jaandare m, lanno gɛɛ yaarɔ bare m, letaamarɔ bɔnyaarɔ kɔ ŋ n'a som gɔɔɔ ɔ m, mesim hɔɔnhɔ kama m, mɪnyɔɔ m, mɪnyɔɔ bi, *wosobaawɔnnɔ yaadare do vanta m bi.

⁶ Hɔɔ nɔɔn duro ni zɛm Woso nɔmaa m gɔɔɔ [kɔ ŋ bɪr yɛm Woso ma rɔ wɔɔ] zi.

⁷ Naa awɔɔ n'a bam biisi a mɪsɪrbaa nɔ ɔ.

⁸ Kɛɛrɛ naa, k'a a bɔ hɔɔ nɔɔn duro ɔ haay. A bi nɔmaa ba y, a b'a heer der y, a bi bɔnyaabaa ba y, a bi sonsɔ wɔ y, a bi dintim meerbaarɔ ba y.

⁹ A bi ŋɔaar ba kɔ ni y, bala, awɔɔ a bɔ a mɪsɪrbaa gusire b'ɔ, kan a zibɛɔro bɔnyaarɔ wɔɔ kɪ ɔ.

¹⁰ Mɪsɪrbaa daa awɔɔ n ta m kɛɛrɛ, mɪsɪrbaa bi do, a lor a nawom tee... an ni bɔm kɔ ɔ kan a darezaa bi kɪ. Yɪ a nawɔrɛ ncɪnaaɔ awɔɔ n Woso bi dɔ fastɪ.

¹¹ Ncɪnaaɔ bi, jirɛbɔrɛ ba ɔ dɔ, zɪfɔrɔ bɪrɛ ɔ kan do vantɔɔ gɔɔɔ kɪ y, gɔɔɔ kɔ ŋ gasɔ baŋŋɔ ɔ kan gɔɔɔ kɔ ŋ n gasɔ baŋŋɔ ɔ kɪ bɪrɛ ɔ y, jirɛbɔrɛ bahɔdonno kan pooyaa gɔɔɔ kɪ bɪrɛ ɔ sɔ y, b'a ba lɔnnɔ kan soamɪŋŋaɔzanno kɪ bɪrɛ ɔ y. Bala, Krista ɪ lɛ da haay, an ni gɔɔɔ k'a sɔ ŋ ɔ rɔ wɔɔ haay heer ɔ.

¹² K'awoo nɪ wosogooɔ woo barla bɪ, Woso y'awoo ŋɔa, an awoo bo ɔ k'a a so awoo ɔ. Bɪ tɔ ma bɪ, k'a bɪr kɔ ŋɔare m, a bɪr mɪŋŋabaa bam kɔ m, a bɪr mɪŋŋazerle m, kan boɔ-booɔdabaa kɪ m, boɔraama kɪ m.

¹³ K'a bɪr yem kɔ ma, bɪ kɔ goaa ɪ mim m kan a mim kɪ, k'a sugur ka kɔ ɔ. Amba Zuuba sugur ka awoo ɔ bɪ, k'a ba maam so.

¹⁴ A n cem woo... bɪ, k'a bɪr ŋɔare m, bala, ŋɔare nɪ ho haay nam kɔ ɔ paan....

¹⁵ K'a ka kɔ heer laafɪ kɔ Krista n'a kam bɪ n a so awoo heerlo woo ɔ. Awoo bɪr Woso ɔ naa tɔ ma, k'awoo n yɪ deem. K'a bɪr yaa dam Woso m barka.

¹⁶ K'a Krista lemim bɪ da a heer ɔ jilli. K'a bɪr ho dɪndam kɔ m, a bɪr kɔ boɔm zaa ɔ, hoontaɔre m. K'a bɪr laa lom, laaro ciro woo no ɔ, kan mim ma laaro woo kɪ, laa kɔ *Sent-Espri a da a heer ɔ haay kɪ. A laa bɪ lo nɔinaaɔ, a Woso barka da kan a heer kɪ haay.

¹⁷ Kɔ bo awoo n'a bam, geɛ kɔ bo awoo n'a hum, k'a ba Zuuba Yeezuu tɔ ma, a bɪr Woso barka dam a tɔ ma.

Kristagooɔ mɪsɪrbaa kan kɔ kɪ

¹⁸ Lanno woo, k'a ye a zino woo ma, amba a ga m Zuuba zuure no ɔ bɪ m.

¹⁹ Zino woo, k'a a lanno woo ŋɔa, a bɪ nyaa ba kan ŋ kɪ y.

²⁰ Nyɪno woo, k'a a zɪro woo le si ho haay no ɔ, ho kɔ Zuuba n'a ŋɔare awoo gur zi bɪ n naa.

²¹ Awoo k'a m zɪro woo, a b'a nyɪno woo da noɔmaa ma y, ŋ heer y'a a zar.

²² Lonno woo, k'a zu a soɔrezanno woo le ɔ, ho haay no ɔ. A bɪ ŋ zi ba dundo kɔ ŋ nawore a zi tɔ ma, kɔ ŋ n'a le bo a ɔ y. Bɪ, k'a ŋ zi ba kan a heer kɪ haay, k'awoo nɪ Zuuba gore dan ɔ bɪ tɔ ma.

²³ Kɔ bo zi awoo n'a bam, k'a ba kan a heer kɪ haay, ɪ ɔ, Zuuba zi awoo n'a bam, gooo ho beɛ y.

²⁴ Awoo do a ɔ, Zuuba nɪ ganwoɔre awoo ma, awoo ho k'a cinta a gooo m arzana ɔ bɪ yɪm. Awoo Minzaa bɪ n Krista m, a zi awoo n'a bam.

²⁵ Goaa k'a n'a bonnyaa bam bɪ, Zuuba y'a zi bonnyaa bɪ yawora bam nɪ, a bɪr gooo jire bore y.

4

¹ Awoo, kɔ lonno soɔrezanno n'awoo n no woo, k'a tɪrgabaa kan sɪra kɪ zi ba kan a lonno woo kɪ, a do a ɔ, awoo mɪŋŋoo so, awoo soɔrezaa ta ɔ, an nɪ arzana ɔ.

Dɔndoro kan meerbaa nyambɔrle kɪ

² K'a bɪr yaa dam tee... a b'a zu a ɔ y, k'a bɪr Woso barka dam.

³ K'a yaa da woo tɔ ma so, kɔ Woso n a ka k'ɔ toore mɪŋŋa yɪ, ɔ a lemim bɪ pa da gooo m. K'ɔ Krista mim k'a n do biisi bɪ pa da, bɪ tɔ ma m moɔ nɪ lonnoɔe ɔ.

⁴ Kɔ m a pa da kɔ n a ji ma paan..., amba moɔ m ga m, m a ba bɪ m.

⁵ K'a dundo a mɪsɪrbaa bare zi gooo kɔ kristagooɔ beɛ n ŋ mɪ ro woo bire ɔ. K'a a tɔ ɔ kan ho k'a a ga bare m kɪ wakati haay.

⁶ K'a ka k'a meerbaa n bɪr mɪŋŋa, ye n bɪr ta ma. Kɔ laakarɔ gooo n'a dare a han, k'a nyibooɔre do a bo ŋ no, amba a ga m bɪ m.

Leersore

⁷ Kɔ moɔ mim bɪnce nɪ, woo danyɪ ŋɔarezaa Tisikkɪ zem b'a dɪnda awoo m haay. Zuuba zi a n'a bam taalera m, moɔ zibækoɔn m Zuuba zibæ bɪ no ɔ.

⁸ A nyoo moo nawore awoo ma tokke k'an bi woo mim dunda awoo m, an awoo heer yo.

⁹ Woo danyi Onezim, awoo gaa deem m, a zem kan Tisikki ki so. Taalerazaa m, woo n'a n'am. N ni ho k'a ni naa o haay dundare awoo m.

¹⁰ Aristarki k'a ni kan moo ki lonnoce o naa o b'i yaa dare awoo m. Barnabas danyi Marki b'i yaa dare a m so. Moo lee ka m a hi awoo m m o, k'a lee ku awoo zi b'o k'a si muna, k'a ba maam denter.

¹¹ Yeezuu ko n so ra n n'a birm Zistus b'i yaa dare a m. Goo kaakoro noom y'a minto n ziforo, n'i zi bam kan moo ki Woso cirbae bi to ma. Ziforo ko n sira ka Yeezuu o ro woo barla, n yi moo heer wotam guta.

¹² Awoo koro gaa Epafra i yaa dare a m. Krista Yeezuu zibaenyi m an ni zoo bam awoo to ma yaadare no o. K'awoo n jum kookoo, a ma Woso zaa bi ra, K'a Woso hoonho haay do a ba.

¹³ Moo sira bi, m a do m o, a i kom guta awoo to ma, kan Lawodisee zanno ki, Hierapolis zanno ki to ma so.

¹⁴ Woo gaasiba Likki k'a m looto bi, kan Demas k'i yaa dare a m.

¹⁵ K'a yaa da woo danyino ko n ni Lawodisee o ro woo m, kan Nufa ki m, kan kristagoo ko n n'a som ko ma a har o ro woo m.

¹⁶ K'awoo moo ci bi karinda ba, k'a ka Lawodisee kristagoo sokoma b'o, ko n n'a karinda ba so. K'awoo n ci k'a n'a tom Lawodisee o bi karinda ba so.

¹⁷ K'a hi Arsip m a o, an dundo a zi kan zibae ko Zuuba a ka o bi ki, an a to o an zi bi ba muna.

¹⁸ Moo muna Pol ni leersore yaa bi dare gorsira nyamborle m zim, a ba n ni: K'a to da a no o, a do a o, lonnoce moo n ta o.

Bi ko Woso barka n bir kan a ki.

Ci ɓeƙare ho kɔ Pol a ba TESALONIKI ZANNO ma

Ci ɓeƙare ho kɔ Pol a ba Tesaloniki zanno ma bi

gasɔɔre

Pol ɓ ci bi ba. Ci naa do m ɓeƙare ci Pol n a ba kristagɔɔɔ ma, an ni gɔaasɓababaa daa ci bi no ɔ. A ba a ɔ, kristagɔɔɔ kɔ η ni kɔ kɔ n n'a hum ma Tesaloniki ɔ ro wɔɔ ma. Kɔ bi do Masedɔanɩ kɔ an ta ɔ.

Ci bi ba a ɔ, k'a Tesaloniki sɩrakarezanno wɔɔ paɗɗa da ra, bala, a ɩ Woso lemim pa da η ni, an yɩ ma pakra k'a n'a hor junno kɔ η nyɩnta b'ɔ ro wɔɔ to ma. (Zibɔezanno Ci 17.1-10)

Ci bi no ɔ, a y'a heer nyɔɔm Tesaloniki sɩrakarezanno wɔɔ minto, bala, η yɩ dom Yeezuu zere huɩya ho bi ma. N y'a hoɔn dare a gɔɔɔ kɔ η gunga ro wɔɔ mim ma, a yɩre η ma lonlo ge. Pol ɩ kristagɔɔɔ mumbɔɔre bi mim to dare η no ɔ, kɔ η b'a heer zar y.

Pol ɩ yaa dam Tesaloniki kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ miɗɗa Pol, kan Silas kɩ Timote kɩ, wɔɔ ni ci naa do bare awɔɔ ma. Awɔɔ k'a m Tesaloniki kristagɔɔɔ wɔɔ, Zɩ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɩ n'a so awɔɔ ɔ ro wɔɔ, a ye wɔɔ nawom kɔ Woso m barka, kan laafu kɩ ka awɔɔ ɔ.

Tesaloniki gɔɔɔ sɩra ka Woso ɔ kasetɩ

² Wɔɔ yaa dare no ɔ haay, wɔɔ ɩ yaa dam awɔɔ to ma, ɔ ni Woso barka dam domum haay awɔɔ minto.

³ Wɔɔ y'awɔɔ sɩrakare zibɔɔ to dare ɔ no ɔ tee... wɔɔ Zɩ Woso lee, kan hoore k'awɔɔ n ta m bi tontɔɔre zibɔɔ kɩ, kan taaherle k'awɔɔ n ta m koɔkoɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista no ɔ bi kɩ.

⁴ Ɔ danyɩno, wɔɔ do wɔɔ ɔ Woso awɔɔ hoɔ, an awɔɔ bo ɔ k'a a so awɔɔ ɔ.

⁵ Bala, kɔ wɔɔ bi lemim nyɩnta pa da awɔɔ m bi, a n yɩ le meerbaa m bala y, yɩ a ɔ, kan *Sent-Espri paɗɗa kɩ wɔɔ n'a kasetɩ m ɔ heer ɔ, ɔ ɔ sɩra lemim m. Awɔɔ mɩsɩrbaa kɔ wɔɔ ba awɔɔ bire ɔ awɔɔ daahan minto bi do.

⁶ Awɔɔ wɔɔ hoɔbaa sa, wɔɔ kan Zuuba kɩ, bala, awɔɔ nyɩnta fɩryɩre gɔta no ɔ, a a gu a Woso lemim bi si heernyɔɔ kɔ Sent-Espri n'a kam bi no ɔ.

⁷ Ncɩnaaɔ ni, Masedɔan kan Akayii kɩ sɩrakarezanno wɔɔ haay n a ba awɔɔ hoɔbaa dɩndare zanno.

⁸ Bala, Zuuba lemim b'a to awɔɔ zi an ta Masedɔan kan Akayii kɩ koro ɔ, bi, koro wɔɔ duro bee m bala y, sɩra k'awɔɔ ka Woso ɔ bi mim ta lee haay ɔ, an ni yɩre ɩ ɔ, pakra bee m do kɔ wɔɔ n'ɔ ya ɔ a dɩnda η ni y.

⁹ Bala, ta kɔ wɔɔ ɔ awɔɔ zi awɔɔ m wɔɔ si miɗɗa bi, gɔaa haay ɩ bi mim dɩndam, a bo k'awɔɔ ɔ *wosobaawonno yaadare ɔ, a a bo a taam k'a zu Woso k'a m mɩsɩr a m sɩra b'ɔ bi, n yɩ bi mim dɩndam so.

¹⁰ A n ni doore a Nyɩ Yeezuu kɔ Woso miɗɗa a mim bo ɔ gɔeno bire ɔ, an n'a tom brama k'a bur bi ma, an ni wɔɔ yom Woso noɩmaa k'a ni zem bi wo ɔ.

2

Ho kɔ Pol a ba Tesaloniki ɔ

¹ Ɔ danyɩno, awɔɔ do a zim a ɔ, ta kɔ wɔɔ ɔ awɔɔ zi bi, a n bo vam y.

² Awɔɔ dɔ sɔ a ɔ, fir kɔ η y'a ka wɔɔ ma, ηnɪ wɔɔ sunsɔ wɔ Filipii ɔ bɪ wɔɔ ɔ hɔr ma lɛɛ m, ɔ bɔr awɔɔ zi. Bɪ Woso heerkoodɔbaa ka wɔɔ ɔ, baa kɔ junno nyɪnta ɔ gota bɪ, wɔɔ ɔ da ma, ɔ lemim nyɪnta k'a a to zi bɪ pa da awɔɔ m.

³ Nyɔnnyɔɔrɛ pa bɛɛ wɔɔ n'a dare y, gunga bonyaa bɛɛ wɔɔ n ta m sɔ ɔ nɪ pa bɪ dare y, wɔɔ bɪr ɔ kam ma sɔ k'ɔ ηɔaar ba gɔɔɔ nɪ y.

⁴ Bɪ, kɔ Woso wɔɔ ka lɛɛ an dɪga wɔɔ ma, an a dɔ a ɔ, wɔɔ ɔ ga m bɪ, an a lemim nyɪnta bɪ da wɔɔ wɔ ɔ. Naa y'a ka kɔ wɔɔ ɪ meer bam, wɔɔ bɪr ɔ kam ma kɔ gɔɔɔ nɔ n yɪ ɔ ra y, ɔ ka wɔɔ nawɔm ma kɔ Woso nɔ n yɪ ɔ ra, bala, a mɪηηa nɪ hɔ k'a nɪ wɔɔ heer ɔ yɪm.

⁵ Awɔɔ dɔ mɪηηa a ɔ, wɔɔ n yɛ fɪgaa k'ɔ bra bumba gɔɔɔ nɪ y, wɔɔ n meer ba ɔ n'a gingam k'awɔɔ m hɔ ka wɔɔ ɔ y, naa woo... naa, Woso m wɔɔ kasetɪzaa.

⁶ Wɔɔ n'ɔ ka ma fɪgaa kɔ gɔɔɔ m wɔɔ da ɔ y, wɔɔ n'ɔ ka ma awɔɔ zi, wɔɔ n'ɔ ka ma gɔɔɔ vantɔɔ zi sɔ y.

⁷ A n bɔkare, a ga k'a ɔ m kɔ wɔɔ m daɔrɛ kɔ Krista zibɔɔzanno a ga m, ηn'a yɪ bɪ yɪ bɪ, wɔɔ n ɔ ka ma k'an yɪ nɔnnaaɔ awɔɔ gɔr zi y. Bɪ, nyɪntabaa wɔɔ ba awɔɔ m gota, amba nyɪnɔ da tɪr nyasɔrɛ a nyɪnɔ m nyɪnta bɪ m.

⁸ Awɔɔ ηɔa kɔ wɔɔ ɔ bɪ minto bɪ, wɔɔ n a ηɔa k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, lemim nyɪnta bɪ wɔɔ ka awɔɔ ɔ a minto y, wɔɔ ηɔa sɔ k'ɔ mɪsɪrbaa ka awɔɔ to ma. Bala, wɔɔ awɔɔ ηɔa maam-maam.

⁹ Ʋ danyɪnɔ, ziro kɔ wɔɔ η ba, ɔ kɔrɛ yɪ bɪ, η to y'awɔɔ nɔ ɔ, wɔɔ zi ba sinuu ɔ kan gunuu ɔ kɪ, k'awɔɔ gɔsɪ bɪ kɔ wɔɔ hɔbɪrɛ mim to ma y, a ba wɔɔ ɔ nɔnnaaɔ, ɔ Woso lemim nyɪnta bɪ pa da awɔɔ m.

¹⁰ Awɔɔ wɔɔ kasetɪ bɪ kan Woso kɪ sɔ, a dɔ a ɔ, nyɪnta kɔ wɔɔ ɔ kan awɔɔ kɪ bɪ, awɔɔ k'a m sɪrakarezanno wɔɔ, mɪsɪrbaa kɔ wɔɔ ba awɔɔ zi bɪ, nyɪnta a ɔ mɪηηabaa kan tɪrgabaa kɪ nɔ ɔ, mim n nyɪnta wɔɔ gɔr zi y.

¹¹ Awɔɔ a ya a dɔ sɔ a ɔ, wɔɔ nyasɔ awɔɔ gɔaa biyɔɔ m, amba nyɪnɔ zɪ tɪr nyasɔ η nɪ bɪ m:

¹² Ʋ a dɔndɔ, ɔ awɔɔ heer yo, ɔ a hɪ awɔɔ m kare, paan... ɔ ɔ, a mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ ba, a y'awɔɔ bir k'awɔɔ n nyɪnta kan a kɪ a cirbɔɔ kan a lɛbɔrɛ kɪ nɔ ɔ.

¹³ Wɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka sɔ dɔmɪm haay, bala, Woso lemim kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bɪ, awɔɔ si a dɔ a ɔ, Woso lemim m, gɔaa lemim bɛɛ y, bɪ Woso lemim m denter paan..., an n'a zi bam awɔɔ gɔɔɔ k'a sɪra ka rɔ wɔɔ heer ɔ.

¹⁴ Ʋ danyɪnɔ, mim kɔ Woso gɔɔɔ sokomaro kɔ η nɪ Krista Yeezuu nɔ ɔ, Zidee kɔrɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ a yɪ bɪ, awɔɔ yɪ sɔ. Bala, awɔɔ danyɪnɔ fir ka awɔɔ ma sɔ, amba brɔɔ danyɪnɔ kɔ η nɪ zuɪfɔrɔ fir ka η ma rɔ wɔɔ m.

¹⁵ Zuɪfɔrɔ wɔɔ duro ɪ Zuuba Yeezuu zɛ gɔr, η yɪ wosolesinnɪsorazanno wɔɔ zɪnzɛ, η yɪ fir ka wɔɔ ma sɔ. Woso heer bɪ nyɪnta kan η kɪ y, gɔɔɔ haay junno n η mɪ.

¹⁶ N y'a tam wɔɔ m toore, kɔ wɔɔ bɪ lemim nyɪnta pa da do vantɔɔ gɔɔɔ m kɔ η n bɔmbɔrɛ yɪ y, a ba kɔ η nawɔrɛ nɔnnaaɔ naa, a mimbonyaa ηn'a dam la tee... bɪ naa haay jɛ ɔ, Woso a nɔmaa kɔrgu η la.

Pol lɛ taa k'a a ya, a Tesaloniki zanno yɪ

¹⁷ Bɪ, m danyɪnɔ, kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ ɔ ba awɔɔ ma laatɔ, a maasɪrɛ ba poore. Ʋ n ɔ ya, ɔ n nɪ kɔ yɪrɛ y. Bɪ wɔɔ heer gɔɔta an nɪ kan awɔɔ kɪ, wɔɔ ηɔa paan... k'ɔ ɔ ya, ɔ awɔɔ yɪ, naa to ma bɪ, wɔɔ ɔ tɔntɔ ɔ gota k'ɔ ɔ da ma, ɔ awɔɔ yɪ.

18 Ncɪnaaɔ nɪ, wɔɔ n a ɲɔa k'ɔ ɔ wusigə ɔ ta awɔɔ zi. Mɔɔ mɪɲɲa Pol, mɔɔ m tɔ ɔ galleɱ hɔka kɔ m ta awɔɔ zi, bɪ Sɔtaana wɔɔ zaa tii, wɔɔ n'ɔ da ma y.

19 Sɪra nɔ ɔ, awɔɔ sɔ, awɔɔ n'a kam wɔɔ nɪ taaheerle m, awɔɔ tɔ ma m wɔɔ nɪ zem bɪ heernyɔɔ yɪ, ɔ ɔ da ma ɔ leɔɔɔɔɔ yɪ wɔɔ Zuuba Yeezuu taa, a zere hinni ɔ.

20 Denter m, awɔɔ m wɔɔ leɔɔɔɔɔ kan wɔɔ heernyɔɔ kɪ.

3

Timote ta Tesaloniki ɔ Pol kan a zukuuro kɪ tɔ ra

1 Yɪ a ɔ ncɪnaaɔ, kɔ wɔɔ n'a ɲɔam kɔ awɔɔ yɪ, bɪ wɔɔ bɪr ɔ dam ma bɪ, wɔɔ n kɔ ɔ le sa, ɔ ɔ k'ɔ gɔɔta ɔ minto Atennɪ ɔ.

2 A m bɪ, wɔɔ n'ɔ danyɪ Timote nyɔɔ, wɔɔ zibəəkɔɔn m an nɪ Woso zi bam Krista lemim nyɪnta bɪ padare nɔ ɔ. A nyɔɔ wɔɔ ɔ awɔɔ ma k'an awɔɔ paɲɲa da ra, an awɔɔ heer yo a sɪrakare nɔ ɔ,

3 k'an bɪr yɪre ɪ ɔ, awɔɔ gɔɔɪ b'a bɔ a je m fir k'awɔɔ n'a yɪm naa minto y. Bala, awɔɔ dɔ a ɔ, Woso zaa bɪ nɔ ɔ, pakra m kɔ wɔɔ n fir yɪ.

4 Nyɪnta kɔ wɔɔ ɔ awɔɔ zi b'ɔ bɪ, wɔɔ ser ka ɔ a hɪ awɔɔ m, ɔ ɔ, pakra m kɔ wɔɔ n fir yɪ, b'awɔɔ dɔ, a ɔ, hɔ kɔ wɔɔ hɪ b'ɪ ba bɪ.

5 Naa tɔ ma m, kɔ mɔɔ n m da ma dɔ, m bɔr m ma kɔ m awɔɔ mim dɔ bɪ, mɔɔ n Timote nyɔɔ, k'an awɔɔ sɪrakare mim dɔ, k'an b'a hɪ m m. Bala, mɔɔ da bɔ ɔ, mɔɔ ɔ, ɪ b'a ka Sɔtaana n awɔɔ makra ba, awɔɔ m sɪrakare tɔ, zi kɔ wɔɔ ba awɔɔ zi bɪ n bɔ vam y.

6 Bɪ keere naa, Timote a tɔ awɔɔ zi b'ɔ an bɔr, a lemim nyɪnta hɪ wɔɔ m, awɔɔ sɪrakare kan awɔɔ ɲɔare kɪ mim bɪnce ɔ, a a hɪ, a ɔ, wɔɔ tɔ gɔɔta an awɔɔ nɔ ɔ nyɪnta, bɪ amba wɔɔ le n taa k'ɔ ɔ ya, ɔ awɔɔ yɪ bɪ, awɔɔ le taa k'a a ya, awɔɔ yɪ sɔ.

7 ɔ danyɪnɔ, yɪ a ɔ ncɪnaaɔ awɔɔ sɪrakare minto bɪ, wɔɔ n heerkoodəbaa yɪ, ɔ fɪryɪre kan ɔ makrarɔ kɪ nɔ ɔ.

8 Bala, wɔɔ ɪ heernyɔɔ m keere ɪ ɔ, mɪsɪrbaa daa wɔɔ yɪ, k'awɔɔ nɪ jɪnɪm kɔkɔɔ Zuuba zuure nɔ ɔ bɪ minto.

9 Awɔɔ tɔ ma, wɔɔ b'ɔ dam ma ɔ Woso barka da, ɔ a nya y, heernyɔɔ gɔta k'awɔɔ n'a kam wɔɔ ɔ a taa bɪ minto.

10 Sinuu ɔ kan gunuu ɔ kɪ wɔɔ y'a yem han gota, k'an a ka k'ɔ ɔ da ma, ɔ awɔɔ yɪ k'ɔ hɔ k'a jɪra awɔɔ sɪrakare ma bɪ na awɔɔ m ma.

11 Wɔɔ gɔɔta ɔ n'a yem wɔɔ Zɪ Woso mɪɲɲa kan wɔɔ Zuuba Yeezuu kɪ han, kɔ ɲ nɪ wɔɔ zaa banka k'ɔ ɔ da ma, ɔ bɔr awɔɔ zi.

12 Wɔɔ y'a yem kɔ Zuuba n a ka k'awɔɔ ɲɔare kan kɔ kɪ kan gɔɔɔ haay kɪ bɪ n a da ra an bɪr tam lee tee..., amba wɔɔ n'awɔɔ ɲɔam bɪ m.

13 K'an a ba maam, an awɔɔ heer yo, k'awɔɔ m bɪr mɪɲɲa, mim ba awɔɔ gɔr zi wɔɔ Zɪ Woso taa y, hinni kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu n nɪ zey ɔ kan a gɔɔɔ kɪ haay bɪ tɔ ma.

4

Mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ

1 M danyɪnɔ, hɔ k'a gɔɔta wɔɔ n'a hire awɔɔ m, ɔ awɔɔ dɔndɔ m wɔɔ Zuuba Yeezuu tɔ ma bɪ ba n nɪ: Biisi bɪ, wɔɔ mɪsɪrbaa k'awɔɔ n'a bam an Woso nɔ yɪ bɪ dɪnda awɔɔ m, bɪ mɪsɪrbaa bɪ do awɔɔ n'a bam, bɪ k'a ta lee tee... kan mɪsɪrbaa bɪ do kɪ a da ra.

2 Awɔɔ hɔ kɔ wɔɔ awɔɔ dɔndɔ m wɔɔ Zuuba Yeezuu tɔ ra bɪ dɔ.

3 Hɔ kɔ Woso le n taa bɪ ba n nɪ: A le taa k'awɔɔ n mɪsɪrbaa k'an mɪɲɲa a mɪm ɔ ba, k'a a gɔ jaandare do haay ma.

⁴ Awɔɔ ɔɔaa biyɔɔ a ga m, an a da a mesim ma dɔ, k'an a da ma, an mɔsɔrbaa mɔŋŋa ba kan daɔre kɪ.

⁵ K'a b'a mɔŋŋɔɔ to kɔ letaamarɔ bɔnyaarɔ n a so awɔɔ ɔ, amba ɔɔɔɔ kɔ η n Woso dɔ rɔ wɔɔ hɔ bɪ nɪ y.

⁶ Mim naa do nɔ ɔ, a b'a ka ɔɔsɪ n kɔrɔma kan a danyɪ kɪ an zambɔ ba ma y, bala, Zuuba ɔɔɔɔ kɔ η nɪ minno nɔɔn duro bam nɔ wɔɔ hɔnhɔrm, amba wɔɔ lɛɛ ka ɔ a hɪ awɔɔ m, ɔ ɔ ya, ɔ so ra paan... bɪ m.

⁷ Sɪra nɔ ɔ, Woso n wɔɔ bir kɔ wɔɔ n mɔsɔrbaa ba lanno ɔɛɛ yaarɔ bare nɔ ɔ y, bɪ kɔ wɔɔ n mɔsɔrbaa ba mɔŋŋabaa nɔ ɔ.

⁸ Naa minto bɪ, ɔɔaa k'a nɪ kaanɪm hɔdɪndare naa do m bɪ, ɔɔaa bɛɛ a nɪ kaanɪm nɪ y, Woso k'a n'a *Sent-ɛspri kare awɔɔ ɔ b'a kaanm m.

⁹ M danyɪnɔ Krista nɔ ɔ, kɔ kɔ ηɔare mim bɪnce nɪ, pakra bɛɛ m kan awɔɔ kɪ kɔ mɔɔ n ci ba awɔɔ ma, m a mim dɪnda awɔɔ nɪ y. Bala, Woso mɔŋŋa hɔ dɪnda awɔɔ m k'awɔɔ m bir kɔ ηɔam.

¹⁰ Bɪ, amba n ηɔare mim dɪnda awɔɔ m bɪ, awɔɔ ɪ danyɪnɔ haay kɔ η nɪ Masedɔan kɔ b'ɔ jilli rɔ wɔɔ ηɔare. Bɪ, kɔ a yɛ awɔɔ han k'a ta lɛɛ tee... kan η ηɔare kɪ a da ra.

¹¹ K'a a yo ɔ kɔ laafɪ n nyɪnta awɔɔ kan ɔɔɔɔ kɪ bire ɔ, ɔɔaa biyɔɔ n a zerga a mɔŋŋa mim lɛ, an zɪ ba an a mɔsɔrbaa ba m, amba wɔɔ lɛɛ ka, ɔ a hɪ awɔɔ m bɪ m.

¹² K'awɔɔ ba ncɪnaaɔ ɔɔɔɔ kɔ kristaɔɔɔɔ bɛɛ nɪ η mɪ rɔ wɔɔ y'awɔɔ gore dan ɔ, awɔɔ bɪ ɔɔsɪ mɪm kam sɔ y.

Hɔ k'a nɪ nyɪntaŋ ɔ Yeezuu zere hinni ɔ

¹³ M danyɪnɔ, kɔ ɔɔɔɔ kɔ η gɪnga rɔ wɔɔ mim bɪnce nɪ, wɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n ɔɔɔta badɔ nɔ ɔ, a bir heerzarlɛ m amba ɔɔɔɔ kɔ η ba taaheerlɛ m nɔ wɔɔ nɪ y.

¹⁴ Kɔ wɔɔ sɪra ka, ɔ ɔ Yeezuu ga an a mɪm bɔ ɔ bɪ, maam sɔ bɪ, ɔɔɔɔ kɔ η sɪra ka Yeezuu ɔ ηnɪ bɔkare ηnɪ gɪnga rɔ wɔɔ, Woso brɔɔ mɪm bɔŋ ɔ ηnɪ mɔsɔrbaa ba kan Yeezuu kɪ.

¹⁵ Hɔ kɔ wɔɔ kɔ a hɪ kɛere naa, Zuuba ɪ nyɪnta an a dɪnda. A ɪ yɪre ɪ ɔ, wɔɔ ɔɔɔɔ k'ɔ ɔɔɔta ɔ m mɔsɔr naa, Zuuba zere hinni ɔ, wɔɔ bɪ lɛɛ kam ɔɔɔɔ kɔ η gɪnga rɔ wɔɔ nɪ y.

¹⁶ Bala, kɔ Woso bɪ zaa ka, malɛɛka jɪtaare deem n a leer busu, n nɪ Woso huure bɪ hɛ, Zuuba Yeezuu Krista mɔŋŋa y'a tom arzana ɔ, an zer. ɔɔɔɔ kɔ η sɪra ka Krista ɔ ηnɪ bɔkare ηnɪ gɪnga rɔ wɔɔ n lɛɛ ka ηn'a mɪm bɔ ɔ.

¹⁷ Bɪ jɛ ɔ kɛere, wɔɔ kɔ wɔɔ ɔɔɔta ɔ m mɔsɔr hinni bɪ do ɔ bɪ, n wɔɔ nam kɔ ɔ kan η kɪ n nɪ wɔɔ busu warkɔ nɔ ɔ, kɔ aa Zuuba zɛ ɔ brama, yɪ a nawɔre ncɪnaaɔ wɔɔ n nyɪnta kan Zuuba kɪ dɔmɪm haay.

¹⁸ K'a meerbaarɔ nɔɔn duro ba kan kɔ kɪ, a bir kɔ heer yom.

5

U b'ɔ zu ɔ y

¹ U danyɪnɔ, pakra bɛɛ m kɔ n nɪ ci ba awɔɔ ma n nɪ dɔmɪm ɔɛɛ wakati kɔ minno nɔɔn duro n nɪ ban ɔ bɪ mim dɪnda awɔɔ nɪ y.

² Bala, awɔɔ mɔŋŋɔɔ a dɔ a zim a ɔ, hinni kɔ Zuuba n nɪ zɛŋ ɔ bɪ, nyɪnta a nawɔm amba koor tɪr bɔr gunuu ɔ ɔɔaa n a wakati dɔ bɪ m.

³ Kɔ ɔɔɔɔ bɔr ηn'a hɪre η ɔ: «Laafɪ dɔmɪm wɔɔ n ta ɔ kɛere, minsi ba ɔ y.» Dɔmɪm bɪ do fɪryɪre n nɪ daata zere η la amba nyoosibare tɪr daata zɛ lɔ jɪsɪzaa ra bɪ m, η ɔɔsɪ bɪ bɔm lɛ nɪ y.

⁴ Bɪ k'awɔɔ nɪ, ɔ danyɪnɔ, monsigə bɛɛ awɔɔ n ta ɔ, kɔ dɔmɪm bɪ do n bɪ daata zɛ awɔɔ ra, amba koor tɪr daata zɛ gɔaa ra bɪ nɪ y.

⁵ Bala, awɔɔ haay, lɛɛgure gɔɔɔ n'awɔɔ m, sinuu gɔɔɔ n'awɔɔ m. Gunuu gɔɔɔ bɛɛ m wɔɔ nɪ, bɪ monsigə gɔɔɔ bɛɛ m wɔɔ m sɔ y.

⁶ Naa tɔ ma bɪ, ɔ bɪ hinceem ba am gɔɔɔ mɪsɪrɔ wɔɔ nɪ y, ɔ b'a tɔ kɔ hɔsɪ n'ɔ zu ɔ y, ɔ ɔ da ɔ mɪŋŋɔɔ ma.

⁷ Hinceem zanno wɔɔ a ba ŋ nawɔm gunuu ɔ, gunuu ɔ ŋnɪ bɛɛ mɪŋ ɔ sɔ an nɪ ŋ zɛm.

⁸ Bɪ, wɔɔ kɔ sinuu gɔɔɔ m wɔɔ m nɔ wɔɔ, ɔ ɔ da ɔ mɪŋŋɔɔ ma, k'ɔ gɔɔta ɔ sɪra ka, ɔ bɪr ŋɔarɛ m, ɪ ɔ pɔyaa gɔŋŋɔ wɔɔ ka ɔ ma, ɔ bɪr bɔmbɔrɛ kɔ wɔɔ n nɪ zɛm ba yɪ bɪ taaheerlɛ m, ɪ ɔ, pɔyaa firgə wɔɔ ku ɔ mim ma.

⁹ Bala, Woso n wɔɔ bɔ ɔ k'a bɪ fir ka wɔɔ ma a nɔmaa nɔ ɔ y, bɪ wɔɔ bɔ a ɔ, kɔ wɔɔ n bɔmbɔrɛ yɪ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma.

¹⁰ Yeezuu Krista mɪŋŋa ɪ ga wɔɔ tɔ ma, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, kɔ wɔɔ gɔɔta ɔ m mɪsɪr, gɛɛ gɪnga wɔɔ ɔ, kɔ wɔɔ m mɪsɪrbaa ba kan kɪ a zɛrɛ hinnɪ ɔ.

¹¹ Naa minto bɪ, k'a kɔ heer yo, a kɔ sɪrakarɛ da ra, amba awɔɔ n'a bam kara bɪ m.

Dondɔrɔrɔ kan leersore kɪ

¹² M danyɪnɔ, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ Woso zi bam awɔɔ barla ŋnɪ karɛ awɔɔ lɛɛ, ŋn'awɔɔ bɔm zaa ɔ Zuuba zaa nɔ ɔ rɔ wɔɔ, a yɛ wɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han k'a ŋ gore da ɔ.

¹³ K'a ŋ da ɔ gɔta kan ŋɔarɛ kɪ, ŋ zibəə bɪ minto. Awɔɔ haay, k'a bɪr laafɪ kan kɔ kɪ.

¹⁴ ɔ danyɪnɔ, kɔ a yɛ a han, k'a həən si gɔɔɔ kɔ ŋ bɪr mɪsɪrbaa zore bam nɔ wɔɔ ma, k'a heerkoodəwarzanno heer yo, k'a a da paŋŋawarzanno han, k'a bɪr bɔraama m kan gɔaa haay kɪ.

¹⁵ K'a dundo a zi kɔ gɔsɪ b'a bɔnyaa sompi gɔaa n'ɔ y, bɪ k'a bɪr a karɛ a mɪŋŋa bare ma tee..., awɔɔ kan kɔ kɪ, kan gɔɔɔ haay kɪ bire ɔ.

¹⁶ K'a bɪr heernyɔɔ m dɔmɪm haay,

¹⁷ k'a bɪr yaa dam tee....

¹⁸ Mim woo... nɔ ɔ, k'a Woso barka da, bala, naa Woso lɛ n taa awɔɔ gɔr zi Krista Yeezuu zuure bɪ nɔ ɔ.

¹⁹ A b'a ta Sent-ɛspri zibəə m toore y,

²⁰ a bɪ wosolɛsinɪsora ganwɔrɛ meerbaarɔ gore bɔ ɔ y.

²¹ Bɪ, mim haay nɔ ɔ, k'a a hɔɔn da ma, a dɪga hɔ k'an mɪŋŋa a nɔ ɔ bɪ ma, a nyasɔ hɔ bɪ do m.

²² K'a a gɔ mimbɔnyaa do haay ma laatɔ.

²³ A yɛ wɔɔ nawɔm, kɔ wɔɔ Woso kɔ laafɪ karɛzaa m bɪ n'awɔɔ hu bɔ jilli, k'an dɔ awɔɔ hɔɔn ma, kan awɔɔ nyi kɪ a mɛ kɪ ma haay, kɔ minsi bɪ nyɪnta awɔɔ gɔr zi wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zɛrɛ hinnɪ ɔ y.

²⁴ Woso mɪŋŋa y'awɔɔ bir, jɪnalɛrazaa m, an nɪ hɔ kɔ wɔɔ yɛ naa bare.

²⁵ ɔ danyɪnɔ, k'a yaa da Woso m wɔɔ minto sɔ.

²⁶ K'a yaa da danyɪnɔ wɔɔ haay m, amba a a ga m bɪ m.

²⁷ Zuuba tɔ ma, a yɛ mɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han paan.... K'a ci naa do karɪnda ba danyɪnɔ wɔɔ haay lɛɛ.

²⁸ A yɛ mɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bɪr kan awɔɔ kɪ.

Ci huya ho ku Pol a ba TESALONIKI ZANNŌ ma

Ci huyaa ho ku Pol a ba Tesaloniki zanno ma bi

gasore

Pol i ci bi ba. Ci naa do i lɛɛkare ciro ku Pol η ba ro wɔɔ barla. A ba a u kristagɔɔɔ ku η ni Tesaloniki u ro wɔɔ ma.

Ci bi ba a u, an a ya an ni Yeezuu zere huya ho bi mim dundam, bala, mim naa do gɔɔta an ni Tesaloniki gɔɔɔ wɔɔ kɔm. Broɔ gɔɔɔnɔ u, Yeezuu lee ku kara, nɔɔ u a bi zi bam do y, bala, Yeezuu wusigore domum a zo. Naa haay to ma m an ci bi ba k'a η bo zaa u.

Pol i yaa dam Tesaloniki kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ mɔɔηa Pol, kan Silas ki Timote ki, wɔɔ ni ci naa do bare awɔɔ ma, awɔɔ k'a m Tesaloniki kristagɔɔɔ wɔɔ, wɔɔ Zi Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki n'a so awɔɔ u ro wɔɔ.

² A ye wɔɔ nawom ku Zi Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki n barka kan laafu ki ka awɔɔ u.

Barka yaadare kan heeryore ki

³ M danyɔɔ, a a ga m, ku wɔɔ n yaa da Woso m barka, awɔɔ to ma tee.... A ga a u m, ku wɔɔ n a ba ncinaas, bala awɔɔ sɔrakare y'a dam la, awɔɔ ku ηoare ni tam lɛɛ tee....

⁴ Naa minto m, ku wɔɔ y'awɔɔ mim dundam Woso gɔɔɔ sokomaro vantɔɔ lɛɛ, a dunda wɔɔ nawom u n'u mim kam brama, bala, gɔɔɔ so awɔɔ m, ηni fir kare awɔɔ ma, awɔɔ ni yem naa haay ma, an n'a tɔntɔη u a gɔɔta an ni sɔrakare m.

⁵ Naa woo... n'a hɔnkare a u, doɔɔ ku Woso n ni zem b'a ka bi yim tɔrga, fɔryɔrɔɔ nɔɔn duro k'awɔɔ ni yere η ma naa n n'a kare awɔɔ n'a ga Woso cirbɛɛ gasore m, Woso cirbɛɛ bi do to ma m awɔɔ ni fir yim.

⁶ Sira m, ho k'an tɔrga bi Woso n n'a bam, a y'awɔɔ zum bɔm gɔɔɔ ku η ni fir kare awɔɔ ma ro wɔɔ ma, an fɔryɔre ka η u.

⁷ Bi, awɔɔ k'a ni fir yim no wɔɔ, a menyɔɔ kare awɔɔ u kan wɔɔ ki, naa ba a nawom hinni ku Zuuba Yeezuu n'a tom brama an zer kan a malɛɛkaro paηηazanno ki bi ma.

⁸ Zer a nawom sewure no u, k'a bi fir ka gɔɔɔ ku η n Woso do, bi η bir yem wɔɔ Zuuba Yeezuu lemim nyɔnta bi ma ro wɔɔ ma.

⁹ Fɔryɔre ku η n'a yim bi, zaarbare k'a nyare ba u m, n nyɔɔ n nawom laatɔ Zuuba taore kan a cirbɛɛ paηηa ki ma.

¹⁰ Ze k'a nawom domum gɔta bi do hinni u bi, naa n ni ban u. Ze a nawom k'a bi nyɔnta lɛbɔre m a gɔɔɔ wɔɔ zi, ku gɔɔɔ ku η sira ka u haay ro wɔɔ n a lɛ bo a u. Awɔɔ nyɔntam gɔɔɔ wɔɔ duro barla, bala, awɔɔ sira ka lemim ku wɔɔ pa da awɔɔ m b'u.

¹¹ Bi y'a ka, wɔɔ ni yaa dam Woso m awɔɔ to ma tee..., k'an a ka k'awɔɔ n a ga mɔsɔrbaa k'a mɔηηa awɔɔ bir k'awɔɔ m b'a ba bi m. K'an a ka, a paηηa bi minto bi, k'awɔɔ n a da ma, a ho mɔηηa haay k'awɔɔ lɛ n taa k'a ba bi ba, ku zi k'awɔɔ n'a bam sira k'awɔɔ ka bi to ma bi m nyi da.

¹² Naa n'a kam wɔɔ Zuuba Yeezuu n lɛbɔre yi awɔɔ gur zi, awɔɔ m lɛbɔre yi a gur zi, wɔɔ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki barka to ma.

2

Hɔ k'a ni nyintan ɔ Yeezuu n bokare an bor

¹ M danyɛnɔ, kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zere hinni bi ni, kan ba wɔɔ n'ɔ som kɔ ma kan ki bi mim ni, hɔ kɔ wɔɔ ɔ k'ɔ a ye awɔɔ han bi ba n ni:

² A a da ma, n ɔ, wosolesinnɔsora ganwɔre meerbaa niɲɲə, gɛɛ Woso lemim padare niɲɲə, gɛɛ ci niɲɲə y'a to wɔɔ zi an n'a hire a ɔ, Zuuba zere hinni bi lee ku, a b'a hɔɔn war kɔ ma a nyi ba naanaa, naa do to ma y.

³ A b'a to kɔ gɔsɔ n bra bɔmba a m fuga y. Bala, pakra m kɔ gɔɔɔ cir gɔta m wuti ɲɲɔ biɲɲɔ ka Woso ma, kɔ gɔaa bɔnyaa kɔ Woso n n'a dam sehar ɔ bi n a hɔnka, bi je ɔ, Zuuba dɔmɔm bi n n'a kuɲ ɔ.

⁴ Gɔaa bɔnyaa bi do bi yem, gɔɔɔ n yaa da hɔsɔ m do y, baa Woso miɲɲa, a y'a miɲɲa cɔntam hɔ haay burə ɔ, baa Woso burə ɔ. A gasɔm Wosocɛ gɔta miɲɲa ɔ, an aa nyɲnta an a hi a ɔ, Woso n'a mi.

⁵ Nyɲnta kɔ mɔɔ ɔ kan awɔɔ ki bi, mɔɔ naa mim dɔnda awɔɔ m, a to ba awɔɔ nɔ ɔ ra?

⁶ Dɔtaa naa, hɔ n'a tam gɔaa bɔnyaa bi m toore, k'a b'a da ma, an a hɔnka k'a dɔmɔm bɛɛ y'a ku y, awɔɔ hɔ bi do do.

⁷ Denter m, gɔaa bɔnyaa bi paɲɲa a nyaakɔm da an ni zi bam kara, bi pakra m kɔ gɔaa k'a n'a tam gɔaa bɔnyaa bi m toore bi n'a gaa toore.

⁸ Bi je ɔ, gɔaa bɔnyaa bi y'a hɔnkam kɛɛɛ, bi Zuuba Yeezuu y'a zem gɛr a le hoonsire m, an a hɔɔnsɔ a hɔnkare leegure paɲɲa gɔtabaa m.

⁹ Gɔaa bɔnyaa bi, a hɔnka a nawɔm kan Sɔtaana paɲɲa ki, a zi paɲɲazanno do haay bam, an makrarɔ ba kan hoserlo ki, k'a gɔɔɔ nyɔnnyɔɔ.

¹⁰ A yom zi bɔnyaa do haay ma, an gɔɔɔ kɔ ɲ ni nyaanɔm nɔ wɔɔ nyɔnnyɔɔ, brɔɔ nyaanɔm, bala, sɔra k'a n'a dam ma an ɲ bombɔ bi, ɲ n a ɲɔa, bi, ɲ n ye ma y.

¹¹ Bi y'a ka, Woso n a ka nyɔnnyɔɔre paɲɲa ni zi bam kan ɲ ki, kɔ ɲ ni sɔra ka ɲɔaar ɔ.

¹² Yi a nawɔre nɔnnaaɔ, Woso m bi zem bi gɔɔɔ kɔ ɲ n ye sɔra ma y, bi zibɔnyaa bare ɲn'a ɲɔam nɔ wɔɔ dɔdɔ yar.

U jum kɔɔkɔɔ sirakare nɔ ɔ

¹³ M danyɛnɔ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ yaa da Woso m barka awɔɔ to ma tee..., awɔɔ kɔ Zuuba n'a ɲɔam nɔ wɔɔ. Bala, Woso awɔɔ bɔ ɔ, bi ma bi, durnya ba ɔ cɔna y. *Sent-ɛspri zibəə to ma, kan ye k'awɔɔ ɔ sɔra ma bi ki minto, k'awɔɔ n bɔmbɔre yi, a yi Woso soɔre hɔɔ.

¹⁴ Bɔmbɔre bi to ma m, an zu kɔ ɔ kan lemim nyɲnta kɔ wɔɔ pa da awɔɔ m bi ki, an awɔɔ bir, k'awɔɔ m bi nyɲnta wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista leɔɔre nɔ ɔ.

¹⁵ Naa to ma bi, danyɛnɔ, k'a jum kɔɔkɔɔ, a hɔ haay kɔ wɔɔ dɔnda awɔɔ m meerbaa nɔ ɔ gɛɛ ci ɔ bi nyasɔ miɲɲa.

¹⁶ Wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista miɲɲa, kan wɔɔ Zi Woso ki wɔɔ ɲɔa, ɲɲɔ heerwɔtare k'a nyare ba ɔ, kan taaherle miɲɲa ki ka wɔɔ ɔ.

¹⁷ A ye wɔɔ nawɔre ɲ han, kɔ ɲ n'a ka kɔ heerwɔtare n'awɔɔ heer han, kɔ ɲ ni paɲɲa ka awɔɔ ɔ k'a bir hɔ k'an miɲɲa haay bam tee..., zibəə kan meerbaa ki nɔ ɔ.

3

Yaadare mim

¹ M danyinɔ, hɔ k'a gɔɔta wɔɔ n'a hire awɔɔ m bi ba n ni, k'a yaa da wɔɔ tɔ ma, kɔ Zuuba lemim n gɔɔta an bir tam lɛɛ tee..., k'an daɔrɛ yi amba a nyinta ɔ awɔɔ zi b'ɔ bi m.

² K'a yaa da wɔɔ tɔ ma sɔ, kɔ Woso n wɔɔ yɔ gɔɔɔ bɔnyaarɔ kɔ η ni kɔsi rɔ wɔ ɔ, bala, gɔɔɔ haay bɛɛ ni sira kare y.

³ Bi, jinalɛrazaa m Zuuba m, a y'awɔɔ paɔɔɔ dam la, an dɔ awɔɔ ma kan a bɔnyaabarezaa bi ki.

⁴ K'awɔɔ mim bince ni, Zuuba a ka wɔɔ heer n kookoo ɔ a dɔ, ɔ ɔ, awɔɔ ɪ hɔ kɔ wɔɔ n'a hire awɔɔ m bam b'awɔɔ gɔɔtare a ta lɛɛ kan a bare ki.

⁵ Bi, kɔ Zuuba n a ka k'awɔɔ n Woso ηɔa kan a heer ki, k'a a da ma sɔ, a bir tam lɛɛ tee..., baa kɔ bɔ m, amba Krista a ba bi m.

Zibəə mim

⁶ Ɔ danyinɔ, a ye wɔɔ nawɔrɛ awɔɔ han, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma, danyinɔ haay kɔ yakɔzanno m nɔ wɔɔ, k'a gɔ η ma laatɔ, brɔɔ bir yem hɔ haay kɔ wɔɔ dɪnda awɔɔ m bi ma y.

⁷ Awɔɔ miɔɔɔ, awɔɔ hɔ k'a n'a bam a wɔɔ hɔbaa dɪnda bi dɔ. Bala, nyinta kɔ wɔɔ ɔ kan awɔɔ ki bi, wɔɔ n nyinta yakɔzanno y.

⁸ Wɔɔ n gɔsi hɔbire bi vam y. Bi, zi wɔɔ ba ɔ kɔ, wɔɔ zi ba sinuu ɔ kan a gunuu ɔ ki, k'awɔɔ gɔsi bi kɔ wɔɔ hɔbire mim tɔ ma y.

⁹ Sira nɔ ɔ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ daahan yi awɔɔ zi, bi, wɔɔ y'a ηɔa ɔ zim k'ɔ lɛɛmaa hɔ bi, k'awɔɔ n zu wɔɔ hɔbaa ɔ.

¹⁰ Bala, nyinta kɔ wɔɔ ɔ awɔɔ zi b'ɔ bi, wɔɔ hi awɔɔ m, wɔɔ ɔ: «Kɔ gɔaa ɔ, a lɛ baa zibəə ma, k'a bi hɔ bi sɔ y.»

¹¹ A n bɔkare, wɔɔ y'a mare n n'a hire n ɔ, awɔɔ gɔɔɔ gɔsɪnɔ n ta ɔ, ηn'ɪ yakɔ bam, η bir zi bare y, a war η nawɔm gɔɔɔ minno ma.

¹² Lɛ kɔ wɔɔ n'a cɪntam gɔɔɔ wɔɔ duro m, ɔ ni η dɔndɔm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma bi ba n ni: K'a a da a miɔɔɔ zibəə lɛ ɔ zeny..., a a lɛɛmaa hɔ bi.

¹³ Ɔ danyinɔ, k'awɔɔ ni, a bi kɔ kan zi miɔɔɔ bare ki y.

¹⁴ Kɔ gɔaa n zu hɔ kɔ wɔɔ dɪnda ci naa dɔ nɔ ɔ b'ɔ, k'a zaa da lɛ ɔ, a b'a ya, a a zɛ kɔ ra kan ki y, kɔ nyanni n a nyasɔ.

¹⁵ Bi, a b'a zaa ba a jɪm y, k'a dɔndɔ, amba n tir a danyi dɔndɔ bi m.

Leersore

¹⁶ Bi, kɔ Zuuba miɔɔɔ k'a ni laaftɪ kam bi n laaftɪ ka awɔɔ ɔ dɔmɪm haay, hɔ haay m. Bi, kɔ Zuuba m bir kan awɔɔ haay ki.

¹⁷ Mɔɔ miɔɔɔ Pol ni leersore yaa kɔ mɔɔ n'a dare awɔɔ m naa gɔrsira bare m zim, ciro haay kɔ mɔɔ tir η nyɔɔ rɔ wɔɔ, m wɔji mɔɔ tir a dan ɔ ncɪnaaɔ. Mɔɔ miɔɔɔ gɔrsira n naa.

¹⁸ Bi kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bir kan awɔɔ haay ki.

Ci Iεεkare hɔ kɔ Pol a ba TIMOTE ma

Ci Iεεkare hɔ kɔ Pol a ba Timote ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Timote ma. Bi ma bi, b'i Efεεzi ɔ. Timote bi, a zi bi grekki m, a da bi m zufo, an a ba sirakarezaa. (Zibəezanno ci 16.1-3) Pol karɪndanyi m Timote m, bi m zibəero ka ɔ gɔta Tesaloniki ɔ kan Korenti ki ɔ. (1 Timote 1.3)

Ci bi ba a ɔ, bala kristagɔɔɔ wɔɔ barla, gɔɔɔ gɔsɪnno ɪ hɔɔɔndare bɔnyaarɔ dɪndam. Nyɪnta Pol ɔ lɔnnɔce ɔ, an ci bi ba k'a sirakarezanno wɔɔ kan wosogɔɔɔlεezanno wɔɔ ki dɔɔɔɔ.

A y'a hum ni a ɔ, an hɔɔɔndare k'an tɪrga nyasɔ kɔɔkɔɔ, an bir Woso zi bam lemim nyɪnta padare nɔ ɔ. K'an ze kɔ ra n ni yaa da dɪnda gɔɔɔ wɔɔ m, an gɔɔɔ tɪrgɔɔ bɔ ɔ, an η ka wosogɔɔɔ wɔɔ lεε.

Pol ɪ yaa dam Timote m

¹ Mɔɔ miηηa Pol ni ci naa do bare. Woso kɔ wɔɔ bɔmbɔrezaa m bi kan Krista Yeezuu k'an wɔɔ taaheerle bi k'i zaa ka, mɔɔ ni m ba Krista Yeezuu zibəezaa.

² Ci bi ba mɔɔ nawɔre ɪbi ma, Timote, mɔɔ nyi paan... sirakare nɔ ɔ, a ye mɔɔ nawɔre kɔ Zi Woso kan wɔɔ Zuuba Krista Yeezuu ki n barka, kan cicirzere ki, kan laafu ki ka ɪ ɔ.

Dɔɔɔɔre zambɔ karɪnsaambɔɔ wɔɔ tɔ ma

³ Amba mɔɔ ye ɪ han, m hɔrle ma, kɔ m ta Masedɔan ɔ bi, gɔɔta ɪ nyɪnta Efεεzi ɔ, k'i gɔɔɔ kɔ η ni ηɔaar hɔ dɪndam nɔ wɔɔ da jum ɔ.

⁴ A hu η ni sɔ kɔ η ni biisi minno kan yaabɔɔ tɔrɔ gaandarero sɔura jintoo wɔɔ ki tɔ. Minno wɔɔ duro, bɪsɪkare ηn'i zem ni bala, η bir a dam Woso hɔɔnhɔ bare kɔ wɔɔ n'a dɔm sirakare nɔ ɔ bi han y.

⁵ Meerbaa naa do ba ɪbi nawɔm kan η ki, kɔ η n'a da ma, ηni heer hu yi, kɔ ηɔare n nyɪnta η heer ɔ, kɔ η ni hɔɔndare miηηa yi, ηni sɪra ka paan....

⁶ Gɔɔɔ gɔsɪnno a gɔ zaa kɔ wɔɔ hɪnka naa ma, ηni nyaam, meerbaa yaarsɪrɔ nɔ ɔ.

⁷ N ɔ, Woso lero hɔɔɔnno n a mi, an bɔkare hɔ kɔ η miηηɔɔ n'a hum, ηn'i som la kan paηηa ki bi, ηn'a ji dɔ y.

⁸ Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ Moyiisi lero wɔɔ miηηa, k'a ɪ yɪre ɪ ɔ, gɔaa ɪ zun ɔ amba a a ga m bi m.

⁹ U a tɔ da ɔ nɔ ɔ, ɔ ɔ, n ni lero wɔɔ ka gɔɔɔ tɪrgɔɔ tɔ ma y, a ka n y'a ɔ bayerezanno tɔ ma, kan bɪsɪkənnɔ ki, gɔɔɔ bɔnyaarɔ ki, mimbɔnyaabənnɔ ki, kan gɔɔɔ kɔ η bir Woso dan ɔ rɔ wɔɔ ki, kan gɔɔɔ kɔ η ni Woso hɔ gore bɔη ɔ rɔ wɔɔ ki, gɔɔɔ kɔ η n'a zɪrɔ kan a dɔɔ ki meeyaa bɔη ɔ rɔ wɔɔ ki kan gərzenno ki,

¹⁰ jaandənnɔ ki, kan gɔɔɔ yaarɔ wɔta kan kɔ ki zanno ki, kan gɔɔɔ kɔna ηni η hεε zanno ki, ηɔaarzanno ki, kan ηɔaarkasetɪzanno ki. Lε bi ka n y'a ɔ sɔ mim haay k'a ni hɔɔɔndare miηηa bi zarm tɔ ma.

¹¹ Hɔɔɔndare naa do a ga kɔ ɔ kan lemim nyɪnta kɔ Woso a da mɔɔ wɔ ɔ bi ki. Lemim bi do ni Woso k'a a so heernyɔɔ ɔ bi lεbɔre hɪnkare.

Yeezuu barka dare a miηηabaa

tɔ ma

¹² Mɔɔ ɪ yaa dam wɔɔ Zuuba Krista Yeezuu m barka, k'a paŋŋa ka mɔɔ ɔ kɔ m a zi ba bi minto. Mɔɔ ɪ yaa dam nɪ barka k'a gɪŋga a ɔ, mɔɔ n ga a zibəə bi m an mɔɔ da ɔ bi minto.

¹³ A n bokare biisi bi, mɔɔ nyɪnta n meerbaa bonyaa ba ma, m fir ka a gɔɔ ma, m a sonsɔ wɔ. Bi, a mɔɔ cicir zɛ, bala, badɔ ɪ mɔɔ da naa haay bare ma, kɔ mɔɔ n sɪra ka bi tɔ ma.

¹⁴ Wɔɔ Zuuba bi barka ka mɔɔ ɔ gɔta, an a ka mɔɔ n sɪra ka, m nɪ ŋɔare m Krista Yeezuu nɔ ɔ.

¹⁵ Meerbaa kɔ mɔɔ ɔ kɔ ma ba naa, sɪra m, gɔaa haay a ga m, an a si miŋŋa: «Krista Yeezuu bɔr durnya ɔ, k'a bi mimbɔnyaabənnɔ bɔmbɔ.» Bi, mɔɔ mimbɔnyaa bare ɪ lɛ da.

¹⁶ Bi, Woso mɔɔ cicir zɛ, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ, Krista Yeezuu a bɔraama gɔta hɪnka mɔɔ gɔr zi mɔɔ kɔ mɔɔ m mimbɔnyaabəbɔr gɔta k'a lɛ da bi, kɔ mɔɔ m yɪ makra gɔɔ kɔ ŋ nɪ zɛm bi sɪra ka ŋnɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ yɪ rɔ wɔɔ tɔ ma.

¹⁷ Bi, kɔ gɔɔ n a a lɛ bɔ Woso ɔ,
ŋn'a da ɔ dɔmɪm haay,
an cir an nɪ cirbəə m dɔmɪm haay,
an nɪ mɪsɪrbaa m tee...,
gɔaa bɪr a miŋŋa yɪrɛ y,
a deem m Woso. Amina.

Pol ɔ Timote n a yo ɔ

¹⁸ M nyɪ Timote, ɪ b'ɪ dɔndɔ mɔɔ nawɔm, amba wosolesinnɪsɔra ganwɔrɛ meerbaa zannɔ nyɪnta ŋ n'ɪbɪ mim hɪ bi m, hɔ kɔ ŋ y'a hɪ bi tɔ da ɪ nɔ ɔ, ɪ sa ɪ zoobare miŋŋa bi bam.

¹⁹ Zoo bi ba sɪrakare m, kan hɔɔndare miŋŋa kɪ m. Hɔɔndare miŋŋa bi do, gɔɔ gɔsɪnnɔ a to, a tore bi n a ka ŋ sɪrakare n a zar.

²⁰ Yimene kan Alesandɪr k'ɪ gɔɔ wɔɔ duro barla, mɔɔ wɔ daa ŋ ma Sotaana wɔ ɔ, kɔ ŋ nɪ hɔɔn ka, kɔ ŋ b'a ya ŋnɪ Woso sonsɔ wɔ y.

2*Dɔndɔrɛ kɔ gɔɔ n yaa da Woso m*

¹ Hɔ kɔ mɔɔ lɛɛ ka m n'a yɛm bi, a yɛ mɔɔ nawɔrɛ, kɔ gɔɔ n yaa da Woso m gɔɔ haay tɔ ma, a ŋ mim haay da Woso wɔ ɔ, a yaa da m barka ŋ tɔ ma.

² K'a yaa da cinno wɔɔ tɔ ma, kan lɛzannɔ haay kɪ tɔ ma sɔ, k'ɔ nyɪnta laafɪ nɔ ɔ, ɔ bɪr zum Woso ɔ zenyy..., mɪsɪrbaa zore nɔ ɔ kan daɔrɛ kɪ.

³ Naa m miŋŋa, an Woso kɔ wɔɔ bɔmbɔrɛzaa m bi nɔ yɪ,

⁴ a lɛ taa kɔ gɔɔ haay n bɔmbɔrɛ yɪ, kɔ ŋ n'a da ma, ŋnɪ sɪra dɔ.

⁵ Bala, Woso deem n ta ɔ,
gɔaa deem taan... nɪ gɔɔ zɛm kɔ ra kan Woso kɪ,
Krista Yeezuu m.

⁶ A ɪ yɛ an a miŋŋa ka zɛ ma,
kɔ gɔɔ haay n bɔmbɔrɛ yɪ.

Dɔmɪm kɔ Woso a cɪnta bi k'a b'a ku an naa ba bi, a yɪ kasetɪ, an a hɪnkare a ɔ, Woso lɛ taa k'a gɔaa haay bɔmbɔ.

⁷ Naa miŋŋa tɔ ma m Woso n mɔɔ bɔ ɔ kɔ m yɪ a lemim padɔr, an mɔɔ ba kristazibəəzaa, sɪra mɔɔ n'a hum, mɔɔ bɪr ŋɔaar bare y, mɔɔ cɪnta a ɔ, kɔ m sɪrakare kan sɪra kɪ dɪnda do vantɔɔ gɔɔ wɔɔ m.

⁸ Naa minto bi, mɔɔ lɛ taa kɔ ɔɔɔ yaaro wɔɔ n yaa da Woso m, lɛɛ haay ɔ, ɛn'a wɔɔ busu brama kɔ mimbɔnyaa bi nyunta ɛ ɔɔ zi y, ɛ bi nɔmaa kan nyaa ki to a heer ɔ ɛni yaa bi da y.

Lanno mim

⁹ Kɔ lanno wɔɔ ni, mɔɔ lɛ taa, kɔ ɛ ni huu k'a ga kɔ ɔ ba du a ma, ɛni bir sappi, miɛɛhɔnkare ba ɛ zi y, ɛ b'a ka mim kɔsɔre waasi ma, gɛɛ sarma nyɛɛnno ma y, gɛɛ busoo ɔta huu ma, gɛɛ miɛɛabankare waasi ma y.

¹⁰ Bi, kɔ ɛ n'a ka zi miɛɛa bare ma, bala, lanno kɔ ɛ ɔ, a ɔ zum Woso ɔ rɔ wɔɔ, a ga a wɔm kɔ ɛ n'a ba nɔnaaɔ.

¹¹ Hɔɔɔndare wakati ɔ, lanno wɔɔ a ga m, ɛni zɛ sɔɔ..., ɛni yɛ hɔ haay ma.

¹² Mɔɔ bi yem kɔ lanno n hɔ dɔnda ɔɔɔ yaaro m, ɛn'a so ɛ ɔ y, a a ga m, ɛni zɛ sɔɔ....

¹³ Bala, Adam Woso lɛɛ ka an a da, ɛɛni n bɔkare an a nya ɔ.

¹⁴ Adam bɛɛ Sɔtaana bra ba ni y, ɛɛni a bra ba m, an yɛ, an biɔ ka Woso lɛ ma.

¹⁵ Bi, k'a yɛ nyɔdazaambaa ma an a tɔntɔ ɔ sɔrakare nɔ ɔ, kan ɛɔare ki, miɛɛabaa ki, miɛɛazerle ki, a bɔmbɔre yim.

3

Kristagɔɔɔ lɛɛzanno mim

¹ Sira m, meerbaa kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ba naa m, kɔ ɔɔa lɛ taa k'a ka wosogɔɔɔ lɛɛ, zibɔɔ miɛɛa a ɔ k'a ba.

² Bi, kristagɔɔɔ lɛɛzaa a ga m, an bir ɔɔa kɔ n bi mim yɔre n a hi ma y, a lɔ m bir deem, an bir ɔɔa k'a a da a miɛɛa ma zaa, hɔɔndamimmazaa, nyasɔ a miɛɛa m zaa, an bir saanɔɔ sim miɛɛa a har ɔ, an n'a dam ma an hɔ dɔnda ɔɔɔ m.

³ A bi yi bɛɛmirezaa waasi y, a bi yi wɔkaarezaa nyaa bɔnce ɔ y, bi k'an yi kɔmarezaa, laafɔkamazaa, a bi yi busooɛɔarezaa y.

⁴ K'an dɔga a har mim ma miɛɛa, an a da a nyɔnɔ ma, ɛni bir zuɛ ɔ, ɛni bir a dan ɔ hɔ haay nɔ ɔ.

⁵ Bala, kɔ ɔɔa n a da ma an nyasɔ a har mim m miɛɛa, a y'a bam lɔ k'a a da ma, a nyasɔ Woso ɔɔɔ sokuma ni?

⁶ Kɔ ɔɔa k'a yi kristagɔɔɔ lɛɛzaa, a n a ga m, an yi sɔrakarezaa daa y, kɔ m bɛɛ m, a y'a miɛɛa busum, an dɔɔɔyarle kɔ Sɔtaana a yi bi yi.

⁷ A a ga m sɔ, k'a kaseti m bir miɛɛa ɔɔɔ kɔ ɛ bir zum Krista ɔ rɔ wɔɔ zi, kɔ n b'a da ma, n a gore bɔ ɔ y, k'a b'a da Sɔtaana banɛa ɔ y.

Daahanzanno mim

⁸ Daahanzanno wɔɔ a ga m sɔ, ɛni yi mɔsɔrbaa zore zanno, sɔrazanno, ɛ bi yi bɛɛmirezanno waasi y, ɛ bi yi zambɔ hɔkamazanno y.

⁹ N y'a ga m, ɛni jim kɔkɔɔ sira kɔ sɔrakare a hɔnka bi nɔ ɔ, hɔɔndare miɛɛa m.

¹⁰ K'a lɛɛ ka a ɛ ka lɛɛ, a dɔga ɛ ma, kɔ mim ba ɛ ɔɔ zi, k'a bɔkare a ɛ da daahanbaa zibɔɔ b'ɔ.

¹¹ Daahanzanno kɔ lanno m nɔ wɔɔ a ga m sɔ, ɛni bir mɔsɔrbaa miɛɛa m, ɛ bi yi meerbaa bɔnyaa ba ɔɔɔ ma zanno y, ɛn'a da a miɛɛɔɔ ma, ɛni yi jinalerazanno hɔ haay nɔ ɔ.

¹² Daahanzaa biyɔɔ lɔ a ga m an bir deem, an a da a nyɔnɔ ma miɛɛa, an dɔga a har mim ma miɛɛa.

¹³ Bala, ɔɔɔ kɔ ɛ ni daahanbaa zi bam miɛɛa rɔ wɔɔ, ɛ gore daɔre yɔre ɛni heerkoɔɔbaa ɔta yi sira ka Krista Yeezuu ɔ zɛkɔra nɔ ɔ.

¹⁴ Mōō y'a gɪngam kɔ m bɔr ɪbu zi zɔɔ, bɪ naa haay gɔrsɪra mōō ba ɪbu ma, k'an bɪr yɪrɛ ɪ ɔ,

¹⁵ kɔ mōō bɔr m bɪr zɛm zɔɔ, k'ɪbu m mɪsɪrbaa k'a a ga m, an bɪr bam Woso gɔɔɔ gɔr zi bɪ dɔ. Wosogɔɔɔ wɔɔ duro, kristagɔɔɔ sokɔma bɪ m, Woso k'an mɪsɪr bɪ y'a so ɔ, sokɔma bɪ do n ta hɔdɪndarɛ k'a m sɪra bɪ m, an n'a kam gɔɔɔ n'a dɔrɛ.

¹⁶ Wɔɔ sɪrakarɛ hɔ gɔta k'a nyaakɔm da Woso n a hɪnka bɪ, gɔsɪ b'a dam ma an bɪsɪ ka ma y.

A a hɪnka mɛsim nɔ ɔ,
Sent-ɛspri n a hɪnka gɔaa tɪrga,
malɛɛkarɔ m dɪga a.

N n'a mim pa da do vantɔɔ zi.

Gɔɔɔ sɪra ka ɔ durnya nɔ ɔ jilli.

Woso n a busu an a nyɪnta leboɔrɛ nɔ ɔ arzana ɔ.

4

Nɔaar hɔdɪndarɛrɔ kɔ η nɪ nyɪntaŋ ɔ dɔmɪnnɔ jezannɔ ɔ

¹ Sent-ɛspri a hɪ paan... a ɔ, jɛ dɔmɪnnɔ ɔ, gɔɔɔ gɔsɪnnɔ sɪrakarɛ tore, ηnɪ ye brabagɔɔɔ m zinɛro ma, kan hɔdɪndarɛrɔ kɔ zinɛro wɔɔ n ta η nɪ, gɔɔɔ nɪ η dɪndam nɔ wɔɔ kɪ ma.

² Gɔɔɔ kɔ η n'a hɔ bam ɪ ɔ, gɔɔɔ mɪηηɔɔ n η mɪ, ηn'ɪ ηɔaar bam nɔ wɔɔ n'a karɛ ηn'a nyɔnnɔɔ, gɔɔɔ wɔɔ duro heer ga, amba sɛ tɪr na hɔ ma bɪ m, nyannɪ ba η nɪ fɪga y.

³ N y'a hɪrɛ η ɔ, gɔɔɔ bɪ lɔ ka cɛ ɔ dɔ y, bɪ lannɔ bɪ cɛ ka sɔ y, η hɔbɪrɛrɔ nɪηηɔɔ bɪrɛ cɪzɛm, an bɔkarɛ Woso ɪ hɔɔ wɔɔ duro da sɪrakarɛzannɔ tɔ ma, bala, brɔɔ sɪra dɔ, kɔ η nɪ barka yaa da Woso nɪ, ηn'a dɔ ηnɪ η bɪ.

⁴ Bala, hɔ haay kɔ Woso a da bɪ mɪηηa, kɔ gɔɔɔ ɪ yaa dam Woso m barka ηn'a dɔ ηn'a sarɛ, ɔ n'ɔ ga m, ɔ dɪga deem taan... ma hɔ bɔnyaa y.

⁵ Bala, Woso lemim bɪ kan wɔɔ yaadare kɪ y'a hu bɔm.

Yeezuu Krista zibɛənyɪ mɪηηa mim

⁶ Naa dɪnda sɪrakarɛzannɔ wɔɔ m, k'ɪbu ba nɛɪnaaɔ, ɪbu yɪm Krista Yeezuu zibɛənyɪ k'an mɪηηa, bɪ n'a hɪnkam sɔ a ɔ, ɪbu y'ɪ tɔrm sɪrakarɛ lemim bɪ m, kan sɪra hɔdɪndarɛ k'ɪ nɪ yɛm ma mɪηηa bɪ kɪ.

⁷ ɪ bɪ ye biisi minno yaarsɪrɔ wɔɔ dɪndare ma y, η bɪr a dam gɔaa han sɪrakarɛ nɔ ɔ y. ɪ bɪr ɪ tɔntɔŋ ɔ kan mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ bare kɪ.

⁸ Bala, kɔ gɔaa y'a mɛ paŋŋa dam la tɔntɔrɛ nɔ ɔ, daahan m, b'a gɔaa bankarɛ bɪ gɔta y, an bɔkarɛ, kɔ gɔaa ɪ mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ bare, a y'a dam gɔaa han hɔ haay nɔ ɔ. Woso ler bɔ, k'a zaa m mɪsɪrbaa paan... yɪ tara burɔ ɔ naa ɔ, kan booti hinni ɔ kɪ.

⁹ Meerbaa naa do, sɪra m, gɔaa haay n'a ga m, an a si mɪηηa.

¹⁰ Naa minto m, wɔɔ nɪ yɛm kɔrɛ ma, ɔ n'ɔ yon ɔ, bala, Woso k'a m mɪsɪr bɪ wɔɔ ta ɔ heer lɛ. A m gɔaa haay bɔmbɔrɛzaa, bɪ gɔɔɔ kɔ η sɪra ka rɔ wɔɔ an nɪ η bɔmbɔm.

¹¹ Naa, ɪbu ɪ ga m, ɪ hɪ paan..., ɪ dɪnda gɔɔɔ m.

¹² ɪ b'a ka gɔsɪ n ɪ gore bɔ ɔ, k'ɪ m gɔaa poo bɪ tɔ ma y. Bɪ, a ka k'ɪ yɪ makra mɪηηa sɪrakarɛzannɔ wɔɔ mɪm ɔ, ɪ meerbaa nɔ ɔ, ɪ tare nɔ ɔ, ɪ ηɔarɛ nɔ ɔ, ɪ sɪrakarɛ nɔ ɔ, ɪ mɪsɪrbaa k'an mɪηηa Woso mɪm ɔ bare nɔ ɔ.

¹³ ɪ bɪr ɪ tɔŋ ɔ, kan Woso lemim bɪ karɪnda bare kɪ, gɔɔɔ sokɔma nɔ ɔ. ɪ tɔ ɔ kan gɔɔɔ dɔndɔrɛ kɪ, kan hɔ dɪnda gɔɔɔ m kɪ, k'an ta an mōō bɔrle ku.

¹⁴ I bi ganwore ku Woso a ka i u, k'i zi bam bi to y. A ka k'a u ibu u bi, nyinta u kan wosolesinnisora ganwore meerbaa zanno ki, kristagoo leezanno ku n y'a wo ka ibu ra ki so.

¹⁵ Naa ibu ga m, i nyasu kookoo i heer u, i i tonto u kan a zibae ki, goaa woo... n a do n u i y'i yon u, i ni tam lee.

¹⁶ Dundo i muha zi, i dundo ho k'i n'a dundam gooo m bi zi, i bir i ton u kan naa haay ki, k'ibu ba ncinaasu, ibu y'i muha yom, i gooo ku n'a tor kare i ma ro woo yo so.

5

Dundo zaaro sirakarezanno woo

to ma

¹ I bi haen si goaa gusire ma kan panha ki y, bi, diga ma i zi, i dundo. Nyukumbonno woo dundo danyibaa no u.

² I lanno gusinno woo dundo, i u, i doo m, lanno pooro woo dundo kan heer hu ki, i u, i danloto m.

Zonno mim

³ Zonno ku n gosi ba u ro woo, nyasu n ni kan daure ki.

⁴ Zoro k'a nyino n ta u gee a yanho, nyino woo, gee yanho woo y'a ga m, n'a yirezanno nyasom dunda. Naa n y'a ga m, n'a ba, a Woso zuure bi no u. Ku n yirezanno woo nyasu n ni bi, ni nyasu n ni so. Woso n'a nham bi m naa.

⁵ Ku zoro k'an zoro paan... an goota a deem bi ni, yo b'u Woso ma, an ni yaa dam tee... sinuu u kan gunuu u ki, an ni daahan yem Woso han.

⁶ Bi, ku zoro k'a n'a kam mesim letaamaro ma bi ni, a misir minyaa digare no u, bi, sira no u, ger m Woso mim u.

⁷ N bo zaa u meerbaaro noon duro m, ku gosi bi mim yi n gur zi k'a dunda y.

⁸ Ku goaa bir nyasore a hargoo ni, an le da bi, a jeerzanno ni y, a zaa sirakare bo a je m, a bonyaabaa le da basirakarezaa m.

⁹ K'i u k'i zoro to da zombaa daahan ci b'u, a a ga m, ku zoro bi do dooraam busordi ku, bi nyinta a u, goaa deem taan... lo so.

¹⁰ A a ga m so, gooo n a zibaero muho bare kaseti ka, n'a do n u, a a nyino tor muha, a saango si muha a har u, an wosogoo ganno surgo,* an a da cicirzanno han, an zi muha do haay ba.

¹¹ Ku zonno pooro woo ni, i bi n to da ci b'u y, bala, ku goaayar sora bor an ta n ni, bi n y'a gu Krista zuure ma, n'a nham k'a a ya a zim sa.

¹² A ba ku n nawore ncinaasu bi, n yi n dodo yarle, bala, n n jum a le ra leekare ler ku n y'a bo Krista m bi no u y.

¹³ A n ta u so bi, mim n y'a ka nyinta vam m, n'i gooo harlero sam, an le da bi, a le n'a zum gooo minno u, n bir dundore a zi y, ho k'a n'a ga hire m bi, bi n'a hum.

¹⁴ Naa to ma bi, moo le taa ku zonno pooro woo n'a ya ni ce ka, ni nyino yi, ni diga a jeer mim ma muha, ku n bi zaa ka woo junno woo u, n'a da ma, n'a bonyaa hi woo ma y.

¹⁵ Bala, zonno pooro woo gosunno a bo zaa turga b'u kara, n'i zum Sotaana u.

* **5:10 5.10** Ku gooo ta ziforo har u, naa n tir a ba n ni.

¹⁶ Kɔ lɔ sɪrakarezaa ɪ zɔnno m a har ɡʊɔɔ barla, k'an nɪyasu ɪ nɪ, a b'a to kɔ kristagʊɔɔ sokoma n kɔ ɪ tɔ ma y, k'an a da ma, an a da zɔnno kɔ ɪ ɡʊɔɔ ba ɔ rɔ wɔɔ han.

Kristagʊɔɔ lɛzanno mim

¹⁷ Ɔɔɔ kɔ kristagʊɔɔ lɛzanno m ɪn'a zi bam mɪɲɲa rɔ wɔɔ, ɪ y'a ga daɔrɛ m gallem hɪya, an lɛ da bɪ, nɪɲɲoo kɔ ɪ nɪ kɔm kan Woso lemim padarɛ zibəə kɪ, hɔdɪnda ɡʊɔɔ m zibəə kɪ rɔ wɔɔ.

¹⁸ Bala, Wosoci b'a hɪ a ɔ:

ɪ bɪ hɔ du der k'a n'ɪ yɪr zɔm bɪ lɛ ma y.*

A a ya, an a hɪ sɔ, a ɔ:

Zibəəzaa a ga m,

an a zibəə nyɔɔɔɔ yɪ.

¹⁹ Kɔ ɡʊaa a hɪ a ɔ, lɛzaa mim ba, kɔ ɡʊaa hɪya ɡɛɛ kaaku n a hɪ ɪ ɔ, a mim bɪ do ba denter y, ɪ bɪ mim bɪ do si sɪra y.

²⁰ Ɔɔɔ kɔ ɪ nɪ mimbɔnyaa bam nɔ wɔɔ, həən si ɪ ma ɡʊɔɔ woo... lɛɛ, kɔ ɡʊɔɔ kɔ ɪ ɡʊɔta rɔ wɔɔ m nyɪ ba, ɪnɪ dundo a zi.

²¹ A yɛ mɔɔ nawɔrɛ ɪbɪ han, Woso kan Krista Yeezuu kɪ, Woso malɛɛkarɔ wɔɔ kɪ lɛɛ, k'ɪ zu hɔ kɔ mɔɔ hɪ ɪbɪ m haay naa ɔ, ɪ bɪ jirə bɔ k'ɪ zɛ ɡʊaa m gumə ma y, ɡɛɛ k'ɪ gumə ka ɔ y.

²² ɪ b'ɪ wɔ ka ɡɔsɪ mim la nyagɪra m, k'an zi ba wosogʊɔɔ wɔɔ barla y, ɪ bɪ ɡasɪ ɡʊaa mimbɔnyaa ɔ y. Dundo ɪ mɪɲɲa zi, k'a bɔnyaa b'a nɔ ɪ ma y.

²³ ɪ bɪ ɡʊɔta ɪ bɪr hi mire a minto bala y, dɪvɛn mi poore, ɪ nɔ k'a tɪr busum an tɪr ɪ dam kɔrɛ ma bɪ tɔ ma.

²⁴ Ɔɔɔ nɪɲɲoo mimbɔnyaarɔ ɪ yɪm garga ra, bɪ n ɪ dɔdɔ ka cɪna y, ɡɔsɪnno hɔɔ bɪr dɔm zɔɔ y, ɪ mimbɔnyaarɔ wɔɔ dɔ n tɪr a ɔ jɛ ɔ.

²⁵ Zibəəro mɪɲɲoo bare do m bɪ sɔ, ɡʊɔɔ ɡɔsɪnno hɔɔ tɪr yɪm garga ra, nɔ zibəə bɪr yɪm garga ra lɛɛm nɪ y, bɪ ɪ zɛm bɪ bɔ garga ra.

6

Lɔnno kan a soɔrezanno kɪ

¹ Ɔɔɔ haay kɔ ɪ nɪ lɔmbaa kɔrɛ nɔ ɔ rɔ wɔɔ a ga m, ɪn'a dɔ ɪ ɔ, a soɔrezanno wɔɔ a ga daɔrɛ m. Kɔ ɡʊɔɔ bɪ Woso tɔ zar y, kɔ ɪ bɪ wɔɔ hɔdɪndarɛ bɪ tɔ zar sɔ y.

² Lɔnno kɔ ɪ soɔrezanno wɔɔ sɪrakarɛ zanno m nɔ wɔɔ, ɪ b'a hɪ ɪ ɔ, a hɔdeem kan ɪ kɪ Krista danyɪbaa nɔ ɔ, ɪnɪ ɪ ɪ ɡore bɔ ɔ y. A ga a ɔ m, ɪnɪ ɪ zi ba mɪɲɲa-mɪɲɲa denter an lɛ da, kɔ sɪrakarɛzanno m, ɪ bɔɔ m ɪnɪ ɪ ɲɔam, ɪn'ɪ ɪ zi bam bɪ tɔ ma.

Nɔaar hɔdɪndarɛzanno kan hɔnyɪ denter kɪ mim

Hɔ k'ɪbɪ ga m, ɪ dɪnda ɡʊɔɔ m, ɪ ɪ dɔndɔ m bɪ n naa.

³ Kɔ ɡʊaa ɪ hɔ vanta dɪndam, a bɪr yɛm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista sɪra meerbaarɔ wɔɔ ma y, b'a bɪr yɛm hɔdɪndarɛ k'a ga kɔ ɔ ba kan mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ kɪ ma sɔ,

⁴ ɡʊaa bɪ do bɪ, mɪɲɲabusurezaa m. A n hɔsɪ dɔ y, bɪsɪkarɛ waasi yaaba n ta m, an n'a kam ma k'a nyaa ba meerbaanyɪrɔ tɔ ma. Naa nɪ zɛm lɛtaama bɔnyaa m kan komarɛwar kɪ, kɔ tɔ zarlɛ kɪ, hɔɔn da kɔ ma bɔnyaa kɪ m.

⁵ A ɪ ɡʊɔɔ kɔ ɪ hɔɔn m danɲada rɔ wɔɔ dam bɪsɪkarɛ jintoo ma, bala, ɪ n sɪra dɔ y, ɪn'a ɡɪngarɛ ɪ ɔ, sɪrakawosɔ bɪ, hɔnyɪ yɪrɛ zaa m.

* **5:18 5.18** Dono ɪ tɪr zɪfɔrɔ wɔɔ hɔyaa zɔ, ɡɔ gaatarɛ m a jɛ ɔ.

⁶ Denter m, sirakawosoo bi, honyi guta m, k'a i yire o, i y'i zergam ho k'i m ta m bi re.

⁷ Bala, bor ku woo o durnya o bi, woo n bor hosi ni y, woo y'u bom so o wo m vam.

⁸ Naa to ma bi, ku woo i hobire m kan huu ki m, naa a ga m, an woo bo.

⁹ Bi, gwoo ku n'a kam ma k'a ba honyizanno woo, a do n nawom makra no o, n'n'i gasum letaamaro niburo ku n' ni bonyaa banja no o. Letaamaro woo duro ni gwoo dam zaarbare kan nyaanle ki ma.

¹⁰ Bala, mimbonyaaroo do haay mesii m busoo njoare m. Gwoo gosunno a nyonnyoo n'a ba sirakare ma laatoo, n'n'i fir do y'a honho yim a misirbaa no o, busoo njoare ku n' gaso o bi to ma.

Dondo Timote minto

¹¹ B'ibu, Woso goaa n'i mi, i ba laatoo naa woo... ma, i i to o kan tirgabaa ziboo ki, misirbaa k'a Woso no yi ki, kan sirakare ki, njoare ki, tontooe ki, nyintabaa ki.

¹² Zoo munnja ku sirakare zoo m bi ba, misirbaa k'a nyare ba o bi nyaso kookoo. Ibi bir Woso o bi to ma, ibi m nyinta i ye ma, i i sirakare bo i le ma munnja gwoo cir lee.

¹³ Ku m le cinta i m, Woso k'a ni misirbaa kam ho haay o bi taa, kan Krista Yeezuu ki taa, bi nyinta an a sirakare kaseti ka munnja Pons Pilati taa.

¹⁴ Le ku moo n'a kare ibi o bi ba n ni: Zu ho ku moo hi ibi m haay b'o, i nyaso m ku dintim b'a no ma y, ku minsi bi nyinta i gor zi so y, ku woo Zuuba Yeezuu Krista n tolle ba an a bo an bor.

¹⁵ A zem domim ku Woso a cinta k'an b'or ma b'o, Woso munnja i le da haay,

a y'a so heernyoo o,

a m cinno haay Cir,

a m zuubaroo haay Zuuba,

¹⁶ a munnja y'a deem taan... i bir gare y,

leegure ku gosi b'a dam ma

an a zo ma no an ni nyintan o,

gosi n a yi y,

bi gosi b'a dam ma an a yi y.

A y'a so leboore o

kan panja k'a nyare ba o ki!

Amina.

Dondo honyizanno to ma

¹⁷ A hi gwoo ku n' ni ho m durnya naa do no o ro woo m, i o, n b'a munnjoo busu, bi n' bi yo honyi ma y, bala ho cenlezaa m. Bi, ku n' ni yo Woso ma, a m ni ho woo... kam woo o guta, ku woo m bir ta n' ni, o o heer nyoo n' ni.

¹⁸ A hi n' ni i o, n'ni zi munnja ba, n'n'a ba zi munnja barezanno gutoo, n'ni yi hokarezanno, n'n'a da gwoo vantoo han a honyi bi m.

¹⁹ Ku n' y'a bare ncinaas, honyi munnja k'a b'a zarle, n'n'a cintare a munnjoo m booti hinni to ma, k'a bi misirbaa paan... yi.

Leersore

²⁰ Timote ra, nyaso ho ku Woso a da i wo o bi m, i b'i le zu meerbaaro yaarsuro ku bisikawosoma meerbaaro m no woo o y, kan bisikare ku n' n'a hum ma hodore, bi njoar hodore m b'o y.

²¹ Gwoo gosunno sirakare to n'n'a nyonnyoo, ku n' o, a ta hodore naa do m bi to ma.

Bi, ku Woso barka n nyinta kan i ki!

Ci huya ho ku Pol a ba TIMOTE ma

Ci huya ho ku Pol a ba Timote ma bi

gasore

Pol i ci bi ba. A ba a u, Timote ma. Bi ma bi, a a zo a gare kan a zibæ nyare ki ma. Lonnoce a nyinta u an ci bi ba, a yi ma kookoo guta.

Ci bi ba a u, k'a Timote heer yo, firyureo ku bi ni η yim to ma. K'an dundo a zi so kan gooo ku η ni bisu nibir kam lo woo ki. K'an a to u kan Wosoci bi ho dindare ki con. A y'a ze mim dindam ci b'u, a u, a zoo ba a a da ma.

Pol i yaa dam Timote m

¹ Moo miηa Pol i ci naa do ba, Woso i moo bo u, ku moo n yi Krista Yeezuu zibæzaa, ku m misirbaa ku Woso a ler bo, woo n'a yim Krista Yeezuu no u bi pa da.

² Ci bi ba moo nawore ibi ma, Timote, moo nyi n'ibu m, m n'i ηoam, a ye moo nawore ku Zi Woso, kan woo Zuuba Krista Yeezuu ki n barka, kan cicirzere ki, kan laafu ki ka i u.

Pol i Timote panηa dam la

³ Moo i yaa dam Woso m barka, a zi moo n'a bam kan noom hu ki, amba moo yaaboo zu u bi m. Sinuu u kan gunuu u ki moo yaadare no u haay, moo i yaa dare ibi to ma, m n'a barka dare.

⁴ Nyi k'ibu ka bi to i moo no u, moo n'a ηoam paan... ku m m ya, m i yi, ku m heer n nyoo guta.

⁵ Sira k'ibu ka denter bi, a to i moo no u, ibi yaabal u Loyis i nyinta sirakare bi do m, i da Enis nyintam so. Bi, moo do moo u, ibi ta sirakare bi do m so.

⁶ Naa minto m, moo ni m ya, m n'a hire ibi m, m u, ganwore ku Woso a ka i u k'i zi ba m, moo ni m wo ka ibi ra ibi n a yi bi, zi ba m.

⁷ Bala, Espri ku Woso a ka woo u bi bir woo dam nyibæ ma y, bi, panηa kan ηoare ki, daamiηama ki an n'a kam woo u.

⁸ Naa to ma bi, i bi nyanni ze woo Zuuba kaseti kare ma y, i bi nyanni ze moo to ma ku moo ni lonnoce u a to ma bi minto so y. Bi, yo Woso panηa ma, i ye fir ma lemim nyinta bi to ma am moo ho bi m.

⁹ Woso miηa i woo yo, woo bir a u, ku woo n yi a gooo. A n naa ba, woo zibæero miηoo to ma y, a miηa hoonho kan barka k'a n'a kam bi ki to ma m. Barka bi do ka a u woo u, Krista Yeezuu no u, bi ma bi, durnya n a siηida ba y.

¹⁰ Bi keere naa, woo bomborezaa Krista Yeezuu k'a bor bi, barka bi do a hunka garga ra. Bala, a ze panηa zaar ba, an misirbaa k'a nyare ba u hunka lemim nyinta bi m.

¹¹ Lemim nyinta bi do padare to ma m, Woso n moo bo u, ku m yi a padarezaa, kristazibæzaa, a hodindarezaa.

¹² Bi to ma m, moo ni fir naa yim, bi fir bi yire nyanni ba moo ni y, bala, goaa ku moo sira ka u bi, moo bi zaa do miηa, bi moo heer kookoo so, m a do m u, a i panηa m k'a do ho k'a a da moo wo u bi ma, k'an ta an a zere hinni ku.

¹³ Yo sira meerbaarɔ kɔ mɔɔ ŋ ba kan ɪ kɪ rɔ wɔɔ ma, ɪ jɪm sɪrakare kan ŋɔare kɔ wɔɔ n ta ŋ nɪ Krista Yeezuu nɔ ɔ bɪ nɔ ɔ kɔkɔɔ.

¹⁴ Dɔ hɔdɪndare mɪŋŋa kɔ n y'a da ɪ wɔ ɔ bɪ ma, ɪ dɔ ma Sent-Espri paŋŋa k'a nɪ kan wɔɔ kɪ bɪ m.

Onezifɔɔr a da Pol han

¹⁵ ɪbɪ dɔ ɪ ɔ, kristagɔɔɔ kɔ ŋ nɪ Azii kɔ b'ɔ rɔ wɔɔ haay a bɔ mɔɔ ɔ, Fizel kan Hermozennɪ kɪ yɪ ŋ barla sɔ.

¹⁶ A ye mɔɔ nawɔm kɔ Woso n'a cicirzere kɔrgu Onezifɔɔr hargɔɔ ra, bala, a tɪr mɔɔ heer ba kookoo dɔmɪm niŋŋoo ɔ, nyannɪ n a nyasɔ mɔɔ dure bɪ tɔ ma y.

¹⁷ Bala, bɔr k'a ɔ Rɔm ɔ naa ɔ bɪ, a a ka mɔɔ bɪnce ma paan..., an aa mɔɔ yɪ.

¹⁸ A ye mɔɔ nawɔm kɔ Zuuba n a ka, k'an Woso ba mɪŋŋa yɪ, Zuuba mɪŋŋa zere hinnɪ ɔ. ɪbɪ dɔ mɪŋŋa sɔ ɪ ɔ, nyɪnta kɔ mɔɔ ɔ Efɛɛzɪ ɔ bɪ, a a da mɔɔ han gɔta.

2

Yeezuu Krista yarbɔr mɪŋŋa zibɔɔ

¹ K'ɪbɪ nɪ, m nyɪ, ɪ paŋŋa da ra, barka kɔ wɔɔ n ta m Krista Yeezuu nɔ ɔ bɪ m.

² Mɔɔ hɔdɪndare k'ɪbɪ ma gɔɔɔ cir lɛɛ bɪ, a dɪnda gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ nyasɔm nɪ mɪŋŋa rɔ wɔɔ m, kɔ ŋ n'a da ma, ŋn'a dɪnda gɔɔɔ vantɔɔ m sɔ.

³ Ye firyɪre ma am mɔɔ hɔ bɪ m, hɔ kɔ Krista Yeezuu yarbɔr mɪŋŋa a ga m, an a ba bɪ m naa.

⁴ Kɔ yarbɔr ta yar ma, k'a lɛ taa kɔ yarbɔnno cir bɪ nɔ n yɪ a ra, a bɪr a kam gɔɔɔ kɔ ŋ gɔɔta har ɔ rɔ wɔɔ mɪsɪrbaa bare ma y.

⁵ A dɔ sɔ ɪ ɔ, kɔ n brasire ganwɔre cɪnta, kɔ gɔaa n zu bra bɪ sire zaa ɔ, n bɪ ganwɔre bɪ kaŋ ɔ y.

⁶ Danwur k'a kɔ dam lɛ ra bɪ n nɪ lɛɛ kam an aa dam bɪ wɔre hɔ yɪ.

⁷ ɪ hɔɔn da hɔ kɔ mɔɔ n'a hum naa ma k'ɪ jɪ ma, bala, Zuuba hɔɔn kare ɪ ɔ, k'ɪ ɪ da ma, ɪ jɪ ma haay.

⁸ Yeezuu Krista tɔ da ɪ nɔ ɔ,
David do gɔaa m,
a a mɪm bɔ ɔ gɔɔno bire ɔ,
amba lemim nyɪnta
kɔ mɔɔ n'a pa dam bɪ
n'a hum bɪ m.

⁹ Lemim nyɪnta bɪ do tɔ ma m, mɔɔ nɪ fir yɪm, n nɪ mɔɔ du, ɪ ɔ, zibɔnyaabarezaa m mɔɔ m. Bɪ, kɔ lemim nyɪnta bɪ nɪ, n a du y.

¹⁰ Bɪ y'a ka mɔɔ nɪ yem fir do haay ma, gɔɔɔ kɔ Woso ŋ bɔ ɔ rɔ wɔɔ minto, kɔ brɔɔ n a da ma sɔ, ŋnɪ bɔmbɔre kɔ Krista Yeezuu n'a kam bɪ yɪ, kɔ ŋ nɪ gasɔ lebɔure k'a nyare ba ɔ b'ɔ.

¹¹ Meerbaa kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ba naa, sira m an a ga sire m:

Kɔ wɔɔ ga kan Yeezuu Krista kɪ,
wɔɔ mɪsɪrbaa bam kan kɪ sɔ.

¹² Kɔ wɔɔ jɪm kɔkɔɔ kan kɪ,
wɔɔ cirbɔɔ bɪm kan kɪ sɔ,
kɔ wɔɔ bɪst ka ma,
a bɪst kam wɔɔ ma sɔ.

¹³ Kɔ wɔɔ n jɪm ɔ lɛ ra kan kɪ,
a mɪŋŋa ɪ jɪnum a lɛ ra tee...,
bala, a b'a dam ma, an bɪst ka a mɪŋŋa ma y.

Woso lemim dunda sira no u

¹⁴ Meerbaarɔ kɔ mɔɔ η ba noon m tɔ da gɔɔɔ wɔɔ no u haay, ɪ hi η ni paan... Woso lɛɛ, ɪ u, ηn'a si nyaa kɔ n n'a bam meerbaarɔ tɔ ma lɛɛ. Bala, η hɔsi ba u y. Gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kare η ma rɔ wɔɔ an ni η zaar bam.

¹⁵ ɪ tɔ u k'i yi gɔaa k'a a ga m kɔ Woso no n yi ra, k'i yi zibəəzaa k'a zibəə nyanni ba u y, an ni sira lemim bi dundam miŋa-miŋa.

¹⁶ ɪ bi ye sɔura yaarsirɔ kɔ η bir a dam gɔaa han sirakare no u rɔ wɔɔ ma y. Gɔɔɔ kɔ η ni η bam no wɔɔ gɔɔtam tee... ηni bir a bam laatɔ Woso ma.

¹⁷ ɪ meerbaarɔ wɔɔ bɔ kɔ u kan nyim k'a ni gɔaa me bim haay ki. Himene kan Fileti ki yi η barla.

¹⁸ ɪ hɔ, ηni sira bi to, ηn'a hire η u, gəəno mumbɔɔre bi cem kara, ηn'a kam gɔɔɔ gɔta n'a bɔm sirakare u.

¹⁹ Bi, kan naa ki haay Woso sira bi bɔ kɔ u, kan cɛjir ki, an gɔɔta an n'a bince u, n ni gɔrsira ba cɛjir bi ma, n u:

Zuuba a gɔɔɔ dɔ.

N n'a ya, n u:

Gɔaa k'a u Zuuba gɔaa n'a mi bi, k'an a gɔ mimbonyaa ma.

²⁰ Cɛ gɔta no u, mɔr y'a hɔnhɔ ta u, n n'a ba sarma m kan wanzurfu ki m, n ni noɔrɔ ba gɔ m kan taa ki m. Lɛɛkare mɔdrɔ wɔɔ dɔmum gɔta hinni u n ni bɔre η ni, n ni zi bare η ni, ηni gɔɔta rɔ wɔɔ, dɔmum biyəə, n yi zi yaarsirɔ bare η ni.

²¹ Ncɪnaaɔ bi, kɔ gɔaa a gɔ zi bonyaarɔ kɔ mɔɔ η gaa da rɔ wɔɔ ma, an a hu bɔ, a bɔm mɔr gorezaa re, mɔr k'an zore, an miŋa Zuuba ma, zi miŋa bare haay tɔ ma.

Zuuba zibəənyi miŋa

²² ɪ si nyukumbombaa lɛtaamarɔ lɛɛ, ɪ ɪ tɔ u kan ɪ heer ki haay, ɪ bir ɪ kam tɔrgabaa zibəə ma, sirakare ma, kan ηɔare ki, laafu ki ma, gɔɔɔ kɔ η ni yaa dam Zuuba m kan heer hu ki rɔ wɔɔ zekɔra no u.

²³ Bi, ɪ bi ye, hɔɔnwar kan badɔ ki bisikarɛrɔ wɔɔ ma y, ɪbi dɔ ɪ u, η nyambɔrle bi, nyaa m.

²⁴ A n bɔkare, Zuuba zibəənyi n a ga m, an nyaa ba y, a ga a u m, an bir miŋa kan gɔaa woo... ki, an a da hɔdɪnda gɔɔɔ m ma, an bir bɔraama m.

²⁵ A a ga m, k'an hɔ dɪnda gɔɔɔ kɔ η ni bisi kam ma rɔ wɔɔ m, heer bɔgɔ-bɔgɔda m, bala, a a da ma, brɔɔ n a bɔ a taa m, ηni sira dɔ.

²⁶ Maam bi, η hɔɔn zerm, ηn'a yɔ Sotaana k'a η gɔr a banjarɔ u, an η ba a lonno, kɔ η n'a hɔɔnhɔ ba bi m.

3*Je dɔmunno minno*

¹ A dɔ miŋa ɪ u, dɔmunno jezanno u, misɪrbaa bi yum kɔɔkɔɔ.

² Bala, gɔɔɔ y'a kam a miŋɔɔ daahan ma bala, busoo ηɔare n'a so η u, nyɪnta η nawom lɛ bɔ a miŋa u zanno, miŋabusurezanno, Woso sɔnsɔwɔrezanno, bisi ka a zirɔ ma zanno, bajindɔrezanno, Woso hɔ gore bɔɔrezanno.

³ ɪ bi nyɪntam ηɔare m y, η nyɪntam bacicirzerezanno, gɔɔɔɔzarlezanno, badaamiŋazanno, η nyɪntam bonyaa gɔta, zi miŋa bare junno,

⁴ bimbirkomazanno, badundoamiŋazizanno, miŋabusure n'a so η u maam-maam, η y'a mesim lɛtaamarɔ ηɔare an lɛ da Woso ηɔare m.

⁵ Nj y'a hɔ bare ɪ ɔ, wosozuurezanno nɪ η mɪ, bɪ η zibæero y'a hɪnkare a ɔ, Woso paŋŋa bɪ n η mɪsɪrbaa lɔr y. I gɔ gɔɔ ncɪnaaɔ rɔ wɔɔ ma.

⁶ Nj gɔɔ gɔsɪnnɔ ɪ gasum gɔɔ hadrɔ ɔ sɪ..., ηnɪ lanno hɔɔnwarzanno kum hɔɔnkare m, lanno wɔɔ duro mimbɔnyaarɔ gɔta, ηn'ɪ zum a mɛsim lɛtaamarɔ haay ɔ.

⁷ Nj yɪ hɔ dɪndam tee..., bɪ η bɪr a dam ma ηn'ɪ sɪra dɔrɛ y.

⁸ Amba Zanɛs kan Zambres kɪ a da Moyiisi lɛ ɔ η bɪr yɛm bɪ, gɔɔ nɔɔn duro sɔ, a da η nawom sɪra lɛ ɔ η bɪr yɛrɛ y. Hɔɔn nyaanlɛzanno m, η n sɪra ka Woso ɔ denter y.

⁹ Bɪ, η b'a dam ma ηnɪ ta lɛɛ y, bala, gɔaa woo... sɔrlɛ η hɔɔnwar zibæ bɪ ra, amba n nyɪnta n nɪ sɔr Zanɛs kan Zambres kɪ hɔ ra bɪ m.

¹⁰ Bɪ, k'ɪbɪ nɪ, ɪbɪ zu mɔɔ hɔdɪndare ɔ mɪŋŋa, ɪ mɔɔ mɪsɪrbaa bare dɔ, kan mɔɔ gɪngarɔ kɪ, m sɪrakare kɪ, m bɔr m mɪŋŋa ma kɪ, m ηɔarɛ kɪ, m tɔntɔrɛ kɪ.

¹¹ ɪbɪ fir kɔ gɔɔ a ka mɔɔ ma, kan cicir kɔ mɔɔ yɪ Antɪyɔs kɔ ɔ, kan Ikoniyɔm kɔ ɔ kɪ, Listɪr kɔ ɔ kɪ bɪ dɔ. Mɔɔ fir do haay yɪ, bɪ Zuuba mɔɔ yɔ η haay nɔ ɔ.

¹² Pakra m hɔɔ, kɔ gɔɔ haay kɔ η lɛ n taa k'a zu Woso ɔ mɪŋŋa, Krista Yeezuu nɔ ɔ rɔ wɔɔ n fir yɪ gɔɔ wɔ ɔ.

¹³ Bɪ, kɔ gɔɔ bɔnyaarɔ, bra bɪmba gɔɔ m zanno wɔɔ nɪ, η gɔɔtare ηnɪ bɪr tam lɛɛ zi bɔnyaa bare nɔ ɔ, ηnɪ bɪr bra bɪmbam gɔɔ m ηnɪ bɪr tare, ηnɪ bɪr bra bɪmbare a mɪŋŋɔɔ m sɔ.

¹⁴ K'ɪbɪ nɪ, jum hɔ k'ɪbɪ dɪnda ɪ sɪra ka ɔ paan... bɪ nɔ ɔ kɔɔkɔɔ. Bala, ɪbɪ gɔɔ kɔ η y'a dɪnda ɪbɪ m nɔ wɔɔ sɪra bɪ.

¹⁵ A n a sa ɪbɪ nyɪbaa ma, ɪbɪ Wosoci bɪ dɔ, a y'a dam ma an hɔɔn ka ɪbɪ ɔ, ɪbɪ m sɪra ka Krista Yeezuu ɔ, ɪ bɔmbɔrɛ yɪ.

¹⁶ Hɔ kɔ n y'a da Wosoci bɪ nɔ ɔ haay bɪ, Woso Espri y'a ka n n'a da ɔ, bɪ, ta an a wɔ ɔ gɔɔ hɔdɪndare mɪnto, k'a nyɔnnyɔrɛ da jum ɔ, k'a gɔaa bɔ zaa ɔ, k'a mɪsɪrbaa tɪrga bare dɪnda gɔaa m.

¹⁷ Kɔ Woso gɔaa mɪsɪrbaa n bankare yɪ mɪŋŋa, k'a n a da ma an zi mɪŋŋa do haay ba.

4

Woso lemim pa dare

¹ A yɛ mɔɔ nawɔrɛ ɪbɪ han paan... Woso mɪm ɔ, kan Krista Yeezuu kɪ mɪm ɔ, bɪ zem bɪ gɔɔ mɪsɪrɔ kan gæno kɪ dɔdɔ ka, a yɛ mɔɔ nawɔrɛ ɪbɪ han, hɪnnɪ k'a nɪ zɛŋ ɔ k'a bɪ cirbæ bɪ bɪ tɔ ma sɔ,

² k'ɪ Woso lemim bɪ pa da, ɪ bɪr som la tee.... K'a so ra dɔmɪm naanaa, gɛɛ k'a kɔsɪ, k'ɪ gɔɔta ɪ bɪr som la, hæɔn sɪ gɔɔ ma, ɪ bɔ η lɛɛ kɔ η n'a mimbɔnyaa to, η heer yo kɔ η n'a mɪŋŋa ba, naa haay ba bɔraama gɔta nɔ ɔ, ɪ bɪr hɔ dɪndare η nɪ.

³ Bala, dɔmɪm zem, gɔɔ wɔɔ bɪ yɛrɛ ηn'a tɔr ka sɪra hɔdɪndare bɪ ma y, bɪ zu η nawɔrɛ a mɪŋŋɔɔ lɛtaamarɔ ɔ, ηn'a ka a hɔɔnhɔ karɪnsaambɔɔ ma ηn'a bɪr a ma yɔɔgɔ, brɔɔ n bɪr hɔ k'an nyɪnta η ma dɪndare η nɪ.

⁴ Nj bɪ yɛrɛ ηn'a tɔr ka sɪra ma dɔ y, ηɔaar minno ηn'a tɔr kare η ma.

⁵ B'ɪbɪ, bɔr ɪ ma hɔ haay nɔ ɔ, yɛ fir ma, lemim nyɪnta padarezaa zi ba, zibæ kɔ Woso a ka ɪ ɔ bɪ ba mɪŋŋa.

Pol zɛ a zɔ

⁶ Bala, kɔ mɔɔ nɪ, wakati a ku kɔ m yɛ zɛ ma. Mɔɔ zɛ bɪ bɔ kɔ ɔ kan mannɪ kɪ, mɔɔ hɔrlɛ wakati a ku.

⁷ Mɔɔ zoo mɪŋŋa ba, mɔɔ brasire a tekka ku, mɔɔ nyasɔ sɪrakare m.

⁸ Kεερε naa, Woso dama ganwore cunta moo m, ganwore bi do bi, turgabaa m, an b'a kam moo o, dodo-kare hinni o b'o. A miɲa m dodo-kare-zaa turga. Moo bee an n'a kare m o m deem ni y, a y'a kam gooo haay ku η n'a ŋoam k'an bor lo woo o.

Pol le taa ku Timote n bor a zi

⁹ I to o, k'i bor moo zi zoo.

¹⁰ Bala, Demas a bo moo o, k'a ni her durnya naa ŋoam bi to ma. A a bor an ta Tesaloniki o, Gresans ta Galasii o, Tiitu ta Dalmasi o.

¹¹ Likki y'a deem i goota kan moo ki. K'i bor i n ni zem k'i Marki gaa i bor m, bala, a y'a dam moo han guta m ziboo bi no o.

¹² Moo Tisikki nyoo Efexi o.

¹³ K'i zem, ki bo Trowas ku o Karpus zi, i nyem huu ku moo to b'o bi sa i bor m, ciro woo gor i bor η ni so, an le da bi, n ni η ba hoobu ci m no woo.

¹⁴ Alesandir, saar bi, a zi bonyaa ba moo m guta, Zuuba y'a ziboo zim kan o.

¹⁵ Dundo i miɲa zi kan ki so, bala, a buu ka woo meerbaaroo ma guta.

¹⁶ Moo leekare dodo bi kare ma bi, goo ni nyinta o k'a a da moo han y, a bo η y'a moo o haay. A ye moo nawom Woso han, k'a b'a taar ka η la y.

¹⁷ Bi, Zuuba a da moo han an paɲa ka moo o, yi a o ncinaaoo moo n zi ku n y'a ka moo o lemim nyinta padare no o bi ba haay, do vantoo gooo haay n a ma. Bi, Zuuba moo yo taatii bi le o!

¹⁸ Zuuba gootare an moo yo zi bonyaa haay wo o, an do moo ma, moo n gaso a cirboo ku o arzana o. A to n leboore yi domum haay! Amina.

Leersore

¹⁹ Yaa da Priska kan Akilas ki m, yaa da Onezifoor har gooo m so.

²⁰ Erasti goota Korenti ku o. Trofim yaaba ze, moo n a to Mile ku o.

²¹ I to o i bor, ku nyem domum n bokare an a ku. Ebulus kan Pudens ki, Linus ki, Klodiyaa kan danyoo ku η ni naa o haay ro woo k'i yaa dare i m.

²² Bi, ku Zuuba n bur kan i ki. Woso barka n bur kan awoo haay ki.

Ci kɔ Pol a ba TIITI ma

Ci kɔ Pol a ba Tiiti ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba. A ba a ɔ Tiiti ma, Tiiti zi bi grekki m. Pol karɪndanyɪ m an zi ba kan Pol kɪ lemim nyɪnta padare nɔ ɔ. (Galasii zanno 2.1-3) Nyɪnta Tiiti ɔ Kreti kɔ ɔ, an n'a dam sɪrakarezanno wɔɔ han, bi ma bi, Pol ɪ lɔnnɔɔ ɔ, an a to b'ɔ an ci bi ba.

Ci bi k'a a ba bi, a hi a ɔ, k'a wosogɔɔɔlɛezanno mɪsɪrbaa k'an lɔnlɔ to da Tiiti nɔ ɔ. K'a dɔndɔ ka sɪrakarezanno wɔɔ ɔ, an lɛ da bi, gɔɔɔgusinno wɔɔ kan lanno pooro wɔɔ kɪ, nyukumbonno wɔɔ kɪ, lɔnnɔ wɔɔ kɪ. K'a mɪsɪrbaa kɔ η y'a ga m, ηn'a ba an Woso nɔ yi bi to da η nɔ ɔ. Kɔ η ni jɪm kɔɔkɔɔ a nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Tiiti m

¹ Mɔɔ mɪηηa Pol, Woso zibəənyɪ m mɔɔ m, Yeezuu Krista zibəəzaa m mɔɔ m, kɔ m a ka kɔ gɔɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ rɔ wɔɔ n sɪra ka, ηni sɪra dɔ, an a ga mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yi m,

² kɔ η ni mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi ta a heer lɛ. Woso ɪ mɪsɪrbaa bi do ler bɔ wɔɔ m, bi ma bi, durnya ba ɔ y. Bi, Woso bir ηɔaar bare y.

³ Dɔmɪm kɔ Woso a cɪnta bi k'a b'a ku bi, a mɪsɪrbaa bi do hɪnka, lemim k'a ka kɔ gɔɔɔ n a pa da bi m. Woso mɪηηa, k'an wɔɔ bɔmbɔrezaa bi, a lɛ ka mɔɔ ɔ, an lemim bi do da mɔɔ wɔ ɔ, kɔ m a pa da.

⁴ Tiiti, ci bi ba mɔɔ nawɔre ɪbu ma, mɔɔ nyɪ paan... n'ɪbu m, sɪrakare deem kɔ wɔɔ m ta m bi nɔ ɔ. A ye mɔɔ nawɔm kɔ wɔɔ Zi Woso kan wɔɔ bɔmbɔrezaa Krista Yeezuu kɪ n barka, kan laafɪ kɪ ka ɪ ɔ.

Zibəə kɔ Pol Tiiti da a bare ɔ

Kreti kɔ ɔ

⁵ ɪbu to mɔɔ ɔ Kreti kɔ ɔ b'ɔ, k'ɪ gɔɔta ɪ hɔ k'a n bankare yi cɪna bi banka, k'ɪ gɔɔɔ nyɔkɔ ɔ, ɪ η ba kristagɔɔɔ lɛezanno Kreti kɔnɔ rɔ wɔɔ biyəə nɔ ɔ, amba hɔ kɔ mɔɔ hi ɪbu m bi m.

⁶ K'ɪ ɔ k'ɪ lɛezaa bɔ ɔ, a a ga m, an yi gɔaa kɔ n bi mim yɪre n a hi ma y, a lɔ m bir deem, a nyɪnɔ m sɪrakarezanno, η bir mɪsɪrbaa bɔnyaa bare y, balesire zanno bɛɛ ni η mɪ sɔ y.

⁷ Bala, kristagɔɔɔ lɛezaa bi, wosogɔɔɔ nyasonzaa m, bi minto bi, a a ga m, k'an bir gɔaa kɔ n bi mim yɪre n a hi ma y, a n a ga m, an yi mɪηηabusurezaa, nɔmaazaa, gɛɛ bɛemirezaa waasi y, a n a ga m, an yi wɔkaarezaa nyaa bɪnce ɔ, gɛɛ zambɔ hɔ kamazaa y.

⁸ A a ga m, an bir saanɔɔ sim a har ɔ mɪηηa, an bir zi mɪηηabare ηɔare, an bir hɔɔndamimmazaa, an bir gɔaa tɪrga, gɔaa k'a ni mɪsɪrbaa k'a Woso nɔ yi bam, bɔraamazaa.

⁹ A a ga m, k'an jɪm kɔɔkɔɔ Woso lemim paan... kɔ η y'a dɪndam bi nɔ ɔ. Ncɪnaaɔ bi, a y'a dam ma, an gɔɔɔ dɔndɔ sɪra hɔdɪndare bi nɔ ɔ, an bɪsɪkənnɔ da jɪm ɔ.

Nɔaarhɔdɪndarezanno mim

¹⁰ Gooɔ woo nyoko o amba woo hi bi m, bala, gooɔ ta o gɔta, an le da bi, zufoɔ ko η gaso banɔo o ro woo barla, η bir yem k'a zu sira o y. N ni bra bumbam gooɔ m meerbaa yaarsiro m.

¹¹ A ka ku η n'a meerbaaro woo bare to, bala, η yi hadro gosunno gooɔ zaar bam, ηn'i ho k'a n a ga m dindam gooɔ m k'a ho yi, zambɔ ho yire m.

¹² Kreti zanno woo muɔɔoo gɔaa deem, ku η ni digam ma a lesinnisorazaa nyunta an a hi, a o:

«Kreti zanno woo,
ηɔaarzanno m tee...,

poohoo ni η mi,
yakozanno ni η mi,

η n ho vanta do
ko hobire bee y.»

¹³ Ho ku gɔaa b'a hi naa, sira m, naa minto bi, haen si η ma paan..., ku η sarakare n yi muɔɔoo.

¹⁴ Ku η ni zufoɔo hodindare k'i o noondare m bi to, η bi zu lero ku gooɔ ko η sira to ro woo a cinta ro woo o y.

¹⁵ Ku gɔaa heer hu ta o, ho haay hu ta o so kan ki. Bi ku gooɔ ko dintinzanno m, η bir sira kam no woo ni, dintim m ho haay m kan η ki. Bala, η hoodarero bonyaa, ku η y'a bonyaa bam so, nyanni ba η ni y.

¹⁶ N y'a hire η o, a Woso do, bi η zibee bonyaroo woo y'a hunkare η o, η n Woso do y. Ho bonyaroo ni η mi Woso mum o, bayerezanno m, η b'a dam zi muɔɔoo si bare ma y.

2

Wosozuurezanno misirbaa

¹ K'ibu ni, ho ku η y'a ga ku o kan hodindare k'an sira bi ki dinda gooɔ m.

² A hi gooɔ gusunno woo m i o, ηn'a da a muɔɔoo ma, ηni bir daore m, ηni bir a hoen dam mim ma muɔɔoo, ηni bir sarakare m paan..., ηni bir ηɔare denter m, ηni bir a tontɔo o tee....

³ A hi lanno gusunno woo m so i o, ηni bir misirbaa muɔɔoo k'a Woso no yi bam, η bi yi gooɔ tozarlezanno y, η bi yi beemirewaasizanno y, ηni zi muɔɔoo bare dinda gooɔ m.

⁴ N n'a ba ncinaaɔ, ku lanno pooro woo n hoodaore dinda a zino kan a nyino ki ηɔare minto,

⁵ ku η ni bir hoodamimmazanno, ηni bir misirbaa zore bare, ηni bir nyasore a jeer m muɔɔoo, ηni bir nyintabaa m, ηni bir yere a zino le ma, ku gɔo bi Woso lemim bi sonsɔ wo y.

⁶ Nyukumbonno woo dondo maam so i o, ηni bir a hoen dam mim ma muɔɔoo ho haay no o.

⁷ A ka k'i muɔɔoo n yi makra muɔɔoo, zi muɔɔoo bare no o, ho dinda gooɔ m sira m kan i heer ki haay, a ka k'i hodindare no o, ku n n'i gore da o.

⁸ A ka k'i meerbaa n bir muɔɔoo, ku gɔaa bi hoɔo yi k'a hi i ma y, ku woo junno woo b'a da ma, ηni ho bonyaa hi woo ma y, ku η ni nyanni bi.

⁹ Lonno woo dondo i o, ηni ye a soorezanno woo ma ho haay no o, η n'a ka ma k'a η heer nyoo, η bi bisu ka η ma y.

¹⁰ N bi hoɔo kona y, ηni bir a muɔɔoo bam tee..., ku η n'a do η o, a i sira bam. Ncinaaɔ bi, Woso ku woo bomborezaa m bi, ho ko n n'a dindam bi daore yim ho haay no o.

¹¹ Bala, Woso a barka hunka gɔaa haay bombore to ma.

¹² Woso barka bi n'a n̄sam bi, k̄u w̄oɔ n'ɔ b̄o m̄is̄irbaa b̄onyaa haay ɔ, kan durnya naa do letaamaro haay ki ɔ. K'ɔ ɔ da ma, ɔ her-her m̄is̄irbaa naa ba m̄iŋjanyasore n̄o ɔ, kan t̄irgabaa ki, Woso h̄oonho m̄is̄irbaa ki n̄o ɔ.

¹³ Ɔ bir ɔ m̄is̄irbaa bare nc̄inaas̄, ɔ bir d̄om d̄omim nyinta k̄u w̄oɔ ta ɔ heer le, w̄oɔ b̄omb̄orezaa Yeezuu Krista leboore n n'a h̄unkan ɔ bi ma, a m w̄oɔ Woso a m gota.

¹⁴ A a m̄iŋja ka ze ma w̄oɔ to ma, k'a a da ma, a w̄oɔ b̄omb̄o mimbonyaa haay n̄o ɔ, k'aw̄oɔ hu b̄o, aw̄oɔ ba a m̄iŋja dogoo, k'ɔ bir zib̄aero m̄iŋjoo bare n̄sam tee....

¹⁵ Naa haay d̄unda, ɪ ḡooɔ w̄oɔ heer yo, ɪ ŋ b̄ozaa ɔ le k̄u Woso a ka ɪbu ɔ bi m. ɪ b'a to k̄u ḡosi n'i gore b̄o ɔ y.

3

Sirakarezanno m̄is̄irbaa

¹ A hi sirakarezanno w̄oɔ m haay, ɪ ɔ, ŋni ye k̄u leezanno haay ma, ŋni ŋ le si, ŋni bir zib̄aero m̄iŋjoo do haay bare n̄sare.

² Ŋ bi ḡosi sunso w̄o y, ŋ bi nyaa ba y, ŋni bir m̄iŋjabaa bam, ŋni bir nyinta kan ḡooɔ haay ki.

³ Bala, w̄oɔ nyinta biisi so, ɔ n ni h̄oonwar zi bam, ɔ m bayerezanno, ɔ nyaam, mesim letaamaro do haay kan a h̄oonhoro ki n'a so w̄oɔ ɔ, ɔ n ni b̄onyaabaa bam, ɔ n n'ɔ kam ma k'ɔ yɪ am ḡooɔ vantoo m, ɔ a ka ḡooɔ m so ɔ m, ɔ so k̄u m.

⁴ Bi, Woso w̄oɔ b̄omb̄orezaa bi, k'a b'a m̄iŋjabaa kan a n̄sare k'an ta m ḡooɔ haay to ma bi h̄unka bi,

⁵ a w̄oɔ b̄omb̄o vam, a n w̄oɔ b̄omb̄o zib̄aero t̄irga k̄u w̄oɔ ba bare m to ma y, w̄oɔ b̄omb̄o a ɔ, k'aw̄oɔ cicir ze bi to ma. W̄oɔ b̄omb̄o a ɔ, an w̄oɔ mimbonyaaaro sorgo, *Sent-Espri n yire daa ka w̄oɔ ɔ, an m̄is̄irbaa daa ka w̄oɔ ɔ.

⁶ Bala, Woso a ka Sent-Espri n zer w̄oɔ ra ḡota w̄oɔ b̄omb̄orezaa Yeezuu Krista to ma.

⁷ A ba a ɔ nc̄inaas̄, k'aw̄oɔ ba t̄irga a m̄im ɔ, a barka to ma, k̄u w̄oɔ n yɪ m̄is̄irbaa k'a nyare ba ɔ bi h̄ojirlezanno, w̄oɔ taaheerle bi m bi so.

⁸ Meerbaa k̄u m̄oo ba naa, sira m, m̄oo le taa k'ɪbu m bir a h̄im paan..., ɪ bir som la, k̄u ḡooɔ k̄u ŋ sira ka Woso ɔ ro w̄oɔ n bir a tonton ɔ ŋni bir le, kan zib̄aero m̄iŋjoo bare ki tee.... Zi m̄iŋja bare bi, ho m̄iŋja m, a y'a dam ḡooɔ han so.

⁹ Bi, ɪ bi ye b̄is̄ikare yaarsiro ma y, yaaboo t̄oro gaandarero sooraro ma y, Moyiisi lero nyaabare kan ŋ bakomare ro w̄oɔ ki y, ŋ nyoodo ba ɔ, bi ŋ bir a dam ḡooɔ han so y.

¹⁰ K̄u ḡooɔ ɪ ḡooɔ ḡongu k̄u ma zi bam, k'ɪ h̄oen si ma, k'a ḡoota an ni tam le, k'ɪ ɪ ya ɪ h̄oen si ma, k'a a gu an ni tam le k'ɪ b̄o ɪ zi.

¹¹ ɪbu do ɪ ɔ, ḡooɔ nc̄inaas̄ ro w̄oɔ, ŋ zaa t̄irga bi to, ŋ mimbonyaaaro w̄oɔ ni ŋ nyaanle h̄unkare.

Leersore meerbaaro

¹² M̄oo Artemas gee Tisikki nyooore ɪbu zi. K'a bi lee ku, k'ɪ to ɔ ɪ bir Nikopolis ɔ m̄oo zi. Bala, k̄u bi do m̄oo h̄oon b̄o ɔ, k̄u m nyinta ɔ nyem d̄omim ɔ.

¹³ ɪ to ɔ, k'ɪ ɪ da lero kar̄nsaamba Zenas han, kan Apolos ki, k̄u h̄osi bi jira ŋ ma, ŋ zaakore bi d̄omim ɔ y.

¹⁴ Wɔɔ gɔɔ wɔɔ a ga m sɔ, ηnɪ bɪr a kam ma k'a bɪr lɛɛ kan zibəθero mɪηηɔɔ bare dɪndare kɪ, kɔ η n'a da ma, ηn'a da gɔɔ kɔ hɔ jɪra η ma rɔ wɔɔ han. Ncɪnaaɔ bɪ, η bɪ mɪsɪrbaa k'a nyɔɔdɔ ba ɔ bare y.

¹⁵ Gɔɔ kɔ η nɪ kan mɔɔ kɪ haay rɔ wɔɔ ɪ yaa dare ɪ m. Yaa da gɔɔ kɔ η nɪ wɔɔ ηɔam sɪrakare nɔ ɔ rɔ wɔɔ m. Bɪ, Kɔ Woso barka n bɪr kan awɔɔ haay kɪ.

Ci kɔ Pol a ba FILEMŌN ma

Ci kɔ Pol a ba Filemon ma bi

gasɔɔre

Pol ɪ ci bi ba, a ba a ɔ Filemon ma, gɔaa wɪsɪ m, an nɪ Kolɔɔsɪ kɔ ɔ, kristagɔɔɔ sokoma barla. Pol ɪ Woso lemim dɪnda m an a ba kristagɔaa.

Filemon nyɪnta lɔ m, a tɔ m Onezim, an b'a si, an ta Rɔm ɔ, an Pol zɛ ɔ b'ɔ, an a ba sɪrakarezaa. A m naa, bi n ci bi ba Filemon ma, k'a Onezim da m zaa ra, k'an a si nɔare nɔ ɔ.

Bala, Krista zuure nɔ ɔ, k'ɪ lɔ gɛɛ soamɪnɔzaa, mim bɛɛ y, ɔ hɔdeem Krista tɔ ma. Pol n hɔsɪ yɛ Filemon han paɲɲa nɪ y. A dɔndɔ a ɔ, k'an a hɔɔn da hɔdɪndare k'a a yɪ a sɪrakare nɔ ɔ bi ma, an a sa an zi ba m Onezim mim bi nɔ ɔ.

Pol ɪ yaa dam Filemon m kan a dɔrɛrɔ kɪ m

¹ Mɔɔ mɪnɲa Pol, mɔɔ kɔ m nɪ lɔnnɔɛ ɔ Krista Yeezuu tɔ ma, mɔɔ kan wɔɔ danyɪ Timote kɪ m nɪ ci bi bam. A ba wɔɔ nawɔre ɪbu ma, Filemon, wɔɔ gɔaasɪba n'ɪbu m, wɔɔ zibɛɛkɔɔn n'ɪbu m sɔ.

² A ba wɔɔ nawɔm kristagɔɔɔ sokoma k'a n'a som kɔ ma ɪbu har ɔ bi ma sɔ, kan wɔɔ danlɔ Apɪya kɪ ma, kan lemim nyɪnta zoobarekɔɔn Arsip kɪ ma sɔ.

³ Bi kɔ wɔɔ Zɪ Woso kan Zuuba Yeezuu Krista kɪ n barka kan laaftɪ kɪ ka a ɔ.

Filemon sɪrakare kan a nɔare kɪ mim

⁴ Filemon, kɔ mɔɔ ɪ yaa dam Woso m, bi mɔɔ ɪbu tɔ da m nɔ ɔ, m n'a barka dam tee... ɪbu tɔ ma.

⁵ Bala, mɔɔ ɪ nɔare k'ɪbu n ta m wosogɔɔɔ wɔɔ haay tɔ ma bi mim mam, kan sɪrakare k'ɪbu n ta m Zuuba Yeezuu nɔ ɔ bi mim kɪ.

⁶ A yɛ mɔɔ nawɔm Woso han, k'ɪbu sɪrakare k'awɔɔ zɛ kɔ ra kan ɪbu kɪ bi n zi ba, an hɔ mɪnɲa haay kɔ wɔɔ n'ɔ dam ma ɔ a ba Krista zibɛɛ tɔ ma bi hɪnka.

⁷ M danyɪ, zi k'ɪbu ba ɪ nɔare bi tɔ ma bi, a mɔɔ heer nyɔɔ gɔta, an mɔɔ heer wɔta, bala, ɪbu wosogɔɔɔ wɔɔ heer ba kookoo.

Pol y'a yɛm kɔ Filemon n Onezim si

⁸ Naa minto nɪ, kɔ mɔɔ bi tɔ m nɪ lɛ m Krista tɔ ma, kɔ m lɛ ka ɪ ɔ, k'ɪ hɔ kɔ mɔɔ lɛ n taa ɪbu gɔr zi bi ba bi,

⁹ kɔ mɔɔ hɔ bi do yɛ ɪbu han nɔare tɔ ma, a jɪra mɔɔ m lɛ kɔ mɔɔ n'a kare ɪbu ɔ bi m. ɪn... mɔɔ mɪnɲa m Pol, gɔaa gusire m mɔɔ m, m nɪ lɔnnɔɛ ɔ keere, Krista Yeezuu tɔ ma.

¹⁰ M wɔ mɔɔ n'a zɪnzere ɪbu m, Onezim tɔ ma, a a ba mɔɔ nyɪntɪ sɪrakare nɔ ɔ lɔnnɔɛ ɔ naa ɔ.

¹¹ Biisi bi a zibɛɛ ba ɪbu ma y, bi keere naa, a zibɛɛ ta ɪbu ma, a zibɛɛ n ta mɔɔ ma sɔ.

¹² A da mɔɔ nawɔre ɪbu m zaa ra, a mɪnɲa a ba hɔdeem kan mɔɔ kɪ keere.

¹³ Kɔ mɔɔ hɔɔnhɔ m, mɔɔ nɔa k'an gɔta kan mɔɔ kɪ naa ɔ, k'an bir mɔɔ ziro bam ɪbu bɪnce ɔ, lɔnnɔɛ kɔ mɔɔ n ta ɔ lemim nyɪnta bi tɔ ma naa nɔ ɔ.

¹⁴ Bɪ, mɔɔ n a ŋɔa kɔ m hoɔɪ ba k'ɪbɪ n zaa ka y. Mɔɔ lɛ baa k'ɪbɪ n zi miŋŋa ba mɔɔ m paŋŋa nɪ y, mɔɔ lɛ n taa k'ɪbɪ n a ba ɪ hoɔŋho ma.

¹⁵ A a da ma Onezim bɪ, a gɔ a ɔ ɪbɪ ma dɔmɪm poore nɔ ɔ, k'an b'a bo an bɪ gɔɔta kan ɪ kɪ dɔmɪm haay nɔ ɔ.

¹⁶ Dɪtaa naa, lo bɛɛ m bala dɔ y, a lɛ da lo m gɔta kɛɛɛ, a ba a ɔ wɔɔ danyɪ wɔɔ n'a ŋɔam kari paan.... Mɔɔ y'a ŋɔam gɔta paan..., bɪ ɪbɪ ɪ ga m ɪ ŋɔa an lɛ da, bala, gɔaa m, bɪ wɔɔ danyɪ m sɔ Krista nɔ ɔ.

¹⁷ K'ɪbɪ ɪ dɪgam mɔɔ ma ɪ danyɪ, k'a maam k'ɪ si, amba ɪbɪ nɪ mɔɔ sim bɪ m.

¹⁸ Bɪ, k'a kɔrɔ ma kan ɪ kɪ, gɛɛ ɪbɪ zɪm an ta m, k'ɪ ba mɔɔ miŋŋa mim.

¹⁹ Mɔɔ miŋŋa Pol nɪ gɔrsɪra naa do bam: «K'a zɪm bɪ wuti karɔ, mɔɔ n n'a kare,» bɪ pakra bɛɛ m kɔ m a hɪ ɪ m sɔ m ɔ, mɔɔ zɪm ta ɪbɪ ra y, ɪbɪ miŋŋa mɪsɪrbaa bɪ m.

²⁰ ɪn... m danyɪ, m wɔ mɔɔ n'a zɪnzɛɛ ɪ m, naa ba m m denter Zuuba tɔ ma. Mɔɔ heer ba kookoo Krista ŋɔare bɪ tɔ ma.

²¹ Ci bɪ kɔ mɔɔ n'a bare ɪbɪ ma naa, a dɔ mɔɔ ɔ paan... m ɔ, ɪbɪ ho kɔ mɔɔ n'a yem bɪ bam, bɪ mɔɔ dɔ sɔ m ɔ, ɪbɪ y'a bare an cem ho kɔ mɔɔ n'a yem bɪ han.

²² Kɔ m a yɛ ɪ han lɛɛm k'ɪ cɛ banka ɪ cɪnta m m, bala, mɔɔ y'a giŋgam miŋŋa awɔɔ yaadarɛrɔ wɔɔ tɔ ma, m ɔ, n wɔ daam mɔɔ ma zɔɔ mɔɔ n bɔr awɔɔ zi b'ɔ.

Leersore yaadare

²³ Epafra ɪ yaa dare a m, a du n y'a ɔ lonnoɔɔ ɔ naa ɔ kan mɔɔ kɪ Krista Yeezuu tɔ ma.

²⁴ Mɔɔ zibækkɔnrɔ, Markɪ kan Aristarkɪ kɪ, Demas kɪ, Likki kɪ ɪ yaa dare a m sɔ.

²⁵ Bɪ kɔ Zuuba Yeezuu Krista barka n bɪr kan a kɪ.

Ci kɔ n y'a ba EBREE GƆƆƆ ma

Ci kɔ n y'a ba Ebree gɔɔɔ ma bi

gasɔɔre

Wɔɔ n gɔaa k'a ci bi ba bi dɔ y. Bi gɔaa m, an gɔaastababaa gusire ci bi dɔ miɲɲa. A a da ma ci bi ba k'a ɔ bi, Rɔm zannɔ n Zerizalem Wosoce bi zɔ y, bala n gɔɔta n ni manni bam Wosoce b'ɔ.

A ba a ɔ kristagɔɔɔ kɔ zuɸɔrɔ m, ɲɲ'i fir yim sarakare bi tɔ ma rɔ wɔɔ ma. Brɔɔ nyɲnta ɲɲ'a heer zaar bam, nɔɔm n'a ɲɔam k'a a bɔ sarakare ɔ. A n bi, an a hi ɲ ni a ɔ, kɔ ɲ y'a bɔ Krista ɔ nyaanle zaa ɲɲ'a sam. A m naa, an ni Yeezuu gɔtabaa kan a zibəə gɔtabaa ki mim dɪndare ɲ ni, kɔ nka m Yeezuu kɔ ɲ n'a dɔ paan..., an ni hɔdɪndare ɲ ni sɔ kɔ ɲ sarakare n yaa ka.

Ci bi nɔ ɔ bi, a y'a hɪnkare ɲ ni a ɔ, gɔaastababaa gusire bi yaadare zaarɔ wɔɔ haay kan a manɲibare zibəə bi ki haay bi, Yeezuu mim ɲɲ'a dɪndam kɔ bi n tolle ba an bɔr. Bala, Yeezuu Woso a bɔ ɔ k'an yi gɔaastababaa daa bi zekɔrazaa, bi gɔaastababaa naa do ɪ le da haay, bala, Yeezuu ga an a miɲɲa ka Woso ɔ, a m manni k'an miɲɲa an le da haay m. A tɔ ma gɔaa haay a da ma an a zɔ Woso ma, an yi Woso sɔɔre hɔ.

Kɔ Krista dogɔɔɔ kaanm m bi, pakra m sɔ kɔ wɔɔ n ye fir ma a tɔ ma.

Woso meer ba kan wɔɔ ki a Nyi bi le m

¹ Biisi bi, Woso meer ba kan wɔɔ yaabɔɔ wɔɔ ki a lesinnɪsorazannɔ le m, gallem hɔka, zaa y'a hɪnhɔ m.

² Bi, keere naa, je dɔmum kɔ wɔɔ n ta ɔ naa ma bi, Woso meer ba kan wɔɔ ki a nyi bi le m. A Nyi bi tɔ ma y'a ka an durnya bi da, a Nyi bi bɔ a ɔ sɔ k'an a so hɔ haay ɔ.

³ Nyi bi ni Woso miɲɲa leɔɔre hɪnkam, kɔ Woso lɔnlɔ bi, a miɲɲa maam, an n'a kam durnya bi ni gɔɔtare a bɪnce ɔ, a le meerbaa paɲɲa m. K'a gɔɔɔ mimbɔnyaarɔ gɔ ɲ ma zi ba an a nya bi, a a hɔr an aa nyɲnta Woso k'a ni cirbəə m bi bɪsɪ ra arzana ɔ.

⁴ Woso Nyi bi tɔ bi le da maleekarɔ wɔɔ tɔ m soyy.... Naa n'a hɪnkam wɔɔ m, ɔ a dɔ ɔ ɔ, a le da maleekarɔ wɔɔ m gɔta maam-maam.

Woso Nyi bi le da maleekarɔ m

⁵ Woso n meer ba kan maleeka ki cɪna, a ɔ:

Ibɪ m mɔɔ Nyi,
an a sa her ma,
mɔɔ n'ibɪ Zi y.

A n a hi maleeka ma sɔ cɪna, a ɔ:

Mɔɔ yɪre a Zi,
an yi mɔɔ Nyi y.

⁶ Bi, Woso k'a bɔr k'a Nyi leekarezaa bi nyɔɔ durnya ɔ bi, a a hi, a ɔ:
Bi kɔ Woso maleekarɔ haay
ɲ kukurə ze a taa.

⁷ Hɔ kɔ Woso a hi maleekarɔ mim nɔ ɔ bi ba n ni:
Maleekarɔ wɔɔ, ɲ ba a ɔ,
ɪ ɔ hɪnher ni ɲ mi,
a zibəənyɲnɔ m,

am se neenno m.

⁸ Bì meerbaa k'a a ba a Nyí bì mim nõ ó bì ba n nì, a ó:

Ìbù m Woso,

ì cirbèè nyarè ba ó y.

Ì so ìbù nawòrè

ì cirbèè kù b'ò turgabaa nõ ó.

⁹ Ìbù hò k'an turga ñòá,

ì n'ì som hò bonyaa m.

Bì y'a ka, Woso,

ì Woso bì n'ì bõ ó,

an heernyoo nyoo tó ì mim ó.

A ìbù ñòá an cem ì muno woo han,

bì tó ma m an ì bõ ó.

¹⁰ A a ya, an a hí sò, a ó:

Zuuba, durnya sùñjida ó bì,

ìbù ì tara burè da,

bì, brama k'an ta ó naa,

ìbù wò zibèè m.

¹¹ Bròò cenim,

b'ìbù gòotam tee....

Brama kan tara bì kì zarm

am huu hò bì m,

¹² ìbù yì ñ hunjùm

am huu hò bì m,

denter m, ìbù yì ñ lorm

am huuro m.

Bì, ìbù bìr ì lórle y,

ìbù cenle ba ó y.

¹³ Woso n a hí maleeka m cuna, amba a a hí a Nyí bì m, a ó:

Bùr ì nyúnta moo bìst ra,

kù m a ka k'ì junnò n bì nyúnta ì taa y.

¹⁴ Maleekarò woo, nyiro m, ñn'ì Woso zi bam, Woso n ñ nyoo kù ñ nù bì ziro ba ñn'a da gúúú kù ñ nù zem bì bumbòrè hòjirle yì rò woo han.

2

Bumbòrè kù n n'a pa dam woo m bì gore ta ó

¹ K'a a yo Woso n meer ba kan woo kì a Nyí bì lè m bì, ó hò k'a hí woo m bì nyasò kòókòò gòta, kù n bèè m, woo nyaanum.

² Lemim kù maleekarò nyúnta ñnù b'a pa da bì, a a zi ba fasti, gúúú kù ñ n yè ma y, ñnù bìst ka ma rò woo, bròò a bìst bì kare fir yì amba a a ga m bì m.

³ Bì, woo sò, kù woo n nyasò bumbòrè gòta maam-maam naa do nù, Woso woo dùdò kam sò, woo bì bóm lè nù y. Zuuba mùñña ì lèè ka an bumbòrè bì pa da, bì jè ó, gúúú kù ñ y'a ma rò woo n a mùññabaa k'an ta ó hinka woo m.

⁴ Woso mùñña nù ñ kaseti bì kare gore da ó, hoserlo panñazannò bare nõ ó, kan makra do y'a hònho kì m. A *Sent-Espri ganwòrèrò jir amba a lè n taa bì m.

Yeezúú m gúúú bumbòrèzaa

⁵ Durnya daa kù woo n'a mim dündam bì, maleekarò bèè Woso ñ da ó, kù ñ n'a so ó y, a Nyí b'a da ó.

⁶ Bì, Wosoci bì lèè niññè ó, n y'a hí, n ó:
Woso ra, bõ m gúúú m,

ɪbu n'ɪ hɔɔn dam ma?
Gɔaa nyɔɔɔɔ n bɔ m,

ɪbu n nɪ nyasom nɪ?

⁷ ɪbu ka an nɪ malɛkarɔ taa
dɔmɪm poore nɔ ɔ,
ɪ bɔkare ɪ b'a gore da ɔ,
ɪ lɛbɔɔre ka ɔ gɔta.

⁸ ɪbu ka an a so hɔ haay ɔ,
an nɪ hɔ haay burɔ ɔ.

Kɔ n y'a hɪ, n ɔ: <Woso a ka gɔaa nɪ hɔ haay burɔ ɔ bɪ, naa k'a hɪ, a ɔ, a
y'a so hɔ haay ɔ, hɔsɪ n gɔɔta k'a bɛɛ y'a so ɔ y.> A n bɔkare, dɪtaa naa,
dɪgare nɔ ɔ, gɔaa bɛɛ y'a so hɔ haay ɔ y.

⁹ Bɪ hɔ kɔ wɔɔ n'a yɪm bɪ n naa do: Woso a ka Yeezuu n a ba poore
malɛkarɔ taa dɔmɪm poore nɔ ɔ, k'an bɪr yɪre ɪ ɔ, Woso barka bɪ tɔ ma,
a ga gɔɔ haay minto. Bɪ wɔɔ y'a yɪm kɛere an nɪ lɛbɔɔre kan daɔre gɔta
kɪ m, fɪr k'a yɪ a zɛ bɪ nɔ ɔ bɪ tɔ ma.

¹⁰ Woso ɪ hɔ haay da, ɪn'a bɪncɛrɔ ɔ, a a ɪsa kɔ gɔɔ gɔta n yɪ a nyɪnɔ,
ɪnɪ nyɪnta a lɛbɔɔre nɔ ɔ. A ga a ɔ m denter, k'an a ka kɔ Yeezuu n fɪr yɪ,
k'an wɔ ɔ an yɪ gɔɔ bombɔrezaa k'a a ga m. Bala, Yeezuu nɪ kare ɪ lɛɛ
kɔ ɪ nɪ bombɔre bɪ yɪ.

¹¹ Yeezuu nɪ gɔɔ mimbɔnyaarɔ gɔre ɪ ma, a mɪɪɪa kan gɔɔ k'a nɪ ɪ
mimbɔnyaarɔ gɔre ɪ ma rɔ wɔɔ kɪ, ɪ Zɪ deem. Bɪ y'a ka, Yeezuu nɪ ɪ birle
a danyɪnɔ b'a nyannɪ ba nɪ y.

¹² A a hɪ denter, a ɔ:
Woso ra, mɔɔ y'ɪ mim dɪndare
m danyɪnɔ m,
m m lɛ bɔ ɪ ɔ,
sokɔmagɔɔ haay lɛɛ.

¹³ A a hɪ sɔ, a ɔ:
Mɔɔ yom Woso ma.
A n a ya, an a hɪ sɔ, a ɔ:
Mɔɔ ba n nɪ kan nyɪnɔ
kɔ Woso ɪ ka mɔɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁴ Nyɪnɔ k'a n'a hɪre ɪ ma rɔ wɔɔ, gɔɔ m, ɪnɪ yɪ mesim kan ma kɪ nɔ ɔ,
Woso Nyɪ bɪ mɪɪɪa a ba am ɪ hɔ bɪ m an nyɪnta gɔaa sɔ am ɪ hɔ bɪ m. A
ba a ɔ, ncɪnaaɔ, k'a Sɔtaana zaar ba, bɪ k'a a so zɛ paɪɪa ɔ bɪ tɔ ma.

¹⁵ K'a a da ma, a gɔɔ kɔ lɔnɔ nɪ ɪ mɪ, nyɪ kɔ ɪ n'a bam zɛ m a mɪsɪrbaa
tɛkka ma rɔ wɔɔ yɔ.

¹⁶ Bala, Yeezuu bɪ, malɛkarɔ bɛɛ an n'a dare ɪ han y, Abraham nyɪnɔ wɔɔ
an n'a dare ɪ han.

¹⁷ Bɪ y'a ka, an yɪ pakra k'an a ba am a danyɪnɔ wɔɔ m hɔ haay nɔ ɔ, k'a
wɔ ɔ, a yɪ ɪ mannɪbɛr jɪtaare kɔ taalɛrazaa m, a m cɪcɪrɛɛzaa, a zɪbɛɔ
bɪ nɔ ɔ Woso lɛɛ. K'a gɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur yɪ, a ka ɪ ɔ.

¹⁸ Bɪ, kɛere naa, a a da ma an a da gɔɔ kɔ ɪ nɪ makra lɛɛ rɔ wɔɔ han,
bala, a mɪɪɪa makra yɪ, an fɪr yɪ.

3

Yeezuu lɛ da Moyiisi ra

¹ Naa tɔ ma bɪ, m danyɪnɔ wosogɔɔ, Woso y'awɔɔ bir sɔ k'awɔɔ n yɪ
a gɔɔ. K'a a hɔɔn da Yeezuu ma mɪɪɪa, bala, Woso y'a nyɔɔ k'an bɪ yɪ
sɪrakare kɔ wɔɔ n'a pa dam bɪ mannɪbɛr jɪtaare.

² Sura m, Yeezuu zi kɔ Woso a bɔ ɔ k'an a ba bi ba taalera nɔ ɔ, amba Moyiisi nyunta an a ba bi m, n n a da Wosoci ɔ, n ɔ: «Moyiisi yi taalerazaa zibəə kɔ Woso a ka ɔ haay a guɔɔ wɔɔ barla bi nɔ ɔ.»

³ Guaa k'a cɛ dɔ b'i daure yim an lɛ da cɛ bi miɲɲa m. Ncɪnaaɔ bi, Yeezuu a ga lɛbɔɔre gɔta m an lɛ da Moyiisi lɛbɔɔre ra.

⁴ Cɛ k'an ta ɔ haay, guɔɔ yi η dɔ, an bɔkare, Woso ɪ hɔ woo... da.

⁵ Kɔ Moyiisi ni, zibəənyi m, ta a ɔ a lɛ ra zi kɔ Woso a ka ɔ haay a guɔɔ wɔɔ barla bi nɔ ɔ, a zibəə bi, hɔ kɔ Woso ɔ k'a hi bi kaseti a a ka.

⁶ Bi, kɔ Krista ni, a m Woso Nyi an ni digare a Zi bi har bi nyasom ma, taalera nɔ ɔ. A har bi, wɔɔ m, kɔ wɔɔ gɔɔta sɪrakare nɔ ɔ, ɔ n'ɔ heer nyɔɔm hɔ kɔ wɔɔ ta ɔ heer lɛ bi nɔ ɔ.

Woso hoonsire kare a guɔɔ wɔɔ ɔ

⁷ Naa tɔ ma m, amba Sent-Espri n'a him bi, a ɔ:
K'awɔɔ Woso leer ma her dɔmum naa ɔ,

⁸ a b'a gu ma, amba awɔɔ nyunta a bɪsɪ ka ma biisi bi ni y,
amba hinni k'awɔɔ nyunta a makra ba poo ɔ bi ni y.

⁹ Ncɪnaaɔ m Woso n a hi, a ɔ:

Poo ɔ b'ɔ bi, awɔɔ yaabɔɔ wɔɔ mɔɔ kɔ k'a dɪga hɔ kɔ mɔɔ n'a bam bi ma,
bi, η hɔ kɔ mɔɔ ba bi yi, dɔɔraa bam busi.

¹⁰ Naa y'a ka mɔɔ nɔ n ma ɔ kan guɔɔ nɔɔn duro ki,
m a hi, m ɔ:

A nyɔɔnyɔɔ η nawom a hoondare nɔ ɔ tee...,
η n hɔ kɔ mɔɔ lɛ n taa η gɔr zi bi ji dɔ y.

¹¹ Naa y'a ka mɔɔ nɔ n ma ɔ, mɔɔ n m wer si, m ɔ:

Ŋ bi hoonsire kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ka η ɔ bi yim fiɲga y.

¹² M danyɔɔ, k'a dundo a zi, k'awɔɔ gɔsɪ bi nyunta heer bonyaa m a n a
gu sɪrakare ma, a n a bɔ Woso k'an mɪsɪr b'ɔ y.

¹³ Bi, an ta ɔ bi, k'a bir kɔ heer yom dɔmum biyəə, a b'a hi a ɔ k'a dɔ booti
ma y. K'a bir a bare ncɪnaaɔ, kɔ gɔsɪ b'a miɲɲa tɔ kɔ mimbonyaa n bra
ba ni y.

¹⁴ Bala, Krista hojirlezannɔ n wɔɔ m, bi, kɔ wɔɔ gɔɔta sɪra kɔ wɔɔ ka a
sɪɲɲɪda ɔ bi m kɔɔkɔɔ, an ta an a tɛkka ku.

¹⁵ Hɔ kɔ Wosoci bi n'a him bi, mɔɔ m ya m ni som la:

K'awɔɔ Woso leer ma her,

a b'a gu ma, amba awɔɔ nyunta biisi a bɪsɪ ka ma, a a gu ma bi ni y.

¹⁶ Nkɔɔ ɪ Woso leer bi ma, ηni bɔkare ηn'a gu ma? Guɔɔ kɔ Moyiisi η bɔ
Ezipti ɔ haay rɔ wɔɔ m.

¹⁷ Nkɔɔ Woso nɔ ma ɔ kan η ki dɔɔraa bam busi bi? Guɔɔ kɔ η mimbonyaa
ba, ηni gɪnga poo ɔ b'ɔ rɔ wɔɔ m.

¹⁸ Woso k'a wer si, a ɔ: «Ŋ bi hoonsire kɔ mɔɔ ɔ kɔ m a ka η ɔ bi yim bi.»
Nkɔɔ a a hi η ma? Guɔɔ kɔ η bɪsɪ ka ma rɔ wɔɔ a a hi η ma.

¹⁹ Wɔɔ y'a yim sɔ denter, kɔ η n sɪra ka bi y'a ka, η n a da ma, ηni hoonsire
kɔ Woso ɔ k'a ka η ɔ bi yi y.

4

Hoonsire bi do ta ɔ wɔɔ tɔ ma

¹ Ncɪnaaɔ bi, ɔ nyi ba. Woso ler bɔ wɔɔ m, a ɔ, wɔɔ ɔ da ma ɔ hoonsire
k'a ɔ k'a ka wɔɔ ɔ bi yi. U dundo ɔ zi miɲɲa, kɔ gɔsɪ bi nyunta wɔɔ barla
an jɪra hoonsire bi do yɪre zi y.

² Bala, wóó lemim nyunta bɪ ma, amba gúúú kú η nyunta poo ú b'ú ηn'a ma biisi rɔ wóó m. N̄ lemim bɪ ma, b'a nyóóúú n nyunta η ma y, bala, a ma kú η y'a ú bɪ, η n a si kan sɪrakarɛ kɪ y.

³ Wóó, k'ú sɪra ka rɔ wóó, wóó hoonsire bɪ do yɪ. Woso hoonsire bɪ do mim hɪ, a ú:

Móó m wer si m ú,

η bɪ hoonsire kú móó ú kú m a ka η ú bɪ yɪm fɪga y.

Meer naa do ba a ú, an bɔkarɛ, a a zibəə bɪ nya laatú dómum k'a durnya da ú b'ú.

⁴ Bala, Wosoci bɪ lɛɛ niηηə ú, n dómum saanhɪna hɔ bɪ mim hɪ, n ú: <Woso a zi haay ba, an hoon si dómum saanhɪna hinni ú.>

⁵ Wóó ú ya ú a yɪ, n a gúrsɪra ba, n ú: <N̄ bɪ hoonsire kú móó ú kú m a ka η ú bɪ yɪm fɪga y.>

⁶ K'a maam, gúúú gúúúúúú y'a dam ma ηn'a yɪ. A n bɔkarɛ, gúúú kú η lɛɛ ka ηnɪ lemim nyunta bɪ ma rɔ wóó, η n hoonsire bɪ yɪ y, kú η n yɛ ma bɪ tɔ ma.

⁷ Bɪ y'a ka, Woso n a ya, an dómum bɔ ú, n n'a birm, n ú: <Her>. Maasɪrɛ k'a bɪ ba gúta bɪ, a dómum bɪ do mim hɪ gúta Davɪd lɛ m, Wosoci bɪ lɛɛ niηηə kú wóó mim hɪ b'ú, a ú:

K'awóó Woso leer ma her,

a b'a gu ma y.

⁸ Denter sɔ, kú yɪ a nawóre ɪ ú, Zoziye wɔ ú an hoonsire ka Israyel gúúú wóó ú, Woso bɪ bɪ tom k'a a ya, a dómum vanta mim hɪ y.

⁹ Ncɪnaas bɪ, hoonsire dómum ta ú Woso n a cɪnta a gúúú wóó hɔ, an bɔ kú ú kan dómum saanhɪna hinni kú Woso hoonsire dómum m bɪ kɪ.

¹⁰ Bala, gúaa k'a nɪ hoonsire kú Woso n'a kam bɪ yɪm bɪ, a zaa zibəə nya an nɪ hoon sim, amba Woso mɪηηa a zi ba, an a nya an hoon si bɪ m.

¹¹ Ncɪnaas bɪ, ú ú tɔ ú, k'ú hoonsire bɪ do yɪ. Ú dundo ú zi kú wóó gúúú bɪ bɪsɪ ka Woso lɛ ma, an a do hoonsire bɪ yɪrɛ ma, amba gúúú kú η nyunta poo ú rɔ wóó nɪ y.

¹² Bala, Woso lemim bɪ mɪsɪr an nɪ paηηa m. A lɛ ta ú an cem hɛɛnm lɛhɪyazaa han. A ɪ gasóm gúaa ú an nɪ tam lɛɛ kú wóó mɪsɪrbaa kan wóó nyi kɪ nɪ kú zɛη ú b'ú, an nɪ tam lɛɛ kú wóó yaarɔ kan a hɪnɔ kɪ nɪ kú zɛη ú b'ú. A ɪ gúaa lɛtaamarɔ kan a hɔɔndarɛrɔ kú η n'a heer ú kɪ dɔdɔ kam.

¹³ Hɔsɪ ba ú, an nɪ wɔη ú an a nyaakóm da Woso lɛɛ y. Hɔ k'a nɪ durnya ú haay dɪgɪ, an garga ra, Woso mɪm ú. Bɪ, a mɪηηa, ú woo... n nɪ zem bɪ jum a taa, an wóó lɪnlar mim kú wóó ba haay ma.

Yeezuu m wóó mannɪbər jɪtaarɛ

k'a lɛ da haay

¹⁴ Naa tɔ ma bɪ, ú jum kóókóó sɪrakarɛ kú wóó n'a pa dam bɪ nɔ ú. Bala, wóó ɪ mannɪbər jɪtaarɛ k'a lɛ da haay m, an der an cem brama han, an wɔ ú an lee ku Woso mɪηηa zi, Woso Nyɪ, Yeezuu m.

¹⁵ Wóó mannɪbər b'ɪ kóm wóó ma, ú paηηawarɔ nɔ ú. A mɪηηa makra yɪ mim haay nɔ ú, amba wóó nɪ makra yɪm bɪ m, b'a n a do mimbonyaa nɔ ú fɪga y.

¹⁶ Ncɪnaas bɪ, ú ú zɔ Woso ma a cirbəəduu bɪ jɪr ú heer koodə nɔ ú, a mɪηηa n ta barka m an n'a kam. Ú ú zɔ ma, k'an ú cicir zɛ an barka ka wóó ú k'ú daahan yɪ, daahan lɛtaama dómum ú.

5

¹ Kú wóó dɪga a, wosocemannɪbər jɪtaarɛ biyəə bɪ, Woso n'a bɔη ú gúúú gaa ma, an n'a darɛ a zibəə ú gúúú wóó daahan tɔ ma. A zibəə

bɪ, ganwɔrɛrɔ kan mannɪrɔ kɪ an nɪ ɲ kam Woso ɔ, mimbɔnyaarɔ sugur yɪrɛ tɔ ma.

² K'a mɪɲɲa ɪ panɲawar minno nɔ ɔ bɪ, a a da ma, an guɔɔ kɔ ɲ n hɔsɪ dɔ rɔ wɔɔ, kan guɔɔ kɔ ɲ nɪ kɔrɔm ma rɔ wɔɔ kɪ mim jɪ ma, an a da ɲ han.

³ Kɔ panɲawarzaa n a mɪɲɲa m bɪ, pakra m k'an mannɪ ba a mɪɲɲa mimbɔnyaarɔ tɔ ma sɔ, amba an n'a bam Israyel guɔɔ wɔɔ tɔ ma bɪ m.

⁴ Gɔsɪ b'a dam ma an a mɪɲɲa gore da ɔ, an a ba mannɪbɛr jɪtaare a zim nɪ y. Woso mɪɲɲa nɪ guaa birm an n'a dam zibɛə bɪ do ɔ, amba a a ba kan Aaron kɪ bɪ m.

⁵ Maam bɪ, Krista bɛɛ y'a mɪɲɲa gore da ɔ, k'a yɪ mannɪbɛr jɪtaare y. Bɪ, Woso mɪɲɲa y'a hɪ, a ɔ:

Ibɪ m mɔɔ Nyɪ,
an a sa her ma bɪ,
mɔɔ n'ibɪ Zi.

⁶ Wosoci bɪ lɛɛ vanta ɔ, a a hɪ sɔ, a ɔ:

Ibɪ yɪm mannɪbɛr dɔmɪm haay nɔ ɔ, amba Melkisedɛkkɪ m.

⁷ Yeezuu k'a nyɪnta tara burɔ ɔ bɪ, a yaa da Woso m gɔta, an a wɔ zɪnzɛ m gɔta, an nyɪ ka kan zee gɔta kɪ. A n a yɛ Woso k'a a da ma an a yɔ zɛ wɔ ɔ bɪ han k'an a yɔ zɛ wɔ ɔ. Bɪ, Woso a yaa bɪ si, k'a nɪ yɛm Woso hɔɔnhɔ ma bɪ tɔ ma.

⁸ Baa kɔ Woso Nyɪ m bɪ, yɛ Woso hɔɔnhɔ ma bɪ dɔ a ɔ, a firɪrɛrɔ haay nɔ ɔ.

⁹ Ncɪnaaɔ m, Woso a ka an yɪ amba a a ga m bɪ m fast k'an yɪ bombɔrezaa. Maam m, an a ba guɔɔ kɔ ɲ nɪ yɛm ma rɔ wɔɔ bombɔre k'a nyare ba ɔ zaa.

¹⁰ Bɪ Woso a hɪ sɔ, a ɔ, a m mannɪbɛr jɪtaare amba Melkisedɛkkɪ m.

K'a dundo a zi, k'a bɪ sɪrakare to y

¹¹ Wɔɔ ɪ hɔ m gɔta, k'ɔ a hɪ mim naa do nɔ ɔ, bɪ k'awɔɔ bɪr mim jɪ mam zɔɔ-zɔɔ bɪ, a jɪ dɪnda awɔɔ m wer ta ɔ.

¹² A ga a ɔ m hɔɔ tee... k'awɔɔ n a ba karɪnsaambɔɔ, kan bɪ kɪ, awɔɔ gɔɔta an n'a ɲɔam kɔ n n'a ya n nɪ Woso lemim bɪ minno k'awɔɔ ma a sɪrakare sɪɲɲɪda ɔ bɪ dɪnda a m. Kɔ hɔ m, k'awɔɔ ɪ hɔbɪrɛ gorezaa bɪm, bɪ ayy..., awɔɔ gɔɔta an n'a ɲɔam kɔ n nɪ nyonhi ka a ɔ.

¹³ Nyɪ ɪ tɪr nyonhi mi, a n hɔ k'an tɪrga gɛɛ bɔnyaa dɔ kɔ nɪ y.

¹⁴ Bɪ, hɔbɪrɛ gorezaa bɪ, guɔɔ burgurɔ hɔ m, brɔɔ mim ka hɔ mɪɲɲa kan hɔ bɔnyaa kɪ dɔ n n'a bɔ kɔ zi m.

6

¹ Ncɪnaaɔ bɪ, ɔ cem sɪra ka Krista ɔ lɛɛkare hɔdɪndarɛrɔ nyɔgɔ rɔ wɔɔ han, k'ɔ ta lɛɛ, ɔ guɔɔ burgurɔ hɔ dɪnda. Hɔdɪndarɛrɔ nyɔgɔrɔ wɔɔ duro jɪr ba n na: Pakra m kɔ guaa n a gu zibɛəro kɔ ɲ nɪ tam guaa m zɛ bɪnce ɔ rɔ wɔɔ ma, k'an sɪra ka Woso ɔ.

² Batennɔ wɔɔ mim ba n nɪ, kan wɔrɔ kɪnka guaa ra bɪ mim kɪ, kan gɛəno mɪmbɔrɛ bɪ mim kɪ, kan durnya nyare dɔdɔ bɪ mim kɪ. Wɔɔ b'ɔ yare ɔ jɪm k'ɔ hɔɔ nɔɔn duro dɪnda y.

³ U ta lɛɛ, ɔ hɔɔ vantɔɔ dɪnda, kɔ Woso yɛ, naa wɔɔ ɔ k'ɔ a ba.

⁴ U makra sa guɔɔ kɔ ɲ Woso lɛɛgure yɪ biisi, ɲnɪ Woso mɪsɪrbaa ganwɔrɛ yɪ, ɲnɪ Sent-ɛspri si a heer ɔ am guɔɔ vantɔɔ m,

⁵ ɲnɪ Woso lemim mɪɲɲabaa kasetɪ bɪ, ɲnɪ hɔɔ gɔtɔɔ panɲa k'a nɪ nyɪntaɲ ɔ durnya daa b'ɔ bɪ kasetɪ bɪ sɔ rɔ wɔɔ ma.

⁶ Baa kan naa haay kɪ, kɔ ɲ y'a gu ɲnɪ sɪrakare to, gɔsɪ b'a dam ma an a ka guɔɔ nɔɔn duro n a ya, ɲn'a bɔ gallem hɪya hɔ ma, ɲn'a mɪsɪrbaa lɔr

y. Bala, a ya η y'a υ ηηι so ra a zim ηη'ι Woso Nyι bi wɔm gɔdarkɔra ma, ηη'a kam guɔɔ n'a sonso wɔm lɛɛ kar υ.

⁷ U υ ya, υ makra sa, kɔ hɔsira ι la hi yim tee... an n'a mim, k'a ι hɔ bam miηηa a wɔrezanno wɔɔ n'a bire, naa y'a hunkare a υ, Woso tara bi do barka da υ.

⁸ Bi, kɔ laa gɔrɔ an ni η bɔm kan bur ki, hɔsira bi do nyɔɔɔɔ ba υ y. Woso ler bɔnyaa dam n'υ zɔɔ-zɔɔ, a nyambɔrle bi, sɛ n n'a bi m.

⁹ M gɔaasibɔɔ, baa kɔ wɔɔ ι meer bare ncinaaυ, wɔɔ heer kookoo gɔta awɔɔ mim bince υ. Wɔɔ do wɔɔ υ, awɔɔ ι zaa miηηa ra, bɔmbɔre zaa bi m.

¹⁰ Woso tɔrga, a bi ziro k'awɔɔ n ba rɔ wɔɔ tɔ bɔre a nɔ υ y, ηɔare k'awɔɔ n tam kan ki a zi ba, a ka a danyɔnɔ wosogɔɔ υ, a gɔɔta an n'a bam bi, a b'a tɔ bɔre a nɔ υ sɔ y.

¹¹ Bi, wɔɔ lɛ taa k'awɔɔ gɔaa biyɔθ n gɔɔta an bir a yon υ ncinaaυ tee..., k'an ta an dɔmɔnɔ nyare ku, kɔ hɔ k'awɔɔ ta a heer lɛ bi n yι fast-fasti.

¹² Wɔɔ lɛ baa k'awɔɔ n a ba yakɔzanno y, bi, k'awɔɔ n guɔɔ kɔ η sira ka ηη'ι bɔrle a miηηa ma, ηηι hɔ kɔ Woso a ler bɔ bi yim maam nɔ wɔɔ makra sa.

Woso lerbɔre bi, a bi gɔre y

¹³ Woso k'a nyɔnta an ler bi bɔ Abraham m bi, a a wer si an a na ma. Kɔ gɔsi ba υ, an lɛ da m an n'a wer bi sire a tɔ m bi, am naa an a wer bi si a miηηa m.

¹⁴ A n a hi, a υ:
Mɔɔ n wer si,
mɔɔ y'ibui barka dan υ,
m yanηɔɔ ka ι υ gɔta.

¹⁵ Abraham ler bi bɔre mim da bɔraama nɔ υ, an hɔ kɔ Woso a ler bɔ bi yι.

¹⁶ Kɔ guɔɔ y'a wer sire, a si η nawɔm gɔaa k'a lɛ da η ni bi tɔ ra, bi, wer bi sire ni mim kɔ η υ k'a ba bi kɔyire kaseti, an ni bɔsɔkare haay bɔre η bire υ.

¹⁷ Naa tɔ ma m Woso n a wer si, an a na a ler bi bɔre ma, kɔ guɔɔ kɔ η ni zem bi hɔɔ miηηɔɔ k'a η ler bɔ rɔ wɔɔ yι rɔ wɔɔ n a dɔ fast η υ, a bi hɔsi lɔrm hɔ k'a cɔnta k'a ba bi nɔ υ y.

¹⁸ Ncinaaυ bi, hɔ hɔya n ta υ, η b'a lɔrle y, bi Woso b'a dam ma a n ηɔaar ba η mim nɔ υ sɔ y, ler bi bɔre kan wer bi sire ki m. Ncinaaυ naa, wɔɔ kɔ wɔɔ υ si, υ b'υ nyaakom da Woso zi rɔ wɔɔ, wɔɔ heer kookoo hɔ hɔya naa do tɔ ma, k'υ hɔ kɔ Woso wɔɔ bir ma, k'υ b'a yι bi nyasɔ kɔɔkɔɔ.

¹⁹ Hɔ kɔ wɔɔ ta υ heer lɛ naa do a ka, wɔɔ ni jɔnɔm kɔɔkɔɔ wɔɔ bir digɔ dare y. Amba kɔɔlɔs gɔta pɔyaa k'a n'a dam jum υ bi hɔ bi m. Taaheerle bi do n'a kam wɔɔ ni cenim pɛera k'a ta lɛ kɔ Woso n ta υ bi re bi han Wosoce υ b'υ, υ ni gasum Woso miηηa zi, lɛɛ k'an ta υ b'υ.

²⁰ Bince bi do Yeezuu lɛɛ ka wɔɔ m, an gasɔ υ, gasɔ a υ wɔɔ tɔ ma. Bala, a a ba mannibɔr jɔtare dɔmɔm k'a nyare ba υ nɔ υ, amba Melkisedekki m.

7

Melkisedekki bi, cir m,

mannibɔr m sɔ

¹ Melkisedekki bi, nyɔnta a υ Salem cir, bi Woso k'a lɛ da haay bi mannibɔr m sɔ. Abraham k'a nyɔnta an yar ba an a da cinno ma, an a bɔ an ni zem bi, Melkisedekki ta an aa a ze υ, an barka da a mim υ.

² Abraham n ho k'an ta m haay bi bo o, bu biyөө barla deem, an a ka o. Melkisedekki to bi muhna ji ba n nu: «Turgabaa cir», an ta o so bi, nyunta a o, Salem cir; naa ji o k'a hi a o: «Laafu cir».

³ Melkisedekki bi, a ba zi ni, b'a ba da ni y, a ba do guoo ni y. A taore sihida ba o, b'a nyare ba o so y. Bo a o ko o kan Woso Nyi bi ki, mannibər m domum haay.

⁴ K'a diga a, awoo n a do keere a o, guaa guta m na? Abraham ye an ho k'a yi haay yar bi k'a a da ma bi no o bo o bu biyөө no o, deem an a ka o.

⁵ Levii nyuno ko η ni wosocemannibənno woo, Moyiisi lero woo le cunta η ni, ko η ni ho haay buganwore si Israyel guoo woo han, naa o k'a hi a o, a si η nawore a danyuno woo han, an bokare Abraham yanho n broo m so.

⁶ Melkisedekki n nyunta Levii nyi y, an bokare a ho ko Abraham m ta m haay bi buganwore si han, an le da so bi, Melkisedekki Abraham barka da o, an bokare bi Woso lero bo m.

⁷ Bi, woo do o o, guaa k'a le da b'i tir barka da guaa poore mim o.

⁸ Levii har guoo ko η ni buganwore sim no woo, η yi gungare am guaa haay m. Bi, ko Melkisedekki k'a buganwore si bi ni, Wosoci bi y'a hire, a o: «A gare ba o y.»

⁹ Woo o da ma, o meerbaa bi nyambur, o o, Abraham k'a nyunta an buganwore bi yawora bi ka Melkisedekki o bi, Levii k'a yanho n buganwore bi sim her naa, a buganwore bi ka Melkisedekki o so.

¹⁰ Bala, baa ko Levii n yi cuna domum bi do o bi, bi Abraham yanha m bi, bi y'a ka moo o, hinni ko Melkisedekki ta an aa Abraham ze o bi, Levii nyunta o hinni bi do o so, Abraham me o.

Yeezuu n mannibər jitaare amba Melkisedekki m

¹¹ Levii dogoo mannibər biyөө bi, a to a o lero ko Woso η ka Israyel guoo woo o bi no o. A n bokare, ko yi an nawore i o, Levii hargoo woo mannibər zibөө b'a da ma an a ka guoo n yi turga fasti, pakra bee m ko mannibər vanta n nyunta o, a zibөө n bo ko o kan Melkisedekki ho ki y. Mannibər bi do bi, Aaron yanha bee do y.

¹² Bala, ko mannibərbaa b'a lor, pakra m ko le k'a nyunta o bi n lor so.

¹³ Bi, mannibər vanta ko woo mim hi bi, woo Zuuba Yeezuu m. A ba Levii dogoo barla y, do k'a a to o bi gosi n nyunta mannibər Wosocə b'o y.

¹⁴ Guaa haay a do, a o, Ziida do guaa m, Moyiisi n do naa do mim hi mannibənno woo mim bince o y.

¹⁵ Ho k'a n'a kam woo n mim naa do ji ma fasti bi ba n nu: Mannibər vanta n ta o keere, Levii dogoo woo bince o, bo b'o ko o kan Melkisedekki ki.

¹⁶ Lero k'a ni guoo yanho mim dundam no woo to ma bee m an a ba mannibər y, a ba a o mannibər a misirbaa k'a nyare ba o panha to ma.

¹⁷ Denter so, Wosoci bi y'a hire, a o:

I ba ibi nawum mannibər
domum haay no o,
amba Melkisedekki m.

¹⁸ Ncinaas ni, n ni le k'a nyunta o biisi bi ci ze, bala, a panha ba o, b'a b'a dam ma an a da guaa han y.

¹⁹ Bala, Moyiisi lero woo n a da ma, ηn'a ka guoo n yi turga fasti Woso mim o y. Bi keere naa, taaheerle k'a le da haay n ta o, a to ma m woo n'o dam ma, o n'o zom Woso ma.

²⁰ A n a na ma bi, Woso miŋŋa a wer si ku Yeezuu n yi manniber jitaare. Levii doguud waa yi mannibenno, bi wersire naa do loo n nynta o y.

²¹ Bi ku Yeezuu ni, Woso a cinta manniber, an a hi a o: «Zuuba a wer si, b'a b'a bore a taa ni y. A o, ibu yim manniber domum haay no o.»

²² Ncinaas ni, Yeezuu to ma bi, waa ni gaaasibabaa k'a le da biisi ho bi ra bi m kan Woso ki.

²³ Ho vanta n ta o so, a i yire i o, Levii doguud mannibenno waa, η nynta yooḡo, ku η ni gungam ηn'a zibaa bi tom bi to ma.

²⁴ Bi, ku Yeezuu ni, a gare ba o y, a b'a manniber zibaa bi tom guaa ni y.

²⁵ Naa to ma m, an n'a dam ma an guud ku η ni yom ma, k'a a zo Woso ma ro waa bomboo, dutaa kan domum haay ki no o. Bala, k'a ni misirbaa m domum haay bi, a i yaa dam Woso m domum haay η to ma.

²⁶ Naa y'a hinkare a o, Yeezuu n manniber jitaare ku waa o ga m o a yi. A turga fasi, koroma si kan mimbonyaa si ki ba a gor zi y. A misirbaa y'a ho kan mimbonyaabenno ho ki, Woso a busu, an ni ho haay bure o.

²⁷ A n bo ku o kan biisi mannibenno jittanno waa ki y, pakra bee m k'an manni ba domum biyaa a mimbonyaro to ma, k'a bokare a guud vantoo waa ho ba y. Ga k'a o godarkora ma bi, a miŋŋa a ka am manni ho bi m, gallem deem taan... domum haay minto.

²⁸ Moyiisi lero waa mannibenno jittanno waa, guud m, bi to ma bi, η yi koroma bam. Bi ler ku Woso a bo, an a wer si lero waa cenle je o bi, a Nyi k'a miŋŋa a ka an a ba miŋŋa fasi domum haay to ma b'a cinta manniber jitaare.

8

Yeezuu n waa manniber jitaare

¹ Ho ku waa o k'o a hi bi ba n ni: Manniber jitaare ku waa mim hi bi, waa n ta m denter, a i nyntam cirbaa no o, Woso k'a a so ho haay o bi jur o arzana o.

² A manniber jitaare zi an n'a bam b'o Woso taure no o, peerace paan... ku Woso a do, guud bee y'a do bi no o.

³ Manniber haay zibaa n ganworeroo kan manniro ki ka Woso o m, a a ga m so, ku waa manniber jitaare bi n bir ho m k'a ka Woso o so.

⁴ Ku durnya naa do guaa ni, a b'a dam ma an yi manniber y. Bala, mannibenno ta o kara, ηn'i manniro kam Woso o amba Moyiisi lero a hi bi m.

⁵ Bi, mannibenno waa duro zibaa bi, manniber zibaa paan... k'a ni arzana o bi bokore m, a makra m. A do m ba Moyiisi nynta k'a peerace do a ka Woso o bi m. Woso a hi m, a o:

I to o k'i peerace bi do

k'an yi hodeem

kan moo n a hinka ibu m

ci bi bure o bi ki.

⁶ Bi keere naa, manniber zibaa k'a le da broo ho bi ra guta bi Yeezuu n n'a bam. Bala, am gaaasibabaa k'an miŋŋa an le da bi zekurazaa, gaaasibabaa bi do jur bi, lerboreroo miŋŋoo ku η le da a yo ma.

Gaaasibabaa gusire kan a daa ki mim

⁷ Ku nynta leekare gaaasibabaa b'o zore, a bi yim pakra ku gaaasibabaa k'an miŋŋa an le da n sompi a yaa o y.

⁸ Bi, Woso nyaa ba kan a guud waa ki, η koromaro to ma, a o:

Dɔmɪnnɔ ɪ zem, mɔɔ m bi gɔaasɪbabaa daa dam Israyel gɔɔɔ wɔɔ ma, kan Ziida gɔɔɔ wɔɔ ki.

⁹ Gɔaasɪbabaa bi do bi bir yɪre, am gɔaasɪbabaa kɔ mɔɔ da η zɪrɔ ma bi ni y,

hinni kɔ mɔɔ η gaa η wɔ ma, m bɔ η ni Eziptɪ ɔ bi, η n ta a le ra gɔaasɪbabaa bi do nɔ ɔ y,

bi tɔ ma m, mɔɔ ni m bɔ η ɔ.

Mɔɔ m Zuuba, mɔɔ ɪ meer bi ba.

¹⁰ Dɔmɪnnɔ nɔɔn duro jε ɔ, gɔaasɪbabaa kɔ mɔɔ n n'a dam Israyel gɔɔɔ wɔɔ ma bi, ba n ni:

Mɔɔ yɪ m lɛrɔ wɔɔ dare η hɔɔn ɔ, m η gɔrsɪra ba η heer ɔ.

Mɔɔ yɪre η Woso, ηni yɪ mɔɔ gɔɔɔ.

¹¹ N gɔsi bi nyɪntaη ɔ k'a a ka ma k'a hɔ dɪnda a mim ni y,

gεε a danyɪ m an bir a hɪre a ɔ, a ka k'ɪ Zuuba dɔ.

Bala, η haay mɔɔ dɔm, an a sa η poore ma an ta m η gɔtɔɔ ma.

¹² Mɔɔ yɪ η kɔrɔmarɔ sugur kare η ɔ, mɔɔ bi η mimbɔnyaarɔ tɔ dare m nɔ ɔ y.

¹³ Woso k'a bɔr an ni gɔaasɪbabaa daa mim dɪndam bi, naa ɔ k'a hi a ɔ, lɛekare gɔaasɪbabaa bi ba a ɔ hɔgusire. A n bɔkare hɔ k'a gusi, b'a zibɔɔ ba ɔ bi, a nyaanɪm zɔɔ.

9

Gɔaasɪbabaa gusire bi mannɪbɛnno zibɔɔ

¹ Lɛekare gɔaasɪbabaa bi nɔ ɔ bi, lɛrɔ nyɪnta ɔ ηn'ɪ yaa bi dare zaarɔ hɪnkam, gɔɔɔ wɔɔ cε dɔ sɔ k'a bir yaa bi dan ɔ.

² Cε bi ba η y'a ɔ pɛera m, a nɔ n hɪya, lɛekare hɔ bi bir η nawɔm lɛε k'an junjεem Woso ma. Lɛε bi do η fitire bi kan mɔrcɪntarahɔ bi ki, bur kɔ η n'a kam Woso ɔ bi ki kuntɔ ɔ.

³ Cε nɔ hɪyazaa bi, pɛera η y'a ta a le ma, cε nɔ bi do Woso taɔre bɪnce m.

⁴ Lɛε bi do ɔ bi, mannɪduu η y'a ba sarma m, ηn'a cɪnta b'ɔ, tidɔɔr nyisi sɛnyaɔre mɔr m bi, cε nɔ bi do ɔ sɔ bi, daka kɔ η y'a ba gɔ m, ηn'a lihi sarma m bi cɪnta η y'a ɔ b'ɔ, daka bi do bir η nawɔre, η ɔ, *gɔaasɪbabaa daka. Daka bi nɔ ɔ bi, laaga ni b'ɔ ηn'a ba sarma m, ηni *mann zar ɔ, Aaron bɛnkɛ k'a vu da bi nyɪnta daka b'ɔ sɔ, jaa wargarɔ hɪyɔɔ kɔ Woso a gɔaasɪbabaa gɔrsɪra ba η ma rɔ wɔɔ nyɪnta daka b'ɔ sɔ.

⁵ Gɔaasɪbabaa daka bi burɔ ɔ bi, hɔɔ η yɪ η ba hɪya η zarɔ n ta η ma, malɛekarɔ makra m, hɔɔ wɔɔ duro jɪ ɔ k'a hi a ɔ, Woso ɪ lɛε bi do ɔ. A zarɔ wɔɔ ku η y'a ɔ lɛε kɔ n ni mimbɔnyaarɔ sugur yɪre mannɪhɔ ma zaasɔm ma bi ra. Wɔɔ bi toore yɪm dɪtaa k'ɔ hɔɔ nɔɔn duro mim dɪnda fastɪ y.

⁶ Pɛεrace bi mɔdrɔ wɔɔ cɪncɪnta η y'a ɔ biyɔɔ kan a bɪnce ki, mannɪbɛnno wɔɔ ni gasɔm cε bi nɔ lɛekare hɔ b'ɔ dɔmɪm biyɔɔ ηn'a zi bam.

⁷ Bi, cε nɔ hɪyazaa bi, mannɪbɛr jɪtaare bi y'a deem taan... ni gasɔm b'ɔ, dɔɔraa nɔ ɔ gallem deem. Gasɔ an nawɔm b'ɔ hɔbɪsɪ hɪya ma m k'a ka Woso ɔ, k'a a mɪηηa mimbɔnyaarɔ sugur yɪ, kan Israyel gɔɔɔ wɔɔ mimbɔnyaarɔ kɔ η y'a ba badɔ nɔ ɔ bi sugur yɪre ki.

⁸ Hɔɔ nɔɔn duro haay naa, η sa Sent-ɛspri ɔ k'a hɪnka wɔɔ m a ɔ, kɔ cε nɔ lɛekarezaa bi gɔɔta an ta ɔ, zaa ba ɔ cɪna gɔɔɔ n ni gasɔm Woso taɔre bɪnce b'ɔ y.

⁹ Hoo noon duro nu ho k'an ta o her-her naa hunkam. N ji o k'a hi a o, ganworero ku guoo nu n kam Woso o kan hoburoo manuroo ki ro woo, n b'a dam ma n'a ka guoo ku n n kam no woo heer hu n bo y.

¹⁰ Hoo woo duro haay, hore kan homire ki bankare kan woo ziforo hore zaaro ki, n'a dunda guoo m. Durnya naa ziboo hoo m. Nyunta n y'a o ku n tolle ba ni domum ku Woso ho haay lor o bi ku.

¹¹ Bi keere naa, Krista bor, mannuber jitaare m, a i bor hoo mureho ku n ta o her lo noom m. Ce k'a n'a zi bi ban o bi gore kan a murehabaa ki le da biisi peerace bi m. Guoo bee ce bi do do y, durnya naa ho bee y.

¹² Krista k'a gaso lee ku Woso n ta o b'u bi, a n gaso bonsanno kan dinnyennyino ki ma ni y. Gaso a o b'u a mureha ma m gallem deem taan... domum haay to ma. Ncunaas nu, an bumbore k'a nyare ba o yi an a ka woo o.

¹³ Biisi bi, bonsanno kan noanno ki n nu n zanze m, n'i zullur zem so n'a dam se re, ni ma bi, kan zullur bi suu bi ki sare, n'a zunzaasom guoo ku n koromaro ba, a minkam bi no o ro woo ma, ni n hu bo yunubayuro woo mim no o.

¹⁴ K'a i yire i o, hoburoo woo ma a da ma an guoo hu bo, k'a maam, Krista ma b'i le da haay. A a mureha ka Woso o amba manni k'an mureha an le da bi m, Sent-Espri k'an misir domum haay no o bi panha m. A ma b'i woo heerlo woo sorgom, ku woo bi minno ku n nyoodo ba o ro woo ba y. Ku woo n Woso k'an misir bi zi ba.

¹⁵ Krista k'a naa ba bi y'a ka, an a ba guoo kan Woso ki zekorazaa, gaaasibabaa daa a a cunta n bire o. A ba a o ncunaas, ku guoo ku Woso n bir lo woo n hoo ku n nyare ba o, Woso nu n ler bo ro woo yi, ku gaa ga bi to ma m, Krista m. A ze b'i guoo yom mimbonyaro ku n yi n ba, gaaasibabaa gusire bi zuure domum o b'u ro woo wo o.

¹⁶ Ku gaa ci ba an a honta jirle zaa hunka, ku n a jir a ze je o, honta bi b'a dam ma an jir k'a zaa bi bee ga y.

¹⁷ Bala, k'a zaa bi n ga, ci k'a ba bi nyoodo ba o y, bi k'a zaa bi bi ga, ci bi nyoodo ta o keere.

¹⁸ Naa y'a ka, leekare gaaasibabaa bi no o bi, an yi pakra ku ma n nyunta o, ku gaaasibabaa bi n a do an a zi ba.

¹⁹ Biisi bi, lee Moyiisi a ka, an lero ku Woso a ka bi pa da haay Israyel guoo woo m. A n bokare an *hizop go sa, serka piino n ta ma, an a nyoo dinnyennyino kan bonsanno ki ma ma, kan hi ki, an a zaaso lero ci bi ma, kan guoo woo ki ma haay.

²⁰ A n a hi, a o: «Ma naa do n'a kam Woso nu gaaasibabaa dare awoo ma. Woso le taa k'awoo n ta a le ra gaaasibabaa bi no o.»

²¹ Moyiisi ma zaaso peerace bi ma so, kan yaa bi dare modro woo haay ki ma.

²² Lero woo no o, pakra m ku n nu ma sa n nu ho guta hu bo m. Bi, ku ma n a lo so, Woso bi guoo mimbonyaro sugur kare n o y.

Krista ma i guoo mimbonyaro

gore n ma

²³ Hoo noon duro, hoo ku n n arzana o bi makraro m, b'a yi pakra ku n nu n hu bo amba woo yi bi m. Bi, arzana hoo woo mureho le taa manuroo ku n murehabaa le da fasti ma.

²⁴ Bala, peerace ku guoo a ba bi bee Krista gaso o y, peerace bi do bi, lee ku Woso n ta o paan... bi makra m. Krista bi, gaso a o arzana o, lee ku Woso n ta o b'u, an nu b'u woo to ma.

²⁵ Zɪfɔrɔ wɔɔ mannɪbər jɪtaare bɪ, gasɔ a tɪr a ɔ Woso taɔrɛ bɪnce ɔ b'ɔ gallem deem dɔɔraa biyɔɔ nɔ ɔ, hɔbɪsɪ ma m. Bɪ kɔ Krista nɪ, a n gasɔ Woso zi k'a mɪŋŋa ba mannɪ gallem hɔka y. A mɪŋŋa ka a ɔ vugur.

²⁶ K'a bɛɛ y'a ba ncɪnaaɔ, pakra m k'an fir yɪ gallem hɔka an a sa durnya sɪŋŋɪda ma, an lee kum her la. Bɪ, bɔr a ɔ, gallem deem taan... biisi dɔmɪnnɔ nɔɔn nyare ma, an b'a mɪŋŋa ka mannɪ, k'a mimbɔnyaa zaar ba.

²⁷ Pakra m kɔ guaa biyɔɔ n ga gallem deem taan..., bɪ jɛ ɔ, Woso n a zaa dɔdɔ ka.

²⁸ Ncɪnaaɔ m sɔ, Krista n a mɪŋŋa ka mannɪ, an ga gallem deem taan... k'a guɔɔ gɔta mimbɔnyaarɔ gɔ ŋ ma. A y'a yare an bɔr, k'a bɪ bɔr, mimbɔnyaarɔ bɛɛ an nɪ zem k'a b'a gɔ guɔɔ ma y, zɛ an nawɔm k'a bɪ guɔɔ kɔ ŋ n'a mɪm dam nɔ wɔɔ bɔmbɔ.

10

¹ Moyiisi lɛrɔ wɔɔ, hɔɔ mɪŋŋɔɔ kɔ Woso n nɪ zem b'a ka wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ ŋnɪ ŋ hɪnkam, hɔɔ wɔɔ duro bɛɛ nɪ ŋ mɪ y. Mannɪrɔ kɔ ŋ nɪ ŋ bam tee... rɔ wɔɔ hɔdeem, ŋnɪ ŋ bam dɔɔraa biyɔɔ, ŋ bare nyare ba ɔ y, bɪ, ŋ b'a dam ma ŋnɪ guɔɔ wɔɔ ba tɪrga y.

² Guɔɔ kɔ ŋ nɪ yaa bɪ do dam Woso m nɔ wɔɔ, kɔ yaa bɪ do dare ɪ wɔ ɔ, an ŋ mimbɔnyaarɔ gɔ ŋ ma fasɪ, ŋ b'a yare ŋn'a heer kɔ ŋ ɔ a mimbɔnyaa ba y, bɪ mannɪrɔ wɔɔ bare nyam sɔ.

³ Sɪra nɔ ɔ, mannɪrɔ wɔɔ duro bare bɪ, guɔɔ mimbɔnyaarɔ an nɪ ŋ to dare ŋ nɔ ɔ dɔɔraa biyɔɔ.

⁴ Bala, ŋɔanno kan bɔnsanno kɪ ma b'a dam ma fɪga an guɔɔ mimbɔnyaarɔ gɔngɔ ŋ ma y.

⁵ Naa y'a ka, Krista k'a bɔr durnya ɔ bɪ, an a hɪ Woso m, a ɔ: ɪbɪ lɛ baa mannɪ ma, bɪ ganwɔrɛ nɪ y, bɪ y'a ka ɪbɪ n mesim ka mɔɔ ɔ.

⁶ Hɔbɪsɪrɔ kɔ ŋ nɪ ŋ dam sɛ rɛ k'a ŋ ka ɪ ɔ rɔ wɔɔ bɪr ɪbɪ nɔ yɪrɛ y, mimbɔnyaarɔ sugur yɪrɛ mannɪrɔ wɔɔ bɪr ɪbɪ nɔ yɪm sɔ y.

⁷ Naa tɔ ma m mɔɔ n a hɪ, m ɔ, Woso ra, mɔɔ ba n nɪ, zɛ mɔɔ nawɔm kɔ m b'ɪ hɔɔnhɔ ba, amba hɔ kɔ n y'a gɔrsɪra ba mɔɔ mɪm bɪnce ɔ lɛrɔ ci bɪ nɔ ɔ bɪ m.

⁸ Lɛɛ a ka an a hɪ a ɔ: ɪbɪ lɛ baa mannɪrɔ ma, b'ɪbɪ lɛ baa ganwɔrɛrɔ ma y, ɪbɪ lɛ baa hɔbɪsɪrɔ kɔ ŋ yɪ ŋ da sɛ rɛ rɔ wɔɔ ma sɔ y, b'ɪbɪ lɛ baa mimbɔnyaarɔ sugur yɪrɛ mannɪrɔ wɔɔ ma sɔ y, ɪbɪ bɪr ŋ ŋɔare y.

A n bɔkare, mannɪrɔ wɔɔ duro bare a ga m, lɛrɔ ci bɪ nɔ ɔ.

⁹ A n a ya an a na ma, a ɔ: Woso ra, mɔɔ ba n nɪ, zɛ mɔɔ nawɔm kɔ m b'ɪ hɔɔnhɔ ba. Yɪ a ɔ ncɪnaaɔ, Woso n biisi mannɪrɔ wɔɔ haay ci zɛ, an Krista mannɪ bɪ sompi ŋ yaa ɔ.

¹⁰ Kɔ Yeezuu Krista Woso hɔɔnhɔ ba, an a mɪŋŋa sa an a ba mannɪ gallem deem taan... bɪ y'a ka, wɔɔ n'ɔ ba tɪrga Woso mɪm ɔ.

¹¹ Zɪfɔrɔ mannɪbɛnno wɔɔ, jɪm ŋ nawɔm dɔmɪm biyɔɔ ŋn'a zi bɪ bam, ŋnɪ mannɪrɔ deem-deem nɔ wɔɔ bam, an bɔkare mannɪrɔ wɔɔ duro b'a dam ma fɪga ŋnɪ guɔɔ mimbɔnyaarɔ gɔngɔ ŋ ma y.

¹² Bɪ kɔ Krista nɪ, mannɪ deem taan... a a ba guɔɔ mimbɔnyaarɔ tɔ ma, mannɪ naa do bare nyɔɔdɔ bɪr nyam fɪga y, bɪ jɛ ɔ an ta an aa nyɪnta cɪrbɛɔ nɔ ɔ Woso jɪr ɔ.

13 Kεερε naa, dɔ a nawom ma, kɔ Woso n a junnɔ da a wɔ ɔ.*

14 Ncínaaɔ nɪ, manni deem taan... tɔ ma, an a ka gúúú k'a η mimbɔnyaarɔ sorgɔ η ma rɔ wɔɔ n a ba tɪrga fasɪ dɔmum haay nɔ ɔ.

15 Sent-Ǝspri ɪ naa hɪm wɔɔ m paan... denter. Bala, a y'a hire ncínaaɔ, a ɔ:

16 Zuuba y'a hire a ɔ,

gúaaɩbabaa kɔ mɔɔ n n'a dare η ma dɔmunnɔ nɔɔn jε ɔ bɪ ba n nɪ, mɔɔ yɪ η lɛrɔ wɔɔ dare η heer ɔ, m a gɔrsɪra ba η hɔɔn ɔ.

17 A n a ya an a na ma, a ɔ:

Mɔɔ bɪ η mimbɔnyaarɔ kan η kɔrɔmarɔ kɪ tɔ dare m nɔ ɔ y.

18 A n bɔkare, kɔ Woso mimbɔnyaarɔ sugur ka bɪ, a n a ga m dɔ kɔ gúúú n manni ba k'a mimbɔnyaarɔ sugur yɪ y.

U jim kɔɔkɔɔ sɪrakare nɔ ɔ

19 Naa tɔ ma bɪ, m danyɪnɔ, wɔɔ heer kookoo kεεre k'ɔ gasɔ lεε kɔ Woso n ta ɔ b'ɔ, Yeezuu ma bɪ manni bɪ tɔ ma.

20 A pɛera k'a ta Woso taɔre bɪnce bɪ rε bɪ kaansɔ kɔ wɔɔ n gasɔ. A zaa daa gɔ wɔɔ m, zaa mɪsɪr m. Pɛera k'a kaansɔ bɪ, a mɪɲɲa mε bɪ m.

21 Wɔɔ ɪ mannɪbɔr jɪtaare m, a m Wosoce bɪ nyasom minzaa.

22 K'a maam, k'ɔ ɔ zɔ Woso ma kan ɔ heer kɪ haay, heerkoodɔbaa m sɪrakare denter nɔ ɔ, heer kɔ zi bɔnyaa haay bɔ ɔ Yeezuu ma tɔ ma, kan mε k'a sorgɔre yɪ hi mɪɲɲa m kɪ.

23 Ɔ taaherle kɔ wɔɔ n ta m, ɔ n'a pa dam bɪ nyasɔ kɔɔkɔɔ, bala, wɔɔ dɔ denter m, ɔ ɔ, hɔɔ kɔ Woso η ler bɔ wɔɔ m nɔ wɔɔ, a yɪ η kam wɔɔ ɔ.

24 Ɔ bɪr ɔ dam kɔ han, zi mɪɲɲɔɔ ɲɔare kan η bare kɪ nɔ ɔ.

25 Ɔ b'ɔ gɔ ɔ sokumarɔ tare ma y, ɔ bɪ yɪ am gúúú gɔsɪnnɔ kɔ η minkɔ yarle n nɔ wɔɔ nɪ y. Bɪ, an ta ɔ bɪ, ɔ bɪr kɔ heer yom, ɔ bɪr a bare ncínaaɔ, bala, awɔɔ dɔ a ɔ, Zuuba dɔmum y'a zɔm.

26 Bala, kɔ wɔɔ sɪra dɔ, ɔ tɔ ka, ɔ ɔ gu ɔ nɪ mimbɔnyaa bare, manni vanta ba ɔ dɔ an nɪ mimbɔnyaarɔ gɔngum wɔɔ ma y.

27 Kɔ wɔɔ ba ncínaaɔ, hɔ k'a gɔɔta wɔɔ m bɪ, nyibɔɔ wɔɔ nɪ ba n bɪr a nɔ ɔ, ɔ bɪr dɔm mim k'a nɪ wɔɔ yɪm bɪ ma, mim bɪ do bɪ, dɔdɔyarle k'a nɪ wɔɔ yɪm, ɔ gasɔ sε gɔta k'a nɪ Woso junnɔ bɪm bɪ m.

28 Kɔ gúaa bɪsɪ ka Moyiisi le bɪ ma, a bɪsɪ bɪ kare kasetɪzannɔ n ta ɔ hɪya, gεε kaakɔ, a zaa bɪ zε n nawom gɔr, cicirzere ba ɔ y.

29 Bɪ, kɔ gúaa Woso Nyɪ bɪ gore bɔ ɔ, bɪ zaa n a ga firɪyɪre m an le da ra? Bala, naa zaa bɪ, dɪga a ɔ, ma kɔ Woso a sa an gúaaɩbabaa da an a mɪɲɲa sorgɔ m bɪ ma hɔnɪbɪr. Sent-Ǝspri k'a nɪ barka kam wɔɔ ɔ b'a n'a sɔnsɔ wɔm sɔ.

30 Bala, wɔɔ Woso k'a hɪ, a ɔ: <Mɔɔ nɪ zɪm bɔm, mɔɔ n'a sompim gúaa n'ɔ> bɪ dɔ. A a hɪ sɔ a ɔ: <Zuuba y'a gúúú wɔɔ dɔdɔ kam.>

31 Kɔ Woso k'an mɪsɪr bɪ gúaa ku, k'a dɔdɔ ka, a yɪre a zaa ma kɔsɪ maam-maam.

32 Nyɪnta k'awɔɔ ɔ biisi, a sɪrakare daa baa ma, a Woso lεεgure yɪ, a fir yɪ gɔta, a a gu a jim kɔɔkɔɔ zɔɔ bɪ bare nɔ ɔ bɪ, k'a tɔ da a nɔ ɔ.

33 Dɔmum bɪ do ɔ bɪ, gúúú tɪr awɔɔ sɔnsɔ wɔ, ɲnɪ fir ka awɔɔ ma gúúú gaa ɔ, awɔɔ tɪr a dam gúúú kɔ η nɪ fir yɪre ncínaaɔ sɔ rɔ wɔɔ han.

34 Awɔɔ kɔ, gúúú kɔ n yɪ η du Krista tɔ ma rɔ wɔɔ minto, gúúú awɔɔ hɔnta yɔ awɔɔ m, awɔɔ n ye a to kan heernyɔɔ kɪ. Bala, awɔɔ dɔ a ɔ, awɔɔ ɪ hɔnta k'a mɪɲɲabaa le da bɪ m, bɪ nyare ba ɔ y.

* 10:13 10.13 «da a wɔ ɔ» zɪfɔrɔ zi bɪ, junnɔ nyɔɔ a gam taa ɪ tɔ η la bɪ, k'a hɪ a ɔ, bɔr a ɔ η la.

³⁵ Naa tɔ ma bi, a bi heerkoodɔbaa k'awɔɔ n ta m sɪrakare nɔ ɔ bi to y, awɔɔ zem bi ganwɔre gɔta yi.

³⁶ Pakra m k'awɔɔ n bɔr a ma k'a a da ma, a hɔ k'a Woso nɔ yi bi ba, k'a hɔ k'a ler bɔ bi yi.

³⁷ Naa y'a ka Wosoci bi n a hi, a ɔ:
A gɔɔta poore, poore tɔkke,
gɔaa k'a ni zem bi n bɔr,
a bi maasure bare y.

³⁸ Bi, gɔaa k'an tɪrga mɔɔ mum ɔ bi, a mɪsɪrbaa bi ba a nawom sɪrakare nɔ ɔ.

Bi, k'a zaa a bɔ a je m, mɔɔ heer bi yim nyɪnta kan ki dɔ y.

³⁹ Gɔɔɔ kɔ η tɪr a bɔ a je m, ηni nyaam nɔ wɔɔ bɛɛ m wɔɔ ni y. Sɪra wɔɔ n'a kam, ɔ nyiro wɔɔ bɔmbɔre tɔ ma.

11

Gɔɔɔ kɔ η sɪra ka biisi rɔ wɔɔ zibɔero

¹ Sɪrakare bi, kaseti m gɔaa n ta m a heer ɔ, a ɔ, a hɔ k'a ta a heer le bi yim, an a dɔ paan... a heer ɔ a ɔ, hɔ k'a bɪr yim mum m bi ta ɔ denter.

² Gɔɔɔ kɔ η nyɪnta biisi rɔ wɔɔ, η sɪrakare y'a ka Woso nɔ η yi η la.

³ Sɪrakare y'a ka wɔɔ n a dɔ ɔ ɔ, Woso i durnya da a lemim m. Ncɪnaaɔ bi, hɔ k'a ni yim mum m haay naa, a to a ɔ hɔ kɔ mum bɪr a yim nɔ ɔ.

⁴ Abel sɪrakare y'a ka an manni k'a miηηabaa cem Kayen hɔ han ba an a ka Woso ɔ. A sɪra bi kare y'a ka Woso n a hi a ɔ, a tɪrga a mum ɔ, bala, Woso miηηa ye a ganwɔrɛrɔ wɔɔ ma. Abel ga, bi, a sɪrakare tɔ ma bi, a gɔɔta an ni meer bam.

⁵ Enɔk sɪrakare y'a ka Woso n a busu a zi, b'a n ga y. Gɔɔɔ n a ka ma bi η n a yi y, kɔ Woso a busu a zi bi tɔ ma. Wosoci bi y'a hire a ɔ, kɔ Woso n bɔkare an Enɔk busu a zi bi, Woso nɔ yi ra.

⁶ Woso nɔ b'a dam ma an yi gɔsi ra, k'a zaa n sɪra ka y. Bala, gɔaa k'a n'a zɔm Woso ma b'a ga m an sɪra ka a ɔ Woso ta ɔ, an sɪra ka sɔ a ɔ, Woso gan wɔm gɔɔɔ kɔ η n a kam ma k'a a dɔ rɔ wɔɔ ma.

⁷ Sɪrakare y'a ka Nowee n zu hɔ kɔ Woso a hi m b'ɔ. Minno kɔ η ni zem bi ba rɔ wɔɔ a lɛɛ ka an a hi m. Nowee n hɔɔ wɔɔ duro yi a mum ni y, b'a gu an zu hɔ kɔ Woso a hi b'ɔ. A kɔɔlɔs gɔta ba an gasɔ ɔ kan a hargɔɔɔ ki, ηni bɔlem yi. Yi a ɔ ncɪnaaɔ, an a hɪnka a ɔ, a zamaana gɔɔɔ wɔɔ bonyaa, a sɪra bi kare tɔ ma, Woso n dɪga a gɔaa tɪrga.

⁸ Woso k'a Abraham bir bi, sɪrakare y'a ka, an ye Woso ma, an ta tara kɔ Woso n'a kan ɔ k'an yi a hɔjirle bi ra. A n a hɔr a kɔ b'ɔ, b'a n a dɔ kɔ ta a nawom ka y.

⁹ A sɪra bi kare y'a ka an nyɪnta kɔ kɔ Woso a ler bɔ m b'ɔ, am saana hɔ bi m. Nyɪnta a ɔ pɛɛracɛrɔ ɔ, Izakki kan Zakɔɔb ki nyɪnta pɛɛracɛrɔ wɔɔ ɔ sɔ. Lerbɔre deem-deem bi Woso a bɔ brɔɔ m.

¹⁰ Bala, Abraham bi, dɔ a nawom kɔ k'a jɪr paηηa n ta ɔ bi ma, k'a nyɪnta ɔ. Woso miηηa n kɔ bi do dɔrezaa.

¹¹ Abraham sɪrakare y'a ka an wɔ ɔ an nyi yi, bi ma bi, a gusi an cem nyiyire dɔmum han, a lɔ Saara maam sɔ. Bi, a a gu an sɪra ka a ɔ, Woso hɔ k'a ler bɔ a m bi bam.

¹² Yi a ɔ ncɪnaaɔ, gɔaa deem taan... naa tɔ ma, baa k'a gusi an a zɔ ze ma bi, yaηηɔɔ n nyɪnta ɔ gɔta, am monyaarɔ hɔ bi m, am nyɪntaayaa k'a ni higɔta le ra bi m.

¹³ Gɔɔɔ nɔɔn duro haay, gunga η y'a ɔ sɪrakare nɔ ɔ. N n hɔɔ kɔ Woso a ler bɔ η ni bi yi y, bi, η y'a to ηni hɔɔ wɔɔ duro yi laatɔ, ηn'a heer nyɔɔ η

tɔ ma, ɲn'a hɪ ɲ ɔ, saanɔɔ n'a mɪ, bɪ zaakɔrezannɔ n'a mɪ sɔ tara burə ɔ naa ɔ.

¹⁴ Guɔɔ kɔ ɲ nɪ meer bare ncɪnaaɔ rɔ wɔɔ, a hɪnka ɲ nawɔre ɲ ɔ, a ka a nawɔre a miɲɲɔɔ kɔ ma.

¹⁵ Kɔ kɔrɔ kɔ ɲ y'a bɔ ɔ rɔ wɔɔ kɔrkɔr n ta ɲ nɪ, ɲ toore yɪre ɲn'a bɔ ɲnɪ ta ɲ ɔ.

¹⁶ Bɪ, ncɪnaaɔ bɛɛ y, a ka ɲ nawom kɔ k'an miɲɲa an lɛ da ma, arzana ɲn'a kam ma. Naa tɔ ma nɪ, nyannɪ bɪr Woso zem kɔ n ɲ bir a guɔɔ y, bala, a kɔ banka, kɔ ɲ nɪ bɪ nyɪnta ɔ.

¹⁷ Abraham sɪrakare y'a ka an ye k'a Izakkɪ zɛ Woso m manɪ, dɔmɪm kɔ Woso a ka lɛɛ k'a dɪga ma bɪ ma. Woso miɲɲa ɪ ler bɔ Abraham m k'a nyɪ ka ɔ, an bɔkare Abraham ye zɔɔ-zɔɔ k'a nyɪ deem taan... bɪ ka ɔ manɪ.

¹⁸ Woso nyɪnta an a hɪ m, a ɔ:

Izakkɪ n nɪ yanɲɔɔ kɔ mɔɔ ɲ ler bɔ ɪbɪ m nɔ wɔɔ yɪm.

¹⁹ A dɔ Abraham ɔ a heer ɔ a ɔ, Woso ɪ paɲɲa m k'a Izakkɪ mɪm bɔ ɔ, denter sɔ, Woso a ya an Izakkɪ ka Abraham ɔ ɪ ɔ, a mɪm a a bɔ ɔ.

²⁰ Sɪrakare tɔ ma m, Izakkɪ n Zakɔɔb kan Eso kɪ barka da ɔ ɲ booti mim nɔ ɔ.

²¹ Sɪrakare tɔ ma m sɔ, Zakɔɔb zɛ k'a b'a zɔ bɪ, a Zozef nyɪnɔ wɔɔ barka da ɔ. A n yo a bɛnkə ma an zerga, an a lɛ bɔ Woso ɔ.

²² Sɪrakare y'a ka, Zozef n Israyel guɔɔ wɔɔ kɔ ɲ nɪ zem bɪ bɔ Eziptɪ ɔ bɪ mim hɪ, bɪ ma bɪ, a gare a zɔ. A n a hɪ ɲ nɪ kɔ ɲ n'a yaarɔ gur, ɲnɪ bɔ ɲ nɪ bɔre bɪ ma.

²³ Sɪrakare tɔ ma m, Moyiisi zɪrɔ wɔɔ n a nyaakom da a yɪre dɔmɪm ɔ, mom bam kaakɔ. Dɪga kɔ ɲ y'a ɔ nyɪ bɪ gɔere ma bɪ y'a ka, ɲ n nyɪ ba cir bɪ lɛ k'a ka bɪ bɪsɪ ka ma nɪ y.

²⁴ Sɪrakare y'a ka Moyiisi k'a b'a ba gɔaa burgu bɪ, a n ye kɔ ɲ n'a bir Farawon nyumbɔɛere nyɪ y.

²⁵ A ye k'a fir yɪ kan Woso doguɔɔ wɔɔ kɪ, an a gu mim bɔnyaa heernyɔɔ k'a nɪ cenim bɪ ma.

²⁶ A dɔ a ɔ a heer ɔ, a ɔ, k'ɪ fir yɪ amba Krista nɪ, a nyɔɔɔ ta ɔ an lɛ da Eziptɪ hɔnta haay yɪre m. Bala, dɪga a nawom ganwɔre kɔ Woso n nɪ zem b'a ka a guɔɔ ɔ bɪ ma.

²⁷ Sɪrakare tɔ ma m, Moyiisi n a hɔr Eziptɪ kɔ b'ɔ, a n nyɪ ba cir bɪ nɔmaa nɪ y, an jum kɔɔkɔɔ, amba gɔaa k'a nɪ Woso kɔ gɔsɪ b'a dam ma an a yɪ a mɪm m bɪ yɪm.

²⁸ Sɪrakare y'a ka an pakki hɔbɪre bɪ ba, an a hɪ guɔɔ wɔɔ m kɔ ɲ nɪ ma zaasɔ a hallerɔ, kan a sɪgarɔ kɪ ma, kɔ zɛ maleeka bɪ bɪ Israyel lɛekare nyɪnɔ wɔɔ zɪnzɛ y.

²⁹ Sɪrakare y'a ka Israyel guɔɔ wɔɔ n bra higɔta piinɔ bɪ ma, a tara n gɛr. Bɪ, Eziptɪ guɔɔ wɔɔ kɔ ɲ ɔ k'a bra ma sɔ bɪ, hi bɪ nɪ ɲ bɪ.

³⁰ Sɪrakare tɔ ma m, Zeriko pɛɲɲero wɔɔ n a dɪnda, Israyel guɔɔ wɔɔ kɔ ɲ bir ma dɔmɪm saanhɪna bɪ tɔ ma.

³¹ Sɪrakare tɔ ma m, Rahab n ga kan bɪsɪkawosomazannɔ wɔɔ kɪ y, a ye an dundoleɛzizannɔ wɔɔ si a har ɔ an a miɲɲa ba ɲ nɪ.

³² M ya m bɔ hɪ? Toore ba ɔ mɔɔ nɪ Zedenyɔɔ mim dɪndare y, kan Barakkɪ hɔ kɪ, Samsɔn kɪ, Zefte kɪ, David kɪ, Sanwel kɪ wosolesinnɪsorazannɔ wɔɔ hɔ kɪ y.

³³ ɲ sɪrakare tɔ ma, ɲ wɔ ɔ, ɲnɪ yar ba ɲn'a so kɔrɔ ɔ, ɲnɪ tɪrgabaa zi ba, ɲnɪ hɔ kɔ Woso a ler bɔ ɲ nɪ yɪ. ɲ n'a ka poozannɔ n wɔ ɔ, ɲnɪ ɲ bɪ y.

³⁴ Nj sirakare to ma, η sero gutoo lihi, guoo n a ηsa k'a η zuzze hennoo m, ηni bo le m. Nj nyinta panjawar no o, ηni bi panja yi, η nyinta yarbanno wusiro, ηni bor koro vantoo yarbanno ra, broo n a si.

³⁵ Lanno ninjoo sirakare to ma, η guoo ko η gungaro a mum bo o. Guoo gosunoo fir yi, ηni gunga sirakare to ma, η n ye ηn'a bo a taa m k'a bi ga y, a ba η y'a o ncinaasu, k'a wo o, a mumbore k'an mija an le da yi.

³⁶ Sirakare to ma m, guoo gosunoo n ye guoo n yaa wo η ma, ηni η ze mawor m, ηni nooro kosi banjaro m, ηni η du.

³⁷ Nj gosunoo bumba jaaroo m, ηni η meeyaa bo o, ηni gosunoo ze kumbir sii m, gee ηni ze kargoo m. Sirakare to ma m nooro n koro ce ma, ηn'a dam lee zi, seero ci gee biiro ciro i nyinta η huuro, ηni ηsazaabaa no o, guoo ni nyanni dare η ma, ηn'i fir kare η ma.

³⁸ A n bokare guoo wusiro m Woso mum o, durnya naa do guoo woo n a ga m ko guoo noon duro n nyinta kan η ki y. Nj sirakare to ma m, η ba lee ni y, ηn'i poo sam kan ciro gaa ki, ηn'i wotam jaaroo o kan ciro jaaroo ki o.

³⁹ Guoo noon duro haay, Woso no nyoo η la η sirakare to ma. A n bokare η n ho ko Woso a ler bo η ni bi yi y.

⁴⁰ Bala, Woso ho mija k'a le da ho ko η n'a hoon dam ma bi cinta k'a b'a ba woo m, a ηsa a o k'a ka ko guoo noon duro kan woo ki, k'o b'o dakoo o, o yi amba Woso n le n taa ko woo n yi bi m fast.

12

U goota o bir o toj o firyire

haay no o

¹ Bi ko woo ni, guoo noon duro haay ko η sira ka Woso o ro woo, kasetizanno m, ηni bir woo ma. U mor haay k'a ni woo tare dam jum o bi to, kan mimbonyaa k'a n'a som woo o zoo-zoo bi ki. K'o goota o ta lee tee... ho ko Woso o woo n a ba bi no o k'an ta an a nyare ku.

² U o mum ka Yeezuu zi, a m woo sira bi kare sijnida kan a nyamborle ki. A ye n n a ze godarkora ma, a n nyanni ze k'a ga godarkora ma y, bala, diga an nawom heernyoo ninjo k'a ni zem ba yi bi ma. Bi keere naa, nyinta an nawom Woso jir o cirbae no o.

³ K'a a hoon da ma a diga a, a ye an fir yi mimbonyaabanno wo o, k'a a hoon da ma denter k'a b'a mijoo to heezar no o, a panja n a da y.

⁴ Bala, zoo k'awoo n'a bam kan mimbonyaa ki bi, awoo n a ba cina an wo o a n awoo meeyaa bo o y.

⁵ Woso nyino n'awoo m, meerbaaro k'a η ba k'awoo heer yo bi, η to ba awoo no o ra? A a hi, a o:

M nyinu, i bi honhorle ko Zuuba n'a kare ubu o bi ba honbir y,
i b'i heer zar so i bo k'a nawom zaa o bi to ma y.

⁶ Bala, goaa ko Zuuba a ηsa bi,
bi zaa an n'a honhorom,
goaa k'a ni digam ma a nyi bi,
bi zaa an ni mawor soj o.

⁷ K'a ye fir k'awoo n'a yim bi ma, i o, honhorle m. Bala, awoo fir bi yire y'a hinkare a o, Woso i digare awoo ma a nyino. Nyi ka n ta o, a zi bir a honhorle?

⁸ K'awoo bir honhorle yire amba a nyino haay n'a yim bi ni, k'a maam, a nyino paan...ro bee n'awoo ni y, gosimaro n'awoo m.

9 U hɔ kɔ wɔɔ zɪrɔ n'a bam wɔɔ m bɪ tɔ da ɔ nɔ ɔ, wɔɔ hɔnhɔr η nawɔm, wɔɔ nɪ η da η ɔ. Bɪ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ ye ɔ Zi Woso ma an lɛ da, maam bɪ a mɪsrbaa k'a nyare ba ɔ kam wɔɔ ɔ.

10 Wɔɔ zɪrɔ wɔɔ, wɔɔ hɔnhɔr η nawɔm dɔmɪm poore nɔ ɔ bala, amba a a ga m η hɔɔn ɔ bɪ m. Bɪ, Woso bɪ, wɔɔ hɔnhɔr an nawɔm k'a wɔɔ banka kɔ wɔɔ n yɪ mɪŋŋa fastɪ amba a mɪŋŋa m.

11 Kɔ wɔɔ ɪ fir yɪm, wɔɔ heer tɪr a zaar ba fir bɪ yɪrɛ dɔmɪm ɔ, heernyɔɔ ba ɔ y. Bɪ, k'a bɪ maasɪrɛ ba fir bɪ yɪrɛ jɛ ɔ, guɔɔ kɔ η hɔ dunda fir bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η y'a nyɔɔɔɔ yɪm, laafɪ m kan mɪsrbaa tɪrga kɪ.

Dɔndɔrɔ kan bɔzaa ɔ mim kɪ

12 Awɔɔ kɔ kan Woso hɔɔnhɔ bɪ bare kɪ, k'a a ya, a bɪr a bam paan..., a b'a to y, awɔɔ kɔ kan mɪsrbaa k'a Woso nɔ yɪ bɪ kɪ, k'a banka a ta lɛɛ kan kɪ.

13 K'a zaarɔ tɪrgɔɔ sa, kɔ guaa k'a n'a bam k'a do bɪ b'a do y, bɪ k'a n'a banka an jɪm kɔɔkɔɔ.

14 K'a a tɔ ɔ, a bɪr laafɪ m kan guaa woo... kɪ. A bɪr mɪsrbaa k'a Woso nɔ yɪ bam, bala, kɔ guaa bɪr mɪsrbaa k'a Woso nɔ yɪ bare a bɪ Zuuba yɪrɛ y.

15 K'a dundo a zi k'awɔɔ gɔsɪ b'a do Woso barka bɪ ma y. K'a dundo a zi k'awɔɔ gɔsɪ bɪ bɔ kɔ ɔ kan gɔnyim kɔsɪ kɪ y. Kɔ n bɛɛ m a lɛɛ warm kɔ ma an a kɔsrabaa bɪ da guɔɔ gɔta ma.

16 Gɔsɪ bɪ yɪ jaandər* awɔɔ barla, b'a bɪ yɪ Woso hɔɔ gore bɔurezaa am Eso hɔ bɪ nɪ y. Bɪ ye an a jɪtambaa hɔjirle hɛɛ a dam han k'an hɔbɪrɛ ka a ɔ poore k'a bɪ.

17 Awɔɔ dɔ a ɔ, maasɪrɛ k'a bɪ ba bɪ, a a ŋɔa k'a zɪ n a barka da ɔ, bɪ n a gu. A n nyi ka k'a zɪ bɪ n a barka da ɔ ŋɔɪ..., k'an bɪ kɪ haay, an wɔ ɔ an hɔ k'a ba bɪ lɔr y.

18 K'a dɔ a ɔ, bɪnce k'awɔɔ n ta ɔ Woso taa naa, a do bɛɛ m Israyel guɔɔ kɔ η nyɪnta Sinayii ci jɪr ɔ, η n a da ma, ŋn'a wɔ da ma bɪ nɪ y. Sɛ wurɔ ɪ nyɪnta ci bɪ ma, monsigɛ n bɪr ma bidɔ, kan hɪnher gɔta kɪ.

19 Ŋ huure kan leer kɪ ma b'ɔ. Israyel guɔɔ wɔɔ kɔ η leer bɪ do ma bɪ, η n a ŋɔa k'a a ya a tɔr ka ma y.

20 Bala, η n wɔ ɔ ŋnɪ lɛ kɔ leer b'a cɪnta naa do si y. Leer b'a hɪ, a ɔ: Guaa k'a n'a nɔm ci bɪ ma bɪ, baa kɔ hɔbɪsɪ m, a zaa bɪmba n nawɔm jaarɔ m an ga.

21 Hɔɔ kɔ η y'a yɪ b'ɔ rɔ wɔɔ η da bɔ ɔ gɔta, baa Moyiisi mɪŋŋa, nyibɛə a nyasɔ an kɔ an a hɪ, a ɔ: «Nyibɛə ɪ mɔɔ zem, mɔɔ mɛ nɪ hɪnkɛm maam-maam.»

22 Bɪ k'awɔɔ nɪ, a zɔ awɔɔ ɔ *Siyɔn ci bɪ ma, Woso k'an mɪsr bɪ kɔ bɪ awɔɔ a zɔ ma, arzana Zerizalem bɪ m, kan a maleɛkarɔ tisi-tisi rɔ wɔɔ kɪ.

23 Woso lɛɛkarɛ nyɪnɔ kɔ η nɪ heernyɔɔ bam nɔ wɔɔ awɔɔ a zɔ η ma, Woso brɔɔ tɔrɔ gɔrsɪra ba arzana ɔ. A zɔ awɔɔ ɔ Woso ma, a m guɔɔ haay dɔdɔkɛr, a zɔ awɔɔ ɔ guɔɔ tɪrgɔɔ kɔ Woso a ka ŋnɪ yɪ amba a lɛ n taa rɔ wɔɔ ma fastɪ.

24 A zɔ awɔɔ ɔ Yeezuu ma, a m guaaɪbabaa daa bɪ zɛkɔrazaa, a zɔ awɔɔ ɔ a ma zaasɪrɛ* bɪ ma, a ma bɪ nɪ mɪmbɔnyaa gɔm guɔɔ ma, an nɪ meer bam wɔɔ daahan tɔ ma, an lɛ da Abel ma bɪ ra.

25 Naa mɪnto bɪ, k'a dundo a zi. Woso k'a nɪ meer bam kan awɔɔ kɪ bɪ, a b'a tɔr ta a meerbaa bɪ rɛ y. Awɔɔ yaabɔɔ kɔ η nyɪnta ŋn'a tɔr ta a zaa

* 12:16 12.16 jaandər: Guaaɪbabaa Gusire bɪ nɔ ɔ, k'ɪbɪ bɪr yem Woso ma bɔ a ɔ kɔ ɔ jaandare m. * 12:24 12.24 K'a dɪga Ebree guɔɔ 9.19; 10.22 bɪnce ɔ.

k'a ni η bom zaa σ tara bure σ bi meerbaa bi re rō wōō, η fir yi. Bi wōō, Woso y'a to brama an ni wōō bom zaa σ, kō wōō σ tor ta a meerbaa bi re, σ σ gu ma, wōō fir yim an le da paan....

²⁶ Biisi bi, Woso bi leer a ka tara n hinkə, bi kēere naa, a ler bō wōō m, a σ:

Mōō yi m yare m tara hinkə,
bi, bi bēe ni yire a deem ni y,
mōō brama hinkəm sō.

²⁷ K'a a hi a σ: «Mōō yi m yam» bi, naa σ k'a hi, a σ, hōō k'a η da ηni hinkəm nō wōō hinkəre ηni nyaam, kō hōō kō η b'a dam ma ηni hinkə rō wōō n gōōta ηni bir ta σ.

²⁸ Ncīnaas bi, σ yi Woso barkadarezanno, k'a cirbəə kō k'a bi hinkəm ka wōō σ bi tō ma. Wōō barka bi dare ba n ni: U bir Woso dan σ amba a a ηsa bi m, ye a le ma nō σ, kan a hōonhō bare ki nō σ.

²⁹ Bala, wōō Woso bi bō kō σ kan se k'a ni bim ki. Hō k'a bir a nō yim bi zaar an n'a bare.

13

A ba wōō nawom lōnlō

Woso nō n yi wōō ra?

¹ Kristagūōō n'awōō m, k'a gōōta a bir kō ηsam tee...,

² k'a bir saanōō sim miηηa a hadrō σ, a bi naa tō bō a nō σ y. Bala, gūōō nyinta ηni naa ba, ηni maleekarō si a hadrō σ bi η n a dō η σ, maleekarō ni y.

³ K'a bir a hōon dam gūōō kō η ni lōnnōce σ rō wōō ma, ι σ, lōnnōce awōō n ta σ kan η ki. K'a bir a hōon dam gūōō kō η ni fir yim nō wōō ma, ι σ, fir awōō n'a yim sō am η hō bi m.

⁴ Gōaa haay n harcintare gore da σ, gōaa kan a lō ki n bir sira zi bam kan kō ki, η bi jaan da y. Bala, Woso yōōdurbənno wōō kan jaandənno wōō ki dōdō kam.

⁵ A bi busoo ηsa y, k'a zerga hō k'awōō n ta m bi re, bala, Woso a hi, a σ:

Mōō b'ibu tore y, bi mōō bi m bōre ibu σ sō fuga y.

⁶ Naa y'a ka wōō n'σ dam ma σ a hi, σ σ:

Zuuba n mōō daahanzaa, mōō bi nyi bam hōst ni y.

Bō gōaa n ni wōη σ an a ba mōō ni?

⁷ K'a gūōō kō η ka awōō leē biisi rō wōō tō da a nō σ, gūōō kō η Woso lemim dūnda awōō m nō wōō. K'a a hōon da η mīsrbaa bi bare lōō ma, kan ga kō η y'a σ lōnlō bi ki ma, k'a sira ka Woso σ am η hō bi m.

⁸ Yeezūu Krista k'a nyinta lōnlō jim bi, a maam her sō a gōōtam maam dōmim haay.

⁹ A b'a to hōdūdarerō daarō do y'a hōnhō rō wōō n'awōō nyōnnyōō y. Woso barka bi y'a da ma an paηηa ka wōō heer σ, hōbirerō bure minno bēe y. Gūōō kō η zu minno wōō duro σ rō wōō, η n a nyōōdū yi y.

¹⁰ Zūfōrō wōō mannūbənno kō η n'a zi bare η Wosoce σ rō wōō, η ba le m k'a wōō mannūduu hō bi y.

¹¹ Zūfōrō mannūbər jūtaare bi, hōbīsrō k'a η zūnzē rō wōō ma bi, ta an nawom ni Woso taōre bince σ Wosoce σ b'σ, an n'a kam Woso σ k'a gūōō wōō mimbōnyaarō sugur ka η σ. Bi, se n n'a dam hōbīsrō wōō miηηōō re kō bi bōlēema.

¹² Naa y'a ka Yeezūu miηηa n bi ga kō bi bōlēema, k'a gūōō hu bō a ma bi m.

¹³ Naa tó ma bí, ú bó ú ta zi amba a miŋŋa ga bóleema bí m, ú b'ú gu y.*

¹⁴ Bala, wóó ba kú m tara burə ú naa ú, ú n nı nyuntan ú dómum haay y. Ú ka wóó nawóm booti kú bí ma.

¹⁵ Ncınaas bí, ú bír ú lé bóm Woso ú tee... Yeezúu tó ma. Ú lé kú wóó n'a bóŋ ú bí bó kú ú í ú, manni wóó n'a kan ú, kú wóó n'ú lé bóŋ ú tee... bí tó ma.

¹⁶ K'a bír a bam kú m miŋŋa, a bír a dam kú han, a bí naa bare tó bó a nó ú y. Bala, bó a ú kú ú, í ú, mannuro m, Woso yı ŋ ŋoam.

¹⁷ K'a bír yem a læzannó wóó ma, a bír hó kú ŋ n'a hire awóó m bí bare. Bala, dó ŋ nawore awóó nyiro wóó ma dómum haay, kú Woso n nı zem bí ŋ lar awóó nyiro wóó mim ma bí y'a ka ŋn'a bam maam. K'awóó í zure ŋ lé ú, ŋ y'a zi bí bam kan heernyóó kú. Kú n bæe m, zi bí ba ŋ nawóm kan heerzar kú, bí, naa b'a dare awóó han fuga y.

¹⁸ K'a góota a bír yaa dam wóó tó ma. Wóó dó paan..., ú ú, ú n a bonyaa ba y, bala, wóó lé taa k'ú bír a miŋŋa bam tee... hó haay nó ú.

¹⁹ A ye móó nawóm gúta k'a yaa da móó tó ma, kú Woso n a ka kú m m bó m bír awóó zi zóó.

Yaadare kan leersore kú

²⁰ Bí, kú Woso k'a nı laaftı kam bí n'awóó barka da ú. Wóó Zuuba Yeezúu n wóó dundor gúta, amba hóbısró dundor m, a ma k'a ka Woso ú am manni hó bí m bí tó ma m. A ma bí tó ma m só gúasıbabaa k'a nyare ba ú bí n ta ú. Woso a mım bó ú gəəno bire ú.

²¹ A ye móó nawóm k'an a ka k'awóó n wó ú a hó haay k'an miŋŋa ba, maam bí, awóó y'a hóonhó bare. K'an a ka kú hó k'a nó yı haay n kú yı wóó gur zi Yeezúu Krista tó ma. Bí kú Yeezúu Krista tó n léboore yı dómum haay. Amina.

²² M danyıno, a ye móó nawóm k'a a hóon da meerbaaró kú móó ŋ ba kan awóó kú ró nóon ma kan búraama kú, a zu ŋ ú. Hó kú móó gursıra ba awóó ma só naa, a bí jintə y.

²³ K'a dó a ú, wóó danyı Timote bí, n y'a bó lonnoce b'ú. K'a bír móó zi zóó, móó y'a gaam ú zu kú ú, ú bír ú bí díga awóó ma.

²⁴ K'a yaa da a læzannó wóó m haay, kan wosogúó wóó kú haay. Wóó danyıno kú ŋ nı Italiı ú ró wóó í yaa dare a m.

²⁵ Bí kú Woso barka n bír kan awóó haay kú.

* **13:13 13.13** A ba ŋ y'a hóó, n ú, zerji bóleema. (Mannıbenno Ci 16.27). Gúúú a gore bó ú, ú bí nyanni ze kú n yı wóó gore bóŋ ú só a tó ma y.

Ci kɔ ZAKKI a ba

Ci kɔ Zakki a ba bi

gasɔɔre

Zakki bi, Yeezuu danzaa m, n y'a gungare n ɔ, a ɪ ci bi ba. A bir a le bore a miɲɲa ɔ danyɪbaa naa do k'an ta m kan Yeezuu ki bi nɔ ɔ y. Zakki nyinta gɔaa wɪsɪ, a ɪ nyinta Zerizalem kristagɔɔɔ wɔɔ lɛɛzaa.

Ci bi ba a ɔ, wosogɔɔɔ kɔ η nɪ lɛɛ haay ɔ rɔ wɔɔ ma, bi ci bi nɔ ɔ a y'a hire a ɔ, a ba a ɔ, Israyel do buerehɪyɔɔ wɔɔ ma. Kristagɔɔɔ sokuma bi makra a ba brɔɔ ma. Ci bi ba a ɔ, k'a minno y'a hɔnhɔ dɪnda kristagɔɔɔ wɔɔ m, an nɪ sore η la, k'a η dɔndɔ kɔ η n'a mɪsɪrbaa bi ba k'an a ga kɔ ɔ kan sɪrakare bi ki. Bala, kɔ sɪrakare n zu kɔ ɔ kan zibəəro ki, hɔ vam m.

Minno wɔɔ ba n nɪ: firyɪre kan tɔntɔɔre ki, mindɔre kan yaadare ki, hɔntazannɔ kan ηɔazannɔ ki, makrarɔ kan letaamarɔ bɔnyaarɔ ki, Woso lemim kan a zuure ki.

Zakki ɪ yaa dam Woso dogɔɔɔ m jilli

¹ Mɔɔ miɲɲa Zakki, Woso kan Zuuba Yeezuu Krista ki zibəənyɪ m mɔɔ m. Yaa mɔɔ n'a dam Woso dogɔɔɔ kɔ η y'a kərgu lɛɛ haay ra durnya nɔ ɔ rɔ wɔɔ m.

Firyɪre kan mindɔre ki mim

² M danyɪnɔ, k'awɔɔ ɪ fir do haay yɪm k'a a heer nyɔɔ,

³ bala, awɔɔ dɔ a ɔ, firyɪre bi nɔ ɔ, k'awɔɔ jum kɔɔkɔɔ sɪrakare nɔ ɔ, awɔɔ bɔraama yɪm.

⁴ Bi, pakra m, k'awɔɔ bɔraama bi n a hɪnka fasɪ, k'awɔɔ n yɪ miɲɲa fasɪ, hɔsɪ bi jɪra a ma y.

⁵ Bi, kɔ gɔaa y'awɔɔ barla mindɔre n jɪra ma, k'an a ye Woso han, a y'a kan ɔ, bala, Woso ɪ hɔ kam gɔaa haay ɔ an lɛ da a zaa n'a yem bi ra, b'a bir meer bam ma y.

⁶ A n ta ɔ bi, pakra m, k'a zaa n a ye sɪrakare nɔ ɔ, a bi sɪnsɪm ka y. Bala, gɔaa k'a nɪ sɪnsɪm kam bi bɔ kɔ ɔ, kan hɪgɔta kurə ki, hɪnhɛr n'a yəɲɲəm jɪsa kan bɪsɪ ki.

⁷ Gɔaa naa do lɔɔ n a ga m an a gɪnga a ɔ, a hɔ yɪm Zuuba zi y.

⁸ Bala, hɔɔn hɪyɪa-hɪyɪa zaa m, a heer n sɪra ka kan hɔsɪ bare ki y.

Ŋɔazaa kan hɔntazaa ki mim

⁹ Kristagɔaa k'an ηɔazaa bi n a heer nyɔɔ, bala, Woso a busu.

¹⁰ Kɔ kristagɔaa kɔ hɔntazaa m bi, n a heer nyɔɔ sɔ, bala, Woso a ka an zer. Sɪra nɔ ɔ, hɔntazaa cenim amba burvu tɪr sur bi m.

¹¹ Bala, kɔ woso haan, b'a gu kan paɲɲa ki an na bur bi ma, bur bi n ga, a vu bi n sur, a gɔere k'an ta ɔ bi n nyaam. Yɪ a nawɔre nɛɪnaaɔ, hɔntazaa n cem zɔɔ-zɔɔ a zibəəro dɔmɪm ɔ.

Hɔ k'a nɪ zem makra m

¹² Mimbirenyɪntazaa m gɔaa k'a nɪ jɪnɪm kɔɔkɔɔ makra nɔ ɔ bi m. Bala, k'a wɔ makra b'ɔ an bɔ ɔ, a mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bi yɪm, ganwɔre kɔ Woso a ler bɔ k'a ka gɔɔɔ kɔ η n'a ηɔam nɔ wɔɔ ɔ bi n bi.

¹³ Kɔ ɔɔaa ɪ makra lɛɛ, a b'a hɪ, a ɔ: «Woso nɪ mɔɔ makra bare y.» Bala, mimbɔnyaa b'a dam ma an Woso makra ba y, bɪ Woso mɪɲɲa bɪr ɔɔsɪ makra bam k'an mimbɔnyaa ba y.

¹⁴ Bɪ, ɔɔaa lɛtaama bɔnyaa ɪ tɪr a zaa gaa an wɔ ɔ an a da makra ɔ, k'an mimbɔnyaa ba.

¹⁵ Kɔ lɛtaama bɔnyaa bɪ paɲɲa yɪ a zaa zi, b'a a ka a zaa n mimbɔnyaa ba. Kɔ mimbɔnyaa bɪ ba an nya, b'a zaa ga.

¹⁶ M danyɪnɔ ɲɔarɛ nɔ ɔ, a b'a nyɔnnyɔɔ y.

¹⁷ Hɔ mɪɲɲa haay kɔ wɔɔ n'a yɪm, ganwɔrɛ k'an mɪɲɲa fastɪ haay, a to a nawɔm Woso zi, brama, a ɪ lɛɛgurehɔɔ kɔ ɲ nɪ brama rɔ wɔɔ da. A mɪɲɲa bɪr a lɔrm fɪgaa y, bɪ monsigɔ ba zi y.

¹⁸ A mɪɲɲa ɪ hɔɔn bɔ ɔ a zim, an mɪsɪrbaa ka wɔɔ ɔ a lemim k'an sɪra bɪ m. A ba a ɔ nɔɪnaaɔ kɔ wɔɔ n yɪ lɛɛkarezannɔ hɔɔ daaro k'a nɪ ɲ dam nɔ wɔɔ barla.

U zi ba hɔ kɔ wɔɔ n'a mam bɪ m

¹⁹ M danyɪnɔ ɲɔarɛrɔ, k'a tɔ da a nɔ ɔ, a ɔ, ɔɔaa biyɔɔ a ga m an bɪr a tɔr kam mɪɲɲa, b'a bɪ nyagɪra ba k'a meer ba, a bɪ nyagɪra ba sɔ k'a nɔmaa ba y.

²⁰ Bala, nɔmaa kɔ ɔɔaa n'a bam bɪ bɛɛ n'a kam an hɔ k'an tɪrga Woso mɪm ɔ bɪ ba y.

²¹ Naa tɔ ma bɪ, k'a hɔ k'an bɔnyaa a heer ɔ haay to, a a ɔ mimbɔnyaa haay ma.

²² A bɪ ɲɔaar ba a mɪɲɲɔɔ m a ɔ, a y'a tɔr kam Woso lemim bɪ ma y, k'a sa a zi bam paan....

²³ Bala, ɔɔaa k'a n'a tɔr kam lemim bɪ ma b'a bɪr zi bam nɪ bɪ, bɔ a ɔ kɔ ɔ, kan ɔɔaa k'a nɪ dɪgare a meer ma jɛtɪga ɔ kɪ,

²⁴ dɪga k'a ɔ a ma an a hɔr bɪ, a meer bɪ k'an lɔnɔ bɪ, an bɪ tɔ bɔ a nɔ ɔ lɛɛm.

²⁵ Bɪ, ɔɔaa k'a nɪ Woso lɛ bɪ k'an mɪɲɲa fastɪ bɪ karɪnda bam k'a zu ɔ bɪ, a kɔsɪ a nawɔm ma taalera nɔ ɔ, a bɪr a tɔr kam ma bala k'a b'a tɔ bɔ a nɔ ɔ y, bɪ, zi an n'a bam nɪ, Woso bɪ zaa bɪ barka dan ɔ, a zibɔɔ haay nɔ ɔ.

²⁶ Kɔ ɔɔaa ɔ, zu a nawɔm Woso ɔ b'a bɪr bɔrɛ a nɛɛm ma kan meerbaaro bɔnyaaro kɪ, bra an n'a bare a mɪɲɲa m, wosozuure bɛɛ m bɪ y.

²⁷ Wosozuure k'an mɪɲɲa, dintim ba ma Zi Woso mɪm ɔ bɪ ba n nɪ: U nyasɔ sɔnnɔ m, kan zonnɔ kɔ ɲ nɪ fɪr yɪm nɔ kɪ m, ɔ dundo ɔ zi kɔ durnya hɔɔ bɔnyaaro b'ɔ da mimbɔnyaa bare ma y.

2

U bɪ ɔɔɔ jirɔ bɔ y

¹ M danyɪnɔ, wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista n nɪ lɛbɔrɛ m ɔɔta, awɔɔ n sɪra ka ɔ. Naa tɔ ma bɪ, a n a ga m k'awɔɔ n ɔɔɔ jirɔ bɔ y.

² U makra sa, a a da ma, ɔɔɔ hɪyɔɔ n bɪ gasɔ awɔɔ sokɔma nɔ ɔ, deem n huu mɪɲɲa du a ma an sarma tollɛɲɲarɔ dɪnda a nyɔkɔnnɔ ma, deem n bɪr ɲɔazaa an huu yaarsɪrɔ du a ma.

³ K'awɔɔ ɔɔaa k'a huu wɪsɪrɔ du a ma bɪ nyaasɪ ka mɪɲɲa, a bɔkare a hɪ m a ɔ: «lɪɪ, bɔr ɪ nyɪnta bɪncɛ mɪɲɲa naa do ɔ», a bɔkare a hɪ ɲɔazaa bɪ m, a ɔ: «lɪɪ, jɪm brama» gɛɛ, a hɪ m, a ɔ: «Bɔr ɪ nyɪnta tara ɔ naa ɔ, mɔɔ gam taa».

⁴ K'awɔɔ ba nɔɪnaaɔ, jirɔ bɛɛ awɔɔ bɔ a barla ra? Bɪ, naa k'awɔɔ n'a bam naa, a ba bɛɛ awɔɔ ɔ dɔdɔkɛnnɔ hɔɔndare bɔnyaaro m na?

⁵ M danyinɔ ɲɔare nɔ ɔ, k'a tɔr ka miɲɲa! Woso gɔɔɔ kɔ ɲɔazanno m durnya naa do ɔ rɔ wɔɔ bɔ ɔ, kɔ ɲ ni hɔnta paan... kɔ sɪrakare m bi yɪ, kɔ ɲ ni Woso cirbæ bɪ yɪ, Woso ɪ cirbæ bɪ do ler bɔ gɔɔɔ kɔ ɲ n'a ɲɔam nɔ wɔɔ m.

⁶ B'awɔɔ, awɔɔ ɪ ɲɔazanno gore bɔɲ ɔ. A n bɔkare, hɔntazanno wɔɔ ni fir kare awɔɔ ma, ɲn'i tare awɔɔ m dɔdɔkænno taa.

⁷ ɲ miɲɲɔɔ ni tɔ miɲɲa kɔ Woso a ka awɔɔ ma bi sunso wɔm.

⁸ N y'a da Wosoci b'ɔ, n ɔ: «ɪ ɪ mim ɲɔa amba ɪ miɲɲa m», Woso cirbæ bɪ miɪrbaa zaa n naa do. K'awɔɔ ɪ zuɲ ɔ, awɔɔ y'a bam miɲɲa.

⁹ Bɪ, k'awɔɔ ɪ gɔɔɔ jiræ bɔre, mimbɔnyaa awɔɔ n'a bam bɪ, b'awɔɔ ɪ kɔrɔma nɔ ɔ, bala awɔɔ n zu Woso le b'ɔ y.

¹⁰ Bala, kɔ gɔaa ɪ zum lerɔ wɔɔ ɔ haay, k'a bɪ bɔ deem la m, bɔ a ɔ ɲ haay la m.

¹¹ Bala, Woso y'a hɪ, a ɔ: «ɪ bi jaan da y,» a a ya an a hɪ sɔ, a ɔ: «ɪ bi gɔaa meeyaa bɔ ɔ y.» Bɪ kɔ gɔaa n jaan da y, an bɔkare an gər zɛ, bɪsɪ a a ka lerɔ wɔɔ ma.

¹² Kɔ meer awɔɔ n'a bam, kɔ zi awɔɔ n'a bam, k'a dɔ a ɔ, le k'a ni soamiɲɲaɔ kam bɪ, Woso n ni zem b'a sa an awɔɔ dɔdɔ ka m.

¹³ Bala, gɔaa k'a n a mim cicir zɛ bɪ, Woso b'a cicir zem dɔdɔkare nɔ ɔ y, bɪ kɔ gɔaa y'a muno cicir zem, a bɪ nyi bam dɔdɔkare ni y.

Sɪrakare paan... mim

¹⁴ M danyinɔ, kɔ gɔaa ɔ, a sɪra ka Woso ɔ, an bɔkare a bir sɪrakare zibæro sɪ bare y, sɪrakare k'a ɔ, a ta m bi y'a dam ma an a bɔmbɔ ra?

¹⁵ A a da ma kristagɔaa n ta ɔ yar gɛɛ lɔ, ɲ b'a huuro m k'a du a ma, bɪ ɲ ba hɔsɪ m k'a bɪ y.

¹⁶ K'awɔɔ gɔaa deem a hɪ ɲ ni, a ɔ: «K'a doo laafɪ, a huu du a ma, k'a hɔ bi miɲɲa.» B'awɔɔ n hɔ k'a jɪra ɲ ma bi ka ɲ ɔ y, meerbaa naa do nyɔɔdɔ ta ɔ ra?

¹⁷ Ncɪnaaɔ sɔ bɪ, sɪrakare k'a bir zi bam bɪ, hɔgər m fasi.

¹⁸ A a da ma gɔaa n a hɪ, a ɔ, ɪbɪ ɪ sɪrakare m, mɔɔ ni zibæro m. Mɔɔ y'a hire a zaa m, m ɔ, ɪ sɪrakare bɪ hɪnka m m, zibæbare war nɔ ɔ, kɔ m m zibæro wɔɔ bare hɪnka a ɪ m, k'i dɔ ɪ ɔ, mɔɔ ɪ sɪrakare m.

¹⁹ ɪbɪ sɪra ka ɪ ɔ, Woso deem taan... n ta ɔ, ɪ y'a bam miɲɲa, bɪ, zinæro naa dɔ sɔ, ɲn'i nyi bam.

²⁰ Yarma ra, a dɔ ɪ ɔ, sɪrakare k'a bir zi bam bɪ vam.

²¹ Wɔɔ yaaba Abraham bɪ, a zibæro tɔ ma bæɛ y'a ka Woso n a ba tɪrga ra, k'a ye k'a manni ba a nyi Izakki m bi bæɛ ra?

²² ɪbɪ dɔ kɛere ɪ ɔ, Abraham sɪrakare bɪ, zu a ɔ kɔ ɔ kan a zibæro kɪ, a zibæro wɔɔ y'a ka a sɪrakare bɪ n yɪ paan....

²³ Ncɪnaaɔ m, hɔ kɔ Wosoci b'a hɪ bi n kɔ yɪ, a a hɪ, a ɔ: «Abraham sɪra ka Woso ɔ, am naa, Woso n dɪga a gɔaa tɪrga.» Woso n a bir a gɔaasɪba sɔ.

²⁴ Awɔɔ dɔ kɛere a ɔ, Woso bɪ, gɔaa ba a nawɔm tɪrga a zibæro tɔ ma, a sɪrakare y'a deem tɔ ma bæɛ y.

²⁵ Yɪ a ɔ ncɪnaaɔ sɔ kan lɔmiɲɲahɛerezaa Rahab kɪ, a zibæro y'a ka Woso n tɪrgabaa ka ɔ, Israyel dundolɛezizanno k'a ɲ si a har ɔ, an zaa vanta hɪnka ɲ ni ɲn'a sa ɲn'a hɔr bɪ tɔ ma m.

²⁶ Denter m, amba gɔaa nyi ni bɔre a mɛ ɔ, a zaa ni gam bɪ, sɪrakare k'a n zu kɔ ɔ kan zibæro kɪ bɪ, hɔ gər m sɔ.

3

Gɔaa nɛɛm zibæ mim

¹ M danyinɔ, a b'a ka ma k'a yi hɔɔɔndagɔɔɔnzannɔ woo... y. Awɔɔ dɔ a ɔ, wɔɔ kɔ ɔ nɪ hɔ dɔɔdam gɔɔɔ m nɔ wɔɔ, n wɔɔ dɔɔɔ kam kɔsɪ an lɛ da.

² Bala, wɔɔ haay, wɔɔ ɪ kɔrɔm ma. Gɔaa k'a bɪr kɔrɔm ma a meerbaa nɔ ɔ bɪ, gɔaa tɪrga m fastɪ, a a da ma an bɔr a mɪɪɪɪ ma jilli.

³ Kɔ wɔɔ tɪr sarbɪr da sisiro lɛ ɔ kɔ η nɪ zu wɔɔ ɔ bɪ, wɔɔ y'ɔ so η mɛ b'ɔ jilli sɔ ηn'ɪ wɔɔ hɔɔnhɔ bam.

⁴ K'a dɪga kɔɔlɔsɔ gɔɔɔ wɔɔ ma sɔ, kɔ η bɪ to ηnɪ gɔta maam-maam, hɪnhɛr gɔɔɔ nɪ η nyɔɔtam bɪ, η hɔ poore n ta ɔ, an a ka ηn'ɪ tam lɛɛ haay k'a brarɛzaa bɪ lɛ n taa b'ɔ.

⁵ A maam sɔ kan gɔaa nɛɛm kɪ, vɛɪɪɪɪ poore m gɔaa mɛ ɔ, an bɔkare an n'a mɪɪɪɪ busum hɔɔ gɔɔɔ bare mim nɔ ɔ. Awɔɔ dɔ a ɔ, sɛ poore a da ma, an poo gɔta bɪ.

⁶ Gɔaa nɛɛm bɪ do m bɪ, sɛ m sɔ, an ta hɔ bɔnyaa haay m, wɔɔ mɛ b'an ta ɔ, an nɪ dintim kam wɔɔ mɪsɪrbaa ma jilli, an nɪ sɛ dam wɔɔ ma haay, sɛhar sɛ y'a so a mɪɪɪɪ ɔ.

⁷ Gɔɔɔ a da ma, ηn'ɪ hɔmɪsɪr haay tɔntɔrɛ, pɔohɔɔ kan bɛnnɔ kɪ, hɔɔmɪsɪrɔ kɔ η n'a gaatam kan zɔnɔ kɪ, η wɔ η ɔ denter.

⁸ Bɪ gɔsɪ b'a dam ma an nɛɛm tɔntɔ y. Hɔ bɔnyaa m, an nɪ lɛɛ sam, gɔɔɔ meeyaa bɔurɛ nyɪsɪ y'a han.

⁹ Ɔ nɛɛm wɔɔ sa, ɔ n'ɔ lɛ bɔm Zuuba ɔ, ɔ Zɪ b'ɔ, ɔ n'a sam sɔ, ɔ nɪ lɛ kɔsɪ dam gɔɔɔ n'ɔ, an bɔkare Woso yi η da ηnɪ bɔ a mɪɪɪɪ rɛ.

¹⁰ M danyinɔ, a n a ga m kɔ wɔɔ lɛ deem-deem bɪ n bɪr ler mɪɪɪɪ bɔm, an bɪr a bɔnyaa bɔm sɔ y.

¹¹ Hiyɛɛ ba ɔ, an nɪ bɔm hi nyɪnta m kan hi kɔsɪ kɪ nɪ y.

¹² Sɔɔn b'a dam ma an tɔgɔ nyɪ da y, gɛɛ dɪvɛn gɔ n sɔɔn nyɪ da y. Yehiyɛɛ b'a dam ma, an bɔ hi nyɪnta nɪ y.

Mindɔrɛ k'a a to Woso zi

¹³ Gɔaa y'awɔɔ barla an mim dɔ ra? K'an a hɪnka mɪsɪrbaa tɪrga nɔ ɔ, bɔraama zibɛɛ nɔ ɔ.

¹⁴ Bɪ, kɔ jumbaa kan heer kɔsɪ kɪ, lɛɛzaabaa kama kɪ y'awɔɔ heer han, a b'a lɛ bɔ a mɪɪɪɪɔ ɔ y, b'a bɪ sɪra gore bɔ ɔ a ηsɔarɔ nɪ y.

¹⁵ Bala, mindɔrɛ naa do n a to Woso zi y, durnya hɔ m, a to a ɔ gɔɔɔ zi, bɔ a ɔ Sɔtaana zi.

¹⁶ Sɪra nɔ ɔ, lɛɛ kɔ jumbaa n ta ɔ, gɔɔɔ n'a hɔɔn dare a mɪɪɪɪɔ ma con bɪ, lɛɛ bɪ do ɔ bɪ, hɔ haay woo... yɪm bɔrga, ziro bɔnyaarɔ n nyɪnta ɔ sɔ.

¹⁷ Bɪ, mindɔrɛ k'a a to Woso zi bɪ y'a hɔ, a mɪɪɪɪ, laafɪ kama m, a bɔgɔ-bɔgɔ, kɔmarɛ kama m, cɪcɪrzɛrɛ m gɔta, zi mɪɪɪɪ bare m gɔta, jumbaa b'a nɔ ɔ, bɪ zambɔ b'a nɔ ɔ sɔ y.

¹⁸ Gɔɔɔ kɔ η n'a kam ma kɔ laafɪ n bɪr ta ɔ rɔ wɔɔ, tɪrgabaa mɪsɪrbaa bɪ ba η nawɔm laafɪ kama nɔ ɔ, a nyɔɔɔɔ bɪ, tɪrgabaa mɪsɪrbaa ηn'a yɪm.

4

Ɔ bɪ durnya hɔ ηsɔa y

¹ A a ba lɔ awɔɔ bɪr kɔ mare, an nɪ nyaa bam kan kɔ kɪ tee...? K'awɔɔ lɛtaamarɔ bɔnyaarɔ nɪ zoo bam awɔɔ heerɔ wɔɔ ɔ bɪ to ma m.

² Awɔɔ lɛ taa hɔɔ nɪɪɪɪɔ ma, b'awɔɔ bɪr η yɪrɛ y, bɪ to ma bɪ, awɔɔ y'a kam ma k'a gɛr zɛ, awɔɔ ɪ jum bam bɪ hɔsɪ bɪr kɔyɪrɛ awɔɔ nɪ y, bɪ n a ka awɔɔ nɪ zoo bam an nɪ nyaa bam kan kɔ kɪ. Awɔɔ bɪr hɔsɪ yem Woso han y, bɪ y'a ka awɔɔ ba hɔ k'awɔɔ lɛ n taa bɪ nɪ y.

³ Awɔɔ y'a yem b'awɔɔ bɪr a yɪrɛ y, k'awɔɔ bɪr a yem han mɪɪɪɪ bɪ to ma, bala, a yɛ awɔɔ nawɔm k'a sa, a a hɔɔnhɔ ba m.

⁴ Taalerazanno bɛɛ n'awɔɔ nɪ y! Awɔɔ n a dɔ a ɔ, k'i ɪ durnya jɛ ɔ, Woso jum n'i mɪ ra? Gɔaa k'a lɛ n taa durnya ma bɪ, a ba a nawom Woso jum.

⁵ A hɔɔn awɔɔ n'a dare a ɔ, hɔ kɔ Wosoci b'a hɪ bɪ vam m na? A a hɪ a ɔ, Woso ɪ jum bam k'a a ɛspri ka wɔɔ ɔ, an nɪ kan wɔɔ kɪ bɪ tɔ ma.

⁶ Bɪ, a y'a barka kam wɔɔ ɔ gɔta, bɪ tɔ ma m Wosoci bɪ n a hɪ a ɔ, Woso y'a gum mɪnjabusurezanno ma, b'a ɪ barka kam mɪnjazerlezanno ɔ.

⁷ Naa tɔ ma bɪ, k'a mɪnjɔɔ zer a yɛ Woso ma. K'a a gu Sɔtaana ma, a y'a sire an a gɔ awɔɔ ma laatɔ.

⁸ K'a zɔ Woso ma, a y'a zɔrɛ awɔɔ ma sɔ. Awɔɔ k'an kɔrɔmazanno, k'a zi bɔnyaa bare to! K'a heer hu bɔ hɔɔn hɪya-hɪya zanno ra!

⁹ K'a heer zaar ba a kɔrɔmarɔ wɔɔ tɔ ma! K'a zɛ heerzar ba a nyi ka! K'a yaawɔrɛ to a nyi ka, k'a a heernyɔɔ bɪ tɔ, a a heer zar!

¹⁰ K'a a mɪnjɔɔ zer Zuuba taa, k'an awɔɔ busu.

U b'ɔ muno dɔdɔ ka y

¹¹ M danyɪnɔ, a ba bɔnyaa hɪ kɔ ma y. Gɔaa k'an a bɔnyaa hɪrɛ a mim ma, gɛɛ an a dɔdɔ kare, a bɔnyaa an n'a him Woso lɛ ma, an nɪ Woso lɛ bɪ dɔdɔ kam. Bɪ, k'ɪbɪ ɪ Woso lɛ bɪ dɔdɔ kam, ɪ ba ɪ ɔ, a dɔdɔkɛr, a zuurezaa bɛɛ n'i mɪ dɔ y.

¹² A n bɔkare, Woso y'a deem taan... nɪ lɛ bɪ kam, a y'a deem taan... m dɔdɔkɛr sɔ. A n n'a dam ma an gɔɔɔ bɔmbɔ, an n'a dam ma an η zaar ba sɔ. Nka n'ɪbɪ m, ɪ n'i mim dɔdɔ kare?

A bɪ yɪ mɪnjabusurezanno y

¹³ K'a tɔr ka mɔɔ ma kɛɛrɛ, awɔɔ k'a n'a hɪrɛ a ɔ: «Her, gɛɛ booti m, wɔɔ tam kɔ na ɔ gɛɛ kɔ na ɔ, ɔ gɔɔta b'ɔ dɔɔraa deem, ɔ ter ba ɔ busoo yɪ,»

¹⁴ awɔɔ n a dɔ k'awɔɔ mɪsɪrbaa bɪ yɪm lɔ booti nɪ y, bala, awɔɔ bɔ kɔ ɔ kan sebtur kɪ, k'a bɔ b'a nyaam lɛɛm.

¹⁵ A ga awɔɔ ɔ m, a hɪ a ɔ: «Kɔ Zuuba yɛ, wɔɔ mɪsɪrbaa bare, ɔ na ba kan na kɪ.»

¹⁶ A n bɔkare a lɛ awɔɔ n'a bɔrɛ a mɪnjɔɔ ɔ a dɪndare nɔ ɔ. Lɛbɔaɔ naa do lɔɔ bɔnyaa.

¹⁷ Gɔaa k'a hɔ k'a ga bare m dɔ, b'a n a ba y, a zaa mimbɔnyaa ba.

5

A yɪm kɔɔkɔɔ hɔntazanno ma

¹ Hɔntazanno wɔɔ, k'a tɔr ka mɔɔ ma, k'a nyi ka a baa da, bala, awɔɔ fir yɪm gɔta.

² Awɔɔ hɔnta bɪ, hɔ vɔm m, bɛɛ y'awɔɔ huuro bɪm sɔ.

³ Tankampiisi y'awɔɔ sarma kan awɔɔ busoo kɪ zaar bam, η zaarbare bɪ nɪ nyɪntam kasetɪ an awɔɔ bɪ, am sɛ hɔ bɪ m. Awɔɔ hɔnta gɔr a kuntɔ jɛ dɔmɪnnɔ nɔɔm nɔ ɔ.

⁴ Awɔɔ n gɔɔɔ kɔ η zi ba awɔɔ hɔsɪrarɔ ɔ rɔ wɔɔ yawɔra ba y, k'a a tɔr ka, η yɪ zee dam, bɪ, η zee bɪ dare lee ku Zuuba k'a paŋŋa jirɔ ba ɔ bɪ zi.

⁵ Awɔɔ mɪsɪrbaa nyɪnta yɪ tara burɔ ɔ, a a hɔɔnhɔ yɪ, awɔɔ hɔ bɪ gɔta a mɛ ka am hɔbɪsɪrɔ m, bɪ awɔɔ zɪnzere dɔmɪm y'a kum.

⁶ Awɔɔ gɔaa tɪrga dɔdɔ yar, a meeyaa bɔ ɔ, a n wɔ ɔ an jum awɔɔ lɛɛ y.

U bɔr ɔ ma, Zuuba zɛm

⁷ M danyɪnɔ, ɔ bɔr ɔ ma, kɔ Zuuba n tolle ba an bɔr. K'a makra sa danwur ma, bɔr a nawɔrɛ a ma an nɪ dɔm mɔsa ma, k'a a tara zibɔhɔ hɔ yɪ, an nɪ dɔm lɛɛkare labarɛrɔ, kan jɛ labarɛrɔ kɪ ma.

⁸ Awɔɔ, k'a bɔr a ma sɔ, a bɪr heer koodɔ m, bala, Zuuba wusigɛrɛ dɔmɪm a zɔ.

⁹ M danyinɔ, a bi kukur ba kɔ ma y, kɔ Woso b'a dɔdɔ ka y. K'a dɔga a, ba dɔdɔkɛr bi ni cɛle ma na.

¹⁰ M danyinɔ, wosolesinnisorazannɔ kɔ η nyinta ηni meer ba Zuuba tɔ ra rɔ wɔɔ, η fir yi, bi η bɔr a ma fir bi nɔ ɔ. K'a η hɔbaa sa.

¹¹ K'a dɔga a, gɔɔɔ kɔ η ni junum kɔɔkɔɔ firyire nɔ ɔ rɔ wɔɔ, wɔɔ y'a hum wɔɔ ɔ, η mimbirenyinta. Awɔɔ Zɔɔb k'a jum kɔɔkɔɔ fir nɔ ɔ bi mim ma, awɔɔ hɔ kɔ Zuuba a ba m fir bi yire je ɔ bi dɔ sɔ, bala, Zuuba ɪ gɔɔɔ cicir zem gɔta, an n'a miɲɲa bare η ni.

¹² M danyinɔ, an le da bi, a b'a wer si y, a b'a wer si brama tɔ ni, b'a ba si tara tɔ ni y, a b'a wer si fɔga y. K'awɔɔ ye mim ma, k'a ɔ un... bala. K'awɔɔ n ye, k'a ɔ ayy.... A bi hɔsi na ma y, kɔ Woso b'awɔɔ dɔdɔ ka y.

Yaadare mim

¹³ Kɔ gɔaa y'awɔɔ barla an ni fir yim k'an yaa da. Kɔ gɔaa ni heernyɔɔ m, k'an laa lɔ an a le bɔ Woso ɔ.

¹⁴ K'awɔɔ gɔaa deem bi laafu, k'an kristagɔɔɔ leezannɔ wɔɔ bir, kɔ η ni nyɔɔ nɔ ma Zuuba tɔ ra, ηni yaa da a tɔ ma.

¹⁵ Kɔ η yaa bi da kan sirakare ki, yaabazaa bi laafu yim, Zuuba y'a waam, k'a mimbɔnyaarɔ ba sɔ, Zuuba sugur kan ɔ.

¹⁶ Naa tɔ ma bi, k'a mimbɔnyaarɔ bɔ a le ma, a hi kɔ m, k'a yaa da kɔ tɔ ma, kɔ Woso n a waa. Gɔaa tɔrga yaadare ɪ zi bam kan panɲa gɔta ki.

¹⁷ Awɔɔ dɔ a ɔ, *Elii nyinta gɔaa am wɔɔ m, a yaa da Woso m ηɔu..., kɔ la bi ba y, denter sɔ, la a gɔsi dɔɔraa kaakɔ kan a kur ki.

¹⁸ A n a ya an yaa da, kɔ la bi n ba, Woso n a ka la bi n ba, hɔbire n nyinta ɔ tara bure ɔ.

U ɔ da kɔ han Woso zuure nɔ ɔ

¹⁹ M danyinɔ, k'awɔɔ gɔaa deem nyaam, an Woso zaa k'an sira bi to, kɔ gɔaa a ka an a ya an bɔr zaa bi ra,

²⁰ k'a dɔ a ɔ, gɔaa k'a ka mimbɔnyaabɛr n a bɔ a mimbɔnyaabare zaa ɔ, k'a zu Woso ɔ bi, a zaa bi meeyaa a a bɔmbɔ, an a ka sɔ, baa k'a mimbɔnyaarɔ gɔta, Woso n η sugur ka ɔ haay.

Ci Iεεkare ho ku PIYEEER a ba

Ci Iεεkare ho ku Piyeer a ba bi

gasoorε

Yeezuu karindanyɩ Piyeer ɩ ci bi ba. Ci bi ba a ɔ kristagooɔ sokomaro ku η nyinta Azii minεer kuro ɔ ro woo ma. Zuɩforo nyinta kristagooɔ woo duro barla, bi, gooɔ ku η goota ro woo, doro vantoo gooɔ m.

Ci bi ba a ɔ, kristagooɔ ku η ni fir yim a sirakare to ma, η heer n'a zarm no woo minto. Ku η ni jum kooɔoo, ηni goota ηni ho k'a Woso no yi bi ba mim haay no ɔ. Ku η ni leboore ku Woso n ni zem b'a ka η ɔ bi nyo ɔ a heer ɔ kooɔoo.

N Piyeer ze godarkora ma a sirakare to ma, Rom zanno ku η wuti ηn'ɩ fir kam kristagooɔ ma bi domum ɔ. Pol nyinta kristagooɔ firyire bi do no ɔ so.

Piyeer ɩ yaa dam kristagooɔ m

¹ Moo muɩɩa Piyeer ni ci bi bam, Yeezuu Krista ziboozaa m moo m. A ba moo nawom awoo ku Woso a bo ɔ k'a yi a gooo a hisiga da, a m saanoɔ Pɔn ku ɔ kan Galasii ku ki ɔ, Kapados ku ki ɔ, Azii kan Bitinii kuro ki ɔ ro woo ma.

² Zi Woso y'awoo bo ɔ, amba a leε ka an a cinta a hoɔnhoo no ɔ k'a ba bi to ma, a y'a so awoo ɔ, a Espri k'a a ka awoo ɔ bi to ma, k'awoo n ye Yeezuu Krista ma, k'a ma bi n'awoo hu bo. A ye moo nawom, ku Woso n a barka, kan a laafu ki ka awoo ɔ guta.

Woso barka dare bombore bi to ma

³ U ɔ le bo Woso ɔ, woo Zuuba Yeezuu Krista Zi bi, bala, a cicirzere guta bi no ɔ, a a ka woo n yiredaa yi, k'ɔ taaheerle paan... yi, Yeezuu Krista k'a a mum bo ɔ gəno bire ɔ bi to ma.

⁴ A ba a ɔ maam ku woo n hojirle k'a b'a dam ma an von gee an dintim ka, gee a paɩɩa n a bo ɔ yi, hojirle bi do Woso a cinta awoo m arzana ɔ.

⁵ Awoo ku Woso paɩɩa ni dore a ma sirakare to ma, k'awoo n bi bombore k'an b'a hunkam leem je domum ɔ bi yi.

⁶ Bi to ma m, awoo n'a heer nyoom guta, baa ku pakra m k'awoo n fir yi dutaa, makraroo y'a hunho ku η n'awoo heer zarm domum poorero noon duro no ɔ.

⁷ Fir bi yire bi, awoo sirakare makra an n'a bam, ku sirakare paan... m ge. Awoo sirakare bi muɩɩabaa le da sarma m, hoɔenlezaa m bi, an bokare n tir a makra ba se ɔ, k'a muɩɩabaa do. Ncɩnaaɔ bi, awoo sirakare bi makra je ɔ, awoo leboore kan cirbəə ki, daure ki yim domum ku Yeezuu Krista n b'a hunkaɩ ɔ b'ɔ.

⁸ Awoo ɩ Yeezuu Krista muɩɩa ηsam b'awoo n a yi a mum ni y, awoo sira ka ɔ, b'awoo n a yi cina y. Naa to ma m, awoo n'a heer nyoom heernyoo gandaa ɔ m, goɔi b'a dam ma an heernyoo guta bi do do an a hi y.

⁹ K'awoo ni zem b'a nyiro woo bombore yi bi, bi y'a ka Woso ɔ awoo n sira ka.

Ho ku Sent-Espri a ba Krista to ma biisi

10 Wosolesinnisorazanno kɔ η nyɪnta biisi ηnɪ so Woso lɛ ra, ηnɪ barka kɔ Woso ɔ k'a ka awɔɔ ɔ bɪ mim hɪ bɪ, η bɔmbɔrɛ k'awɔɔ n nɪ zem b'a yɪ bɪ daasɪ ηn'a a ka.

11 A ka η y'a ɔ ma, k'a minno kɔ Krista Espri b'a hɪnka η nɪ bɪ kɔyɪrɛ dɔmɪm kan η zaarɔ kɪ dɔ, bala, Espri bɪ do k'a nyɪnta kan η kɪ bɪ lɛɛ ka an fɪryɪrɛrɔ kɔ Krista n'a yɪm bɪ mim hɪ, kan lɛbɔɔrɛ k'a n'a yɪm, fɪr bɪ yɪrɛ jɛ ɔ bɪ kɪ.

12 Bɪ, Woso a hɪnka a lesinnisorazanno wɔɔ duro m, a ɔ, lemim k'a ka kɔ η nɪ so ra bɪ, a n a ka η bɔɔm tɔ ma y, awɔɔ hɔ m. Lemim nyɪnta bɪ do padɛnno wɔɔ a hɪ awɔɔ m, bɪ, a pa η y'a da awɔɔ m *Sɛnt-Espri paŋŋa kɔ Woso a ka η ɔ bɪ m. Malɛkarɔ mɪŋŋɔɔ n lɛ taa k'a lemim bɪ do dɔ gɔta.

Mɪsɪrbaa zore bare mim

13 Naa tɔ ma bɪ, k'a a banka, k'a ta lɛɛ kan zibɛɛ kɪ, a b'a zu a ɔ y, k'a barka kɔ Woso n'a kare awɔɔ ɔ Yeezuu Krista hɪnkare ma bɪ ta a heer lɛ kɔɔkɔɔ.

14 Amba nyɪnɔ nɪ yɛrɛ a zɪrɔ ma bɪ, k'a yɛ Woso ma, a b'a ya a zu letaamarɔ bɔnyaarɔ k'awɔɔ n ta η nɪ biisi badɔ nɔ ɔ rɔ wɔɔ ɔ y.

15 Bɪ, amba Woso k'awɔɔ bir bɪ n mɪŋŋa bɪ, awɔɔ sɔ k'a bɪr mɪsɪrbaa mɪŋŋa bam a tare haay nɔ ɔ.

16 Bala, Woso a hɪ a ci b'ɔ, a ɔ: «K'a yɪ mɪŋŋa, bala, mɔɔ mɪŋŋa.»

17 Woso k'a nɪ gɔɔɔ dɔdɔ kam b'a bɪr η jirɛ bɔm bɪ, awɔɔ nɪ yaa dam nɪ a ɔ, a Zɪ m, gɔaa biyɛɛ dɔdɔ an n'a kam amba a zaa zibɛɛ a ga m bɪ m. Bɪ tɔ ma bɪ, k'a mɪsɪrbaa k'a gɔɔta awɔɔ m, awɔɔ n'a bam tara burɛ ɔ bɪ ba, Woso mɪŋŋa daɔrɛ kan a nyibɛɛ kɪ nɔ ɔ.

18 Awɔɔ dɔ a ɔ, mɪsɪrbaa k'a nyɔɔdɔ ba ɔ, awɔɔ zɪrɔ n a to awɔɔ m bɪ, Woso awɔɔ yɔ b'ɔ. Bɪ, hɔ k'a n'a zaar bam, gɛɛ wanzurfu gɛɛ sarma bɛɛ a a sa, an awɔɔ yɔ nɪ y.

19 Awɔɔ yɔ a ɔ, Krista ma kɔ n b'a dam ma n a lɛ hɪ bɪ m, bɔ b'ɔ kɔ ɔ kan sinnɪyɛɛm k'a m mɪŋŋa, hɔ bɔnyaa sɪ ba ma bɪ kɪ.

20 Woso lɛɛ ka an a bɔ ɔ, bɪ ma bɪ, durnya ba ɔ y. Kɛɛrɛ naa, a a hɪnka jɛ dɔmɪnɔ ɔ, awɔɔ daahan tɔ ma.

21 A tɔ ma m, awɔɔ n sɪra ka Woso ɔ, bɪ y'a mɪm bɔ ɔ gɛəno bire ɔ, an lɛbɔɔrɛ ka ɔ, yɪ a ɔ nɔɪnaaɔ, k'awɔɔ sɪrakare kan awɔɔ taaheerlɛ kɪ n yo Woso ma.

K'a mɪsɪrbaa ba ŋɔare nɔ ɔ

22 Yɛ k'awɔɔ ɔ sɪra ma b'a ka, awɔɔ nyiro wɔɔ hu n bɔ, k'a a da ma, a kɔ ŋɔa paan... danyɪbaa nɔ ɔ. K'a kɔ ŋɔa gɔta noom hu m.

23 Bala, yɪredaa awɔɔ yɪ, b'a n a to gɔaa zi y, gɔaa ɪ gam, bɪ Woso y'awɔɔ yɪ, a gare ba ɔ y. A lemim k'an mɪsɪr a cenle ba ɔ b'a sa an awɔɔ yɪ m.

24 Amba Wosoci n'a hɪm bɪ m bɪ:

Gɔɔɔ haay bɔ kɔ ɔ kan bur kɪ,

lɛbɔɔrɛ kɔ η nɪ tam haay bɪ

bɔ kɔ ɔ kan burvu kɪ,

kɔ bur bɪ ga, b'a vu bɪ sur.

25 Bɪ Zuuba lemim b'ɪ gɔɔtam

dɔmɪm haay.

Bɪ, lemim bɪ do bɪ, lemim nyɪnta kɔ n y'a pa da awɔɔ m bɪ m.

2

1 K'a bɔnyaabaa do haay to kan ŋɔaar do haay kɪ, noombakɔma kɪ, a bɪ jɪm ba y, b'a b'a bɔnyaa hɪ gɔsɪ ma y.

² Amba nyɔnɔ poorero ni nyonhi nɔam bi, k'a Woso lemim k'an miɲɲa bi nɔa tee... k'a a da ma a ma Woso zaa bi nɔ ɔ, a bɔmbɔre yi.

³ Bala, Wosoci bi y'a him denter, a ɔ:
Awɔɔ b'a dɔ a ɔ, Zuuba miɲɲa.

Woso gɔɔɔ m wɔɔ m

⁴ K'a zɔ Zuuba ma, jaa mɔsɔr m, gɔɔɔ n kaanm m, bi, Woso dɔga a jaa tɔzaa m, an a bɔ ɔ.

⁵ K'a a zɔ ma, bala, awɔɔ bɔ kɔ ɔ kan jaa mɔsɔrɔ kɔ sɔ, kɔ Woso n awɔɔ sa an awɔɔ ba Sent-Ɛspri cɛ. Awɔɔ yɛre a mannɔbɛnno kɔ η y'a miɲɲa ka ɔ, k'a mannɔrɔ kɔ η y'a to Sent-Ɛspri zi rɔ wɔɔ ba a η ka Woso ɔ, a yi η nɔam Yeezuu Krista tɔ ma.

⁶ Bala, Wosoci bi nɔ ɔ, n ɔ:
K'a dɔga a, mɔɔ ɪ jaa paɲɲazaa cɪntam *Siyɔn ɔ,
mɔɔ y'a bɔ ɔ, jaa tɔzaa m gɔta,
gɔaa k'a sɪra ka ɔ bi, a bi nyannɪ bire y.

⁷ Awɔɔ k'a sɪra ka ɔ rɔ wɔɔ,
jaa naa do tɔ ma awɔɔ ɪ lɛbɔɔre m,
bi kɔ bɪsɪkɛnno wɔɔ ni, Wosoci b'a hi, a ɔ:
Jaa kɔ cɛdonno wɔɔ kaanm m bi y'a ba cɛ bi jɪrjaa paɲɲazaa.

⁸ Wosoci b'a y'a an a hi sɔ, a ɔ:
Jaa bi do a ba gɔɔɔ gɛnzere jaa, η dore jaa.
Kɔ η n sɪra ka Woso lemim b'ɔ bi y'a ka ηn'a gɛm zem ma, Woso lɛɛ ka an a cɪnta k'an yi ncɪnaaɔ.

⁹ B'awɔɔ, gɔɔɔ kɔ Woso η bɔ ɔ rɔ wɔɔ n'awɔɔ m, cir m Woso m, a mannɔbɛnno n'awɔɔ m, gɔɔɔ kɔ Woso a so η ɔ rɔ wɔɔ n'awɔɔ m, Woso miɲɲa y'awɔɔ ba a hɔ, k'awɔɔ n a zibɛɛro gɔtɔɔ wɔɔ pa da, a y'awɔɔ bir an bɔ awɔɔ m monsigɛ ɔ, an bɔr awɔɔ m a lɛɛgure k'an miɲɲa gɔta b'ɔ.

¹⁰ Biisi bi, Woso bi gɔɔɔ bɛɛ n'awɔɔ ni y, bi kɛere naa, a gɔɔɔ n'awɔɔ m. Biisi bi, Woso n a cicirzere hɪnka awɔɔ ni y, bi kɛere naa, a awɔɔ cicir zɛ.

Kristagɔɔɔ mɔsɔrbaa mim

¹¹ M danyɔnɔ nɔare nɔ ɔ, k'a dɔ a ɔ, cenlezanno n'awɔɔ m tara bure ɔ naa ɔ, saanɔɔ n'awɔɔ m, bi tɔ ma bi, k'a gɔ lɛtaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ ma, a ka η nawɔm ma k'a awɔɔ zaar ba.

¹² K'awɔɔ ni gɔɔɔ kɔ kristagɔɔɔ bɛɛ ni η mɪ bire ɔ bi, k'a mɔsɔrbaa k'an zore ba, k'an bir yɛre ɪ ɔ, kɔ η y'awɔɔ tɔ zaar bare, ηn'a hire η ɔ, gɔɔɔ bɔnyaarɔ n'awɔɔ ni, kɔ η n'awɔɔ zibɛɛro miɲɲɔɔ wɔɔ yi, maam bi, η y'a lɛ bɔm Woso ɔ, hinni k'a n'a hɪnkare η ni b'ɔ.

¹³ K'a ye lɛezanno kɔ η ni durnya ɔ naa ɔ haay rɔ wɔɔ ma Zuuba tɔ ma. Kɔ cir ni, k'a ye ma k'a m cir bi tɔ ma.

¹⁴ Kɔ gɔɔɔ kɔ cir n cɪncɪnta kɔ η n a so lɛɛrɔ ɔ wɔɔ ni, k'a ye η ma sɔ, η cɪncɪnta a ɔ, kɔ η ni gɔɔɔ kɔ η n'a bɔnyaa bam nɔ wɔɔ hɔnhɔr, ηn'a lɛ bɔ gɔɔɔ kɔ η n'a miɲɲa bam nɔ wɔɔ ɔ.

¹⁵ Bala, Woso lɛ taa k'awɔɔ n bir a miɲɲa bam, kɔ gɔɔɔ kɔ η hɔɔn ba ɔ, η n hɔsɪ dɔ rɔ wɔɔ b'a da ma ηni hɔsɪ hi y.

¹⁶ K'awɔɔ a so a miɲɲɔɔ ɔ bi, k'a mɔsɔrbaa ba, b'a bi yo soamiɲɲaɔ bi do ma, k'a bɔnyaa ba y. Bi k'a mɔsɔrbaa bi ba, kɔ Woso zibɛɛnyɔnɔ n'awɔɔ m bi tɔ ma.

¹⁷ K'a gɔɔɔ haay da ɔ, k'a danyɔnɔ Krista nɔ ɔ rɔ wɔɔ nɔa, k'a nyi ba Woso m, k'a cir da ɔ sɔ.

Ɔ Krista hɔbaa sa

¹⁸ Awɔɔ kɔ zibəənyɔnɔ n'a mɪ rɔ wɔɔ, k'a yɛ a soorezanno wɔɔ ma daure gɔta nɔ ɔ, k'a ba ncɪnaaɔ kan bɔɔ n nyɪnta kan awɔɔ kɪ, ɲn'a mɪɲɲa bare awɔɔ m nɔ wɔɔ kɪ. K'a ba ncɪnaaɔ sɔ, kan bɔɔ n kɔsɪ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁹ Bala, kɔ gɔaa ɪ yem fir ma Woso tɔ ma, bɪ kɔrɔ bɛɛ a ɔ ma an nɪ fir bɪ do yɪɛ, Woso nɔ ɪ yɪm bɪ zaa ra.

²⁰ Bɪ, k'awɔɔ bɔnyaa ba, ɲnɪ fir kare awɔɔ ma, nka n'a lɛ bɔrɛ awɔɔ ɔ naa tɔ ma? Bɪ, k'awɔɔ mɪɲɲa ba, n nɪ bɔkare n nɪ fir kare awɔɔ ma, awɔɔ nɪ yem ma bɔraama nɔ ɔ, Woso nɔ ɪ yɪɛ awɔɔ ra naa nɔ ɔ.

²¹ A n bɔkare Woso bɪ, awɔɔ bir a ɔ, naa tɔ ma. Bala, Krista fir yɪ awɔɔ tɔ ma, an n'a ɲɔam k'awɔɔ n a hɔbaa sa.

²² A mɪɲɲa n mimbɔnyaa sɪ ba y,

a n ɲɔaar ba fɪga y,

²³ n y'a sɔnsɔ wɔ,

b'a n a sompi gɔaa n'ɔ y,

gɔɔɔ fir ka ma,

b'a n nyaa ba kan ɲ kɪ y,

a mɪɲɲa to a ɔ, Woso wɔ ɔ,

bɪ n nɪ dɔdɔ kam tɪrga.

²⁴ A mɪɲɲa ɪ yɛ an wɔɔ mimbɔnyaaɔ wɔɔ sa

an fir yɪ ɲ nɪ, an ga gɔdarkɔra ma, k'an bir yɪɛ ɪ ɔ,

gəəno n wɔɔ m wɔɔ mimbɔnyaaɔ wɔɔ lɛɛ,

k'ɔ mɪsɪrbaa ba tɪrgabaa nɔ ɔ.

A mɪɲɲa sampɔɔrlɔ wɔɔ tɔ ma m, awɔɔ n laafɪ yɪ.

²⁵ Bala, biisi bɪ, awɔɔ nyaam am seero hɔ bɪ m, bɪ kɛɛrɛ naa, awɔɔ a bɔ a bɔr a dundɔr bɪ zi, an nɪ dɔrɛ awɔɔ ma sɔ.

3

Gɔaa kan a lɔ kɪ mɪsɪrbaa mim

¹ Lanno wɔɔ, awɔɔ sɔ, k'a zu a zino wɔɔ lɛ ɔ, maam bɪ, kɔ gɔsɪnnɔ ta ɔ, ɲ bir sɪra kam Woso lemim b'ɔ, kɔ ɲ lanno wɔɔ zibəə n a ka, kɔ ɲ nɪ sɪra ka Woso ɔ, baa kɔ ɲ n meer ba y.

² ɲ y'awɔɔ mɪsɪrbaa k'an mɪɲɲa, an nɪ zure ɲ lɛ ɔ bɪ yɪm.

³ A b'a ka ma k'a a mɛ gɔrɛ da ma, mintɔɔnrɛ m, gɛɛ sarma nyɛɛnno nɪ, gɛɛ garbare waasi nɪ y.

⁴ Bɪ k'a ka k'a gɔrɛ bɪ n bir a heer ɔ, bɔgɔ-bɔgɔdabaa kan bɔraama kɪ gɔrɛ bɪ, bɪ nyare ɪ ba ɔ y, a nyɔɔdɔ ta ɔ sɔ Woso mɪm ɔ gɔta.

⁵ Lanno kɔ ɲ nyɪnta biisi ɲn'ɪ zum Woso ɔ rɔ wɔɔ, gɔrɛbaa naa do ɲnɪ ta m, ɲn'ɪ zure a zino lɛ ɔ.

⁶ Nyɪnta Saara ɔ ncɪnaaɔ, an nɪ yem Abraham lɛ ma, an n'a birm a zuuba, k'awɔɔ y'a mɪɲɲa bam, awɔɔ bir a tom hɔsɪ nɪ nyibəə dare a ma, awɔɔ nyɪntare a nyɪnɔ.

⁷ Awɔɔ k'an zino wɔɔ, k'a mɪsɪrbaa mɪɲɲa ba kan a lanno wɔɔ kɪ, a dɔ a ɔ, ɲ paɲɲa n awɔɔ hɔ ku y, k'a daure zi ba kan ɲ kɪ, bala, ɲ mɪsɪrbaa denter bɪ hɔjirle yɪm sɔ kan awɔɔ kɪ, Woso barka bɪ nɔ ɔ. K'a ɲ da ɔ, kɔ hɔsɪ b'a ta a yaadare nɪ y.

U bir hɔɔn deem m

⁸ Meer naa do ba mɔɔ nawɔm kan awɔɔ haay kɪ kɛɛrɛ: K'a ka, k'a hɔɔn n bir deem, a bir kɔ cicir zem, a bir kɔ ɲɔam danyɪbaa nɔ ɔ, a bir a mɪɲɲa bam kɔ m, a bir mɪɲɲazerle m.

⁹ A b'a bonyaa sompi gɔaa nɔ y, kɔ gɔaa awɔɔ sunso wɔ, a b'a sunso wɔ so y. Bɪ, k'a barka da ɔ, bala, awɔɔ bir Woso ɔ, k'awɔɔ n mɪsɪrbaa ba ncɪnaaɔ, k'awɔɔ n a barka hɔjirle yɪ.

¹⁰ Wosoci b'a hɪ, a ɔ:
Kɔ gɔaa lɛ taa mɪsɪrbaa ma,
k'a taɔrɛ n yɪ a ma mɪɲɲa,
a zaa a ga m,
an meerbaa bonyaa bare to,
kan ɲɔaarbare kɪ.

¹¹ K'a zaa n a bɔ a bonyaa bare ɔ,
an a mɪɲɲa ba,
an bir a kam ma tee...
kɔ laafɪ n bir gɔɔɔ bire ɔ.

¹² Bala, Zuuba mɪm ɪ gɔɔɔ tɪrgɔɔ wɔɔ ra, an n'a tɔr kare ɲ yaadare ma,
bɪ, a bir yem gɔɔɔ kɔ ɲ n'a bonyaa bam nɔ wɔɔ ma y.

U ye fɪryɪrɛ ma

¹³ Bɪ, k'awɔɔ ɪ zi mɪɲɲa bare ɲɔare, nka n n'a bonyaa bare awɔɔ nɪ?
¹⁴ Baa k'awɔɔ fɪr yɪ zi mɪɲɲa bare tɔ ma, k'a dɔ a ɔ, mimbirenyɪnta m.
A bɪ nyɪ ba gɔɔɔ nɪ y, b'a b'a heer kɔ y.

¹⁵ Bɪ, k'a Krista da ɔ a heer nɔ ɔ, a m Zuuba. K'a banka mɪɲɲa, k'an bir yɪrɛ ɪ ɔ, kɔ gɔɔɔ awɔɔ lar taaheerlɛ k'awɔɔ n ta m bɪ mim ma, k'a a da ma a jɪ dɪnda ɲ nɪ mɪɲɲa.

¹⁶ Bɪ, k'a jɪ dɪnda ɲ nɪ bɔgɔ-bɔgɔdabaa m, kan daɔrɛ kɪ m, a bir noom hu m. Maam bɪ, gɔɔɔ kɔ ɲ n'awɔɔ tɔ zarm, ɲn'a bonyaa hire awɔɔ tare ma Krista Zuure tɔ ma rɔ wɔɔ nyannɪ bire.

¹⁷ Bala, k'awɔɔ ɪ fɪr yɪm zi mɪɲɲa k'awɔɔ n'a bam tɔ ma, kɔ Woso hɔɔnhɔ m maam nɪ, naa jɪra fɪr yɪ a bonyaa bare tɔ ma m.

Krista zɛ bɪ nɪ wɔɔ bombɔm

¹⁸ Krista mɪɲɲa ga wɔɔ mimbɔnyaarɔ tɔ ma, ga a ɔ gallem deem taan..., a mɪɲɲa tɪrga, an bɔkare an ga gɔɔɔ bɔnyaarɔ tɔ ma, a ba a ɔ maam, k'a wɔɔ gaa a bɔr wɔɔ m Woso zi, n y'a zɛ gər a mɛsim nɔ ɔ, Sent-ɛspri n a ya, an mɪsɪrbaa ka ɔ.

¹⁹ Sent-ɛspri bɪ do a nyɪnta m biisi, an Woso lemim pa da m. Pa bɪ da a ɔ, bayerezannɔ kɔ ɲ nyɪnta ɔ, ɲnɪ gɪnga, ɲnɪ gəənokɔ ɔ, lɔnnɔɔɔ ɔ rɔ wɔɔ m.

²⁰ Bayerezannɔ wɔɔ duro dɔmɪm ɔ bɪ, Woso bɔr a ma, Nowee nɪ kɔɔlɔs bɪ bam. Gɔɔɔ kɔ ɲ bɔmbɔrɛ yɪ dɔmɪm bɪ do ɔ rɔ wɔɔ bɪ gɔta y, ɲ gɔaa sinnɔyɛ ɲnɪ bɔlɛm yɪ hi bɪ wakatɪ ɔ.

²¹ Dɪtaa sɔ naa, bɔmbɔrɛ bɪ yɪ awɔɔ ɔ ncɪnaaɔ sɔ, batɛm kɔ wɔɔ n'a sim bɪ bɔkɔrɛ m minno wɔɔ duro m. Batɛm bɪ bir wɔɔ mɛ dintim sɔrgɔrɛ y, bɪ, a ka a nawɔm wɔɔ nɪ hɔɔn bɔɲ ɔ, k'ɔ zu Woso ɔ kan noom hu kɪ. Bɔmbɔrɛ bɪ yɪ wɔɔ nawɔrɛ ncɪnaaɔ, kɔ Yeezuu Krista a mɪm bɔ ɔ gəəno bire ɔ bɪ tɔ ma.

²² A a busu, an ta arzana ɔ, an nɪ nyɪntam Woso bɪsɪ ra, malɛkarɔ haay kan lɛsɔuzannɔ kɪ, paɲɲazannɔ kɪ haay nɪ zure a lɛ ɔ.

4

U ɔ gɔ mimbɔnyaa bare ma

¹ Ncɪnaaɔ bɪ, kɔ Krista fɪr yɪ a mɛsim nɔ ɔ bɪ, awɔɔ sɔ, k'a naa da a heer ɔ a dɔ a ɔ, gɔaa k'a fɪr yɪ a mɛsim nɔ ɔ bɪ, a a gɔ mimbɔnyaa ma.

² A n a sa dūttaa ma, k'a dōmum k'a gōota awōō m k'a mīsurbaa ba tara burə ō bī sa, a Woso hōonhō ba m, a b'a sa a letaamarō bōnyaarō kō gōō nī ŋ ŋōam bī ba nī y.

³ Nyūnta k'awōō ō biisi, a bawosodonno mīsurbaa ba bī, a kō an bōrbo kēere. Dōmum bī do ō bī, ta awōō nawōm yōka, a n nī letaamarō bōnyaarō m, a n nī bēe mim waasi, a n nī hō bīm waasi, a n nī hō mim waasi, a n nī yaa dam *wosobaawōnnō m zibōnyaabare nō ō.

⁴ Kēere naa, bawosodonno kō ŋ nī dīgare awōō ma, awōō bīr a mīŋŋōō kam zibōnyaarō nōōn duro bare ō kan a kī dō rō wōō, ŋn'a dō kō bō an n'a hīre y, am naa, ŋn'awōō sōnsō wōm.

⁵ Bī, Woso zēm bī ŋ da lē ō, ŋn'a zi bōnyaarō wōō mim nyī bō ō, Woso mīŋŋa a banka an nya, k'a gōōō mīsurō kan gēōno kī dōdō ka.

⁶ Naa y'a ka, n nī lemim nyūnta bī pa da gōōō kō ŋ gīnga rō wōō m sō, n brōō dōdō ka, amba n nī gōōō woo... dōdō kam bī m, lemim bī pa n y'a da ŋ nī, kō ŋ nī mīsurbaa ba Sent-Espri tō ma, amba Woso n mīsur bī m.

Gōōō biyēō n zi ba ganwōre

k'an ta m bī m

⁷ Hō haay nyare a zō, maam bī, gōōō biyēō n bōr a ma, a b'a zu a ō y, k'a a da ma, a bīr yaa dam.

⁸ A n lē da haay bī, k'a bīr kō ŋōam paan..., bala, ŋōare ī hō kam mimbōnyaa yōōgō ra.

⁹ K'a saana ba kō m, b'a bī kukur ba y.

¹⁰ Woso ganwōre y'a hōnhō ka awōō gōōō biyēō ō, gōōō biyēō n zi ba a ganwōre bī m, a mim daahan tō ma. K'a ba ncīnaas, amba zibōnyūnō mīŋŋōō m, a nyasō Woso barka k'a nī zi hōka bam bī m mīŋŋa.

¹¹ Kō gōōō ī lemim padare ganwōre nī, k'an Woso lemim pa da. Gōōō k'a nī daahan zi bam bī, k'an a ba paŋŋa kō Woso a ka ō bī m. K'a ba ncīnaas, kō Woso n lēbōōre yī hō haay woo... nō ō, Yeezūu Krista tō ma. Woso mīŋŋa y'a sō lēbōōre ō, kan paŋŋa kī dōmum haay, Amina.

Heernyōō firyire nō ō

¹² M gōōōasbōō, a bī dīga fir k'awōō n'a yīm a sīrakare tō ma naa ma, ī ō, mim danŋada nī, a zē kēdē y.

¹³ K'a a heer nyōō, bala a na awōō ō Krista ma a firyire nō ō, maam bī, k'a lēbōōre b'a hīnka, awōō nyūntam heernyōō nō ō sō.

¹⁴ Kō gōōō y'awōō sōnsō wōm Krista tō ma, mimbirenyūnta m kan awōō kī, bala, Woso Espri kō lēbōōre Espri m b'ī kan awōō kī.

¹⁵ A b'a ka, awōō gōōō n fir yī, k'a gēr zē, gēe k'a kom ba, gēe k'a zi bōnyaa ba, gēe k'a a lē zu gōōō minno ō tō ma y.

¹⁶ Bī, k'awōō gōōō ī fir yīm, kō kristagōōō m bī tō ma, nyannī b'a zē y, k'an a lē bō Woso ō denter, kō n n'a birm kristagōōō bī tō ma.

¹⁷ Dōmum kō Woso n nī dōdō kam b'a ku, a sa a nawōm a gōōō wōō ma. Bī, k'a sa a nawōm wōō ma, gōōō kō ŋ n sīra ka Woso lemim nyūnta b'ō rō wōō, kō dōdō bī ŋ ku, a yīre ŋ ma lō?

¹⁸ Wōōō b'a hī, a ō:

Gōōō tīrgōōō bōmbōre yīm,
B'a wer nyūntaŋ ō.

K'a maam, a nyūntam gōōō bōnyaarō kan mimbōnyaabōnno kī ma lōnlō?

¹⁹ Ncīnaas bī, gōōō kō ŋ nī fir yīm Woso hōonhō ma rō wōō, ŋnī gōōō ŋn'a mīŋŋōō tō a darezaa Woso wō ō, ŋnī bīr a mīŋŋa bam. Taalerazaa m Woso m.

5

Dundore kristagoo leezanno to ma

¹ Leezanno ku η nu kan awoo ku ro woo, moo o ku m η dondo. Leezaa m moo m so am η ho bi m, bi Krista firyirero woo kasetizaa m moo m so, moo nyintam leboore k'a n'a hinkam b'u so. Ho ku moo o ku m a hi η nu bi ba n nu:

² K'a nyaso baku ku Woso a da awoo wo o bi m miyha. A bi do ma pakra nu y, k'a do ma heernyinta m, amba Woso le n taa bi m. A bi do baku bi ma so, k'a busoo yi y, bi k'a do ma kan a heer ku haay.

³ A b'a so goo ku Woso η da a wo o ro woo o paŋŋa nu y, bi k'a a to o k'a hobaaro n bir miyha, ku goo n a da ma ηnu η sa.

⁴ K'awoo ba ncinaaso, ku dundonno jitaare bi bi bo, a y'a kam awoo n nyinta a leboore k'a bir a zarm bi no o.

Dundore kristagoo woo to ma

⁵ Goo ku η goota ro woo, k'a ye leezanno woo ma. Awoo haay k'a bir miyhaazerle m kan ku ku, bala, Wosoci b'a hi, a o:

Woso bir yem miyhabusurezanno woo ma y,
b'a y'a barka bi kam miyhaazerlezanno o.

⁶ K'a miyha zer Woso taa, a paŋŋa i le da haay, maam bi, a y'awoo gore dan o a domum o.

⁷ K'a minno ku η n'awoo kom no woo haay da a wo o, bala, a miyha i nyasore awoo m.

⁸ A b'a zu a o y, k'a dundo a zi. Sotaana awoo jum b'i kumkum lee ma am poozaa ho bi m, an nu baa dam, an n'a kam goaa ma k'a nyaso a bi.

⁹ K'a a da a le o kookoo, sirakare no o, a do a o, awoo firyirero woo y'awoo danyino yim so durnya b'u jilli.

¹⁰ Awoo i fir yim domum poore no o, bi, Woso k'a a so barka do haay o, an awoo bir, k'awoo n nyinta a leboore k'a nyare ba o no o, Krista zuure no o bi y'awoo bankam fasi, an awoo paŋŋa da ra, an a ka awoo n jum kookoo, hosi b'a dare awoo ma y.

¹¹ A y'a so paŋŋa o domum haay. Amina.

Meerbaa nyamborle kan leersore ki

¹² Woo danyu Silas moo da o, an ci poore naa gurstra ba, ku m a nyoo awoo ma. Moo i digam ma sirabarezaa sirakare bi no o. Ci bi ba moo o awoo ma, ku m awoo heer yo, ku m a hi a m paan... m o, Woso barka denter b'awoo n a no o naa, k'a goota a no o kookoo.

¹³ Goo ku Woso η ba a goo ro woo sokoma k'a nu *Babilonnu o naa o b'i yaa dare a m. Moo nyu Marki i yaa dare awoo m so.

¹⁴ K'a yaa da ku m miyha-miyha danyibaa no o.

Bi, ku Woso laafu n bir kan awoo haay k'a nu Krista no o ro woo ku.

Ci huya ho ku PIYEER a ba

Ci huya ho ku Piyeer a ba bi

gasore

Piyeer i ci bi ba, bi gɔɔɔ niɲɲoo y'a hire η ɔ, a karɔndanyi m, ci naa do ba n y'a ɔ, gɔaasɔbabaa daa ciro wɔɔ haay jε ɔ, bi, a n lεε ka hɔnkare ci bi ni y. Ci bi ba n y'a ɔ, kristagɔɔɔ ku η y'a kεrgu lεε haay ra rɔ wɔɔ ma.

Ci bi ba n y'a ɔ, k'a ηɔaarhɔɔɔndarezanno wɔɔ hɔɔɔndare da jim ɔ, bala, brɔɔ i hɔɔ ku η n'a ga m ηni bir kristagɔɔɔ mɔsɔrbaa nɔ ɔ bi dɔndam sɔ. Ku η lε n taa k'a mɔsɔrbaa ba mimbɔnyaa nɔ ɔ bi y'a ka ηn'a dɔndam gɔɔɔ m ku η n'a ba maam sɔ.

Piyeer ɔ kristagɔɔɔ wɔɔ n a gɔ η ma, ηn'a ba mimbɔnyaa ma laato. Ku ηn'a gu gɔɔɔ ku η ni yaa wɔm Woso lerbɔre k'a ɔ Yeezuu y'a yare an bir lɔ wɔɔ ma. Ci bi k'a a ba bi, bi ma bi, a gusi gɔta an a zɔ zε ma.

Piyeer i yaa dam kristagɔɔɔ m

¹ Mɔɔ miɲɲa Simɔn Piyeer, mɔɔ ni ci bi bam, Yeezuu Krista zibɔɔnyɔ m mɔɔ m, a zibɔɔzaa m mɔɔ m sɔ. Ci bi ba mɔɔ nawɔm awɔɔ ma, awɔɔ k'a sɔrakare n hɔdeem kan wɔɔ ho ki rɔ wɔɔ. Yeezuu Krista m wɔɔ Woso, a m wɔɔ Bɔmbɔrezaa sɔ, a turgabaa y'a ka, awɔɔ n sɔra ka.

² A ye mɔɔ nawɔm k'awɔɔ n bir Woso dɔm, kan wɔɔ Zuuba Yeezuu ki, k'a a da ma a barka kan laafu ki yi gɔta.

Kristagɔɔɔ mɔsɔrbaa zaa

³ Woso zi ba a paɲɲa bi m, an a ka wɔɔ ni ho haay ku wɔɔ ɔ ga m ɔ a yi, k'ɔ ɔ da ma, ɔ mɔsɔrbaa ba a zuure nɔ ɔ miɲɲa bi m. A ka k'a ɔ wɔɔ n Krista dɔ bi nɔ ɔ. Bi miɲɲa i wɔɔ bir a lebɔre kan a paɲɲa ki m.

⁴ Yi a ɔ, ncɔnaas, an hɔɔ miɲɲɔɔ ku η ni gɔɔɔ Woso n η ler bɔ rɔ wɔɔ ka wɔɔ ɔ, η ka a ɔ, k'awɔɔ n a da ma a a yɔ letaamarɔ bɔnyaarɔ ku η ni durnya ɔ, ηn'i gɔɔɔ zaar bam nɔ wɔɔ m. K'a wɔ ɔ, a Woso miɲɲa mɔsɔrbaa ba.

⁵ Naa tɔ ma bi, k'a a tɔ ɔ paan... a mɔsɔrbaa zore na a sɔrakare bi ma, a Woso dɔre na mɔsɔrbaa zore bi ma.

⁶ A a tɔ ɔ gɔta, a a da a miɲɲa ma, k'a tɔntɔre na daamiɲɲama bi ma, k'a mɔsɔrbaa k'a Woso nɔ yi na tɔntɔre bi ma,

⁷ k'a a tɔ ɔ sɔ, a bakɔmmiɲɲa na mɔsɔrbaa k'a Woso nɔ yi bi ma, k'a ηɔare na bakɔmmiɲɲa bi ma.

⁸ K'awɔɔ i hɔɔ nɔɔn duro bam tee..., η y'a kare awɔɔ n ziro ba gɔta a bir wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista dɔm tee....

⁹ Bala, gɔaa ku hɔɔ nɔɔn duro ba zi bi, bɔs n a zaa m, an n'a wɔ dɔndam, a tɔ ba a nɔ ɔ dɔ, a ɔ, n y'a mimbɔnyaarɔ gɔngɔ a ma biisi y.

¹⁰ Naa tɔ ma bi, m danyɔnɔ, Woso y'awɔɔ bɔ ɔ, k'a a tɔ ɔ, a gɔɔta a zuure nɔ ɔ kɔɔkɔɔ. K'awɔɔ ba ncɔnaas, awɔɔ b'a dom fɔga y.

¹¹ Yi a nawɔre ncɔnaas, Woso n zaa ka awɔɔ ɔ fast, awɔɔ n gasɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista ku wɔɔ Bɔmbɔrezaa m bi cirbɔɔ ku k'a nyare ba ɔ b'ɔ.

U nyasɔ ho ku n y'a dɔnda

wɔɔ m bi m

¹² Naa tɔ ma m, mɔɔ n'a nɔam kɔ m bir hɔɔ nɔɔn duro tɔ dare awɔɔ nɔ ɔ, baa k'awɔɔ n dɔ kara, an nɔ zum sɪra naa do ɔ kɔɔkɔɔ bɪ kɪ.

¹³ Bɪ, mɔɔ y'a gingam m ɔ, a a ga m kɔ m bir hɔɔ nɔɔn duro tɔ dare awɔɔ nɔ ɔ tee..., kɔ mɔɔ gɔɔta m m mɪsɪr naa dɔmɪm ɔ, k'awɔɔ b'a zu a ɔ y.

¹⁴ Mɔɔ dɔ mɔɔ ɔ, mɔɔ hɔrle a zɔ durnya naa ɔ, amba wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista nyɪnta an a hɪ mɔɔ m bɪ m.

¹⁵ Bɪ, mɔɔ yɪ m tɔn ɔ, k'an bir yɪre ɪ ɔ, mɔɔ baɔre je ɔ, awɔɔ a da ma dɔmɪm haay nɔ ɔ a hɔdɪndarɛrɔ nɔɔn duro tɔ da a nɔ ɔ.

¹⁶ Bala, yo bɛɛ wɔɔ ɔ nɔaar dɔre noonno ma, ɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista k'a nɔ zem kan panɲa gɔta kɪ bɪ dɪnda awɔɔ nɔ y. A mɪnɲa yɪ wɔɔ ɔ ɔ zim a leɔɔre gɔta nɔ ɔ.

¹⁷ Wakatɪ kɔ Zɪ Woso daɔre kan leɔɔre kɪ ka ɔ bɪ, wɔɔ nyɪnta b'ɔ. Woso mɪnɲa nyɪnta a leɔɔre gɔta nɔ ɔ, an meer ba kan kɪ, a ɔ: «Mɔɔ Nyɪ m naa do, mɔɔ n'a nɔam gɔta.»

¹⁸ Nyɪnta kɔ wɔɔ ɔ kan kɪ ci mɪnɲa bɪ burɔ ɔ bɪ, wɔɔ leer naa do k'a a to brama bɪ ma ɔ zim.

U nyasɔ Woso lemim bɪ m

¹⁹ Ncɪnaaɔ bɪ, wɔɔ sɪra ka gɔta, ɔ ɔ, lemim kɔ wosolesinnɪsorazanno wɔɔ a hɪ bɪ, sɪra m. A a ga m, k'awɔɔ n lemim bɪ si mɪnɲa, bala, fɪtɪre m, an nɔ yɔm monsigɔ ɔ, k'a gɔɔta a lemim bɪ si kɔ lɛɛgure dɔmɪm n a ku, kɔ Krista k'a bɔ kɔ ɔ kan dɔgta monyaa kɪ bɪ n bɔr, an lɛɛ gu awɔɔ heerlɔ wɔɔ ɔ.

²⁰ A n cem haay bɪ, k'a dɔ a ɔ, gɔsɪ b'a dam ma an wosolesinnɪsorameerbaarɔ kɔ nɔ Wosoci b'ɔ rɔ wɔɔ jɪ dɪnda a zim nɔ y.

²¹ Bala, gɔaa bɛɛ hɔɔn bɔ ɔ a zim, k'a wosolesinnɪsora meer ba y, fɪɲa. Bɪ, *Sent-ɛspri y'a ka gɔɔɔ n wɔ ɔ, nɔn Woso lɛ si, nɔn so ra.

2

U dundo ɔ zi kan nɔaar hɔdɪndarezanno wɔɔ kɪ

¹ Biisi bɪ, nɔaarlesinnɪsorazanno nyɪnta ɔ zɪfɔrɔ dogɔɔɔ wɔɔ barla. Keere sɔ naa, nɔaarhɔdɪndarezanno nyɪntare awɔɔ barla. Nɲ gasɔm hɔdɪndarɛrɔ bɔnyaarɔ m awɔɔ bire ɔ lɔɔ..., nɔn bɪsɪ ka Zuuba k'a n bɔmbɔ bɪ ma. Naa nɔn'a bam hɔnhɔrle n bɪ daata ze n la, an n zar.

² Gɔɔɔ gɔta zure n je ɔ, n jaandare bɪ nɔ ɔ, nɔn'a kam gɔɔɔ n sɪra zaa bɪ sɔnsɔ wɔ.

³ Busoo letaama gɔta y'a sore n ɔ, bɪ n a ka, nɔn bra ba awɔɔ m meerbaarɔ nyɪntɔɔ m, k'a hɔ yɪ awɔɔ gɔr zi. Bɪ, Woso lɛɛ ka an a cɪnta tee... k'a n dɔdɔ yar, n zaarbare ɪ zem k'a bɪ n ku.

⁴ Makrarɔ ba n nɔ: Woso n malɛɛkarɔ kɔ n kɔrɔ ma rɔ wɔɔ to y, n nyɔɔ a ɔ, an n da sehar ɔ, nɔn banɲarɔ n'a ma monsigɔ ɔ, nɔn dɔm dɔdɔyarle hɪnni ma.

⁵ Woso n durnya k'a nyɪnta ɔ biisi bɪ to y, a a ka hi gɔta n bɔr an bɪ gɔɔɔ wɔɔ zaar ba, nyɪnta brɔɔ ɔ gɔɔɔ bɔnyaarɔ. Bɪ, Woso Nowee bɔmbɔ, kan gɔɔɔ vantɔɔ kɪ saanhɪna. Bɪ nyɪnta an nɔ zi mɪnɲa bare pa dam.

⁶ Woso Sodɔm kɔ kan Gomɔɔr kɔ kɪ dɔdɔ yar an a ka se n bɪ n zar. A ba a ɔ maam, k'a hɔ k'a nɔ gɔɔɔ bɔnyaarɔ yɪm bɪ hɪnka.

⁷ A Lotti yɔ, nyɪnta b'ɔ gɔaa tɪrga, an nɔ gɔɔɔ kɔ nɔ mɪsɪrbaa bɔnyaa bam a zamaana nɔ ɔ rɔ wɔɔ bire ɔ, a heer n'a zarm.

⁸ Bala, k'a miŋŋa n turga, an ni η ku b'ɔ bi, a yi η zibəə bɔnyaarɔ wɔɔ yim, an ni η mim mam, naa n a ka k'an turga bi, a heer ni kɔm, gɔɔ wɔɔ zibəə bɔnyaarɔ wɔɔ tɔ ma.

⁹ Ncɪnaaɔ bi, wɔɔ y'a yim minno nɔɔn duro haay nɔ ɔ, ɔ ɔ, zaa ku Zuuba n'a sam, an n'a gɔɔ bɔmbɔm bi, a a dɔ. K'a y'a bam lɔ sɔ an gɔɔ bɔnyaarɔ wɔɔ tɔ, k'a bi η dɔdɔ ka dɔdɔyarle hinni ɔ, a fir ka η ma, a a dɔ sɔ.

¹⁰ A fir kam gɔɔ ku η ni zure a letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ ma, an le da. Brɔɔ bir yem Woso ma y. Nɔaarhɔdɪndarezanno ku mɔɔ η mim hi awɔɔ m nɔ wɔɔ, η heer ka, miŋŋabusurezanno m sɔ, η leer ba malɛkarɔ ɔ y, brɔɔ sunsɔ η n'a wɔm a hɔɔnhɔ ma.

¹¹ Baa malɛkarɔ miŋŋɔɔ ku η le da nɔaarhɔdɪndarezanno wɔɔ m a paŋŋa kan a leɔɔre ki nɔ ɔ bi, η bir malɛkarɔ vantɔɔ wɔɔ dɔdɔ yarle y, bi η bir η sunsɔ wɔm Zuuba leɛ y.

¹² Bi gɔɔ nɔɔn duro bɔ ku ɔ kan poohɔɔ ki, η hɔɔn ba ɔ y, ta η nawɔ ɔ, ku n ni bi η gur baŋŋarɔ ɔ, n ni η zinze. Hɔ ku η n a dɔ bi n n'a sunsɔ wɔm. N zem bi η zinze am poohɔɔ hɔ bi m.

¹³ Ku η y'a ka gɔɔ η fir yi bi, firyire n ni nyɪntare η yawɔra sɔ. A letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ nɔa η tir a ɔ, ηni η ba sinsebir ma. A so k'awɔɔ ɔ tir a ɔ ku ma, k'a ku nɔare hɔbire bi bi, nyɪnta ku η tir a ɔ kan awɔɔ ki ηni bir a heer nyɔɔm a nɔaar zibəə nɔ ɔ bi, η taɔre awɔɔ bire ɔ b'i nyanni dare awɔɔ ma.

¹⁴ N ba zibəə m ku dɪga lanno ma, k'a mim bɔnyaa ba kan η ki beɛ y. N bir kɔm kan mimbɔnyaa bare ki y, ηn'a kam sɔ gɔɔ ku η paŋŋa ba ɔ Woso zaa bi ra rɔ wɔɔ, ηn'a dam mimbɔnyaa ɔ kan η ki. Busoo yire letaama y'a so η heer ɔ jilli. Woso lerbɔre kusɪ ɪ kan η ki.

¹⁵ N zaa turga bi tɔ, ηn'a nyɔnnyɔɔ. Bozɔɔr nyɪ Balam* zaa bi η y'a sa, bi ye an a bɔnyaa ba k'a busoo yi.

¹⁶ Bi, Woso hɔɔn si ma a kɔrɔma bi tɔ ma. Bra bir meer bare y, bi, hinni bi do ɔ bi, bra meer ba kan ki am gɔaa hɔ bi m. Yi a ɔ, ncɪnaaɔ bra bi n wosolesinnɪsorazaa bi hɔɔzaabaa zibəə bi da jum ɔ.

¹⁷ Nɔaarhɔdɪndarezanno nɔɔm bɔ ku ɔ, kan hiyəə gəero ki. N bɔ ku ɔ sɔ kan warku ku hɪnher gɔta ni cenim ni ki, Woso leɛ banka η ni monsigə gɔta ɔ, ku η ni bi gɔɔta ɔ.

¹⁸ A le ηn'a bɔre a miŋŋɔɔ ɔ meerbaa vanvanno m, ηn'i nɔaar bam gɔɔ ku η bɔ nyaanlezanno bire ɔ leem nɔ wɔɔ m. Naa ba η nawɔm a jaandare letaamarɔ bɔnyaarɔ wɔɔ m, ku brɔɔ n jaan da sɔ.

¹⁹ Soamiŋŋaɔ ler ηn'a bɔm gɔɔ wɔɔ duro m, an bɔkare mimbɔnyaa lɔnɔɔ ni η miŋŋɔɔ m. Bala, ku hɔ a so ɪ ɔ, hɔ bi do lɔ n'i mi.

²⁰ Gɔɔ ku η wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista, ku wɔɔ Bɔmbɔrezaa m bi dɔ rɔ wɔɔ, η bɔlem yi durnya zibəə bɔnyaarɔ ku η ni dintim kam gɔaa ma rɔ wɔɔ wɔ ɔ. Bi, ku η y'a ya, ηni gasɔ minno wɔɔ duro bare ɔ, hɔ wɔɔ duro bare n'a so η ɔ, a yire η ma bɔnyaa gɔta, an le da biisi m.

²¹ Ku jira η y'a ɔ zaa k'an turga bi dɔre ra, k'a jira hɔɔ. Bi, η y'a ku ηn'a dɔ, ηni bɔkare ηn'a bɔ Woso lɔrɔ ku η y'a dɪnda η ni rɔ wɔɔ ɔ.

²² Mim niŋŋə k'a η yi naa y'a hɪnkare a ɔ, hɔ ku bɔɔr naa do a hi naa, sɪra m, a a hi, a ɔ: «Ji b'a bɔ, an aa hɔ k'a bɔ a re bi bi.» A a y'a an a hi sɔ, a ɔ: «Kurkur ku n y'a sorgɔ leem-leem b'a ya an ta, an n'a birmim bite ɔ.»

3

Zuuba Yeezuu y'a yare an bɔr

* 2:15 2.15 K'a dɪga Hɪnkare Ci 2.14 bɪnce ɔ.

¹ M gʷaastɔɔ, mɔɔ ci huyazaa m naa, mɔɔ n'a bare awɔɔ ma. Ciro huyɔɔ nɔɔm haay nɔ ɔ bi, m ya mɔɔ ɔ, m nɪ som hɔɔ k'awɔɔ η dɔ hɔɔ rɔ wɔɔ ra, kɔ η tɔ n bir awɔɔ nɔ ɔ, k'a bir a hɔɔn dare η ma, amba a a ga m bi m.

² Mɔɔ lɛ taa k'awɔɔ n meerbaarɔ kɔ wosolesinnɪsorazannɔ nyɪnta ηn'a ba biisi rɔ wɔɔ tɔ da a nɔ ɔ. K'a wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista, kɔ wɔɔ Bombɔrezaa m bi lɛ bi tɔ da a nɔ ɔ. A zibəezannɔ wɔɔ a η da ɔ, ηn'a dɪnda awɔɔ m.

³ K'a ser ka a dɔ a ɔ, jɛ dɔmɪnnɔ ɔ, gɔɔɔ nyɪntaη ɔ, ηnɪ bir a mɪsɪrbaa bam a letaamarɔ bɔnyaarɔ tɔ ma bala.

⁴ N yaa wɔrɛ awɔɔ ma, ηnɪ bir a hirɛ, η ɔ: «Yeezuu a hi a ɔ, a zɛm, gɛɛ lɔ? Bi bɔ m, an bɔr? Bala, wɔɔ zɪrɔ gɪnga laatɔ, bi durnya bi gɔɔta an n'a bɪncɛ ɔ, amba a nyɪnta ɔ a dare dɔmɪm ɔ bi m.»

⁵ Meerbaa naa do kɔ gɔɔɔ wɔɔ n'a bam naa, a tɔ ηn'a bɔrɛ a nɔ ɔ, η ɔ, biisi-biisi bi, Woso nyɪnta an meer ba, an a ka, brama kan tara kɪ n nyɪnta ɔ. Tara bi banka a ɔ hi m, zu a ɔ kɔ ɔ kan hi kɪ tara bi n ta ɔ.

⁶ Bi, durnya k'a nyɪnta ɔ biisi bi, hi a a zaar ba m sɔ.

⁷ Bi, Woso lemim deem-deem bi do a hi sɔ, a ɔ, kɔ sɛ n bi brama kan tara kɔ η nɪ ta ɔ her lɔ nɔɔm zaar ba. N to Woso ɔ, k'a bi η zaar ba hinni k'a nɪ gɔɔɔ kɔ η bir yɛm ma rɔ wɔɔ dɔdɔ yarm, an η zaar ba b'ɔ.

⁸ Bi, m gʷaastɔɔ, hɔ deem n ta ɔ, a n a ga m k'awɔɔ n a tɔ bɔ a nɔ ɔ y. A ɪ yɪrɛ ɪ ɔ: Zuuba mɪm ɔ, dɔmɪm deem bɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, dɔɔraa tisi m, dɔɔraa tisi n bɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, dɔmɪm deem m.

⁹ Gɔɔɔ y'a hɔɔn dare η ɔ, Zuuba bir hɔ k'a ler bɔ bi bam zɔɔ y. A bi ncɪnaaɔ y. A ɪ yɪrɛ ɪ ɔ, bɔr a nawɔrɛ a ma kan awɔɔ kɪ, k'a lɛ baa, k'awɔɔ gɔsɪ n nyaam bi tɔ ma. A ηɔa a nawɔm kɔ gʷaa haay n a bɔ a taa m, an sugur yɛ.

¹⁰ A n bɔkare, hinni kɔ Zuuba n nɪ zɛη ɔ bi, yɪ a nawɔrɛ am koor hɔ bi m. Hinni bi do ɔ bi, brama nyaanɪm bɔrga guta maam-maam nɔ ɔ, sɛ n hɔɔ kɔ η nɪ brama haay bi. Tara burɔ kan hɔɔ kɔ η n'a nɔ ɔ haay kɪ mim bɔm garga ra.

¹¹ K'a yo sɛ n nɪ zɛm bi hɔ haay bi bi, awɔɔ a ga m a mɪsɪrbaa k'awɔɔ a ga m, a ba bi dɔ. Awɔɔ a ga m, a a mɪsɪrbaa ba zorebaa nɔ ɔ, a bir hɔ k'a Woso nɔ yɪ bam hɔ haay nɔ ɔ.

¹² A bir dɔm Woso dɔmɪm bi ma, a bir a tɔntɔη ɔ gɔta, k'an bɔr zɔɔ. Hinni bi do ɔ, sɛ n nɪ brama zaar baη ɔ, hɔɔ kɔ η nɪ brama rɔ wɔɔ haay n faan sɛwɔrɔrɔ wɔɔ sebtur nɔ ɔ.

¹³ Bi, Woso brama kan tara daa kɪ ler bɔ, tɪrgabaa nyɪntam durnya daa bi do ɔ. Naa wɔɔ ta ɔ heer lɛ, ɔ nɪ dɔm ma.

U ɔ tɔ ɔ k'ɔ Woso hɔɔnhɔ ba

¹⁴ Naa tɔ ma bi, m gʷaastɔɔ, kɔ dɔ wɔɔ nawɔm dɔmɪm naa do ma bi, k'a a tɔ ɔ paan... a bir mɪηηa, kɔ minsi bi nyɪnta a ma Woso mɪm ɔ y, k'a bir laaftɪ m kan kɪ.

¹⁵ K'a dɪga wɔɔ Zuuba bɔraama bi ma, a dɔ a ɔ, toore an n'a kare awɔɔ ɔ, k'awɔɔ n a da ma a bɔmbɔrɛ yɪ. Wɔɔ danyɪ Pol kɔ wɔɔ n'a ηɔam bi, a ci ba awɔɔ ma an a hi ncɪnaaɔ sɔ. Ci bi ba a ɔ, mindɔrɛ kɔ Woso a ka ɔ bi m.

¹⁶ Ciro k'a η ba haay, k'a hɔ naa do mim dɪnda bi, naa do an n'a hɪm tee... Ciro k'a η ba rɔ wɔɔ nɔ ɔ bi, lɛɛ nɪηηoo ta ɔ η jɪ mare wer n ta ɔ. Gɔɔɔ kɔ η nɪ hɔsɪ dɔ, bi η bir jɪnɪm kɔɔkɔɔ rɔ wɔɔ tɪr η jɪ bi lɔr, amba η mɪηηɔɔ n'a bam Wosoci bi lɛɛ vantɔɔ m bi m. A ba kɔ η nawɔrɛ ncɪnaaɔ naa, a mɪηηɔɔ ηn'a zaar bare a zim.

¹⁷ Bi, m gɔaasiboo, k'awoo m, mɔɔ lɛɛ ka, m ho k'a n ta o hi awoo m. Naa to ma bi, k'a dundo a zi, ku gɔɔɔ bɔnyaarɔ nyɔnnyɔɔre zibɛero b'a nyɔnnyɔɔ y, k'a b'a gaa junji k'a ŋ ta o kɔɔkɔɔ naa o y.

¹⁸ Bi, k'a gɔɔta a bir tam lɛɛ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista ku wɔɔ Bɔmbɔrezaa m bi barka kan a dɔre ki no o tee.... A to n leboore yi, dutaa kan domum haay ki no o. Amina!

Ci lækare ho ku ZAAN a ba

Zaan ciro wɔɔ

gasɔɔre

Lækare kristagɔɔ wɔɔ y'a hire, η σ: ciro kaakɔɔ nɔɔn duro, Yeezuu Krista karɔndanyɔ deem k'a tɔ m Zaan yɔ η gɔrsɔra ba, a bɔr a mɔnɔa tɔ hum ciro wɔɔ σ y, a hɔ a nawɔre a mɔnɔa ma Gɔaagɔsire ciro wɔɔ nɔ σ. Ciro wɔɔ ba a σ, a gusimbaa dɔmɔm σ. I σ, Efɛzi Zaan nyɔnta σ an ciro wɔɔ ba σ.

Ci lækare ho ku Zaan a ba bi

gasɔɔre

Zaan bi, lækare ci bi ba a σ, kristagɔɔ ma. A le n taa k'a η panɔa da ra kɔ η nɔ mɔsɔrbaa ba Woso kan Krista kɔ zekɔra nɔ σ, kɔ mɔsɔrbaa bi do n nyɔnta kɔ ηɔare zibɛθ nɔ σ. Kɔ η nɔ dundo a zi sɔ kan ηɔaar hɔdɔndarero kɔ, bala, gɔɔ σ nyɔnta ηn'i ηɔaar hɔ dɔndam læe haay σ. Mim k'a n'a hire an le da b'i yire σ, lemim nyɔnta bi sɔra k'a n'a hum bi bɔr a nɔkɔre y, b'a kɔ yɔm haay.

Kasetɔzaa paan... mindindɔ

¹ Hɔ k'a nyɔnta σ a sɔnɔida σ, wɔɔ n a ma, wɔɔ n a yɔ, σ mɔm m. Wɔɔ n dɔga a sɔ..., σ σ wɔ da ma, an nɔ mɔsɔrbaa Lemim dɔndam bi,

² bala, mɔsɔrbaa bi do a hɔnka wɔɔ n a yɔ, σ n'a kasetɔ kare, σ nɔ mɔsɔrbaa k'a nyare ba σ bi mim hire awɔɔ m. A σ nyɔnta Zɔ zi, an b'a hɔnka wɔɔ m.

³ Hɔ kɔ wɔɔ yɔ, σ a ma sɔ bi, wɔɔ y'a pa dare awɔɔ m sɔ, k'awɔɔ n a da ma, a a zɛ kɔ ra kan wɔɔ kɔ. Bi wɔɔ σ zɛ kɔ ra kan Zɔ kɔ kan a Nyɔ Yeezuu Krista kɔ.

⁴ Naa wɔɔ n'a gɔrsɔra bare awɔɔ ma, kɔ wɔɔ heernyɔɔ bi n yɔ gɔta.

U ta Woso lægure nɔ σ

⁵ Lemim kɔ wɔɔ ma zi, σ n'a pa dare awɔɔ m bi ba n nɔ. Woso bi, lægure m. Monsigɔ ba zi fɔgaa y.

⁶ Kɔ wɔɔ hɔ, wɔɔ σ: «Wɔɔ σ zɛ kɔ ra kan kɔ», σ bɔkare, σ nɔ tam monsigɔ σ, ηɔaar wɔɔ n'a bare, bi wɔɔ bɔr sɔra bare y.

⁷ Bi, kɔ wɔɔ σ tam lægure σ, amba a mɔnɔa nɔ lægure nɔ σ bi nɔ, wɔɔ σ zɛ kɔ ra kan σ muno kɔ, b'a Nyɔ Yeezuu bi ma bi nɔ wɔɔ hubɔm wɔɔ mimbɔnyaarɔ haay nɔ σ.

⁸ Bi kɔ wɔɔ σ: «Mimbɔnyaa ba wɔɔ ma y», bra wɔɔ n'a bare σ mɔnɔa m, sɔra bi wɔɔ nɔ σ y.

⁹ Kɔ wɔɔ σ mimbɔnyaarɔ bɔ σ le ma Woso taa, a wɔɔ mimbɔnyaarɔ sugur kam wɔɔ σ, an tɔrgabaawar haay gɔ wɔɔ ma, bala, sɔrazaa m b'a tɔrga sɔ.

¹⁰ Kɔ wɔɔ hɔ, wɔɔ σ: «Mimbɔnyaabɛnno bɛe m wɔɔ nɔ», a ba wɔɔ σ ηɔaarzaa, b'a meerbaa ba wɔɔ nɔ σ y.

2

¹ M nyɔnzɛɛnyɔnɔ, naa gɔrsɔra ba mɔɔ σ awɔɔ minto, k'a bi mimbɔnyaa ba y. Bi, kɔ gɔaa mimbɔnyaa ba, wɔɔ mimbankarezaa ta σ Zɔ taa, Yeezuu Krista k'an tɔrga bi m.

² Bala, a miɲɲa ɪ nyɲnta manɲiɲo wɔɔ mimbɔnyaarɔ minto. Bi wɔɔ hoɔ wɔɔ minto bɛɛ m bala y, durnyazanno haay hoɔ minto m sɔ.

K'a zu muno ɲɔare lɛ b'ɔ

³ Kɔ wɔɔ zu a lɛrɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ Woso dɔ.

⁴ Gɔaa k'a hi, a ɔ: «Mɔɔ dɔ», b'a biɾ zure a lɛrɔ wɔɔ ɔ, ɲɔaarzaa m, sɪra b'a nɔ ɔ y.

⁵ Bi kɔ gɔaa a meerbaa bi si, kan sɪra ki, a zaa Woso ɲɔa paan.... Bi minto bi, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, ɔ ɪ kan ki.

⁶ Kɔ gɔaa a ɔ, a ɪ gɔɔtam kan ki, pakra m k'a miɲɲa m zu zaa kɔ Yeezuu a sa b'ɔ.

⁷ M gɔaaɪbɔɔ, lɛ daa bɛɛ mɔɔ n'a gɔrsɪra bare awɔɔ ma y, lɛ gusire m, awɔɔ n ta m a sɪɲɲɪda ɔ. Lɛ gusire naa dɔ, meerbaa k'awɔɔ ma bi m.

⁸ Bi kan bi ki, lɛ daa mɔɔ n'a gɔrsɪra bare awɔɔ ma. Bi naa sɪra, kan Krista ki, kan awɔɔ ki sɔ. Bala, monsigɔ ɪ cenim, lɛɛgure denter paan... b'i yɔm kaka.

⁹ Gɔaa k'a ɔ, a ɪ lɛɛgure nɔ ɔ, an bɔkare, an sɔ a danyɪ m bi, a gɔɔta, an nɪ monsigɔ ɔ tee....

¹⁰ Gɔaa k'a danyɪ ɲɔa b'i lɛɛgure ɔ, bi hoɪ ba zi an b'a dam ma, an a ka an a gɔm zɛ y.

¹¹ Bi gɔaa k'a sɔ a danyɪ m bi, monsigɔ nɔ an ta ɔ. A n nɪ tam monsigɔ ɔ, b'a n a dɔ kɔ ta an nawom ka y. Bala, monsigɔ b'a mɪm ta.

¹² A gɔrsɪra mɔɔ n'a bare awɔɔ ma, m nyɲnɔ ɲɔarerɔ, bala, awɔɔ a mimbɔnyaarɔ sugur yi, Yeezuu Krista tɔ minto.

¹³ Zɪrɔ, a gɔrsɪra mɔɔ n'a bare awɔɔ ma, bala, awɔɔ Gɔaa k'a nyɲnta ɔ a sɪɲɲɪda ɔ bi dɔ. A gɔrsɪra mɔɔ n'a bare awɔɔ ma gɔɔɔ pooro, bala, awɔɔ bɔr *Bɔnyaabarezaa ra.

¹⁴ A gɔrsɪra mɔɔ ba awɔɔ ma, m nyɲnɔ ɲɔarerɔ, bala, awɔɔ Zɪ dɔ. A gɔrsɪra mɔɔ ba awɔɔ ma, zɪrɔ, bala, awɔɔ Gɔaa k'a nyɲnta ɔ a sɪɲɲɪda ɔ bi dɔ. A gɔrsɪra mɔɔ ba awɔɔ ma, gɔɔɔ pooro, bala, awɔɔ paɲɲa ta ɔ, bi Woso lemim gɔɔta awɔɔ ɔ, a bɔr *Bɔnyaabarezaa ra.

¹⁵ A bi durnya ɲɔa, kan ho k'a n'a nɔ ɔ bi ki y. Kɔ gɔaa durnya ɲɔa, Zɪ ɲɔare b'a nɔ ɔ y.

¹⁶ Bala, ho haay k'a nɪ durnya nɔ ɔ bi, mesim letaama, mɪm letaama bonyaa, miɲɲabusure arzaka nɔ ɔ, naa haay n a to Zɪ zi y. A to a ɔ durnya nɔ ɔ.

¹⁷ Durnya ɪ cenim kan a letaamarɔ ki. Bi, gɔaa k'a nɪ Woso hoɔnho bam bi gɔɔtam dɔmɪm k'a nyare ba ɔ bi nɔ ɔ.

Krista jum

¹⁸ M nyɲnɔ ɲɔarerɔ, dɔmɪm jezaa a ku. Awɔɔ ma, n n a pa da, n ɔ, Krista jum b'i zɛm. A n a sɪɲɲɪda sa naa ma, Krista jɲnɔ wɔɔ a hɪnka gɔta. Naa minto y'a ka, wɔɔ n'a dɔ wɔɔ ɔ, dɔmɪm jezaa a ku.

¹⁹ A to ɲ y'a ɔ wɔɔ zi, bi ɲ n nyɲnta wɔɔ gɔɔɔ y. Kɔ nyɲnta ɲ y'a ɔ wɔɔ gɔɔɔ, ɲ gɔɔtam kan wɔɔ ki. Bi, pakra m, kɔ gɔaa haay n a dɔ paan... a ɔ, wɔɔ gɔɔɔ bɛɛ m gɔaa haay nɪ y.

²⁰ K'awɔɔ nɪ, Krista bi *Sent-ɛspri ka awɔɔ ɔ, b'awɔɔ haay, awɔɔ sɪra dɔ keɛɛɛ.

²¹ Mɔɔ n a gɔrsɪra ba awɔɔ ma, mɔɔ ɔ, awɔɔ n sɪra dɔ y, awɔɔ dɔ. B'awɔɔ dɔ sɔ, a ɔ, ɲɔaar n a to sɪra nɔ ɔ y.

²² Nka m ɲɔaarzaa? Kɔ bi m gɔaa k'a nɪ bɪsɪ kare, a ɔ, Yeezuu bi Krista bɛɛ nɪ y. Krista jum bi, gɔaa k'a bɪsɪ ka Zɪ kan Nyɪ ki ma m.

²³ Gɔaa niɲɲə haay k'a bɪsɪ ka Nyɪ bɪ ma, a ba kan Zɪ bɪ kɪ sɔ y. Gɔaa k'a a bɔ a lɛ ma, a ɔ, a Nyɪ bɪ dɔ bɪ, a ɪ kan Zɪ bɪ kɪ sɔ.

²⁴ Bɪ k'awɔɔ nɪ, kɔ lemim niɲɲə k'awɔɔ ma a sɪɲɲɪda ma bɪ n gɔɔta awɔɔ heer ɔ. Kɔ lemim niɲɲə k'awɔɔ ma bɪ gɔɔta awɔɔ heer ɔ, awɔɔ gɔɔta sɔ, an nɪ Nyɪ kan Zɪ kɪ nɔ ɔ.

²⁵ Lerbɔrɛ niɲɲə kɔ Zɪ a bɔ wɔɔ m bɪ m mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ m.

²⁶ Naa gɔrsɪra ba mɔɔ ɔ awɔɔ ma gɔɔɔ kɔ ɲ lɛ n taa k'awɔɔ nyɔɲnyɔɔ rɔ wɔɔ minto.

²⁷ K'awɔɔ nɪ, Sent-ɛspri k'awɔɔ si Krista bɪ zi bɪ, a gɔɔta awɔɔ heer ɔ. Pakra bɛɛ m kɔ n nɪ hɔ dɪnda a m dɔ y. Sent-ɛspri nɪ hɔ haay dɪndarɛ awɔɔ m. A hɔdɪndarɛ bɪ sɪra m, ɲɔaar bɛɛ y. K'a gɔɔta Krista nɔ ɔ, amba a hɔ dɪnda awɔɔ m bɪ m.

²⁸ Ncɪnaaɔ bɪ, m nyɪnɔ ɲɔarɛrɔ, k'a gɔɔta Krista nɔ ɔ, k'a b'a hɪnka, k'ɔ heer n bɪr kookoo, kɔ wɔɔ bɪ nyannɪ yɪ a taa, ɔ ɔ ba ma laatɔ a zɛrɛ hinni ɔ y.

²⁹ K'awɔɔ dɔ, a ɔ, Krista tɪrga bɪ, k'a dɔ sɔ a ɔ, gɔaa k'a nɪ tɪrgabaa zi bare, Woso nyɪ m paan....

3

Woso nyɪnɔ

¹ K'a dɪga ɲɔarɛ gɔta kɔ Woso a ka wɔɔ ɔ, an nɪ wɔɔ birm a nyɪnɔ bɪ ma. Bɪ, sɪra m, Woso nyɪnɔ m wɔɔ m. Bɪ y'a ka, durnya b'a dam ma, an wɔɔ dɔ y. Bala, durnyazannɔ wɔɔ n Woso dɔ y.

² M gɔaasɪbɔɔ, naa ma kɛɛrɛ bɪ, Woso nyɪnɔ m wɔɔ m. Bɪ, nyɪnta kɔ wɔɔ n nɪ zɛm b'a ɔ hɔ niɲɲə bɪ, bɪ n a hɪnka cɪna y. Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, k'a b'a hɪnka, wɔɔ zɛm bɪ bɔ kɔ ɔ kan kɪ. Bala, k'a lɔ, wɔɔ y'a yɪrɛ.

³ Gɔaa niɲɲə k'an ta taaheerlɛ naa dɔ m Krista nɔ ɔ bɪ, a ɪ dintim gɔrɛ a ma, k'a yɪ mɪɲɲa amba Yeezuu m mɪɲɲa bɪ m.

⁴ Gɔaa niɲɲə haay k'a mimbɔnyaa ba, kaanm a nawom Woso lɛ m, bala, mimbɔnyaa bɪ, kaanm lɛ m m.

⁵ Awɔɔ dɔ a ɔ, Yeezuu bɪr k'a bɪ mimbɔnyaarɔ gungɔ wɔɔ ma, bɪ mimbɔnyaa ba ma y.

⁶ Gɔaa niɲɲə haay k'a gɔɔta kan kɪ, a bɪr mimbɔnyaa bam dontɔ y. Gɔaa niɲɲə haay k'a nɪ mimbɔnyaa bam, a n a yɪ, b'a n a dɔ sɔ y.

⁷ M nyɪnɔ ɲɔarɛrɔ, k'a bɪ yɛ kɔ gɔsɪ n'awɔɔ nyɔɲnyɔɔ y. Gɔaa k'a nɪ tɪrgabaa zi bam bɪ tɪrga, amba Yeezuu n tɪrga bɪ m.

⁸ Gɔaa k'a nɪ mimbɔnyaa bam, Sɔtaana gɔaa m. Bala, mimbɔnyaabɔr m Sɔtaana m a sɪɲɲɪda ɔ. Bɪ minto y'a ka Woso Nyɪ bɪ n bɔr k'a bɪ Sɔtaana zibɔɔrɔ zaar ba.

⁹ Gɔaa niɲɲə haay kɔ Woso a yɪ bɪ bɪr mimbɔnyaa bam dontɔ y, a mɪsɪrbaa hɔdɔ bɪ y'a nɔ ɔ, a b'a dam ma, an mimbɔnyaa ba dontɔ y, bala Woso y'a yɪ.

¹⁰ Naa minto y'a ka n nɪ Woso nyɪnɔ dɔ, n nɪ ɲ bɔ kɔ zi kan Sɔtaana hɔɔ kɪ. Gɔaa k'a bɪr tɪrgabaa zi bare y, b'a bɪr a danyɪ ɲɔam sɔ y, Woso gɔaa bɛɛ y.

Muno ɲɔarɛ

¹¹ Kɔ sɪra m, lemim niɲɲə k'awɔɔ ma a sɪɲɲɪda ma bɪ n naa: ɔ kɔ ɲɔa.

¹² A b'a ba am Kayen hɔ bɪ nɪ y, kɔ *Bɔnyaabarezaa gɔaa m bɪ, a a danyɪ zɛ gɔr. Bɪ, bɔ minto an a zɛ? K'a zibɔɔrɔ wɔɔ nyɪnta bɔnyaa, a danyɪ bɪ zibɔɔrɔ wɔɔ n nyɪnta tɪrga bɪ m.

¹³ Kɔ durnya sɔ awɔɔ m, m danyɪnɔ, a bɪ zɛ kɔdɔ y.

¹⁴ Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, bɔ wɔɔ ɔ zɛ nɔ ɔ, ɔ bɔr mɪsɪrbaa nɔ ɔ, kɔ wɔɔ ɔ danyɪnɔ nɔa bɪ minto. Gɔaa k'a bɪr a danyɪ nɔam bɪ gɔɔta zɛ nɔ ɔ.

¹⁵ Gɔaa niɲɲɔ haay k'a sɔ a danyɪ m bɪ, gərzer m. B'awɔɔ dɔ a ɔ, gərzer deem taan... ba mɪsɪrbaa k'a nyarɛ ba ɔ bɪ nɪ a zi y.

¹⁶ Hɔ k'a a ka wɔɔ n nɔarɛ k'an hɔ niɲɲɔ bɪ dɔ ba n nɪ: Yeezuu a mɪsɪrbaa ka wɔɔ minto. A a ga m sɔ, wɔɔ n ɔ mɪsɪrbaa ka, ɔ danyɪnɔ minto.

¹⁷ Kɔ gɔaa ɪ durnya naa dɔ arzakarɔ m, an a danyɪ yɪ cicir nɔ ɔ, b'a n a da han y, Woso nɔarɛ bɪ y'a bam lɔ k'a bɪr a zaa ɔ?

¹⁸ M nyɪnɔ nɔarɛrɔ, ɔ bɪ nɔarɛ ba lɛmindɔ m kan meerbaa kɪ nɔ ɔ y. Ɔ kɔ nɔa, zibəə bare kan sɪra kɪ nɔ ɔ.

¹⁹ Naa minto, wɔɔ y'a dɔrɛ ɔ ɔ, ɔ ɪ sɪra nɔ ɔ, bɪ wɔɔ heerkoodəbaa yɪm zi.

²⁰ Bala, kɔ wɔɔ heer ɪ mim kam wɔɔ ra, Woso gɔtabaa lɛ da wɔɔ heer la, a hɔ haay dɔ.

²¹ M gɔaasɪbɔɔ, kɔ wɔɔ heer bɪr mim kam wɔɔ ra, wɔɔ heer koodə Woso zi.

²² Kɔ wɔɔ hɔ yɛ han, wɔɔ y'a yɪrɛ, bala, wɔɔ a lɛrɔ wɔɔ si, ɔ nɪ hɔ k'a nɔ yɪ bɪ bare.

²³ Ba a lɛ n na: K'ɔ sɪra ka a Nyɪ Yeezuu Krista bɪ tɔ ɔ, k'ɔ kɔ nɔa amba a lɛ ka wɔɔ ɔ bɪ m.

²⁴ Gɔaa k'a n'a lɛrɔ wɔɔ sire, a ɪ kan Woso kɪ, Woso nɪ kan kɪ sɔ. Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, a ɪ kan wɔɔ kɪ, Sent-Ǝspri k'a ka wɔɔ ɔ bɪ minto.

4

Sent-Ǝspri kan zinə k'a nɪ Krista jum nɔ ɔ bɪ kɪ

¹ M gɔaasɪbɔɔ, a bɪ sɪra ka gɔɔɔ haay kɔ nɔ ɔ, a ɪ Sent-Ǝspri m nɔ wɔɔ ɔ y. K'a nɔ ka a lɛɛ a dɪga nɔ ma, kɔ Sent-Ǝspri nɔ ta m paan... gɛɛ hɔ vanta m gɛ. Bala, nɔaarlesinnɪsorazannɔ gɔta y'a kərgu durnya ra.

² Hɔ niɲɲɔ k'a n'a kare awɔɔ m Sent-Ǝspri bɪ dɔ bɪ ba n nɪ: Gɔaa k'a bɔ a lɛ ma, a ɔ, Yeezuu Krista a ba gɔaa bɪ, a ɪ Sent-Ǝspri m.

³ Bɪ gɔaa haay k'a bɪr Yeezuu Krista kasetɪ kare nɔnaaɔ bɪ, bɪ zaa b'a Sent-Ǝspri nɪ y. Zinə k'a nɪ Krista jum nɔ ɔ bɪ m, awɔɔ n a ma, n n'a hire n ɔ, a ɪ zem bɪ. B'a lee ku durnya nɔ ɔ kaka.

⁴ Awɔɔ kɔ Woso nyɪnɔ n'awɔɔ m bɪ, m nyɪnɔ nɔarɛrɔ, awɔɔ paɲɲa bɔr nɔaarlesinnɪsorazannɔ wɔɔ duro ra. Bala, Sent-Ǝspri k'a nɪ kan awɔɔ kɪ bɪ paɲɲa lɛ da zinə k'a nɪ kan durnyazannɔ kɪ bɪ ra.

⁵ Durnyazannɔ n nɔ mɪ, nɲn'ɪ durnya mim dɪndam, durnya n'a tɔr kare nɔ ma.

⁶ Wɔɔ, Woso gɔɔɔ m wɔɔ m. Gɔaa k'a Woso dɔ bɪ, a tɔr an n'a kam wɔɔ ma. Gɔaa kɔ Woso gɔaa bɛɛ bɪ bɪr a tɔr kam wɔɔ ma y. Bɪ, wɔɔ nɪ Sent-Ǝspri k'an sɪra bɪ dɔm ma kan zinə k'a nɪ Krista jum nɔ ɔ, an nɪ nɔaar bam bɪ kɪ.

Nɔarɛ bɪ, a to a ɔ Woso zi

⁷ M gɔaasɪbɔɔ, ɔ kɔ nɔa, bala, nɔarɛ bɪ, a to a ɔ Woso zi. Gɔaa niɲɲɔ haay k'a a mim nɔa Woso y'a yɪ, a Woso dɔ.

⁸ Gɔaa k'a bɪr a mim nɔarɛ, a n Woso dɔ y, bala, Woso bɪ nɔarɛzaa m.

⁹ Woso nɔarɛ k'a hɪnka wɔɔ bire ɔ bɪ ba n nɪ: Woso a Nyɪ deem nyɔɔ durnya ɔ, kɔ wɔɔ n mɪsɪrbaa ba a minto.

¹⁰ Ba a nɔarɛ bɪ n na: Wɔɔ bɛɛ ɪ Woso nɔa y, a ɪ wɔɔ nɔa. A y'a Nyɪ nyɔɔ, k'an bɪ nyɪnta mannɪhɔ wɔɔ mimbɔnyaarɔ minto.

¹¹ M gɔaasɪbɔɔ, kɔ Woso wɔɔ nɔa nɔnaaɔ, wɔɔ sɔ, wɔɔ ɔ ga m, ɔ kɔ nɔa.

¹² Gost n Woso yɪ cuna y. Kɔ wɔɔ kɔ ɲɔa, Woso ɪ kan wɔɔ kɪ, b'a ɲɔare b'i kan wɔɔ kɪ paan....

¹³ Sent-Espri k'a a ka wɔɔ ɔ bɪ minto, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ ɪ kan kɪ, an nɪ kan wɔɔ kɪ.

¹⁴ Bɪ wɔɔ yɪ, wɔɔ n'a kasetɪ kare, wɔɔ ɔ, Woso a Nyɪ bɪ nyɔɔ k'an bɪ yɪ durnya bɔmbɔrezaa.

¹⁵ Gɔaa niɲɲə haay k'a bɔ a lɛ ma, a ɔ, Yeezuu Krista bɪ Woso Nyɪ nɪ, Woso ɪ gɔɔtam kan kɪ, an nɪ kan Woso kɪ.

¹⁶ Bɪ wɔɔ, wɔɔ Woso ɲɔare k'an ta m wɔɔ minto bɪ dɔ, wɔɔ sɪra ka naa ɔ sɔ. Woso bɪ, ɲɔarezaa m. Gɔaa k'a gɔɔta ɲɔare nɔ ɔ, a zaa ɪ gɔɔtam kan Woso kɪ, Woso nɪ gɔɔtam kan kɪ.

¹⁷ Bɪ minto y'a ka, ɲɔare nɪ wɔɔ nɔ ɔ paan..., wɔɔ n n'ɔ dam ma, ɔ heerkoodɔbaa yɪ dɔdɔkare hinni ɔ. Bala, Yeezuu k'an hɔ niɲɲə bɪ, wɔɔ maam sɔ durnya naa do nɔ ɔ.

¹⁸ Dabɔɔ ba ɲɔare nɔ ɔ y. Bɪ ɲɔare paan... ɪ lam nyibəə ra. Bala, nyibəə ɪ kan booti fɪryɪre kɪ. Bɪ, gɔaa k'a nɪ nyi bare, ɲɔare paan... b'a nɔ ɔ y.

¹⁹ Kɔ wɔɔ nɪ, wɔɔ ɪ kɔ ɲɔam, bala, Woso ɪ lɛɛ ka an wɔɔ ɲɔa.

²⁰ Kɔ gɔaa a hɪ a ɔ: «Mɔɔ ɪ Woso ɲɔam», an bɔkare, an sɔ a danyɪ m, ɲɔaarzaa m. Sɪra m, gɔaa k'a bɪr a danyɪ k'a n'a yɪm bɪ ɲɔare, a b'a dam ma, an Woso k'a bɪr a yɪm bɪ ɲɔa y.

²¹ Ba lɛ kɔ Krista a ka wɔɔ ɔ bɪ n na: Gɔaa k'a nɪ Woso ɲɔam, k'an a danyɪ ɲɔa sɔ.

5

Kasetɪ kɔ Woso a ka

¹ Gɔaa niɲɲə haay k'a sɪra ka a ɔ, Yeezuu bɪ Krista m, Woso nyɪ m. Gɔaa niɲɲə haay k'a Zɪ ɲɔa, a a Nyɪ ɲɔa sɔ.

² Hɔ k'a n'a hɪnkare a ɔ, wɔɔ Woso nyɪnɔ ɲɔa bɪ ba n nɪ: Kɔ wɔɔ Woso ɲɔa, ɔ nɪ zure a lɛrɔ ɔ.

³ Ba wɔɔ ɲɔare kan Woso kɪ bɪ n na: Kɔ wɔɔ n a lɛrɔ si. B'a lɛrɔ wɔɔ, mɔr gorezaa bɛɛ y.

⁴ Bala, gɔaa haay kɔ Woso y'a yɪ bɪ bɔr durnya ra. Hɔ k'a bɔr durnya ra bɪ, wɔɔ sɪrakare m.

⁵ Nka ɪ bɔr durnya ra? Kɔ bɪ m, gɔaa k'a sɪra ka, a ɔ, Yeezuu bɪ, Woso Nyɪ m.

⁶ Yeezuu Krista ɪ bɔr durnya ɔ, an a hɪnka hi m kan ma kɪ. Hi bɛɛ m bala y, hi m kan ma kɪ. Bɪ, Sent-Espri n'a kasetɪ kam, bala, Sent-Espri m sɪra.

⁷ ɲ kaakɔ, ɲ n'a kasetɪ kare:

⁸ Sent-Espri, hi kan ma kɪ. Bɪ ɲ kaakɔ rɔ wɔɔ kasetɪ deem ɲ n'a kare.

⁹ Kɔ wɔɔ ɪ gɔɔɔ kasetɪ sire, Woso kasetɪ bɪ gɔtabaa lɛ da. Ba Woso kasetɪ bɪ n na: A kasetɪ ka a Nyɪ b'ɔ.

¹⁰ Gɔaa k'a sɪra ka Woso Nyɪ b'ɔ, a ɪ kasetɪ naa do m a heer ɔ. Gɔaa k'a n sɪra ka Woso ɔ bɪ, Woso ba an nawɔm ɲɔaarzaa. K'a n sɪra ka kasetɪ kɔ Woso a ka a Nyɪ b'ɔ bɪ minto.

¹¹ Ba kasetɪ bɪ n na: Woso mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ ka wɔɔ ɔ, bɪ mɪsɪrbaa bɪ do ɪ Nyɪ bɪ zi.

¹² Gɔaa k'a nɪ kan Nyɪ bɪ kɪ, a ɪ mɪsɪrbaa m. Gɔaa k'a ba kan Woso Nyɪ bɪ kɪ, a ba mɪsɪrbaa bɪ do nɪ y.

Mɪsɪrbaa k'a bɪr nyam bɪ dɔre

¹³ Naa haay gursira ba mɔɔ ɔ awɔɔ ma, awɔɔ k'a nɪ sɪra kam Woso Nyɪ b'ɔ bɪ, k'awɔɔ n a dɔ a ɔ, a ɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ m.

¹⁴ Hɔ k'a nɪ wɔɔ heer bam kookoo Woso zi bɪ ba n nɪ: Kɔ wɔɔ hɔ niŋŋə yɛ han an zu a hɔɔhɔ ɔ, a y'a tɔr kam wɔɔ ma.

¹⁵ Bɪ kɔ wɔɔ dɔ, ɔ ɔ, kɔ bɔ wɔɔ yɛ han a y'a tɔr kam wɔɔ ma bɪ, wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, wɔɔ ɪ hɔ kɔ wɔɔ yɛ bɪ m.

¹⁶ Kɔ gɔaa a danyɪ yɪ, an nɪ mimbɔnyaa bare, mimbɔnyaa bɪ do bɪr tam zɛ bɪncɛ ɔ, k'an yaa da. Woso mɪsɪrbaa kan ɔ, kɔ mimbɔnyaa bɪ do bɪr tam zɛ bɪncɛ ɔ paan... y. Bala, mimbɔnyaa ta ɔ, an nɪ tam zɛ bɪncɛ ɔ. Mimbɔnyaa bɪ do minto bɛɛ mɔɔ ɔ, a yaa da y.

¹⁷ Zibəə bɔnyaa haay bɪ, mimbɔnyaa m. Bɪ, mimbɔnyaa haay bɛɛ nɪ tam zɛ bɪncɛ ɔ y.

¹⁸ Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, gɔaa niŋŋə haay kɔ Woso a yɪ bɪ bɪr mimbɔnyaa bam dontɔ y. Bala, Woso Nyɪ b'ɪ dɔm ma, *Bɔnyaabarezaa bɪr heer bam ma y.

¹⁹ Wɔɔ dɔ wɔɔ ɔ, Woso gɔɔɔ m wɔɔ m, bɪ durnya haay jilli ɪ *Bɔnyaabarezaa wɔ ɔ.

²⁰ Bɪ wɔɔ dɔ sɔ wɔɔ ɔ, Woso Nyɪ bɔr, an bɪ wɔɔ hɔɔn gu, k'ɔ Woso paan... bɪ dɔ. Bɪ Woso paan... Nyɪ Yeezuu Krista nɔ wɔɔ n ta ɔ. A m Woso paan..., a m mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ.

²¹ M nyɪnɔ ŋɔarɛɔ, a b'a ka a *wosobaawɔnnɔ wɔɔ da ɔ y.

Ci huya ho ku ZAAN a ba

Ci huya ho ku Zaan a ba bi

gasore

Zaan k'a n'a hire a miɲɲa ma Gɔaagusire ci bi no ɔ b' i ci huya ho naa do ba, an a nyɔɔ lu ku Woso a bo ɔ kan a nyɔɔ ki ma, a i yire i ɔ, ku deem kristagɔɔ sokoma m. K'a η dundo ku η ni ku ηɔa, ku η ni dundo a zi kan ηɔaahodindarezanno ki so.

Gasore

¹ Mɔɔ, *Gɔaagusire, mɔɔ i ci naa do nyɔɔ lu ku Woso a bo ɔ bi ma kan a nyɔɔ ki, mɔɔ ni η ηɔam paan.... Mɔɔ beɛ bala y, bi mɔɔ kan gɔɔ haay ku η sira do ro wɔɔ ki so.

² Sira i kan wɔɔ ki, b'a nyɔntam kan wɔɔ ki domum k'a nyare ba ɔ bi no ɔ.

³ Wɔɔ Zi Woso kan Yeezuu Krista, Woso Nyi bi ki barka nyɔntam kan wɔɔ ki, kan a cicirzere ki, a laafu ki, sira kan ηɔare ki no ɔ.

Danyɔɔ ηɔare

⁴ Mɔɔ heernyɔɔ gɔta yi, ku mɔɔ i nyɔɔ gɔɔɔni yi, ηn'i tam sira zaa ra, amba le ku wɔɔ Zi Woso a ka wɔɔ ɔ bi m.

⁵ Naa ma keere bi, lu, mɔɔ y'a yere ibu han, ɔ ku ηɔa. Mɔɔ bir le daa gɔrsira bare ibu ma y, le ku wɔɔ yi halli a siɲɲida ɔ bi m.

⁶ Ba ηɔare n na: k'ɔ ta a lero wɔɔ zaa bi ra. Le naa do awɔɔ nyɔnta a ma a siɲɲida ɔ, k'awɔɔ n ηɔare zaa bi sa.

⁷ Bala, braba gɔɔ m zanno a kergu durnya ra. N bir kaseti kare η ɔ, Yeezuu Krista a ba gɔaa y. Gɔaa k'a ni naa bam bi, ηɔaarzaa m, Krista jum m.

⁸ K'a dundo a zi, a b'a ka awɔɔ zibəə bi nyɔɔɔ bi n nyaam y, bi k'a ganwore haay k'an ta ɔ yi.

⁹ Gɔaa haay k'a bir gɔɔtam Krista hodindare no ɔ, an n'a hoonho zum la bi, a zaa ba kan Woso ki y. Gɔaa k'a gɔɔta a no ɔ, a i kan wɔɔ Zi Woso ki, a Nyi ki.

¹⁰ Ku gɔaa bir awɔɔ zi, b'a ba hodindare naa do no ɔ, a b'a si a har ɔ y, a b'a nyaasi ka y.

¹¹ Bi gɔaa k'a nyaasi ka, a ze a ɔ ku ra kan ki a mimbonyaro no ɔ.

¹² Minno ta ɔ gɔta mɔɔ ni η ci bare awɔɔ ma, bi mɔɔ n a ηɔa ku m η ba, ci m kan gar hi ki ni y. A ηɔa mɔɔ ɔ ku m bir awɔɔ zi, ku m bi meer ba, m le m kan awɔɔ ki, ku wɔɔ heernyɔɔ n yi gɔta paan....

¹³ I danlu ku Woso a bo ɔ so bi nyɔɔ i yaa dare ibu m.

Ci kaaku ho ku ZAAN a ba

Ci kaaku ho ku Zaan a ba bi

gasuure

Ci kaaku ho naa do ba Zaan u a gaaasiba paan... ku n n'a birm Gayus ma. Nyinta b'u kristagoo leezaa ku niijho u, a ziboo m muhha kan kristagoo woo ki. Zaan n'a le boij u, an a dondom so k'an dundo a zi kan Diyotrefes ki, bi ziboo bi zore y.

Gasuure

¹ Moo, *Gaaagusire, moo i ci naa do nyoo m hoarezaa paan... Gayus ma.

² M gaaasiba muhha, moo y'a yem Woso han k'ibu n bir muhha ho haay no u, k'ibu laafu bi n bir muhha, amba i nyi ho bi m.

³ Moo heer yi nyinta guta, bala, danyino bor naa u, hn'ibu murbaa kaseti kare, ij u, ibu i tam sira no u. Bi denter m, ibu i tam sira no u.

⁴ Moo heernyoo guta k'a le da haay bi, ku moo ma, ij u, moo nyino woo i tam sira no u bi m.

⁵ M gaaasiba muhha, ibu hobaa muhha kan danyino woo ki, baa kan saanaro woo ki so bi, sirakare ziboo m.

⁶ N y'ibu muhhabaa kaseti ka Krista goo taa. K'ibu i da ij han amba Woso hoonho m, ij zaa sare minto bi, a muhha guta.

⁷ Krista to minto y'a ka, hni wuti, hn' i tam, bi ij n ho si goo ku ij n Krista do ro woo zi y.

⁸ Bi woo, woo u ga m, u daahan ka goo woo duro u, k'u u da ma, u zi ba kan ku ki sira to ma.

Diyotrefes koroma kan Demetrus sirabaa ki

⁹ Moo ci ba Krista goo woo ma. Bi, Diyotrefes k'a ni leezabaa hoam ij barla bi, a bir yem moo ho ma y.

¹⁰ Bi, ku moo bi bor, moo bom ho niijho k'a a ba moo m haay kan a meerbaa bonyaa ki bi m. Bi, a n a ba naa n a bo y. A le baa k'a danyino woo si so y, goo ku ij le n taa k'a ij si ro woo a y'a tare ij ni tolle, an ni ij bom Krista goo woo barla.

¹¹ M gaaasiba muhha, i bi gaa k'a bonyaa ba tar sa y, gaa k'a muhha ba tar sa. Gaa k'a n'a muhha bare, Woso gaa m, gaa k'a n'a bonyaa bare, a n Woso yi y.

¹² Ku Demetrus ni, gaa haay y'a kaseti muhha kare. Sira muhha y'a kaseti kam. Woo y'a kaseti kam, b'ibu do, i u, woo kaseti bi, sira m.

Leersore

¹³ Minno ta u guta, moo n a ho ku m ij ci ba ibu ma, bi moo le baa ku m ij ba gursirabareho m kan gar hi ki ni y.

¹⁴ A ho moo u, ku m b' i yi domum niijho u, k'u sora ba kan ku ki.

¹⁵ Ku laafu n bir kan ibu ki! Gaaasibo woo i yaa dare ibu m, k' i yaa da gaaasibo woo m, gaa biyoo m.

Ci ku ZIIDI a ba

Ci ku Ziidi a ba bi

gasɔɔre

Ziidi bi, Yeezuu danzaa m, a ɪ ci bi ba. K'a n'a hire a ma Zakkɪ danyɪ bi tɔ ma m, wɔɔ ɔ Yeezuu danzaa m.

Ci bi ba a ɔ, kristagɔɔɔ haay ma. Hɔ k'a n'a dɪndam ci b'ɔ bi a yo k'a bir hɔdeem kan Pɪyɛɛr ci hɪya hɔ bi mim kɪ. Nɔaarhɔdɪndarezannɔ wɔɔ, a ɔ, k'a η da jum ɔ. A n n'a hum kristagɔɔɔ wɔɔ m, kɔ η nɪ jum kɔɔkɔɔ sɪra hɔdɪndare bi nɔ ɔ.

A ɪ makrarɔ sam biisi minno ma k'a hunka a ɔ, gɔɔɔ kɔ η sɪra mim ma, ηnɪ bɔkare η n zu ɔ rɔ wɔɔ, Woso zem bi η dɔdɔ ka.

Ziidi ɪ yaa dam kristagɔɔɔ wɔɔ m

¹ Mɔɔ mɪηηa Ziidi m nɪ ci bi bam, Yeezuu Krista zibəənyɪ m mɔɔ m, Zakkɪ dam m mɔɔ m sɔ. Ci bi ba mɔɔ nawɔre awɔɔ ma, awɔɔ kɔ Zɪ Woso a ηɔa, an awɔɔ bir k'a yɪ a gɔɔɔ, an nɪ dɔre awɔɔ ma Yeezuu Krista tɔ ma rɔ wɔɔ.

² Bɪ, kɔ Woso n a cicirzere kan a laafɪ kɪ, a ηɔare kɪ ka awɔɔ ɔ gɔta.

Woso ηɔaarhɔdɪndarezannɔ wɔɔ dɔdɔ yarm

³ M gɔaastɔɔɔ ηɔare nɔ ɔ, mɔɔ ηɔa gɔta kɔ m ci ba awɔɔ ma, kɔ m bɔmbɔre kɔ wɔɔ ɔ da kɔ ɔ, ɔ n ta m bi mim dɪnda. Bɪ, mɔɔ bi dɪga a, pakra m kɔ m ci bi ba awɔɔ ma dɪtaa, kɔ m a ye a han k'a zoo ba sɪrakare kɔ Woso a ka a gɔɔɔ wɔɔ ɔ gallem deem taan... dɔmɪm haay minto bi tɔ ma.

⁴ Bala, gɔɔɔ bɔnyaarɔ a da wɔɔ zi, Woso barka lemim bi η n'a nɔkɔm, k'a a da ma a mɪsɪrbaa ba a hɔɔnhɔ ma mimbɔnyaa bare nɔ ɔ, bɪsɪ ηn'a kam Yeezuu Krista ma, an bɔkare a mɪηηa y'a deem n sɔvrezaa, a m wɔɔ Zuuba sɔ. Bɪ, Wosoci bi lɛɛ ka an gɔɔɔ nɔɔn duro dɔdɔyarɛ kɔ η n'a yɪm mim hɪ laato.

⁵ Hɔ kɔ mɔɔ n'a ηɔam kɔ m a hɪ kɛere naa, awɔɔ dɔ mɪηηa, bi, mɔɔ le n taa kɔ m a tɔ da a nɔ ɔ. Zuuba k'a gɔɔɔ wɔɔ bɔmbɔ lɔmbaa nɔ ɔ Eziptɪ kɔ ɔ bi, a a ya an so ra an gɔɔɔ kɔ η n ye ηnɪ sɪra ka ɔ rɔ wɔɔ zɪnzɛ.

⁶ Bɪ, malɛkarɔ kɔ η y'a bɪncɛrɔ to, ηn'a zerga paηηa kɔ Woso a ka η ɔ bi rɛ rɔ wɔɔ, awɔɔ dɔ a ɔ, Woso brɔɔ da baηηarɔ ɔ monsigə nɔ ɔ dɔmɪm haay minto, k'a bi η dɔdɔ ka dɔdɔkare hinnɪ gɔta b'ɔ.

⁷ Kɔ Sodɔm kan Gomɔɔr kɪ, kan kɔrɔ kɔ η nɪ η jɪr ma rɔ wɔɔ kɪ mim nɪ, awɔɔ dɔ sɔ. Kɔrɔ nɔɔn duro a mɪηηɔɔ sa, ηn'a ka dintim zibəəro wɔɔ ɔ sɔ, ηn'ɪ jaandare k'an bɔnyaa maam-maam bam. Naa tɔ ma m, Woso n η dɔdɔ yar, ηn'ɪ sɛ k'a lihɪre ba ɔ fɪryɪre nɔ ɔ, η fɪryɪre bi, makra m sɔ, k'a gɔaa haay zɛ kəbə.

⁸ Kan naa kɪ haay, gɔɔɔ kɔ η y'a da wɔɔ zi rɔ wɔɔ, a ba η nawɔre am kɔrɔ nɔɔn duro hɔ bi m. A hɔɔn η n'a dam mim danηadɔɔ ma, bi n'a kam ηn'ɪ jaan dam, η bir yem Zuuba ma y, malɛkarɔ paηηazannɔ ηn'ɪ η sɔnsɔ wɔm sɔ.

⁹ A n bɔkare, Malɛkarɔ haay cir Misel mɪηηa, bɔr k'a ɔ, an nɪ bɪsɪ kam kan Sɔtaana kɪ Moyiisi gər sare ma bi, a n ye an meerbaa bɔnyaa ba Sɔtaana ma y. A hɪ a ɔ bala, a ɔ: «Zuuba fir kare ɪ ma.»

10 Bɪ, ɠɔɔ nɔɔn duro, hɔ kɔ η n a dɔ bɪ ηn'a sɔnsɔ wɔm. Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan pɔohɔɔ kɪ, η ba hɔɔndare zore nɪ y, hɔ k'a bɔr η heer ɔ bɪ n'a bam, hɔ bɪ dɔ bɔkare an nɪ nyaanle η nɪ.

11 Kɔsɪ ɪ kan η kɪ, bala, zu η y'a ɔ Kayen hɔbaa ɔ, zi bɔnyaa ηn'a bam k'a busoo yɪ am Balam* hɔ bɪ m. A mɪηηɔɔ η n'a zarm, bala, η y'a da a nyaa ma kan Woso kɪ, amba Kooree a ba bɪ m.

12 B'awɔɔ tɪr a so kɔ ma k'a hɔ bɪ danyɪbaa zekɔra nɔ ɔ bɪ, kɔ η y'awɔɔ barla nyannɪ m, nyannɪ ba η mɪηηɔɔ nɪ kan hɔ bɪ bɪ maam-maam kɪ y, a hɔɔn ηn'a dare a mɪηηɔɔ ma bala. Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ, kan warkɔ kɔ hɪnhɛr n'a gaam, bɪ la bɪ bam bɪ kɪ. N bɔ kɔ ɔ sɔ kan ɠɔ k'a bɪr nyɪ dare y, baa a nyɪdare dɔmɪm ɔ, bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan ɠɔɔ kɔ η yɪ η wɔnwɔr ηnɪ ɠɪŋga fɪɠaa rɔ kɪ.

13 Amba higɔta kurɛro tɪr a fur bɔ a rɛ bɪ, a nyannɪ zibɛero wɔɔ kɛrgu η nawɔm lɛɛ ra maam sɔ. Bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan monyaarɔ kɔ η n a tajɪ dɔ rɔ kɪ, Woso n η to kɔ η nɪ ɠɔɔta monsigɛ ɠɔta maam-maam nɔ ɔ dɔmɪm haay.

14 Adam yanɲa tɔɔlema saanhɪnazaa Enɔk lɛɛ ka an ɠɔɔ nɔɔm mim hɪ laato hɔɔ, Woso lɛsɪnnɪsɔra meerbaa nɔ ɔ, a ɔ: «A ba n nɪ, Zuuba ɪ zem kan maleɛkarɔ kɪ miliyɔn bam hɔka,

15 k'a bɪ durnya jilli dɔdɔ ka. A ɠɔɔ kɔ η n Woso dɔ rɔ wɔɔ dɔdɔ yarm, η zibɛə bɔnyaarɔ kɔ η yɪ η ba haay bɪsɪ ka Woso ma nɔ ɔ rɔ wɔɔ tɔ ma. A yɪ η dɔdɔ yarm sɔ meerbaarɔ bɔnyaarɔ kɔ bawosodɔrezannɔ nɔɔm η ba Woso ma rɔ wɔɔ tɔ ma.»

16 ɠɔɔ nɔɔn duro nɔ bɪr nyɔɔm fɪɠa y, kukur ηn'a bam can, a mɪsɪrbaa bɪ ba η nawɔm a letaamarɔ bare nɔ ɔ bala. Mɪηηabusure meerbaarɔ ηn'ɪ η bam, ηn'ɪ bra bɪmbam ɠɔɔ m k'a hɔ yɪ.

Dɔndɔrɛrɔ kristagɔɔ wɔɔ tɔ ma

17 B'awɔɔ, m ɠɔaasɪbɔɔ ηɔare nɔ ɔ, k'a meerbaarɔ kɔ wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista zibɛəzannɔ wɔɔ lɛɛ ka ηnɪ η ba kan awɔɔ kɪ rɔ wɔɔ tɔ da a nɔ ɔ.

18 N y'a hɪ awɔɔ m, η ɔ: «Dɔmɪm jezannɔ ɔ, ɠɔɔ nyɪntan ɔ, ηnɪ bɪr yaa wɔrɛ awɔɔ ma, ηnɪ bɪr a mɪsɪrbaa bam a mesim letaamarɔ nɔ ɔ, bawosodɔre nɔ ɔ.»

19 ɠɔɔ wɔɔ duro nɪ zem ɠɪŋgɔrɛrɔ m bɪ, durnya hɔɔndarɛrɔ y'a so η ɔ, η ba Woso ɛspri nɪ y.

20 B'awɔɔ, m ɠɔaasɪbɔɔ, k'a ɠɔɔta a bɪr tam lɛɛ tee... a sɪrakare k'an mɪηηa an cem bɪ nɔ ɔ, k'a bɪr yaa dam *Sent-ɛspri panɲa nɔ ɔ.

21 K'a ɠɔɔta Woso ηɔare bɪ nɔ ɔ, a bɪr dɔm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista ma, an nɪ zem bɪ mɪsɪrbaa k'a nyare ba ɔ bɪ ka awɔɔ ɔ, a cicirzere nɔ ɔ.

22 K'a bɪr ɠɔɔ kɔ η nɪ sɪnsɪm kam nɔ wɔɔ cicir zem.

23 K'a η yɔ sɛ zaa ra, a η bɔmbɔ. ɠɔsɪnnɔ n ta ɔ, k'a brɔɔ cicir zɛ, bɪ k'a dundo a zi kɔ η b'awɔɔ da a kurɔmarɔ wɔɔ nɔ ɔ y. K'a sɔ η zibɛə bɔnyaarɔ wɔɔ m, bala, kɔ mimbɔnyaabɛnno nɪ η mɪ bɪ, η dintim ka a mɪηηɔɔ ma.

U ɔ lɛ bɔ Woso ɔ

24-25 Bɪ kɔ Woso k'an deem an nɪ wɔɔ yɔm wɔɔ Zuuba Yeezuu Krista tɔ ma bɪ n lɛbɔɔre yɪ. A a da ma, an a ka awɔɔ b'a dore y, an a ka sɔ, awɔɔ n bɪ jɪm a lɛɛ, bɪ, kurɔma sɪ ba awɔɔ ma y, heernyɔɔ ɠɔta nɔ ɔ, a lɛbɔɔre nɔ ɔ. Bɪ k'a tɔ n lɛbɔɔre yɪ, kan ɠɔtabaa kɪ, panɲa kɪ, a y'a so hɔ haay ɔ. Biisi tee..., dɪttaa kan dɔmɪm haay kɪ nɔ ɔ. Amina.

* 1:11 1.11 K'a dɪga Hɪnkare Ci 2.14 bɪnce ɔ.

HINKARE CI

Hinkare Ci bi

gasoorɛ

N y'a g'ingare n ɔ, Zaan kɔ Yeezuu karɔndanyɩ m an Yeezuu Krista lemim nyɩnta ci ba an ciro kaakɔrɔ wɔɔ ba b'i Hinkare Ci bi ba sɔ.

A ɩ gɔɔta Kristazibɛɛzanno buerehuɩyɔɔ wɔɔ barla an gusi. N n a nyasɔ Krista kasetɩ bi kare tɔ ma n nɩ ta m kɔ k'a nɩ hi bire ma n n'a birm Patmɔs ɔ b'ɔ. Woso n hɔ k'an ta ɔ an nɩ zem bi bɔr bi hinka m k'a n a da ci ɔ, an a nyɔɔ sɩrakɛnno sokɔmarɔ kɔ η nɩ fir yɩm Krista tɔ ma am a hɔ bi m nɔ wɔɔ ma, kɔ η nɩ gɔɔta ηnɩ jum kɔɔkɔɔ ηn'a tɔ ɔ, bala, kristagɔɔɔ kɔ η nɩ kɔrɔ kɔ Rɔm a ga m, an a sɔ ɔ η rɔ wɔɔ haay ɩ fir yɩm gɔta Krista tɔ ma. Nyɩnta Zaan ɔ Azii minɛɛr ɔ. Kristagɔɔɔ sokɔmarɔ k'a ci bi nyɔɔ η ma rɔ wɔɔ saanhɩna, nyɩnta η y'a ɔ kɔ bi do ɔ sɔ.

Ci bi, Krista k'a paɩɩa bɔr a jɩnno ra an nɩ zem bi η da an a ka a sɩrakɛnno wɔɔ m mɛnyɔɔ yɩ, ηnɩ cirbɛɛ bi kan a kɩ heernyɔɔ kan laafɩ kɩ nɔ ɔ bi mim an a dɩndam makrarɔ nɔ ɔ.

N n ci bi ba k'a nyibɛɛ da sɩrakɛnno wɔɔ ma y, bi k'a η heer yo durnya bi dɔmɩnno kɔsɩrɔ nɔ ɔ. Hinkare Ci bi makrarɔ wɔɔ, a da η nawɔm wɔɔ han kɔ Krista zɛ bi kan a mumbɔɔrɛ kɩ zibɛɛ bi nyɔɔdɔ k'an ta ɔ her kan booti kɩ bi dɔ mɩɩɩa.

Gasoorɛ

¹ Yeezuu Krista bi, Woso y'a ka ɔ, k'an hɔ k'a nɩ zem bi nyɩnta ɔ dutaa bi hinka a zibɛɛnyɩnɔ m. A malɛɛka a nyɔɔ k'an b'a hɩ a zibɛɛnyɩ Zaan m.

² A n nɩ Woso lemim bi hire, an Yeezuu Krista kasetɩ ka kan hɔ haay k'a a yɩ bi kɩ.

³ Mimbirenyɩntazaa m gɔaa k'a nɩ karɩnda bam, kan gɔɔɔ kɔ η n'a tɔr kam wosolesinnɩsora meerbaa ma rɔ wɔɔ kɩ, ηn'ɩ zum hɔ kɔ η y'a gɔrsɩra ba b'ɔ. Bala, wakati b'a zɔ.

Yaadare kristagɔɔɔ kɔ η nɩ Azii ɔ

⁴ Mɔɔ mɩɩɩa Zaan m nɩ gɔrsɩra naa do bam kristagɔɔɔ sokɔmarɔ saanhɩnarɔ kɔ η nɩ Azii kɔ ɔ rɔ wɔɔ ma:

K'a barka kan laafɩ kɩ yɩ, gɔaa k'an ta ɔ, an nyɩnta ɔ, an nɩ zem bi zi, kan ɛspri saanhɩnarɔ kɔ η n a duu jɩr ɔ rɔ wɔɔ kɩ zi,

⁵ kan Yeezuu Krista, kasetɩzaa paan..., k'a lɛɛ ka an a mɩm bɔ ɔ gɛɛno bire ɔ, a m durnya cinno wɔɔ cir bi kɩ zi.

Bɔ nɩ wɔɔ ηɔam, an wɔɔ mimbɔnyaa rɔ sorgɔ a ma m,

⁶ an a ka, wɔɔ n ɔ ba a cirbɛɛ mannɩbɛnno a Zɩ Woso zibɛɛ minto. A y'a ga lɛbɔrɛ m kan paɩɩa kɩ dɔmɩm k'a nyare ba ɔ. Amina!

⁷ Ba n nɩ, a ɩ zem warkɔ nɔ ɔ, bi gɔaa haay y'a yɩm, baa gɔɔɔ kɔ η y'a zɛ rɔ wɔɔ y'a yɩm sɔ. Tara burɛ gɔɔɔ heerzarɩ nyi kare a minto. ɩn..., k'an yɩ maam!

⁸ Zuuba Woso a hɩ, a ɔ: Mɔɔ m lɛɛkarezaa, mɔɔ m jezaa. Mɔɔ n ta ɔ, m nyɩnta ɔ, m n nɩ nyɩntaη ɔ, hɔ haay Zuuba.

Zaan Gɔaanyɩ bi makra yɩ

⁹ Mɔɔ mɩɩɩa Zaan, awɔɔ danyɩ awɔɔ zukuuzaa, firyɩrɛ, cirbɛɛ kan tɔntɔrɛ kɩ Yeezuu zuure nɔ ɔ, nyɩnta mɔɔ ɔ, m nɩ tara deem kɔ hi bir ma, n n'a hɩm ma Patmɔs ɔ, Woso lemim kan Krista kasetɩ kare kɩ minto.

¹⁰ *Sent-Espri zer mɔɔ ra Zuuba dɔmum deem hinni ɔ, mɔɔ n leer panɔazaa ma m je ɔ, ɪ ɔ, huure n n'a hem, an n'a hire, a ɔ:

¹¹ Hɔ k'ibu n'a yim bi gorsira ba ci ɔ, ɪ nyɔɔ kristagɔɔ sokomaro saanhinarɔ wɔɔ ma: Efɛzi ɔ, Simurni ɔ, Pergam ɔ, Tiyatur ɔ, Sardɪ ɔ, Filadelfii ɔ, kan Lawodisee ki ɔ.

¹² Mɔɔ n bɔ kɔ m dɪga gɔaa k'a ni meer bam kan mɔɔ ki bi ma. Bi kɔ mɔɔ m wusigɔ bi, mɔɔ sarma fitirero yi saanhina.

¹³ Fitirero wɔɔ bire ɔ bi, mɔɔ gɔaa yi, an bɔ kɔ ɔ ɪ ɔ, Gɔaanyi m, an huu jintɔ da a ra, an sarma hɔsoaɔ so a ci ɔ.

¹⁴ A mim bi kan a minkɔ bi ki nyinta fu fititi ɪ ɔ, ser ka m, gɛɛ lajaa m, a mɔnyaarɔ wɔɔ ni yire ɔ, sewurɔ m.

¹⁵ A gannɔ bɔ kɔ ɔ kan zaan kɔ n y'a sɔr, an ni yɔm bi ki. A leer ni yire ɔ hiro gɔɔɔ susur m,

¹⁶ an ni monyaa saanhina m a bisɪ ɔ. Kargɔ le huya ni bore a le ɔ. A meer ni yore ɪ ɔ, woso ni gum kan panɔa ki.

¹⁷ Kɔ mɔɔ yi bi, mɔɔ m do a taa ɪ ɔ ga mɔɔ ɔ. A n a bisɪ wɔ ka mɔɔ ra, an a hi, a ɔ: I da bi bɔ ɔ y, mɔɔ m leekarezaa, mɔɔ m jezaa,

¹⁸ mɔɔ n misir. Mɔɔ nyinta, m ga, bi ba n ni, mɔɔ misir dɔmum k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ, bi mɔɔ ɪ zɛ celenyɪnɔ m kan gəənokɔ hɔɔ ki.

¹⁹ Hɔ k'ibu yi bi gorsira ba, kan hɔ kan ta ɔ ki, kan hɔ k'a ni zem bi bɔr bi ki.

²⁰ Ba monyaa saanhinarɔ k'ibu η yi mɔɔ bisɪ wɔ ɔ kan sarma fitirero saanhinarɔ wɔɔ ki ji n na: Monyaa saanhinarɔ wɔɔ, kristagɔɔ sokomaro saanhinarɔ wɔɔ maleekarɔ m. Fitirero saanhinarɔ wɔɔ kristagɔɔ sokomaro saanhinarɔ wɔɔ m.

2

Lemim Efɛzi kristagɔɔ sokoma minto

¹ Gorsira ba Efɛzi kristagɔɔ sokoma maleeka bi ma ncinaaɔ:

Gɔaa k'an ta monyaa saanhinarɔ wɔɔ m a bisɪ ɔ, an ni tam sarma fitire saanhinarɔ bire ɔ,

² bi y'a hi, a ɔ: Mɔɔ ibi kɔre kan ɪ tontɔre ki dɔ, ibi bir yem gɔɔɔ bɔnyaarɔ ma y. Ibi gɔɔɔ kɔ η n'a hire a ma kristazibəəzannɔ, bi kristazibəəzannɔ bɛɛ ni η mi rɔ wɔɔ ka lɛɛ. Ibi bi η dɔ ηɔaarzannɔ.

³ Tontɔre ta ibi ɔ: ibi fir yi mɔɔ tɔ ma, b'ibu n ɪ bɔ ɪ je ni y.

⁴ Bi mim kɔ mɔɔ n ta m kan ibi ki bi, ibi wɔ saa ɪ leekare ηɔare kan mɔɔ ki bi ma.

⁵ Bince k'ibu nyinta ɔ, ɪ ɪ bɔ ɔ bi tɔ da ɪ nɔ ɔ. I ɪ bɔ ɪ taam k'i biisi zibəəro wɔɔ bɔɔta. Kɔ n bɛɛ ni, mɔɔ zere ibi zi. Bi k'ibu n ɪ bɔ ɪ taam, mɔɔ y'ibu fitire bi sare a bince ɔ.

⁶ Hɔ niηə k'ibu n ta m bi, ibi nyi sɔ Nikola gɔɔɔ wɔɔ zibəəro m, amba mɔɔ hɔ bi m.

⁷ Gɔaa k'a le n taa, k'an hɔ kɔ Sent-Espri n'a hum kristagɔɔ sokomaro wɔɔ m bi ma.

Damazaa bi, mɔɔ misirbaa gɔ k'a ni arzana ɔ nyi kan ɔ an a bi.

Lemim Simurni kristagɔɔ sokoma ma

⁸ Gorsira ba Simurni kristagɔɔ sokoma maleeka bi ma ncinaaɔ:

A m leekarezaa, a m jezaa. A nyinta an ga, an a bɔ an bɔr misirbaa nɔ ɔ, bi n ni meer naa do bare:

⁹ Mɔɔ ibi firyire dɔ kan ɪ ηɔa ki. Bi arzakazaa n'ibu m, mɔɔ gɔɔɔ kɔ η ɔ zuforo n'a mi, ηni bɔkare zuforo bɛɛ ni η mi rɔ wɔɔ tɔzarle zibəə kɔ η ni ta m bi dɔ, Sutaana sokomace ni η mi.

¹⁰ I bi nyi ba ho k'a n'a kam k'i fir yi bi ma y. Sutaana y'ibu gwo gwsunno dum lonnoce o, k'a a gunga awoo ma, b'awoo fir yim domum bu. Jum kookoo k'an ta an i ze ku. Moo misirbaa firgo kare i o.

¹¹ Gaa k'a le n taa, k'an ho ku Sent-Espri n'a hum kristagoo sokomaro woo m bi ma.

Damazaa bi bi fir yim ze huya ho ma fuga y.

Lemim Pergam kristagoo sokoma ma

¹² Gorsira ba Pergam kristagoo sokoma maleeka bi ma ncinaa:

A n ni kargu le huyazaa m bi ni meer naa do bare:

¹³ Moo bince k'ibu n ta o bi do. Sutaana cirbaedu bince m. Ibi goota i ni nyasom moo to m, ibi n sira ka moo o to y, baa domum nihgo ku n moo kasetizaa paan... Antipas ze o ger awoo zi bince ku Sutaana n ta o b'o.

¹⁴ Bi moo i mim m kan ibi ki. Goo gwsunno y'awoo bire o, ni ye Balam* mim ma. A i dondore bonyaa ka Balak o k'an Israyel nyino nyonnyoota ku n i *wosobaawonno manni sim so kan jaandare do haay ki.

¹⁵ Ibi zi so bi, goo gwsunno ta o, ni ye Nikola goo hodundare ma.

¹⁶ Bi minto bi, i bo i taam, ku n bee moo zere ibi zi dutaa, m bi yar ba kan n ki, m le kargu bi m.

¹⁷ Gaa k'a le n taa, k'an ho ku Sent-Espri n'a hum sokomaro woo m bi ma.

Damazaa bi, moo *mann k'a nyaakom da kan o, m jaa fu ku n todaa gorsira ba ma bi ka o. Gosi n to bi do do ku gaa k'a a si bi bee y.

Lemim Tiyatur kristagoo sokoma ma

¹⁸ Gorsira ba Tiyatur kristagoo sokoma maleeka bi ma ncinaa:

Woso Nyi k'a minyaaro bo ku o kan sewuro ki, a ganno m bo ku o kan zaantozaa ki bi ni meer naa do bare:

¹⁹ Moo ibi zibero, ibi ngare, i sirakare, i ziboo kan i tontore ki do. I zibero k'ibu n ba je o ro woo le da biisi ho woo ra.

²⁰ Bi, moo heer bi nyinta kan ibi ki y. Ibi k'i ye Zezabel ma. Lu naa do n'a hire a ma wolesinnisorazaa, an ni moo ziboenyino nyonnyoom, an ni ho dundare n ni ku n jaan da, ku n i wosobaawonno manni sim so.

²¹ Moo toore ka o k'an a bo a taam, b'a le baa k'a a bo taam a jaandare no o y.

²² Diga! Moo y'a kare an wota yaaba m, an fir yi, a muno jaandonno woo maam so, ku n a bo a taam a zibero woo no o y.

²³ Moo y'a nyino woo zunzem. Bi kristagoo sokomaro woo haay y'a dore n o: moo m gaa k'a gaa haay letaama do kan a heer ki. Bi moo y'awoo gaa biyoo ho kan o, an a ga ku o kan a zaa ziboo ki.

²⁴ B'awoo goo k'a ni Tiyatur o, a goota a n ye hodundare naa do ma bi, awoo n ye ho ku n'a hum ma Sutaana minno ku n y'a nyaakom da ro woo ma y, awoo n a ka ma k'a n do y. Maam bi moo bi m yare m mor gorezaa ka awoo m la y.

²⁵ Bi, k'a nyaso ho k'awoo n ta m bi m bala kookoo, k'an ta an moo zere domum ku.

²⁶⁻²⁸ Damazaa bi, gaa k'a nyaso moo ziboo bi m an ta an a nyare ku, moo panja ku moo mija a yi m Zi zi bi kan o: Moo y'a kare an a so do gota o, a y'a sore n o kosi-kosi, a yi n zore amba ni gedro zom bi m. Moo domore monyaa kan o.

²⁹ Gaa k'a le n taa, k'an ho ku Sent-Espri n'a hum kristagoo sokomaro woo m bi ma.

* **2:14 2.14** K'a diga 2 Pyeer 2.15-16; Ziidi 11 bince o.

3

*Lemim Sardi kristagʊʊ sokoma**ma*

¹ Gʊrsira ba Sardi kristagʊʊ sokoma maleeka bi ma ncinaaʊ:

Gʊaa k'a ni Woso ɛspri saanhinaro m kan monyaa saanhinaro ki bi ni meer naa do bare: Moo ibi zibæero do, η y'a le bore ibi o η o, i misir, bala gər n'i mi.

² I to o, i b'a ka an gʊota an n'a ηʊam k'a ga bi n a nyambor y, a mʊm bo o. Bala, moo yi, ibi zibæo bi miηjabaa bi gʊta moo Woso mʊm o y.

³ Ho k'ibu yi, i ma so bi to da i no o. Nyaso m k'i i bo i taam. K'ibu n dundo i zi, moo zere am koor ho bi m. B'ibu bi wakati ko moo n ni zem bi daata ze ibi ra bi dore y.

⁴ Bi kan bi ki, ibi gʊʊ gʊʊnnɔ i Sardi o, η n dintim ka a huuro ma y. Nj zum ko o kan moo ki, huu furo n a ma, bala, η y'a ga m.

⁵ Damazaa bi, huu fu dure a ma ncinaaʊ, moo b'a to bom misirbaa ci b'o y. Moo y'a kaseti kam m Zi kan a maleekarɔ ki taa, moo o, moo gʊaa m.

⁶ Gʊaa k'a le n taa, k'an ho ko Sent-ɛspri n'a hum kristagʊʊ sokomaro woo m bi ma.

Lemim Filadelfi kristagʊʊ sokoma ma

⁷ Gʊrsira ba Filadelfi kristagʊʊ sokoma maleeka bi ma ncinaaʊ:

Gʊaa miηna, sirazaa bi, k'a ni David celenyi m, an a gʊm bi gʊsi b'a dam ma a n a ta y, an n'a tam bi gʊsi b'a dam ma an a gʊ y bi ni meer bare, a o:

⁸ Moo ibi zibæero do: Ba n ni, moo cele gʊ, i lee, bi gʊsi b'a dam ma an a ta y. Ibi panja bi bi gʊta y, bi kan bi ki, ibi gʊota i zu moo lemim o, ibi n bisu ka moo to ma y.

⁹ Sotaana sokomace gʊʊ ko η o, ziforo n'a mi ro woo, ηʊaar ηn'a bare, ziforo bee n η mi y. Moo y'a kare, ηni bor, ηni bi kukuro ze ibi taa, bi ηn'a dom ma η o, moo ibi ηʊa.

¹⁰ Bala, ibi i zum moo lemim o kan tontore ki, moo dore ibi ma so fryire k'a ni zem bi bor durnya jilli no o k'a bi durnyazanno makra ba bi domum o.

¹¹ Moo zem zoo, nyaso ho k'ibu ta m bi m kookoo, ko gʊsi b'ibu firge bi yo i ni y.

¹² Damazaa bi, moo y'a bam moo Zi Wosocɛ bi sago, a bi bom do fuga y. Bi moo yi m Woso to gʊrsira bam ma, kan moo Woso ko to ki, Zerizalem daa k'a a to brama moo Woso zi an ni zerm bi ki, kan moo to daa bi ki.

¹³ Gʊaa k'a le n taa, k'an ho ko Sent-ɛspri n'a hum kristagʊʊ sokomaro woo m bi ma.

Lemim Lawodisee kristagʊʊ sokoma ma

¹⁴ Gʊrsira ba Lawodisee kristagʊʊ sokoma maleeka bi ma ncinaaʊ:

Ba ho ko Amina, kasetizaa paan..., sirazaa, an a ze ko ra kan Woso ki ho haay dare siηηida o bi n'a hum na:

¹⁵ Moo ibi zibæero do. Ibi bi nyore, b'ibu bi kaare y. A ηʊa moo o k'ibu n bir nyore gee kaare.

¹⁶ Bi k'ibu n zaaroo, ibi bi nyore, b'ibu bi kaare bi, moo y'ibu bore m le.

¹⁷ Bala, ibi y'a hire, i o: Honyizaa n'i mi, moo m ba honyizaa, moo bir m kam hosti ma do y, bi k'ibu n a do i o, i i fir no o, cicir no o, i m ηʊazaa, i m bos, i m digi bi.

18 Iɓu dɔndɔ mɔɔ nawom k'i sarma kɔ η y'a sɔr bɪ si mɔɔ zi k'i ba honyɪzaa, k'i huuro furo si, k'i du ɪ ma, k'i nyannu nyaakom da m. I hɔ si ɪ tɔ ɪ mim la k'i ɪ da ma ɪ lɛɛ yɪ.

19 Goo haay kɔ mɔɔ ŋɔa rɔ wɔɔ, mɔɔ ni η bɔm zaa ɔ, m ni η honhorm. Ncɪnaaɔ bɪ, ɪ tɔ ɔ, k'i ɪ bɔ ɪ taam!

20 Ba mɔɔ jum cɛɛ ma, m n'a zem na. Kɔ gɔaa mɔɔ leer ma, an cɛ bɪ lɛ gɔ, mɔɔ gasom zi. M hɔ bɪ kan kɪ, an a bɪ kan mɔɔ kɪ.

21 Damazaa bɪ, mɔɔ y'a kare, an nyɪnta kan mɔɔ kɪ, m cirbæduu ra, amba mɔɔ m da ma sɔ, m ta m aa nyɪnta kan m Zi kɪ a cirbæduu ra bɪ m.

22 Gɔaa k'a lɛ n taa, k'an hɔ kɔ Sent-ɛspri n'a hum kristagoo sokomaro wɔɔ m bɪ ma.

4

Woso daɔre Arzana ɔ

1 Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ m ya m a yɪ cɛɛ n a gɔ brama, bɪ leer kɔ mɔɔ lɛɛ ka m a ma, an meer ba kan mɔɔ kɪ an bɔ kɔ ɔ kan huure leer kɪ b'a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

Der naa ɔ, kɔ m hɔ k'a nɪ zem bɪ nyɪnta ɔ bɪ hɪnka ɪ m.

2 Lɛɛm bɪ, Sent-ɛspri zer mɔɔ ra. Bɪ, mɔɔ duu yɪ brama b'ɔ, gɔaa nɪ nyɪntam la.

3 Gɔaa k'a nɪ nyɪntam la bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan jaa kɔ n n'a birm zaspi, n n'a birm sardɔanni bɪ kɪ. Bramahowosɔre k'a bɔ kɔ ɔ kan jaa kɔ n n'a birm emerodɪ bɪ n bir duu bɪ ma.

4 Duuro buhɪra a yaa si ɪ bir duu bɪ ma, bɪ duuro wɔɔ duro burɔ ɔ, gɔɔgusinno buhɪra a yaa si ɪ nyɪnta η la, ηnɪ huuro furo du a ma, sarma firgɔro nɪ η mim ma.

5 Brama nyakɪ nɪ bɔm duu bɪ nɔ ɔ kan leerlo kɪ, kan bramahænsire kɪ. Fɪtɪre saanhɪnarɔ nɪ cirbæduu bɪ jɪr ɔ, ηn'ɪ yɔm kan paŋŋa kɪ, brɔɔ m Woso ɛspri saanhɪnarɔ wɔɔ.

6 Duu bɪ lɛɛ bɪ, bɔ a kɔ ɔ, ɪ ɔ, higɔta hi k'a nɪ yɔm pekɔ-pekɔ am kristal hɔ bɪ m bɪ m.

Hɔɔmɪsɪrɔ si ɪ bir duu bɪ ma. Ŋ nɪ mɪnyaarɔ m a mɛ ma jilli lɛɛ kan jɛ kɪ.

7 Lɛɛkare hɔmɪsɪr bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan poozaa kɪ. A hɪya hɔ bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan ŋɔaapoo kɪ. A kaakɔ hɔ bɪ meer ɪ bɔ kɔ ɔ kan gɔaa hɔ kɪ. A si hɔ bɪ bɔ a kɔ ɔ kan caa gɔta k'a wer bɪ kɪ.

8 Hɔɔmɪsɪrɔ wɔɔ za sɔrdɪ-sɔrdɪ, mɪnyaarɔ n bir η ma jilli, kan η nɔ ɔ kɪ. Sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, a hɪ nawom ncɪnaaɔ bɪ η bir a tore y, η ɔ:

«Mɪŋŋa, Mɪŋŋa, Mɪŋŋa, Zuuba, Woso paŋŋa k'a jirɔ ba ɔ, a ɪ nyɪnta ɔ, an ta ɔ, an nɪ zem bɪ.»

9 Bɪ kɔ hɔɔmɪsɪrɔ wɔɔ bɔr ηn'ɪ laa lom ηn'a lɛ bɔm bɔ nɪ nyɪntam duu bɪ ra an mɪsɪr dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ b'ɔ, ηn'a dan ɔ, ηn'ɪ yaa dam nɪ barka,

10 *gɔɔgusinno buhɪra a yaa si rɔ wɔɔ ɪ kukurɔ zere bɔ nɪ nyɪntam duu burɔ ɔ an mɪsɪr dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ bɪ taa, ηn'a dan ɔ, ηn'a firgɔro wɔɔ zom duu bɪ lɛɛ, ηn'a hire, η ɔ:

11 «Zuuba wɔɔ Woso, ɪbɪ ɪ ga lɛbɔre, daɔre kan paŋŋa kɪ m. Bala, ɪbɪ ɪ hɔ haay da: ɪbɪ yɪ η ŋɔa, kɔ η nɪ bir ta ɔ, bɪ y'a ka, ɪ η da.»

5

Ci kan sinnyɛm kɪ

¹ Mɔɔ ci yi gɔaa k'a ni nyɪntam duu bi ra bi bisi wɔ ɔ, n n a gɔrsira ba a nɔ ɔ kan a burɛ ki, n n a kɔsi kɔsire saanhɪna m.

² Mɔɔ maleɛka paŋŋazaa yi, an n'a hɪm kan paŋŋa ki, a ɔ:

Nka y'a ga m, an ci bi gɔ, an a kɔsirerɔ wɔɔ cincer?

³ Bi gɔaa ba ɔ an ni brama gɛɛ, tara burɛ ɔ gɛɛ, tara noom ɔ, an n'a dam ma, an ci bi gɔ, gɛɛ an dɪga a y.

⁴ Bi, mɔɔ heer a zar kɔ n n gɔaa yi an a ga m an ci bi gɔ, gɛɛ, an dɪga a bi tɔ ma.

⁵ Gɔɔɔgusinno wɔɔ gɔaa deem n a hi mɔɔ m, a ɔ:

I b'i heer zar y. Ba n ni, Ziida do poozaa k'an David yanŋa bi, k'a yi damazaa bi, an ni ci bi gɔm kan a kɔsirerɔ saanhɪnarɔ wɔɔ ki.

⁶ Kɛɛɛ bi, mɔɔ sinnyeem yi an jim, i ɔ, a zɛ n y'a ɔ, duu bi bire ɔ, hɔɔmɪsurɔ wɔɔ kan gɔɔɔgusinno wɔɔ ki m bir ma. A mɪnnɔ saanhɪna kan a mɪnyaarɔ ki saanhɪna, η mɪŋŋɔɔ n Woso ɛspri saanhɪnarɔ k'a η nyɔɔ tara burɛ ɔ rɔ wɔɔ.

⁷ A a zɔ k'a ci bi si bɔ ni nyɪntam duu bi burɛ ɔ bi bisi wɔ ɔ.

⁸ K'a ci bi si bi, hɔɔmɪsurɔ si rɔ wɔɔ kan gɔɔɔgusinno buhɪra yaa si rɔ wɔɔ ki kukurɛ zɛ sinnyeem bi taa. Gɔaa biyɛɛ ni kɔnni m kan sarma laagarɔ ki, tidɛər nyisi ni η hɪnhan. Wosogɔɔ yaadare m.

⁹ Ŋ ni laa daa lɔɛ, η ɔ:

«Ibɪ y'i ga m i ci bi si,

i kɔsirerɔ wɔɔ cincer,

bala, n y'ibɪ zɛ ibɪ n gɔɔɔ bɔmbɔ do haay nɔ ɔ,

lemim biyɛɛ nɔ ɔ,

kɔrɔ y'a hɔnhɔ ki nɔ ɔ,

tara y'a hɔnhɔ i ma bi m,

i η ka Woso ɔ.

¹⁰ Ibɪ η ba cinno,

mannɔbɛnno wɔɔ Woso minto,

bi η cirbɛɛ bɪm tara burɛ ɔ.»

¹¹ Mɔɔ dɪga, m maleɛkarɔ cir leer ma, η lɛ tisi-tisi kan tisi-tisi k'a lɛ ba ɔ y, ηni bir duu bi ma kan hɔɔmɪsurɔ ki, gɔɔɔgusinno ki.

¹² Ŋ n a leer busu kan paŋŋa ki, ηn'a hɪɛ, η ɔ:

«Sinnyeem kɔ η y'a zɛ b'a ga m an paŋŋa yi kan arzaka ki, mindɔɛ ki, kan dama ki, daɔɛ ki, cirbɛɛ ki, lɛbɔɔɛ ki.»

¹³ Hɔɔɔɛ haay k'a ni brama, an ni tara burɛ ɔ, tara noom ɔ kan hi burɛ ki hɔɔmɪsurɔ haay kɔ η ni ta η ɔ rɔ wɔɔ, mɔɔ ma ηn'a hɪɛ, η ɔ:

«Bɔ ni duu burɛ ɔ kan sinnyeem bi ki m lɛbɔɔɛ, daɔɛ, cirbɛɛ kan paŋŋa ki yi dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ.»

¹⁴ Hɔɔmɪsurɔ siro wɔɔ n'a hɪɛ, η ɔ: «Amina!» Gɔɔɔgusinno wɔɔ n kukurɛ zɛ, ηn'a dan ɔ.

6

Lɛɛkare kɔsirerɔ sɔɔɔrɔ wɔɔ hɔnhɔɛ

¹ Kɔ sinnyeem bi lɛɛkare kɔsire bi hɔr saanhɪnarɔ wɔɔ bar la bi, mɔɔ yi, m a ma hɔɔmɪsurɔ siro wɔɔ lɛɛkarezaa bi hɛɛn si bramahɛɛnsire m, a ɔ: «Bɔr!»

² Bi, mɔɔ sisi fu yi. Gɔaa k'a da ɔ bi n sa nyasɔ a wɔ ɔ. N n cirbɛɛ firgɛ ka ɔ, an ta k'a yaa yar ba, a i dama m, b'a dama yɪm.

³ K'a kɔsire hɪya hɔ bi hɔr bi, mɔɔ ma hɔmɪsɪr hɪya hɔ bi n hɛɛn si, a ɔ: «Bɔr!»

⁴ Sisi vanta n a hunka piin...: N le ka gɔaa k'a da ɔ b'ɔ k'an laafu bo durnya ɔ kɔ gɔɔɔ n bir kɔ zinzem, n kargɔ jintɔ ka ɔ sɔ.

⁵ K'a kɔsɩre kaako ho bi hɔr bi, mɔɔ ma, hɔmɩsɩr kaako ho bi hɔn si, a ɔ: «Bɔr!» Bi, mɔɔ sisi kundɔ yɩ. Gɔaa k'a da ɔ bi ni ho kɔ n ni mɔr gore makra bam ni bi n'a wɔ ɔ.

⁶ Bi, mɔɔ ho niɲɲɔ ma an bo kɔ ɔ kan leer ki hɔmɩsɩrɔ siro wɔɔ bire ɔ, an n'a hɩre, a ɔ: «Yɩryaa makra ba deem, hindeem zibɔɔ busoo ma, naanyaa makra kaako, hindeem zibɔɔ busoo ma. K'a gɔɔta nyɔɔ bi ma kan dɩven bi ki, ɩ b'i wɔ da ma y.»

⁷ K'a kɔsɩre si ho bi hɔr bi, mɔɔ ma hɔmɩsɩr si ho bi m hɔn si, a ɔ: «Bɔr!»

⁸ Bi, mɔɔ sisi vɔnnɩmezɔaa yɩ. Gɔaa k'a da ɔ bi bir n nawɔm «ze» gɔɔnokɔ n zu a je ɔ. N paɲɲa ka η ɔ kɔ η n'a so tara burɔ zekumbir si kɔr bi deem ɔ, kɔ η ni gɔɔɔ zinzɩ kargɔ m, nɔ m, yaaba bonyaa m kan poohɔɔ ki m.

⁹ K'a kɔsɩre soor ho bi hɔr bi, mɔɔ gɔɔɔ kɔ η yɩ η zinzɩ Woso lemim kan kaseti kɔ η y'a ka bi minto rɔ wɔɔ nyiro yɩ, mannɩduu bi letaa.

¹⁰ N n'i zee dam kan paɲɲa ki, η ɔ: «Zuuba miɲɲa, sɩrazaa, ɩbu maasɩre bare an ta an dɔmɩm kara ku k'i bɔkare ɩ dɔdɔ ka, ɩ wɔɔ ma bi zim bo durnyazanno ma?»

¹¹ N n huu fu ka η gɔaa biyɔɔ ɔ, n n a hi η ni, kɔ η n'a ya, ηni bɔr a ma poore, k'an ta, an η zibɔɔkɔɔnɔ kan η danyɩnɔ kɔ η ni zem bi η zinzɩ am η ho bi m nɔ wɔɔ lezerle dɔmɩm ku.

¹² Bi, k'a kɔsɩre sɔrdi ho bi hɔr bi, mɔɔ taranyɩɲɲɔre gɔta yɩ. Woso n a ba kundɔ ɩ ɔ pɛera kɔ n y'a ba hɔmɩsɩr ka kundɔ m, mom bi jilli n a ba ɩ ɔ ma m.

¹³ Monyaarɔ n sur tara ɔ, ɩ ɔ, hɩnher gandaara ɩ sɔɔn jɩngɩr sur.

¹⁴ Brama n a gɔr ɩ ɔ, wɔtaa n y'a gɔr. Ciro haay kan tararɔ kɔ η ni hi bire ɔ rɔ wɔɔ ki n'a gaa a bɩncɛrɔ ɔ.

¹⁵ Tara burɔ cinno, gɔɔɔ gɔɔɔ, yarbɛnno cinno, arzakazanno kan paɲɲazanno ki, lɔnnɔ kan soamiɲɲaɔzanno ki, η haay, a nyaakom dɩnda ciyaarɔ kan cigɔɔziro ki ɔ.

¹⁶ N n a hi ciro kan jaarɔ wɔɔ ki m, η ɔ: «K'a dɩnda wɔɔ ra, k'a wɔɔ nyaakom da laatɔ gɔaa k'a ni nyɩntam cirbɔɔduu burɔ ɔ bi meer ma, kan sinnyɛem bi nɔmaa ki.

¹⁷ Bala, η nɔmaa dɔmɩm gɔta ɩ bɔr, nka n n'a dam ma an bɔle ni?»

7

Gɔɔɔ kɔ η Woso makra yɩ rɔ wɔɔ

¹ Bi je ɔ bi, mɔɔ malɛkarɔ yɩ si, ηni jum tara gɔrga si bi nɔ ɔ. N ni tara burɔ hɩnher si bi nyasɔ, kɔ hɩnher si b'a da ma an hɔn tara burɔ ɔ, higɔta burɔ ɔ, gɛɛ go deem taan... burɔ ɔ y.

² Mɔɔ malɛka vanta yɩ, an a to dɔgɔr ɔ, an Woso mɩsɩr bi ho makra sa a wɔ ɔ. A n a leer busu gɔta an a hi malɛkarɔ siro kɔ η ni paɲɲa m, ηn'a dam ma, ηn'a bonyaa ba tara kan higɔta ki m nɔ wɔɔ m, a ɔ:

³ «A bi hɔsi ba tara m kan higɔta ki, gɔrɔ wɔɔ ki m, kɔ wɔɔ n makra da wɔɔ Woso zibɔɔnyɩnɔ wɔɔ tuse ɔ y.»

⁴ Bi, mɔɔ gɔɔɔ kɔ η Woso makra bi yɩ a tuse ma rɔ wɔɔ le ma: N tisi-tisi zɔrɔ busi yaa si, ηni makra bi yɩ, Israyel nyɩnɔ paryaa buerehɩya bi nɔ ɔ.

⁵ Ziida paryaa ma, gɔaa tisi-tisi buerehɩya, η makra bi nɔ η tuse ma. Ruben paryaa ma, η tisi-tisi buerehɩya; Gaad paryaa ma, η tisi-tisi buerehɩya;

⁶ Aseer paryaa ma, η tisi-tisi bueerehuya; Neftalii paryaa ma, η tisi-tisi bueerehuya; Manase paryaa ma, η tisi-tisi bueerehuya;

⁷ Simnyon paryaa ma, η tisi-tisi bueerehuya; Levii paryaa ma, η tisi-tisi bueerehuya; Isakaar paryaa ma, η tisi-tisi bueerehuya;

⁸ Zabilon paryaa ma, η tisi-tisi bueerehuya; Zozef paryaa ma, η tisi-tisi bueerehuya; Benzamen paryaa ma, η tisi-tisi bueerehuya, ηni makra bi m a tuse ma.

Goo cir k'a le ba o

⁹ Bi je o bi, moo goo cir gota yi, gaa b'a dam ma, an η le sa y. Tara y'a hnh, do y'a hnh, koro y'a hnh, lemim y'a hnh goo m. N n jum brama cirbaedu bi kan sinnyem bi ki taa, ηni zaba huuro du a ma, ηni be leero m a wo o.

¹⁰ N n a leer busu brama, ηn'a hure, η o: «Bombore bi, a to a o wo Woso k'a ni nyuntam cirbaedu ra kan sinnyem bi ki zi!»

¹¹ Maleekar haay ko η y'a ze ko ra ηni bir cirbaedu bi ma ro wo kan googusinno wo ki, homisir siro wo ki kukuro ze ηn'a meer ku tara ma duu bi le o, ηni Woso dan o.

¹² N n'a hure, η o: «Amina! Wo Woso n daore yi kan leboore ki, mindore, barka yaa, cirbae kan panja ki yi doora k'a nyare ba o no o. Amina!»

¹³ Googusinno wo gaa deem meerbaa sa, an a hi moo m, a o: Goo noon duro ko η zaba furo du a ma ro wo, nkoo ni? A to η y'a o ka?

¹⁴ Moo n a nyi bo no, moo o: Moo Zuuba, ibi y'a do! A n a hi moo m, a o: Bo η y'a o fir gota bi no o. A huuro wo sorgo η y'a o, sinnyem ma bi no o, η fu n bo.

¹⁵ Bi minto y'a ka, ηni junum Woso cirbaedu bi le o, ηni daore zi bam sinuu o kan a gunuu o ki a ce o b'o. Bi, bo ni nyuntam a cirbaedu bi ra bi dore η ma.

¹⁶ No bi η zem do, misu bi η nyasom do y, wosogure kan sunsem ki bi nare η ma do y.

¹⁷ Bala, sinnyem k'a ni junum cirbaedu bi bure o bi n ni yire η dundor. A kare η lee, an ta η ni misirbaa himinyaro bince o. Bi Woso yi η nyifeer do haay gongom ma.

8

Kosire saanhina ho hore

¹ Ko sinnyem bi kosire saanhina ho bi hor bi, lee ze si... brama o, an ta, an miniti bukorku ku.

² Bi, moo maleeka saanhinaro ko η ni Woso taa ro wo yi. N n huurero goto ka η o saanhina.

³ Maleeka vanta n bor an bi jum mannijaa bi le o. A n tidor nyisi laaga ko n y'a ba sarma m bi sa a wo o, n n tidorlo ka o gota k'an a ze ko ra kan wosogoo wo haay yaadarero ki k'a ni η ka Woso o sarma mannijaa k'a ni cirbaedu bi le o bi bure o.

⁴ Tidor sinje bi n a to maleeka bi wo o kan wosogoo wo yaa dare ki, an der an ta Woso taa.

⁵ Maleeka bi n tidor nyisi mor bi sa, an manniduu bi se sa an a da o, an a han, an a zo tara bure o. Bramahansirero, leerlo ki, brama nyaki kan taranyinjore ki nyunta o.

Leekare huurero sordiro wo

⁶ Maleeka saanhinaro ko η ni huurero saanhinaro wo m bi, η y'a banka ka η he.

⁷ Lɛɛkarezaa b'a huure bi he: Lajaa kan se ki an a war ku ma kan ma ki sur tara bure u. Se n tara bure zekumbir kaaku bi deem sa kan tara bure zekumbir kaaku bi deem goru ki, burbutur do haay ki.

⁸ Malɛɛka huya ho bi n a huure bi he: Ho m, an bo ku u kan ci guta ku se a sa, n n a nyoota n a da higota u ki. Higota bi zekumbir kaaku bi deem a ba ma.

⁹ Higota bi hoomisuro woo zekumbir kaaku bi deem no n ginga, koolu guta-gutaru woo zekumbir kaaku bi deem n a zar.

¹⁰ Malɛɛka kaaku ho bi n a huure bi he: Monyaa gandaa n a to brama an a da an ni bure, i u sewure m. A da a u koyaru zekumbir kaaku bi deem kan himinyaru woo ki ra.

¹¹ Monyaa bi do to m «kusi-kusi». Hiro woo zekumbir kaaku bi deem n a ba «kusi-kusi», guu n ginga guta hiro woo ku y'a ba kusi-kusi minto.

¹² Malɛɛka si ho bi n a huure bi he: Wosogure zekumbir kaaku bi deem kan mom zekumbir kaaku bi deem ki, monyaru zekumbir kaaku bi deem ki n a ba monsigu. Sinuu zekumbir kaaku bi deem n a ba monsigu, gunuu maam so.

¹³ Moo n diga, m ceda yi werle ma brama nyaa u, m a ma, an n'a him kan panja ki, a u: «A yim kusi! A yim kusi! A yim kusi, tara bure guu woo ma huurero ku malɛɛkaru kaakuru woo n ni zem k'a b'a he bi minto.»

9

¹ Malɛɛka soor ho bi n a huure bi he: Moo n monyaa yi, an a to brama u, an b'a da. N n yaa gandaa k'a no tekka ba u bi celenyi ka u.

² A n yaa gandaa k'a no tekka ba u bi le gu, sinje n bo u, i u, se gandaa sinje m. Sinje bi n a ka woso kan hiner ki n a ba kundu.

³ Bisinu n bo sinje bi do no u, hn'a keru tara bure ra. N n panja ka u u, an tara bure booru ho bi m.

⁴ N n le ka u u: Ku u bi hosi ba tara bure bur ni, bi u bi hosi ba gu m, gee ho k'a ni lee dam tara bure u bi ni y. Bi ku u n nyaa ba kan guu ku Woso makra ba u tuse u ru woo ki bala.

⁵ N zaa ka u u ku u n fir ka guu woo ma mom soor tu, bi ku u bi u zinze y. Bi fir ku u n'a kam guu ma bi bo ku u kan booru k'a ni guu hanm bi ki.

⁶ Daminno woo duro u bi, guu ze birm, bi u b'a yre y. N y'a nuam k'a ginga, bi ze bi y'a sire u lee.

⁷ Bisinu woo duro bo u y'a u ku u kan sisiro ku u mur da u ma k'a ta u ni yar u ru woo ki. N minno woo ra bi, a k'an naa i u, sarma firgero m. N meerlu woo n bo ku u kan guu ho ki.

⁸ N minkero n bo ku u kan lanno ho ki, u soro n bo ku u kan poozaa soro ki.

⁹ N ciru woo k'an naa i u, nyaa gonjoro u yi u ka a ma, u zaru woo bugu bi n bo ku u kan sisiro teruru ku u bra si hn'i tam yar u ru woo bugu ki.

¹⁰ N monno woo n bo ku u kan booru monno ki, u karu n ta u. N monno woo u panja bi n ta u, k'a fir ka guu ma mom soor tu.

¹¹ N cir bi m yaa gandaa k'a no tekka ba u malɛɛka ku n n'a birm *ebree lemim m «Abadu», n n'a birm greku m «Apoliyu» bi m.

¹² Lɛɛkare kusi bi cem: Ba kusi wantu huyuu n ni zem k'a b'a nya u na.

¹³ Malɛɛka sardu ho bi n a huure bi he: Bi, moo leer ma an a to sarma manjja koon siro k'a ni Woso lee bi zeezi.

¹⁴ A n n'a him malɛɛka sardu ho k'a ni huure bi m bi m, a u: «Bar ze malɛɛkaru siro ku u yi u sur Efratu ku guta bure u ru woo ma.»

¹⁵ N n bar ze maleekarɔ siro kɔ η y'a banka ηn'i dɔm wakati, dɔmum, mom kan dɔɔraa kɪ minto, k'a bɪ zamaa zekumbir kaakɔ deem ze rɔ wɔɔ ma.

¹⁶ Bɪ, mɔɔ sisiro zannɔ wɔɔ le ma: Nj miliyɔn zɔɔhura.

¹⁷ Sirozannɔ kɔ η y'a hunka mɔɔ m makra bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ ba n nɪ: Gonɔoro η yɪ η ka a ma, ηnɪ bɔ kɔ ɔ kan se kɪ, bɔrame kɪ, kidibirmɛ kɪ. Sisiro wɔɔ minno wɔɔ n bɔ kɔ ɔ kan poozannɔ minno kɪ, se n nɪ bɔre η le ɔ kan sinɔhɔ kɪ, kidibir kɪ.

¹⁸ Kusɪ kaakɔrɔ nɔɔm, se, sinɔhɔ kan kidibir kɔ η nɪ bɔre η lɛrɔ ɔ, gɔɔɔ zekumbir kaakɔ deem ze.

¹⁹ Bala, sisiro wɔɔ paɔɔɔ bɪ, η lɛrɔ an ta ɔ kan η monno kɪ sɔ. Kɔ sɪra nɪ, η monno wɔɔ bɔ η y'a ɔ kɔ ɔ kan minno kɪ, η minno n tinta ɔ, bɪ n'a kare ηn'a dam ma, ηn'i fir kam gɔɔɔ ma.

²⁰ Kɔ gɔɔɔ kɔ η gɔɔtarɔ wɔɔ nɪ, gɔɔɔ kɔ η n gɪnga firyɪrɛrɔ nɔɔn duro nɔ ɔ rɔ wɔɔ, η n a bɔ a taam ηn'a wɔbumbɔ a zibɛɛrɔ wɔɔ ɔ y. Nj gɔɔta, ηn'i zinɛrɔ, *wosobaawɔnnɔ kɔ η yɪ η ba sarma m gɛɛ wanzur m, gɛɛ zaan m, gɛɛ jaa m, gɛɛ gɔ m, kɔ η b'a dam ma, ηnɪ lɛɛ yɪ, ηnɪ mim ma, ηnɪ ta rɔ wɔɔ dan ɔ y.

²¹ Nj n a bɔ a taam ηn'a wɔbumbɔ a gɛrzerɛ, a wɔkurɛrɔ, a jaandare kan a kombaarɔ wɔɔ kɪ ɔ y.

10

Maleeka kan ci poore kɪ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ maleeka paɔɔɔzaa deem yɪ, an a to brama, an nɪ zerm, warkɔ n a kurɔ ɪ ɔ, huu m. Brama hɔwasɪɔrɛ n a bɪr a mim ma, a meer nɪ yɪrɛ ɪ ɔ wosogure m. A gannɔ nɪ yɪrɛ ɪ ɔ se y'a zaa da.

² Ci poore n'a wɔ ɔ, an gɔ. A n a bɪsɪ gam tɔ higɔta ra, an a jɪsa gam to tara rɔ.

³ A n zee gɔta da, an bɔ kɔ ɔ kan poozaa baadare kɪ. K'a zee bɪ da kan paɔɔɔ kɪ bɪ, bramahɛnsire saanhɪnarɔ wɔɔ baa da.

⁴ Kɔ bramahɛnsire saanhɪnarɔ wɔɔ baa da bɪ, mɔɔ nyɪnta kɔ m a gɔrsɪra ba, mɔɔ leer ma an a to brama, an n'a hum mɔɔ m, a ɔ: Bramahɛnsire saanhɪnarɔ wɔɔ leer nyaakɔm da, ɪ bɪ η da ci ɔ y.

⁵ Maleeka kɔ mɔɔ nyɪnta m a yɪ, an nɪ jɪnɪm higɔta kan tara kɪ burɔ ɔ bɪ, a a bɪsɪ wɔ busu brama, an a wer si

⁶ k'an bɔ m mɪsɪr dɔɔraa nyare ba ɔ bɪ nɔ ɔ, an brama da kan tara kɪ kan hɔɔ haay kɔ η nɪ η nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ, an higɔta da kan hɔ k'a n'a nɔ ɔ bɪ kɪ m, a ɔ: Dɔmum dare ba ɔ dɔ y.

⁷ Dɔmum kɔ maleeka saanhɪna hɔ bɪ n n'a huure bɪ hɛɔ ɔ bɪ, Woso mim k'a nyaakɔm da bɪ kɔ yɪrɛ, amba a hɪ a zibɛɛnyɪnɔ lesinnɪsorazannɔ padare m bɪ m.

⁸ Leer kɔ mɔɔ ma an a to brama b'a ya an a hɪ mɔɔ m, a ɔ: Ta, ɪ ci kɔ n y'a gɔ maleeka k'a nɪ jɪnɪm higɔta burɔ ɔ kan tara kɪ wɔ ɔ bɪ si.

⁹ Mɔɔ nɪ m zɔ maleeka bɪ ma, m a ye han k'an ci poore bɪ ka m ɔ. A n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: A si, ɪ sɔ. A nyɪntam kusɪ-kusɪ ɪbɪ nɔ ɔ. Bɪ, a nyɪntare am zɔɔn hɔ bɪ m ɪbɪ le ɔ.

¹⁰ Mɔɔ n ci poore bɪ si maleeka bɪ wɔ ɔ, m a sɔ. Mɔɔ le ɔ bɪ a nyɪnta am zɔɔn hɔ bɪ m. Bɪ kɔ mɔɔ sɔ bɪ, mɔɔ nɔ a ba kusɪ-kusɪ.

¹¹ N n a hɪ mɔɔ m, n ɔ: A a ga m k'ɪbɪ n ɪ ya, ɪ Woso le si ɪ so ra kɔrɔ gɔta minto, tararɔ gɔta minto, lemim gɔta kan cinno gɔta kɪ minto.

11

Kasetizanno huyoo

¹ Bɪ jɛ ʊ bɪ, n n niigə gɔ ka mɔɔ ʊ, an bɔ kʊ ʊ kan hɔ makra bare gɔra kɪ, n n'a hɪ mɔɔ m, n ʊ: wuti, ɪ Wosoɕe bɪ makra ba kan mannɪjaa bɪ kɪ, k'i gɔɔɔ kʊ η nɪ Woso dan ʊ b'ʊ rɔ wɔɔ lɛ sa.

² Bɪ kʊ Wosoɕe jɛer bɪ nɪ, k'i to maam, ɪ b'a makra ba y. Bala, a da n y'a ʊ dorɔ vantɔɔ kʊ η nɪ zem bɪ tontɔ tara mɪŋŋa bɪ ra mom busi a yaa hɪya nɔ ʊ rɔ wɔɔ wɔ ʊ.

³ Bɪ mɔɔ y'a kam mɔɔ kasetizanno huyoo wɔɔ m yɔrgɔrɔ huuro du a ma, ηnɪ Woso lɛ si ηnɪ so ra dɔmum tisi kan a zɔɔhɪra a busɔrdɪ kɪ nɔ ʊ.

⁴ Kasetizanno huyoo wɔɔ, oliviyee huyoo wɔɔ m kan fitire cɪntarahɔɔ huyoo kʊ η nɪ jɪnɪm durnya Zuuba taa rɔ wɔɔ kɪ m.

⁵ Kʊ gɔaa ʊ k'a bɔnyaa ba η nɪ, sɛ n nɪ bɔrɛ η lɛ ʊ, an η jɪnnɔ wɔɔ bɪ. Denter, kʊ gɔaa ʊ k'a hɔ bɔnyaa ba η nɪ, a a ga m, k'an ga ncɪnaaɔ.

⁶ Bala, η y'ɪ lɛ m k'a brama ta, bɪ la b'a dam ma, an tɔkʊ η wosolesinnɪsɔra meerbaa dɔmum ʊ y. N y'a da ma, ηn'a ka hi n a lɔr ma. N y'a da ma ηn'a ka fir do haay n bɔr durnya ʊ, dɔmum kʊ η y'a ηɔa ma.

⁷ Bɪ kʊ η kasetɪ bɪ ka ηn'a nya, hɔnyaaazaa k'a n'a tom yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ʊ b'ʊ bɪ wutim yarm kan η kɪ, an bɔr η la, an η zɪnzɛ.

⁸ N gɛero wɔɔ gɔɔtam kʊ gɔta kʊ n n'a birm makra nɔ ʊ Sodɔm kan Eziptɪ kɪ bire ma. Bɪncɛ bɪ do n yɪ η Zuuba bɪ wɔ ʊ gɔdarkɔra ma bɪ.

⁹ Kɔrɔ y'a hɔnhɔ, do y'a hɔnhɔ, lemim y'a hɔnhɔ, kan tararɔ y'a hɔnhɔ kɪ zem bɪ dɪga η gɛero ma dɔmum kaakʊ kan a kur kɪ, bɪ, η bɪ yere η birle ma y.

¹⁰ Durnyazanno y'a heer nyɔɔrɛ η mim ma, η nyɪntam heer nyɔɔ nɔ ʊ, η ganwɔrɛ nyɔɔm kʊ ma, kʊ wosolesinnɪsɔrazanno huyoo nɔɔn duro fir ka η ma gɔta bɪ minto.

¹¹ Bɪ dɔmum kaakʊ kan a kur kɪ rɔ nɔɔn duro jɛ ʊ bɪ, Woso a ka mɪsɪrbaa hoonsi n gasʊ η ʊ, ηnɪ wuti, ηnɪ jɪnjɪm. Bɪ, nyibɛə gɔta gasʊ gɔɔɔ kʊ η nɪ dɪgarɛ η ma rɔ wɔɔ ʊ.

¹² N leer gɔta ma an a to brama, an n'a hɪrɛ η nɪ, a ʊ: «K'a der naa ʊ!» Bɪ η der brama warkʊ nɔ ʊ, η jɪnnɔ wɔɔ mɪm m.

¹³ Wakatɪ bɪ do ʊ bɪ, taranyɪŋŋɔrɛ paŋŋazaa nyɪnta ʊ. Tara bɪ do nɔ ʊ, cɛ bu barla, cɛ deem wurgə haay, bɪ gɔaa tisi saanhɪna ɪ gɪnga tara bɪ nyɪŋŋɔrɛ nɔ ʊ. Nyibɛə gasʊ gɔɔɔ kʊ η gɔɔta rɔ wɔɔ ʊ, ηn'a lɛ bɔ brama Woso ʊ.

¹⁴ Kʊsɪ hɪya hɔ bɪ cem. Ba «kʊsɪ» kaakʊ hɔ n nɪ zem lɛem na.

Huure saanhɪna hɔ

¹⁵ Malɛɛka saanhɪna hɔ b'a huure bɪ hɛ: Leer gɔtɔɔ n a to brama, ηn'a hɪrɛ, η ʊ: «Wɔɔ Zuuba Woso kan a Krista kɪ y'a so durnya cirbɛə b'ʊ kɛrɛ. A cirbɛə bɪm dɔɔraa k'a nyare ba ʊ nɔ ʊ.»

¹⁶ Gɔɔɔgusinno buhɪra a yaa si rɔ kʊ η nɪ Woso taa rɔ wɔɔ, ηn'ɪ nyɪntare a cirbɛəduuro ra rɔ wɔɔ kukurə zɛ, ηn'a meer ku tara ma, ηn'a dan ʊ,

¹⁷ ηn'a hɪrɛ, η ʊ:

«Wɔɔ ɪ barka dare ɪbɪ m Zuuba Woso paŋŋa k'a jire ba ʊ, ɪbɪ n ta ʊ, ɪ nyɪnta ʊ. Bala, ɪbɪ ɪ paŋŋa gɔta hɪnka ɪ ɪ cirbɛə cɪnta.

¹⁸ Tara cinno wuti nɔmaa m, b'ɪbɪ nɔmaa ɪ bɔr. Gəeno dɔdɔkare dɔmum m naa, ɪbɪ zibɛənyɪnɔ lesinnɪsɔrazanno ganwɔrɛ yɪrɛ dɔmum m naa, kan wosogɔɔɔ wɔɔ kɪ, gɔɔɔ kʊ η nɪ nyɪ bare ɪbɪ tɔm nɔ wɔɔ kɪ, gɔɔɔ poorero kan gɔɔɔ gɔtɔɔ kɪ. Gɔɔɔ kʊ η nɪ durnya zarm nɔ wɔɔ zɪnzɛrɛ dɔmum m naa.»

¹⁹ Bɪ jɛ ʊ bɪ, Wosoce k'a nɪ arzana ʊ b'a gʊ, *gʊaastɪbabaa daka bɪ n a hunka Wosoce ʊ b'ʊ. Kɛere bɪ, brama nyakɪrɔ, leerlo kan bramahəənsirero kɪ, taranyinjəre kɪ lajaa paŋŋazanno kɪ nyɪnta ʊ.

12

Lɔ kan mɪnda gɪnda kɪ

¹ Makra gɪnda a hunka brama. Lɔ m, an wosogure du a ma, mom n'a ganno taa, an monyaa buerehɪya ku a mim ma, ɪ ʊ, firgə m.

² A n nɪ jɪst m, an nɪ zee dare a nyoosibare nɔbusu nɔ ʊ.

³ Makra vanta n a hunka brama. Mɪnda gɪndaara m bɔmbʊɛɛda yoyy... A mim saanhɪna, a mɪnno bu, firgəro saanhɪna n a minno wɔɔ ma.

⁴ A mom bɪ n brama monyaarɔ zekumbir kaakɔrɔ wɔɔ deem waa, an a sur tara ʊ. Mɪnda bɪ n a da lɔ k'a nɪ nyɪ yɪm bɪ lɛ ʊ, kʊ nyɪ bɪ bɪ bɔ k'a a da ma a mom.

⁵ Lɔ bɪ n nyɪ bɪ yɪ yar. A n n'a so tara burə kɔrɔ haay ʊ kʊstɪ-kʊstɪ. Bɪ, n y'a nyɪ bɪ busu, n n der m Woso zi a cirbəəduu bɪ jɪr ʊ.

⁶ Kɛere bɪ, lɔ bɪ bra si an ta poohɔɔn ʊ. Poohɔɔn bɪ do Woso bɪnce banka ʊ a tɔ ma, kʊ n n'a tɔr ʊ dɔmum tisi zɔɔhɪra busɔrdɪ nɔ ʊ.

⁷ Yar nyɪnta ʊ brama b'ʊ: Misel kan a malɛkarɔ kɪ yar ba kan mɪnda bɪ kɪ. Mɪnda bɪ kan a malɛkarɔ kɪ nɪ yar bam sɔ.

⁸ Bɪ, Misel kan a malɛkarɔ kɪ bɔr ŋ la. Mɪnda kan a malɛkarɔ kɪ ba bɪnce m brama dɔ y.

⁹ N n mɪnda gota bɪ bra n n a da tara ʊ. A m mɪm gusire, n n'a birm minkagɔaarazaa gɛɛ Sɔtaana, a lɛ taa k'a hɪ, a ʊ, jum, a m nɪ bra bam durnya haay m bɪ. N y'a bra n n a da tara ʊ kan a malɛkarɔ kɪ.

¹⁰ Mɔɔ n leer paŋŋazaa ma brama, an n'a hɪrɛ, a ʊ: «Wɔɔ Woso bɔmbɔre dɔmum a ku. Wɔɔ Woso paŋŋa kan a cirbəə kɪ dɔmum n a ku, a Krista paŋŋa dɔmum a ku. Bala, bɔ nɪ mim kam wɔɔ danyɪnɔ ra Woso taa sinuu ʊ kan a gunuu ʊ kɪ bɪ, n bɪ bra n n a da tara ʊ:

¹¹ Bɪ wɔɔ danyɪnɔ wɔɔ bɔr la sinnyɛɛm bɪ ma paŋŋa m, kan ŋ mɪŋŋɔɔ kasetɪ kare kɪ m. Bala, ŋ ye ŋnɪ kaanm a mɪstɪrbaa m, ŋnɪ ye ze ma.

¹² Arzana kan a gʊɔɔ kɪ k'a heer nyɔɔ, tara kan higɔta kɪ kʊstɪ ɪ kan awɔɔ kɪ. Bala, Sɔtaana zer awɔɔ zi nɔmaa n a heer ʊ, bala, a a dɔ a ʊ, a dɔmum n gʊɔta hɔstɪ y.»

¹³ Mɪnda bɪ k'a bɪ dɪga a, ŋ y'a bra ŋn'a dam bɪ, a a da a ra, an nɪ lam lɔ k'a nyɪ yɪ yar bɪ ra.

¹⁴ Bɪ, n cɛda za hɪyɔɔ wɔɔ ka lɔ b'ʊ kan wer an ta poohɔɔn ʊ bɪnce kʊ n y'a ka ʊ, k'an nyɪnta ʊ kʊ n n'a tɔr ʊ b'ʊ dɔɔraa kaakɔ kan a kur kɪ nɔ ʊ, laatɔ mɪnda bɪ ma.

¹⁵ Kɛere bɪ, mɪnda bɪ hi bɔ a rɛ gʊta am kɔyaa hɔ bɪ m, lɔ bɪ jɛ ʊ, k'an a gaa an cenim.

¹⁶ Tara n bɔr an b'a da lɔ bɪ han, an yar ʊ, an kɔyaa kʊ mɪnda b'a bɔ a rɛ bɪ mom.

¹⁷ Mɪnda bɪ k'a heer nɪ busum kan lɔ bɪ kɪ bɪ, a yar bɪ lɛ bɪr kan lɔ bɪ yaŋŋɔɔ kʊ ŋ gʊɔta ŋn'ɪ zum Woso lɛrɔ ʊ, ŋnɪ gʊɔta Yeezuu kasetɪ nɔ ʊ rɔ wɔɔ kɪ.

¹⁸ A m bɪ, an gʊɔta higɔta nyɪntaa bɪ ra.

13

Hɔɔturmɔɔ hɪyɔɔ

¹ Kεεɛɛ bɪ, mɔɔ hɔturma yɪ an wuti an nɪ bɔm higɔta b'ɔ. A minno bu, a mim saanhɪna. A minno wɔɔ, firgɛro bu nɪ η la. A minno wɔɔ ra bɪ, Woso sɔnsɔ tɔ n ta η ma.

² Hɔturma kɔ mɔɔ yɪ bɪ, bɔ a kɔ ɔ kan bɔnla kɪ. A ganno n bɔ kɔ ɔ kan *ursi ganno kɪ, a lɛ n bɔ kɔ ɔ kan poozaa hɔ kɪ, munda bɪ n a paɲɲa ka ɔ kan a cirbɛθ kɪ, lɛ gɔta kɪ.

³ A minno wɔɔ deem nɪ yɪɛ ɪ ɔ, a sakɔ n y'a ɔ, k'an ga, b'a sakɔɛ maam-maam bɪ nyim bɪ nya. Durnya haay n a lɛ bɔ ɔ, ηnɪ zu a jɛ ɔ.

⁴ N n munda bɪ da ɔ, bala, a ɪ paɲɲa ka hɔturma b'ɔ, ηn'a da ɔ, η ɔ: «Nka n'a makra bam kan hɔturma bɪ kɪ? Nka y'a da ma, an zoo ba kan kɪ?»

⁵ N n a da meerbaa ma k'an a lɛ bɔ a ɔ, k'an Woso sɔnsɔ wɔ. N lɛ ka ɔ k'an zi ba mom busi a yaa hɪya.

⁶ A n a lɛ gɔ, an nɪ Woso sɔnsɔ wɔɛ an n'a tɔ kan a har bɪ kɪ sɔnsɔ wɔɛ, kan gɔɔ kɔ η nɪ arzana ɔ rɔ wɔɔ kɪ.

⁷ N lɛ ka ɔ k'an yar ba kan wosogɔɔ wɔɔ kɪ, k'an bɔr η la. N paɲɲa ka ɔ do y'a hɔnhɔ, kɔ y'a hɔnhɔ, lemim y'a hɔnhɔ kan tara y'a hɔnhɔ kɪ burɛ ɔ.

⁸ Kɔ durnya gɔɔ haay n a da ɔ kan gɔɔ niɲɲoo kɔ η n η tɔ gɔrsɪra ba sinnyɛem kɔ n y'a zɛ bɪ mɪsɪrbaa ci b'ɔ hal durnya sɪɲɲida ma rɔ wɔɔ kɪ.

⁹ «Gɔaa k'a lɛ n taa bɪ k'an a ma!

¹⁰ Kɔ n y'a cɪnta kɔ gɔaa m ta lɔmbaa ɔ, ta an nawɔm lɔmbaa ɔ. Kɔ n y'a cɪnta kɔ kargɔ n gɔaa zɛ, kargɔ n n'a zem. Wosogɔɔ tontɔɔɛ wakati m naa kan η sɪrakarɛ kɪ.»

¹¹ Mɔɔ m ya, m hɔturma vanta yɪ, an nɪ bɔm tara ɔ. A minno hɪya, an bɔ kɔ ɔ kan sinnyɛem minno kɪ. A n nɪ meer bare am munda bɪ hɔ bɪ m.

¹² A n nɪ lɛɛkarɛ hɔturma bɪ paɲɲa m haay, an nɪ zi bam lɛɛkarɛ hɔturma bɪ mɪm m. A n a ka durnya kan gɔɔ kɔ η nɪ durnya nɔ ɔ rɔ wɔɔ kɪ nɪ lɛɛkarɛ hɔturma kɔ n y'a sakɔ maam-maam, a nyi m n nya bɪ daɲ ɔ.

¹³ A ɪ makrarɔ gɔta bam. A a ka sɛ n'a tom brama sɔ an nɪ zerm tara burɛ ɔ, gɔaa haay mɪm ɔ.

¹⁴ Bra an n'a bam tara burɛ gɔɔ m kan makrarɔ gɔɔ kɔ n yɪ η ka ɔ k'a nɪ η ba lɛɛkarɛ hɔturma bɪ mɪm ɔ rɔ wɔɔ kɪ. A a hɪ durnyazanno wɔɔ m, a ɔ, ηnɪ hɔturma kɔ n y'a sakɔ kargɔ m, a nyim n nyɔɔ bɪ bɔkɔɛ ba.

¹⁵ N paɲɲa ka hɔturma hɪya hɔ b'ɔ k'an meeyaa ka hɔturma bɪ bɔkɔɛ b'ɔ, k'a n'a da ma an meer ba sɔ. Gɔaa haay k'a bɪr hɔturma bɪ bɔkɔɛ bɪ daɲ ɔ bɪ, k'an a ka kɔ η nɪ η zɪnzɛ.

¹⁶ Hɔturma b'ɪ paɲɲa bam gɔɔ ma, gɔɔ poorerɔ gɛɛ gɔɔ gɔɔ, arzakazanno gɛɛ ηɔazanno, soamɪɲɲaɔzanno gɛɛ lɔnno, an nɪ gɔrsɪra bare η bɪsɪ wɔ ma gɛɛ η tusɛ ma.

¹⁷ Gɔaa b'a dam ma an hɔ hɛɛ gɛɛ an hɔ si k'a ba hɔturma bɪ makra m, a tɔ gɛɛ a tɔ bɪ lesarenɪ m a mɛ ma y.

¹⁸ Mindɔɛ bɪncɛ n naa: Bala, gɔaa k'a hɔɔn ta ɔ k'an lesarenɪ kɔ hɔturma bɪ n ta m bɪ jɪ hɪ. Gɔaa makra m lesarenɪ bɪ m. Lesarenɪ bɪ zɔrsɔddɪ busɔrdɪ yaa sɔrdɪ.

14

Sinnyɛem kan gɔɔ kɔ η bɔmbɔɛ yɪ rɔ kɪ

¹ Bɪ, mɔɔ m ya, m dɪga, m sinnyɛem bɪ yɪ, an jum *Siyɔn ci bɪ burɛ ɔ, gɔaa tisi-tisi zɔrɔ busi a yaa siro kɔ η y'a tɔ kan a zɪ tɔ kɪ gɔrsɪra ba η tusɛ ma rɔ wɔɔ nɪ kan kɪ.

² Mɔɔ leer ma, an a to brama an bɔ kɔ ɔ kan higɔtɔɔ susur bɩnce kɩ, an bɔ kɔ ɔ kan bramahɔ̃nsire paɲɲazaa kɩ. Bɩ, leer kɔ mɔɔ ma bɩ, bɔ a kɔ ɔ kan kɔnnɩ zenno kɔ η n'a kɔnnɩ zem nɔ laa leer kɩ.

³ N̄ n'ɩ laa daa lɔre cirbɔ̃duu kan hɔ̃mɩsuro siro wɔɔ kɩ, gɔ̃ɔ̃gusinno wɔɔ kɩ taa. Bɩ gɔaa ba ɔ, an b'a dam ma an laa bɩ do dɩnda kɔ gɔaa tisi-tisi zɔɔ busi a yaa siro kɔ η bɔmbɔre yɩ tara burɔ ɔ rɔ wɔɔ bɛɛ y.

⁴ Gɔ̃ɔ̃ m, η n a miɲɲɔɔ zar kan lanno kɩ y, η n dintim zi ba kan lanno kɩ y. Zu η nawom kɔ ɔ kan sinnyɛem bɩ kɩ bɩnce haay k'a nɩ taɲ ɔ b'ɔ. N̄ bɔmbɔre yɩ gɔ̃ɔ̃ bɩre ɔ, ηnɩ lɛekare gɔ̃ɔ̃, n nɩ η ka Woso ɔ kan sinnyɛem bɩ kɩ ɔ.

⁵ N̄ɔaar n nyɩnta η lɛ ɔ y, bala, kɔrɔma ba η gɔr zi y.

Malɛɛka kaakɔrɔ lemim

⁶ Mɔɔ malɛɛka vanta yɩ an wer brama yaa ɔ, an nɩ lemim nyɩnta k'a nyare ba ɔ bɩ m, k'a pa da gɔ̃ɔ̃ kɔ η nɩ tara burɔ ɔ rɔ wɔɔ m, tara y'a hɔnhɔ kɩ, do y'a hɔnhɔ kɩ, lemim y'a hɔnhɔ kɩ, kɔ y'a hɔnhɔ kɩ m.

⁷ A n n'a hɩm leer paɲɲazaa m, a ɔ: «K'a nyi ba Woso m, k'a a lɛ bɔ ɔ, bala, a dɔdɔkare wakati a ku. K'a bɔ ɩ brama da kan tara kɩ, higɔta kan himinyaarɔ kɩ bɩ da ɔ!»

⁸ Malɛɛka vanta n zu lɛekarezaa bɩ jɛ ɔ, an n'a hɩre, a ɔ: «A a da! A a da! *Babilɔnnɩ kɔ gɔta b'a da! A y'a ka tararɔ haay n a jaandare bɔnyaabaa dɩven bɩ mi!»

⁹ Malɛɛka kaakɔ hɔ n zu malɛɛka hɩyɔɔ wɔɔ jɛ ɔ, an n'a hɩre kan leer paɲɲazaa kɩ, a ɔ: «Kɔ gɔaa hɔturma bɩ bɔkɔre bɩ da ɔ kan a miɲɲa kɩ, k'a a makra bɩ yɩ a tuse ma gɛɛ a wɔ ma,

¹⁰ a zaa Woso nɔmaa dɩven bɩ mire. A heerbusu dɩven paan..., dɩven k'a a tɔ nɔmaa laaga ɔ bɩ, a bɩ mim sɔ. B'a firyɩre dɔm sɛ ɔ kan kidibir sɛ kɩ malɛɛkarɔ miɲɲɔɔ wɔɔ kan sinnyɛem bɩ kɩ mim ɔ.

¹¹ N̄ firyɩre sɛ siɲɲɔ bɩ derm dɔɔraa k'a nyare ba ɔ nɔ ɔ. Bɩ, gɔ̃ɔ̃ kɔ η hɔturma bɩ da ɔ kan a bɔkɔre bɩ kɩ, ηnɩ ye a tɔ makra ma rɔ wɔɔ bɩ menyɔɔ yɩm sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɩ y.»

¹² Gɔ̃ɔ̃ kɔ η nɩ zum Woso lɛrɔ ɔ, ηnɩ sɩra ka Yeezuu ɔ rɔ wɔɔ tɔntɔore dɔmɩm m naa.

¹³ Mɔɔ leer ma brama, an n'a hɩre, a ɔ: naa gorsɩra ba: «Mim-birenyɩntazanno m gɔ̃ɔ̃ kɔ η gɩnga Zuuba zaa zuure nɔ ɔ rɔ wɔɔ m dɩtaa.» «Sent-Espri a hɩ, a ɔ: sɩra m, kɔ η n a kɔre menyɔɔ da. Bala, η zibɔ̃ero miɲɲɔɔ wɔɔ ɩ zure η jɛ ɔ.»

Hɔdare durnya ɔ

¹⁴ Mɔɔ m ya, m warkɔ yɩ fu. Warkɔ bɩ burɔ ɔ bɩ, gɔaa nɩ nyɩntam, an bɔ kɔ ɔ kan gɔaa nyɩ kɩ. Sarma firgɔ n'a mim ma, gore lɛzaa n'a wɔ ɔ.

¹⁵ Bɩ jɛ ɔ bɩ, malɛɛka vanta n bɔ Wosoɛ ɔ b'ɔ, an a leer busu, an a hɩ gɔaa k'a nɩ nyɩntam warkɔ burɔ ɔ bɩ m, a ɔ: «ɩ gore bɩ sa, ɩ hɔ dam, bala, hɔdare dɔmɩm y'a ku. Bala, hɔ ma tara burɔ ɔ.»

¹⁶ Gɔaa k'a nɩ warkɔ burɔ ɔ bɩ n a gore bɩ sa, an a nyɔɔ tara burɔ ɔ, an hɔ k'a nɩ tara burɔ ɔ bɩ da.

¹⁷ Mɔɔ m ya, m malɛɛka deem yɩ, an bɔ Wosoɛ ɔ arzana ɔ. Guere lɛzaa n'a wɔ ɔ sɔ.

¹⁸ Malɛɛka vanta n a ya, an bɔ mannɩjaa bɩ bɩnce ɔ. A paɲɲa n bɔr sɛ ra. A n a leer busu kan paɲɲa kɩ an a hɩ malɛɛka k'a nɩ gore lɛzaa bɩ m, a ɔ: «ɩ gore lɛzaa bɩ nyɔɔ, ɩ tara burɔ dɩven gɔ bɩ nyɩ bɩ nɔ m. Bala, a nyɩ bɩ ma.»

¹⁹ Malɛɛka bɩ n a gore bɩ sa, an a nyɔɔ tara burɔ ɔ, an tara burɔ dɩven gɔ nyɩ bɩ nɔ m, an a nyɔɔ an a zar Woso nɔmaa mɔr gɔta ɔ.

²⁰ N n tonto ra mɔr gɔta b'ɔ kɔ bi toore ma. Ma n bɔ an der an b'a dam ma an sisi mom an a sarbir ku, an bra, an yar an a zɔ cilo zɔɔhɪra bunɛɛhɔ ma.

15

Malɛɛka saanhɪnarɔ kan kurmɔ kɔsɪrɔ ki

¹ Mɔɔ m ya, m makra vanta yi brama gandraa ɔ, a dɪgama sɔra n ta ɔ. Malɛɛkarɔ saanhɪnarɔ ni kɔsɪrɔ saanhɪna m a wɔ ɔ. Kɔsɪrɔ jezanno m, bala, brɔɔ ni Woso heerbusu bi zibɛə nyambɔrlɛ.

² Mɔɔ m higɔta hi k'a ni yɔm pekɔ-pekɔ an bɔ kɔ ɔ kan kristal ki yi, an a war kɔ ma kan sɛ ki. Mɔɔ yi sɔ gɔɔɔ kɔ η bɔr hɔturma bi ra kan a bɔkɔrɛ bi ki, kan a tɔ bi lesarenɪ bi ki ra rɔ wɔɔ n jum higɔta hi k'a ni yɔm pekɔ-pekɔ am kristal hɔ bi m bi jɪr ma, ηn'ɪ Woso kɔnnɪrɔ m.

³ N n'ɪ laa kɔ Moyiisi, Woso zibɛənyɪ a lɔ bi lɔrɛ, sinnɪyɛem bi hɔ ki, η ɔ: «Zuuba Woso paŋŋa k'a jire ba ɔ zaa, ɪbɪ zibɛəro wɔɔ gɔta, ηni mɪŋŋa paan..., ηn'a ga dɪgama m. Tararɔ haay cir, ɪbɪ n'a bam haay bi tɪrga, sɪra m sɔ, Zuuba!

⁴ Nka ɪ bi nyi bare ɪbɪ tɔ m, an a lɛ bɔ ɔ? Bala, ɪbɪ y'ɪ deem n mɪŋŋa. Tararɔ haay zere ηni b'ɪbɪ da ɔ. Bala, ɪbɪ dɔdɔkarɛ b'a hɪnka.»

⁵ Bi jɛ ɔ bi, mɔɔ yi Wosoɛ kɔ gɔaasɪbabaa kasetɪ pɛɛrɛɛ bi n ta ɔ bi n a gɔ brama.

⁶ Malɛɛka saanhɪnarɔ kɔ η ni ta kɔsɪ saanhɪna rɔ wɔɔ n bɔ Wosoɛ ɔ b'ɔ. N n huu furo kɔ η ni yɔm nɔ wɔɔ du a ma, ηni sarma hɔsɔaɔrɔ sɔ a cɪ ɔ.

⁷ Hɔɔmɪsɪrɔ sɪro wɔɔ deem n sarma laaga saanhɪnarɔ ka malɛɛkarɔ saanhɪnarɔ wɔɔ ɔ, Woso k'an mɪsɪr dɔɔraa k'a nyarɛ ba ɔ bi nɔmaa ni η hɪnhan.

⁸ Sɪŋŋɔ n Wosoɛ bi han, Woso lɛbɔɔrɛ kan a paŋŋa gɔta bi ki minto. Bi gɔaa b'a dam ma, an gasɔ Wosoɛ b'ɔ kɔ kɔsɪ saanhɪnarɔ kɔ malɛɛkarɔ saanhɪnarɔ wɔɔ bɔr η ni rɔ wɔɔ n nya y.

16

Laaga saanhɪnarɔ

¹ Mɔɔ leer gɔta ma an a tɔ Wosoɛ bi zeezi, an n'a hɪm malɛɛka saanhɪnarɔ wɔɔ m, a ɔ: «K'a ta, a Woso nɔmaa k'a ni laaga saanhɪnarɔ wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ lo tara burɔ ɔ!»

² Lɛɛkarɛ malɛɛka bi n ta, an aa a laaga hɔ bi lo tara burɔ ɔ. Nyim bɔnyaa k'a ni busum gɔta y'a da gɔɔɔ kɔ η ni hɔturma bi makra m, ηn'a bɔkɔrɛ bi dan ɔ rɔ wɔɔ ɔ.

³ Malɛɛka hɪya hɔ bi n a laaga hɔ bi lo higɔta burɔ ɔ. Hi bi n a ba am gɔr ma hɔ bi m. Hɔɔmɪsɪrɔ kɔ η ni hi bi nɔ ɔ rɔ wɔɔ n gɪnga.

⁴ Malɛɛka kaakɔ hɔ bi n a laaga hɔ bi lo kɔyaarɔ ɔ, himɪnyaarɔ ki ɔ, ηn'a ba ma.

⁵ Mɔɔ malɛɛka k'a sɔ hi ɔ bi leer ma, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «ɪbɪ k'ɪ n ta ɔ, ɪ nyɪnta ɔ bi, ɪbɪ tɪrga. ɪbɪ mɪŋŋa, bala, ɪbɪ ɪ dɔdɔ ka kan tɪrgabaa ki.

⁶ Kɔ η y'a ka wosogɔɔɔ ma n bra kan ɪ lesɪnnɪsɔrazanno hɔ ki bi, keere bi, ɪbɪ ma ka η ɔ kɔ η n'a mi sɔ, naa η y'a ga m.»

⁷ Mɔɔ ma mannɪjaa bi n'a hɪrɛ, a ɔ: «Sɪra m, Zuuba Woso paŋŋa k'a jire ba ɔ zaa, ɪbɪ dɔdɔkarɛrɔ wɔɔ sɪra m, bi η tɪrga sɔ.»

⁸ Malɛɛka si hɔ bi n a laaga hɔ bi lo wosogure burɔ ɔ. N n paŋŋa ka ɔ k'a sɛ n gɔɔɔ bi.

⁹ Fufir gandaara n na gɔɔ wɔɔ ma. N n Woso k'a so kɔsɔrɔ nɔɔn duro ɔ bi sɔnsɔ wɔ. N lɛ baa k'a bɔ a taam, k'a a lɛ bɔ Woso ɔ y.

¹⁰ Malɛɛka soor hɔ bi n a laaga hɔ bi lo hɔturma bi cirbɛəduu bi ra. A cirbɛə bɔncɛ bi n a ba monsigə bimm.... Gɔɔ n'a nɛɛm sɔm firyɛrɛ nɔ ɔ.

¹¹ N n arzana Woso bi sɔnsɔ wɔ, η firyɛrɛ kan η nyinno wɔɔ kɪ minto, bi η heer n a lɔr a zibəə bɔnyaarɔ wɔɔ minto y.

¹² Malɛɛka sɔrdɪ hɔ bi n a laaga hɔ bi lo Efratɪ kɔ gɔta b'ɔ. Hi bi n gaan k'a zaa to cinno kɔ η n'a tom dɔjɪr ɔ rɔ wɔɔ cenle minto.

¹³ Bɪ jɛ ɔ bi, mɔɔ zinɛrɔ yɪ kaakɔ, ηnɪ bɔ kɔ ɔ kan ηɔɪkannɔ kɪ, ηnɪ bɔ mɪnda bi lɛ ɔ kan hɔturma bi lɛ kɪ, ηɔaarlesinnɪsorazaa lɛ kɪ.

¹⁴ Zinɛrɔ wɔɔ duro nɪ hoserlo barɛ. Ta η nawɔm durnya haay cinno wɔɔ zi k'a yaa η so kɔ ma yar k'a nɪ nyɪntaη ɔ Woso paŋŋa k'a jire ba ɔ zaa dɔmɪm gɔta hinnɪ ɔ bi tɔ ma.

¹⁵ «Ba n na: Zɛ mɔɔ nawɔrɛ, am koor hɔ bi m. Mimbirenyɪntazaa m gɔaa k'a nɪ dɔrɛ a huuro ma, a n a zu a ɔ y, a yaa ta dɪgɪ, a a nyannɪ hɪnka bi m.»

¹⁶ Zinɛrɔ wɔɔ cinno wɔɔ so kɔ ma bɔncɛ kɔ n n'a birm *ebree lemim m Armagedɔn b'ɔ.

¹⁷ Malɛɛka saanhɪna hɔ bi n a laaga hɔ bi lo hɪnhɛr nɔ ɔ. Leer paŋŋazaa n a to cirbɛəduu bi zeezi Wosoɛ ɔ b'ɔ, an n'a hɪrɛ, a ɔ: «A ba an nya!»

¹⁸ Kɛɛrɛ bi, bramanyakɪrɔ, leerlo kan bramahəənsirero kɪ, taranyɪŋŋərə paŋŋazaa kɪ nyɪnta ɔ. Hɔ kɔ gɔaa bɔr durnya ɔ, taranyɪŋŋərə naa do lɔɔ n nyɪnta ɔ cɪna y.

¹⁹ Kɔnɔ gɔta bi n a zɛ kumbir lɛ kaakɔ, tararɔ kɔnɔrɔ n wurgə. Woso *Babilɔnnɪ gɔta bi tɔ da a nɔ ɔ, k'a nɔmaa dɪven laaga k'a nɪ hirm bi kɪnka ma.

²⁰ Kɔrɔ kɔ hi bɪr η ma rɔ wɔɔ haay n nyaam, n n a ya, n n ciro yɪ sɔ y.

²¹ Lajaa gandaarɔ η cilo n a zɔ busi-busi ma n a to brama, ηnɪ b'a da gɔɔ wɔɔ ra. Gɔɔ wɔɔ n Woso sɔnsɔ wɔ, kɔsɪ lajaa k'a nyɔɔ bi minto, bala, kɔsɪ m, a paŋŋa n ta ɔ gɔta.

17

Jaandər gɔta

¹ Malɛɛka saanhɪnarɔ wɔɔ deem k'a nɪ laaga saanhɪnarɔ wɔɔ n b'a zɔ, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«Bɔr kɔ m hɔnhɔrlɛ niŋŋə kɔ jaandər gɔta bi n'a yɪm bi hɪnka ɪ m. Jaandər bi do, kɔ gɔta k'a nɪ bɔrkɔrɔ lɛ ra bi m.

² Durnya cinno wɔɔ jaan da ma, durnyazannɔ n a jaandare dɪven mi an η zɛ.»

³ Espri n gasɔ mɔɔ ɔ, malɛɛka bi n mɔɔ gaa, an ta mɔɔ m poohɔɔn ɔ. Bɪ, mɔɔ lɔ yɪ an nɪ nyɪntam hɔturma piin... ra. Hɔturma bi mɪm saanhɪna, a mɪnnɔ bu. N n Woso sɔnsɔrɔ gɔrsɪra ba a mɛ bi ma.

⁴ Lɔ bi n huu piinə wɪsɪ du a ma, kan sarma mɔdrɔ kɪ, jaa tɔzannɔ kɪ, nyɛɛnnɔ kɪ da a ma. Sarma laaga n'a wɔ ɔ, hɔ bɔnyaa n a han: a jaandare bi dintim m.

⁵ Tɔ k'a jɪ n dɔ n'a tuse ma: «*Babilɔnnɪ gɔta, jaandənnɔ kan durnya hɔɔ bɔnyaarɔ kɪ da.»

⁶ Bɪ mɔɔ lɔ bi yɪ, an wosogɔɔ ma kan Yeezuu kasetɪzannɔ ma kɪ mi, an n'a zɛrɛ.

Kɔ mɔɔ yɪ bi, mɔɔ n zɛ kədə.

⁷ Malɛɛka bi n a hɪ mɔɔ m, a ɔ: «Bɔ minto ɪbɪ n zɛ kədə? Mɔɔ lɔ bi kan hɔturma k'a da ɔ a minno saanhɪna, a mɪnnɔ bu bi jɪ k'a nyaakom da bi hɪrɛ ɪbɪ m.

⁸ Hoturma k'ibu yi bi nyinta u, b'a ba u do y. A bom yaa guta k'a no tekka ba u b'u an ta nyaanle bince u. Bi durnyazanno ku n to gorsira ba musrbaa ci b'u hal durnya siɲɲida u ro woo zem kade hoturma bi yire to ma. Bala, a nyinta u biisi, b'a ba u do y, b'a y'a bore an bor.

⁹ Naa u bi, mimpɔno kan mindore ki bince m. Mim saanhinaro woo le taa k'a hi a u, ciro saanhinaro ku lo bi ni nyintare n burə u ro woo m, cinno saanhinaro m so.

¹⁰ Cinno soorlo woo cirbæ nya, a sordi ho bi goota an ni cirbæ u, a saanhina ho bi n bor cina y, bi k'a bi bor, a bi maastre bare y.

¹¹ Hoturma k'a nyinta u, b'a ba u do bi, a miɲɲa m cir sinnye ho. A nyinta cinno saanhinaro woo barla, b'a i tam nyaanle bince u.

¹² Munno buro k'ibu n yi ro woo, cinno bu ku n cirbæ bi cina ro m. Bi, wakati deem no u, n yirm cirbæ ma n'a bi kan hoturma bi ki.

¹³ Cinno buro woo haay le bi deem: N y'a paɲɲa kan a cirbæ ki sam, n'n'i zi bam hoturma bi minto.

¹⁴ N yar bam kan sinnyeem bi ki, bi sinnyeem bi bore n la. Bala, a m zuubaro haay Zuuba, cinno Cir. A kan a gooo woo ki bore n la. Gooo ku n yi n bir, n n nyoko u, a lesirezanno m.»

¹⁵ Maleeka bi n a ya, an a hi moo m, a u:

«Hiro k'ibu n yi bince ku jaander bi n ta u bi, do y'a honho m, gooo ciro m, tararo m kan leminno ki m.

¹⁶ Munno buro kan hoturma bi ki k'ibu n yi ro woo, n som lo jaander bi m, n ho k'an ta m yom ni, n'a to digi. N y'a nyasore n'a so, n'a mɪsɪ zar se u.

¹⁷ Bala, Woso hoodare da n heer u, hoodare deem n'n'i zi bam ni: ku n n'a cirbæ bi sa nni zi ba m hoturma bi minto, k'an ta an Woso meerbaaro woo koyire domum ku.

¹⁸ Bi, lo k'ibu yi bi, ku guta k'a a so durnya cinno woo bi m.»

18

Babilonni dare

¹ Bi je u bi, moo maleeka vanta yi an a to brama an ni zerm. Paɲɲa guta an ta m, a gure n tara bo a u jilli.

² A n zee da kan paɲɲa ki, a u: «A a da, *Babilonni guta b'a da. A a ba zinero bince. A tara b'a ba espri bonyaaro haay bince keere. Benno bonyaaro do haay ku n digama sora ba u ro bince.

³ Bala, a a jaandare waasi bi diven kinka tararo haay ma. Durnya cinno jaan da ma, durnya terbanno n a ba arzakazanno a honta paɲɲa minto.»

⁴ Moo m ya, m leer vanta ma, an a to brama, an n'a hire, a u: «Moo gooo woo, k'a bo ku naa do bire u a mibonyaaro woo yaa zar da a ma, kosi k'a ni zem la bi yaa a ku.

⁵ Bala, a mibonyaaro woo a sonso ku ra an ta an brama ku. Bi, Woso a zibæ bonyaaro woo to da a no u.

⁶ K'a ba m so, amba a a ba awoo m bi m. Ho k'a ba awoo m bi, k'a suute gallem huya. Diven k'a to a laaga u an a ka awoo u bi, k'a diven k'a paɲɲa le da a ho bi ra gallem huya bi to no.

⁷ K'a honhore kan kosi ki k'a ka a miɲɲa u tokama kan gure ki m bi ka u maam so. A y'a hire a miɲɲa m, a u: Nyinta moo nawore m cirbæ no u naa u, zoro bee m moo ni y, moo bi zehээрzar dore y.

⁸ Bi y'a ka, kosiro ku n yi n banka awoo minto bi zem hindeem u, an b'awoo ze: ze, zehээрzar, no ki. Se n n'a bim. Bala, Zuuba Woso k'a n'a dodo kam bi, paɲɲa gutazaa m.»

⁹ Durnya cinno wɔɔ kɔ η jaan da ma kan a hɔɔ mɔŋɔɔ wɔɔ kɔ rɔ wɔɔ baa dare, η y'a wɔnwɔŋ ɔ kɔ η bɔr ηn'i se k'a n'a bum bi siŋɔ bi yɔm.

¹⁰ N junum laato, a hɔnhɔrle bi nyibəə minto. N y'a hure, η ɔ: «Waay... waay... Babilɔnni tara gɔta ra, Babilɔnni gɔta k'a paŋŋa n ta ɔ! Wakati deem taan... ɪbu hɔnhɔrle bɔ ra?»

¹¹ Bi durnya terbənno wɔɔ ɪ baa dam sɔ ηn'a zenyi da ɔ, kɔ gɔsɪ bir η mɔdrɔ wɔɔ sim dɔ bi minto.

¹² Sarma kan wanzur kɔ, jaa tɔzanno kan nyɛɛnno kɔ, pɛɛrarɔ kɔ η yɪ η ba pannɪ mɔŋɔɔ furo m kan pɛɛrarɔ mɔŋɔɔ piinoo kɔ, sɔa kɔ, gɔ mɔŋŋa k'a ji n ta ɔ k'a yɪrɛ wer n ta ɔ kan mɔdrɔ do haay kɔ n y'a ba yɪbir sɔ m nɔ wɔɔ kɔ, gɔrɔ mɔŋɔɔ, zaan kan pɔyaa mɔdrɔ kɔ, jaa mɔŋɔɔ mɔdrɔ n nɔ wɔɔ kɔ.

¹³ Kanel kan dɔrɔ kɔ, tidəər, miir kan tidəər nyisi kɔ, dɪven, nyɔɔ, nyisi kan ble kɔ, dono kan seero kɔ, sisiro kan terkɔrɔ kɔ, lɔnno kan gɔɔɔ kɔ η yɪ η gɔr yar ɔ rɔ kɔ.

¹⁴ Malɛka bi n a ya, a ɔ: «Mɔdrɔ mɔŋɔɔ k'ɪbu ŋɔa k'ɪ yɪ rɔ wɔɔ nyaam ɪbu lɛɛ. ɪbu arzaka bi haay kan ɪbu hɔ mɔŋŋa bi kɔ a zar, b'ɪbu bi ɪ yare, ɪ η yɪ fɪga y!»

¹⁵ Terbənno k'a η ba arzakazanno terbare naa do jɛ ɔ rɔ wɔɔ ɪ junum laato a fɪyɪrɛ nyibəə minto. N baa dare ηnɪ zenyi da ɔ,

¹⁶ η ɔ: «Waay... waay..., bɔ hɔnhɔrle ɪ kɔ gɔta yɪ! A pannɪ mɔŋŋa huu da a ra, kan pɛɛrarɔ piinoo mɔŋɔɔ kɔ, sarma mɔdrɔ n a bɔ mɔŋŋa, jaa tɔzanno kɔ, nyɛɛnno kɔ!

¹⁷ Wakati deem taan... ɪbu hɔnhɔrle bɔ, k'ɪbu arzaka haay n a zar!»

Kɔɔlɔs gɔɔɔ kɔnno haay, gɔɔɔ haay kɔ η nɪ zi bam higota burɔ ɔ bi zeezi, kan gɔɔɔ kɔ η nɪ zi bam kɔɔlɔs gɔɔɔ burɔ ɔ kɔ, kan gɔɔɔ kɔ η n'a lɛhɔ yɔm higota zibəə minto rɔ wɔɔ kɔ jum laato,

¹⁸ ηn'i zee dare a se siŋɔ kɔ η y'a yɪ bi minto: «Kɔ kara ɪ nyɪnta an kɔ gɔta naa do ku?»

¹⁹ N taapuu gɔr, ηn'a lore a mim la, ηn'i baa dare, ηn'i zenyi dan ɔ, η ɔ: «Waay... waay..., bɔ hɔnhɔrle ɪ kɔ gɔta yɪ! A arzaka minto y'a ka higota kɔɔlɔs zanno a ba arzakazanno haay. Wakati deem taan... nɔ ɔ a a do hɔ haay ma!»

²⁰ Brama, ɪ heer nyɔɔ a dare minto! K'a heer nyɔɔ wosogɔɔɔ, kristazibəəzanno kan wosolesinnɪsorazanno kɔ! Bala, Woso a dɔdɔ ka, k'a zibəə bɔnyaa ba awɔɔ m bi minto.

²¹ Malɛka paŋŋazaa deem jaa busu an bɔ kɔ ɔ kan jenlajaa gɔta kɔ, an a nyɔɔ an a da higota ɔ, an n'a hure, a ɔ: «Kɔ gɔta Babilɔnni bi busu n nawɔrɛ n n a da nɔnaaɔ kan paŋŋa kɔ, bi n b'a yare, n a yɪ fɪga y.

²² N b'a yare, n n kɔnnɪzenno, kan hɔzenno kɔ leer ma ɪbu zi y. Hirhenno kan huurehenno kɔ leer b'a yare, an bɔ ɪbu zi y. N b'a yare n n zibəəsɪzaa yɪ ɪbu zi y. N b'a yare n n jaalɔrɛ nyi ma ɪbu zi y.

²³ Fɪtɪrɛ lɛɛgure b'a yare an yɔ ɪbu zi fɪga y. N b'a yare n n lɔdaa kan a zim kɔ leer ma ɪbu zi y. ɪbu terbənno wɔɔ ɪ nyɪnta terbənno paŋŋazanno durnya naa nɔ ɔ, bi kan ɪbu ŋɔaar zibəəro wɔɔ kɔ, ɪbu bra ba gɔɔɔ wɔɔ m haay.»

²⁴ Babilɔnni fir yɪ, bala, n wosolesinnɪsorazanno ma kan wosogɔɔɔ kɔ ma, kan gɔɔɔ haay kɔ n yɪ η zɪnzɛ tara burɔ ɔ ma rɔ wɔɔ kɔ ma yɪ tara naa do nɔ ɔ.

19

Babilɔnni dare bɔr heernyɔɔ m arzana ɔ

¹ Bɪ jɛ ʊ bɪ, mɔɔ ɡʊaa cir ɡʊta leer paŋŋazaa ma brama ʊ, an n'a hɪɛ, a ʊ: «K'a Woso da ʊ! Bombɔɛ, kan cirbɛθ kɪ, paŋŋa ɡʊta kɪ bɪ, wɔɔ Woso hɔɔ m.

² A dɔdɔkarɛrɔ mɪŋŋa, ŋnɪ tɪrga. Bala, a jaandɔr ɡʊta bɪ dɔdɔ ka, k'a ɡʊɔɔ zar ɡʊta tara burɛ ʊ a jaandare bɪ minto, n bɪ dɔdɔ ka. Woso hɔnhɔrle ka ʊ an a zibɛθnyɪnɔ k'a ŋ zɪnzɛ rɔ wɔɔ zɪm bɔ ma.»

³ Ŋ n a ya, ŋn'a hɪ, ŋ ʊ: «K'a Woso da ʊ! Bɪ kʊ ɡʊta bɪ sɛ sɪŋŋɛ bam bɪr dem dɔɔraa k'a nyare ba ʊ nɔ ʊ.»

⁴ Bɪ, ɡʊɔɔɡusɪnno buhɪra a yaa sɪ rɔ wɔɔ kan hɔɔmɪsɪrɔ sɪro wɔɔ kɪ kukurɛ zɛ ŋnɪ Woso k'a nɪ nyɪntare cirbɛθduu ra bɪ da ʊ, ŋn'a hɪɛ, ŋ ʊ: «*Amina, Aleluya!»*

Sɪnnyɛɛm lɔsare cɪbsa hɔbɪɛ

⁵ Leer n a tɔ cirbɛθduu bɪ ra, an n'a hɪɛ, a ʊ: «A wɔɔ haay k'an Woso zibɛθnyɪnɔ, a wɔɔ k'a nɪ nyɪ bam nɪ, ɡʊɔɔ poorero kan ɡʊɔɔ ɡʊtɔɔ kɪ, k'a wɔɔ Woso bɪ da ʊ!»

⁶ Mɔɔ m ya, m a ma ɪ ʊ, ɡʊaa cir ɡʊta leer m, ɪ ʊ, hɪɡʊta surle m, ɪ ʊ, bramahɛθnsɪre paŋŋazaa leer m. Ŋ n'a hɪɛ, ŋ ʊ: «K'a Woso da ʊ! Bala, Zuuba, wɔɔ Woso paŋŋa k'a jɪre ba ʊ b'a cirbɛθ hɪnka.

⁷ ʊ ʊ heer nyɔɔ k'ʊ saŋŋa ba, k'ʊ ʊ lɛ bɔ ʊ, bala, sɪnnyɛɛm bɪ lɔsare cɪbsa m. A lɔ b'a banka,

⁸ ŋ zaa ka ʊ k'an huu fu k'a nɪ yɔm bɪ du a ma, a fu n ta ʊ.» Bala, huu fu bɪ, wosogʊɔɔ wɔɔ zibɛθ mɪŋŋɔɔ m.

⁹ Malɛɛka deem n a hɪ mɔɔ m, a ʊ: A ɡʊrsɪra ba! Mimbɪrenyɪntazanno m ɡʊɔɔ kʊ ŋ yɪ ŋ bɪr sɪnnyɛɛm lɔsare hɔbɪɛ ma rɔ wɔɔ m.

A n a ya, an a hɪ mɔɔ m, a ʊ: Woso mɪŋŋa leminno m.

¹⁰ Mɔɔ n kukurɛ zɛ a taa kʊ m a da ʊ, an a hɪ mɔɔ m, a ʊ: I b'a ka ɪ naa ba y. I zibɛθkɔɔn m mɔɔ m, ɪbɪ kan ɪ danyɪnɔ kʊ ŋ nɪ sɪra zi bam Yeezuu zuure nɔ ʊ rɔ wɔɔ kɪ. Woso ɪbɪ ɪ ga m, ɪ da ʊ, bala, Yeezuu kasetɪ bɪ nɪ wosolɛsɪnɪsɔrazanno wɔɔ hɔɔn gum.

Ɔʊaa k'a da sisi fu ʊ

¹¹ Kɛɛɛ bɪ, mɔɔ brama yɪ an a ɡʊ: sisi fu n bɔ, ɡʊaa k'a da ʊ bɪ tɔ m, ɡʊaa paan... sɪrazaa, dɔdɔ an n'a kam, an nɪ zoo bam kan tɪrgabaa kɪ.

¹² A mɪnyaa bɪ, bɔ a kʊ ʊ kan sɛwɪrɛ kɪ. A mim la bɪ, cɪnno fɪrgɛrɔ ɡʊta ta ma, n n tɔ k'a deem y'a dɔ bɪ ba a mɛ ma.

¹³ A n huu ɡʊta kʊ n y'a ɡɔrmɪ ma ʊ du a ma b'a tɔ m: <Woso lemin>.

¹⁴ Brama yarbɛnno n da sisi furo ʊ, ŋnɪ huu furo kʊ ŋ fu n ta ʊ rɔ du a ma, ŋn'ɪ zure a jɛ ʊ.

¹⁵ Kargʊ lɛzaa nɪ bɔɛ a lɛ ʊ k'a tararɔ zɛ m. A y'a sore ŋ ʊ kʊsɪ-kʊsɪ, b'a Woso k'a paŋŋa jɪre ba ʊ bɪ nɔmaa ɡʊta lom tara burɛ ɡʊɔɔ ra.

¹⁶ A huu ɡʊta burɛ kan a ganda burɛ kɪ ma, n tɔ ɡʊrsɪra ba ŋ ma nɔɪnaaʊ: <Cɪnno wɔɔ Cɪr, zuubarɔ wɔɔ Zuuba>.

¹⁷ Mɔɔ malɛɛka deem yɪ, an nɪ jɪnɪm wosogɪrɛ nɔ ʊ. A n zee da kan paŋŋa kɪ bɛnno kʊ ŋ nɪ wɛrm brama yaa ʊ rɔ wɔɔ m, a ʊ: «K'a bɪr, a a zɛ kʊ ra hɔbɪɛ ɡʊta kʊ Woso a ka a wɔɔ ʊ bɪ tɔ ma.

¹⁸ K'a bɪr a cɪnno mɛsɪm sʊ, kan yarbɛnno lɛzanno mɛsɪm kɪ, paŋŋazanno mɛsɪm kɪ, k'a sisɪro sɪm sʊ kan ɡʊɔɔ kʊ ŋ nɪ dare ŋ ʊ rɔ wɔɔ mɛsɪm kɪ. K'a ɡʊɔɔ haay mɛsɪm sʊ, lɔnno mɛsɪm kan soamɪŋŋaʊzanno mɛsɪm kɪ, ɡʊɔɔ ɡʊtɔɔ kan ɡʊɔɔ poorero mɛsɪm kɪ.»

* **19:4 19.4** <Aleluya> a lɛ taa k'a hɪ, a ʊ: <K'a Woso da ʊ!>.

¹⁹ Bɪ, mɔɔ hɔturma bɪ yɪ, tararɔ cinno kan a yarbɛnno kɪ n a zɛ kɔ ra k'a yar ba kan gɔaa k'a da sisi b'ɔ bɪ kɪ, a yarbɛnno kɪ.

²⁰ N hɔturma bɪ nyasɔ kan hɔdɔrɛŋɔaarzaa bɪ kɪ. A ɪ hoserlo ba hɔturma bɪ mɪm ɔ bɪ. A ɪ hoserlo ba an bra ba gɔɔɔ kɔ η hɔturma bɪ makra yɪ, ηn'a bɔkɔrɛ bɪ daŋ ɔ rɔ wɔɔ m. N yɪ η hɪyɪ haay zar sɛ haare gɔta kɔ kidibir sɛ nɪ bɪŋ ɔ b'ɔ hɪyɪ haay mɪsɪr.

²¹ Kargɔ k'a nɪ bɔm gɔaa k'a da sisi ɔ bɪ lɛ ɔ bɪ bɔ ɪ gɔɔta rɔ wɔɔ zɪnzɛ, bɛnno haay nɪ η sinno bɪ, an η ka.

20

Dɔɔraa tisi cirbɛə bɪrɛ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ malɛɛka deem yɪ an a to brama an nɪ zerm. A n nɪ yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ɔ bɪ lɛ nyɪ m, kan baŋŋa gandaa kɪ a wɔ ɔ.

² A mɪnda gɔta bɪ nyasɔ, mɪm gusire bɪ, n n'a birm minkagɔaarzaa gɛɛ Sɔtaana bɪ, a lɛ taa k'a hɪ, a ɔ, jɪm bɪ, an a sur dɔɔraa tisi minto.

³ A n a nyɔɔ an a da yaa gandaa k'a nɔ tɛkka ba ɔ b'ɔ, an a lɛ bɪ ta, an a nyɪ da ɔ, an a naasɔ, k'a b'a da ma dɔntɔ, an bra ba tararɔ wɔɔ nɪ y, kɔ dɔɔraa tisi bɪ n ta an a ku. Bɪ jɛ ɔ bɪ, a a ga m, kɔ n n wɔ saa ma dɔmɪm poore minto.

⁴ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ cirbɛəduuro yɪ. Gɔɔɔ kɔ η nɪ nyɪntarɛ η la rɔ wɔɔ, n paŋŋa ka η ɔ kɔ η nɪ gɔɔɔ dɔdɔ ka. Mɔɔ gɔɔɔ kɔ n yɪ η mɪm gɔngɔ ma Yeezuu kasetɪ karɛ kan Woso lemim kɪ minto rɔ wɔɔ nyiro yɪ sɔ, kan gɔɔɔ kɔ η n hɔturma bɪ gɛɛ a bɔkɔrɛ bɪ kɪ da ɔ, bɪ η n makra yɪ a tusɛ ma gɛɛ a wɔ kɪ ma rɔ wɔɔ nyiro kɪ sɔ. N y'a mɪm bɔ ɔ, ηnɪ bɪ cirbɛə bɪ dɔɔraa tisi nɔ ɔ kan Krista kɪ.

⁵ Gɛəno gɔsɪnnɔ wɔɔ b'a bɔrɛ ηnɪ bɔr mɪsɪrbaa nɔ ɔ kɔ dɔɔraa tisi bɪ n a ku y. Lɛɛkarɛ mɪmbɔɔrɛ m bɪ.

⁶ Gɔɔɔ kɔ η nɪ lɛɛkarɛ mɪmbɔɔrɛ bɪ nɔ ɔ rɔ wɔɔ, mɪmbɪrɛnyɪntazanno m, wosogɔɔɔ m sɔ. Zɛ hɪyɪ hɔ bɪ paŋŋa ba η zi y. N nyɪntam Woso kan Krista kɪ mannɪbɛnno. N cirbɛə bɪm kan kɪ dɔɔraa tisi bɪ nɔ ɔ.

Sɔtaana darɛ

⁷ Kɔ dɔɔraa tisi b'a ku, n Sɔtaana bɔrɛ a dujɪ ɔ b'ɔ.

⁸ Bɪ, a tarɛ an aa bra ba tararɔ kɔ η nɪ durnya gɔrga siro wɔɔ ɔ rɔ wɔɔ m, Gɔg kan Magɔg kɪ m. A yɪ η som kɔ ma yar bɪ bare minto. N lɛ gɔtabaa do m higɔta nyɪntaayaa m.

⁹ Ba η y'a kɛrgu durnya burɔ ɔ jilli, ηnɪ bɪr wosogɔɔɔ wɔɔ bɪnce bɪ ma kan kɔ kɔ Woso a ηɔa bɪ kɪ ma na. Bɪ, sɛ a to brama, an η bɪ.

¹⁰ Bɪ, minkagɔaarzaa k'a nɪ bra bare η nɪ bɪ, n y'a nyɔɔ, n n a da sɛ haare kɔ kidibir sɛ nɪ bɪŋ ɔ b'ɔ, hɔturma bɪ kan hɔdɔrɛŋɔaarzaa bɪ kɪ zi. N fir yɪm b'ɔ gɔta sinuu ɔ kan a gunuu ɔ kɪ, dɔɔraa k'a nyarɛ ba ɔ nɔ ɔ.

Dɔdɔkarɛ

¹¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ cirbɛəduu gɔta yɪ fu, a zaa nɪ nyɪntam la. Brama kan tara kɪ n nyaam a lɛɛ fɪgaa.

¹² Mɔɔ gɛəno yɪ sɔ, gɔɔɔ gɔtɔɔ kan gɔɔɔ poorero kɪ, ηn'ɪ jɪnɪm cirbɛəduu bɪ lɛ ɔ. N n ciro gɔngɔ, n n a ya, n nɪ ci vanta gɔ: mɪsɪrbaa ci bɪ. N n gɛəno wɔɔ dɔdɔ yar an a gakɔ ɔ ba kan η zibɛəro kɪ, amba n y'a gɔrsɪra ba ciro wɔɔ nɔ ɔ bɪ m.

¹³ Higɔta, zɛ kan gɛənokɔ kɪ a gɛəno bɔ a rɛ. N gɔaa biyɛə dɔdɔ ka an a gakɔ ɔ ba kan a zibɛə kɪ.

¹⁴ Kɛɛrɛ bɪ, n zɛ kan gɛənokɔ kɪ nyɔɔta n nɪ η da sɛ haare b'ɔ. Sɛ haare bɪ do m zɛ hɪyɪ hɔ bɪ.

¹⁵ Gɔaa kɔ n n'a tɔ yɪ mɪsɪrbaa ci b'ɔ bɪ, bɪ n y'a nyɔɔta, n n a da se haare b'ɔ.

21

Brama daa kan tara daa kɪ

¹ Bɪ jɛ ɔ bɪ, mɔɔ brama daa yɪ kan tara daa kɪ. Bala, lɛɛkare brama bɪ kan lɛɛkare tara bɪ kɪ nyaam, bɪ higɔta bɪ ba ɔ dɔ y.

² Mɔɔ kɔ mɪŋŋa bɪ yɪ, Zerizalem daa bɪ. Mɔɔ yɪ, an a to brama Woso zi an nɪ zerm. A n a banka am lɔ daa k'a gar ba a zim minto bɪ hɔ bɪ m.

³ Mɔɔ leer paŋŋazaa ma an a to cirbæduu bɪ zeezi, an n'a hire, a ɔ: «Ba Woso a har cɪnta gɔɔɔ bireyaa ɔ na. A gɔɔtam kan ŋ kɪ. N nyɪntare a gɔɔɔ, a mɪŋŋa n nyɪnta ŋ Woso, an bɪr kan ŋ kɪ.

⁴ A yɪ ŋ nyifeer do haay gongom ma. Zɛ bɪ nyɪntaŋ ɔ dɔ y. Heerzar bɪ nyɪntaŋ ɔ dɔ kan zee kɪ, fir kɪ y. Bala, durnya gusire bɪ cem.»

⁵ Bɔ n nɪ nyɪntam cirbæduu ra bɪ n a hɪ, a ɔ: «Kɛɛɛ naa hɔ haay daaro mɔɔ n nɪ ŋ bam.» A n a ya, an a hɪ, a ɔ:

«A gɔrsira ba: Meerbaa paan...rɔ m nawɔnnɔ, n a ga m, n ŋ si sira m sɔ.»

⁶ A n a ya, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«Hɔ haay nya. Mɔɔ m lɛɛkarezaa, mɔɔ m jezaa. Mɔɔ n'a sɪŋŋɪda, mɔɔ n'a nyare. Gɔaa kɔ mɪsɪ n'a zere, mɔɔ mɪsɪrbaa himinyaa hi kan ɔ, an a mɪ vam.

⁷ Damazaa bɪ ganwɔre naa do yɪm, mɔɔ nyɪntare a Woso, a m nyɪnta mɔɔ nyɪ.

⁸ Kɔ nyibæzannɔ wɔɔ nɪ, sɪrakarewarzannɔ wɔɔ, dintinzannɔ wɔɔ, gɔrzenno wɔɔ, jaandɔnno, nyɪsɪzannɔ wɔɔ, gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ wosoro bawɔnnɔ dan ɔ rɔ wɔɔ kan ŋɔaarzannɔ wɔɔ kɪ haay, ŋ hɔjirleho ɪ se haare kan kidibir se kɪ nɔ ɔ. Zɛ hɪya hɔ bɪ m bɪ.»

Zerizalem daa

⁹ Malɛɛka saanhɪnarɔ kɔ ŋ nɪ laaga saanhɪnarɔ kɔ kɔsɪ jezannɔ saanhɪnarɔ wɔɔ a hɪnhan rɔ wɔɔ deem bɔr, an b'a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«Bɔr kɔ m lɔdaa k'a m sinnyɛem bɪ lɔ bɪ hɪnka ɪ m.»

¹⁰ Sent-ɛspri n zer mɔɔ ra, malɛɛka bɪ n mɔɔ gaa an ta mɔɔ m ci gandaa k'a nɪ mim ɔ nɔsɔ... b'ɔ, an kɔ mɪŋŋa Zerizalem, k'a a to Woso zi brama an nɪ zerm bɪ hɪnka mɔɔ m.

¹¹ A n nɪ yɔm Woso mɪŋŋa lɛbɔɔre nɔ ɔ. A yɔre bɪ bɔ kɔ ɔ kan jaa tɔzaa yɔre kɪ, an nɪ yɔre ɪ ɔ jaa kɔ n n'a birm zaspɪ bɪ m.

¹² A pɔŋŋɔ bɪ nyɪnta jintɔ brama, a dɔu n ta ɔ. A lɛrɔ bueerehɪya. Malɛɛka bueerehɪyɔɔ nɪ dɔre ŋ ma. N n Israyel paryaa bueerehɪyɔɔ wɔɔ tɔ bumba celɛrɔ bueerehɪyɔɔ wɔɔ ma.

¹³ Dɔjɪr ɔ celɛ kaakɔ, meer ɔ celɛ kaakɔ, jɪsadɔpaasɪ ma celɛ kaakɔ bɪsɪdɔpaasɪ ma celɛ kaakɔ.

¹⁴ Kɔ bɪ pɔŋŋɔ bɪ jɪr jaa bueerehɪya, n sinnyɛem bɪ zibæzannɔ bueerehɪyɔɔ wɔɔ tɔ gɔrsira bumba jaarɔ wɔɔ ma.

¹⁵ Malɛɛka k'a nɪ meer bam kan mɔɔ kɪ bɪ nɪ makra ba hɔ m a wɔ ɔ, sarma bɛnkɔ m, k'a kɔ bɪ kan a celɛrɔ, a pɔŋŋɔrɔ kɪ makra ba m.

¹⁶ Kɔnɔ bɪ pɔŋŋɔ bɪ gɔrga si, b'a jintɔbaa kan a hɛ kɪ hɔdeem. Malɛɛka bɪ kɔ bɪ makra ba a bɛnkɔ bɪ m. A jintɔbaa bɪ cilometɪr tisi hɪya kan a zɔɔhura kɪ. A hɛ kan a jintɔbaa burɔ kɪ hɔdeem sɔ.

¹⁷ Malɛɛka bɪ n pɔŋŋɔ bɪ makra ba. A jintɔbaa burɔ bɪ metɪr busaanhɪna a yaa hɪya. Makra bɪ ba a ɔ gɔɔɔ makra bare m.

¹⁸ Pəŋŋə bɪ dɔ n y'a ɔ jaa kɔ n n'a birm zaspi bɪ m. Kɔ bɪ mɪŋŋa dɔ n y'a ɔ sarma paan... m, an nɪ yɪrɛ ɪ ɔ jaa pɛkɔ-pɛkɔda firr... m.

¹⁹ Kɔnɔ bɪ pəŋŋə bɪ jɪr banka n y'a ɔ *jaa tɔzaa do haay m. A jɪr bɪ lɛɛkare jaa bɪ, zaspi m, a hɪya hɔ bɪ, safɪr, a kaakɔ hɔ bɪ, agatɪ, a si hɔ bɪ, emerodɪ,

²⁰ a soor hɔ bɪ, oniksi, a sɔrdɪ hɔ bɪ, sardɔanni, a saanhɪna hɔ bɪ, krizolitɪ, a sinnyə hɔ bɪ, beril, a nɛɛhɔ hɔ bɪ, topaazi, a bu hɔ bɪ, krizopraazi, a buereedeem hɔ bɪ, tɪrkɔaazi, a buerehɪya hɔ bɪ, ametistɪ m.

²¹ Cɛlɛ buerehɪya rɔ wɔɔ nyɛɛnyaa buerehɪyɔɔ m. Cɛlɛ biyəə bɪ ba n y'a ɔ nyɛɛnyaa deem m. Kɔ bɪ bire ma bɪ, sarma n y'a wɔta ra, an nɪ yɔrɛ am jaa pɛkɔ-pɛkɔda hɔ bɪ m.

²² Mɔɔ n Wosoɛ yɪ kɔ bɪ do nɔ ɔ fɪga y, bala, a Wosoɛ bɪ m Zuuba Woso k'a paŋŋa jire ba ɔ bɪ m, kan sinnyɛɛm bɪ kɪ m.

²³ Kɔ bɪ bir a kam wosogure ma, a bir a kam mom gure ma sɔ kɔ ŋ nɪ lɛɛ gu a nɪ y. Bala, Woso lɛbɔɔrɛ bɪ nɪ guŋ ɔ, a sinnyɛɛm bɪ m fɪtɪrɛ.

²⁴ Tararɔ tare a lɛɛgure bɪ nɔ ɔ, durnya cinno zɛrɛ a arzakarɔ m.

²⁵ N bɪ kɔ bɪ cɛlɛrɔ wɔɔ tintam sinuu ɔ fɪga y, bɪncɛ bɪ do ɔ gunuu bɪ nyɪntaŋ ɔ dɔ y.

²⁶ N zem tararɔ arzaka m kan a daɔrɛ kɪ m kɔ b'ɔ.

²⁷ Bɪ dintim sɪ bɪ gasom kɔ bɪ do ɔ y. Gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ dintim zi bam kan ŋɔaar kɪ rɔ wɔɔ bɪ gasoŋ ɔ sɔ y. Gɔɔɔ kɔ n yɪ ŋ tɔ gɔrsɪra ba sinnyɛɛm bɪ mɪsɪrbaa ci ɔ rɔ wɔɔ, brɔɔ bala n nɪ gasoŋ ɔ bala.

22

¹ Malɛɛka b'a ya, an mɪsɪrbaa kɔyaa hi hɪnka mɔɔ m, an nɪ yɔm am jaa kristal hɔ bɪ m, an nɪ bɔm Woso cirbəəduu kan sinnyɛɛm bɪ kɪ bɪncɛ ɔ.

² Hi bɪ nɪ bram kɔ bɪ bire ɔ. Kɔyaa bɪ gəm biyəə ra bɪ, mɪsɪrbaa gɔ nɪ b'ɔ, an nɪ nyɪ dam gallem buerehɪya dɔɔraa deem nɔ ɔ. Mom biyəə, a ɪ nyɪ dam. A lɛɛ bɪ, yaaba nyɪsɪ m tararɔ mintɔ.

³ Ler kɔsɪ bɔrɛ bɪ nyɪntaŋ ɔ dɔ y.

Woso kan sinnyɛɛm bɪ kɪ cirbəəduu nyɪntam kɔ b'ɔ, a zibəənyɪnɔ y'a daŋ ɔ.

⁴ Ŋ y'a meer yɪrɛ, bɪ, a tɔ nyɪntarɛ ŋ tusə ma.

⁵ Gunuu bɪ nyɪntaŋ ɔ dɔ y. Gɔsɪ b'a kam fɪtɪrɛ lɛɛgure ma gɛɛ woso gure ma dɔ y. Bala, Zuuba Woso y'a lɛɛgure kərgure ŋ la. Bɪ ŋ cirbəə bɪm dɔɔraa k'a nyarɛ ba ɔ nɔ ɔ.

Yeezuu a bɔ an nɪ zɛrɛ

⁶ Malɛɛka bɪ n a ya, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«Meerbaarɔ paan...rɔ n'awɔɔ m, n a ga m, n ŋ si sɪra m sɔ. Woso k'a m Zuuba, k'a n'a lesinnɪsorazannɔ hɔɔn gum Sent-Espri m bɪ, a malɛɛka nyɔɔ k'an hɔ k'a nɪ zɛrɛ an a zɔ bɪ hɪnka a zibəənyɪnɔ m.»

⁷ Yeezuu a hɪ, a ɔ: «Mɔɔ zem dutaa. Mimbirenyɪntazaa m gɔaa k'a nɪ ci naa do meerbaarɔ kɔ ŋ nɪ Woso hɔɔnhɔ hɪnkam sim an nɪ zuŋ ɔ bɪ m.»

⁸ Mɔɔ mɪŋŋa Zaan hɔɔ nɔɔn duro ma, m ŋ yɪ sɔ. Kɔ mɔɔ hɔɔ nɔɔn duro ma, m ŋ yɪ sɔ bɪ, mɔɔ kukurə zɛ malɛɛka k'an ŋ hɪnka mɔɔ m bɪ taa.

⁹ Malɛɛka bɪ n a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«ɪ b'a ka ɪ naa ba y. ɪ zibəəkɔɔn n mɔɔ m kan ɪbɪ danyɪnɔ wosolesinnɪsorazannɔ kan gɔɔɔ kɔ ŋ nɪ ci naa do meerbaarɔ sim ŋn'ɪ zuŋ ɔ rɔ wɔɔ kɪ. Woso ɪbɪ ɪ ga m ɪ da ɔ.»

¹⁰ A n a ya, an a hɪ mɔɔ m, a ɔ:

«I bi ci naa do wosolesinnisora meerbaarɔ to ɪ nɔ ɔ y, bala, dɔmum b'a zɔ.

¹¹ Kɔ gɔaa bɔnyaa n gɔɔta an bir a bɔnyaa bam, kɔ dintinzaa n gɔɔta, an bir a dintim zi bam. Kɔ sɪrazaa n gɔɔta an bir a sɪra ra, kɔ gɔaa mɪŋŋa n bir a mɪŋŋabaa dam la.»

¹² «K'a tɔr ka, mɔɔ zɛm dɪtaa. Bi, mɔɔ ɪ zɛrɛ m ganwɔrɛ m, m n'a kam gɔaa biyɛɔ ɔ, amba a a ga a zibɛɔ m.

¹³ Mɔɔ m Alfa, mɔɔ m Omega. Mɔɔ m lɛɛkarezaa, mɔɔ m jezaa. Mɔɔ n'a sɪŋŋida, mɔɔ n'a nyarɛ.»

¹⁴ Mimbirenyɪntazannɔ m gɔɔɔ kɔ ŋ n'a huuro sɔrgɔm k'a b'a da ma a zaa yɪ, a mɪsɪrbaa gɔ bi nyɪ bi, k'a b'a da ma, a gasɔ kɔ b'ɔ a cɛlɛrɔ rɔ wɔɔ m.

¹⁵ Bi jino, wɔkunno kan jaandɛnno ki, gerzenno kan wosoro ba a wɔ m nɔ daurɛzannɔ wɔɔ ki, kan gɔaa k'a ŋɔaar ŋɔa gɛɛ an n'a zi bam bi ki, brɔɔ haay gɔɔtam garga ra.

¹⁶ «Mɔɔ mɪŋŋa, Yeezuu, m maleɛka bi nyɔɔ mɔɔ ɔ k'an bi kasetɪ naa do ka mɔɔ gɔɔɔ sokomarɔ wɔɔ ɔ. David yanŋa m mɔɔ m. Dɔgta Monyaa k'a nɪ yɔm bi m mɔɔ m.»

¹⁷ Sent-ɛspri kan lɔdaa bi ki y'a hirɛ, ŋ ɔ: «Bɔr!»

Kɔ gɔaa k'a n'a mam bi na hi, a ɔ: «Bɔr!» Kɔ gɔaa kɔ mɪsɪ n'a zɛm bi n bɔr!

Kɔ gɔaa k'a lɛ n taa mɪsɪrbaa hi ma bi n a yɪ vam!

Nyarɛ

¹⁸ Mɔɔ mɪŋŋa Zaan, awɔɔ haay k'a n'a tɔr kam wosolesinnisora meerbaarɔ nɔɔn duro ma ci naa do nɔ ɔ bi n'a hirɛ awɔɔ m, mɔɔ ɔ: Kɔ gɔaa hɔ zu hɔ kɔ Woso a hi bi ra, Woso kɔsɪrɔ kɔ n yɪ ŋ gaa da ci naa do nɔ ɔ rɔ wɔɔ zure a zaa m la.

¹⁹ Bi kɔ gɔaa hɔ bɔ hɔ kɔ Woso a hi ci naa do nɔ ɔ b'ɔ, Woso mɪsɪrbaa gɔ bi, kan kɔ mɪŋŋa kɔ n yɪ ŋ hɪnka ci naa do ɔ ki bi, hɔjirle k'a zaa n n'a yɪm bi yɔm nɪ.

²⁰ Gɔaa k'a nɪ naa haay kasetɪ kam bi n'a hirɛ, a ɔ: «Denter m, Mɔɔ zɛm dɪtaa.»

Amina, Zuuba Yeezuu, bɔr!

²¹ Kɔ Zuuba Yeezuu barka n nyɪnta awɔɔ haay mim ɔ.